359.

Incipitur secundus liber

Incipitur secundus liber [illegible] secundus quartus liber

Iudex liber de iudicibus primus

Iudicium liber de iudicio secundus

Clerus liber de vita et honestate clericorum tercius

Sponsalia liber de matrimonio quartus ~~secundus~~

Crimen liber de criminibus quintus

Iste est liber michaelis de wartka

N. Inv.
359

[illegible]

Rubrica de Iudicio

Andromeda

Leo

Actor agit Reus excipit
actor replicat Reus duplicat
actor duplicat Reus triplicat
actor triplicat Reus quadruplicat

CCIV
10.

Vile sit ... ignorata ... [illegible]

[illegible] ... pro ... [illegible]

Ecclesie

Iohannes de [illegible]

Brocardinum

Brocardus ... ille pro ... argumenta

pro et contra ... [illegible]

... [illegible]

Stribule Markeston

Item appellat ... [illegible]

... [illegible]

De relatione ... pro ... Nobilis Margarethe de Golgowyo cum Nobili Petro Chocholowsky de anno domini millesimo ... ix

Engelrada

Lex ... de ... [illegible]

Simplex et Communicatio

Iudicum ... [illegible]

... [illegible]

Rubrica de ... [illegible]

... et Iudicium ... [illegible]

Zelotes i. zelans et ... [illegible]

Mardonie

pro ... [illegible]

Ffal. i. faladia ... [illegible]

... [illegible]

[illegible] vel [illegible] pro [illegible] / pro [illegible] / pro [illegible] / pro [illegible] / pro [illegible]

Commenda[illegible] committit [illegible]

[illegible] medio [illegible]

Vel [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] continuare [illegible]
Et est mortale [illegible]
[illegible] est [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] est

Utrum testamentum de peculio facto [illegible] [illegible] valida vel [illegible] [illegible] non
Testamentum [illegible] [illegible] testatio mentis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Et qui [illegible] in vita male privilegiat [illegible] [illegible] [illegible]
communitatis post mortem si vult communitas
papa potest ista privilegia in [illegible] committere

Abdicant / i. [illegible]
[illegible]

processat qui est electus [illegible] [illegible] [illegible]
qui e postulatus [illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
plebanus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

vetat i. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Minor [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] / [illegible] / peculium [illegible] / [illegible] / peculium [illegible] / [illegible] / [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] / et [illegible] est

Testamentum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
voluntatis [illegible] et [illegible] testatio mentis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] pro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et non [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
commendatarius [illegible] est [illegible] Et [illegible] [illegible] appellare
vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Et [illegible] minor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] appellare et [illegible] [illegible] peto et peto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] / [illegible] matrimonium / [illegible] [illegible]

Error condicio votum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] affinis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] amor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] petrus et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] post [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab alio i. ad aliud

[illegible] [illegible] [illegible] i. [illegible]

[illegible]

[illegible]

Mantellum
i. palliolum

[illegible]

Emenda ponam cum est non
ne sit animalia nostra

paulus de leazarys

peremptoria
dilatoria
anormala
Mixta
Iudicia
[illegible]

ad finem i. ad annum

Naturalis
Mosaica
prophetica
Evangelica
apostolica
Canonica

Andromeda
nestor

ffamili[illegible]
ffamili[illegible]

ffamili[illegible]

Gregorius

Gregorius

Triplex genus legatorum reperitur ut notatur [illegible] de latere [illegible]

debet legati [illegible] de latere [illegible] in primis [illegible] pape [illegible]

[illegible] tradita [illegible]

[illegible]

[illegible] Cantuarien[sis] [illegible] Eboracen[sis]

[illegible]

[illegible] libellus oblatus per M[agistrum] [illegible]

[illegible] pro [illegible] et [illegible]

[illegible] oblatus pro

[illegible]

Nullus [illegible] Nisi [illegible]

[illegible]

Cum iudicem promisit sibi non declinare pervenire non potest [illegible]

Ex concilio affricano

De quo vult deo centuriensi episcopo quia cum ad synodum universam venisset ad concilium interrogatus an cum concilio sentiret respondit primo se promissam et altera die cum venit se placere dixit discessit. Placuit ut nullus eidem communicet donec satisfactione premissa fuerit absolutus. Nam ad iudicium sibi electum ante cause eius exitum nullo iure potest recedere.

De quo vult deo [illegible] proposuit [illegible] de confirmatione [illegible] quidam [illegible] interrogatus [illegible] habundanti interrogabatur [illegible] iudicium [illegible] stipulante [illegible] causae [illegible] in synodo tractabatur [illegible] posse postea iudicem recusare [illegible] et de offi. delegati [illegible] ut non postea aliquid de novo [illegible] de offi. delegati [illegible] de etate [illegible] [illegible] [illegible] ita non sunt [illegible] totam recepisse [illegible] prodesse aliquid [illegible] ut [illegible] de dec. [illegible] et de re iudi. [illegible] placet sed non [illegible] fuit locus [illegible] de [illegible] iudicio [illegible] locus [illegible] [illegible] sed non [illegible] pro [illegible] [illegible] excitatus [illegible] ut dictum est donec [illegible] antiqua [illegible] causa [illegible] antequam [illegible] [illegible] [illegible] nullus eidem communicet donec [illegible] [illegible] [illegible] fuit [illegible] satisfactione premissa [illegible] fuit absolutus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Decernimus [illegible] clerici [illegible] negotia ecclesiastica [illegible] spiritualia tractanda [illegible] laicos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de dolo et contumacia [illegible]

Ex synodo eugenii pape

Decernimus ut laici ecclesiastica tractare negotia non presumant [illegible] abbates et archiepiscopi et alii [illegible] prelati de negotiis ecclesiasticis [illegible] maxime de illis que spiritualia [illegible] nostris laicorum iudicio non disponant nec pro eorum prohibitione ecclesiasticam omittant iustitiam [illegible]

Decernimus laicos [illegible] de ecclesiis [illegible] esse iudices [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Alexander tertius illustri regi anglie

Quanto divina gratia et misericordia [illegible] causa vero iuris patronatus ita coniuncta est et connexa spiritualibus causis quod non nisi ecclesiastico iudicio valeat diffiniri etc.

Quanto [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] causa [illegible] annexa est spiritualibus causis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non potest [illegible]

Hoc nomen Jesus sit nobis [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Rubrica de iudiciis

Cas[us] ... [illegible] ... iudice ... tractat[ur]

[illegible] ... sed alia iura que spiritualia possidere non [illegible] ut in de prescriptionibus ... [illegible] et de electione patris sancti ... xvi q. [illegible] ... et iura funeris ... laicus possidere ... de mor. [illegible] ... sepulture non est ut ... [illegible]

De Palestritano episcopo

Et si clerici coram seculari iudice conuicti fuerint uel confessi, de crimine non sunt propter hoc a suo episcopo aliquatenus condempnandi. sicut enim sententia ab alio quam a suo iudice lata robur non tenet, ita et facta confessio coram episcopo de criminibus in iure confessi sunt seu legitima probatione conuicti, dummodo sint talia crimina propter que suspendi debeant uel deponi, non in minute suspendendi sunt a suis ordinibus, uel ab altaris ministerio penitus remouendi. de adulteriis uero et aliis criminibus que sunt minora, potest episcopus cum clericis post peractam penitentiam dispensare. sed non debet quemlibet depositum pro suis excessibus iudicis tradere secularis, cum sit punitus, debeat conuictione ipsum suffragere et conterere.

Et si clerici condempnandi ... [illegible] ... grauata sit multum coram episcopo ... de testibus testium et de sententia ... [illegible] ... purgare ... [illegible] ... debet puniri quasi conuictus ... [illegible] ... suo iudice lata non tenet ut in q. ... [illegible] ... si non competenti iudici ... [illegible] ... iudicem secularem ... [illegible] ... voluntarie ... [illegible] ... et in proximo ... [illegible] ... laycum coram iudice layco et

[illegible]

... laycus reduuenat clericum ciuiliter de crimine sententia coram clericum tenet quia sunt iudices prorogatione ... [illegible] ... et q. viii ... [illegible] ... in agendo et de ... [illegible] ... aut consequenter criminaliter ... conuenire non posset coram iudice seculari xi q. i c. i et ii uel reconuenire quia in crimine non admittitur ... [illegible] ... ... purgat ... [illegible] ... qui sed ponere clericum condempnatum criminaliter de furto uel de alio crimine quod infamiat audire seculari ... [illegible] ... sententia ... [illegible] ... confessione ... [illegible] ... lex ... non ... [illegible] ... de furto ... [illegible] ... ciuiliter actum sit ... [illegible] ... grauata est ... [illegible] ... et c. ... [illegible] ... et xv q. viii ... [illegible] ... non debet ... [illegible] ... et iuxta iudicem ... [illegible] ... confessi sunt ... [illegible] ... legitima probatione ... [illegible] ... et omni exceptione maiores ... [illegible] ... c. de probationibus ... [illegible] ... testes tales non ... [illegible] ... qualitate et quantitate criminis

[illegible]

& ordine cognitione

Honorio.

de hoc dicitur sicut dignum ut iuxta medicinam formam ... despensare licet ... et de etiam cum dilectis in fide de adulteriis non et aliis criminibus que sunt in nota ... xxxii q. vii in omnibus adulteriis graviorisque aliis criminibus ... et istud dictum sunt in detestacione criminis ut magnitudinem ... nulla alia peccata graviora sunt adulterio ut puta incestus xxxii q. vii adulterium malum ... ex verbis istis colligunt quidam quod episcopus de adulteriis potest et inferioribus criminibus dispensare et non in maioribus ... et contrario ... cum dicit de adulteriis et aliis que sunt maiora ... de maioribus que de quibusdam ... requirere videtur ...

[illegible]

Idem

Ceterum quia in eos quos aliena constat possessiones tenere in feudum occasione ... ut interdicti sententia promulgatur nos id districtius prohibemus quamdiu parati fuerint super hys in curia propria iusticiam exhibere.

Ceterum et interdum ... dominus feudi paratus ... fuerit iusticiam inter vasallos et ipsi qui parati fuerint ...

[illegible]

I

quod si questio feudi vertatur inter dominum et vasallum, utrum vasallus debeat ipsum habere, vel non, tunc pares vasallos causa illa debeat tractari ... [illegible]

Idem Exonien. epo et decano London. etc.

Dilecti filii prior et canonici de Gisburne Eboracen. dioc. querimoniam transmiserunt et infra provideatis attentius ne ita subtiliter sicut in multis fieri solet huiusmodi actio intentetur alterius (?) precium iniquitatis sed simpliciter et pure factum ipsum et rei veritatem secundum formam canonum et sanctorum patrum instituta investigare curetis.

Dilecti subtiliter, non subtilitatibus ... [illegible]

Idem Paduane epo etc.

Intelleximus et infra quia postulasti a nobis utrum excommunicatus in iudicio stare possit ... conveniri potest et debet palam in iudicio respondere ne reportet de sua malicia commodum reportare.

Idem Strigonien. epo

[illegible]

lex Agricia

Clericus et si Hen. imperator dicat quod leges non dedignantur sacros canones imitari in quibus generaliter traditur ut de omni crimine clericus coram ecclesiastico iudice debeat conveniri non debet in hac parte canonibus equali qua consuetudine preiudicium generari etc.

Clericus non dedignantur id est de iure civili et id est de iure civili scilicet intellegimus et in aut. ut cleri. ap. pro[prio] quod plus coll. vi. de consuetudine di. q. i. c. i. et ij. et in pluribus c. de consuetudine. ar. quod consuetudo contra scripto non preiudicat. ar. xj. di. c. consuetudinibus. ar. con. c. di. in hiis sed hoc verum est nisi consuetudo non est rationabilis nec scripta super de consuetudine c. vlt. ubi hoc et ita in casu non potest habere locum consuetudo quoniam cuius que obtenta esset quia esset contra ecclesiasticam libertatem et statim dicitur per hoc de consuetudine. Adam decreto et c. cum inter et supra de electione cum quod.

Clemens in.

Causam que petitur inter fratres dunencium monasterii et monachos sancti albani et providemus inter cetera ut fratres monasterii eiusdem ante et assumptionem episcopi sui ingrediantur negocium suum ne si fratres sancti albani optineant aprius de abbatem monasterii per pro[positas] litteras oppitam valeat suppeditare etc.

Causam que assumptionem episcopi quia sine consensu prelati collegium non convenit licet conveniat per episcopum et clericus omnibus in [illegible] et ar. con. q. ij. [illegible] decidi sit ex plato sui consensu ea convenire ut conveniat non potest supra de prescr. c. i. et [illegible] de iure del. aut prelator delegat materia clericus supra de rescripti cum ipsius [illegible] et supra de procur. c. i. li. vi.

Celestina in.

Cum non ab homine et in a nobis fuit ex parte tua quesitum utrum liceat regi vel alicui seculari persone indicare clericos cuiuscumque ordinis sive in furto sive in homicidio vel periurio seu quibuscumque fuerit criminibus deprehensi. q. et c. fulg. quod si clericus in quocumque ordine constitutus in furto vel homicidio vel periurio seu alio crimine fuerit deprehensus legitime atque convictus ab ecclesiastico iudice deponendus est. quod si depositus incorrigibilis fuit excommunicari debet. deinde contumacia crescente anathematis mucrone feriri. postmodum vero si in profundum malorum veniens contempserit cum ecclesia non habeat ultra quid faciat ne possit esse ultra perditio plurimorum secularium comprimendus exceptatem ita ut ei deputetur exilium. vel alia pena legittima inferatur.

Cum non ab homine legitime deprehensus ita qualiter clericus qui fuit deprehensus et retentum [illegible] ar. ff. ad leg. iul. de adulteriis capite [illegible] i. planem pro comprehendi clericus in ipso facinore ut ita notorium fiat crimen et detenti sui non excusationibus [illegible] fuerant de platorum suorum consensu vel actori et de suis excusationibus ut sanie ecclesiastico iudice deponendus sic ar. supra clerici et supra clerici de depositis l. ij. et c. [illegible] vel dc. l. vlt. excommunicari i. suspendi ut differt. maior excommunicatio intelligitur i. de seu excommunicationibus consequenti quod dicit anathematis ab ubo excommunicationibus maior excommunicatio intelligitur et de sua excommunicationibus [illegible] postmodum non qualiter in criminibus sit procedendum ut prius deponat postea excommunicet supra lxxxi. di. dicitur et in quibusdam clericus et xi. q. i. supra quibus sacerdotium ut supra c. ac supra cleri ar. contra xxxiij. q. in fine et xxxij. di. quotidiam et lxxxiij. di. honoratis. Non quia procedit contra aliquem pro crimine quamquam pro contumacia ubi pro crimine primo loco procedit contra aliquem pro crimen [illegible] est quod indicat suspensionem [illegible] suspendi vel supra indicat suspensionem de depositione et si incorrigibilis apparuerit non debet depositione procedi amplius contra ipsum sic intelligitur sic ar. supra cleri. si non corrigibilis fuit finaliter [illegible] ut contra [illegible] tradatur curie secularis cum ecclesia non habeat ultra quid faciat et sic intelligitur

Cap. Clericus de excommunicatis et ceteris c. de coram ecclesiastico iudice [illegible]

Cap. Preceptum. de [illegible] clericus coram [illegible] prelati

Cap. Clericus de depositus incorrigibilis committitur potestati seculari

Anathema est ab omni [illegible]

a pena [illegible] seculari

pena

Anathema [illegible]

Tres pro[fessiones] [illegible] Teologia in nigra veste ut placet Canonista in veste [illegible] et logistica [illegible] in veste [illegible] et ista [illegible] et [illegible] Teologica [illegible] et ut [illegible] et [illegible]

illa c. in q. iii. clericus et xi q. i. si quis
sacerdotum licet quidam intelligant illa
specialiter in causa depositionis propter enormitatem
peccati vel delicti et excellentiam personarum
et sic et illa c. intelligunt de incorri-
gibilibus xvii di. nec licuit xi q. i.
petimus et xviii q. v. de ligurinibus. Sic
ergo procedendum est quod pena incipit
a leviore excepto falsario litterarum apostolicarum
ille in aggravationem et odium criminis ipso
iure excommunicatus et depositus omni privi-
legio clericali incontinenti traditur
curie seculari de crimine falsi ad falsariorum
et in crimine heresis de hereticis excommunica-
mus et c. ad abolendam et c. qui
non falsavit litteras aliorum puniri debet
ut dicitur de crimine falsi ad audientiam. Ubi
vero pena incipit a levioribus primo de-
ponendus [illegible] excrescente contumacia
excommunicari deinde [illegible] ut dicit c. secundo
et alia c. contra [illegible] tradi curie seculari

Quia v. [illegible] Idem — 6.

Qui violenter dicebatur ecclesiam
per clericum occupasse defunctus est
ut accepimus et si eandem per modum
est ingressus praeposituram ut in
formam porrectam inter ipsum
et p. sub eisdem iudicibus me-
diante [illegible] sicut inter eundem
p. et praefatum v. si vivere negotium
terminetur etc.

Quia v. sicut inter eundem p. et praefatum
v. sic ergo videtur quod singulares
esse possit conveniri praeter suum in-
surrectum antecessorem in re integra ar. de
causa possessionis et utrum expressum quod
quicumque succedit possit conveniri de
alieno in [illegible] c. i. extra de sententia et re iudicata
constitutionibus habetur [illegible] et in memo-
ria ergo ad [illegible] illa trahi po-
ssimus ar. ff. de legibus non possumus
ergo tamen singularis quam universalis
successor conveniri potest et decretum
factum in personam antecessoris ad defun-
ctum [illegible] heredibus transfert ff. de [illegible]
[illegible] cum quasi [illegible] videtur quod non
sit conveniendus quia rescripta ad
alias personas [illegible] non extendunt nisi
qui continentur [illegible] de officio delegati
pa. si. [illegible] cum olim ad finem et est
expressum et de successore universali [illegible]
de rescriptis [illegible] et iudicis [illegible]
non transfert in heredem illius qui non erat

in rebus [illegible] quem datus fuit
iudex [illegible] sed ap. [illegible] qui vero
est qui rescriptum [illegible] non transitad
successorem neque successor illius [illegible]
impetrat conveniri potest ut [illegible] de rescriptis
[illegible] nisi [illegible] dicit [illegible]
[illegible] de illo successore qui [illegible]
[illegible] rebus alterius quas [illegible] ad se
non [illegible] quasi [illegible] successit
sicut ille qui scienter recipit rem a de-
tentore [illegible] ipso [illegible] et sicut
ille qui recipit rem ab alio [illegible]
iudicis [illegible] de alienatione iudicii mutandi causa facta
et [illegible] vero vide-
[illegible] conveniri coram eisdem iudi-
cibus et [illegible] litteras sicut et antecessor
[illegible] ut hic dicitur et in illa de alie-
natione [illegible] occupat [illegible]
[illegible] spoliatus fuit [illegible] v. [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] qualiter posita fuisset [illegible]
decretalis in [illegible] dicunt quod iudi-
[illegible] procedunt [illegible] statim
[illegible] non credo [illegible] per [illegible]
[illegible] et [illegible] in [illegible]

Cum venissent etc. [illegible]
[illegible] privilegiis sedis apostolicae [illegible]
nolumus de ipsis per alios iudi-
cari de [illegible]
Cum venissent iudices [illegible]
quia [illegible] est [illegible] et [illegible]
[illegible] de [illegible] est et
[illegible] et de legibus
[illegible] alius [illegible]
[illegible] quam
et [illegible]
privilegium et [illegible]
[illegible] privilegium [illegible] de
[illegible] accepimus [illegible] de [illegible]
quos [illegible] et de [illegible]
[illegible] qui filii sunt legitimi [illegible]
[illegible] cum [illegible]
[illegible] et ambiguum [illegible]
[illegible] et clara
[illegible] dicit [illegible] privilegium non
[illegible] accepimus [illegible]
qualiter potest esse iudex [illegible]
[illegible] debeat esse iudex [illegible] actor ut in
[illegible] et [illegible] in re
[illegible]

Rubrica de iudiciis

II

ius acquirit iudicatum inter eos ipsa presentis...

causa litigat per procuratorem in de constitutis cum delicta. Item quia litteras sunt suspicione procedere debebit in q. vi. quia suspecta. Item quia tibi ecclesie romane ipse sunt. Sicut tibi fieri sunt in pastoribus universis quasi per omnia sunt nequid in loco pro l. i. et ff. in eodem. Item de causa fiscali cognoscere de penis et panis & de officio p. nec quis sed quid pt esse iudex in causa sua sic in prelatore in causa fiscali ff. de iure q. cl. testibus l. ponendo. Item de iure et et prelatus pt esse testis in causa ecclesie sue xxiii q. vi. sup prudencia sic et etiam iudex esse in causa ecclesie sue ... in quibus et cum q. i. sicut consulimus et hoc sensus ... sicut ... et ff. de officio pro consule nec quis et hoc intelligit de privilegiis quod concedit aliis ... et ... privilegiis ... collata sunt romane ecclesie & de ... et ... in novo et c. quamvis de aliis privilegiis cum iudicat ... ut pt ... et sic plenum est cognoscere ipsa dat privilegium ut indulgencia seu et confirmacione nullis de illis ... sine eius mandato in de consuet. c. et v. b. Eisdem platis presencia.

Nemo ... qui constitutus nichil ignorat et non putet aliquis quod in iudicio illustris regis francorum perturbare aut minuere intendamus cum ipse iurisdiccionem nostram nec velit nec debeat impedire sed cum dominus dicat in evangelio si peccaverit in te frater tuus vade et corrige eum inter te et ipsum solum si te audierit lucratus eris fratrem tuum si te non audierit adhibe tecum unum vel duos testes ut in ore duorum vel trium testium stet omne verbum quod si te non audierit dic ecclesie si autem non audierit ecclesiam sit tibi sicut ethnicus et publicanus et rex anglie sit paratus sufficienter ostendere quod rex francorum peccat in ipsum et ipse circa eum in correctione processit secundum formam evangelicam et tandem ... nullo profecit dicit ecclesie sic nos qui supna dispositione ad regimen universalis ecclesie supna dispositione vocati mandatum divinum possumus non exaudire ut non procedamus secundum formam eius nisi forsan ipse coram nobis vel legato nostro sufficientem in contrarium racionem ostendat non ei intendimus iudicare de feudo cuius ad ipsum spectat iudicium nisi forte iuri communi per speciale privilegium vel contrariam consuetudinem aliquid sit detractum sed decernere de peccato cuius ad nos pertinet sine dubitacione censura quam in quolibet exercere possumus et debemus non enim in minoris sed potius regie dignitatis reputaret si super hoc apostolico iudicio se committat cum valentinianus inclitus imperator suffraganeus mediolanensis ecclesie dixisse legatur talem in pontificali sede curavimus constituere pro ... cui et nos ... gubernacula imperii sincere nostra capita submittamus et eius monita cum increpaverit tamquam homines delinquentes suscipiamus necessario sicut ut medicamina curantis nec illud ... omittamus quod theodosius statuit imperator et karolus innovavit de cuius genere rex ipse noscitur descendisse quicumque videlicet litem habens sive petitor fuerit sive in initio vel decursis temporum curriculis sive negocium peroratur sive cum iam ceperit promi sentencia si iudicium elegit sacrosancte sedis antistitis illico sine aliqua dubitacione eciam si pars alia refragetur ad episcoporum iudicium cum sermone litigancium dirigatur cum enim non humane constitucioni sed divine potius innitamur ...

Rubrica de iudiciis

quia potestas nostra non est ab homine sed ex deo nullus qui sit sane mentis ignorat quin ad officium nostrum spectet de quocumque mortali peccato corripere quemlibet christianum et si correptionem contempserit per districtionem ecclesiasticam coercere. Sed forsan dicetur quod aliter cum regibus aliter cum aliis est agendum. Ceterum scriptum novimus in lege divina ita magnum iudicabis ut parvum nec erit apud te acceptio personarum. Et licet autem hoc modo procedere valeamus super quolibet mortali peccato et criminali ut peccatorem revocemus a vitio ad virtutem praecipue tamen cum contra pacem peccatur quae est vinculum caritatis. Postremo cum inter reges ipsos reformata fuerint pacis foedera et utrimque praestito iuramento firmata quae tamen firmata usque ad praefixum terminum non fuerint observata numquid non poterimus de iuramenti religione cognoscere quod ad iudicium ecclesiae non est dubium pertinere ut rupta pacis foedera reformentur. Ne igitur tantam discordiam videamur sub dissimulatione fovere praedicto legato dedimus in praeceptis ut nisi rex ipse solidam pacem cum praedicto rege reformet vel treugas ineat competentes vel saltem humiliter patiatur ut idem abbas et archiepiscopus Bituricensis de plano cognoscant utrum iusta sit querimonia quam contra eum proponit coram ecclesia rex Anglorum vel eius exceptio sit legitima quam contra eum per suas litteras duxit exprimendam iuxta formam sibi datam a nobis procedere non omittat.

Idem Beben. episcopo

Novit ille cui nihil est incognitum quod cum rex Francie et rex Anglie super quadam discordia quam inter se habebant occasione feudi super comitatum Pictavie composuerint ad invicem et compositiones fuerint hinc inde iuramento firmata et tandem rex Francie non obstante iuramento venit contra illam compositionem occupando civitatem dictus rex Anglie saepe monuit illum ut compositionem servaret et pacta inita inter eos sed cum ille desistere nollet rex Anglie denunciavit ecclesie. Tandem dominus papa denunciatione illa intellecta quia ille veniebat contra pacem et pacis foedera iuramento firmata et ad ipsum pertineat de peccato quolibet christianum [corripere] scripsit duobus ipse prelatis Francie et precepit quod inducerent regem illum auctoritate evangelii ut tamen praefatam ... in aliquo mediationem ipsius nec intendit iudicare de feudis cuius iudicium ad ipsum regem spectat nisi forte per speciale privilegium vel contrariam consuetudinem ... sed detractio sed decernere de peccato cuius ad ipsum censura pertinet. Tandem audivit quod sibi non debet iniuriosum reputare exemplo Valentiniani et aliorum imperatorum credendo quod ad ipsum pertinet quemlibet corrigere de peccato et pacis foedera reformare. Iussit quoque mitti ipsum eundem abbatem qui de plano de querimonia illa cognoscat quia si rex Francie humiliter non acquieverit propter eundem legatum quod ipse procedat in negocio ipso formam traditam sibi formam. Dominus ipse mediatione ... per hoc quod dicitur quod papa non habet utrumque gladium xcvi di. cum ad verum et ... duobus et quia filii sint legitimi ... imperium et sacerdotium ab eodem iudice processerunt ... quo ... non ... de qua mediatione ... sed ... ... est vel cum ... et c. s. sed ... quod ... sit maior imperatore xcvi di. duo sunt et s. ... et ... ... terreni imperii ... commissa sunt ... di. c. i. ... cum utrumque gladium habuit ut dicit evangelium ecce duo gladii hic quia ... suis successoribus transmisit xl di. c. i. verum ... gladii temporalis imperatoribus et regibus concessit

concessit

cām causat in̄ ciuilem aliqd̄ ppter
dotes cōtrauit xi q. i. relatum que
dam eis possumus alijs committere
que nobis nō possumus retinere ar. c.
de iuste c. vlt. nō debet eps̄ sibi
retinere que dz alijs dare xi q. iij q.
tuor et inclinis xi q. i. te quidem
de hac materia habes s. qui filij sint
le. cau. tā̄ ꝑuitiis ol. v. de re illud xv
iij q. i. duabꝰ t. de iur iur. que
admodum pstat in pui t. efficiat
vel ledit cum aliē accipit pe
tare in aliqm̄ i. auctor illa re pecca
uit et ipse protessit illud ad iniōne
do uel suatet sedā pacis alī &
innarius nō audit. nisi ad ino
nitione pmissa t. de act cum dilec
tum suus tectedancis b. intcdum
iudicale respo̅nso tacite q̄ iudi
care defendo dixit sed tū vōne sit
et iudicando ad pma vi q. i. illi q
et xxx iij q. i. p dicandum ee in
q. iii. eat et sit pro consequentiam
rogit restatue studium ar. xx iiij q.
vj s. ad alicui qualibet quo studi
tractari i. debeat dr s. c. cetērum
ipm s. qui quo defendo est inter
vasallos tunc iudicium ptinet
ad dmm feudum de hac matia
no. s. c. cet. ꝛ un consuetudine
no. q. consuetudo parificatur pri
uilegio vel q in conquestus ꝯtrā
dr̄ quia facta et ho in dr̄ qua
ꝑ ambiciones item pz hic quod
consuetudo dat iurisdictōz s. de arbi
dilecti et c. de ec ma l. i. et vlt. et
hoc dr̄ facta et q consuetudo iniq
p iudicat habes h. quamadz v. delict
sed cum h. lex sit abrogata et
penam sustinet vestator et auditor
de dauctou iqued l. vlt. qd h. oia g
ut inquiunt incolumia occupat xv
dr̄ s. iouaq. ho sit h sit publicata
notitia tn ipsius necessaria est ut
in de fuat ut audiat qntam diem
ciale habuit promulgator legis erga
sacerdotium et id eius durat quamdiu
illius destruat ff de capite minutis
cab item c. ar q eta sit inducte
legem cum propria fuit sed eam
cū se recipe non tenet e dr̄ lege
legem ista habes xi q. i. qui audi
rit homine ple imperium apolo deo
est xxx iij q. iiij queste corripe

quelibet saltem indirecte ij q. i. multi
ubi s. q. dicit se et c. ar cum ff. de lib. per hec
ditas nisi quia eo ab facit malus et
nō praue huius remittat ut ille qui
colligit oleum maturum nō dandi da
colligit et nō tenet ar. l. ff ad le. aquil.
pmo et nō tenet aquilia ff ad le. aquil.
s. huius iud q. s. aliud eo iniu ipsius
s. de offic. del. pace et c. pastoralis
et xxij q. ij s. qua de elius et xviij di
c. eps et xx iij q. i. que cum pace
sta magna ut in eo nō c. vlt. eod. q.
pacē ad eum cui spectat pace suare
et obsuari face d. treuga et pa. c. i
et xxiiij q. iij in fine rōmpetas
et c. priuatum non est dubium xx iij q.
iiij c. et c. ꝑ dicandum ar. xx iij di.
diaconi de plano nō in forma iudicij
sed in modum denunciatoris sit ij q. iij
q. abolitio il. de plano i. sine iudiciarum
strepitu t. de actibus olim et c. sic eius
exceptio sit ꝑ cum denunciator admittit
exceptio i. de spon. inpu. ad dissoluendum
quod verum est s. obiciat q. sit e.
sus vel sic sit prosequat iniuriam sua
vel non cum in modi denunciationis
agit repellit ꝑ textum eius qui ab
agit quasi quilibet ꝯtra eos qualitur
nō mouet bono zelo ad correctōz
alterius q nā dum est correctiz ij q.
vij qui sine et c. porro nisi et c. nō. l.
tet et i. q. i. multi et xxx v di. cum
et xxxv q. vj eps in synodo et i.
debesi ꝯ. pitā i. despō cum in rusticam
de hac matia dicat ij q. i. s. pecunia
brucardus doctor decretorum ꝛc

Idem Helien. epo

Pastoralis et infra. Statuimus pterea
ut principales persone nō padiantur
sed personas factum proponant nisi
forte adeo fuerint indiscrete ut
earum defectus de iudicis licentia
paliis suppleatur.

Pastoralis sicut proponat et persone ꝑ
respondeant et nō paliis ff. de iur.
actis sicut q. vlt. et c. de iuramento ca
ta. aut principales nisi n. tenentur
iōne officij ff. de penis nō solum
q. de iuripalis palam respondebit et
c. ij q. ij qui malum in ulti et ff. q.
quis. vnum l. i. et l. ult. cor. ꝯtra te
tetatur palam dz iudex s. eod. c.
intelligentiam hic et epi v q. iij g.
epi item illustres ꝯ. de penis l.
ple et indiscrete persone ut hic

Ca[pitulum] Si actor proponit ... absolvit[ur] ... appellat respondere

Rubrica de iudiciis

Nos gemebundi ... gaudeamus ... defidibus tempus ... [illegible]

... De nobili viro ... de Zenaria

Examinata ... actione ... patronatus ... intelligentes ... probandi ... patronatus ... possidebant ... restitutionem patronatus postulares ... absolvendum ... volumus actorem reddere ... tenendum

Examinata ... appellat ille ... allegationibus ... possidebat ... possessore ... tenere ... possessor ... dicebat se possidere ... proponit actorem ... appellatione ... extra ... de

[illegible] ... de [illegible] ... possessoria ... possidet ... restitutio ... patronatus ... non tenebatur ... actor ... actione ... probatio ... appellatione ... actor non tenebatur ... possessor ... Item magistro et fratribus milicie templi in Ytalia constitutis

Cum deputati ... actionem ... iudices ... domibus preceptores ... non admittant ... litigare ... allegationem ... repulsam ...

Ca[pitulum] preceptores templi ... agere ... defendere ... non obstat ... religiosi ... magistri

Ca[pitulum] Si actor ... proponit actionem ... absolvit[ur] ... respondere ...

... appellat ille apud quem res in litigium deducta ... allegato ... libellum ...

Capitulum propter temporis pro domo ... prout agere et defendere potest, nec obstat eis religio ... potest conveniri

Capitulum iudex habens consimilem causam causae sibi commissae a iudice removetur

archidiaconum

II

[illegible]

Qualiter et quando et quibus precipiatis de parte nostra prelatis, ut laicis de clericis conquerentibus plenam iustitiam exhibere, non obstantibus appellationibus frustratoriis. Qualiter in corum conquerentes clerici sequuntur apponunt, ne pro defectu iustitie clerici trahant laicos ad iudicium seculare, quod omnino fieri prohibemus.

Qualiter et quando appellationibus que interponuntur non teneri ... appellationis pastoralis ... nec debet prohibemus ... nisi voluit non ... laicos sive iudices constitutum ... capitulo ... dilecti ... [illegible]

[illegible]

Capitulum iudicis ecclesiastica ... clerici mansiones facere dedit

Idem Vercellensi episcopo et abbati de Tilieto.

Capitulum iudex habens consimilem causam ... remonet

Quam quidam abbatem et conventum ... archidiaconum ... commisse ... archidiacono ... favorabilis ... subrogator ... procedat. Causam quidem ... [illegible]

[illegible]

... subrogantur ... delatoris aliquis subroganda ... removeri et alius subrogat ... Honorius in archidiacono Romanen et decano Belvacensi ... columnen diocesis.

Capitulum si iudices de principali et ... appellationi ...

Exhibita nobis pro ... Bituricensi ... petitio ... clericos sive ... archidiaconus ac quorundam canonicorum Bituricensium administrationem suorum procuratores ad maiorem ... accessissent ... episcopo ... sub ... certa forma ... litteris ... appellatur

Capitulum si iudicis de principali causa et exceptionibus ... iudicis ... cognoscat. Et si voluerit ... procedere lite nondum contestata licite ab eo potest appellari.

[illegible]

Divo memorie

T Deus deorum optime miserere mei
Rubrica de iudiciis

nostrarum [illegible] in Italia [illegible] ... [illegible]

[illegible]

et [illegible] de symonia [illegible] ... [illegible]

[illegible] appellatio [illegible] ... magistro [illegible]

nonen

Matrimonialibus [illegible]

adoptiue II obliuyom

Venerabilis frater noster [illegible] Ravennas proposuit coram nobis quod cum [illegible] causam que inter ipsum et comitatum [illegible] super iurisdictione comitatus [illegible] et quibusdam aliis [illegible] articulis [illegible] per [illegible] 104 [illegible] prorogata [illegible] asseuerans [illegible] instantiam iudicii [illegible] renunciasset [illegible] non obstante [illegible] [illegible]

Venerabilem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Significavit nobis olim abbas et conventus [illegible] de Florentia [illegible] comitatus [illegible] possessione [illegible] actor et reus [illegible] possessionis et proprietatis [illegible]

[illegible] coram [illegible] diffinitiuam sententiam [illegible] promulgauit [illegible] abbate et conventu prefatos [illegible] super proprietate uel quasi [illegible] memorati [illegible] iudicio [illegible] ab eisdem [illegible] admitti in [illegible] auditum [illegible] proprietate uel quasi [illegible] proposuit [illegible] causam [illegible] non obstante [illegible]

Significauit [illegible] et [illegible] fieri potuit [illegible] super [illegible] actores [illegible] possessione diffinitiue [illegible] proprietate [illegible] coram iudice qui cognouit de possessione [illegible] cognouit de possessione [illegible] de proprietate [illegible] de possessione et [illegible] iudicio de proprietate [illegible] fieri [illegible] iudicium [illegible] iudicem [illegible]

Florentinus [illegible]
Florentinus [illegible]

[illegible]

E Rubrica de foro competenti

[illegible]

Si quis clericus adversus clericum negotium habet non deserat episcopum proprium. Si quis autem propriam causam ventilare velit in alio iudicio apud alios quos utraque pars voluerit iudicium optinebit. Gregorius calcedon.

Si quis clericus non deserat [illegible]

[illegible]

Nullus iudex neque presbiterum neque diaconum aut clericum ullum aut iuniores ecclesie sine permissu pontificis per se distringere aut condempnare presumat. Quod si fecerit [illegible]

[illegible]

[illegible gloss, upper left column]

ex consilio affricano

Quotiens si epi [illegible] vertatur causa sunt diversarum provinciarum ille provincialis et iudicandus [illegible] provincia [illegible] loci de quo contenditur.

[illegible gloss]

Greg. Bononien. defensori.

Si quis contra clericum causam habuerit episcopum ipsius adeat quem si ut suspectum fuerit recusatus cognitor ab ipso deputetur. Sint si hoc actor refugiat ab eodem episcopo deputandus quem ptes sibi in mutuo consensu iudicem compellat elligere. Quicquid fuerit diffinitio ipsius sollicitudine fulta [illegible] modis omnibus compellatur.

Si quis [illegible] clericum ut suspectus [illegible] ordinarium [illegible]

[illegible gloss, right column]

Gratis [illegible]

Rubrica de foro competenti

[illegible]

Si clericus laycum ... [illegible]

[illegible]

Si clericus ... [illegible]

[illegible]

Ex transmissa nobis ... [illegible]

[illegible]

Ex transmissa ... [illegible]

[illegible]

Verum quia ... [illegible]

[illegible]

Titulus tertius ... [illegible]

Cum sit generale ut actor forum rei sequatur et si. de[illegible] rum qui iudices seculares in exhibenda iusticia propriis etiam ... sepe in iudiciis sunt remissi favore secte in[illegible] ... ut malefactores qui sacrilegi sunt censendi venerabilium locorum et rectores possint [illegible] iudicem [illegible] iure. Celestinus tercius. Cum sit [illegible] forum rei [illegible] si clericus [illegible] ... remisse [illegible] ... ad iusticiam [illegible] qui negligit facere iusticiam [illegible] ... ut [illegible] ... et si [illegible] ... malefactores [illegible] raptores [illegible] ...

[illegible] ad [illegible] ... quod dicat introductum pro favore [illegible] ... specialiter de malefactoribus qui possunt [illegible] iudicem [illegible] ... iudicem [illegible] ... consuetudo [illegible] ... ut [illegible] si clericus ...

Quod de clericis [illegible] ... quas causas pecuniarias clerici parisius [illegible] ... aliquos [illegible] ... in [illegible] ... canonico [illegible] ... episcopo ... cancellario [illegible] ... parisius ubi episcopus [illegible] ... regis [illegible] ... iudicem [illegible] ... canonico ... consuetudine [illegible] ...

Licet ex suscepto [illegible] ... super [illegible] ... secularem [illegible] ... auctoritate [illegible] ... iudicio seculari [illegible] ... complementum. Licet tamen [illegible] ... iudicio seculari [illegible] complementum.

Amor ira timor odium [illegible] iudicis [illegible]

Amor [illegible] iudicis

[illegible] favor [illegible] et inimicicie

[illegible] quatuor [illegible]

Rubrica de foro competenti

Cap. Ordinarii [illegible] coram iudice ecclesiastico [illegible] in defectu iudicis secularis

taliter duxerint contendendum si post aliquo senserint pregravari ad nostram sicut accepimus presentiam que vel ad iudicem si maluerint audientiam appellare. Est postmodum tempore quo vacante sede pro audiendis secularibus litibus recipiunt qui cum a superioribus iusticia impetrata opprimuntur. Si non a subditis iusticie tamquam minus suspecti fuerint recusati coram arbitris communiter electis dicta suspitionis agatur. Et si probata fuerint esse iusta adire vel ad nos presentia remittatur sicut superius est expressum. Item archiepiscopo et tesaurario [illegible] licet ex susceptae complemento [illegible] quo usque ad finem pervenerint semper est impedientibus valeat exceptio et c. pastoralis et c. significasti, quia ex usu expressum est vacante tempore quo nunc casus in quo iudex ecclesiasticus potest se immiscere secularibus iudicium. Sicut cum superior non veniret, plures cum iudex secularis nec [illegible] faciat iusticiam ut [illegible] et c. pastoralis et ar. [illegible] ad administrationes, item cum ad ambiguum sunt et difficile et inter iudices valeat [illegible] seculariter pervenerabilis est in omni crimine ecclesiastico puta usura sacrilegium et [illegible] ut [illegible] nulli liceat et de [illegible] cum [illegible] iudicatur ad audientiam ecclesiasticam et c. [illegible] vel [illegible] in [illegible] de [illegible] et [illegible] [illegible] ut [illegible] de electione [illegible] et c. de [illegible] a [illegible] adire vel adire [illegible] cum speciali et c. [illegible] ordinarius recusatus [illegible]

causam fuerit illa committit ius commune et quod hic dicit locale et de recusatoria et [illegible] et c. de rescriptis et c. cum speciali.

Ex tenore litterarum comitis Britanie intelleximus quod ambus [illegible] quod cum tam que inter [illegible] nobilem [illegible] de [illegible] super hereditate sua nos [illegible] agitari nobis committimus terminandam, ipse comes ad iudicium cum tam [illegible] quod ipsum [illegible] de foro [illegible] [illegible] ut tam [illegible] permittens [illegible] quod faceret ei iusticie complementum [illegible]. Nos itaque attendentes quod sit [illegible] iudicibus iusticia iusticiam debito [illegible] quod alius iusticiam facere [illegible] [illegible] quod [illegible] ad ecclesiasticam [illegible] nostra [illegible] super [illegible] [illegible] dilectum [illegible] secularem suam possit iusticiam obtinere. Alio quin non obstante [illegible] [illegible] tam ipsam [illegible] [illegible] termines. Item [illegible] archiepiscopo. Ex tenore [illegible] iudices [illegible] in causa [illegible] [illegible] [illegible] iudicis in [illegible] [illegible] pertinent ad [illegible] iudicem [illegible] pertinet ad [illegible] ad [illegible] de [illegible] ad iudicium secularem [illegible] [illegible] pupillorum et orphanorum [illegible] et [illegible] et quod administratoribus et c. qui [illegible] [illegible] ad defensionem [illegible] [illegible] et quod administratoribus et c. [illegible] et [illegible] pertinet ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod sequitur

Cap. Ordinaria [illegible] coram [illegible] non [illegible] [illegible] vel [illegible] est defectus secularis iudicis

Imperatore et pupillorum et viduarum

Imperatore et [illegible]

Vel [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

XI

De potentibus / 2 sit intellige / i o oppto
c. v. ff. comittit cam vidue sup vi
olencia irrogata / 2 sit pt intelligi
l. & u sub sup ff. ult 2 supprimi
tur dotem ut inpedita dictali
inp et ea pertinentia ad eadem pt
xiq i aliud gestum symonie adulterii
tiam aug. ad spacium madonum sint
lito nos gessisse / et alie debebantur
inpugnanti non sit indicare vos pati
cos se propter / ordenatus i. c. xxvio
nouit / ad rem indicare sit sunt ce
in malebus / c. de off dl cum inmi
2 i deposita 2 assumit appellis / i lib
ea natiuitatis decem 2 qui filii sunt
lege eam et cetera later / sub mi parte i. &
inde quibus / sub decima i decimis
ptinum / ob ea usurarum i decimis
inde et potius 2 ad ulta ut dicis
i c cum sit / sunt fructus pro sua inp
tatis ut inopiant valere quem
pro adsertam sit ff. de in l. i41
ff. de off p. l in usu i 2 c. de dote
nil in 2 vel donationes 2 i & spons
ea te inferiori ac misso teminis si
c. de supplicatione usu in circa
comitti subiectos si nisi certam
scolas non non possit ar. ff. & in cuius
quemadmodum sicut cognitus pluribus
subiectorum quiete inter cap i dup
ut debita sit c. de off. dl. in sumate
2 ff. & vir decie populorum / ita ut hic
que aliunde non valent pro qualis
hic est ar. c. de suppli si aut 2 i dign
cum plates ff. dimissa iup te &
in fo ff. de lib. 2 pe si quis postumus
in ppu et ff. de pig. act. si unie de ulto
2 si de dellicto esse sciat / ar. c.
c. dellictis dum in dupt 2 i depta pri
confessione / et cum sub q. in indice p.
decret ff. neglegencia si c. de off. dl.
p dericia usu i 2 c. de off. del. fiduciam
usu i 2 c. de off. et seqitur / et sit hic
usum sunt impendere quoniam apparent
de negligencia quibus scolas c. et
pro his leg. sent quando sunt ff. ad i senatus
consultum macedonianum quiescit sit ff. & ad
inul l. i. c. si pendat

II

Pro diligentia et qua asscriptam te
nuper idem super termissis qui ha
tum sit clerico remanere saltem in
temporalibus iuri suo 2 se laicorum ind
cium obstineat / postquam vero ad nupcias
voluntas accedit ac tunc quantum
tum super hoc inportunum et causa
in mea possessionis qua canonem pac
ce provatorum in publico in iure
derogati. Cum igitur vos quae
mediolanense 2 carthaginense conciliis sit
speciali promulgatio ne clerici de
coe deilecto suo pontifice ad in
dicia publica pertrahant alicui ac
pedant et acomonet habent concilia
tam cum de Duaconibus prout etiam dicta
in titulo pro rurali negocio si debet
te ecclesiastico indicio se purgaro
voluerit 2 si pars lata sit sua
locum suum admittant / alioquin in
criminali accione / minimum non pertinet
te eiciendum / si locum suum in alienum
sit optime / manifeste per quam non
plenum inuitum sit ut voluntarium
parasti non puto ut secularia in
dicia subeant / cum non sit hoc hic
locum esse et remanendum valeat ex
precatis toti collegio ecclesiastico
publice sit indultum / ceu prelatorum
pacto derogare non potest / ut iudicia
liate pacta patuit quod ec canonica
statuta ulla hac pactionibus in
formatur. Dat. Pro diligenti pacto prelatorum sit per quam pri
natorum pacto publico iuri non deroga
ff de pactis ius publicum 2 l ius publicum
torum 2 si dicat ex ipse 2 i depta q
cois coniugis clerico si in pri remanere
preclusis pactionibus ut vinetur facta
antiquitus instituta ff. ad in ...
decretales 2 i et extra vel regressum 2 ...
... non ...
stant ff. de l. rein ... 2 ff. ad l. fal. ...
tonis ... c. 2 c. de dict. l. y et x q i

Margin notes: pro parte sunt decretales / ... / Cum clericus non potest laycum ... / Vero pt clericus / publica i. / secularia / publicus in / locum i. ... / parcere i. / personale / arbitrium / remanere / in testamento / mutato forma in de ... testamento

11

Rubrica de foro competenti

[illegible]

H

ij. satis fuit dicebat quod hic non est loculus pene designatus et futurus et dicit quod ad lit. q. pue. pena dep. te post ar. illius c. placuit quod imperatores debemus et ad humanam quod ad vigorem impast. lit. q. oio quod mutare pen. arg. legum ampli. hoc. n. l. si quoniam ff. de ca. specialita scala dicta querimonie sufficit ut ab eccia loqui pretextum asserunt ex beneficia alias offerat. i. de quo tas ipsorum si constat dici quod illud et quod hoc est minima co ff. an quod eius facimus atteq. tac. presumpsit multa augeri debe at pena ut ff. de remis. et dilatio. s. a. si derogare debent premitti a muti ex. dilatio. s. a. si de negare debent premitti eo spatium alios licet deride faciendo et in penam revocabunt a facientibus ad tps ar. ij. q. vj. tales licet sit petitus a iudice. i. assessor e beneficio p. eliga et incidat nec prout fuit sed minus rigida est licet pena ut est libet ex poena amputat lex a ita dicit quod cum redit locum suum p. redderet movet ac [illegible] et quod non loquitur in actore sequenti verba ca. ex. et ca. ex eo sed ca. ex. licet contra tenorem illius c. placuit non leviter et pe. loquitur in actor. c. placuit et in quo sponte eligit verba nec iudicium ... et ponit purgatione a condemnatione suam et dicit voluerunt ad effectum. i. fecerunt quod condemnaret ubi ca. nec si i. causa licet quod contra gravent ar. l. de iudi. ac si clerici et ut q. a. m. elicerit de di. et eos lata si si quod eos lata sit cur quod non teneat in sententia a suo iudice lata non tenet l. de iudi. ac si clerici patet quod quod ut dicendum ut in si obtinuerint sententia non valet si si quod eos de intentione non debeant tamen apto adse ex eo modo illorum fuerat illis sententia et compellet ad hoc quod talem suam uno multo fortius quod per consumpta dicit ea sed quod cedant q. a. vend. que ab eis petebat de qua fecerat absoluti et habeant pro condempnatis.

et vos illa habita actori non sententia est iniuria quod reus aliter si conveniret non patebat quod forte potens erat et actor illum habebat qui non audebat illum convenire coram suo iudice et sic actor invitus et tacitus convenit illum in. sic in preiudicium actor redit quod eveniet et datur ita quod in passivis tractus fuit ad iudicem alienum si si orbis fuit in culpa sed dari illi cumque non sententia est iniuria et iurisdictio eius spreta et per hoc quod quod extiterit intelligo in ca. est contra cle. secundum si neget sit cumque ex. delicto, et pone et. non q. c. m. si eorum si locum cumque eius licet e clericus ut in quo non potest ius ut a multat locum iuris volt credere locum quamque debet locum quod eveniet pro sed actor fuit in culpa alias non si fieri istius non de ab et actori in nocendo et sic a tamen quod tenet sententia ab suo iudice lata. Manifeste quod hic non argumentat consequentibus quibus sed ut munii et hoc quod in ille molita ut volentes licet quod c. cum placuit specifice quod ut iudicia secularia secant quamquam facta possent statutum suo foro responsum coram laico lateri in q. vj. compulsatis non et quod venit at suo foro q. q. an vobis sed q. vj. mandastis multa ei pos sinus vos pacto astringere ff. de con. filius fa. quod vel etiam et de pact. licet et c. de min. talis l. y. inst. dicas quod neque tacite neque expresse potest eligere alium iudicem l. si est tibi uno casu assecutus sine licentia speciali ex. sui consentire non potest ut ullum iudicem eligere et in q. vj. si liceat et et sigificasti. Definita ista dubitatio ut in de iure iurando [illegible] quod si quis non sit aut pacto iuramento de observando expresse per quod verbo non liceat obligat et de le [illegible] non dicendo quod [illegible] in ea [illegible] quod bonos mores et non legem et ante annos nullus e... ff. de [illegible] l. a. sed 16 in qua [illegible] quod sed quod et quod iuramento.

Rubrica de foro competenti

[illegible]

Idem Bellnacen[si] episcopo.

Cum contingat interdum et [illegible] aliquem clerici deputati sancto [illegible] beli Bellnacen[si] an aliorum clericorum tue dyocesis super excessibus impetuntur. Sit cogendi eorum coram te vel potius coram illis quibus serviunt appellantibus eis, et cum illi sibi iurisdictionem vendicare contendant, licet illos excommunicare non valeat licet illos vel alias coartare. Super quo fraternitati tue rescribimus quod ad te ut potentem et ordinarium debent de talibus conquerentes habere recursum maxime si super hiis impetuntur que in dyocesi tua noscitur commisisse nisi forte hii quibus delinquentes ipsi deserviunt ex indulgencia vel consuetudine speciali iurisdictionem sibi valeant vendicare.

[illegible]

Idem.

Postulasti per Sedem apostolicam edoceri utrum sacerdos cuius ecclesia fuit in tua dyocesi et residens ibi in eadem domicilium non permanens in alia ubi delinquens ab eo cuius dyocesis habet patrimonium de delicto ibidem commisso debeat iudicari [illegible] privandus [illegible] obtinet [illegible] competentia facienda.

[illegible]

Ex parte B. quondam Anglie regine fuit propositum quod cum nobilem virum [illegible] tocius [illegible] regni ratione dotalicii [illegible] plures [illegible] spoliata [illegible] tam [illegible] nobilis compellendo propter quod littere [illegible] non valebant [illegible] sibi et eius domicilium [illegible] dyetas [illegible] remota [illegible] sunt ex parte regine quod idem nobilis [illegible]

Francis et Dolus [illegible] patrimonium [illegible]

Capite clerici [illegible]

[illegible]

prima .i. parte

Magistratum maior est [illegible] in [illegible] [illegible] imperii [illegible] clamabat [illegible] debuit a ciuitate

[illegible] satisfaciat conueniri [illegible] solu
[illegible] Andegauensis [illegible]
[illegible] castra et [illegible]
[illegible] castrum de [illegible] dicit [illegible]
[illegible] distat [illegible]
[illegible] domino feudi [illegible] non valebant [illegible]
[illegible] feudi [illegible]
[illegible]

[illegible] Andegauensis [illegible]
[illegible] ff de municipibus [illegible]
[illegible] senatores [illegible] ff de senatoribus l.
senatores [illegible] sola domus [illegible]
alia ciuitate non [illegible] domicilium ff de
[illegible] ff de municipibus [illegible]
[illegible] Andegauensis [illegible]
[illegible]

Rubrica de foro competenti

[illegible]

Conquesti sunt nobis episcopi [illegible] quod [illegible] cum ipsis castris et villis [illegible] competeret pleno iure [illegible] violentia [illegible] a sede apostolica [illegible] remedio [illegible] modis [illegible] sacrilegi [illegible] satisfactionem [illegible] suspendendi [illegible]

[illegible]

Dilecti filii [illegible] nobis petitione monstrarunt quod [illegible] abbati sancte Genovefe Parisien. [illegible] contra [illegible] non possint [illegible] in eodem loco [illegible] non valeant [illegible] ordinatis [illegible] ut in quibus [illegible] negotio [illegible] non obstante [illegible] sine [illegible]

Dilecti filii [illegible]

[illegible]

[illegible] unde [illegible] in alio loco [illegible]

Sentencia [illegible]

[illegible] ... omnia [illegible] in glosa [illegible]

Glosa in verbo quod est loco ... [illegible]

[illegible]

Significasti nobis [illegible] ... [illegible]

Significasti [illegible] ... [illegible]

[illegible]

Deligenti[illegible]

acceptilatio est ymaginaria solutio [illegible]

[illegible]

Caue [illegible] ad causam [illegible] tet forum in causa illa [illegible] pro iudice respondit [illegible]

Idem

Proposuisti nobis quod quedam [illegible] tribus ad petitionem [illegible] legittime citatus ad causam que post modum [illegible] alius ac cepit [illegible] intendit iudicium declinare [illegible] prudentie tue dubium [illegible] qui [illegible] in predicta causa [illegible] renocalidi forum [illegible] ab alio iam [illegible]

Proposuisti [illegible] ab alio [illegible] dict [illegible] [illegible] de iudic [illegible] post [illegible] [illegible] receptum est [illegible] de [illegible] quedam [illegible] et ergo [illegible] [illegible] citationem [illegible]

[illegible]

[illegible] ut [illegible] inueniant [illegible] de [illegible] [illegible] et [illegible] tamen [illegible] principalis ad iudicem [illegible] [illegible] ut nulli [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] contractus [illegible] contractus largissime accipitur [illegible] et [illegible] contractus [illegible] contractus [illegible] obligato [illegible] de iudic [illegible] absens [illegible] [illegible] [illegible] et hoc [illegible] inueniat ibi [illegible] illuc [illegible] [illegible]

[illegible]

Paulus [illegible] lazarus [illegible]

[illegible]

 [illegible] prologi [illegible] capite [illegible]

Rubrica de oblacione libelli

accepti i. vocati — [illegible]

gnarus i. sciens amplie

...appelli poterat in sinis ad[illegible] ... vendicandi dom[illegible] ... alia iusta ... sit dicit lictra ista ... a principe ... utilitate ... [illegible] ... delegatione ... aliqua ... tenebitur ... alienas defendi domi[illegible] ... notatur ... accepti ... appellationis ... vendicandi domini ... legatis ... legati non tenet inde ... legatorum ... legati agant ... tenet se defendere ... agit ... allega[illegible] ... talem causam non appellat inde ... de dilacionibus ... utilitate romane ecclesie ... vendicandi domini [illegible]

Gnarus equo[illegible] ... Rubrica

habitis libellum reclamacionis vel postulacionis illi (...) dederunt se quemadmodum ... libellum (agnarus equo) ... oportet nos ... reclamacionem ... viam libelli sive declaracionem ... manibus ... porrige et ... valeat iudicium ... libellum conscribentes porrexerunt.

Gnarus libellus reclamacionis ... libellus est autem libellus ... postulacionis ... libellus ... in criminalibus accionibus ... libellorum ... de accione ... libellus ... actoris ... libellus ... offerendus ... libellum ... actor ... vocatus ... libellus ... recipit ... de dolo [illegible]

[illegible] intelligo quod libellus ... libellum ... libellus ... litis contestatio ... de litis contestatione ... libelli oblatio ... libellus ... de modo agendi ... de litis contestatione ... de ordine oblacionis libelli ... de iuramento calumpnie ... principalia ... libellus ... fundamentum litis ...

Significantibus [illegible] Innocencius ... appellatum ... delegatis ... oblatorii ... libello ... audiencia ... appellarunt ... revocata ... debitum ... attemptatum ...

Significantibus ... ad intelligenciam ... accione reali ... libellum ... de libacione ... forma ... de falsonis [illegible]

actor ... libellum ... agit accione reali ... capitulum [illegible]

quia actor agit in accione reali debet exprimere in libello rem quam petit

[illegible] ... capitulum ... libellus [illegible]

pertinente

Rubrica de Mutatione petitionis IX

Minimum i. descripto — mutatio i. actionis

Legatori et licet in casu isto debeat [illegible] specificare ut et ipsum de qua [illegible] ...

[illegible]

Spirituali tamen ut supra sic peto vinee de actione quam gessisti in [illegible] ...

[illegible]

Quod in agere [illegible] debet exprimere causam ... petit

In agere [illegible] debet exprimi causa

Communibus sufficit

Attendenda ... argumentandi ... [illegible]

Rubrica de mutuis petitionibus
No. qt. de [illegible] libelli

[illegible]

Sunt comparendo [illegible] q[uo]d coram [illegible]
[illegible] et conventus nollent comparere
in porrecto libello conventionali
qui sibi [illegible] petitio debebat [illegible]
[illegible] minime tenebantur
et quod [illegible] iudex [illegible]
[illegible] venerabilem [illegible] au-
dientiam appellarunt [illegible]
[illegible] et ita venerato [illegible]
[illegible] conventionali [illegible]
libellus conventionalis [illegible]

[illegible]

Rubrica de lite contestatione

[illegible]

Pendencia ... Sane consuluisti nos ... tamen ea ... committet et ... iudice actore reconvenit et actor super reconventione appellationis obstaculum interponat an sit huiusmodi appellationi deferendum. Nos non ita sentimus ... et rei eadem sit ... ad ... unica causa ... debeat ... actor ... constitutio fiat ... eadem ... [illegible]

[illegible]

... Breg(orius) ... abbati sancti Johannis de vineis. Rubrica.

Olim cum inter episcopum nomonensem ex parte una et capitulum ecclesie sancti Quintini ex altera super quibusdam iniuriis excommunicationum sententiis et quibusdam aliis articulis esset exorta materia questionis et in iudices factis quibusdam positionibus et responsionibus ad easdem auditis et que partes voluerunt proponere coram eis causam eandem ad examen apostolice sedis remiserunt procuratoribus igitur partium ... in nostra presentia constitutis qui ... positiones et responsiones que super pluribus articulis facte fuerunt coram iudicibus memoratis ...

[illegible]

glosa [illegible] formantur

Ammo lite contestandi [illegible] narrata prout narr[illegible] [illegible] peto [illegible] [illegible] non debet [illegible] ista [illegible] contestatio

[illegible]

II

[illegible] litis contestationem non invenimus ex[press]um. s[ed] non exceptiones et responsiones [illegible] cas[us] s[ed] [ex]p[ro]positionem [illegible] intentionem et responsionem actori secundum [illegible] litis fiat processus ipso iure [illegible] [illegible] [illegible] responsiones ut [illegible] debet [illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] contestatio [illegible] principalis [illegible] [illegible] narrata [illegible] [illegible]

[illegible] exceptio pacti de non petendo [illegible] debiti soluti [illegible] [illegible] [illegible] petit [illegible] [illegible] [illegible] principale negotium [illegible] [illegible] de re [illegible] principale [illegible] [illegible] de re iudicata [illegible] contingentibus hoc [illegible]

[illegible]

[illegible]

Magistro exceptionis [illegible] emptione [illegible] [illegible] principalis [illegible] negotii contingentis [illegible] lite [illegible] obiectio de re iudicata [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] litigatori litis contestationem [illegible] impediat [illegible] [illegible] [illegible] obiectio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] opposita

[illegible] principalis negotii apud iudicem [illegible] narrato
Ammo lite contestando [illegible] narrata [illegible] narraverit [illegible] peto [illegible] non debet [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non debet [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

17

ut lite no[n] cotestata no[n] p[ro]cedat[ur] ad testiu[m] recepcio[n]e[m] n[ec] ad diffinitiva[m] s[ente]n[tia]m

Advocatus .i. procurator
Relinctor .i. retractor
[illegible] Rogerum et [illegible] Barbara

Nota per [illegible] adulterii [illegible] lucratur dote[m] [illegible] uxor [illegible] adul[terium] totu[m] viri lucratur donacionem

Avia avie

contestato iuramentu[m] a de n[on] petendo an[te] vel post lite[m] contestata[m] [illegible] ut [illegible] iuramentu[m] [illegible] an aliud sit qui paciscat[ur] de n[on] agendo et ad qui paciscit[ur] de no[n] petendo [illegible] qui paciscit[ur] de n[on] agendo [illegible] [illegible] iudicio pete[re] pot[est] et [illegible] debitor obligat[us] [illegible] [illegible] licet age[re] n[on] possit [illegible] de [illegible] debiti [illegible] [illegible] de iudicijs [illegible] et ita si [illegible] ante lite[m] contestat[am] [illegible] apposita [illegible] [illegible] p[ost] lite[m] contestata[m] oppone[re] no[n] posset [illegible] sit declinatoria fori [illegible] paciscit[ur] de n[on] petendo [illegible] [illegible] [illegible] et ita p[ost] lite[m] contestata[m] potuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Canonico Boni[illegible]

Capitulum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Cum ca[usa] q[ue] [illegible] inter R. et B. uxorem ei[us] ante [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] procurator [illegible] dem R. libello [illegible] [illegible] separacionem thori et [illegible] dote [illegible] de adulterio [illegible] [illegible] [illegible] donec advocatu[m] ei[us] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sepe [illegible] [illegible] [illegible] tandem ad p[re]sencia[m] [illegible] accedens [illegible] se [illegible] paratu[m] [illegible] sic statuto [illegible] libello [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ne [illegible] [illegible] appellado [illegible] [illegible] [illegible] se [illegible] [illegible] et [illegible] procurator n[on] de [illegible] [illegible] tame[n] [illegible] [illegible] se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] testes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] matrimoni[i] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nega[n]do no[n] e[st] actio defendere matrimonij [illegible] de [illegible] adulterij [illegible] ad separacione[m] [illegible] n[on] [illegible] conte[n]dit [illegible] lite no[n] contestata testes fuit recepti et attestaciones publicate [illegible] defendu[n]t [illegible] n[on] defendu[n]t appellat[ur] [illegible] id est ad diffinitiva[m] s[ente]n[tia]m [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] s[ente]n[tia]m [illegible] [illegible] procurator[is] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] eande[m] [illegible] s[ente]n[ti]a [illegible] [illegible] dotem et donacione[m] [illegible] ut [illegible] de repudijs [illegible] [illegible] ad adulteriu[m] [illegible] [illegible] [illegible] dote[m] [illegible] [illegible] ad adulteriu[m] [illegible] lucrabi[tur] donacione[m] [illegible] ut C. de repudijs [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] filij [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] donacio [illegible] [illegible] ad filios [illegible] [illegible] ut liceat [illegible] [illegible] avie [illegible] de adulterio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pot[est] [illegible] [illegible] [illegible] age[re] ut [illegible] [illegible] [illegible] Advocatus si aliq[ui]s vocat[ur] ad iudiciu[m] [illegible] dicat se no[n] [illegible] advocatu[m] dandu[m] [illegible] [illegible] ad [illegible] advocatu[m] ut [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de post[ulando] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] medio [illegible] [illegible] [illegible] absen[tiam] advocati [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] difficile et [illegible] [illegible] advocatu[m] [illegible] [illegible] [illegible] n[on] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] alio advocato [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] petant iudice n[on] [illegible] [illegible] de dolo [illegible] [illegible] s[ente]n[tia]m [illegible] n[on] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] advocatu[m] [illegible] [illegible] ut C. de [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] n[on] [illegible] s[ente]n[ti]a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut n[on] valeat s[ente]n[ti]a la[ta] [illegible] advocato ei[us] absen[te] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et C. de [illegible] advocatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] n[on] [illegible] [illegible] [illegible] s[ente]n[ti]a [illegible] ut [illegible] de test[ibus] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] de test[ibus] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ut [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] de test[ibus] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] n[on] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] no[n] contestata [illegible] [illegible] s[ente]n[ti]a lata [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] testes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] testes [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

De litis contestatione

[illegible]

[illegible]

Rubrica de litiscontestatione

[illegible]

Ardens [illegible] ad superiorem et appellacionem [illegible]. Cum in nostra delegatorum presentia [illegible] restitucionis [illegible] Beti Azara [illegible] que agebat [illegible] ad obiecta [illegible] ad nostram audienciam appellavit et [illegible] ut [illegible] appellacio non tenebat, noluit tamen amplius [illegible] ipsi [illegible] iudicavit [illegible] contumacia permanet [illegible]

[illegible]

ab adversa parte productus et de [illegible] redactis [illegible] ut [illegible] in persona vel [illegible] testium [illegible] facere noluisset in [illegible] sentenciam protulerit [illegible] ad [illegible] archiepiscopo [illegible] et [illegible] restitucionem in integrum [illegible] restituta [illegible] manifeste [illegible] manifestum [illegible]

[illegible]

per veri suppressionem

Ardens et [illegible] Cum in nostra delegatorum presentia

Recusacionis

Sufficiebat d(ic)ta applicatio lic(et) cum appellacionis non exprimat ut hic videtur q(ui)a papa t(ame)n appellacionem videtur admittere q(uonia)m ille iudices cum suffraganei d(ic)ti s(unt). Sed hoc non tene(n)t cum talis appellacio ut dixi protestacio illa ut debuit / Receperunt / littera non cogite (?) male ut s. e. proximo e. i. e. p(ro)t(er)ea. Non aut(em) p(ro)pter causa rei servande q(uod) fieri potuit sine forte sed contumaces fuerit ut s. e. proximo e. e. [illegible] Sed appellacio commissa videtur defendere ipsum plenius. contumacia vinditur non tenuit sed quod sumus ut inferius sequitur / Recusabat / q(uia) iudices debet defendere in dubium in possessionem / Subest / Hec est casu causa restitucionis q(uia) iudices sunt suffraganei adversarii sed illa iudices dicte sunt adversarii ut s. de off. de legati causa que ut (?) ... plus ... de recusacione ... iudices sunt diffinire alterum ... ff. de ... [illegible] Item si e comes ipsius ut ff. de off. proconsulis ... Item ... tota familia ... non tamen repellere testes ... causa q(uia) facilius posse ... Unde repellere iudices ... testes ut sic fiat testimonium in causa ut i. de testibus / Dilectis / ... appellat applicabus causis. Sed q(uia) tam(en) ... suffraganei ... causa appellacionis ... quo appellantis licet non expressit ... quia dicti iudices ... causa gravaminis ... testes ... littera non contestata. Sed papa hec dicit ... gravamine ... appellacio ... ex ... quod ... fuit

[Column 2]

Intelligitur fortius valet Sed ab inicio ... videtur ... legittima ... causa fuit expressa ut ... dictum est ... legittima sit ... / contumaciter / Sed appellacio non fuit legittima ... contumacia debuit ... adversarium ... Omnis persone ... causa rei servande ... diffinita ... potuit ... principalis ... de ... non dubitacionem ... confirmacionem sic ... / Demandamus / Hoc ... causam ... cassari ... ulla est ... cassari non debet ... cassari q(uia) ... demandari ulla ... ut ... / Remissa / ... principale non tenuit ... testes ... de legibus non dubium ... omnia ergo fuit restituenda ... minores adversus ... restitui ut ... de ... causa ... Item de Bruxe ... Episcopo

Que s. i. [illegible] dixi(m)us. Et q(uod) si reus lite non contestata contumaciter se absentet talis ex(pressi)t quod actor possit mitti possessionem rerum rei petitarum introducti est in eadem causa custodie introducendus. et si causa talis fuit q(uod) actor eadem in possessionem nequeat intromitti ut tamen pareat per censuram ecclesiasticam contumax est compellendus. Contumacia pluribus modis ... contumacia ... de ... custodie ... ad ... restitucio ... de ... casus ... et ...

Tunc ... lite non contestata reus est contumax ... permittit actor / custodia possessionis ... ubi ... actor ... possessionis

De lite non contestata reus est contumax ... permittit actor ... possessionis custodie ... reus ...

Rubrica de litiscontestacione

possessor

Item alius an iste sit emissus sit custos tm
vel verus possessor dicatur infra de dolo
et q contingit motiuum q a anpilia
sunt predicta contra illos qui eos admit
tunt actore in possessionem si mandatum
iudicis [illegible] quia primitur [illegible]
sis et infra eodem qui item alius et
de se q ad h fini est quia et no obstan
te q eius possidet efficitur verus possessor
Anno elapso ut infra de dolo et contingit
ut ff de bonis auc iudicis p q mo.
Tercio q pt excommunicari ut hic et i eod
qui q f [illegible] q pot [illegible] adv
sarium [illegible] in possessionem eius [illegible]
ut ff uti possidetis [illegible] et ff ne
vis fiat ei qui in possessionem mittitur l.
in principio [illegible]
pt ea et ne vis fiat ei qui in possessionem
mittitur l. signis missis et ff de rei vend
qui restitue in possessionem [illegible] possessionem
ut infra de eo [illegible] predictis [illegible]
putas puta si eo [illegible]
sub [illegible] agat [illegible]
contumax est [illegible] et
in fine [illegible] et [illegible]
et [illegible] de decima dei et elemosina
abbatisse amici et Carnotensis dioc.

Accedens ad apostolicam sedem nobilis vir
[illegible] nobis exposuit q cum
sopitem [illegible] comite Britannie [illegible]
consanguinitatis attingat et arthid [illegible]
sit [illegible] qui [illegible]
est [illegible] et potest qui [illegible]
suam et [illegible] et [illegible]
p de [illegible]
[illegible] eidem et omnis [illegible]
[illegible] ipsius et patuit accessus ad eos et [illegible]
eo [illegible] ipsum et [illegible]
[illegible] et voluit [illegible]
[illegible] assignare [illegible]
tis [illegible] accedere eo [illegible] et licet
[illegible] de conductu si eo [illegible]
fuissent eo debeat se [illegible]
[illegible]
[illegible] et eo [illegible] p vos

---

tamen [illegible] ad vos
securus pateat accessus [illegible] partibus ea
[illegible] si vobis constiterit p[illegible] ad litem
legittime q [illegible] p[illegible] ap[illegible] permissionis
impositum super consanguinitate contra
matrimonium absque culpa contumacie [illegible]
pti fuissent vos [illegible] civitatis
et [illegible] capellem [illegible]
nobilem [illegible] ad [illegible] sine
[illegible] dimisit [illegible] q [illegible]
ipsi [illegible] plenariam restitucionem [illegible]
[illegible] super [illegible]
[illegible] si ita [illegible] Compan[illegible]
[illegible] sufficiens [illegible] ut j. de
[illegible] cet [illegible] ut in q.
[illegible] de h. [illegible] attendens
[illegible] de off. del. [illegible]
[illegible] erat [illegible]
ut [illegible] de off. del. i [illegible]
[illegible] ibi [illegible]
[illegible] de sententiis l.
[illegible]
[illegible]
de [illegible]
[illegible]
de [illegible] erat [illegible]
[illegible] ut j. de [illegible]
[illegible]
[illegible] de
[illegible]
[illegible] repellit [illegible]
[illegible] ff. de [illegible]
[illegible]
[illegible] ut j. de
[illegible] ff. de [illegible]
[illegible] legalium
ut ff. [illegible] l. m. [illegible]
[illegible] repellit
ut [illegible] attendens [illegible]
de off. del. [illegible]
[illegible] debent ut in q. [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible]
[illegible] sufficientes ea
[illegible] ut in q. [illegible] et j. de ap
[illegible] et ff. de [illegible]
de arbi. [illegible]
et j. de [illegible] et
[illegible] sufficientes [illegible]
[illegible] j. de [illegible]
[illegible]
ut ff. de [illegible]

Recapitulatio testium facta contra non contumacem lite non contestata in causa matrimoniali nulla est

de [illegible]

valitudinarie ... a valeo ... vale ... pro infirmo ... debilitate corporis ... naturae defectu etc.

porrectiones citatione recepta ... sive grande malitia

... qui excipit erat ... contra ... et archidiaconum ... et alii erant ... ex causa ... et loci ... propter inimicitias et quia ... non admittebant legitima fuit appellatio ... sufficit ad appellandum ... causa sufficientem ad recusandum iudicem ... non ... testes recepti fuerint ante litem contestatam ... testibus ... ut in ... non obstante ... contestatione ... ad exceptionem ... ut ... legitimam causam ...

Quoniam frequenter ex dilatione ... Idem. Revocatur ambiguitas an ante litem contestatam testes recepti valeant ... ante ... declarandum ... lite non contestata ad receptionem testium procedendum ... non timeatur ... absentia diuturna ... occultet ... aliqui ... testes ... lite non contestata ... admittendi ... absens ... contumaciter ... non veniat ... facta receptione testium ... attestationes ... non valeant ... legittime ... repellendi testes ... electione vel capitula ...

vitali ... moveant ... eorum ... morbo ... vel ... leprosa ... formidanda ... probetur ... divina ... apparuit ... malitiose se ... contumaciter ... citatione recepta venire contempnit sive quia impedit ne possit ad eum citatio pervenire et testes licet non contestata sit lite admittendi ... differentiam procedendum. Si non alii absens fuit et agat de spirituali coniugio vel praelatum et ecclesiam in qua electus ... ratione ... canonice ... de spirituali coniugio ... electus ... praelatus ... Si autem de carnali coniugio sit agendum ... donec de ... obitum ... captivitate ... ex consuetudine aut alio ... impedimento ... aut ... malitiosa voluntate ... mora ... citari non possit ... legitimas ... non obstante ... in coniugio ... in quibus ... culpa ... Eandem ... alii ... legitime testes ... publicato ...

Capitulum lite non contestata non recipiuntur testes ... negotio ...

Sed ... capitulis ... in ... recipiuntur ... testes ... alias attestationes ... contra ... recipi ...

Rubrica de litis contestatione

i imminet faciendum C. In aliis
n casibus videntur e attendendum
ut: exemplum in actione reali an
personali conveniatur. In reali mittendus
e actor i rei petite possessionem
ut tedio affectus reus veniat se-
quuntur. Cum si venit infra annum
iudicio sisti prestita cautione ac ex-
hibita satisfactione contra quem pro-
cessum possessionem recuperet. Si si contu-
max contra neglexit infra annum
iudicio sisti, actor post annum verus
constituetur possessor sine spectatione defen-
sat ad ipsum petitionem defensione legi-
tima reservata. Sed si pro rebus
inmobilibus quis conveniatur pri-
mus nomine possessoris alieno debet
sisti i iudicio. Dum nominare certo
iudex spatio audiatur finiendo
coram ... notitia perducendo ut
vel ipse veniens vel ydoneum de-
fendens responsale actoris intentione
excipiat. Si vero post tempus indultum
ei dignoscitur est voluit adimple-
tam lite quam ingerentur a eo die
quo possessor ad iudicium vocabitur
... intimpenda pro longit... contes-
tam ... possessionis iudex
edictis legalibus evocabit et
... ipso i eadem voluntate ma-
nente negotium principali ...
... i possessione ... actore
... mitti ... tardabit ... alle-
gatione absentis pro principali ...
reservata. Si autem pro personali actione
conveniatur vel mittendus est actor
i possessionem mobilium bonorum vel
inmobilium forte mobilia non habeat
... modo debiti declarati vel in
estimate et cognita summa pecunie
... videlicet quod alterius pena
magis timere debeat iudex ...
sit contentus ad alterum vel ...
... Si quae ... ...
... ... infra ...
... vel post annum audiet ...
... distributionem ... alio ...
... annotatam. Regula ...
Regula fallit i casibus ...
... de morte vel absentia
testium ...

... in inquisitionibus et publicatione ... i ca d'
... Item in absentia actoris
... testes licet non contestata
... et quando ... semel et
... Item fallit ... actor ...
potest agere ... ...
... ut ... de ... mandato
... Item fallit ... in aliquibus iudiciis ...
... ut C. ...
... absentat ... Item ...
... i eadem ... ...
... iudicatis ... de officio iudicis
... Item fallit ...
... Item fallit ... tabell. ...
... Item fallit ...
... Item fallit ... de publicis ...
... ut C. de penis ...
... Item fallit ...
... de testibus ...
... principali ...
... recipiunt testes
... ad aliquem ...
... ...
testes lite ...
...
... de dolo ...
... iudex
et magistratus ...
... de testibus ...
testes ...
... testes ...
...
... publicationibus ... de
testibus ...
... recipiantur
... publicantur
...
... testes ...
... lite ...
...
Sic ... de restitutione ...
... pastoralis ...
Idem et ... in aliis et ...

Annotata

... de personali agitur ... absens ... cognitione ...
... ...
... possessione ... ... prestita ... postea ...

Sunt et alii casus ... in quibus ante litem contestatam ... testes post ... ut testium ...

Cum facit ... citatus non ... absentat ...

de his que tenentur ... anno ... quia non currit nisi ab eo ab initio quia non currit nisi ab eo tempore quo potuit experiri et in dictis plurimis ... in fraudem non attenta ... est alia probandi facultas ut ff ... ... de testibus ... de ... ad ... ... de ... ... Testes testibus ... receptis ... de testibus ... ... continuando ... quia se absentavit ... actionis ut ff ad ... ff de furtis ... ff ad l. aquil. in lege aquilia dicta non illorum posset quamquam reprobare ... et post mortem ... testium et ... que non testes habet ... ut ... ... et xxxiiii q. ii ... et C. de de ... ap. l. quamvis Sed quia potest contingere quod illi interim morerentur ... ut dictum est impediret ideo infra annum ... ... receptionem tale ... ... si non fecerit non valebit talis receptio ... ut hic dicit ... principali ... et puta ... quia testes poterant probare ... ... probationes ... habere non ... ff ad legem aquil. in lege divina ... infra ... ... sufficit ... ... habet ... de ... non ... ... de dolo ... et ff de ... et ita sufficit ... publice ... ad domum suam vel etiam ut dicit ... predicta et citari ... ut ff de ... libertatibus

... et sunt tres modi contumacie et quecumque et quecumque illorum aliquibus contumacie habet plurimum modum et alios duos modos ... contumacie ... aliter ... non ... alie ... absentia ... aliquando ... quidam sicut ... diebus ... septimanis ut ... quibus ... quidam ... de clericis non ... quidam ... mensibus ... quidam de una hora ... expectacione ... aliquibus in eo loco unde posset ... vel in studio vel in aliquo loco ... latitat prelatus illius ... legittime moneri debet ut ad suam ... temporis ... et temporis ... distancia ... quod si non fecerit ... suo beneficio spoliari ... rationabile ... quod ... non respondentibus ... et c. ult. et ... de ap. ... vel si ab ... delicta prelati sui se absentat nisi ad ... ... sibi statuto ... quod ... non ... ad tempus ... potest ... nisi iusta causa impediatur ... aliud ... quod si clericis ... absens ... ... tempus ... primo moneri debet ut ... de clericis non resid. ... et c. ult. et c. ... non ... sua lata ... absente non citato ... et ... antiqua ... hic ... in ... est ... clerici absentes ... non debent ... contingat ... sunt ... antequam ... et ... qui comparere ... et citari possunt ... et citari possunt ... ... publice ... ubi ... et si ultra vi mensibus ... suis ... clericis non resid. ... et sic qualiter ... absens ... citari predicto modo ... melior ... quia ... se absentant ... comparere et citari possunt ... habent vi mensibus ... citantur ad ... vel ad mensem vel duos vel plures ... minimus ... requirit et exigit ... distancia ... contingit ... vel ... possunt ... vel annos et ideo ... tempus

Sed si ... (q. ...) ... nomine posset alieno ... ... non venit ... ... que infra statutum ... facit ... actor in ... possessione ... actor in possessione ...

Rubrica de litis contestatione

et etiam datur eis ultra quod ecclesia va
cari non debet de const. perpetuo et
locum habet in hiis electis et prelatis qui
iam confirmati sunt et possessionem
dignitatis habuerunt nec etiam
consenserunt de hiis non qui solum
modo electi sunt nec confirmatio
nem uel possessionem habuerint
teneas quod licet dicat quia expectat
per sex menses plus uel minus secundum
quod visum fuerit superiori cum pro contuma
ciam non est absens si non ille qui
citat electorum uel excepit contra electum
non comparet anno elapso electus
potest confirmari ff. de mi. et hal.
rerum. Sed non credo quod tamen sit et
tandem primo prior perfigit ei certum
tempus quo compareat et prosequatur
intencionem suam alioquin confirma
bit illud de ele. licet et de electione
electi potestate et de qui natura ac
possunt eam intra sed in capitulo dantem
citatori in menses et aut de statutis
temporibus et si quibus aut sed prout ista
in arbitrio superioris consistunt de
dolo et contu. cum aliis con. Sed ibi soluit
quod illud extra fuit si non contra prelatum
absentem agitur criminaliter uel civiliter
per denunciacionem aliquam tunc ad petitionem
uel veniat ad defendendum se si non
venit et excommunicabitur primam per annum
non procedet contra ipsum sicut contradic
tur q. iii. cum sub et de accusationibus et de
dolo et con. veritatis ad defendendum per
modum procedetur contra eam et recipientur
testes et diffinitur uel aliquid dicatur si non uo
luit consentire et si ei opponat sit agat
cum non est absens per contumaciam presumatur
presencia uel quod senex fuit creat et in
lare fuit licet induxit presumitur quod hiis
casibus sit mortuus et si contrahat
credens ita excusatur ab adulterio
etiam si vivat propter ignoranciam
in q. ii cum per bellicam quia non commi
sit adulterium sine dolo ff. de adulteriis
l. plerique uel si tempus elapsum illorum cum quibus
militavit et decepit dum aut quod io
hi dicit ibi quod non debet contrahere nisi in
primo cum sit de morte certus de sic
impendi et dispensatur in penitencia et
sunt cum est propter violentas presumpciones

uel per aliquod tempore duxerunt ad
petendum si per annum ut in preallegato
aut de decreto sicut hic non mandatum
ac in q. iii. de hiis qui non contrahuntur
ita citari non posset si non potest citari contra
ipsum procedi non potest et proest ac quod non
tenet sua cum peremptorum non pervenit
notitia absentis in q. ix. caveant
et ff. quod sine sine ap. respondeant l. i.
de ex eo edicto et de quo et quando iudex
etiam et ff. loc. item qualiter et quando
Sed verius est quod sufficit si diligens
sit inquisicio facta licet nisi sit inve
nus de dolo et qui tam et c. ult. et
de declaracionibus non requiritur et un. q. i. p.
sentencia c. de iudiciis procedimus
et et sequitur ff. de quiet. l. adeo et p
senti et b. predictum et si presente et
et unum est quod malicioso e absens
alias non proceditur contra eam quoniam adeo
simul puto licet pendiciam non debet ac
et de qui filii sunt le. prelati Sed ibi
agebatur tamen de prole an esset legitima
uel non et non contra absentes uel ille fuit
requisitus ut ibi innuitur quod constat qui non
citare potest uel non c. i. illa contingit prout
p. stad. pro. ille fuit absens culpa sua
propter malestam quod consistit unde non
pendiciat innuitur sit differt casus
ille ab isto et ibi tamen saluge possit
opponi tenetur tacite quoniam et a. aliis
compellitur eum expectare in iudicet sed
in forma tacione et propter quod ad hec
nulla capitis ut si alias quod defidelibus
labatur in heresim de de muneras quod
uel si alias contingit in ciuitatem uel si
mulier impotens capitis redditur ad re
cedendum debitum tempore in q. vii. illa
sanis uel per alias fideiussores facta sit
in q. vii. nec fideiussores et c. hiis qui
si in captiuitate aliter teneatur de
de sponsalibus in presencia in quo casu est absens
et contra ille contra quod sit inquisicio de
acc. qualiter et quando et de et de sic licet ele
publicato sed tamen sit quo ab tenet
quod de impregnatis contradictio in ...
sit potest audire ut testes qui
iudicati fuerunt nego publicentur
cum dicta redigantur in publicam
formam ad eternam rei memoriam

Iste casus fuit culpa non ... fuit
causa

Nota cautio i. [illegible] requirit [illegible]

Ut detestis [illegible] et tamen de restitutione [illegible] temporis
ista cautio [illegible] requirere [illegible] sine
debeat sive [illegible] et [illegible]
cautione [illegible] est [illegible] inter [illegible]
personam et aliam de qua [illegible] in principio
[illegible] ubi incipiunt [illegible] ut de quibus
[illegible] cautio [illegible] ad statum [illegible]
ut i. dicit [illegible] actione duo sunt [illegible]
actionum aut sunt [illegible] aut in
[illegible] [illegible] intelligendum
[illegible] tradere [illegible] actione in principio et de
[illegible] effectu [illegible] aut istam causam qui iste
[illegible] [illegible] appellare [illegible]
et erit possessor et recipiat fructus et
[illegible] de sequestratione c. ii. et iii. et si
[illegible] prestita cautione debet
[illegible] recuperabit [illegible] ad fructibus
deductis expensis ut in sequenti [illegible]
[illegible] erit [illegible]
[illegible] ad communicare [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] ut [illegible]
legatorum [illegible] plenius in c.
de dolo et contumacia prestita cautione
[illegible] de cautione [illegible] sufficit
[illegible] cautio [illegible]
[illegible] sufficiente cautionem
[illegible] de [illegible] in [illegible] et
[illegible] et [illegible]
[illegible] de fide [illegible]
[illegible] expensas [illegible]
[illegible] in expensis qui audiatur
[illegible] et de bonis aut [illegible]
aut [illegible] de [illegible]
[illegible] et [illegible] index qui tenetur [illegible]
[illegible] eam [illegible] et [illegible]
[illegible] verus [illegible] est [illegible]
[illegible] possessione [illegible] possessor
[illegible] recipiat [illegible] habebat et [illegible]
possessio est facti [illegible]
[illegible] recipiet [illegible] possessionem
[illegible] q. v. [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] ut sufficit [illegible]
[illegible] de eo qui mittitur in possessionem [illegible]
[illegible] c. v. [illegible] de of. [illegible]
[illegible] [illegible]
vel alias publicis personis ut [illegible]
ar. [illegible] de eo qui mittitur in possessionem [illegible]
[illegible] nobilis [illegible] nullus fuit
index cui posset offerri [illegible] et [illegible]

[illegible] ad [illegible] quod possessio est [illegible] aliquis
possessor [illegible] continuabit [illegible]
[illegible] possessionem et erit statim [illegible]
possessor [illegible] de [illegible]
[illegible] emptione [illegible] in contra
[illegible] de [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] de dolo et contumacia [illegible]
[illegible] constitutio [illegible]
[illegible] possessor [illegible]
[illegible] qualiter [illegible]
et [illegible] de [illegible]
[illegible] et [illegible] de eo qui
mittitur in possessionem c. i. et ff. de damno
infecto [illegible]
sequenti et ar. [illegible] de off. ord. [illegible]
[illegible] in [illegible] actionibus non
habet locum [illegible] in aliquibus
[illegible] [illegible] impetret [illegible]
[illegible] constituit [illegible]
translationem [illegible] possessionem ut [illegible] de off. ord. [illegible] et
possessionem [illegible] de dolo et contumacia in [illegible]
[illegible] locum [illegible]
[illegible] plenius [illegible]
[illegible] immobilibus [illegible] et
[illegible] mobilibus [illegible]
[illegible] restitui [illegible] de rei [illegible]
[illegible] et [illegible] in rebus mobilibus [illegible]
[illegible] et [illegible] nomine [illegible] et [illegible]
[illegible] in rebus immobilibus [illegible]
[illegible] nomine alieno [illegible]
[illegible] statim [illegible] in iudicio [illegible]
[illegible] et ubi [illegible]
[illegible] possessor [illegible]
[illegible] ipse possit [illegible]
[illegible] se defendere [illegible]
mentem [illegible] possessor [illegible]
[illegible] est [illegible] q. ii. [illegible] et
[illegible] et [illegible]
et de alienatione [illegible]
et ff. [illegible] cum exceptione [illegible]
[illegible] et ff. de novatione [illegible] et ff. [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] ff. de [illegible]
[illegible] ff. de [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible]
[illegible] libelli oblatione vel [illegible]
[illegible] tenor [illegible]

Depositarius [illegible] commodatarius [illegible]

[illegible] i. [illegible]

potest

Rubrica de iuramento calumpnie

quasi de verbo ad verbum C. ii in rem acto l. ii ... [illegible]

[illegible]

Illud iuratur quod lis sibi iusta videtur
Et si queratur verum non inficietur
Nil promittetur nec falsa probacio detur
Ut lis tardetur dilacio nulla petetur

[illegible] recipiat res suas [illegible] debitum [illegible] et de bono [illegible] et qui dicit [illegible] distinctionem [illegible] aliquis et sic intelligo [illegible] distinctionem [illegible] in quo tempore [illegible] ... et ita [illegible] ... et ita pla[illegible]

Honorius episcopus urbis Rome

[I]nherentes vestigiis predecessorum nostrorum diuorum principum Romanorum pontificum eminentie [et] legibus itaque cautum esse comperimus ut nullus clericus iurare compellatur. Alibi non reperitur scriptum ut omnes principales persone in principalis litis exordio subeant calumpnie iuramentum, quod plerisque venit in dubium utrum clericus huiusmodi iuramentum prestare debeat an alius sit officium delegare, quia illud constitucionis edictum ubi clerici iurare prohibentur a Marciano augusto de Constantinopolitanis clericis promulgatum fuisse videtur, ideo ad alios non creditur pertinere. Ut ergo ista dubietas auferatur, qui secundum decessione[m] [illegible] quedam imperatoris civilis robora sunt legibus eius ita quod interpretatione corroboramus et divi Marciani constitutione ita interpretari debere decernimus ut ad omnium clericorum [statum] generaliter pertinere iudicetur. Nam cum imperator instituamus decernimus ut canones principum more legum habere oporteat et in non nullis principum canonibus reperiatur ut clerici omnino iurare non audeant, dignum est ut totus clericalis ordo a prestando iuramento calumpnie sit immunis. Preterea statuit clarus principis tenor talis esse dinoscitur: Nos utriusque divine et humane legis interpretatione firmata decernimus et imperiali auctoritate irrefragabiliter diffinimus ut nec episcopus nec presbiter nec cuiuscumque ordinis clericus nec abbas nec aliquis monachus vel sanctimonialis in quacumque causa seu controversia criminali sive civili ius iurandum compellatur qualicumque ratione subire, sed aliis idoneis defensoribus si expedire eis visum fuerit hoc eis officium liceat delegare. Verum cum hac moderatione ut episcopus inconsulto Romano pontifice vel quibus clericus inconsulto prelato suo immune iurare audeat.

Omnibus autem episcopus et [illegible] inherentes et in gravioribus [illegible] ... dicitur est [illegible] legum [illegible] legibus et de episcopis et clericis vel ad clericos principales et etiam principales calumpnie iuramento. Iuramento calumpnie v. capitula continentur [illegible] bonam causam habere et non negabit quod verum esse credit ut [illegible] probacione et quod dilacione non petat in fraude ut dabit vel promittet aliquid pro hac causa [illegible] personis quibus [illegible] dare promittunt [illegible] l. ii. et iii. aut ut litigantes [illegible] unde [illegible] iuret [illegible] et si [illegible] vel promittet ut falsa probacio [illegible] dilatio nulla petetur [illegible] loco legibus [illegible] dnm Marciani de episcopis et clericis ad clericos ad omnium [illegible] ad [illegible] et quod [illegible] xvi q. i [illegible] v. [illegible] de [illegible] xvi q. i [illegible] et vii q. i [illegible] quod [illegible] et nullus debet [illegible] v. q. [illegible]

[illegible]

Item in causa [illegible] iuramentum calumpnie ut [illegible] et [illegible] calumpnia [illegible]

De iuramento calumpnie

[illegible]

Litteras et ibi Sane ... temporibus in quibus de causis criminalibus et civilibus spiritualibus tamen agitur iuramentum calumpnie nec recipere ut dare consueverunt eo quod tales cause non ex legum districtione sed ex canonum processu equitate sive debitu [illegible] tur canones autem iuramentum calumpnie in huiusmodi causis nullis temporibus prestiterunt unde contencione de iuramento calumpnie prestando omissa ad antiquam districcionem procedatur.

Litteras et ibi rebus spiritualibus [illegible]

[illegible]

Iuramentum calumpnie est in quo iurat se bona fide et non mala animo iuriandi causam se movisse vel movere et iuste defendere et cum debito fine terminare

Magis potest quam ... veredicto quod ...
Et maior ...

E

quia in criminalibus quia gravius est periculum de calumpnia quam in spiritualibus et civilibus litiget et ideo debet iurari calumpnia in utroque ... et facit quod etiam maiora maioribus periculis vitentur et ideo cautius est agendum in viij q. iij c. ult. et xl ij di. quaestiones et ff. ad l. aquil. l. v. c. ij. licet si ... quod dicit de quaestionibus ... et ut de calumpnia iuraret ... premissa quedam vero sunt mere civiles ut puta cum agitur rei vendicatione vel pecuniaria causa de libelli oblacione c. pen. et ult. ... criminalibus ubi agitur directe de crimine ... ut ... meus et c. super his et in istis iurat ... de calumpnia ... multo fortius iurari debet in spiritualibus quam in criminalibus alie sunt mixte ut cum agitur de crimine et civiliter de prevaricatoribus ... probavit xiiij q. ij super prudentia et ix q. i. placuit et xvj q. i. ... et no. quod ... in spiritualibus de calumpnia non iuratur ... agitur possessorio ... spirituali iurat de calumpnia ... spoliatoribus et in except. ... spirituali ... de calumpnia ... dolo ... et ... de except. pacto ... de ... restitutione de iudiciis ... et ... de dolo ... c. v. xx vij q. ij ... quam ... minimum

Eugenius papa

In pertractandis causis sacramentum calumpnie non passi percipimus exhiberi sed cause et principalium personarum qualitate inspecta quia personas principales ... qui per yconomos qui causam ... non ... litigant et ... mandamus ... in pertractandis et ... non passim ... in spiritualibus ... c. ... yconomos ... est enim ... plurimum ... ff. de ... et ff. ... marcellus ... et ita syndicus collegii seu universitatis iurat in ... tutores et curatores ... legittimam administrationem ... c. ... vel dignitatis ... est ... qui non iurat ... principal c. ... principal.

II

imperatorum et ... accepimus quod ab abbate et fratribus dare vallis sic ab aliis exigitur calumpnie iuramentum ad quod faciendum seu exigendum eos cogere non debemus sed ne alia iura videantur quos occasione ... detineri ... ipsi a causa sua decidant ... ipsorum predictum iuramentum ... postulaverit non fuerit prestitum ... ut ... monasterio yconomum statuant qui pro eis petere et excipere atque iuramentum de calumpnia cum necesse fuerit valeat exhibere et ... in vero ... maneri ... yconomum ydoneum statuas qui in tali officio convenientes ... monasterio videantur et imperatorum et ... cogere non debemus sed videtur quod ... compellendus vel etiam alii quibus ... civitatis ... ad municipales ... intelliguntur ... civitatum ut ... dicitur ff. de ... et de ... municipibus et c. c. ... talis institutiendi sunt qui ... c. yconomo ... curatore c. de ... ult. Sed aliud est in collegiis ... secularibus vel est speciale privilegium clericorum decidant qui enim de calumpnia iurare non vult et si c. actor cadit a causa et reus habetur pro confesso ut ... c. ult. ... et c. c. ... yconomum ... est cui res ecclesie gubernanda mandatur lxxxix di. ... volumus et ... est yconomus quod ... procurator vel actor ... causa ... collegio de quo ... ix di. ... quia ... et ... c. ij. non et iste yconomus ... ordinari non debet ... de ... et clericis ... et hic ... iste iurabit de calumpnia sive sit reus sive sit actor ... non fecerit ... facere debet ... et ... religiosis ... neglexerit ... archiepiscopus sibi yconomum constituet ... ydoneum

... yconomos ... nota ... quia ... de ... iuramentum de ... et ... de veritate dicenda ... et de calumpnia ... et de veritate ...
... magnum ... sibi in ... ita ...

De iuramento calumpnie Rubrica

Iste articulus non compescerit de libello

statuas ydoneus est dummodo cum omnino non constiterit ut c. preterea si sit bone fame et in famis et suspectis et non debet ut v. q. iii q. que eius et in q. iii c. i. et c. infamacionis contra hoc dicit lex quod procurator propter infamiam non repellitur in speculo de excepcione c. ult. et glo. quod de auctoritate est in ordinacionibus constitui debet in extravagantibus subiectis et dicit statuas i. auctoritate partis

Innocentius III Elien. episcopo et archidiacono

Ceterum si nomine

Quoniam novis morbis nova conveniunt antidota preparari cum in causa que inter R. clericum de sancto Albano et Ia. f. canonicum Londonien. super adiutatem [?] dicendam apostolica auctoritate vertitur prestari faciatis ab utraque parte calumpnie iuramentum consuetudine supplet que legi est contraria non obstante etc.

Ceterum etsi hic est pro illius et de predecessoribus prevenit novis morbis nova experimenta morborum cogunt nos invenire multas medicinas ut dicit et constituit et quod medicamenta morbis exhibet hec una negocia aut hic constitucio que innovatur in prin. coll. viii et que de novo emergunt auxilio indigent ff. de integri. restit. de etate c. ta et ff. ut in pos. leg. plane et in omnibus rebus non remedium est ad subveniendum pro deveniente inspiciendum. Item primo adiutatem hec est causa qualiter iuramentum istud prestatur vitabis clericatum ut extra de iure iurando c. ex litteris et ut timore iuramenti litigancium iusticia compescatur c. e. l. i. et utraque parte ab utraque parte utraque parte prestandum iuramentum istud debet prestare et c. inspiciendum sed pone quod aliquis litigat per procuratorem constituit est longe remotus puta ultra mare vel in alia peregrinacione quid erit et cum iste procurator de calumpnia iurare non possit in capite illo et dari curator bonis et ille iurabit de calumpnia ff. de curatore bonis dando l. i. et ii. q. vi. c. i. ubi dicit quod clerici hoc iuramentum debent aliis delegare et hic dicit quod iuret non est contra quia ibi loquitur de causa collegiis seu universitatis hic ea propria pugnari

Innocentius III episcopo Placentino de eodem etc.

Cum causam que inter venerabilem archiepiscopum et commune Faventie super villa Luci ac quibusdam aliis vertitur delegatis iudicibus duximus committendam et cum idem in ipso negotio minime processissent nos partibus dedimus in mandatis ut pro ipsa causa nostro se conspectui presentarent. Cumque procuratoribus cum instrumentis debitis in nostra presentia constitutis petitionem ipsius archiepiscopi per procuratorem eius fecimus exhiberi et ad eam partem alteram respondere. Ac interrogationibus et responsionibus redactis in scriptis et lite coram nobis legitime contestata iuramentum calumpnie fecimus ab ipsis procuratoribus utrimque prestari etc.

Cum causam etc. in procuratorem hic patet quod universitas sive collegium potest constituere procuratorem et est expressum de procura. que in c. ubi et c. petimus et ca. in eadem omnes administratores quibusdam verbo procuratores appellat i. ergo si in pal. vacatur et lex dicit quod nostrum secundum potest desendere debet per procuratorem maxime de sanctissimis episcopis et c. si non episcopi infra et ita tamen nunc canonicus quod civili in episcopis et collegium sive universitas constituit procuratorem debet dicit s. de procurat. petitio et talis procurator de calumpnia iurabit et ut hic c. dicit et s. e. in pertractatandis et c. in pastoralis sed cum iuramentum de calumpnia potest de credulitate ut sic quod credit et extimat debeat respondere e. c. t. l. ii. e. i. in quo potest petere tempus ad liberandum super quo interrogatum et videtur quod non quia aut credit aut non credit. illud suppono integraliter et constatatum potest et debet respondere credo vel non credo ut dicit dubito

sed in sacramento de veritate dicenda pt dubitare unde habebit inducias ad deliberandum si dicat se dubitare ff de interroga act qui interrogatur et c de iure deliberandi si curatoris et ff de iure iur eius iurandi l. Julio et no de calum iuratur dat tempus ad deliberandum sed si excommunicatus conveniatur nunquid praestabit hoc iuramentum ut ... est licitum ei ingredi sacra quo ut tangeret ea ar v. di ad eius no et quibus reliqua sacramenta negantur quod unigenitum sacramenti conceditur ut xxiv. di illud dico q by dz praestare iuramentum non obstante excommunicatione ar in de sma excommunicatione cuius et c. ad deponenda i excommunicationis i iuramentum excommunicati admittitur antequam absolvatur. praeterea tamen possit et debeat in iudicio respondere omnia licet sine quibus causa expediri non pt ar b de off del praeterea et ff de iur dic. O. in l. ii et ar ad hoc in de except. cum inter alios qui in potestate sua est non respondet et sic reportaret de malicia sua commodum quod esse non dz in de sma excommunicationis si non et ad ea praeterea aliam plus facta est litis contestatio s. de elect. dudum et s. de litis c. e. vno interrogationibus et responsionibus omnia que in iudicio fiunt credenda in scriptis in de plurali cum con stam quedam non interrogationes faciende sunt ante litem con que non debent obmitti ante litem cont. reus debet interrogari an possideat rem que ab eo petitur et pro qua parte pro dicit dolo possidere ff de interrogat. actione cum ... et ff de rei vend. petitorio et ff si quis videat se non possidere ad ipse possideat si actor hoc probaverit cui rescindenda est illi et dz dari actor quibus non probet rem sua esse ff de rei vend. l. ult. al. c. pt ... aut interrogatio obmitti non dz ne iudicium deductum sit et alie interrogationes plures faciende sunt puta an sit heres vel quo expedit sit heres et an in potestate habitum eius ... alii iudicio agitur an quadrupedes qui damnum dederunt sit eius praeterea an extestamento sit heres praeterea an edes sit sua ex quibus damnum timet que colliguntur ff de interrogationibus act qui interrogatus et l. si quis et l. i. si defensor c. ult. et l. non aliud praeterea q videat cum etatis sit reus si de ea dubitat ff de interroga

at l. de etate sue quando et an literis et post ubicumque requiratur monet iudicem dz interrogare ff c. ubicumque et xxx q. v. iudicatum pt ad iuris adversarii ... non cogitur tu si fudit tenet ... ff c. fine et in de dolo et cont. ... et ... debet ... ff c. de etate ... e. ii. t.

Greg. ix. epo Belluacen.

Cum in causa pecuniaria quam inter te et N. mota esse proponis non pt. Sed praesumendo vel actorem elegeris litigare pro illud quod praestandum est calumpnie iuramentum quod per praeceptum propositis tamen dz non tactis evangeliis sicut iudicatum testimonio attendere iuramentum huiusmodi exhibendum et in pena non est recusantibus hoc iuramentum cum praestandum fuit ut actor ab instituta cadat actione Reus autem habeatur pro confesso etc.

Cum in causa et in pro illud quidem istud regulare est s. c. proximo et c. in pertractandis et c. imperatorum et s. e. c. i. praeterea ex quo assumpsit officium in se dz iurare de calumpnia cum sit actor sponte sue quo expediri non pt ar s. de off del praeterea et c. prudentiam et inhic enim differetur quod non tangit sicut et ibi et differt quod non tangit sacra sicut et in testimonio xi q. i. imperator et c. de epis et clericis aut si index et in aut de sanctis epis c. nulli non coll. sed contra ii q. v. quod decrevit et quibus tangit sacra i q. vii quotiens. Sed con s. e. c. i. ubi dicit quod epus iurare non dz sed quod alius officium delegetur sed non est con quod non dicit ibi quod non debeat iurare sed quod non dz compelli et ibi dictum est pena non est s. c. imperatorum et e. c. ii. l. ii et inaut ut litigantes exot. la coll. ix. unde sumptus est c. iste actor qui non vult iurare cadit a causa sed numquid ipso iure an per sententiam videas quod per sententiam iudicis quod iudex procedet con illum ac si nichil probasset reum absolvendo et eodem modo

ad interrogata

Creatus est ad videndum iurandum plurimorum personas

iudicium

Scriptura

Habeantur ... contra ... quod ...

Com. q. i. ... dictator

... calumpnie ... contra ... contestatam ... opposita ... volebat ...

Iuramentum Calumpnie

Ego M. iuro ... quod me iuste causam agere et defendere credo. Et interrogatus ad interrogata non negabo. Et quod verum est vel esse credo dicam et credam. Nec veritatem falsis probationibus. Nec dilationem petam in fraudem. Nec dabo nec promittam aliquid pro hac causa Nec illi vel illis ... nec promissi ... que me ... vel quibus aliquid ... promisit ... sic me Deus adiuvet et sancta Dei evangelia.

ut ... in exordio litis

Rubrum de dilacionibus. R

d. reu. C. e. t. aut principales in si
Cel. iiij

Retorica adiecisti quod cum causa tibi a sede apostolica delegantur qui litteras receptiuum apostolicam inserens ut eo viso deliberare valeat quid ab altero conveniatur et c. cum igitur quid agendum sit in hoc capitulo desideras edoceri taliter respondemus quod reus ad iudicium legittime conuocatus de ex rescripto sibi transmisso plene potuit instrui super eodem quod in iudicio conveniuntur induciae deliberatoriae non sunt vlterius indulgende sed procedendum potius est ad examinacionem cause et finem ei debitum imponendum.

Retorica et c. plene potuit quia in litteris citatoriis continetur quod actor velit petere et causa petendi et qualiter agere velit et ideo a sede specificantur quod facere debet qui aliquid petit de libello. Ob. c. ij et iij vbi de hoc et ff. de rei vendic. l. si in rem sed raro contingit quod pluries specie omnia specificentur sicut et in criminali. Sed apponitur in litteris citatoriis quod quid reo opponitur ut paratus veniat v. q. ij si primates quidam vero ad cautelam in forme citacionis apponunt libellum actoris ut sit plene deliberare possit et tunc si per litteras vel libellum plene instrui potuit non debet alias inducias deliberatorias habere quia bene potuit esse instructus nisi forte ad querendum advocatum et consilia amicorum ut in q. iiij ut de iudiciis ut ff. eod. ubi maior vel ab hostibus. C. Sed quod simpliciter sed in hoc capitulo cum ad libellum debet respondere sepius facto non dabuntur inducie ad querendum advocatum ar. de iudiciis pastoralis quod sicut ipsum de quo agitur debet scire utrum verum sit quod ab eo petitur vel non vel cum super causa est et dilacio qui vocatur ad iudicium in q. iiij offerat. Sed actori ab initio dilacio dari non debet quia instructus venire potuit in q. iiij. c. spacium in speculo et autem

Item dantur dilaciones gratia testium vel instrumentorum que quandoque sunt distinctorum illius legibus. C. de l. r. et in q. iiij c. spacium dilaciones iste hodie videntur arbitrarie ut index considerata locorum distancia et temporis qualitate inducias concedat ar. c. de app. cum sit romana et c. de re iud. quod ad consultacionem nisi forte de istis de quibus dicitur in q. iiij c. spacium et c. et l. r. in illis inductis non debet dare index maiorem dilacionem sed illas tamen potest abreviare ut ex illa lege patet in pecuniariis tamen cum prima dilacio debet dari eciam illa sine cause cognicione sed ut secunda danda non est et sed causa cognita ff. e. l. ult. et l. octone in criminali datur dilacio actori et reo ff. eod. l. ult. et dilacio dari debet iudice sedente pro tribunali ut utraque parte presente et causa cognita de plano vel semiplene in q. iiij c. spacium vbi auditis et data dilatione iudicis officium cognicionis cessat donec tempus dilacionis. C. e. l. sine. p. et ar. c. de appellacionibus significantibus item index dare debet dilacionem quandoque ad malicias rei conuincendam vel de dolo prodit et c. cum olim item potest facere gratiam eciam post peremptorium de officio del. consuluit. Sequitur

De dilacionibus

Rubrum

Alex. iiij cant. et wigorniensi episcopo

Dilecti filii abbas et monachi de ... nobis insinuare curarunt quod cum causam que vertitur inter ipsos et moniales de lesewu super ecclesia de alda de cant. et archidiac. lincolniensi commissimus terminandam ipsi iniquis se audientibus agrauantur eo quod ad primam citacionem terminum sibi nimis breuem et peremptorium statuerunt ad nostram duxerunt audienciam appellandum. Quia nostrum non spectat ad nostrum ordinem diem peremptorium maxime in dictibus ecclesiasticis agere. Nisi forte necessitate vrgente talis statuatur mandamus quatenus si est ita re vocato in irritum si quid inuenitis post appellacionem huius attemptatum in causa ipsa ... ...

De tempore potuit ... litteras citatorias plene ... instrui ... deliberatorias ... reus in citatorio apponit tamen ... linguas ... appellare

Matrac. i
modum
abiemar
accidentis

post capitulum dilecti filii
debet stare capitulum ...
adiecisti ante

continuenciam litterarum ratione premissa
procedatis etc.

Dilecti etc. iudicis nimis breuem
tunc quod non exprimatur quod dicen
terminum iudices statuerunt quod relinquitur
arbitrio iudicis considerata qualitate
cause et locorum distancia et in de appellationibus
eum sit romana ecclesia et peremptorium quod
esse non debet ymo tribus edictis uel
vno peremptorio quod continet debet tamen
tempus quod trium edicta tamen xxiiij q. iij de
illicita ff de re iudicata contumacia et
ff de iudicio ad peremptorium etc. non
non nisi videret quia nimis breue
terminum statuerunt fuit iusta causa
appellandi ex ea tamen peremptorium ipse
potest moderari audire sicut viderit ex-
pedire ff de iudiciis non nisi et c. de officio
del. consuluit. et hoc ibi vbi nisi forte
tempus quod datur condempnatis in de re
iudicata quod ad consultationes et ff de
re iudicata l. ij si et tempora appellationis
potest index iudex moderari in de ap. ad
sedem romanam quem quod ita nimis breue
terminum peremptorium statuit exprimere
debet causam in citatione ut per c. a
citata causa non habeat appellandi
c. de in integrum rest. cum ex litteris in fine
simile in q. iij offeratur et inuenit
de litigio deliberare vobis glossis et cetera.

Honorius episcopo iniquo episcopo ferra-
riensi. Sequitur textus

Litterae tuae ac peticio archipre-
sbiteri sanctorum priste et
acquile de vrbe nobis exhibi-
te continebant quod idem ar-
chipresbiter contra nobiles viros
a. et b. libellum ecclesie sue nomine
obtulit continentem quod pensio de
possessionibus soluta non fuerat
ipsi ecclesie elapsis iam tribus
annis et vltra. Nobilibus vero
ex parte petentibus ut explica-
ret temporis spacium quod petebat
adiectione vltra et perimi fiat uo-
lebat et ipso archipresbitero ex-
primente quod vij annis fuit fuerat
indicate pensionis solutione
cessatum, idem dicentes libellum
esse huius expressione mutatum
vnde longiores ad deliberandum
super peticione inducias pete-
re nunc quas quia de necessitatis
mani audiam appellarunt.
Nos igitur appellacionem huiusmodi fri-
volam reputantes mandamus quatenus ea
nequaquam obstante in nego-
cio ipso premissa ratione procedas
iusta porro continencia litterarum.

Litterae etc. tribus annis et vltra siquis
non soluit pensionem rei ecclesie in
emphiteosim concedit per biennium cadit a
iure suo x. q. ij. c. huius potestatis v. qui-
rem huius in de locato c. potest et vult hodie
non potest emphiteota purgare moram si
de restitucione sibi prospexit ut in decretis
dicit secundum iure prinati sequitur terminus c
de iure emphiteotico l. ij idem est si co-
loni cessauerint in solucione pensionis
per biennium iure suo locata ff locati quod
re c. et ius locatorem et hoc cum ad longum
tempus fuit locatio facta pro rescripto alias
cadit a iure suo ff de publicanis et vectigalibus
l. vectigalia c. non soluunt tamen fine certe
principis agri publici renouare ciuitate
fisci non possunt quem perpetuo locati fuerunt
ff de publicanis et vectigalibus in solutorum
fecto c. agri hoc autem ad diem et vltra non
alia exprimentes ad medium tempus restat
ff de v. sig. hoc ad diem et hoc plane ad
iectiones vltra non ouidet quantitate temporis
nichil iuuat quantum ad iudicium vel vero
quia cum fuerint plura quod dixit per triennium
quod tempus sufficit ad condempnationem
ut si prima pensio peracta videtur superfluo
addita fuit et pro nichilo petebatur
destimatio illius quantum ad restitucionem
vnde non debuit eis dari tempus
vlterius ad deliberandum plene poterunt instrui
per libellum primum c. c. proximo si non pensi-
cio tamen substracta petetur que dicetur
non soluta tribus annis et vltra tamen
etiam petetur vel declaratur illud vltra quod

quantum ad illud tempus non potuit
deliberare reus per primum libellum et ideo
facta expensione illius temporis de-
bet habere indicias ad deliberandum super
primum libellum deliberare non potuisset
sed licet satis potuit deliberare in quem
offeratur debet dici super de libelli obla-
tione c. pen. et fi. et per quod ubi quis
plene potest instrui per primum libellum
licet aliqua addantur que non mutent
naturam negotii non debet inducias novas
procedas et ita cum appellatio frustra-
toria est remittitur ad eum a quo appellatur
de ap. cum sit et c. ut debitus in
expensis debet condempnari ut di-
citur in Gregorius ix albi aquine-
tanen. diocesis et archidiacono
Exposuit nobis Bituricensis
archidiaconus et Burdegalensi
archiepiscopo dedimus in preceptis
ut super inordinatione primatie quam
in eo quasi provincia sua dictus
Bituricensis archiepiscopus se habere
proposuit ad instans proxime preteri-
te quadragesime que ei terminum
peremptorium assignavimus per se
aut per procuratorem ydoneum non
se conspectui presentaret cumque post-
modum personaliter vocatus pro
ce sue non subsidio ad nostram pre-
sentiam accessisset. dictus Bituricensis
archiepiscopus apud sedem apostolicam constitutus
postulavit instanter ut in eodem
negotio procedere deberemus idem
nos Burdegalensis archiepiscopus ad presentiam
reddiens constituit se procurato-
rem in ipso negotio cum salvis
exceptionibus sibi competentibus
in respondendo et defendendo ac aliis
omnia faceret que in propria persona fa-
cere erat facturus. petente ergo archi-
episcopo supradicto ut prefatus pro-
curator responderet eidem. ille e contrario
proposuit se adhuc non teneri ad palia

nationi causa pro publica utili-
tate dictus Burdegalensis vocatus
pro absente reputari debuerat
et revocandi domum privilegium
habuisset non dum tamen super hoc
deliberaverat ad suffraganeis
suis et aliis quorum consilium tam
ardua causa requirit nec tempus
habuerat in quo ad utrumque negotium
cum valuit sicut expediret et
paratus sed pars alia econtra concludit
quod super questione predicta fuit
prius evocatus nec in intelligendo
non fuerat primum mandatum per
posterius revocatum. temporis
quoque spatium habuit tam pro-
lixum ut potuisset si voluisset
super causa deliberare predicta. sicut
et fecit cum quibus dum et eo-
modo utrique negotio imminet.
Nos igitur de consilio fratrum
nostrorum usque ad proximum ventu-
rum festum nativitatis dominice dila-
tionem sibi duximus indulgendam
Exposuit et terminum peremptorium
sicut index propter distantiam locorum
vel viarum ex causa prima vice perem-
ptorie potest citare ut de in integrum resti-
tutione ex lib. et c. c. i. personaliter vocatus
non sufficit mittere ut de maio. et obe.
ubi et i. de dolo cum dilecti ac sicut ad
aliud aliquod negotium personaliter consti-
tutum alius committere non potest ut de off. del.
quam apostolica sed delegatus non potest inhibere
partes coram se personaliter comparere in-
id intercepto continuatur nisi in casibus
super de iudiciis esse ambiguum
salvis exceptionibus
et ita protestatio valet ut de clerico
non debet ut qui metus causa prolatum
al. sicut non licet dixisset consentire
ut responderet ad questionem ut habet revocandum

Quod omnes tangit ab omnibus debet approbari

domum ut ubi [illegible] cum simpliciter constituisset alium procuratorem posset opponere exceptiones duo competentes primo ad hoc domum [illegible] competit principali et ff. de negotiis [illegible] mandati quia domina [illegible] equaliter [illegible] illam obmittat imputatur et ff. de except. l. omnes exceptiones et ff. de offic. [illegible] et procurator ad ea omnia intelligitur constitutus qui ad causam spectare videntur ar. C. de off. del. [illegible] et cum [illegible] et ff. de [illegible] ad legatum et l. adire nobilem et ita ad cautelam [illegible] talia dum utilius est [illegible] aliquid [illegible] salvo iure meo vel salvis exceptionibus michi competentibus republica [illegible] utilitate cum [illegible] republica tamen votum fuisset ad illum non debeat tunc [illegible] revocandi domum habebit [illegible] in eis [illegible] non episcopi episcopum [illegible] causa habet ius revocandi [illegible] petenti c. ult. v. de elect. et plures alias [illegible] revocandi domum habet ff. de [illegible] gatis et v. q. [illegible] c. i. et ideo [illegible] [illegible] et ei dampnosum quod esse non debet ar. ff. de furtis [illegible] quod ad [illegible] testamenta [illegible] ff. quibus ex causis maiori [illegible] dampnum [illegible] de his [illegible] revocare debuerit cum suffraganeis cum quibus et eciam ad capitulis cathedralium ecclesiarum [illegible] deliberare cum eorum [illegible] et obedientia c. ult. // Sequitur de feriis // Rubrica

Exortacio apud compendium.

Omnibus diebus dominicis a vespera in vesperam cum omni veneratione decernimus observari ab omni illicito opere abstinere ut mercatum in eis minime fiat nec placitum nec aliquis ad mortem vel ad penam in eis iudicetur nec sacramenta nisi pro pace vel alia necessitate prestentur [illegible].

Omnes dies dominicos [illegible] ult. et [illegible] omnes dies dominicos quod dicitur de vespera sabbati non [illegible] causas primo [illegible] usque ad illam horam qua possit [illegible] ante [illegible] tenebras [illegible] consulunt [illegible] ad celebracionem officiorum [illegible] proprius ad mortem maxime [illegible] nec aliqua causa tunc tractari debet nisi [illegible] pro pace quando omni die [illegible] pro alia necessitate [illegible] pro fide pro obediencia pro fama [illegible] // Aliter [illegible]

Quoniam impte et [illegible] licet [illegible] sit de vespera ad vesperam celebrantis sabbati [illegible] festorum tamen principium et finis iuxta eorum qualitatem et diversitatem regionum consuetudines debet attendi et sit magnitudo dierum exigit prius incipere et tardius terminari et [illegible] indicibus aut dominicis et aliis precipuis festivitatibus sicut inter pascha et penthecosten [illegible] nequaquam debet fieri nisi aliquis ex devocione [illegible] velit facere [illegible] in consecracionibus aut episcoporum et clericorum ordinibus conse[illegible] consecratus [illegible] possunt [illegible] consecrationis modus requirit [illegible] festivitatis sancte trinitatis secundum diversitatem consuetudines regionum a quibusdam [illegible] octava penthecosten ab aliis [illegible] dominica prima ante adventum domini celebrari [illegible] quod romana [illegible] in aliquo tempore [illegible] celebrem specialiter festivitatem cum singulis diebus [illegible]

Caput [illegible] in [illegible] vel [illegible] non debet

[illegible] festorum principium et finis sicut debet secundum [illegible] magnitudinem et [illegible] pascha et penthecosten non fit [illegible] romana ecclesia [illegible] sancte trinitatis non [illegible]

K

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hoc est sabbati [illegible]

et filio et spiritui sancto et compla[ci]tam ad laudem perhenne trinitatis.

Septimo ergo ita suavi est ut vigilia [illegible] septimum est et ff. que et a quibus [illegible] li. n. fi. le. [illegible] legis lator incipe dies cum incipit et terminatur diuersis horis quo respectu incipit cum in vesperis quantum ad officii celebracione ut [illegible] et canonicam computacione secundum iuris [illegible] lxxv. di. q. a patribus [illegible] quo ad iudicia incipit in mane et terminatur in fine diei ante noctis tenebras ut [illegible] de off. del. consulunt etiam aut de iudicibus [illegible] se debent coll. vel quo ad contractus in media nocte terminatur et incipit ut predicta decretale consulunt et ff. c. t. [illegible] romana [illegible] quia ad [illegible] casus [illegible] ff. de con. di. in de esu quantum ad observacione ieiunii [illegible] morte [illegible] ut de. de ieiunii c. i. et [illegible] [illegible] locorum [illegible] consideratur ut lxxvi. di. [illegible] perpetuis que [illegible] de con. di. iii. c. i. et i. c. t. vlt. de electione ar. contra xxx di. c. vlt. et lxxvi di. [illegible] illa contra intelligunt ad [illegible] consuetudines [illegible] xii di. illud et illa et lxxvi di. [illegible] et i. [illegible] et per consuetudo [illegible] [illegible] ar. contra i. c. capellanus [illegible] pentecosten [illegible] octauus [illegible] et sic est ar. q. consuetudo romane ecclesie non est ab aliis observanda ar. [illegible] di. quis [illegible] ar. contra [illegible] di. [illegible] non decet.

Idem Tribunen episcopo

Licet quam novi quam veteris testamenti propagina septimum diem ad humanam quietem spiritualiter deputavit et tamen [illegible] quam alios dies maiestati altissime deputatos nec non natalicia sanctorum martirum decreverit [illegible] observanda et in hiis ab omni [illegible] opere cessandum et in indulgencia ut licet ad predicationis [illegible] diebus dominicis et aliis festis [illegible] quam in maioribus anni solempnitatibus per allecia se inclinavit [illegible] pacioni eorum ingruente necessitate intendere itaque post [illegible] captura [illegible] circumpositis et [illegible] pauperibus congruam faciant porcionem etc.

Diem vetus enim testamentum ad litteram precipiebat sabbatum custodiri novum testamentum spiritualiter illud [illegible] prima die pro septima sicut est sacramenta carnalia ad [illegible] non possumus ita ut sabbatum [illegible] licet [illegible] ut de eo. de iii. placuit [illegible] maiestati sic etiam c. t. vlt. et c. t. omnes dies omnium [illegible] c. t. vlt. et de eo. di. iii. c. [illegible] maioribus ut puta nativitatis domini dies epiphanie pascha ascensio domini et penthecostes allecia [illegible] et raro et [illegible] diebus apparent ideo propter necessitatem facilius indulget ut diebus dominicis capcioni intendat. Sic enim propter necessitatem seu pietatem [illegible] die posset iudicium exerceri ut in c. c. vlt. et ff. c. [illegible] et c. vlt. [illegible] propter eandem necessitatem congruam faciant porcione et [illegible] [illegible] in cum [illegible] capcio facta est quia quasi decime [illegible] censentur [illegible] pro decima parte eis solvat ut in [illegible] ar. [illegible]

Clemens tercius

Capellanus tuus se ex parte [illegible] nobis exposuit tua [illegible] quod cum canonica statuta declarent nuptias temporibus clandestinas ante festum nativitatis sancti Johannis Baptiste minime celebrari debere quidam clandestinas illas absque [illegible] continuandas intelligunt alii non inter festum et ipsas [illegible] [illegible] illud [illegible] festivitate fuisse statutum que in septimanis [illegible] intervenire quibus et [illegible] diebus rogacionum ante ascensionem domini inchoantes usque ad octavam

[illegible]

diem post pent[ecosten] c[ele]b[ra]ri ut ex[tra] de ...
nuptiis ... computatis illo sp[ati]o
tempus sp[ati]o celebrari nuptias
non p[er]mittit. carum celebrationes
ubi inde multiplex ...
q[uod] que consulti fuimus ut i[n]statu[m]
op[er]ionum potior videt[ur] nobis
et fr[atr]ibus n[ost]ris apparuit q[uo]d l[icet]
illa sit [con]s[uetudo] ro[mane] consuetudo ut [tem]p[o]re
cuique t[em]p[o]re matrimonia contrahat[ur]
consensu interveniente legittimo
de[pu]tatis q[ua]m in a septuagesima usque
ad vii dies post pent[ecosten] celebrari
nuptiae non p[er]mittit et p[er]ea ...
et pluribus septimanis ante festum
nativitatis s[an]cti Johannis ...
differentia celebraret potior s[ententi]a
meliori et subtiliori videtur ...
et sunt ... canones a septuagesima
usque post octavam paschae sive
usque iuxta consuetudinem ... usque ...
septem dies festi pent[ecosten] quadra
... nuptiae suspendantur ...
que sequuntur ... decreto possunt
licite celebrari. i[tem]

[S]tatutum ut xxxiii q. iiii non oportet
[a] Septuagesima ... festo beati Johannis
... non ... que ad solempnita
tem spectant ... non est pr[o]
quia una quaeque provincia in suo
sensu habundat ut lxx vi de utra
et xii di. illud et c. illa et c. de capel[lis]
... et xii di. novit t[em]p[o]re et itaque
libet t[em]p[o]re p[otes]t m[atrimonium] contrahi. Sed nuptia
rum solempnitates certis ... diebus ...
carnalis copula ... prohibet ...
... consensu ex ... et
... intelligi[tur] xxxiii q. iiii non
oportet et c. non p[otes]t consensu quia
solus consensus facit m[atrimonium] ut xxvii

Gregorius viiij

[C]onquestus est nobis et c[etera] ...
non protrahari sed expedit ...
erat questiones debet in iudicialis
strepitus diebus conquiescere statutis
qui ab reverentia dei noscuntur esse
statuti natalis s[cilicet] d[omi]ni s[an]cti Stephani
Johannis evangeliste Innocentum
sancti Silvestri circumcisionis ep[iphanie]
vii diebus d[omi]nice passionis et re
surrectionis cum vii sequentibus
ascensionis pent[ecostes] cum duobus q[ui]
sequuntur Nat[ivitatis] Johannis baptiste
f[esti]s omnium sanctorum gloriose virginis
et apostolorum et passione beati Petri
et Pauli beati Laurentii dedicationis
beati Michaelis solempnitatibus
et aliis sanctorum quas singuli
ep[iscop]i in suis diocesibus cum deo et
populo solempniter duxerint celebra[nd]a
diebus quibus utique solempnibus
... nisi necessitas urgeat vel
pietas suadeat utique adeo convenit
ab huiusmodi abstineri ut consenti
bus eciam partibus ut processibus
... teneat nec s[ententi]a qua contigit
... diebus huiusmodi promulgari licet
diebus feriatis ... vindemiarum
vel messium ob necessitates hominum
indulgentur procedi valeat si de
partium processit voluntate ...
protrahari ut ... de dolo sive ... venerabilis
... circa ... et ...
... est ... litteris ut ...
... de re ... et
... adatina et
... venire quibus ... iudicatione
compescere ut ... fructu ...
... diei ...
... ob reverentiam dei ...

Rubrica de ordine cognitionum

die imperio et C. e. t. omnibus diebus et l. diebus
festis et solempnibus ferie appellantur alie
et ferie dicuntur solempnibus obseruancia prin-
cipis et honore ut dies natiuitatis sue
vel dies principi dempcio C. e. omnibus et
alie ferie dicuntur solempnibus ut tempus
messium et tempus vindemiarum de quibus
ut inferius loquitur et ff. e. l. i. et iste
ferie inducuntur ad requiem laboris ut [illegible]
sunt tunc [illegible] etatibus et iste inducuntur
variis temporibus secundum diuersitatem locorum
quia quidam tardius colligunt messes
vel vindemia quidam citius ff. e. [illegible]
sedes ferijs quoniam introductis obseruan-
ciam dei partes renunciare non possunt
ut hic dicitur expresse alius autem ferius
ob fauore hominum introductis bene possunt
partes renunciare ut hic infra compelli
eum non posset tunc litigare nisi in quibus
ff. e. l. ii. alias non valeret sententia ut ff. e.
l. i. et iste ferie omnibus sunt continue
et computantur in anno vel biennio ap-
pellacionibus prosequende et quolibet die
feriato potest quis appellare sed non prosequi
appellacione ut C. e. t. l. i. tempore non messium
vel vindemiarum quosque compellitur
aliqui ad iudicium venire et defendere
et vult saltem ut litem contestentur
puta partes vel actor sit tempore puta puta fuerit
sibi in iure dampni et alius ut ff. e.
l. C. exapientur et l. ii. et in ea non que
pertinent ad pacem vel concordiam
quolibet die feriato possunt expediri
ut C. e. l. vlt. puta super pacta ut ibi
necessitas puta quod C. e. t. tempore puta ex-
empla pla [illegible] ff. e. l. ii. et iii. pietas
puta causa debilium vel miserabilium
personarum quia in operibus misericordie dierum
distinctio non est habenda ar. lxxxvi
distinctione vltima et de q. d. vnquam et
summa est ratio que religione facit
ut ff. de religiosis et sumptibus funerum
Clemens tertius alatino episcopo

Rubrica — Capitulum

Ntelleximus De ordine cognitionum
quod cum quidam miles peteret quendam
inuitum testes ad sue intencionis
assercionem induxit pars quibus partis
viri futurum sibi preiudicium metu-
ens exceptionem consanguinitatis
obiecit ex qua intendit peticione
[illegible] et in [illegible] diuinus

sit quod ad exceptione probata principalis
questio terminatur ante est cogno-
scendum de ipsa quam ad diffini-
cionem articulum procedatur [illegible]
facto viro ab impeticione mulieris
prout est exposito in rubrica absoluas
Cognoscendi [illegible] casu manifesto
quod cum reus in modum exceptionis ali-
quam exceptionem obiicit actori quod de
illa incidenti questione tantum cogno-
scere debeat fundata intencione actoris
primo ut C. de probat. l. exceptionem et C. de
except. quidem et non [illegible] tamen super
principali pronunciando est super hoc
autem sunt diuersitas inter doctores [illegible]
dicebat quod super incidenti questione
sine exceptione pronunciari non debet
sed tamen cognoscere de ipsa sed super princi-
pali modo quod eo ipso quod pronunciat
super questione principali sententia intelligit
esse pronunciatum super incidenti per
quandam consequenciam et hoc dicebat
per illas l. de ordine iudiciorum l. i. et [illegible]
quod ibi dicitur ad officium iudicis pertinet
vniuersam incidentem questionem examinare
quod non de ea pronunciat sed [illegible]
te et C. de ordi. iudiciorum l. cog. lege [illegible]
[illegible] et C. ad le. iul. de adulteriis
sic Alexander et C. ad le. fa. [illegible] de pla-
giarijs l. [illegible] pro [illegible] et pla dicebat
quod super incidenti semper debet pronunciari
ut ff. de q. l. et C. de in. po. q. ad [illegible]
impediatur [illegible] condicione sue [illegible]
[illegible] est pedaneus iudex vel rei [illegible]
pupillus est cum mouetur quo status
incidenter tunc et non pronunciatur sed
differtur ut ff. [illegible] vtile et ff.
de [illegible] l. [illegible] et ff. de liberali
causa l. [illegible] autem [illegible] ago
distinguit et [illegible] incidentes quoniam [illegible]
gentes sunt exceptiones incidentes et [illegible]
dicat quod competit reo an [illegible] puta
pactum de non pet. res iudicata [illegible]
iurauit consanguinitas que obstat [illegible]
vel aliud [illegible] impedimentum [illegible]
et consimilia [illegible] cum obtinet [illegible]
[illegible] quia non pertinet [illegible]
super principali ut hic expresse apparet
[illegible] cum non pronunciatur [illegible]
incidit criminali vel [illegible] q. ix c. alia
qua [illegible] constituitur an talis [illegible]
sicio vel interrogatio [illegible] sit [illegible]

Iudex an [illegible] et peremptoria [illegible] cognoscat [illegible] per [illegible]
[illegible] principali [illegible] dilatoria [illegible]
[illegible] emergens [illegible]
[illegible]

Compage ... i. [illegible]

Certum est illud quod ... [illegible]

Item similis civili et e contra emergentes aut questiones dicuntur que competunt et emergunt in lite puta an dilacio sit danda vel non talis testis sit recipiendus vel non vel utrum aliquis sit in possessione libertatis vel non et in istis emergentibus obtinet forma in effect placitum ... et sic intelligitur l. illa ff. de liberali causa et sic intelligitur l. illa ff. de liberali causa ... libertatis quia si ... pronunciari debet ... non posset procedere iudex in principali non ... in ... pronunciaret et sic intelligitur ... l. ff. de ... quare et dicitur cum super ... de qua re cognoscitur vim est principaliter ad l. a. illam ... utile ... fuit pronunciatum in incidenti sed super eta te que est super emergentibus vel ut restituerentur in ... statibus pronunciatum fuit et ita per consequenciam super etate pronunciatur ad l. a. illa de prevaricatoribus dicit quod speciale est ... dicatis quod necessarium est ut ibi pronunciet de prevaricatore antequam admittatur ad actionem vel ... excepcionibus illud obiciatur et quod illud competit in lite contestata cum ... pronunciandum est et est ... excepcionis dilatorie in lite ... ante litis contestationem ... et ... debet pronunciari super illa sicut in dilatoriis ante litis contestationem pronunciatur et posita peremptoria ... in ... pronunciatur super excepcione incidenter proposita in causa appellacionibus ... sit ubi ... quod cum non pronunciatur in causa appellacionis ... super principali questione sed tamen confirmatur vel infirmatur sententia pronunciari debet super incidenti questione opposita in causa appellacionis vel si pronunciatur super talibus non est contra substanciam ordinis iudiciarii etc.

Innocentius III episcopo Narniensi.

Cum dilectus filius abbas ... de nobilibus viris dominis ... de actione deposuit questionem quod manu armata et cum exercitu ad castrum monasterii venientes irruptionibus ... et aliis ... sicut dictum cenobium ... de quibus iusticiam sibi fieri postulabat et circa litis contestationem subsequentem excepcionibus fuit ex adverso responsum quod propinquus ... dolo et violencia castri rapti amiserunt quod et progenitores eorum tenuerant et ipsi possederant in quiete petentes primus restitui quam ipsius peticionibus responderent presertim cum testes habentes presentes per quos intencionem suam in continenti probare volebant ... ex parte abbatis fuit taliter replicatum quod ab eo restitucio peti non poterit qui non fuerat spoliator presertim cum dictum castrum adivit et possiderat ... non ... quod etiam per ... denegabat ... dub adque ab alio ... prescripta ... et post tempora longiora retencionis debeat commodum obtinere et iudicium restitutorium contra spoliatorem tantum competere demonstratur et ... Nos autem distinguendum esse credimus utrum spoliacionis questio ab eisdem nobilibus sit obiecta in modum actionis ad restitucionem pertendam an in forma excepcionis ad intencionem adversam repellendam cum ... in modum actionis proposita intelligatur mutue peticiones se se tanquam diverse invicem ... tes ac per hoc iuxta regulam ... qua dicitur qui prius appellat prius agat que prius esset proposita prius foret tractanda quamvis ... in ... iudicium ambe deducte ... tractande sint eadem sentencia terminande. Sed cum illa questio fuerit ab eisdem nobilibus tamen in modum excepcionis obiecta in loquendo promittamus ... sicut ... eorum super ipsa excepcione ... audientur et capitacione ... abbati respondere non cogentur legittime ... super peticionibus memoratis donec restituantur ab ipso cum spoliator ...

Innocentius [illegible] ... agat

Si ... contra actorem spoliatorum opponit a ... et ... ante omnia audit et probata spoliatione respondere non cogitur ... actori ... non restitutus ... ante ... fuerit ... et ... restitutio ... probata ... ad finem ... excepcio ... incidenti ... peremptoria ... exceptione ... ordine ... in ... proposita

spoliatus ante restitucionem non cogitur [illegible] exceptionibus quidem super veniunt spoliacione i modum cum exceptionibus probata non est post restitucio facienda que admodum si in modo exceptionibus aliquod crimen testi obicit ut a testimonio repellatur et si tamen cum eo simul probatum fuit non ideo sibi pena infligitur ordinaria sed eius dumtaxat testimonio non creditur quia ea racione contingit quia ipsum accusacio non procedit testes eciam quorum testimonium reprobatur infamibus quasi ex falso testimonio non habentur sed armata illa vis que fit cum armis publica est que non sine armis dicitur vis privata ut de publicis iudicijs [illegible] lex iulia de vi privata et ubi ipsa similiter unde isti plus peccaverunt unde ipsius vis privata reum deponit ab ordine verum vis privata reum deponit ab ordine sed deportatur cum vis armata probatur exceptionibus ergo qui excipit non confitetur ergo qui negat non excipit ergo quod et sic patet quod qui negat non excipit ergo quod excipit se confitetur ut ff de except. non et i de except. cum venerabilis utrius et i de except. cum venerabilis proprium dolum sed quatenus debeant necessario dolus abbatis sine violencia eius delictum patet xvi q. vi si episcopus sed si [illegible] concursus conscenserit abbati [illegible] ut expressio ar. j. de rest. spol. cum ad sedem ius ratihabicio in maleficio retro trahitur et mandato comparatur ff de [illegible] et vi ar. l. i. sed si ad quis in continenti et vi ar. l. i. sed si ad quis in continenti hic nichil faciebat ad hoc ut restituetur ut i de rest. spol. litteras et i de resti. venientibus restitucionibus xvi q. iii quod et ipsi cum in mala et quod deposi. xxx annorum de quibus excepcionibus quod sunt aut spoliatorem sic i de resti. spol. cum ad sedem ius et ff de vi et vi ar. ar. de ante [illegible] sicut verum reo capit adiectore cum peior ei succedat vicium et no. contra patet ut ff de resti. spol. sepe contingit et de demandi quod [illegible] et laicus potest restitucionem iudicium secundum canones quam secundum leges et si quibus dolo vel metu [illegible] rem ut in q. i. viam reg[illegible]anda deceptus est inact quod metus ea que datur cum illud qui metum non adhibuit ut ff quod metus causa cum

excepcione et aliquam et si [illegible] super spoliacione capitis sennis agens contra eum petebat sibi restitui quidam dominium si sennis reconvenit volens est tamen audiendus quidem quia si super spoliacione ipsum reconvenit potest alias innumera dicit spoliacionis prius prohibente quod tale est ut ille qui tam intentat restitucionem pro spoliatori quidem tunc tenetur sed quamvis ticius seu alius spoliator reconvenire seu agere non possit excipere tamen potest de spoliacione dixit et sic ea presente collige decretale videlicet per primum quod i modo accionibus prefuit quod i sine exceptionibus precedunt questionibus de spoliacione privilegium debebant commandi si isti nobiles proposuissent spoliacionem sua in modo accionibus [illegible] erat due principales questiones convencione et reconvencio et tunc sic erit tractande ut de demum pe. c. i. et non valet sua super una non et super alia in eadem sua ferat ut ff quod fuerit sine ap. rest. l. i. et f eo. de compensacione presentim vel parte apellandum est ut i dicitur l. i. non nova et una recatur sicut sunt pro tanto quia continue una post aliam feret sed non una due sunt sicut ut i de ea [illegible] causa et c. cum super ea quod sunt una tot sunt sunt ut ff de [illegible] et tamen hoc patet quod spoliacionis non predicat civili cause in [illegible] i modo exceptionis sed i criminali [illegible] predicabit sive i modo exceptionibus sive i modo accionibus proponatur et sic locutus una in q. i. pro tamen et q. iii et in q. iii preterea quidam intelligunt tamen hanc decretalem cum ambe cause sunt possessione et tamen non est verum quod abbas [illegible] agebat de possessorio iudicio primo petebat sibi iusticiam fieri si super decimis sibi datis in preiudicium alium et aliis ut patet antiqua decretalis de qua aut dicit i c. c. [illegible] sed aliud patet hic quia verum excepcio spoliatoris interrumpat prescripcionem et est dicendum quod non quia prescripcio iudicium non petentem inducta est ut i de prescripcionibus vigilanti et xvi q. iii quod patet sed qui excipit non petit sed petentem repellit

vis privata reum deponit ab ordine [illegible]
vis privata est quod quis propria voluntate inter sibi dicit quod [illegible] aliquid debet [illegible] proprium non [illegible] quod capit debet restitui hec de vis privata
sed deportatur cum vis armata probatur

Marginalia: super spoliacione; iudex i. [illegible]; vel in iudiciali; ubi; iudex vel [illegible]; vel ab initio; a deiectore; de [illegible]; [illegible]; de [illegible]; [illegible]

ut z ff de exceptionibus l. iii. ex quo non
interrumpit licet sit ar. con. ff. de iniunctis
causis sed quod plures ubi dicit quod exceptione
do ubi exceptum et ff. rem ra. ha. quod est
infine z ff. de exceptionibus l. i. z ff. depositi
l. iii. exceptionibus item quicumque utrum
exceptio spoliationis possit opponi
in quolibet causa z potest dici quod non opponitur
actioni depositi quia ubi non admittitur
compensatio ut C. de compen. l. ult. z
s. depositi C. quibus pecuniis z s. de
positi bona fides alii dicunt quod petenti
depositum bene obstat exceptio spoliationis
quando obicitur petenti restitutionem
saltem in modum reconventionis z
quo spoliationis est privilegiata ut s. c.
supra z ideo sancti vi quod opponi posset actioni
depositi quia favorabilior videtur
actio depositi licet illa sit bone fidei sed
quod in modum exceptionis probanti
spoliationem minus eadem probationes valebunt
si volo directe petere possessionem dico quod
non nisi ad ... consentiret ut s.
de testibus venientis. Sed pone quod succubuit
in exceptione numquid possum postea
agere directe possessorio videtur quod non quia
eadem quaestionem volo resuscitare licet alio genere
iudicii quod non licet ff. de exceptione
rei iudicate singulis ad totum ... sed
tamen dico quod potest nec impedit quod succubuit
quod possessorium directe z intentum
potest ex diversis causis ut s. de dolo ... ubi
potest et si primo agatur criminaliter actio
dolo et si non obtinuit postea potest agi
prorogatur z non obtinuit postea ...
civiliter ut C. de criminalis actio p
civilis ut C. ... l. una sententia quia ad
iudicat civili ... semper cum videndum
quod non agebatur semper cum videndum
ad quod agatur quod forma modum agendi
formatur sententia ut s. de symo. licet
ecclesie z s. de acc. super ... cum
iudicis ultra extendit quam in libello
est deductum ut ff. com. dividendo
ut fundus ar. con. ff. de ... pl.
extra z xxiiii q. iii. c. c. z s. de confessis
... et s. de elec. prima z
c. supra et s. de elec. ... z
ff. de adulteriis l. i. quod si publico iudicio cum accusa
... in modum exceptionis ...
... z testibus ... licet ...
in modum exceptionis probet ...
z et c. c. dic. z s. de excepte. denique

nec infamis reputatur ut q. ... eius
testimonium reprobet ut ff. de ... quod notat
infamia ... sit quod dicit ... per
excommunicatio in modum exceptionis cum alii
que ut repellatur a testimonio ut ab
electione ... vitari potest dici ...
ex tali facto publica fama laborat non
est eius communicandum ut s. de sent.
excommunicationis cum desideras ... z ar. ii.
q. i. multi ... quibus notatur z c. id dico
quod in modum exceptionis ... probetur
si impediat pronunciandum ar. C. de elec.
... supra eo ut s. gravata sit eius opinio
per infamiam facti secundum ... ut C. de testi. te
stimonium ... ex tali facto non
... infamia sed quod eius opinio
irrogetur infamia ... xxxiii. di. ... sit
in nullo valeat ut xxxiii. di. laici sit
dt lex de eo qui ... etc. licet
eum ... sit infamis ad ... tamen
non debet admitti ut ff. de decurionibus ... de
adult. l. z s. libidine z ... de ...
daniel z s. de acc. ... et C. de ...
sit ... talem infamiam facti potest ...
gatio ar. s. de sent. ex q. ... cum desideras ... fe
z ii. q. i. multi v ... aut ... notatur
z c. ad ... non ... dicitis
z c. ad ... non ... dicitis
quod illud c. esse intelligitur de ... constat
... accusando ... denunciando aut ...
... z quocumque ... non constet ...
do z quocumque ... tamen ... clarius
z ideo dicitur esse ... non decretalem cum sit
... z c. ad illam non decretalem ...
sicut ... ibi testibus in iure confessus
est z tamen illud contingebat ... propinqua
agebatur unde punitus fuit s. de excepte.
denique ... z ... obicit fuit ...
nomine unde interrogatus z confessus
fuit ... non decretali ...
... agebatur tamen in capite ...
in membris ad l. aut illam ff. de adulteriis
l. i. ... publica potest dici quod iudex qui
cognoscit de adulterio ex officio suo ...
ut maritum de lenocinio ... accusatore
quia exceptio lenocinii non potest uxori
ab eo ... marito ... marito decernere
non ... quod esse non ... quia publice utilitatis
est ... remaneant impunita
ut s. de sent. excommunicationis ut ...
ff. ad l. ... ita ... sine
repellatur ar. con. s. de testibus ad ... v. ...
... impunitum ... notetur sed illud intellige

Glosa: Non cogat ...

Causa natalium pertinet ad forum ecclesiasticum

K

quia ad factum et opinionem et quod dicit respectu dictis quia debere non censetur infamis sed infamia seu fortitam non videtur ut ibi dicit.

Honorius III Ludovico regi Francorum

Quam non credas latere prudenciam tuam natalium regine Cypri ad examen nostrum ut potest quod ad forum ecclesiasticum pertinet esse delatam et quia non tam quam natalium causa terminata extitit dependentem ex illa successionis causam maxime inter aliud esse quod diversis processibus instare negotium et confessione quadam iudicii ordine perturbare. M. quod si forte ab ipsa regina super hoc fueris requisitus donec iam dicta causa natalium apostolico iudicio finem accepit pacienter expectes.

Ad forum et ita causa natalium vel nativitatis ad ecclesiam pertinet quod non sit ille cause que spectant ad eandem forum ut dictum fuit s. de offi. [illegible] tempore cum sit et c. licet et c. ceterum. Dependente ex hoc loco satis patet quod si hinc principalis incidit et eadem sola primo est cognoscendum antequam de principali quia ea probata principalis quasi est perempta ut quod dicit. Nota quod quod si due sunt questiones principales et sunt tales ciuiles que primo proponuntur primo tractatur et una sententia terminatur ut s. c. proximo et ff. de iudic. quam prior sed quando quod criminaliter incidit civili et tunc determinandum est ante cognoscendum ut si quis agit de hereditate et alter incidenter directe proponat quod non sit legitime natus de hoc ei est ante primo tractandum ut h. et i. qui filii sunt legitimi lator vel si proponatur quod furtum et h. prius est excipienda ut in q. xi c. si de hereditate et c. de ordi. cog. l. ii quia quod civilis prejudicat criminali et est prius tractandum ut si aliquis qui credat se ipsum liberum accusetur de crimine et postea moveat ei quod status primo tractanda est incidens questio de statu ut in q. xi c. si crimen et s. de ordi. cog.

Petenti hereditatem obstat exceptio
Nativitatis et hec prius debet terminari

Pendente causa natalium coram iudice ecclesiastico
questio hereditatis coram iudice seculari non
debet inchoari

Et si alicui opponitur quod non sit legitime
natus

De Nat.
illegittime
natis

Terminatur

et c. ad l. inter
l. in quia criminalis prejudicat civili si que criminalis criminali ut in q. xi c. aliquis ipse civilis quod prius est. Dehinc materia de habes satis et si quis una quod de pendet ab altera et tunc non sunt sed tractande quia h. esset diversos instare processus et sic utilitati. Sic s. de iudic. exhibita. De prius de principali et exceptionibus cognoscere volunt iudices quod de non de ut s. de off. de l. prudenciam quod sequitur expectes et ita patet quod iudex civilis et incidenter vel preconventionem de ea cognoscere non potest ut i. qui filii sunt legitimi tamen et c. lator. Et de h. dictum fuit s. de iudic. ac si clerici. Sed contra non quod saltim incidenter de tali questione cognoscere possit ut c. de iudic. cum et c. de ordi. iudic. si ideo et ff. de iudic. cum non cogit sed quod prius dictum est verius est licet sit contrarium civilibus. Decimus

Gregorius IX

Super spoliatione conventus ad opus restitutione petentis non est nisi super questione spoliationis sententiam conveniat audiendus cum restitutionis petitio nisi prejudicata nostatur ut ipsam intentans non cogatur ante restitutionem spoliatoribus respondere quamquam agendo de spoliatione ab eisdem in modum exceptionis opposita repellatur.

Petenti etiam qui ei petit restitui a domino reconvenire non potest nisi de alia spoliatione ut h. dicitur vel potest ei refferri quod spectat ut ff. de iudic. si decimi et possessione et c. de rei ven. ordinarii et i. de rest. spol. cum sollicitus et c. si cum quibus et c. ex questione nisi prius fuerit restitutus ut h. et c. t. spoliate. Unde nota quod ibi ubi due possessorie questiones proponuntur admissis sed possunt tractari ut h. si illa regula quod prior appellat ff. de iudic. ubi quod prior et tunc una sententia debet terminari ut s. c. cum dilecti quia vitiis spoliatio prejudicata est. Si non utrumque agit petitorio et alter possessorio distinguere qualiter eius obviat spoliatorum si eum petat

Conventus super spoliatione non reconvenit actorem nisi de alia spoliatione sed si excipit etiam ab agendo repellit

dependendum est causa — Elidit, i. repellit — Enervat
Casatum est corruptum — exceptio ... ad ea quod vagat

Rubrica de plus petitionibus — II

Momentanea possessio est que parvo ... ad momentum ... debeat
Momentanea

restitutionis

Directe restitutione petitionibus que in modum actionibus fit reintegratio despoliato contra suum spoliatorem et tenet sicut tractatur de sit ut s. e. cum dilectus. Si non in modum exceptionibus proponitur spoliatio tunc primo tractatur quo spoliatus si quis dicit in illa decretali cum dilecto. Si aut quibus agat de spoliatione contra suum spoliatorem potest opponere de sua spoliatione et in modum actionibus et in modum exceptionibus. Et quilibet ergo cautius et prudentius quod sibi ... expediat si utrum agere directe vel magis expediat reum proponere exceptionem et si magis expediat reum recuperare extra rem adversarium quam prius recuperare exceptionem probata exceptione sua non compellitur ... proinde non primo modo sed restitutum pellitur. Si non magis expediat ubi predicto e. dilecto. Si non magis expediat recuperare rem qua est spoliatus et proponat sua spoliatione directe et comprobata restituetur ut colligitur et in predicto c. cum dilectus. Et idem est si petitorio agatur quia reus potest simpliciter proponere sua spoliatione ut s. de c. cum dilectus. Et si super diversis rebus fit conventio et reconventio spoliationibus ... cum in oppositione spoliationibus ... qui super eadem re fit conventio et reconventio tunc cum utilius est proponere conventio. Tunc cum utilius est proponere spoliatione in modum actionibus ut in decretali actio spoliatus exceptione quia restituetur in eo tamen ante ingressum principalis cause. Si non in modum exceptione non restituetur sed tamen repellit agentem et sic utroque capitulo sumitur dicat quod spoliatus ... responsio non potest opponi petenti restitutio quia sic indirecte ... committitur reconventio ut s. de compensatione cum inter ... et ar. de exceptione. Cum inter ... cessat reconventio in momentanea possessione. Ut C. quod legitime ... conventio. Sed si ago contra te possessorio et tu reconvenis me possessorie et ego exceptio de spoliatione de qua te in modum exceptione despoliat de qua reconventio te nunquam debeo admitti sicut quia ad id proponitur ... et ad aliud ut exceptio ... ut ff. de const. contra vetitam et sic reconventio ... de testibus reniens et c. cum intra. Sed quod si ille replicet de ... dico quod potest et elidit exceptione mea et ita remanet conventio et reconventio in efficax.

De plus petitionibus

Complus providentie dicitur non potest quod petamus tibi debitam ante terminum ab adversario exceptio repetisti ... propter importunitatem plus petentium si propter petitione sua duxerint in iudicio prescendum ita quod qui repetiverint amplius sit taxata in expensis adversario condempnatur et cum quando plus loco ad ... tenentur pro eo quod utilitas interesse tenetur qua habent ... debitoribus qua si non apud statuto solvissent loco. Et si non amplius tempore petitur induciae ... amplius tempore petitur inducias ... vel litem excipiet non ei ... negatur. Ceterum expense et quamquam dubitantur non credimus quod plus petit ad id qui vel per calumniam debetur et rem in specie vel unum precise peti contingat re aut si x sunt debita et xx petantur loco non ... quibus non ... conveniunt solvere sed alii conveniuntur tempore quoque et ante diem vel conditione est petitur quod debetur prescendum et ita si voluit de ... licitum est vel punietur et sic possunt facere ... adlitem conventus postquam ... pena ut C. e. ... l. una petitur licitum est penitere ante litem contestatam ut ff. rem ratam ha. amplius ... Sed in quod licitum sit penitere quandoque ante ... ut ff. de in off. t. et c. vetitam ... in ... esse et C. de ... quibus ... indig. l. alia et C. ad l. cor. de ... l. qui falsas et c. locati ... conductores in quibus possunt penitere ante sententiam sed prius ... quod an litem contestatam penitere debet alias punitur in expensis ut C. l. una et l. cum ... aut causa plus petitur. Sed lex illa loquitur cum aliquis ... super maiori quantitate ... cautionem et ille si prestat toto debito punitur exceptione in duobus capitulis qui exceptionem ... et ita de aliis plus petitionibus loquitur. Quod interesse quoniam petit alio solo loco quam convenit admittere possunt iudices potest convenire in eo in quo dampnificatur quod malo loco convenitur ut ff. de eo quod certo.

Complus prouidentie dici non potest quod petamus debita ab adversario ante tempus petiste. Punitur importunitas plus petentium ... petitione sua ... in iudicio prescendum ita quod qui ... petit amplius ... in expensis adversario ...
... plus loco admittere tenetur pro eo quod utilitas ... [illegible]
... statuto loco ... [illegible] ... i. sub distinctione

Rubrica de causa possessionis et proprietatis

... plus petendi [illegible] tota causa ut [illegible] de except. [illegible] appell. [illegible] non ita primittitur [illegible] petit inducias duplicantur [illegible] in exceptis [illegible] hodie [illegible] aut re [illegible] loco plus petat [illegible] aliquod dampnum reus sustinuerit [illegible] sportulas actor pena [illegible] patiatur ut [illegible] condempnabitur ut dicitur supra in littera petatur [illegible] exemplificat predictos [illegible] modos plus petendi puta [illegible] plus petit [illegible] mea est [illegible] quod volo [illegible] condicione [illegible] plerumque [illegible] in [illegible] non [illegible] petas [illegible] decem [illegible] pene [illegible] debes [illegible] indampnis que sustinui ut dictum est [illegible] de loco [illegible] patet ex ipsa littera [illegible] tibi [illegible] ad [illegible] et tu [illegible] petas [illegible] Italiam et tu petis [illegible] extatem [illegible] habes [illegible] plus [illegible]

De causa possessionis et proprietatis

Gregorius [illegible] felici [illegible]

S[illegible] legali promissione [illegible] tam momenti quam proprietatis causam sub uno eodemque iudice debere [illegible] nec nos [illegible] aliquid possimus diffinire [illegible] momenti i. possessionis [illegible] possessio momentanea [illegible] actor [illegible] possessorem [illegible] momentanee possessionis [illegible] non appellat ut [illegible] de momentanea [illegible] possessionis [illegible] de [illegible] eodemque [illegible] qualiter [illegible] habeat aliquid [illegible] ut ff. de except. [illegible] iudice [illegible]

[illegible] non [illegible] possessionis [illegible] contumacia [illegible] iudex qui cognovit de possessione cognoscere debet de proprietate [illegible] uno eodemque iudice [illegible] coram eodem iudice ut dicunt [illegible] predicta [illegible] cognoscit de proprietate [illegible] de possessione [illegible] de iudice [illegible] diffinire non [illegible] diffinita [illegible] contra absentem non possumus [illegible] ut [illegible] diffinire [illegible] causa [illegible] diffinire non possumus [illegible] proprietatis absenti [illegible] de dolo [illegible] iudex [illegible] duobus modis [illegible] intelligi [illegible] diffinitio [illegible] contumacia [illegible] possessione [illegible] contestata [illegible] modo [illegible] absentes non citatos [illegible] confessos [illegible] diffiniendum ut [illegible] de [illegible] plana est [illegible] littera [illegible]

Adulti nostri [illegible] primus [illegible] iudices deputati ut de possessione et proprietate cognoscant [illegible] partibus [illegible] cupientes de utraque coniunctim audiant allegationes partium et testes admittant deinde et post audiant attestationes de possessione et promulgent [illegible] tenore [illegible] utriusque [illegible] possessionem [illegible] proprietate [illegible] causa est [illegible] utraque [illegible] simpliciter causa [illegible] committitur [illegible] utraque [illegible] intelligitur esse commissa ut [illegible] de sequestratione [illegible] contumacia [illegible] de iudice [illegible] proprietatis [illegible] apud eundem iudicem [illegible] ut ff.

[illegible] possessionis et proprietatis [illegible] momenti i. possessionis

[illegible] possessionis et proprietatis [illegible] petitorio [illegible] diffinire [illegible] possessorio [illegible] possessionem diffinire

Exceptio dicitur latens decepto

de libali causa ff parte et in aliis ut ff ex quibus causis ad eundem iudicat l. ff promiserit super possessionem expressum quod ipsi audiant attestationes de possessione et promiserit super illa nam istud est expressum in iure civili l. de devi tendi ordinarii et de denud. iudicis iniuria indicatur et ff de acq. pos. l. cum canonica tus contrarie cum sint iura canonica punit pt procedi super utraque quaestione et una dum sua timari ut in c. cum dilecti et in c. de primo ita quod primo promitteret super possessione et in continenti super spectante ut ibi dicitur et in c. cum super et in ita posse proinde et spectantibus ab eadem intentari et in se uno iudicio tractari et terminari de et dicitur in c. pastoralis et c. cum dilecti in hac opinione fuit dominus et sectatores sequaces dominus et eius sequaces voluit stare legibus predictis sed illa dimptas (?) detinabit in c. pastoralis et cap. cum dilecti et quod dicitur quod primo promittatur super possessione et nichil super spectante pro mittatur debet in continenti ex quo petest acto et publicatis testium pro est facta et de utraque liqueat ab destes questio spectant in detes. pefirmit ab si voluit diffic. iudicis iudicium super spectantibus nec testes publicare cum alias possunt procede super possessione tam et sic intelle quod dicitur ut concordet iura civili prout dicitur dic. in ff ab con dicunt iura civilia cum sunt canonica per aliquibus agere vult simul utraque in suo iudex simul expedire debet utrumque et in c. primo et c. cum super et c. cum dilecti quod iudicibus ex officio suo et sernit quod communiter audiret sed possessio volebant super quaestione procede quod licitum est quod iura civilia nec iura canonica condicunt. Innocentius in archiepiscopo et canonicis pictaviensis de electione

Cum ecclesia pictavina pastore vacaret nos commemorantes virum primum et sicut moris est spiritus sancti gratia invocata pastorem unanimiter elegissent petentes nobis de gratia actione a se ab confirmari. Primum clerici conventualium ecclesiarum civitatis eiusdem contra sua deposuere querelam quod tempore electionibus quod ipsi ab predecessoribus eorum consueverunt interfuerunt nobis eis renitentibus et exclusis ab electione procede presumpsissent quam obsecrant non confirmari sed infirmari potius postulabant. Pluribus autem apud se ap. constitutis et auditoribus punica testes utrique producti fuerunt eorum depositionibus publicatis partes canonicorum protestes ab intro ductos intentione sua quod ad eos dictum spectaret electio sufficienter dicebat esse probatum parte clericorum nichilominus asserente quod predicta testium quos produxerant et ipsi assertione sua quod ad eas tum spectaret electionum pontificum cum interesse debent plenius probavisset per que constare dicebant eos electionibus cum operi qui fuit ultimo immediate perficiant in canonicis cathed. et iure assuisse utroque habuisse cum aliis eligendi. Nos quod quia de prestendis testes nobis inprobendis testionibus variis potuisse et ad per sidem attestationibus pie coram auditoribus vacillasse et quod negat margine quadam modo astrue patentes probant pro bare volentes in electionibus ita ab nos spectare quod ad ad spectatibus vocabit minime pertinet protestes non pluribus plus adverse fuerint sufficienter ostendi quod tertium operi electionibus de quibus premissum est clerici putatis assuerunt et voce habuerunt eligendi premissa electiones factas eis conditionibus et ex aliis detinuimus irritanda electis prepeditis in eam quasi possessionem quam ante contrariam unam mota habuerat reducentes. Unde quia in eo nec predicta quod a iuribus in electione utique

Ennat

Fintima

Si quis spoliatus possessorio et petitorio simul agat, si probat possessorem et spoliatum et non dominium obtinebit in possessorio, sed prius in petitorio.

habebat

Negativa probant

Sententia salutant

pars habebat deductum in iudicium
non solum de quo actum est ut veniret
sed id non venire de quo nominatim
actum est ne veniret. Et si in statuta
canonica episcoporum electiones ad cathe
dralium ecclesiarum electos regulariter pertinere
nosceantur nisi alibi secus obtineat de
consuetudine speciali nec ex eo quod electi
ante dicti se inter eligentes prelatos
episcopos probaverint ea[n]d[em] extitisse ius
eligendi propter brevitatem temporis usque
ad prescriptionem legittimam non perducti
sed acquirere potuerunt et actore non
probante quod intenderet reus licet nihil proba
verit obtinebit ab impetitione contra
super electionibus faciendis vos
dominum absolvendos sepe dictis
electis ecclesiarum super hoc perpetuum silencium
imponentes.
In vitam quod sponte sanctius non venit in
super coniugalibus in primum ut xxiiii q. i. c.
sibant et utrumque duo vel tres congregati
fuerint in nomine meo dicit dominus ibi
sum in medio eorum ut i. q. i. septimum
spectaret. Sed qualiter fuerint admi[ssi]
sub canonici ad aliquam probationem
cum pars adversa dicat se spoliatam cum
ubi posset obici spoliato nec super eo quod
proprietatis restituti in de rest. spol. in litteris
et c. pt. ad hoc c. ex cognitione et de ordine co
gnitionum super spoliatione dicas quod
isti electi conventualium ecclesiarum non eum
possessionem intentabant sed petitorium
sicut cum porro vi licet sint alii pt. de
hinc pro dict. et in h'nunc caute sectus
dici quod quamdiu pt quibus intentare a
possessorium non debet agere de proprietate
ff. de rei ven. l. is qui ultimo et hic dicit
ultio quod licet quidam fuissent in posse
ssione hoc non prodesset ad hoc ut po
ssent petere restitutionem licet secus
sit in domo ut c. de probat. sui sit sicut
in mediate quod si non continuassent
et ipsa non prescripsissent ut ff. de diversis
temporibus prescr. l. (?) tamen et de ultio tempore
cante dic. quod in prescriptione tempora ultima
spectanda sunt ut c. ne de statu

temporis si mat. et de apostatis publicis
quicumque vel c. ar. xxv di. ab exordio
et xxviii di. quia sunt habuisse con
te et dic. votum habuisse ipsos esse
quod inesse fuissent causa consilii et iudi
ci tu non elegissent nec scrutatores non
habuissent sed dedissent aut vota sua in scripta
non fuissent licet b. de elec. eunuam l. xiii
di. absentibus vel forte certe in utram
ut lxiii di. cum ad aug. sed si imitatorum
ius non acquirit ut ix q. iii nec non et c.
sequenti et ar. ad hoc b. de prescrip. l. boe. et pla
cet non sufficit quod prescriptionem sed quod intendat
ius sibi acquirere ut ff. de adquir. pt. l. ult. de
primis indebita prescriptio est istos
potius non habere ius ar. xviii di.
presbiteri et vii q. i pontifices quoniam
est impletum quod quis accedit suas
ut ff. de probatio. cum de indebito et b. de
elec. ex diligentia ut cum sequentur
quod si fuerint electi quod ideo prescribunt ut
ff. de acq. pt. si quis ante et si de rest.
spol. olim et ff. de vi et vi ar. l. i. c.
vi. in vacillasse hoc solum sufficeret
ad repellendos testes et quod dixit varios
extitisse ut iii q. ix pertractare et iiii q. iii.
c. item quesitum et in de penis super his
et in ut cetera et ut iam et xxxv q. vi de
parentela et ff. de testibus l. de minore
infine et l. ex libro in fine cum quamvis dubio
et vere aliqui dissenserunt ut in de elec. dilectorum
sed vnd. obstat et in de testi. cum tu fili
et ff. de re iudic. actor et viii q. i. inpros
tantus et de pe. di. i. periculose negativam
forte dicentes quod illi conventuales cle
ci numquam interfuerunt electionem vel potestatem
habuerunt ar. b. de elec. cum dilecti
quod cum si non pt ut b. de elec. boe et b. d.
de iure super hoc et vi q. ult. c. actor eorum
ex hoc vi q. si aliquis et vite aliquo
inter quod probatur est in quasi possessione
illius ar. c. de fid. q. libertatibus l. i.
et ff. de usurpacionibus cum de iure vero et ff. de sunt
quot. Si quis si semel elegit in xl anno
quia episcopus ille tanto tempore vixerit dico
quod prescripsit est in quasi possessione illius

Sed sola negativa in directo semper probat
Negativa cognoscitur
Negativa implicita vel directa (?)

vastitates dicitur que remedium tenent — singularitatis non possit derogari

L. (interpres: vocabatur quia primo dicto cadit et iterum redit ex post ad dictum)

II. familie herciscunde (hercisunde i. divisionis hereditatis; fundus i. area)

iuris ar. ff. de constit. cum acces. sicut
et de prebendis pro illorum actionum semper
ita aqua dicitur cottidiana que cum
semel in anno ducitur ut ff. de aqua cotti-
diana et estiva l. i. § ii. et iii. et in princ. ita
aliquid in parietem cum statim posse-
deo servitutem ut ff. de servitutibus urbanorum
prediorum l. servitutes que in superficie
vindicandis sunt i. illa quasi pos-
sessione ut in de litis pend. c. ii. et i.
possessione ut in volumine vestro constet quod in
et xvi. q. iii. vel a patre possederit ar. in de
ut clam vel precario possederit ar. in de
except. prelatorum cum ad quorundam et tunc
quod dedit auctoritate sua potest revocare ut
ibi et x. q. iii. quod cognovimus nec ob-
stat quod dicitur de xxx diebus quibus
statim uti debet in anno ad hoc ut ha-
beat interdictum dicitur actiones precario
ff. de itine. actuque privato l. ii. § hoc
interdictum proprie quia aliud intelligit
de eo misso quod hic mixta causam
ar. duo deprehendere sed et hic anno proximo
fuisse et servitutem sibi competentem ut
ibi dicitur possessione hic tamen dicit quia
incorporalia non possidentur sed quasi possi-
dentur ut ff. de usu. cap. sequitur
quod si et ita et ff. de serv. ut predictorum
quod si et ff. de libertate ar. con. in q. i.
l. si heredes quod libertas ar. con. in q. i.
reintegranda reducentes ubi cum et non
re cum iam constet de proprietate ut scilicet
in littera et in c. proximo parte sed ff. de
excep. rei iudic. et an eadem quod actio
nes et c. de an. except. l. ult. Sed quid
deduxit in iudicium pro canonicorum
cum ipsi essent rei et possidentes non
vi quod aliquid deducitur in iudicium
quomodo iure communi ad eos spectat
electio et possidenti non est prodita actio
ut inst. de act. § iste quoque et c. de undecim
cum exacta et ita ut possessorium
nec petitorium deduxerunt in iudicium
Solo hic oppositio hic locum in actionibus
in rem que competunt pro rebus cor-
poralibus ut ideo quod iste est Sed in acti-
onibus in rem que competunt pro rebus

(et ita nec possessorium nec petitorium)

in corporalibus ut in servitutibus daretur
actio possessio pro tuendo iure suo et hic
dicitur negatoria que competit domino
qui negat aliud servitutem habere in re sua
et hanc negatoriam deduxerunt canonici
in iudicium dum negabant electos habere
ius in electione quia ad non pertinet
in iudicium deducere confessoria non datur
ei qui sibi servitutem contendit sed qui
ipsi electi faciebant qui dicebant se habere
ius in electione et hic deduxerunt in iudicium
loco petitoriis et possessoriis hic probatur
ff. si servitus vindicetur l. ii. i. resp. et l. si forte
§ i. et l. penulti. § sed si quis et inst. de
act. § eque si quis et sic intelligitur
act. § eque si quis et sic intelligitur
quod hic dicit quod utrumque petitorium in iudicium de-
duxit quod qui ius habuit in electione venire
hic suppletum est ex illa l. ff. de iudiciis pro-
hibens illa cum veniunt in iudicium que
includi possunt in actione proposita et lo-
quitur in speciali iudicio ut in rei vendicatione
fructibus et expense et usure que accessoria
sunt et adversum spectantia ut ff. de aqua
plu. ar. l. attamen et ff. de edilitio edicto
l. ex quo § item sciendum non autem veniunt
omnia alia ut est contra c. de an. except. l. ult.
ubi sponte receptus fuit libellus generalis
in factum fuit qui recepit Sed regula
ista melius intelligitur de generalibus
iudiciis ut negotiorum gestorum tutela petitio
nis hereditatis actiones pro socio commu-
ni dividendo famil. herciscunde non omnia
veniunt in iudicium nisi fiat specificatio
in libello vel petitione cause tunc enim non
obstat exceptio in non specificatis ut c. de
exc. rei iudic. et ff. de except. rei iudic. si exce-
ptio et ff. de institutoria act. l. habebat
et ff. communi dividundo in iudicium et ff. famil.
et ff. famil. et heredes quod plus et ff. de petitione
hereditatis et ff. l. si quo tempore et si va-
lorem sic hereditatis in hoc fidei iudic. secus in iudiciis
sunt in bone fidei iudic. secus in iudiciis
stricti iuris quia ibi non veniunt nisi illa
de quibus nominatim actum est ut
venirent et ff. de dolo elegantem quod non solum
et ff. de verborum obligationibus quidquid et
et in personali actione ut si una causa
non prosecutus et succubuit non obstat si
petit eandem ex alia causa de hoc dictum

(in arbitrio i. in laudo)

Rubrica de causa possessionis et proprietatis

vel circa (?) proprietatis

i. in laudo — de duplicatione ...

est e de libelli obl. c. ii. § in arbitrio nisi veniunt cum ea sequentibus dictum est in compromisso ut C. de arbitris cum dilectus ubi de hoc item ar. ex. loco. ... cum venire in adeptione quia in libello contineri ... super quo lis contestata facta est ar. ff. de iudic. non potest ... deqnare ar. con. C. de app. ... vult nisi et nisi de ... q. p. ... ff. de pet. hereditate l. ... ff. de re iud. ... Sic aut ... ff. ... omnibus legibus dicitur ... plus venit in condempnatione quam in petitione ... in principio glose an sit extranea an connexa an accessoria. Sic aliqui non venit in condempnatione quam in petitione ut ff. de condict. furtiva ... ff. de rei vendicatione ... fructus ... ff. de pet. hereditate ... ex ... ut l. ... ex. de ... et C. de elect. cum ... consuetudine ... de voluntate ... cum predicat ut ff. coram ... ut venditor ... venditor ... ita quod sit prescripta ut ... ut C. de consuet. cum dilectus ... ubi de hoc ... de albat. ... tribus vicibus ... consuetudine ... ut xxx q. ii ita ... et C. de spoli. ... de pe. ... Si enim consuetudo ... non prodest consuetudo nisi legittime sit prescripta ut dicit hoc licet tueatur aliquis in possessione quod ... constet an debitum sit ut ... q. ii ... ut lis pen. ... temporis ... et ita patet ... non obstaret ... possessionem eligendi ... semel elegissent ar. C. de ... licet videatur ... quia non habet continuam causam ... temporis ... ut ff. quod ... Sed secus est ... canones ar. ... de prescriptionibus de quarta ... Sed ... videtur ... loco ... dici consuevit quod in prescriptione ... requiritur bona fides et iustus titulus alias non prescribitur ut

de ... ff. diligenti ... de decimis ... sit et in consuetudine ... allegari ... et ... de ... ita dici consuevit quod in consuetudine allegari ... et in prescriptione titulus de hoc ... in ... de consuetudine ... sed ... nulla causa sive titulus fuit allegatus et tamen prescripsisset ... ut hic patet ... legittimum tempus ... in corporalibus sola patientia habetur pro titulo ... loco traditionis habetur ff. de duplic. ... non est necesse ubi allegare titulum sed quod solum sufficiat quod ... nec precario ... ut ff. ... quibus ... ex eo quod ... nec vi nec clam nec precario possedit ... de prescript. diligenti ... causam facit ... protestari ... vii q. i. ... C. de elect. c. ... forsitan voluit probare ... quod illi ... electi non fuerint in electione ... quam negatione ... possessione ... quod ... sit quod fuit ... et ... sit nec extra bona ut ff. de usu et usu fructu legato l. i. ... [illegible] ... pesante ... et de eodem qui ... et vi ... quod actor ... et C. de pluris actor ...

dem canonicis bethlem

Cum super electione bethleem Ecclesie inter R. subd. ... et p. ca... nonice sepulchri dominici quod ... vno se pro electo gerente cum ... subd. apatriarcha ierosolimitano fuisset confirmatus ... quia se probabat ... speculare potenciam spoliatum restituendum decernimus iusticia mediante ... quam possessionem quam petitorium deductio fuerat in iudicium et tam restitutionis quam electionis plenius quod agitata ... sit ... electoris utriusque minus canonicam extitisse Cum ...

Becitoriane cause

de qua re cognovit de ea pronuncia
re debeat utrumque duximus finaliter
terminanda etc.
Confirmatus ex hoc et ex fine huius
colligitur quod confirmatio vel ius conferit
vel electio canonica non fuerit ut b. de elec.
c. cum ius etc. c. cum dilecti restituendus
cum spolio ubi restituitur eidem quia in eadem
cum destituit etc. in c. primo et ar. in de
adipiscende iuris. Quid ergo prodest talis
restitutio ei quia adhuc casum vel pro
actor destitutus est. Satis immo ad petitionem actionis
quam per fructus ut ff. de iudic. de qua re et hic posset quis
prodest quos ad fructus restituendos
ut spoliator restituat fructus perceptos
qui percipi potuerint a tempore
toris et qui percipi potuerunt usque ad tempus litis contestatae
de actionibus usque ad tempus lis contestatur super
proprietate et ita licet obtineat in proprietate
tamen quia ius sibi dicit quia ad posse
restituere fructus perceptos
post tamen restitue. Ex fructus
Sed unum alle. quod est impone vice
fructibus ut qui sic quia alimentorum
causa non preiudicat veritati ut ff. de his
qui sui vel alieni iu. c. ubi de pupillo
perceptis alimenta extra
post in opinionem quem petit ad finem litis
qui appellaverat usque ad finem litis
ut ff. de inoff. te. c. sententia et instituta de inoff.
Sed contra verum est quia canonicatus
non habuit ingressum debet restituere
fructus quos inde percepit et est expresse
in c. de expensis dilectis et melius in de iure
spoliatus cum dilectis quia ita quasi in
tempus est unde vel in commodum debet
habere vel redimere suam commodum
consequatur et est ad hoc quasi expresse
supra in de rest. spolia. gravius et fructus
ibi restituendi sunt etc. unde illos
percepit petitorium et sic due petitiones
eodem iudicio expediuntur ar. c. de
offic. rectoris pronunciare l. i. et in eadem
libello et sic uno processu duplex
commodum quibus gratiam ar. ff. pro
socio. Et iure sociis etc. sic plures ff.
fam. her. hered. et de pluribus et ff. de actio. e.
empti non est novum et ff. quorum legatorum
l. i. et quod aut et l. aut c. ad dilectis
et b. c. c. in c. i. de appell. inno. dilectis
Sed qualiter possessorium et petitorium
fuit deductum in iudicium ab utraque parte
de quo hic ut dixi in c. proximo quidam
non dicunt quod conveniens est possidebat alius
non potuit intentari. Sed ab utraque parte
quia non posset si in ipsi utique fuit spoliatus
sed alter eum spoliatum fuit unde potest dici
quod in rebus corporalibus dat actio propriis
protinendo iure pro ut supra c. proximo
dictum est vel verius dicatis quod hic spoliatus
intentabat sed possessorium et petitorium
reus non quia possidebat defendebat se
super utraque et sic utraque per deduxit utrumque
quod in iudicium ut in c. cum dilectis quia non
debet licere actori quod reo non licet ut ff.
de regulis iuris non debet. Sed verius
est quod alter eum petitorium intentavit
quia hoc non dicit quod utraque pars deduxit
utraque in iudicium de qua re ff. unde
de qua re hic ex regula fallit in causa
matrimoniali ut in c. vi. quibus dictum
fallit et in sententia lata a superiori ut de re
iudicata. Item fallit in sola cognitio
demandata est ut ibi dicitur ad
olim et c. de of. ordi. dilectis. Item fallit
in incidentibus quibusdam ut dictum
est supra de ordi. cog. c. i. et c. ii. de ordi. iudic.
ab item ita intellige de qua re cognovit
principaliter super de eo pronunciare debet
ut hic quia petitorio et possessorio principaliter
agebat.

Idem episcopo nomen

Pastoralis officii et in. Sane sic
intimasti contigit aliquem ut
cum his qui se asserunt spoliatos fuisse
tradit spoliationem in causa ipsa
unis auspicia requiritis quo malit
experiri iudicio litem proprietatis ingredi
dilata sibi violentia nullam
faciens mencionem eum aut fuit
in causa processum novum iudicium
super possessorio velit inchoare et
eo ut hic in possessorio quidem
iudicio de recuperanda seu adipiscenda
da possessione proponit antequam
renunciatum sit aut conclusum in proprietate
ab iudicio principali instituto agi
potest ab eo qui rem cepit vendicare

Rubrica de causa possessionis et proprietatis

cu legali sit promissione statutum
eis qui fundum vendicaverunt ab
eo cum quo interdicto unde vi potuit
experiri pendente iudicio interdicti
posse interlocutorie intentare aliis
possessoriis iudiciis suo robore dura
turis quia vendicationes dominii suis pro
dunt natura Si non vendicatio iam
fuit seu conclusum fuit ut iam
possit causa proprietatis diffinitive
sive calculo terminari ne lites litibus
inculcentur et via possit fraudibus
aperiri lata iam decisa possessorio
non erit audiendus nam index qui
de causa cognoscat habet ipsum ex
iusta causa videtur expedire pu
ta cum ex suspicionibus iudiciis fa
cile arguitur iniquitas in papi
et spoliato capi seu malicia pro
bandi dominium subtraxerit facultate
hiis quod et aliis causis inspectis que
continent equitatem aut iuste
monitum animum iudicantis post
quam etiam conclusum fuit
potest agi possessorio iudicio
non negamus

Auspicia i. exordia litis ut C. de except.
l. pe. et C. de ordi. cogni. l. vlt. i. et hec requiris
audire sed et hec cum utraque causa
commissa est iudici ut B. C. e. i. et in ide
et iudex sit causa proprietatis est ei eo
iussa ac C. de exec. rei iud. ordinarium de
et iudex in simplici causa commissa
est ut in de sequest. C. i. licet sit con ar
a sed non compet iudice sit de proprietate
quia continentia cause dividi non debet
ut C. de iudi. nullus et B. C. e. i. expri
menio eius sive action experitur ut B.
de iudic. examinata et ff. de ad. in te
spsot quod i. inspici et ff. de neg. ges. sit pu
pilli quod sed item est hec dicit qui sit plures
actiones nomine eiusdem rei competunt
ut ff. de minoribus verum una est illarum
eligenda ut ff. de regulis iuris nemo
quod queris de retinenda ad intelli

gencia huius littere Nota quod duplex
est iudicium possessorium vel pro adipi
scendi possessione vel recuperanda
vel retinenda pro adipiscenda posse
ssione proponitur interdictum quorum
bonorum et ff. quorum bo. l. i. et ff. de salviano
interdicto l. i. interdictum quoque pro adipiscen
da possessione vel recuperanda datum
bonorum possessori et heredibus hereditatis
ut inst. de interdictis quod adipiscende
et dicit ideo adipiscende possessionis
quia licet heres hoc ipso quod est institutus
et hereditate adiit efficiatur dominus rerum
hereditariarum tamen possessionem earum
non adipiscitur nisi apprehendat per se
ut ff. de acquirenda hereditate cum heredes
in pri et si ab aliquo possideantur in
pot adipisci ei eorum per quod pro interdicto
pro recuperandi non possessionis datur
interdictum unde vi et quod vi aut clam pro
retinenda aut possessione datur interdi
ctum uti possidetis vel utrubi ut hec
habetur inst. de interdictis quod adipiscende
et quod seq. rectibus Si ergo aliquis cepit
agere rei ven. potest redire ad iudi
cium possessorium quod proponitur pro recupera
da possessione vel adipiscenda pendente
iudicio proprietatis ut hic dicit et in decre
talibus prosignificavit et ff. de vi et vi ar
cum fundus quod et cod. de possessorio
potest redire ad iudicium proprietatis sed ad
interdictum de retinenda possessione
non potest redire pendente iudicio proprietatis
primitus instituto sed uti possidetis
vel utrobi que proponitur pro retinenda
possessione nec econtra potest redire ad iudicium
proprietatis postquam cepit agere uti pos. cum
uinet ect ta... qui eum proponit rei
ven. dicit alium possidere ut B. de iudic. ex
aiata quod possidenti vendicatio datur actio ut
inst. de act. quod .ste ff. et qui agit uti
pos. dicit se possidere unde pendente iu
dicio uno non potest redire ad aliud nec
obstat quod legis ff. de acq. possessionis
naturalis quod inter cetera dicitur quod negatur
ei interdictum uti possidetis qui cepit
rem vendicare quod id intelligitur
de eo qui confitetur se possidere

emancipato i. a paterna hereditate
exclusa

Expropriantis i. manifeste
proprie commbus et probatis

vel potest dici q[uod] i[n] renunciant p[ri]me
actionem antequam inchoaret sed et de
his interdictis s[cilicet] uti possidetis et utru[m]
bi[s] p[otes]t intelligi quod sequitur in littera
ibi et aliis possessoriis iudiciis in suo
robore duraturis q[uia] in hoc interdicto p[ro]p[ri]e
petit quis sit possessor quia eius peti
tur ut inst[itutionibus] de interdictis § retinende
et ideo dicit [quod] quod iudicium possessorium
desin[it] vel p[er]dit vendicatione vendica
cione d[omi]n[u]s Ioh[annes] Sed alii volunt intelli
gere q[uod] [quod] dicitur aliis possessoriis iudi
ciis in suo robore et c[etera] de illis interdictis
que mixtam habent causam in quibus
de quibus probare d[omi]num sunt et pos
sunt s[ecundu]m se[cundu]m esse xxx diebus illo anno
sicut est interdictum de itinere actuque p[ri]vato
quod dat volenti reficere ut ff de
iti[nere] act[uque] priv[ato] l[ege] iii § [quod] aut interdictum
et l[ege] i § ii et i[n] de refect[ione] quod est transmissa
et idem est de interdicto quod dat de aqui
ex castello ducenda et est l[ege] i § ait
pretor i[n] talibus enim interdictis non
venit quis ad causam possessionis
admissa causa d[omi]n[i] Sed c[ontr]a istud
non videtur intelligi quia ista inter
dicta de sui vel non perdunt robore
d[omi]n[i] q[uia] ibi s[emper] agitur de possessione
et de iure ut dicitur ff de iti[nere] a[ctuque] p[rivato] l[ege] iii
§ [quod] aut interdictum et tunc des[inunt] alterius rei
vendicatio ut § de rei vendicatione
ordinariam vel potest intelligi ex eo
agitur de possessione et violencia p[otes]t
agi de possessione ut appareat quis
possideat vel de aliis interdictis que
sunt quasi preparatoria ad rei ven[dicationem] ut
s[unt] interdicta de libris exhibendis et
de tabulis exhibendis ut primus appa
reat quis possideat ut postea quis
possidebat de innocentia s[ive] illata
et nunc ego § de appell[ationibus] l[ege] i et illa in
q[ua] vendicatione et c[etera] non faciunt in
plicatione[m] sed de restitutione notat
quasi de possessoria interdicta q[uia]
voluit tractari quia rei vendicatio
ut ff de rei vendic[atione] l[ege] qui restituere
licet quemque secus fiat p[ro]p[ter] eum intelle
ctus verior est Conclusum h[ic] p[ro]p[ri]e

est ab autentico de test[amentis] § qui [autem] nulla Sed
i[n] de fide inst[rumentorum] cum dilectus et s[icut] mandatum
vendat post conclusionem in eodem rubrica
s[ecundu]m p[ri]ma vero abstante tali renunciatione
ut § de procur[atoribus] audiatur p[otes]t novo titulo
dicto renunciato priori iudicio et p[ro]posita
in variis opinionibus Io[hannis] ba[ssiani] quod hic reprobat
inde et i[n] c[apitulo] pr[ox]imo qui dixit quod si p[otes]t
agendum est possessorio et petitorio et ab
eod[em] ut § de rei ven[dicatione] ordinari et § quorum
bonorum l[ege] ult[ima] et § de interdictis l[ege] meti et p[ro]pter
intelligit lex illa ff de acquir[enda] pos[sessione] naturaliter
§ nil com[mune] quia ibi renunciant de p[ri]me
act[ione] qua inchoaverant scilicet pendente i[n]
renunciato expone s[ecundu]m Io[hannem] sed h[oc] expositio
violenta est extranea et contraria ipsi littere
nec probat aliquo iure scripto canonico
equitatem ergo plane stabit verbum i[n]
equitatem Sic i[n] de test[amentis] signi
ficatione significationum vel dic pendente s[ecundu]m quosque s[i]g[ni]
ficaverunt vel dic pendente s[ecundu]m quorum s[ignificatione]
constet de possessorio ut si turbabat
i[n] possessorio venitur ad petitorium Sed
i[n] possessorio quod erit
si obtineat in possessorio quod dicitur impedi
de pri[ori] iudicio fiat quod dicitur in
e[xtra] de decretali Significavit posse interdicta
dicitur q[uia] inter duos reddit non admitti
dicitur q[uia] inter duos non admitti
tenendo utrumque de interdictis § fuit tamen
interdictum non olim erat quedam forma
et solempnibus exceptionibus quibus
pretor aliquid fieri iubebat vel prohibebat ut
inst[itutionibus] de interdictis in principio intelligere
Sed nunc s[ecundu]m probavit violenciam debet
ci ad iudicium protestatis in [quod] si p[otes]t ut xvi
q[uestio] vi placuit et § unde vi § quibus intal
tam Sed hic non est vim q[uia] quod quis a
mittat d[omi]num rei eo qui commpit vio[l]
ciam h[ic] non est causa interdicti sed est p[ro]p[ter]
illius causa[m] Ex quibus intantum s[ecundu]m
velle rem sibi adiudicari proponat con
dictionem ex illa re quibus in tantum
q[uia] perinde dictum viii in non consequitur
[quod] sed possessionem cum fructibus
de ea ergo si ab turbabit in iudicio
p[ro]testatis adhuc p[ro]p[ter] primas p[otes]t redire
ad possessorium ar[gumentum] § de elect[ione] querela
quia alius est modus agendi et ad
petit[orium] quam prius ut ff de excep[tionibus] rei iudi
cate quemque et l[ege] sequenti ar[gumentum] q[uod] i[n] c[apitulo] proxi
mo

Calaulus est recto. inst. fina. ordo.
Calaulus est p[ro] andibus. innumerat lapis. crepito actus
Calaulus dicitur minima p[ar]s pandectis scripta per calcula
Ista verba implicatorie non faciunt § ad de inrestitucionem

Rubrica de causa possessionis et proprietatis

ubi ille qui obtinet in proprietate obtinet
in possessorio possessio enim videtur esse pars
proprietatis sicut ususfructus pars domini
ut ff. de usufructu l. i. nec obstat ex-
ceptio rei iudicate quibus casibus totum iuris eodem
dicitur quod si nuda proprietas deducta est
in iudicium post similiter potest agi de posses-
sione quia non est eadem proprietas ad possessionem
ut ff. de acquirenda possessione naturaliter quia non habet
cum proprietate dictum si utrumque deductum
est in iudicium ut h. c. c. i. z. n. z. i. c. proximo
iudex tamen qui condempnat de proprietate
postquam condempnabit de possessione
nisi victus excipiat de possessione ff. de
rei vendicatione officium iuris si enim actor probavit
de possessione et si de proprietate et eo determina-
te de utroque actum est succubuit vinci-
tur h. c. c. i. z. n. z. i. c. proximo versus tamen
videtur quod et succubuit in possessorio si non
obtinet in proprietate adeo enim prevalet proprie-
tas possessioni quod qui obtinet in proprieta-
te et hic cum sit de utroque actum est eius
potior in possessione et perdidit commodum
possessionis ar. xvi. q. iii. c. potest et possessio
semper sequitur proprietatem ut ff.
de rei vendicatione officium iuris ar. ff. de petitione bone
fidei venditor iudex qui de proprietate cum
datus est non potest cognoscere de possession-
ne ut c. si a non competente iudice l. si de proprietate
et facultate sed si non potuit probare
dominium ut dicitur quod valet redire ad possessionem
cum videatur condempnandus contra
suam super proprietate consulit ad se suam
super possessione et in c. proximo respondeo
potest valere quo ad fructus quos recuperat
ex re dictionibus item quia ex quo semel
possessione habebit commodum retencionis
in adversarius probavit proprietatem ut c. de
rei vendicatione res alienas et quia si spoliator re-
petat potest ei obici quod amisit ius si quis ha-
beat conditione ex lege predicta sequitur
naturalia equitatem quod debet iudex semper
habere pro oculis ut ff. de eo quod certo loco l. quod si
et per totum et ubi non est proditum ius pro parte
debet iudex equitate pensata ut h. de iudiciis
at c. ult. et equitas prefertur rigori ut c. de
iudicatis placuit h. Idem episcopo et officiali

Sancti Andree sequitur textus

Cum dilectus et c. ad quartum

breviter h. quod cum possessorio et peti-
torio simul est actum utrumque una debet
summa terminari sed licet per imitacionem
sit possessio prementienda in executione
ne tamen debet proprietas principale

petitorio quidam intelligunt quod h. dicunt quod
omnibus agebat iudicio uti possidetis et actor
primus agebat contra eum rei vendicatione et sic intelli-
gitur h. c. ad ultimum et ita planius est casus
sed contra est ff. uti possidetis dicitur dari l.
i. c. inter litigatores quia iudicium uti po-
ssidetis dicitur dari inter duos qui dicunt
se possidere ut ibi contrarius est quod iudex quo
ponebat sit de recuperanda possessione et proprieta-
te contra ad ultimum similiter et sic h. assignatur
contra c. de rei vendicatione l. ordinarii et ff. de
iudiciis si de re et c. de interdictis l. iudicii et
c. quorum bonorum l. f. p. l. cum status diceba-
tur quod unus sit potuit agi iudicio possessorio
et proprietatis ar. contra est ff. c. l. i. c. quamvis
Sed aliud intelligitur quia reus non certificabat
actorem et ideo sit proponitur per petitionem
hereditatis et quorum legatorum Sed martinus
fuit in contraria opinione quod bene possit
hic sit et nos sumus in eadem opinione
quod sit agi pro recuperanda posses-
sione et de proprietate ab eadem persona nec
est illud contra ordinem iuris nec contrarietas
vel repugnancia h. inter quia non sunt contraria ut
h. patet et h. c. cum causa et c. cum super et i. de ca-
pellis mo. dilectis et l. predicte ordinarii inter
et c. quorum legatorum l. fi. non intelligitur de
tali possessorio pro recuperanda possessio-
ne Sed de interdicto uti possidetis i. Sed
contrarium est quod possessorium primo tendit quia pre-
iudicium continetur sit non potest agi de proprie-
tate et uti possidetis ab eadem parte ut dictum
est h. c. proximo Sed non unus velit agere
possessorio et alter petitorio simul nullo modo
est admittendum ut i. c. proximo solicite et c.
cum in litteris et c. item cum quibus et c. ex
conquestione quia questio spoliationis preiudicata est ut h.
de ordine cognitionum super spoliacione et in q. i. et in
petitorio et eius actor agit utroque iudicio re-
cipit de se ipse super utroque ut h. c. cum
causa et c. cum super et ar. c. de off. ret. provincie
l. i. principale semper est proprietas tamquam di-
gnior trahit ad se possessionem ut servitus
dominium quia certior est petitio proprietatis ut ff.

Continuat h. possessorium et petitorium
simul acta et sic primo iudex de possessorio
diffinire tenetur h. possessorium et petitorium
simul terminantur iudicio una sententia terminatur
tamen continuatur possessorium primo precedendum
requirit petitorium

interpollatur vel inpinnatur
interpollatur est i. inpinnatur

ff de pignoraticia actione

Sumat sic de alion dignitas conferre [illegible] sufficit tm dignitas e collata ut p[illegible] [illegible] colacoins tpe [illegible] possess[illegible] [illegible] ante [illegible] summat [illegible] possessionis pt age de [illegible] dignitate sibi adiudicari [illegible] colatorem [illegible] possesse [illegible] ita summat frayg

aiewad uiin phatom volueluit

H

peto me inpellari

periculari i periculis pro [illegible] pati ul periculis pro me pati

de pos bona fides ar ff de pig act si rem alienam ar x q iii c pstt et ar i de rest c i ar con i de re iudic sub[illegible] et qd dicit pnale intellige cum depossessione et spectate e actio ut hic dicit et

Idem eidem Epo

Cum olim questio inter archid Cetrina pte et archipresbiterum et canonicos vicen ecclie ex alia et i et canonicos patestationes nobis constitit cum qum quod abepiis vicen archidiacone quod ab episcopis vicen archid sine reclamacione aliqua ca pe nominatorum duobus archidiaconis continue qui an ipm extiterant fuit assignatus et quia canonici pdicti iudices recusare minime debuerunt cum tam pdictis iudicibus delegata fuisset de utriusque ptis procura torum assensu pdicti archidia conati eidem pdiffinitiua sentencia adiudicate euanimus canonicis vicen perpetuum silencium imponentes reservata tm eis questione spectat sup collacionem archidiaconatus .pmus si forte sup hoc contende voluerint .Dcto vs epum vicentinum Enim icb inter alios acta non debeat eis preiudicium generare etc

Duobus etc qualiter potuit istear chidiacono ex bono actu epi consequi ius cum sint tantum actus illius eciat ut B. c cum etia Sed quadruplex actus ne cessarius uidetur ut B de elect l f Sed ideo contingit quia qui est in quieta possessione eligendi vel psentandi pt eligere et putare et ille consequitur ius B de elect quelam et de iure patronatus decerto qui cum est in quieta possessione debet uti iure suo quousque euincatur ab eo electio ul psentatio p iura pdicta q ut i c ut lite pen c i et ii et xvi quam volumus et sic consequitur aliquis dum ab eo qui no est dominus et sufficit hoc electio ul psntatio tm impgrio obtinet ad hoc ut confirmetur electo ul putatio

pura pdicta recusare sic pz ex h loco qui si procurator tuus impetrauit tibi iudi cem quem no potes eum postea recusare sic et ipe procurassetis ut B de off del l super constitucionem qui uero sz minus h qui factum procuratoris in hoc casu pudicat duo cum h non posset dos habere recursum contra procuratorem qui in casu isto p cui no est solvendo uide no dz nocere dno ut ff de dolo elegant et pls et ff de eo per quem factum erit l si Sed illa lex intelligitur cum prius dolum commisit Secus cet si negligenter o fratres sic et sibi imputet dno qui minus diligentem procuratorem constituit ut ff de minor cum mandato insti pt ii pB lesa ppt negligentiam procuratoris nomine eccle pete insti restitutionem ut B de rest in int cum venisset in ut B de rest in int cum venisset et c. dubs debet etiam forma capi isto dico qui si duo debent etiam formam capi isto dico qui si dubs de procuratoribus obtinuerint certis psonis promdictiibus obtine dis et ipe egressus est illam formam petendo alios iudices cum no sit pudi cium dno qui possit illos recusare si no licuit ar B de off del cum olim et c. de procurator sed si simpliciter constitutus sunt procur ad impetrandum iudices no dando certam mandatum certis psonis tunc no pt iudic re cusare ar legis pdicte Sed pro cont qui aut pudicet factum procuratoris dno et qui no dicit B ut lite no cont c i Sed qualiter fuerit h recepti testes lite no contest post recusationem si no licet decon cuius contumaciat in iudices licet de contumaciat suis procuratoribus eorum fuerit obiecti .deo recepti sunt no obstante recusa cione quia mrmaa pp lis fuat p pos procuratores lite contestata ut pz integra alias no valet receptio testium ut B ut lite no cont ptone vel dic quod valuisset attestaciones et lite no contest cum isti canonici fuissent actores si fuit contrarietatis ut i de dolo et contu cum que v d hc notatur B reservata Sic B de elect quelam Sed nunc episcopus pt repellere istos p excep rei iudi nam eo ille ob tinuit qui habuit causam ab eo illud de epo prodesse sic pactum factum cum emptore hereditatis nocet venditori ut ff de pac si cum emptore

de questione
uinven
tine
vincen
tine
procu
rator
assensu
uincen
tine
tine
post
recusa
cionem
habitam
conpulsus
contumax
fecerit

in petitorio ex mm

procuratore [illegible]

De lite [illegible] a rela ad cap relat facta di [illegible] recusat

[illegible] [illegible]

pignus [illegible] [illegible] [illegible] pignorationes
aliquando electum [illegible] [illegible] [illegible] glos

In festo sancti michaelis [illegible] in [illegible] domo [illegible] domo [illegible] elemosine
[illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] et deo [illegible] i anno sit domo [illegible]
in [illegible] anno ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ultima [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] anno
[illegible] [illegible]

Exp. c. In causa

Petens rem iure dominii seu iure proprietatis non sufficit probare possessionem. Sed . . . capitulum . . . petens . . . in una causa succubuit, eandem in alia causa petere poterit

sed non est idem qui except. rei iudi. trasit ab actore ad alium per emptorem sed non remittitur ab actore suum u. ff. de except. rei iudi. si ante q. ult. ut s. de elect. quia alios et i. de re iudicata c. pl. et i. de prebe. dilecto inf. et i. de dot. int. inf. et s. de offi. del. sup. eo et i. de spo. inf. int. dilectos

Hono. iii abbati sancti Cypriani

torcellanen. dioc. et abbati sancti

In causa que inter [sanctum] aduentus patriarcham graden. ex parte una et abbatem conuentum monasterii sancti Georgii de venetiis super subiectione ipsius monasterii exalta[ta] videbatur inuenimus procedere patriarcha probatum quod inter alia abbas qui erat ad eius synodum. lx solidos ventorum ei per plures annos expaluerit et s. adhuc cum depressisset l. sol. quas pecunt ad subiectionis [et signum] iudicium a patriarcha sit actu primas quam sup. hoc contra repertauit ei non adinuenis [non conferri] per alio iure de ipsis voluerunt exp. ri pratem Non ad nominis l. nomine iudicium petebat c. iste patriarcha adiu[dicari] dictus subiectionis l. solidos ab isto abbate ut probat probarit quod ei subiectus ut s. de cen. eod. ma. et x q. iii. illud et s. de opus. nulli et quis census est signum vel iudicium exceptionis quia talium modo est signum protectionis ut s. de priuil. accepimus et tunc non exemit animadiectione dicti episcopi ut in illo c. accepimus dicitur. Sed hic petatur petebatur hic in signum subiectionis Sic et i. de censibus cum venerabilis Sed qui monasterium libertum erat et exemptum per priuilegia romanorum pontificum preteri. batur in illo tempore et talibus quia non percepit ea tanto tempore quod renunciatum fuit priuilegiis libertatis ut pater in contra iure. Sic patet quod qui rem petit et proprie impossibile act. ex una causa succubuit non obstat ei exceptio rei iudicate per quod ea petat eandem rem extra causam ff. de except. rei iu. cum quis et l. et an eadem actionis et idem est in rei vendicatione per exprimat. tamen una causa ut ff. de except. rei iudicate si mat. quod eadem re est et in possessorio iudicio ut s. de dot. inter dilectos ar. et ff. de acqui. pos. possideri ex pluribus de hoc dictum est s. de libelli. ob. c. ii.

Greg. Constantino episcopo //

[de hoc]

Sequitur de restitucione spoliatorum

Lect multum et s. conquestus [nobis] est blasius cecus canonicus eius ab certis [clericis] irrationabiliter [et] captum quod sic [fra]ta est qua aqua ante occupatum contencionem possessio ei debuit violenter ablata restitui tamen quia euenerit dyaconus ipsius certe consensu ante ille costitum se legitime probatumus dictum capitulum eius de certe minus esse voluntatem inquirere et per hoc probatum fuit sicut dictum est ut a[pria] intencione depredat[ur] [pelleri] aliorum res ei ablata reddatur

Contentionem [per] [hoc] petimisset ut s. c. pximo et c. in litteris et c. sicut ad quos et s. de ordi. cog. sup. spolia. et iii q. i. preterea et iii q. i. et ii. preterea et s. imperfecte recaub quia renunciauit iudicio possessorio ut xxxv q. ii. cum gratia ea Sed videtur quod non esset restituendus per aduersarium in contrarium vellet probare dominium ut ff. ad exhibendum l. in quibus et ff. ad trebell. ille a quo q. i. et vndique ff. u[ti] pos. leg. si ab a quo l. et s. c. litteras Sed non obstat leges ille quia non locum [recupera]ndo interdicto vnde vi Sed in interdicto recupere [r]estituenda possessionem et quod dicitur c. s. c. litteras illud speciale est propter fauorem actoris et talibus ibi certare dissentiuntur non potest ut ibi patet reddatur cum fructibus perceptis et etiam illis fructibus quos percipere potuerunt a tempore deiectionis ut s. e. gravis Sed quando erit si sumptus aliquos fecit ille de ya tonus in rem illam [solo] nec petitionem sit inuasor ut retentione quia ad dominium videtur quod expendit tanquam male fidei possessor ut inst. de rerum di. et exdiuisione [dominione]

Gem. vod.

Graden. patriarcha

Impedimento vel clamore

Vero sententia ab . . .

Conscius Sublimis Prima actione

Summat: Sic competentis quod petit vel ob. . . sibi de iure competit

Datum et Rome . . . . contra . . . Et in tota . . . .

Exorcitas

Rubrica de restitucione spoliatorum

II

Nam quod plantatur seritur vel edificatur omne solo cedit si radices egit

Ignorans furis ignorata

et quod quod plantatur vel seritur vel inedificatur de solo cedit si radices egit ut inst de rerum divi. § cum ex alieno. de eo qui in alieno solo ... ut ff de rei vendicatione ... sumptibus necessariis ... sine quibus res salva esse non poterit debet ... ut ff de rei vendi. ... alterius tenus ...

Solliciate cures perquirere quo tempore renunciavit ... et si constitit eum spoliatum ... cum testes alterius ... renunciavit ... renunciacionem sponte ... facta antequam restitutus fuit non admittas quia iniuste est quod sponte ... pro renunciatur qui renunciat ... spoliatus. Sed testes ... interdicit se probare quod violenter predicta ecclesia fuit spoliatus ... non postponas.

Accepta questione per clericum quod ... fuit ecclesia spoliatus vobis ... ut per litteras constaret ... restitutum ... cognito ... est ab adversario non debere prosequi eo quod non spontanea voluntate coram ... ecclesie ... si vobis constiterit quod prefatus per nullo metu vel ... sed spontanee ... tali abiuravit ei super hoc perpetuum silencium imponatis.

Spoliatus ... renunciatur non semper si non esset ... testes ... spoliatus ...

Sollicite ... inquiri quo tempore ... spoliatus ... ante causam ingressum debeat restitui ut in c. primo et c. in litteris ...

quibus adeo de hoc inquiritur quia si renunciasset eo tempore quo possidebat et ipse postea repeteret ... testes ... spoliatum ut recipiet testes ... sponte renunciavit ... defendet se ... petere restitui ut ... super hoc que consuevit ... pro contra ... sed non concludent ... illud in alio ... loquitur ut ibi dicitur ... est Sed si aliquis spoliatus petit restitui ... est ... sui et obiciatur ei quod non fuit ... constitutus institutus vel quod sponte renunciavit ... non est audiendus ... quod non potest ... restitutus ... quod fuit restitutus ... esset ... obiciens ... canonicum ... renunciacione spontaneam ... et c. in litteris et c. ... spoliacionis ... est ut ... quod in questione ... spoliatus ... possessionem ... restitutus ... non obstat ... petenti ... renunciavit spoliatus ... possessioni non renunciavit ... abiuravit ... spoliacionis ... non constaret spoliacionem ... testes ... constat quod spoliatus renunciavit ... possessionis ... sed potius ... spoliacionis ... spoliacione ... de alia spoliacione ... ut ... alia spoliacio obiceret ut in c. de ordi. cog. c. vlt. sed manifeste ... contra ... obiciens spontanea abiuracione agenti super possessione audietur ... sit ... renunciavit et ... pro iudice ... renunciavit sponte et ... pro iudice. Sed verior est solucio quia ... agebat possessorio ... ibi possessorio et petit ... vel dicere quod ... spoliatum fuisse ... renunciacione ... sed ... constabat ... fuisse spoliatum ... quod nulla spoliacione facta sponte ... possidebat.

Sollicite ...

Summat petenti restitucionem non obstat exceptio abiuracionis facte post spoliacionem ... Glosa ... [illegible]

agitur tunc ... non obstat aliquos ... [illegible] ... Henricum [illegible]

renunciavit et sic ad ipsum ad probandum quod non spoliavit indirecte sed per se cum ad sedem ... detesti [illegible] et ... olim ... quod sicut actor admittit ad probandum quod fuit spoliatus sic reus debet a parte ad ipsum ad probandum contrarium quod cum ... probavit quod sponte renunciavit et [illegible] post quod ipsum non spoliavit sed nulla coniectura est. Spoliatus qui se spoliatum [illegible] quod non petit restitui nunquam postea debet audiri petens restitui ... quod non ... est actio [illegible] que quo expirat ut ... ipsum ... actione ... pro ... actione qualis sunt que ad penam ... que ad ... [illegible] ... ex [illegible] ... ad dampnum sive ... pena ... possit quod nulla condicio ... opponi potest ... q. i. reintegranda accepta abiuracionem. Sed contra ... non admittuntur testes ... Item ar ... cum venissent ... possessorio actio fuit et ubi ... abiuracio vel renunciacio ... fuit ... esse fuit realis. Item contra ... decretis ... post ... non fuit abiuracio ... unde ... institutus ... opponi abiuracio ut ... dicitur ... sicut ... de ... sollicite ... dispensacione ... audiendi ... invenitur ... audiendi contra ... ar ... de ... in ... ad ... Pdembi

gorum episcopo et Helenem archidiacono

Audita querela ... quod ... de plebeis ... debite molestaret ... episcopo et ... archidiacono ... mandatis ut ... vobis constaret quod ... altius ... prebendatus ... vel ... sponte ... firmavit se memorato ... super eadem causa questione de cetero non motum ab eius molestia ... pertractis eundem ... non

nobis plenius constitisset dictum ... non ... altius ... vel ... spontanee ... firmavit se memorato ... super eadem causa questione de cetero non motum ab eius molestia ... spontanea voluntate ... deliberati impetum ... prorsus ... eumdem ne dictum ... super hoc de cetero molestaret licet autem ... eiusdem ... posteriores litteras impetravit forma alia continentes quod non obstantibus litteris ante alias impetratis revocari debet si quid ... in causa postquam idem ... iter ad nos arripuit veniendi quia ... non intelleximus ... intelligi debuit ut revocaretur quod ... factum esset ... litterarum ... si quid ... molencia fuit ... quam protulistis ... posteriorum litterarum ... occasione ... nullatenus revocare ... et ... statuatis ... studeatis ad ... revocare. Si non ... receptione ... litterarum ... lata fuit ... non obstante ... tenorem ... procedatis ... Prebendatum quietum ... probaretur ... ut ... de ... referente ... de ... de elec ... quod ... causa ad audiendum ... non ... sed ... molestaret ... possidebat ... molestabat ... agebat ... possidentis ... inquietaret ... peticionis formule ... licet ... intelleximus ... quod non ... restringi ... ut ... de ... vel ... derogare ... ut ... nullus ... de ... ordi ... et ... de usu pallii ... et ...

Audita querela ... de restitucione possessionis ...

Firmavit petentia ... abiuracio ... spontanea ... spoliatus ... intelligatur

Pauperes pendent ...

Malorum bonorum prelatorum bona est ... malorum prelatorum mala est

pragmatica sanctione

[illegible gloss]

...debeat, vel principalis causae propter hoc executio retardari. Quoniam criminaliter adversus eum ante restitutionem agere non potest, tamen prescribat eius excipere iniuriis etc.

Idem Brixiensi episcopo etc.

In litteris a nobis. Super illa quaestione videlicet, cum quis dicit se de possessione violenter eiectum, et adversarius dicit non fuisse eum canonice institutum, vel per symoniacam pravitatem electum: utrum de canonica institutione agi debeat, quia praedo etiam est in rigore iuris restituendus.

[gloss, illegible]

Idem Exoniensi episcopo

Item cum quis dicit se de possessione eiectum violenter, vel adversarius eius clam possessionem intrasse, et adversarius ei crimen obiciat, ut eius intentionem repellat, non occurrit nobis quod illius obiectio admitti...

[gloss, illegible]

Idem Cantuariensi archiepiscopo

Conquerente nobis R. clerico accepimus, quod ipsum ecclesia quam refert sine iudicio spoliasti, qua vero tamen non decet honestatem tuam, et auctoritatis tuae iurisdictionis sine manifesta causa et rationabili suis beneficiis spoliare. Quibus tenus, paterna provisione consule (?) mandamus quatenus si est ita, praedictum clericum praefatam ecclesiam cum redditibus suis praeceptis restituas, et in pace eum possidere permittas, restitutione autem facta, si quid adversus eum super praedicta ecclesia proponere volueris, coram Exoniensi episcopo delegato a nobis parte vel sufficientem responsalem tuum eodem iudiciario ordine iudicium potius experiri.

[gloss, illegible]

Capitulo Conquerente ... Spoliatus ... a iudice ...

De restitucione spoliatorum IX

Cum ad sanctam ... constituit non debere iudex in facto suo esse et esse neque in sua causa ... dicat l. una c. ... q. vij. expiri ... et sic videtur quod canonici ... non alii dedere alio qui ille tunc dedit ... debet ... et iudex ... quod ... eo ... esset si ... scribat ... et xviij di. ... et si archiepiscopus eam non restituit ut mandatur tunc deinde delegatus cognoscet an talis fuit spoliatus quia si illi mandatur ... quod dicit si est ita ut dictum est semper enim presumitur prima iudicis quonsque probetur contrarium ... de ver. ... sententia ... de re iudi. Sicut ... de elect. bon. ... c. i. ... post cessionem ... iustitia ... plus ... Idem

Extransmissa nobis et cetera. Si vobis constiterit prefatam mulierem predicto militi legitime desponsatam fuisse et ab eo cognitam ei ipsam restitui faciatis recepta tamen sufficienti cautione quod non debeat ei aliquod malum inferre. Si autem capitali odio ita vir mulierem persequitur quod ad nutum de ipso diffidat aliquam probe et honeste mulieri usque ad decisionem cause custodiendam studiosius committatur in loco ubi vir vel parentes eius mulieri nullam possint violentiam inferre et cetera.

Legitime i. per legitimum consensum ... utriusque ... ut l. de spon. si ... et c. ... in facie ecclesie ... non obstat ... consanguinitatis ... ut l. c. ... gradus indispensabiles ... essent in continenti ... ut s. e. ... si agetur ... ut s. de ordi. cog. ... cognita ... possessione ... duo ... qui petit restitutionem s. legitima desponsatione ... presumptione ... carnalem copulam ... simile ... legitime ... constituta fuisse ... fuisse ut ff. de ... possessionis ... ubi non ... de iure ut s. de off. del. consuluit ... sed ... sufficit sola ... ut l. c. ... Sufficienti ... c. ... sufficiens cautio dicitur si ... vel fide iussoria ... ut ff. ... ergo ... et

simul posito ... canonici ... ut ... capitulo ... retineat tantorum illam ... mulier possit esse secura ut ... ut ... denunciam ... et hoc solum ... ag. ... ut ... Prodest ... q. i. ... non ... possit ... restitutione ... ut l. c. ... ad finem ... ut ... Accedens ... et ... fragilitatem ... ut ff. ad ... qui ... violentiam ad ... forte aliquam confessionem que violenter extorta non preiudicat ... ut ... in ipsis ...

Idem. De ...

Cum venisset ad nos G. canonicus sancte crucis de ... a suo preposito et capitulo destinatus in audientia nostra proposuit quod cum archiepiscopus ... etiam ... contessibus concessisset et per scriptum proprium confirmasset ita quod post decessum G. clerici qui prefatam ecclesiam tunc tenebat usibus eorum omnibus modis proficeret ... ipsius archiepiscopi ... canonicis annuam solvet pensionem et cetera. Ergo quod si prefati canonici ... ipsius archiepiscopi ... pensionem ... mortuo ... eiusdem archiepiscopi non ... se tamen non sunt possessionem ingressi ... tamen nomine possidetur.

Tenebat ... quod ... illis ... debent ... ut l. de ... donator ... teneat ... ut ... in hoc casu quia quod colligitur ... in capite ... ut ... et sit ... desiderat mortem ... ut l. de ... donatio ... consensu ... possidentes ut l. de donat. ... de iure ... pensionem ... intelligitur canonici ... possessionem et archiepiscopus sic ... recepte pensionis fuit signum tradite possessionis ut ... donando vel ... rem aliquam ... tradidisse videtur ut ... de donat. ... ff. de ...

[illegible]

ff. feo[?] …

Queda[m] mul[ier] … [illegible interlinear note]

Quedam mulier. et ad hoc est ar. ff de acq[uirenda] po[ssessione] l. q[uo]d meo. § et si per venditorem [et] l. q[uo]d a[d] … [et] l. si aliquid / at cl[er]ico mortuo statim canonici amiserunt possessionem quam p[er] eum habebant sicut dicitur si neglexisset ut ff de acq[uirenda] po[ssessione] l. … § 1 … sic … si diligentia … ut hic … qui … possidere ut ff de acq[uirenda] po[ssessione] l. q[uo]d meo … simpliciter ut intelligas … facta ad mulierem quod mortuo clerico canonici intraverunt p[ossessionem] … archiepiscopus … spoliavit eos … et omnia bona ecclesie fecit … non petebat canonici restitui ut p[atet] in integra. B.

Lucius tertius archid[iacono] et archipresbytero Turon[ensibus].

Ex parte R. mulieris ad nostram noveritis audientiam pervenisse, quod cum T. miles eam in matrimonio copulasset et maritali affectione pertractasset, ex ea filiam suscepisset, sine iudicio ecclesie eam a se removit, et declarando super consanguinitate inter eos … ad iudices litteras impetravit. Cum autem prefati iudices mulier citaretur per episcopum … restitui peteret, et … ad nos … destinasset, eum coram prefatis iudicibus constitutam … per procuratorem ante ipsius cause ingressum et postmodum restitui postulabat, iudices vero restitutione negata, quod si non debuit in principali procedere voluerunt. Nos … audiam appellavit. Et ideo … si ita est mulieri prius restitui facia[tis] … que post appellationem ipsius gesta sunt in irritum revocantes, postmodum causam super matrimonio audiatis et fine canonico terminetis etc.

Nota … et male … si consanguinitas notoria esset ut … de divor. porro … separato pena … debet … per iudicem ut … per procuratorem … si esset minor xx. annis ut … si ageret ad … separationem … ut … de procur. … si … agetur … infra … procurator ut … in … casibus … post … quod questio spoliationis in modum actionis proposita … principali … litem et post litem … ar. § de … poss. pastoralis … ut …

Non sit audienda ista mulier petens restitutionem lite … super principali sic … petitionibus que an ingressum principalis cause … sunt ut § de mut. pet. … nisi … et quia dilatoria … proponi … dilatorie omnis exceptio an lite … ut … de re iud. … non aliud … videtur dicendum quod si aliquis … contestetur lite … questionem … faciebat … ipse qui agebat de consanguinitate si ille … de spoliatione an litem contestatam non sit … audiendus … in modum actionis vel exceptionis … obiciat spoliationem … super eadem re … super … possit peti restitutio in modum actionis … lite contest. … iudice … de ordi. cog. … in concilio … dispendia … in modum exceptionis … in casu … spoliationis proposita in modum actionis … restitutionem … petitorio … et ideo mulier auditur quia et ante ingressum litis et coram ordi. et coram del. … mulier instanter petebat et post ingressum compulsa … iudicium … petit restitutionem et tunc … appellavit et quod dicitur … pastoralis … qui … petitionem et ille … ad proponendum ut … debuit … in casibus … si esset … ad … de divor. … sententia … quod non … sufficienter … ut … litteras … in casu quem habetis … de divor. … restitutio in modum exceptionis … non datur restitutio quia … ut § de ord. cog. … restitui … ut … de ordi. cog. intelligenda … agebatur petitorio … non … appellatione et ita … appellatio … quia … appellationis non impedit appellatum … ut … de ap. … et … omnia revocantur que post appellationem legitimam facta sunt … canonico … ipsa semper … ponitur in causis spiritualibus et … canonicus finiri debet ut … de consanguin. … in causis … ponitur … debito fine … non … quia in spiritualibus … debito fine … ut … ad … testibus … B.

Celestinus tertius

[illegible]

De Restitutione spoliatorum

Capitulum [illegible] violentus possessor [illegible] ad fructus [illegible] restituere dampna resarcire et de iniuriis satisfacere compellitur [illegible]

Frequens nobis querela etc. mandamus quatenus si vobis constiterit de premissis predictum archiepiscopum ablata prenominati monasterii fratribus cum integritate restituere et dampna plenarie resarcire et de illatis iniuriis competenter satisfacere compellatis, proviso ut non tantum fructus a nobis et violento possessore perceptos, sed quos si eis possidentibus fuisset licitum priores et veteres percepissent reddi faciatis eisdem.

[illegible commentary]

Inno. III. episcopo et C. Credon. etc.

Olim causam que inter vos nomine ecclesie Credon. et magistrum et fratres militie templi in Lombardia super domo Caluentie vertebatur de Lotedio et de Columba abbatibus meminimus commisisse. Sane episcopus Credon. proponens quondam humiliatis sub ea conditione concessit quod nomine Credon. episcopi oratorium edificarent et hospitale construerent et III solidos censuales Credon. episcopo annis singulis exhiberent a quo etiam persona que prefitetur loco eidem investituram perciperet et pro se et aliis fratribus et successoribus eius obedientiam faceret manualem episcopo sibi loci dominium retinente dictus vero magister ad eandem domum aspirans ipsos adeo circumvenit quod preter conscientiam eorum se et sua in eius manibus tradiderunt ea tamen conditione apposita si vobis quod facerent complaceret sine quorum consensu se non posse facere asserebant. Qui intelligentes autem pactam domum eidem magistro traditam sub conditione fuisse et quod nullum iuri vero preiudicium fuerat irrogatum ex eo quod magister idem [illegible] non iustis vobis ignorantibus possessionem attemptaverat statim ex quo id vobis innotuit cum [illegible] repellendum et quod idem sua temeritate proponens preter conscientiam vestram

Capitulum [illegible] [illegible] restituere [illegible] de spoliatione [illegible]

Ad quos ipsam possessionem noueris
pertinere ad quos sibi questionem
motos suspitari debueat et magi-
strum procuratorem vestrum vero nomi-
ne ab impetitione ipsius magistri
nomine domus milicie templi quo
ad faciendam restitutionem quam
petebat reddidimus absolutum
decernentes vos magistro satisfactionem
debitam exhibere si defendendo ius
vestrum et offensam ipsius vel domus
milicie templi modum forsitan excessistis

Humiliati olim isti humiliati con-
dempnati sunt ab ecclesia per lucium
papam sed quod toncinebatur in-
debiti .i. defectus ad abolendam in principio
que modo decisa est de principio ille inhibet .s. Sed
postea tempore clementis pape recepti sunt
ab ecclesia quia in nullo errabat nisi quia
dempnabat mantes sed ipsi postmodum se correxerunt
et intrat quando expedit et ecclesia modo eos
approbat condicionem .i. subca forma non prius
q. n. eleutherius et .i. de penitentia signat ea dicen-
quanto uel de intrad iodo tre pot appositam con-
ditio .v. .i. de condicionibus appositis vim et na-
ture sed condicio symoniata .i. etiam aliquas
quod sed ius illa ecclesia teneatur ex quo surgit .i.
tractatio idem quod sunt modo est symoniata condicio
tum quis aliquas concedit ecclesias preposito locorum
si in eis aliquid sibi reseruet nomine pensionis
ut .i. de relig. do. constitutus et censum etiam solui
ad indicium uel signum subiectionis ut s. de censi-
possessionis .c. ult. et .i. de censibus. omnis anima
infra. Ista quidem de iure concedimus vnde
episcopi possunt constituere in fundatione ecclesie
Mannalem sic s. de maio. et o. hinc que quod
quam subditi tenentur ut .i. et etiam per ma-
nentiam quoniam ut .i. de iure iurando in litteris
et infra. de opibus nominatione pro examinato
et prepositi quantumquam vbi dicit appositam non
sed condicione fuisset apposita valet contra humiliatos
si simplex fuisset quamquam tradito sed non
pendiculi episcopo uel alteri qui ius habet ut .i.
de etate ut dictos et ar. s. quod concessa causa
tum dicto et ar. s. de arbitris tum terminus .i.
de re iudi. tum sup gratia conditionum quia
non existente traditio non valebat. ar. de condi-
tionibus appositis de illis et c. vim et inst. de verborum ob.
§. ex conditionali et ideo dictus magister non
possidebat quia tunc dominium dicitur cuius possessio
tum humiliati condicio extitit et ff. de acquir. pos. .l. quod
ab initio. §. si quis et c. et non amittit per quem
sub condicione recedit ut ff. de acqui.
pos. .l. me. po. § ult. infra et ideo tunc non
possidet non potuit spoliari et ideo non
restituitur iste magister quia non fuit
spoliatus sicut dictum ut scias quando
aliquis pendicum fit tua pos. uel quodam mi-
tam fa intelligere possidere notabis quia
aut possideo rem aliquam per me
aut per alium puta per servum uel colonum
per me possideo sed sponte recedam non
animo deserendi possessionem adhuc
eam retineo nisi furiosus sciente neglec-
tam ut ff. de acquir. p. .l. si decedo si et si
alter intrat talem possessionem
quam solo animo retineo adhuc retineo
possessione non ille me veniente
non admittat uel si non audeo
accedere ad possessionem quia suspi-
cor me posse repelli ut ff. de acquir.
pos. si id quod .f. et .l. clam possidere § qui
ad nundinas et quam vero siue alium
in possessione possum expellere illum
ut sed pz et ff. de acquir. p. .l. quod meo sed
si alius est in possessione nomine
meo tunc si ille expellitur uel alius facit
possessionem statim perdo eam ut ff. de
acquir. p. possidere § quod si seruus et hoc vad
sunt in rebus immobilibus sed si quis
rem meam mobilem occupat statim
perdit possessionem ut ff. de acquir. p. si
rem mobilem statim .i. quam cito
potuerit ut ff. ad trebell. .l. ii. § co.
festim. suspitari ut ff. qui in. aut
clam fuerit et ff. de acquir. possidere. §.
si quis ante restitutionem et pt pz
quod non sufficit probare quod aliquis
fuit spoliatus nisi probet se possedisse
duo enim probare debet qui petit restitui
se possedisse et spoliatum fuisse ut s.
de off. del. consultationibus sed iste non
possidebat ut dixi quia sub condicione
p. acq. Item si quis possedit precaria
rio uel clandestina non pot petere restitutionem
ut x. q. iii. quia uel si obiciatur quod
incontinenti deiciat ut ff. dicit et in
ar. .l. i. § in .m. et ff. ad .l. aquil.
dicitur § quod tum aut aliud est ex
possidere et aliud est in possessione in po-
ssessione fuisse et ff. de acq. p. si quis
ante et .i. de sententia excommunicationis. Cum non excessistis
debuerunt ei sed facere cum moderami-
ne inculpate tutele. ut .l. vim vi.
§ .i. § .i. de homicidio sibi. § non quod
isti sunt excommunicati qui opprimunt
illum magistrum et alios religiosos
per de domina illa videtur quod sic
ut .i. de sententia excommunicationis non dubium.

Excommunicatio semper repellitur ab agendo
[illegible]

De restitutione spoliatorum

Et impletis aliis. & ibidem Sed cum videtur quod licitum est unicuique se defendere ut in. de sententia excommunicationis. Si vero et quia isti admissi sunt ad agendum quod non esset si propter eos exceptatos reputaret ut in. de probationibus post cessionem. dicas quod si isti fuerint excepti non processerunt in repellendo illos ad omnia illa non tenuerunt quoniam finem exceptionis quem habent. repelle [illegible]. Sed tunc inculpate tutele ar. [illegible] ad legem aquiliam. Et in opposita [illegible] de sententia excommunicationis. ut fame [illegible]. Sed si aliter non posset se defendere nisi modum excedere ut tunc tamen in [illegible] ad l. aquiliam. Sed si illo [illegible] si vero tamen ignorantes excesserint modum non essent excommunicati argumento in de homicidio sicut dignum paragrapho [illegible].

Litteras tuas accepimus quod cum quedam matrimonialis causa [illegible] archiepiscopo [illegible] agente [illegible] tractaretur. v. mulier [illegible] a b. viro suo instantissime postulabat et. se contra quem gradum consanguinitatis proponebat [illegible] quem v. uxorem sibi restitui postulabat que ab eo sua temeritate [illegible] et. [illegible] petebas ap[ostolicum] edoceri utrum quando de consanguinitate agitur [illegible] ap. dispensare non possit ut [illegible] convenit et [illegible] probationes prompte sunt et parate in [illegible] sit restitutio an neganda et. [illegible] causa solutionem predicte questionis diverse sunt sine diversorum aliis asserentibus restitutionem faciendam aliis [illegible] contra dicentibus ac dicentibus [illegible] faciendam [illegible] denegandam. Primi per decretalem [illegible] licet [illegible] videntur arguentis quosdam iudices delegatos qui restitutionem viri qui sine iudicio [illegible] uxorem [illegible] et ei consanguinitatis per modum opponebat spoliate ac potenti [illegible] denegabat & mandantes post restitutionem [illegible] spoliatam et propter [illegible] matrimonialem causam cognitam [illegible] ac assertione [illegible] per [illegible] opprimere [illegible] timoris [illegible] manere [illegible] [illegible] beneficio restitutionis optento qui consanguinitatis [illegible] notarum ut exigat debitum [illegible] beneficio restitutionis optento ut [illegible] solvere tenebatur [illegible] egit [illegible] ad [illegible] sicut ut consanguinitatis [illegible] super [illegible] non movetur. Secundo [illegible] [illegible] [illegible] aquo [illegible] inter [illegible] impotente qui ut eam repelleret exceptionem consanguinitatis obiecit. prius esset de impedimento consanguinitatis agendum quam super matrimonio sententia [illegible] [illegible] quod cum exceptione probata principalis questio perimatur prius est cognoscendum de ea quam ad diffinitionem articuli procedatur cum et in aliis casibus restitutio denegatur per canonicas sanctiones. Opinioni autem ultime [illegible] adaptantes ut negantibus consanguinitatis divina lege prohibitis restitutionis aditus precludatur [illegible] in [illegible] [illegible] respecto locum [illegible] effectum cum in illis dispensari non possit et in istis valeat dispensari sicut [illegible] dispensavit. [illegible] non [illegible] qui in [illegible] articulo admittatur [illegible] reddit debitum coniugale. Nos

[illegible] petente restitutionem [illegible] opponit consanguinitatem in gradu prohibito et assertur probationes parate [illegible] ab opponente [illegible] & malicia [illegible] & negabitur restitutio [illegible] et fiat [illegible] si non probationes prompte [illegible] fiat plena restitutio [illegible] viri sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

pape mandatum ad possessionem [illegible]

mandatum

ad possessionem [illegible] [illegible]

aut adeptus alicuius dignitatis sine re
probaverit. ut autem circa aliquem preiudicium
contra [illegible] volumus [illegible] [illegible] ius p
scripti [illegible] [illegible] adversarius [illegible] non de
mentes ad petitionem responderat. porro
cum aliter quam consanguineitas sit notarum p
[illegible] matrimonialibus que lex divina prohibuit
sit non non possit [illegible] sine mortali peccato
carnali commisceri, quin omnino quod non possit
petere [illegible] et quamvis sit [illegible] deficiat ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] commendatur
restitutio spoliato cum illa [illegible] non debet
nisi sit iudicii ordine [illegible] post [illegible] [illegible]
sustinere [illegible] difficultas acciderit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] reddat de
bitum. et [illegible] [illegible] non debet [illegible] coniuge
eos similiter impediri et [illegible] laqueus
patitur cum [illegible] carnali coniungi
non possunt ut alteri [illegible] copulari
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] apponit [illegible]
[illegible] propter divina lege prohibitis et p
[illegible] offerunt in [illegible] parte [illegible]
[illegible] sit restitutio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] recepto [illegible]
obiectio maliciose non fiat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] si fama [illegible]
est restitutio differenda [illegible] [illegible]
[illegible] et discussis [illegible] sine diffugio
[illegible] [illegible] sit melius tali [illegible]
[illegible] tali manere impeditos [illegible] si non habeat
probationes in [illegible] [illegible] [illegible] dilationes
expectat longiores [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] que sine iudicio ecclesie [illegible] [illegible]
temeritate [illegible] anno [illegible]
plenariam [illegible] [illegible] [illegible] appell.
[illegible] [illegible] negando [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] tollatur [illegible] [illegible] affe
rat [illegible] et tunc absolute petita
[illegible] ecclesie absoluetur [illegible] [illegible] fiat
mandatum [illegible] [illegible] receptis
[illegible] procedatur quemadmodum est premisso
Si non tantum sit in sententia ut [illegible]

[illegible] non possit sufficienter [illegible]
[illegible] non solum non debet illi restitui [illegible]
[illegible] [illegible] ab eo post amonitionem. alioquin si
[illegible] potest sufficienti [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] restitue
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sit iudicium [illegible] matrimonium sit et [illegible]
ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
xxxv q [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et ult. [illegible] [illegible] decima
[illegible] [illegible] de arbitris [illegible]
et ita post cognoscit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de offi[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] si [illegible] [illegible] [illegible] repulisset non
possit petere restitutionem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] xxxiii q [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non obstaret [illegible] vellet [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
petit eam [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] pactum de non petendo [illegible] [illegible]
xxxii q v [illegible] [illegible] [illegible] dic quod [illegible]
non [illegible] pactum vel compensatio ut [illegible] [illegible]
[illegible] ita quod utraque [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] ut xxxv q vi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dispensare
[illegible] non [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] xxxii q v
[illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible] dispensare
potest [illegible] [illegible] articulos fidei ut [illegible] [illegible]
statutum ecclesie ut xv d [illegible] [illegible] xxv q i
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] quis possit adulterare [illegible] [illegible]
et si [illegible] [illegible] ut [illegible] potest [illegible]
[illegible] ut [illegible] habeat plures uxores

[illegible] non [illegible] [illegible] impedimentum
[illegible] [illegible] [illegible] lege [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non restituatur

de ordine cognitionum

[illegible]

[illegible]

que p(ost)ea dicu(n)t siue ille sit emigatus
siue incidentes ut c. de i(n)ud(?) calu(m)pn(ie) aut
si (con)tentio. si al(iqu)i alijs abs(tin)abit q(uia) in
ratio(n)e sup(er) quo(rum) capitulo vij hodie no(n)
tenent uita que hoc dicebant et
no(n) (con)ducit l. p(ro)bat q(uia) ut [illegible] ob(staculu)m
sunt puta q(uia) no(n) dicatur testificata
ut i(n) de testib(us) [illegible] al(iqu)i tam(en)
si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] exceptio(n)ib(us)
[illegible] et [illegible] n(on) arguit malicia(m)
[illegible] ut h(ic) et de [illegible] de [illegible]
i(n) [illegible] [illegible] sit ca spiritualib(us) [illegible]
[illegible] et [illegible] p(ost)ea [illegible]
[illegible] sup(er) p(ri)ncipali questione q(uia)
[illegible] exceptio(n)ib(us) [illegible]
[illegible] qua [illegible] [illegible] ut tan(quam)
[illegible] p(ri)ncipali questio(n)i ut [illegible]
et aliud [illegible] sup(er) [illegible] p(ost)q(uam) lit(em)
(con)testa(tam) [illegible] qua ille tangit p(ri)ncip(ale)
negociu(m) et dicit [illegible] incidente(r) de
calu(m)pnia ad o(mn)ia extenditur que c(on)-
tingu(n)t p(ost) lit(em) (con)t(estatam) et que incidu(n)t [illegible]
p(ost) litis (con)testatio(nem) [illegible] incidente [illegible]
p(ri)ncipali negotio no(n) [illegible] p(ost)ea [illegible]
sit [illegible] [illegible] [illegible] tollit [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] i(n) [illegible] no(n)
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] no(n) sit ligatus [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] no(n) [illegible] [illegible]
no(n) [illegible] ad [illegible] ligatus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut i(n) [illegible] [illegible]
ipso no(n) [illegible] [illegible] quo ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] ut i(n)
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et i(n) tali casu [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et ut [illegible] no(n) [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] ut [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] leges
ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] restitucio [illegible]
quia [illegible] [illegible] [illegible] admittit [illegible]

[illegible] [illegible] que admodu(m) et h(ic) [illegible]
honeste [illegible] co(m)mittentia [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] (con)promissa et i(n) [illegible]
in loco [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
p(ost)ea satisfactio [illegible] i(n) [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] nouissime [illegible] [illegible] [illegible]

Exposite [illegible] [illegible] sunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] no(n) [illegible] vij annor(um) [illegible]
[illegible] uolunt copulari at [illegible] [illegible]
fuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] annos [illegible] no(n) [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] ambiguu(m) [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] at [illegible] alia que [illegible] [illegible]
[illegible] sibi [illegible] [illegible] postulabit [illegible]
[illegible] [illegible] debeat ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] destituta [illegible]
[illegible] [illegible] no(n) [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] obligatoriu(m) [illegible]
sit [illegible] [illegible] ita no(n) obstantib(us)
[illegible] supradictis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fuit [illegible] [illegible] vij an-
nor(um) et ita [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut i(n) [illegible] [illegible] litteris et c. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
etate [illegible] ut [illegible] [illegible] quia
no(n) [illegible] ut [illegible] [illegible] ut [illegible]
inter [illegible] et [illegible] [illegible] status [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] sibi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fuit minor [illegible] [illegible] debuit
[illegible] ut i(n) [illegible] [illegible] [illegible]
sit distinguere [illegible] no(n) [illegible] etate
[illegible] ut p(ost)ea [illegible] placuit ut [illegible]

Capit(ulum) [illegible] petent restitucione(m) [illegible] probat [illegible] [illegible] [illegible]

De restitucione spoliatorum

ut quia ad quod vij annos explicit ab
eo recessit ut hic ut si p[ro]p[ter]ea contracta fuit
ut in d[ict]o c[apitulo] ante contractu[m] auct[oritate] sua pot[est]
inde recedere quia nulla obligacio
fuit hic in contracta ut sup[ra] dictum de etate
hab[e]at accessit s[ed] q[uod] spolia tenet nondum
alter recedere sine licencia ecclesie ut in de
spo[nsalibus] i[m]pub[eru]m de illis [qui] voluit copulac[ionem]
q[uo]d dicat voluit copul[am] toll[it] omnia quia
quia voluntas ad nullius actu posset
ut quo ad spolia ut quo ad iura et ita
nulla obligacio fuit contracta ut i[n] preceptis
postulavit et sic res si quas dedit ei in
dotem repetere posset ita semper subintel-
ligitur talis condicio si nulla fuit subsecuta ut ff de
iure dot[ium] l. stipulacionem et l. dotis promissio et

[illegible]

Capitulum Cum ad sedem

iudicium unde vi non competit contra alium qui non spoliat nec mandavit spoliari nec spoliationem ratam habuit sed [illegible] ... condempnat

tacionem detinuerit licet de facto possideat ut in [illegible] tamen que vult [illegible] sufficiat probare spoliationem et probet quod possidebat ut supra de offi. dele. cum [illegible] in c. olim et ut ibi notatur et in c. olim [illegible] quod petitur restitucio ubi [illegible] potest [illegible] cessio ut [illegible] petitur restitucio [illegible] ut in c. primo [illegible] quod possessionem possit [illegible] constat sit in [illegible] et ar. supra de procuratoribus [illegible] [illegible] petit restitucionem rerum [illegible] [illegible] quas de iure possidere non potest ut [illegible] si pro [illegible] alio [illegible] [illegible] uxor [illegible] vi [illegible] dotales sibi a viro quas de iure possidere non potest ut ff. [illegible] et vi arm. [illegible] c. [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] quod [illegible] aliqua apparuit [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] spoliata [illegible] in publi[illegible] si spolia [illegible] xij anni [illegible] [illegible] [illegible] ut ff. [illegible] [illegible] [illegible] supradictis scilicet quia petebat primo sibi fieri restitucionem et [illegible] non petebat agere [illegible] quod [illegible] non habet hic locum [illegible]

C[um] ad sedem ap. accessissent

[illegible] episcopi et fratres hospitalis ierosolymitani procuratores et [illegible] [illegible] tamen que super statu et hospitalis de monte [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] committendam ut audiret [illegible] ad [illegible] et [illegible] appella[illegible] iudicium [illegible] [illegible] procedenda et [illegible] [illegible] fratres [illegible] procurator hospitalis predicta cum possessionibus et pertinenciis suis que tenebat episcopus sibi [illegible] postulavit. asserens illa de iure ad hospitale ierosolymitanum spectare. et quod [illegible] diucius possedisset. ad quod [illegible] procurator episcopi [illegible] [illegible] supradicta ab hospitali possessa [illegible] illud aliquibus [illegible] [illegible] episcopus ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] detinebat [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dictus [illegible] procuratorum episcopi

[illegible] ad restitucionem [illegible] et in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] temporalibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] idoneos [illegible] quod [illegible] episcopi [illegible] [illegible] hospitalis [illegible] [illegible] [illegible] ne ad supradictam [illegible] ut hospitale [illegible] et quod episcopus supradicta omnia possidebat. [illegible] procurator hospitalariorum [illegible] dictam restitucionem [illegible] et in [illegible] [illegible] acta iudicii [illegible] [illegible] ut predicta [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iudicio facte fuit. [illegible] [illegible] [illegible] que [illegible] de spoliatione tractabant [illegible] [illegible] facta nobis constare potuit quod [illegible] episcopus hospitalarios spoliavit vel mandavit spoliari vel spoliationem saltem ratam habuit [illegible] [illegible] predicta [illegible] [illegible] [illegible] habuisse. restitucionis [illegible] predicta [illegible] [illegible] licet [illegible] [illegible] quod [illegible] esset [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliis informare iustitia exigente [illegible] [illegible]

Petitorio [illegible] [illegible] [illegible] procurator hospitalis. ut [illegible] [illegible] [illegible] cum possessionibus [illegible] [illegible] et [illegible] supra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] libellus [illegible] sit in [illegible] [illegible] et [illegible] ibi [illegible] [illegible] sit in [illegible] [illegible] licet [illegible] ar. [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] plene notatur [illegible] et ar. [illegible] ff. [illegible] [illegible] si [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] que petitur [illegible] non [illegible] et in [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si petit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est. et [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] petitionis [illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible] possidet [illegible] ut ff. de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ff. de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] negat [illegible] [illegible] ad [illegible] ut ad hospitale [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] ut ff. de iudiciis

[illegible]
et [illegible]

De restitutione spoliatorum

I

[illegible — glossa in two columns, heavily abbreviated Gothic cursive, with marginal and interlinear annotations]

Olim nobis dedisse meminimus in mandatis ut [illegible] episcopum

[illegible — later marginal annotations at the foot of the page]

ad debitam petit restitutionem [illegible] mortem domini. qua tenebatur cum perceptis fructibus restituere [illegible] et .j. [illegible] in anno est actio cum in opera debitoris [illegible]. [illegible] restitutor fructuum compellatur [illegible] ipso [illegible] sunt restitutum ut restitue possit. [illegible] perceptit [illegible] [illegible] alienis [illegible] ut ff. de [illegible] dolo [illegible] et qui [illegible] [illegible] ut ff. de [illegible] [illegible] et [illegible] spoliatus [illegible] spoliatur [illegible] ab alio spoliatus [illegible] restitutus [illegible] spoliatus [illegible] ff. de vi et vi ar. [illegible] [illegible] ab alio [illegible] de vi et vi ar. [illegible] [illegible] de vi et vi ar. [illegible]

Olim inter te [illegible] et [illegible] [illegible] possessione [illegible] parochialis [illegible] [illegible] timore [illegible] [illegible] parochialis possessio [illegible] [illegible] [illegible] possessio [illegible] parochialis [illegible] restitutor [illegible]

[illegible] spoliatum fuisse [illegible] parochialis et ita possessione [illegible] timore [illegible] possessionem [illegible] ff. [illegible] [illegible] possessionem [illegible] ut ff. [illegible] [illegible] [illegible]

Sepe contingit quod spoliatus spoliato rem in alium [illegible] sue possessionis non subueniat [illegible] beneficium spoliato [illegible] amisso. [illegible] difficultatem [illegible] [illegible] cum [illegible] rigore. [illegible] ut [illegible] sicut rem [illegible] accepit. [illegible] spoliatori [illegible] vitium [illegible] [illegible] [illegible] possessionem [illegible] spoliato [illegible] beneficium [illegible] Subueniat [illegible] spoliato non subueniat [illegible] de vi [illegible] [illegible] et ff. de vi et vi ar. [illegible] [illegible] subueniebat [illegible] possessionem [illegible] [illegible] dolo [illegible] vi [illegible] metu [illegible] aliquo [illegible] subueniat [illegible] actio de dolo [illegible] [illegible] actio [illegible] vi [illegible] ff. de vi et vi ar. [illegible] [illegible] rigor [illegible]

[illegible lower-margin gloss] spoliatus restitutionem petit ab illo [illegible] spoliatore [illegible] tenet ea restituere spoliato [illegible] possessio [illegible] [illegible]

Rubricam de dolo et contumacia

[illegible] Pisana ... [illegible]

ut s. e. proxi. c. i. et nimia subtilitas inv[estiga]tionis principia [illegible] et c. ad audientiam l. post [illegible] dubioque delati faciunt. Dic ergo quod ille qui convenitur conditione contra [illegible] qui facit [illegible] aliena. Sed si ignorans recipit [illegible] conditione [illegible] [illegible] iii. q. i. [illegible] [illegible] [illegible] et intelligas quod [illegible] alienat rem litigiosam vel quam tenet [illegible] quia si alienat res liti[gio]sa nulla [illegible] alienatio ut [illegible] de litigiosis [illegible] ut lite pendente c. iii. Si vero alienat rem non litigiosam [illegible] [illegible] litigandi [illegible] admittitur [illegible] quia ut [illegible] rem alienatam non [illegible] ut ff. de alienatione iudicii [illegible] [illegible] [illegible] et alienatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dimittitur [illegible] [illegible] [illegible] reputatur [illegible] et [illegible] [illegible] ut [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut xl. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Gregorius [illegible] episcopo Lucano
Pisanis et Lucanis civibus.

Propter gravem discordiam quae diu inter [illegible] civitates [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] ut possessio quam [illegible] castris constat Lucanos etiam [illegible] [illegible] plene ac libere sicut tempore motae discordiae habuerant restituta. Et super ea [illegible] dubitatis [illegible] sufficienti cautione recepta. [illegible] nobis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] relaxaret [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] relaxavit

easdem [illegible] quod tu reputans te gravatum, ad nostram praesentiam accessisti, impugnaturus processum [illegible] saepe dicti [illegible]. Porro duo in nostro [illegible] mandato videlicet possessio quam constabat Lucanos etiam [illegible] tempore motae discordiae [illegible] restitueretur eisdem, et ut [illegible] restitutio fieret plene et libere sicut eam [illegible] tempore [illegible] [illegible]. [illegible] primum ad [illegible] alterum vero referebatur ad modum. Unde licet [illegible] Pisanorum dicebat in facto mandati formam [illegible] ipse adimplere neglexit, quia non poterat [illegible] [illegible] restitui possessionem castrorum de qua non constabat eidem, [illegible] quod tu [illegible] affictum et pensionem [illegible] potest restitui, cum [illegible] [illegible] spoliatus [illegible] [illegible] quia debuit facere ut Pisani [illegible] pensionum et affictuum quam per eorum confessionem constabat te de castris [illegible] [illegible] dimitterent plene ac libere, sicut etiam tua illam [illegible] tempore motae discordiae [illegible] [illegible] esse non potuit, cum si Pisani castra ipsa omnino dimitterent, quia illis detinentibus castra ipsa [illegible] [illegible] castrorum in quibus dictas pensiones [illegible] [illegible] eam plene ac libere [illegible] non posset sicut [illegible] quando [illegible] castra eadem [illegible] detinebat. Eo quod quamdiu ea detinet in eorum potestate relinquitur [illegible] non admittere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] auditis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] consilio irritum iudicamus

[illegible] mandat [illegible] [illegible] [illegible] modo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] modo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] affictus [illegible] tempore [illegible] [illegible] pensiones [illegible] tempore [illegible]

ut ... ppetuo ... [illegible] / pro rapto [illegible]

i. Constituit

Onstat s. Pendennam / fuit. cum esset notorium / epm ibi [illegible] / sit sup eo dom tum ad se ita / n potat aliqua tergiversatione celari / de notorio ext. viij. / ... sollicite possessionem de / qua dubietas esset ... / ... de pando cum coram p. / sufficienter sit. i. de sequestr. c. i. sufficit / c. i. deu. sig ... sufficientem aut / cautionem p pignora vel fideiussores / ... ut ff. ... si mandata / ... ad modum / Nota quod / duo mandantur ... / alterum sine altero ad impleri / ... Unde fuit ut pro castrorum / restitucionem epo ... in facto ... / hic facto ... ut ... re- / stitucio fieret plene ac libere sicut / tam habebat tempore litis mote ... / consistit in ... hic duo sub / ... ut pz in / ... ibi ut ... / ... in sub illa forma / ... mandantur ... infra ti. / tulo ... cum dilecti ... ff. de / arbit. ... et ita pz ... quod ... / peccat tam in facto ... in / modo vel in alio ... / quod agitur sit ... de ... / c. i. sic etiam ... peccat tam / in ... / electionis ... quod agitur / ut e / de elec. ... co ... c. ... / ... et ita ... ... fora / in ... diligenter ... / da. ut e. de rescriptis cum dilecta. / ... de off. ... venerabilis / ... possit pz ... peccavit / in ... quia cum ... / consentiunt epm ... pensiones / affictus in castris ... / ... possideant ea. ... habe- / bebat plenam ad libertatem ... / endi pensiones et affictus ... / in eorum potestate ... ad / ... ut sequitur / infra. ... epus plenam non / habebat libertatem ... potestate / pendebat ... potestate illorum. ... / ... de ... Unde.

Capitulum ad hec

...appellantibus debebat castra illa epo / restitui. quod quia non fecit peccavit / ... quia et si dubitabat de pos- / sessione castrorum de pensionibus et / affictibus non dubitabat et ita quod / ... certificabat id / ... in facto. et ita si / ... de possessione ... non / ... constabat de pensionibus et affi- / ctibus ... plena et libera debuit fieri / restitucio castrorum ac libere. Nota / quod ... restitucio plena ... restitui / tum in pristinam causam ut ff. de / vi et vi ar. l. i. c. cum deiecti. sic / et vacua possessio non tradi ... emptori / ... aliud ... sit causa legatorum vel / ... ut ff. de ... / l. ij. c. vacua ... Nota quod / ... et ita pz ... qui non ser- / vat formam mandati ... / ... quod facit. ut sup. de rescriptis / cum dilecta in fi. ... / ... Herforden. epo. De dolo et contumacia

Ad hec tua contingat actore multo- / ciens mittendum in possessionem causa / rei servande propter absentiam partis / adverse. et ... eius dolum sive / potentiam non possit rem custodire / dum nanciscitur ac invenimus / ... reus ne possessionem a- / mittat debitam offerat cautio- / nem ... sit pena mulctandus. quia / ... non paruit iudici. a nobis / ... quod ... / quod in ecclesiasticis personis et ne- / gociis rigor et districtio iuris / non requiritur. sed cum iusticia ... / ... non ... patienter ad- / mitti debet cum reus per cautio- / nem standi iudicio se astringit. ... / ... non ergo ... quia aliqui / contumaces ... vel ut lite / non contestata ... frequenter / ... in qua index ... / ... fiat ei qui pos- / sessionem mittat. l. i. ... ar. / de re iud. cum aliquibus. et l. i. de ... / querela in fi. et ff. de ... l. / ij. c. post ... custodiendi ... / ... in possessionem mitti ... de / ... custos ... non pos- / sessor ut infra titulo proximo / ... penultimum de ... / ... contingat

Rubrica De dolo et contumacia

Reus qui mittit ad possessionem ad mandatum iudicis non admisit ... / ... de ... infra annum caveat ... / dolo ... fallacia ... ad ... et fallendum ... / ... ut ... in bono ... / ... ad ... bono

De dolo et contumacia

[illegible]

Ex litteris vestris accepimus quod cum nos causam que inter monasterium de ... et canonicos religionis ... vertitur duximus committendam et canonici citati litteris se contumaciter absentarunt. vos licet monachi essent ob contumaciam ad ipsorum possessionem rerum pertinentium mittendi / intuitu tamen religionis mitius agentes cum eis / voluistis possessionem sequestrari fecisse / ut sic saltem canonici affecti tedio stare iudicio cogerentur. tandem monachis citatis restitui postulantibus / canonici responderunt auctoritatem mandati penitus expirasse eo quod ad alios iudices literas impetrarunt que premissas possessiones videbantur / verum quia in posterioribus litteris nec fuit mentio facta priorum / nec nominatim continebantur ecclesie que in prioribus fuerant posite sed indiffinite dicebatur super quibusdam ecclesiis nos attendentes maliciam et dolum ... mandamus quatenus prescriptam causam iuxta formam priorum litterarum non obstantibus posterioribus terminare curetis possessionem quam dicti monachi fecisse noscuntur eis a canonicis restitui faciatis.

Contumacia. contumacia quandoque attenditur respectu eius qui venire ... [illegible] ... non restituentis ... ff de rei vendicatione ... respectu non respondentis ... [illegible]

[illegible] ... ut ff de dolo ... contumacia ... [illegible]

Idem exon. et biton. epis. et abbati
Herforden

Causam que inter fr. r. filium agathe de nativitate presentis a. vertitur vobis frater epi. et Lodonien. epo. commisimus terminandam. Ceterum si ad vos sive super legittimitate ad presentiam vestram accedere vel iudicio vestro parere contempserit aut etiam se absentaverit cum de anglia recessisse dicatur, procuratorem eius si quem reliquerit convocetis, qui si venire noluerit aut si procuratorem non dimiserit, denunciationibus ad domum eius missis, receptis testibus alterius partis, iuxta dictam formam ad proferendam sententiam procedatis.

Dusanis fr. r. filius agathe qui fuerat actor ut patet infra qui filii sint legittimi ...

[illegible]

De dolo et contumacia IX

[illegible]

De novo loco [illegible]

Querunt vobis et reum quia contumatie aps. [illegible] marcolam [illegible] tantum quos contra [illegible] die [illegible] pro se con[illegible] putaret [illegible] ad vocati [illegible] non habeat unde solitam [illegible] recusavit. tandem actor instante [illegible] de quibus erat contento [illegible] contumacie [illegible] contempto recessit [illegible] ad conveniendum [illegible] a liquid [illegible] contestata [illegible] in iudicio [illegible] questione [illegible] absum

[illegible]

[illegible]

Margin: tumatia; ad contemptum; [illegible]; pilatus; [illegible]

[illegible]

Innocentius iiii

Finem litibus cupientes imponi ne partes ultra modum graventur laboribus et expensis. presertim cum de negotiis ecclesiasticis litigatur que sine dispendio diu pati non possunt. presenti decreto statuimus. ut postquam intentionem suam altera pars fundaverit si reliqua forte velit legitimam exceptionem opponere quam nolit aut nequeat incontinenti probare. quia frequenter ad impediendum vel differendum processum huiusmodi exceptiones excogitata malitia opponuntur

Ad soluendum alteri moderatas expensas. extunc in iudicio faciendas. tum acceptis induciis. si forsitan in probatione defecerit condempnetur. et si solvendo non fuerit alias secundum arbitrium discreti iudicis puniatur. ut hoc saltem timore perterritus non facile quis in gravamen alterius falsas exceptiones opponat

Expensarum · i · expensa

Nomina in aliis ... [illegible]

... ut debita ... [illegible]

Est distinctio facienda · an iusta [illegible] causam appellandi [illegible] nō · sine appellaretur · an sinam sine a sinam ... [illegible]

... [illegible]

Idem Prenestino epo ap. se. legato

Cum dilc. filii ... Leodiensis ... pro eo ad sedem apostolicam accessissent archidiac. ...

leodiensis

Casus [illegible]

[illegible]

leodiensis

Leodiensis nomine suo et quo-
dam Canonicorum suorum
quorum litteras exhibere curauit con-
tra eundem electum quedam
crimina proponebant, per que
intelebantur eum a beneficio
electionis repellere ut indignum
et insufficientem. quamuis autem excipi
quod idem electus asseruit
nunc aduerse partis appellan-
tium et appellatorum non fuit
presufficientes procuratores
cum posset prosequentibus
illis prosecutus non tamen
exorta esset suspicio contra
eum volentes tamen iuris
ordinem obseruare. ipsi man-
dauimus quatenus ut necesse
ad ciuitatem quam cautius
ego sum pa. ho. per se uel
per procuratorem sufficientem
ad presentiam nostram accederet
super predictis omnibus responsurus.
alioquin. diem assignauimus
ei peremptorium terminum in-
superdictum. sciret ex quo
tunc de iure possemus
procedemus extunc in
negotio memorato expe-
ctantibus igitur aduersa-
riis ipsum diu ultra ter-
minum expectandum.
Sed ipse direxit simpli-
tem solummodo nuntium excu-
sationis litteras afferentem.
scribebat enim quod nun-
tio tamen tunc a nobis rece-
dere minime exigunt
una voce ut citaret eundem
secum reciperat uerum non potuit

·l· tarde ... ·l· tarde

Cum propter termini breuitatem
tum propter viarum distantiam
uero se constitutum putaret. Sed
contra hoc faciebat quod sicut
ex tunc saltem direxit sic dixit
potuit Jerusalem tamen ei non sin-
gulariter mittere ut citatum in propria
persona dumtaxat veniret sed
ut ipse accederet uel procuratorem
ydoneum destinaret. Preterea tamen
in auditur alium ut ad terminum
tamen se iudici repraesentet domino so-
luat forma mandantur ut
ad iudicem veniat et ad diem
sibi prefixam accedat. Unde si
veniens non posset ad diem assi-
gnatam, tenetur nichilominus
se iudici presentare. Si enim man-
dabitur alicui ut alii certo
diem reddat et soluat, non
ideo erit a mandato solutus
si soluere nequiuit die dato. Im-
mo ad solutionem elapso etiam
die solutionis prefixo tenetur. Preterea
cum a dictis clericis uel veniat uel
sufficientem mittat Jerusalem
ad diem sibi statutum uel post etiam
diutius expectatus uel diuturno
eius aduentum spes esset. Ut-
pote cum per litteras utrumque ex-
cusauit nouam fraudem ca-
lore estimo sibi insidiatas sibi
potentes formidabat, cum
reputauimus contumacem
et ad legitimas commoditates
expensas quas aduersarii eius
fecerunt atque citationibus eum-
dem, quem ex tunc expectare re-
putat, ipsum curauimus conde-
mpnare. // Canonicorum uero qui
in causa qui eius sibi litteras ...

de viano

De dolo et contumacia

Admittitur pater pro filio sine mandato cum vult agere pro eo licet constat enim non habere mandatum sufficit cautio de rato. ut C. de consort. eiusdem lit. l. fin. et ff. de const. cum m. Item aliud speciale no. quod pater pro filio tenetur cavere de rato ut in l. predicta cum illud ff. de procur. pop. et in aut. hered. Item aliud speciale no. hic quod in causa criminali admittitur unus pro se et pro alio ut in q. x. duo et in c. ubi hoc sumpsi. Sed non concedo quod in tali causa criminali unus pro alio sine mandato. quia talis causa non agere dicitur quibusdam modo solus passus agere et insolidum excipiendo contra eas et tunc facit quamvis plures dicunt s. dilapidatio ut ex statuto et permissum et quod admissa ... erat confirmationem non ... Item quod erat in religiosis ordinibus constitutis hic omnia observabantur in modum executionis ut patet ... ut videtur. ubi ... quia plures commissiones super hoc negotio emanaverunt. proferum et ideo condempnatur in expensis ... de app. reprehensibilis et c. sepe et c. incolatus procuratorem litium constituit ad agendum ut de procur. ... pena de iure. de iure ... comptorio debet indeposite ... ut S. eo in ut rest. cum ... et ff. de iudic. imperatoris ... procuratoris ... de app. cum pati ... sumptum fuit ... de lege ff. de arbi. ... et c. similiter sup. de rest. spol. ... et l. ... distinction quo iure et S. de off. del. quod sup. ar. cum ... de proc. ... ff. de condic. et demonstr. ... et ff. del. n. l. ... ad ... et instit. de verborum obl. ... stipulatio et ff. de condic. instit. l. si quis ita ... Rensale ... videtur quod licet aliquis sit iusto impedimento detentus ut venire non possit quod tenetur mittere procur. ut ... si egrotatis ... et ... di. epo. et c. placuit et lx di. si quis in me. tropolitanas ... de app. constitutus et ... de elec. bone ... videtur quod non tenetur mittere procur. dummodo mittit excusatorem ut S. de procur. querelam ... cum ... notatur sed si probetur iusta ab ... ut ibi dicitur et i. de re iudic. cum Bertholdus et ff. de app. ... si finita ... si forte ... et ... ham ... prorogat dies ... si ... iudicatum ... ut ff. de re iudic. ...

Si ex causa probabili absens est non proceditur contra eum. ut S. de off. del. consultationibus. Item secundum ... non est inchoat. ... qui abest ex iusta causa quam ... iusta. si ... non mittit ... esse ... sufficit et si mittit procur. ut ff. de procur. l. i. et generaliter quocumque abest ... et non ... voluntate subvenitur ei ut ff. ex quibus caus. maior. l. ... sed et si ... primo ad hoc ... quod ... ad causam si ardua ... venire non ... tenetur mittere procur. ... excusatorem ar. illud de querela ... in ... speciale ... in ... dicatur sum quod dictum sunt ... si actor ... tenetur mittere. ut ... ut ff. de ... et ... l. i. ... dicatis quod actor non compellitur agere ... ne fiat ei preiudicium in prescriptione ... rem suam ... in ... impeditus compellitur constituere procuratorem ... saltem contestetur ... interrumpatur prescriptionem. et indirecte compellitur ... non compellitur. ... intelligitur ff. de ... l. i. ... non compellitur venire iusta de ea impeditus ... si ... ardua ut dixi in ... querelam ... sufficit mittere excusatorem qui de hoc fidem faciat ut ibi ... in ... ille ... allegando quasdam ... si taliter ... de ... allegabat si non ... probabat. et ideo condempnatur in expensis ... si tamen est aliquis longo ... detentus ita quod non possit venire ad causam ... tale sit quod possit aliquo modo expediri per procuratorem tenetur mittere procuratorem saltem ut lis contestetur ut sic ... prescriptio. ... si ... impeditus ... tenetur ... mittere procur. ad causam. aliter proceditur contra illum absentem ... quod ... possit ... ar. ff. si quis caut. et si post tres dies ... quod ... in tua diocesi. ... illud ... ut ... de ... contumaciam. ... potest contra eum procedi ad diffinitivam ... elect. ... ut lite non cont. ... c. i. ...

Humanitas i. crudelitas ...

Nos gerimus ... gaudemus et umbra

Ergo torpemus ... ad ...

Et pro ...

Celestinus papa

Idem Armachano et suffraganeis.

Cum olim dilectus filius E. electus ... papa predecessor noster ... diocesis prelatorum vel bene ... litis pueritatis asseveret se in episcopum fuisse Rossen. electum nullus appareret qui se opponeret contra eum dictus predecessor noster ei fecit munus consecrationis impendi. Postmodum filius R. et G. monachus ad eiusdem predecessoris nostri presentiam accedentes, uterque asseruit a canonicis Rossen. ecclesie electum et quod predictus D. per falsas suggestiones fuerat consecratus. Propter quod idem predecessor noster causam vobis sub eadem forma commisit ut de forma et processu electionis memorati D. ... sollicite quereretis et si eum electum canonice fuisse constaret, ipsum faceretis pacifica possessione gaudere. Alioquin vos predicti F. et G. audientes causam et tunc electionem canonicam et magis iuri consonam invenientes alterius electioni preferre ... Cumque a vobis dictus D. citatus cito vellet conspectum presentare, procedentes in causa tam ex testimonio ... ipsius Rossensis ecclesie ...

Quam asserit Regis Connacie et prelatorum provincie de predicto F. electionem fuisse celebratam canonice dedicistis et eam firmastis auctoritate apostolica confirmare, presertim cum capitulum Rossen. ecclesie dictum D. se non elegisse constanter asseveret, nec de predicti G. monachi electione aliquatenus cogitasse. Interim memoratus D. ad apostolicam sedem accedens super quibusdam aliis gravaminibus et iniuriis contra eundem et quosdam alios litteras impetravit. Eodem F. postmodum ex parte una nostro se conspectui presentante que qualiter a vobis in commissione predicta processum fuerat continebant, et insuper volentes ad sinistram intercedit agere cum ab ipsis ut eius malitia comminatur, dictum F. ad vos duximus remittendum, mandantes quatenus non obstante quod eiusdem F. fuit electio confirmata, sepe dictum D. si in synodalia poterit inveniri legitime citetis ad causam et facultate defensionis indulta, in causa ipsa procedatis. Qui si inventus infra tres menses vero se conspectui contempserit presentare ad consecrationem dicti F. omni occasione postposita procedatis. Si autem in synodalia inventus non fuerit, indulto sibi unius anni spatio, et quo ad nos et si non verbo facto tamen intelligitur provocasse, arrepto itinere ad sedem apostolicam veniendi, dicto F. ad ministrationem Rossensis ecclesie in spiritualibus et temporalibus committatis. Quo elapso, eum non differatis in episcopum consecrare.

Respondet non ... statim debuit ei ... sepe ... electio ... fide ... et ... dimiss. ... ad defensionem ... papa ... electio ... consecrare ...

Casus ... In causa electionis ...

po. i. parte

Unde dicit infra eo. obstante q eius electio sit confirmata [illegible] et in contumax fuit. Unde potuit procedi contra ipsum ad sententiam ut [illegible] non conveniri [illegible] audiri de [illegible] non [illegible] sua retractat contra eum [illegible] sed [illegible] est postea et dicit [illegible] confirmatum [illegible] Unde [illegible] de electione [illegible] non obstante confirmatione [illegible] intercedit [illegible] in malicia [illegible] audientia iste [illegible] mandat [illegible] non obstante confirmatione [illegible] retractio eo [illegible] fuit [illegible] appellatio [illegible] super electionem [illegible] non potuit [illegible] malicia [illegible] contumacia [illegible] de off. del. [illegible] de elect. [illegible] de maio. [illegible] de fide instrumentorum [illegible] de dampnis [illegible] de iudic. non [illegible] appellavit et [illegible] de elect. [illegible] de re iudi. [illegible] forte ideo [illegible] consecratus [illegible] causa [illegible] confirmatio [illegible] respondit [illegible]

Veritatis odium [illegible] organo diabolice vocis [illegible] et infra [illegible] canonici [illegible] in [illegible] retulerunt quod [illegible] episcopus [illegible]

Depressit sicut publica predicabat infamia. Sed venerabili [illegible] et abbati [illegible] primo [illegible] episcopo et abbati [illegible] de insula. Secundo quoque [illegible] episcopo et [illegible] abbati [illegible] episcopus ipse portionem [illegible] sententiam ad [illegible] contumaciam [illegible] contempsisset auctoritate [illegible] ab officio [illegible] suspensus [illegible] canonica [illegible] vocatus presentiam suam [illegible] exhibuit. Sed [illegible] malicia consueta [illegible] episcopi [illegible] de causa [illegible] suspendentes episcopum ipsum [illegible] suspensionem [illegible] iudicibus [illegible] apostolica [illegible] episcopo abbati sancti [illegible] malicia [illegible] episcopi [illegible] audiendum [illegible] vocatus [illegible] ydoneum [illegible] in eundem [illegible] litteratum [illegible] testes [illegible] ad modum a nobis [illegible] admittentes [illegible] abbates [illegible] prepositos et alios religiosos [illegible] constat [illegible] probatum [illegible] Nos igitur [illegible] ordinem [illegible] fuisse [illegible] quod [illegible] celebrare [illegible] multi [illegible] episcopus [illegible] defendendo [illegible]

[illegible]

Casus [illegible]

[illegible]

Nos apostoli volentes licet absentes corpore presentes tamen spiritu verbum eiusdem apostoli [illegible] tulimus sententiam perpetue depositionis in ipsum et eum tam a dignitate pontificali quam ab omni officio sacerdotali privantes sine spe restitutionis aliquatenus condempnavimus. [illegible] nos nichilominus in irritum revocantes que post inhibitionem apostolice sedis seu sententiam suspensionis et excommunicationis de rebus ecclesie alienare presumpsit.

Veritatis et c. retulerunt in suo denunciationis [illegible] sicut [illegible] contumacia pro qua suspensi ab officio et beneficio [illegible] contumacia pro qua suspendi ab officio et beneficio [illegible] ... excommunicationis [illegible]

Nichilominus

De dolo et contumacia

Rici qui ansetes ... [illegible]

Item in concilio generali.

Contingit interdum quod curatori ob contumaciam adverse partis adiudicatur possessio causa rei servande propter rei potenciam seu dolum actor infra annum rem custodiendam nancisci non potest per acquisitam amittit et sic cum secundum multorum assertionem plus non efficeretur post anni lapsum

Possessor reportat comodum de malicia sua reus negligens contumax melioris tamen obediens conditionis consistat de canonica equitate sancimus ut in casu premisso actor verus constituatur elapso anno possessor.

Contingit extra eodem causa rei servande ... [illegible]

Capitulum Contingit
actor ... [illegible] ... post lapsum anni ... possessor efficitur

[illegible] prodita l. incognita

Iustam causam absente restituetur ff de damp. no. infect. l. de pul. tic. imperatores 2 j. de re iu. tu. Bertaldus Sumatim go reclamabit negatiorum [illegible] tat in possessionem [illegible] ut lite no gte [illegible] s. [illegible] et s. de bonis aut in pos. aut et criminal. nancisci non pt. [illegible] istud qui non admittit aliud ad possessionem plura remedia sunt inventa que emanant [illegible] ut lite non gte. tue. et facit [illegible] q si p annum stetit in contumacia [illegible] possessionem ar [illegible] cursus [illegible] quaque [illegible] non credo q [illegible] [illegible] [illegible] dat quis possessionem [illegible] q no admittit illud ad possessionem [illegible] [illegible] constitucionem [illegible] illa no loquitur i causa ciuili [illegible] cursus loquitur in criminali [illegible] quotiens loquitur ad decimum agit sine criminaliter siue ciuiliter et sic non tangunt istud casum et [illegible] hoc contingeret q efficeretur [illegible] ille q non fuit missus in possessionem nec [illegible] mitti. due enim st penne perdendi [illegible] contumacis una p missionem in pos. alia p [illegible] ubi tamen una imponitur alia [illegible] dua nisi expresse imponatur immo [illegible] non [illegible] alia imponatur ut videtur [illegible] melioris. non enim melior debet esse condicio illorum qui delinquerit quam eorum qui obediunt ff de dot. inter virum et uxorem l. [illegible] et [illegible] de postul. ad hoc nisi [illegible] et stulti non debent esse melioris [illegible] condicionis quam [illegible] ff. q in aut [illegible] l. [illegible] legi [illegible] in [illegible] fuisse [illegible] actor [illegible] fuisse statutum p legem in personali actione ut si per [illegible] possidere q [illegible] actio [illegible] ac si possideret ff. de bonis auctoritate in pos. [illegible] si palud ille [illegible] admitti esse ff [illegible] causis in poss. [illegible] si palud

Vtut. aliis intelligere possidere ff de eo q que factum erit [illegible] et [illegible] ff de dolo. allegantur [illegible] constituatur, non determinatur hic an ipso [illegible] an p lapsum anni constituat [illegible] p[illegible] an per sententiam iudicis. et videtur expressum quod ipso iure anno elapso sit verum [illegible] de [illegible] pastoralis. n. [illegible] et est si quia [illegible] cursus anni [illegible] aliquem stipendio suo toto [illegible] stetit de contumacibus [illegible] cursus. et [illegible] anni constituit aliquem effectuum [illegible] heretici excommunicatus [illegible] quia post annum inpetratum [illegible] decretum [illegible] ff de damp. no. infect. [illegible] [illegible] iuliamis [illegible] illud loquitur in personali actione [illegible] q in talibus actionibus non [illegible] decretum nec est necesse [illegible] solus [illegible] sub anni [illegible] aliquem necesse [illegible] ut videtur pastoralis [illegible] illud. [illegible] in personali [illegible] necesse est impetrare [illegible] decretum. q alit non [illegible] possidere et sic no prescribere. [illegible] non obtinet [illegible] in omnibus. [illegible] in [illegible] noxali [illegible] in causa [illegible] decretum constituit [illegible] [illegible] usu [illegible] ff de [illegible] in [illegible] [illegible] iuliamis [illegible] ff de acq. pos. [illegible] possideri in [illegible] et ff de [illegible] in aliis [illegible] decretum constituit aliquem [illegible] ut [illegible] ut lite no [illegible] qui possunt ibi [illegible] [illegible] ut [illegible] bonorum [illegible] debitum [illegible] non prescribit [illegible] offert [illegible] restituetur [illegible] sua nisi [illegible] ta sit [illegible] ut [illegible] de [illegible] [illegible] aliud [illegible] ibi [illegible] est [illegible] [illegible] ut si petatur [illegible] [illegible] ab aliquo [illegible] infra annum [illegible] et

Capa [illegible] est [illegible] affendat [illegible]

[illegible] in [illegible] celebrari [illegible] [illegible] no [illegible]

auctoritate possessionem [illegible]

[illegible] legibus [illegible]

[illegible]

De dolo et contumacia

Non competat ut post annum verus sit possessor ut sic prescribat ecclesiam vel prebendam cum actor missus fuerit institutus in ecclesia. Dico quod si petat ecclesiam tamquam competat vel aliud spirituale anno elapso verus esse possessor et prescribere potest [illegible]

Negatur timere ut ...[illegible] de eo qui mittitur in possessionem ... quia missus in possessionem ex primo decreto non utitur fructibus [illegible]

Gregorius ix.

Venerabilis f. ar. et. volentes finem imponi litibus ne immortales existant quas ad initium proxime uenturum et quadragesime quo tibi terminum peremptorium duximus assignandum super iure et primacie quam bituricen. archiepiscopi inter cui provincia tua se habere proponit parte uel per procuratorem ydoneum sufficienter instructum ad litem contest. et ad alia omnia procedenda que necessaria decisionem negotii uidebuntur nostro te conspectum representes Nos vero in ffilo archiepiscopi tusingen et magistro matheo canonico turon dedimus in mandatis ut et ipsi ad eundem terminum quanto nostri impetum premissam forum te peremptorie citat parent et si ipsos potest inveniri faciat ut citatorem edictum per ipsos uel per

Alios apud ecclesiam tuam publice proponatur.

Spora l. bona l. clementia

Rubrica de eo qui mittitur in possessio[nem]

De dolla

Dilexerius in priori et sub decretales Innocentius

Constitutus in presentia nostra R. canonicus vester responsalibus positi debet super possessione ecclesie de lam[be]to in qua causa rei servande fecerat(is) induci. Cumque inde fuit coram nobis aliquandiu disputatum, tandem confusis partis assertionibus tenemus quod licet causa rei servande tantum in eiusdem ecclesie possessionem induci fueritis infra annum tamen altera pars standi iuri non prestiterit cautionem licet voluntatem parendi habuit et vos tamen pati recipere fuissetis. Ideo decernimus ut cum possessionem prescripte ecclesie salvo iure quod idem positus impetranda ecclesia sic dignoscitur absque contradictione qualibet habeatis ut aut nostre diffinitionis sententia inviolabilis observetur tam apostolico dupari ... patrocinio roborandum.

Constitutus causa si agatur super beneficio vel dignitate ... in concilio lug[dunensi] ... et cum qui ... partis assertione ... vel ... et ita ... confessione ... constat ...

De lenno laudo

cause et ideo ... confessione perditur ad finem ... de restitut[ione] spoliatorum ... tenetur ... quia confessus ... pro iudicato habetur ... de confessione ... sup[er] ... et ... secuti et ... confessis ... licet voluntatem ... et non prodest ... non imputatur ... et si iudicium ... non potest coram publice et ... persone ... cautionem ... prorogatur ... non ... arbitrio ... cum venisset ... quod voluntas sola non sufficit ... effectu ... decernendi ... ad alterum ... consequatur ... quod ... non satisdat ... voluntate ... nec solo ... qui ... ubi ... necessitate ... facto non sufficit voluntas ... adimplere ... voluntas reputaretur pro facto ut ... non satisdat ... ubi ... voluntatem faciendi ... sufficit sola voluntas ... non potest illud facere ... voluntatem male faciendi ... non statim ... quia non procedat ... ad ... imputatur ... ibidem ... non sola voluntas imputatur ... cogitationis penam nemo patitur ... si non fuissent pati ... recipere ... non ... ad lege ... non imputaretur ei quia ... dolo ... [illegible]

Capitulum Constitutus patrocinio l. sigillo

... actor ... in possessione post annum ... possessor efficiatur ... anno cautione de standi iuri prestare ... non prestitit ... [illegible]

... in ... decernimus

Magna ... [illegible]

... [Eo] subdiaconum predictum accesserit et offerret ei sistendi in iudicio cautionem quia abbas de Cormulariis est profectus in Angliam et abbas tamquam viam universe carnis ingressus possessionem . i. annuum sibi designari ad instantiam sibi postulavit. Si non potuit obtinere ... dicte V. ... si est ita sistendi iudicio a[b] eo cautione recepta ei possessionem restitui faciat. Nec obstare volumus quod annus elapsus est ... Si per eum non stetit quominus . i. annuum . ad possessorem reciperet et dederit cautionem ...

Clemens III Epo [et] archiepo.

Cum sicut accepimus inter ... subdiaconum et abbatissam et conventum sancte Trinitatis super ecclesia de Capriolis ... verteretur ... de ... abbas et archiepi ... a sede ap. delegati moniales ipsas rei servande ... in possessionem rei petite miserunt. Unde ... [Rot]

de Capriolis ...

...

de Cormic

de Cormuriis

de ...

... abbat de ...

De eo qui mittitur in possessione

[S]i vero etiam si ad terminum venire aut solvere non potuisti, non tamen post terminum eius absolutus nec solutus [illegible] de dolo [illegible] dilati et ff de arbitris [illegible] si per ad non stetit [illegible] non stat quominus faciat quod debe[illegible] non impediendo [illegible] si aut et c. plenius [illegible] [illegible] compensationem [illegible] [illegible] et [illegible] solidum [illegible] non ad effectum et voluntas [illegible] [illegible] voluit et abstulit [illegible] qui recepit et obstitit illo qui causa custodie in possessionem missus est [illegible] [illegible]

[illegible]

Innocentius III urbinati et senegalis episcopis.

[C]um venissent ad apostolicam sedem abbas sancti an[illegible] et P. galterus idem P. proposuit quod predictus cum super quadam possessione coram [illegible] apostolice sedis legato traxerit in causam [illegible] legatus ipse causam commisit iudicibus suis et [illegible] consuetudinem terminandam qui ad finem [illegible] let procedere prefatus P. qui ad nostram presentiam appellavit et iudices in [illegible] partem adversam in possessionem rerum

debitarum inducendum tamen causa custodie detinuerunt ita quod si usque ad annum et diem [illegible] absistendi iudicio cautionem et parti alii XXX libras restitueret pro expensis recepit possessionem eandem cum [illegible] ap[illegible] sed [illegible] [illegible] terram illam ingressus ipse cautionem [illegible] obtinuit coram [illegible] illo et possessionem sibi restitui postulat partibus expensas restitui factas in lite que vi libere summa sicut asserit non excedunt sed abbas XXX libras sibi restitui petit [illegible] et nos [illegible] ipsum per cautionem ipsum [illegible] cautionem in possessionem [illegible] reducendam [illegible] determinantes ut si consuetudinem quam allegat laudabilem esse constiterit [illegible] sequi [illegible] rationabiliter [illegible] ad restituendas expensas illatas [illegible] appellat [illegible] [illegible] frustratorie [illegible] ad restitutionem [illegible] expensarum illarum quas [illegible] in lite fecisse etc.

…tantia rei ſervande

Cum venisset. c. j. ad custodiam … c. ar. quod non sit peior … custos … s. t. c. p[ro]ximo … rei lib[er]e restitue… ret hic male p[re]mittit … p[re]modo … cui constare de expensis saltem … p[er] iuramentum. … de fam… p[er]missa tamen … ratio. … de … constitutis et hic … in fi. dic quod abbatem constitit … ex … p[ro]ced… p[ro]cedere … quia non debuit eius condempnare ad voluntatem abbatis … ipsa non stat illi condempnacionem. et preterea condempnacio expensarum debet fieri … prestande cautionis quo recuperat possessionem. … ut lite non cont. … … c. j. … qualis … c. r. et hic in fi. … cautionis … f. j. … p[er] … cautionis … interrupit prescriptionem … … de of. ordi. pastoralis in fi. c. … c. p[ro]ximo. et per hoc … mittitur … appellacionem et rata … iudicium illorum … quo acquieuit illi … ar. … de of. del. … et ar. ff. de iudic. … … ff. … lege … falsus … quia ipsa madet … de appellacionibus … hoc non … renunciasse … quo … adversarius nolunt recipere cautionem … restitue possessionem statim … ei … appellacionem et ita … non stetit … dedisset cautionem et recepisset possessionem … per adversarium et … ei … possessionem … recuperandam absisse non debet ut … c. p[ro]ximo. quid ergo … fuit ei appellatio … fuit lege … p[ro]fuit quia appellatio … fuit legittima non condempnabitur in expensis. … non fuit legittima condempnabitur in expensis … quod … hoc constitit … abbatem … ut … in fi. … non appellasset … restituisset expensas. … … de sequestracione. c. j. … … … ipsa … debeat …

Appellacionem patet quod non recessit ab ea per oblacionem cautionis … fuit culpa adversarii qui eam noluit recipere quod … fuit … appellati in hac … quia non condempnatur in expensis … legittime appellauit. et … illi … recepisse … expensas. … et … ad … quos … in rebus … possessionem tenebat … si non … facere … ad … expediret … in possessionem … ut non sufficiat … in … expediat ff. de … … si … ulterius … recipiendo negocium … non … ut ibi dicit … expensas … imposuit … esse … si non … ff. de … imposuit … ff. de … imposuit et … ff. de … legibus … … c. p[ro]ximo fine …

Capitulum Si … ad remota loca … in possessionem … petere … custodie mittitur actor

Gregorius Nonus.

Si adversarius tuus post citationis edictum ad remota loca se transferens procuratorem legittimum non dimisit et denunciatione publice domi facta non apparuit qui defendat eundem. merito potes petere ut in possessionem terrarum de quibus questio vertitur causa custodie inducaris.

Si adversarius. et j. post citationem hoc … dicit quia … citacionem et non … absentauit in fraudem

appellati

de bonis … possidente … ad … custodie … in loca … de … edictali … … forbi … … denunciat … domi … domum … publice … indicio … indicat …

amici … post patrem … post matrem … … ille …

Ut lite pendente nil innovetur

[N]on dicitur restitutio per quam nisi certa possessione ... [illegible] ... spoliatorum et possessionem ... de consultationibus ... missionis in possessionem causa custodie ... et ita quod dicat post citationem ... [illegible] ... debet dimittere procuratorem qui si ad loca remota ... [illegible] ... de appellationibus ... [illegible] ... publice ... [illegible]

... [illegible] ...

... que ...

cent quomodo tibi et successoribus tuis licitum sit, quemadmodum vobis est privilegio beneficio apostolice sedis indultum, et tu et predecessores tui consuevistis facere ante vos per totam Angliam crucem deferre quousque diffinitiva sententia determinatur an crucem tuam de iure debeat hoc habere. A memoria et per hec prohibitionis ... archiepiscopi ... [illegible] ...

... [illegible] ...

Rubrica ut lite pendente nihil innovetur

Alexander iii Eboracensi Episcopo.

A memoria nostra non excidit et si statuimus per hec prohibitionis nostre ... ad petitionem Archiepiscopi Cantuariensis ... nullum tibi preiudicium faci-

... [illegible] ...

Notorietas

Et duodecima q. i. certe ego sum. Crucem defert. no. q. incorporalia possidentur ut ff. de acquir. poss. l. quicquid et c. de ea pos. i. causa et i. de prescrip. si aliquis c. ff. usufr. l. iii. ff. si ius. ff. de acquirenda possessione. sicut c. i.

Item pz q. lite pendente non debet quis priuari sua possessione xvi q. iii. uoluntas et i. de priuilegiis dudum c. de re iudic. l. ii. et in aut. in medio litis factas missiones non fieri. S. illud quoque. coll. viii. ff. de pet. here. diuisionis. xviii q. iii. nonne et i. c. c. extremo et preterea nisi alias suspectus esset de dilapidatione iii. q. ii. quia ea et. s. de re iud. licet Heli et ff. qui satisdare cogantur si fideiussor. sup. alle. xxi c. extremo c. ii et iii. q. ii. q. vi.

quot Decime. no. q. inferior prelatus crucem ubi q. posset ubique possit crucem an sit portare. preter quam in urbe romana uel in presentia pape uel eius. s. pape legati utentis insignis pape. i. de priuil. antiquam.

Ab eis non nisi in prouincia sua nisi licet aliter per speciale priuilegium sit gessisse ut hic expressit et ita q. dicat de iure. i. de priuil. speciali. et de iure de iure cognosceretur quatenus sint concessa utique per subiectos et in preiudicio alterius uel non: q. si sic non debet ualere ar. c. de usu pal. de more et c. de off. ordi. licet in ff. ne quid in loco pu. l. ii. S. si quis apud populum opere quid in preiudicium alterius fieri non debet ut in S. predicto et quod et c. de consue. cum olim.

Capit. lite pendente. pro omnio no ... cardinale commorando in ... licet ut q. lite pendente non debet priuari ... non debet priuari

Celestinus. Terciusdecimus.

Non locat ille ca. pit. qui concurrit ... dat

Pe ... Pereirossana & structo et de Matrimonio

Laudabilem in c. i. querimoniam matrimonium accusari contingit an statim sit carnale commercium suspendendum c. i. ad quod breuiter respondemus q. coniugum alter uter accusatus tam probata accusatione iure q. habet in altero priuari non possit.

Laudabilem. an probata c. de of. del. cum nimis i. de diuor. porro a. c. de resti. spo. ex conquestione et viii. q. iii. nonne c. xvii. di. clerici. c. xxii q. iii. uoluntas c. xv. q. ultra c. ult. et c. de in integ. resti. ad nos uenissent et c. c. extremo. c. de rei uen. res alienas et c. de probationibus. l. ii. et c. de liber. cau. l. non idem ar. c. i. de caus. pos. et pro. et ubi c. i. de regulari uenientes ar. c. i. ar. c. de resti. spo. litteras ad fi. ubi non sunt plena restitutio. Sed illud ad hoc q. li. probatione impedimenti. nec sit uerum q. hic agitur per uiam que non ... unde non debet alter uter priuari c. illi qui consciuus est impedimenti non debet exigere nec reddere. ut in c. littera c.

Capit. Cum non liceat ... ita q. ... cum ... debet restitui equiualentiam ... non habet ... non petitur

Innocentius. III. abbati et conuentui sancti Siluestri

Ecclesia sancte marie in via lata. c. Io. de ... q. sicut qui quasdam possessiones ipsius detinebat contra iustitiam de ... mouit ... laurentio iudice quodam c. i. prohibentes ne possessiones que successerunt in locum et ...

... de ... in ... not. ... c. legat ... ut ... per ...

Rubrica de sequestratione possessionum

Compensatio est debiti vel crediti

Illarum quas ab J. de athesia
ecclesia sancte ... peraciat in mo-
sterium vestrum ab eodem ... lite
pendente translatas alienare
iterim presumatis ut si ecclesia
sancte ... de vitio litigiosi con-
tractus vel de proprietate voluit
agere experiri, ne si obtinuerit in
iudicio inanem laboret monaste-
rio vero minime possidente
sic quod evincere valeat.

Hec. Ecclesia sancte et J. ... adu-
ersus monasterium questionem ... J. de athe-
sia super quibusdam possessionibus coram
... iudice ... lite non contestata. Idem
... possessiones transtulit illas in mo-
sterium sancti Siluestri deinde ... senator
occasione cuiusdam statuti, in quo con-
tinebatur quod si quis rem litigiosam tran-
sferret ... in aliud lite pendente possessio ad-
iudicatur possessori et detur petitori, spo-
liauit monasterium possessionibus ... et
eas restituit ecclesie sancte ... post
modum sententia senatoris fuit reuocata et
spoliata fuit ecclesia sancte ... et mo-
nasterium restitutum lite illa pendente et
lectura causa reuocauit ad ...
suum non obstante illa reuocatione
... fuit ...
... ecclesia ... monasterio, ultimo
... petebat ecclesia sancte ...
restitutionem illarum possessionum quibus
iniuste fuerat spoliata, ...
... capitulum ... reuocauit
... quod factum fuit ...
postquam ... reuocauit negotium
ad ... suam. Restituit etiam sancte
... et quia possessiones ... fuerat.

Ut obligate titulo locationis post
restitutionem factam ab J. de athesia ut
monasterium posset recuperare eas ut etiam
restitueret precepit papa quod monachi ali-
as possessiones equiualentes prouentibus
substituerent loco earum quod et factum fuit
arbitrio bonorum uirorum et ille sub-
stitute cause pignori obligate et papa
fecit illas liberari a creditoribus, qui
domino pape instrumenta pignoris red-
diderunt deinde monasterium petit restitu-
tionem illarum possessionum et sententiam se-
natoris et in hoc ipsum restituit et sententiam
senatoris ... ut possessiones ille sub-
stitute non deberent alienari ut ecclesia si
voluit agere de proprietate vel de vitio litigi-
osi contractus sic quod evincere valeat.
Hec. Successerunt ... dicat
quis possessiones super quibus ... J. athe-
sia mouit ecclesia questionem, monasterium sancti
Siluestri locauerat alias locationis titu-
lo quas monasterium receperat ab J. de a-
thesia lite pendente ut ... ut J. c. ...
... monasterium quia non
poterat illas possessiones reuocare alias
possessiones equiualentes prouentibus substitu-
it in locum illarum. Et est hic ar. quod res
que succedit in locum alterius eodem iure cen-
seatur cum illa ar. J. de usuris cum tu
in fi. ... ultimo ff. ...
in l. fidei commissa ... si rem suam
ff de ... imperator in fi. ... sequitur
ff de do. inter uirum et uxorem uxor
marito ar. ... ff de ... qui ...
ultimo. De vitio litigiosi pena litigiosi
contractus est quod emptor sciens pre-
cium amittat et rem restituit, non ut
... alienationem ... sed et illa ...
... ab eo qui alienauit debitur
sciens ignorans precium recuperat ...
... et tertiam partem precii quia ei
non manifestauit rem litigiosam fuis-
se et eodem modo punitur donator et dona-
tarius sciens vel ignorans secundum quod
traditur ... de litigiosis ...
... litigiosum dicatur cum quis rem liti-
giosam in iudicium deductam de cuius do-
minio dubio mouetur questio inter actorem
et reum ... in aliud lite pendente
sunt ... actiones ... de litigiosis.

Non ... vel per ... constitutum
vel per legatum vel per ...

Emptionem ...

[illegible]

et fructuum

Andromeda [illegible]

Lege ultima in pri[illegible] [illegible]

[illegible]

de spoliatione possessionum et fructuum

Honorius III cantori [illegible]

a canonico parisiensi.

Dilectus filius magister [illegible] persona ecclesie de Basse villa exposuit coram nobis quod cum inter predecessorem suum ex parte una et priorem ac monachos de Bassevilla ex altera super decimis novalium infra fines sue

[illegible]

Vera stasie consistentium quod emersisset ea pendente coram iudicibus delegatis abbas et conventus maioris monasterii turon(ensis) quibus subsunt prior et monachi supradicte prosie et membris suis obtinuerunt a se(de) ap(ostolica) indulgentiam super perceptione [illegible] decimarum cuius pretextu prior et monachi super dictis decimis sibi vendicare contendunt licet in indulgentia illa de dicta questione facta mentio non fuisset. Ideo q. m. q. eisdem iudicibus iniungatur ut indulgentia non obstante predicta in negotio ipso procedant iuxta traditam sibi formam &c.

[illegible]

56

[illegible]

De sequestratione possessionum et [fructuum]

Ex litteris ... ultima

Omnia sancte ... possessionem quam fuerat preter missa iuris ordine predicta ecclesia spoliata sibi restitui postulabat ... Nos quia ... ab aliis factum fuerat postquam ... ad curiam suam idem negocium revocavit irritum decrevimus ... cum prefata possessionem post restitutionem nobis factam ab ... de ... aliis locationis titulo assignastis neque restituere potestis ecclesie spoliate loco ... tantum depossessionum equivalentium ad arbitrium bonorum virorum ipsi ecclesie ... assignari quas cum aliis fuerant pignori obligate per nos liberari ... a creditoribus qui nobis instrumenta pignoris resignarunt.

... alienat ita ... restituere equivalentem ... non potest

Ecclesia ... revocavit tamen ... a non suo iudice ... quia senatores non debuerunt ... mittere ... de officio legati ... ff ... sicut illud quia delegatus non ... in manifesto delicto assignastis et sic in ... litteris ... ut ... equivalentes possessiones ... restitui et ita non ... ecclesie ... possidere ... ff de ... pignoris ... resignarunt ... ff de ... pignori ... de remissione pignorum ... ff de ... pignus restitui non ... remitti ... restitui ... quia ... utilitatem ... restitui ...

[illegible]

Extractum

Sed cyrographum in-
quorum · et ideo debitum quod ibi
continetur nulli esse remissum
ff de ... Capitulum
propter contumaciam rei res ab eodem
possessa non debet sequestrari

Rubrica primo sequitur

Lucius Tercius III · in me-
diolan Archiepiscopo

Abbas veniens ad nos de
eodem abbas de Ster-
zula nobis exposuit · quod
cum quidam super causa
que inter ipsum et monasterium
suum fuerat agitata obtinu-
isset Veron Episcopo litteras de-
stinari · et ipse super iudicio
possessorio partem pro mo-
nasterio · parti pro Archiepiscopo
sententiam protulisset · parata
ipsius monasterii cuiusdam de pro-
prietate pro ipso monasterio intentare
volente · Archiepiscopi mediatorem
Episcopi opposuit expi-
rasse · ... commissam tam pos-
sessionis tunc · et non proprieta-
te fuisse commissam · et
quia super possessione
pronunciaverat · semel fun-
tus officio suo super pro-
prietatis de intencione cogno-

tere non valebat etc.
Sed iudex actore in posses-
sionem que fuerat per ipsum le-
terie ... adiudicata propter
eius contumaciam mitti de-
crevit · aqua tu Archiepi-
monasterium violenter eie-
cit etc. Allegantes ipsi per
post sic sibi interpretatum fu-
erat rescriptum quod tota cau-
sa possessionis quam proprietatis fuerat
iudicium delegata · eius ab-
solute et indistincte commis-
sa fuit · et eius contumacia
dividi non debet · presbiter
quam possessionis per suo arbitrio
sequestrari precepit
in ingentem regimine et mu-
tuum Episcopi · ut de causa pos-
sessionis et proprietatis plenius cogno-
scentes ea debito fine deci-
deret · et possessionem ei parti per
mo assignaret que opti-
net de proprietate triumphum
etc. in eum statum contumacia
ad tanc reducatur in quo fue-
rat tunc predicta per ... causa
proprietatis et possessionis regimine et
mutuum Episcopi commisit

propter contumaciam rei res ab eodem possessa sequestrari non debet vel propter scandala
vel evitandum sequestrari debet ablata tamen ante restitutionem opponitur

De sequestratione possessionum et fructuum

penitus

Mandato sequestrationis penitus revocato [et] nec non et monasterio Vidani in solidum restitui decrevimus moderatas expensas ex quo Episcopus Veronensis ipsum in possessionem induci decrevit usque ad tempus satisfactionis oblate per hoc factas sibi restituendas esse et securitate sufficientem preberi standi iudicio cautionem. Abbas et fructus officio allegabat l. illa ff de re iu l. indicis [et] de off. delegati in litteris et male quia illud locum habet in privata super proprietate vel si alter tum esset ei commissum violentum erat. Si nunquid anno elapso et possessori dictum est de hoc [et] de dolo et contingit. Item nunquid abbas possit petere restitui tanquam spoliatus et videtur dicendum. Hoc dico, in absolute et indistincte. Non quod si causa committi simpliciter, puta committimus tibi causam que inter tales vertitur super talibus rebus, tunc tam possessionis quam proprietatis causa commissa videtur ut hic dicit et ar. [et] de re iu. vel ordinarii et [et] de causa pos. pastoralis [et] de testibus significaverunt. Si sit causa proprietatis tantum commissa est non potest cognoscere de proprietate, quia cum commissa est causa violentie tantum de proprietate cognoscere non potest et uno eodemque tempore causa possessionis et proprietatis diversis iudicibus committi non debet quia continentia cause dividi non debet, ut ff de iud. nulla [et] [et] de causa pos. c. i. sic causa pos. proprietatis resistuntur ap. eundem iudicem ff de liberali causa l. pariter ff de quibus rebus ad eundem

Causa tamen [...] l. [...] pro suo arbitrio in hoc ipsum, debuit quod non debuit facere sequestrationem nisi in casibus qui notantur [...] c. i. primo [et] ult. unde revocavit sequestrationem ut q. patet sequestratio dicitur causa sit quia ad res deponitur ap. sequestrum neuter litigantium possidet illam rem ff de posse. l. licet [et] primo nisi sit desti[natio] sit ut tantum custodie deponatur ut ap. sequestrum custodie ff de acquiren. poss. nisi [et] puto quod sit possessio proprie restituitur illi qui optinet in proprietate ut q. sit quod proprietas trahit ad se possessionem [et] de causa pos. c. dilectis [et] sequestratio ista facta fuit ap. [...] et notavi custodia episcopus moderatas expensas [et] de eo qui mittit in pos. cum venissent et [et] de dolo cum dilecti et [et] fine ubi satis de hac materia. Satisfactionis oblate coram regimine et mutinensi episcopo Nam archiepiscopus Mediolanensis obtulit cautionem standi iuri quam abbas super possessionibus vel de quibus abbas fuit missus in possessionem causa rei servande per episcopum Veronensem [et] archiepiscopus oblatam cepit de possessione ut dictum est [et] per hoc [et] [...] contra [...] [et] de iudiciis [...] sufficientem non quod in casu isto sufficiebat cautio et prestanda [et] pignora vel fideiussoribus ff mandati si mandato [et] ult. non mandi ut dixi [et] ut lite non contestata [et] in abbas / Capitulum [...] in possessionem causa custodie fructus dissipat et alii [...] renovantur et alii prestantur

moderatas expensas et nomina ven[...]

Quamvis [...] ut [...] dictum est

Contractus est [...] obligatus

Proprietas trahit ad se possessionem

Continentia cause dividi non debet [...]

Possessio [...] non possidentis non requirat [...] est cum possessione et [...] alteri [...] requirat [...]

Honorius III priori de Bardis et decano de Dalice.

Dilectus F. R. rector ecclesie de Berzeia sua nobis insinuatione monstravit quod cum

de Berdeia — Dilectus filius rector de Berdeia de Brescia

Capitulum — et nomen loci — qui missus in possessionem causa custodie fructus dissipat et dissipata renovantur et alii [...]

Inter ipsum i. ex parte una
et abbatem et conventum
de cotestria ex altera super
eadem causa coram abbate
de sibidon et eius collegis quo tole-
reretur iudicatum ipsi pre-
dictus abbas predictum abbatem
et conventum in possessionem
cause rei custodie induxerunt
qui fructus medio tempore per-
ceptos pro sue distraxit li-
bito voluntatis quo circa etc.
q. si est ita facientes fructus
sequestrari predictos
si quid de ipsis per ipsos distrac-
tum invenerint in statum
pristinum revocetis. / Dilecto

et pro sue distraxit. No. quod ille qui mittitur in pos. causa custodie sive agat reali sive personali actione infra annum non facit fructus suos sed custodire eos debet nec distrahere ut si infra annum recuperare volunt possessionem restituatur ei tam fructibus expensis tamen et necessariis factis pro fructibus percipiendis quo debent deduci quia ille nullo casu prohibentur ff. fam. here. fructus qui i. Et si / si vero non veniat infra annum tunc fructus omnes fructus de iure debentur ut de dolo et ff. q. contingit et ff. in reali / fructus sequestrari. No. quod possessor lite pendente non tenetur nisi de possessione nec ab eo sequestrari ut ff. et primo et feni q. iiii. volumus et viii. q. iiii. nono

Nunc et C. de appellationibus l. ii. et de primo fortatio de exhibita sequestratione l. una C. quod tamen fit sequestratio in casibus ut cum quis dilapidat fructus quos facere debet ut hic et in C. seq. ti. Item cum appellatur ab executione mere tunc sequestratio fit rei mobilis et fructus et fructus ex possessione C. quorum appellatio non recipi ab executione. Item cum a persona aliqua res mobilis petitur suspecta est ff. qui satisda. co. si fideiussor ff. ult. Item si timetur de dilapidatione ff. de ap. inspiciendo si. Item si quis proclamat in libertatem sequestrantur res eius C. de ass. tol. l. i. ff. i. et C. qui bus ad libertatem proclamare non licet l. iii. et ii. et C. de ordi cog. l. ult. Item si colonus velit possessionem etc. de agricol. et cen. l. ult. l. xi. Item si maritus vergat ad inopiam sequestrantur dos ff. so. ma. si cum dotem ff. si aut et C. de iure do. in rebus et l. ii. et iat et negligentia dot. ff. quod quis. Item si timetur de femina viri et non potest ei tamen ff. de restit. ff. habeant de spon... cum timetur corrumpi i. de spon... ad loca. Item cum aliquid est alienum illi qui est de familia iude ... ff. de off. presidis. Item contra ... ff. de ... et q. ... sit ut misericors agatur cum contumace ut ibi dictum

Gregorius IX.

Ab eo qui a sententia pro-
vocavit fructus pos-
sessionis si dissipet ab ipso

Rubrica de [illegible] Confessis

Possunt lite pendente rationabiliter sequestrari. Ab eo qui et c. [illegible] si dissipantur [illegible] quorum [illegible] ab executore et ff [illegible] in si [illegible] est de [illegible] statu [illegible] c. [illegible] et [illegible] intellige quod dicatur in q. vi. [illegible] et [illegible] restitue[illegible] [illegible] certum.

Rubrica de confessis

Clemens iii. scribit ordinando loci

[Q]uum inostenud [illegible] c. cos quorum suggestionem se lus homicidy se p. [illegible] per petrasse [illegible] nisi aliis modis vim esse constaterit [illegible] consensu pene sedendos [illegible] utriusque [illegible] de se confessi super aliorum conscientiis interrogari non debet [illegible] excepto de reatu [illegible] consistentis periculosa confessio est adversus quelibet admitenda. Si tamen eos infamia labiare cognoveris singulis eis adiunctis [illegible] sacerdotibus sui ordinis purgatio[nem]

Item [illegible] &c. [illegible] r. i. aliis [illegible] legittimis et evidentissimis [illegible] luce clarioribus. C. de [illegible] l. ult. et v. q. vi. [illegible] vel per propriam confessionem in iure factam c. [illegible] et iii q. i. nobis [illegible] vel per evidentiam facti [illegible] de [illegible] ad sedem de [illegible] confessis [illegible] et [illegible] fit [illegible] iii. q. vi. [illegible] et [illegible] magestate ut [illegible] c. [illegible] c. [illegible] Item auditur confessio unius latronis [illegible] C. de [illegible] l. [illegible] de falsa moneta lege [illegible] custodia et [illegible] qui de se confitentur creditur non [illegible] ad [illegible] ad presumptionem [illegible] presumptiones [illegible] infamia de qua debet se purgare cum [illegible] qui sunt honesti ad [illegible] agnoscant [illegible] de purga[tione] [illegible] c. cum dilectis [illegible] infamati non [illegible] tenet [illegible] purgatio [illegible] confessionem [illegible] de hac materia plenius tractatur [illegible] de purga[tione] [illegible] presbiter [illegible]

Innocentius iii. Canonicis Bethleemitanis &c.

Polandus

Rubrica de probationibus

II

Cum sup electiõn bethleemitan ec-
clesie inter P. et R. questi-
o verteretur R. qm bethle-
canonicus bethlemitan
fuit in iure confessus qđ
prestando alicuis electiõni
consensu quingentorum
saracenorum obligatiõm
receperat et mediator exsti-
tit simoniace pravitatis
Nos qm predictum ... p
sequi volumus ut debemus
ipm per diffinitiam sniam
ducimus ab omni beneficio
et officio ecclesiastico depo-
nendum. Cum super. et i
iure confessus et coram iudice suo ...
iudic ... confessio
non preiudicat quantum ad penam. pre-
iudicat tamen quantum ad suspensionem
... de excessibus ...
...

Ius nostrum ... et ...
... clamerunt ... fuit ...
... ista prima ...

Rubrica de probationibus

Gregorius ix. ... inuitat

Ex parte abbatis ... et conventus monasterij sancti ... fuit propositum

Similia sunt vasa ...

Calculus ...
Calculus ... pondus ...
Calculus ...

De probationibus

I

b. i. Vilhol- mus

Quod cum inter vos ex parte una et V. nomine uxoris sue ex altera coram te questio verteretur yconomus monasterii memorati quedam per errorem sibi fuit in iure confessus ex quibus timebat sibi preiudicium generari. Cum igitur negocio non dum finito nenim revocat errorem facti quatinus si hunc poterit errorem docere provideas ut nullum sibi super hoc preiudicium generetur.

Oportet etiam in iure confessus. no. quod contra ista sti ne tituli de confessis licet fit lite q. ff. eodem de interrogatoriis actionibus lo. lite ... quod et ... ...

Confitetur ... q. quod sic confitetur quia confessio prost facta non potest ... ff. de minoribus ... de etate ... Item ... et ... suo ... ut ... confessio ... valet ut si ... causa puta ... confessio ... per testes qui fuerunt presentes ... Item requiritur quod non sit ... ut si confitetur ... Item quod non sit ... ff. de pactis ... Item quod de re litigiosa ff. de interrogatoriis actionibus ... confessionibus ... Item in confessio ... sit partes iudicis ... confessionis ff. ad l. aquil. ... et ... fit si quis co-

Maior sponte factus contra se vbi ... ... sit et testis
Nec natura rei favor ... ... repugnet
Cum licet ... favor ... ... repugnet

Zelotes i. zelans et ultiscens

Cathophilacium i. Gazophilacium i. locus ornamentorum et dicitur a gaza quod est divicie et philaxe quod est servare

II

Alteratur si secundum talis confessio ei non nocet et c. de liberali causa l. in ingenuo hec ista tamen intellige de confessione facta apud iudicem competentem si non in iudicio liberali causa. alias quia esset lex illa inbecillis c. t. in fine ff. Error facti facit errorem quasi ipse presentium non dicitur finito negotio ut liquet et in l. pacta error r. i. de fide et con. Error vero iuris non excusat C. de iuris et facti igno. l. n. r. l. ad quod et sic patet quod confessio iudicialis potest revocari. Item confessio aduersarii revocari i. de tensibus alium capitulum (?) causa actoris sua [illegible] instrumenta [illegible] ostendit actor non tenetur.

Gregorius Reccaredo regi visigothorum. Rubrica de probationibus.

Ex epistole verbis r. i. tu(a) excellencia postulans ut imperatori scriberemus quatenus pacta in kazophilacio requireret que dudum inter iustinianum principem et predecessores tuos fuerant inita ut ex hiis colligeret quod tibi servare deberet. Sed ad hoc faciendum vehementer obstitit quod ulli dicendum est ea que contra te sunt apud te inuenit ipsum debes documenta requirere i. in medium proferre

Cathophilacium ... Ex epistole verbis r. i. in carthophilacio. Carthophilacium dicitur locus sive armarium ubi carte et instrumenta reponuntur et conservantur. Ulli dicendum nemo enim est usurus eis ff. de edendo l. i. et de edenda ut non sint coram quod de fide instrumentorum et petitur. Nam argentarius et publicus exactor tenetur consensu edere ff. de iure in fraudem et ex his[illegible] tenetur imperator tenetur edere et in possessione sequitur pertinencia a rege ... quia sincero non dicitur quod nunc debemus uideri quod sunt ... alii est nostri sunt quia continet ... ex testibus in munus et C. de edendo qui accusare minus quam in [illegible] qui intendit ... et de edendo non est nouum r. l. ... Sed illud [illegible] ... instrumenta ... contra aduersarium nisi ipse non utitur eis et ipsum contra ipsum ... non sit ... nouum et ... loquitur de ... et de edendo ... actore de ... ut probatur C. de edendo ea que ... alii intelligunt aliter l. illas ... consueuerunt notari. Quod ipse actor ... plene probant non ... Nota Carthophilacium Carthophilacium dicitur locus sive armarium ubi carte et instrumenta reponuntur.

Allexius Tarvisus.

Sinit consuetudo est tenenda laudabilis r. i. Sancimus quod apud nos consuetudo esse dinoscitur ut cum aliquis intencionem suam fundare uelit instrumentis aut testibus ei sacramentum in diuiduum (?) indicitur

Gazophilacium in ... Item de ... custodiri ... bellum i. ... consulat ... ut petit ... Carthophilacium ... Nota

liberat ... testamentum ... patris uocatur Nomine filio est instrumentum ... probationis iudex sicut est ... ea cardinalis ipsum probant ... fidei est ... probator exigendo ... instrumento et edicitur iudex debent ... i. e. uetera testamenta

60

De probationibus

L

Deferat quod si subire noluerit fides probationibus non habetur. Nos cum tunc demum ad huius sit suffragium recurrendum cum alie legittime probationes deesse noscuntur talem consuetudinem reprobamus.

[illegible]

Lucius tercius

[E]x litteris tuis intelleximus quod inter te et archidiaconum canonicos ecclesie prebendas in [illegible] quas singuli singulas possidentes pretextu [illegible] inter vos controversia agitari eo quod dicas eum antiquos fines egressum partem tui fundi occupasse illo in contrarium asserente se partem eandem fundi possedisse [illegible] an [illegible] tu autem quod per idem tempus quiete illam possederis asseveras. Quare utrum incumbat petitori vel possessori probatio quesivisti. Ad quod sane debes quod iudicium finium regundorum tale est aut in eo utraque pars vices duorum habeat scilicet actoris et rei. Unde hinc inde testes produci possunt ad certiorem iudicis instruendum quibus examinatis iudex quos perlexerit intellexerit ad fidem sibi faciendum admittat. Quod si ambarum partium testes sint eque idonei pos-

... qui possidet quam non pro possessore

Possessorum preferentium cum promptiora sint iura ad absolvendum quam ad condempnandum. Pariter quum in liberali causa in qua si in utriusque parte testes equales fuerint pro libertate sententia proferetur. Nam possessori aliquid deesse iuri manifestum est cum in iure tantum sit quod qui obiecerit prescriptionem longissimi temporis quam nemo recte obiciat nisi qui possidet et cum probaverit in causa debeat obtinere. Ex litteris et c.

Finium regundorum licet predia ... cum iura non sint agere ... possessor finium regundorum tamen ... ff. si usufructus ... finium regundorum l. iiii. ... iudicium duplex est quia uterque actor et uterque reus ... [illegible] ... actor ... ff. familie herciscunde inter coheredes ... qui ... actor dicitur qui ... iudicium provocavit ... actor dici debeat ff. de iudiciis ... ambo ... actor quia ... testes sicut ... in ... Item quia ... una persona ...

... duorum sustinet ... ff. ... de adoptionibus ... ff. de ... causa ... pro libertate ... promptiora sunt ... ff. de ... [illegible] ... sunt equales qui producuntur utrimque ... et istos quatuor casus

familie herciscunde

Habebis q. de re iudi. c. ultimo pro libertate ff de manumiss. l. cum pendebat et ff de re iud. inter pares et ff de iure uel libertate et [illegible] cum redemptor [illegible] ad tantum [illegible] quia debet probare [illegible] in possessionem [illegible] qui accepit de [illegible] probare debet ff de [illegible] [illegible] uel [illegible] male agitur [illegible] [illegible] in [illegible] per [illegible] testimonium [illegible] assertioni [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] audit.

Gregorius IX preposito sancti

Proposuisti tarrachi.

Proposuisti quod causa matrimonii que inter .O. de ca sanona et mulierem uti tur fuit de mandato apostolico delegata. cum que partes essent in tua presentia constitute mulier proposuit se non a uiro cognitam nec potuisse cognosci quod tam proprio iuramento quam testimonio septem mulierum probauit. que per aspectum corporis eam esse uirginem asseuerant uiro per iuramentum suum contrarium asserente et l. uidetur contra nobis quod iuramento.

Puelle et testimonio illatum vii mulierum est potius fides adhibenda

Proposuisti. et l. nec potuisse per uiri frigiditatem [illegible] requisisti. uel per maleficium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de frigidis et maleficiatis [illegible] [illegible] [illegible] ex occasione per aspectum [illegible] quia [illegible] fallunt [illegible] nec aliqua [illegible] de frigidis [illegible] [illegible] matronarum iuramento puelle [illegible] [illegible] si quis accepit ubi creditur iuramento uiri et [illegible] impubertatem [illegible] [illegible] ex occasione [illegible] [illegible] [illegible] per aspectum corporis [illegible] [illegible] iuramento uiri [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] et [illegible] testes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Clemens III.

Ex tuo loco a nobis fuit ita quesitum cum quod regularis sigillo capituli quoddam instrumentum qui dam amico suo signauit in quo facta ei alienatio quarundam rerum esse immobilium continetur quo post modum in iudicio prelator uiri

Universitatis illud
asseruit de assensu conventus
non fuisse confectum et adul-
terium furtivum esse sigillum
cumque fratres ad perhibendum
testimonium produxisset
fratres [mati] dixerunt quod quotiens
de hoc inter fratres aliqua e-
rat mentio consilium totius
conventus et nos fuit unanim-
iter quod nolebat alienationem
rerum illarum sed res do-
mus integras conservari vo-
lebant. Cum ergo contra hoc
michi pars adversa probaverit
Responsio secundum assertionem testium
tamen modo inducendum. Idem iu-
ravit quidam ut asseris se qua-
dam uxorem legittimam acce-
pturum quam cum vellit tra-
ducere quidam iuramentis
secundum morem ex habitu legit
tunc probaverunt ipsos in quar-
to consanguinitatis gradu
sibi invicem attinere. quia
vero requisisti a nobis quid
agendum sit cum quidam alii
probare velit contra predictam
probationem iuramentis tandem
tibi factam et partibus publicatam

Eam nullo se eos consan-
guinitatis gradu contingere
Responsio quod standum est probationi
priori. Tertio non fuisse confectum
ad hanc negativam probandam admit-
tuntur inducte prout sequitur in lib. sit
e. de testibus cum tenore et c. de quo bene
sup. optime alias negativa directe pro-
bari non posset. De hoc dicatur. e.
de ella. bone. i. quia hic arguebatur
instrumentum de falso. eadem c. dicens
et consil. ar. c. de hoc sup. op-
time. et i. de fide instrumentorum dilectos
mati. nulli credit nisi mato. i. de
testibus fraternitate et c. insup. et c. [insup.]
is et in. q. in. § iurisiurandi in
capitulis ei fuit [l.p.] commissum ut i. c. tu-
is et mato in tali casu admittuntur
fratres illius monasterii quia ea que
in capitulo aguntur alios probari non
possunt quia extranei ad capitula non
consueverunt admitti. i. de testibus ve-
niens. ii. et c. de rerum consuetudine
c. sup. plagis et c. de quocumque
interrogari et ff. ad sill. § si quis.
magna. § si pupillus et § si
l. i. § si uir secundum assertionem testi-
um sic ergo testes preferuntur instrumen-
to et mato quia pocius credendum est
vive voci quam mortue in aut. de fide
instrumentorum § si testes vero Item testes
prevalent instrumento i. de fide instrumentorum cum
[vono] [illegible] e. q. in. [illegible]
et tamen hoc in causis testes et instrumenta
et indicia. equaliter vim habent cum instrumen-
te. c. de fide instrumentorum in concordie. c.
de rei. vend. indicia. Item cum quis-
fratres instrumentorum prevalet testibus
ff. de prelat. census et l. cum in debi-
to § ultra et c. § si minor quam ma-
iorem sit duxerit si alius i. si
et. c. arbitrium tu. l. ultima Contra
hoc sit dicta quod si in modo ex[ceptionis]
allegatur falsitas instrumenti vel quando
secundum [l. p.] debuit fieri vel defectu
vel quod [illegible] continuatur ubi quod debet
fuit vel completur vel esse falsitas

R de probatio[n]ibus — [rubric] contentus de [d]ubio

Uerum hoc potest probari per testes et preualebunt testes ff. de testibus [l.] in tenore [?] C. de contrahen. stip. optimam et ff. de fide instru. cum Johannes ar. C. de probat. cum precabis et hic est illud quod dicitur equalem vi[m] habent in causis testes et instrumenta illud verum est tamen ab eodem parte in[-]ducuntur quia tam per testes quam per instrumenta probat quis suam inten[-]tionem. Sed si ex vna parte inducan[tur] testes et ex alia instrumenta contra testes tunc considerabit iudex naturam nego[-]cii et qualitatem. Nam quedam sunt que melius probantur per testes quam per instrumenta quedam e contrario melius per instru[-]menta quam per testes ut arbitria et similia et processus aliquis ar. ff. C. quam contra falsam Item considera[-]bit iudex utrum factum sit antiquum uel propinquum. In antiquis enim magis credendum est instrumentis quia me[-]moria hominum labilis est et ideo per se[-]nium precaueri de testibus contra dicitur ar. ad hoc ff. de probat. Si arbiter et l. celsus et ff. C. cum causa quia testes consueuerunt fidem suam uariare ex tempus diuturni[-]tate ff. ad tur. l. m. § due et ff. de damp. infect. eum bona § ult. alias est lex et incipit ut ... et quod dixi quod contra instrumenta testes recipiuntur illud intelligendum est quod per bonos testes et ydoneos sunt sufficien[-]tes non videtur quod hec mag[is] maior tabellio enim equiualet vni testi et plus et instrumentum duobus ad min[us] ar. predicte decre. cum Jo. quod duo testes admitti in instrumento sunt scripti esse debeant quia nemo duorum et c. ff. de testibus nonnullus et c. licet et in q. m. § ubi numerus et sic per plures et honestiores debet fieri talis reprobacio ar. ff. de testibus in. ... quam tamen contra instrumentum non admittuntur testes ut contra inuectarum publice confectum ut in l. § ... arbi.

In lege ultima et in alio ca[-]su fallit in confessione que fit a muliere in instrumento in quo confite[-]tur se recepisse pecuniam pro necessi[-]tate C. ad velleiani autique et.

Capitulum per literas ordinarii probatur ... instrumentum ... statur literis ordinarii ... donec probetur contrarium

Innocentius iii. Archi[-]episcopo parisiensi

Post cessionem et c. cum igitur per literas iudi[-]cis ordinarii quibus standum est donec probetur contrarium nobis constiterat quod v. de comitatibus erat cum officium procuratoris assumpsit ipsum tamquam pro[-]curatorem non duximus admittendum / [I]nuenit pro[-]tibus publicatam. Dic quod publi[-]catis attestacionibus super eodem articulo non sunt testes ulterius in causa ad[-]mittendi nec eciam alii testes ad repro[-]bandum ff. de testi. fraternitate Nam ... apertum testium utraque pars suos testes debet inducere Super eodem articulo Secus super alio uel superio[-]no pen[-]ultimo ... tunc admittun[-]tur ut in decre. c. fraternitate et ff. de fi. de instru. c. Johannes Item ... gnatur est ff. de testibus ... et c. intra in fi. ff. eodem causa matrimonii ubi publicatis attestacio[-]nibus recepit ad reprobandum con[-]sanguinitatem et hic non recepit audiui tenentur dicentem quod illa non tenebat Dic enim quod testibus publica[-]tis numquam sit super eodem articulo sine ab eo qui illos inducit sine

Sedebat h pel super et pel tacie ulu...
Uergeulbi pel ... pel et per e zallit quia

vcritas docuit [illegible] Ut pelegantur [illegible] non
[illegible]

Una probatio tollit aliam

Ab alia parte testes ultimus
inducendi et idem in rescripti inducitur.
Potest dici super isto contrario quod illa decretalis
non s[ic] loquitur in matrimonio. Iam contrario
in se admittuntur ibi testes in fa-
vorem matrimonii ad ostendendum quod non
sit ibi consanguinitas in stricto casu
est agendum quia tollerabilius est
aliquos contra statuta hominum [illegible]
supra de testibus licet ex quadam [illegible] decretalis
loquitur manifestando unde habet [illegible]
Et super prohibitione publicatorum non
coniungatur unde an aptum foret
eum debuit probari nemo sed in scriptis
contra matrimonium iam contractum potest esse [illegible]
[illegible] quibus admittuntur et [illegible] sententia
quia sententia contra matrimonium lata non
transit in rem iudicatam et revocatur
falsitate probata supra de re iudicata lator
consanguinei [illegible] fortius debet au-
diri cum sermonem assignare potest et
aliud [illegible] ut non sit contra illud quod
dicitur quod [illegible] testibus publicatis non
sunt alii inducendi. [illegible] sentencie
ideo admittuntur testes post publi-
cationem quia an publicatum ignorabat
pars illa que petiit licet que [illegible]
poste fuissent in primo gradu et
ideo post publicationem admittuntur
alias non debet admitti [illegible] ad
[illegible] inducitur ratio ista sufficiens
quia pars illa que accusabat [illegible] dicit
illos consanguineos. Sed hoc po-
tuit scire altera pars et sic cessat ratio
illa. [illegible] hoc dicunt quidam quod specialis
est in causa matrimonii [illegible] illius decretalis
sentencia solum ibi [illegible] vel dic quod probatio
[illegible] insufficiens est et ideo non audi-
et sic non contradicit illi decretali. [illegible]
et colligi [illegible] antiqua decretalis [illegible]
compositores compilacionibus [illegible] noluerunt
hoc [illegible] [illegible] inmutare [illegible] vix [illegible]
[illegible] quod illud ullam habebat du-
bitationem. [illegible]

Mary

[I]dem abbati et conventui [illegible]

Capitulum

Probatio dubia non repellit [illegible]
[illegible] probantem [illegible] ex multiple
probatio [illegible] non confert [illegible] 63
Aliud non [illegible] probantem

In presentia sancti [illegible] A-
driani dyac[oni] fratris nostri
syndico constituto coram
ipso fecere propositum quod cum
quondam A. frater ipsorum
conderet testamentum
quendam filium suum sibi heredem
instituit et precepit ut
si absque liberis decederet
ad eos bona devolverentur
ipsius. Unde illa que debe-
mus ipsius nostro monaste-
rio detinebat sibi restitui
postulabant et petebant
vos super hoc a sua mo-
lestatione compesci. Unus
ipsorum proposuit gradum
quod predictus A. monasterio
suo se obtulit et sua.
unde universa que habue-
rat erant ad monasterium
devoluta. quare univer-
sa que ipsi de bonis eius
invaserunt restitui mona-
sterio suo petebat et super
ceteris silencium illis impo[ni]

[illegible] quia admittitur [illegible]

pes [illegible]
[illegible]

Et quia [illegible] [illegible]
[illegible] testibus [illegible]

De probationibus

Nolo petita romana tunc. Petita decipiunt.

Nolo ... [N]usser aut p(ro) altera re-plicauit q(uod) dictus ... obla-tionis sue t(em)p(o)re fuerat minor annis (et) q(uod) facti penitens q(uod) feruore infirmitatis fecerat post qualescentiam reuocauit (et) q(uod) vix ad finem liberius detes-tasset q(uod) testimonio patris ad quos erat eius hereditas deuo-luta. Vnde syndicus eius re-plicauit q(uod) licet dictus ... de monasterio fuisset egressus ea-dem post modum se obtulit hu-militer (et) deuote et q(uod) nec ... oblationem suam renouaret iura-mento firmauit. Vnde cum con-stet q(uod) idem ... monasterio modo contulit se et sua. n(on) aduerso p(ro)betur q(uod) ... oblationis t(em)p(o)re fuit minor annis p(ro)bationem nostram huius p(ro)bationis ... non eludit cum et si p(ri)mo oblationis t(em)p(o)re fuit minor annis, secundo tamen maior potuit ... preterea ... verbum id minor annis duobus poterit ... nisi ... et ... minor est.

[Q]uatuor decim annis et quidam .xxv. dici sole-at minor annis inten-tioni nostre verbum dubium non noceret cum si .xxv. annos teneret donatio iuramento firmata. Sed (et) si tenet quod factum fuerat a dicto ... qua tamen intelligen-dum non erat sine herede decedere qui monasterium sibi heredem instituit. Hoc mo-nasterio non noceret ... de ... filius ... cardinalis attendens q(uod) ... intentionem suam plene fundasset et quod nichil sufficiens fuis-set ... aduersa p(ro)batum ... et si ... esset ... q(uod) ... sue oblationis t(em)p(o)re minor fuit (et) quot annis minor non fuisset ... monachis mo-nasterium ... (et) ... silentium imponens super his que a monasterio po-stulabat ... ad testatorem illorum.

Margin notes: Minor annis ... ; ... ; Cum minor ... ; Et ... ; ... ; ... restitutionem

O terra terra nosse intrare terram in terra
Terram terra condit ac eam demon...bus tradit
Terram tole terra ... ne ... in terra
Terra terram redemit eam ... terre ...

Cum ... capitulum ... ad officium ...

In nomine patris creatoris et filii redemptoris et spiritus sancti illustratoris, feliciter amen. [illegible] de primonie [illegible] dolositatis [illegible]

H propensius i [illegible]

Coclitor [illegible]

Que de bonis predicti [illegible] ipsa temeritate invaserant con seruauit. nos igitur papa sententiam ipsam auctoritate apostolica confirmamus

Post confessionem [illegible] litteras [illegible] [illegible] litteris episcopi creditur tamquam publico instrumento et quod sigillo episcopi credatur licet non adsit sigillum [illegible] capituli [illegible] [illegible] statuimus et [illegible] [illegible] de conialibus [illegible] de fide instrumentorum [illegible] [illegible] et creditur littere sigillate sigillo [illegible] de primonie [illegible] et sigillum alicuius iudicis facit fidem [illegible] et alieno anulo [illegible] testibus [illegible] possit [illegible] et instrumento [illegible] sine fide adhibetur [illegible] de fide instrumentorum [illegible] quia una uox potior est quam mortua [illegible] aut de instrumento [illegible] non creditur [illegible] placuit [illegible] circa multo magis litteris [illegible] ei credit [illegible] aliud [illegible] de testibus [illegible] [illegible] ut non [illegible] tabellionis credi nisi [illegible] testium [illegible] [illegible] et [illegible] de fide instrumentorum [illegible] [illegible] sigillo agit [illegible] sigillo episcopi quia [illegible] publicum instrumentum [illegible] [illegible] dicunt quod non creditur carte uel instrumento nisi sit redactum in publicam formam [illegible] [illegible] de fide instrumentorum [illegible] uel [illegible] nisi [illegible] testium

D. non sit ubi usus tabellionum [illegible] quod hodie [illegible] iudicia non credi [illegible] episcopi siue alterius iudicis siue litteris sub [illegible] nisi [illegible] testium [illegible] uel quantumcumque constat legitimum documentum [illegible] de testibus [illegible] et alia [illegible] in [illegible] quod non [illegible] creditur littere [illegible] et [illegible] standum est litteris episcopi quia sententia [illegible] lata a iudice suo siue sit iusta siue non iusta [illegible] et ideo littere [illegible] creditur et [illegible] tenent [illegible] non sit [illegible] et ita [illegible] est sic [illegible] de electionibus [illegible] plurimum [illegible] et [illegible] admittenda [illegible] impetrarit littere non ualent si [illegible] placuit [illegible] Tunc [illegible] post confessionem sunt [illegible] [illegible]

Inpresentia. absque libello [illegible] [illegible] Raymundus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad talem [illegible] [illegible] ad libelli [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] libellum [illegible] [illegible] ad libelli [illegible] [illegible] sine [illegible] nomine [illegible] [illegible]

Marginalia: [illegible] Sincer [illegible] in prima [illegible] Multa [illegible] pena [illegible] impetrare [illegible] Inuitando [illegible] ad libella [illegible] propensius i [illegible] [illegible] libello [illegible] tabellio [illegible]

[illegible] regnum dei propensius creatura dei propensior i [illegible] adipisci [illegible]

[illegible] Sigilla duo [illegible] [illegible] episcopi et capituli et [illegible]

De probationibus

Filio substitutos evanescat. C. de condicion. inst. l. i. et C. de impuberum institu. et sub sunt generalibus et licet sciat quod qui rogatur restituere hereditatem ... prohibetur alienare. C. Comm. de le. l. ult. nisi in casibus ... qui tenetur in aut. ubi ponitur quod ... ta ... pt retinere ... et si filius sit rogatus ... ad quartam pt retinere ... de testi- bus Raymundus et Rainaldus ubi vi- tis quarta retinetur. Si vero rogatus est restituere quem ... est de here- ditate tunc admittur quartam habebit substitutus. C. ad trebell. aut. et si rogatus. Item licet pater qui sit rogatus restituere hereditatem nulla facta mentione de filiis si in posterum habuerit filios vel nepo- tes substitutio evanescat. C. de sii- dei. l. cum acutissimi. C. de insti. et substit. generali et ff. de ... de ... sunt ... generalis. Sed et sua ista duo requirebantur quod sua sine ipso ... tenebat quia illa restituere tenebat et licet ... do ... de ... in testam. non potest. C. ad. l. ult. ff. ad trebell. ... si quis ... non ... non ... C. de ... De ... ff. de ... vel ... do vel ... Sed non ... in ... est ... ff. de ... ab ... ff. de ... et ff. de ... in ... ff. de ... in ambi- guis et ... depositi. Sed istud est ... religionem ... quia multa contra ... sunt statuta ff. de relig. ... in ambiguis vel istud ... sunt ... actionis ff.

Testimonio et C. n. ... sit ambiguum ... sit interpreta- dum ut licet et ... et ... littere et ... de fide instru. ... et est notabile quod dictum testis dubium semper ... qui produxit est interpretandum et ... quod ... probat ... clare et aperte. ... quod si non faciat non potest ... obscura probatio ... de testibus ... in ... absolvitur ut ... et licet ... non ... de etate ... ut ... qui ipsum testem examinabat debuit ... post ... testium ... officio suo pt ... interpretationem ... sit ... debeat ... quod ... testes ... et ... de fide instru. ... et est expressum quia testes qui ... testimonium ... de testibus ... petitionem ... non debet ... sacramento firmata ... quod iuramentum non ... audiri ... C. ... et C. ... Impuberes sacramenta puberes qui ingressum ... instituit ingressum monasterium fingitur ... hereditatem ... rogatus est restituere ... vel ... substitutus. Si aut roga- tus est restituere locis religiosis vel ecclesie vel ... in ... casus non evanescat substitutio per ingressum monasterii ... de ... Sed ... supra ... illam ... C. ad trebell. ff. ... vero qui rogatus est restituere here- ditatem vel legatum fiat clericus requiruntur duo ut substitutio eva- nescat ut ... in ... et religionem ... in ... causis ut in ... per ingressum

Monasterii euanescat restitutio ita quod teneat monasterium alias non euanescat restitutio nisi fiat monachus et quod si tradetur se et sua ecclesie alicui seculari in eius euanescat restitutio videtur quod sit fauore ecclesie ac .i. dicta lex autem non credo quod euanescat tamen in casu predicto aut si extendo ad alium casum licet quedam casus s. et. (Ca. proximo predicto ut possessor obtineat quando dicit [illegible] titulo probat et sic [illegible] in predicto ut possessor obtinet quam possessionem probat [illegible] de testibus et attestationibus)

Vertet causam que inter ecclesiam rauenatem et comune fauentinum super iure dicto et honore ad districtum in villa sancti petri et castro aroli que dicebat se spectare dicta ecclesia proponebat et .i. porro a testacionibus publicatis syndicus fauentinorum proposuit se velle in personas testium quos parte altera productos que obitere ac pluries fuit yconomus ecclesie assente id fieri non debere super quo interloquendo determinus ipsum inlateris audiendum cum .i. tum mensium spacium in nostris litteris comprehensum testes huiusmodi producere non cu-

arceret infra que terminum per utramque testes producere potuit tam in personis testium quam super negocio principali postea idem obiceat in testes productos quod corrupta sunt depositione. Unde quia talis exceptio non solum ante sed etiam post sententiam opponi licet nos illi credentes fauentinorum partem exceptionem huiusmodi per conquisitam maliciam ad impediendum processum negotii obiecisse quam tantum volumus a vestris tunc te declinate magnus. G. et. precipimus ut testes quos super hac exceptione procurator fauentinorum duxerit producendos infra mensem recipere ac examinare curarent de singulis circumstantiis subtiliter inquirentes in dubio quod hinc alterius mensis procurator ecclesie concedere .i. que si vellet ad reprobationem illorum testes produceret coram eis et .i. Cumque postmodum autem per fauentinorum testes nullos produxit super negocio principali uix tum ex illis .iii. remanserunt concordes ad aliis sibi

Marginal notes: ut possessor obtineat ... possessio ... non est alleganda ... l. viij · fauentinorum · fauentinorum · rauenna · me

De probationibus IX

Et in serie sui testimo-
nii res conducunt et quidam
alii sunt in dicto sui testimo-
nii singulares ad reprobandum
vero quosdam testes ecclesie
Ravennatensis et si opposite faventino-
rum quidam sunt testes inducti
et plures tamen illorum reprobavit
quia sibi invicem evidentis-
sime contradicunt. Eosdem non
alii pauci immo quamplures non
reprobantur expresse usque
adeo tamen male fame sunt
et levis opinionis quod eorum
dictis nulla vel modica est
fides adhibenda. Item te-
stes faventinorum equaliter re-
pellit quia non probant id
ad quod ad quod probandum
eorum syndicus se astrinxit
videlicet quod corrupti fal-
sa dixissent tamen et si de
corruptione videantur aliqui
dicere de falsitate penitus
nichil dicunt et ideo ex premissis
evidenter apparet etiam
quod per testes immo plures quibus
potius super veritatis assistat
qui ex aperta negotio

Et vero propriora in suis
testimoniis quod opposuerunt suf-
ficienter ostendit quod a [illegible]
annis et citra tempore omnium
interdictionis et honore [illegible]
destructum super dicta loca
possedit per quod patet quod
Sicone [illegible] faventinorum
et a l. annis citra sunt
eorum videntur testes depo-
nere aliqua [illegible] in locis
preponunt contradictis. Illa pro-
dubio sine iusto titulo preterite
inceperunt cum duo in solidum
eandem rem et eodem modo
in solidum possidere non pos-
sunt incipere eo idem fa-
ventini iustam possessione
titulo non ostendunt et ex
privilegiis imperatorum et ro-
manorum [illegible] concessis
evidentissime colli-
gitur possessionem ipsius
ecclesie in predictis locis in-
stam fuisse. Cum ergo con-
stat faventinos ab eo
tempore quo se possedisse
probare contendunt [illegible]
iuste ac sine titulo aliquo
in predictis locis temeritate

testes

Ravenna

aptiora

etiam [illegible]

[P]ropria occupasse et ca-
nonicus eiusdem ecclesie pe-
teret a iure turbatum super
premissis contra fauen[tes]
liberi. nos cognoscentes in
hoc casu non sit esse locum
interdicto uti possidetis ut
diceret debeamus uti possiden-
tis ita possideatis cum pro-
bationes ecclesie longe sint po-
tiores. et ideo sit esse locum
interdicto superior contra fauen-
tum sibi condempnamus super
interdicto honore atque distri-
ctu et aliis ad ecclesiam generaliter
pertinentibus in locis predictis
quo ad possessorium iudi-
cium quo tamen modo actorum
e solum perpetuum silentium im-
ponentes prohibentes eidem
ut neque per se neque per alios
super hiis presumat eosdem
aut habitatores predictorum lo-
corum aliquatenus mole-
stare. Et licet cum tum
...sed no. quod iudex ex officio
suo potest [illegible] productionem
testium. j. de testibus in nomine do-
mini. [illegible] ad [illegible]
cum [illegible] [illegible] adde [illegible]
j. de [illegible] ad [illegible] c.

[Q]uia actum non pos[sit] ... ea
que. j. de fide instrumentorum accepimus
Item ubi impetitur status alicuius
C. de ingenuis diffamare ... post
sententiam potest opponi sic supra de probationibus
in ...ta et C. de fal. quia querela distin-
guitur tamen quia aut quo de falso
mota fuit in iudicio aut non. si
fuit mota iniuste pena proponitur fal.
si retractata sententia. C. si ex falsis instrumentis
l. ij. in fi. et ij. in fi. nisi appellatum
sit tunc adhuc cum potest proponi exceptio
in causa appellationis. C. de fide instrumentorum l.
ult. in fine. et testes producere. C. de
temporibus appellationum ... in fi. Sed si numquam
questio fuit talis mota tunc licet non
sit appellatum tamen sufficit intra iudi-
cium usque ad ... annos. C. de fal. ...
... et quarta. ... venerabilis
et no. quod statim quando non sufficiat
probare testes esse falsos nisi probetur
corrupti. ar. ff. de re iu. l. divus
qui loquuntur in eodem casu. ... et
alii probabilius dicunt ut ... ...
quod sic sufficiat probare instrumentum esse
falsum. C. si ex falsis instrumentis
l. penult. et ult. sic et testes
... ... pare ...
C. de fide instrumentorum. inconsultendis et
fiat ... ff. de ... q. agnitis
et. C. de ... si falsis. Sed in-
quod sufficiat probare testes esse cor-
ruptos ar. quod sic. ... q. ... ...
fuerunt venales. C. ... non.
... est ne venales. ... de ... si-
cut ... quod non. quia non sufficit
probare corruptionem ... nisi et in ...
... fuit data corruptionem
testium. j. de testibus. ... et c.
C. ex fal. in falsum. ... non sufficit
probare falsitatem nisi probetur in
... fuisse illam ... per
... predicta. Item no quod sententia
que lata est per falsos testes
vel per falsum instrumentum ... ...
retractanda est. ff. de re iu. l. divus

De probacionibus T[itulus] [illegible]

Et potest retractari per integrum
restitucionem usque ad quadriennium vel par-
te infectum usque ad xxx annos. Set
criminaliter agatur usque ad xx annos
C. de falsis l. querela et ff. de con-
tra. cum vendicabilibus [illegible] corrigitur
tota malicia sua. et de hoc constat
contemporanea debere ad comprobandum
C. de dolo ubi de hoc cavetur
quibus sit ff. de testibus ad eam et
iii. q. ix. [illegible] ac in
q. in testes replicacionem. non quod
possim replicare testes adversa-
rii mei per vero post [illegible] possit
fieri et non ultra ff. de testibus lex
dilatoria concedant. [illegible] non valet
iii. q. ix. [illegible] in q. iii.
[illegible] qui [illegible] ff. de al. [illegible]
[illegible] xxxiii. q. vii. [illegible] C.
de liberali causa [illegible] singulariter.
[illegible] de [illegible] bene [illegible]
[illegible] de accusac. cum [illegible]
presse [illegible] presse non probat
levius oppinionis [illegible] constat par-
[illegible] [illegible]
[illegible] ut. C. [illegible]
ille est qui [illegible] testes [illegible]
[illegible] media [illegible] sit
testibus ad [illegible] ff. de testibus
l. in et [illegible] de [illegible] qualita-
tibus media non [illegible] toto
nulla ff. de [illegible] que
[illegible] in alio casu loqui [illegible]
quoque testes qui inducti sunt ad
falsitatem probandam ad quod se
astringit. sed quod si aliquis se
astringat ad duo probanda quorum
alterum [illegible] sufficiat [illegible] non suf-
ficit probare unum nisi impleverit
intencionem suam ad quod se obli-
gavit. ff. de rei vendicatione [illegible] ultra
[illegible] C. de [illegible] possessore [illegible] eam
et ff. de [illegible] qui testes
[illegible] ff. de [illegible] sufficiunt [illegible]
et ff. de [illegible] cum [illegible] duobus
[illegible] ad hoc ff. de [illegible] et de falso

Et certo quod dicat [illegible] [illegible]
[illegible] quod sufficeret alterum probare
nisi specialiter se obligasset. [illegible] quod
est verum ut C. dictum est. [illegible]
[illegible] in contra [illegible] quos potest probari
testes falsum dixisse [illegible] [illegible]
[illegible] ff. de testibus [illegible]
[illegible] C. [illegible] et [illegible] de [illegible]
[illegible] optimam [illegible] probari
per alios testes quod corrupti fuerunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
quod probatum fuisset [illegible] alterum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad dictum
[illegible] qui falsum testimonium tu-
lerunt [illegible] ad [illegible] alii testes [illegible]
testimonium [illegible] [illegible] [illegible]
quod sic certo quod [illegible] dicat et sibi
imputet qui adversarius se obligavit
quod probare voluit [illegible] ad [illegible] [illegible]
vel corruptis obligatus se [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut ad [illegible] repelleret
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] possit illud repellere [illegible]
[illegible] est [illegible] vel [illegible]
[illegible] aliud [illegible] non [illegible]
[illegible] utrumque [illegible] sufficiat ad pro-
bacionem [illegible] quod [illegible]
clamaverint punienda sunt [illegible]
in [illegible] de hoc [illegible]
ff. [illegible] [illegible] bene dicat
[illegible] ff. de [illegible] possessor-
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] valeat possessionem
ff. de [illegible] qui se
quos [illegible] ut [illegible]
ff. ubi [illegible] in [illegible] ubi
[illegible] quod [illegible] testis [illegible]
[illegible] et ff. qui [illegible] sac-
[illegible] [illegible] [illegible] ff. de
[illegible] in [illegible] quibus [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non solum [illegible] possessionis
titulum. Sed que isti [illegible]

Marginalia: Marcel[l]ini; [illegible]; [illegible]; [illegible] alud [illegible]; [illegible] possessio non [illegible]; [illegible] plenius probaverit; pla[cuit] testi[monium]; [illegible].

[illegible] et nostr[illegible] de falso

Multum novit qui multa docet que vix retinent

Sepe novit qui multa docet que vix retinent

[illegible] quodcumque dicit dicit pauca docent

Crimina vindicantur [illegible] clamaverint punienda sunt [illegible]

venale et petr(ur) q(uo)d ... possessio

VTI

Cur ostendit titulum cum probet se possedisse et possessor non compellitur dicere titulum sue possessionis. ij. q. vi. Si t(ibi). et vi. q. ult. actor. Pro hoc dicit quidam quod ubi possessor petit se non inquietari tenetur probare titulum. ar. C. de titul. prescrip. l. diligenti. et ff. de edi(c)tione. l. de prescrip. longi temporis. l. i. Sed hoc non est verum. adeo ut velit assignare titulum cum agit dicendum uti possidetis ut probet hoc interdicto. hic contra quia contra intentio non opponitur in hoc interdicto cum enim habeat titulum. Et quod nec vi nec clam nec precario possidet. vii. optinebit in iustitia. dicendum. S(ed) retinende. Cum tamen in hoc interdicto non est necesse probare quod quis iuste possideat. S(ed) sufficit quod nec vi nec clam nec precario ab adversario possideat uti possidetis. si duo in prin(cipio) et l. i. in hoc nec vi nec clam et C. adipiscende. hic restitutio non respondeo est in iusti(ti)a. dicendum. S(ed) hodie non. occupisse et ideo possidere non poterunt quia non occupatum et missus non erit prescriptio per in illud et xvi. q. iii. licet de prescrip. quam t. cum turbatur. no. quod nulla et ... de ... quod me et ... dicendum et ibi in dicitur et tamen in turbatione qui turbatur per et individuum renocari quia possideat et illa spectat ad interdictum uti possidetis in rebus immobilibus vel ad interdictum utrubi in rebus mobilibus tamen uti possidetis. Hic tamen locus est huic interdicto in casu ubi unus possidet et alter inquietat cum in possessione non tamen modo debet proponi uti possidetis. ita possessi si ne inquietet possessorem ff. uti possidetis. l. i. S. est igitur. et C. t. l. una. Redditur enim hoc interdictum inter eum qui possidet et eum qui non possidet sed inquietat ut ff. uti possidetis. si duo. S. in. Precaribus non mutat utrumque. S. ubi redditur inter duos possidentes unum similiter alterum

Naturaliter ut fructuarius et spectatur et neuter possidet ab alio vi et clam vel precario et cum dicit modo pronunciare uti possidetis ita possidetis non tamen ita confuse sub illa verba uti possidetis et c. quia sic debet gladius utrique parti. S(ed) debet examinare qualitates possessionum et probationum et distinguere eas in sua sententia sic probasti te tunc possessionem spectare civilem et ego pronuncio te ita possidere ut possideas et tu probasti de presenti usu fructus naturali. et ego pronuncio te ita possidere ut fructuarium et uti possidetis ita possidetis ar. iuste de decon. tutore. Si autem non habeat liquere ei de qualitate possessionum non ferat sententiam nisi si utrumque dicat se in solidum possidere naturaliter et civiliter et utrumque probat si unus probat melius iudex proferat sententiam pro eo ar. hic. Si non probationes pares sunt iudex in nunc litteras ista quod in dicto ita debeat pronunciare uti possidetis ita possidetis ut dicit quidam. Sed non in hoc casu quia sicut est impossibile est probare quod utrumque in solidum possideat ut l. et ff. de peculio. duo. ff. de acquir. possessione. S. ergo. cum ergo. et non potest maior eo quod unus possideat plusquam alter non constat ei quis possideat plusquam alter non constat ei quis possideat super sedeat itaque quia de re incerta non potest ferri sententia. ... in. q. si cuius et pl. q. in. grave et ff. de re iudicata. si in pluribus quia non liquere ei de causa ne cuius sententia ostenderet impossibilitatem pro sententiam tamen debet iudex declarari ff. si ser. vendi. S. si ... quia pro talem sententiam nulla fit declaratio et hoc ideo est nisi unus ostendat titulum sic hic dicendum quod sententia eius est pro eo qui est titulum. hic si constat quis eorum ad iudicium provocat eum eum dicit sententia ubi provocet dicendo fuit precibus. d. c. cum litteras et l. i. de side

Zoghor
Segor
cloake
fuit natalis
iuxta
Iordanem
plenus mer
... pomum
... pulcra
fetida
... putrida
... hic posse
... possidens
ita possidet
... possid
... pregredi
... ad mor
... dispt
... pro ...
... sic ... fuit
... proverbi
... hic Ds
... mena velo
... oporuit de
... rata

Sodoma Gomorra
Adama
Zeboym
... tribus ... prodomitor

Salve vero ... in plena ... maria ... salomon ...
... quasi ... tes...
... post ... pretiosi
... esse ... petr(i) ... sunt
... volunt ... petr(um) ...
... damp...

de probacionibus

instru. inter nisi ubi tabellis ostendit titulum vel utrumque et omnino sunt equalis proloqui vel apparet quod admodum probaverunt parte dominium alter ff de verborum et ad ambo ff finium regund. si que de probatione c. Coram de eleccione si ducibus impos. xxxvi q. ii. forum. Item non ut interdicto uti possidetis datur possidenti et cui tenetur datur eo actione apiendo. alias actione non datur possidenti ff uti possidetis l. i. § restituendum et § interdictum. Interdictum hoc uti possidetis datur locum est tamen de possessione tamen soli retinenda ff uti possidetis l. i § ii. et instituta de interdictis § retinende et § interdictum ubi utrobi datur de rebus mobilibus tamen locum est et apponitur pertinendo possessionem rei mobilis tamen inquietatur ff utrobi l. unica et instituta de interdictis § retinende et § si de interdicto et quorum vel utrobique de utrum et ubi ponitur apud utrum et quod nec de apud que possessor mobilis est et cetera. Item licet dicatur supra quod pro possessione soli detur hoc interdictum uti possidetis datur et eo pro iuribus incorporalibus ut usu fructu ff uti possidetis l. ult et ff si servitus vindicetur § aristo et ff de servitutibus quare tamen et hic dicit de beneficiis tamen de conventione rationis possideant et ut ecclesie fructus non inquietet proprietariis et ita ecclesie predicta uti possidetis et cetera hoc casu resolvitur in singulare porcionis qui porciona una tantum optinere debet c. de codice dimittendi l. ult. eo faciente hic quasi nomine quibus faciente et non procuratoris eis signatur contra de religiosis domibus constitutis et c. de capellis monachorum de dilecto c. de simo et ut l. i et c. de elect. querelam, secundum dicit ubi dictum est. vel potest dici quod ecclesie non nullo creat de hac solemnitate quam invenio quod conventionem contempna monasterium

Et non procurator ipsius super decimis vel resti. suscitata et c. de causa possessionis et c. de sepul. tamen nostra. l. Capit.

Et quod nominat aliquem filium et iterum ab alio reputatur non recipitur. contra manus contradiem

Per tuas nobis frater idem litteras intimasti quod Cantius quidam per septennium concubinam tenuit vel plus legem suscepit uxorem quam ac ipsa post modum diuturnus ab eo et ad ipsum non post multa tempus redisset filium quem dum reversa in domum ipsius peperit quod eo se asserunt concepisse et cum quia vir mulier illa de dicto. tunc suscepisse R. de quo agitur penitus constanter asseruit. et idem vero mulieris precipue de mentis instancia ipsum suum filium publice recognovit et filius cognominatus communiter fuit et reputatus ab ambobus. cuius de mulieris postmodum iuramento in eum prestito non est standum cum penitus indignus sit iure legitimas sancti-

Unus libertinus
uxorem

Quoniam ut cum sua uxore quisque de lucida potestatis est in eodem casu pro volent infirmare testimonio vero apparet per quosdam dictam R. Zophiam neptem memorati R. tunc primam fratris presumitur consobrinus non potest tunc aliquatenus revocari &c. per duas nominatus ...

Frequens ... sed inde quod parentes ... dicto matrimonio ... consanguinitas ...

Idem in concilio generali. 38

Quia contra falsam assertionem iniqui iudicis innocens litigator quandoque non potest veram negationem probare cum negantis factum per rerum naturam nulla sit directa probatio, ne falsitas veritati preiudicet aut iniquitas prevaleat equitati statuimus ut tam in ordinario iudicio quam extraordinario iudex semper adhibeat aut publicam si potest habere personam aut

processus executionalis

i. et processus

Quoniam [the first word is written only as an initial in the right column's heading space]

Duos viros ydoneos qui fideliter universa iudicii acta conscribant videlicet citationes dilationes recusationes exceptiones petitiones responsiones et interrogationes confessiones testium depositiones instrumentorum productiones interlocutiones appellationes renuntiationes conclusiones et cetera que occurrunt competenti ordine conscribenda loca designando tempora et personas et omnia sic conscripta partibus tribuantur ita quod originalia penes scriptores remaneant ut si super processu iudicis fuerit suborta contentio per hoc possit veritas declarari quatenus hoc adhibito moderamine sic honestis et discretis deferatur iudicibus quod per improvidos et iniquos innocentium iustitia non ledatur. Iudex autem qui constitutionem istam neglexerit observare si propter eius negligentiam quid difficultatis emerserit per superiorem iudicem animadversione debita castigetur nec pro ipsius presumatur processu nisi quatenus in causa legitimis constitit documentis etc.

¶ Quoniam etc. directa id est dici quia indirecte bene probatur negativa ut j. de testibus ex tenore de hac materia plenius dictum est s. de electione bone et que ibi dicta sunt hic possunt notari et hoc non dicimus. tam in ordinario. i. de l. m. quando in [illegible] et aut extraordinariam vocat quando non procedit in figura iudicii sed iudex procedit ex officio suo in modum inquisitionis vel denuntiationis et c. super litteris et c. qualiter et quando et c. olim quia tenor omnia conscribenda sunt. i. Duos viros. hic ergo iudex quod tabellio equivalet duobus viris quo loco tabellio adhibetur duo ydonei alibi iudex equivalet tribus et c. [illegible] quod tamen non distinxit et sic iudex quod plus quam plures creditur septime tabellionis quam septime iudici non creditur nisi constat scripta testium et de testibus et hoc est quia cum tabellio sit iuratus credendum est instrumentis suis de presumptionibus ad audientiam et j. de presumptionibus illud in fine sic etiam consuetum regionibus et quod creditur quod credi instrumentis principum de fide

Tabellio et notarius est publica persona [illegible] habetur [illegible] [illegible] et [illegible] i. [illegible] scriba

Nota quod publicus notarius appellatur [illegible] personis [illegible] patet in textu

[illegible] scribe acta non publico notario [illegible] ad publica

ordo [illegible] [illegible] delegatorum [illegible] testibus

ta [illegible] [illegible] vel [illegible] et [illegible] [illegible] falsitate in teste singularitate vel in iudice

Andromeda Cosski

Pina licencia

69

Item

Instru[mentu]m dilecti et lic[et] c[ar]ta in dicta creditur scriptur[a]e tabellionis tam c[ar]ta contracta no[n] credi[tur] ei nisi habeat testium subscriptionem, in aut[entica] de fide et sal. C. ex quo. s[ed] cum s[ecundu]m scriptura[m] invenit mater iudic[ium] licet non habeat testium subscriptionem credi ei ar[gumentum] ... q. i. et C. de fide instru[mentorum] aut[entica] ad hec et in aut[entica] de ... qui in gene[ra]le adap[...] C. illud et ex hoc idem colligi ... littera quod videtur sufficere tabellio vel si tabellio ... no[n] p[otes]t duo ydonei viri utrumque dicitur quod in presencia testium illud fiat vel non fiat sed tutius est ut adhibeantur nisi ... possibile citationes ut ... apparet quod ... medio si hoc negaretur ... dubium ut sup[ra] de of[ficio] del[egati] grat[um] et c. licet et ut sit tenus ... questionem solam no[n] possit postea declinare forum. C. de offi[cio] ... te ... ff. de iudi[ciis] ... pretio licet ... q[uo]d de l[itter]is creden[dum] est iudici ... creditur ... de appellat[ionibus] pati ... ff. de re[bus] cre[ditis] qui ... vel ... C. ... 2 ... si forte ... si ... no[n] creditur ... nisi esset publicus ... vel ... in foro civili ... consuetudinem lombardorum ... ... nisi constaret ... legittime dilatione quod tunc ... una que[que] dilacio ... circumstancijs ... de ap[pellationibus] ... sit romana ff. de ... no[n] ... dilacio ... nisi hoc fiat ... de dilat[ionibus] dilati et ut ...

Remitti

Negatiua ... ... est probabilis ... et ... bene p[otes]t probari

Unde quibus possit p[ri]mum ut contumax quis excommunicari vel in possessionem mitti no[n] debet nisi post trinam citationem vel una peremptoria ... de ... 2 ... de ... ff. de ... iudicii ... tam si ad ... no[n] veniat citatus condempnabitur ... in secunda citatione cum venit C. de ... de ... quedam ... debet recusationes et sic ... quod recusatio danda est in scriptis ... de ap[pellationibus] ... requiritur et C. cum ... et recusationes ... postea ... principali ... donec ... constiterit et si ... ad ... recusationem ... quantum ... si appellatum fuit ... hoc ... de ... sup[er] ... sine ... de recusationibus ... sup[er] ... de ... de ap[pellationibus] ... principali ... et ... in scriptis et redigere ... in actis et ... appellat ... vel ... exceptum quia ... de recusatione ... probabili ... non ... in quibus principali ... donec ... constiterit ... de ... et ... principali ... est quia ... ... et ... no[n] ... exceptione ... recusa[tio] ... et ... et ... et si illa ... postea alie ... et ille ... probari ... et ... de ... si no[n] ... statuat ... exceptiones

Obolet Tobola ... Spiritualis ... Spiritualis

Margin notes (left of right column): de hoc ... de ... in ... adho[c] ... boni ... p... ... ... na

Margin notes (right): ... probari ... p[ro]bari ... ... no[n] valet ... in ... nota ...

De probacionibus

Dilatorias proponendas quod facere potest et debet excipere .i. de excepcione pastoral. exponit quod omnes tam contra iudicem quam alias et ab opposite proponitur statim primo loco super iudicis recusacione pendentibus aliis quousque expedita sit quo recusacionis cum illa sit prejudicialis quia ea probata alie proponi locum non habent. Petitiones ideo petitio sive libellus dari debent in scripto quia secundum formam peticionis formari debet prima sententia .i. de sententia lege libelli et si inepta fuit sustinebit. C. de iudicio examinata. et ut sciat reus an velit cedere vel tendere deliberacione habita in quod in. offeratur ar. C. de dilac. preterea si item inist contra peticio non atabit iudex reum ut quere quod n. si primates et in quod ip iudicans et sic est op. ar. quod oblacio libelli sit de stilo iudicii ar. op. C. de libelli obla. C. 1 ubi dicit Responsiones quod debet fieri ad peticionem actoris iudice interrogante vel etiam actore ut plus appareat lite quod que sit inter peticionem et et dicitur responsiones adeo. C. de dilatione qui C. uno et C. de exceptionibus dudum quia omnes fecit possessiones habere fuissent beneficia tamen non valebit iudicium ut ibi dicitur interrogaciones .i. posiciones quod debet deponi debet quod super quo iudicet ipse confessionem rei sit ponit te ferendum inducat quod tamen faciat admittere causam et reus debet respondere credo vel non credo cum iuratur est de calumpnia si esset iuratus solus modo de veritate dicenda debet simpliciter credere sit vel non credo vel negare et per illas possessiones et beneficia non sit sit lite quere ut dictum est.

Differencia est inter interrogaciones que fiunt quere sit et que sit posita scilicet ad possessionem ut dicit et vel ponit ipse interrogacionis que sunt a iudice ex officio suo quia quicquid equitas movet quam potest interrogare ff. de interroga ff. de interroga act. ubicumque responsio inter iudicantem si post quam est confessio in eo .i. de fide instrumentorum cum sollicitus et etiam potest interrogare et nolit habere se de dolo fuit et ff. de interroga act. si sine C. i. et adnotatum potest interrogare ff. de adult. si postulaveri. C. quod. Confessiones et taciturnitates et sibi que precita interrogatur noluit habere et tales tacitum tales prima confessione ff. de interroga act. et de ex te. C. inter interest et ar. et de si forte et hunc de si fecimus et aliqui confessiones facte ad peticionem actoris vel iudicem vel ex parte fuit revocari que fuit proposita lite contestatur si quis plenius sit et casse. C. de confess. C. inter Instrumentorum productio secundum iure sit que habitum ipse quam tunc sed postquam conclusio fuit in ea producta non poterit .i. de fide instrumentorum cum dilectus. Interlocutoria sit sententia sententia interlocutoria nec tamen dicitur quod scripta sit in scriptis sed sufficit quod scripta sit in acte illud quod fuerit dicit de sententia diffinitiva que nisi sit scripta in scriptis nec meretur nomen sive ipse meretur in quod in sententiis an sustat interlocutoria in rem iudicatam dicitur .i. de appellacionibus cessante appellacionibus ut statim an si quo dies sit appellatio quia

appellatio

tabularius
.i. notarius
scriba

ar. argumentum op. .i. opponendum

Responsiones
et
responsione

obiecta

Interrogacio
vel .i.
posiciones

simplex

in questione

tamen

Postea non valet appellatio ij. q. vj. anteriorum. C. bidumque litigatores postquam renunciatum est conclusum est in causa nulla admittitur exceptio vel allegatio vel instrumentum. C. de compensatione l. ultima ... testibus ... de fide instrumentorum ... de causa possessionis ...

[illegible]

Sed in quod concerta sunt ... que dicunt que ... presumitur ... que audita sunt ...

[illegible]

Honorius iii. Archiepiscopo Lunden. et suffraganeis eius.

[Q]uoniam ad nostram noveritis audientiam pervenisse quod Sacerdotes et clerici Dacie regni per quandam negativam probationem temere muniuntur. Et cum probari testibus fide dignis possit legittime contra eos reputantur insontes si se super hiis purgare voluerint quoquo modo. Volentes igitur ut haec pestis de terra vestra penitus extirpetur a clero. Mandamus quatinus in hiis probationibus ubi possit affirmativa contra adversus clericum nemine audiatur.

ff. de custo. et exhi. reorum. l. di. 2. ... de acta. eod. de delictis. et c. ... de hoc dicitur ... testes ... debent ... in negocio ... a principio usque ad finem ... ordine ut ... sententia lata est ... appellatio ... crimine ... sententiam aliquam ...

Probatio negativa non cadit ad effectum ut dicit ... probari per testes non ... purgatio ...

Ad nostram. et c. quo quo modo. i. prelatus et ... debet esse bone fame et opinionis ut ... gratia ... testibus ... accusatoribus ... purgatio admittatur ... infamatus ... et c. de purgatione ... negativa ... affirmativa ... probatio ... ff. de probatione ... probandum ...

Abiogr[...] .i. ausente

Capitulum [illegible] probandi per libros antiquos testes et famam [illegible]

Idem Lauren[si] et Lamiten[si] Ep[iscop]is.

Cum causa que inter co[lubricen]sem et egitanien[sem] Ep[iscop]os super suarum limitatione dioc[esium] vertitur vobis duximus committendam h[oc] q[uod] fini decisioni per libros antiquos vel alio modo melius probabunt vel nostros testes famam et quecumque alia adminicula in negotio procedatis.

per libros antiquos [illegible]

[illegible]

R[illegible] patria que dicitur [illegible]

Adminicula non adsint [illegible]

[illegible]

Idem Ep[iscop]o et Archidiacono Senon[ensi].

Causam matrimonii que que inter P. iuvenem et G. puellam senem [que] se virginem [et] monacham profitetur noscitur agitari et q[uod] cum quatenus eandem puellam ponatis in dicto monasterio interim quod intra ut ibi secure valeat commorari donec iudicialis s[ente]ntia quid agi debeat decernatur recepturi postmodum non plures [...] quos inducere noluit [contra] mulieres illas que ad investigandum signa virgini-

[illegible]

Catis ex parte puelle fuerint introducte viri etiam probationes alias hominum negocium contingentes quas prout libet duxerit producendas et quia ut dicit Canon sepe manus fallitur et oculus obstetricum volumus et mandamus ut ad hoc honestas matronas providas et prudentes deputare curetis ad inquirendum utrum dicta puella virginitatis privilegio sit munita etc. Causam matrimonii ponatis. Sed quare non restituitur mulier viro suo sicut habet ponens illius .c. de restit. spo. et coquestionem et .c. conquestionem et .c. ex litteris litteras .j. de ap. cum quedam hic . . . fuit quia illa dicebat se virginem esse et super hoc induxit mulieres ad probandam virginitatem quia si virginitas esset tenebat matrimonium non debuit sibi restitui ne alias corrumperetur .j. de spon. eod. loco. et est casus iste qui impedit restitucionem unde ponenda est in eodem monasterio quousque plene constat de causa ne posset pati aliquam violenciam quia unde hic per inducere est xxxiii. q. ii. sine de co ingressu sedere et in q. ip hortamur ff. de rebus dubiis ubi et .c. de re. spo. etc. mulieres viri volebat reprobare illas mulieres que illam inspexerant quia erant male fame et corrupte non sicut illi debeant esse providi ac honeste et perite in facto illo .j. de fi. 2 male fraternitatis et ff. de nec. in spi. l. j. hoc enim pbatio confessioni viri preferetur .c. c. quod suspicalis enim statim confessioni viri dicitur

Ec cognovisse ipsam .j. de spon. in prin. contineatur xxxiii. q. i. si quas accepit quia quod licet oculus obstetricum fallitur ut hic dicit xxv. ii. q. i. in aliqua quas unde probationes Ro. quod omnia que contingunt causam et per que possit melius instrui sunt inquirenda. sic .c. de iudic. ex litteris et .c. de electione scriptum et .c. ex parte Ro. hic or quod in causa matrimoniali apte attestacionibus ad hoc alii testes sunt inducendi quia hic inducte fuerunt mulieres et ad hoc alie inducunt ut sequitur adhuc inducitur .j. de spon. sicut et .j. de co. sang. et affin. ex litteris et .j. de testibus, scientes quia sima quod in lata non tulit in rem iudic. .j. de re iud. lator et .c. consang. etc. etc. super eodem in canone privilegia privilegium virginitatis maximum est quia replet paradisum xxxii. q. i. impare que sola potens est deo animas hominum presentare inani delectationibus et passionibus tollitur et illa est principium charum virtutum inanit quo .c. c. et de. ad ordi. per media et negotium aut sedas et virgo sola quod ad legem promotionis reputatur et inter virgines corrupta censeri non potest xxxii. q. ii. depudiaria et sole virgines laureolam habebunt xxxiii. q. v. si paulus quod privilegium habet privilegium .c. c. quia tua.

Gregorius ix preposito sancte in Magdaburgan. Scalarum. Cum inter mine bone me etc. cum acta originalia dicantur

Trina coniona

cum laudel

Priores iudices rema-
sisse q. quatinus ea tu
diligencia qua requiren-
tes ipsas si potuerit inve-
niri et si qua partes dixe-
rint litterarum proponenda in scrip-
tis redacta ad nostram pre-
sentiam remittatis. Alioquin
cum non revocetur in dubi-
um de contestatione litis
super statu prefati mona-
sterii et quibusdam spoli-
acionibus contra abbatem eius
factis a mersburgensi episcopo
recipiatis parcium proba-
tiones de novo et audien-
tes si partes audire volu-
erint de compositione tracta-
tum tam quam super hoc in-
novatis causam sufficien-
ter instructam ad nos
remittere procuretis etc.

Cum bone apud priores iudices
originalia acta sunt apud iudicem
sive scriptorem remanere debent. ff.
c. quoniam et si causa ad alios iudi-
ces manavit illis propria trade-
bentur ut hic dicit et .i. + pre-
sumo tamen quod et sic patet quod atte-
stationes iudicio recepte valent ca-
lis. In aut. de testibus. § quoniam
in lite coll. vii. et .c. de arbi.
l. penult. in fi. et .c. de testibus
l. ultima. legitime proponenda. Nam
si testes coram prioribus iudicibus
recepti et publicati fuerant alii non
recipiuntur ut infra .i. c. presumo.

Constitutus ad fi. [instrumenta]
vel confessiones. poterunt recipere vel si
aliqua fuissent capitula super quibus
testes non fuissent recepti super illis
poterunt alii testes recipi ut c. presto
tamen que vertitur. Alioquin .i. si non
poterunt acta inveniri tunc recipiantur
probationes de novo super statu monasterii
et spoliacionibus abbatis super quibus de
lite quod facta non revocabatur in du-
bium imo illud protestabantur partes
et si testes aliqui recepti fuissent
et clause attestaciones essent coram
primis iudicibus si volunt computabi-
tur in numero aliorum .i. de test. cum
causam in fi. De compositione ad quam
iudices primo dare debent operam
sic .ff. de multis. pac. c. l. ff.
de hoc et § est hic arg. quod super
re spirituali super statu monasterii. si. pot.
compositio intervenire. de arbi. cum
tempore etc. contingit ubi de hoc. Cum
compositionem pacisci non possunt sic
nec tamen diffinire quod papa sibi
utrumque reservat. Et capio

Ex concilio matiscon.

Placuit sancto conventu-
i ut testes non condu-
cantur precio et ut qui-
cumque ydonei et fideles in
testimonium assumantur et
nullus testimonium dicat
nisi ieiunus etc. Placuit hoc
capitulum habet quidem ad prelac.
iii. q. vi. .c. Precio quorum testi-
monium non valet quia precio sunt cor-
rupti. iiii. q. iii. § Item in crimina-
li. et .ff. de prebac. l. fug. et .i. c. sic
et prim. q. v. non sane et .i. c. epis-
copus et extra v. q. vi. c. in synodo.

auctorit. gno opinet — titulus — materia

Tamulentus i. Famulentus vinolentus

Idonei Idoneus putabatur quousque p aliqs exceptionem non repellitur. quia quilibet presumitur idoneus donec probetur contrarium. i. de presumptionibus. dudum. et ideo de testibus presbiterorum est ut quilibet admittatur qui non repellitur. ff. de testi. l. i. primo infra eo. ti. Infideles quia infideles non admittuntur. ff. eod. l. i. r. 2. q. vii. non pt. 2. c. si hereticus sit ut ad accusandum. c. t. 2. q. c. 2. c. q. aliena 2. c. pagani et c. quolibet. Ieiunus hoc de honestate dictum est non de necessitate. sic ext. ii. q. ii. honestum. h.

Rubrica de testibus et attestationibus

Capitulum Nulla est receptio testium facta contra non citatum

Iohannes

Gregorius Iohanni cantuariensi in ... nomine do ... hispaniam ...

In ... et ... que aut dicat ... presbiteris quia se absente ... villissimi sunt testes ... nullius momenti esse lege non ... seudum est qui statuendis noveritis ... le que de testibus loqui ... va. ne pagina obuia eis ... que p una partem gesta sunt ... ut testimonia dant ... ullo a momento a iudice ... defensore venire ... audire testes. si non noluit venire ... non comineutabili quacumque necessitate venire non possit. ... huius testimonio ... valere tamquam si non p una parte consistente ... eius ipso presente facta fuisset ...

Ammonendus est sp adversarius ut ad audiendos testes veniat. quod quia ommissum est. necesse est ut quod et legem i actum est non licet fieri habeat firmitatem. Ammonendus eorum ... est. ... illius. c. ii. q. i. ... villissimi quibus non est credendum. ii. q. i. in primis que considerantur in testibus que hiis declarantur condicio sexus etas discretio fama et fortuna fides in testibus ista requiris Et ne pagina. ... testibus ... audire non est ita intelligendum ut audiant testes ad deponendum ... scriptis et sigillata sunt recipiendi. c. venerabili. ... de testi. ... et ... de accus. inquisitione ... audire dicunt testes. i. videre et audire eos iuratos et post publicationem videre et audire dicta eorum ... exemplo danielis qui ... convincit illos falsos sacerdotes qui ... tulerunt testimonium contra susannam / hoc clare est cum agitur in forma iudicii. ... istam summule dicunt doctores quod loquitur in causa publicationis ... ut lite non contestata ... et ... c. ... / et ... quod adversarius possit interesse receptioni testium et audire ipsos testes ... testes. i. attestationes ut ... predicta de ... testibus ... ubi dicitur audire attestationes et depositiones. noluit venire tunc cum reciperentur ... et ... de testibus ... intelligere lite contestata.

Nullius momenti l. i. non stat ... falsa

Tipan. i. figura

Hanasupra ...

Tipue. i. figura

Tippan. i. amari

Spiritus sancti gracia nostris mentibus assit ... tarde ... Gregorius ... in ... et admonere ... debemus

Aliter non sup ut litt no gte ptorem [incitabile] Si em no pt venire iusta ca detentus no repu-tatur gtumax Et si tunc recipie-tur no valeat Si cam ostendat quare et sua revocaretur · j · de re iudi cum Bartolus et ff de dampno infecto si finita · § · si et ff de iudicijs cum pretor in ssti in si · admonendus est ... nam em no valet nisi admonitus ... fuit in q · yo tale r n · q · i · in prim et c · defende nisi indices idem est in accusatione ... et in fine cod causa et q · c · tantat r plures c · sequunt r quia omnia que ad usus abstulit no prima ... statuerunt iura no valet in q · yo omnia que ad usus abstulit contra legem ponere que dicat ... ad usus fuit recipi dicit · c de fide in aut c · ss et ... c de leg no dubium r p de iudicijs r ppp · q · n · in prale · ...

Mulier testificat contra clericum de crimine civiliter agit

Item de Sabino defen-sori · Bar,

Cum aliqua nobis de per-sona cuiusdam presbiteri sint facinora intimata nre est ut cuncta diligencius perscruteris et seu mulieres cum quibus peccasse dicatur seu ali-os quos de ea scire ali-quid senseris huic testimo-nio ducere quam ecclesiastica

... attentis

De strictione liquide pos-sunt que vero sunt apud ... Cum ob quam mulieres r sic nulli admittit testimonium contra ecclesia-sticam personam r · s · ... ad litteras mulier em admittit ad testimonium ... q · m · c · eo ... · ppp · q · m ... · q · v · mulierem s ... sic mulier debet ... agatur criminaliter recipi-atur mulier ad testimonium ... aliquem · cum vero agitur civiliter aut in modo inquisitionis seu except-tione admittitur mulier in quo casu loquitur hic · c · r · j · c · de litteris Eum quibus peccasse r sic videtur ... omnino admittantur sic ... yo di Si quis ... q · vi · q · i · § Si quis cum militibus / tc · j · cas ... c · j · r · s · de confessis · c · j · et q · v · q · m · nemini hic no recipi-tur ... ad plenam probationem ... super ... que ... ad perfectum reciperetur in q · m · c · ... quod ... et alterius probat ... perfectum ... et ita ... testes

Pascalis papa · ...

Nonnum pergetio principalis persona dicens veritatem dere sibi nota rectissime credenda est contestatio tamen ad-dito uno efficiuntur duo te-stes ad ditis duobus efficia-untur tres quod patenter ostendit dominus cum dicit Si peccaverit in te frater tuus cor · ... inter te et ipsum solum q si te non audierit adhi-be tecum adhuc unum vel duos testes ut in ore duorum

apenn ... manifeste et ... et ... debet admitti ad testimonium mulier ... contra clericum in tempore criminali

... in ...

Pompeio · i · ... tractato

Capitulum ... ubi agitur ... contra ... vel ... impedienda ... admittit ... in teste ... forma · i · cura

mulier ... (crimen)

Sunt in ... corpore ... sunt ... In corpore ... quia ... quod ... forma ...

uel trium stet omne uerbum. Item alibi affirmet dicens Ego sum qui testimonium perhibeo de me ipso et testimonium perhibet de me pater. Nam in lege uestra scriptum est quod duorum hominum testimonium est uerum in omni negotio, quod dicit in omni negotio generalitas ista restringitur ...

Eugenius, Tertius. Uocatus aliqui propter cognationem propinquitatis separari petuntur duobus uel tribus adhibitis testibus qui de eadem consanguinitate supersint uel totidem senioribus et melioribus loci eiusdem, id debet legittime comprobari. probato autem testibus sit fiet duplici iuramento ut iurent se non priuato odio neque amicitia neque pro aliquo commodo quod habuerunt uel habent uel habituri sunt ad hoc iura[...] inductos. et sicut ipsi dicunt rei ueritatem accepisse a maioribus suis et credere ita esse.

Et quarto ...

Vicedominus · procurator

Valet de auditu sive ce-
dulitate primo notat [illegible]
dicit quod viderunt personas omnes in co-
sanguinitate designando gradus
ab utroque latere vel saltem aliquas
personas [illegible] aliter non valet
[illegible] et ita par valet de auditu
testimonium de auditu [illegible]
[illegible] ita credere et
se vidisse personas [illegible] ut ibi dicit
[illegible] qualiter [illegible] debeant
et qualiter [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] odio non amicitia
aliquo timore [illegible] pro veritate deponat

Item fratribus et priori [illegible]
Insuper statuimus ut liceat vo-
bis in causis ecclesie vos-
tre ferre testimonium dum-
modo unus vel duo ex nobis
ad agendum et respondendum
instituantur quorum testimo-
nium in causis in quibus acto-
res vel defensores sunt institu-
ti non debent admitti [illegible]
[illegible] ecclesie nostre et ita cle-
rici possunt ferre testimonium in cau-
sa ecclesie sue [illegible] super pru-
dentia [illegible] cum nuncius et [illegible]
[illegible] et si [illegible]
[illegible] unus vel duo et sic [illegible] duo
possunt [illegible]
qui [illegible] litem [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] admitti [illegible]
nemo [illegible] duplex officium [illegible]
[illegible] quia singula
officia singulis personis sunt committenda
[illegible]
presbiteros et [illegible] ille a quo [illegible]
[illegible]
[illegible] contra testes
[illegible] post publicationem
attestationum

ad rebellionem

Item · [illegible] · Eisdem et abbati
sancti [illegible]

Ex parte a presbitero ad
nos est querela prolata
quod cum ecclesiam de [illegible] Ca-
nonice fuisset adeptus tri-
ginta annis et amplius pa-
cifice possedisset miles quidam
[illegible] nomine [illegible] laycus ex-
set ad iudices litteras impe-
travit quod si dictus presbiter
filius fuisset illius qui
primo in eadem ecclesia ministra-
verat vel publice [illegible] for-
[illegible] ipsum a predicta ec-
clesia ammoverent · [illegible]
ad militis [illegible] presbite-
rum eum coram [illegible]
iudicibus traxisset in causam
quosdam laycos infames [illegible]
notabiles ad testimonium [illegible]
[illegible] licet autem presbiter
assereret illos non esse re-
cipiendos · [illegible] quidam
[illegible] latrones et raptores
manifesti essent · quidam vero
in causa alia fuissent
[illegible] de periurio · et [illegible]
[illegible] probaturum
[illegible] iudices testi-
bus [illegible] receptis eadem ab-
senti post appellationem presbi-
terum [illegible] ecclesiam

De testibus et attestationibus

Quam nunc miles litis dupi-
pisci filius detinet occupa-
tam r. j. c. q(uon)iam igitur si
nobis constiterit q(uod) predictus
presbiter nomine fuit legittime
p(er) testes ydoneos prescripta
ecclesia spoliatus. eorundem indi-
tium cassata, s(ive) a litteris c-
tiam confirmationis si que
sunt super eadem ecclesia im-
petrate non obstantibus. ecclesiam
illam presbitero restituatis
eidem. ipsum q(uod) non permitta-
tis de inde molestari. Si vero
tibi aliter se r(ei) h(ab)et. causam
audiatis. et fine debito ter-
minetis / testes aut(em) si quos
idem .a. in sue assertionis
testimonium invocaverit nomi-
natis coram nobis sup(er)
his perhibeant testimoni-
um veritati r(et)c. Ego petr(us) ad(de)

Tacito q(uod) eo q(uo)d dicit tacito in
et c. q(uod) littere non valebant
ar. j. eod(em) de rectio et c. ex tuis
adm(onitionibus) q(uod) litteris s(ed) contra in
dictum ecclesia de publica fornica-
tione agebatur quo casu licet
tacita veritate clerici tenentur ppp
.n. di .ff. veru(m) et c. nullus r
c. preter hoc. et sic debuit ad-
mitti miles ad agendum c(ontra) sac-
erdotem fornicarium (q(uod) quia q(ua)re
dant (ideo dicit tacito q(uod) de
facto sic accidit quia et si dupi-
pisset se laxari inexplicabiliter lit-
teris h(abu)isset vel dicas q(uod) ideo
dicit tacito q(uod) de facto sic accidit
q(uod) non intentat tunc q(uod) non erat
prochianus vel patronus illius ecclesie

Et ideo tacita veritate impetravit
unde non valebat si hoc ab initio
fuisset comportatum q(uod) de rescripto sup(er)
litteris et q(uod) hoc h(ab)et hac exceptionem
dilatoriam dimisit valuerunt lit-
tere p(ro) conclusione illius que indicat
accepto illud apponere non valebat r(et)c.
de re in inter monasterium et de
except. l. pastoralis et ult. / Si
enim miles fuisset alius puta si
esset patronus vel prochianus tunc
admitteretur saltem ad denunciandum
licet q(uod) accusare non posset p(ro)u(t)
.q. vij. filijs ac nepotibus. et impe-
travit. s. sub hac forma q(uod) si
et c. / quia p(ri)mo et ideo ecclesiam
non potuit retinere sine dispensatione
nec ap. ut de fil. presbiterorum
p(er) tuas et c. penultimo et ultimo
r. viij. q. j. applica p(ro)p(ter) interpositam
p(er)sonam. s. expo(ne). et sic p(atet) q(uod) si
aliter agebat ut removeretur
solummodo ab ecclesia .j. et si eum esset
aliter si criminaliter ageret non ad-
mitteretur nec p(er) se ipsum nisi sua
vel suorum iniuriam p(ro)sequeretur .p.
c. de testibus et r. iiij. q. ult.
omnibus / et nec tunc p(ro)vocatoriam
quia in criminali non intentent pro-
vator .j. de accusatione veniens et
.ij. q. vi si quis et c. producti
ubi de hoc infamis r. notabilis
sunt q(uod) repetenda in tempore disputationis
debet reservari (nec competit rep-
licare testes tali modo donec constet
ei et eum deposuisse eum posse rep-
licari testes post apertionem testium p(ro)
testationem premisse ante apertionem et
c. p(ro)s(e)n. et j. de except. denique
r. j. de simon. ex litteris r. c. p(er) tuas
sed tunc non sciunt sacerdotes esse
in valent responso recepto testium
et s(ente)ntia lata quousque testes fue-
rint reprobati non obstante ap. (qui-
libet statim admittat receptos antequam
deponat. si contra criminalem tunc ad
ipsam in aut de testibus c. vo(lumus) r(et)c. / quando
sit requirentur ante apertionem aliorum
ubi offerentes iudices ne spera negotij

Invocaverit

a a ... posset impo ... re ... tum ... similiter

Tacito

... tra ponder ... te apta ... tione ... non ... tenuit

Et ideo dicat

… fiunt ... de ... libere

... fuerit

... citat ... inter causa fuit ... de ...

... dictam ... applicat

... infor ...

... similiter ... f. deponenti ...

... f. scientia

T. Quot sunt fraudes tot sunt remedia ... contra ...

de periciatione t de piurio

Non recipitur. C. de appellat. licet
si alias esset recipi statim et in hac
disputacione quod si [illegible] et
si testibus odiosus. ff. quod est quia hic
appellavit. et admittitur appellatio
iudex quia audire debeat volentem sta-
re et probare [illegible] quod prius di-
xi ordinarius est [illegible] talis
defectu [illegible] ut dicas quia hic
exceptio fuit opposita post receptionem
testium ut [illegible] dictum est
[illegible] si non fuit admissa unde recte
appellavit. de piurio in ultimis ad
testimonium non debent admitti si
dicte [illegible] quamvis
[illegible] testimonium
et [illegible] constitit [illegible]
[illegible] revocatur
exceptio sine causa cognita. de ap-
pell. non si ubi fuit appellatio a diffi-
nitiva sententia hic non est super isto arti-
culo appellatio fuit hic. ubi [illegible]
a sententia. non fuit legit [illegible] testes
[illegible], ad hanc probationem admittitur
post sententiam quia ante sententiam hoc fa-
cere voluit si non fuit admissus
[illegible] Si vero
non [illegible] ante sententiam.
post sententiam non videtur audiendus
[illegible] de except. [illegible]
[illegible] possit usque ad
[illegible] de excep. cum venerabi-
lis et C. de fal. querela et C. de ap-
pellatione licet. [illegible] quod appel-
lans tenetur probare causam appellationis esse veram
sic [illegible] de except. olim. [illegible] et videtur
quod sufficiat illud probare quod appellans
[illegible] coram iudice
[illegible] appellavit illa si offerens pro-
bare et non fuit admissus ut probat
[illegible] interposita [illegible]
et [illegible] et C. de of. del.
[illegible] idem [illegible] sacerdos iste
quia legittimam quam se optulit pro-
bationem [illegible] loquitur in exceptio
dilatoria [illegible] principale
propositum unde cum [illegible] non admittit
probationem super exceptione probabili [illegible]

Et reddit se susceptum [illegible]
[illegible] probare coram iudice
[illegible] principali [illegible]
[illegible] remitteretur ad priorem iudicem
ut dicit C. ut debitus [illegible]
[illegible] est et si non [illegible]
publicatum unde si vult revocare [illegible]
suam [illegible] probare causam esse veram
[illegible] sine [illegible] testium
quia [illegible] sententia iudicis [illegible]
[illegible] contrarium quia [illegible]
et ad frustrationem appellasset [illegible]
[illegible] et idem [illegible]
[illegible] debeat coram [illegible] iudi-
cibus [illegible] si fuisset
admissus. et sic gratia non [illegible]
[illegible] non si gratia [illegible] licet [illegible]
[illegible] si causam probabilem allegasset et
causam se probaturum obtulisset. non tamen
[illegible] sententia debet revocari nisi pri-
mo probet testes fuisse tales ut al-
legabat. quia sic cassaretur sententia
et [illegible] non placet testes fuisse ta-
les [illegible] et offerebat se
probaturum. unde condempnaretur. et
redditur in pristinum statum [illegible] non debet
cassari sententia nisi primo probet quod ante
sententiam probare tenebatur. Si enim
iudices isti non tulissent sententiam.
tunc sufficeret probare quod causam probabi-
lem allegavit. et quod causam optulit
se probaturum. quo facto [illegible] probat
testes fuisse tales si potest mole-
stare. [illegible] iudex [illegible]
[illegible] mittere in possessionem [illegible]
[illegible] de [illegible] quia licet se
[illegible] quod [illegible] delega-
tus [illegible] in litteris
[illegible] sententia lata fuit [illegible]
suo. C. de off. delegat. litteris quod
[illegible] spectare ad ordinarium [illegible]
[illegible] fiat ei. qui in pos. mit-
[illegible] delega-
tus usque ad [illegible] C. de of. delega.
[illegible] ante sententiam quia [illegible]
[illegible] possit ad [illegible]
in pos. quod assignaverit [illegible] fuit
[illegible] ante litterem [illegible] Si vero
vel aliter [illegible] falsum suggessit quod
non fuit [illegible] tales
testes [illegible] iudices [illegible]

Sed videtur hoc contra ius quia secundum hoc debuit remitti ad priores iudices et condempnari [illegible] ut debitas [illegible] ad in causa / In dicas quod [illegible] fecit ei gratiam dominus papa quia non remisit illum ad priores iudices / Vel ius opponere [illegible] non potuit probare testes tales fuisse ut debebat per quos lata fuit sententia [illegible] mand [illegible] [illegible] et ideo opponere ut [illegible] in crimine non sunt arguendi testes et in [illegible] / Capitulum

Iudex mittere debet ad testes qui [illegible] venire non possunt [illegible]

Item Gregorius et Innocentius. Si qui testium pro senectute vel valitudinarii sunt et senes vel de debilitate corporis aut paupertate adeo quod non possint ad presentiam vestram adduci, ad ipsos recipiendos mittatis personas ydoneas et honestas. Et si qui et quia valitudinarii ad istos impeditos tali infirmitate et ad egregias personas mittere debet iudex [illegible] ad personas [illegible] vel [illegible] mittere [illegible] loca ut eos recipiat et dicta eorum sibi sigillata remittat [illegible] de fide instru[mentorum] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] in [illegible] de accusatione [illegible] de iure [illegible] immunitate

Quod [illegible] causam [illegible] [illegible] de falsis [illegible] de dona[tionibus] [illegible] corporis debilitate paupertate. Sed quare remittitur ad istos quia licet sint pauperes bene possunt venire [illegible] dici quod ideo quia [illegible] sunt quos debet eos venire ad iudicem. Forsitan quia nobiles et ita verecundantur venire propter nimiam paupertatem [illegible] iste licet pauper sit [illegible] persona est valde suspecta propter suam paupertatem [illegible] / Capitulum

Corrupti pecunia ad testimonium [illegible] admitti [illegible]

Alleg[ans] in Belnacen[si] episcopo. Sicut nobis est intimatum quedam accepta pecunia per sententiam de parentela inter virum et uxorem exhibent manifesta per que inter ipsos divortii sententia promulgatur. Postea vero privatum illam inter eos consanguinitate lineam assentientes se corruptos dicunt testimonium perhibuisse falsitati super quo tibi taliter respondemus quod si vir et uxor aut alter eorum ad sedem [illegible] fuerint testibus de periurio et adulterio [illegible] pluribus ne cum

Si sint testes pauperes [illegible] debiles [illegible] aut [illegible] qui [illegible] [illegible] testes ibi debent [illegible]

Causam dederunt prima. Si vero ad secunda vota idem vir et uxor non migraverint diligenter inquirendi sunt coram quibus corruptio intercessit. Et si tales habeantur per quos possit perfecte corruptionis vitam comprobari recepto eorum testimonio est sententia revocanda. non enim testimonio unius perditorum cum periuri sint est nichil aliquatenus admittendum etc. Sicut nobis

de periurio quod statim [illegible] debeat agere penitentiam [illegible] xxii. q. i. quicumque de adulterio ar. quod si aliquis imputatur alicui vel prima [illegible] omnia que sequuntur [illegible] illo imputantur [illegible] [illegible] et aliquo prohibito [illegible] [illegible] sequitur ex illo prohibentur [illegible] [illegible] malum precedens aggravatur [illegible] ex illo [illegible] q. i. placuit [illegible] [illegible] si quis [illegible] voluntate [illegible] xv. q. i. inebriaverunt [illegible] aggravatur [illegible] [illegible] causam dederunt ar. qui occasionem dampni dat dampnum dedisse [illegible] et [illegible] tenetur ar. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ff. ad l. aquil. [illegible] [illegible] qui occidit [illegible] [illegible] [illegible] de occidendo ff. de furtis [illegible] [illegible] qui dat occasionem dampni [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non tenetur [illegible] [illegible] ut [illegible] de occidendo [illegible] non [illegible] [illegible] qui occidit [illegible] [illegible] dat operam illicite rei semper imputantur [illegible]

Prima. Si quantumlibet [illegible] ff. ad l. aquil. [illegible] non migraverint ar. quod si isti vel alter [illegible] ad secunda vota [illegible] [illegible] quod non possit separari [illegible] [illegible] et inquiri de tali corruptione et [illegible] [illegible] [illegible] falsissimum est [illegible] [illegible] [illegible] tunc [illegible] de falsitate separabuntur [illegible] et priora [illegible] [illegible] de frigi. et malefi. laudabilem [illegible] [illegible] [illegible] et c. sequitur [illegible] ad periuri [illegible] [illegible] non [illegible] tamquam [illegible] quia ad testimonium ulterius admittitur [illegible] non [illegible] vi. q. i. quicumque [illegible] [illegible] [illegible] vi. q. v. Si quis [illegible] [illegible] [illegible] xxii. q. vi. non [illegible] in prima [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] prima in [illegible] [illegible] in eodem casu in [illegible] non [illegible] credendum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de non [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] et [illegible] non admittitur in testem in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] testes non plene probat

Idem Archiepiscopo

Veniens ad nos G. presbiter sua nobis relatione monstravit quod ei obiectum fuit quod in ecclesia de non canonicum non fuisset ingressum quia promisisset unius procuratorum in marcellos vini remittere quod sacerdoti ibi pro tempore servienti consueverant pro beneficio dari unum eius duo apparuissent qui in manu [illegible] posuerunt predictum presbiterum talem fecisse promissionem et eius alto illorum partium id factum fuisse tu

De testibus et attestacionibus

Tecopompus [illegible]

I

De presbitero put ordi-
nis exegit indicasti
nobis tuam sentenciam commen-
damus eo quod ille qui con-
fessus est erat infectus crimine
in tantum cum testificari
non posset nisi quod de se
confessio adversus alium
eidem crimine sit credendum
nec unius testimonium
ad condempnacionem suffi-
ciat alicuius etc. Remenibit
i. remittatur. qui debitum remittet
dare intelligitur viii q. iii talia[s]
ff de leg. calump. [illegible] ff de q-
di. ca de q. i. mulier ad aliud. c iiii
Si si quamvis crimen symonie sit crimen ex-
ceptum quare non admittitur quilibet
i. propter crimen secundum quod fit l
lxxxix di. si quis papa. et ppr
q. iii nemini et. S. de confess. c
i. dicas quod tales persone vilissime plo-
rimo sunt admittende in accusat. cle-
ricorum aut eorum testimonium nisi ac-
cusatum male fame et opinionis
antea constitisset ut ii q. i. c. primum
et. i. de sy. ptrias / preterea hic con-
tra unus testis idoneus nunquam preceden-
te fama possit condempnari de tali
crimine nisi quod sic. quia fama ad
alios probat iii q. ix. § item
stepe. Sed non est verum / quia in crimine
apertissime constat esse probaciones
c. de probac. l. ult. et v. q. vi
Si cipyrianus. quia ubi de salute
hominis agitur strictius procedatur. C.
de ap. [illegible] cum dictos / secus in ci-
vili in qua sufficit presumpcio. unus
testis cum iuramento ex. C. de reb.
cre. in bonis fidei [illegible] et S. de probat.
Si etiam consuetudo pensata [illegible]

Circumstanciis personarum et cause
i. de iur. iur. c. ultimo in fi. et ff de
legit. tu legittimos indicasti absol-
vendo illud. nisi de se confesso. sic
ergo vel quod quod socius criminis non ad-
mittitur in testimonium in eodem cri-
mine. iiii. q. iii. § item liberi sic
S. de confessis. c. i. ubi de hoc
/ et testes qui non solum in eodem crimine
fuit sed consili morbo laborat non
est admittendus. i. c. personas / fal-
lit tamen quia quandoque admittitur socius
ut vi. q. i. § verum [illegible] si quis
vero / et lxxxix di. si quis [illegible]
solum consueverit quod socii criminis et
criminis non admittuntur ut hic sed
criminis sunt admittuntur in exceptis cri-
minibus ut ibi. dic de crimine [illegible] ut
i. c. a. li. vi. et. i. de crimine le-
se magestatis [illegible] de tegendo conspiracionem
[illegible] et iurati ad testimonium admi-
ttuntur i. de testibus cogen. c. ultimo
nec unius testimonium sic [illegible] vel quod
unius testimonium non valet i. c. licet
et. iii. q. iii. § item unus testis
iii. q. ii. ad monere ff de questi. ma-
ritus ex [illegible] xxiii. q. iii tales ff de do-
te prelegata Tecopompus. lxxxv di. ta-
ta et lxx viii di. de suac [illegible]
di. novembre [illegible] / [illegible] sepe ad
tribuitur fides uni quod indicatur pre-
iii. q. iii. minores / in indicio presup-
ponit indicat / illa lex Tecopompus intelligitur
testator voluit ei fidem adhiberi
Capitulum. Attestaciones facte pen-
dente coram uno iudice [illegible]
[illegible] coram [illegible] i. alio [illegible]
[illegible] personas Tecopompus

Idem abbati sancte [illegible] et pri-
ori sancte c. / [illegible]

Causam quod et i. dis-
vit v. q. q. quia suscep-
te attestacionibus utriusque
partis qua ab aliis iudicibus
sunt recepte causam predictam sine
debito terminetis /

Margin, left column: [illegible] probacione [illegible] probat / [illegible] / fama per [illegible] unus testis / [illegible] / fama [illegible] ad alios probat sed unus testis [illegible] probat / [illegible] / credatur

Margin, between columns: [illegible] / crimine probatur / [illegible] / [illegible] / Tecopompus

Fama cum [illegible] unus teste probat in [illegible]

Causam que ab alijs sit &c.

pro ratione c. ultimo et sic attestationes et acta in uno iudicio recepta valent in alio in aut. de testibus § cum inter et attestationes coram arbitris &c. et tempore valent cum alijs iudicibus in c. constitutam et c. de testibus l. ult. et C. de arbi. l. pendente iudicio ad quem causa refertur et hoc acta coram priori iudice et si testes apud primum iudicem publicati non sunt ... adhuc alij possunt induci q. c. eum cum ... capi. ... testificari in ecclesia ...

Idem Cantuarien. Archiepiscopo et Vigoriensi Episcopo

Cum in tuis &c. non latent prudentiam tuam quod clerici non sunt arcendi a ferendo testimonio super negotio Ecclesie sue nisi alia rationabilis causa impediat repellendi. Repellendi ... sunt admittendi ... q. iii. sup ... et c. insuper ubi de hoc ff de re iud. ... testes ... Et de testibus ... omnibus ... iij. q. iii. § quod ... quia causa ecclesie ... sua in causa ecclesie vel universitate qui dicat testimonium ... de ministris ecclesie sue ... nec ... quia ... Sed pone quod aduersarius petit clericos de causa ad testimonium ... induci ... contra ... videtur quod ... non ... depo... c. ultimo in fi. et filius ... patri non compellitur ... non compel... adversus alios in ... filius ... Sed iste filius est ecclesie ...

de pona

Dominus sonauit ... de penis ... quod non compellitur ferre testimonium contra ipsum. Nemo potest ... ab aduersario suo instructa ... c. i. et C. de testibus ... q. ii. ... qui intendit ... quod possit qua causa sit illud inducere ... illud recipere et ... quibus testibus ... ratione et ... aequa ... de ... et testes ... ferre ... testimonium ... non sane et ... licet actori quod reo non licet ... dicit quod non ... compelli clericus ferre testimonium contra ecclesiam suam ... causa ipsum ... tenetur et compellitur ... per aduersarium ... teste ... ferre testimonium ... Alij dicunt quod verius videtur quod ... dicat compelli ... non obstantibus ... non tangunt hunc casum quia causa ecclesie ... vitatur ... q. iii. ... quibus ... obstat ... ubi de ... Capitulo

Super eo quod Idem

requisisti ... testes sit reprobandi in causa criminali vel civili quibus ab aduersa parte crimina opponuntur. Respondemus quod si certum an non sint conuicti vel confessi de criminibus illis dummodo in contrahunt testimonium non debet admitti &c. Non conuicti vel confessi ... aut accusati ... et eos conuicti vel confessi fuerint ... repelluntur ... testimonium ubi hoc ...

[illegible gloss]

Idem Salernitano Archiepiscopo.

Hec testes laycos ad accusationem vel testimonium contra clericos in criminali causa non esse aliquatenus admittendos, censura sacrorum canonum manifeste edocet nisi forte suam suorumve iniuriam prosequantur nec tunc etiam ad testimonium sed ad accusationem possunt admitti. Canonum [illegible]

[illegible gloss]

Idem eidem.

Litteris ecclesiasticis [illegible] tum libellis vel tercia productionem non debent testes produci nisi ad habita [illegible]

[illegible gloss]

Quam solennitate que in legibus invenitur expressa [et] supradictis testium cum fuerint publicata post publice disputari, [illegible gloss]

[illegible gloss]

Idem preposito et canonicis Embruden ecclesie.

Cum tu fili preposite et quibusdam canonicis tuis et archiepiscopus [illegible] presentia constituti [illegible]

Meta ... contempta ... [illegible]

78

placentino Epo

Testes nostros iurasse q post ap. quorumtatoribus sniam tulerit et Aretsi qui testes similiter iurasse se. q ante ap. nos dicta testium benigne interpretari nolentes ne periurii reatu notentur q utrumque esse potuit et q post primam appellationem et an illam ap sententia lata fuit / eandem sententiam decrevimus non tenere

Cum tu benigne ... q testes ... pt fieri ad concordantiam ... reducere ... ne periurii reatu notentur ... no ad litteram salte quo ad ... [illegible] ... et omnia testimonia ... [illegible] ... [illegible]

Sed tamen et ipsi et opinionem ... non effugiunt infamie notam ... et patro ... testimonium ... [illegible] ... et quia potuit ... appellatum ut sequitur et ... sententia fuit ... benignior ... [illegible]

Idem Epo placentin. Fraternitatis tue nobis litteris consulere voluisti utrum recipiendi sint novi testes super quedam indicata in qua testibus renunciatum constet utrique et an testibus in prima causa receptis per eam appellare liceat super quibus indicate ad novum proponere et tibi duximus respondendum q in appellationibus causa contigerit emergere capitula super quibus aliqua partium non fuit novos testes inducere vel prerceptos iam aliud approbare eos ... possit recipi super novis dumtaxat capitulis receptis prius ab ipsis secundum formam recipiendorum testium maxime et fraternitatis renunciatio maxime quia et si non esset renunciatum ...

Ex pos. no dat integratorem ... tenet ... constringe c. Ad ...

Publicate fuit attestaciones no pos-
sunt per ea aliis testes sup eisd capitulis
induci. q. c. de testibus r. c. intimauit
iam receptos. r sic pz q idem teste plu-
es pt induci q aliquis. Sz q iu in
q. in. ff. qui in criminali et ff. c. ptra
contraria locutus in criminali. r ibi quist.
nec tulit testimonium con aliquem p-
sumitur inimicus. ff. item uelit q ipm
testificari. q. de accusac. meminimus sup
nouis pendentibus q ueteribus et quicque
illis ornatur. q. de fide instru. cu Jo.
et. C. de tep. ap. pt licuit r in principali
ca apte attestationibus sup nouo c.
oriunti q pmis recapitulatur testes. q.
c. fratres r. c. ex tenore. Sed contrarium
uident dicere leges q sup eisd c. in
tantum ap noui testes recipi possunt. C.
de ap. eos. ff. i. et ii. C. de temp.
applat cuius pliat r sic q. absurdum
in iudicio ... Sz aut dicatur contrarium
et concordat cum c. p qcum ali-
quis dicat testificata non pt
ulterius pducere testes sup his qui
introductu fuit in aut. c. Cum
no ... Sz demu lege legem hic facte
... adhibet solucionem intelligunt
... ... qui an sui
diffinitiua r leges istas in causa
ap ... Sz ratio ... remanet ca-
... in causa ap que fuit in principali
... periculo ... quia causa remanet eade in ea
ap que fuit in principali utrobique
eadem debet esse ... utrobique et
ubi est eadem ratio id iudicium. ff. est
... ff. de testac. inter cet. r
quotiens ... una radice na-
scatur que est ... tollatur. C. de
impe. ... libertatis. Vn dicendum est q
aperte attestationibus ulterius no reci-
piantur sup eisdem articulis alii
testes r leges predicte recte possunt
intelligi ut loquitur ... sup nouis
articulis pendentibus q ... sic se
concordabit ... canonicis r aut.
... in qua non distinguit utrum
causa principali uel in causa appella-
tionis iuramenta ... non admit-
tantur nisi ... remissio
q. c. ... vero ... quam

iurare debent talis est. Iurabunt
enim q dicent totam ueritatem indicia
uel ... quam nouerint de
re ista sup qua iurant. iii. q. ...
... r in aut. c. ... c. i. ...
q ... falsitatem ii. q. ...
... et ibi de glo. ... q. ...
ra q ... dicent ueritatem
... ii. ... q dicent
omnem ueritatem siue interrogati fuerint
siue no. de ... q. ...
q nec precio nec amore uel timore
odio seu p aliquo quod testimonium
dicent. ff. c. quod r. q. c. ... testes.
/ ...
... non dicit ...
testificari ...
... non sit publicata

Idem Exonien. Epo.

Intimauit nobis R. q P. clericus
capellanus r alios quam
plures de testibus suis iura-
mento constrinxit testimonium
consilium uel auxilium con-
tra ipsum nisi prestiterint eidem
ideo q mandamus ut si te-
stimonium illorum publicatum
non est. nec est abrenun-
ciatum testibus. eos qui fue-
runt in iuramento astricti
r alios si necesse fuit pdu-
cendos in testimonium re-
cipere non postponas r c.

Intimauit et q. illorum ... testium qui
iam erant inducti r recepti nondum ... dicta
illorum publicata fuissent nec ...
alii recipient ulterius ut ...
iuramento ... iuramento astricti
eo enim ipso q uolunt ... copia
... aduersario ...
... et ... debet ...
dicit ... in. q. ...
...

Testes non debent esse ... sed debent dicere ... quia fuerint interrogati ... et non falsa

Item tria requisit quibus autem ... ex preiudicio convenit ... quod non obstante tali iuramento quod in iure fuit extortum in ambitu dicere veritatem super negotio principali cum illud iuramentum illicitum fuit et sine peccato servari non possit, cum celare veritatem sit peccatum mortale xi. q. iii. quisquis. infra de falsariis c. i. et ... Item ... super illo iuramento non teneri. infra e. constitutis et est expressum infra de accusationibus ... temerarium enim iuramentum non repellit ... infra de ... sicut ergo nec attestationem ut hic dicitur. Alii tamen aliter intelligunt quod isti non deberent iurare super principali. sed solummodo ad detegendam ... validitate ... infra de presumptionibus ... illud ibi exponitur ... secundum quod primo ... S. Capitula publicatis vel ... testium in una capitulo ... volente testes ... in alio

Item abbati et fratribus de ...

Causam que vertitur inter vos et plebanum ac clericos sancte Marie commisimus iudicibus terminandam. Cum quod utraque pars in eorum esset presentia constituta et testes essent hinc inde recepti et eis ab utraque parte renunciatum attestationes essent publicate, quoddam privilegium a nobis imper[trat]um impetratum in modum protulistis et a iudicibus ipsis mandavimus ut super aliis capitulis si qua alia fuerint ab illis super quibus testes recepti sunt et eorum

Attestationes publicate. Testes si qui vel si qui producti fuerant recipiant et nullus capitulis noviter a nobis per vestros nuntios impetratis que continetur in privilegio nostro vel in aliis litteris quas a nobis meruistis post tamen causam ipsam eisdem commisimus predicte plebi in hac causa impedimentum prestantibus, et concordia vel iustitia mediante decidat. Quia vero Florentinus episcopus intimavit quedam capitula eidem privilegio esse inserta que obviare videntur illud ad nostram presentiam cum vestro nuntio transmittatis. Causam que. Aliis capitulis novis. S. pendentibus tamen antiquis, et est ar. quod pendente in causa consultatione sicut in causa appellationis possunt testes recipi super novis. c. ... tamen attestationes sint publicate vel intelligitur de capitulis antiquis super quibus nondum fuerant aliqui testes recepti et hoc verius videtur. Cum enim plura capitula sive negotia penitus diversa committuntur bene possunt testes recipi et publicari super uno et non super alio et postea possunt recipi super alio et possunt contestari diversis temporibus ff. de arbi. quod tamen vel ... capitulis novis. no. quod lite pendente privilegium seu indulgentia

... obviare ratione ... [illegible]

Sub titulo de testibus

Impetrata super re litigiosa in preiudicium alterius partis non valet ut hic p3 et 6. lit. 6. litis pen. c. ultimo ubi de hoc et in aut. in medio lite sacras missas non fieri § si vero coll. viii et i. de privilegiis studio Commissione(?) ar. q. pro quam causa commissa est iudicibus res iudicata esse litigiosa ita q. indulgencia sive privilegium super ea impetrata non valeat ff. tutor. de cons. tu. lit. pendentes. impetratio obuiacioni. Sed hic dicat obuia ...ad privilegia omnia indulgentur contra ius comune et ita et ita contra communem ... privilegia viii. q. i. petisti xxv. q. ii. non statim et de con. morem et C. de legibus l. iii. in fi. ff. admin. l. i. C. de thesaur. l. i. §. ... sic debent exponi obuia id est consueto et racionabili cursui privilegiorum obuiatorum debeantur q. esse non debet / nec valent privilegia que nimium ledunt ... de decimis suggestum et i. de verborum sig. q. pro nouale et ar. C. de pacibus inpe. of. quoc et l. nec cap... nosa l. et ... Capit[ulum] primum quod ... a testimonio repellitur consimili morbo laborantibus hoc intendit

Idem norwicen. Episcopo
Ex sonat [illegible]

Petisti utrum si coram te vel alio quolibet negocia ventilentur nolumus ut aliqui morbo consimili laborantes si tercius sit aut legittime pro hoc possint conuinci si ab alterutra parte testes adducti fuerint in testimonium admittantur / Morbo consimili sic iii. q. iiii. § item testes et de c. veniens et de

Confessis c. fi. ubi de hoc sic et iudex qui est consimilem com(misit) potest recusari sup. de iudic. cum q... dic et qui in crimine detinetur non potest alium demittare(?) ut iii. q. iiii qui sunt et c. postulasti et § porro in fi. et i. q. ii. multi qui pro... et iii. q. de scripta ad in terra non potest alium corripere qui in simile delictum corruit xxxv. di. una tantum si xe... xiv di. § i et l. ep. 4 di. in sacerdotibus, iudeis infidelibus contra infidelem debet admitti in testimonium ii. q. vii. si heretici et c. non potest et xxiii. q. iiii. ypocritas. Sarracenorum xxxiii. q. ult. dispar et melius i. decimis tamen fit et l. in di. nulla xxvii. q. iiii. constituit foueri lxxxvi di. pascit l.

Capitulum istud tamen contra iudeum admittitur in testem et non econtra

Idem ex concilio lateranen.

Iudei siue sarraceni nec testimonium christianorum aduersus iudeos in omnibus causis cum illi aduersus christianos testibus suis uti presumant recipiendum esse censemus et anathematis decernimus feriendos quicumque iudeos christianis noluerint in hac parte preferre cum eos christianis subiacere oporteat et ab eis pro sola humanitate foueri / Supra eo et i. q. ...
et ita iudicatur q. pater et mater non possunt ferre testimonium in causa filii iiii. q. iii. § item testes ... idoneus

Capitulum Iudei presumant de facto quod de iure nulli infidelis contra fidelem ut hic. 6. eodem de...

impiorum(?)
de corruptis(?) iudicibus
in(?) dictandis(?)
i. inspecto
ad nimium ledere(?)
de decimanda(?) et vitando(?) principium(?)
impetratori
i. leprosi
malato(?)
vetus(?) leprosi
pacientes(?)
Iudei
Fornici

Ad mattha gerunt ... recipit
Alii parochi gerunt patre lambergar recipit
Sic possunt ... propter prorogandus ...

Et quia causa filii causa patris esse videtur quia dampnum et emolumentum ad eum pertinet ut ... Item testimonium vero palam / et in sua causa nullus testis ydoneus ... q. iii. nullus ar. iii. q. v. c. i. / et pater et filius pro una persona reputantur xxx. v. q. iii. consanguineos ... matrimonium acceptum prohibetur / Vo. patris ... esse videtur et ceteri consanguinei non admittuntur ad coniungendum matrimonium sive esse disiungendum propter consanguinitatem favore matrimonii ut dicunt domini ... tercia ultima / illi esse ... sunt perfundi ut ibi dicit ... de his ... qui suspecti sunt ut in ... ubi aliter superior est divitiis potentia et honore pater vel mater alterius non est admittendus ... equalitas est vel modica esse excellentia admittitur ut dicunt ultima ... quia et ... in matrimoniali causa sed in aliis non ... pater pro filio vel econtra non recipiuntur ut dicunt ... predicta et illa decre... in si que ... neque in coniungendo vel disiungendo propter consanguinitatem ut dicatur. Firmatum contractum per consensum mutuum de presenti ... non potest ad dictum unius testis quia ... illa ... dictum unius testis sufficit ... c. ... c. Veniens ... in ... Item ... non ... debent quia ... dictum ... impedire matrimonium contrahendum ... per sola fama ... de consanguinitate ... matrimonium contrahendum ... dirimunt contractum ... et sic non ... dirimunt ... c. ...

Utrum viro negante se mulierem affidasse prius mater mulieris et altera mulier possint ad testimonium recipi. Con. t. t. R. quod mater filie videtur matrimonium et honorem diligere. ubi vir superior est divitiis nobilitate potentia vel honore. testimonium cuius videtur esse suspectum et ideo non esse aliquatenus admittendum. Super illa questione quam fecisti an mulier coniugenda non sit viro eo quod sola mater alterius utriusque eos esse consanguineos confitetur. R. quod si non est firmatum matrimonium inter eos asserente matre ipsos esse consanguineos non debent coniungi quia presumptio est non modica quod se linea consanguinitatis attingant. Si vero matrimonium est firmatum non debet sine plurium iuramento dissolui etc.

Idem matheo Cardinali. Super eo quod a nobis tua devotio postulat

Licet universis fidelibus ... quod non est licitum alicui christiano et inconiugi

Cruas tristi infirmito ut cause sue vnius tantum quasi legittimo testimonio finem imponant, etc. quas (?) inter vos et quoscumque emiserit quos in qualibet causa xpi-ani et maxime clerici. non minus quam duorum vel trium qui sunt probate vite et fidelis conuersationis testimonium admittatis iuxta illud dominicum. In ore duorum vel trium testium stat omne verbum/ quia licet quedam sint cause que plures quam duos exigat testes. nulla est tamen causa. que vnius tamen testimonio quamuis legittimo terminetur. et licet insto... ar. a maiori sc. xl in di. dispensatio et xi q. i. magnus sc. xxx ii q. vi. sc. paulus. fidelis quis. et ita iudex de... non admittitur contra xpianum ad testimonium. ar. xii q. viii sc. hereticum et c. non post pt. pam. ... q. iii ... pictus ... cum. ... iudei non ... qui illi ... tu ... illud ... non debet. duorum et non paucorum ... sequitur et sic affirmatiua ... negatiua ... q. iiii. equaliter ff. de manumissis l. iiii. in prin. ff. de dolo ... ff. delis ... quod ... nega-tiua ... affirmatiuam non ... id ... alienum ... quod di. ... est transisse ... alienum ... non ... Quedam sunt cause

Que plures testes requirunt sicut testamentum vbi requiruntur vii testes. C. qui te. fa. pos. ... tissima et C. de testa. sunt vnius pubes ... esse testes. C. de testa. ... et in codicill. v. requi-runtur. C. de codicill. l. ultima. Item in donacione causa mortis v. testes requiruntur. C. de donat. c. morte. ... et in casu quod ... q. in ... vnius ... mal-tius ... et sic non obstat de con. di. iii. ... et par-uulos vel vbi ... non est ... te-... c. ... et ... de ... / tamen ... testibus ... induat ... q. in ... ff. que ... ff. de dolis ... ... testator ... / ...

Idem firmat Episcopo. Ex litteris et c. quidam nobilis tue Episcopatus qui-dam legittime sibi co-pulans cum eam per domino fere per septennium tenuisset, consobrinam patris eius antequam eam duceret se as-seruit cognouisse ad quod probandum testes de sua fa-milia res produxit. Re-quiritur ut si res ita se est per illorum testimonium illud ab vxore nulla ratione diuidi patiaris. nec tamen testes aliquos audias nisi proba-te essent vite et opinionis de quibus verissime non verisimile

Theopompus pergerat dogtaiat

Esset tamen deberent pro aliquo declaratae etc.

In litteris consobrina allegabat [illegible] affinitate in tertio gradu [illegible] olim [illegible] ad septimum [illegible] testes quos actor [illegible] familia sua produxit non valent [illegible] domestici sive familiares [illegible] non est admittendus [illegible] familiares de quibus legitur [illegible]

[illegible]

Urbanus Tertius.

Cum venisset ad apostolicam sedem [illegible] magister nobis exposuit quod cum lite pendente

Super eo causam que inter [illegible] et Abbatem de Stanle [illegible] vertebatur commisit iudicibus sine debito terminandam et quia mandatum quod si sententiam illorum non obstante appellatione promulgatam tamen actore apostolica confirmaretur. Nec appellatio illa impediat que interposita dicitur occasione mortis predicti [illegible] postea emergerit et responderit et testes duxerit producendos quosque aliis super quibus testes fuere producti et publicati depositiones eorum vel renunciatum fuit testibus hinc et inde nullis aliis ab alterutra parte super eisdem receptis secundum tenorem ipsorum mediante iustitia terminetis. Si que vero sunt questiones super quibus vel testes non fuerunt producti vel renunciatum eisdem audiatis. Si qua hinc inde proposita fuerit finem illis debitum imponentes etc.

Cum venisset confirmatio [illegible]

[illegible]

Corpora [illegible] infirmant [illegible]

[illegible]

Credunt quidam / contrarium dicer(e) q(uod) ptes non possunt amno cas de re iurisdictionem q(uod) litteris illis eius iurisdictio sit finita p(er) morte mand(antis) ex(tra) optimum. c. s(i) t(ibi) [illegible] de offi(cio) dele(gati) significantibus. quia actio sit extincta velle non revivisceat de con(sensu) di(visione) in querere et ff de solu(tionibus). quia res [illegible] actem aream [illegible] de re missa. pig(noris). ad ea / e(nim) privatorum consensus eius no(n) facit iudice(m) qui nulli pre est iudicio. c. de iuri(s)dictio(ne) om(nium) iudi(cum) privatorum et hoc p(er)tractatur ff si certum pe(tatur) eius qui in provincia [illegible] et si tibi in hoc minores [illegible] et q(uod) dicat p(ar)ata exigit f(ieri) p(er) a(r)gu(mentum) sup(ra) de offi(cio) de(lega)ti gratia / et mulge q(uod) atricio fiunt fiend(a) an(te) morte ut dep(er)it illa dixe [illegible] et sic p(er)mata sunt imp(er)fecta ut illi [illegible] de(cer)ni loqui de causa facto ad illa iusti(tia) que tenuit viciis q(uod) fiud est in(ju)sta de iusta et liu(n)t. [illegible] et in q(uo) ad devotissima sicque ad dicat primo q(uod) sin(e) affirme qu(i) dicat [illegible] dicere q(uod) plura [illegible] unus dimissa [illegible] et si quibus fuit lata sententia sup(er) quibus [illegible] no(n) sic. [illegible] causa que alis renunciata. si renunciatio fuisset. licet nullos testes p(ro)duxit p(ro) illa que renunciavit non e(st) ullus admittenda quia licitum est cuilibet renunciare iuri suo [illegible] q(uo)d q(uo)d periculosa et c. de pac(tis) si quis in contrahendo et c. adde q(uod) non e(st) licitum iterum adducere q(uod) semel renunciat c. de iuris [illegible]. si quis iuris iurandi et remittentibus accusaciones suas non est recursus dandus ad eas ff de edit. c. l. quidam. s(i) si venditor vel [illegible] si alii recepti fuerunt et renunciatio productioni / alios p(ro)ducere non possunt j. c. de testibus [illegible].

Cum tue civitatis conjugalis questio tractatur exp(ar)s vero que matrimonium accusabat testes p(ro)duxit legittimos qui consanguinitatem inter p(re)dictos confirmiter asserebant in primo gradu ponendo duas p(er)sonas videlicet et j. diceres illos esse fratrem et sororem. p(ar)s ad corroborandam assertionem suam tamen testes offerentes quorum publicatio instrumentum q(ue) p(ar)s accusantium testes illos non esse recipiendos p(ro)ponit et tu non esse consuetudinem ecclesie affirmas ut post receptos testes qui consanguinitatem sine forma canonica computavit, alii ex opposito admittantur presenti pagina Rhedemus q(uod) si non est aliud canonicum quod obsistat non obstante illa consuetudine ut pote iuri contraria testes recipere non omittatis/

Testes in primo gradu sufficit enim in computacione consanguinitatis usque ad primum gradum [illegible] de stipite [illegible] dicunt j. de consanguinitate [illegible] [illegible]. v. q. v. c. j. et j. de divortiis [illegible] j. c. [illegible] [illegible] instrum[entum] [illegible] qualiter [illegible] poterit

Clemens iii.

Series tui scripti nobis apparuit q(uod) inter filios [illegible] nobis [illegible]

Ex parte autem opposita id falsum esse dicebat et sorore(m) [illegible] corroborandam [illegible]

[illegible] a faciendo [illegible]

Probari quod b. et c. non fuissent frater et soror, quia de consanguinitate non fit instrumentum sed ut videtur credo quod instrumentum illud non [illegible] inducebatur directe super consanguinitate sed inducebatur super aliquo in instrumento contento sicut super aliquo contractu b. et c. eius filio [illegible] et aliis facere et sic dicebatur frater et filia vel appellabantur in instrumento pater [illegible] et nepte et sic inducebatur instrumentum potuit probari post conclusionem testium sed [illegible] sit remuneratio seu conclusio in causa. i. de fide instrumentorum cum dilectus [illegible] Contrarium [illegible] quia quod [illegible] obiciebatur quod testes aliqui presentes [illegible] ut ff. de [illegible] et ad [illegible] probandum non solum post publicationem testium immo et post sententiam testes sunt admittendi. ff. de probationibus licet [illegible] ad [illegible] i. de [illegible] venerabilis et i. c. [illegible] et ff. c. [illegible] de re iudi. lator et c. consanguinitatis. Hic [illegible] instrumentum [illegible] probari [illegible] de [illegible] sed optime, immo [illegible] dicunt quod [illegible] consanguinitatis [illegible] quia post publicationem testium non sunt alii testes in contrarium inducendi. ar. supra c. fraternitatis et c. [illegible] quod [illegible] non [illegible] de [illegible] salva pace illius ipsius in [illegible] quia in alio casu loquitur illa quia agitur de falso ut dictum est, nec per illa decretale offenditur et ad illa que dicit quod post publicationem testium non sunt ulterius testes admittendi quia illud locum habet [illegible] super eodem [illegible] inducuntur super quo alii inducti fuerunt quia illud non licet nec [illegible] illos inducit nec adversarius super c. fraternitatis et in [illegible] de testibus [illegible] quod modo [illegible] illa et [illegible] [illegible] est, [illegible] dicunt quod non observatur in causa matrimoniali et ibi [illegible] recipi [illegible] super eodem articulo, et dicunt illud esse speciale in favorem matrimonii ar. ff. de [illegible] et de spon[salibus] sicut in [illegible] et ff. de consanguinitate et affinitate [illegible] ubi testes nondum fuerant recepti et ff. de probationibus [illegible] et quia post sententiam audiuntur [illegible]

[illegible] an matrimonium. Sententia lata contra matrimonium non transit in rem iudicatam. ar. con. supra de probationibus licet [illegible] si non poterat omitti in probatione sine periculo anime ibi poterat omitti sine periculo, quia in peccato est ingrediendo sed in separando periculum est si non sunt consanguinei. b.

Carnalis copula probatur per congruens testimonium de visu vel auditu vel fama et alia adminicula [illegible] suffragantur [illegible] fama et coniecturas

Celestinus Tertius.

Preterea cum aliquis accusat aliquam cognovisse an sint testes interrogandi de visu aut sola vicinie fama sufficiat. vel si inductis testibus sit accedendum qui carnalis copule se conscios esse fatentur sed de visu nichil affirmant. Respondemus quod si testimonium conveniens de visu reddatur vel etiam de auditu et presumptionis presumptiones violentam famam consentiens subministret ac alia legitima adminicula suffragentur standum est testimoniis iuratorum. et eius circumspectus iudex ac discretus motum animi sui ex argumentis et testimoniis que rei aptiora esse compererit conformabit.

Carnalis copula probatur per congruens testimonium de visu vel auditu vel fama et coniecturas [illegible] amplexus et oscula. Colloquia tactus basia [illegible] sunt [illegible] venerea [illegible]

Effectus testimonii

Preterea consulatis si quo sub gestis nisi viderint / quia forte audierunt ... quia viderunt solum ad sola in lecto ... si non viderunt eos carnaliter commiscere auditu quia forsitan testes distabat tenui pariete a commiscendo tibi audiendo eos sibi commisceri si non videbunt ...

Dictum sufficienter est de presumptionibus litteris et cetera. Ecce hic cum omnibus iudex formabit motum animi sui de rebus in genere et in ...

Innocentius III consulibus et populo Beneventan.

Cum a nobis et a canonica et civilia iura sequentes distrahatur in singulis ne unius iudicis quantumcumque fuerit auctoritatis verbo credatur in causis sive super testimoniis vel testamentis quibuslibet sive aliis contractibus quocumque agatur nec scriptura eorum nisi testium amminiculo fulcita eam obtineat firmitatem quin ei possit et debeat duorum vel trium testium bonorum virorum testimonia prevalere salva in omnibus sede apostolica auctoritate.

Cum a nobis canonica ...

Duplex est ...

Captura [illegible] [illegible] testes

Examinari [illegible]

[illegible]

Tum defendit [illegible] a [illegible]

[illegible] pape [illegible]

83

Idem Tyrien. Epo.

De testibus et c. Continue taliter Rx quod si testes inducti sint ad exceptionem dilatoriam solummodo probandam tum super ea tantum iuraverint dicere veritatem super principali nec debent audiri nec coga testimonium perhibere ut pote super quo deponent non iurati. Si vero ad probandam exceptionem peremptoriam ab alteruter partium inducuntur reliqua pars super principali negocio eos deponere forte peracit et ut cogantur super toto negocio dicere veritatem sacramento eos postulavit obligari ad id sunt sine dubitatione cogendi nisi forsan sufficiens productio testium super principali causa facta fuerit vel renunciatum testibus vel depositiones testium fuerint publicate.

De testibus inductis [illegible] non iurati [illegible] [illegible] dilatoria [illegible] [illegible] petatur [illegible]

[illegible]

Cum in [illegible] constituit [illegible] [illegible] de probationibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] testes [illegible] [illegible] admitti [illegible] dilati [illegible] dilecti et ad dilectus [illegible] statuendum [illegible] septimo [illegible] [illegible] testes [illegible] [illegible] de probationibus post cessionem [illegible] de fide in [illegible] [illegible] de probationibus post cessionem [illegible] septimum [illegible] [illegible] testes [illegible] testes [illegible] [illegible] [illegible] de testibus [illegible] de probationibus [illegible] [illegible] testes [illegible] [illegible] de fide in [illegible] testimonia [illegible] testes [illegible] de fide [illegible] [illegible] testes [illegible] [illegible] de fide [illegible] de probationibus [illegible] privilegiis [illegible] testes [illegible] apostolice sedis [illegible] [illegible] de testibus [illegible] [illegible] [illegible] pape [illegible]

Et in [illegible] de [illegible]

Quod deponant super principali non debent cogi ad id nec esse si sponte vellent quia [illegible] super hoc cum velit [illegible] illorum super illo ar. ff. de pet. hereditatis l. si quis libertatem. et ultimo C. qui legitime persona[m] standi ultimo et facit ad hoc ff. de interrog. l. si duo patroni. C. eodem [illegible] si testes inducti super possessione deponant super proprietate non possunt inde probare ut est ar. ad hoc C. de cau. poss. et pastoralis et si petentur ut deponant super principali ad inducebant ad probandam dilatoriam [illegible] appellanti ad hoc [illegible] quod si inducant super exceptione dilatoria que prius ante litem contestatam [illegible] non [illegible] astringi iurare super principali quia a lite non contestata testes recipi non debent. C. ut lite non contestata. [illegible] et probabile [illegible] c. quod quo [illegible] post illos et [illegible] tenere [illegible] illos [illegible] testes et per veritatem cause. ff. de dote post [illegible] ac [illegible] sufficienter. ex quo sufficienter probato testium facta est non [illegible] alii admittendi ut hic [illegible] et [illegible] aut denegatur. j. c. [illegible] publicare sic [illegible] attestationibus publicatis [illegible] exceptio peremptoria et probari de exceptione. C. si quis de probari exceptione. Novus enim articulus est exceptio peremptoria et ideo post probari [illegible] attestationibus principalis [illegible] in ea appellatione. j. c. ex tenore. C. de dolo et [illegible] fine [illegible] c. fraternitatis ut j. de fide instr. cum Iohannes. C. de iur. [illegible] hanc ut [illegible] [illegible] super exceptione vel pacto de non petendo vel rei iudicata et [illegible] probari ante [illegible] attestationes ut hic [illegible] [illegible] stultum reputo cum aliquis probat peremptoriam exceptionem [illegible] adversarius non [illegible] non indiget aliqua exceptione [illegible] probat [illegible] [illegible] et [illegible] sua exceptione [illegible] alius articulus. C. de [illegible] exceptione [illegible] in teste qui [illegible] est post publicationem et illa exceptio peremptoria. j. c. [illegible]

Supra. c. ex parte a. et eodem [illegible] volo probare testes falsos dixisse quia [illegible] possum post apertionem testium. C. de probationibus [illegible] et. C. [illegible] j. c. ex tenore. Et nota hic [illegible] casus in quibus testes publicate attestationibus non recipiuntur super eodem capitulo. Si [illegible] sufficiens productio facta est vel publicatio sit facta. Et hic [illegible] ad idem est modus agendi [illegible] [illegible] alio [illegible] j. c. veniens [illegible] j. c. ad nostram [illegible] alias personas agatur. j. c. primo [illegible] [illegible] casibus cum exceptio peremptoria [illegible] attestationum impedit [illegible] quibus opponere voluit et probare [illegible] [illegible] negotio sit iudicatum [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] de lite contestata. c. [illegible]

Constitutus in presentia nostra procurator magistri R. proposuit quod cum decanus et capitulum Cicestren[sis] ecclesie latori presentium in proxima archidiaconatus Richemundie canonice contulissent magister G. qui archidiaconus Richemundie nominatur ipso post appellationem ad nos interpositam spoliavit eundem. Cum predictus R. admissis testibus sua commissionis litteras impetrasset memoratus G. litteras venatorias revocatorias impetravit et inter alia postulabat predictus G.

Marginalia: [illegible] petitione hereditatis. [illegible] illo articulo. [illegible] ad [illegible] [illegible] predicat ad aliud. [illegible] publicatio attestationum [illegible] producto teste in [illegible] [illegible] in alia [illegible] post [illegible] attestationes. [illegible] testes. [illegible] in teste [illegible] [illegible] testium [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] restitutione.

Ut fratrem deposi-
tiones quorundam testium
apperiri sed procurator partis
eius eas aperiendas non
esse dicebat Cum uero in
hac causa fuissent indu-
cti si in ea que Eboracensem
Episcopum et eundem R. ulterius
tu &c. quod nos eas apperire
noluimus Sed tamen duplici
mus super eo mittendum
ita quod si nobis constiterit
predictum quod testes fuerint co-
ram Episcopo et decano in-
ponitum et te fili archi-
diacono delegatis iudicibus
producti esse attestationum hoc
quod eadem depositiones fuerit contenta
aliquam eo non obstante
quod testes illi coram iudici-
bus ipsis et te fili Archi
diacono fuere producti per
dicto sed si producti fue-
rint ad testimonium admit-
tantur // Capitulum decretalis
ista loquitur de ...

Apud eos depositionem [illegible] ...

Praesentium. Idem
Pauete ut si quis post
depositionem testium publica-
tam obicere noluerit in
personas eorum, et tandem tunc
liceat cum iuramento fir-
maverit quod ad hoc crimina
licet non procedit nisi for-
san cum publicatione id fuit
protestatus uel ondere po-
terit quod post publicationem
didicerat quod obicit in
personas. Ceterum cum quis par-
tes testium se uelle post
publicationem depositionum re-
pellere fuit protestatus
si quid per ipso dixerit de-
fecti non credatur. &c.

contra

P[ra]esentium. Si quis. 1. [con]tra quem pro-
ducuntur testes. qui enim producit
testes [contra] personas eorum dicere non potest
in sua causa, nec in alia, [in]fra. ex noua causa.
Si in dicta eorum bene potest dicere si sibi [placuerit] sed
in testimonium eorum sine [contra]dicente si in[uen]ti sint
[illegible] sine eorum [forma]lia [illegible]. q. iii. S. si[c]
testibus et e[con]tra [illegible] [pro]ducit testem [per]-
sonam eius app[ro]bo et ideo [contra] personam
eius dicere non possum et ideo si approbo
illum [pro]inde et teneor. [sicut] [illegible] [con]tra me
xix. di. si romanorum. Sed quod sic dictum [contra]
[illegible] [illegible] in dicta dicere possum si inde[bi]to
[illegible] [illegible] sibi ipsi uel esse aliis testi-
bus meis uel si fiat [per] aduersario meo
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] Sed qui pro-
ducit instrumenta non potest aliquid
dicere [contra] illa qui diligenter de-
buit [pro]uidere instrum[en]ta an facerent pro se
an contra se [illegible] [pro]ducat illud [illegible]
in teste illud [pro]uideri non potest quia fre-
quenter mutauit [propter] eo quod dicit se scire
re [illegible] dicit se nescire quod sciuit
[illegible] et [illegible] causa [quia] [illegible]
ture ab [illegible] parte [per] [illegible] [illegible] sibi
derogat. C. de fide instrumentorum et [illegible]
[illegible] j. de fide in[strumentorum] [illegible] / [illegible]
quis dicit se nolle uti instrumento [pro]duc-
to si argu[atur] falsitate. C. de fide instru-
mentorum. l. in. [personam]. obicere potest
quis in persona teste quod sit [illegible] in-
famis [conspirator] inimicus quod sit cor-
ruptus quod sit seruus [illegible] posset
super hec inuenire exempla de [illegible] me-
lius dicitur j. e. testimonium iura-
menta iuramentum est hic legitima [pro]ba-
tio quia quilibet presumitur bonus
nisi [pro]betur malus. C. de [illegible] C.
[illegible] et j. de [pre]sumptione [illegible] et C.
quiuis [illegible] non pos. super [illegible] [illegible]
[illegible] et consc[ienti]a uel fides [probat] [iura]-
mentum j. de [illegible] [illegible] Si uero aliquis
sic j. de [illegible] pastoral[is] [illegible] et [illegible]
[illegible] iuramentum [pro]batur [illegible] rem
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et quod hic
dicit de iuramento isto [pre]stando locum
habet in causis ubi de [illegible] calump[nie] [illegible] in-
[illegible] [illegible] de ueritate dicenda [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] j. de [illegible]
[per] litteras [illegible] [illegible] de electione [illegible]
et est [illegible] quod sic [illegible] in quadam
[illegible] que incipit [illegible] j. e. et ita
iuramento de ueritate non [illegible]
iuramentum de calumpnia super [illegible]
[illegible] [illegible] ut hic [illegible] et [illegible] de elec-
[illegible] [illegible] et [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] Si [illegible] iuramento esset de ca-
lumpnia non est illud [illegible] [pre]standum
C. de iure[iurando] calump. aut in hoc [illegible]
et in aut de [illegible] qui [illegible] adap-
[illegible] [illegible] ubi de hoc expressum est ad

[illegible] [illegible] v. Unde supra. [illegible]
[illegible] quod dicit quod in qualibet
causa hoc iuramentum est [pre]stan-
dum sive [illegible] sit de calump. sive
de ueritate dicenda et est speciale.
Et [illegible] hic [illegible] quadam [pre]sumptione
quia ad [illegible] [illegible] [contra] testes ad
[pro]ducendum. et [pro]pterea ad publicat[ionem]
[illegible] [illegible] [illegible] testes in
[pro]pterea [per] iuramentum tollitur illa presumptio
si j. e. [illegible] et j. de [illegible] [pasto]-
ralis. Sed illud non credo quod sufficiat
[pro]mittere [illegible] [illegible] [illegible] sufficiat
Sed quod [illegible] [illegible] credo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Sed [illegible] mu-
tauit ut dicitur et quod [illegible] hic
[illegible] [illegible] [illegible] ubi de calump. non
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] legum ubi dicitur ad noua leges
statutum ad eas [illegible] [illegible] non in
quibus ipsa lege pena specialiter ad-
iecta est. [illegible] in simile est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] statutum
sunt et [illegible] publicationem [illegible] quod [illegible]
malicia non [illegible] ad [attestationes] non
[illegible] et hoc ubi de calump. non sunt
[illegible] [illegible] hoc difficile est
[pro]bare nisi [per] iuramentum, sic j. de [illegible]
[illegible] pastoralis. et [illegible] [illegible] [iura]-
mentum sicut [illegible] casu [illegible] [illegible]
statuto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod
noluit fidem adhibere dicto illorum
testium et sic [illegible] non est hic [illegible]
[illegible] di. si romanorum in q. viii.
[illegible] [illegible] j. de [illegible] [illegible]
C. ad legem [illegible] [illegible] qui falsos
ff. de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
C. de [illegible] quibus ut [illegible] [illegible]
est absurdum [illegible] ad hoc [illegible]
[illegible] putauit. C. de testibus [illegible] [illegible]
[illegible] dicit [illegible] semel [pro]bat re-
[pro]bare non [illegible] [illegible] q. ii. [illegible]-
tissimi. ff. de [illegible] [illegible] ff.
de adulter[iis] Si uxor. et j. de [illegible]
[illegible] quemadmodum [illegible] non [illegible] quod
[illegible] [illegible] [pro]babile sit. [illegible]
[illegible] testem [pro]prium non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sicut [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] q. [illegible] que si quis testibus et
[illegible] sola [attestatio] [illegible] amplius
non sit [illegible] non [illegible] quia [illegible]
[illegible] est de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] dicit in ea [illegible]
s. lege qui falsas [illegible] [illegible]
et lege [illegible] et ita sola [attesta]-
tio non ualet si non est [illegible]

contradicant

[con]stitutio

nota

de fide instru-
mentorum
l. scripture

De testibus
[illegible]
[illegible]

[illegible] [illegible]
[illegible] non
[illegible]

de iuramento
calumpnie

[illegible]

[illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible]

in prim[o]

[illegible] [illegible]

de lege [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible]

de [illegible] [illegible]

papa
[illegible]

Si potuit ... / si ... pena ... / ... — 85

... Quia actum quin creditur s(upra) ... dicimus si presumptum fuit ... et non ... tunc si dixerit ... non ... et ex parte de facili non creditur ... nullus ... creditur ... difficile est ut ... audiatur ... nullus audiatur ... de falsis ... quilibet ... presumptus ... de facili credatur ... presumptio ... si ... testes ... aliquid ... si ... de facili non credatur nisi ... respectu ad qualitatem persone ipsius testis ut puta si est talis ... honestus ... et nulla suspicio est contra ipsum ... aliquid dicere timore aliquo ... tunc credi ... si non sit ... presumptio ... tunc non creditur / vel de facili non creditur ... tunc ... bene creditur. Et sic ... de facili non creditur ... testes a ... producti ... equalis honestatis ... maiori numero ... auctoritatis ...

Item lucdon(ensis) et clien(sis) ... In nostra presentia constituti igitur hinc plures fuerunt testes inde in numero pauciores producti quorum non solum diversa pernitus in quibusdam constat testimonia reddidisse ... ad multitudinem ... respicere non oportet. Sed ad testium qualitatem et ad ipsorum depositionem quibus potius lux veritatis assistat ex quibus motum sui ... iudicium informare. Ad quos si testes utrimque producti eiusdem honestatis et existimationis exstiterint / cum constet testes monachorum esse testibus archidiaconi numero pauciores pro archidiacono sententiam profertur. Si vero testes ex parte monachorum producti tante preeminentie fuerint quod eorum auctoritas sit numero multitudini preferenda ab impetitione archidiaconi absolvatis eosdem.

In nostra ... adversus ... tate testium ita distinguere. Si testes ... non valet ... de ... licet ... testes ... non ... et ... ad ... qui falso vel ... de causa ... Si non ... testes ... pluribus talis ... non obstat ... aliquid ... Si vero plures testes ... non valeat ... in ... scripture ... imputari ... Si ... testibus alterius partis ... testimonium plurimum ... testes ... licet ita sit in ... quia testes non potuit ... ut ... testes ... testibus sine ... veritatem ... et ... absistat ... anteceßore

De testibus et attestationibus II

Supra de consuetudine cum dilectus ... [illegible]

[illegible]

Idem post sancti Fridiam
lucan et magistro G. canonico.
Nam litteris ve presentis
stris cum depositionem testium
intellexerimus minime esse de lucii (?)
electum sufficienter osten-
sum, nisi de auditu tantum et
fama tum super aliis si
que forte videntur esse
probata testes sunt soli vel
tales, qui non potuerunt
illa legittime comprobare quia
vero super memorato quod idem elec-
tus dicitur commisisse tamen pri-
dua testes non fuere re-
cepti propter appellationis ob-
ice laica vel femine in tali
reperiuntur articulo contra
ipsum nos ut tamen irregula-

[illegible]

Beneficiaria i
[?] Recolitis

venerit in quo commissio fuerit tibi instante et petente dicta testium publicari et earum copiam et tempus ad contradicendum [illegible] publicavit et optinuit ad viii

Ratatis obiectio non re-
maneat indiscussa. cum igitur
testes testes sive lay-
cos sive feminas dumtaxat
ydoneos qui ad hoc fuerint
ad probandum inducti rece-
patis legaliter et examinetis
prudenter examinantes
plenariter si quis eos im-
pedire presumpserit quominus
testimonium perhibeant
veritati. demum attestationi-
bus publicatis si forte con-
stiterit sibi irregulari-
tatem huius non esse proba-
tam dictis eidem electo pur-
gationem canonicam de ob-
iectis per vii canonicos ma-
ioris ecclesie vel fortes eccla-
rum civitatis lucanae presbite-
ros seu dyaconos bone fa-
me parendam qua recep-
ta prefigatis ei terminum quo
consecrandus nostro se con-
spectui representet. Si vero
irregularitatis fuerit impe-
dimentum probatum vel in ter-
mino constituto non presti-
terit purgationem indictam nos-
trum et prelatorum ecclesie lucane
amonentes mandetis et
ex parte nostra capitulo ut
electionem de alio non

Differant canonice ce-
lebrare. Archipresbiterum
autem lucanum et G. sacristam
qui contra predictum lucanis
nobis sub nomine maioris
partis capituli destinarunt
cum constat per attestati-
ones predictas longe
maiorem partem capituli non
fuisse constitutam huius litteras
ab officio et beneficio de-
crevimus esse suspensos
donec nostram meruerint
indulgentiam optinere.

Tam litteris. auditu hic quo testimo-
nium de auditu tantum quod fama non
facit fidem. j. de acc. inquisitionis. sicut
quesiuisti et. j. de eo qui cog. consang.
uxoris sue et c. super eo. et ar. con. ij. c. porro ubi
creditur testimonio de auditu ad fa-
mam. xxxv. q. vi. dixit. sed ibi in c.
dixit loquitur de presumptione violenta
et specialiter est in eo casu. alias non suf-
ficit sed tantum fama purgationem inducat
ut in decre. inquisitionis et hic ut proxi-
mis esse probata. no. quod in causa
criminali. et civiliter mota licet ac-
tor habeat presumptionem pro se non tamen defer-
tur ei iuramentum immo. locum habet
quod actore non probante reus absolvitur.
C. de eden. qui accusare. sed si infa-
matus est quod hic dicit tamen se purga-
re. In civili est aliud quia si ac-
tor habeat bonam presumptionem pro se ha-
bito respectu ad qualitatem persone
et cause defertur ei iuramentum
ut de iur. iur. c. ultimo et C. de c.
et in bone fidei. i. singularis autem
non valent. C. de probationibus licet et
s. de electione. bone et. c. cum dilec-
tus. talis. comprosi vel male opi-
nionis. tamen eis non creditur. iii.
q. vii. testes. cum tunica. corrupta
alias non obesse proximo. di. valen.

suspensio ante papam
absolvit superior

Capitulum xxxvii

[illegible] ... quod cognovisset eam corrupta esset. extra de bigamis debitum sive laycos sive feminas non quod eis opponitur crimen sive irregularitas in modum exceptionis contra electum similiter indifferenter admittuntur layci et femine ut hic ut hic patet et statuit in decima actione extra eodem titulo capitulo quia licet agatur de crimine non tamen agitur criminaliter ut in capitulo super eodem cum procurator interveniente extra de accusationibus super quibus in fine non admittuntur in crimine propter ... ultimo et ... in testamento admittuntur ... [illegible]

Idem Dilectis Episcopo decano et priori ... Eboracensi.

Cum olim Archidiaconus ... Cantuariensem Archiepiscopum super statutis ecclesie proposuerat querelam ... mandavimus ... in s. partes adversa producitur Archidiaconum per exceptionem ... repellere valeat ab agendo partibus si potuit fieri vel procuratoribus earum a dilecto ... et ydoneum convocatis et lite legitime contestata testes quos Archiepiscopus in anglia et quos Archiepiscopus duxerit producendos in ytalia recipere procuretis. Cum igitur archiepiscopus citatus legitime per se vel per procuratorem suum ydoneum noluit comparere aut litem esse contestari. Vos testes maxime senes et valitudinarios quos Archidiaconus duxerit producendos sub appellatione obstaculo admittatis et depositiones eorum conscriptas ad sedem mittere apostolicam destinare statuentes partibus terminum peremptorium quo per se vel responsales ydoneos.

instancia
auditur
recipitur

Cantuariensis

Nostro se conspectui re-
presentent sententiam receptu-
ri etc. Cum olim super statu
Meneuen. ecclesia causa meneuen. que ali-
quando sicut dicitur olim fuit archie-
piscopalis sicut apparet per privile-
gium ipsius ecclesie quod Cantuarien.
episcopus archiepiscopus tenet pro suffraganea
ecclesie sue) Et archidiaconus ipsius
ecclesie super statu seu libertate ipsius
monuit quendam archiepiscopo Cantuarien.
dicens eam liberam esse, et prestare
debet esse metropolis super ceteris ecclesiis
wallie. hoc. dic. c. qui solum monuit
exceptionem. forte abiciebatur ei
quod non habebat mandatum. et sine lit-
teris capituli sui et episcopi non erat audi-
endus ut s. de procur. c. i. Sed non
est verum tamen casu quia quilibet clericus
ecclesie minor potest iniuriam ecclesie sue ne
seruatur in priorem statum xvi. q. vi.
non liceat. et alibi quod dictum est
ff de lib. ca. l. i. n. 4 in libertate
quecunque persona si agat contra libertatem
aliorum ff de preditor. pomp. s. vl-
timo et sic non. Et ita non quilibet
tenetur agere pro ecclesia vi. q. in qua-
dam et v. q. v. non nos et sic vna
iure resistit omnibus propter i. distinctione
et i. de quo est si a una pro ea ad in
ut ar. et ff qui in aquibus ma-
li non sit si quis quare lege. et quia
et ita intelligit de alia exceptione pu-
ta ubi mediata vel quia esset excommu-
nicatus vel aliud simile. Item ar. de
quod exceptio peremptoria an lite
contestationem possit obici et probari et
sic repellitur actor ab agendo quod vno
est in tribus casibus quod de lite contes-
tatione. Et primo in quolibet negotio
senes et valitudinarii sic s. ut lite non
contestata. quoniam i. Re sententiam receptiue sic in-
quod contumace possit procedi usque ad
sententiam et lite non contestata. si tunc
nec literas et loquatur de diffi-
nitiua. Dic non solum senes sed etiam
valitudinarii sunt recipiendi et ideo inter-
pretatur dicere litteras testes mortuos
senes et sic istud maxime proce-
dit. Et sic est iste nunc casus in
quo testes fauore libertatis recipi-
untur. lite non contestata et sententia proferetur.

Sicut contingit in electione
prelati vel in matrimonio contra-
ctum s. ut lite non contestata. quoniam fre-
quenter. et ar. ad hoc. et de ingenuis in gene-
rali diffamatione et sic intelligebat. c. Ca-
li quod opponit istam litteram sententiam in-
terlocutoriam super remissione in pos-
sessionem si litera alteri parti non ueniret
vel si partes uenerit lite prorogata
statuitur. Sed prima littera de ipso
textu patet. Sed si iste uellet
intelligere dicere de interlocutoria de cau-
sa incidente facisset i. de dicto ordinan-
dum et c. de tussis inter al-
ia. Sed in textu uidetur obstare quod dicit
senes et valitudinarii et ad illos
sunt recipi lite non contestata
ut in c. quoniam. uidetur si ipse intelli-
gebat quod in casu isto posset recipi
pi lite non contestata. respectu actoris supple-
debuit dicere recipiantur testes.
quos archidiaconus duxerit producendos
endos. sed quod papa dicit in casu consilii
ad actor est absens contumaciter et
reus presens. s. de dolo et contumacia. cum
que. io. quod uacabit quod lo. hic de
sententia interlocutoria et testes et va-
litudinarii recipiantur ne copia
probationis subtrahatur quorum defectu
s. ut lite non contestata. quoniam et secundum te-
xtum dicat maxime. i. sed vel dic ut di-
cit. t. et ar. ut intelligi quod quod
hic dicat maxime quod verum non sunt
in antiquos contra pelacion et quod non
recipiuntur lite non contestata. nec
sit missio in possessionem propter contumaciam
si summaria uel ei quantitate sit
missio. s. e. ut lite non contestata. cum si ipsa
si in aliis etc. s. s. / Capitulo

publicatis attestacionibus potest probari
falsitas aliorum priorum testium indirecte
publicatis attestationibus potest contra
dicta testium quod sunt nominis capitulo

Idem priori de Bolonia

Rectori ecclesie de Orbell

Ex tenore uestrarum acce-
pimus literarum quod ad
uos causam que uer-
titur inter R. militem
et R. mulierem conversionem
sine debito terminandam etc.

Marginal notes: pom / priuina / prest / a more / ubi / in genere / restabatur / de dormi / presti / piens / pt probari / test / ien

testes recipiuntur lite non contestata fauore libertatis
matris

Pars mulieris proposuit quod dictus miles per iudicem temporalem praestitit iuramentum quod ipsam duceret in uxorem et postmodum carnaliter cognitam traduxerit in domum suam. Miles vero hoc inficiabatur omnino adiciens quod si esset quod praedictam cum eadem contrahere non potuit, eo quod aliam tunc mulierem prius duxerat in uxorem tunc per testes militis videret esse probatum quod ipse ante festum purificationis beate virginis Marie mulierem solemniter accepit in uxorem et testes mulieris dicunt quod in septuagesima paschali sequente festum de ea ducenda praestiterit iuramentum. Praedictus miles ab impetitione ipsius absolvi cum instantia postulabat. Verum ex parte praedicte mulieris extitit replicatum quod eo tempore licet non ante quam tempus dicti militis dixerant cum tunc alia non contraxisset fuerat intricata tamen. Pro ista contractus testes ipsi dicunt hoc longe extra dictam penitentiam actum esse detinentes tempus et locum quod praestes

tenentes eam probare parata dicens quod fuit graduensis R quod ad attestationes iam esset hinc solemniter publicatas locus productioni testium iam non erat quod dictante utrumque post publicationem attestationum super illo articulo deberent testes admitti nos inquisitioni nostre auctoritate [illegible] testes mulieris ad probandum illud articulum admittendos etc. [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

Affirmativa directe probat
Negativa indirecte probat

Nosset .i. de eo quod dicitur in ma. c.
super his contrariam ad effectum Si
vero credebat ad esse solutum cum contrahit
sit ad eo tamen posset ad hoc .i. de
eo qui dicitur in mat. c. l. et c. ve-
nientes admittendos. Hic habes contra
quod post publicationem et in causa contraria nisi ta-
ta indirecte testes recipiunt super novo
articulo vel exceptione supra e. de testibus
ubi dicitur .v. c. Sedes et C. de ex-
cepto si quis. C. de probatione exceptio
et .i. de exceptione de inquis. Super veri
vel non sit recipiendi .S. c. frater-
nitatis ubi dicitur. Sed certe licitum est
mulieri probare abstinentiam virginis et
ergo licitum est viro probare potentiam
quia modo utrumque contrarium est. ff. de proba-
tionibus ... quia non est actori licitum
quod reo non liceat. ff. de reg. iur. non
debet. et ita est ac quod per eum dicta
testificata possunt inducere testes
super eodem articulo. Sed aliud in modo
inducendi et ad aliud inter. quod su-
pra .i. c. venientes .ii. c. et in tua
.B. Capit

Et prout causa denegatur et inquantum
dilatio petita ... solemnitati legali.
potest et licite appellari ...
inde ... ad ... appellandi ... sit
in plenaritate legali

Idem priori sancti Victoris. ad
Significaverunt nobis
et .i. Cum causa que
vertitur inter inter Abbatem
et monachos sancti Dionysii
ex una parte ac Abatis-
sam et moniales de Fontel-
lis contra tam super pro-
prietate quam super posses-
sione prioratus de Argen-
tonio indictis a nobis sit
commissa. et moniales
super causa proprietatis prius lite
ingresse testes produxisset

sub illa postmodum pos-
sessionis iudicium suspenso
petitorio intentavit et .i.
unde in causa possessionis quam
moniales petebant ea ratione
quod ille quibus ipse successe-
rant inde fuerant violenter
eiecte, testes fuerunt ab u-
traque parte producti. et eo usque
processum ut publicatio iam fie-
ri deberet et .i. cum quod Et
nos confiteri abbatem et
monachos contra productionem
testium eo iuris solemnitate
super possessorio petiisse
et propter hoc .i. x dies post
interlocutoriam sententiam
appellasse nisi forte iudices
contra predictos negaverunt
pro eo contra defirmata ... inter-
dictionem testium voluerunt
reservare, nos ad quartam
productionem ad habita solen-
nitate legali admittatis
eosdem, ipsos si in probatione
defecerint in expensis legit-
timis condempnantes. Cum ipsi
adeo sit in petitorio iam
processum ut plene possit de
proprietate liquere, vos tamen causam
possessionis ad quam dicitur
beneficio Abatissa et moniales
habere recursum penitus

affirmativa probatio directa

Negativa probatio ... indirecte
ad ... .i. ... ...

Interrupit ... alias interrumpit

probatio directa est ista

De testibus et attestationibus

Terminatis in causa proprietatis postmodum petitum fuit alioquin quecumque teneretis simul utramque. De.

Significaverunt. intentaverunt op
tis sicut s. de ca. pos. pasto-
ralis ff de in i in ar. tu
fundo. § ult. ff de acqui.
pos. nali. § ml. ea rem et eo
bona qui erat et interdictum in
in dam hereditatis et bonorum possessio-
ri ff de in. i in ar. l. i. l. sic
interdictum et dat in quibus here-
dem in id quod ad eum pervenit ff
de in. i in ar. l. i. § ult. et l.
s. i pin. a. vi. si quis. et nulla i. c.
qui q datur h hered. eum. C.
si qo delic. defuncti. l. una. non at
heredem rei qui non ad quecum-
que res pervenit tenere interdictum in
in ut s. de resti. spo. cum ad sede
ff de in et in ar. cum. si tu
faciens rem illam recepit adver-
sarius tenetur. s. de resti. spo. sepe
contingit vim. ad deberet. monache
petentibus quarta productionem tes-
tium ad solennitatem legali sup
iudicio possessorio. quam ad iudicibus
denegarent monachi appellaverunt
ab interlocutoria que eis lata ut j
p3 solennitate quam habuit ult. e. p
et in aut. e. t. § quia vero
l. x dies. id tempus datur ad
appellandum a diffinitiva. y. q.
vj. anteriorem et sic p3 q infra x
dies debet appellari ab interlocutoria
s. de elect. cum dilecta. alias transit
in rem iudicatam ut ibi et pro
est tempus datum ad supplicandum
c. de pre. impe. offe. at § sup-
plicatio vim obtinuerit non. no
vitatem nisi si ro antiqua sic
j. c. premio i ff de temporibus
l. i. in si et exceptum ad pos-
set iudex denegare tanquam emendas
c. de testibus. sed ff de iudic. eorum
non vincimur. ff in. q in de illa-
ata et s. de dolo i. § ad de-
lecti ex quo tam idem est causa
in scedula sive in terra ut in que
sunt suadio est hinc in s. debuisse
lat. nisi cui. § de si. j. actum est
causa est de tracta s. de offi.

Delig. de causis vim in probationem
si q non probavit se appellasse. j. l.
dies ex causa premissa. Condempna-
tus et sic p3 q appellans in iustis
dempnatus est in expensis alteri parti
istud generale est q. de ap. ut de-
bita et q remitti debet coram eo-
iudicem a quo appellavit ut dicat
illa ut debita f. c. si. ad certa
si qui sunt pendentia non remittuntur par-
tes. ad priores iudices si apparuerint
inchoationes frustratorie appellasse. hoc lo
attingit quia iudices priores retu-
lerunt negocium domino pape et ita dese-
rerunt esse iudices pro relatione. s. de
offi. l. licet et. c. et de lac. l. i. et
ii. utr. exponit. c. / quod nisi sic de-
cisum concessus dictum est plene s.
de dolo liquere sine. non nisi q
plene liqueat nisi prius quam renuncia-
tum fuit et conclusum ad nisi renun-
ciationem possunt partes adhuc produ-
cere testes super novis articulis et i
pertinentia ar. s. de elect. dudum
j. de p. et fide in. cum dilectus et
reconsido si casu q moniales oppi-
nent imponi quod habebunt rem cum
fructibus a tempore decimum. s. de resti.
spo. quum i ff de in et in ar.
l. i. § qui indicetur est / sed
pone q monachi optinuerunt primo
in petitorio quod habebunt fructus
a tempore litis contestationis super proprietate et
imputet sibi monialibus qui primo
intentaverunt iudicium proprietate / quia
litis contestatio excquat omnes possessores
et post litem contestationem. fiunt mali fiunt ma-
le fidei possessores ratione fructuum
pro litis contestationem omnes restituendi sunt
ad ipsa re. s. de iei. ne certe
est ff de petitione here. si et si
s. si an lite sed forte inspira-
tur que sensus de novo fecerunt super pro-
prietate. et quia moniales prius con-
veniebant in quem nichil i. e.
vim i. sed legistas qui dicunt
q ex toto renunciatur iudicio pro
proprietate aucsem admittatur ad
possessorium sed iura canonica
non renunciata iudicio proprietate ut hic
dicat qui proprietate debet peti quum in i-
dicto proprietate et sed hoc iudicio
q fecerunt sibi prejudicium eius fu-

Alioquin i. pro heredis restituit de ii dote

Ornata

Habent in sibi licet ruit se probatur
habet etc. dicit ubi [illegible] an Sonett aliqui exprimamus capitula

De testibus probatorum [illegible] reprobari et reprobationem testium [illegible] reprobari
est statuts. etc. ea libro [illegible]

Fiale. Et illud quod fiet e foro ambulat. i. discernitur
forcnsis

Idem Epo plac.

Cum causam que inter dilectum filium archipresbyterum . . . vertitur ac . . . faventinum super . . . utrique parti nimis existeret honerosum ut testes producerent coram nobis. Mandamus quatenus recipies testes quos utraque pars tam super principali negotio quam in personas testium duxerint producendos ac eos diligenter examinare procures et de singulis circumstantiis solerter inquirens de causis videlicet de personis loco tempore auditu visu scientia credulitate fama et certitudine cuncta plene conscribas et testes autem etc. Quod si forte faventini vel alii eos quos dictus archipresbyter ad perhibendum testimonium veritati duxit producendos presumpserint impedire tu ipsos ab huiusmodi impeditione cessare compellas. Volentes ut effrenatam multitudinem testium refrenando volumus ut hic in quadragenarium numerum excedere testium non permittas ita tamen. Si vero depositiones testium latas esse voluerint que asseritis episcopo et abbate pomposiano recepte fuerunt testes ipsi computentur in numero prelibato. Alioquin cum attestationes ipse sint clause his decem testes vocato si necesse fuit producant etc.

Effrenatam multitudinem i. effrenatam . . .

Singillatim . . .

De testibus et attestationibus

Denario iure plebanus · de interrogationibus · [illegible]

[P]etentur et de aliis circumstanciis de quibus arcetur ff. e. ti. l. in et qrta. q. m. si testes decam- sis causa sciencie opt. querere iudex quod non reddet non valebit dictum testis in. q. mi. de law et psp. in. q. m. si qd et in aut de testibus. et ra le dudum et ita si vos iudex no quesierit et testes simpliciter dixerit pt fac valebit in. de re iudicata sic et ff. de nom. in. de pupillo. qui incant si de psonis ipsis testium an sit eongrua in. q. m. u. si inus dett testis tenetur videre an sit criminosus pumis vel alius qui no possit testificari si in q sic. qr iste sit tam sta stac de quibus qr ff. et le in in. q. in. si testes et qr teste et admodum copiam in. q. vii. ipi apta de testes si ammodum tenet dicere q in suid. l. di pprimitellis a pcem di. c. ultio et apti in c. de quasparondis demissis si quid no invenit qo stabunt posse l. q. cuy no mutat que stare debe. l. de testa. l. scimus si q iudex q no tenere videre qr nemo tenet pdere se. r. no tibi dico et aut auctas lo de co qui i medio aut qstctum pte no tenet tamen celatam suam publice qstri quid qo dicas ct pt dici q qt salte iudi deca de quibus te dur in. q. in testes si testes et ff. et l. in. et ar apti. q. de actu in quistat q. s. de aliis interrogentur. no debent vnde tacetur. si de qsuetudine no interrogantur si salte in qsuetudo q no interrogentur in de qbs de qbs fit interro l. regibus pudet quia illud no sunt applicanda si restringit prea testes rogis si qui psonas littiga- nud a quibus et qmus inducuntur aliter no indicur q possit qruere testificari ar in aut. c. si. i. et in aut. de iustitu. cau. tola cta. pti. si qs quis et vole et l. de ... de ti. scimus. si aut dubitas ... si dubitatur an testes agnoscat littigantes qsilibe-

re sint testibus ipsis ut eas cognoscat et in ead forma in qua esse consueuerint qr mutata forma et stud qsi mutata videtur ff. de qris. ind. si et si quis istud frequenter fit paque ubi factum suspectum psumi de loco quo daniclis de tpe qr si dimisi sit siue in loco siue in tpe no valet tota dictum in. q. ve inchilomiq in intellige de tpe q. de qlitate tempore nisi esset suspectus vel et de tpe et qmora et de ac reddet testimonium suspectum qrta. q. m. si in testibus qsi dicans et tam an te pte suspectus psumi et ... in quiracle et arctas ar pe. q. v. indicante et pp. v. q. ip gue et. c. de eden. lib. apud que pudet qo districtus de omnibus iste et aliis p que possit melius vitas psecutam dt interrogare aliter cum veritate no possimus pruenire pc m. q. om. et acadit et testes aut clausulam ista no specificat omnia supiora quia testes illi qui iurauit super omnibus no qpellantur ar. c. pp. ad di. locare ubi debe qpellari pp comunicatio. c. c. ad litteras pe. cum pt. qr pranimpromittendo causa et quia iurisdictio ad ma qtenditur si quibus ca expedire no pt. de eff. de e sptarea et c. pudentiam si in ad si et c. i. et c. suspecte et ff. et in. ci. indi. l. in. et si nullo pt qpelli et ita teste no pt in vitate dicere q cd iudicium ce debeat illi producto ac de possit esset qi illud qui sit illud impedire in qstit. qr valet psebere illi impedienti cum possit pc. qstituisse et ar in q. viii. si pfi aut ar. q. i. q. iii. q pfilius effrenatam sic. c. c. pcmio et ff. de testibus l. i. in fi. et sic uls pt qr effrenatam multitudo sic de elcon. q. q. in. latores si licet paucis qsideratur multitudine sunt intelligitur dine tale et qlitates pt ... no ... pt ... in similia dicat parua pp ... di. disapteria ... tantum intellige sine

[illegible]

Distinctionem illius l. ff. l. [illegible] et i. c. [illegible] vel dic ut dicebat (pelex et laurentius) quod cum clausule attestationes sint clause possunt ad hunc idem testes iterato inducantur ut addant quia forte tunc non habebant omnia in memoria in aut. c. s. quia a vero multi et ar ff. de quibusdam repetiti vel ne corrigant errorem suum. Sed illud non credo quia hec non est facere ingratum et ipso [illegible] i. ti. [illegible] perire et ar. adhuc [illegible] q. vi. de cautela in [illegible] discordes. Sed quod si testes non producta dicat contrarium eius quod primo dixerit tunc non valet dictum suum nisi [illegible] ditur ei ar. i. c. cum in tua et i. de ap. [illegible] nisi forsan ita esset quod prime attestationes non valuissent puta ab eo recepte qui nullam habebat iurisdictionem vel potius quia pro non receptis debent haberi nec debent publicari [illegible] cum mandatum [illegible]. / Capitulum [illegible] [illegible] modus agendi [illegible] inducere testes [illegible] publicatis attestationibus et [illegible] [illegible] et [illegible] addit et [illegible] [illegible] non potest [illegible] ut deponat testimonium.

Idem de novo fonte et Casendi abbatibus.

Veniens ad apostolicam sedem G. archidiaconus de Claromonte humiliter supplicavit ut sententiam super decanatu Claromontensis ecclesie pro eo latam que iam in parte fuerat executioni mandata faceremus in totum executioni mandari. Cum autem procuratores Claromontenses in nostra presentia proposuerint sententiam illam contra iustitiam et post appellationem ad nos interpositam promulgatam etc. et idem archidiaconus ipsos tanquam procuratores admittere noluerit neque dictis eorum aliquatenus respondere pro subditis [illegible] se ipsi opposuit asserens se canonice in decanum Claromontensem electum propter quod dictus archidiaconus in sua petitione non erat aliquatenus audiendus quia decanatus ratione non ad illum sed ad se potius pertinebat etc. Cum igitur super aliquandiu disceptatum fuisset fuimus interlocuti ut dictus procurator si posset incontinenti suam intentionem fundaret qui cum super hoc testes et instrumenta produxerit interloquendo pronunciavimus quod sua intererat ut se posset opponere archidiacono memorato lite igitur inter eos tam super electione quam super sententia contestata contentum fuit ut ab ipso archidiacono utrum attestationes prius exhibitas in articulo predicto in hoc iudicio vellet admittere dummodo posset obicere tam in personas testium quam in dicta. Quo audito pars adversa respondit quod attestationibus illis in hoc iudicio uti volebat tum non super principali negotio sed super articulo

Inuadenti fuissent litere nostre recepte vt super toto negotio recepte alios nolebat testes producere vel eosdem per se aut aduersa respondit quod cum testes illi tam super forma quam super electionem dixissent et eorum attestationes in iudicio fuissent publicate non licebat eidem postquam testificata didicerat super eisdem articulis alios testes producere presertim cum in hoc iudicio attestationibus illis usus fuisset subditus publicatus. Nos igitur iustitia prima animo exigente quod testes essent recipiendi super toto negotio quos vtraque pars duxit producendos. Cum etiam [illegible] testibus receptis temporibus parum intellectis tam super forma tam super principali quam etc inuadenti fine canonico terminetur. Quia vero que in capitulo aguntur non facile possunt nisi per canonicos probari volumus ut ad cautelam absoluatur eorundem ut procurati ad testificandum liberius valeant utriusque partis

Testari. Clemens de [illegible] ... [illegible]

Ad cautelam v. ad quid pro[illegible] [illegible]

Amb[illegible]patre

Ideo si recepisset contra ea iura
... ar ff de accusationibus si cui
... eadem / preterea ad licitum adhibere
idem et alii testes super hoc sunt
admittendi et ita super eodem ar-
ticulo. et inter easdem personas
testibus publicatis testes iterum
recipiuntur ... super eodem fra-
ternitatis ut similiter contra ... solutio
solutum est / quia illud contingit propter
dupplicem modum agendi ... c. cum
tua et c. ad causam ... si pro illis
qui primo inducti fuerunt ... dicatur
in secundo iudicio quod ... non eo
valet de iure et licet ... aliud
sit iudicium et aliud modus agendi
... c. ad in tua et ... de presumptione
litterarum et ... probare per ... per
canonicos. que enim ... fuit per
alios probari non possit ad alia ad
capitulum non nocentes / Sic et qui
... sunt per alios non de ...
placitum ... de raptu ... super
super plagiis ... de quonibus ...
... ff ad sillanum si quis ...
si pupillus et ... sequitur et ...
... si vir aut uxor ... alios
vel domesticos facile quod consignat
... de dote ... data ... c. i.
littera ... est hic ar quod excommunica-
tus post absolutionem suam restitu-
itur pristino statui ... in q. i.
c. i. ... in capitulo agitur
per ... probari debent ut hic dicit
et est causa quare compellitur ca-
nonicus ferre testimonium contra ecclesiam
suam super contractu inito cum capitulo
nec dicatur ideo per beneficium quod
qui facit ... ff de bonis libertorum
qui cum maior ... peculio ... mancipationem vel ... quia
... beneficium. ... de postulatione
c. ... / hic ideo absolvuntur ad
cautelam ut possint testificari
quia dicebatur quod erant excommunicati
... absolvuntur ad cau-
telam. nec intelligas quod qui sunt excommunicati
vocati ad testimonium
debeant ... Et ideo hic absol-
vuntur ad cautelam, quia ... non pote-
rant probari per alios ... per illos
de capitulo ut littera dicit ...

Capitulum ... ...

Testes contra religiosos debent iura-
mentum a parte remittatur et de ...
... producentibus

Idem Bisuntino Archiepiscopo.

Tuis questionibus
et cetera monachi ...
de suis fratribus ac conversis
testes in causis propriis pro-
ducti absque iuramenti
exhibitione non possunt
nisi forsitan a parte re-
missum fuerit adversa et cetera

Quibus quibus inducti. si eo
inducente ... quod si aliquis
religiosus sit aliquis im-
mediate alteri non ... tem-
pore. et sic eum ... quod
alii ... possint sine ... periculo
sua testimonium ... c. insuper
et c. cum ... de ...
... quod ... qui ...
... parte remittatur sic ...
quod inducentis testes potest remitti
et hoc ideo quia ... possunt
toto relinquere ut ... de
... c. i. ... ultimo sed iudicium
non possit remitti quia introduc-
tum est ut veritas detegatur et ut
religio iudicantis non circumve-
niatur et sic videtur quod in favorem
iudicis quod testes non possunt ...
remittere sed iuramentum illud
iudicis ... remittitur et istud
et istud iuramentum principaliter in favorem
prestatur non possit sibi remit-
tere ... sed ... quod iuramentum
illud potest remitti in causa matrimonii
... de consensu parentum dico quod non quia ...
... confessionem statur in causa matrimo-
nii ... si fama concordat sive
rumor ... ad
... quod ... contra-
... sed ... quod
possit remitti quia ubi credit
contrahentes ... non sit in aliquibus
... praeiudicium ... declaratur de
... c. ii. Sed quid dicas de iura-
mento calumpnie an possit remitti.

Aperte patet uidetur quod non quia nec consuetudo ualet de ipso non preiudicet. ff. de iud. calump. reticitur et in expressio C. de iuramento calump. l. ii. §. Et quia ue-rem. Sed tamen non quia iniunctio teste remittatur quia in fauore partium prestatur ut ueritas eliciatur et non auctoritate partium q. ii. quamquam possit iniunctio calumnie remitti quia illud prestatur in fauorem partium quia illud calumnie est id fiat et ut ueritatem [illegible] fecerit quod certum est contrarium. C. de iniuncto calump. l. ii. C. [illegible] ad fi. dicit quidam ut Ja. B. et cum constet quod iniunctio [illegible] de calump. expresse remitti non potest. sed tacite bene potest remitti. ne [illegible] consuetudine contra ff. de [illegible] filius fa. C. uetera et C. c. a. i. ita dicendum ubi exceptio contradictoria et similiter remitti expresse non potest. tacite uero bene et ff. de iur. iur. [illegible] qui [illegible] et alias tacita conuentionibus [illegible] expressa contra ff. de [illegible] priuatis C. alia [illegible] [illegible] in nulle C. i. alii dicunt ut [illegible] et cum [illegible] non potest nec tacite nec expresse [illegible] non tamen in fauorem partium sed propter utilitatem introductum est et dicat [illegible] per dissimulationem remitti non possunt. C. de iur. calump. l. ii. §. Et quia ueremur.

Delegatus non [illegible] in testem [illegible] a [illegible] et [illegible] [illegible] interrogatur

Idem Atrebaten(si) episcopo et de Duysd campi abatibus.

Dilecto filio A. Aurien(si) preposito nobis innotuit exponente quod cum causam que inter ipsum et G. militem super donatione prebendarum [illegible] aliud agitur nobis [illegible]

Cum abbati de Dunum et archidiacono de Tano Dunensis committenda idem prepositus ac litis contestationem proposuit quod testimonium decani [illegible] ei erat in ea per dicta ad [illegible] suo non nisi per [illegible] et aliud inimicum tamen testem facere fidem posset sed postulauit ut in causa ipsa eo procederetur excluso super predicto negotio quouis se supersedendo aliud loco eius uos aut petitionem eius admittere recusantes inmo per appellationem a prebendarum ipsarum donatione suspendistis eundem nec obstet defectu eius iustitia ualeat de pure te abbas ius capituli loco ipsius duxistis subrogandum mandamus quatinus si est ita suspensionem prepositi relaxata in causa iure ponis mandati tenorem ratione premia procedatis.

Dilecto filio [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] illa non [illegible] debeat [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] in dilecto [illegible] esset ad [illegible] dicit duos [illegible] ipsum [illegible] non [illegible] duo testes sufficiunt [illegible] [illegible] de testibus relatum et iiii q. iii [illegible] ubi [illegible] et ii q. iii [illegible] debeat [illegible] et [illegible] si illi duo fuerint [illegible] et [illegible] testes nil [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] et [illegible] ueritas [illegible] et [illegible]

Jacobus Baldus Baldinus Antho[nius] de Butrio

de [illegible]

remittit [illegible]

priuat

[illegible]

protho collectus vobis hoc

92

Copia taliter deperitur ar
op. et ut lite non contestata qm 4
ex et tuatr sunt ingratus ut salua
sit vel placeo ff. c. le. tenent ar.
in aut. c. ultra calumpn. et ff ad le.
acquil in lege. Si ut plures habebit
non deberet remouendi quia solum ad
esse sufficientes testes alii non compel-
luntur. et c. t. c. de testibus in si
in quod esset hic idem in causa
male mouetur quod non quia in criminali
non compelluntur testes. t. de te. ppro
deliberare adhuc credo quod sit remouen-
dus non ubi statere eo quod non sit compel-
lit quia similiter induci posset ut te-
stificet. Sed si uellet omnino testificari
non est remouendus et in simili ca
si inde uellet iurare quod nescit
fuit de causa illa non est re-
mouendus. Item credo tenendum
si aliquis in fraudem prouocari
ut ab talibus quittatur licet haberet
alios plures quia fraus et
dolus non debet ar. op. si de
ffro ma nobis et c. sicut et c.
de recepe. sup hiis. et conclusio illi
hic locum qui clausula quod si non ads
et de prima in recepto admittit transsump-
tis et male est quia per testimonium
dicendum est in q. iii. c. item in crimina-
li vbi si res exigit. nec timendum
est probandum copias ff de min. tractanda
nam neque. c. de hiis sed quod si in ... remouendo
petens illud in iudicem qui volebat
esse aduocatus meus in illa causa obstat
uero temo... eum aliud possem hic adv.
aduocatum nisi hic dolo fecit ut merito
... copiam aduocati petiti ar. c.
c. constitutus et in q. vii. c. si quis
aut ... quod statuuntur ... spectan-
ta tunc mea non sufficit ad remouen-
dum eum quod non est iudicare ipsum
sed sim allegata in q. vii. iudicet
sed quod ... si inde iste de quo que-
ritur quittatur statim uidere ... alii
in ... sibi remouendo nunquid tamen
talis quittatio et si tenet nunquid
potest esse talis testis iste cum illo
sumpsit ... quod non potest cum eo ...
testimonium quod fungitur uice eius
qui delegauit et ... est iudicans
ad aliud quod ... ar. ... de officio del.

Coram licet nunquid non sit iudex
sufficit quod sunt ut non possit esse te-
stis in q. vi. statuimus Dato hoc
sine puniatur. quod possit quittare
et quod possit esse testis coram illo
a c. illud statuendo hoc dicendi
hic qui cogunt de causa et hic potest dici
placet dicere quia iste inde sunt
et non admitti ad testimonium, ...
... et remouetur ... ordinarii
petitum in teste coram officiali suo
... sed debet testificari coram quo si
si ... erit testis defectu
et sic ab remotis potent ...
testimonium in ... Sed nunquid ad
istius potest obici in persona ...
dicendum ut ... a testimonio depellat
... ad ipsum appellaret in iudicem
eum eligendo sed ... potest
obiici in q. iii. c. si quis testibus
et in q. iii. ff. offeratur et ...
q. v. ... t. Subrogatus ad
uicem nullus alii subrogatum ... est
hic ... fuerat ff. de
iudiciis ... et ... eo
res est ... non est ...
... si est delegatus ... testimonium
... non ... alio ff.
de iudic. ... c. de iudic. ...
... si ... in iudice ... relata.
... quando ... possit
in q. vi. ... ar. ... ad
... de officio del. c. pen.
quia ... sunt legittime suffe-
cto ... Copia ... petat

Ne probacionem copia deperit citatis
... testes recepimus et publicauimus
... ne probacionem copia deperit
citatis ... testes recepimus et publicauimus
... proximo ...

Item Iudici Sabin.
Significauit nobis
presbiter sancti Nico-
lai Sabin. diocesis ... fundator
...em ... ecclesie liberam eam
esse uolentes fundatam ...
sit in ea ... ...ine ...
...uerunt. Qui timentes ne per
... temporis probacionis copia in-

In ... / ... / papa ... / ... / ... / ... / ... / ... / ...

de iud... / lege ...

Sabinensi iudici

Docetur ... uoluntate ... Sabinensi diocesi

Licat deperire, prout in causa super hoc idem presbiter postulavit, testes ceta- que ad eas que testes producere voluerit quos ipse super hoc duxerit presentandos quos ipse super hiis duxerit. Examines diligenter et eorum dicta in publica facias redigi munimenta demandando fundatoribus antedicte vel eorum heredibus ut receptioni testium si velint intersint et super demandatione sit facta confici facias publicum instrumentum, etc.

Significavit. Deperire. arguitur futuris casibus prudenter debet occurri sic. s. ut hic no. glossa ... qui testium et ... albus ... utilis cum delicta et ff. locati si quis domum ad fi. ff. ad l. acquil. in l. acquil. et ff. de testibus l. i. in fi. et c. de usuris pupillaribus l. ultima ff. de fructu qui tabulas ... di. i nove et s. de electione licet ... quod fuit ... Testes producere. inter hac receptionem testium et illam que fit cum timetur de morte testium vel absentia diuturna ... ut hic no. glossa qui i. ... illa enim recipiuntur omnes testes indistincte ... hec non in casu illo non recipiuntur nisi illi tantum de quorum morte timetur puta quia ... vel infirmi et de quorum absentia diuturna timetur ut ibi ...

Dicitur. Item hic statim publicantur ad perpetuam memoriam ubi non publicantur si consequenter illi non valent ... quando ut agit ut demandet illis que inducti sunt ut ibi illi perpetuo ... tamquam autenticam ... quorum dicta redacta sunt in publica munimenta. Et de te in d. gesta. Item cum ... sit alia in personas si cum istos non sit ... demandare ... ut dicit ... non ... Item hic probantur ubi non ... timetur ... et non ... hic publicatio ... actione ... ff. ad l. acquil. i. l. acti ... testes consequenter ... vel legem ... testium ... pendebat ... ff. ad l. acquil. i. l. ... publicantur et simul ... temporis spatio ... et ... ut ibi dicitur et s. ut hic no. glossa ... et ... consequenter et in aut. ... ubi dicit publicabuntur, i. publica manu ... ut ... in hic glossa ad illa ... si ... legens ... in casu ... publicabuntur, i. publicata munimenta reducantur ut hic dicit munimenta hic ... ad cautelam futurorum ut sic redigantur testes in publicam formam et ... contra ... patronos ut faciat ... sicut agitur ... de fide instrumentorum ... et ... patrono ut faciat ... mansione de libertate ... agit ... secundum legem agit ... ff. de ... Demandando ... nisi demandando de ... sit ... adversus ...

Nota apocha est scriptura ... debitor quod apud nos vocatur quitantia ... apocha ... antapocha ... recipiens ...

Romne dom et .j. de fide
ius constitutis et. G. ut lite no g-
te cum et. m. q. ip carte qd e
und ste ar q sta de mutacion
sine veniat ad videndum testes sine
no valet recepcio testium ut .S. e.
m nomne c. de hiis de mutacione
sca est publicacio instrumenti ut si
ut si dubitatur de de mutacion
forsitan q negaretur ab adversario
pbetur per instrumentum de capitulo
post publicatas attestaciones
nouum capitulum probari pt cum
per testes antiquos

Idem Epo et Archi-
diacono urbeneten
Cum causa que inter
yconomum monaster
sancti. eius de monte .j. ca
ex. et francis. abbas eiusdem loci
pterre intendit conti pry
vendicionis hec possessio-
nes fuere parte una
conmo reapienti quos al
terius pau sup hoc duxit
producendos .j. si vero
pro monasterio adhuc eos-
dem testes produxit qs
ad aliud probandum pro-
duxit. nos nichilominus
eos recipe pluctis q
aliud est probare proba-
tionis excessum et aliud

Deputata par[?] odoto

Probare quantitatem
valoris. etc.

Tu autem pondicionis
no dicto ingtemptio. hec eius glo
incipiendum est incipiendo .j. de co
et ne. ad dicta et C. de resindere
si voluntate et ff de uic et mul
lee. v. po et ff demum/demum
v. scio .z. G. de exceptione. dudum
vnicuique quos ad aliud aliud atti
cere. Kel. .j. de emp. et ven. de contractibus
ad causam q est pro ysti. et
ibi probatum fuit q monasterium
deceptum fuit ultra dimidiam iu-
sti precii no declarando quantum ul-
tra debet. Cum inspiceri quantum
debet valebat res ultra dimi-
diam iusti precii / Sed qualiter de-
buit probari excessus decipere
si quantitate valere ipius re
no potuit esse / quia ad res
esset ne dicta. quia testes dice-
bant q res valebat vel amplius
quam pp si no exprobat quanto plus
de pp et illud plus debet proba-
ri. Sed illi testes qui fuerunt
producti ad probandum articulum
qui admittitur ad probandum predictum
et tunc fuit interrogatus
quid res valebat ultra pp
z ipse videt q nesciebat no-
ui ulli admittendum sic nati
qui simplex dixerunt ne fue-
runt interrogati de quantitate excessus
sub. ne hoc ... nocet q postea
potuit scire ... q tunc nesciebat et
infirmare scaam suam de aliis ar-
ticulis nec pro hoc ... pro-
bari ne dicatur testes produci
super eodem articulo et ad aliud in-
ducatur nisi post publicacionem ...
premiens .z. j. c. ad intuitum ...
cum deponunt testes q res vale-
bat ultra pp ... nec dicat
pcise q res valebat vel pre-
cium vel pp v. vel aliquid certum
quantitatem declarat ultra pp
Sed hic qualiter proba. dico q de
qualitate et quantitate reddituum
... ... .C. de rescin. ve
si quis ff de tabls etc qui

modo
modo
pro testibus valentibus
est
modo
et ... parte
... vendicione
Tu condicione... de vendicione ... de ... de contractibus

apadoxa est ... scriptura

Apota vult dantem antipota recipientem
Apota solicienti dantem antipota recipienti

Deputata par...

... pennam ... ... pro

[illegible]

Gervasius miles
nobis insinuare
curavit quod cum olim inter
ipsum et mulierem quandam
coram capitulo [illegible]
[illegible] videretur cau-
sa lata fuit sententia divorcii
inter eos propter quod dic-
tus miles timens se
et filios suos de legiti-
ma uxore sua susceptos
ex eo posse periculum
generari quod in scriptis re-
dacta non fuit sententia
memorata supplicavit
ut testes qui fuere inductie-

Hec predicte recipi fe-
cerimus pro eo quod [illegible]
tamen testes autem
recipi an dictas depo-
sitiones redigi in scrip-
turam publicam redigi
facientes etc.

[illegible]

Idem Belvacensi Episcopo

Cum in tua diocesi [illegible]
[illegible] vir aut [illegible] accu-
satore idoneo [illegible]
[illegible] testes
inter iam quidam [illegible]
[illegible] appareret [illegible] depositio-
nes eorundem propter testi-
[illegible] fidei [illegible]
[illegible]

Nota emphiteosis est contractus alicuius meliorandi
[illegible]

[marginal note, top left:] Mar ... testibus ... contra ... [illegible] ... Negativa [illegible]

Antiquiores ipse ac
parentibus meritis an
gnatum [illegible] in [illegible]
invaucant distinguendo p[er]
[son]as & gradus a quibus ori
[ginem] [illegible] de quorum copula
agitur descenderint an
[illegible] [illegible] p[re]stant [illegible]
[illegible] queri posset [illegible]
quam aut ad aliud & ob
aliud [illegible] ea [illegible]
qui isti [illegible] in secundo [illegible]
tio priores persone [illegible]
te deponent illa eadem
[illegible] primo dixerint. absque
dubio eorum testio [illegible]
valeret. nec eo posset [illegible]
textu repelli quod [illegible]
sistente [illegible], eo
[illegible] locum non ha
beat [illegible] [illegible] Cum
in [illegible] ad aliud. [illegible]
[illegible] esset quod fama
[illegible] esse [illegible] & quod
esset [illegible] inducti
sunt ad [illegible] consangui
nitatem testes [illegible] consanguini
tatem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Restat post [illegible] Negativa [illegible]

[illegible]

[illegible]

Filius dei dicat ille qui michi sit ... Filius dei . i . michi sit

Licet et idem esset in alio instrumento et c. contenore ... ex eorum in hoc casu ... ad alia agentur, uno iudicio et alteri ... alio et c. veniens et c. ad eum quamvis inter ipsos ... teste dicat ... pro ... dixit in his non valet dictum eius ... hoc tali et c. de hac ... tria ... ab ... A. de presumptione ... alia ... meliores est casu ... [illegible]

Nov. i. in consimili

De veritate actorum ... presumitur

Constitutus Iohannes in presentia nostra martinus Archiepiscopi et cap. Sangonensis surrectus debet ipse ... de crimine symonie defferret et ... Cetum cum a primo protestatum est personaliter cum illius Archiepiscopi testes examinis multa impedimenta personam potestatem prestitisset, quomodo prefatum ... copiam in nostra presentia scrutari esset, eos quos ad inducerint ad inimicitiam ne adversus Archiepiscopum aliquid dicerent et alios. Minis de testibus attestationibus presumendo arcere nitantur. Nos ex officio nostro super hoc providere volentes, cum ut generalem feras ... in omnibus impe-

Omnino aliquis ipsi capitulum prestare presumpserit in testibus producendis, et ut dictum est, quos iurasse constiterit ut contra Archiepiscopum in ... dicerent, denuncies iuramento non teneri ... quibus ... de ... Archiepiscopi aliqui de testibus presumpserit impedire ... non videtur ut eo ... talia fecerint et obiectio non careat scrupulo, sed occulte eo quod si voluit potuerit prohibere ad sui legitimas sanctiones ... ostendat se fuere et ... debet ... clausam quam defensionis copiam ... Archiepiscopum suspendas et facias manere suspensum donec illud fecerit a tali presumptione cessare. / Constitutus

non ... et ita ... est ... possit ... [illegible]

Item Magdeburgen. Epo. et preposito Zebis.

Cum institute in provincia nostra parte nostra a sorore nobilis viri marchionis misnen. et nato illustris principis boemorum et ... pagen. Epi ad peticionem eiusdem principis prohibita quam ei sibi ut te prohibuerit ingressum post appellationem ad nos interpositam diuortii sententiam promulgauit ac ipsa ferens ad nostram presentiam prouocauit et quoniam testibus ad locum venire commorate recipiatis testes quos nobilis ipsa per se vel princeps pro parte sua ad nostrum testificanda diceant

Super processu predictorum epi vel prioris vestram compellatis producendos et nobilis ipsa per se vel testes quos prius induxit vel alio si voluerit inducere non vetetur non remittatur testibus producendis etc.

Item in Concilio generali.

Licet ex quadam necessitate preter communem formam olim fuit institutum in consanguinitate

[E]t affinitatis gradibus
computandis valere testi-
monium de auditu cum propter
breve hominum vitam
testes de visu deponere
non valebant usque ad
gradum septimum computando
quia tamen pluribus exemplis
et certis experimentis di-
dicimus multa pe-
ricula contra legitima per-
venisse coniugia statuimus
ne super hoc recipiantur de
cetero testes de auditu
cum iam quartum gradum
prohibitio non excedat quibus
fides merito sit adhi-
benda et ante litem motam
testificata didicerint ab
antiquioribus suis quidem
non utique ab uno tantum quoniam
sufficeret ille si viveret
sed a duobus ad minus
nec ab infamibus et su-
spectis sed a fide dignis
et omni exceptione maioribus
Cum satis videtur ab-
surdum illos admitti quorum
repellentur actores
nec tamen si unus a pluribus
vel infames ab hominibus
bone fame acceperint
quod testantur tamquam plures
et idonei testes
debent admitti cum
secundum ordinem solitum iudici-
orum non sufficiat unius
testis assertio etiam si pre-
sidiali prefulgeat di-
gnitate et actus legit-
timi sint infamibus
interdicti testes autem hu-
iusmodi proprio iuramento fir-
mantes quod ad ferendum
testimonium in causa ipsa
odio timore amore
vel commodo non procedant
personas expressis nominibus vel de-
monstratione vel circulo cir-
cuitione sufficienti desig-
nent et ab utroque latere
singulos gradus clara compu-
tatione distinguant et in su-
o iuramento
concludant se acce-
pisse a suis maioribus
quod deponunt et se ita cre-
dere esse sed nec tales
sufficiant nisi iurati de-
ponant se vidisse personas
vel saltem in uno
predictorum graduum constitu-
tas pro consanguineis se
habere tollerabilius est enim
aliquos contra statuta ho-
minum dimittere copula-

Margin notes: De audi[tu] in c[ausa] — nisi forte persone graves — ad minus — bonis — fide digni — ad hibet — auctores — l. personas — bone fame — dicto

Non ... sed stando Evangelia ... apostolica ... in ytalia ... audent ... sed ... leget ... virginitate ... gladiis ... penitentia ... pulchre ... fide et ... pugnare ... ad mortem

Ad quod alios acta alteri non debet preiudicare

Quos dixit tenetur nemo ... mathei ...

Tres quos auctor legitime et statuta ... separe et

licet de ...

... institutu ... v q vi de parentela valerent ut ff de ... non facile de auditu ... quos sit persone ... aliquos ... sunt in aliquo gradu consanguinitatis sic ... ut ... sequitur ... persone non intelligas ... applicari ... qui indignitate sunt ... quia aliud est ... itas ut ... in ... lege ... qui non sunt ... opinionis ... antiquis ... qui non ... ff de ... tunc ... vel seniores ... ad quos recurritur de ... testibus de parentela ... v q vi ... et ... maior fides ... ut ff de fide instrumentorum ... ff ... an ... admittuntur ... qui ... consanguinitate computata ... qui ... acusare ... illi non ... ab uno ... quod ille non sufficeret et omnes illi qui ... ab uno ... pro uno solo reputabuntur ... ff de ... cum ... audivissent ... quod si ille duo audivissent ab uno ... valeat ... sufficiat ... audiverunt a senioribus ... consanguinitate ... si vellent testificari de eo ... audiverunt a ... testes et qui ... audivissent ab alio ... non valent testimonium nisi ... audivissent ...

Omnes illi ... audivissent ad nobis et ita est ... ille non est admitti ... repellatur ... scriptum non est ... qui ... acusare ... audiat ... ut ... non ... debet patere ... de ... consanguinitate et affinitate ... consanguineos ... non reputatur ... de lateribus ut ... c ... possunt ... parentele sufficiat ... consanguinitatis et affinitatis ... quod ... consanguinitatis ... ex uno latere ... et alii de alio latere ... probatum est consanguinitatis ... talis probatio sufficiat ... probat ... probatur ... est pater ... testes probant ... pater ... constat ... pater ... martinus et berta sunt frater et soror et sic probata est consanguinitas illorum ... testes ... latere ... quando ... consanguinitatis sufficiat ... primum gradum ... ab ... eo et ... latere testes debent computare consanguinitatem ... v q vi de parentela ...

Ave ... pia ... maria ...

Honorius iii preposito Molismensi sancti petri firmani diocesis.

Ex tuis nobis litteris intimasti quod ad causam que super quibusdam terris vertitur inter canonicos sancti petri ex parte una et quosdam ... ex altera, tibi fuisset ab apostolica sede commissa dictus ... postquam post testium publicationem elapsis testes suos interrogari postulat ... et illud esse super hoc dictum ... nisi forsan a principio illos interrogari super certis capitulis postulasset ... malitiose vel negligenter fuerit pretermissum.

Item valli oleti et sancti ... carnotensis ...

Forcelq̄ ... nomi

De Castro forcet dedi-
mus auditorem causa quam procura-
tores ipsi proponere volue-
runt audierit diligenter
Cumque tamen procurator dicti
episcopi contra personas testium pro-
ductorum in principali ad-
versus se vellet dicere [i. aliter] propone-
bat et c. Respondemus quod licet re-
probare testes quos contra
personas [testium] productorum super
principali negotio partes du-
xerint producendos quos
si rursus pars altera
vel utraque voluit repro-
bare contra illos probationes
admittere paucis ita
quod ultra non liceat partibus
ad reprobationem testium aspi-
rare ne si producendi ter-
tios contra tertios et sic de in-
ceps partibus ad reprobationem
testium aspirare ne si p-
roducendi quartos contra tertios
et sic de inceps partibus
licentia tribuatur negotium
diuturnis protelari contingat/

licet dilectus et c. proponebat quod
ei liceat licebat eliciebat finem
... ... [illegible] ... pri-
[illegible] et finem eam que ibi dicta-
nisi finem ei statutum fuisset
quod hic facere debuit et c. reproba-
bat quos si rursus et c. illos qui
inducti fuerunt ab utraque parte ad

... i. pro ...

Reprobandos testes super prin-
cipali productos et ista littera est
sic intelligenda in utraque parte
produxerunt testes super principali
dicit quod si utraque pars vult
reprobare testes inductos contra
super principali illud fieri potest
et hec est secunda productio facta
contra principales ad utraque parte
tamen si pars altera vel utraque vult re-
probare testes istos secundo induc-
tos ad reprobationem principalium
pro et sic est tertia productio ad
reprobationem testium secundo loco induc-
torum ultra non ad quartam reproba-
tionem aspirare non liceat propter infi-
nitatem vitandam. Sic hic ultra ter-
tiam productionem quarta dilatio non
est danda et c. cum ultra infinitas que
est vitanda et c. de fide instrumentorum
et ut nulli. et ut sit licitum sub
ff. prohibe vel ultima et ff. decre-
bitur ut distinguemus et c. que-
situm et c. de dolo et contumacia finem
si ff. de legum quinquedecim si
decretum et c. audi apertissime vi-
detur quod possit intelligi quin
alter videatur fieri iniuria
puta si actor tertium induxit te-
stes et reus vellet eos reproba-
re esset audiri et ita esset quarta
productio. Sed si actor vult
reprobare testes rei audiri debet
et est tertia productio et sic non
non liceat ultra producere. et sic
remanet reus infestus in replicatione
ne et imputet sibi quia non
produxit testes in principali et
hec sunt colligi in quadam decre-
tali appellationum [aliter] missa arche-
episcopo rotomagensi super quadam causa
que vertitur inter abbatem et conven-
tum sancti Nicolai andegavensis
ex una parte et priorem et capitu-
lum et conventum spoletanum lemo-
vicensis diocesis ex altera abbas
qui erat actor produxit testes
super principali prior et conventus
admittuntur ad reprobandos tes-
tes abbatis ~~super negotio principa-~~
~~li et abbas~~ parte adversa
inductos ad reprobationem testium

Margin: testium; probationes; Et c. i.; alegans; ut ...; ... delegatis; Spoletani lemovicensis

Idem preposito et magistro scholis Laudunensibus cantore. Presentata nobis questione Archidiaconi petitiones continebat quod cum inter episcopum Rothomagensem et preces Rothomagensem ex parte una et capitulum Sancti Petri succession ex altera super iurisdictione quam idem Archidiaconus proponebat, hinc quasi verteretur, tandem cancellarium Parisiensem et magistrum R. ... per Britonem ... super hoc arbitrum elegit qui cum fuisset pro arbitrio a deo in negotio processissent, productis testibus et positionibus publicatis receptis et allegationibus hinc inde factis, omnibus redactis in scriptis sigillorum suorum impressione signatis arbitro preferre debent unus ipsorum iam fuit universe carnis ingressus et alius in Archiepiscopum Eboracensem assumptus qui distat per xii dietas amplius ab eisdem. Vos cum preposito et solemne arbitru volente iudicare arbitrium expirasse. Discretioni vestre ... causam iuxta huiusmodi acta fine debito terminetis optione capitulo reservata ut vel recipiat depositiones eorum qui supersunt productorum testium contra eos vel eosdem respuere consentiat ut idem testes admittantur iterum salvo iure quod in utroque casu capitulo competit tam in personas testium quam in dicta.

98

Raynaldus ... in delegate ... de ... cum matrimonii et ... uno et ... duo arbitrum ... compromissum ... compromissum ... alterius arbitrium ... arbitrium non possit ... acta et sic ... testes ... sicut in medio ... simpliciter ... de hiis qui sunt iam mortui de aliis qui vivunt ... illius ... deposiciones ... admittat ... repulsit idem testes ... producant ... salvo ... in personis testium ... in utroque casu ut ... Ubi supra ... dicitur ... de arbitro ... et ... cum ... inter ... ibi ... est articulus in utroque casu ... de ... super sunt ... ut si ... producant utrumque ... in personis ... mortui sunt ... possit ... sicut et ...

Non admittit testes religiosos pro monasterio ...

Idem ... Episcopo

Super nobis a presbitero supplicatione innotuit ut cum ipse ordinem fratrum minorum causa probationis intrasset custodes ad probandum quod idem presbiter professionem fecisset quosdam ordinis sui testes produxit qui deposuerunt super hoc ... dicto presbitero

Actor testes ... repbatorios

Non iurati et ... nullus testimonio ... religiosus ... mutus deposuerit ... preiudicium ... credi. Super nobis ... quod ... potuit ... super ... admitti ... professio ... alios ... non possit ... qui ... vocantur ... et consequenter ... valet ... Item ... et ... hortamur ... abinde ... ultimo ... credentur ... testi non creditur ... licet ... sive sit iuratus sive non in ... ut ... creditur ... Item ... in talia ... nobilissimus ... inter ... clericus ... credi nisi quo ad ... bene creditur ... sit ... aliqui ... et ... in ... parvulos ... et ... professionem ... nemo ...

Capitulum

Diligenter et ... testes ... de vita

Idem ... episcopo

...

IX

Venerabili fratri nostro .. R. Episcopo et capitulo Corisopitensi accersitis abbatibus a partibus cistercii in generali capitulo congregatis et c. Dicti [?] quatinus testes quos abbas et monachi monasterii [?] cisterciensis ordinis super vita et miraculis pie memorie quondam abbatis monasterii supradicti duxerint producendos examinare sigillatim cunctis cum ea diligentia que decet et debet in recipiendis testibus adhiberi. Venerabili super vita et miraculis [illegible]

[illegible gloss]

Gregorius IX.

Cum clamor validus contra Arthurum tunc rectorem episcopum super simoniacis et aliis sceleribus asseruisset maleficium et Rubensi Episcopo dedimus in mandatis ut super hiis inquirerent diligenter et c. Verum quia apertis attestationibus et c. super simonia ita deposuere confuse quod ex dictis eorum non potest veritas declarari mandamus quatenus examinatis eos iterum diligenter tam eorum quam aliorum quos receperitis testificata sub sigillis vestris nobis fideliter reservatis

[illegible]

Cum clamor. Archiepiscopi de ... Archiepiscopus ... de collu. c. ult. Gloss. [illegible] hic papa. [illegible] apertis attestationibus illos etiam qui ... cum debeat fieri interpretatio coram illum qui ipsos testes produxit ... de publicacione in nostra presencia et obscuritas ei obesse potius debet qui potuit eam apertius declarare ff. de contrahen. empt. labeo. z. l. ad in lege et ff. de pactis l. veteribus et verba interpretanda sunt contra stipulatorem ff. de verb. ob. stipulatio ista. § in stipulationibus. et preterea timeri potest subornacio testium et apte attestacionibus non sit ultimus testes idem vel alii recipiendi sup. e. c. c. de c. fraternitate et c. constitutus. ... contra quod obscuritas non nocerat ei. immo id quod utile est ei accipiendum est ff. de iudic. si quis intencione ambiguas ... dicens quod iudex quod officio suo hoc facere debet et precipue hic ubi agebatur de officio iudicis per inquisicionem et non ad peticionem alicuius. sed ad clamorem et ad famam et c. de collusione detegenda ... et maxime in crimine symonie de quo fiebat hic inquisicio. et ideo si obscure dixerit testes intimum conducitur testis ut declaret sive interpretetur dictum suum. quia in ambiguitatibus ... [illegible] eius qui eam protulit ff. de reg. iur. in ambiguis orationibus. et qualitercumque iudex potest ... talem inquirere debet ... [illegible] et an publicacionem ... quandocumque in suo fuit iudicio. potest interrogare ff. de interrogac. ac ubicumque et c. de fide instru. ... [illegible] et quia publice utilitatis interest ne crimina remaneant impunita ... ut fame ne ad maleficia quis ... [illegible] ... de penis ... [illegible] ob maleficia ... ff. de fideiussoribus ... id quod ... confusio debent declarari ... [illegible] in omnibus indistincte repellit a testimonio ... ver. ... nec infamis admittitur in civili et in criminali ... [illegible] fallit in primo ... [illegible] criminali repellitur.

Testimonium eciam eius qui ab adversa parte crimine opponitur merito reprobatur in criminali

Causa sive civili. Si in ipso crimine perseverat. Si vero sit emendatus de crimine et cum non committetur infamia non est in causa civili. vel eciam de crimine civiliter agitur preterquam peccatu per iura repellendus. In criminali aut si in alio iudicio instituta accusacione contra ipsum de crimine quittatus extitit vel confessus vel nunc per excepcionem eiusdem convictus aut quanta sit eius opinio pro eo quod quis fuit taliter modo repulsus, quamvis in hac causa non excluderet in causa civili potest a testimonio licet eciam primam removeri &c.

Testimonium persuadens non. quod testis qui in crimine detinetur sive in civili causa sive in criminali repellitur ut hic patet quia non est credendus contra alios eius qui criminibus implicantur ... [illegible] ... non est ... qui sine peccato &c. postulatus et quidem ... in culpa fuit. testimonium ferre non potest ... propter ... criminosus criminosum accusare potest ut in predicte ... de quo minus ... emendatus. tunc admitti debet ... incepit esse quod non fuit ... de ... in canone ... quia ... &c. ... [illegible]

infamia

exc

in hoc casu

postulatus

... Ille quam facit ... falsum ... quam ... [illegible]

Cardinalis

Et ff. de edil. edicto quia ita et hoc in causa civili et criminali cum civiliter agitur ut hic. ita quod appello non remansit [illegible] nota infamie acta prima quia repelli tur tunc propter infamiam quod [illegible] expresso prelata puta. si esset dampnatus de furto quia non potest et iudex cum condempnat de furto suo nomine sequatur infamia ff. de furtis non potest et alibi notabiliter ut in q. vii. [illegible] quod licet actio primam salvat possunt infamia [illegible] non possunt [illegible] q. iii. [illegible] et se prima non potest [illegible] adhuc quia actus legittimi sunt infamibus interdicti [illegible] c. licet quando nisi prius fuerit in integrum restituti in q. iii. [illegible] in q. iii. [illegible] infamibus porte dignitatis pateant non [illegible] et c. de infamibus l. una et c. de dign. l. iii. famosus vel [illegible] et [illegible] testimonium dignitas est [illegible] q. v. [illegible] potest signum [illegible] de simonia [illegible] ibi [illegible] quod in crimine [illegible] infideles [illegible] testes non crimine [illegible] recipiuntur [illegible] non recipiantur [illegible] ut ibi [illegible] primam ad testimonium [illegible] non recipiunt [illegible] q. i. [illegible] et ar. ii. q. vii. non [illegible] et [illegible] sicut venit et infamium inimicus infamis est c. de [illegible] quibus mater quieta vel confessio qui cum in iudicio condempnatus sunt de crimine sufficit ad [illegible] testimonio repellatur in causa criminali [illegible] egerit primam [illegible] ut [illegible] nec [illegible] admitti ad purgationem [illegible] de purga. canonica [illegible] de except. de [illegible] repelli a testimonio qui [illegible] fuit de crimine vel [illegible] sed et intelligendum illud. [illegible] repellatur in criminali tantum [illegible] egit primam si non egit repell.

[illegible] in civili per sententiam ut si dicat quanta fuit eius [illegible] hic potest quod si eius [illegible] non potest testimonium in causa criminali. ad [illegible] infamia debeat esse [illegible] de except. [illegible] et q. vii. testes [illegible] admittendi sunt ad testimonium [illegible] et q. [illegible] c. illo in [illegible] debet vacillare [illegible] et ad [illegible] et ff. de [illegible] et est [illegible] litteras quod [illegible] sive prima [illegible] potest acta facere [illegible] in alio iudicio [illegible] q. i. [illegible] sed hoc [illegible] quod in alio iudicio [illegible] non sufficiat ut [illegible] alio repellatur sed infamia [illegible] repellat [illegible] et [illegible] [illegible] in hoc casu [illegible] est eius [illegible] non repelli in causa civili et [illegible] si crimine civiliter agitur [illegible] emendatus de crimine ut supra [illegible] probabitur quod sit emendatus de crimine [illegible] potest [illegible] sed qui debet [illegible] testimonium [illegible] in capite et ii. q. i. si peccaverit in si et [illegible] de simonia nemo [illegible] testes [illegible] potest alia quod obiciens [illegible] ar. q. [illegible] q. vii. si [illegible] quod [illegible] litigatores [illegible] testibus c. de [illegible] l. [illegible] quod non potest quia [illegible] et nemo [illegible] apostatum [illegible] potest [illegible] ut in q. [illegible] nisi esset de [illegible] vel tal. cui esset [illegible] interdictus vel infamibus cui acta legittima sunt interdicta [illegible] c. [illegible] vel infamis non repellatur ad [illegible] quod [illegible] legittimum de [illegible] sibi [illegible] et quia [illegible] testem [illegible] [illegible] in teste [illegible] nec [illegible] michi [illegible] sed [illegible] cum aliqua [illegible] in hoc casu habeat [illegible] iudicio

[illegible] inter alios dicta alteri [illegible] non debet

Duplex est modus — Maliginitatis hoc est malitudinum / acceptabilis / cognitatis

Duplex est infamia — [illegible] / facti

Potest autem compelli testes ad iurandum quod ipsi sunt strenui: licet ipsi laborent sub impedimento aliquo, ut c. per se et in quo in iudicio et quo v. de prima. Item si servus accusatur cum quaeratur si bene defensus quod et liberi et ff. de accusatione lege hos accusare. Si sunt obiecta sunt testibus ut c. praesente de causa. Dilatio non est danda pro sollemnitate hic posita.

Item

Ultra tertiam productionem non debet testes in causa produci nisi postulato ab eo qui hoc postulat iuramento quod neque per se neque per alium testificata sciverit vel fuit praecautatus nec per dolum aut aliter aliquam quartam productionem expostulat sed quia quos deducat de novo poterit ec primis hic nequivit.

Post tertiam productionem, id est dilationem. Hoc dictum est c. in causis et ubi generaliter postulat iuramento hoc quod dicitur supra iustitia gesta de aut. de testibus quia non quia intelligitur ubi maiore ubi iuramento est de calumnia cum iuramentum illud extendatur ad omnia quae pertinent ad causam ... de iure calumniae ... iuramento et in aut. de his qui ... ad ap. ... non est iurandum ut ubi ... istud est aliud iuramento sit iuramentum de calumnia et ideo unum non excludit aliud ... iuramentum de veritate ... quia ... nec per se nec per alios testificata, nec per alios dolus hic ... iuramentum.

De calumpnia ... de eo quod ... et contineat c. de iure calumniae ... iuramento ... iuramentum de veritate ... non est ... de iuramento quod est ... non potuerit ... ad causam ... productiones ... hic nequivit ... in causa ... productionem ... admitti ... testium ... dilationem ... causa ... ut ibi dicitur.

Nec admittit in testibus contra ... pro ... ad testificandum admittit.

Non debet, idem quis in criminibus nisi forsitan in exceptis ad testificandum admitti post accusationem de eis ipsum ad eos accusati nisi prius se purgavit. Innocentes ab accusatione ac suspicione ordinum repellantur etc.

Si testes ... in loco dant in ...

... in ... ponit ...

Ista ... dant ...

... Marc ... productione ...

... mandat ... amorem ...

Invalida sit testimonium est

Non debet. pendente accusatione. nolo quod si aliquis est accusatus de crimine statim iurata est eius opinio. unde non debet in civili ad testimonium admitti ut hic patet et [illegible] c. testimonium, quia quia testes sine omni suspicione esse debent et infamia et [illegible] quando unde testes et [illegible] de accusatione. [illegible] debet promoveri ad ordines ut hic dicit in fi. et [illegible] l. de tanta [illegible] et [illegible] de accusatione [illegible] et [illegible] in [illegible] ff. [illegible] nec pro aliud accusatus quia non relevant criminis nocentur [illegible] purgatur ff. de publicis iudiciis [illegible] qui et hic iste nec potest constitui procurator. [illegible] unde [illegible] testes in criminali actione et ordinum susceptio [illegible] possit merebuntur. [illegible] accusatus pendente sua accusatione [illegible] a testimonio [illegible] ab accusatione et ordinum susceptione [illegible] quod dicat [illegible] in civilibus [illegible] secus est in civili quia hic non [illegible] accusatione [illegible] quod [illegible] possit admitti in testem in causa civili [illegible] testimonium et est unde si sit condempnatus in crimine et eius non [illegible] infamia ut [illegible] et [illegible] accusator non [illegible] reus est [illegible] [illegible] quia pendente accusatione remanet in officio suo et [illegible] dicti ei obedire tenentur [illegible] de accusatione olim et [illegible] in [illegible] iste [illegible] testes [illegible] opinio vacillat [illegible] admittantur [illegible] criminibus [illegible] nisi forsitan [illegible] hic forte [illegible] intelligi [illegible] distinctionem [illegible] [illegible] primus [illegible] sit male fame [illegible] male opinionis ut hic [illegible] est male opinionis admittatur [illegible] illud [illegible] in accusatione [illegible] non debet admitti, ad [illegible] si civiliter agitur non esset admittendus nisi ad [illegible] admnalis [illegible] [illegible] accusatus non statim [illegible] est ut [illegible] et ideo [illegible] admitti in crimine exceptio ad adhuc remaneat in statu suo [illegible] testimonium [illegible] quoniam que fieri consueverunt [illegible] quis sit condempnatus de crimine et [illegible] repellendus sit in teste [illegible] pendente appellatione [illegible] et [illegible] quod iste [illegible] quid [illegible] sit quia in criminali nequaquam [illegible] non [illegible] potest admitti [illegible] appellatione non [illegible] condempnatus ff. de penis [illegible] [illegible] et integer

Si de appellationibus [illegible] sit status eius ut [illegible] fungatur honoribus ff. ab appellatione [illegible] [illegible] ibi [illegible] quia [illegible] sit dampnatus adhuc non [illegible] infamis [illegible] appellavit et [illegible] ff. de his qui notantur infamia [illegible] Capitulum Rubrica

Sordidus i. minoribus [illegible] nescirent committere sordes

Alexander III Papiensi Electo

Mediatores per quos scelus simonie plerumque committitur et scelerum aliorum actores in detestatione criminis tanti ad testificandum admittuntur si non agatur criminaliter sed civiliter vel emolumentum quod inde fuerit assecuti. Rubrica

De testibus cogendis

Capitulum
In causa matrimoniali cogendi sunt testes ad testificandum [illegible] odio vel timore

Causam matrimonii que inter [illegible] mulierem et filium [illegible] vertitur committimus iudicibus terminandam. Ideo [illegible] quatinus testes ab alterutra parte in succassationis testimonium invocatos ne veritatem occultent diligenter moneas et inducas. Si autem odio vel gratia vel timore se subtrahant eos ad ferendum testimonium coram prefatis iudicibus vel coram [illegible] quo [illegible] ad hoc miserit [illegible]

Sordibus i. minoribus [illegible] nescirent committere sordes [illegible]

In causa matrimoniali cogendi sunt [illegible] testes ad testificandum testimonium et [illegible] subtraxerint [illegible] odio vel timore compellantur

Gratia destrictionis compellas etc.

[illegible gloss]

Quum super causa quae inter prae[positum] ... que inter preuesi ... epm et subdiaconum ... batem sit testimonium ... vobis mandamus ... prohibitum testimonium veritati duplicatos vos compellatis presentes. Si vero non venientes fueritis, vos ab officio et beneficio censura apostolica duce

suspensos. Et si nec sic venire curaverint, et depositionis sententiam in eos potestatis merito formidare.

[illegible gloss]

Idem ... Epo

Super eo ... et ... quod si sit notorium non eget testium

[illegible gloss]

De testibus cogendis

Depositionibus declarari cum tua fraternitas per accusationem vel ordinem iudiciarium non requirat cum si non est notorium et hi qui crimen sciunt negaverint testes qui interfuerunt facto monendi sunt non cogendi ad ferendum testimonium veritati nisi forte timore adverse partis constiterit iudici eos a ferendo testimonio revocari. Licet ad hoc possint ecclesiastica censura compelli et cetera. Super eo quod fuit tibi aliquis querimonia de aliquo facto manifeste quod an illi qui facto interfuerunt sint ad ferendum testimonium compellendi nec restant quantum ad quantitatem vel placitum. Sicut nec cogi sicut necesse fuit ...

Pervenit ad audientiam nostram quod cum G. sancti Laurentii coram te fuisset de Symonie et adulterii crimine accusatus quedam qui contra eum ad dicendum erant in testimonium iuramento astrinxit ut non deponerent contra ipsum et cetera. Nos igitur attendentes quod nemo debet adversario nisi [il]licita quorum accusatores testes estimantur subtrahere, et quod cum ille qui sursum per instrumenta quam aliquod adversario per tempus ad vocationis seu defensionis copiam subtraxit iniqua ostendit a se litem fomentum exprimi debet in iudicio. Cautem elusam hiis ad detegendum tante audacie et calliditatem [il]licitum ipsum testem merito compellendum. Pervenit iuramento astrinxit ...

Amme compo[illegible] dat [illegible] media [illegible]

Legendus [illegible] veritatem sup principale, si tñ° revellare hanc fraudem: et hoc dicebat lau et debebat pcedi in causa tamen deposuisset coram eo et sic habebat illud ex producto fraude revelata. et sic probat iste materia sua et hoc quod ibi colligi videtur de antiqua decr. alij dixerunt [illegible] et quod [illegible] ad detegendum tantum fraudem [illegible] suppleat si [illegible] sup principali debet apellari ut [illegible] et [illegible] intimaverit [illegible] constitutis ut [illegible] ultimo de con. i. c. dilectorum. ibi solum dic quod non appella sup principali ut dicebat lau sed ad detegendam fraudem [illegible] appella. et partem de [illegible] non tenet illo medio et parte si volunt potest iurare super principali si non debet compelli. Clemens iii⁹ salub. epo

Pervenit ad nos quod clerici et laici enormis et intolerabili iniuria clerico [illegible] adstantibus et videntibus inferatur et [illegible] in tam [illegible] negaverunt se tunc facinus tam [illegible] vidisse et tu [illegible] eorum testimonium quam pnteri extitiant h. pbare [illegible] ut illi nolunt veritati testimonium phibere et si tu tuis [illegible] quod hij qui de rebus ecclesiasticis testificare recusant si aliter iustitia nequiverit clerici ad id sub pena [illegible] compellendi

Pervenit ad nos [illegible] testificari [illegible] attende consultatio et rationem et sic videbis quod non dicit [illegible] ad interrogata [illegible] de testibus [illegible] in tua vobis [illegible] responderet, sed [illegible] quod eo ipso quod respondit quod sup rebus ecclesiasticis compellendi sunt satis [illegible] sensu respondit quod sup illa iniuria non sunt compellendi

Si fore testimonium quod [illegible] de uno constituitur de alio negare [illegible] quod de [illegible] ratione, et [illegible] qual[illegible] si hoc [illegible] quia in [illegible] testes non compelluntur si c. dilectorum quia iniuria [illegible] est [illegible] qui [illegible] assumpta infamis [illegible] si ad te et [illegible] qui no [illegible] et [illegible] ultimo [illegible] super [illegible] c. dilectorum ut dic quod [illegible] in [illegible] hic res ecclesiastica et intelligo quod [illegible] compelluntur testes [illegible] iniuriam [illegible] clericali. [illegible] pro consanguinitate [illegible] sunt testes

Super eadem consanguinitate tegendus sit testibus phibere testimonium veritati non dubitatur a nobis, tamen id tamen iuris scripti appleat quam consuetudo actibus utentium applicata si ipsum odio constiterit ul gratia veritatem supprimerit timore. Item [illegible] tamen [illegible] quam [illegible] c. [illegible] et c. [illegible] et de testibus [illegible] ipsum consuetudinis est aut ut hic [illegible] appareat consuetudo iuris quod modis [illegible] applicatum quod de lege [illegible] ad [illegible] consuetudo et consuetudo est optima legum interpres [illegible] de consue. cum dilecta. et compellendi sunt testes [illegible] scripto quam non scripta sed consuetudine ut hic [illegible] constituit et quod [illegible] habuit [illegible] est eo ipso quod [illegible] non vult testificari [illegible] ipsum [illegible] compellatur. nec est alia probatio [illegible] et hic [illegible] sufficiat [illegible] si quis [illegible] si [illegible] odio [illegible] vel timore si odio persone vel timore [illegible] compelli debet [illegible] primo constitutis et [illegible] intima

qui noluit infamia

[illegible] ppbanda

testem

[illegible]

ut

De testibus cogendis

[lower text flourish] ...

Ut. s. e pluenit sive ex odio ipsius sacramenti vel quadam tenui religione abhorreat. C. de fide instrumenti. l. ultima et ff. de dolo. l. si quis et tunc iurans debet compelli alias si nollet iurare dampnando iuramentum tanquam debitori qui condempnatur. i. de pe... contrario actor... s. f. quando vero in ... perficere in synodo ... in turne... tum ... testium ... delegato propter eam ... compellitur aut infamia a testimonio ... repellitur ... erravit ... intervallo ...

Celestinus III. Synodali ordinario

Preterea. Si testes publici quos tua civitas nuncupat synodales super causa inter ... coram te vel tuo capitulo testimonium reddiderunt non debent compelli ut in presentia alicuius delegati iudicis super eadem causa iterato prebeant iuramentum dummodo aliis fiat fides iudici delegato nisi forte articulus nove questionis emergat. Hinc vero testes publici non possunt propter infamiam adhibendo testimonio removeri si eos post tempus in quo recepti fuerunt contigerit devenisse quorum testimonio si tunc non studiose sed imperitia ... erraverunt et se ... postmodum correxerint reprobari non debent ...

Quantum cit. Si tamen ... tum sive interposuerint intervallum / Preterea synodales de quibus ... xxx v. 7 ... toto tempore ... officio illo ... in synodo ... sive coram ordinario sive coram delegato ... illa ... ut hic innuit ... ad ... que ... S. de iuramento calumnie ... et si alias non fiat fides innuit ... coram delegato ... debeat ... supplere ... et teste ... semel iurat ... testimonium ... super illo articulo ... ue quelibet ... articulo nove questionis ... ad illud articulum nove questionis quia ... in synodo ... ut ... debeant ... novis articulis ... antiquos testes ... iuramento et ... infamia ... testes ... synodales ... infamiam ... removeri a testimonio perhibendo ... infamia ... et a ... de testibus ... removeri ... constitutionibus ... accusa... de popul... ... in synodo ... audito ... et se ... instituti ...

Tria sunt nobis ... ... in ... / ... adolescentia ... [illegible]

Iudicis animum loquitur partibus quia ... [illegible] ... hoc posset intelligi habito respectu ad qualitatem ... [illegible] ... ut possit corrigere ... [illegible] ... de adulteriis ... [illegible]

Innocencius iii priori sancti Fri-
diani et magistro .B. cano-
[S]uper facto ... [illegible] ... cap. et .i. Ceterum uo-
lumus et mandamus ut super inquisi-
tionis articulis tam de fama
electi quam litteris contra eundem
sub nomine longe maioris et
sanioris partis capituli de-
formatis rogatis testes qui
nominati fuerint perhibere te-
stimonium veritati. Super

[illegible commentary]

Idem archidiacono Medio-
[lanensi]. [C]um magistrum ...
N. super eo quod dicitur a
sede apostolica falsas litteras reportasse
se ac eas per se seu per prium
usum fuisse, tibi diximus
scripta nostra postulasti per se-
dem apostolicam oraculum edoceri. Vtrum
super prefato uicio falsitatis
testes compellere debeas nomina-
tos. Nos igitur Re[spondemus] quod te-
stes producti si se gratia uel
odio uel timore subtraxerint
per censuram ecclesiasticam debes appellatione
remota compellere veritati testimonium
perhibere. Ceterum ... testes compelle ...

[illegible commentary]

Honorius iii abbati sancti
R. et magistro B. canonico [illegible]
[illegible] capitulo.

[illegible marginal notes]

Mulcta .i. pena pecuniaria

wolteram
Wolteranensis

fuerint

X

Dilectorum filiorum Wolteren. capituli ex parte vna et . . . epi[scopi] vel[?] teram. ex altera[?] procuratoribus in nostra presentia constitutis et quia testes qui fuerant nominati per utramque super omnibus si se gratia odio vel timore. subtraxerint per censuram ecclesiasticam cogatis veritati testimonium perhibere.

.vvl[?] tera.
m

respectiua

coganti[?] bili cogatis[?] predi... ctis

Dilectorum filiorum[?] et c. sup. omnibus de compulsione testium. nota quod in causa ciuili ubi aliter veritas sciri non potest indistincte sunt compellendi testes etiam quam laycos ne veritas occultetur ... q. ii quinquaginta et quia mediante[?] litteras[?] pereunt qui veritatem occultant ... q. ii quisquis cum monitione premissa indistincte compelli debent ... c. sup. eo et c. ipso quod monitus non vult testificari presumitur quod malicie hoc faciat ut ... dictum est ... c. cum, quinquaginta[?] in pecuniariis causis causis non compellitur ut in mediabilibus ciuiliter non compellitur facere testimonium ... in quibus mediatores ... sunt ... de compulsione ... in dicto c. ... in aliis causis que ... priuilegiati sunt ... in criminali ... in ciuili et ... causis sequentibus ... non compelli sunt et est ... ad hoc ... et c. ... c. peruenit ... quod ... sunt compellendi ... c. sup. his et c. ... in quibus expresse compellitur et ar. ... c. ... testes ... ibi ... in criminali ... indirectos ... persone ibi non compellitur ... intellige quod ... compellitur ... ex ... lege ... persone priuilegiate sunt ... omnes compellitur ... sup. quod dicit ... agitur

medi... atores bus

vinum[?] dulcis[?] grossa[?] mere[?]

proxenete[?]
...
de iure ...
... pena

... in modum accusationis non sunt testes compellendi. si vero ciuiliter agatur de crimine ... ut ... de crimine ... aut ... inquisitione tunc compellitur ut ... c. sup. his ... de ... distinctioni ... potest ... non potest agi ... ciuiliter ... in ... duabus ... primo ... secundo ... et c. ut ... in antiqua ... si procurator non vult ... ciuiliter ... accusationem ... et ... prudentibus[?] ... puniri[?] ... c. v. q. iii ... criminalibus ... et in ... mutua accusatio ... ut ... si innocens ... ... qui ... negandi ... necesse est ut ... testes ut ... testimonio repellentur / et ideo dicit cogatis testes. si ... nominati sunt per ... sup. omnibus ... ideo ... sup. omnibus testes compellendi ... siue ... agatur de crimine siue ciuiliter ut ... c. peruenit et c. ... ad infamiam ... facile ... quia ... detractores ... et ... c. ... testes ad probandum infamiam siue irregularitatem ... electum ne persona indigna ad ... promoueatur ... persona ad tantam dignitatem ... promoueri non debet et ... ex officio suo ... debet ... publicam utilitatem ... c. ... plebe ... et ... in causa inquisitionis et ... de ... c. ... inquisitionis ... non sunt ... ubi ... infamia ... ibi non compellitur testes in ... talem ... infamiam ... testimonium ... ibi agitur de falso ... inquisitionem ... compellitur ne ... falsitas remaneat impunita ... in quo casu ... crimen ... quia ... in crimine falsi et ... in ... quibus ... de falsariis ... de falsario ... in casu ... ad infamiam ...

Proxeneta
mediator
proxenetis
proxenetarii
salarium

... seruus ... dicitur ...
de ... testes ...
... non debent ...
de ... dicitur ...
... legitimus non sunt ... non possit ...

Proxeneta · i · mediator

proxeneticum · i · salarium

Leduntur non sunt compellendi testes ut dictum est nisi in casibus predictis. Sed secundum leges compelluntur nisi in casibus ubi sunt non debet compelli ut dictum est et ff. dicat. t. et [illegible] quod dicitur put dictum est si [illegible] [illegible] respondetur secundum illos qui dicunt quod sunt compellendi sunt testes nisi agatur criminaliter. Dic quod nullus criminalis [illegible] iuste [illegible] et c. si autem tamen [illegible] in [illegible] in · v · [illegible] sed [illegible] requisitio et quod dicat testes qui ne testimonium veritati ferant [illegible] [illegible] si gratia odio vel timore se subtraxerint habet [illegible] super omnibus sic debet [illegible] testes compellendi sunt in civilibus quibus [illegible] criminalibus non sunt compelli. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] opere[illegible] [illegible] ut dicat quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] super [illegible] articulis civilibus et super criminalibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] in antiqua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] compellendum [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] testes non [illegible] et [illegible] super [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] super quo testes [illegible] [illegible] non sunt compellendi [illegible] [illegible] [illegible] compelluntur ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Capre

tancha toryt

Item episcopus bononiensis et magistro. Venerabilis frater B. Ave archiepiscopus ravennensis proposuit quod cum debet [illegible] ad eum et quod quidam clerici ecclesie ravennensis quandam [illegible] [illegible] [illegible]

ravennatis

et [illegible] Martino et Johanne condam clerici

Coniuratos facit et ad nichilominus [illegible] dantes eis quandam pecunie quantitatem et ad hoc celandum se astringentes iuramento vel [illegible] suppli[c]avit ut ad [illegible] super hiis et quibusdam articulis vobis [illegible] mittendam [illegible] intentionem suam [illegible] non possit nisi testimonio [illegible] predictorum [illegible] [illegible] ne pro testimonii defectu [illegible] iustitia [illegible] [illegible] ideo quod [illegible] [illegible] [illegible] premissa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illos quos vos [illegible] compellendos ut ab huiusmodi iuramento absoluat quos idem archiepiscopus ad testimonium super premissis perducendos [illegible] nichilominus si se gratia odio vel timore subtraxerint districtione simili compellentes ad perhibendum testimonium veritati. Venerabilis [illegible] iuramento [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iuramento [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

qui capit pro [illegible] [illegible]

celanda

coniuratores facta

[illegible]

ut

pro testimonio

proxenetam [illegible] appellatione remota

[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

Inmanuit et ita licet abso-
lucio ponit debet fieri ad cau-
telam sine defectu ...
absolvuntur aliqui ut possint testi-
ficari ... primo veniens ...
... et alia ... in manu
... non tenuit, quia ...
... illicite sunt ...
... si quis sacerdotis et ...
... et ... si ... indi-
... non ... dicendo ...
gat indispendium salutis eterne
... ut ... et ...
... et ...
... quia non ...
mittes ut ... et ... alium
adiciendo ... ut ... illicitum ...
... non debet quis ...
... venerabilem ...

Iste ... quod ... omnis
admitti ad ... ex ...
... licet ... illud ...
... si quis ...
... nisi ... et ... si ...
... in defectu ... alii
... testes admittantur ...
... quia ... et ...
... testium admittuntur qui
alias admitti non debeant ...
ad dilectum ... Capitulum Rubrum.
Exempla non autentica fidem
non faciunt. Libellauit.

Gregorius.

Si scripturam autenticam
non videmus ad gra-
ciam non facere possumus.

... et ... autentica scriptura
est que per manum publicam vel per
... testium vel duorum
... subscriptione vel testimonio
... est in aut. de instrumentorum
cautela ... et si instrumenta ...
... debeat ... et ...
... que habet sigillum autenti-
cum ... primo et ... depositi
per cessionem et ... scripture fa-
ciat ... in iudicio ...
... autentica in aut. de instr.
cautela ... si ... quis ...
... et ... qui ... in ...

Scripturas alias ... et ...
... aut si quis in aliquo ...
... scripta et publica-
ta sit, ... aut ... de testa-
mentis publicatis ...
... et ... domini ...
... et si ... et ...
et ... gesta ...
ne ... ita ... producit
secundum tenorem ... litterarum
et sine ... non ...
poterit ... vel ... non nisi
... publicum ... per ...
... vel nisi ... tenor ...
... recepta non cancellata non
viciata ... de privilegiis ad ...
... non ... in ...
... vel si ... non ...
... et in ...
... sic non tenetur quis
... nisi ei fiat ...
... de offi. dele-
gati in inte. Capitulum

Alexius III.

Scripta vero autentica si
testes inscripti decesse-
rint nisi per manum publi-
cam facta fuerint ita quod
appareant publica aut
autenticum sigillum habu-
erint per quod possint pro-
bari non videntur nobis
alicuius firmitatis robur
habere. Scripta et ... aut nisi ...
publica ... firmitate ...
... et ...
... si quis ... et ...
... in ... iste
... de fide instru. in
... vel ...
scripta ... vel quod ...
... vel testium subscriptione
... in actione personali
... firmitatem ...
... de instrumentorum cautela ...
... et si quis ... et ... scriptura ...

... ad cautelam absolut ... non
... ab ... et ...
... ad cautelam ut non ...
...

Emologare i. approbare confirmare

105

Autenticu ut hic p3 / in realiud acti instrumentum publica manu confectum prout ibi instrumento privata nisi privatum instrumentum ...

Pastoralis vices acte possessores q in causa que inter monasterium ... sup capella de ambrosia vertitur de mandato nostro susceptis commentarium ... sibi copiam fieri postulavit qui ad eius arguendum falsitatem contra narrationem facti abrasiones sunt ubi scripta intra prochialia et diaet q per abrasionem illa indicari facte non possunt / nec eius scriptura suspecte presertim ad privilegia in possessionibus ab

i. sheriby possessionum

Nadaz et hic in ... narrationem facti quod eiusdem possunt monasterium abradi / ... copiam fieri postulavit ...

Item Eboracen Archiepiscopo. Accepimus litteras abbatis monasterii sancti Augustini Cantuarien. Archiepiscopum transmisit et cum privilegia a non inserta ne valeat arguere falsitatem et difficile sit ... pestilosum ea apud se ...

Exhiberi precipimus ut vel archiepiscopo illa exhibeantur in claustro predictorum fratrum vel in alio loco competenti a tempore usque ad nativitatem proximam sancti Iohannis baptiste. Si vero nec venerit nec responsalem sufficientem miserit, ei perpetuum silentium imponatis, ne ulterius arguenda sint cum voluerit illa privilegia vacillare. Sententiam quoque quam eorum obtentu super statu monasterii lata est inviolabiliter observari [faciatis], et mandatum archiepiscopi in inspectione privilegiorum duodecim hominum inmo fatuitate esse contentum. Et pro illo qui non vidit inspecta non valeat aliter

[illegible]

Celestinus III abbati sancti Fer[…]

Contingit interdum, sicut dilectus filius [?] […] literas hinc inde privilegium […] ad usum partium, et adversarii plenius exhiberi […] accidit quod occasione unius capituli super quo quaestionem plenam litterarum suscitant [illegible]. Ut quotiens fuerit exhibendo privilegio vel indulgentia seu instrumento fuerit requisita, pro iudice aut aliquibus prudentibus

Dentibus viris de pu-
tatis ab ipso audiente par-
te contraria tamen concordatur, ita
quod si super uno tantum capitulo
quo fuerit illud solummodo
rescribatur et adverse par-
ti copia eius fiat. Con-
tingit ...

[illegible]

Innocentius ... mediolanensi
archiepiscopo et ...

Inter dilectos G. abbatem
sancti Donati de Scorula et
procuratorem tuum super subiectis
articulis diu fuit in modo
adiutorio litigatum. Petebat
siquidem abbas nomine
monasterii sui a prefato procura-
tore nomine mediolanensis ecclesie re-
stitui monasterio memorato
portum Scorule cum hono-
re districtu et iurisdictione
loci prefati dicens ad mona-
sterium pertinere omnia pertinentia
ad ipsum dicens de hominibus
qui habitant in civitate ...
... et tenent res mona-
sterii de quibus monasterium
... in iudicio possesso-
rio per sententiam episcopi Veronensis
... omni petebat cum omni-
bus fructibus inde perceptis
salvo in omnibus iure ad-
di vel diminuendi satagens
... re omnia que
premissa sunt ad suum mo-
nasterium pertinere, primo privilegium ...
... comitibus quod ...
... qui monasterium ipsum
fundaverit et ei que premissa
sunt donaverat universa
secundo per instrumentum sine ...
quondam mediolanensis archi-
episcopi ... de legatione ...
... imperatoris tulit super hiis
pro monasterio ... prefati ...
... nepotem qui super eis
monasterium molestabat tertio per
privilegia ... imperatorum

Et presertim hereditati quod
premissa omnia monasterio con-
firmabat vel etiam confere-
bat quarto per instrumenta loca-
tionum quas fecerant diver-
sis personis abbates mona-
sterii memorati / testes quoque
produxerat per quos intendebat pro-
bare quod monasterium a pre-
an. ... et a ... annis et
supra possidebat supradicta et
quod fama publica erat ea
omnia prefato monasterio a
dicto [illegible] fuisse dona-
ta. Sed contra privilegium do-
nationis cancellario tuo
multa sunt obiecta. Primo
quia ibi maxime apparere
consuevit videlicet in annotatione
indictionis ubi potuisset fal-
sitas facilius deprehendi. Secundo
quia cum carta vetustissi-
ma videretur recentior ap-
parebat scriptura tamen in
nullo tempore facta fuisset. Ter-
tio quia sigillum vi-
tiose videbatur appositum
eo quod a parte media si-
gilli apparebat quedam y-
mago non ut mitra in ca-
pite sed ut pileo nec in-
duta pontificalibus sed re-
galibus indumentis tenens
in manu non baculum pasto-
rale sed quasi sceptrum rega-
le cuius facies non appare-

bat integra sed dimidia
tamen in alia medietate
resplenderet aliam mediam
que tamen tota vacua remane-
bat sed que ymago vide-
batur excisa fuisse et deleta quar-
tam in ea parte nec in colo-
re nec in planitie reliquis
partibus similis apparebat.
Unde non episcopi sed imperatoris
videbatur esse sigillum fuis-
se quod in una medietate
Cesaris ymaginem exprime-
bat et in altera medieta-
te presumebatur vel filii vel
coniugis ymaginem fuisse.
Nam etiam in illo sigillo
nulle alie littere apparebant
nisi que non ipsius eius hac
adiectione Dei gratia signa-
bant sed cum ipsius non
ipsius episcopi fuit Lintardus
in nomine ipso quod exprimebat
sigillum delete fuerant du-
e littere secunda que fuerat
inter l et t et sexta
que fuerat inter R et ...
ita quod si scriptum fuisset vel
scripta fuisset ... Pauldu-
bio non Lintardus. Si lo-
tarius legeretur quod etiam
convinci poterat quod secundum di-
spositionem aliarum litterarum
inter l et t non erat
spatium nisi quod potuisset
unam litteram continere tantum

integritatem eius nomine
Richardus inter .f. et etia
t duo licet distincte, et pre-
terea inter .x. et .y. tam
modicum erat spatium ut in
eo non licet littera .d. qui
omnibus occupat spatium.
Sed licet littera .r. que minimum
occupat videretur forma-
ta fuisse. Rursus tum
cera sigilli ab interiori
parte vetustissima esset
cera que posita erat ab
exteriori parte quasi ad con-
firmationem sigilli recens e-
rat et mollis. Quod cum inve-
stigatum diligenter fuisset
ita certius est compertum
quod super vetusto sigillo car-
ta fuerat perforata et perfluta
in nove cere que posita
fuerat certius quod ad confirma-
tionem sigilli incerte fuit in
carte subiectum ... ...
tas sive ... ...
appositionem sigilli ceterarum ...
privilegia fere ... Imperi-
torum preter privilegium ge-
ria ... sed recepta sunt ...
... et ipsum ...
tia privilegium ad fidem
astruendam non videbatur suf-
ficere quia nec erat publica
manu confectum nec sigillum
habebat autenticum eo quod

Lodovicus ... ...
... ...

Erat fere ex media parte
consumptum. Nec plus de no-
mine ipso nisi ultima medi-
etas videlicet ... nec de
ceteris litteris nisi licet adiecti
o dei gratia apparebat ita quod
quibus ipsis non magis po-
terat comprobari fuisse sigil-
lum ... quam Lodovici ...
... ... sine ... ...
inveniebatur suspectum ...
quia ... in ipso apparebat
littere. ... quia subscriptio ...
... videbatur manus altius
fuisse quam ... ...
... notario ... subscripti-
one ... sic instrumentum
manu ... conscripsisse. Lit-
tera quoque ... ...
... quam carta quia ... ...
... instrumentum ut antiquis
in omnibus ... privilegiis ...
... fuerat ... ...
ta ... de ... ... quam
... ... aliquibus ...
... fuerat ... qui di-
cebatur donationem fecisse.

Porro si legittimum esset
instrumentum sine ... ...
... mediol... ...
... poterat ... ...
ipsa ... lata fuit inter ali-
as ... ... vero ...

Licet nec attestationes
que continebantur in instrumento
sine per quas legitima dona-
tio Bertrandi videbatur esse probata
poterant eidem archiepiscopatui no-
cumentum aliquod irrogare
cum inter alias partes et in ali-
o iudicio recepte fuissent. Ce-
terum memorati Henrici privile-
gio quod non solum confirmationis
sed etiam donationis videbatur
fuisse. Cum terram dominicatam
natam intelligi forte poterat
monasterio acquisitam eiusdem
ex forma petitionis que in ipso privi-
legio declaratur confirmato-
rium tamen videbatur fuisse ex
huiusmodi aliis verbis que po-
sita sunt in ipso ut ad intelligen-
dum eo modo quo magis possit
valere distinguendum utique
videbatur ut idem Henricus alia
donavit et alia confirmave-
rit. cum eadem legitime non
acquisivissent confirmari poterant
et donari confirmari tamen
prius habita et possessa. do-
nari tamen tunc tradita et
concessa. ac per hoc illa non po-
terant intelligi per privile-
gia illi donata sed confirma-
ta. Cum iuxta sanctiones le-
gitimas quod meum est am-
plius meum fieri

Non possit fieri nisi desie-
rit esse meum et cetera. Cum
igitur privilegium Henrici confir-
matorium tantum extiterit saltem
quo ad illa que deducta
sunt in iudicium. Si principa-
le non teneat. nec acces-
sorium quod exinde vel ob id di-
gnoscitur esse secutum et cetera.
pro mensa non locatoris nec
est utrisque vel utriusque pro-
bata competeret nec ad ple-
nam possessio tam ad probatio-
nem proprietatis sive ad defensionem
non sufficiat sola locatio et
cetera. Cum autem super his fuisset
diutius litigatum quod legiti-
me probata non fuerant que
petebantur ad monasterium per-
tinere ab impetitione ipsius procura-
torem tuum nomine tuo et ec-
clesie tue finaliter duximus
absolvendum cum ad absolu-
tionem sint vicia partium consuevit
et eum qui petitor est iu-
dicari et cetera.

In margin (left): videbatur · irrogare · privilegium · dominicatum · confirmatorium

In margin (centre): Hoc non et · confirmationis · donatione tamen

Gloss: Inter dilectos et cetera. id est petebat. Si quidam abbas [illegible] a capitulo suo alias non [illegible] dicitur. [illegible] de turbacione continget sive [illegible] de ratio [illegible] de officio delega[ti] [illegible] dicitur ei [illegible] pendente lite. et ita est [illegible] pendens [illegible] in persona procuratoris nomine [illegible] [illegible] de [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] dictum est [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] possessor [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

obtinuerat

erat

Optinuit in possessionem quod modo petit cum habuit possessorie dicens quod optinuit in possessione ea rei fuerit de [illegible] archiepiscopi recuperavit possessionem per annum ostendo cautionem contra [illegible] regimine et [illegible] contra monasterium non petit in possessione [illegible] archiepiscopi [illegible] de sequestracione ad hoc salvo iure addendi sicut quod ac [illegible] littere per via ista semper sit [illegible] in libello [illegible] in institutis de act. [illegible] non est necesse ponere nisi quis velit [illegible] ponere ad cautelam quia usque ad litem contestatam potest mutari vel addi vel diminui libello [illegible] de [illegible] [illegible] ad illud monasterium [illegible] [illegible]

[illegible]

Item de immunitate [illegible]

Lege IIII. [illegible] dicitur quod vel lex agere [illegible] ut [illegible] et [illegible] optima non [illegible] ad [illegible] ut [illegible] in nostris [illegible] conditio [illegible] est [illegible] [illegible] anno [illegible] XV annis et debet poni in principio cuiuslibet instrumenti et dicitur est incipiens a papa [illegible] cum [illegible] anno [illegible] in [illegible] papa in [illegible] anno et indictione [illegible] XV annos [illegible] XV anno [illegible] incipit a papa [illegible] [illegible]

[illegible]

Marginalia: sequestracio; incipiens; immunitate; [illegible]

brevitatibus
latericius

[Rubric, left column:] qualia p[ro]dicta p[er]miss[um] p[ro]d[ucere] [illegible]

C[um] dilecte qui po[s] impi septuag[inta] [illegible] ... non nisi testes ue-niant ... [illegible] magis po-terat ... in p[ro]curato[rum] [illegible] ... imperatoris ... apparebant littere i[d est] cancellature ... de testamentis ... p[ro]feren[d]i ... instrumenta aut [illegible] ... [illegible]

[illegible]

[Rubric, right column:] De [illegible] instrumentorum [illegible]

Stipulationibus ... ad [illegible] et ff de [illegible] ... ambiguo et ff de [illegible] ... [illegible] ... confirma[tione] ... non possit ... et confirmat[ione] ff de [illegible] ... de electione ... [illegible]

[illegible]

[Bottom margin:] [illegible] neglig[ere] [illegible]

[illegible]

[illegible gloss]

Expositus non fuisset de le[illegible] in vendendum ad quod tibi [illegible] quod quedam tabulis litteras indulgentiam illis qui [illegible] facultates [illegible] plenius no[illegible] nerunt sit mo[illegible] super impedimento [illegible] inquisita diligentia veritate statuant circa illos quod [illegible] saluti [illegible] magis noverint expedire attentius providentes ne quid in fraude voti fallaciter fingatur. Si vero tales per suppressionem veritatis aut falsitatis expressionem litteras non solum [illegible] non solum dubias sed certas constiterit impetrasse, teneri volumus impetrantes [illegible] non obstantibus ad voti executionem compelli.

Innocentius III

Idem cantuariensi.

Quod super hiis [illegible] Consuluisti quid agere debeas circa cruce signatos qui dicentes se ab apostolica sede [illegible] super absolutione sua [illegible] sigilla reportant ad eas super impedimento

[illegible]

[illegible gloss]

Item Elien Epo [illegible]

Pastoralis [illegible] Quum dubium [illegible] statuendum ut tua [illegible] decretal de qua [illegible] quia dubitet allegatur. Si tamen [illegible] sit persona [illegible] non meruat indicare ad notam ipsius [illegible] auctoritate [illegible] indicatur. Si vero [illegible] persona [illegible] ipsam non [illegible] sed superiorem consultat super ea [illegible]

[illegible gloss]

Item Epo sancti Andree et abbati de Brocketh.

Quum dilectus [illegible] Nostram quondam [illegible] intendendo quod [illegible] instrumenta sua per publicationem attestationum [illegible] ad [illegible] sine [illegible] cum [illegible] sit in ea [illegible] Super tertio vero articulo [illegible] quod si consuetudo in patria [illegible] ut instrumentis [illegible] fides adhiberi. Nos casum [illegible] potius committere [illegible] ad partem [illegible] tamen [illegible] quod ipsius instrumenta majorem [illegible] sunt [illegible]

[illegible gloss]

Talentum est [illegible]

Talentum est pondus [illegible]

Talentum dicitur [illegible]

Quod non liceret producere instrumentum
quia nomine instrumentorum continentur
et testes / ff. de testibus l. in primis / ff.
de fide instrumentorum l. 1 / Sed non est ita quia
instrumentum non tenetur subordinato
sicut in testibus quia de multis causis
et facilius deprehenduntur falsitates instrumentorum
quam testium ut extra de crimine falsi
extra de probationibus licet / Item contra
scilicet remissio allegationibus et omnibus
probationibus extra de causa possessionis et proprietatis
extra de confessione audite quod continet appellatio
nomine quod consuetudo facit aliquid in
strumentum autenticum quod alias non esset
consuetudo etiam dat iurisdictionem
qui alias haberi non potest / extra de arbi
tris / sic et consuetudo facit aliquem
illegitimum qui alias esset legitimus
ad primordia i. de elec. venit ad olim
extra quod nos consuetudines / et personas
legitimas ad matrimonium facit illegitimas
i. de cognatione spirituali / super eo / extra
de consanguinitate non quod equalitate persone
appellatione et replica instrumentum / ff. de edendo
si quis ex argentariis / ff. et C.
de probationibus illud / et quod de presumptione
ad audienciam / extra / Item
falsitas instrumenti vel id
quod deest in instrumento po
test probari per testes

Idem P. Wratislaviensi
Quondam Johannes Heini
a te episcope
ter certa nummorum coram do
nando et publicis viris
locum dicere petivisset et
tu ex adverso proponeres
tum idem in
pro libris tibi pro precio
domus quam eidem vendi
deras tenere / XXX lib
rarum debeat non in mu
tuo compensare / tandem au
tem super hoc et quibusdam aliis
articulis inter vos fuisset
aliquamdiu litigatum / in

Dicte stacionibus pu
blicatis / te finaliter con
dempnarunt ut eidem predicte
domus possessionem
vacuam traderes arre
toribus liberatam et / deinde
igitur ab hac sententia ad no
stram duxisti audienciam ap
pellandum / et nos tam
tibi quam procuratori ... / t fe
cit et super nrm de
cimus auditorem exparte
te tua fuit propositum / super
dicte domus vendicionem
non procurans sed condiciona
lem potius extitisse ac
nullatenus te teneri ad tra
dicionem ipsius / In nichilominus
testibus ad hoc probandum
inductis quia et si novum esset
tum pendebat tum
ex nectere / quam iniati depo
suerunt se interfuisse con
tractui inter te et predictum
J. super dicte domo celebrato
pro qua et libere
libraria tibi fuerat
constitutio tali pacto adiec
ta condicione / ut tu domum ipsam
inhabitares libere in vi
ta tua et post obitum tuum
... natis tuis eidem Johannis nepoti
bus remaneret ... con
dicionibus mutuum domum
ipsam eidem ... primo

De fide instrumentorum

Sicut vendidisti ei a S. moranti per ipsum et quibus potuisses terre a[n]ni vero mensis et diei quo venditio facta fuit iidem testes se dixerunt immemores existere. dicti vero R. venditionem non conditionalem sed puram proposuit extitisse. ad hoc probandum publicum exhibens instrumentum et I. tabellionem qui confecerat instrumentum et unum ex testibus in instrumento subscriptis ad id probandum induxit. Et porro cum dubitatio fuisset exorta utrum deberet probatio prevalere que tua fuit parte proposita an ipsius et si eandem vim optineant instrumentorum fides et depositiones testium in litteris continebatur. nos tamen quod instrumentum tanti debet esse momenti ut duorum vel plurium idoneorum testium depositionibus preferatur. Et licet autem idem P. ex adverso ostendit quod cum intentionem suam per dictum fundavit instrumentum ac tu in modum exceptionis venditionem ipsam non puram sed conditionalem celebratam proponas nec per testes ad hoc ab te inductos de eo fuerit plene facta fides. Et cum non appareat quod super illa venditione deponat quam constat per dictum instrumentum veritatis tempore fuisse contractam simpliciter probatio tua videbatur inepta et inefficax ad intentionem tuam ostendendam. Verum cum R. exceptionem istam invalidam esse proponebas quam cum utraque pars a nobis interrogata fuisset et in nostra confessa quod unica tantum venditio super domo contracta fuerit et ex depositionibus testium liqueat venditionem conditionalem fuisse. ex utriusque confessione tollitur eiusdem domus venditionem conditionalem extitisse nos probandum non obstante quod ipsa interrogatio facta fuerit postquam a partibus extitit in causa conclusum. quia iudex qui ad plenam cognitionem debet de veritate rimari possit interrogare de facto quo[cumque] ubi aliquid dubitationis occurrit. Et ... venditionem predicte domus fuisse conditionalem celebratam et te nullo modo obligatum ... nullatenus

Constantinopolitana ... Jerosolimitana ... Romana

Thetragramaton

Ad tradicionem ... premus sup(er) h(oc) memorato ... silencium imponent(es) ... sententiam vero iudicis pr(e)dicti ... qui alias iuste pro(nun)tiasse noscitur cum e(ius) exceptio coram ip(s)is nec p(ro)bata fuit nec obiecta. quo ad dictum capitulum infirmamus. eam quo ad alios articulos auct(oritat)e ap(osto)lica confirmantes (et)c. Cum ...

... compensare que compensatio admittenda sit si causa de qua ... liquida erat alias non admitti(tur) compensatio ... bona fide ... ubi de ... de compensatione ... [illegible]

... pr(e)dictus erat (et) dispenderat sua bona sua ... ne domus illa p(er)veniret ad alios ... nepotibus suis ... instrumentum ... ita ... instrumentum ... publicata admittuntur testes ... instrumentum ... ad ... et ... testes ... instrumento ... duobus testibus ... ipsum instrumentum valet duos testes ... parem vim ... et instrumentorum ... instrumentorum ... testes instrumenti ... [illegible]

[illegible]

Honorius iii

Ex parte karissimi in xpo filii H. quondam Anglorum regis fuit propositum et quia rescriptum apostolicum pro eo hac dictione supposita erat asseritur vitiosum non obstante ... ratione predictis

Gregorius ix ... decano ...

Ex petitionis nomine vicarius ecclesie ... nobis expositum quod cum prior et conventus ... cum super decimis coram iudicibus ... convenissent et coram ipsis super illis convenissent eosdem ... iudices copiam quorundam instrumentorum que habebant ... et per que intendebant intentionem suam super principali fundare fieri non fecerunt eis hoc ad instantiam postulanti ... appellavit ... quod si est ita revocato in statum debitum ...

lite non contestata q. [illegible] . [illegible] et
. C. ubi in rem actio . l. ii. etiam
domus debent queri [illegible]
[illegible] audite et [illegible] [illegible]
inter mem[orat]os [illegible] quod teneat [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] . [illegible] ad
audiam . sicut usufructuarius tenetur
ad refectionem domus et ad tributa
ff de usu fructu . l. usu fructu le-
gato et l. sequenti [illegible] . C. actione
. S. [illegible] [illegible] dicendum est
super ut lite non contestata . q. [illegible] re-
[illegible] intelligo quod iste [illegible]
habebat mediatum [illegible] ut [illegible]
ad agendum a retro [illegible]
[illegible] non [illegible] ad [illegible] ipso
quod esset [illegible] non [illegible] ad
ministrationem [illegible] . sicut [illegible]
ut [illegible] [illegible] ipsius
super [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] . [illegible] de [illegible] petitionibus
[illegible] de hoc Instrumentorum [illegible]
non [illegible] exhibitorum instrumentorum [illegible]
[illegible] [illegible] quod rescriptum [illegible] et
[illegible] acta cause confessiones et re-
sponsiones attestationes [illegible] acta
sunt in iudicio peti possunt exhiberi
ut [illegible] ex lege ut [illegible]
[illegible] . C. de edendo . l. ii. ut [illegible]
[illegible] [illegible] super [illegible] [illegible] et
[illegible] sunt exhibenda [illegible]
sunt ff de edendo . non est [illegible]
. l. ultima et ff . C. [illegible] . [illegible] . i. et
. l. [illegible] . [illegible] et l. argenta-
rius [illegible] et hec est expresse
[illegible] instrumenta [illegible] sunt actor
petat a reo instrumenta [illegible] que inte-
[illegible] [illegible] non [illegible]
dicendum . [illegible] quia apud [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
. C. i. et C. de edendo qui accusare
[illegible] actore non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut . m. l. qui accusare et . l. ut
[illegible] nostrum [illegible] ut
reus accusari [illegible] actor [illegible]
[illegible] instrumentum ad [illegible]
[illegible] [illegible] actor [illegible]
[illegible] uti aliquo instrumento [illegible]
[illegible] debet [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] super . C. [illegible] et . C. ac-
[illegible] ff quemadmodum [illegible] appe-
[illegible] . l. ii. [illegible] dic aut [illegible] ff de

[illegible] . l. [illegible] . i. [illegible] contrarias [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] argue
instrumentum de [illegible] [illegible] instrumentum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Item contrarias [illegible]

Imputari ei potest quod contrarias
inter se scripturas in iudicio
protulit / fidem sibi adinvicem
derogantes / cum in ipsius fu-
erit potestate quas voluerit
non proferre. Imputari

et . i. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] exle-
[illegible] illa [illegible] de fide instrumentorum scripture
quando contrarias inter se hoc verum sive
directe sive [illegible] sive indirecte / di-
recte / ut si in iudicio instrumentum in quo
promisisti michi solvere tali die
x. et aliud exhibeam in quo con-
tinetur quod ego feci tibi pactum de non
petendo . indirecte . puta si in iudicio
instrumentum in quo continetur quod promi-
sisti ut solverem ratione [illegible] scripture
licet non contradicat directe in iudicio
sive [illegible] contrarie [illegible] et
ideo una derogat alii Sic quoque
[illegible] et [illegible] sibi adinvicem
derogando videntur ut saltem altera
[illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] patet quod qui contraria allegat
non est audiendus infra de ap-
pellationibus [illegible] q. [illegible] quod [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] si admisit
[illegible] [illegible] ei que magis est sine
suspicione et que dignior est [illegible]
de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est idem in testibus ab eadem
parte productis dico quod [illegible] in testibus
non possunt [illegible] quod [illegible] sunt et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod magis expediret
[illegible] ut [illegible] et [illegible] impu-
tet qui minus diligens fuit Nam
vigilantibus et non negligentibus
iura subveniunt ff quibus ex causis
[illegible] non [illegible] et ff de eadem [illegible]

[illegible] et aliud [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

Rubrica de presumptionibus

[illegible]

Idem Gregorius IX.

Si cautio quam allegas in debite promissionis expositam indeterminate loquitur, adversarius tuus tenetur ostendere debitum quod continetur in ea. Sed si causam propter quam se dignoscitur obligatum, in eadem confessione tue status inspectis [illegible] te id indebite promisisse [illegible]

[illegible]

Idem P. tabellioni.

Cum P. tabellio morte preventus quod non perfecerit instrumenta que in nota redacta fuerant ab eodem, ad petitionem eorum ad quos pertinet, auctoritate ordinarie iudicis poteris ea fideliter in publicam formam redigere, habitura per hoc perpetuam firmitatem etc.

[illegible]

[illegible]

Si instrumenta fidem propter vetustatem vel aliam vel aliam iustam causam perdant coram ordinario iudice vel delegato ab eo specialiter presentetur: qui si ea diligenter inspecta in nulla sui parte viciata reperit per publicam personam illa precipiat copiari, eandem auctoritatem per hoc ad originalibus habitura.

[illegible]

Salomon in parabolis.

Sicut noxius est qui mittit lanceas et sagittas in mortem ita vir qui fraudulenter nocet amico suo et cum fuit deprehensus dicat ludens feci.

[illegible]

Afferte michi gladium. Cumque attulissent ait. Dividite infantem vivum et date dimidiam partem uni et dimidiam alteri. Dixit autem mulier cuius filius erat vivus ad regem (commota sunt quippe viscera eius super filio suo) obsecro domine date illi infantem vivum et nolite occidere eum. Econtra illa dicebat nec mihi nec tibi sit sed dividatur. Respondit rex et ait date huic infantem vivum et non occidatur. Hec est enim mater eius.

Georgius super parabolas

Ex studiis suis intelligitur puer, si cum virtutibus studet ad modestiam pertinere, audiendo sapientiam assuescere, mandatorum dei maxime simplicitati et humilitati insistere, huius munda et recta opera intelligere.

Bonifacius papa Episcopis gallie

Nullus dubitat ita iudicium nostrum subterfugere, quemadmodum ut absolvatur qui est innocens querit constitui. Enim de omnibus quisquis se subterfugere iudicium ab hominibus putat.

[illegible]

Gregorius in omelia

Nonne bene dicimus nos quia samaritanus es tu et demonium habes. Respondit Ihesus. Ego demonium non habeo. Duo quippe ei illata fuerunt unum negavit alterum tacendo concessit. Et

[illegible]

Item marino episcopo

Mandata celestia significatus gerimus nostra ad fidem concepisse per inde super auctas ecclesias filialiter apostolus, ministra decimas quas non loco tenuit. Et propterea quia constituta tua vita dirigamus quod de postquam conversatione presumamus.

[illegible]

Collectarius

Extendere manum ad ea que insignia vniuersalis domini sunt Romano pontifici reseruata. § de usu pal. c. i. et ij. § de off. legati c. uts. legatis / § personne et ad eandem personam sunt ...

Dis qui electores ... sup ... est ut tenendi ... ...

[illegible]

Hieronymus sup ose.

Si oibus eis multiplicatis legibus meas ...

Quesitum ... Eisdem affrica ... qualiter mortalitate et languoribus vastetur ... mores ... subtilius cognouistis / ...

... Dem electori Epo ... Quanto ... Ubi vicio non potuit ... ad nos in longinquo peruenit / ...

... Illegiti ... Quia nobis ... pcio ... appellacio ... ab eo ... dem ... accepit ... pudeas ... sup ... plebem recipias nisi ... loci fama ... appareant de quibus

Triplex est presumpcio: violenta, probabilis, temeraria

Tremor de ... facit ... [illegible]

De quibus verisimile non sit quod debeant degravare / quia sepe contingit quod testes corrupti pecunia inducantur ad falsum testimonium proferendum etc. [illegible]

Item Ian Archiepiscopo.

Illud est nobis innotuit quod quedam mulier [illegible] per annos et ultra cum [illegible] suo scienter cohabitavit ut et ab eo fuit carnaliter cognita / nec ipsum asserit suum non esse maritum cum [illegible] vendicavit in uxorem / ostendit publicum instrumentum in quo se se nominant coniuges et per quod ipsum ei donationem propter nuptias fecisse asserebat. Mulier vero instrumentum asserit vitiosum ut suo domino fraudetur plures testes produxit quod ille ab ea sibi sepe rogatus ut eam desponsaret nec desponsasse nec desponsaturum se ipsam firmiter asserebat / vir autem non

Nisi predicto instrumento et quibusdam testibus testibus qui mentiuntur eum annos differentes ipsum pluit vivere / set mulier de more illarum mulierum que panes vendunt se cum eo se contulisse dicebat / Cum quod in huiusmodi dubietate fama vicinie magis debeat attendi si fama loci habet quod vir ipsam in lecto et in mensa sicut uxorem tenuit / cum in matrimonio sit maritus et fecunditas mulier [illegible] consuetudinem retinens cogenda est mulier ut eidem viro affectu maritali adhereat singulariter si presertim si proscriptum instrumentum ab eo editum fuerit qui officium suum fideliter adimpleuit /

[illegible]

Matrimonium est maris et femine [illegible] matrimonium est viri et femine [illegible] individuam vite consuetudinem retinens [illegible]

[illegible]

Illud ab A. milite quam uxorem acceperat petatur a consanguineis separari matrimonio per eum [illegible] producuntur testes firmiter asserentes quod priusquam cum predicto viro contraxerat matrimonium consanguineus viri eiusdem solus cum sola nudus cum nuda in eodem lecto iacens fuerat ut ut credebatur inter eos ut eam carnaliter cognosceret vel cum in latibulis secrete locis ad hoc commodis solis existentibus. Consulimus quod ex huiusmodi violenta et certa suspicione fornicationis pertinet sententia divortii promulganda ita quidem ut vir licentiam habeat mortua illa ducendi aliam mulierem.

Hoc probat quia non fuit facta super matrimonio [illegible]

[illegible gloss]

Litteras tue fraternitatis recepimus nobis [illegible] intimavit quod cum [illegible] mulierem sine spe coniugii [illegible]

[illegible glosses]

prouinciam tue cum deductus sibi [illegible] et quod heredi xxxiiii q. ii in adolescentia [illegible] / Capit ... violentam ... [illegible] ... pendant ... proponunt

Clemens iii.

Ex tuo loco que fraternitatis huius nodum t. f. perpetuo explicari an iuuenis sponsam suam quam per uerba de presenti consensit debeat uxorem habere, ad carnale matrimonium impediendum, neptis ipsius sponse consiliens a iuuene se carnaliter cognitam proponebat, a qua produxit tres testes dixerunt se pro certo credere, quod illa diu cum iuuenis extiterit contubernia, adicientes quod eos in simul uiderant per plana et nemora ... etiam pluries conuagantes, et testimonium et testimonium ... se super hoc accepisse dicebat, ad maiorem autem certitudinem quod minus sufficienter credisti esse probatum, quod cum illis cohererat, tam ipsa quam iuuenis iuramento alterati sponsa confessi sunt, quod se inuicem carnaliter precognouerant, licet iuuenis nosset ab ea quam desponsauerat separari. Nos autem que dicta sunt intelligentes, presertim cum hic non dicatur

Quaesitum est quia per dicta a pluribus manifestum, consultius esse credimus ut matrimonialiter coniugantur quam soluto sponsalibus separentur. / Con...

[Gloss:] ... impedimentum ... separandum ... cognitam et sit affinitas precessit matrimonium et sponsalia ... consanguineus ... [illegible] ... allegauit turpitudinem suam ... de testi. sicut et ... de confess. c. i ... et de don. inter ... allegauit turpitudinem suam non est audiendus ... [illegible] ... ad supplementum probationis ... in presentia ... attestationes ... dicta sunt ... testes ... plana et nemora et quia ... de fama ... [illegible] ... testes sponsalibus ... affinitatem ... [illegible]

[Margin:] p. i. p[illegible] / dodrina ... / ad optionem ... / in presenti / in ... / Lege ... carmina ...

De presumptionibus

Est presumptionem ... vehementem ... aliquis ... de ... condempnari

Innocentius tercius Episcopo
et Archidiacono Bituricensi.
Litteras propriis vestris co-
ntinentes quod cum causa que
vertebatur inter aliquando ... episcopum et quendam burgensem de
civitate quos idem episcopus
de heresi impetebat nobis ab-
bati Cellolensi [?] ... dele-
gata fuisset utraque pars vos
duos sub certa pena
sibi arbitros statuerunt
delegata vobis potestate mi-
nime reservata. Alter autem ar-
biter presentatum unum de il-
lis heresim suam fuerit
publicatam voce confessus
et de fide suo similiter re-
cognovit quod eodem secum labo-
rabat errore et cetera. Nos pre-
dictum ... suspectum de
heresi vehementer habui-
mus, tum quia quod ante dixe-
rat postea dixisse negavit,
tum quia vel mendacium
prius dixit in fine asser-
endo illum hereticum vel pe-
riurium postea commisit negan-
do illum de heresi,
quorum utrumque reddit illum
valde suspectum, quamquam veri-
similius iudicatur quod cor ... quo tamquam vere penitens
ab heresi reverteretur ad
fidem, tamen quem mendacium
non dixisset presertim in
fine quam tamquam carissimum

Non asseruisset hereticum
nisi fuisset accensus zelo fi-
dei orthodoxe presumitur
quod cum postea purgavit
illud de heresi ... pariter dege-
nerat conscientia ... quod
tam propter solam suspicionem quamvis
vehementem nolumus
illum de tam gravi crimine con-
dempnari, talem et tantam
securitatem recipiatis ab i-
pso preter iuratoriam cau-
cionem, quod timore pene tem-
poralis debeat coherceri, dis-
trictam ei penitentiam iniungen-
tes, ex qua debeat appa-
rere utrum in tenebris am-
bulet an in luce, utrum
sit vere penitens an fic-
te conversus, et si eum ve-
rum catholicum cogno-
veritis, non sinatis ipsum in
hac parte molestari, alioquin
eum tamquam hereticum
condempnetis. Et litteras

arbitrata sic ... quod delegatus ... esse arbiter ... delegata iurisdictio ... [illegible]

Cum imperator ... patrona fuit ...

Confessiones penitentium decas[...]
ledendo celat [...] sue [...]
poterat testificari in hac causa qua
sciens Si enim fuerat tuus et amicus
tuus vel uxor tua que [...] suum
nomen [...] noluit [...]
tatem [...] tua [...] cos
[...] iii. q. v. [...] audiet et dicet
pater vero mihi non novi vos [...]
de diacono et [...] c. [...] que
[...] magnis [...] non
auditur [...] qui [...] non
pos. [...] magnus [...] ca-
titulo [...] et iii. q. iiii. [...]
[...] recognoscat. i. confessi
fuerat suspectus non solum per superiorem
suspectus habetur nisi se purget
ad arbitrium sui episcopi quod si non fecerit
excommunicatus est [...] de hereticis [...]
[...] purgando [...]
sicut [...] archiepiscopo [...]
[...] quo [...] ille de
heresi et ei fuit indicta purga-
tio ut per episcopum [...] se [...]
[...] et ipse sicut suum compurgavit
[...] quod episcopus dicebat ipsum [...]
[...] et hereticum quia primo [...]
illum hereticum et postea eum [...]
gavit, sed ipse [...] dicebat quod licet
de se confessus fuisset [...]
[...] sed [...] probavit episcopus.
[...] isti iudices [...] ipsum [...]
[...] ipsum ad litteras [...]
[...] ad [...] insinuatione de me-
mie [...] quod sit immemor [...]
[...] in ultimo articulo non [...]
quod non dicat aliquis [...]
[...] qui testium [...]
[...] questionis in [...]
[...] tua [...] presumatur
quod non dicat non [...] sufficiens
[...] indicia [...]
[...] et [...] habent [...]
[...] religioni [...] non [...]
[...] aut quod optinet [...]
[...] in [...] ad [...]
consanguinitate vel affinitate [...]
[...] de testamentis [...]
[...] de [...] sicut [...]
[...] quam [...] de [...]
[...] de [...] imposita [...]
[...] et [...] v. [...]
[...] testes [...] purga-
[...] non [...] standum est
primo [...] aliquo [...]

De duabus mulieribus que altercabantur

[...] dicat [...] in alio iudicio
[...] de testibus ad [...] et [...]
[...] de probat[ionibus] [...]
reputari qui [...] in uno iudicio
[...] dicat et postea aliud [...]
[...] alii [...] de [...]
[...] de [...]
[...] levi causa probatum
[...] de hereticis [...]
[...] ad hoc ut suspectus de he-
resi [...] ut [...] con-
[...] sed non ut [...] de
[...] vehementi [...]
[...] accipi [...] q. i. [...]
[...] affecte [...]
[...] frivolitatem [...] de [...]
[...] non vehementes [...]
[...] de [...] locutus et
[...] de verborum [...] et [...]
[...] nec [...] omnis violenta [...]
[...] viii q. [...] nec
aliqua [...] de probat[ionibus] [...] et
[...] v. q. iii. [...]
[...] est ideo dicat [...]
[...] semel [...] est am-
plius ad [...] non est admitti
[...] de hereticis [...]
q. v. [...] non potest
[...] de testibus
testimonium quia timor est ne [...]
mendat [...] de [...]
[...] et [...]
[...] suum [...]
[...] est [...]

Idem Venecienensi episcopo et
abbati de [...]corum.

Cum in iuventute sua
quidam Eccleslen[sis] episcopus
a deo se maturum et honestum
et providum exhibuit ut per
famam sue probitatis [...]
rem ab ecclesia Ro[mana] meruit
[...] et [...] non est de
levi credendum quod postquam
ad senilem pervenit etatem
turpiter abiecerit iugum
[...] fetores ac feditatis
libidinis amplexando
cum labes [...] non
[...] gladium

Rubrica de [illegible] examin[illegible]

Nunquam in iuventute con-
stitutus in senectute frequenter
expectitur. Cuius preterea
de facili accideret quod iur[e]
proditus sua clarum pre-
salutis oblitus ad eam pas-
sionis ignominiam se conver-
teret, ut cum ipsa nepte ab-
hominabiliter peteret [illegible]
to cum [illegible] sinas [illegible]
[illegible] nata fedus inter
tales pater incestus permit-
tat sed cuius suspica-
ri. Sicut igitur rex Ungari-
e eundem episcopum nobis
nuncios et litteras de ta-
li crimine detulisset, postu-
lans ut malum huius pre-
sumptionis quod de Ungaria
etiam tollemus eundem [illegible]
cum eius suggestio veri-
tatis radice procedere
videbatur, nolumus au-
res nostras quasi malignis
delationibus inclinare.
ut pharaonis [illegible] si esset
[illegible]
episcopo dedimus in mandatis
ut prudenter et caute a
[illegible]
[illegible] credent tali
[illegible] respuisset / qui nobis
postmodum rescripserunt
eum honeste conversa-
tionis virum esse credebat
pro illius multiplici commen-
dantes. /

[illegible]

Idem archidiacono et prepo-
sito mediolanensi.

Dudum archidiacono
mediolanensi dedimus in ma-
date ut [illegible] a pre-

Respondetur inter [illegible]

et in [illegible]

Officio sancti victoris in clericum eiusdem ecclesie recipi faceret [illegible] per scriptor memoratus diaconi decimas exa men asseruit quod nequa quam sufficiebant duo [illegible] ab facultate ecclesie me morate adicies quod sta tutum non erat idoneam ad illius ecclesie beneficium optinendum [illegible]. Cum vo bis duximus committendum ita ut de illa clausula sz de persona fiunt ve nit que nostro [illegible] de pratur inserta eadem eccle sie plandi sic personam nulla veritas imponatur ad prima facie presumi personam n aliud inveniri ostendi / Quidam nequaquam sufficiebant [illegible]

[illegible]

Non possunt facultates [illegible]

[illegible]

Ad [illegible] [illegible] non [illegible]

[illegible]

Rubrica

Secunda

Item [illegible] de iurisiurandi [illegible] quod creditores ad iuramenta super usuris sibi solvendis prestita rela xandi eadem districtione cogatur. [illegible]

[illegible]

De iure iurando

Exceptio Greg.

Pervenit ad nos ... paci ... episcopum ... spoliatum ... non repeteret sic abla... cognita ... a ... ipm ... super ... posse ... absolvi ... quia ... absolvimus ... pervenit ad nos ...

Idem Regi Francorum

Pervenit ad nos ut ... non ... positum ... aut ... infringere ...

Cum melius illud commutat, nec tu ei esse si promissum tuum iuramentorum fide obligatione interposita condictione firmasses, aliquantum tempus. Si constat eum conditioni minime paruisse ...

Idem petro subdiacono

Ego episcopus N. ab hac hora in antea fidelis ero sancto petro sancteque romane ecclesie domino que meo pp. N. eiusque successoribus canonice intrantibus. non ero in consilio neque facto ut vitam perdat, aut membrum, vel capiatur mala captione. consilium michi credit ipse aut per alias litteras aut per nuntium manifestabit ad eorum dampnum nulli pandam

De iuramento episcoporum

Dum papatum romane ecclesie et regalia sanctorum Petri adiutor ero ad defendendum et retinendum salvo ordine meo contra omnes homines. Vocatus ad synodum veniam nisi impeditus fuero canonica impeditione. Legatum apostolice sedis quem certum esse cognovero in eundo et redeundo honorifice tractabo et in suis necessitatibus adiuvabo. Apostolorum limina singulis annis aut per me aut per certum nuncium visitabo nisi me eorum absolvat licencia. Sic deus me adiuvet et haec sancta dei evangelia.

Urbanus papa III.

Nullus episcopus clericos suos pro debitis forte quibus cum carere commissa fuit dispensatio sibi invare compellabit.

Alexander III. Vigiliensi episcopo.

Debitores ad solvendas usuras in quibus se obligaverant cogi non deberent si non de earum solutione iuraverint. Tenendi sunt domino reddere iuramentum et eas usuras solvendas. Postea non fuerit creditores ad eas restituendas per ecclesiasticam severitatem si necesse fuerit compellendi.

Debitor tenetur accionem ad repetendum usuras iam solutas quo metu iuramenti ... (gloss, largely illegible)

Idem Rothomagensi archiepiscopo et eius suffraganeis.

Ad nostram noveritis audienciam pervenisse, quod cum quibusdam hominibus certam summam pecunie mutuasset, quasdam ab eis possessiones et redditus recepit in pignus et ipsos iuramenti religione astringens, quod super illis donec solveretur sibi pecunia, nullum ei gravamen inferrent, licet autem de possessionibus illis et redditibus illis non dum sortem deductis expensis receperit, tu tamen frater archiepiscope cum apud te hec ... vinculo astrinxisti. Ideo quia ... recepta a prefato presbytero sufficienti caucione quod nostro debeat parere mandato absolvatis eundem. Eundem debitores eius qui predictas possessiones et redditus contra iuramenta sua ei subtraxisse dicuntur, si ita est, ecclesiastica censura cogatis ut habere eas presbytero restituant, nec sibi molestias inferant donec ei pecunia persolvatur. ... eis pecuniam sicut manerunt ... vos ipsum ad restituendum quod deductis expensis ultra sortem recepisse constiterit inducere studeatis et si commonitus hoc non fecerit, ad eandem ecclesiastica censura compellatis eundem.

[illegible gloss, left column]

Idem Senonensi Archiepiscopo

Si vero aliquis clericorum gra-
vissimo motu metus sub
religione iuramenti suis
iuribus renuntiare, resignare coe-
gerit, ipsum quod aliter sibi
remisit. Quia nos consu-

lere voluisti, an alter eo-
rum vel neuter, sed habe-
debeat tibi quilibet re-
spondendum, quod non est tutum
quibuslibet contra iuramentum
suum venire, nisi talia sint
quae servata vergant
in interitum salutis aeternae.
Nec nos alicui dare ma-
volumus veniam contra pro-
prium iuramentum, ne auctores per-
iurii videamur. Verum ali-
quem in eo casu apostoli-
cus pater fecimus esse re-
tentum, quod clerici qui co-
acti in ministerio ecclesiae
abiuraverant, iuramento ab-
solutos, ... manere
ecclesiae ad ... ini-
quitatem eorum qui ecclesi-
asticos viros ad praestandum
illud compellant ... praemissi
sunt in eadem ecclesia ... ...

Si vero aliquis et sub religione iuramenti ... [remainder of gloss illegible]

Libsiand ... et tamen dicunt quod iuramentum metu extortum ... obligat ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

Idem Sardinien. Epo.

Ex rescripto quod nobis est presentatum innotuit abbatem ... ... p. super summa VIII ... solidorum talit que-

obligatum est ... [illegible]

misse et .i. sup hec predictus abbas quosdam ex monachis consilibus dedit qui de observatia conventionum iuraverunt ut si ipsi defecerint alii monachi loco eorum in obstagio ponentur nisi si fideiussores dicti monachi non servarent abbas dedit eis W. et quos preca... presbiteros qui similiter fidem prestitisse dicunt. Ideo quod ... [illegible] ... abbatem ... monachos ... W. et ... ipsum moneret curetis ut sicut iuraverunt eandem conventionem faciat adimpleri alioquin abbatem et monachos ingressum ecclesie interdicatis et in terra prefati W. et uxoris eius iussis assignata tibi suis inhibeatis divina officia celebrari

Ego rescripto ... [illegible]

Nec cum teneat ibi [illegible] nec [illegible] pignore obligare [illegible] liber [illegible] ut [illegible] quemcumque et hic factum narratur nec non sit obligari [illegible] monasterii [illegible] nomine [illegible] obligatio et [illegible] [illegible] utilitate [illegible] [illegible] velleiano [illegible] necessitate

Ex londonien. et wigorn. ep[iscop]o.

Querelam R. .R. canonici lichfeld. accepimus quod cum W. clericus ei beneficiatos duos nomine cause de staterske ... iuramento solitario interposito sacramento firmasset per biennium ab eius pensionis solucione cessavit. Cum igitur non merentur ecclesias regere qui sit crimine periurii irretiti, mandamus quatenus si vobis constiterit memoratum W. contra iuramentum suum non necessitate sed voluntate ab eius de pensionis solucione cessasse ipsum

[illegible] est nomen [illegible] [illegible]

necessitas frangit legem [illegible] in glosa

Quia prescripta ecclesia removeantur eam prelato R. restituere minime differatis.

Quidam etc. i. per biennium [illegible] solvere [illegible] non [illegible] et ultimo [illegible] locati [illegible] inter locatorem [illegible] irretitus sit [illegible] infames [illegible] et [illegible] [illegible] dignitatibus [illegible] infamibus [illegible] ad testimonium admittuntur [illegible] non necessitate non quod necessitas [illegible] [illegible] lege [illegible] necessitate [illegible] [illegible] voluntate [illegible] infames [illegible] [illegible] prelato [illegible] inquisitione [illegible] [illegible] de lege [illegible] voluntate non [illegible]

De iure iurando

[illegible gloss]

Lucius iii. Wormacien. epo.

Tua nos duxit f[raternitas] consulendos cum standum sit iuramento cum clericos religiosos iurandi religione constringunt ad maiorem solito pensionem solvendam vel prestandum aliquid beneficii preter solitam pensionem. Cum aut[em] instituuntur ab epis. iurant quod antiquam pensionem et solitam non augebunt. Tue igitur fr[aternitati]. R[espondemus] quod cum pluris iuramentum bone fidei contra ... ecclesie inmovet primo prudicat quod de cupiditate processit. Ceterum iustum est ut clerici pro premio quod intrare non possunt ab eorum prelatis ... excludantur etc. Tua nos etc.

[illegible gloss]

Urbanus iii. Archiepo. Pisano.

Cum quidam consul. t. t. re quod in epos qui fi- ... transgressi sunt iuramentum est tanto gravius iudicandum quanto maiori preminent dignitate et eorum exemplo facilius potuit et similia provocari. Illi vero qui iurant non loqui patri vel matri sorori vel fratri aut eis humanitatis subsidium exhibere absoluendi sunt absque observatia iuramenti cum illicitum sit et grave deo iniungatur eis de hoc quod male iuraverunt penitentia competenti.

[illegible gloss]

Et ... [illegible]

1272 ... [illegible]

[illegible]

Sicut ex litteris .A. idem .B. dilectus abbas monasterii tui intelleximus talem juramentum sub iuramento firmavit quod in claustro eiusdem monasterii quod se tempore professionis constituit non esset sepultus ad [illegible] morte honoratus ... nos quod nisi sicut monacho super dicto iuramento manenti facere maxime cum fidem professionis frangeret et stabilitatem sue propositum evacuet. Ideo consulenti tua sollicitudo providebit quod talibus omnino penitentiam iniungat, ut alius qui se [illegible] preteritus similem aliquid presumat ipse vero in claustro quod liberare non potuit instabilitatem [illegible]

Quod prima exequatur [illegible]

Clemens iiii

Veritatis amica simplicitas ... ut heredes tui qui nobis vel aliquibus successorum nostrorum manent aliquid minime mandare compellant catholicis tamen successoribus nostris qui pro tempore fuerint homagium et fidelitatem prestare nichilominus ac promittere omni tempore teneantur absque contradictione aliqua fideliter observare. [illegible]

Nota i. glosa

[illegible]

Ut maiorem [illegible] ... [illegible]

crimine puniendi. Vere et [illegible] absolvantur [illegible] ...

[illegible]

Celestinus iii.

Etsi in ea quidem que contra legem [illegible] sacramenti vinculo absolvantur qui illud inviti prestiterunt et nichil aliud arbitramur quod antecessores nostri [illegible] pontifices arbitrati fuisse noscuntur qui tales a iuramenti nexibus absolverunt [illegible] ut agatur consulatus [illegible] ... ita [illegible] ut iuramentum [illegible] fuerit [illegible] si non ea attendunt non [illegible] sunt [illegible] de morte [illegible]

Innocentius iii. [illegible] venetis.

Veniens ad presentiam nostram [illegible] nobis proposuit quod olim cum in marchia alternatim guerra [illegible] gentes certarent [illegible] inimicitias [illegible] quidam qui [illegible] amatores [illegible] suggesserunt [illegible] ut in satisfactione [illegible] nostro [illegible] mandato [illegible] quod [illegible] promisisse [illegible]

[illegible]

Si autem eliget imprimis iuramentum illud sub tali continentia prestitisset ipsi sub iuramenti debito precepistis ut nequaquam civitatem ducere intendet nisi ad omnes pervenerit ipsius generaliter ad civium consensum etc. Verum quia idem C. qui dicti ducis est consiliarius et in iuramento suo inter ceteros continetur adversus quos promisso teneatur esse nequaquam taliter iurasset si mandatum illud sibi primum prescivisset, noveritis nos patriarche Gradensi mandasse ut si mandatum priori iuramento licite facto repugnet ipsum auctoritate nostra denunciet non servandum. Contrarie mandato preces et dolo etc. tamquam que 20. de rescriptis. cum adeo et ff de operis libertorum si libertus et c. contraversias inique ... [illegible]

Multiplica ... de rescriptis ... [illegible] ... et simili modo intelligendum sit iuramentum ut dictum est in prima notula ff de ... et ritu nuptiarum ... iuravit non impediri de illatis nuptiis intelligendum est ff de iure patronatus adigendo ... ultro repugnet et ita intelligitur vel si mandatum non repugnet priori iuramento iuramentum est servandum cum possit servari ...

Ex parte magistri Apolinaris.

Item consultatus es quoniam utrum ille qui iurat aliquam ecclesiam fovere ac pro posse suo defendere iuramento teneatur in necessitate imminente super hoc sub iuramenti debito requisitus duxerit appellandum periurii reatum incurrat. Respondemus quod nihil in hoc articulo appellantem a periurio tali appellatio non excusat, nisi forte difficultas obstat per quam requisitus non possit ecclesie subvenire a culpa periurii potius ... [illegible]

Vide ... [illegible] ... et ad arbitrium boni viri ... [illegible]

Tamen ... [illegible]

 michael waltha[illegible]

[illegible gloss]

de Moneta

Idem illustri Regi Aragonie

Quanto personam tuam etc. quod consiliarii tui, immo potius deceptores tuum animum induxerunt, ut iurares irrequisito assensu populi usque ad certum tempus patris tui conservare monetam, que circiter mortem eius fuerat legittimo pondere defraudata, cum tunc sit a deo diminuta et minoris valoris effecta, quod exinde grave scandalum in populo generatur, tu quod egre audisse te dixeris cupiens removere ac utilitati populi satisfacere, ap[illegible] observationem predicti iuramenti po-

stulasti simpliciter a nobis absolvi. Super quo diligens indagator potius facile intueri, quod non tam erat absolutio necessaria quam interpretatio requirenda, quam adiuramentum fecisti monetam aut statum aut legittimam detinebas. Si statum iniquum tum fuisset illicitum et nullatenus observandum, et ideo tibi esset penitentia iniungenda, cum iuramentum non ut esset iniquitatis vinculum fuerit institutum. Si vero legittimam esse credebas, iuramentum fuit legittimum et usque quam finandum, et ut irreprehensibilis observetur consulimus et mandamus ut reprobata moneta que a legittimo pondere fuerat defraudata, alia sub nomine patris tui moneta cudatur quam ad legittimum pondus reducatis secundum eundem statum quem tempore patris tui habuit meliorem, ita quod antiqua moneta que ab illo statu non falsata fuerat, ad ea pariter [illegible] datur, per quod publicum dispendium vitari poterit, et iuramentum ser-

probet de appellatione Et de hys que movebant appellantes
ludit in humanis divina potentia rebus
Et presens horam non habet hora [illegible] fidem

De iuramento [illegible] pena [illegible]
Item sed et primo ductorum an [illegible]

Lecti xerum tu si monetam ipam in prestatione iuramenti tenebaris a legittimo pondere diminutam, et tua super hoc conscientia te remorderet, tum humiliter confiteri peccatum et satisfactionem iniunctam tibi pro illicito iuramento studeas adimplere etc.

[illegible]

Etiam intelligimus illa via vouere et iurare [illegible]

[illegible]

Pez consulibus Redonensibus

Veniens ad se. ap. consules nostros super his que ad nos de vobis sepius referuntur et commovere tenemur et aliquibus [illegible] cum appellationibus interposite

[illegible]

Moneta habet tria: materiam, formam publicam, id est videlicet pondus, quantitatem [illegible] decrevit habet tria [illegible] pater [illegible] filius [illegible]

Nuceriano

Ut se ap. teneam humiliter et deuote deferre tum quia leges seculares post sententiam beneficium appellationis non denegent aggrauatis vos id nunc quoniam decreta attendentes sententias appellatione suspensas executioni mandastis verum idem consules nobis opponere curaverunt quod cum aliqui nostrum vocarentur ad officium consulatus iurant proprio iuramento quod super mutuis et plegiariis secundum nostre consuetudinem ciuitate iudicabunt et infra xx primos dies que iudicata sunt executioni vel salvo tamen iuramento vos non posse super hiis appellare dicebant, quia non nunc iudices secundum leges tamen consules nostri secundum consue. ciuitatis nostre iudicare iurarunt, et ideo sicut iudices contra leges, sic et consules contra consuetudinem possent subditos aggrauare. Ad quod appellationibus interpositis ad nos defferatis, cum predictum iuramentum vos non excusare non possit in quo deberet intelligi ius superioris exceptum tum ergo postquam s. lator presentium ad sedem ap. a sententia iudic. s. appellavit sententiam predictam duxeritis executioni mandandam in possessionem rerum de quibus quo vertebatur appellantem adversarium inducentes, volumus et mandamus ut possessionem ipsam restituatis eidem, alioquin noveritis nos proprio [illegible] mandasse, ut vos ad id etc. cens. compellat.

Veniunt leges. [illegible] antiqua et [illegible] non ita plegiariis vel fideiussoribus [illegible] est [illegible] iudicare iurarunt [illegible] in diebus. quia vero [illegible] iudicem non nova et [illegible] q. vii [illegible] dicit. secundum consuetudinem licet ergo iudicare secundum consuetudinem loci [illegible] de eo qui [illegible] impos. causa [illegible] finande ad [illegible] quia consuetudo preiudicat iuri. [illegible] de consue. c. penultimo. ad nos interpositis ista ciuitas [illegible] domino pape quo ad [illegible] dicionem et ideo tenet appellationes ad papam facte alias non. [illegible] de ap. [illegible] in superioribus [illegible] iuramento [illegible] auctas [illegible] ut [illegible] et [illegible] c. ca. te. [illegible] [illegible] imperatores et magister [illegible] [illegible] ultimo [illegible] iuris [illegible] ad [illegible] mandandam [illegible] non debuit [illegible] appellat. [illegible] ad [illegible] quia interposita appellatione [illegible] nouam ap. [illegible] q. vi. appellation et ff. nihil no. ap. pen. [illegible] una restitutum [illegible] ap. [illegible] causa [illegible] restitutio [illegible] [illegible]

plegiariis vel fideiussoribus. Est una [illegible] aliquis [illegible] et [illegible] defendendo [illegible] non est [illegible] mortalit. [illegible] [illegible] pena [illegible] [illegible]

[illegible] gladium [illegible] portat mortalit et [illegible]
[illegible] gladium et [illegible] [illegible] et [illegible]
et [illegible] portat non est [illegible] Et [illegible]
[illegible]

Tamen [illegible] appellationis [illegible] [illegible]

Petrus archiepiscopo pisano.

Ad nostram noveris audientiam pervenisse quod cum P. et S. usuras non modicas persolvissent iuramento firmaverunt quod nec per se nec per alium praedictas usuras repeterent vel apud ecclesiasticum iudicem seu secularem super his non deponerent quaestionem. Cuius creditor condiderit testamentum suum praecepit heredibus ut omnibus qui probaret se dedisse usuras eidem usuras eis restituere procurarent. Unde cum praedicti P. et S. usuras repetere attentent pro huiusmodi iuramento et heredes pertinenti quod eis nequaquam satisfacere de usuris, ex. sub pena excommunicationis publice in ecclesia proponi facias vel proponas ut qui super hoc noverint veritatem procedant ad testimonium perhibendum. Et si per dicta testium vel alia documenta tibi constiterit de praemissis, heredes illius ut usuras quas a praedictis pater eorum accepit restituat compellas.

De iureiurando

[illegible]

Item neapolitan. archiepiscopo.

Dudum nostram noviss audientiam pervenisse quod ... ate et quasi per extorsionem tale fuerit prestitum iuramentum quod in omni causa deberes ordinem iudiciarium observare. Verumtamen secundum traditiones canonicas manifesta accusatione non indigent nec in eis est ordo iudiciarius observandus secundum quod debet in aliis observari. Verum tu quod sub premissis iuramenti tenore habebas in mente ut per ea venires contra canonicas sanctiones. Alioquin non iuramentum sed potius periurium extitisset. Nec aliqua ratione servandum. Nos iuramentum tuum benigne interpretari volentes, ita quod consonet canonicis institutis. Fraternitati tue auctoritate presentium mandamus quod in manifestis dubiis et notoriis ratione iuramenti prestiti non debeas tamen servare solemnitatem ordinis iudiciarii in his non servari per omnia ipso iure postulat et requirunt, ut videbitur subtiliter intuenti de ordine iudiciario procedere. Ut in premissis non per omnia ordo iudiciarius observetur quicunque et secundum applicatum intellectum recte possit intelligi quod iurasti ut in omnibus causis ordinem iudiciarium observares in illis videlicet in quibus est ordo iudiciarius observandus. Hoc quoque faciens et iuramenti tenorem servabis et instituta canonica non omittes.

[illegible]

Quod de papa t. ... cum compar[...]

Item Innocentius Ravellensi episcopo.

Ea te a sedis discretione vigere ut intelligas quod per te ipsum bonum non remittit sed auget cautio iuramenti improvide solvitur quod alias ex debito est prestandum. Quia cum ad archiepiscopi ... a te nomine meo iuramentum fidelitatis sicut a nobis mandatum acceperat exegisset illud exhibere in eius manibus distulisti asserens quod predecessor episcopus Ravellensis salvo apostolice sedis honore huiusmodi prestitisset iuramentum. Cum igitur nobis et ecclesie Romane fidelitatem facere tenearis, si prestitum iuramentum ei quod a te nobis tamen debitum est prestandum quando reputes illud illicitum iudicabis illicito non obstante quod licite immo quod debito petitur exhibebis ut si prestitum prestando contrarium non obtinet illud sine difficultate prestabis. Ea te ... augetur cum quivis per non debitore quod alteri est solutum ... non liberatur a debito ... [illegible]

Unum generale generaliter dictum ... debet intelligi

[illegible]

Delegatus potest papa

Ea delegatus potest cardinalis ... officio et ... prerogativas

omnes ... [illegible]

Refert ille tamen hoc ff. c. si ne dicto. Et si dicas vii. q3 q pec cat laico qui plurium spolia tum fono q si non plurium r. xxii. q. iiii. si ad petitionem. Sed q et conso ne q dicit aliqui f tantum. s. ete no obstat q solvitur vini coste bus quore aut in solidum qui de beat ff de duobus reis c. l. in. Archiepo de hoc ma tenetur .i. de pscrip. si diligenti consultum pro no Archiepo quod causa summo reorum est bonum relig est malis vii. q. i. Iacens r. xxii. q. et hospicium l. illud quod. s. s. statuit Archiepo. Capit. Non intrat stat. madata alienum. no tenetur pene mandato. Sed contra illud est quod non vel spolium extendit vel religionem abrogat. Sed ... absolutionem incipit est mandatum est nullum.

Idem Vlatno Episcopo.

Quintavallis autem timuit quod pro offensa quam filie comitis aliis mulieribus irrogarent per eiusdem mandatum penam pati debebat prestitit iuramentum quod tale illi sub debito iuramenti debere mandatum quod si quando filii aut uxor illius aliquod factum vel verbum contumeliosum illis mulieribus obicerent eorum filios ex hoc dicet et a se ipsam removeret uxorem. Quo circa mandamus quod cum tantum fuit iuramentum sub mandatis illius predictis mulieribus ut revocent mandatum illud iniungas. Alioquin cum ad mandati observationem illius de iure non tenetur.

Quinta vallis r. i. iuramento quod similiter quod fuit intelligendum ff de [illegible] si [illegible] et. b. c. venientes

Hoc autem ... ad hoc casum iuramentum non contradicitur licet debuit contradici ar. b. c. quod tu de r. melius in x. c. in. iniicius xxii. q. iiii. nullo quis et ff de operis libertorum si libertus ff de fide q. libertas tamen. Alia q. priore et ff de manu. l. iii. s. si. ius in vere casibus qui continentur in aut ut eum de ap. cognoscitur l. Item ... et ita fuit turpe mandatum. Item quod preceptum dominum fuit hoc mandatum ut uxor separetur a viro xxiii. q. i. si idolatria et xxx iii. q. ii. quos deus. Causa vero propter quas pater potest filium exheredare sunt ... prima si filius manus parentibus intulerit. Item si graviter iniuriam eis fecerit si eos criminaliter. Item si eius accusaverit de causa quia non sit ... ut non publicam si ad maleficium ... si maleficiis consociatus fuerit contra patrem insidiatus fuerit si uxorem vel concubine cum eius ... miscuit si pro persona ... ne filii ... dispendia ... sustulerit si pro persona vel debito eius ... fideiubere noluerit ... contra ... ad ... parentes ... Item si prohibuit illos facere testamentum si contra voluntatem patris inter arenarios et mimos ... manet cum pater illius professionem ... fuit si filia nuptam ... eligere cum patris vellet ... tamen non ... ad xxx v. annos si patribus ... debita ... non impedierit ... patris ... ut hoc totum habetur in premissa auten. Capit. Domini nostri non potest per sententiam abnuere.

Idem Archiepiscopo Turonensi.

Cum nos dicit fore consulendos quid tibi sit super hoc faciendum quod B. et A. uxor eius admittere iurant se in proprium mutuo petitores. Idem vero iterum repetit

Petrus Domitius quiscirculi... in [illegible] fuit [illegible] in dolore [illegible] alii dicit quod [illegible]

Marginalia (left): Quintavallis / est proprium nomen / Vnus annus / Poenitere / l. ante sero / ... / l. post qua / venerit ad / iudicium ... / Iniuria non / est verbo et / facto / Poenitere / l. ante ... / ... / Absolute l. / absolute de ... / Ad mandati / Observatione

Marginalia (right): Nisi ... / ... contumelia / ... / putat / debere / filii / Regula

Illa instanter e contrario affirmante quod prius fecerant sacramenta continentie servande ad eam [illegible]. Nos fraternitati tue respondentes [mandamus] quatenus utrumque ad continentiam servandam moneas et inducas quod si promittere voluerit et servare utrumque dimittas sine alio commorari. Alioquin si vir noluerit continere tu illam ut revertatur ad ipsum et tamquam uxorem cum eo moretur per excommunicationis sententiam appellatione remota compellas ad quod temerarium fuit utrumque matrimonium et adulterium sit utrumque commissum.

Qua nos [illegible] petitiones temerarium fuit [illegible] matrimonium et ideo non fuit obligatorium [illegible] q. [illegible] et C. de [illegible] quod eis promitte [illegible] quod [illegible] temerarium [illegible] et [illegible] appellatione [illegible] penitentia [illegible] temerario matrimonio [illegible] sacramento [illegible] quia [illegible] in [illegible] dicit [illegible] ad [illegible] quod in [illegible] si aliter vellet intrare monasterium [illegible] quod ipsi dicunt [illegible] quod [illegible] servandum [illegible] matrimonium non posset [illegible] sine [illegible] non [illegible] tenet [illegible] si [illegible] alius [illegible] esse [illegible] C. de [illegible] et ff. de dona. inter virum et uxorem [illegible] et ff. de [illegible] et [illegible] non [illegible]

Expressit si eam si vellet intrare religionem quod posset quia non dicitur frangere iuramentum qui illud in melius commutat [illegible] et [illegible] illud [illegible] est [illegible] ad nostram et c. [illegible] revertatur [illegible] debet redire ad virum [illegible] auctoritate [illegible] de [illegible] significasti [illegible] de adul. c. [illegible] et [illegible] de [illegible] ecclesiastica et [illegible] si ambo [illegible]

Idem Lemovicen. archiepiscopo.

Quemadmodum si vir mulieri cum iurasset quod contraheret cum illa quod eam semper pro legitima teneret uxore pro fornicatione quam mulier antea commisisset non posset illam dimittere sed pro fornicatione quam postea committeret eam dimittere posset si non obstaret huiusmodi sacramento quoniam in eo talis erat subintelligenda conditio si videlicet in legem coniugii illa non peccaret. Ita si quis iuravit se ducturum aliquam uxorem non potest ei fornicationem [illegible] apponere precedentem sed subsequentem ut illam non ducat in coniugem quia in illo iuramento talis debet conditio subintelligi si videlicet illa contra regulam desponsationis

Impetere i. accusare

Non venit. alioquin si post huiusmodi iuramentum publica meretrix fieret teneretur ad ducendum in uxorem quod est prorsus absurdum. Nam si post contractum coniugium uir propter fornicationem licite potest uxorem a sua cohabitatione dimittere. longe fortius cum coniugium celebratum propter eandem causam sponsus potest licite in suam cohabitationem non admittere sponsam quia turpius eiicitur quam non admittitur hospes. non obstante in albutio cum vinculo iuramenti quoque propter subintelligendam conditionem est tale ut hiis qui iurant ad utrumque sine transgressione se possit esse quia si post huiusmodi iuramentum mulier fieret non solum leprosa sed eciam paralitica uel oculos uel nasum amitteret seu quicquid ei turpius eueniret. numquid uir tenetur eam ducere in uxorem postquam ducta non posset dimittere. Sed numquid non ductam admittere tenetur cum eius medium statum non damnat quod impedit consensus

Illud autem iuramentum est ...is dubio temerarium si uir iuret uxori sue quod eam super nullo crimine accusabit quia si mulier faceret in fidelitatis et nollet cohabitare modo absque continencia creatoris uel ut illud proderet ad infidelitatem eiusdem uir incunctanter debet ipsam impetere apud iudicem suum ut eam si se non respuerit omnino dimitteret secundum canonem ... Quod si consensisset uel ... set quod eam super adulterio non impeteret. esset ne frangendum huiusmodi iuramentum. ad quod respondetur quod patronus est ... confundimus qui celant ... secundum ... per ... respondere nollet ...

Nemo pro re rerum debet sibi ponere vitam
Quam pro re rerum finit tota etas
Accipit amborum ... ...

Marginalia: Impetere i. accusare. Incunctanter i. indubitanter. ura. imunctanter i. indubitanter. impetere i. accusare.

Tit. [illegible]

Evangelicam veritatem ca-
nonibus [con]sonam in hoc casu
imitantes ut ipse in votis
manens religionis non
accusare desistat uxo-
rem ad divortium celebran-
dum coniugium eam dimitti-
are possit ad penitentiam
peragendam etc. [illegible]

[illegible]

Clemens iii. procedentes quia [illegible]

[illegible]

ff de adulteriis si uxor. § si quis ylam ... non est verum pronunciatum quod raptor et cetera sequitur et xxxii q. v si quis ... et ita punitur sine ... tenet q. d. non quod verum est in sponsa de futuro ut j. de coniugio leprosorum c. ultimo sponsam non de presenti ducere tenetur quia non requiritur casus nisi unicus in quo possit eam dimittere j. de cognatione spirituali ... non tenetur eam dimittere ... illud coniuges non est adversarius ... et ponitur coniuges ... quia impedit ut notatur supra ... ubi dicitur ... quod ... ordinatio ... crimine ... illud pactum non valet si quis ... ne alius accuset de crimine ... ff de pactis ... c. pacta et c. illud de crimine ... tam ... missio ... ff de pactis ... c. pacta ... et non solum ... illud pactum tenet nec ... ff de ... talia ... pacta quod publicam utilitatem ... inducitur ... ad peccandum sic ff de pac. ... c. ultimo quia publice utilitatis est ne crimina remaneant impunita j. de sententia ... ff de ... ff ad legem aquiliam ita ut ... omnino dimitteret quam fratri aut sorori ... xxviii q. i si infideles et j. de divortiis ... illud ... vel blasphemare volentem Nam sunt absque mora ... ff ad legem iuliam de adulteriis ... ff de ... de adulteriis ... i. quibus ... in hoc casu ... non accusare ... de adulterio ... et ita ... et ita pactum et ... non valet ... publicam ... illud ... xxxii q. i si infidelis et sic ... cui una via ... alteri via ... admittitur ... q. iii ... quia ...

Non potest eam accusare potest eam detinere ... ff de tutelis et curatoribus ... et ff de ... que ... quibus et ff de ... libertate ... mancipium ... ff de ... eam destituere ... xxxii q. ... et c. ... debet eam tenere in vinculis et ... xxxii q. i placuit et q. v ... et xxxii q. iiii ... et vii q. i ...

Idem Abbati et capitulo castell[ensi]

Et si Christus precepit secundum evangelicam veritatem, sit sermo vester est, est; non, non: ut affirmatio vel negatio, sicut procedit ex corde ita procedat ex ore; quia tamen crescente malitia simplici assertioni vel negationi non creditur, iurisiurandi prestatio adinvenit, quod amplius est a malo est, a malo quidem non tamen culpe, cum peccatum non sit, nec exhibentis, sed exigentis iuramentum. Nam incredulitas cuius comparatio est pena, cum causa cum non credit malus. Sed dicit a malo, id est, cum iuramentum prestitisse dominum iudeum inniquiam tamen per creatorem, sed per creaturam iurare presumit, ne preiurium iuramentum sufficientem ad creaturam honorificentia creato

pellicanus dicitur pro pullis ... mere
ut vivant mori non est ... maior
... vel blasphemare volentem
... absque mora ...

Nos cum in Ewangelio pre
misisset · dico vobis nolite
iurare omnino · statim subiun
xit neque per celum quia tronus
dei est · neque per terram quia
scabellum pedum eius est · neque
per Jerosolimam quia civitas
est regis magni · neque per ca
put tuum quia non potes
unum capillum facere album
vel nigrum · et quamvis non sit
per creaturam iurandum sed tamen
iuretur per creaturam [illegible]
est quando · dummodo sit licitum
quod iuratur quia teste ve
ritate · qui iurat in celo iurat
in trono dei et in eo qui
sedet super eum · Jacobus
quoque non simpliciter pro
hibet iuramentum sed volun
tatem iurandi ad dicit ante
omnia fratres nolite iurare
quemquam ad iurandum non debet
quemquam spontanea voluntas
inducere · sed necessitas etiam
importuna · licet et potest sine
culpa iurare · dummodo illos
tres comites habeat iura
mentum de quibus propheta ait
et iurabit · vivit dominus in
veritate et iudicio et iusti
cia · quod autem Jacobus subdit
neque per celum neque per terram
quodcumque neque aliud iura
mentum iurare vetat per quam
libet creaturam quodcumque
sit illud · Alioquin non dixis
set Apostolus per maiorem su
um iurant · et omnis contro

versie eorum ad confirma
cionem finis iuramentum
est · in quo patenter osten
dit per quem sit iurandum
cum ait homines per maio
rem suum iurant · et per deum
et cur sit iurandum ut
videlicet omnis controversie finis
sit iuramentum · et cui angе
lus quoque quem vidit in
apocalipsi Johannes stantem
super mare et super terram
levavit manum suam ad
celum et iuravit per in secula
viventem seculorum · Ihesus
qui plus legitur dixisse
in ewangelio quam est est
non non · eciam sepissime di
xit Amen dico vobis quod ne
mo propheta acceptus est in
patria sua · consequenter ad
iunxit in veritate dico vobis
quia multe vidue erant in die
bus Helie in Israel · Apostolus
quod iurabat ad [illegible] te
stis est michi deus et iterum
cottidie morior per gloriam ve
stram · fratres quam [illegible]
[illegible] est [illegible]
dit · Si autem ipse maluis
set iurare perfecto dominus no
luisset · cum tamen in veteri te
stamento legatur quod iuravit de
us et non penitebit eum · Et iur
sio iuravit dominus david veri
tate · immo precepit [illegible]
Reddes domino iuramenta tua

Quemadmodum quaedam prohibentur quia per se mala sunt ut furtum adulterium et huiusmodi que non sunt aliquatenus facienda quemadmodum prohibentur propter causam non quia per se mala sint sed quia per ea fiant sequenter et multum ex hiis mala sequantur ut vinum per se malum non est et tamen prohibet Apostolus dicens Nolite inebriari vino in quo est luxuria. quoniam ex frequenti et immoderata vini potatione luxuria generatur sic et iuramentum per se quidem malum non est cum sit confirmatio veritatis. sed tamen prohibetur ex eo quoniam ex frequenti et immoderata tanta iuratione periurium saepe contingit sic in ecclesiastico legitur vir multum iurans replebitur iniquitate et non discedat a domo eius plaga. Quemadmodum ergo indulsit Paulus pro necessitate discipulo suo Timotheo ut utatur modico vino propter stomachum et frequentes infirmitates sic propter necessitatem exigit pro iuramento licita et honesta potest sumere iurari quia cessante causa cessat effectus. Licet ergo debeatis esse viri perfecti ut omnino possitis iudicanti vincere eiusdem. Nolentes tamen indempnitati

vestri inopia secundum providere ne propter defectum testium sui iuris sustineat lesionem presenti vobis pagina indulgemus ut vos et monasterii vestri in querelis possitis in causis eiusdem et deficientibus aliis testibus pro ipso perhibere testimonium veritati.

De exem. si. exemplis ut [illegible] dic. sermo ex ... q. i. ita. quo. non non iste due negationes non faciunt unam affirmationem. secundum quod alibi faciunt ff. de v. sig. duobus verbis affirmatio ecclesie est declaratio geminata. i. ut quod lex affirmat et canon affirmat et quod lex negat canon lex negat canon sic ex ... de presumptionibus ... per iteratum sic ... q. i. clericus et in aut ut non luxurientur homines contra naturam coll. ... licitum est iurare ... ut ... qui periurat ... et ... q. i. si aliqua porcionem ut ... principe ff. de iure iurando qui ... et ... in aut ut ... homines ... non volat ... non in ... ut non ... coll. ... in lege ut si ... maior fuerit ... minor ... non obligat ff. de fideiussoribus ... in fraude est quale cuique ... licitum est quod ... fraude est ... q. i. monet ... ff. de iure iurando non est ... i. ... non ... vero ... q. ii. nos ... sicut ... indicare non debet ff. de iure iurando ... ff. de offic. ... volite ... non ... necessitas et ita ... est ... includit in se ...

Iuramentum pro ... et pro ...

Inter Tim.. et prudent.. sunt prima [illegible] principal..

xxiii. q. i. quid malum [illegible] ita ergo [illegible] tres committes [illegible] habet xxiii. q. v. animadvertendum [illegible] [illegible] inducunt [illegible] sed [illegible] et mala sunt [illegible] xxii. q. i. et mala sunt in [illegible] [illegible] [illegible] vel deliberacionem. iusticia. i. [illegible] ut quod [illegible] sit [illegible] et iustum et isti sunt tres committes qui debet in [illegible] in quolibet [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut in c. animadvertenda xxiii. q. v. Controverse. quia post [illegible] [illegible] vel amplius [illegible] est ff. [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] habet [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ff. de [illegible] [illegible] ii. quod [illegible] est si est [illegible] a parte [illegible] [illegible] non est ff. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sine defectu et est non [illegible] testis [illegible] [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible] que est in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ecclesia [illegible] [illegible] teste est [illegible] [illegible] [illegible] xxii. q. i. si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ii. di. [illegible] [illegible] [illegible] q. ultima [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] xv. q. i. non est quedam et enim [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quare [illegible] prohibitum [illegible] [illegible] ff. quedam [illegible] mala sunt quedam [illegible] sunt in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ff. de [illegible] [illegible] [illegible] ff. de adulteriis [illegible] adulterium sic que [illegible] symoniaca [illegible] [illegible] [illegible] in veteri testamento [illegible] prohibita ut [illegible] sponsalia i. q. i. qui studet [illegible] post [illegible] ecclesie ut [illegible] aliquid [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] habet plura [illegible] [illegible] non [illegible] in ecclesie [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est quod dici [illegible] [illegible] sunt symoniaca quia prohibita [illegible] [illegible] prohibita quia symoniaca [illegible] [illegible] di. [illegible] de officiis [illegible] [illegible] [illegible] xxiii. q. i. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ultimo sequentem non. [illegible] aliquid [illegible] non quod [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] sequi malum [illegible] xx. i. de [illegible] [illegible] [illegible] di. [illegible] [illegible] q. ii. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] x. i. q. [illegible] [illegible] [illegible]

Quarta q. iii. de [illegible] qui male [illegible] [illegible] in honore [illegible] [illegible] [illegible] ne [illegible] [illegible] [illegible] ff. qui et a quibus [illegible] liberi non fiant [illegible] ultimo et ff. de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illud [illegible] quod aliquo prohibito omnia prohibentur [illegible] que [illegible] ad illud [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] aliquo prohibito omnia prohibentur [illegible] illo [illegible] de [illegible] nam [illegible] et ff. de [illegible] [illegible] que sub [illegible] [illegible] si quis et ff. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ff. de [illegible] et [illegible] [illegible] et ff. de bonis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod aliquo prohibito omnia prohibentur que sequuntur [illegible] illo [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in prohibetur [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] est causa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] xx. q. ii. c. [illegible] [illegible] et xxiii. q. [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] ff. de [illegible] [illegible] modicus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] incipit [illegible] [illegible] [illegible] corpus [illegible] [illegible] [illegible] ff. quod [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] cessat causa [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cessaret non [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] xxx. q. [illegible] [illegible] q. i. [illegible] [illegible] [illegible] cessante [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] cessat [illegible] effectus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alias personas [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] non cessat nisi privilegium vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] post [illegible] incipiat [illegible] non cessat [illegible] [illegible] i. prohibitio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] di. c. [illegible] et ff. [illegible] [illegible] [illegible] et sic [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alias personas que [illegible] privilegium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible] non cessat privilegium [illegible] non [illegible] [illegible] nisi privilegium [illegible] vel [illegible] [illegible] ad [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Marginal notes: cessante causa cessat effectus; i. cessante [illegible] cessat et prohibitio; cessante causa cessat effectus; [illegible] [illegible] [illegible] post [illegible] non cessante [illegible] effectus [illegible] de [illegible] [illegible] temporis; Cessante causa cessat effectus [illegible]; [illegible]; [illegible]; cessante causa [illegible] cessat [illegible]; cessante causa [illegible] cessat effectus

Ameliensis

Notatur supra de maioritate et obedientia ... post translacionem et ... c. i. ...

Item ego Ameliensis.

Sicut nostris est auribus intimatum ecclesia Tibertina vacante, episcopus canonicis ... dum esset in minoribus ordinibus constitutus, uel metu quedam in dampnum episcopalis iuris fecerunt ... qui de pontificatus electione tractatus aliquis haberetur ... primo canonicam ... incontinentem ... congruentem ... quia non ... iuramenta ... fuerunt que contra ecclesiasticam utilitatem attemptantur. Quocirca mandamus, quatenus cognitis canonicis, inquiratis ... diligentius ueritate, et si ea inueneris esse uera, quod in dampnum episcopalis iuris ... taliter attemptata in statum debitum reuocetis.

Cum contingat interdum quod constante matrimonio mulieres alienationibus super rebus dotalibus et donationibus propter nuptias consentiant ...

pafernalia domus dot. v. parva

[V]eniant pro sacramento firmanda, ac saluti personarum minime. Convenientes mitantur utrique hoc eis licitat a nobis etc. requisitum. Nos autem taliter respondemus, quod etsi mulierum consensus in talibus non induceret obligationem secundum legitimas sanctiones, ne tamen tali praetextu via contingat periuriis aperiri, mulieres ipse servare debent huiusmodi iuramenta sine vi et dolo sponte praestita, cum in alterius praeiudicium non redundant, nec observata vergant in dispendium salutis eternae.

Cum contingat 2. q. legitimas ut ff. de fundo dotali l. i. ubi lex Iulia q. prohibet alienationem fundi dotalis sine le debent q. id quod q. dicitur signatur in multa glossa quia illud utriusque iure dicit q. q. leges sit confessio est C. de inde. nec valet iuramentum q. haec sectum C. de foro q. pe l. si diligenti et C. de legibus non dubium. et ubi principale non tenet nec accessorium. C. de fide instru. inter dote dal. eius. sub q. ita ut ad tales contractus a iure sit damnata ff. de fundo dotali l. lex iulia quam iuramentum praestat robur ipsi contractui et ad iuramentum non sit vinculum iniquitatis xxii. q. iv. inter cetera et C. e. quia nec enim illud sufficit quod sine interitu salutis eternae possit salvari quod illud fallit quia lex non sit temerarium. C. e. quemadmodum sive ubi quis invenit se solutum persona sua sive iuramentis pro venire contra iuramentum si ei non fuerit solutum et tamen potest servari sine interitu animae. C. de non iuratis ferme indubitanter.

Sed illud habet tantum quando si persona sunt tam inmota. Item si inmo illud quod sit turpe vel contrarium legis iuramentum nullius momenti ff. de legibus. si quis in quibus. Item ubi per iuramentum inducitur alicui perpetua inutilitas illud non tenetur servare ff. de iure patronatus. adiuge ad hoc dicas quod lex considerant quod sit utile corpori et honestum, nam expedit mulieribus salvas habere dotes suas ut nubere aut aliquos quibus nubere possint ff. soluto matrimonio l. i. Secundo tamen considerat utilitatem animae vel dic quod tunc praeiudicat iuramentum cum aliunde potest consuli ut dicitur mulier sive sive a vir. Sed ubi solvit has communitates si alias possit dici quod sine aliis possit sibi aliunde consulere sine non potest venire contra iuramentum sponte praestitum et sine dolo vel metu et licet contractus talis non videtur obligatorius quantum est de sui natura sine aliqua turpitudine servari potest iuramentum quod super eo praestitum. Ubi hic considerantur accessorium cum principale propter periculum animae ut hic dicitur sicut talis obligatio civiliter non tenet, tamen iuramentum tamen super hoc praestitum servari debet sicut super eodem dicto et C. de pactis l. cum hic … alienationes non est spectata quia si solum post decennium consenserit mulier bene tenet. Item aut princeps sive contra …, nulla … iuramentum sit confirmatio quod princeps non valeat et quia per consensum … et alia … supra inducta intelliguntur de hiis quae praeter non … causa per hominis … sui … turpia sunt ut patet … ubi iuramentum ubi intervenit non tenet cum non possit servari sine interitu animae sed hic … in loco … de pig. significat … … dicitur quod pacta lege commissoriae in pignoribus non tenet … est C. de pactis pig. … et ibi si iuramentum intervenit super pacto tenet, nec audiatur volens venire contra ut … in decretali praeallegata … ac a contrario sensu et sic nulla … decere et … sic ut iuramentum praestitum non est servandum quod vult … dici super quod … causa …

Dimidia tantum … ad … a … ordine aliena est.

Capitulum.

Non auditur mulier contra alienationem rei dotalis cum sponte … et iuravit contra venire minime.

p a fernalia domus. i. dotis parva

florentinus

De iure iurando

Rubrica

Idem in eodem.

Si constat et cetera. Si constiterit quod predictus [illegible] iniuste bellum moveat contra ipsum, et inducere studeatis ut universa per hominibus violenciam occupata restituat conquerenti, eum a prestito sibi iuramento penitus absolvente. Quod si acquiescere noluerit ipsum ad hoc si premissa veritate nititur cogatis per censuram ecclesiasticam et tenaciter eius [illegible] sine supponantes iuramento [illegible] scilicet [illegible] asserit prestitus. [illegible] assensu factio est [illegible] cum non liget quod prestitit, dum ille cui prestitum fuerat servare negligat quod promisit.

Idem in concilio generali.

Nimis de iure divino quidam laici usurpare nituntur, cum viros ecclesiasticos temporalia optinentes ab eis ad prestandum sibi fidelitatis iuramentum compellunt. Cum iuxta Apostolum servus suo domino stat aut cadit, sacri auctoritate concilii prohibemus ne tales clerici personis secularibus prestare cogantur huiusmodi iuramentum.

Honorius iii. Antiocheno [?].

Petitio tua [illegible] nobis exhibita continebat quod cum Antiochena vacante principe Antiochie timens conspirationes aliquas fieri contra eum a vobis iuramentum extorsit quod contra ipsum de cetero non essetis [illegible] congrua declaramus vos iuramento huiusmodi non teneri quod publicis et honoribus [illegible]

Ipsius esse ac esse spali-
ter nostris legittime de-
fendendis contra ipsum princi-
pem stare liberere ualea-
tis coartendo vos a iura-
mento fidelitatis huiusmodi duntaxat per-
quam idem princeps ecclesie
lesionem persone uel sue
amissionem incurrere prin-
cipatus. petitio extorsit ...
p. solum suum metum extortum ad
de ge constitit non est servandum ...
c. cum contingat. Sic et confessio
xv. q. vj. c. i. et ...

Pez Archidiac et magistro G.
canonicis coll. Tolten.

Ex litteris vestris accepimus
quod super causa usura-
rum vobis per ... com. c. ab
... ap. commissa non potu-
it per testes ab ipsius G.
parte productos, de sortis
quantitate liquere. licet de
obligatione pignoris con-
stitisset. Unde expedire ui-
dit exigitur de dicenda
ueritate a partibus iuramento
Cum de fama quasi notori-
um habeatur. prefato G.
de quadam terra ipsius G.
sibi titulo pignoris obli-
gata et sortem. et ampli-
us percepisse. Ne igitur occasione
huius iuramenti de facto in
iusticia occultata ueritate
succumbat. Cum quis partes
ad prestandum huius iuramen-
tum per cen. ec. ap. re-
cogatis. Ex litteris dicenda
ueritate iuramento illico de ueri-
tate dicenda prestatur soluimus ...

De iure iurando

[S]piritualibus causis sit. S. de
elec. dudum (iuramentum tamen de
calumpnia in talibus non prestatur
S. de iur. calump. litteras) requi-
ritur etiam a prelato de consuetudine p[er] est
capitulum de statu suo agitur alias
non videtur quod prelatus sit interroga-
tus de etc. dixi C. de elec. du-
dum / et pro isto iuramento [illegible] tamen
de eo quod scit tamen debet simplici-
ter respondere [illegible] et negans [illegible] iura-
mentum de calump. [illegible] de eo quod
credit vel existimat C. de iura-
calump. [illegible] iuramentum de
veritate dicenda prestat prelatus in causa
ecclesie in animam suam et capitu-
li in spiritualibus causis, ut [illegible]
in quadam decretali [illegible] que
incipit [illegible]. [illegible] et ita
patet quod qualiter [illegible] aliquid sit
divulgatum [illegible] sive quasi
notorium non sufficit ad [illegible]
[illegible] sit [illegible]
[illegible] ad [illegible] sufficit ad
[illegible] impediendum [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] sortem et [illegible]
[illegible] quod [illegible] de [illegible]
titulo pignoris obligate totum [illegible]
computari in sortem [illegible] de pign.
[illegible] de usur. c. i. et ii. de
[illegible] expensis et [illegible]
quia fructus [illegible]
[illegible] expensis [illegible] et [illegible]
[illegible] c. i. et ff. [illegible] matri.
fructus quia [illegible] casibus [illegible]
[illegible] qui [illegible] deductione
[illegible] ff [illegible] fructus
[illegible] fructus [illegible] ipso [illegible]
pignus [illegible] de distrac-
tione pign. l. i. et quicquid
capitur ex pignore computatur
in sortem C. de pign. act. l. i. et
ii. et i. de pign. significante
[illegible] veritate [illegible] est [illegible]
quae [illegible] iuramento exigitur
ut scilicet veritas [illegible]
[illegible] ex causa [illegible] testes
[illegible] qui alias non [illegible]
[illegible] tamen [illegible]
de testi. [illegible] c. ultimo et [illegible]
toto / et quia [illegible]
[illegible] est [illegible] veritate [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] c. i. / et quia [illegible]
[illegible] est [illegible]
ecclesiastica [illegible]
[illegible] et non de calumpnia
[illegible] tamen quod iuramento
de calump. [illegible] prestito fuisset

[H]ic quod dicit, si tamen de calump.
et veritate simul iuratur credere non esse
[illegible] tam in civili quam in spirituali
nec offenderetur ordo [illegible] imo utile
esset. Sed si [illegible] fuisset iuramentum de
calumpnia superfluum non esset iura-
mentum [illegible] de veritate prestitum quia
ad [illegible] refertur. et [illegible]
[illegible] confessio de credulitate sicut
de veritate. [illegible] iuramenti
[illegible] quia [illegible] prestitum
[illegible] scilicet statim [illegible] lite [illegible]
sicut iuramentum de calump. prestatur
questio fuit an [illegible] debet [illegible]
stari / et sit patet quod quamvis [illegible]
stari iuramentum de veritate sive de
calumpnia [illegible] in [illegible]
[illegible] est [illegible] ordinis iudiciarii
quod statim post litem [illegible]
S. et [illegible] Intellecto [illegible]
[illegible] et [illegible] in sua [illegible]
[illegible] quod [illegible] non ali-
enabunt [illegible] de [illegible]
[illegible] de rebus ecclesie non ali-
[illegible] de novo non [illegible]
[illegible] [illegible] c. [illegible] imo [illegible]
suspectus esset de dilapidatione [illegible]
[illegible] [illegible] xxviii
di. de [illegible] sic [illegible]
quod iuramentum istud [illegible] in [illegible]
[illegible] licitum et honestum sit
[illegible] prestitum sit [illegible]
[illegible] quia [illegible] canonica [illegible]
[illegible] sit prestitum / et ideo non
[illegible] de [illegible] si [illegible]
[illegible] et [illegible] de [illegible] c. [illegible] quia
si [illegible] est [illegible] religiosum
est [illegible] i. [illegible] et
xxii. q. [illegible] / [illegible]
[illegible] est / [illegible]
non [illegible] xxviii q. i. [illegible]
[illegible] calumpnie / [illegible]
iuramenti que sit in [illegible]
[illegible] non iuramenta [illegible]
sive [illegible] [illegible] c. [illegible]
[illegible] ille idem qui prestitit
[illegible] et [illegible]
[illegible] alienata ut ibi [illegible]
[illegible] imo tenetur ad [illegible]
[illegible] prestito et ex officio
sibi commisso xxxv q. [illegible]
quibus commissit. et sic est [illegible] quod
iuramentum [illegible] super rebus
ecclesie non repetendis non obli-
gat [illegible] c. [illegible] Non [illegible]
quia in malis [illegible]
[illegible] xxii q. iiii. in malis et

Intellecto [illegible] non alienac. non valet
alie [illegible] facit [illegible] non [illegible]
[illegible] si quis [illegible] contraria [illegible] est licitum, [illegible]
est [illegible] et non [illegible] et [illegible]

Marginal notes (left): [illegible] et iura- in forma [illegible] de; [illegible] compi- lationem; Iustinian [illegible]; [illegible]; [illegible] et [illegible] actio [illegible]; familie [illegible] de; [illegible]; Non [illegible] monachus [illegible] liberum [illegible]; De [illegible]

Marginal notes (between columns): Capi- tulo; [illegible]; [illegible] nostre

Mulier [illegible] ... maritum [illegible] ... [illegible]
non dat nec denegatur ei licentia cum alio contrahendi

P[er] tot[um] [illegible]

Regi [illegible] Epo [illegible]

Plieri que in iure prestito iuramento asseruit virum talem in ipsam per uerba de presenti matrimonialiter consensisse / probatores alias non habita uno ab eius impetitione presentem absoluto / nam debes licentiam dare ad alium matrimonium contrahendi. nec ductor piurium vitaris. nec tibi ei dum prohibendum. ne forte si falsum iurauit matrimonium contingat legittimum impedire. Sed sue conscientie est potius relinquenda.

Idem Colocen(si) Archiepo et eius suffraganeis.

Intellecto iam dudum quod carissimus in Christo filius noster rex Ungarie illustris alienationes quasdam fecit in preiudicium regni sui et contra regis honorem. Nos eidem regi direximus scripta nostra ut alienationes predictas non obstante iuramento si quod fecit de non reuocandis eis studeat reuocare quia tenebatur cum in coronatione sua iurauit ut iura sui regni et honorem corone illibata seruare illicitum prestito fuit p. si prestitit &c.

Notandum est alienationibus prestitum iuramentum huiusmodi contra prestitum non seruandum / Et [illegible]

Mulieri absolutio quia actor non probante reus debet absolui, ut ex [illegible] ... [illegible]

Doctor de possessorio primo agat et actor de petitorio

Rubrica de ... decretalium

Glossa · i · adulator
in[?] honoribus

De iuramento prestito dominis quod ... faciat ... tacat ... de ... sicut ... homo tacet, quia ... mentiri ... ille qui ad mortem ... condemnatur ... q. ii. ne ... arbitrium ... relinquatur ... ipse enim scit an ... re possit ... quod iuravit ... ad ... ut est ... decretat in hac questione ... potest ... tenere ... qui ... rem vendat ... possidere ... uti possit ... possessionis ... qui enim rem vendidit ... facit ... dominium quod habet ... mulier que ... statutis ... in eo ... sunt ... notant ... iuramento in antiqua compilatione · c · i · lib[ro] · i · ...

Quod iuramentum non extenditur nisi ad ea tantum de quibus cogitatum creditur fuit, et non ad ea que ... ad nostrum ... et ... de quibus cogitatum et dictum fuit extendi ... ff. de ... qui ... et ff. de pactis ... de ... de testibus ... et de testibus ... licet ex debito illius iuramenti non tenetur ... statuta postmodum edita tenetur ... promissione quia ... iuramentum ... ad ... iuramentum ... promissio ... et ... qui ... sine iuramento ... quia magis contempnere ... Nota pravitatem

hoc verbo hoc ... pro plurali ... valet omnium

Item.
Pactus qui iuravit se statuta in ecclesia sua edita servaturum, promittens per idem iuramentum statuta que postmodum essent substituenda similiter observare, licet tunc scire non debeat quod promisit, non tenetur ad illius observantiam ex debito iuramenti. Glossa.

et ... idem iuramentum ... quod promisit iste ... iuravit se servaturum statuta tunc edita in ecclesia sua et ... prestitit iuramentum ... idem iuramentum ... statuta ... iuramentum ... et hoc ...

Extra · de iudiciis.
Iuramentum a te parti delatum nisi iusta de causa non potuit recusari, cum ius quod in iudicio a parte parti defertur recusari possit licite ac referri. Nec licuit in actione famosa referre hinc inde iurandum. Sane si actor omnino in probatione deficit, reus debet etiam, si nichil prestitit, obtinere presumptionem pro se facere. Primo referri potest.

[Marginalia:] Clericus · Non ... promissio ... iuramentum ... nisi ... Dicitur · i · ... · c · i · ...

... iuravit ... statuta edita ... iuramentum ... promittit ... edita ... iuramentum ... nota obligatio

...

Iuramentum: defert actor reo — defert pars iuramentum vel palam refert — refert reus actori — Summarium

Ad ostendendam suam innocentiam iuramentum possit iudex inspectis personarum factum et causae circumstantiis illud actori iudicat deferendum. Iuramentum...

[illegible gloss]

Et idem sequitur ... defert ... [illegible]

[illegible gloss]

pecto ... pena falsi

De eodem — Rubrica IIII

Cum ... in dicta causa testium ... testibus obiciatur de quibus non fuerat actum accusati ... latum per exceptionem opponit ... illorum ... est ... per sententiam ... terminetur cum sicut canonica instituta declarant testes

Capitulum ... [illegible]

De exceptionibus

Exceptiones criminis

(i. criminis) (suspicione) Absque ulla infamia vel suspicione vel manifesta macula infamiae testimonio requirantur: quod si sola crimina de quibus alio tempore convicti vel confessi fuerint testibus obiciuntur a testimonio repelli possunt, quia sicut Stephanus papa sanctae recordationis (i. memoriae) pontifices illi testantur, non est credendum contra alios eorum confessioni nisi prius se probaverint innocentes. Ceterum si de criminibus ad solam exceptionem obiectis testes convicti fuerint sive confessi, poena ordinaria mulctari non debent, cum accusatio in ipsos secundum iuris ordinem non praecedat. Sufficit ergo sic a perhibendo testimonio repellantur (vel a testimonio), praesertim nisi tamen obiciatur eam de qua agitur contingere non indicet.

Denique obiciuntur... [illegible]

[illegible]

vel illa quae... (margin)

Septuplex est exceptio:
- peremptoria quae perimit
- dilatoria quae dilationes facit
- anormala i. quae non proprie normam regula
- mixta
- dubia
- criminalis vel criminis
- declinatoria

Exceptio est actione exclusio vel obpositio ... intentionis ... a ... agit contra me

Exclusio ... exceptio ... dilatoria ... peremptoria ...

Dummodo ipsos non committeret infamia ... [illegible]

[illegible]

Nobis est per te[?] ... Item tua fuit quesitum utrum qui excommunicato in locutione vel oratione scienter communicat excommunicatum ipsum a sua possit repellere accusatione. Cum ille qui excommunicato communicat ... replicet contra eum. Nos igitur inquisitioni tue taliter respondemus quod ipse ab accusatione illius poterit removeri, cum per minorem excommunicationem factus sit exclusus ... a participatione sacramentorum sit remotus.

A nobis quesitum est ab accusatione. Dubitatio fuit in hoc ... [illegible]

[illegible]

Actor agit
Reus excipit illa exceptio ... excommunicationis
Actor replicat illa replicatio est exceptio ...
Reus duplicat
Actor triplicat
Reus quadruplicat et hic est status
Et ... [illegible]

Inpresentiarum sententia ferendi ... [illegible]

Decrevimus capitulum ... [illegible]

Dere cum exceptionem illi qui prelatus ... in aliqua ecclesia beneficium possideret ci non possint opponere quos constat varia beneficia in diversis ecclesiis obtinere. Cum ecclesiastica ... possit opponere ... [illegible]

... [illegible]

De ludinem episcoporum ecclesiastice per visionis officium ...

... [illegible] ... dicti magistri Jacobi ... vacantis prebende illius de qua per prebendalem ... nostrum investitus ... pacifica possessione gaudere ...

... [illegible]

ad pluralitatem beneficiorum non ... [illegible]

Item. Ite illi qui obiciunt talem exceptionem aut declarant alios aut electi sunt ab illis et alios elegerunt talem exceptionem renunciasse videntur [illegible]

[illegible]

Item Episcopo Elien.

Pastoralis. Cum post dilatorias exceptiones maliciose non nunquam litium terminatio prorogatur, Inquisitioni tue taliter respondemus ut infra terminum peremptorium a iudice assignandum omnes dilatorie proponantur. Ita quod si partes, que aliquas voluerint opponere, quas non fuerint protestate, nullatenus audiantur: nisi forte aliqua de novo sibi competens exorta fuerit, vel is qui voluit eam opponere fidem faciat iuramento se postmodum ad illius notitiam pervenisse.

Pastoralis omnes dilatorie [illegible]

[illegible]

p(ro) dilatorias

G. i. Stemplam
seu agentem

Cum inter priorem et conventum de Argentario ex parte una et nobilem virum Gerardum de Malis Stoke pictaviensis dioc. super dampnis et aliis coram nobis ex altera questione mota quod vertebatur procuratore ipsius nobilis virum volente declinare iudicium eo quod dudum nobis habebat suspectos procurator monasterii allegavit parti eiusdem nobilis cum esset vinculo excommunicationis astrictus exceptionis huius beneficium interdictum esse. Nos igitur primo attendentes quod parti nobili legittima defensio in iudiciis reservatur et in maiori iudicis recusatio cum periculosum sit coram suspecto iudice litigare ac suspectis iudicibus per se apostolica cum decenta cessionem non committat unde in talibus non excommunicato favor attendi sed equitatis iudicate quod ad non debeat claudi iudicium ac satis videtur absurdum. Si actore impugnante reo defensionis copia denegetur et sic condempnaretur in defensionis absolvendus. Porro ad excommunicato... in causa absolucionis constitit non sit iusta denegari sententia nec interdicta debeat eidem appella...

De exceptione. tu. Si quis autem et tu... cum et quod simul possit proponi cum aliam competunt plures exceptiones que non sint contrarie. Sed in dilatoriis... primo proponat vna et succumbit volens proponere tunc aliam contrarius non admittitur. ff. de in... c. te et maiores. §. i. titulo primo audit et ita patet quod per exceptionem... non proponatur. i. tamen constitucionem Sed actio non poterit... in ... accusatore quia ... non ... accusacionem. i. tamen constitucio ... non auditur. i. de accusacionibus ... nemo et c. qui ... non post... c. in et ... §. quinque de ... e. ... de pleno sed immo permittitur in libera cum ipsum exceptionem dilato... riam post litem ingressum proponit. c. de except. l. si quis ad... de novo sed postea statuto... esse si ... post ... alter ... ff. de officio delegati ... in fine te quia quedam de novo emergunt auxilio indiget ff. de minor. ... de etate ... et ca. ... nova ... in ... consilium ... ff. de ... in ... i. in pri. et si nova causa allegetur puta quod si ... mortuus sit ... ... cautionem prestare ff. ut ... post ... legata ... nova ... antedata ... de ... talis ... post ... constitucio ... ... ut ... tertio ... et ita ... est ... legitima ... quod si ... constitucionem ad notitiam illius ... que ... non est ... de novo ... est ab initio puta consanguineus ... vasallo ... vel aliqua alia consimilis ... ignorabat ... debeat audiri ... quod ... amplius non audietur quia ab initio debuit inquirere de huius dilatoriis ... vigilantibus et non dormientibus iura subveniunt ff. que in fraudem creditorum ... non ... et ff. de ... et facilitati ... negligentie sue imputet ... nec enim ... propter singula momenta ... actorem ff. de ... legata ... a quo ... nec esset ... litis ... quod dicit ... in exceptionibus facti et non iuris quia nemini licet ius ignorare ff. de iuris et facti ignorancia. l. regula. ff.

De commune ... capo ... appellacione ... excepcione ... non potest

Eidem monasterio.

... audiat ... in excepcionibus ...

appellacione ... non competunt ... de ... iudicibus ... suspectis iudicibus

Remedium est contra iniustitiam condempnationis qua cum in uno eodem(que) negotio ipsi alia legitima subtrahantur suffragia non videmus etiam si sit inter convictione ... remedium substinentur adimpugnationis materias ... tenditur etc.

[illegible]

Item monachus.

Cum venerabilis frater noster Sabinensis episcopus dilecto filio N. tituli sancte Anastasie presbitero et P. sancte Lucie diacono cardinalibus quos sibi et R. procuratori suo concessimus auditores, causam sancti Viti ad suas possessiones pertinere asserens eandem tam in spiritualibus quam in temporalibus pertinere, idem non episcopi intentione fundata per ...

[illegible]

Respondit quod si dicta ecclesia diuisio fuerit ecclesie Sabiensi subiecta, eam tamen non potrat episcopus uendicare eam quod premutationis causa sacerdotum monasterium optinebat ad hoc probandum quedam exhibens instrumentum in quo continebatur prima facie uidebatur quod tercio suus episcopus ad suorum sacerdotum assensum super dictam ecclesiam sancti uiti pro quibusdam ecclesiis et rebus aliis in cambium dederit monasterio ipsis concedendo eas. Hic episcopus proposuit memoratus intentionem suam per confusionem esse fundatam, ad cuius partis intra respondit se dictam ecclesiam quod permutatione facta per Sabiensem episcopum optime confiteri per consequens uidebatur se credere quod dicta ecclesia tempore permutationis pertinuit ad ecclesiam Sabiensem, cum inter contractus bone fidei permutatio computetur. nec cum alio quam cum domino uel cum eo qui habebat loco domini legitime habet ualeat celebrari. Porro memoratus episcopus ad probandum quod iam dicta ecclesia ab (ecclesia) Sabiensi temporalibus pertinebat esse dam testes induxit per quos uidebatur ostendere quod eam dictam ecclesiam episcopus moliendia decimas et alia bona eius

Sabiensis episcopus diuersis possederunt et illius pro sue uoluntatis arbitrio disponendo et cetera. Intelleximus supradictum episcopum intentionem suam minime fundauisse per testes et postea uel permutationis supradicti responsionem quia exceptionem obiciens de intentione parte aduerse non intelligitur fuisse confessus, uel per instrumentum per aduersam exhibitum euidenter uel tercio suus episcopus a quo permutatio facta promittitur, non dicitur episcopus Sabiensis quamquam in scripto quo permutatio uidebatur appositum fuerit Sabiensis permutationem factam licet ab hominis concesserit qui subscriptionem illius instrumenti fecerit, quia tamen deluctio personae in dampnum ecclesie redundare non debet. ac non solum cum sententiam uirtutis eis per obiectionem exceptionis falsitatis, cum tenore instrumentorum predictorum littera sua usque ad seriam nunc spiciam ualeat retractari utilitate contrario lumque ut per id monasterio nostro aliquod preiudicium generetur et cetera. Vnde constat supradictam ecclesiam sancti uiti

dilator q[ui] [illegible] detur ... negat
q[uod] p[ro] locatur
et tal[is] ... conductor

Conductor ... locat ... p[ro] ...

Constitutam esse in dioc. Lubicen. episcopale ius in omnibus eidem epo adiudicavimus, in eadem illius dioc. preter ... quas per autentica scripta ei nosscitur esse subiectas. Cum igitur ... ut lege vel rescriptorum ... illatum ... reperiatur exempta. Verum quia eps predictus quicunque ecclesias ad vendicabat in eadem sit prescripcionem legittimam non ostendit, quod prelatum ... eps Lubicen. ... certe aliquo tempore possedisse, nos ab impeticione epi quo ad ecclesias ... eiusdem ecclesie singulariter duximus absolvendos. Cum venerabilis ... permutaciones ...

Constitutam. Circa actiones ... competunt ... ex vendito ex empto, locato conducto, negotiorum gestorum, mandati, depositi, pro socio, tutele, commodati, pignoraticia, familie herciscunde, communi dividundo, prescriptis verbis, et que de estimato ... ut si rem tibi do ... estimo ut cum vendas ... reddas ... aut rem ff. de estimatoria ... l. i. et permutacio de qua fit mencio et hereditatis peticio. Alie vero dicuntur actiones stricti iuris, ut actio ex mutuo ... ex stipulatu ... que dicuntur bone fidei ... in eis tamen servari debeat fides bona ... in actionibus stricti iuris servari debet bona fides, et in quocunque ... bona fides ... C. de act. ... bona fide ... stricti iuris ... non venit in eis nisi quod ... venit ... stricti iuris ... nisi specialiter sint promisse ff. de neg. ... C. de usur. l. in ... in ... bone fidei veniunt ff. ... empti et vend. ... C. ... et ff. de usuris ... in bone fidei ... in act. stricti iuris non venit interesse ... in ... est in obligacione ... rem tradi vel ... ff. de v. o. ... ubi aut ... et l. ... ff. de re iud. ... ultra ... ista omnia accessoria veniunt in bone fidei iudiciis ff. de act. empti et ve. l. i. ... non veniunt in actionibus stricti iuris ... in bone fidei actionibus ... non veniunt ... est cogitatum ... et ... ff. de acquisicione ... l. ... C. ... ibi quedam de ... tangit in actionibus stricti iuris et istis ... dicuntur bone fidei ... dicuntur stricti iuris locat. domini ... ideo dicit quia qui dat alienam rem non facit permutacionem ff. de rer. permu. l. i. in fi. ... confessus ... ff. de ... nonne ... quod confessus fuit permutacionem ... est confessus quod ... Unde ... illud ... permutacione ff. de ... l. i. et qui ... quod ... de ... et ... de offi. deleg. ... et ... de dolo ... contumacia ... ibi ... confessa habetur ... contestacione ... Item interrogando ... confesso sive negando ... q. ii. ... et ... q. v. ... quod ... de ... de ... l. i. ... quibusdam ... dicat quod ... de permuta ... non ... ut hic dicit quia ... esse ...

[illegible] ... arbores ... in capitulo ... lapides ... capta ... in eo capitulo ... in ... capta ... capitulo ... arbores ... capta ... vel plura ...

Facto fuit p[er]mutacio et non de iure
cum ... in excepcionem p[ro]pon[en]ti de no[n] petendo
... q[uod] p[er] ...r non constituit. de ...
... quia p[otes]t esse q[uod] non de iure
... qui excipit debet ita dice[re]
frater non confiteor q[uod] dicas s[ed] ...
... factum est ... de
non petendo, et iste ... et ...
et ... fuit et c. q[uia] ... no[n]
asserunt, s[ed] ... et ita no[n] ...
... talis confessio q[uia] no[n] fuit
confessio s[ed] excepcio vel ... p[er]mutacio
... interrupit
... si quis dicat se ... et
adversarius dicat ego interrupi p[re]-
scripcionem tuam. nonne p[er] hanc excepcionem
dicendo ego interrupi p[re]scripcionem ...
confite[tur] de p[re]scripcionem adversarii ... ...
... auditur p[ro]bacio p[re]scripcionis ...
... excepcionem ... qua confitetur de
intencione adversarii ut ... titulo ...
illud ... q[uod] non ... de
p[re]scripcionem qui excipit de interrupcione
... confitetur de intencionem adversa-
rii et ideo debet p[ro]bare p[re]scripcionem qui
tam opponit. ... de p[ro]bacionibus ...
... et ... primo illud et ...
... dico no[n] ... te p[re]scripsisse, s[ed]
si ... esset ... dico q[uod] interrupi
tuam ... p[re]scripcionem quia interrupcionem
p[ro]bare ... ut dicit ... illud
Idem est ... aliquis ...
... dicat non confiteor ...
esse ... tuam, s[ed] si ... esset ...
... et ... ut ...
de testibus ... Nam ...
non confiteor de intencionem adversarii
nec ... aliqua p[ro]bacionem ...
adversarius ... actor
fundavit intencionem suam, quia
excepcio ... p[ro]banda est ut no[ta]t
... excepcionem ... p[ri]m[us] ...
de ... monasterium ... de
... olim ... ...
... quest[io]nem posset quis dicere
si ... instrumentum falsavit ...
ipse debuit ... monasterium ...
... instrumentum falsatum ...
delictum illius qui ipsum falsavit
non debet in dampnum monasterii re-
dundare ... vel
intelligere ... allegata ... mona-
sterio ... ut ... amit-
teret causam ... de ...
... consimilem falsificationem ...
... contra ecclesiam
... de ...
... non ... ...
... monasterium quia ... ...
fuisse in culpa, ut ... innuit ...
ista delictum ... ad ... ... de
fal. quedam de ... c. ...
... retractari veritate
... s[ed] ... talis sententia ...
ipso iure ... consuevit ...

Quod non quia excepcio non
datur ... ff. de excep. qui agunt
... ipso iure quasi ...
... post ... an. ... q[uod] ...
... non valet ... no[n]
valuisset ff. de regulis iuris ...
... potest et ...
... q[uod] ... dicas ...
... tenet et in sua ...
re ... debet quousque
... falsitas revelata fuerat ...
... interim ...
... articulis ... dubitabilibus ...
... revelata ... veritate. ...
... quod nulla fuit, et ideo ...
... nulla, et ... de ...
et male ... in ... quinquennium
occasione talis ... ... et ...
... est non cassabitur sicut et
... constitutam, s[ed] ...
declarare ... sententia ... ff. ...
... sicut ... et ...
dicit iste ... retractare
veritate compta sicut est in sententia
lata ... falsis ... quia falsi-
tate p[ro]bata ... nulla ...
apparet ... in nostra ...
... in decreto ...
... monasteria ...

Capitulum hic Olim ... est

Idem Archiepiscopo ... gensi officiali ... Cab.
Dilecti filii ... S. et p. ac Ca-
nonici ecclesie sancte ... de
... transmissa nobis pe-
ticione monstrarunt, q[uod]
cum ... Canonicum ...
dem ecclesie ipsos coram
delegatis a nobis tra-
xisset in causam super eo q[uod]
se opponunt electioni
a quibusdam canonicis
... facte de ...
ipso in priorem ecclesie
sue ... Idem p[ro]pose-
runt q[uod] ... q[uod]
non debebat audiri eo
q[uod] excommunicatus erat et

Olim ... Olim ... excepcione ... appellacione ... appellacionem
... appellacionem ... putant ... non tenet ...
... ...

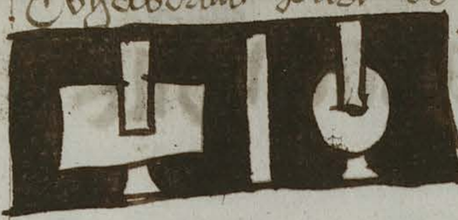

Iohannes de lo[co] ... p...

inchibuit

pruriumque eam contentiosus [ita] quod procuratus eius praefatis G. et A. per purium et S. excommunicationem in modum replicationis obiicere eorum exceptionem elidere nitebatur; appellator eorum proposuit quod eius super hoc probatio recipi non debebat quia etsi obiecta praefatis canonicis per eundem probarentur non esset propter hoc a defensione suae causae repellendus adiiciat et quod contra excommunicationem dicto quod in modum exceptionis obiectam excommunicationis super dicto [s]tante replicari non poterat quia exceptio dicta etiam opposita et probata eundem repelleret ab agendo replicatio vero esset expeditus. S. nequaquam a defendendo repelleret sed etiam placitum etc. Ipsi vero iudices interlocuti fuerunt quod partibus probationes reciperent super replicatione praemissa propter quod ad nostram fuit audientiam appellatum. Quocirca mandamus quatenus si res ita se habet revocato in irritum etc.

Dilecti a defensione ... quibus admittitur ad defensionem causae suae et pruriis quod ... ad

Agendum sive accusandum admittetur in quo ... neganda ... et in q[uo] ultra omnibus; quo modo forensibus defendendum cum ad defendendum admittatur quod alias ab agendo repellitur. S. e. cum inter ... c. ... a defendendo et ex hoc patet quod excommunicatus ... qui ecclesiam suam defendit ... agere vero nequaquam ... hic ... S. eod. inter ... priusquam c. interlocuti fuerunt et male quia si hoc esset probatum non repellentur ... excommunicato vel ... lectio ... defendendum ... ecclesiam suam ... c. cum inter et ... quod non ... quis admitti ad placitandum quo placito non ... de placi... ad placitum et super de officio deleg. ... ad ... ubi de hoc ... hic habes quod non exceptionem doli non datur replicatio de dolo sic ... de doli exceptione apud ... marcellus ... habes ... tum ecclesiastice et ... de divers. significasti et ... de adulter. ... xxxii. q. vi. ... iniquum ... veritate in ... non sunt ... quo ad fines ... est finis sive effectus sive datur replicatio doli sive denegetur ... ne alter de suo dolo commodum habeat in casu ... non datur replicatio ad hoc ne ... actor agere possit ad ... excommunicatus ... admittere ... replicatio ... actor excommunicatus admitteretur ad agendum quod esse ... et ita quae ... uni nocere ... non ... non ... et ... probata ... tellus ... ubi ... malitia ... alteri ... non sibi ... dolo induxi te ad ... promittendum ... te induxisti ... dolo ad remittendum et sic uterque est in dolo quo casu si ago ... ad id quod promisisti ... potest mihi opponere doli exceptionem ... exceptionem non poteris removere per ... replicationem ... hic replicatio reponitur ... in ... de dolo suo quod esse ... in illa ... c. non datur replicatio ... in contrarium datur replicatio ... eandem ... in adulterio ... et uxoris ... mulier repetit ... opponit ... ei adulterium exceptionem ... replicatio ... et ... ne ille ... de suo adulterio et uxorem repellat, et ita ... nocet adulterium alteri ... esse ... et sic intellige ... c. ad ecclesiasticae et ita patet quod ... est dare replicationem quod denegare et sic eadem ratio est utrobique, et est ... alia quae ... in ... et ... c. ... ex hoc videtur quod suspensus

a.l. de ... hoc ...

... quod ... opposi... tollitur

Revocato in irritum

Nota quod post appellationem innovatur ... attemptatur in causa ... mota ... ... cum ... ... in fine ... ...

Caput dilecti filii ... exceptionis ... ut primum a defensione ... et causae ... non debet ... repelli sed ad ... defensione ... causae ... et ... replicatur quod ... excommunicatus non debet repelli a sua defensione

De Bucclera

De exceptionibus

Tit.

Collegia

Ab officiis et beneficiis non pos- [illegible]

Gregor. ix. l. s. c. Ca-
nonicis pictavien.

Duplice sc. z. l. sane
nobis ap se ap to
statutas quedam suspensi-
onis et amotionis a be-
neficiis sive fuerint in mo-
dum exceptionis obiecte qu-
licet proponentibus vos posse
in illas esse protestes pro-
ueos et instrumenta pro-
re ne tn ordinatos p-
rem Ecclesie propter quia
venerabilis [illegible] obiectio-
nis obstaculo contingeret
retardari simas yris rela-
xationem ad cautelam [illegible]

[illegible]

Item simon de [illegible]

Dilecta in Christo fi-
lia priorissa et co-
nuentus de Campascia
nobis signare curavit
quod cum inter ipsas ex v-
na parte et priorem et
conuentum de Buccleia
ex altera super quibusdam de-
cimis et rebus aliis pro qui-
bus conueniebantur ab
illis coram Abbate sancti Be-
nedicti et eius collegis
ap auctoritate quod recreetur
et ipse ad nos a suffi-
cienti gravamine appellasset
ac in causa sua ad. ap-
[illegible] predicti
iudices post modum
contradicentis [illegible] tule-
runt in eosdem [illegible]
[illegible] super appellatione prefa-
ta non [illegible] mentione de
[illegible] conuentum [illegible]
[illegible] ad priorem de an-

Exceptiones [illegible]

De [illegible]

glosa et suos coniudices impetrate pro adversa parte eo quod appellasse proponeret quod ipsi iudices per exceptionem excommunicationis predicte contra ipsas ab ea propositam admittere denegarunt ad priorem de Gernemme et suos coniudices imi? super litteras impetraverunt contra quibus ex parte ipsius fuit excipiendo propositum quod cum post appellationem in eandem dicta sententia lata fuit et ai? libet excommunicato defensionis auxilium competere digno? scitur memorati iudices exceptionem huiusmodi sicut non debebat admittere noluit. Sed ad dictus prior de Gernemme et coniudices sui talem exceptionem non reciperent eadem ipse ad nostram audientiam appellavit. Quo circa mandamus quatenus si est ita revocato in statum debitum quicquid post huiusmodi appellationem inveneritis acceptatum in eadem negotio nostri prioris mandati ad prefatum priorem de Gernemme et coniudices suos directi vero non prima ratione procedere abbatem sancti sallatoris? ipsi et ipsius proposite etc.

premia .i. precedenti

Electa per suffraganeum de pressis exceptionem iudicem non admittitur appellatio sine causa probabili allegata que si esset probata deberet legittima reputari .i. de appellatione ut debitus. De potra? et c. ad sedes et eod. tit. et c. dilecto denegarunt et hoc ut .i. sequitur est quod licet excommunicatione essent excommunicati? admissus et ab aliis iudicibus in (?) excommunicatione? potuerit appellare per ... et litteras impetrare de ... ad intent (?) .i. c. c. preterea vel ... litteras super hoc impetrate attulerunt ut .i. sequitur exceptionem non reciperent et male fecerunt quod debebat eidem admittere quod ut supra dictum est excommunicati a sua defensione repelli non debent. Quod isti fuit delebat et ideo quicquid fecerunt post appellationem revocatur in statum pristinum. Si ita est nostre prioris nostri mandati ad prefatum priorem de Gernemme quod fuit primi respectu istius ma. et fuit secundi mandatum respectu primi dicti abbatem sancti benedicti et iste eum ... postquam constitit sibi de appellatione prioris interposita coram priore de Gernemme pro eo quod exceptionem porrigit non recipiebat debet cognoscere super eo de quo prior de Gernemme debuit si an appellans moriens legitime fuit vel non et si iste invenit ... legitime appellasse procedat. Si non legittime [illegible] prebebit priorem et canonicum ad expensas restituendas processisse remittet partes ad priorem de Anglie? ... dicit quod ea est forma appellationis que ... c. ut de ... et ille prior de Anglie ... cognoscet de appellatione sibi ... interposita abbati sancti benedicti. S. / capitulo ... dicat ... recedat ... sic non addidit ... non appellatione ... propterea appellationis ...

Significavit nobis capitulum de Torma-tensis ecclesie cum in suum archiepiscopum elegissent ... et archiepiscopum presentassent sibi electorum remisit confirmare et episcopum ...

et Toma episcopum ...

Significaverunt nobis capitulum est nomen collectivum

Capire est proprium nomen loci ... episcopum

Confirmare et consecrare vel ...

de Tornato alias de Tornato

Cum inter [illegible] archipresbiterum instituit ecclesie supradicte [illegible] ipsis ad sedem apostolicam appellantibus, preposito sancti Stephani causam super hiis dicamur commisisse, qui electionem ipsorum confirmans et privans eos iure eligendi ad ipsum capitulum pertinente, partem adversam ab impetitione ipsorum absolvit; a qua sententia partes ad sedem apostolicam appellantes, eam ipsam nobis optinuere committi. Sed a parte altera exceptione excommunicationis opposita contra capitulum memoratum, Nos nimirum prudenter attendentes quod pretextu excommunicationis opposite a prosecutione appellationis non debeat quis excludi, cum sibi legittima defensio excommunicato in iudicio reservetur, parte adversa non esse cogendam ad respondendum eidem [illegible] de iniuste [illegible] quod [illegible] nostra audientiam appellavit et [illegible] quas si est ita exceptione huiusmodi non obstante in eodem negotio procedatis. Significavit [illegible]

tem pertinet [illegible] et confirmare electionem [illegible] ibi dicitur alias iniusta fuit [illegible] quod potuit [illegible] per sententiam [illegible] ideo [illegible] confirmari. Quia [illegible] ad ipsum spectat ius eligendi archipresbyterum in plebe [illegible] apparet per sententiam [illegible] qui confirmavit electionem capituli et privavit ius eligendi ad ipsum capitulum pertinens [illegible] Super quo fuit absolutio [illegible] non dicitur potuit [illegible] capitulum petebat [illegible] adversa [illegible] vel forte petebat [illegible] ab illo instituto [illegible] quod [illegible] contra [illegible] in electione et [illegible] appellavit capitulum quantum ad confirmationem electionis et ius eligendi [illegible] adversa et sic ab eadem sententia parte utraque [illegible] appellare [illegible] reynaldus [illegible] plures capitula [illegible] appellare debent quis excludi [illegible] Defensio [illegible] capitulo [illegible] legittima defensio [illegible] actores [illegible] electionem [illegible] confirmari et ius eligendi [illegible] appellaverunt et [illegible] parte adversa non esse cogendam [illegible] respondendum illis de capitulo [illegible] actores [illegible] excommunicatus non admittitur ad agendum [illegible] admittitur et sic est [illegible] excommunicatus admittitur ad agendum [illegible] excommunicati [illegible] intelligitur [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Saepe contingit in quali parte litis op-
ponere nunc plerumque
quod est in hac exceptio-
ne specialiter observandum
ne quis in periculo ani-
me sue excommunicato communicare
cogatur. Qui si eam o-
miserit ut actor labori-
bus et sumptibus fatigetur
in expensis est legittime
condempnandus excom-
municatus aut publice
et si huius exceptio non
opponitur inefficax est
officio iudicis repellendus.
Exceptionem in dilatoriis [illegible]

[illegible]

Exceptionem eandem proponendis in dila-
toriis proponendis reus

[illegible]

laboret impressionem cedant nisi publice [illegible]

lend. precipue fit [illegible] non desistit finis

In causa sp[iritua]li. Et de except[ionibus]. [illegible] quibus [illegible] ut p[er]emptoria [illegible] potest [illegible] sive [illegible] sit in causa [illegible] et pt [illegible] litem contestatam. ut [illegible] et [illegible] exceptionem et [illegible] [illegible] et [illegible] de testibus [illegible] [illegible] sententiam in causa [illegible] sententiam testimonium non post [illegible] [illegible] et alia dilatoria [illegible] [illegible] ad [illegible] et [illegible] ad [illegible] sicut est exceptio [illegible] [illegible] litem et post litem et [illegible] post sententiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] de re iudicata ad [illegible] et [illegible] dilatoria est quia ea [illegible] iudicium sive processus [illegible] [illegible] [illegible] ut in [illegible] [illegible] non facit iudicium [illegible] ut in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] exceptio [illegible] [illegible] et exceptio [illegible] [illegible] post sententiam [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de re iud. [illegible] quia [illegible] [illegible] in [illegible] est [illegible] ut manifeste [illegible] nemo [illegible] publico [illegible] [illegible] ubi [illegible] et [illegible] ultimo [illegible] [illegible] exceptio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non valebit [illegible] [illegible] ista [illegible] actor [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] processus [illegible] [illegible] pia [illegible] instancia [illegible] [illegible] [illegible] valebit [illegible] processus [illegible] actor non auditur [illegible] [illegible] absolutum [illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible] mittet [illegible] exceptio. [illegible]

Continue et manifestum est Et [illegible] non [illegible] Et [illegible] ad [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] in [illegible]

dolo

finito [illegible] dolose et sic bona [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] integro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iudicium publice [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] processus [illegible] de re iud. ad [illegible] in [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] publice non et [illegible] quia in [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] ad [illegible] et [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut in [illegible] [illegible] publice [illegible] de re iud. ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ubi de [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] ut [illegible] et [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] nisi post publicationem. [illegible] de consuetudine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in loco ubi publice [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] in toto [illegible] [illegible] non opponet [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] admittit [illegible] [illegible] non petat [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] apud [illegible] [illegible] [illegible] publicum [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible]

audit

occulte

[illegible]

audo

Octoplex est exceptio:
- peremptoria que perimit actionem [illegible] pluram
- dilatoria que dilationem facit
- anormala que [illegible] [illegible] norma i. regula
- iniusta exceptio [illegible]
- dubia
- [illegible] [illegible]
- declinatoria [illegible]

[illegible]

Ad Aussario tuo. Idem

Per iudicem absolutus qui tempore mote litis rem petitam ab ipso sine dolo desierat possidere si eam modo possideat tibi petenti denuo rei iudicate exceptio non obsistit.

[illegible]

Venerabili fratri N. Archiepiscopo Ravennaten.

Homines qui a iudicibus de sufficienti cautione et de prosecutione appellationis ad vos super appellatione sua interposita litteras reportaverit, et prius de eius aliis tempore impetratis responsionis vinculo sunt exceptionis astrictus de quibus ibi mentio non habetur ad personam quedam per easdem litteras appellationis predictas decernimus admittendos [illegible] appellare possit. Si non possit appellationem prosequi sub ea litteras impetrate.

[illegible]

Rubrica

Ex consilio Affricano.

Placuit ut si quis aliquem locum ad Catholicam unitatem converterit et eum per triennium nemine repetente tenuit, ulterius ab eo non repetatur. Si tamen per ipsum triennium fuerit episcopus qui posset repetere et tacuit. Si autem non fuerit episcopus non praejudicetur matrici ecclesiae. Sed liceat cum locus acceperit episcopum ex ipso die per triennium repetere. Item si fuerit episcopus ad Catholicam fidem de Donati parte conversus, non ei praejudicet praefinitum tempus. Sed ex quo die conversus extiterit, habeat per triennium potestatem repetendi locum qui ad ipsam cathedram pertinebat. De registo.

Gregorius I. Calice praesuli.

Nichil posse, etc. Et infra: Nichil tibi cum scandalo, nichil cum strepitu vobis cum nolle de causis pauperum diffinire vobis scripsisse meminimus. Sed illud sicut nos credimus tacitur humilitatem atque patientiam nostram futuris post me pontificibus in rebus pauperum praejudicium non facturam etc.

[illegible]

Ecclesiarum Gregorius. Patrum sanctiones statuentes confirmaverunt

Et nos irrefragabiliter confirmamus, ut omnes possessiones ad singulas provincias nostrorum fratrum pertinentes a quibus per XXX annos possesse sunt quiete et sine aliqua simoniali reclamatione perpetuo teneant.

[illegible]

Alexius III

Ex quarta synodo Tolet.

Dicatur omnibus districtorum clerici ab impetitione episcopi quadragenaria temporis praescriptione se posse tueri, nisi forte interim pastoralis sedes caruisset pastore qui iura ecclesiae suae prosequi debuisset. Nam triennale praescriptionem contra Romanam Ecclesiam non admittit.

[illegible]

De prescriptionibus

Prima triennali vel quadragenali prescriptioni vigorem legis imposuit nobis aut tam in rebus cognitis quam latentibus placuit non haberi [illegible] ...

Vigilanti studio cavendum est, ne male fidei possessores simus in prediis alienis, cum nulla antiqua dierum possessio iuvat aliquem male fidei possessorem, nisi resipuerit postquam se noverit aliena possidere, cum bone fidei possessor dici non possit. Unde legislator solidum [illegible] in tanto misteriorum [illegible] longi temporis errorem in confusionem

Vel extra ord. procuratoria
Salutaria
Vocatoria
Administratoria
Preparatoria

G
Gerardus
Gotardus

Capitulum

Idem maurien. episcopo.
Venientes nostras per-
venit duas eccles[i]-
as litigasse super decimis
quas una earum in al-
terius parrochia eidem(?)
[illegible] possidet et. Fe-
re autem innotescat quod
de iure melior est con-
ditio possidentis quia
quadragenalis prescriptio
omnem prorsus actionem
excludit.

[illegible]

Idem parisiensi episcopo
Causam que inter
Regnum(?) archi-
diaconum et nobilem vi-
rum super decimis
vertitur [illegible]
quatenus ipsum
decimas sine dubio non
obstante prescriptione
temporis vel concessio-
ne ecclesie secularis
persone si idem [illegible]
opponere voluerit, quia
cum laica decimas deti-
nere non possit, eas nec
valent prescribere ratione.

[illegible]

[illegible]

Illud autem te scire. Eidem.

Volumus et tenere quod adversus ecclesias minorem prescriptionem quam XL annorum non ammittit. Licet quidam canones approbat tricennale et ecclesia se possit adversus etiam quam quadragenaria temporis prescriptione tueri de re illa quam continuasse XL annis noscitur possedisse. Verum si de prescriptione et interruptione inter partes fuerit mota questio ab utraque parte testes recipi debent et si probata fuerit interruptio prescriptio non tenebit.

Cum via media. Idem te abbati. C. opinionis interdum et salutem sedis lucie exortam de finibus agri messoris diffinitione illa perpetuo finem candem. Hortamur igitur ut ad loca de quibus est contentio accedentes eam in nostra faciatis sententia firmiter immota pro XL tamen annorum prescriptione utrique preservata etc.

Ingrez vel ingred[illegible] ampli[illegible]
ingrez vel agrid[illegible]
Manyre lan z3el lorma[illegible] lan
matrix eccia i. baptismalis
vel parrochialis
Vallis val

Lima ut loca dividenda suf[illegible]
ficiat oculis ff finium regu[n]d. l. si
usurpaverit in fi. C. finium regun[dorum]
l. si quis [illegible] pt [illegible] ar [illegible]
luctus pt indicare [illegible] qd venit
et non [illegible] allegata et no q[uod] in
[illegible] qui con[illegible] conscientiam vel [illegible]
inspiciat in quamvis altius [illegible]
[illegible] p[ro]p[ter] gratiam vel sordes pu[illegible]
ad animum [illegible] sit suspen-
sum et sic [illegible] suspicio-
ne ingresserit [illegible] divinus me-
gulare officia [illegible] quo solum [illegible]
dispensat et in [illegible] [illegible] con-
firmacionem [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] terni
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
go indictum [illegible] fines p[ro]stituti
[illegible] ut C. xvi. q. iii. Veterug[illegible]
q. iii. inter memoratos et C.
c. ad aures [illegible] de p[re]bend[is] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] fines p[illegible]
scribi no[n] [illegible] ut C. xvi. q. iii.
licet in [illegible] et i. de parrochi-
is [illegible] et C. xvi. q. iii. quicu[m]-
q[ue] [illegible] inter memoratos [illegible]
[illegible] ubi fines diocesium sive
parrochiarum constat distinctos
fuisse vel [illegible] pt p[ro]bari [illegible]
[illegible] antiquos et [illegible] et
famam et alia adminicula [illegible]
de p[ro]bat. [illegible] fines dioc[esium]
sive p[ar]rochie [illegible] [illegible] aut
[illegible] non possunt et
sic [illegible] C. illa C. xvi. q. iii.
licet et C. quicumq[ue] et i. de
parrochiis [illegible] et ratio [illegible] ne
[illegible] [illegible] confundantur
C. xvi. q. iii. quicumq[ue] et sic [illegible]
[illegible] non pt nec [illegible]
[illegible] limitibus adherent ut ff de
[illegible] que [illegible] ff de
[illegible] empt. in [illegible] [illegible] ubi [illegible]
non constat [illegible] p[ro]bari de
divisione limites ad [illegible] que [illegible]
[illegible] adherent bene possunt [illegible]
[illegible] et sic distinguunt illud
capitulum C. xvi. q. iii. inter me-
moratos fines vero [illegible]
[illegible] constituuntur in quo casu
loquitur illud capitulum [illegible]
[illegible] [illegible] de p[ro]bat. quo casu [illegible]
pt [illegible] illud capitulum C. xvi. q.
iii. veterum et illud qd [illegible]
[illegible] [illegible] ius intelligere [illegible]
[illegible] parrochiale [illegible] [illegible] fines
non erant [illegible] distincti fines
[illegible] [illegible] [illegible] unde [illegible]
memoratos illud [illegible] [illegible] [illegible]

Limites prescribi non posse[n]t
tum ea que sunt infra limite[s]
limiti non adherentia prescribunt[ur]
[illegible] [illegible] et [illegible] et sic [illegible]
[illegible] c. ad aures et i. c. audite
ubi una ecclesia prescribit deci-
mas in parrochia alterius et
hoc necessarium est [illegible] ut
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
venerabilibus ut [illegible] [illegible] [illegible]
dilecti C. xvi. q. iii. quicumq[ue]
in glo[ssa] [illegible] [illegible] [illegible] tempore
hospitalitatis non currit pre-
scripcio

Lucius iii.

Ex transmissa conquest[ione]
abbatis et mo[na]cho-
rum de Alta[illegible] accepimus
q[uod] cu[m] ecclesia de Came-
more ad ius eorum p[er]tine-
at et homines de [illegible] [illegible] M. et
V. [illegible] [illegible] ecclesiarum p[ar]-
rochiani sint illius eccle-
sie clerici qui predictas
ecclesias tenent immunitati
omne ius parrochiale pre-
ter ius funerandi matri-
ci ecclesie subtraxerunt et
[illegible] [illegible] V. [illegible] [illegible] de-
cimas et oblationes cu[m]
aliis obventionibus me-
morate matrici ecclesie
prescriptione hospitalitatis
tempore non currente resti-
tui faciatis.

Ex transmissa [illegible] ecclesia de Came[more] que parrochialis
erat ecclesia et matrix [illegible] pertinebat
ad [illegible] et alie erant sub
illa et iste et [illegible] p[er]tinebat ad
[illegible] [illegible] mediante matrice [illegible] et
ita maior [illegible] pt [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sic i. c. audi-
tis et [illegible] q. iii. inter memora-
tos immunitati [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] q. i. [illegible] [illegible]
ita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Liberabis [illegible]
[illegible]
libertatis
[illegible]
[illegible]

Loca[illegible]

[illegible] [illegible]
Melius est dic[ere] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

Immunitatum
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
de Came-
more
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible]
[illegible] [illegible]
Immunitati [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
et tota [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

Immunitati [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
agrid [illegible] [illegible] [illegible] agrid immunitatum

Garima i omnibus

i. mondacionis

Quedam species alluvionis que predioru statum immutat aliquid auferendo paulatim et addendo latenter. ff. de allu. l. i. Item

et in funerandi uis funerandi [illegible] consistit in sepulturis mortuoru atque exequiis et oblacionibus inde prouenientibus. istud ius non subtrahere matrici ecclesie et hoc ius habes. j. de sepulturis per totum decimas et sic patet quod decime [illegible] in matrice ecclesia dicit pape decimas i. cosines sue limitacionis remote et sic capelle inferiores debent habere quod est ius nisi per speciale indulgenciam uel prescriptionem. j. de decimis cum contingat et [illegible] vj. q. i. de decimis nonservate. [illegible] hostilitatis non currit ius illud tempus subducitur de prescriptione sic ex[illegible] q. iii. prima actio [illegible] ff. de capt. et postli. re. l. postliminium et C. e. l. ab hostibus et in aliis casibus. et j. e. Cum ex quo debeant legatis et nunciis apostolicis fuit

Innocencius iii.

Accedens ad presenciam nostram prepositus sancti nazarii et a. canonicus sancti stephani syndici et procuratores primicerii et cleri mediolanensis de ordinariis maioris ecclesie grauiter sunt conquesti quod cum ipsi legatos et nuncios ap. se. deuote recipiant et paruerint dicti ordinarii procurare ipsos renuunt et procurantibus ad expensas subsidium impertiri et in uolentes at quod omnibus immineat ab omnibus comprobetur [illegible] q. nisi dicti ordinarii per speciale priuilegium ap. se. a predictis procuratoribus osten-

procuratoribus

De autem non interpellandis

Decurunt se immunes et si longissimo tempore procuracionis obsequium non impenderant cum in talibus prescripto sibi locum nequeat vendicare ipsos ad procuracionis sarcinam ordine debito subeundam tene decernas etc. Accedens ad omnibus comporte at quod omnes tangit ab omnibus est approbandum. [illegible] vt dicit c. primo et d. de tempore ordi. l. archiepiscopus et ff. de aqua pluv. arc. [illegible] et d. de auctoritate prestan. Item ubi homines ibi emolimentum [illegible] et instit. de legati pa. sed. [illegible] et C. de fuit manifestissimi. [illegible] et melius. C. de caduc. toll. C. [illegible] Cum in talibus in procuracione que debetur racione institucionis non currit prescriptio. j. c. cum ex officii et quia [illegible] in illa que debetur racione institucionis bene currit de qua loquitur c. [illegible] q. ii. clericus [illegible] et in illa que debetur racione consuetudinis [illegible] q. ii. [illegible] subditus contra prelatum obedienciam non prescribit

Idem de Costa et de sancto [illegible]

Non solum rei donato albatibus [illegible] at me bin a capite recedere non sufficit in admirari quod sicut referente bracarensi archiepiscopo nobis est intimatum licet certe nostre in ipsius sint i. diocesis constitute uos tum obedire sibi tamquam episcopo nostro contumaciter recusatis et d. [illegible] q. prefato archiepiscopo et ecclesie bracharensi obedienciam et reuerentiam debitam sicut sicut alii clerici sue diocesis faciunt im-

Bracarensi

Fratarensi

Oculis . . . (decorated heading band, largely illegible)

Ante salus i pace capite . . . per caput . . . membra . . .

Pendente prescriptione temporis non obstante

Quid non liceat . . . in . . . in . . . vel in . . . de electione . . . diligentia et in crimine notorie fornicationis et in simonia . . . in ordine . . . possit . . . di . . . viii et . . . q. v. . . . a simoniacis . . . et si sint notoria . . . ultra . . . q. . . nomine et . . . ut . . . laudabilem memoria . . . de . . . quia fornicatio notoria et simonia . . . sit suspensus ipso . . . [illegible]

[illegible]

Item . . . [illegible]

[illegible]

Ante salus nemo . . . Roma

Ecclesiam

In feuda Romane Ecclesie certa pars bonorum et eius regalia intrat sola prescriptione centum annorum

Cum nobili viro mattheo d'andria castellano
aplice nostri pueniret
proponeba(tur) ex parte tua
a Alexandrum quondam p(atrem)
N. in castro pallationi
con(cessisse) singulis
annis xl sol. denarios
pien(ses) quos ad eccl(esi)a(m)
pueniret recipere ammalia
insuper comestiones ba-
na placita forifacta et
omnia iura que ibi ap(osto)-
lica s(edes) habebat. Sed ea tibi
nulla ratione debita
castellanus eiusdem loci
constantissime asserebat
ad quod probandum inducebas
predicti patris priuilegium
et libre ro. ec(clesi)e censua-
lem, hoc ecclesie inte(r) varias
qui dicebant se vidisse
de prescriptum censum inge-
ro. pon a. l. an(nis) et s(e) fu-
isse solutum. Sed inter alia
sunt quod aduersus responsum
quod nec priuilegium nec
liber censualis tibi ali-
quid commodi afferebat
cum priuilegio usus non fuerit
spacio annorum xxx et li-
ber censualis suspectus ha-
beatur quod non fuerit in ca-

Ma(gistr)i nostra receptus
ac scrinarius alio modo
scripsisset dicta testium
qui deposuissent. Nos ergo
inspectis auctentico priuilegii
eius et depositionibus testium
tenentes constantes
eccl(esi)e libre censuale que
non suspectum habuisset
licet non in camera sed in car-
dinalis sancti adriani
camera sit inuentus, qui
cum qui camerarius
fuerat de Camera beati
petri suscepit nec cre-
dentes ipsum scrinarium
ad inductus sit officium suum
in fidelitate exequi quod
scripsisse eum a testibus
dicebat respicientes insuper
quod c(ertus) longe validius
ipsum negotium tangere
principaliter ro. ec(clesi)e de
tractio non nisi cente-
naria prescriptio erit
in solutione predicti cen-
sus et aliorum petitorum con-
dempnamus partem aduer-
sam inungentes eidem
ut tibi non tamquam ti-
bi sed tamquam ec(clesi)e ro-
ma(n)e auctoritate debeas prope-
diem de predicta
beneficia uasallus episcopi
sine difficultate dissoluat.

Margin notes: In istis spiritualibus et his que uidentur cum sola … possessio et est … / contentio … / Contra / (dona)ria … / commestiones i. prandia / … / De decimis … facto plus … testes quam priuilegiis romane … / Ista non sunt … / i. tabellio uel notarius / halim(entum) / ibi i. in castro … / forefacta / castri / probat … per testes / castellanus / manu

[illegible]

Commentarii [illegible] publice [illegible]
[illegible]

[illegible]

Item h. et v. Abbatib[us]

Cum nobis t[itulo] legali quam canonica sit diffinitione statutum, ut cum ecclesia, que gaudet privilegio speciali, non nisi centenaria prescriptio locum sibi valeat vendicare, tempore tamen intercedentis scismatis que [illegible] ordinem cursum prescriptionis impediunt, nullatenus aliquatenus computetur. Sed diligenti consideratione adhibita [illegible] sub computatione deduci. Cum vos [illegible]

[illegible]

centenaria

computatur

[illegible]

De prescriptionibus

Septimus liber . i. [illegible] regula [illegible]

[illegible] instrumenta [illegible]

Iure canonico cum civili non concordat super statu ut non nisi prescriptio centum annorum currat et [illegible] ... [illegible]

Capitulum. De prescriptione subditur tempus quo vacavit ecclesia contra ipsam prescribitur.

Item Elienensi et ceteris.

Auditis et intellectis meritis cause que vertitur inter [illegible] Episcopum et Abbatem de [illegible] super ecclesiis in valle de [illegible], quas Episcopus asserit ad se diocesana lege spectare.

Audite diocesana [illegible] ... [illegible]

Media autem cum oc[c]upa[tum] est p[er] adulterum nulla auctoritate ... et acq[ui]sita ... sinodales ... et aliis ... est ... pos[ses]sio p[er]tinet

Cum dilectis [filiis] ... de privilegiis ad olim ... patet quod omnia iura que abbas potuit possidere ... tunc prescribere ... ad olim ... non alia que emanant ... ex consuetudine ea que adiungantur legem spectant potuit prescribere ut hic ... cognitio cause ... matrimonialis ... spectat ad iurisdictionem episcopi ... de ... prelature ... consuetudinibus ... scribit abbas ut ... ius episcopale generale est et ... tales ... que emanant ... de officio ordinarii ... querere ... queque ... ubi ... et cetera que ... supra ... abbas ... duplici iure scilicet iure ... et iure prescriptionis ... venimus ... iure privilegii non potuit prescribere ... est ... causa ... alia ... fieri non potest ... de ... non ... ad alium ... fieri potuit ... de ... in ... et ... de ... potuit ... testibus ... et ... de ... ad alium ... de ... et ... ad olim ... ubi ius ... de ... vel ... abbas obtineat ... ecclesie ... iurisdictionem episcopo ... privilegia ... de ... in ... de ... loci ... libertati ... privilegia ... et si ... privilegia ... de ... loci ... causam ...

De ... abbas obtinebat nec habebat ... ecclesie et primo cognosci debet de hoc ... ducto ... c. ... de quarta ... ad nos ... tacebat ... absoluti ... tot anni quot fuit absolutus ... aut ... capellanum ... abbas ... allegabat ... ad audiendam ... interrupta ... quo ad ... interrumpit ... ad ... et ... de ... in ... episcopale ... de ... in ... et ... ad ... alio ... de ... in uno ... non ... in alio ... impotente ... ibi ... per ... in ... et ... et ... ad ... possessor ... in quo ... non ... de ... in ... et ... et ... de ... ubi ... et ... quia ... de ... ubi ... et ... de ... quod ... et ... non ... in ... et ... qui ...

Marginal notes: ... ad ... in alio ... de ... ubi ... potest ... pro toto vel pro ... petitio ... que ... communiter ... non ... in ... et ... in ...

mortaria

licicat et ff de iudic. l. [illegible] [illegible] pendeo in casu tamen non sit restitutio [illegible] c. prescrip. cum pt [illegible] [illegible] et impedimentis cum dolores [illegible] ff de dolo abbatis . de dolo et hoc si est [illegible] [illegible] alle dolosus alias sit restitutio [illegible] adversarium ff de dolo et [illegible] [illegible] de dolo . aliud tamen [illegible] quod ubi quis leditur in prescriptionem restitutionem petere debet [illegible] infra [illegible] C. de tempo. in integrum resti. l. ultima [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] nec est aliqua restitutio ibi facienda [illegible] super hoc tamen dic ut notatur [illegible] de integr. resti. audit in notula illa ecclesia cum et c. [illegible]

Abbas autem esse eas ad eius iurisdictionem prius exemptas [illegible] verum in tanto tempore probantur per testes ab abbatibus de cuestam pleno iure possesse, ut mediante in eis Episcopale ius legittime prescripsisse [illegible] quo circa [illegible] quatinus inspectis privilegiis ecclesie et [illegible] regum que Abbas super premissa libertate asserat se habere Si per illa constiterit quod vallis de cuestam sit ille locus [illegible] per libertati donat absolvatis Abbatem ab impetitione Episcopi super ecclesiis memoratis et adiudicatis illas Abbati [illegible] pleno iure subiectas Episcopo super illis silentium imponatis quod si Abbas in sequenti probatione defecerit audiatis probationem

de Mortaria

Nos super tempore quo [illegible] ad an. sedes Episcopalis vacavit . et si probatum temporis vacasse constiterit ut illo subducto non sit quadragenaria completa prescriptio Nos in illis ecclesiis ius Episcopale adiudicate Episcopo et super illo perpetuum Abbati silentium imponatis Si autem exceptionem huiusmodi Episcopus non probavit qua tamen interruptionem probavit circa processionem pentecostalem in illa ecclesia de mortaria receptionem ac procurationem archidiaconi . nec non plurium denariorum Sancti petri in valle de cuestam et circa cognitionem quoque causarum et capellanorum nec suspensionem in predicta villa de mortaria et interdictum capellanorum de cuestam Nos super eisdem ius Episcopale ius adiudicetis eidem Si tamen circa suspensionem et interdictum huiusmodi [illegible] interruptio facta fuerit in ceteris ei silentium imponentes que Abbas prescripsisse probatur . [illegible]

[illegible] [illegible] glosa super [illegible] [illegible] in precedenti [illegible]

de [illegible] [illegible] et [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
Ma[illegible] fuit [illegible] [illegible] [illegible] matrimonialium et capellanorum [illegible] capellanorum
[illegible]

Magorii

si non recipiat

Capitula

[illegible]

Petrus parisien. epo.

Cum ex officii tui debito senonensem visitares ecclesiam, archiepiscopus senonensis, dilectos filios abbate sancti Maglorii, prioris de castris et quorundam aliorum ecclesiarum eiusdem dioc. nomine quarum habent decimas, procurationem sibi debitam postulasset, ipsi eam ei solvere negaverunt ad sue negationis defensionem hoc solum allegantes quod non meminerunt se procurationem cum suis predecessoribus eiusdem archiepiscopi persolvisse nec ab eis aliquando fuisse petitam. Nos igitur premissam allegationem contra nullam penitus reputantes et procurationem que ratione visitationis debentur prescribi nequiverit. Quia admodum nec ipsa visitatorum ipsorum potest aliquo modo prescribi si quis alius contra eum prescribere posset utrumque. Cum quasi simul in temporibus contemptorem antique metropolitane consuetudine tollit tulit archiepiscopus

memoratus usque ad satisfactionem condignam faciat observari. quia secundum apostolum qui spiritualia seminat non est magnum si metat carnalia. cum nemo cogatur suis stipendiis militare. Si quid autem aliud quam superius fuerit allegatio contra intentionem archiepiscopi obiicere voluerint et probare, nobis eis facias iustitiam exhiberi.

[illegible]

Et sic reputatur omnibus nulla fatua

149

nec prescriptio que accedit non visitacionis ... sup. de cens. que si diligenti ... deleg. ... et concussionem non licet suffraganeis quaerere ... ab ap. ... potius consuet prescripta ... in questione immo de iure ... decursu. ... deberet visitare ... negligens ... ut hic patet ... sub stipendiis militare ... (Gloss; partly illegible)

Non alienum nomine possidet non prescribit id nec ecclesia illo ... (Margin)

Ex. pisan. Archiepo.

Si diligenti etc.

Cum iudicatus Callaritanus ad ius ad proprietatem beati Petri pertineat, sicut tota Sardinia nullo pertinet mediante, et non liceat tibi vel ecclesie tue antecessoribus et masse iudice Calaritano fidelitatis exigere iuramentum etc. Nos igitur que minus in dubitatis proponere voluit

Videmus circumspectus intelleximus te vel ecclesiam tuam super hoc aliquo iure subnixam cum ante se. ap. non ostendas per quam a iudicibus Callaritanis tu et antecessores tui fidelitatis exegeritis iuramenta, nec prescriptione aliqua muniaris. Cum secundum confessionem tuam non vero ecclesia pisana vel tu fructibus vel quasi possessione iuris exigendi huius iuramentum quicquid ipse ap. ab ipsis iudicibus receptum fuisse fateris per quod constat etc. ... in qua possessione fuisse eum postea ministerio tuo et antecessorum tuorum ... fuit, et prestitum iuramentum. et cum ecclesia possidere dicatur tuo nomine possidetur. Si vero dicatur ipse nomine tuo et antecessorum tuorum.

Tunc risus fiunt cum miser cornua perdit
Tunc risus fiunt cum pauper perdit maltu

Et nisi nomine nostro et ecclesie romane sicut iuramentum civitatis posset inferri, quod iuramentum prestitum a te de servando iure et honore nostro sive capitulum fuit violatum. Unde licite retineri non posset quod esset te iuramentum scienter fuisset obtentum quia et secundum hoc locum prescriptio habere non posset ad impescriptionem rerum ecclesiasticarum bona fides et iustus titulus exigatur. Et si etiam locum potuisset habere prescriptio non tamen centenaria prescriptionem. Que sola currit adversus romanam ecclesiam posse probari. Si diligenti.

Casus. Archiepiscopus pisanus fecit sibi prestari iuramentum fidelitatis nomine suo et ecclesie pisane a marchione masse et iudice calaritano pro illo iudicatu cum hic iudicatus pertineat ad romanam ecclesiam. papa intelligens mandavit archiepiscopo pisano ut eum absolveret ab illo iuramento, ut id postmodum exhiberet romane ecclesie. non obstante hoc archiepiscopus misit amicos suos ad dominum papam ut super hoc se excusaret referens eidem ut postquam ille

[illegible] pericula que accedit [illegible] visitacionis [illegible] si diligenti [illegible] conceditur [illegible] non licet suffra[gari] [illegible] prescripta [illegible]

Non alienus nec possidet non prescribit id nec est ille [illegible] prescribit cum ipso nomine possidetur [illegible] non prescribit [illegible] contra [illegible]

Extra pisano archiepiscopo

Si diligenti c. i.

Cum iudicatus · cala
ritanus · ad ius ad pro
prietatem beati Petri per
tineat · sicut tota Sardi
nia nullo pertinet me
diante · et non liceat per
te uel ecclesia tua ama
chie et masse iudice
calaritano · fidelitatis co
rigere iuramentum c. i.
Nos igitur qui singulis in
iustitiis obviare uolumus

Audiuimus circumspectis
in intelligentiam te uel
ecclesiam tuam super hoc
aliquo iure sub iuramentum
eum aucte sc. ap. non
ostendas per quam a
iudicibus calaritanis tu
et antecessores tui fideli
tatis exegeritis iuramen
ta, nec prescriptione
aliqua iuuaminis cum
secundum confessionem tuam
non uero ecclesia pisana uel
tu fueritis in quasi pos
sessione iuris exigendi
huiusmodi iuramentum quod
ipse ap. ab ipsis iudici
bus receptum fuisse fa
teris per quod constat
et c. Sed in qua pos
sessione fuisse tempo
re ministerio tua et an
tecessorum tuorum [illegible]
tu fuit, et prestitum
iuramentum . et tibi esse
possidere dicatur tuo
nomine possidetur. Si
uero dicatur quod nomine tuo
et antecessorum tuorum.

Tunc risus fiunt cum miser [illegible] punit
Tunc risus fiunt cum pauper [illegible] multu

Exordium in quo respondetur omnimoda ... pertinens ... in ... relegas

advocati . i . ... c . de contra moni[...]

Possideri non possunt ab eo qui habeat prescriptionem quantumcumque ... habeat bonam fidem non prescribit quia prescriptio ius ... advocat Nonum ... non ... ut ... et maiorem partem ... ius decimarum non cadit in laicum ... ullo ... prescriptio ... ullus ... q . iij . ... privatus ... q . vij ... causam ... non ... titulo qui allegatur nec ... q . iij ... ius eligendi non cadit in laicum ... clerici ... decimas ... quia illi hospitalitatis ... quod decimas possidere non possunt ... complebant ostendere titulum ... per ... sed in ... quia allegarent prescriptionem ... quod subiectionem auferre non possunt ... qualiter optinet ... in ... omnibus aliis que ... quod possideri non possunt ab his qui ea debent et hoc ... talia impetrantur per privilegium ... que non possidentur ... c . de ... moniem ... ... in parrochia alterius ... non ... decimas possidere ... quod ... allegaret in decimis ... ecclesia prescriptionem ... allegare debet titulum ... in ... Suggestum ... causa ... Rothomagensi ... est ... aliis ... inferioribus . ut una ... ecclesia in ecclesia ... parrochia alterius decimas non prescribat . sine ... ut illa ecclesia que ... titulum ... capituli Abbas in capellis ... obtinere ... que prescribit

valet ibi

Sane . cum adiacentibus capellis ipsius in nostra presentia litigando . institutionem in eis et alia ad ius episcopale pertinentia vendicares ad fundandam intentionem tuam iure tuo principaliter allegabas ... ante dictis omnia spiritualia in predictis locis que sunt in tua diocesi constituta, adde tamen ... episcopum pertinere arbitrium prolatum super hoc promulgatum a pistoriensi episcopo archipresbitero ac primicerio lucanis allegans . Ad eludendam autem intentionem tuam abbas eiusdem monasterii per privilegium excludere nitebatur quod predictum arbitrium nullo modo videbatur processisse pro eo quod monasterium cum plebe et capelle predicte ... donate ... aliorum ... Romano pontifici dictus abbas privilegio utebatur post arbitrium promulgatum obtempto quod libertate privilegii sibi concedere debent . Et ... Porro abbas sufficienter ostendit monasterium suum super institutionibus

persone vergit

ad diocesanum

Idem Episcopo Lucano,

Cum olim frater ... de Salvatore et monachi sancti Salvatoris de Sexto cum plebe Salama-

Laudum de Vesprimiensi

Destitutionibus et ordinationibus plebanorum et rectorum baptismo parvulorum in senioribus capellis sepultura decimarum perceptione ac divinis officiis celebrandis tam in plebe quam capellis predictis incorporatam ... atque interdicendo et etiam absoluendo legittima prescriptione munitum Abbatem ipsum ab impeticione tua super iam dictis articulis duximus absoluendum tibi super illis perpetuum silentium imponendo. Super omnibus aliis que que ad ius Episcopale spectare noscuntur iuxta tenorem arbitrii eundem Abbatem quo ad plebem et capellas predictas sententialiter condempnantes.

et pa. i.
et penitentia

Venientes ad presentiam nostram Abbas sancti Martini de pannonia et ... bis post modum ... Abbas ... Vesprimiensis. Episcopus non impediat vel faciat impediri quominus omnes qui in Simigiensi parrochia vel comitatu consistunt de eis bonis que possident decimas sibi soluat sicut in privilegiis papalis ... et sancti Stephani regis continetur. Prefatus vero Episcopus postulavit ut decimas Simigiensis comitatus infra dictos terminos constitutos quas detinet idem Abbas sibi restitui faceremus.

Vesprimiensis

Sed pro ... notabile

Nisi aliquo in eo spiritu
se ipsos possidere intraret
s. l. Crisma vel oleum
seu consecrationes altarium
seu basilicarum ordina-
tiones clericorum qui
ad sacros ordines pro-
movendi sunt clerici eccle-
siarum vel capellarum ip-
sius monasterij quod est
wespricien diocesis consti-
tutum Auesspicen episcopo po-
stulabunt. Si quidem catho-
licus fuit et gratiam sedis apostolice
habuit et ea gratis sine
pravitate aliqua volu-
erit exhibere alioquin
ab alijs qui maluerint
presidium catholico suscipie-
re et ea liberam habeant fa-
cultatem, sicut in privile-
gijs dicti pascalis et al-
iorum pape predecessorum
continetur non obstante pro
institucionem hec
vel suorum non extitit de-
rogatum, cum de ipsis nullam
fecerit mentionem presertim
in tempore clementis privilegium illud
concesserit salvis constitutionibus
non solum de ec. [illegible] ipsius
et legatorum Nec ob-
stare poterit prescriptio
quam idem Abbas in sum

Subsidium opponebat
quia si consumata erat
iam prescriptio ab alligato
ipsa privilegium importaverit
iuri prescribendi renun-
tiasse videtur presertim cum
contra nobis privilegio in
sic usus quod sine inte-
rim continuum ad hunc ar-
ticulum et dicatur. Si vero
non dum consumata erat
prescriptio sed erat in pre-
scribendo post impetra-
tum privilegium bonam fidem
non habuit et ideo secundum ca-
nones non prescripsit.

Hemicus [illegible] non impediat
regale [illegible] quod reges possunt de
privilegio [illegible] et de spi-
ritualibus [illegible] ap. [illegible]
constanti [illegible]
[illegible] decernimus [illegible]
[illegible] postulamus super libel-
lis [illegible] formatum sua
[illegible] super [illegible] libelli [illegible]
abbatis [illegible] qua [illegible] ut cle-
ri ecclesiarum monasterij libere
possint recipere sacramenta que
[illegible] crisma [illegible]
[illegible] formare [illegible] super
alijs libellis [illegible]
[illegible] non [illegible] ad
hunc titulum [illegible]
argumenta canonum [illegible]
[illegible] Abbas osten-
[illegible] pascalis [illegible]
[illegible] ab alijs posset
[illegible] illa clausula
[illegible] esset [illegible] quia
[illegible] ad [illegible]
ad eum qui [illegible] in tempore illa
[illegible] de officio [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] prescriptione [illegible] pro [illegible]

Et [illegible] v. di. si forte non obstante simul dato sup predicte attentus ut illa sacramenta possunt tempore agnoscere. uel licet quod non ualuit. C. [illegible] quia [illegible] privilegium debet facere mentionem de primo ad hoc ut [illegible] illud de hoc dictum est plene C. de rescr. [illegible] dicit aliud esse in privilegiis quam in rescriptis. cum privilegium sit lex privata. in [illegible] privilegia contra [illegible] non debet facere mentionem de alia [illegible] illud [illegible] in legibus [illegible] quas [illegible] [illegible] est in [illegible] sui. C. [illegible] omnium [illegible] in legibus [illegible] non est memoria C. de [illegible] sicut nec est memoria rescriptorum [illegible] [illegible] super premissis sacramentis [illegible] ab alio [illegible] mandet. [illegible] quia privilegium [illegible] prescriptio [illegible] a sunt [illegible] simul [illegible] non possunt ut [illegible] C. si diligenti [illegible] audit [illegible] [illegible] imperatorum [illegible] [illegible] [illegible] ff. de separationibus [illegible] illud [illegible] ff. de [illegible] in [illegible] municipales [illegible] ff. de [illegible] [illegible] si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] curator [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] militari [illegible] ff. de militari testamento [illegible] [illegible] ff. de [illegible] [illegible] consuetudinem aliquam [illegible]

Di. [illegible] de [illegible] [illegible] quod [illegible] fuit [illegible] prescriptionem quia impetravit abbas privilegium [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] de fide instare inter [illegible] si impetrauisset privilegium confirmationis illud non obstaret quia confirmatio [illegible] quo [illegible] prescriptione sine interruptione [illegible] abbas [illegible] [illegible] sacramenta [illegible] [illegible] [illegible] privilegii [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] illud quod ad [illegible] titulum [illegible] [illegible] impetrando [illegible] [illegible] [illegible] usus [illegible] [illegible] [illegible] idem esset si privilegio [illegible] non [illegible] quia [illegible] impetravit privilegium [illegible] prescriptioni [illegible] [illegible] [illegible] post [illegible] privilegium [illegible] [illegible] prescriptio [illegible] littera [illegible] [illegible] privilegium [illegible] sola prescriptionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] C. si diligenti quia [illegible] [illegible] [illegible] titulus necessarius [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Capitulum [illegible] possessor male fidei [illegible] non prescribit

Item in concilio generali

Quoniam omne quod non est ex fide peccatum est, synodali iudicio diffinimus ut nulla valeat absque bona fide prescriptio tam canonica quam civilis cum generaliter sit omni co[nstitutioni] [illegible]

[illegible] negatur [illegible] prescribit [illegible]

[illegible]

Margin (left): [illegible] de [illegible] ad [illegible] [illegible] ad [illegible] de [illegible] de testamentis

michaelis wartha

[illegible]

Constitutioni atque consuetudini derogantium quae absque mortali peccato non potest observari. Unde oportet ut qui praescribit in nulla temporis parte rei habeat conscientiam alienae. Cum et c. i. de l. c. possessor i. cum conscientia de propria re. m. Et illud quasi contradicendo. C. s. c. de resti. spol. et de re. iur. q. v. c. possessor qui bona fide ac et c. i. de re iur. li. vi. Unde quis dicatur habere bonam fidem dictum est. c. c. si diligenti cum cautela. et illud gratia [?] c. quibus praesumi habere bonam fidem. quod quis per adversarium nullo [?] iure ipsum ullo titulo possedisse. Et probans praesumitur esse malae fidei [?] possidere intelligitur qui debuit ex quo ... praestare omnia ... inconsultum. C. de agno. act. ... C. de praescrip. longi temporis ac malae fidei. C. de distract. pignorum. l. si qui sub imagine. ... quia ut ibi dicitur ... praescriptio ... tollit actionem et C. de praescrip. ... malam fidem ... quod tenetur ... de fide ... diligi ... cum ... circa ... in praescriptione ... malae fidei ... quod ... statuit.

papa de praescrip. laicorum quia omnis causa ... peti saltem intervenire pendat ecclesia. c. de iudicijs novit ... omnia ... quae tractat de praescrip. ... in mala fide possessoribus ... tenet ... constitutionem ... leges ... quo ad ius divinum ... illud quod sine mortali peccato ... exerceri non potest ... intelligi ... canonica ... de re spirituali ... bonam fidem debet ... spiritualis sit vel civilis ... canonica ... statuit contra legem ... dicendo ... canon considerat peccatum ... praescribentis malae fidei quod non ... petentis rem suam. Et ideo dicit ... nulla civilis praescriptio ... canonica ... civilis ... mortali peccato observari non potest ... standum est ... legi ... Unde ... non auditur ... et ideo voluit ... hoc leges corrigere ... peccatum ... in iudicio ... dicitur sicut de legibus quae permittunt usuras ... non tenent. ... omnibus ... constitutio ... respicit ... de resti. ... in ullo tempus ... post completam praescriptionem ... aliena non ideo ... malae fidei possessor ... qui si tempore praescrip. habuit conscientiam ... negociat [?] ... non ... .

in directo

ipse est [?] pos... sit

volunt dici ... fuit

Concedunt ... pro ... abolenda et ... praescriptione ... constitutionem

[illegible]

Sententia lata contra ius [illegible] nulla vel sententia autho[rita]te non valet
sententia que contra ius est lata [illegible] error in sententia

Ex Pelaciani

Quid per hoc est interrupta prescriptio non videtur quia erronea fuit [illegible] tamen deponi debet i. de [illegible] [illegible] ii. et [illegible] q. iii. cum est [illegible] Item quid si dubitat an res sit sua [illegible] habet iustam causam dubitationis ad [illegible] bone fidei possessor videtur [illegible] ff. de usuc[apione] qui [illegible] bone fidei [illegible] si [illegible] habeat conscientiam dubiam quia nescit ad [illegible] an sit aliena [illegible] debet ab aliis [illegible] illa [illegible] pervenit ad veritatem ar. [illegible] vii. di. [illegible] et [illegible] in quibus [illegible] Item quid si prelatus [illegible] habeat conscientiam alicuius rei quam possideret [illegible] bona fide [illegible] iniquum [illegible] dimittere illam [illegible] non [illegible] significabit illi cuius est ut petat et sic purgabit conscientiam suam nec [illegible] iudex facere [illegible] ff. de [illegible] [illegible] ut [illegible] absente fiat [illegible] ff. [illegible] [illegible] si ille veniat [illegible] in iudicio et prelatus [illegible] [illegible] iniquum prudicat [illegible] sic que est bona fidem [illegible] prelatus constitutus a collegio ad defendendum [illegible] tamen [illegible] subditus in iudicio [illegible] [illegible] quia [illegible] sustinet personam [illegible] non [illegible] prelati prudicet [illegible] forte [illegible] [illegible] de eo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sua [illegible] de [illegible] [illegible] et [illegible] ut [illegible]

Gregorius. Rubrica.

Sententia contra leges canonesque prelata licet non sit appellatione suspensa non potest tamen ipso iure subsistere. etc.

Sententiam dicit ista loquitur de [illegible] illa [illegible] q. i. frater noster et [illegible] [illegible] de legibus que [illegible] dicit [illegible] sententia a non suo iudice lata non tenet. [illegible] si a non [illegible] iudice [illegible] et [illegible] et [illegible]

Ubi de persona [illegible] q. v. [illegible] [illegible] iudicium [illegible] et [illegible] q. i. frater noster ut [illegible] Item sententia lata contra leges [illegible] constitutiones ita [illegible] in sententia exprimatur nulla est ipso iure et causa ap[pellatione] [illegible] ut [illegible] et [illegible] ad inter [illegible] et [illegible] inter ceteras [illegible] q. [illegible] diffinitio [illegible] Item si sententia [illegible] sine ap[pellatione] [illegible] de sententia [illegible] nec [illegible] aliqua [illegible] ap[pellatione] ut [illegible] [illegible] expressum [illegible] aliqua [illegible] ap[pellatione] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] licet [illegible] non est ita [illegible] lata est [illegible] in persona [illegible] [illegible] tenet [illegible] constet de [illegible] et si [illegible] ad [illegible] auxilio appellationis [illegible] [illegible] et ideo [illegible] appellatione [illegible] aliqua que [illegible] poterit [illegible] [illegible] nulla est ubi est defectus in iurisdictione ibi [illegible] non confirmatur ut [illegible] et in [illegible] [illegible] licet [illegible] non [illegible] defectus in iurisdictione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Idem

Urgancium consciencias celeri sententia terminare et equitatis ... rigori etc.

[illegible] q. i. sicut [illegible] de iudiciis [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quando sententia lata est ad [illegible] et [illegible] ut [illegible] sententia [illegible] iudex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] sententia de illa que fert [illegible] principali negocio et imponit finem lite ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel absolucionem in causa [illegible] [illegible] [illegible] nec [illegible] condempnat vel absolvit sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sententia interlocutoria de illa que fert

Caput Dand[um] [illegible] [illegible] anthonius de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iudex [illegible] [illegible]

Sententia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] diffinitiva [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sententia duplex [illegible] sententia [illegible] [illegible] diffinitiva [illegible] interlocutoria et [illegible] mixta

mortuus est appellate

Significatur de ea
post litem in iure
patronatus illud

De delegatis [illegible]

[illegible gloss]

Item.

Non potest quis a sacerdotali gradu nisi iustis de causis concors sacerdotum sententia submovere.

[illegible gloss]

labeo pape.

Ea que iuxta ecclesiasticum morem iuste et rationabiliter fuerint diffinita nostra quoque sententia roborentur.

[illegible gloss]

Alias in [illegible]

De cetero noveritis quod sententiam a nobis latam pro [illegible] palamque [illegible] mandari et fraus intervenit non est facultas executori de toto negotio cognoscendi sed deferri questiones que mouentur ad se ap. oportebit. Et c.

[illegible gloss]

[illegible marginal notes]

De sententia et re iudicata

Idem Novarien. ep[iscop]o.

Cum in aliquibus est adiudicata possessio non sufficit eis dari pignora nisi corporali possessione letentur.

Idem eidem et N. archidiacono.

Lator presentium sua nobis insinuatione monstravit quod cum quandam mulierem legitime desponsasset et carnalis esset copula subsecuta inter eos scandalum est subortum cuius occasione ei debitum subtraxit coniugii. [?] mulieres ... molestum habentes querimoniam moverunt coram nobis proponentes quod mulierem invitam et renitentem nec etatis apte nisi existentem duxisset uxorem et cum idem vir invitam assereret agere dissoluta demum utriusque studio interveniente fuerunt primitus [?] venerabiliter separati nolentes tamen canonice contracta levitate quadam dissolvi. Quocirca discretioni vestre per apostolica scripta mandamus quatenus si vobis constiterit eos per iudicium ecclesie non fuisse legittime separatos ecclesiam quam receptam ipsos faciatis sicut virum et uxorem simul permanere.

Separanda [illegible] appellant [illegible] in papa
depositio [illegible] ad [illegible]
Nichil aliud impedit [illegible]
appellat

Rubricistis

Consuetudine

[illegible]

Cum causa quae vertebatur inter vos et G. et A. laicos super domo quadam eis ab archiepiscopo vestro vendita ad examen [illegible] delata fuisset post appellationem ad nos interpositam et receptas inducias quam infra terminum tibi fixum ad eam prosequendam praefixum iter non arripueras et [illegible] sententiam praedictus memoratus G. et A. praetaxatam domum sibi secundum tenorem civitatis consuetudinem adiudicavit. Demum cum causa fuisset ad nos per appellationem delata

Dixerunt episcopus delegatus a nobis sententiam contra nos scripta forma canonum et contra consuetudinem sicut praefatus legatus retulit promulgavit. Nos autem considerantes quod licet usus vel consuetudinis non minima sit auctoritas, nunquam tamen veritati aut legi praeiudicat, praescriptam sententiam revocavimus et vos ab ipsa petitione absolventes [illegible] nobis et ecclesiae nostrae domum adiudicavimus [illegible] praedictam.

Spreta

[illegible]

Item Clemens tertius episcopo

Inter ceteras r. r. [illegible] aliqua capitula [nec mota] committitur. Sententia fertur contra iniquitatem cuiuslibet non oportet nec debet ei stari si iniquitatem contineat manifestam.

Clemens III.

Venor [illegible] ostendit quod cum R. et C. mulieres quo in matrimonium uerterentur et [illegible] Episcopo commissa fuisset. idem eiusdem R. mulierem absente ab impetratione eius absoluit. Ceterum eadem mulier a nobis ad te litteras impetrauit ut de causa cognosceres et eam fine debito terminares r. r. Dictus uero M. R. ante conuocatus ad eam infirmitate detentus non affuit sed quia nocte sequente aliam sibi copulare presumpsit in eum excommunicationis sententiam promulgasti a qua postmodum absolutus ad te ueniens ostendit litteras Episcopi memorati quibus eum ab inquietatione ipsius absolutum fuisse patebat [illegible] inter suos testes ad probandum offert quod [illegible]

felix [illegible]

R. cum desponsationis
anulo publice subarrata
sit, tu quid super hoc age-
re debeas postulas edoceri.
Pro quo inquisitionem etc.
ch. quod non obstante illici-
ta absolutione quam
episcopus fecit in ea predictus
... eidem R. sub pena
ecclesiastica interdicas
ne ad eam quod super im-
pedimento attendat prius tamen
fuit causa decisa etc.

Tenor infirmitate quod si inim-
fuisset iusta est excusatio. de sepu.
ra. querela et v. q. iii. si egrotans
immo timeres indicata esset tunc
dere in episcopum ... vel ma-
danda est sententia excusationi infir-
mitatis presenta ff. de iure si per
in ff. ... allegabant ut ...
declarant promulgasti ... con-
... esse ... sequentia que
ti apparuit quod malitiose pretendebat
infirmitatem et ita sequitur presump-
cio ... sic ff. de minute ...
spectetur de consuetudine subarrasset
i. fidem consensu de presenti dedisset
alia ... de futuro non inducet
... illum separari ab illa cum quod
postea per verba de presenti fecit quod
sic soluta fuissent priora spon-
salia j. de spon. c. penultimo et ult.
et j. ... immo quod inter ...
... loci illius ...
si quis ... dici quod subarrata
... permissione anuli inter-
veniente consensu tanto vel ...
... ut ... dicat ... statutum ...
subarratione ...
dicat ... presumitur
... presumitur ...

... di. quod interrogasti ... q.
i. mantes et ... ferme ...
... est an ... vel verbo
... voluntate suam
... di. c. ...
i. ... et ...
vel ... de ... quibus ...
se ... non non ... fuisset
... quod ... et ff. ...
et o ... illicita
absolutione ... mulieris absolu-
tionem ut ... et ... sive
... est absolutionem non contu-
maciam nulla est in quo cum
quod negatur quia tamen obstante
... aliqua appellationi cogno-
... et causa ... probatum
... q. ... omnia ...
te ... impeditum ...
non possit revocari sententia j. de
cum ... si fuisset
contumax non revocaretur sententia
... q. iii. ... in q. ...
de ...
... dici ... neque ...
... attendat ...
illa ... probatur ...
... illud ... et lite pen. ...
... et viii. q. iii. ... ad
aliquis sine aliqua ... in
... apparente ...
... accepistis ...
illa ... laudabilem ...
alia ... cum aliquis
... pendente lite cum alia
... contra ...
... quod ...
... de ... contractu contra ...
... quia ... est ...
... non debet in alia ...
fieri ... q. ... quia ...
... et ... de ...
... petens ...
... non audietur sine ...

Consanguinei sue
ex latere pre-
sentium fecit tu
es his ... compa-
ternitatem inter ipsam
et virum suum legitime

ff.

Cum ergo ... corrumpit ... plus ... ... corrumpit ... corrupta

De sententia et re iudicata

Proposuerunt ita q(uod)
inter eos s(ponsalia) matrim(onium) duxe-
ri(n)t p(ro)tulisti · predicta
uero · E · cum sit tibi p(ro)
modum confessa q(uod) ei(us)
commater in ueritate an-
s(ponsali)a non fuisset post
(con)separacionem compaternitatem cum eo contra-
xit et tandem ad secun-
das nupcias conuolauit
[c. i.] fi. t. Respondemus
q(uod) propter solam confes-
sionem mulieris · non
est recedendum a s(ponsali)a
p(rae)iudicium ecclesie ra-
cionabiliter promul-
gata nisi legittime
in contrarium probaret(ur)

Cum grauem [c. i.] Con-
sanguinea et [i.] legittime
quo ad ordine(m) ...
ad ueritatem · Rationabiliter / respondeo
testes quo ad ordines ...
... prouentur pro-
gressu ... testes ... no(n)
p(er) illos qui primo ... tule-
runt testimonium cum ...
sunt [c. de testibus] sicut ...
[c.] ... ubi de hac ma-
teria ad confessionem mulieris
... non reuocatur s(ententi)a p(er)
... ordine iuris
... non ... confessionem
... separatur [i.] de eo qui
... cognouit consang. ...
... suppone
Si papa ... sua ...
... beneficium confert ...
... subrepticia est collacio
... non ... si ... fuerit ...

Innocencius in Ar-

Archidiaconus et Sacris-
te mag. alon. ecc(lesi)e

Cum olim Aragonen(sis)
Ep(iscop)us p. de Castro
nouo aduacatatem cuius-
dem ecc(lesi)e nominasset p(ro)po-
sita ut nullus ibi nisi p(re)s-
bi(te)r dupplici sibi uoce co(n)-
cessa instituaretur p(er) ap(pellationem)
interpositam inhibente,
Ep(iscopu)s dictus p. Archi-
di(acono) p(er) anulum inuestiuit · p(re)po-
situs uero aliud adeunde(m)
Archidiac(onatum) nominare pre-
sumpsit Tandem · e · p · n ·
... quod factum fuerat ab
utraque parte cassauit p(re)mi-
ttens q(uod) aliquibus scilice-
t ut tam Ep(iscopu)m quam
p(er)sonas ad ordinatus du-
cerdutur ad Archidiac(onatum)
mouerent et eorum forte
monitus non admissus ...
ipsi exequi non differet
Post haec uero predictus
p. m. G. qui non du-
dum diaconatus erat pro-
motus officium preter
conscientiam pastoris Ep(iscop)i
apud se ap. tuc mo-
rantis ipsum Archidiacon(atum)

archi- diacon- natum
pa- pellacionem
telestinus p. ... confessione(m)

Iudex vidua clericus connubia crimen

Destruendo
Non faciendo
Minuendo

Contra promulgationem suam contulit sicut archidiaconatum circumventus. Nos igitur inherentes vestigiis p. n. dicentium sententiam, si cum aliquid fuerit subreptum posse in melius commutari, quod de predicto G. factum est non obstante donatione qua ab eodem episcopo inclusione nominatione ap. imp. dicitur recepisse in irritum revocamus et ei licet absenti, cum de subreptione liquido constet, super dicto archidiaconatu perpetuum silentium imponentes. P. ch. q. tempore dictum archid. plene omnium vestium qui preteres fuerit in ecclesia intervenientie concordia ordinare curetis.

Cum olim et A. [illegible]

[illegible]

Contra absentem potest
dici quod hic sunt lis conte. ut
dicunt quidam sed quod licet non con-
ligatur vel hic sunt citatus
et expectatus in curia ad quod. ut
de dolo cum olim et si sunt
citatus noluit venire recte po-
tuit procedi lite non co. quia
de electione prelati agebatur
de ut lite non contestata c.
porro vel quia consistit de
subiectione ideo ei absenti tamen
citato ei imponit silencium
propter fraudem suam quia de-
cepit papam Subrepcionis quia
subrepticium sunt valere non
debent. ut de electione cum
dilecta li. xxxiiii. quod ut sancta
romane que potest unum li
absentes vocandi sunt si commo-
de vocari possunt. ut de elec-
tione quod sicut etc. quia apparet
nisi consuetudo esset quod ab-
sentes non vocantur ideo forte
dicat quod presentes fuerunt li
tamen dicat omnium vel ma-
ioris partis supple quia quod ma-
ior pars li senior facit ut quod
canonicum reputatur. ut de
electione quod propter de hiis que
fiunt a maiore parte. c. capitulis
Valet sententia contra non litigantes lata
si absens infra decem dies non sunt
appellatio [illegible] addit nec [illegible]
[illegible] per instrumenta [illegible]
[illegible]

Idem Abbati conven-
tui sancti zenonis veron.

Cum inter vos per
ecclesiam nostram et
archipresbiterum et cleri-
cos sancti pauli super
subiectione eiusdem
ecclesie questio verte-
retur ex parte nostra
fuit propositum quod dic-
ta ecclesia monaste-
rio nostro pleno iure de-
bet esse subiecta. Ad

Licet in institutione desti-
tutione investitura archipre-
sbiteri et eiusdem fidelita-
te ipsius et statuu obedien-
cia correptione representa-
tione ad ordines consecra-
tione susceptione crismatis
letaniis et aliis sacris simi-
libus per que plena subiec-
tio declaratur ad quod pro-
bandum instrum publicum
concessionis bone quondam
veron. patres episcopi nostri in
medium producebat quam
concessionem successores
eius tamen ratam habuit et
etiam confirmavit super hiis
quoque tam ad pon. [illegible] pat.
archiepiscopum aquileg. privil.
et confirmaciones in medium pro.
quorum unum de subiectio-
ne plenaria in privile-
gio suo evidenter expres-
sit quod sub testimonio R.
ronabili quondam veron.
episcopi qui eiusdem ecclesie
archipresbiter extitit facta
fuerat et completa et
in eo a parte sancti zeno-
nis apparebant sua manu
subscribi et canonicis illius
concedunt. j. de excessibus

lite non co.

compulsio forte

Sententia lata non appellata supplet in [illegible] iudicato

per psaltim

Quod Re[illegible]

adicat ⁊ ps urad q mter h
gdam abbatem eiusdem mone
sterii ⁊ S. archipbrum et frs ipius
procedente tempore pfidelitate
et obediencia maiuali controu
sia fuit exorta, scilicet quod duo
illi se dimitarant dm negabant
et fr' hiis testes producti fu
erunt. Tandem pfatus t. re
tori capitulum quidem tard' secundus aqo
tr ib fuidt indicatum q arch
pbr dimittet ecclesiam aut ab
bi obediencia remittet finalr
diffinimit cuius sentencia cui nulla
fuit appellacio suspensa iure
transit indicatum. Cum
forte dicto mostro donacionis n
sit plenum intendu nec
confirmatoribus nec primus
qd' ipo cau ⁊ originem acce
perunt attendentes tamen q
sentencia ad litigantes ipo
nus eo sentencia factum fuit pp
in re transit indicatam sicud
littigatoribus lata fuit, cum
q nus constitucionis expsse
lata no fuit initate gestorum
simonibus prualente quit pre
sumitur rite poima relicta
ta diffinimus ut archipbr sti
ptuli qui ptempore fuit fi
delitatem et obediencias pstet

te seruabit tota qua pfato
monasterio

abbi sti zenonis
Cum int et s. pleno iure in spiritualibus
et temporalibus xvi. q. ii. insts et s. de
prin. qui p confessor et alias pleba
et ita abbas hinc iure spalia possidet
pot in hinc ceris et psbre. C. t. pro
auditus et c. cum olim et testo
ar. no valent quia priarcha nl
archiepns indistrest suffraganei
sui inchi disponere pot nisi quatenus
ius ones eis concedunt ? de eo res
pla sicut pmire et C. de ofi. ov
pastorales v de hoc et c. romana et
xv. q. iii. questio sua iure pot eis
quibus subsibe psc nl palam ar
ff de admi. tu. lta tn. ff. gessisse
ar. co C. de testa de hac consultissima
inprm. Sz illud est cum ipi sunt
subdite sic ⁊ cum alieno animo poss
sequire testem. C. c. si vnus quidam
caride qui delegatis fuit ad eam i
Sz forte fuit appellatum ab ipso mstro
dicto quia donatio no valebat quia no
fuit facta s. formam iuris xvi. q. ii
sine exceptione et s. de donat pastoral
et ideo confirmatones nl pmilia
q illam donat confirmat non valet
quia si principale non tenuit nec
accessorium. C. de fide instrorum inter
dilcos ⁊ c. de legi. non dubium. Contra
ad litigantes, sicut quo ad eos. C. de ex
cept. priorem et s. c. cum fe ce
de testi. venies et s. c. r. pn lito. ii
in quibus sic in ca filiacionis ff de libe
agno. l. ii. ff. vlt. et duabus l. sup
tibus. Item in ca testemctaria ff de inoff.
testo. l. qui repudiauit et l. pn[illegible] ff
in ca liberali ff de statu ho. ingenuum
l. iudicata et c. pa. v. dicis ad consultacione
et C. de electione cum dilecti ini. q. ii. iii
s. anteriore et ff de condicionibus inde electat
s. i. vnde p. rea retractat pp ap nl

Incena

sentencia i. vanum vel va [illegible]

D iappellacionem non pot l' cuius con stitucionis. Illa enim nec transit in rem iudicatam nec e nece appellare ab ea in q. vi c. diffinitiua et infra e ab ea in q. vi c. diffinitiua et infra ex in sina error exprimitur ut s. de sina ex. p'cnas 7 ff. de ap. Si expressim. et S. e. inter ceteras ubi de hoc et c. i et in c. diffinitiua. Gestorum simonibus forte hoc io dic sentencia res aliter sint narrata q. gesta sit ff. de re iudicata actorum 7 vitas rerum c. gestorum circoibus non iniciatur ff. de. of. pres. illicitas c. i. Kinilt dice sio sententia uel sine sino donacionis coteria rant sine sp. ssio hinc hec talis e sina h' appellatur vitas ! gestorum quia res iudicata pro veritate accipitur ff. de statu hoc. ingenuum simones sunt appellantur alia que allegabantur

donacionis

s. dicat. simi. et confirmacionis sup donacionis que in eis valebant et vitas gestorum i. sina que lata sint auctoritate gestorum que in ea sino pleta sint que presumuntur legitime acta sualent simonibus pdas s. donacionibus et confirmacionibus inv valentibus et ita ss simat sinp nariz sinaz tin in duobus actibus qui continebantur in sina et hinc intentum probat sdad ff. de of. p s. illicitas c. secundo. Capit
Sufficit ad confirmacionem sine [illegible] intentum q contra ipsum aliquid no probetur

Nonarien
Canonicus l. legittimus v. regularis
patron
prou

De canonicis nonarum.

Causam que inter vos et clericum sup prebenda noua ... ecclesie vertebatur lando ... epo de consensu partium commissimus terminandam qui processus contra dictum a diffinitiuam sinaz promulgauit aqua sint ad nostram audiaz appellatum et t' licz ex pte ipius a. finis proitum q contra formam mandati iudices epus sinaz promulgauit sit p attestaciones inlebatur plute. sina tamen iudicis ciuus non semp ad unam proiacionis spez inclinatur et ipsa sina inchil continebat confirmebat iniquum et eidem iudici dicitur partium assensu fuerat ea commissa qui ut sinaz ferret p examinacionem cause ab utraque pte fuat requisitus sinaz ipsam tura nimus confirmare Causam que ex.

q contra formam scilicet prolatam sint sina no valet de O. de sps. cum dilecti et d de of. del. venerabili et i. de confir macionis utili. e. examinata alias est si p formam O. de of. del. ex parte. O. de in causis et ff. iudi. solum ia in c. del et ff. mandati l. vlt. et ff. de procur. ad rem legatam et iudex c. commissa e inquisitionis sino inquireret de forma. l3 de hoc non dicatur in litteris de j. de auctoritate cum oporteat interlocutionem placare et ita qui appellat probare de iniquitate sine. j. de ap. cum cum et c. de ap. qui ad similia Oz q in de caus. in auct. d' causis qui ingrediatur ad ap. c. illud dic ut dictum est O. de re iud. in prima ad maz pro boni spez sic ff. de re iud. in prima et d. de test. in prim. et iiij q. iij. s. testes et ff. de testi. ob carmen c. vlt et no q placuit iudicentur. hic facit p ipsa sina s. q. abstineat iniquum. et q de cod expressum sint causa commissa et q inde requisitus fuit ab utraque pte ut sinaz ferret quorum quidam inde opponent

inde opponent

Emphiteoticus

vortor victus gradiat admodum

agnati ad I gradum procedunt / Cognati ad VII

... dicit ut teneat sna uel non teneat · sine causa fuit commissa de communi consensu sive non . Sed non est hoc fiat ut magis valeat sna sive non nec etiam quod fuit requisitus · Si vero tamen fuisset commissa in certum tempus et prorogata iurisdictione ante tempus certi temporis requisitus consentit ferret snam licet ei non prorogare iurisdictionem. C. de off. dele. l. et cum quia ipsius non obstantibus posset appellare si alias ipsa sna esset iniqua · primum ergo faciebat pro confirmatione sine f. quod non continebat iniquum et quod ille a sna illam non fuit potuit impugnare quod est lata con formam mandati ut allegabitur unde nunc dicunt confirmari quia semper statim sine quod Sin in contrarium ostendatur ut inde proditam putat · ... sna per lapsum decendi transit in rem iudicatam si prius absca non fuit captum. Sed per quadrimestre tempus quod datum a dominus ... et ... pro ... ita per iniustitiam pt ... prorogando

Idem constant. episcopo

Quod ad consultationem et i quia postulasti utrum appellationi sit ulterius deferendum quod purgatione indicta sibi infra xx dies ad ipsius receptionem tamen competente prima xx dies uel amplius sine conditione recipiat et ad diem veniens consequenter appellationis causam non exprimens appellandi uel sit locus in si suscipiende purgationem et executionem sine aliqua placitatione i pro gatione in iuncta ultra credimus

dicitur effluxisse // et diligendum quod cum per x dierum spatium snam auet rei iudicate tamen ad pronunciationis subsidium iuxta id tempore non recurrit appellandi Sed additum denegaliter cum semper sed indicatur per interpretationem iuris late sine permisse possit non tamen non reddi appellandi / sed nec exercitium ipsius sine ideo conuenit retardari licet ad hoc agendum quod dum iste tempus regulariter sit statutum / quia id certum pot non tanquam a sedente in medio et etiam prorogari // et qui ab initio sponte recipit tempus breviorem imputando sibi et debet cum ex hoc indicat amplius iuris beneficio recessisse unde tales non audiet appellans non forte abusus enim modus exercitionis canonicius extendit in

Quod ad consultationem et i causa iudicata fuit purgatio eundem usque ad xx dies et ab ipso recepta adveniente die xx appellauit nulla causa adiecta dicitur quod eius appellatio non est admittenda · cum per x dies non appellauit quia ad hoc adveniunt sine inter impositio est condemnatum et fuit causa precium et quod ascendendum cum soluet ipse valebit soluere · i · quadrimestre tempus exceptatur rei iudicate dicitur quod per hoc et non credo differendum sine contrario et si per hoc appellauit non auditur appellans quia illud tempus per arctatum et elongatum iuxta decretalem et talem sponte suscipiendo quadrimestri tempori renuntiasse uel tamen modo inde excessit in exequendo potest

appellare vinc tamen non exprimens tamen appellatum agravamine an sententia ... nominis ff quod appellatio semper est exprime da ... de ap. ut debitus et c. dilecto et c. constitutus. Sed cum quis appellat a diffinitiva tunc sufficit dicere appello ab iniqua sententia ff de minori ... et c. ... sed mera ... non valebat appello sine expressione sine non tamen vinc appellandi ...

Idem decano ... et cantori ... laudunen.

Sicut nobis intimastis cau-
sa que inter R. subd. et H. presbyterum
super frumenti modiis vertebatur
que subd. per annos singulos ex-
solvendis vobis commissa finem
et restitutionem sibi fieri postularet
subd. proposuit ab ... se ...
tangi vendit. tamen alia vice
super his commentus fuit et sententialiter
absolutus quod unde voluit duorum
testimonio ex quorum depositione
constitit quod magister A. auctoritate episcopi lau-
dunensis ipsum absolvit ab impetitione
subd. memorati, verum quia testi-
monium ipsorum quia unus prelatu
fuerat decanus quae iudicem movere
poterant ad sententiam proferendam
nichil dixit, quid tenendum
sit super his duxistis apostolicam consulendam,
cum autem amplius locus in quibus
copia presentium licet eo magis constat
et omnia quae iudicem movere
exprimat in scriptis proferendis vos
attendentes quod cum ex depositionibus testi-
um predictorum constitit sententiam a iudice
suo prolatam per quem iudicialem
presumitur omnia legitime processisse

[illegible] xxx

[Left column: densely abbreviated gloss text, largely illegible at this scale; fragments: "... absoluta ... non tenebatur litem contestari ... testimonium assignare ... ad iudicem ... ff de denun. ... ff de edit. edicto ... ff de probat. ..."]

ff de publiciana in principio ... si tamen instrumentorum non appareat instrumenta sollempniter acta ... probari per testes C. de ... et C. de testibus ... ff de probat. ... de fide instr. ... C. de probat. ... Capitulum

Confirmatum ... districtum ... ff. ...

Idem auctoritate episcopo et abbati Sancti Isidori Legionensis

Cum super controversia quae inter Ambianensem episcopum et monasterium ... telle none super statu ... vertebatur pro episcopo diffinitiva sententia lata fuisset ... contra ... ecclesiam ... monasterium ... ratonabiliter fuit ... pro episcopo pro ... debuit ... tari ... ad ... confirmandam et ... pro ecclesia ... rationabilem ... et ad eam ... eius ... legittime ... fuisse executio sententie diffinitive ... ita ... sententie ... tum ... aliquin ... postulat executionem ... sententie ... iudicio demandet, cum ... premissa ... non ... valeat ... Cum ... inter alios acta non ...

[Marginal and lower annotations in later hands, partly legible: "Redibitoria est ... rei ... publiciana ... albonensis ... ambiani ... corbeiensis ..."]

ff a dvopro

noceat regulari aliis iniuncta co
stitutiones canonicas et similes
b'um supra et c. quantum ad monasterium
et ita tenet sententia quo ad unam personam
et non quo ad aliam. sic et vltima voluntas
defuncti destituta sollempnitatem debita
tenet quo ad filios et no ad extraneos C
famili' here. l. vlt. et C. de testis hac l
consultissima § ex imperfecto ar. c. de elect.
inter dilectos et c. de capellis mo. dilectus
et c. e. sub orta et d. de arbitris cum tpe
et vlti' di. c. vlt. racionabili imposita
Sed specialiter complicitum iste iuste in ste
appellasse enim no magis lederetur si
contra ipsum esset lata sententia Sed si hoc p
babit iniquam cassabitur sententia dicas quod no
cogitur plene probare eam appellandi
Sed sufficit probare quod aliquo modo sua
intersit nec cassabitur statim sententia et
~~pro admittetur tamen super principali quod sit~~
sententia sed differetur executio sue si pro
babit quod iuste appellavit et pro post ea
admittetur tamen super principali quod sit sententia sic
C. de testi. veiens quod pro sententiam no sint ad
hunc magnum preiudicium Sed pro execucionem sic
C. de of del. si et ita sed sententia inter alios
lata no obstet aliis in speciale hic preiud
cium sit aliis. ut patet ar. C. de liberali ca
in beneficiis Sed no videtur quod a sententia lata inter
alios posse appellari ff de ap. a sententia in
prin. immo potest ut hic patet ut per appellacionem
execucio differatur Sed pone quod sententia mandet
execucionem pro episcopo iniquam et epe prestabit
caucionem ecclesie de cella quando ipsam de
fendat contra eum videtur quod sic quia si duo
petunt ad invicem victori prestabit cau
cionem quod defendat victum contra alium ff de aci
uen. si agno ff de pet here. l. pe mandato
Sed hic no est ita quia hic agit modo tamen
contra eum. Jo. no noceat licet ista con
dic. superior videtur. ne contra possessorem re Sed
quod dicit hec non noceat verum est quantum
ad proprietatem Sed in dependencia quo ad possessionem
et ita non contradic. similiter litterali contra
constituciones cano. C. de fide instru. c.
dilectos c. e. ca. pst. et c. de donacionibus c.
et similes C. res inter alios acta preiudicium

ff de re iudicata sepe § Capitulum

Probata iusta causa sue absencie renovatur
sententia lata contra absentem maxime si a suspecto
iudice ferunt tamen Idem

Cum Ulricus bleo miles ... sua
per multa pignori obligasset eas
per sublato de medio a nepos
eius qui in successit eidem vacante
ecclesia eiusdem loci asserens quod ius patronatus
ex universitate concessisset in eam d.
clericum eiusdem loci archidiacono ad super
dictam ecclesiam presentavit quem dictus episcopus
ipsum instituit in eadem in possessionem
eum inducit faciens corporalem
Postmodum vero B. dominus fundi et sacerdote
memorato episcopo presentavit Sed ipsum
episcopus non admisit Cum autem
dictus et ad presentis memoratum d.
super predicta ecclesia deposuit quorum
remedium archiepiscopus ap. se. le. iudi
cibus negocium delegavit ad quem tum
attestaciones utriusque receptas per
partes postmodum remisissent
et prefato d. cum suis attestaci
bus accedente dictus et nec pro se
nec per responsalem ydoneum co
parere curaret ipse attestacionibus
inspectis clerici memorati ipsum ab
impeticione prefata et singuli red
didit absolutum super ecclesia me
morata Postmodum autem idem
presbiter ad archiepiscopi presenciam per bene
tempus accedens instanciam sue
absencie allegavit archiepiscopus
no argentino electo et alte silve
et eudbiis abbatibus dedit suis
litteris in mandatis ut si instam

ab solvit alios ... et absolvo i. domino
te absolvat ... ab solvo te ... te absolvet Et ego te
absolvo ... absolvo te a pena ... absolvo te Et
restituo te in plena ... pristinum

absentiae causam ille ondeb(a)t cora(m)
eis p(re)d(i)c(t)am sua(m) nullius debe(re)t
esse valoris et cum debito fi(n)e t(er)mi-
narent alioquin sua(m) face(re)nt
observari // verum d(i)c(t)o electo et p(re)-
p(re)fatis abbatibus co(m)mittentib(us)
aliis vices suas ipi subdelegati
testes sup(er) p(re)d(i)c(t)o articulo receperunt
a quibus d(i)c(t)us electus notar(ium) ad nos
ap(osto)lice emisit et c(etera). // Illis autem in
s(ta)tum cum absentiae minus suffi-
cient(er) p(ro)b(ar)e probavimus ne tamen
p(re)iudicaret opinio veritati. R(everendo) d(omi)n(o) .. di-
ac(on)o c(ardin)ali eis concessimus auditorem
q(ui) cum nobis omnia fidelit(er) retu-
lisset ex tenore s(ente)n(ti)ae archiep(iscop)i
invenimus contineri // tamen q(uia)
continebatur in illa q(uod) p(er) atte-
stationes ipsius electi fuerat suffi-
cienter probatum q(uod) p(re)fatus
a(rchiepiscopus) in p(er)sone vicis p(ro)(ur)natus
ex titulo cum omnidem ad p(re)d(i)c(t)am
ecclesiam presentaverit cum tamen
p(er) attestationes illas nichil a-
d(e)o sumi fuit. n(isi) q(uod) p(er) q(ua)ndam
iure q(uo)d(am) de illa ecclesia consue(ve)r(un)t
ex(h)ibi patronis p(re)d(i)c(t)a p(er) x a(n)(n)os a(n)i-
matim x sol(idos) recepe(ru)nt tamen
q(uia) in eadem s(ente)n(ti)a dicitur q(uod) d(ictus)
r(eus) in probatione defecit et p(er) atte-
stationes suas apparebat ipsum
suam intentionem sufficienter
probasse // tamen et q(uia) causam
recepit sufficienter instructam
cum nullus tamen attestationes
ptius recepit q(ua)s par(tes) faciebant

ad causam / unde s(ente)n(ti)am ip(s)a(m)
d(ominu)s p(a)p(a) irritandam merito
t(er) adiudicates ecclesiam sup(ra)-
dictam . cum p(er) attestationes nobis
constitit evident(er) ipsum a ve(ro)
patrono fuisse ad s(e)pe dicta(m)
ecclesiam p(re)sentatum. Cum Bartol(us)
et c(etera) cum universitate . s(upra) de iure pa(tronatus) lib(ro)
ff de contrah(enda) ep(isto)la si ag(er) d(i)ctus et l(ex)
solia de consensu q(ui) ali(ter) non poss(unt).
de off(icio) archi(diaconi) . cum sat b(ene) d(e)c(retum) f(ue)r(it) de p(rae)-
s(c)rip(tione) c(on)suetudine . z de off(icio) archid(iaconi) c(um) v(er)b(is)
et c(etera) de excess(ibus) p(re)l(atorum) ad h(oc) adversus medietate(m)
s(e)c(undu)m q(uod) q(ua)l(ite)r potuit . s(upra) e(st) s(e)q(uitur) agere cum sola
p(re)sentatio(n)e in ecclesia l(icet) v(er)o ne q(uod) con-
ipsum debet agere ad iure . s(upra) de iure pa-
pastoralis . h(oc) b(ene) acquirit ius p(re)sentato
a v(er)o patrono . l(ice)t ep(iscop)us cum n(on) con-
stat ! dummodo patronus suam
voluntatem non mutet et(iam) pot(est) agere
ad ut s(ente)n(ti)a p(re)sentatio confirmet(ur) ut l(ice)t
p(ro)z si est electus potest agere ut sua confir-
matio elect(i) confirmetur . remisisset
p(er) contumac(iam) suas audiendam ut invitu(m)
s(ente)n(ti)a . al(iter) non tenuisset s(ente)n(ti)a lata co(n)t(ra)
absentem ff. que s(ente)n(ti)ae sine ap(pellatione) l(ex)
i c(um) . et cum cum q(ue)d(am) edicto et ea
q(uae) adversus absentes n(on) p(er) contumaciam
statuimus non tenet . C. q(uo)m(odo) et q(ua)n(do) iudex
l(ex) ea q(uae) s(e)c(undu)m h(oc) tenuit ! S(ente)n(ti)a vero p(er)
s(ente)n(ti)a et h(oc) ! p(er) t(ame)n statutum p(ro)cedit
ad s(ente)n(ti)am s(e)c(undu)m q(uia) p(ro)bavit instam causam
absentiae revocatur revocata s(ente)n(ti)a b(e)n(e)fic(ium)
p(er) et ita in(stantia) q(uod) mora posset purgari
in iudiciis ff si q(ui)s caut(ionibus) . et si p(ro)-
teras q(uod) locum h(abe)t cum lite c(on)t(estata) . et v(er)i-
ius actor non e(st) secum detentus ut dic(itur)
l(ex) illa s(e)c(undu)m q(uia) p(ro)bavit iustam abse(n)-
tiae causam iustam cum absentiae
aliorum non fuisset auditus ac d(e)f(ensus)
de in integrum . ex q(ui)b(us) litteris s(e)c(undu)m illud
fuit favore matrimonii et q(uia)
non potuit h(abe)re recursum c(ontra) dolosu(m)

De sna et re iudicata

Cum in eo non solvendo fuit ac-
C. de procurat. querelam et v. q. in
si egrotans et ita tenearum sna si
iuste impeditus venire no potuit ff.
de dano. infecti finita q. si forte nec
dictum iudicatum. nisi iusta causa
detentus prius esse non potuit ff de re-
iud. questionem si nec mandatum sz tal
sna executionem ff de iudic. si pretor isti
et est notabile istud q revocatur
sna cum intec non potuit et sic e
ar. q. modo no dz minorem sextinae
ad snam ut dic l. predicta si finita q.
si forte nullum detinent Sz q. ille po-
tuit iste legatus contractare snam eius
nullo modo posset hic fac[ere] dummodo
no sit lata q. ius C. sna psti no pos.
l. 1. Ro. no pot retractare n presit
in integrum ff de mio. incie. solet
et lege sequenti et l. psti pto potius
ut nisi ipso iure sit nulla C. de accus.
l. iiij unde hic fuit retractata per
i integrum resti. et ipse potuit hanc
dabilis quia tal snam tenent quousque
fuit retractata Jo contendit illi
Sz quando delegatus ab alio alio q a prin-
cipe committit alij vices suas q.
C. de of del. si quando q. ferme et C. de
iudic. a iudice quidam dixit q. hic
erat hoc q. coram delegatis unde cum
incidentum sci quidam dicit licet post alij
committe vices suas ad similitudine
procuratoris ar. C. de procurat. l. nulla
ut dic q. hic non fuit oppositum
et io defecto tale processum fuit et
hodie stand sz predictis rationibus C. de
iudic. a iudice et c. si quando et excep-
cessum f. de ap. cum cum q. vii n. nz q.
hic dicitur minus sufficienter et ad
admissus fuit p talem probationem ne in
tali oppinio similiter ut sequitur et
sit ar. tolli hic quia minus sufficientes
probatus admitti eo pluribus aliis cetis fuit
hic sna revocata quia credentis
fuit iste legatus eo pluribus tatis

fuit que i sna continentur Primo dicit
q. idem a. erat in posses. iuris patronatus et fi-
lium fuit Item dicebatur in sna q. pre
i probanda defecerat et fi filius fuit ut f. dicitur
est tamen no fuerat sufficienter instructa
ad legatum remissa q. attestationes
illius C. non fuerit remisse ad lega-
tum prout ipse mandaverat unde ma-
nifeste apparet legatum circumventum
fuisse propositum mihi Sz in p. q. p
hic fuit in possessione partis fundi et i possessione
totius ff. de simul vna z via et q.
minimam partem fundi possidet totum
possidet ut ff de acquirit pos. possideri
Sz no e ita C. de prescript. audivit n. de h.
et f. de capell. mo. dilectus quia persona
possessionis nec possessor probat nec dominus
C. de fide instru. ut dilatus ff de acqu.
possessione qm C. i. q. alia z possessio persona
et alia z pos. pntacop et ideo etiam legatus
in sna tecens h. sufficit et h. possessio sine
pot constitui a patrono infundatore cete
de auctoritate epi xviij q. ij clericis et f
de iure pa. preterea et h. cum consecratione
ecclesie per consecrationem ecce no pot
aliquis honus imponi quia rei constitute
non imponitur servitus ut ff de servitutibus
servitutes q. ultimo et q. humani iuris
esse desinit servitutem no recep. ff com.
p. cum so. et p talem preceptionem non fuit
in possessionem iuris patronatus Sz post ius patronatus
pot talis census et insititui patrono in ipsa
fundatione ut predictis c. clericis re. preterea
quod infigatur nomine iuris pa. tolle
i. de iure pa. nobis fuit intimatum si
fuerit pactum a no patrono ut dicit in fine
cum patrono p h. pz q. patronus de obligatis
quam fecit excep. ius pa. alioquin transisset
cum universitate f. de iure pa. eo litis ff de
contrahe. empt. in modicius sic et i fundo
vendito accedunt servitutes et alia iura
ff. de contrahe. empt. si aque ducta
et l. s. et l. dolia sic et fundo dotalis
transit cum universitate ff de fundo do.
l. i. Set alia ro z in emptore et fundatoris
qui dicatum ut vide dum hic iniqe

Anthonius de Bitinio p[ro] ... [illegible]

a creditore. aliud quia si ius putandi consistit in fenetu eo ipso q[uod] creditor utit[ur] tali fenetu co[m]pensari d[ebe]t q[uan]titas debiti C. de pig[norum] act[ione] l. i. et ii. d[ebe]t tales fenetus estimari non pot[est] vn[de] n[on] diminuit q[uan]titatem debiti Item nec aliis iuribus v[t]itur creditor n[isi] q[uod] co[n]venit ff. de pig[norum] act[ione]. It[em] quia soluto pignore omnia tolluntur ff. quibus modis pig[nus] vel hypo. sol[vitur] l. i. et C. si pignus pignori datu[m] sit l. i. et sic presentius soluto debito creditor cessa remouendus quod [illegible] contra [illegible] xvi q. vii inuentum. et lxi di. sic p[er] nasium et [illegible] p[ro]cessibus. p[ro] ut l[ex] ... creditor peccat utendo pignore ff. de furt[is]. creditor qui utitur si pignore ... cum creditor rem sibi obligatam possit locare ut ff. de pig[norum]. creditor in fenetu computabit sibi in sortem [illegible] de pig. ... cum an venditionem omnia iura transeat ff. de ... l. i. ... cum vbi manu ... non tamen in obligatione generali veniunt que specialiter non obligantur ff. de pigno. obli. ... ff. de ... qui pe[...] ... et C. que res pig[nori] ob[ligari] pos[sunt] l. i. ... quod ista ... fenetus diminuat sortem ... ff. de ... pronatus ... cum ... nisi speciali ... de iure ... cum ... capitulo ... in suis ... proferat ordine ...

Ntransis que Idem
sum. po. iudicio decidendum
et ordo iuris et rigor equita
tis est subtiliter obseruandus
tum in similibus casibus te
neantur ceteri similiter iu
dicare nisi forte cum aliquid
causa necessitatis et vtilitatis
inspecta dispensatiue duxit
statuendum

n causi et ... tum in similibus et sic ... diffinitiua sententia principaliter tractanda ... scriptum ... quo ... simile indicat d[ebe]t ... interlocutoria ... de leg. l. iii. et l. si imperialis ... interlocutoria ... ff. ... metus ... in corpore iuris clausatum et est simile ... xvi q. iii ... Capitulo

[W]alet secunda sententia cum prima lata sit de prima scienter et dolose non fuit conceptum nec a secunda appellatum

Idem conventui sancti Leodii
Inter monasterium sancti A. Ro... [illegible]
et vestrum super modo eligendi ab
batem in monasterio vestro fuit
questio agitata et c. Cum con
stitit nobis primam commissionem
non fuisse per ultimam reuoca
tam tam quia tanquam suspectos
in iure apposite se mole iudi
catum quas etiam tanquam delato
rias ante litis ingressum opponere
debuisset quibus coram de
legatis eisdem subeundo iudi
cium renuntiasse videtur tam etiam
quia de prima ... se et processu
negocii coram primis iudicibus
iudicatis in suis litteris dicebatur
quod si fuisset expressum optineri
minime potuisset nec obsta
te sententia quod pro monasterio sancti ...
tebatum fuisse prolata quod
tamen non ... non fuit ...
s[ed] pro ... iudicibus fuisset ...

papa dicat ... ponti[fex] ...
... dicat ... predecessor

Illa non pergunt que insuper mortua sunt
Sed illa remanent que aliquando mortua fuit

De sententia et re iudicata

postposita

Ea que pro sua contra eam statuissent aliorum ea obicientibus imputetur. Et sub pretextu nove et instrumentorum lites non debent instaurari. Sententiam proinde iudicum ratam et firmam habemus et eorum sententiam confirmatam electo a vobis postmodum nostro ipsi [illegible] minimum benedictionis salutarem [illegible] dnos curamus exhibere.

Inter monasterium et [illegible] casus. Vacante monasterio sancti Lanfredi monachi elegerunt quendam de gremio sui monasterii in abbatem et domini petent confirmationem. Sed electionis monasterii sancti Antonii se opposuerunt dicentes illam electionem esse cassandam eo quod de monasterio sancti Antonii fieri debuisset. Iudicat diocesanus episcopus ipsum diu distulit confirmare. Tandem sicut causa fuit commissa quibusdam iudicibus ad petitionem monasterii sancti Lanfredi. Coram quibus iudicibus partes litem contestate fuerunt et processum fuit in causa et testes recepti. Demum monachi sancti Antonii ad alios iudices litteras impetrare continentes quod primi iudices carerent eis certa ratione suspecti. Unde proposuerunt quasdam exceptiones frivolas contra ipsos. Quas cum iudices admittere nollent illi appellaverunt. Iudices vero quod prime littere non revocabantur processerunt in causa non obstante appellatione illorum et confirmaverunt electionem factam per monachos sancti Lanfredi. Unde occasione appellationis premisse de lata est causa ad dominum papam coram quo obiciebatur contra sententiam quod lata erat a suspectis iudicibus et quod causa fuerat aliis iudicibus delegata et post appellationem. Allegabant etiam sententiam que prius lata fuit per eos sed quoniam ipsa causa dominus papa audivit sententiam proposuit quia constitit ei quod secunde littere non revocabant primas. Tamen quod cause si[...] spirationis firmaverit fuerit que debuit.

Proponi cum lite ingressum et [illegible] renuntiasse videtur eisdem et quia de processu non de pura appellatione [illegible] fecerunt [illegible] sententiam confirmari processu litis inchoatis [illegible] confirmavit sententiam a primis iudicibus latam non obstante sententia que allegabatur quia non fuit ostensa domino pape nec prius iudicibus que etiam si fuisset illis causa [illegible] maximum statuissent eo pro parte quod non valuit sed aut valebat et ea non opposuerunt eis imputetur eum et lites pretextu novorum instrumentorum non debeat instaurari et electo salvo nunc [illegible] dominum benedictiones exhibuit. Ante litis ingressum [illegible] de except[ione] pastoralis in [illegible] exceptio et [illegible] de iudicis apertissimi. Subiungendo iudicum quo [illegible] plures exceptiones dilatorias primo debet proponere illa de iudice suspecto. Illa enim naturaliter precedit ut [illegible] de probationibus cum eo ordine [illegible] ut ibidem. Et si enim primo proponet exceptionem contra personam ad[...] [illegible] quod ipse sit excommunicatus post litteras impetratas quo modo non est admittendus et sententia fecerit pro ipso sic [illegible] pro iudice. Unde ipsum postquam appellavit non potest in [illegible] de sequestris testibus et [illegible] omni in agendo. Sed eum alias [illegible] [illegible] non potest redire ad istas ff de [illegible] si suscepit et [illegible] de hac exceptione [illegible] ad pre[...] dictas proponatur in [illegible] offerat et si iudex sit absens quod nolo [illegible] [illegible] illud de protesta [illegible] in hac non consistit in meritis causa quibus dedit fide [illegible] standi [illegible] ad [illegible] potest iudicem [illegible] sic ut in [illegible] offerendum [illegible] exceptio excommunicationis [illegible] [illegible] naturaliter precedit quia nisi [illegible] teneat non potest iudex [illegible] iurisdictionem. Item si admissus est excommunicatus non potest eligere arbitros pro [illegible] reconciliationem nec esse alios iudicis ad [illegible] [illegible] ad alias procedatur [illegible] dicunt [illegible] et si [illegible] exceptionem de iudice suspecto proponit [illegible] sive [illegible] sine [illegible] non potest redire postea ad illa postea de suspecto iudice quia [illegible] tacite [illegible]

Per sonam iudicis cogno consentit litigaē sub ipso ar. C. de off. dele. i. summa te magime nulla protestacon facta q̄ pca non remittat excepcom de su specto iudice remmeebat Sz no possē distinguendo si succubuit maq̄ excepcon adhuc pot redire ad illā de suspecto iudice ꝗma ad h̄ intedit ut debiet iudicium s̄m no plene constitutum iudice. ar. de in off. casto. coꝝ maiores st̄ ac si obtinet in aliqua excepcon ꝗmt tunc approbat suā iudic s̄m illum pfecta reprobarē non potuit ut dictum in prin. no tule et h̄ sat in ꝗm. Credo tam standū oppinioni t ꝗ litigando sub ipso approbat psonam iudic sensit eni consentit r̄e sine proco sine ꝗ suanit ut hic pr. b. remittasse ar. ꝗ tacite sine ipso ꝑz fco remittat ꝗmis uni dno st. g. de off. del. gratū et c. insinuante et f. de his q̄ue fi. aina ptc. c. coore ut plura ar. inimenes de h̄ depint p ꝗue mo cli gendi de suo monasterio sic hic dicebat sic. C. de consut. enim dilem q̄ no de bent tacere ar. 8. de sept. enim ordiez et processu nam et de processu negocij et de excepcon si q̄ ppointr meto st. dz C. de procur. inued no obstante sua que no tenebat formam forte lata a iudice no suo ut no suato ordine iudiciario unde signatur que si finiss onsa ꝗium statuisset kam. ea p̄s hic sit exponem. lead ista. p. et t. ca hic i. ea insa. p̄z. i. pcca coꝝ in statuissent q̄ statuerunt st. q. di. si iudices illa indissent statuissent contra id eius q̄ fecerunt ꝗma n confirmasset electo et io dic aliogmn. i. si no fuit eis onsa impntet sibi qui debuerunt ondere Sz h̄ expoico q̄ dic notme. kau pro poito s̄m sno. kau sic expone. probo i. pro posita ut si una dixis sic expon s̄m q̄ in dixit sacra i gugem ꝑ sitiuni thorum. i. p̄posit cuigdlez

thorum. i. accessit ad maullam sic C. de pactis ar. mult. amnoē l. y. nisi s̄m q̄. 8. si sua finis indicabat illam in possessionē et statuisset q̄ ipm sic statuerunt s̄m n tenebat/ aliogmn i. si teuuisset et eed no opposiuit imputetur eis ut aliqui si no finis proposita sine s̄m sententia ꝗma sua te nebat impunita ꝗma a modo sic ptu nonorum instroꝝ. i. repertorꝝ de noua sua no retractabitur et iste e mior intellectu et h̄ expoico p̄ bati. i. c. pro in miz ff de ncg. g. si aut. § n. t. ff de compensat. q̄ indicis. § nonorum. i. de nono repertorꝝ. i. c. pro sua confirmacō et ita h̄ hic sua q̄ res prius iudicatas ꝗma hic monachi ea omiserunt psumas ea uti n possēt. ꝗma pp̄ter nonorum instrorꝝ no retractatur sua ff de re in imperatores et C. de transact. sb̄ teptu nec excepco illa pemtoria h̄z locum ꝑ suaz restin no pos l. y. 8. de si instrorꝝ enim C. o. ꝗt inve mi nacō subvem re ut hac excepcom C. de in integrum. res. c. a. s̄m h̄ non fuit onsa iudicibus petitum ꝗt no pre oppom sua si fuit onsa iudicibus et ꝑ ea reprobarunt nelluti nulla i. c. pro. et ff de compensat q̄ iudicem st. i. ꝗt et in alio casu h̄ sua q̄ res pnis iudicatas si qo sit ausit iudicatum ut no et in ꝓ pigrmaat iudicatum no ē restituit pma sua ff que sic suca p. restin. x. i. in prin. ꝗt in alio casu h̄ sua q̄ res pnis iudica tas in publicis negocijs ff de re. iudic. imperatores et in alio casu ff de min. ad monachi ꝗt v. vtil. prenlum anime h̄ sua coꝝ pma et si onda sua in iudicio C. o lator et c. consa grnna vnic. Sz ut ꝗ immia fcā fuit istis monachis ꝗmi obuiac bant suaz et ꝗma no fuit admissi illi monachi appellauerunt a iudicibus qui tulerunt suaz Sz in ea ap. ut dictum ē ꝑ ꝑor ꝑt excepco pemtoria omissa in pria ea ergo isti dent eu

velle quidam adiacet pro ... et non valeo

dici in sua exceptione Jo. dixit quod hic dicit loquitur in eo casu cum quis scit se habere exceptionem contra iudicem et scienter et dolo eam omittit nolens fatigare adversarium suum alias si ignorabat hanc exceptionem sibi competere bene potest eam opponere quia sententia tunc non retractata sed sententia immo nulla pronunciatur. Sed hic quod dixit Jo. non tollit aliquo modo quod littera ista ut in parte decisa nec probatur videlicet tamen quod non audiunt monachi ut obtineat sententiam etiam si forte nulla fuit quia monachi appellaverunt a iudicibus an sententiam occasione litterarum que non valebant quia in civitate nolebant pro illis quia iudices recusare. Sed quod sit per hanc decretalem in principio et in parte decisa tollit ubi de hoc quod posse dicitur quod isti monachi appellaverunt non quod ad mittebant recusationes et quia dicebant habere litteras in lege et ita recesserunt contumaciter non expectata sententia et talis appellatio nulla fuit. Sed a sententia diffinitiva non fuit appellatum nec esse poterant quia contumaces non audiuntur appellantes ii q. vi. sunt quidam et hic est casus quod non admittuntur et imputetur sibi quia non opposuerunt sententiam coram iudicibus si valebat et beneficium restitutionis non petierunt quia admissi fuissent ut dicitur C. eodem et quod dicit sententia contra ius proferri iudicatam non habet locum habetur ius in iudicio allegatum et ostensum et tunc si iudices noluerunt admittere sententiam tamen tenetur sententia et iudicatur quod sententiam per sententiam nulla ipso iure nec est appellare necesse et sic loquitur lex ii q. vi. si diffinitiva. Item si sententia lata fuit contra ius et C. ... provocare non est necesse l. i. ubi Jo. Al. intelligit hanc decretalem et illam l. ut C. eodem Sed tu intellige hanc decretalem et illam l. ut dixi et ita plana est et ita intelligitur ut in prin. ... notabile et ita sine sciens sive ignorat tamen consensit non potest post ea opponi

ex quo non est appellatum et tunc privilegium novorum instrumentorum non inveniantur litis finite et pacata hic non fuerunt ostensa domino pape Sed allegata tamen nec et ostensa sententia primus iudex

Tenet sententia lata contra privilegium ostensum vel non ostensum si ab ea non fuit appellatum vel supplicatum

Idem episcopo decano et capitulo Parisiensi

Suborta inter Meldensem episcopum et monasterium Resbacense super ipsius monasterii subiectione materia questionis et procuratoribus partium litigantibus coram nobis quia per confessionem partis adverse constitit evidenter episcopum quasi possessionem obedientie in eodem monasterio habuisse ipsum restituendum decrevimus ad eandem. Verum quia prefatum in nostra presentia pro libertate monasterii plenariam exhibebat de causa questionem et suis coniudicibus dedimus in mandatis ut episcopo in quasi possessione obedientie restituto nisi pars monasterii rationabile aliquid obiceret et probaret super subiectione monasterii dicti silentium imponere procurarent et cetera. Iudicibus autem tam in sententia restitutionis quam cognitionis efficaciter episcopo rationes subiectionis eidem adiudicaverunt monasterium in eo rata ut ibidem habeat tanquam diocesanus episcopus potestatem ita tamen ut nulla per hoc apostolice sedi preiudicium generetur. Monachi si voluit sententia instantiam conditam ... Et prefati in nostra presentia alexandri fuit in iudicio

elimino tempore

sic videlicet

P[illegible]resentatum et ipse tulit sententiam contra illud intelligitur reprobasse. Si vero non fuit coram eo exhibitum preceptum pendente dubio non potest in sententia retractari.

Subortis in confessionem. Nota confessionem procuratoris domino preiudicare de facto dictum ut lite non contestata in ingrat possessione hodie quia incorporalia non possident. [illegible] ar. de presbytero Si diligenti et de rest. spol. cum causa ff de inter[illegible] capi in manu restituto. Nota quod licet ita liberalis tu[illegible] professionis ei preiudicat ut hic patet et de ordine cog. l. ult. et c. i. agebat ei episcopus possessio de qua constitit per confessionem procuratoris ad ipse unde mandat ipsum restitui in petitorio. Sed de hoc non probante episcopus coram ipso ad ista pendente in modo. Unde mandat papa silencium imponi episcopo nisi [illegible] aliud probet et ita quod obtinet in proprietate obtinet finaliter. Sed aliter procedit de possessione. de re. pos. cum dilectus et licet cum utroque iudicis [illegible] Sed quia non tulit sententiam pro monasterio [illegible] [illegible] probatum esset quod erat liberum et exceptum et ex parte episcopi [illegible] erat [illegible] [illegible] et actum erat ab episcopo petitorio et possessorio. de re. pos. cum causa [illegible] episcopus coram [illegible] prosternis fuit tum possessionum petens [illegible] ad probandum [illegible] in modo [illegible] ipse quod officio suo voluit provide episcopo. ar. non recte processisset [illegible] possessorio actum fuit tantum abbas petitorium committi [illegible] ad petitorium. cum per [illegible] intentio eius placeretur quod melius [illegible] prosequatur ar. de protestacione penitentia sic i. de conf. [illegible] et [illegible] q. in Salvo de electione cum inaua c. i. [illegible] ipso tacite [illegible] dicit aliquis [illegible] in modo debuit fieri [illegible] quia non secundum quod sequitur in littera Alexander [illegible] sic [illegible] sententiam pro episcopo ut [illegible] quia sententiam episcopi coram iudicibus [illegible] et coram papa [illegible] sit [illegible]

[illegible] contra

Credo reprobasse non per [illegible]

extra in tali reprobatum corpore quod in [illegible]

judici [illegible] in [illegible] indicat sic reprobatur corpore quod [illegible] eum indicat ar. de ordine cogni. cum dilectus et ff de [illegible] qui notantur infra [illegible] sic [illegible] [illegible] et [illegible] indicat [illegible] reprobasse. C. si ex [illegible] [illegible] sed in compensacione quia ubi [illegible] non admittit compensacionem [illegible] sententiam potest oppon. Sed si [illegible] eam reprobat [illegible] non potest ff de compensat. [illegible] in [illegible] Ita hic quia [illegible] reprobavit [illegible] in modo quod fuit ei [illegible] in iudicio sic de [illegible] et [illegible] ipso facto et si non [illegible] [illegible] de of. del. gratum et de [illegible] [illegible] [illegible] errore retractari sic [illegible] ff de re [illegible] imparatores C. de transact. sub [illegible] in [illegible] ut in [illegible] [illegible] imperatores et ff de [illegible] admonendi et sic [illegible] per sententiam sic per [illegible] [illegible] arbitrium

[illegible] agnatum [illegible] retractari si constat testes ad quorum dicta latam erat conspiratores fuisse et parte contra dicente receptos

Idem sancte marie lang et collegio sortete albibus

Cum iam a canonicis sancti [illegible] Romisyn [illegible] ex parte quorundam canonicorum eiusdem ecclesie [illegible] appellatum [illegible] quod abbas eorum [illegible] dilapidacione per vicio symonie et [illegible] alys erat multiplex infamatus. Nos [illegible] episcopo et eius collegi dedimus in mandatis ut ad ecclesiam personaliter accedentes [illegible] in capite quam in membris corrigenda corrigerent et statuerent que statuenda viderent et [illegible] iudicium autem abbatis et canonicorum

[illegible] ad videndum [illegible] pondus [illegible] canonum

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

de [illegible] probandi

Capitulum [illegible]

Congregacionis

[illegible]

Relaxarunt

Reparant

Multiplicat [illegible]

collegio

abbatis

Quod solitos

Iuramenta recipientes abbate
ab administracione ipsius esse p[er]
sententiam moneret correccionem mo-
[na]chorum dilata q[uod] et non potuit
expedire // aqua sententia cum pro
curator predictus aduocatam audiat
appellauerit, posuit dictam sententiam
reprobandam, tum quia iudices
littere n[ost]re q[ui] in ipso negocio processerunt
/ tum quia iuramenta conspiratorum
con[tra] ipsum recipientes depositionibus
eorum partibus minime publica
tis nec in hostensius eisdem ad sententiam
procedere processum presumpserunt //
Circa vero de conspiracionis articulo
nos non potuit sibi fides plena ad
quia si nobis constitit q[uod] illi conspi
ratores fuerint quorum constat
a iudicibus iuramenta recepta q[uod]
abbatis probare voluit coram eis
et eorum dicta iudices scienti tamen mo
nitum per alios ea probata non cent
sententiam protulerunt nos irrita
tes processum in eorum negocio
iuxta predictam formam compre
hensam in prioribus litteris procedatis
Si non conspiratores fuisse ne
quiuerit comprobare, licet de
hoc constaret apparerit illos
tamen michi sibi hiis deposuisse pro
quibus idem fuit abbas amotus
vel etiam si aqua sibi hiis depo
suerit cum per aliorum dicta fu
erant sufficienter omnia processa
ipsorum iudicum confirmetis sp[eci]
aliter ad vestrus abbatem non debu
erit conspiratores admitti iura

appellauerit

monachorum

debuerit

Iuramenta eorum ipsorum deni
tatis dicenda super statum ipsius
monasterii
domus recipi poterunt ut per ipsorum
dicta sibi alias fides possit haberi qui
albium minime contingebat per
sentiam cum tunc probatum non esset
eos conspiratores fuisse

Cum .i. et a. et .i. personalis acte. in hoc tamen non
possent isti committere iniur[ia]s suas ut .s. de of
del. quia aplicat. c. is ante cum et talis que
ibi ponuntur et in loco d[icit] si inquisicio
ubi morantur illi de quorum vita q[ue]
xlviii di de petro et .ii. q. i. deus omnipo
xxiii q. i. prudenti et xvi q. illud etiam
de elect. propter iuramentum recipi secundum forma
que habetur .i. de accusat. qualiter et quando .i. c. foras
et c. cum dilectus dilati propter hoc patet q[uod] licet
inquisitor de quibusdam videtur sententiam declarat
non et ubi eos suspicat officium eius qui de
aliis possit cognoscere et pronunciare
c. inordinatis ff. de dolo. except. ap. c. et
et quod ff. de neg. gestis si autem c. vel. ad mu
nam et simus et marbitro idem insi dein
sit ut de omnibus sunt pronunciet quia
sciunt de quibus sciant pronunciare inqui
sicio et de nouo post pronunciare ff. de ar
bi. quid tamen licet non est si conceptio essetur
non est quia in inquisicionem post procedi licet
non est ut .d. utilis non est. quia sequitur c. si
et alii et si contumacia se absentet ly
titad d[icit] et exponenda sunt ea que con
ipsum obiciuntur .i. de accusat. qualiter et quando
c. d[icit] licet intelligi quando actus prosequuntur
inquisicionem d[icit] enim ex officio tantum in
quirit ibi lite contestatio non post conspiratores
qui nullomodo recipiendi sunt .i. de si
per tuas nec offensis et istud cum non debent
de necessitate ymo de omnia que sibi obici
untur et dicta testium sunt danda eis
.i. de accusat. qualiter et quando c. d[icit] et c. olim
c. sibi et ita tamen ex hac sit q[uod] conspiratores
tenent ap. pi. tamen tenent sicut tantum ad
illorum actionibus de conspiratoribus de aliis
si constitit conspiratores q[uod] ei malo zelo
ad testimonium monentur audiri non d[ebe]nt.

En sposed sunt et vont pbi suna de stat innocence q[ue] s[unt] fiet .io.
ampliat. pbi et bo pout ..... p vont pbi du celsa q[ue] s[unt] fiunt
al ... pbi vont et pout
Nazhonere
Conseques ... plos Conphy
Cesapartius
Canto et despupos ... ...

...ta ratu[m] erunt oz et .j. de sy. p[er] tuas et xi q. i. conspiratio[n]em et c. coniuratio[n]em et h[uius]modi iuramenta recepta. Sz no[n] m[od]o q[uod] su[f]ficiat h[oc] n[on] h[abe]re fuisse obiectum coram iudicibus et q[uod] abbas probare valuit ut dic[it] lex ista. Et nec suffic[it] q[uod] fuit obiectum et q[uod] obtulit se p[ro]baturum n[isi] co[m]mo probentur conspiratores et j. no[n] p[ro]batur s[ecundu]m n[isi] p[ro]betur q[uod] ea p[ro]posita fuit ver[a]. Sic. e. de testi. co[m]pte ad. y. d[icitu]r. Sz con[tra] j. t. pro impotia Sz illud solum in c. ex parte ad. et tz h[ab]et ar. q[uod] crimen pro quo p[ro]ponitur con[tra] p[er]sonam testis obiciendum tz et probanda ante s[ente]n[ti]am nisi p[er] iudicem steterit ut hic sat immu[n]e sic e. de corpore decimaz. y. dic[itu]r. Item tu[n]c sic pz si suffic[it] p[ro]bare conspiratorem vel coniuratorem vel furatorem testibus vel instrum[en]tis p[ro]bat[ur] iudicem sententiam fuisse dicta p[ro]rum sicut conspiratorum testium sine in[stru]m[en]torum. C. si ex falsis instrum[en]tis l. falsum et ar. e. de testi. sic. vel bz de h[oc] constaret ex hoc pz q[uod] p[er] ap. non renovatur nisi ea que minus legittime facta sunt ut e. de testi. p[er] pol. audita et c. unanimis q[uod] s[ecundu]m hoc p[ro]bans ap. tenet legittime interpositum et h[oc] ca et legitima et probabilis opposita sunt q[uod] c. q. illud e. de of. del. sup[er] questionum Sz appella ista bz fuisset legittima p[ro]ma facie. q[uia] ca sufficiens erat eam tu[n]c no[n] p[ro]bavit q[uia] debuit p[ro]bare omnes testes qui con[tra] ipsum deposuerunt conspiratores fuisse. hic pz et sic modo appareret q[uod] ap. no[n] fuit legittima vel no[n] renovatur s[ente]n[ti]a Sz contra e. p. de testi. co[m]puticale recipi poterunt in [illegible] unius idonei testes admittuntur in ca inquisitionis. s. de sy[mo]ni[a] licet .j. de pur. ca constitutus Sz hic ro tz q[uia] crimina de suo agitur q[uia] et suis dicto creditur et cum de suo interrogatur ut j. in f. Item sui responsa Sz nunc aliud de ca. q[uia] forte sunt idonei p[ro]ut illos repelle[re] cum sint crimi[n]osi vel deberent p[er] crimi[n]osos communi p[re]dicti q[ue]ste et q[uia] dicitur hic q[uod] tales admitti post integro contumaciam ad plenam fidem faciendam. Ex ad p[ro]curatorem

...ma et si dicta ipsorum debilitet tamen actio non ta[men] evacuatur ex toto et sic cum aliis adminiculis probabunt .j. de sy. p[er] tuas vel poss[un]t dici q[uod] s[ecundu]m indicatur aliis tam[en] tolleraverunt eos nec aliq[uid] tempore obiecerunt eis. j. de accu[sationibus] nullus ... tamen q[uia] tz p[er] contrarium non possunt iudici testes de ecclesia nisi erunt idonei. iiij. q. ij. p[ro]ce[de]ntia et ij. q. i. deus omnipo[tens]. Io. Et tempore eo tempore quo recepta fuerunt non constabat eos conspiratores fuisse ut h[ic] d[icitu]r. fi. Io.

Condemnatus a crimine iniuriarum infamis est et per p[a]p[am] p[otes]t restitui fame. Rem[iss]io

Idem H. de castro Martini.

Cum te G. B. iniuriarum actione convictum eo quod diceres equitum non esse integros plures capillos illius. iudices qui super hoc cognoscebant [ms. deleted] te in .x. sol. condemnassent tu timens ne ipsorum s[ente]n[ti]a te [notaret]^notaret in[m.] infamia b[e]n[e]ficium restitutionis ad famam a se. ap. implorasti Nos autem considerantes q[uod] nulla fuit vel minima. f[a]c[t]a iniuria. volumus te p[er] p[re]dictam sententiam infamia no[n] notari.

Cum te et j. a. h. si isti erant clerici pla[n]um tz sz si erant laici non indi[ge]re venitij vel potuit p[ro]p[ter] talem infamiam s[ente]n[ti]a fuit zemone[?] y q. vj. q. notandum infa[mia] Sz si erant laici no[n] indige[re] q[uia] p[a]p[a] potuit infamia p[ro]venientem iudiciorum ex rogatam remove[re] q[uia] ut s[upr]a ... g. ac. infamiam tantum abole[re] non possumus y q. iij c. hic tolli Sz dic q[uod] subsit quo ad tempora[lem] iurisditionem domino p[a]p[e] et planum tz nota infa. actio ex iniuriarum infamet sive civiliter sive criminaliter agatur ff. de his qui notantur infa. athlethas [?] Sz si quis convicta te actione famosa fuisse

Marginalia (right margin):

Dolo ha[bet] p[ar]te p[er]sona lx. a. te ... vera ex ... de ... Andrea ... in ... p[ro]p[ter] ... etc.

... p[ro]p[ter] nulla vel modica in ... infra ... etc.

Infamia ... p[ro]veniens ... tolle[re] ... [illegible]

Duplex ... fama ... facta ... notare ... ad infamia ... infamiam ...

abole[re] i. tolle[re]

ad ...

Marginalia (left margin, by the text): ad ... hardo; ... h; d[icitu]r ... p[er] ... infam[ia] ... etc.

Notes at the foot of the page:

... negligit ... atque ... minus ... hic ...

Gelidus ...

minima omnis tollit ...

duplex est ... p[ro]ut ... p[ro]ut [illegible]

de sn̄ia et re iudicata

In omnibus actionibus ... [illegible]

C[um] inter infamia constitue procuratorem ff de ... qui notatur in fama ... facta iniuria ... pro iniuria ... ut si ... animo hoc dicit ... si ... de pe. di. ... lubricum lingue ... detrahend ... ff ad l. iul. maiestat ... lubricum ... notand. Item illud ... mores ff de ... et ... ut ... ar ... pro animo ... actis ... actis ... de dolo promodico ff de dolo ... reperienti ... promodico ... ff de integrum ... illud ... furti ... vil ...

Capitulum

Nota ... defectum iurisdictionis ... non ... iterum de principali negocio cognoscitur. Prohemium

Ad probandum quod a predecessore tuo ... et vos autem iterum ac statis de confirmacionis sua ... lata ... a iudicibus delegatis de electione custodis ut ... sicut ... fuit faciend. confirmac ... infirmac ... ita ut si ... ex delegatis ... eandem sententiam protulerit ... vinculo est publice ... sententia lata fuit ... metropolitanum prohibetur aut ... causa ... sententiam constituit infirmandam ... cassatam de ... electione custodis iterum cognoscatis. Ad probandum et ... publice ... et ... de ...

... et alii ipsum tenebatur ... sententia dominare non poterat ... ut ... Item in ... opinione ... absolutus ... et ... de ... de testamentis ... consultacionibus et ... apostolice ... aperto ... communicasse ... quod ... credituri ... et ... talia ... sententia ... fuisset aut ... insufficiens ... et de ... de cle. ... sententia forma ... et ... petitum ... non fuisset ... non fuit ... ut ... principali negocio ... processus cassetur ... ipsa cassata ... iudicata ... cum ... de ... contra ... non ... sententia ... quod ad alios ... sententia ... iterum ... et ... publice ... communicacione ... non potuit ... quod ad quosdam ... et non quoad alium ... Item ... utile per inutile non viciatur ... de ... processus cassetur ... remanet publice ... cognoscere ... contigerit ... quod non ...

Remedium ... utile per inutile ... tollitur viciatur ... sententia ... et una ... utile per inutile ... ubi ...

Videtur si e. qno et quad inde sunt
ponis li. excepto ex in qualibet parte litis
potest opponi ? si fuit omissa sciente
b. de except. excepcionem **Idem dicendum**
generis in ... Capio res indicata
aliis non nocet ... pluribus ...
in duobus ... ...

Quamuis regulariter aliis non noceat res inter alios iudicata ei tamen cui sibi primum de ca. reatio vel defensio competebat sustinuit sequentem agere ac illi ? cum passus reum agere causam sententie excipi. et sindicemus gratinum

Res inter alios. Hec regula res inter alios acta aliis non nocet. Hec res inter alios acta. l. i. et in rubrica ... de sent. instru. int. alios et C. e. tunc si et C. quibus res iudicata non nocet. l. i. et ii. Sed regula fallit in multis casibus. Item tunc fuit commerce ... de aliud ... et iii. q. vi. ... gruppe et l. de actu. ad prelationem et l. de purgat. ta. ... in his enim res int. alios acta aliis noceret. Item in ca. libertatis ff. de statu ho. ingenuum. Item in ca. filiacionis ff. de liberis ag. l. i. infra. et l. ii. et iii. infra. Item res inter alios acta aliis prodest ut in querela inofficiosi testamenti ff. de inoffi. test. pap. ... ... res inter alios acta prodesse ... scito. Item inter indiuisibilibus ff. ... si seruitus ... si fundus. Item in iure ... propello ff. ... seruitus amittatur. ... communi. et ii. q. vi. C. diffinitiua ... pluribus et l. de ap. c. ... et in his casibus ... res inter alios prodest aliis et ... res communis ... ... de ... rerum alienat. l. ii. Item fallit in casibus hic contentis ... predicat aliis per se iam alienus puta si actio vel defensio primo loco pertineat ad alium et ipse sciens paciatur sequentem excipi de re illa mittit in suo uenientiae vi... ... si debitor passus est excipi creditorem in de proprietate pignoris et sententia bat debitori obstabit res iudicata si

vestra aget ut ex commisso si creditor passus sit debitorem agere sententia vel si maritus passus sit expati socerum vel uxorem de proprietate rei in dotem accepte vel si emptor paciatur venditore excipi de proprietate rei vendite a quo tamen habuit in emphiteota preterim ut hec probantur ff. de re iud. sepe ... sunt ... ... et in eandem l. v. de si creditor. dz esse si debitor ... litteram personam et ... litteram personam ponitur exemplum de debitore et creditore et ... non ... dicunt l. albe ff. de pig. ... et C. e. t. presto et illi legi sepe ... litteram aliquam signantur pro ... legem ille intelligunt quando debitor ... ignorante creditore ... ergo regula ista intelligenda ... res inter alios acta non nocet aliis ... ... conuocerit impri. illius l. sepe ... noc. aliis ... ... l. ut ... etiam prodest ... illud ... quo ad exempla de uxore et socero et venditore ponitur ... prodesse ... et ita ponitur C. de iudic. ... quia ... non datum rei vendite ... res iudi. aliis non noc. ... C. de ... ... dote ... ... quod uxor constante ... non ... rei ... non compet ei rei vendicatio ut i. l. ... dote et ... ... p. l. ... sepe ... ... ponit ... age. C. de testibus l. i. et ff. de ... alienat. ... ... l. ... ... poni ... quia et si agere non potuit ... ... potuit ... agant et quia ... tate in ca. indicatum ... de ... ... agentis ... in persona debitoris et creditoris ... excipi ponitur ... ... rei vendicatio et alii ... competat ac. ... res indicata aliis non nocet ... C. ... ... proferunt ab his iudicibus ordinariis ... ... in delegatis aut ... in arbitro delegantis in arbitris ... ... **Item**

De duobus iudicibus ut acceptis diuersas sentencias proferentibus

Si ex iurisdictione ordinaria pro tulisset tenet prior non posterior sententia

Si plures ... ... p. 166

Emphiteota ... indicatur ... ... Emphiteota ... indicatur ...

Si duo iudices ... ...

obstabit

fuit ... ... libros ... ...

de Grebezen
et nom[ine] Lori

Sma nisi in ca favorabili
puta mo libertate dote sev
testo. pro ipo fuit promulgata
Si vo ex delegata potate utraque
pendet sma ex arbitrio delegantis
qm si compromisso neutra dz ferre
[illegible] vigore. duobus et .i. dnisas
sunt q' intellige cum simul sunt putas
al uno absente alio simul ferre no possi
primo nulla fz si ferat' .o. de of. del. tam
matrimon et .ii. q. vi. c. diffinitiva. v. ite
si plures distincto illa quo licetur. in c.
diffinitiva sr vsttulo Item si plures et
i decre. potestas tam uni ponitur tota inde.
psenti si ergo plures sunt iudices sive
sint ordinarii sive delegati sive arbitri.
et omes sunt putes tenet sma maioris
ptis lxv di. c. i 7 .n. et ff de re. iudi.
duo qm reibus et ff de arbitris. si inter
et .l. .f. et .l. die .c. si plures fallit in casibus
v. non vz sma maioris partis .g. de
rptis pastoralis .i. .ko Item fallit in ca
cminali epi si qnosfiam cmia no vz
sma l nisi omes concordet vi. q. m.
c. .i. et c. simpus epi cminali tamen po
uidices cquali uno dissordant in sma
puta unus pro una pte et alius pro
alia ul duo qualia locum habetur
presens si pro sint ordinarii et pdco
mo concordat tz sma preo ut hic
dicit qnia uia princioria si ad absolvendum
v' si ad condemnand' .o. de probat' cols
et .o. de fide instrorum inter dilectos infi.
et ff. de att. et ob. arriam .i. inor ca
sibus hic exceptio primo favore matri
monij ut prm .q. .i. si quis accepit
et .i. de spo. impu. contrahentium de li
bertate hec in pdca dec. qm hec et ff
de re. iu. inter pares de testo. hec ff de
inoffo. tes. si pars iudicantium aliud
casus de dote indicatum favore dotis
ut hic dic. qm mulieres multum fa
vois debentur inde inolbilibus fuis
j dedonat. pro virorum imp. et sit ostendi
inor tam pp favore compromissum
ex delegata indelegata iurisdictionem
scientia si inordinaria sma utraque sma
delegatorum pendet a superiore ut ff

...re. iu. l. duo iudices i compromisso
ne neutra vz ut ff. de arbi. dixe c. si
plures Sz que est racio diversitatis qr
ordinariorum sma tenent et no delegato
rum Sz pendet a superiore et smam
arbitrorum nulla. dicatur qm in ordinaria
iurisdictione no e superior ad qm recurras
v. lex mortua sit et lo nolunt les
sine alio remedio et talis sma tenet
propterea in favorem partis in delegatis
potest hoc recursus ad delegantem ut
ipse approbat quam iudicet applicantur
et io remanet in pendenti in sma
arbitrorum no e aliquis superior nec
[illegible] iudicorum allegat io nullam

Alla ... **m' gorn. epo et decano lunen.** Appelatio interposita
est legitima renovat quicquid factum
post ea vel sit Collo licet post et contra legitimam
appellationem facta no tenet **Rubrum**

Dilecti filij prior et alij de Grebezen gravem nobis querimoniam transmiser' qd ebora censis archieps ap. se. le eiusd. priorem post ap. suspendit sua ecclesias interdixit et canonicos si eidem tanqm priori obedientes excommunicatos denunciavit et .i. Super quibus si veritatem prioris et eius personas et famam laci sollicitate inquisita vinculum etiam concessionis factis insup priori et canonici in... qui distulerunt contra ad se pertinet ordinare iniunxit renoceatis easdem

Dilectus si et .i. querimoniam pp que
dz deponi alijs qui ni detulit appli
in q. xi decreto. post ap. que si legi
tima fuit sma suspensionis in
interdicti post ea lata non tenuit .f. de

distulerunt

Marginalia (left): se appellaret — h.e. — Nullus delegat potest pro partes quod patiocinabit — Si inferior iudices sunt unus absolvit ab impetratione alter absolvit ab instantia et unus aliud impetrat tenet sma tamen iudicis ... — plus valet institutio ... — appellare est

Marginalia (right of first column): ut ... de... — Collatio de dilectis filiis de Grebezen ... — exceptione ... de ecclesia

Marginalia (bottom, faint): aliquando valet in que ... valet in ... quando non valet in que ... non ... et aliquando valet in ... et non in que ... impedimentum ... liberos ...

appellatio in omni casu generalis non valet

Continuauit

Scriptum

Capitulum

Quod ex. ptinas · si eosdem contra
omnia appellant an condicioni co-
stitutionis suspensa est excommunicatio i.
c. preterea prudentias q solum sufficit si
sentencia lata p. nos ut preteras de testibus
et firmam sentencia ea pst no sufficit
m. q. m. item sepe fit contra cum aliis
adminiculis sufficeret puta cum uno te-
ste aut cum aliis argumentis legittimis
de probationibus cum causam et de presump-
tionibus et c. in et de testi preterea factas
per appellationem premissam a pore distincte
ultra vi menses si eis elapsis confe-
ssiones facte fuissent valerent qua
petas ad archiepiscopum est translata i. de
confessione pro nulla et ita preiudicium
pdit quibus nisi sum sic i. de mtre. pa-
rum et c. pro discordias et propter culpam
de electione · cum inter et c. cum
vinton et c. quia propter Capitulum

Appellatio generalis ante sententiam non valet
Duobus contra sententia lata ad nos ubi in-
dicibus tenet proprio nisi in causis fa-
norabilibus P. archiepiscopo Remen.

Noueritis et i. dicitur eo quod abbas sancti
appollinaris in claustro a te ap-
pellationem interposuisset generalem
sub omni causa q ab vicesimo
posset moueri ipsum contra reditum
minus necessarium ap. duximus admi-
ttendam preterea et i. nobis enim ap-
pellato generalis appellatio non est ut hic pro-
nec etiam specialis nisi causa probabilis sit
exposita que non admissa tenet i.
c. ut debitum ar. g. c. consuluit et ibi
appellatio generalis non sub. ibi et c. ar. sed
non neque ingrue non nisi ff de prie si
nunquam q preta et q illud et ff omnia
pdi interdictis ff. si quis cautus sub
si quis q questionem ar. g. de of. or. c.
si sacerdos et i. de pbe. relatum item ma-
festo grauamine non est appellandum ut hic
sed in cognomine cominato. pro illato
i. c. et cum cessante ubi de hoc

A correctione non appellatur nisi modum
Ad nostram et i. Cum non re-
medium ap. n. ideo est inue
tum ut alieni a religionis
et ordinis observantia exhor-
bitanti debeat in sua mali-
cia nequicia patrocinium
exhibere cum Sicut si quis quilibet
subditorum tuorum remedium
ap. gualamt n. idcirco minus
eum iuxta tenorem mandati
quod in predicta regula continetur et
institutioni ordinis corrigas
et castiges Ad nostram et i. infra
nequicia appellatio enim non est inuenta
ut sit iniquitatis uinculum sed o-
pressor releuamen i. e. cum speciali q. pro-
ro et ff de mino. presti prodio sic et
iuramentum non est iniquitatis in-
culum de iure. iur. quanto et xxii
q. iiii inter cetera sicut non est patrocinium
aliquo ad eum usum ad quod illud fuit
institutum xxii q. ii. is autem et plu-
di. lx et de translat. inter corporalia
et i. eod. suggestum nisi non io nung
a correctione enim non appellatur i.
c. reprehensibilis et c. cum speciali nisi et
de of. or. lz et c. nisi excedat modum
in corrigendo i. c. de pore et sic de of.
del. si quem q nos autem sit appella-
ab executore cum modum excedit de
de re. iudi. quod ad consultationem nisi a quo
ab appellari non pot. i. c. nouit et ii q. vi
q sunt quorum v. ab executore et id
admittitur ap. a correctione quia fit
ad penam et ad formam iudicii ar. xxvii
q. i. si homo et xlv di. cum beatus
nec etiam admittitur recusatio i. c. cum
speciali nisi et k papue karum lex in re-
gularibus eius ut in q. i c. cum speciali ist.
Item appellans apud sinam non prest i. c.
a iudice etc ut a sopo statutum appellatur

nec generali appellacione

prima tabula ... secunda tabula ...

prima ... ad salutem Non sufficit ... nisi in ...

De appellationibus

[illegible] deserviisse censetur et sine spe
a quo appellavit stare compellitur

Idem Norwicen episcopo.

Personas ecclesiasticas et [illegible] si aliquis ad nostram audientiam appellavit et appellatori sine prosecutionis terminum prefixit tu et diem [illegible] qui ap. se convenienter possit adire assignes ad quem si venire contempserit tu illum ex tunc iudicio tuo [illegible] hoc utimur nisi condicione a qua stare compellas. Si autem quinque ap. sue prefigat terminum congruentem nec tamen tamen ad diem ap. fuit prosecutus ipsum nihilominus exime sententie tue sic de alio diei [illegible] ap. re. parere constringas.

Valet. et primo si infra eum [illegible] non prosecutum [illegible] sententia et si ante sententiam appellavit compellitur stare iudicio [illegible] appellavit [illegible]

Idem Remen archiepiscopo.

Cum sit romana ecclesia [illegible] directum fuit [illegible] sive magna sive parva fuit appellatio vel appellantibus annus indulgetur aut ex natura et emergentibus causa biennium nisi forte iudex a quo appellatum fuit secundum locorum distantiam et personarum et negotiorum qualitatem [illegible] tempore fuit moderatus [illegible] si is qui appellavit [illegible] ap. non fuit prosecutus tenebit sententia si post sententiam appellavit et a causa sua cecidisse videbitur amplius [illegible] audiet appellans. Si non [illegible] et ante litis ingressum fuit appellatum [illegible] audiet appellatio quoniam sacri canones [illegible] dierum [illegible] appellare permittunt [illegible] solet [illegible] dici appellationes sed provocationes ad causam. Si autem ante sententiam quis appellaverit constitutus stare iudicio ad quem noscitur appellasse. Preterea si raptor sit vel violentus detentor aliene rei qui appellat [illegible] appello [illegible] in iudicio ap. ecclesiastica personas solet audiri nisi forte manifestus raptor vel formidabilis

formida[illegible]

Personas et [illegible] bene pot statuere sibi [illegible] ad appellationem prosequendam et infra [illegible] [illegible] [illegible]

Capitulo

Si appellationis [illegible] a iudice a quo appellavit [illegible]

deserta appellatione [illegible]

Si [illegible] [illegible] [illegible]

pullere in pyso p(ro) approbatione venerit de padiso ... tempus i. dierum

[E]xistat sit ille qui absentem et inrequisitum a pluribus excommunicat

Cum sit romana et i. eccl. indulge[n]tiam anni q. vi. ei qui appellat et c. de temporibus ap. aut ei qui appellat et si iusta causa intervenerit indulge[n]t biennium ut ibi di[citur] at no[n] decretum s. c. constitutus immo et terminum datur i. c. oraco[n] secundum locorum distantiam omnia ista sunt consideranda ad moderandum tempus secundum locorum distanciam ut i. bene in. di. cum longe xviii. q. ii. veniens et qualitas personarum et negocii ff de [illegible] inst. qui bonam que vult etc. s. et l. si fuerit c. iii. et ff de iudic. venire et ff de re iudi. l. ii. restrictionis temporis ar. quod iudex pot abreviare inducias datas a lege sic ff de re iu. in ... et i. e. e. o[b]late d. t. p. et ad consultationem ar. quod non post xviii. di. de his et ff de re iudi. l. iii. si quis condemnatus et in q. iii. de induciis immo arbitrio iudicis ista inducie committi ar. v. q. iii. si cogitans in q. ii. si cpe et ff de iudic. n[on] nimis so. inducie que dantur a lege ut causas finiant sunt nisi iusta causa intervenerit predicte abbreviande et tunc committi[tur] arbitrio iudicis ut hic et ff. de re. ob. continuus c. ii. et hoc potest magis arbitrio iudicis distrahi quod aliqua elocutionem expresse ff de solut. l. ratio et ff de re. tatam ... quo tam sint ... de donat. a plice et i. ... hic faciendum ... quod ad consultationem et ff de re in. l. ii. etc. de delat. c. i. quedam tamen inducie sunt in iure statute que diminui sine ... ad pro... nec augeri ut est tempus x. dierum datum ad appellandum. tempus etiam in quo peti debet in integrum restitutio et tamen ad ... i. in ... minorum ut ii. q. vi. anterior etc. de in integrum rest. l. ult. de delat. in ... dictum. e. de delat. preterea ... [illegible] ... istud ita fuerit ...

[V]idendum ut iudex possit diminuere de anno appellationis ut appellans teneatur causam app. finire infra minus tempus anno vel biennio. quidam dicunt quod sic potest iudex imponere hanc necessitatem appellanti ut infra statutum finiret causam app. ... si remaneret per iudicem vel aliam iustam causam non ei imputandam i. c. consummatum et q. q. vi. anteriore et c. ad hec et sic intelligunt quod dicit nisi forte iudex restrictius tempus fuerit moderatus i. quod finiat causam infra. sed magis dicunt quod iudex non potest istud tempus abreviare quo minus ad hoc ut appellans teneatur causam finire infra tempus statutum a iudice. immo cum integrum habet vel biennium causa iusta ea ad finiendam causam quo elapso remanebit sententia rata ut hic dic. et c. de temporibus ap. l. ult. supra tanto dictum quod iudex potest restrictius tempus moderari quia iudex potest compellere appellantem sive terminum statuere illi ut recipiet intimo illo coram superiore ad quem appellat vel quod arripiat iter ad prosequendam ap. coram illo ad quem appellavit ... si non facit si lata est sententia pot illam mandare executioni quia statim tenet ac si appellatum non esset. si appellavit ante sententiam procedet in causa. quia terminus talis tunc obtinet vicem peremptorii i. c. sepe et d. c. e. p. cum tamen et quid ad hoc plenum potest iudex restrictius tempus moderari si non nullum terminum statuit appellanti tunc licet cum a lege et iudice tunc per totum annum non potest procedere ad quamquedam sententiam vel supra pendente anno elapso potest secundum quod potest cum terminus statutum et hoc facit tollere i. c. reprehensibilis c. i. et c. consuluit in fi. et hoc statutum per maliciam appellantium qui maliciose appellant causa impediendi executionem vel processum iudicis et per hoc ei consulitur contra appellantem si non agnoverit causa gravaminis probabiles fuerit allegata que si esset probata legitima esset al. non aud. i. c. ut debitus et ante litis ingressum hic potest iudex cum appellans super aliqua exceptione dilatoria coram iudice i. e. ex parte

Sempronius est primum nomen viri

tercius vir i. fide

Reciprocus i. biennio

legeb... Danona ... ...

passim i. ...

t etiam ... ij. c. si eo. et .ij. q. vj
minta. secundum leges ut ibi possem l quinquagesimo
longinquitate non opprimam et sunt illa
ciuitates .ij. q. vj ad romanam et c. sup[er]
hiis scripsimus et c. ad romanam et c. pla
cuit hodie necesse et allegare causam pro
babilem que si esset et c. quemcumque sit
ca. s. e. ut debitus et c. cum speciali quo po
cessu nec solent ... simili vocabulo quia
appellatio non fit nisi a iudice .s. de of
dele. Sed quoniam que nos ... put dicatur
appellatio continet querelam unde sine
ff. de ... ... pretolo loquitur quo de
appellationibus quas aliqui qui faciunt
cum dico ego appello te ad curiam uel
adversus ad iudicem ut facias michi
iusticiam sed ille non tenetur venire
sicut de mandato ... ipso domino in foro no[n] t[enetur]
... increpad sed si de nomine operis nu
ciat de pupillo q. si quis forte iudicans
... et appellationibus que fiunt quo iudi
cium ab adversario ut aliquid faciat in
preiudicium appellantis sed eo pro
appellat et tales appellationes quasi pro
uocationes sunt ad curiam et talibus a
ppellationibus deferendum s. e. bone et
tales appellationes faciunt clerici frequenter
inter se in electionibus et prouisionibus negociis
... s. de ele. considerauimus et c. bone
et c. auditis et s. de his que fi. a ma
io. parte c. c. i. domino ante sinagis suet
... sit ingressum ut differat a predicti
... cogitur Sed no. ... quod sit com
pellendus C. de ap. ... nisi ubi dici
quod nec compellitur prosequi appellationem
immo potest renunciare .ij. q. vj. si quis libel
los Sed dic quod sed compellitur alternative
c. consuluit et c. sepe auditum s. e.
peruenit manifestum notorium s. e. peruenit
ad nos notoriis e non admittitur appellatio
et irrequisitum ... quod notorius non
... ... .ij. q. i. de manifesta vj
q. i. statuimus ... ... .ij. q. ij. indignum
Sed dic quod non sunt requisita per edictum
peremptorium admonuit tamen
enim ad penam et quia tunc notori
... non vocauit enim quia nec

expediebat ... qui nolebat se corrige
re ... dic irrequisitum illa ... non
requisiuit enim ... ap. ... olim sunt

Capitulum
Si coram iudice ... in una causa appella
ui commune possum in alia nisi ipsum
recusem ut suspectum s. e. proposuit

Idem eidem

Ad hoc si in una causa quis
appellauit et pendente ap. ali
quod crimine committat uel prius commississe
dicatur uel modo etiam actum
aut conveniatur de alia re. super
qua non sit appellatum et illam
proferri contingat ad audientiam
iudicis a quo in alio negotio ap
pellauit. cum potest si noluerit tanquam
suspectum uitare. Alioquin debe
bunt stare iudicio in quo mere secundum iu
ris ordinem fuerit ... constat

Ad hoc et s. suspectum sit s. e. proposuit
Sed ... quod non possit enim uitare tanquam
suspectum quia non potest procedere ...
... enim offensum ff. ap. enim ad
ap. l. una sum leges non recusant
iudices s. indistincte tamen si aliquod ...
enorme interim et manifeste ...
mittat non potest ipsum uitare s. e. proposuit
et c. pretera cum sit ... ordinariis
Sed quid fiet tunc si causa illis suspectis
committitur peti ap. ... timendo
legatis ... sicut fit cum aliquis
tanquam suspectum recusatur vj. q. i. peruenit
s. e. cum speciali et ... de foro competenti si quis
contra clericum Capitulum Si superior

tunc ad quem aduersarius meus ap
pellauit ignoret me ad ... appellasse si
coram eo comparere noluerit conuenire
me potest ... similiter iudice qui non
e de temporali ... tunc non appellauit
ad ...

Idem

Si duobus coram iudice suo litigantibus

---

andin

albitratiue

sic aut

appellatur

aut ...

ad iudice

alter appellauit

Capitulum Si duobus

Si superior ad quem tunc aduersarius appellauit se ignoret .te. ... ...
ad ... apostolicam appellasse te coram ipso comparere nolente potest ... uel
primo ... ... similiter iudice qui non est de temporali in ... ...
appellatur ad papam ... ...

[De appe]llationibus et reappellationibus

Alter ad nostram alter ad suum iudi-
cis audientiam super eodem negotio a-
ppellavit et ille qui ad suum iudicem
appellavit ad diem appellationis te-
nens se ad eum appellasse promit-
to tantum quod adversarius eius ad
audientiam ro. pon. appellaverit
se legittime citatus nec venit nec
responsale misit aut etiam alias
parere contempnit tenebit contra eius
sententia in eum pro contumatia promul-
gata nisi iudex cognoverit eum ad
audientiam ro. pon. appellasse. Demum
quod queris si actuum iudice [illegible] iudi-
cium vel post ad nostram audientiam fuit
appellatum an huiusmodi appellatio teneat
teneat quidem in hiis que sunt sue
temporali iurisdictioni subiecta. In aliis
non et si de consuetudine ecclesie te-
neatur sui iuris rigorem tamen
non tenet. De duobus et c. alter ad nostram

[illegible] pot [illegible] [illegible] metropolitanum [illegible] secundum leges ff de ap. imperato-
res ad suum iudicem hoc pot intelligi dupliciter
coram archiepiscopo et alter ad suum iudicem [illegible]
[illegible] alter ad [illegible] vel coram episcopo et
alter appellavit ad archiepiscopum [illegible]
[illegible] appellatorum [illegible] de sententia [illegible]
[illegible] tenebit [illegible] quod non
teneat [illegible] lata [illegible] unde non teneat
[illegible] de sententia [illegible] et tamen non erat [illegible]
iudex unde non pot [illegible]
[illegible] Item [illegible]
ad maius tribunal ff de re iu. [illegible]
[illegible] contumaciam
ut hic dicit [illegible] et allegare
[illegible] sententia [illegible] ff de iudic.
si quis ex aliena [illegible]
[illegible] ad pretorem ff si quis in
ius vocatus non ierit l. ii. non cognoverit
[illegible] vocatum erat illi quod non erat de sua iuris-
dictione non tenet [illegible] et ille non tenebat
venire [illegible] iudicem [illegible]

ff si quis in ius vocatus non ierit l. ii. [illegible] quia [illegible]
sit [illegible] non [illegible] ff de [illegible] act. et
et [illegible] c. i. [illegible] ut de [illegible]
[illegible] vementes et de fide i. cum [illegible]
ecclesie [illegible] iuris rigorem tamen non tenere
et ita [illegible] iurisdictio temporalis non pertinet
ad ecclesiam nec de ea debet se intromittere
in preiudicium iudicis secularis de
iudic. novit [illegible] et [illegible] qui filii
sunt legitimi [illegible] et i. de [illegible] c. [illegible]
cum [illegible] imperium de foro compe.
[illegible] defectum iudicis secularis [illegible]
appellatur ad papam [illegible] adm-
inistratores et de foro compe. [illegible]

Appellans [illegible] [illegible] non prosequitur
[illegible] appellatorum et prosequi potuit bien-
nium auditur

Idem plebano et clericis sancti nazarii
de albar.

Ex ratione et c. [illegible] si appella-
tionem biennio elapso interpositam
a sententia contra vos prolata consti-
tuto non estis divino constitutionem [illegible]
per impotentiam vos constiterit
omisisse volumus quod instancie nec
[illegible] premisse generaliter

Ex ratione et c. per impotentiam [illegible]
potentia pluribus modis possit intelligi ut per
[illegible] impotentiam quia [illegible]
[illegible] per iudicem stetit unde
non imputatur ei [illegible]
et [illegible] et si forte et c. [illegible]
[illegible] medio tempore arbi-
tros eligerent partes de [illegible] ap. [illegible]
[illegible] appellans [illegible]
[illegible] nec [illegible] resti-
tucionem [illegible] dolo [illegible]
appellatorum non fuit prosecutum [illegible]
tempore ap. [illegible] restitutionem [illegible]
[illegible] ff de dolo l. arbitrio
[illegible] solvendo non fuit re-
[illegible] appellans [illegible] sive ap-
[illegible] ff de eo [illegible] l. [illegible]
et ff de dolo [illegible]
[illegible]
[illegible] biennium [illegible]

Capiatis sic per tempore formali

ceret etiam impedito age si non po
tuit libere copiam iudicis uel nolunt
tedere uel quia non potuit facere ut co
pelleretur ut C. de tempo. ap. l. ult. ... sic
Sed hic ex lucid non tolleretur et hic non
steterit per negligenciam iudicis sed ex propria
impotentia unde pro lib. locum ha
illa C. de tempo. ap. l. ult. et iter non
hic istud generale quod si per me non stat
inmeditu non imputatur et ipso iure ...
finantem illesi.

Suspiciones iter ad sedem apostolicam
ante citationem non potest conveniri p
literas tunc enim impetratis ab eo
Meminimus Si reus post citationem
uel post notitiam literarum fuerit ad
curiam delegatus ad curiam procedere
potest alias non potest ut Suggestum

Idem Wigornien. epo

Meminimus et s. Ceterum tu
aliquam causam contingerit
tibi ap. re. committi adversa pars
post citationem iter arripuit ad se
ap. ueniendi non minus potes in
negotio secundum intus formam procedere
quam si ante citationem iter arripuit
non est aliquatenus procedendum
Meminimus et s. post citationem uel ...
post statuam ante citationem s. c. Suggestum
... cum citationem uel post statuam ...
impetratitionem contra eum ut s.
e suggestum et c. ad h. sic. Sed
habere ista non lib. locum quando
probatur allegatio quod prevenit mandatum
aut etiam si dicit h. literas ...
non sunt iudici ... ar. s. c. ut
debitus et ... sed quod si
non misit ... si ... iur.
... procedat tunc enim si conve
niatur coram ordinario uel delega
to ... pro ipso iure credo quod si non
sit qui defendat eum eum debuit
dimisisse procuratorem ...
eum ... non obstante quod iure ...
quia et si ... eum ... reus

non precedent tamquam ab adversario ...
preveniens ut s. c. ut debitus et s. de
foro compe. c. p. ... s. c. dilecti et
c. ut nostrum quia plus est ... appellationem
quam ... ubi ... ... iter arripuit ...
iam litigabunt unde ... iter ...
pro appellatione Sed hic erat ad curiam
nulla mota uel cominata pro lib.
impetrandis unde si adversarius eum
prevenit sibi imputet qui debuit esse
diligens et eum prevenisse et dicit quod
non debet procedi contra illum ... ...
de uel dolo tunc enim per dolum
suum non ... abitur ...

Super ... exceptionem si super ipsa appellatione
et ... si super illa quod ... non potest

Super eo quod Idem

sollicitudo tua nuesinit
prudentiae tuae duximus respondendum
quod si de aliqua exceptione quo oria
et exinde appellationem si contingat
eius exceptioni erit merito supersed
sedendum et si principali causa sine
illa terminari non potest ei nihilominus
supersedeatur Si aut adversa pars
de falsi suggestione in ap. pro
rupit non est sententia super h. di
fferenda Super eo et s. appellationis
non ... locum tamen ante lit. cont.
... aliqua exceptio rationabilis quod
si esset probata et c. iudex illam admittere
noluit si ... hoc ... appelletur iudex
non potest procedere ut ... remonendum ...
nam s. c. ut debitus et c. cum cessante
... causam quod ...
... s. c. de parte et c. significavit
et c. significantibus ... iusta ...
super h. ... condemnandum ...
... sine illa
principali causa terminari non potest et ...
non procedetur super principali et ...

Super ... exceptionem ... super quia est appellatum ... super principali causa ... si ... illa exceptio non est ... offendi

Capitulum de appellationibus ... ita in minima potest ... causa ... iter appellatio

... in principali ...

except non sed locum plenā eva pareretur in q. vi. c. aliquis illa pu ta pactum de non petendo pacto et consimiles [illegible] ergo in causa principalis cum possit excepti sine illa non obstante illa ap. procedi possint in principali et ita videtur quod tenear li tigare sub illo qui me gravavit et a quo appellavi iniusta de causa contra illud C. e. ab eo et j. e. proposuit sat recepisse quod vacat licet ac agnoscerem quia enim tamen dicta racione me gravavit quod potuit propterea procedere me invito non videtur in q. v. quia sin pecti et sup. c. ab eo de falsa suggestione intelligunt quidam cum nobis erat tamen et ideo non valebat ap. ut dicitur quod licet exceptio de falsa suggestione non est admittenda post lit. cont. cont. non sit dilatoria et licet erat lis cont. ipsa sola sententia erat ferenda unde non debet differri sententia propter talem ap. que ab initio fuerat proponenda ut C. de re iu. infirmis et ad sup. c. ab eo l. cer. de fide. l. ij et C. de lega. si in sentencia ubi non differtur exercitio propter suggestionem falsam

Committimus tibi sic committimus lite gravata appellatum. Idem

De appellacionibus pro minimis causis interpositis volumus te tenere quod eis pro quacumque levi causa fiat nonnumquam cum pro maioribus fierent deferendum

De appellacionibus et j. pro causis minimis minima pot dici duorum aureorum quia pro ea non datur actio de dolo ff. de dolo si olenum insi. et l. stipula ut etiam X aureorum ut ff. si in plenius pro lege fal. l. in c. quod l. ij. solidus ut C. de defen. ci. l. i. ut illa dicatur minima que ad summam iudicalem non sufficiat in q. vi. c. aureorum c. illud et et ita proprie causa appellatur quia non potest quis gravari in parvo sicut in magno et quantitas tamen non

ac specialiter introducta sit ap. Sed nunc quando gravamen C. e. ad maiorem et j. e. eod. specialiter c. porro sic et in minima refutatio committitur xxiij q. ult. c. ult. quia non sentitur sed furantis affectus considerantur ut in dicto [illegible]

Super eo. secundum canones canones et appellatur ante sentenciam et post secundum leges non nisi in casibus quod [illegible] vbicumque appellacio tollitur recusatio non admittitur quod hoc Si causa committitur infra certum tempus terminandi tempus illud incepit currere tamen in dictas litteras receperunt. Idem

Super eo et j. sacri canones ante et post litem contestatam et in prolacion sine et post singulis facultatem tribuunt appellandi leges autem seculares ap. non in causis ante sentenciam non admittunt. Pro causa [illegible] ecclesiasticas v. ap. re tollitur sic appellacionem ita recusacionem non est aliquatenus deferendum Si autem j. Certum tempus decidendi committitur a die tamen inceptionis cum iudices contingit litteras recepisse Super eo et j. ante contestationem de ap. que fit ante sentenciam intelligitur et clam dicto j. e. ut debitum post sentenciam non indifferenter appellatum nulla causa expressa sed sufficiat dicere ab iniqua sententia appello ij q. vi. c. forma non in causis ut ij q. vi. c. an sententia Dic appellatur sic appello causa probabili expressa non admittitur ut j. e. ext. [illegible] debitus sic recusacio admittitur causa recusacionis probabili non expressa ut j. e. cum speciali nupti. litteras recepisse die recepcionis non innata ut ff. si quis caut. l. i. et ff. de aqui. [illegible] amm. et in q. v. quintus sic dies in qua proponitur exceptio computatur j. viij dies plead sed non computatur in illis viij diebus ex j. notatum de exc. pta. et de testi. spol. frequens ac.

De appellacionibus Capitulo

Ita in minima sicut in magna causa admittitur appellacio ut secundum Franciscum pro maioribus et levioribus causis sit appellandum supra eo Capitulo Secundum canones appellatur et ante sentenciam secundum et vel non [illegible] in [illegible] appellacio [illegible] appellatum incipit currere [illegible] litte sit vel sentencia [illegible] vel sicut in appellacione recipiunt causa racionabili pro et in recusacione

Pomponius

Capitulum Pervenit
Notorius excessus ...

contra ff. ...

Commentum ... notorius ...

Pervenit ad nos Idem
quod cum clerici se conquerantur
ab aliquibus vulneratos vel ali-
as esse lesos qui impetuntur
ap. se. appellat et j. f. t. c. hec.
Si eorum excessus publicus non
sit et notorius eos et ce. compellas
ut j. / conveniens tempus ap.
interpositam prosequantur. Si
vero publicus est et notorius ap-
pellationis obtentu nisi presum-
ptas excommunicatos
denuncies ipsos quod facias sicut
excommunicatos artius evitari do-
nec passis iniuriam satisfaciant
et cum litteris tuis apostolico se con-
spectui representent

Consuluit ... Idem archiepiscopo toletano

Consuluit nos tua fraternitas et j. Con-
tinentur cum quidam eorum quorum scelus
quoniam manifestum sit et notorie
in uxorem alterius detineant
in iecisse violentas manus in

clericum vel appellant eorum
ap. non est aliquatenus deferendum.
Sed cum multa dicantur noto-
ria que non sunt providere debes ne sub du-
bio pro notoriis iudicaris hec.
Illos autem qui appellant a
presentia tua coram te debes. j. tempo-
re conveniens ap. interposita prosequi
aut iudicio tuo ap. re parere.

Consuluit et j. non est aliquatenus ...

Idem

Suggestum est auribus
nostris quod cum oppressi ad
presidium ap. se. retulit et ap-
pellatione facta iter arripuit
adversarii eorum ap. non interpositam
cognoscentes nec ad presentiam
nostram accederent nec tamen transmittunt
transmittunt tamen aut se fecit
illos nostras litteras reportasse
in vocem ap. prorumpunt et
iter ad nos arripuit venienda
ut sic eorum sollicitudinem

Capitulum Suggestum
appellatio non est inventa ad deprimendam innocentiam ... sed ad deprimendam
ipsorum gravaminum et per consequens ad dependendum ...

Item ...

Pompinianus

impetret — cludat atri apat dolq — et relego

aquibus impetret cludat / tuo gratuitate. Si quis deprehensus fuerit hoc ex fraude vel ex malitia fecisse, appellationi eius non deferas, immo ob id eam commissam estimare proponas, quia dictam legem epistolarum qua tales immunes videantur non ad deprimendam eius iustitiam, sed ad removendum gravamen nos fecisse cognoscas.

Suggestum et i. necem appellatione ac licet quis possit appellare in absentia iudicis ar. C. de alie. iudi. mu. c. i. quo quis sit appellandum z n n vi biduum et C. quo et q iudex ab eo et ff. q app. sit l. i. unde si quis meus ubi me excitare et absens appellationem si fecit sing. non tenet tamen in casu isto quia constat me appellasse non prius per capitula u q. vi decreto et xxiiii q. iii de illicita lau. et z hic ar. quod talis appellatio valet dummodo non fiat maliciose sed hodie non valet appellatio talis ut s. e. ut debitus et c. cum speciali. Si quis deprehensus sed quis probabit istum maliciose appellasse adversarius qui hoc obiciat ff. de probat. ab ea parte et in exceptionibus quia qui fraudem allegat tam probet ut ff. de probationibus quod. et qui dolo in posto in parata malicia de tractatum C. c. invenimus et s. c. ad hec ad deprimendam sed removendum sic s. c. cum in ea et s. c. cum speciali et porro super eum promissum z ad concordia non habet necesse ad novam xlv di. licet et in octo adinquirend compendium tra... non sed ut C. de usur. c. pep. cum ipsi et s. de puile. quod non multo capitulo pendente appellationis quidam excommunicatus pro absolvit ad cautelam et si per appellationem ... litterae constituit appellasse non prius quod quod intrum celebravit ...

Idem Eboracensi archiepiscopo. Ad praesentiam nostram accedens presbyter veniente episcopo Castellano et P. Sancti Susanne cardinali tuam et ipsius tam commissionis audiendam qui ad obitum ... licet presbyter non esset excommunicatus de iure, de facto tamen eum fecit absolvi. Ideo quia archidiaconum predictum presbyterum pro eo quod praedicto excommunicatore contra appellationem divina cantavit nullatenus inquietes, sed ad eundem statum reducas omnia in quo erant tempore appellationis emisse. Apparitat et s. absolvi ad cautelam sic C. de testi venientes i. in ... et illud saepe fit sed excommunicatio de iure non tenet ut s. de sind. eo pertinet et c. venerabilis et xxiiii q. i. audivimus sic ff. de remiss. l. ma. C. de ingenuis ma... l. ii. et in quadam dec. innoc. iii. solet ... nullius appellationis s. litteras unde non tenuit excommunicatio quod pro eo pro quia de facto fuit absolutus unde cessare ad minus non debuit s. de sua eo pertinet ad eundem statum sic s. c. bone et C. de off. del. super quod in sum et n. q. appellatione interposita et ff. nil innovari appellatione l. ma in pri. et C. de iure inprovementis b. c. prius.

Si appellans in sua possessione turbatur iudex a quo appellant sibi ea potest reformare vel alia appellatione a iudice appositum extendit se ad ea quae postea innovantur super aliis

Idem Cantuariensi archiepiscopo

Cum super tenuam et s. Cum nos consilere nolumus utrum si eorum possessio qui ad audientiam nostram appellat turbata fuit vel ea sibi liceat re-

exponit ... parentibus ... noli ... Wolte ... Estote ... mente

appellante appellato turbat

[illegible]

…formae eo de quo appellatum est in posita pretermisso. pruden[tie] t[ue] [illegible] huiusmodi quod si quem ad te querela pervenit in ordine iudiciario tibi licebit. Cum teneris et c. reformare personam turbatam possessionem post remperad absente [illegible] ut c. si primum vel palio modo [illegible] pretermisso et sic [illegible] quod in eo causae titulo super quo appellatum exemptus a iurisdictione sui iudicis ordinarii ut j. e. proposuit et c. ad haec [illegible] [illegible] tollere [illegible] ac. ff. ap. enim a quo ap. [illegible] pot per possessionem illam reformare nec per [illegible] remittere appellationem ut [illegible] delegato [illegible] quia eo quo appellat ab eo [illegible] ut debitum si non redierit ad delegatum remittat [illegible] appellationem ut [illegible] generalis et [illegible] cum venisset. Casus. Generalis appellatio in omnibus causis si fiat non valet nisi in una causa [illegible] vala[illegible]

Idem episcopo et [illegible]

Consuluit et c. Con[sultationi] tue huiusmodi quod si generali ap[pellationi] quis interponet ad omnem gravamen quod sibi posset contingere huiusmodi ap[pellationi] deferre non debet. Si vero ab aliquo iudice interposite fuerit omne gravamen quod in una causa sibi posset inferri [illegible] ap. fit interposita appellatio tamen eius [illegible] iudice defend[illegible]

Consuluit et c. generalis ap. [illegible] generalis [illegible] [illegible] ut j. [illegible] in una causa [illegible] [illegible] ap. generali [illegible] [illegible] semper [illegible]

[illegible] non admittitur sive ap. sit generalis sive specialis ut j. eo. ut debitus et c. cum specialiter. Porro pretextu appellationis non debet quis contemnere [illegible] legati vel iudicis ordinarii quia si non comparuerit [illegible] excommunicat nisi [illegible] rationabilem causam absentie.

Idem remorensi episcopo

Cum parati essemus tuas petitiones admittere j. dic. cardinalis olim ap. se. le[gatus] proposuit quod cum ad eius vocationem venisset accedere in persona tua excommunicationis sententiam promulgavit et c. Huiusmodi canonici beati Iacobi firmiter asseveraret quod in legatione [illegible] et [illegible] non potuisset advocationem [illegible] card. accedere card. contra asseruit quod non in legatione [illegible] sed in sala matrina ecclesia te [illegible] iniuste innovasse et c. Nos vero attendentes quod te non deceat contemnere obtentu ap. advocationem venire legati [illegible] quia vel in persona [illegible] [illegible] [illegible] ap. te conspectui [illegible] innocentiam tuam si poteris ostensurus. Cum parati et c. promulgavit [illegible] ut xi. q. iii. [illegible] si duobus quod non in legatione [illegible] in legatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

pretextu appellationis non debet quis aliquis contempnere. de [illegible] c. j. de iurisdictione omnium iudicum

in Salamantina Salamantina [illegible]

collatione prima c.

[E]t in aut. quo oportet episcopos § de tit. c. p. xxiii q. ult. si autem vero arg. q. non concesserat xx iii. q. ult. quo ausu. et c. reprehensibile xxv q. i. ex. q. xii q. ii. generaliter. So. si mandatum regis preveniat mandatum eius. prelati per personam ipsius tunc regi obtemperandum est si ab ipso teneat regalia xxiii q. ult. c. tue gratie vocatur etiam pro. ex exemplo petit relictis omnibus que regalibus significantur [illegible] vide iste c. si. i. [illegible] debuit venire ad cardinalem quo petri [illegible] pre genebat suis intuitus arg. q. simpliciter intiocredendum est etiam in alterius preiudicium ff de rebus eorum qui sub tu. vel cu. s. magis c. illud arg. q. S. de of. delegati prudentiam quia ibi dicitur petitum intitulatore destinatum et veri testi in alterius preiudicium credi non debet ut S. de testi. veniens et c. licet et dicas quod mittio publico iuratus fideliter concepimus offitium suum creditur circa citationes ar. i. n. creditur ar. S. de presumpt. illud § de presbyter ad audientiam obtentu ap. sic duplici defensione desse videbatur iste auctoritate regis et per ap. quia nemo prohibetur pluribus defensionibus uti ut ff de exceptionibus excepti. nemo et S. de pre. auditis. preterea si ap. tenuit et cardinalis fecit illum appellasse sua cardinalis non valuit ut S. si duobus qualiter ergo per quod insta. sensus ap. non ap. amittit item tripplex quia non constabat quod appellasset vel quod insta. sensus ap. allegaret et portus debuit credi cardinali et nuncio quod illi qui allegabant et non probabat et sic debuit ire et allegare sensibilium suum ut ff de iudic. si quis ex aliena et S. c. si de. obus maxime si in sua legatione iudicio inveniebatur ut ff de iure. o. in. l. ult. ostensum est quod sibi pro mandat

[E]t veniat ad citationem cum cardinalis concipiat quod omnino ut in. p. d quod dicit ipsum quod paratus erat petitionem illius admittere sed propter exceptionem tantum repelli debuit ii primi S. de or. cog. c. ii. cardinalis non simpliciter conspiciebat quando de mittiabat dno pre confirmationem suam et consecrationem ut ad premictere et repelle a petitionibus suis tamquam contumacem quo spretum ii audivit per eorum et per contumaciam et contemptu sic. aplia non excusat ipsum apliacum sic. i. de acct. veniens in si.

Item tanto archiepiscopo

ad S. li et i. preterea de his

qui iuramentum prestat

vel de reliqua stabunt et in medio i

pro ea appellat vel tua sollicitudo

providebat ut eos sumat quod intrat

ut. i. xl dies. post ap. ne interponat

iter arripe ad ipsum presbyterum quod appellat ad li. et i. preterea appellat quod sed non compellitur stare praeparare indicio tune sibi quod iuravent quia gravatur ad non admitti hodie ap. i. c. ut debit et et non vir deficere iuramentum cum ex insta in dimittit illud. ff. qui satisdare co. l. ult. § xl. arctatur ad li. § sententialiter pro apprehensum sunt ut S. e. cum sit romana iter arripe ut hic prefigitur dies ad iter arripiendum si. S. c. personas ubi deberet prosequi i. c. ex pro. pro. eg. sed i.

Ex tarracon. episcopo

[Q]uestioni quod fecisti utrum appellationi illius fit deferendum qui sicut moris e presto iuramento absolvi meretur et cum quod ei mandatur aliquid iuramento dato recepto tamen subita fuga appellavit sententia quod appellationem quod iuramento eius deberet derogare ii e in aliquo defendendum sed

De appellationibus et relationibus

Statim est in cas' reducendus sinaz
spiritualiter mandatum suscepit et
susceptum possessionis proposuit dz
firmiter obseruare. Constitutionem et i.
de appellat'. O. c. pro tem. si ibi iniusta decta
appellaunt lite cum sicut ipsum ut lex d.
et lex solutio q. iur sic intelligere dicit
tatem istorum d. ibi iuramenti stare
in iudicio qz pp contumaciam sentit
commutatis et lz appellet contra p. lex
iudicis stare nolle qz facit q. iurisdictio
pramittit s. c. ut debitum licer. et ff. rez
ratio habet l. iu. d. ffs. h. no cat contra
tus p aliquo delicto in quo jacebit
forte quia detinebat uxorem alterius
et sup hoc incauit stare mandatis eccl.
Oz statim an mandatum ut mandato
suo quod illaz ultimus dimittet inco
tinenti appellauit et tunc tali appellat
non c. aliquomodo differendum quia pu
dicat iuramento l. suo et hic satis pot
colligi pro ipsa lex n dicit appellatoni
que iuramento eius dicit derogare
qz sine iudicio tali appellatoni non c. de
serendum p quam in sua iniquitate rema
neat. j. c. pro eo. c. consuluit et c.
cum sit roma insi. redemitas si
mile. j. de sind. quod sed. ipsius fine z
et O. d. of. or. ad reprimandum insi. dz
cumquid idem recipietur iuramentum
alio standi mandato tunc cum iam
semel deierauit. laudavit q. sit et
z ar. opi. O. de maio. et obe. cum i
ceteris ar. q. xxii. q. v. pernulli h. q. i.
quemuisz et O. de psumpt. licat. si ibi
non admittitur ad iuramentum ut po
sset testificare p aliquo maioribus
ipsorum qui periuri sunt sic. O. de testi
testimonium ille ar q. ii q. vii non pot
dz illius z verum autem penituit. l.
dicebat q. alia cautionem ut pignora
ticia. ff qui dat si mandato c. vlt ap.
illius dec. licat. dz illa loquitur in tu
z suspectum de fugere. hii cum iam fide

iussoriam cautionem ad deuitum illius
et alanus hic idem sentiebat ar. O.
de procura. c. i. et e. de psumpt. scta
ergo dico cum lau. q. et in isti iura
uerunt in confessione ipsorum et qua
formaz talis q. cum iuramento
abstinuerunt s. de sind. eo. contenore
et c. cum dilecte in si. et c. s. co
q. proposuit al non compelleretur primo ii.
vi. si rcs. et xxiii. q. viii. possumus
j. de usur. cu. tu. quia non impossibile
preceptum non obligat ff que sunt
sine appellatione. re paulo Caput

Appellans ab ordinario p delicto quod postea
commisit puniatur ab eo. Item

p rectora Wintonien episcopo
de lino qui ab apostolico
appellat et postea grauia commi
ttentes se dic. conueniuntur
appellatoni tuenter dummodo
sed q. eos appellatio non dz
in sua iniquitate tueri sed
non eorum excessus censura
canonica puniantur
postea et j. grauia committit sed ma
xime quoniam si sit uno l. quo
articulo appellatio facta q. ab ea q.
postea emergunt non extendit
quia malus remanet sub iuris
dictione sui iudicis. j. c. proposuit
et. O. c. cum te ucanimus quod multo
fortius appellatio illos non defendit
in enormibus. j. c. proposuit in
sua iniquitate dic. O. c. ad mai
et c. cum sit romana insi. et
c. p nouit et c. consuluit cum
tam non detulit ap. pp. sede abusa
de sua positione non pot. cap. q. illa
Idem grauia in patriarche t
sci uital pbro card.

Capit' ptea
Appellans ab ordinario de delicto quod postea committit potest ab eo ipso puniri

a primo non capit [illegible]
[illegible] ut h[illegible]

Constitutus in presentia nostra abbas sancti felicis et
p[re]b[ite]ro R. p[ro] contra ipsa q[uo]d i[n] e-
lectione torcell. ecclie est subortu
et s. ibid. m. ex. s[an]c[t]i archidi. p[ro]
appellatio[n]e[m] deuenit [con]cordis ad
noiatoz sepe dicti C. p[re]fuit
et primiceriu[m] cu[m] canonicis et
plebanus eid[em] assensu cleri ca[pitu]-
lis ut maioris et sanioris p[ar]tis
p[re]nominatu[m] p[res]b[yte]rum et p[re]po-
situm elegerint n[on] obstante ap-
pellati ab archid. s[ed] ipse appella-
tioni p[ri]mus facte no[n] detulit
electione de p[re]fato i. factam eius
et. ap. confirmetis Constitu-
tus et s. excessus idem etc. si suspensi
Nam suspensi et cetera no[n] eli-
gunt licite eligi poss. G. de offi[cio]
consulte. enim delegati et G. de ele[ctione]
enim ut R. et 20. q. 1. nob[is] i long.
ar. g. s. de elect. q[uo]d n[on] si celebrat
si ibi sollemn[is] nominatoz si fuit si
plego nomiatus nullum ius fuit
acquisitum nomiato G. de elect.
q[uo]d si[c] vide ullum potuit impe-
dimentum [con]stat sequi electioni
ut maioris G. de electione q[uo]a p[ro]p[ter]
et c. cetera med. q. v. de li. ut ob-
stante ap. quia frustra implorat
legis auxilium qui committit in legem
ff. c. auster ff. de usur. p[ro] frustra ff.
de minoris auxilium ius. G. de elect.
vote. et C. de reb[us] rec. qualit. C.
1. ar. g. G. de elect. considerauimus et
c. audit[is] fiet dictis q[uo]d si por no-
matus siue fuit electus siue nomat[us]
ulla fuit t[em]p[or]ibus de causis p[ro] q[uam] ap-
pellatori et pro deuigacione co-
ronis c. pertinitati electis [con]pont.

Et demonstrationem [ex]aminari etc.

nulla sit et longe minor p[ar]te alia
q[ui]n p[ro] electa eccl. vide multis
finaliter et appellatioz ille obiectis
n[on] potestatem ipse appellauit no[n] de-
tulisset ut G. de elect. bone etc.
c. auster Capus

Appellans ab ordinario ad una causa
in alia coram eo cogitur respo[n]-
dere pot. in enim reconuenire enim
coram ipso de q[ua]m reconuenire conuenit
Idem eboracen[si] archiep[iscop]o
Proposuit nob[is] magnus
clerus q[uod] sepe contingit
ut cum aliquis sup[er] aliq[ua] cau[sa]
appellat in aliis causis in quib[us]
non est appellatum iudex re-
cusset super quo consul. et. dum
q[uod] licet pro illa ap. n[on] magis
teneatur in aliis sup[er] quib[us]
appellatum n[on] est iud. iudex
tam a quo appellat quia
illi odio suspectus z enim no-
mine ad iudicium sup[er] aliis copelle
nisi proximo aliquo q[ui]cquid
manifesto quo ipso actu mito
sit damnandus proposuit et cetera
non magis et ita p[atet] q[uod] appello n[on] exi[mit]
appellantem a iurisdictione iudicis
nisi in eo tam sup[er] quo appellat
sit G. c. cum teneamur et
c. ad li. et c. pastoral. non de
ad defendendum li. de nobilitate impor-
tat ar. g. xi. q. 1. debet quo ad
solemnitatem vi[de] si appellans uolt
enim recusare possit quia illi suspectus
z ut hic dicit et G. c. ad li. ali-
quem si vellet enim recusare
tenetur iudex coram illo p[ro]-
fiunt mihi et de quod si appellauit

Consultationi hic tibi respondemus

De appellationibus et relationibus

L delegato et pendente ap. terminum
datum iudex coram me in alia causa
unquam petero illum recusare ppt
aliam appellationem iudex ppt. arg.
ista q. e. dicas et per recusato pende pri
ap. e impedienti. ut si primo ap.
teruisse apparet q. eum gravavit et
se admitti recusato in ipsa causa ar.
j. e. p. contrario. similiter premissis male
appellatum apparet q. illum agravavit
ut iudex remittitur ad primum iudicem
j. e. cum causa et c. ut debito et sic
non potest eum recusare in alia causa
et manifesto licet hic q. in notoriis
non est locus recusationi. sic nec appella
tioni. e. cum sit et c. pervenit et
c. consuluit. arg. q. in. q. v. quia su
specti s. illud de manifestis non de notoriis
Hos q. non de manifesto q. s. notorium
absolvatur excommunicatus cautione recepta licet adversarius ut excommunicator
nec appellet absolvi et appellet

Idem Cant. archiepiscopo.

Qua fronte nos consule
valeas non videmus cum
diaconis ordinem interius per
lite iam enim non in ecclesia sed
in candida et honestum non
in palacio sed in camera tua
set in camera regis quam debi
tum non est et ordine ponti
ficalis officii dignitatem e
piscopi electionis dictas consu
mas Verum si quis pro con
firmatione vel alia qualibet
causa mediato vel excommunicato
tenetur astitus et offert se ad
iusticiam de hiis de quibus
sua ipsum accepit indiget eius

ut in excommunicatione decedat ab
solvi potest et si pars adversa
ne absolvatur ap. obstaculum
lum interponat ab ipso tamen
cum absolutionem sufficienti
cautione recepta qui vel in pr.
ro. po. ab eius audiam a
ppellatum si maluerit ad ipsa
ius vel coram iudice cui causa
delegaverit iudicis pareat causa
ta De hiis et qui conqueruntur
se in ratiocinalibus coram vel me
dicto supposito Illud id dig
si licet quam hinc protulerit
sententiam ad se ap. diriguntur app.

Qua fronte et c. j. patet. nam in
possit ci dici peccasti. quiescere in
q. vii. in fine consummat q. sunt aut
b. idem testatur ut sic e canonizatum
quia hinc spiritualis in causa fine in
tempore ab l. deputat s. o. si dicitur
xxiii di. in nomine domini et in q. ii.
preceptum et xxiii q. v. et quemor.
et e. de elect. cum terra et j. de
cum et c. eum et c. cum tempore ar.
debitum iurist Confirmatio enim
tae regionum declarat xxiii di. illud
vel in di. de petro et io de plano ape
diri non pot in q. iii. et preterea et
i q. audite et ii. q. ii. et notandum v.
Item provinciali et non de pleno
et ff de. i. ff pro consul. nec ip
e. de simo et intelo. indi enz sinaz
ff de reg. iur. omnia tempori et tria
ff non dicitur nisi premissa diligenti
examinatione tam persone quam de modo e
lectionis e. de elect. nichil s. et h.

ad videndum
ipm concordeum
mandatum sanctum
non factum indi
menti

Cantuarien.

p. vo.

p. ord. en. p. or. appellatione

p. i. prima

ma lucit

Dec. minimi tate celebritate

s. quis tam
ad facies
quod dicit
meliudit de

l. ligit

s. pen.

et realiter omnibus

ieri non debet sine consilio et consensu
et sine uel maioris partis .i. de his
que fiunt a prelato sine consensu.
c. nouit et c. quanto dicitur quod
si peccatum hoc eciam mori possunt
xi. q. iii. c. si sacerdotali et ar. xxiiij
q. i. c. et tollet deus malos de me-
dio ne peccatum corum augeatur xxiij
q. iiij. ca. incidat .v. magnitudinem
et si ueri sit ait tollit bonos ne
malicia mutet intellectum eorum
de pe. di. iiij. si quo bonus et c. vnde
periculum mortis non admittitur
sic appellatio. nec in his que dila-
tionem non capiunt ff. de ap. [illegible]
uel non l. vlt. et ij. q. vj. c. si
quorum v. si quis ausus C. de
sepultura viol. l. vlt. ff. de fe-
riis l. i. § i. et l. solet [illegible] ut
de preb. ad aures sed absoluatur et ei
prodest quo casu non est malicie in-
dulgendum ff. de rei ven. infirmo
et ff. de aqua plu. arc. in fo. §
[illegible] vanis. et si in periculum mor-
tis absolutus [illegible] de sen. ex. sacro
et eadem Sufficienti cau. ergo non
iuratoria. quia nomine cautionis
simplex promissio intelligitur C. de
[illegible] primo iuratoria cautio
sistitur in absoluto cum illa sit
forma ecclesie galli. statuta .i.
de sen. ex. noc. et c. cum desi-
derans et c. si [illegible] primo. et in casu
isto enim excommunicati [illegible] non
placet mihi non debet absolui nisi
prestita sufficienti cautione quod iniuri
parebit sibi et restitutum [illegible]
de sequestra. c. i. infi. Sed in aliis
excommunicationibus sufficit iuratoria
alias uidetur [illegible] iniuria absolui eo-
quod coram iudice excommunicatoris
quia per simplicem querelam de eo
communicatorem [illegible] post. c. de of. or.
ad reprimendam et .i. de sen.

de aqua pluuiali arcenda l
in prima [illegible] item varius et
et nomine [illegible] varius

ex. sac. Illud idem quod absoluatur
non obstante ap. [illegible] q. [illegible]
[illegible] a. r. c. [illegible] c. Oblatus [illegible]
So. i. Capitula
prelati suspendunt uel excommunicant non debent
nisi monitione premissa ut primo nec
subditi et sepe regulares eorum disciplinam
appellationis precipue appellari [illegible] quia
si non prosequitur procedit iudex
appellans qui non prosequitur appellationem
prosequitur condemnat in expensis
Idem in gen. lateran
Reprehensibilis et .i. presenti
decreto statuimus ut nec prelati
nisi canonica commonitione premis-
sa suspensionis uel excommunicationis sententiam
proferant in subiectos nisi forte
tal sit culpa que ipso suo gene-
re suspensionis uel excommunicationis penam
inducit nec subiecti contra discipli-
nam ecclesiasticam in notam ap-
pellationis prorumpant. Si uero quis sibi pro
sua necessitate crediderit appellandum
competens ei ad prosequendam appellationem
terminus prefigatur .i. que forte si
prosequi neglexerit tunc episcopus libere sua
auctoritate utatur. Si autem in quocumque
negocio quis appellauerit et eo qui
appellatus fuerit ueniente qui appe-
llat uenire neglexerit. Si quid
proprium habuit competentem illi
recompensationem faciat compensare
ut hoc saltem timore deterritus
in grauamen alterius non facile
quis appellet. Precipue non hec i
religiosis uolumus obseruari
ne religiosi cum proliquo non
excessum fuerint corrigendi quod

De appellationibus

Regularem

Regularem capituli epi et prelati sui disciplinam appellare presumat. Sed humiliter ac deuote suscipiant que pro salute sua fuit eisdem [illegible]

(Reprehensibiles et cetera) canonica monitione premissa. Id est, et dicitur canonica admonitione secundum Extra de iudiciis, Nouit, ii q. i. Si peccauerit et Si quis ea omissa aliquid contrauenit, ut primo mensem ingressum ecclesie sibi nouerit interdictum, Extra de simonia, Consultacio, et Ordinum prelatorum qui excommunicabant uel premissa admonitione. Ecce istud quod emanauit illa constitutio, que impedit sponte penam illa pretextu sententiam ferret sed si contra hoc faciat. Et quia in simonia praesto ius uel nisi in duabus casibus. Extra de simonia, contra, perpetuis Quoniam generale. Id est, ipso facto Extra. Exponit nostri ut xxvj q. iiij, Si quis suadente, lxxxi di. Si quis sacerdos et c. Si quis amodo, i q. i, Reperiuntur et Extra de simonia, Consuetudine et c. Imp. et licet ei pro primo sine admonitione et sine pena illius constitutionis, sacro non subiectum, quia subiectum constitutioni istam necessariam nabat ipso indifferenter a prelatione non competente aliqua admonitione et nulla re premissa et [illegible] alio casu edita est que ipsos qui illis imponunt penam sententiam etiam generalem et sic patet quod subditorum contra disciplinam non appellat nisi grauamentum manifeste secundum tenorem illius constitutionis cum specialis competens sit secundum tenorem illius dicte Extra, c. Cum sit Romana, si comperint cum plerique sic cap. eiusdem simonia et c. ut debitum per simonia [illegible] [illegible] allegata alienam tamquam tempore cap. quia [illegible] est [illegible] appellant Extra. Cum sit et c. et Sepe et c. Cum causa depositi

tamquam grauamen primitus appellans qui non prosequuntur ap. in expensis alteri parti etc. ex quo ipsum ad iudicium prouocauit et non uenit et si prosequentem fuisset per procuratorem non ad tractandam litem sed ad impetrandas litteras ad iudicium legitime prosequente ad totam causam similiter condemnat quia non uenit sufficienter, Extra c. Inter [illegible] sed si non sed [illegible] pro ut arbitrium iudicis, xiiij q. vj, Si res et Extra de dolo et contumacia, Finem, et Extra de iudiciis, Cum causa et Extra de except., Ceterum et c. ult. Contra Regulatam, Extra c. ad [illegible]

Iudex aequo compellere potest appellatos ut uel appellationem prosequantur uel litigent coram ipso. Et si altera pars ipsum suspectum habeat, ipso instante alium iudicem eligant. Idem

Ad hec et c. Cum a te sr. Aliqua causa fuit appellatum sed si appellantes a precepto ut uel ap. interpositam prosequantur uel coram te iuris pareant equitati aut si alterutra pars te suspectum habuerit te instante iudicem eligant quo appellationem inter eos ualeat diffinire questionem. Ad hec et c. Compelle sub alienatione ut dictum est Extra c. Consuluit et c. Pervenit et si alterutra etc. quia ad [illegible] ut xxviij q. ij [illegible] te suspectum et ita ordinarius potest recusari de hac suspicione tenetur, ut dicitur Extra c. [illegible] et Extra de foro compe. Si quis contra clericum

De monitis ad residendum appellat [illegible] [illegible] quibus [illegible] per uicarium de [illegible] ad ipsum [illegible] [illegible]

Capitulum ad [illegible] [illegible] appellans tenetur [illegible] [illegible] appellat [illegible] iudicio [illegible] appellat

Cum mat [illegible] mandatis [illegible] non audit appellationes

Marginal notes: Primitus; xxvj q. ij [illegible]; Emanauit; constitutio; Capitulum; [illegible]

Idem salesberiensi episcopo

Pervenit ad nos ex parte W. [illegible] tue canonicum ut in ea residentiam faceret monuisses ad appellationem prorupit et cum autem frustratorie dilationis causa intelligatur dictum canonicum appellasse eum rursum studiose moneas ut in eadem ecclesia residentiam faciat vel si forte post appellationem ad presentiam nostram iter ad nos arripiet veniendi interim vero aliam honeste persone in eius ecclesia servitia committas et ei de beneficiis illius assignes unde possit sustentari. Si vero alterum istorum adimplere neglexerit in prebenda sua provideas eundem et eam alii idonee persone concedas

pervenit et c. residentiam quam tenetur clericus de iure communi facere ut supra, de cle. non resi. c. i. et vi. di. clericus. cleri. c. de cleri. non resid. quia nemini in se in sua dispensatione ... putari insit ... ut si ab e. de canonicatu plati. suo i. declinat nisi ad residentiam relatum frustratorie et ita admittitur ... frustratoria appellatio que hodie non recipitur nisi causa probabilis exponatur in appellatione ... et ... arripiet ... iter ... ad ... arripiet ... non ad ... ad ...

vel iusti timoris appellationem causam proferat huiusmodi

[Gloss, right column:]

Vertitum c. o. c. personas ad quod tenetur praestare compelli non potest. C. de ap. i. si ... sub alternatione ut supra dictum est assignas sed ex quo eius appellatio admittitur quare dicit quod ... beneficia illius alii interim assignentur cum appellatio interposita que recipitur nihil innovare ... ut ij. q. vi. c. appellatione ... hoc fit quia ecclesia interim non debet carere suffragio clerici et bone ... servicium ... appellationem illius ... substrahitur beneficium illi et assignatur alii qui interim offi ... ciet ... ecclesie sue et quia frustratoria iudicatur appellatio. Provideas et c. ... qui in ecclesia sua non vult residentiam facere potest a prelato suo ... sua ... ubi ... non posse ... de clericis non resi. ... quia ... et ... dictum ... ut lite non contestata

Non obstante appellatione appellantis iudei dimittere manent ipsa poena

Consuluit nos idem fraternitas utrum sit appellationibus deferendum a Christianorum pro iudeis qui mancipia detinent Christiana et c. Ad quod ... ut pro huiusmodi appellationibus ab observatione decreti debeas abstinere. Consuluit et c. ut pro huiusmodi ... huiusmodi appellationibus non deferendum contra canonicas sanctiones ... de mancipia de quo decreto fit ... et c. de ... dicit iudeis et c. ... sit nimis et sit ... quod appellatio que fit contra leges ... vel canones non aliquatenus admittenda ... sed ... extra ... cum ... citatoris ut notatum habetur

[Margin notes:]

Et si ... corporalem puniri ... in ecclesia ... prelatus ... sed ... in ecclesia ... canonici vel ... decretum est

frustratorie

de appellationibus ... recusationibus ... lib. extra

liber de ... praelatis anglorum liber ... canonum ... et ... clarum

fa

Capitulum appellationum contra ... non est deferendum a ... ...

Iudei ... ...

[V]isit nuntium pro illa ca... ad ... ordinarii remittit ... eundem

Idem Ravennatensi archiepiscopo

[A]d hec sicut asseris et ... quem inde si ei constituit appellante (?) inter partes certa citatione vel delegatio cause pervenisset ad ipsum in quem appellationis interponit obstaculum, in eum ad se appellatio devolvi nasse (?) fecit. Debet appellationi deferre. Sed si post citationem fuerit destinatus satis potest concessum mandatum.

Dicit et ... de ... et cognitio delegata ... hodie non admittitur talis appellatio ... et si ... litteras super eodem negotio non prodent, si indicant indicia putative ... ut debitum ... in ... c. in ... de hec

Idem

[D]e priore et ... Cetera ... prefatus canonicus priorem per suas enormitates manifestas eum ipsum notabiliter reddidit ad se appellaciones (?) appellavit et ipse tali appellationi deferre contempsit. Cum enim ... litteris ... veritatem continentibus de tanto excessu satis facturum ad se appellatione remota compellas.

De priore et ... deferre ... quod si prelatus ... excedit ... contingere de que ... admitti appellatio a tali correctione ... de of. or. ... a correctione

unde non appellatur ... c. ad nostram et ... c. reprehensibilis ... et ... c. cum speciali in ... de tanto ... et sic patet quod qui non defert legitime appellatori debet puniri ut si clericus fuerit debet deponi ... detracto, si laicus ... pena ... cum ... indultis et de appellatione quem iudices a ... capitulo ... infames ... commu capitulo ut cedat ... non potuit cedat

Idem

[Q]uia nos et ... ut abbas qui de aliqua publica infamia publice repressi sunt aut convicti et denique in communi capitulo communiti prelatori cedere noluerint, appellandi non habeant facultatem.

Quia nos et ... ut sup. ... statim ... publica infamia de qua purgare se nequiverint ... et ... de symo. ... debet aut conuicti de plano etiam ordine iudiciario per omnia non servato ... de accus. olim ... regulares de facili possit ... suis administrationibus amoveri et ... et ... c. de accus. ... et ... in ... et ... de ... per tuas ... in communi capitulo quod facere debent abbates et priores ... in ... de sta. regu. in singulis et si sponte cedere noluerint tunc ... presidentes capitulo denuncient episcopo ... qui ipsum removeat ... de statu regu. in singulis et c. ... et in tali ... locum ... appellatio ... correctionem ... publice sunt infamati ... talem appellationem removeat in

Capitulo ad audientiam ... in ... casu ... pendente ... Cum ... et ... appellatione ... subiectis ... licet appellationi ... non ... intelligitur appellasse

... est ... pendente ... indicta ... pendente ...

Primicerius

Ad aures nostras et c. Et super appellanti ad protectionem apostolicam confugiens prorogatur.

Ad audientiam nostram noveris pervenisse quod cum zamorensis episcopus G. presbyterum ecclesie sancti Jacobi zamorensis multipliciter molestaret tandem idem presbyter se et ecclesiam suam nostre protectioni subiciat et ... ligant potius presbyteri simplicitate forte ... ap. ... ipsum et suam nostre protectioni subiciat. Non debent sine cause cognitione aliqua sententia condempnari. Mandamus ... si ita constiterit sententiam quam prefatus episcopus in eundem presbyterum tulit denuncies non tenere.

Ad audientiam et c. presbyter ecclesie que ... compostellane ecclesie ... simplicitate ...

Accepta querela canonicorum pampilonensium et c.

p. Pampilonensis

Contubernium

Abolitiones

ad eos causa remitti nisi partes consentiunt consenserint. a quibus nos sicut appellatum accepta et j. de eo. ut n q. vj c. ple et c. medica si quis cauta et C. de ap. eos. et j. de sma. co. prelatis ii partes est pars appellans quia non obstante contradictione alterius partis pot appellans redire ad priorem iudicem j. c. ut poena. c. ij. tamen appellans condempnabitur expensis adversario sustinenti ad iustitie remeatum ad eundem ut ibi dicitur.

Capitulum Rabiles. i. valentes

Delegatus datus a sede ap. recusari potest si sit consanguineus impetrantis vel si eius in eadem fuit causa advocatus.

Illustrissimo Walto Lincolniensi episcopo.

Postremo f. t. litteris presentibus intimamus quod si causa alicui fuit delegata qui consanguineus sit illius qui litteras impetravit aut in eodem negotio advocati officio functus, vel quia alia iusta causa suspectus habetur delegatus, non immerito potest recusari. quamvis ap. re. fuit ei negotium delegatum. Postremo et j. consanguineus scilicet usque ad quem gradum intelligimus istam consanguinitatem quod vel usque ad vij. quia usque ad illum gradum succederet illi alijs deficientibus xxxv. q. v. ad sedem in prima columna unde enim remanet affectio pot recusari usque ad illum gradum in quo possit succedere arg. quia hodie consanguinitas ultra quartum gradum non potenditur j. de consan. et affi. non debet et ar. illius constitutionis non debet posse dici quod ultra iiij gradum non

posset recusari ut suspectus debet etiam consanguineus repertus lex post suspicionibus ad hunc repellat quia semper affectio et alieno pa. remanet et succedet ei ut dictum est mediata enim causa repellit iudicem puta familiaritas. C. de of. dele. insinuante et periculosum est subire litigare suspecto iii. q. v. quia et C. de iudic. apertissimi. quid si iudex equalis est consanguineus utriusque tunc par affectionis causa suspicionem removet ff. de vetr. insp. non solum quod vero item removet si iudex sit duo impetrantis. C. de of. dele. tamen quod ubi plures casus notantur d. R. et de hoc plures casus invenies. C. qui lit. non est attendens et si appellatur in alia causa. C. c. ab. et ea proponit. co. eo. ge. et C. de of. dele. tam. et i de. predicta attendens. plene invenies de h. advocati qui enim advocatus fuit in ea propria in ea iudex esse non debet aut assessor ne affectus sive advocationis memor interrumpat iudic. non possit n. se pferre C. de of. asse. nemo. ins.

Capitulum

Quod interdicti non suspendantur per appellationem post contestationem interdictum. Idem Norwicensi episcopo.

Ad hec et j. qui sub interdicto a ligum constituta appellant. et dum illud observare contemnunt quod in hoc casu sciadum sit consule resolvisti. Nomine quod ipsi post appellationem non possunt sic interdictum negligere cum ab ap. eos constat esse suppositos declinare ad h. et j. sic interdictum non potest interdictum et excommunicatio appellant nihil ut sit excommunicatio. pr. ap. notatur j. de sma. ex. pre. lab. ita et interdictum eminus perfectum. per subsequentem ap. non suspenditur ut hic. pr. et ag. j. c. postulavit

Est sentencia mos ordo et vita
Ista quippe faciunt ydoneum predictum ...
per assessore tollit [illegible] suspicionis [illegible]

[illegible] alio [illegible]
[illegible] suspensionis a potestate [illegible]
Eximus

Est simplex declaratio

n[on] sub condicione ponatur interdictum sine
sententia feratur quia tunc medio tempore potest
appellari ut c. preterea et c. dilectus [illegible]
quia licet quod si ecclesia aliqua interdicta
esset quod relaxaret ad tempus interdictum
ut in ea celebraret si quis tunc appellat
[illegible] appello in quod non quia [illegible]
relaxet interdictum ad tempus ut in ea
celebret interdicta [illegible] et [illegible]
[illegible] celebratum ut de privilegiis [illegible]
plantare et quod si et c. ut similia et
[illegible] post [illegible] que dicam ut de sententia
et re[illegible] et c. cum voluntate
[illegible] n[on] enim [illegible] interdictum [illegible]
executio eius suspendatur ut ff. de pe[illegible]
[illegible] si manere et ff. de periculo
[illegible] si [illegible] et ita a periculo non
suspenditur interdictum et sic quod potest
suspendere interdictum sine non [illegible]
appellare medio tempore et [illegible] dicunt [illegible]
et [illegible] et c. [illegible] c. dilectus [illegible]
quia alii [illegible] sic [illegible] nasci [illegible]
[illegible] post suspendere interdictum [illegible]
tollat illud [illegible] unde sic tunc
appellatum et iusta sit a [illegible] desiderat
per appellationem et illud quod inducunt predicti
doctores ad [illegible] probandum non [illegible]
[illegible] cum ad plantare quia illud fit [illegible]
[illegible] domini [illegible] aliquos [illegible]
[illegible] talem non possunt ut [illegible]
sunt facere quod celebretur in ecclesia inter
dicta [illegible] sententiabitur [illegible] predictorum
doctorum et quod [illegible] possit [illegible] probatum ut
c. dilectus [illegible] de appellationibus [illegible]
dum suspenditur interdictum [illegible] ut
notatum in predicto c. quia [illegible]
si ecclesia interdicta tale interdictum
potest suspendi si [illegible] suspendi
interdictum non potest suspendere [illegible]
tollatur in totum quia non potest [illegible]
in ecclesia et [illegible] eodem tempore non [illegible]
quod [illegible] possit dare aliam [illegible]

celebrandi in ecclesia interdicta quod
illud pertinet ad papam [illegible] c. pastoralis [illegible]

Iudex appellantem remittit eum ad priorem
iudicem si non constat de gravamine vel
iniqua sententia **Clemens**

Cum in ecclesia et c. accepimus
quod quidam clerici de Gallia
coram iudicibus [illegible] quod velle se ob
servare iactitant [illegible] episcopi iudicis
ordinarii sui causa rationabili con
[illegible] [illegible] si
[illegible] contingit aliquid de [illegible]
[illegible] episcopo ad [illegible] audiatur
appellare, non [illegible] appellationem ad
[illegible] quod tibi constiterit eumdem
aggravamine vel iniusta condem
natione [illegible] alioquin
ipsum ad predicti episcopi au
dientiam remittas ap[pellatione] re[mota] eum
iudicio pariturum Cum in

ecclesia et c. [illegible] iudicis [illegible] facere
non possit [illegible] et [illegible]
[illegible] notatur [illegible] c. pastoralis
et loquitur [illegible] archiepiscopo [illegible] vel
gravamine [illegible] in appellationibus [illegible]
tantum [illegible] c. ut
debitus et [illegible] cum causam [illegible] et
c. dilecto vel iniusta condem[natione] [illegible]
appellatur [illegible] sententia non [illegible]
causam [illegible] quod [illegible] appello ab
iniqua sententia et tunc superior [illegible]
[illegible] vel alii committe [illegible] arbitrium suum
alioquin ut si appello non sit legitima
remittitur ad illum a quo appellavit
ut procedatur [illegible] cum appellavit
a gravamine [illegible] quod postquam sententiam quam
ipse superior confirmavit et sic c. [illegible]
quod iudex appellationis qui confirmat sententiam
quam alius protulit non [illegible] ipsam

[illegible] et [illegible] sit [illegible] et quod
[illegible] et [illegible]
[illegible] appello non [illegible]
[illegible] ad superiorem

Ut debitus ... [illegible]

Ut audire premittam quod primum de tractatur. S. de of. del. pastoralis. § preterea committatis, at ea adeunt aliquo appella- tum e remitti non debz, nisi de consensu appellantis. S. e accepta. et § e in ipsorum q. vi. eius iudicis ita quod et ei salvum sit ei quod quod fuit appellatum ut si te fuit minor vice aut servus sit maior iure minoris utetur ff. de mio. in tua vtile po. ... Capitulum

Si appellans appellationem non fuit prosecutus et post hoc redit ad priorem iudicem si iterum gravetur iterum poterit appellare.

Oportet nobis | Idem tue litere demonstraverunt quod cum in tua presentia causa quedam matrimonii tractaretur in qua pars viri consanguinitatis vinculum opponebat et pars mulieris ad sedem ap. appellasset nec appellationi sue tempore fuit prosecuta, primo ea renuntiare ap. quod fecerat tum tandem ... procedens de parentela testimonia recepisti verum ipsa mulier iterum appellavit. postulas utrum ad cautelam sine procedere valeas eadem causa in ... quod ipsa ... decretum la... gratia. postquam in tum ... sinistre ap. statuto appellationis sue ap. non fuerit prosecutus aut tua libere possis uti (quod) prima iterum appellavit. ... tamen ei licuit in ead. ea appellare sic a iurisdictione tua se fecit exemta post tum in hic

ad separationem matrimonii que res favorabilis intentio viri procedit Durante et § renuntiat. S. de of. del. gratum ipsum enim facto renuntiavit testes producendo si § de heris qui. ama. pte. c. quo ore § de pret. si dela et c. accedentibus. lat. gual. S. e responsibus et § e supe et C. de reprobis ap. ad. § vlt. appellare. sic in q. vi. siquis inquirimus et C. ric lecat in ... una causa ea. ... pro nota l. una et quod dic appellare sic inferre ad sententia a qua sic appellare permissum et non ulterius § c. sua interdicitur mira potest h. idem licet licitum ante finam si gravaretur plu- ries plures sive uno articulo sic possit appellare sive illo. Item ante finam prius possit appellare pluries quod sic vel trio vel quatuor quot. sive diversis articulis gravaretur quia sive unoquoque articulo licitum est appellare sequitur. ... favorabilis ... in actiar. pos. m. Capitulum

Quod sententia suspensionis vel interdicti lata sub conditione suspenditur si ante conditionem ab ea fuerit appellatum. Clesi. iii.

Preterea requisita fuimus si quis iudex protulerit sententiam in sponsio, § ... dicens satisfecerit te excommunicatum vel suspensum aut interdictum esse cognoscas ille in quo fert sententia medio tempore appellans ad diem statutum minime satisfecit, utrum ille sententia tali ligetur, aut interposita ap. tuitus constat. nos autem nos quod licet sententiam ap. obstaculum debeat impedire ... preterea et § satisfecit quod sit satisfacere licet ... quam satisdare col. i. et ff. de pigno. act. l. si rem alienam § omnis lata impedire et ita suspenditur

compromissum est ... Compromissum i. litis

Talaulus est ratio. unit. sententia ... argumentum ... de ... cautele vel ... astute seu argu ... debat in ... quo ad effectum ligandi

Caputis ... in via ... ad ... tangit quo ... quod ... petit appellare demonstravit ... appellatione ... renuntiare appellationi ... conaliter ... Calculus est ratio ... sentencia ... appellavit ... sorti

et revocationem sub Sempronius Titius Laurentius Gosfredus Cinus 178

Sententia quod non dicitur que emittitur nobis nisi extantem condicionem ... de sinatoriano ... quo aut tenet non suspenditur eius effectus ... pastoralis ... quod si vero condicio extitit ... ab initio ... petitum ... ita sub condicione potest ferri et statim ... ante diem condicionis ut hic ... sine sub condicione possit ferri ... appellans ... non auditur appellans ... condicio ... condicione ... foro ... sententia ... ante condicionem appellavit ... Caput.

Si pro rescriptum committuntur plures articuli ... coram ... suspicionis causa ... coram iudice et probanda coram arbitris.

Secundo requisitis idem ... cum pluribus articulis in una commissione positis ... tum contingit appellationem ... vetari ... ut ... fuit appellatum ... quod cum secundum ... intentionem ... de omnibus articulis qui in commissione ponuntur iusticia ... in omnibus appellatio ... intelligitur ... inhibetur primo cum ...

... in fine cum sit utriusque ... argumenta nos docet ... principio sunt ad medium et ad finem illa vero que in medio ad finem atque principium sepe referri contingat. Tercio loco postulas ... cum agimus ... suspitionis ... coram ... allegare ... ut in aliquos ... remotos committatur ... eundem iudicem debet ... coram quibus ... causa suspitionis ... competenter probata ... fuit ... demum ... iudex ... coram ... suspitionis probata fuit ... recusatum ... ratio dictat ... suspectum et ... iudices esse non debet.

Secundo et ... intentionem ... et ... intelligere ... in omnibus ... inquisitionem ... solvere ... unum negocium principale ... plures articulos continet ... exemplum pone ... inquisitionem ... negocia ... in una commissione contenta ... exemplum pone ... probata ... in alio ... ut iudex ... allegata ... de renunciatione ... remota ...

Clemens dicit ... donatio ... nominat ... aliud ... tenebitur ... recusatio ... dictum ... beneficiis ...

De testamentis De testamentali manumissione libertate ... liberis

Caput ...

Si rescripto committuntur plures articuli ... in uno appellatio ... in aliis intelligitur ... suspitionis causa ... coram iudice et ... coram arbitris

Cum q dicit an p[illegible] in ordinario intellig[illegible] ar [illegible]

[C]um e ipso iure appllo. s. e. ut de bitus [illegible] canonica et tunc xxiij. q. vij. appells. ff. de pact. Item quia c. vel ff. de v. ob. titu. ca. c. famuls [illegible] [illegible] c. de patr petens eff. si p. [illegible]. c. ff. de. i. si servus plurim [illegible] coram eodem no [illegible] log in iudice delegato. Sz p e. tu spali lo de ordinario. [illegible] no q qui iudicem recusat intendit tam iste recusationis sz allegare coram ipso. ut h. dic talem vz q s et pbata debet legittima reputari. c. cum spali sit e mayor. s. e. ut debitus. et recusatio danda z in scriptis. O. de probat. quo et an lit. gt. Sz ppom cum sit dilatoria in q. in offe[illegible] ratum. et O. de re. iu. in monaste[rio] [illegible] et C. de iudi. aptissimi. ul sal[illegible] te s. tum statutum a iudice ad dilatorias ponendas. O. de concept. pastoral. n. co nona ca su[illegible] [illegible]. lit. gt. gt ppom no pot. O. de of. del. insinguite. sz leges pot ppom[illegible] usz ad xx dies ut in p dicto. aut offerat[illegible] et C. de sumps. et int. lo. o. in. aut. [illegible] ca. u. suspicionis coram arbitris aptiscis electis sz pro[illegible] O. de of. del. suspicionis. et s. c. in spali. et O. de foro compet. lz ca [illegible] recusationis non probata dele[illegible] gatus in ca procedat ca [illegible] [illegible] [illegible] sic dz iudex. nec amplius se intromittat cum appellat. ipm no hic iudicem iurisdictoz pz pro[illegible] nuntiatoz arbitro z in ordinario secus [illegible] qma pot committe cam illam psone no suspecte. ul illam remitte ad superiorem. s. e. cum spali. ci. [illegible] partibus q no pot facere delegatus invitis partibus. ut ibi no. In aliquibus. arbitrum vel arbitros que tales veri arbitri dicantur. dictu [illegible] O. de of. del. suspicionis. debet

cogi. ar. q. ff. d iudic. si quis ex aliena. Sz ubi dubitatur an iudex sit h an no. cum constet de iurisdiction[e]. Sz redit recusatio. l. tum competent[illegible] tum istum no iudex sz arbitri sta[illegible] tue debent. O. de of. del. suspicionis. Hodie vo. iudex [illegible] statue dz ut in dec. innoc. iiij. legittima e. t. superstede q in. dele lex. qma sz recusstem iudex delegatus pot[illegible] causam alij delegare. C. de iudic. cum spali. Sz ibi no pbatur ca suspicionis. Sz allegata suspiciony delega ca alij. et qma no gra[illegible] in aliqua pbatioy prunit a lege ut delegatus deleget alij. Sz h [illegible] lz tam probare suspicionis. [illegible] qma in hoc [illegible] relevatur qma pbata suspicioy an plus no [illegible] iudicio recusatore. et nos alud s[illegible] cautiones ex lex illa no dic. q [illegible] possit tam et sic nos [illegible]. qma suspecti. sic iij. q. v. qma suspecti et C. de iudic. aptissimi. [illegible]

Eternis extraor[illegible] non recusatum [illegible] ab ipso appellatum nisi medium [illegible] tedeat. vel alit a suspecto iudice no recedit p appellationem sz p recusationem [illegible]

[A]n sit [illegible] deferendum ap. illius q ab eisdem de expoliatione prius ap. legittime interposita si[illegible] fstam paratus e i continenti [illegible] Nos dixisti p tuos nuncios [illegible] consulendos. [illegible] q eo [illegible] [illegible] sit [illegible] ap. deferre neglexit. sed [illegible] ficto reddidit appellationis [illegible] [illegible] an sit et s. incontinenti Sz [illegible] intellig. istud incontinenti

[illegible] no [illegible] iudex p [illegible] defe[rre] [illegible] appellationi [illegible] [illegible] appellans [illegible] n. deferat [illegible] appellationi [illegible] sic appl[illegible] deferre dz

[illegible] ad tribunal ... de error(e) a ... dno. l. vel an sine intervallo. de testa. ... preterea et de elect. quia ... de resti. spol. licet et de restit. ... cautum. cito pt. ff. de statu. ... potest cognitionem arbitrio iudicis. ut dixit alia. ego dico quod hic simplex ... maxime quia idem est ... quia frustra implorat legis auxilium qui committit in legem. de constitutionibus et de elect. bone. et ff. de mino. auxilium infi. et hic ... ipse sponte se obligaret. ut hic placet ... quia possit reiectionem ... de resti. spol. c. i. predictum ... ille qui non detulit appellationem in una causa repelli ... in alia. a beneficio appellationis ar. ... de ... ecclesiastice etc. de elect. bone. infi. et infra de usuris. quia frustra ff. ... pena ... non in alia causa ab ... ab alio repelli. et sufficiat quod semel ... et sic infra de ... pa. pastoralis etc. de tempore ordina. licet ... ad illustrem regem francorum.

Nonne ille qui iuris ignorat et infra. preterea in dicti sententiam tardius non credidit sed potius publicavit. nec fuit dictator ipsius sed verius executor. unde cum simplex ius ab executoribus appellari non posse. ni forsan modum excederet. exemplo. Nos ... intelleximus sed hic dicitis ad ipsum appellationem intra venimus obstaculum inhibere.

appellationem ab eo interpositam non fuisse deferendum sed defensionis aut ab ... licet eum ... suspectum non fuisse ... sed si fuisset propter appellationem interpositam ab eo desistere debuisset. ad quod non ... sed ... potius ... processit. Nonne et infra non credidit sed ... sententiam illam. potius publicavit sic et ... non fuit ... dictator. sed verius ... et infra de ... quia ... qui enim rem producit in lucem. potius rem declarat quam aliquid novum faciat ff. de acqui. ... de testi. ... sicut ... ab consultationem et ... ab executore ... ab executione. ab consultatione ... intelligendum est de mero executore ... nullam habet ... cognitionem sed ... de off. deleg. ... pastoralis ... et ... sic ... ad consultationem ... de hoc desistere ... sic non potest appellari a mero executore ita non potest recusari. sed si non est merus executor. bene possit et ab eo appellari ab eo et recusari. ... sed ... potius dic licet ista ... appellat a suspecto ... non debeat dimittere ... procedat. quia primo recusatio ... proponenda. et ... illam admittere si ... appellandum. quia ... ipsum ... gravat. suspicio enim proponenda ...

Item Nota quod a iudice suspecto non ... per viam appellationis ... suspectum ... appello ... per viam recusationis

e si formam illius dec. e. t. si c. reqris et i. e. cum specialis. B. Casus

Si appellatio recipiatur a iudice vel approbatur a parte terminus statutus ab eodem ad eam prosequendam licet non sit peremptorius nec potest preveniri. Idem

Saepe contingit quod cum ad nostram audientiam appellatur per defectum partis alterius nec per se nec per sufficientem responsalem ad obviandum appellationi interpositae prosequentis vel forsitan ex malitia responsalis mandatum procuratorum occultantis litteras quae de facili poterant terminari remaneat indecisae, cum frequenter nostro monitum eius apud nos processiones necessariae non consistunt, et interdum etiam factum quod quis de leui possit partibus praesentibus comprobari. Unde licet in latera rationis causa fuerit commissa non sit mirum si praemotum negotio a quo is appellavit et eo qui appellatus venerit, qui appellavit, venire neglexerit competentem illi recompensationem faciat expensarum, ut hic saltem timore deterritus, in gravamen alterius non facile quis appellet, quia tamen per hoc processus nihilominus prorogatur, praesenti decreto statuimus, ut si huiusmodi appellatio vel a iudice recepta vel a parte fuerit approbata, post terminum appellationis praefixum eidem peremptoriae vires obtineat, ita videlicet ut extunc in absentem perinde procedatur ac si peremptorie vocatus ad iudicium extitisset, quod si forsitan interposita provocatio maliciose recepta vel approbata non fuerit, cum constiterit legitime provocatum, nihilominus eundem rigorem volumus optinere, salvis constitutionibus de provocantibus post sententiam promulgatis, quibus appellationes suas prosequi non curantibus post terminum appellationis prosequendi praestitum rata manet sententia quae fuerat appellatione suspensa, quamquam dictum contra citationem peremptoriam possit absente proponi, ad usus apostolicae valeat allegari. Si quis autem terminum appellationis praeveniens tacita veritate litteras impetrat et careat impetratis, et penam contumatiae non evadat, hoc autem in litibus sine iudiciis contendis volumus observari.

Saepe contingit et c. pars alterius s. appellantis, responsalis sive ut quis negligat sine dolo procuratoris. Nocebit domino de hoc dictum est. S. ut lite non contestata c. i. li. iuris quod de hoc pot. hic plura exemplaria habentur vel aliquis in minoribus ordinibus eligi possint ad dignitatem vel minor. xxv. an. vel acquisi posset hic plura beneficia de iure communi de hoc nulla processus apostolicae propter et m. nova cum ipse eiusdem habeat in sitrimo petentis fin. C. de testamentis olim. l. fa. quod fa. presentibus partibus quod de leui possit probari

Velleicanus

V et confessionem patrum. ut p in
istea que deberent ut testes puniri in laten
q. S. c. reprehensibilis. Sentia appellat
sciend nota q qui appellat si appello
sua recipiatur a iudice vel ab adversa
rio approbetur. tunc illam prosequi
sufficienter tenetur ad totum negotium
vel si nuntium mittat ad im
petrandum tunc vel nullum mittat
pte altera prosequente condemnab
in expensis alteri parti j. c. ut dolo
et c. interposita q. i. al. si. no appellet
a pplo a iudice aut ab adversario
suffic. mitte procuratorem ad im
petrandum lz. l alteri pars sit
presens ut iudex. interposita q. i.
sicut c. de appellato. ei enim no impor
prosequendi necessitas u nolint velit ve
nire u solus vel cum adversario. ut. q. q.
vj. appellatore et pot intelligere cum si
vult cum sine ipso possit ca. ap. tractari
si contumax fuit. c. de temporibus
ap. l ult. q. illud coprius ratio. j.
c. p tuas // z nota q qui appellat a
gravamine causam inscript. assignet
tur. et petat apostolos in quibus contine
tam index appellationis et cur appello
no sit admissa. al forsitan tunc
appellato sit dilatum pg ea statuat
tum appellanti. et si appellatus volu
erit partes debent. ut pse ut p
procuratorem instructas ad causam
tractanda accede q si appellator hoc
non fecit. reputabitur appellans
et ad primum iudicem remittere et
in expensis parti alteri condemnabi
et si appellatus hoc contemnsit et
ipse in expensis condemnabitur ut
in de. pinoc. in j. c. cordi nobis
qt vices obtineat ipsa appello sine
termino statuto a iudice ad ipsam pse
quendam est loco peremptori ut eo

elapso procedat iudex in causa. si no
fuit appellatum prosecuturum l absentem
hic pot intelligi de appellante pte. ut
appellata articuli peremptorie ut si lis no
est qt. contestatio reus absens qui
appellavit vel mittit actor in possessionem ca
rei fructibus. si lis qt. p ferri diffinitiva
sententia si liquet de ca vel si no liquet co
stituetur verus possessor. S. de dolo et q.
pront. z S. ut lit. n. qt. q. in aliis
si actor est absens qui appellavit procedatur
contra ipsum ad testium receptionem et ad
diffinitivam sententiam ut S. de dolo tum
q pront ud iudex. pront q in alio
lz similitudinem cum citationem peremptoria
ut. sic perempt. citatum qui no venit no
audit appellans xxxiiij q. in
dulcitia. sic nec appellans qui no p
sequitur appellationem ff. c. p sol uab. S.
c. cum sit romana. nisi tm differunt
q perempt. citato iudex pot facere gratiam
S. de off. del. consuluit S. si quis no
prosequitur appellationem statim lz sententia ut
S. c. cum sit romana. nec amplius
auditur appellans ut i dicitur. et hoc
S. solutis tc. et hoc intellige cum notorium
z hic iudicia q appellans non e p secutus
ap. in termino constituto. et ipso no com
paret in pnicia iudicis in ipso termino. alio
u possit procedere contra absentem. Salvis
quibus hic repacit q dixit S. ut contumaciam
in absente p iudice procedatur et et sz hoc
pg sententiam statim rata manet sententia. z
procedit iudex ab executionem. tm S. tunc
ante sententiam alius e modus procedendi. ut
dictum sz in notula illa ut si sit et e.
rata manet bec. S. c. cum sit romana
q. q. vj. appellatore qui enim no p sequitur
ap. fingitur no appellasse. C. de temporibus
ap. ult. q. ult. unde z retro notatur
in faciendis ff. q no. infra finiti. S. quod
e iden in sententia contra q. ut si actum fuit ex
tomittis pg ap. et ea no p sequitur. cum
tunc rata maneat sententia quod ut fingat
no appellasse. unde q sit. q retro
no infamia a condemnatum de furto

Sunt pere nota / duat solid in / forma ita tranc / cantate similis

in scripto

Statu

molo
pot inlucid
aeta qua
a solacione
nunc et pa
ll z

vid et

(contra) / bb

appellaton

nec prosequntur ap. ut in l. predicta furti sed non est verum in sententia, quia aut ap. tenuit aut non; si tenuit contra eos pro ea ipso instantia excommunicatio fuit j. de sent. ex. per tuas. et ita sive sive prosequntur appellationem sive non, efficatur contra talis sententia aliqua ff. de reg. iur. in absurdo et xvj. q. iij. c. pot. ult. preterea columniarum si appellatio non tenuit ergo contra excommunicato fecit statim tenuit et aliud est in sent. ex. quod mali. quia effectus aliarum sententiarum suspenditur si appelletur ff. ad turp. turp. l. j. § fi. Sed effectus ex. non suspenditur per ap. j. c. pastoralis et lxx. sequuntur eum ex aliquis clericus est canonice et tu ea pessanda est eius electio facta medio tempore. Sed pone aliquis depositum episcopum stativum post sententiam appellat ap. pon. excommunicat subditum [illegible]. nunquid tenet talis excommunicatio [illegible]. dic. quod quamvis non appellant ut si appellant non fuit prosecutus ap. excommunicatio non tenuit arg. l. predicte. de his. ff. de his qui non infra. ff. furti. quia fingitur non appellasse C. de tempor. ap. l. ult. § fi. vel. si fuit prosecutus sive confirmetur sententia sive non tenuit excommunicatio. et dic. et melius quod quamdiu appellant remansit in officio suo quia qui appellat non dicitur damnatus ff. de penis. l. qui. § ult. et idem cum status eius. ut interim fungatur honoribus. ff. ap. intpo. [illegible] innovand. oz. l. una § integra. et io sive prosequatur sive non prosequatur ap. excommunicato tenuit. et hoc recte procedit. quia ex. assignavit. sententia non appellant attente sive. et sic per finiam amisit oez iurisdictionem. unde si tulit post eam sententiam suspensio fuit absente hec ut dic. sed ista sit absens per empt notatum qui non potuit venire infra decem de terminum aut ditur aliquibus impedimento fuit [illegible]

uocatur quod quod eum secundum est. C. et permo eum [illegible] et ff. de iudic. si pretor et iij. q. v. quamvis. si appellans si non potuit appellationem suam prosequi ut sicut constitutum auditum nolens probat impedimentum C. c. cum sit romana et c. quod ratione et C. de tempor. ap. l. ult. § illud preueniens hec intelligit de tempore statuto a iudice ut ab appellatione. secus si de termino statuto a lege quod potest quis preuenire. ij. q. vj. appellatore dimittatur appellatum nimium non procurat ut appellante in commissionem impetrandi [illegible] j. c. oblate tacita veritate. s. quia tenuit impetrando quod tunc statutum sufficit a iudice ut a se ipso et careat. iste enim prefigi tempus ab homine non potest an illud impetrat. Sed nunquid tempus illud cedit in termino appellationis non currat tamen non est in mora. quia si vellet procedere non potest ut [illegible] dicit. et cui qui agere non potest non cedit tempus ut dic. l. C. de annali excep. l. i. § fi. quia maior quia primum in expensis C. c. reprehensibilis et inde cum commissio illum condemnatus in expensis s. c. j. c. ut debito Capitulum

Capitulum electione

Si appellans in causa appellationis appellationem non prosequntur infra tempus legittimum iudice [illegible] [illegible] et impedimento cleti.

Item ut moment[illegible] eadem

Constitutus in presentia nostra archidiaconus clarem. nobis exposuit quod claromontense decanatu vacante quidam canonici vota sua in episcopum [illegible] cui eius consilium aliis assentientibus in eum archidiaconus contulit decanatum. xi. ex canonicis sui appellantibus [illegible] quibus assue

ad appellandum [illegible]

[illegible]

damna [illegible] tempore

interloquend.

non tempore

Capitulum Constituimus

Licet appellans in causa electionis infra tempus legittimum neglexit prosequi appellationem, [illegible] non obstante impedimento electi cognoscat

[illegible]

Preter assensum om[n]i[u]m in electione/ cum
electores eius xxv. tu[n]c p[er] se/ tu[n]c p[er] p[ro]curatores
medio consentirent. Cum igitur s[an]c[t]i
marcelli presbiter cardinalis tunc ap[ostolice] se-
dis legatus per partes illas transitum faceret
et ut appellationi interposite ad nos
derogaret. s[ed] ut instructam tra[n]s-
mitterent ad nos causam s[an]c[t]i illi-
dii et s[an]c[t]i andree abbatibus com[m]i-
ssionem delegauit ipsius et mandauit
eisdem: ut parte contradicen-
te electionem dicam citarent ad
ipsum conditionis causam sue
in eius presentia ostensuram.
Intellecto autem p[re]fato cardinali q[uod]
sub ea forma fuerat appellatum
ne sine assensu om[n]i[u]m procederet[ur] in
electione dicam et q[uod] appellantes
ap[osto]l[i]c[e]. annum non fuerant prosecuti
nec erat propter quod eis esset biennium
indulgendum/ cum sicut dicebat tempore
legitimum simpliciter intra ad se ap-
destinarant. Sic potuissent saltem sol-
licitatorem ydoneum destinasse
ne tamen p[er]emptorias exceptiones co-
rum parte propositas. in[di]cem sub
silentio preterire. (cum v. e. c.) si nobis
constiterit archidiaconum facto episcopatus ex quo
mittitur sponte renunciasse/ nec p[re]d[ictum]
episcopum processisse ad electionem in ipsius
pretermissis predictis sine quibus ne
procederet in illa translacione uolu-
tatum ex qua mittitur. archidiaconus
proponit esse actum ei super d[ic]tam natu
silentium imponatis/ aliquin nomina-
tionem seu electionem tale[m] factam de alio. et
quicquid sint secutum ex ipsa de-
nunctis irritum et inane

Constitutio et i. b. de eo. vo. de ma. illiq
et. electi. venientes transtulerint et quidam
alij retinuerint penes se potestatem
eligendi. h[oc] dicto in ipsa translatione
quod quidam sine aliis ad electionem non
procedat. ut ibi d[icitu]r assensum om[n]ium
i. p[ro]p[ter] assensum om[n]ium requisitum
quia omnes sunt uocandi. e. de ele. quod
sic. et c. bone. ij. e. nec[ess]e uidetur
p[ro]pter assensum om[n]ium s[e]c[un]d[u]m electionem
non ualuisse appellatio. quia non est necesse
quod om[n]es consentiat quia sufficit
maioris et sanioris partis. t. in electionibus
tamquam uocatisfuerint omnes ut dicit illa
constitutio. quia ipsi et multa alia
uera illius c. j. de his quia sunt
a ma. pte. c. c. i. firmata forma
illius c. quia ipsi. derogaret quia
non poss[et] si uellet eo ipso appellatum
est a [illegible] ut dilatum negat b
de of. le. l[ibr]o. et e. de postu. bone. ij
Delegauit s[ed] certe potuit delegatus
delegare causam istam alij cum ia[m]
esset delegata ad ipsum p[er] ap. q. ib. e. de
officio sciebamus et c. b. jo. dic. q[uod]
ipsa c. in ea electionis n[on] appellat
ab electione. quia alii cognoscere possit
t dix. et melius q[uod] h[oc] facere non pot n[isi]
de consensu partium recedat h[oc]
interuenisse. adde ut tamen magis in-
structam mittit ad ipsum p[er] ma-
predicta et. e. de relat. l. i. et ij. ex-
cepit intimasti indulgendum q[uod] indulgendum
non d[icitu]r n[on] eo iusta ca. e. c. t. cum
sit romana. Sic potuissent s. e. de
elec. bone. i. et e. de dolo et c. cum
dilecti. Exceptiones dicas. indicat quas
statim subiungit. quia index eo
officio suo decursu tempore ap. amittit. et
de his mandat inquiri ne p[er]sonis
receptoris promoueat. ar. e. de elect.
cum dilecti. Sic e. de re iu. ap. l. ij. i. b.
et breuiter electio debet sapere iuris officium
indic. e. de elec. cum dilecti olim
et c. uel c. Renunciasse ip[s]ius

[marginalia:] i. recte electionem · actum · factum · mat[eria] · sic oportet · ad d[ic]tum · aliq[ui]n · i. sic ad · c. de · alii · p[er]p[etuo] · tamen · quia quia · ipsa q[ua]m · bone ij · c. capitulum · quia p[ro]p[ter] · ad p[ro]p[osi]tum · officio legati · h. c. prodesset · Cancellarius · mis. per de · actore [illegible] · appellat · per gradus · [illegible] · et p[ro]cedendum · cancellarium · debent officio · [illegible] · [illegible] · et eligit · appellacio · [illegible] · de relat. · de relacionibus · eligit p[ro]p[ter] · p[ro]gressum

q̄ oc. Remit. vii. q. i. quam periculosum et C. de pact. si quis. et i. conscribendum, amplius no(n) sit audiendus ar. i. de iustit. cum venisset processisse attendas fines compromissi. et ita intell(ig)it. S. de elec. cum dilecti et i. de confir- matione utili. [con]firmata ff. de arbi. l. pedius preter[miss]is predictis vi. canonic. sine quibus procede(re) no(n) debebat pro ut [con]pr[omi]ssum fuit intuslat(um) voluntas ut dic. R. lecd. statim. s. ab ill. vi. pen- dente electionem decanum de q(ui)a. et si dubi- taret an teneret n(on) esset alia facienda ar. q. d. q(uo)m dari. bu. ut. tu. pos. l. i. stric. notand. S. c. constitutus i. de in r. pa. illud vinc. Capit.

Si appellatur a confirmatione no(n) ex- pressa causa probabili. [con]tento sic effectu confirmationis p(er) hoc no(n) impeditur vel aliter frustratoria appello no(n) impedit confirmari possessione(m).

Idem cancellario mathu

Constitutis in presentia nostra decano sancti salvatoris et cantore meten. et i. methen. episcopus intimavit. q(uod) sit sal- vatoris [pro]positura vacante die electioni p(re)fixo p(er) patrem et f. et f. in virtute obediencie ac sub eius p(ro)curato canonicos adiurasset. ut s(ecundu)m d(eu)m et iuxta conscientiam suam eligerent de duobus. in q(uo)s pars eo(rum) iudicabatur oculos exten- disse. quem ecclesie et magis utile et ydoneum reputarent. Decanus autem cum duobus diaconis et sub d(iaconis) tribus cantorem dictum in [pro]po- situm nominavit. Cantor vero ipse q(ui) presbiteri officio fungitur et custos ec- clesie

[illegible] possessiones

Scolastico et magistro B. sac- dotibus et leuitis duobus et subd. v. te concorditer elegerit tunc electorum tanq(uam) a maiori et saniori par- te. c. s(ecundu)m eum de persone tue hone- state constaret predictus episcopus confirmavit et cum te vellet domi et investituram porrige(re). ut est moris. decanus ad se ap. appellavit q(uod) te in potentiam duxit allegans [pro]po- nendo te in partibus illis. quasi pe- itus in potente. in q(ui)bus [pro]positure possessio consistit. addens q(uod) aliter abiecit in presencia nostra q(uo)d tunt in presentia iudicis suspecti. voluit explicare. Nos g(ene)ro q(uod) constat eundem illam ap. cum q(uo)d sint expressa racio- nabilem n(on) fuisse talia aut tunc n(on) expressit et si dixit decanus q(uod) aliam vellet obicere coram nobis decernimus tue confirmationis effectum. n(on) debere p(er) ea sunt q(uod) proposita impediri. Si quid tamen q(uo)d te n(on) in modum exceptionis ad impediendum electionis et confir- mationis effectum. Sed in modum denunciationis vel accusationis duxerit proponendum. p(ro)p(ter) pacificam q(uam) pro- positure possidere sinis assecutus pro- nendi licentiam n(on) negamus. Constitutis et i. et cantore meten. ex una parte ad invicem tal. ad invicem loco invamici Rectin. n. q. v. si quis. pbr. mag. vtileny ad h(oc) q(ui)dem decime tem tunc. ille enim qui doctor et sacerdos

Capit. Constitutis. appellacio frustratoria a confirmatione no(n) impedit. vel et electionis appellacio possessionem confirmati no(n) impedit

possessione effectu confirmationis frustratoria a confirmatione

Jam est deserta

appellato

est eligendus .viii. q. i. licet .ff. cum apparacionis tamen gratia dicatur .xxv. di. cum vitam et i. q. i. missionem et lxi di. in sacerdotalibus et licet talis sit eligendus suffic. sit idoneus quia communem sententiam tollerarentur in prelato. Extra de elect. cum nobis olim et suffic. quia non sit melior .viii. q. vii. in gestem catholicorum sit amatoris amator quasi ad eius pa tribus. Unde multo debent prudentiores semper obtinere in electionibus. Extra de elect. quia propter et in aliis negociis etc. non a paucioribus ad racionabilem onus datur ut .i. de his de his que fi. unt a p. c. c. l. impotenciam impotenciam previous sex senectute vel nimia corporis debilitate hic repellit a proponente lxxv. di. florentinum archiepiscopus sed hic non obiciebatur talis impotencia, unde sed licet sit nuncque de racione potencie in electionibus sed dumtaxat sive nobilitatis sive ratione dignitatis etc. quia sic inquit in incestibus .xxx. di. si quis semper de .xl. di. non cogantur .xviii. q. i. qui contra partem in aut. de defensoribus et in fine c. i. coll. iii. et .l. de plen. de contra ff. de custo. et cu. reorum l. i. et ff. familiae herc. si quis fuerit et ff. de fid. instru. l. ult. et C. qui bonis ce. pos. l. ult. Sed quod vel ut paupertas afferatur .xii. q. ii. glo. quidem et c. secratis .xv. q. i. illa infi. et ff. de nat. et uxor. cog. l. i. § c. quod res strictissima. Extra. si omnes alie circumstancie pares essent, hic tamen satis potest recurri ad diviciacas sive potenciam ut per ea sublevetur ecclesia prima facie. Iste ponit hic quod non recurritur ad dignitatem cum unus est longe maior ex altera parte. Extra de elect. dud. Iste racionabilem ex hoc patet quod quis non tenebatur deferre appellacioni predicte quia licet alius sit potencior non fuit iusta causa appellandi cum

aut alius sit idoneus et sic potencia sine nobilitatis hic non prestat. Sed non de tulit quia dicebat se aliam velle proponere coram papa quod aliam exhibet licet sit tolli quod aliam exceptionem sive aliam cum proposuerit proponere coram iudice ap. quia expressim coram illo a quo appellaverit ut ff. de ap. si quo prescriptum et nova instra et allegationes possunt inducere in ca. ap. C. de temporibus ap. per hanc. Sed contra i. c. dilecto et c. ut debitus quia non admitti ap. non sit racionabilis causa expressa ut ibi dicitur ergo ut si illam non expressit pro ea non potest aliquam exprimere propter quod non appellaverit in contrarium dico coram iudice ap. possum opponere quamvis causam racionabilem volo sive illa expressa in ap. sive non et multo fortius si protestatus sum me velle tunc aliam proponere ut hic et si de eam aliam proposuissem hic fuissem auditus sed nullam proposuit quia non habebat quod obiceret. Intencio huius causa sui et sicut tunc illam admitto quia et si non opponeretur ipse ex officio suo tenetur inquirere de ipsa electione et merito electi. Extra de elec. ad nos olim et c. nihil est et c. venerabilem. Immo si adversarius negligens esset, sicut sed inquiro de concept. prep. c. c. pr. nec per subrepcionem quis adipiscatur honores. Extra de elec. cum dilecti quod non sit in aliis casibus ab isto dicit i. c. dilecto in hac fine quantum ad casum presentem et c. alii vero Jo. et Ber. colligebat ex hac licet quod in casu isto non potest opponi illa exceptio que fuisset expressa nec hic valere nec ea dum vacat. ut hic non fuit admissa quia cum fuerit in una presentatur calumniose. aliam proponere in q. r. placuit quod primo tenebatur. Non in modo ex acceptionis si c. de gests. per plen. pg

Epus non debet esse custos cartarum ... in ... debet ... pauperes ... ad ... audire ... et alios ... et ... tempore ... audire ... q. i. Epus

[illegible]

[illegible]

Idem Wigorn. episcopo.

Ex parte tua et ... quia cum Romae ad presentiam delegatorum iudicum non potest secure venire citatus, tu vel tui ... ad illos vos evocaverint, ad quorum presentiam vos periculosum esset ire, libere potestis appellare et si in litteris commissionis fuit appellationis remedium interclusum, vel iudices vobis assignent locum idoneum et securum.

[illegible]

Iusta causa appellationis ad impedimentum ut in parte vel in persona

si cum arbi. gl. no. solum de loco in termos in inimicitias Sed etiam si contat duas dietas. C. de restit. minori. Item nec ex predictam litteras e facienda citatio in q. n. meam n ex potk. missionem precepte de epis et cle. ar. Sed hodie C. de eum posset aut ut omnes obediant q. n. coll. y. et n. citatur qui ad locum periculosum non sufficit conare dicatur. C. ut lit. n. gt. attendens ia mihi Ex indicitur non ac iudicem posse revocare grauamen ut rogatum appellans recedat ab appellacion legittima. c. c. cu. cessa te. B.

Casus

Licite appellatur reus si non audiens recipiens procuratorem actoris non habet mandatum ut se pro per litteras citatum de quibus non fit mentio in secundis

Idem epo decano et precentori Roffensi

Significavit nobis magister hospitalis Eboracensis quod cum in quadam litteratum in qua sigillo continebatur sigillum capituli ad citaciones tamen aliud sigillum capitulum illud non est ut habere quemdam constituebat actorem. Sed licet idem magister allegavit quod actor litteratum illarum actor non debet admitti. et ipse ad indirectum contra litteratum contrariam a nobis ad alios iudices obtentam prius commenda non debuit per litteras potiores in quibus nulla fiebat mentio de prioribus convenire iudices tamen cum

processus huiusmodi admittere noluerit pro eo quod vocem ad nos appellationis emisit. Cum nos ita. ac cetera. Si nobis constitit abbatem talem coram aliquibus ad nostram fuisse audientiam appellatione revocato in virtute obedientie per appellationem huiusmodi nomine esse factum. processus et cetera

Significavit et j. ad citacionem faciendam s. quod capitulum citabat aliquos sigillabant litteras illo sigillo. Sed per illud sigillum non debebat constitue actorem ad causam immo cum sigillo noto et autentico. Et etiam cum citabantur mittebat nuncium cum illo sigillo. nec tamen sufficiebat sigillum ad litem totam constituebat actorem Sed ad hunc potuit obici hunc actori quod non erat constitutus de auctoritate archiepiscopi Eboracensis. Si c. convenerat quod ubi convenerat. auctoritas prelati debet intervenire. et si prelatus similiter agat ubi convenerat Sed hoc contra sensum c. C. de iudic. cum et C. de procur. c. i. ubi dicitur. Sed si capitulum agit contra prelatum suum ubi conveniatur ab ipso tunc debitum capitulo actor ad litem auctoritate iudicis ad instar minoris qui si vult litigare contra suum tutorem dabit iudex minori auctoritate constituta de aucto. tu. cum vlt. et instit. de curat. q. ultimo. enim ecclesia cum equiparatur minori et c. dicitur certa s. de resti. requisiti. ydo ecclesia equiparatur minori Sed agebat contra archiepiscopum. et contra rectorem hospitalis qui per archiepiscopum fuerat institutus qui dicebat ordinationem hospitalis ad se spectare. Et non tamen ita dicebat. Unde in casu isto archiepiscopo non prestaret auctoritatem c. g. s. et sic iudicis auctoritate potuit constitui per capitulum actor iste

Margin notes: appellacionem — Dictas — ad cetera — Actorem l. procuratorem — c. i. capitulum — plura capitulum — Eboracensis — actor — procurator — capitulum — procuratoribus — sad agendum — admittit — ceterum — creator — capitulari

sine procurator ut dictum est per
commentum h' allegato efficax esset
C. de appel. ex tenore et C. de procur.
c. p. et j. c. ut debitus ut eciam
alibi. et qui plura narrat in libello
sue execucionis per unum probat sufficit
sufficit unum probare j. de preben. cum
olim dudum et j. de electione accessit
et C. de appel. int. et ff. de condic. et
de fila. qui et j. de prob. ut pendula
ac C. de appel. ex parte v. de h' ff.
de execu. in cum teste .i. C. de appel.
olim, et C. de plur. h' C. ibi se obligavit
ad probandum utrumque ut
ibi dictum h' et sic utraque istarum
exceptionum legitima fuit ad appellandum
et extra ad maiorem prelatum
et in ea procedatur. b. Capitulum
licite appellat reus si non audi
petentis declaracionem rei petite in libello
et h' C. de li. ob. c. ij.

Idem magistro G. archid.
et v. normano canonicis
sue ston.

Significantibus t. et k.
fratribus nostris fuit appellatum
declaratum et cum inter ipsos
ex una parte et v. ex altera
super quadam terra coram iudi
cibus delegatis questio verteretur
ipsi tamen plures habere haberet
ut terra illa super qua questio verte
batur ondere tenere eisdem a
iudicibus postulavit quod cum ipsi
facere denegaret ad nostram audienciam
provocavit. Quo circa mandamus
si ita est revocato in statum
debitum si quid post appellationem
huiusmodi nominibus attemptatum
Significantibus et j. h' de c. pon.
C. de libelli oblat. et j.e. expoint.

q. tamen ipsa fuderit et ita pro
nunciavit h' si incidenti sive emer
genti h' ideo non esse incidens si per
nos emerge de h' plene dicam
C. de ordine cognicionum capitulo primo
Capitulum
Iudex a quo appellatum non potest statuere terminum
appellacionis ad appellatum prosequendam
quod si fecit terminum ad se prosequendum
coram iudice ad quem mittere statuisse

Idem ab'e epo. de luc. et de
monte. molli abbatibus

Ex insinuacione prioris et
canonicorum sancte barbe.
nobis innotuit. quod cum inter ipsos
ex una parte et w. camera
rium de calgari ex altera super ec
clesia coram iudice or
dinario quo vertetur. et idem
camerarius ad nostram audienciam a
ppellavit appellacioni tamen non
deferens dictus iudex quem tam
illius iudicatum fovere proto
quondam electo qui salsu
us dicti camerarii in ecclesia ea
fuit reduoctatus. statuit terminum
appellacioni prosequende ut ad festum
beate marie
purificacionis utraque pars
esset ab apostolica constitucione sua
illius nos non potuit legem
imponere ut enim tenemur
dictum terminum expedire. cum sit
legittimas factas libus tamen
in consistorio principalis sperat
inferri absque dampno monere
intacta permaneat donec ipsa
faciat introduci et a prote
ribus dicimus iuxta morem

Marginal notes (left): int. et .. / ... et .. / de ... / ad ... / de..acioni in libello peti .. / ... / ... / ... / ... postulaverit ... / provocando ... appellantur

Marginal notes (middle): ... / ... capitulum / .. / ... / ... / ... / ... / ... / attempta ...

Unde ho incidens est quod oritur ex constantis negocii ... in parti dendo
petendo et ... indicata ... de ... que obest matrimonio
sed emergens quod est que oritur ex constancie iudicii ... delato
dilatoria ... incidens ... emergens ... ...
attemptatum ... / a ... i.
... ... / ...

iutiu aut mutuo camerali
puemos mutuo cormuos nec ipo
usqz ad tmi legitimum expecta
to impetrauit lras et recessit
quia n fraus et dolus alicui
patrinari non dz. ar. oz si
est ita partibus convocatis
audiatis causam z cetera
co infirmacom co . advocatum sunt
cons simulerat quod dicat q iudex
possit recusari. si advocatus p thal
tonis d quesal oz no c sufficiens
causa recusandi. o. de of. iudic.
c. i. si altera pos cet genesal
sive familiaris iudic. tunc pos
recusari. o. de of. dele. insinuate
de rescr. visa hic fatur non potuit
quia non est impone legem domino
ppe ut hic dic. et . q . q. v. ante
rom et c. ad hic non potuit si
vi di inferior et o. dederit. mino
tuit. ff. de mio. mmor. ff. adtre
ille agno. c. tempestivum et d
de maio. et obe. cum inferior po
pectato de tmio constituto. d . ex
ii o. c. psonas . quia tales iz tg
ut ibi dicitur. oz de quo tmio
intelli q dic hic de anno appel
tonis no pot intelligi quia tg
ille pot bene preveniri dummodo
ad usualis minimum no pturbat
j. c. oblate jo intellat tmi istu
de tmio legali oz de illo no pot
intelligi quia si prosequitur ds
appellacom usqz ad a mi pocta no
pot psequi tpe rata manet sna
ut infra procedit in principali o
e. cum sit romana cet et ucte c
ut intelligatur de tmio statuto
a iudice usqz intellugerunt q usque
ad festum purificationis altea pro
capitale debebat. nec cum debebat
lras impetrare. quia cum no fecit
no valet lre cum tmi illum impe
trauit ut hic dic et o. e. sepe et
sic tmi iste statutum fuit ad p

sentandum se iudici. iz alia sunt sz i
terius statuerit tmi ipi. et sic
quia no potuit statue tmi illu
valeat q statue potuit. quia si
si iz ut ago. valeat. et vale pot
c. plus vale quod . l. i. et ptotum
et q dictale tmio intelligatur pz
ex lra ubi dic interim aut re quasi
ante tmi statutum ab ipo iudice
venit. no valent lre audiatur tmi
ut si de suis statuit lre camerali no
valeant ut o. c. sepe et ipsi pro
cedant in ea sine iurisdictionem alio
quin remitter ad iudices camerarii
et puniuntur in expensis. o. de
raptoribus. cet.ecium et o. de dolo
et q. ex lit. Dapne
Cum contra iudicium ex reciste
bus tamen appellat ad sedem esse in sua
possessione turbetur molestetur restituitur in eod
statutum in quo erat tpe quo appellasse
emisse

Idem Roffen z lodo
uien episcopis

One me. O. de camera
psona eccle de sancto vinc
vnnisse carmo ingsso abbas
sancti aug. catunien ei dem
ecce q ad se assert ptine
pmo p quosdam monachos
so pseipsum possioz ingre
ssus ab nos plmer potez
ap. emisit. ne quis eum
sup possione ipius ecce pre
sumet molestare. Cum q
aliquidiu pdcam ecclesiam p
tifice possedisset quidam clerici
ci catunien dioc. ipm abbatem
et monachos de possione ipius
ecce pviolentia eiecerunt.
procurator vo archid. posuit
ex abuso q defuncta psona ecce
archid tmi detur eius custodi
nnio archid qm sunt pro

agit
iudex
vel
bolla
pom
lecit
enit

Nota Ma
neria ... est
p omnia pom
aut villa
de Raymond que
rela

Si lre no va
let ut agit
valeat impetrand
vale pt

estimabit

Dapne

si ptea spoliat
appellat

Bone memorie
ottho
de camera

apparet

proteris
.i.
maiores

de possessione
omni nomine
possidendi

eiecerunt

prava

tpe tam de iure comi q̄ de ge
nerali consuetudine. tam in
illa eccl̄ia q̄ in alijs ministe
dioc. h̄ iure semp̄ usi fuint.
pterea prefatus O. nomine archi
di. ecclesiam possedit eandem
ut pote. qui ei unam procu
racionem et v. sol. nomine ecclesie
annis singulis exsoluebat et j.
premissis g̃ diligenter inspe
ctis predictos abbatem et mona
chos in eum statum in quo tpe
ap. fce cum similibus et plu
ribus causis ad nos legittime
interposite fuisse noscitur pote
statis partis utriuslibet saluo
iure determinus reducendos
ac fructus medij tpis consu
ing pariter assignandos eisdem
bone mem. et .s. ingressus in q
male .s. de prebendis pastoralis cum
& inst Pauli hec ecc eis concessimus
ut eidem pasto. uel inst clericus p
mortuus eorum nomine possideat
O. de restit. spoliatorum cum uen
issent. uinc. de iure tm hec eius inst spe
ctat ad ipsum de iure hoc di.
in plebibus .j. de instit. cum ue
nisset ijmo poterit ad archiepm
ut ibi de qua archidi. h̃ habebat ex
donatione archiepi nomine archid.
et ita archidiac. intelligebat po
ssedisse pallium. qua qui pallium
possi. possedit intelligi iustit. de intdat
q̄ possede et O. de h pe. si diligenti
h idem non fuit sufficiens quasi so
lucio pensionis nec d̃nio nec po
ssessione probat. nec priuat alium sua
possessione O. de fide instru. in addicione
as si et O. e. ps. cum bertoldus

ff. de acquir. pos. quius .c. i. Jo. in eccl̄
statum O. cum abbas et monachi
spoliati fuissent p laicos illos et
no p archid. quo quaret eis inter
dictum vn ui. bz q archid. qui
nec etiam in ferisse eis ap. mo
chorum. et sic c. g. O. de res. spol.
tum ad sedem ipsius post dicit q
monachi restituntur. hic no com in
edicti O. indic. q̃ss. ar. u q. i. in
princ. v. remoue tag qui successit
vaili defuncto et seisita constitut
ipse q abbas possidebat cum appella
fuit ab ipso interposita uel forte h
statim fuit p laicos mandata
archid. ut ratum habere. unde te
ff de vi. et. vi. ar. l. i. q. de restit
q. O. et si quis et O. de resti. spol.
cum ad sedem. lau. ul quia spol
archid. recep. rem q̄ monachi erant
spoliati et .t. successit in uicem O.
de resti. spol. Gepe et O. de iudic. q̄
...de et h̄ uerus pnto unde tenetur
ad ipsam rem restituendam cum
fructibus medio tempore perceptis. ut
ff de re. et no solum perceptis. ut
hic dic. sz qui percipi potuerint
O. de res. spol. grauis. et quia p
ap. et re recep. ab ext laicis vn
omnia restituuntur in pristinum sta
tum. a tpe ap. fce. ex questibus
ergo sufficit q sit probabilis cā. ap
sz no sit uera ul uera. et dic q
tar. inbetz dz esse que si esset probata
uel legitima esset tunc uz appello
j. e. ut debitus

Si eorum priorem suum quis itenerat
ad ipsi. ap. expectare licet ita q̄ sua ps
eorum cum lata non tenet

Idem S aug. z sti georgij prior
...j. z h. prior z mo
chorum Cantuarien. ecclie
...nuntij retulerunt q̄ tu prāt que
...us prem et monachos

et continuat archiepiscopum
super capella de lameth[?] ... uertebatur
ab ipsis ad se appellationem mittentibus
idem archiepiscopus post iter
arreptum in eos excommunicationis sen-
tentiam promulgauit cum
aut plures sit ad se appellatione sede
prouocatum quod iis et ipsis post dictam
causam ad eo et remissam
his intelligatur ad sedem
apostolicam prouocatum. Sed si
est ita. Quid ergo et hec dementie
tis excommunicationis vinculo non tenentur
Dilecti et c. sede prouocato cum plures
sit demonstrat quod ubi dicit ff. de
edil. edicto. sit tamen cum ei qui et ff.
de legibus de quibus in fi. extra c. ad
audientiam. et i. c. ad nostram. et
sede remittat quinque[?] iuri suo j. de
hiis que fiunt a maiori parte c.
ex ore extra de cons. de gratum et
e statis meum xxij. q. v. cauete
a statis consentit quis j. de concessione app.
prebendas. et ipso sede consentit quod
malis plurimum de sententia. v. quid aliud
est quam tacendo terga prebuisse etc.
et statis probetur quinque[?] ingt[?] ...
xxxviij di. presbyter. et viij. q. ij. quod
statis etiam ratum habemus[?] reuera
tamen hic l. in continuauit et ita
sit non tenet excommunicatio post ap-
pellationem j. de sententia excommunicationis. sic non tenetur
excommunicatio. post appellationem j. de sententia ex-
communicationis sic non tenet excommunicatio
post iter arreptum ad papam sed non est
ita in archiepiscopo. quia papa vocatus in
plenitudinem potestatis. alii in par-
tem sollicitudinis iij q. vj. quamuis sit
extra de usu pallii ad honorem. Jo. di-
cit aliam rationem ... ut ad ar-
chiepiscopum per querimoniam sed hic est
[?] ... j. c. sollicitudine et extra de
off. or. ad reprimendas sed in[?] quia

arreptum non sufficiat pro appellatione
nisi iusta causa allegetur talis que
si esset probata de iure c. ut debitus
cum aliter non valeat nomen appellationis
Sed post diffinitiuam sententiam non
sufficiat iter arreptum nisi vna voce
appelletur quia est oppositio arg. j.
de sententia excommunicationis pastoralis. quod ubi non
precedit iter arreptum. sufficit in parte
decisa. aliter una vox uiolans[?] opponatur
et in scriptis etiam appellando ij q. vj.
forma et ff. de ap. a sentencia si sed ad
hoc an sententiam sequam post quam excommunicatio
post iter arreptum. et ita propter hoc
ars[?] excommunicauit post ap. ut hic pro illa
archiepiscopus non poterat esse iudex
in ipsa causa cum inter ipsum et c.
cantuarien. esset controuersia super ca-
pella ista. s. de nouo opere nunc. c.
ij. pro qua controuersia monachi isti
ibant ad curiam. unde excommunicatio non
tenuit post iter arreptum. et sic non ob-
stat quod dixi iter arreptum non sufficere
pro appellatione in modo. quia hic non
erat iudex archiepiscopus ut dixi et
etc. ideo ... si capitulum haberet
causam cum episcopo ut si capitulum ad
archiepiscopum pro causa illa mittat et
episcopus excommunicat nunc post iter arre-
ptum quod sententia non tenet. cum archi-
episcopus in hac causa sit iudex quam episcopus
ut dicit in sede cum archiepiscopo ut dicit[?] ...
Clausulam appellatione remota omnis
appellatio remouet ut probatur quod
non est concessa sed excommunicatio appellat.
nichilominus denuntiatur et beneficiis
prouentibus spoliatur.

Idem episcopo Helien.
Pastoralis officii diligentia
etc. Et similiter intrinsecus[?]
quod inhibetur ap. in rescripto
frustratoria tamen inhibita intelligitur

Capit. Pastoralis

abrogata

attendentes

Nos igitur attendentes quod per appellationis frustratoria etiam si non fuisset interposita, negotium non debeat impediri. Unius quam quilibet per revocatione intellecte remoni qui a iure non indulgeret compescere. Sed si appellans fuit gravatus in iniste gravamen unius per superiorem potest emendari. Ymmo quia multociens quis ad tempus per appellationem legitimam amoveatur suus quo ad aliquem eius articulum committitur potestate. Consuluisti nos utrum si quis ex diocesi sua immodalis an denunciationem ipsius ab ea tamquam minus rationabili provocata in eo tamen in quo interessimatur appellatione. Unde optimum esset curavit provocare eo quod per appellationem interpositam contradictionis in diocesi denunciasse ipse denunciare possit eundem. Et ad tempus ecclesiasticis beneficiis deitur spoliare. Nos itaque unius quod cum excommunicationem et comminationes secum trahat et excommunicatus per denunciationem amplius non ligetur. Ymmo excommunicatio denunciari potest licitus aliis evitari et illi proventus ecclesiastici iure subtrahuntur.

tam ecclesie eius denegatur pastoralis etc. non indulgentem ar. quod omnia intelliguntur per textum quod non inveniuntur in iure concessa etc. et infra de transactione c. ex parte et licet compescere indulgere appellationi et si remota sit in scripto si denegetur restitutionem spoliatus etc. de rest. spol. conquestionem. Item si non mulieri ad mitti recusationem consanguinitatis etc. postremo. Item si non fiat copiam rei petitam in libello etc. significantibus. Item si citat partes ad locum nocivum etc. ex parte. Et cogit partes litigantes coram delegato suspecto etc. de off. del. sicut communiter multa possunt assignari in quibus recipiatur appellatio licet sit remota in scripto. Et ideo permittit appellare sine antiqua iura admittebatur appellatio licet in iure non reperiretur dummodo non esset manifeste frustratoria et que interponitur in ista. Nos igitur attendentes quod per ap. frustratoriam et si non fuisset etc. i. manifeste frustratoriam. Ar. si licet qualemcumque exceptionem potest appellare dummodo non constaret ipsam frustratoriam etc. de ab. manantes et pluribus aliis c. ibidem et c. personas et c. pervenit etc. cum sit. Hodie ubi sit remota appellatio non in scripto non potest appellari probabilis tamen fuit allegata talis quod si foret etc. Item sive sit concessa iure sive non tamen quod appellari dummodo sit probabilis licet ap. s. c. ut debitus et ita constitucio abdicit hunc dictae hoc. si quod si causa probabilis quam appellatum non sit concessa licet quod ap. si sim habere dicte non valebit et quid apertum remotio appellationis hodie dicetur quod c. ut debitus. Emendari i. non enim debuit appellanti

Marginalia (left): Correpcionem negocium; Genus et rogatus precepit; Et spoliatum; Sollempnis in se latam; excommunicationem; denunciasse; spoliare i. privare; i. privare

Marginalia (middle): nota; nota deprehenso; in iure sedatione; ad iudice potestate; vel incidit; et suspensum; i. frustratoria; ad appellationem; potest

Lower margin: Hic innocens cum patribus ... et invitatur ... et ingraciatur ... a pecto ... et alios ... ita ... et pro ... dicte ... vel a iudicem ... de ... potest

Jbesse q non fuit sine appellacoe d' latum . cum appllo eius iusta fuit ij . q . vj appellatore et c . c . sepe . hoc uo non stamus hinc Oz et q dicitur j . c . ut debitu et iudex teneat appllo sine grauamn in iure sit co fessum sine uo . ad tempus que cu appllat a iudice ordinario super ali qua causa ad tempus . ut exemplo . ab ipo quorum adullum articl Oz in alijs recaid iudex . et tu pote te illa causa pot enim si noluit in alio eu causa suspectum recusare c . c . ad hoc . si in una et c . apposuit . et c . cum teneatur et j . c . t . ro mana c . si uo . In eo casu . tau hoc ido dicit p causa notoria in quibus non admittitur . ap . c . c . cum sit et c . consuluit Dormitasse s ue ul terius sit procedendum qua applloy ut poterit extinguitur pronunciatum ff . ad tuth . l . 1 . in fi . excutionj q eo non est sufficiens quali uo appllatum a sna excomunicationis nam quis absoluitur ab impetitione alium hinc sna trahit secum executionem et tu ab ea appllatum c . de except . si significauit ab ex ceptore appllatum si moss procedat ij q vi c . ab excutore . t . pz . q ad consultationem Jtem sna furti tra hit secum suam infamiaz . ff . de furt . uo . pot . et ff . de his qui uo . infa . furti . que e grata . p . hispanus dixit q dd ligat et ij homo vi . q . iij . nemo sibi de sc a principe non appllatum illa in ulor rato ut homo restat p mi num parendo hinc que sine uin q . l . stich . xi . q . iij . quid ergo ut magis timeat disciplina ecc de dyo q constitutio ecce hoc facit ut mag timeat sit eni constitutio hoc facit q sna q sna que ato ligat quo ad eius effectum tardius

ligat ij q vj . anteriorum et xi q . iij . cum ap . Oz jo . mr . q non sit dra int sna excomunicatos s et alias snas . ymo idem virtus enim dico excomunico te statim eo excomunicatus ita q nil aliud e inte idem e in dico condemno te . ut solua x . illi sna statim eo condemnatus et si appllet in ab ista sna condemnatio non remouetur p ap . ymo re manet condemnatus quemadmodum appllo sicut ille remanet excomu nicatus appllat q pz p snaz appllo s in qua dicitur confirmo ul casso primam snam et sic sna semper durat utrosque can in alijs snis appllo retardat id q uo dicit s so lucionem ul tardicom rei de qua con demnatio fuit est qua vz est istud esse condemnatum Oz uo e vinis ad hunc soluisse et si statim conde natus soluit p ap . ut relevaret talis ap . u inerentur const ap . ff . de ap . cum ex causa Oz in exco municatione ideo est q ap . posset retar dare veius effectus sicut est ut c . q uenit in condemnatione soluatur sna ad hunc agit et finis excomunicat sit excomunicatus . et in ipa probacione statim p uenitur ad istum finez Oz in alijs snis et condemnato ribus u statim p snam consequitur si nem . l . iudicatum . et appllo impedit solam executionem c . de of . in de l pastoral . qua ad hunc opus fco Oz condemnato facta sit Oz in sna excomunicationis uo e opus fco quo ad sui effectum u ut publicetur c . secum trahat ex hoc pz q sna ex . ul statim ligat ul statim inlla e Oz quid si quis excomunicatur p ap . probabilem aut ille excomunicatus sna excomunicatus est j . de sna ex . p tuab et j . c . dilectus Oz q in sit ex iudex applacionis remanet appllo

Primicerius

non tene[n]t[ur] ergo p[er] consequens pronu[n]ciavit excommunicatum te[n]uisse. Nos q[uod] s[ed] dubitat an talis excommunicatus teneat ut no[n] confirmatus pendet an teneat sicut ex futuro eventu pendet an teneat [illegible] de fi[deiussoribus] et male. l. fimitatis unde hic argumentatio no[n] [illegible] iste enim est excommunicatus [illegible] ap[pellatio] probabilis q[ue] si probata est re[vocatio] excommunicatio nulla [illegible] emissionem. ergo pro excommunicato non est habendus [illegible] excommunicatio est [illegible] sententia [illegible] ligat sententia [illegible] ut statim nulla est [illegible] talis medio tempore adeptus esset [illegible] no[n] [illegible] q[uod] est privatus [illegible] ipsum p[ro]babilis [illegible] certo [illegible] de sen[tentia] ex[communicationis] sacro. [illegible] intelligi [illegible] communicatum et in omnibus sacramentis [illegible] et quicquid tunc facit valeat [illegible] et C. de testa. l. [illegible] medio tempore statu eius integre ff. [illegible] ap[pellatione] pen[dente] [illegible] ut damnatus [illegible] appellavit ff. de penis l. [illegible] Subtrahant [illegible] enim extra ecclesiam [illegible] ecclesie possit [illegible] et [illegible] tamen [illegible] dico enim [illegible] de bonis ecclesie et [illegible] ponitur [illegible] sententia [illegible] ff. de re [illegible] ut ex[illegible] mendicare [illegible] male [illegible] et publicas [illegible] debeant laborare ff. de [illegible] Item istud potest intelligi [illegible] in sententia excommunicationis [illegible] bona ecclesie ei subtrahentur [illegible] excommunicatum [illegible] relegato ad tempus no[n] subtrahantur bona [illegible] ut C. de penis l. deportatos sic et in excommunicato [illegible] ut nam [illegible] aliquis [illegible] potest [illegible] stipendia ut C. de [illegible]

[illegible] sententia [illegible] q[uod] illud [illegible] in [illegible] est excommunicatus [illegible] ad [illegible] xi. q. iii. c. ii. et iii. et iiii. q. v. [illegible] est idem in suspenso ut suspensus est ab uno ep[iscop]o suspensus [illegible] ab alio [illegible] si est suspensus ab ep[iscop]o [illegible] illa sententia facit [illegible] xix. q. ii. [illegible] ff. de [illegible] et [illegible] relegatorum [illegible] interdicti [illegible] possit [illegible] distingui. utrum suspensus est [illegible] irrogat infamiam ut tunc [illegible] suspensus si no[n] irrogat infamiam [illegible] suspenso [illegible] ff. de postul[ando] [illegible] primo dictum [illegible] sententia suspensus [illegible] debet [illegible] ep[iscop]o [illegible] de [illegible] et sic [illegible] excommunicato [illegible] [illegible] si suspensus est [illegible] tunc dico q[uod] in [illegible] potest hic [illegible] ar. [illegible] quicquid absolutus potest [illegible] medii temporis [illegible] gre [illegible] iniuste fuit excommunicatus [illegible] iniuste [illegible] si [illegible] et ff. de re [illegible] de [illegible] sententia [illegible] si iniuste fuit excommunicatus [illegible] potest ut C. de re[illegible] cum delegatus [illegible] distinctionem optime [illegible] de sen[tentia] ex[communicationis] sacro. alioquin [illegible] restitutionis facilius [illegible] facultas venie [illegible] delinquendi [illegible] est iniusta pena [illegible] solet [illegible] ff. de [illegible] pene ff. de procuratoribus [illegible] procurator [illegible] Jo. ego credo quicquid dicit Jo. [illegible] ponitur [illegible] [illegible] excommunicato in nullo sic [illegible]

Respondeo q[uod] [illegible]

De [illegible]

Glosa [illegible]

Excommunicatio ligat [illegible]

adlete [illegible] ad mortem

Capitulum

Si excommunicatus ab ep[iscop]o postquam appellavit ad [illegible] causa [illegible] ad archiepiscopum [illegible] archiepiscopus causam audivit [illegible] archiepiscopus [illegible] ep[iscop]us potest appellare

[illegible]

contemnit clauis ecclesie cum preci
piendi non est iusta forte vel fame
perit tunc debet subueniri ei quia
ab hoc potest ad ecclesiam redire

Capitulum

Si excommunicatus ab episcopo proprio
appellauit ad papam habent causam ad
archiepiscopum deferat appellationi remittat et
archiepiscopus de ipsa cognoscat Si vero eo
principaliter facto vel dato non remittat a
papa tunc archiepiscopus non potest cognoscere
et si cognoscere vellet posset episcopus appellare

Idem episcopo Parisien

Solicitudinem pastoralis
officii et cetera. Sane sic gi
sicut recepimus duobus
coram episcopo suo litigantibus
bus, altero eorum ad se ap[peliantem]
appellasset, episcopus appellatem
reputans contumacem, ipsum
excommunicationis vinculo innodauit, qui
coram metropolitano de episcopo
sibi petiit iusticiam exhiberi
asserens quod post appellationem legittime
ad nos interpositam ipsum excommunicauit
cauerat, et petens se ad ipsum sta
tum in quo fuerat appellationis tempore a
metropolis reduci, desimiai
videlicet absolutum, adiciens
quod cum appellationi non renunciabit ob
iecte sed prosequi volebat ea
dem et cetera. // Nos quidem inquirentes
sicut metropolitanus de appellatione
ad nos interposita cognoscere
omnino non valet. Sic nec de aliis
si post appellationem fuerint inno
uata, dummodo de aliis co
gnosci non possit nisi de
appellatione pariter cognoscatur vel
de hiis qui appellationem tam contigerint
[appellationis]

[cognoscatur] dinoscuntur. In quo casu si me
tropolitanus ad cognoscendum par
tes suas interponere forte presumpserit
similiter. / Except. possit ad appellationem
sicut consolare quia ad officium
eius quem de appellatione cognitum est
pertinet prudenter corrigere quod
ex ipsa inuenerit attemptatum.
Si vero notorium existeret quia
datum indiscretum episcopus fuerat vel
iniustum, tamen non teneatur
subditus obediencie, ac per consequen
tiam ei liqueat euidenter
subditum legittime prouocasse,
posset archiepiscopus auctoritate metro
politana declarare subditum inno
nabiliter extitisse anathematis
vinculo constrictum. Cum autem
excommunicatus qui appellauit infra
prescriptam formam coram ar
chiepiscopo deposuit quod episcopum quoerit metro
politano ad cognoscendum de ea potuit
interponere partes suas, cum ille
appellationis prosequendi renun
ciare tacite videatur. Sed si tu
nunc sicut appellationem se velle pro
sequi protestetur, non est tenendum
aduersa petens et dicit quod ius au
diendus. Solicitudinem et cetera. Bartholomaeus
Cum super quibusdam que sunt vitenter
metropolitanus de hiis quod cog
noscere valeat et cetera. Cognoscere dubitatur
causa fuit hoc quia hic fuit noua
iniuria. Vnde opus erat noua querela
ff. de exceptione rei iudicate. si mater. quod eadem
Sed secus est quia et si sit noua in
iuria tamen pendet ex precedenti sed
non possit de illa cognosci, nisi co
gnosceretur de appellatione Extra de officio ... simplex

teneamur. et sic p3 q si suspendit
iurisdico dey in principali et in acce
ssorio s. c. pro q pterea. sicut delegato
principali delegatur accessorius. S. de of.
del. pterea et c. prudentiam. p° arg
S. c. pro. q. i. l. Ruffus. sicut nec dep
ud. dnu pe. S. de iudic. cum veni
ssent. ii. de eo ad papam delata S. d
del. li. nec decad spali alij comissato
de of. lega. studuisti et ff de iudic.
iudicium. vinc. et c ar. q idem e in
accessorio q in principali ut j. c. pro iur°
tam hermint solucom. in quoib que
uterum q epe appellaunt ab archiepo an
teneat app. epe possit S3 q° pot epe
appellare. cum ipe dicat appellom illius
nullam. et quo commcalut eum p
illam ap. So. io appellat qua si appello
e aliqua p priore ad q e appellatu
d3 cognosci et corrigi. q p[illegible] mus
legittime fcm 3. qua cessit metropo
litanus procedit et inveniet epm
in culpa puniet illum et io audit
appellans tamq cuius interest. vinc. S[illegible]
S. c. qua fronte q de hijs p. uo audit
epus appellans nec absoluatur excoica
tus ab ipo S3 istud intgr. de eo qui
petebat ab archiepo absolucom offeren
do cautom et io notz i appello epi p
periculum ne decidat in excomunicato nec
qua eius no interest ne absoluatur
q vo appellat ne cognoscat utr iuste
iuste ul iniuste excomunicatus. et eius
interest nec archiepus debet cog
scat. sunt enim omino diuersi casus et
qua iste no uult recede ab appellon
vnde no pot se intromitte arepus
si vellet recede ab appellon. hi possz
arepus interpone partes suas et co
gnoscere de illa excomunicacom et illud
absolue S3 q° iudex no pot i cog
scere de ap. ab ipo fcm sic cognoscit
an sua sit iurisdicio ff de iudic. si
quis exceptiona et ff si quis ius
no. uo iericit l. ii. et S. c. cum pri

id no pot cognosce de ap. qz et si
probabilis causa expostea e in ap. la
exemptus e a iurisdicon illius. et 3
illi suspectus. ut c. ad hr. si v. pro
et psumptio e p illo qua semper
vellet iudicare p sua iurisdicon et
eadem ca e qz arbitri cognoscit
de suspicom et no ipe iudex S3 nd
dubitatur de iurisdicon secq h q
de hr ipo an sit iudex cognitur. qua
semp psumitur pro iurisdicon q
dum in glud dubitatur ex quo apparet
de loco ul ordinaria iurisdicio S.
de sptus. sr lis insi. S qud notoru
q en ad no hz iurisdicom si
amd e notoriu. tunc hz ut S. e. p
ueniat. exiscit et hr mint solucom
secunde q oib que sunt utrumq ar
chiepo denunciare debeat. istum ab
soluturum. si inuenerit enim iuste
appellasse appellasse denunciare S3
unquid pot pronunciare sumam epi
et iustam. ul denunciare illum no
ligatum iudicetur q sic q enim
notum sit ei eum deliquisse
hz non credo qua sic pronunciaret
ap. fuisse iustam et sic usurpat
officium si iois sud vellet renunciare
appellom suam tunc archiepiscopus
posset pronunciare suam iniustam iso
pronunciaret suam nullam fuisse et
denunciaret illum absolutum qz a
pello legittima processit. S. de of.
del. cum contingat. cum aut in
dat iur solucom q plurit sed
et c. So. pe questionis que sunt
utrumq metropolitanus cognoscere uelit
de hoc questione qua sit iste ap
pellans contra episcopum et ita
ingratus pot facere iniuriam subdi
to. ff. ad l. aql. q ad3 q. ingratus
et ff. q metus ca. l. iii. denunciare
si. e d'mo. iur. si quis et S. de
of. de leg. gratum et j. de hijs q
fiunt a maj. parte. c. ecce. v.

a [illegible]
Meliug
et vnic
qua suspit
croni
delo
gato
pnciare
h
dicit

[illegible] Hancke de [illegible] martino [illegible] pert a [illegible] [illegible] nobili
Elizabeth de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] agros [illegible] Elizabeth
de [illegible] de anno [illegible] in valore [illegible] [illegible] annis [illegible]
et [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] Hancke et [illegible] [illegible] mathia de [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] post
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Monuisset et c. Dicit [illegible] ... [illegible]

Per appellationem legittimam principale cum accessoriis suis ad iudicem appellationis defertur ... [illegible]

Idem episcopo et cantori Trecen. Dilecti filii decano altisiodoren. ac magistro N. altisiodoren. episcopi procuratore in nostra presentia constitutis idem magister proposuit quod dictus episcopus prout domus dei in sua dispositionem plenariam obtinuit dignoscitur decano et [illegible] facere melius mancipatam pro eo quod bona quedam eiusdem domus que fuerunt subtracta restituere detrectabat per quod ab eodem episcopo fuit excommunicationis vinculo innodatus et supradictus decanus episcopo

Monuisset ut ea restitueret vel saltem redderet prout [illegible] quod ad iurisdictionem suam spectare firmiter asserebat. Episcopus metuens ne decanus aliquid in suum preiudicium attentaret se ac suos statum ecclesie ac civitatis protectioni metropolitani superius ad eius audientiam appellavit. Verum decanus post modicum tempus interdictum huiusmodi promulgavit ut episcopo presente in civitate a divinis in altisiodoren. ecclesia cessaret. Post modum vero die ap[pellationis] [illegible] comparuissent et partes coram officiali curie senonen. decanus allegans quod appellationi ab ipso interposite ideo non debuit deferendum quia prius supradictus monitus ad hoc tenebatur, ad nos vero appellationem emisit, officialis autem iudicavit interdictum introductum a decano post appellationem episcopi promulgatum et [illegible]. Contra quod idem episcopus diversos modos expressit secundum quosdam decano passus fuit se captione prebere iustitiam exhibere ad metropolitanum se appellans decanus non potuit post hoc ferre sententiam in dictis et eo sententiam ipsam ab eo post appellationem legittime promulgatam irritam determinamus et inanem non obstante quod decanus ad excusationem suam quasi valendo proposuit quod

[Q]uum super episcopus appellasset sententiam tulerit, tunc effectum ad tempus duxit suspendendum, cum interim appellatione interposita procedere non debuit ad sententiam exequendam officialis processum qui post appellationem hinc sententiam interdicti in ecclesia et manere detinent temerarium iudicantes cum post appellationem ad nos interpositam nil debuit innovari. Preterea licet ex eo quod sententia in decanum per episcopum promulgata rite lata prima facie videbatur predictum officialem esset prohibitum ne sinaretur in ecclesia interdictum, et decanus ne celebraretur in ecclesia presbitero de divinum officium inderetur perturbare, quia tamen post appellationem ad nos interpositam ex parte decani tunc etiam officialis duxit deferendum appellationes concedendo non solum principale negotium sed accessoria et ad nuntium referebatur eandem sententiam post appellationem hinc promulgatam decanum viribus caruisse. Verum licet archiepiscopus post appellationem potestatem de qua sibi per officiales litteras innotuit decanum denuntiavit evitandum, demum tamen canonicos qui sanioris ducti consilii tenerent eidem, ut appellationi ad nos interposite magis deferrent,

actionem ab archiepiscopo fuerit defecit inculpabiles iudicamus. Dilectis filiis et supra de treuga in hoc non incidit in canonem late sententie supra de poenis gravis peccati sententia ex(tra). Item fame incarceratus licet laico tantum detinet clericum sententiam vel administrationem ipsius est contra. Supra nostri monachi c. ij. Sed non tenebat et ex ponere ibi deprehenditur refectus supra reddendo rationem administrationis tenere illi qui tali deprehenditur in fraude non subvenit. Supra per sententiam rite relatam fuerit. Ut le dic. Item nolebat videri tempore ipsius procedere patet de re c. i. Item non aliud de pecuniis praedictis de praeterito ac fuit vel interdictum hinc patuit facere decanus ex speciali consuetudine et ut continue (?) et contra maiorem suppositurus de interdicto de uno communi Item iij de spiritualibus que si ama parte concessit inceperint (?) sepulcris tenere quia decanus contumax manet in crimine ipso appellat non est audiendus. Bene consuluit et c. cum sit romana. Item si iudicaverat ei facere non debuit post appellationem decanum ut supra sequitur in interdictum omnino non tenebat post appellationem episcopi quia quod fecit contra ipsum non pertinet etiam si bonum sit in p(re)iudicatum. Preterea ex quo dicit diversos modos qui fiunt illi non dicitur Item forsitan dixit episcopus paratus erat dimittere sub decano dominis cantorum de restituendis rebus ecclesie et de consignando ecclesiam illam et sacerdote ad se pertinente et ita fuit appellatio iniusta vel hinc modos et consimiles modos nolebat ei facere iniuriam et ideo non tenuit interdictum. Item non erat notorium cantorem fore iniuriosum unde non obstabat e. c. consuluit post appellationem legitimam frivolas causas quas expressit appellans quia semper fuit ei appellat ut j. e. ut debitum et c. cum speciali est. Et c. bone in memoriam unde non debuit audiri. c. i. [illegible]

ff de pactis l. ... sed si maior

ly[m] di. gesta. xxiii q. vii. quod aut
j de penis super hiis et c. ut circa
tene in nostrum. suspenden[dum]
s[ed] no[n] in quantum sententia interdicti posse
suspendi cum enim interdictum
et excommunicato pari passu ambu-
lent ar. de c. ad hec quam excommunicatio
non possit suspendi de c. postulasti
ergo nec interdictum. sententia enim ista-
tim consequitur suum effectum non
sic gradum ergo in arbitrio .xx. q. ii
nisi. Nond. nec medio pot efficere
quin condemnatus de furto sequatur
infamia. ff. de furt. non pot.
ad hoc dicas quod sententia interdicti quamvis
lata dicatur sit sub condicione
ut in die prolata. tamen suspenditur
tantum quamvis episcopus esset pro-
ss. ff de his in si. l. quod et c. sicus
et ita tal sententia bene pot suspendi per
ap. de c. preterea et ideo cum appellatio
interposita sit ante diem comminationis
primo ap. precessit sententiam interdicti. pot
in dicta comminatione pariter sit inter-
dictum pot suspendi et in hoc differt
ab excommunicatione. sed effectus origi-
nalis pot suspendi sed ipsum ori-
ginale manet de q. di. iii. c. ii.
si tu ... dignitatis aliqua
suspenditur xv q. viii. signis per-
sic effectus acceptilationis suspe-
ditur sed non tollatur ipsa accepti-
latio ff de donat. int. vir. et ux.
cum hic status ... sine aut unde
si relaxatum sed interdictum ad tem-
pus ipsum tamen manet ... opus ut
iterum renovetur xxvi. q. vi qui
recedunt et de ... furti vel
aliis. et in isto casu si appelletur
non suspenditur interdictum ut dictum
est dictum de c. ad hec quam sed
lecta ... interdictum. et c. ...
ex pte utrumque si tempore suspensionis
appelletur ... exempli ...
ut hic dicitur dummodo ap. sit legitima
... l. ... ut dicit

est de c. ad hec quam sed lecta ista ob-
stat ... quod de hic intelligi quod
interdictum positum sit sub con-
dicione ut in diem ut dictum est. v.
effectus vero excommunicationis suspe-
di non pot quoniam quam ... quam est excom-
municatus est membrum ... et
est privatus sacramentis et commu-
nione fidelium unde ut efficiatur medi-
cina necessaria est absoluto xi q. iii
... posse eius effectum
suspendi .i. de sententia ... quam
de nulla sententia fiat aliquid in q. ...
... maius ... est de ... facere
aliquid quod de aliquo aliud ... ut
de q. di. ii. rena ... si. v. simo
igitur ... qui poterat facere ...
non ... et c. ... ...
appellationem interposita ... est inno-
vatio ii. q. vi appellationem et ff nil
nisi. l. una ... pz quod ...
in ap. diffinitivam sententiam non pt
... mandare aliorum re-
stitutum posse appellari ... quod
de appellationem cognoscatur de de
... ... et ... dicit
hoc ... ap. interposita ...
... perturbat quod per-
turbat divinum officium sine ...
... pot eici de ecclesia .i. de sententia excom.
... et c. cum voluntate. ...
si quis ... differendum ... ...
... interdictum nullum
ut de ... et tulit quo ad
... principalis ... aplos
concessit ut hic dicitur .i. principale
negotium. ... principale fuit prin-
cipale negotium accessoria fuit
interdictum et eius observatio. et
sic pz quod idem ... esse in
accessorio quod in principali. ... de ...
del. preterea et c. ... ad fi.
et ff de ... ... et
ff. de ... cum principali
et de ... igitur ... ap-
... appellatio dicit legitimam
et ... sunt ...

... dicitur quod ... appellans ad ... quamvis ... appellant ... non deferat appellationem ... sed ...

... appellationes sunt triplices ... ... dicitur in ... ad ... appellatur ... et de isto appellatione ...

... quod ... ...

legittimum . s. i. de conf. preb. consti-
tuta, quantum ad partem declinatam et
sic mutum quia ap. eius legittima impe-
diebat effectum, quod si satis potuit
esse ut secundum decreti finem eius legit-
timum et in decretum quod alia causa po-
tuit legittime appellari ...
sic ut quod iudex ... statim
appellationem quod de ... continua-
tionis et ... causam ...
... potius presumatur ... ap.
appellando tenere ... nun-
tium ut C. c. eum in tali et ...
de iure ... et xxx ... in fi.
... quod ... dubitari ante
... appellationis potius ...
... quia in dubio ei ... ar. s.
... Capitulum

... ad se causam revocavit non ...
pressus in tali ... per ... nec
valet si pr. ... esset legittime
appellatum ... ut ... c.

Idem Mediolanensi archiepiscopo.
Ut nostrum procedat de multitu-
dine iudicium et s. / iudicibus de-
dimus in mandatis ut si post
mandatum . per totius cau-
sam negotii ad nostrum iudicium
revocatis, traditionem sigilli
dicto . h. a te cognoscent esse
factam eam detinerent irritam
et manere insistentes illi ne
quolibet modo eo uti presumerent ...
plurimum sit ro. po. ad se aliquid re-
vocare negotium quod per eundem sit
aliquo modo pronotare
ut nostrum et s. ... per ...
... s. de ... sicut ...
et ... intelligere ... revocaverimus

... et ita ... non tenuit et ita traditio sigilli
facta fuit non valuit ...
... iudice s. C. ut lite pendente
... et C. c. de ... le-
gi et C. de postulatione. Bone ... Item
plurimum sit ro po. se ... aliquid
... s. de ... et honest. ...
... quia plures revocat negotium
ad se quod sit appellare C. ... ap-
... monendo ... et c.
Bone ... ad se negotium revocat inferioris
... non . et si inter-
dicat se velle referre negotium ...
statim tenere partibus ...
s. c. ... et si partes ...
appellaverint C. de relat. l. ...
C. c. ... Capitulum

Et cum appellationis ... ad honorem alterius ...
veniat eo tacito literas impetratas
... non valet si tamen ...
... pot. ... dummodo ...
non ...

Idem abbati sancti Felicis et G. canonico Londoniensi.
Oblate nobis vestre litere con-
tinebant quod cum quidam
iudices quibus causa que inter
presbyterum sabr. et kinotors ple-
bes vertebatur fuerat com-
missa post omissa ... sen-
tentiam protulissent et
a procuratore plebis dermo-
tor ad nos fuit sine ...
appellatum ... delatum ap-
... ad procuratorem ...
... et iudicibus partibus

Concupiscentia ... ; Et si ... ; ... ; ... ; Prodeat ; ... ; ... ; ro. i. ... pon. i. romanum ponti- ficem ; ... ; ... ; ... ; ... ; ... ; ... ; ... ; ... ; ... ; ... ; ... ; ... ; ... ; ...

... Et ... Et ...

appellatus quod est iusta

assignatus plebanus de sambiona
sit desponatus pridie sine sit
rationabiliter lata extat ultra
ad nos litteras et alia post
alias commissionis litteras aud-
si fuanda eas, perinde
ad alios iudices impetrandas
in possessionibus litteris de porum
ipsa intra biennium indubitata
tamen renotato an possessione in
dictis ut nos de illa debeatis
cognoscere. Nos sic consu-
le noluistis licet appellantis
legittime a sententia indulgetur
tamen a lege aut ex iusta
causa biennium ad appellationem in-
positam prosequendum termino tamen
tamen tempus potest restringi non
solum a provocante verum
a iudice a cuius sententia pro-
vocatum, cum ideo sit constitu-
tum ut tempus ipse fuerit
in posse sed ne valeat prorogari
eciam distinguendum in
casu lite impetret. Et quod
tamen eius ab appellante ut a
iudice appellationi prefigitur prosequendum
de si ex tacito appellatus litteras
impetravit tempus lite tamen
tacita veritate subrepte ob-
tine non debet aliquam firmitatem
Si vero non sit aliquod tempus
a iudice vel appellante prefixum
parte appellati. Tamen consti-

tutum a lege dumtaxat minimum
in procedat ut appellante in
missione impetranda suplante
commissionis litteras potest impe-
trare. Quarum auctoritate appellatio
legittime proceditur. Ita quod si
appellans voluit in causa pro-
cedere oportebit enim agere
agere sub iudice sic obtento
in possit enim legittime recu-
sare. Quod si agere noluit appellatus
potest instanciam prosequi circa
ipsam maxime si sentiat
se ex dilacione imminere gravamen
Superior potest iudex si iudicet ex
dilacione periculum imminere potest
et de neutro prosequente appellationem oc-
currere ut periculum evitet puta
si a sententia lata sit confirmacionem
atque data sunt provocacionem
et utraque pars noluit et ad ca-
nonum prosecucionem appellacionis di-
fferre potest utique summo dicte sinon
iudex ad quam fiat appellacio
tamen parte morari negligendum
eo dum deest cura pastoris. Eo
libro ut. q. v. novitatis de dissimi-
lia per posteriores non derogat
prioribus legittime impetratis
per quas ad confirmandam sententiam
vel infirmandam propria racione procedi
oblate et primum biennium De c. cum sit
romana et c. constitutum. A provo-
cante De c. personas. Prorogacio nisi
ex iusta causa De c. ex racione et
c. cum sit romana et hic appellatus

sambiona

appellans

ano dies

vide

ab ex

et

prefigit

considerationi

vide

secunda feste tali
et que modo
fore dicta fecerint
desertam dicta
deneganda

auctoritate
et in appellato

vide

volunt appellante

gravato

prejudicii
prejudicat

arceatur

pendent
deficere
moderata
consultationi
cure
pastoralis

prima pars pre
decenti pit

appellatus seu deserta
est appellatio
et c. ex parte
mandatis et
c. de eo

prout patet ... annotandum

poterunt et debent

pars appellata non[et] fuerint tamen
legalem nisi sit ut hic dicitur
et ii q. vi. appellator. tamen contra
tutum absolutione[m] ventura post
fuerint. d. c. Saepe. Sed ps appellans
i. tamen legalem fuerunt nisi
litteras impetrare pot[est]. tamen insimul
sum ordinem causam concedatur ...
f. de conf. bone. Item et istud
litteras ii. i. tamen legalem dz. ca.
ap. ca terminata nec pot ultra
protendi ii q. vi. c. qui. C. de tempo[ribus]
ap. l. ultima et l. nemo. nisi
cognita causa prorogari. d. c.
tamen sit. et c. constitutus et hic
non prorogat. et sit nemo dz p[er]
ne[gligentia]m diligentiam alterius capi
ex. sic xvi. q. iii. placuit et ff. ad
Trebell. l. ii. § si mat. ii. prorog[andum]
tamen sit etiam altera parte abse[n]
te ca tamen prius citata. ut h[ic] p[er]
nt ii. q. vi. appellatore et § deci
m[um]. tamen Bertoldus et C. de tempo[ribus]
ap. l. ult. § illud et c. cognita
f. c. tempo[ribus] [per]iculum. nec etiam in
spiritualibus ut temporalibus quomodo
detinetur in curiam ... casu possit
a lite non quod procedi d. ut lite no[n]
qui ... § i. ar. § c. constitutus po
... intellige dumtaxat pars
... de app. alterius pars fecerit
... al. no valent ... litteras
impetrare f. de confirmatione utili vel inutili boe.
et d. de l. pe ex parte d. de ap[pellationibus]

Si post litem contestatam fuit appellatum
altera parte contumaciter absente
iudex appellationis diffiniet causam
a iudice principali. Idem

Per litteras Verum quaestio
utrum si post latam senten[tiam]
vel saltem post depositiones testi-
um publicatas ad sunt ad
sedem apostolicam appellatum sit ... hic de-
legatum a nobis sua altera parte

cornu se volunt confitentibus fir-
tare. tunc sibi delegatam
iudiciali possunt talem ter-
minare. Nos igitur C. o. t. t. d[ic]i[mus]
quod tamen lis sit super eodem negotio
coram prioribus iudicibus legi-
time contestata poterunt iudi-
ces delegati eo quod contulit
se per contumaciam absentante
cum eis de meritis causae li-
quebit commissum sibi ne[gotium] di-
ffinire. Per tuas et i. habet te
hypriodia no liquet de causa tunc
d[ebe]t constituere petentem possessorem.
nec adicitur ad usualis nisi de pro-
certate ut C. quo et ibi nibi te.
sententiam vel si liquet procedere ad
diffinitivam sententiam. et h[oc] intellige
in alio casu istius dec. tamen sit
appellatum testibus publicatis cum
sententiam ut C. de dolo et contu. sed
h. de hac ma[teria] plene di[ximus]. Item si p[ro]-
ssor est pars et actor absens. sine
sit lis cont. sive non. pot diffinitive
sententiam ferri. si constet de iure suo
et sic intellige C. de dolo et contu. contra
et sit pot ... intelligi. C. de testi. sive
audita et C. quo et ibi iudex al-
tera ... sed si in liquet ei de causa
absolvat reum ab observatione iudi-
cii. et ei in expensis condemnabit
sibi actorem C. de iudiciis properandum
... et si quidem. nec obstat. ... iudi[ce]
actore non ... reus et si iuri
prestitit obtinebit. vi. q. ult. actor
et i. ut contrasti. ubi vero utrum. et d.
de causa. pos. tamen contra quod illa re-
gelatorum lis tamen ambo fuerint
prius. Sed in alio casu istius dec.
tamen appellavit ... ad illam co-
firmare vel infirmare ii. q. vi. ...
Sed pone quod iudices partes ...
... sententiam condemnationis ...

[marginalia, left:] quantum ... pt et sp. vel. — i. in omnibus — et § ultimo — Ad terrarum ... ad terrarum ... — Ordinata ... per ... ii. q. iii. ... — Calculus et ... contentio ... tanto

[marginalia, between columns:] velim ... la. v. ... — hic ... non pot ... — pro ... — tamen — tamen — procedendum — iuri ma[teria] sti

prima pars ... ap[pellatio]nis

actorem bene probasse intentionem suam cum in veritate non probasset in causa appellationis altera pars. sed que appellavit est absens per contumaciam ut l. dic. et ille pro quo lata est sententia prius in iudicibus constitit quod pars sua non probavit bene sententiam confirmare non potest. credo quod cassanda sit sententia et quia ille reus est contumax ad iudicatum puniri possit [illegible] absentis dic fecerint an sententiam in die quod suffecit tunc confirmare sententiam condempnando absentem in expensis [illegible] appellacio. Casus. Cum appellat ante sententiam coram iudice et a quo causam probabilem proponat ut est probabilis exceptio de iudice misso ut litteras impetravit que potestate non fuerunt et si probata est causa appellacionis remittitur et in expensis condempnatur. si vero probetur appellacionis causa cognoscat superior. ut [illegible]

Ut debitus honor deferatur iudicibus et litigatoribus consulatur laboribus et expensis statuimus ut si quis coram idoneo iudice convenerit adversarium ille ante sententiam ad superiorem iudicem absque rationabili causa non provocet sed coram illo suam iustitiam prosequatur non obstante si dicat quod ad superiorem iudicem nuncium destinaverit aut litteras impetraverit ab eodem priusquam delegato fuerint assignate. Cum autem ex rationabili causa putaverit appellandum coram eodem iudice causa probabili appellationis exposita tali videlicet que si foret probata deberet legitima reputari superior de appellatione cognoscat. et si minus eum rationabiliter appellasse constiterit illum ad inferiorem remittat et in expensis alteri parti condemnet. alioquin ipse procedat salvis constitutionibus de maioribus causis ad sedem apostolicam deferendis. ut debitus

et i. [illegible] simile est quod provocationem non est honorem omnem. et sic est ar. quod iudices honorandi sunt propter suam dignitatem. coram idoneo. hic [illegible] quod si conveniatur coram non suo iudice non obest ei sed dicit allegare [illegible] fori nec preiudicatur ei quod fuerit coram eo [illegible] de iudic. et si [illegible] clerici et [illegible] de foro compe. si diligenti et c. significasti et est ar. ad [illegible] utrum interrupta sit prescriptio per litem contestatam coram non suo iudice. et dicas quod non est interrupta prescriptio [illegible] de statu defunctorum [illegible] ante sententiam. nota quod dicit ante sententiam quia de appellatione post sententiam interpositam statuunt [illegible] quod de uno dicta de alio negatum [illegible] et [illegible] presumpt. nolle quod [illegible] credo [illegible] i. e. contradicta ita patet quod hoc idem iuris est in omnibus iudicibus delegatis et sub delegatis et ordinariis a quibus non potest appellari nisi causa rationabilis allegata. supra ut non supra quod dicit coram idoneo iudice et sic non habet locum hoc decretum [illegible] de officio deleg. super questionum [illegible] si duo [illegible] dicit quod delegatus committat alii vices suas ab illo potest appellari si non sit remota appellatio commissa. Sed [illegible] ad alia bene tenet cum fuerit remota sit appellatio an sententiam ipso iure ut hic probatur quod operatur remotio appellationis cum [illegible] semper subaudiatur remota appellatione. Io. dixit quod remotio appellationis hoc operatur ut post sententiam appellari non possit. quin iudex possit mandare sententiam executioni non obstante appellatione nisi habeat

Ut totaliter [illegible] et ista decretalis

Rescripti [illegible]

causam probabilem appellandi. Sed si non est remota tunc pot appellari per formam sententiarum quod appellabatur ante constitutionem istam. Sed hoc non est verum. quia de ap. per formam est statutum per istam constitutionem ut dixi et Jo. etiam non prosequitur, hoc. immediate quod si remota est ap. non pot appellari nisi in casibus expressis a iure. S. e. pastoralis. et si non est remota tunc appellatur, quod. hoc probabilem causam appellandi. talem que si esset probata. Ad hoc pot dici quod istud idem operatur hodie remotio ap. quod olim cum apponitur in litteris quod olim operabatur. quia pot appellari in casibus tamen expressis a iure. Sed si est remota ap. et non expresse non poterit appellari ut S. e. pastoralis. v. non quidem declaratis casibus. et ita per illa remotionem ap. non possit hodie ap. in casibus non expressis. Sed in aliis non posset. Sed in hanc constitutionem pot appellari dummodo quis gravetur licet gravamen non sit in iure expressum. et quia iniquum erat quod aliquis evidenter appellat gravatus non posset appellare nisi liceat causam probabilem appellandi. Cum casus ille non esset expressus in iure. emanavit ista constitutio quia cavet quod quicumque hoc etiam probabilem appellandi talem que si esset. Ad hoc illud gravamen non sit expressum in iure possit appellare. et ita hec constitutio ad alia extenditur quam illa de. pastoralis. quod enim nova lex constituitur ad casus preteritos non trahitur. quibus similiter istud lege prima pena ad. dicta e. ff. de penis. facto legum et ita constitutio ista permittit appellare v. remoto ap. probabilem quod sive sit remota ap. in litteris sive non sit nisi est si enim non esset remota

ap. pot appellari ubicumque permittitur ap. per iura specialia ut S. e. postremo. et e. ex parte. et e. significantibus. et in omnibus constitutionibus ut exprimitur in decretali supposita appellare. et bonum est istius constitutionis pot appellari in omnibus aliis casibus non expressis. ubi exprimitur talis causa que si forte probata legittima esset. hec illa sit scripta in iure. et ita patet quod remotio appellationis que ad vitationem vel oppressionem potius apponitur ad cautelam. quia potest plus timere quod specialiter prohibet quod in generali dixi. ut supra. etiam in principalibus questionibus quod in mandatis remota est per istam constitutionem et quorumcumque quorum iudicem. non enim quis gravatur in casibus expressis vel non expressis. et sic per remotionem ad quod iam remotum est de iure communi concessum est S. de in. in. et si papa. nisi si dicat et si appellavit eius ap. non admittendi. et q. vi. c. omnis. qui. et ff. de ap. recipiendi. [illegible] et sic correcta sunt illa iura S. e. ut. et e. cum. et e. ad hec sic. et S. de of. del. cum causam. et q. q. vi. c. vo. quia non potest [illegible] permisisse ad superiorem nec potest hic licere quod plus est quam non fuit iudicibus potestate ut hic dicit. ratio huius constitutionis fuit ne quis sine causa declinet examen ordinarii iudicis. ut plus honor debitus iudicibus deferatur. C. cum pro vocare non est notum omnem honorem vel sic sit non pot declinari iudicium eius per ap. secundum [illegible] sic nec permissionem [illegible] quia permissio [illegible] non intelligitur provocasse [illegible] cum [illegible] esset mota vel [illegible] nec ad iudicem alicuius [illegible] insinuata [illegible] ad [illegible] iudicem provocatus et [illegible] [illegible] coram ordinario. et ita [illegible] nec [illegible]

Marginalia: gravamen; in iure; [illegible]; dicat; probabilem; [illegible]; [illegible]; iudicia; [illegible]

[illegible] supra [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] Naturalis — scilicet iudicia, [illegible], avaricia, [illegible], [illegible], [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] formatio [illegible] [illegible] de quibus [illegible]

rezetricanonizanda

litas allegate si nondum sint in
dici putate. et ita quasi preventa
est enim coram ordinario dicitur
quia iudicis illius non plus dicitur nisi
dictum recepisse cum effectu. nisi
enim eius littere putantur ut c. si eo
in … nisi sic enim quasi citatum
si per ea pendente citatione moritur
dominium quasi preventio exibit
enim tunc. de foro compe. et c. p
esse et iste qui iam habebat litteras
maticha fuit preventa quia per ea cum
per hominem receptam non tollitur iurisdictio
delegati nisi de ea fiat mentio ut
teneremus iuri quod ne tollatur ordi
naria nisi de ipsa fiat mentio facilius
enim tollitur quam ordinaria quia ordinaria
in … et … sic et dicitur quod si
iurisdictio ordinaria iam cepta est per
solam citationem animo non potest
tolli quoniam ad causam illam
per litteras ipse non debet fiat mentio in
rescripto. sic et in delegata quod si or
dinaria iurisdictio non cepta per citationem
bene prevenitur per receptionem per contra
cum si et non est neccesse fieri mentionem in
rescripto de ordinaria et sic ut dicitur
quia ordinaria iurisdictio generalis
est, tollitur per specialem quoniam ad
illam speciem quae delegatur c. de officio
pastoralis ar. et j. c. j. et eo ipso
quod papa committit causam sciens ea
differt a potestate ordinarii c. de of.
del. pastoralis et potest et iudicans
aliam rationem meliorem. cum
enim dicitur quod sit iudex ordinarius
omnium hominum ut ix. q. iii. cuncta
potest quilibet illum adire per simpli
cem querelam re integra. et ipse
potest cognoscere ut delegatus. nec est
necesse quod faciat mentionem de iurisdictione
ordinaria et quia papa utitur ad quoslibet
sic continget in legato de quo ita
… c. de of. del. c. j. item
et hic corrigitur illud c. de rescriptis c.
plerumque. ut statim possit quis
alium prevenire ante porrectas litteras

quae non sunt iudici putate de … th
… c. de rescriptis c. j. et ita patet quod
ille qui primo suas litteras quibus iudici
sunt prevenit alium in citatione fa
cienda per ordinarium ut delegatum
ille obtinebit. et sic facit c. de rescriptis
li. vi. sed tertio. et ita non refert
quae sunt prime ut sic re integra
existente. et sic intellige ista constitu
tio re non integra existente locum
habet intra alia in quibus cavetur
quod non nisi … receptam … faciat men
tionem de primo … fuerint assignate
et sic ita si prime littere delegato sunt
assignate non potest preveniri ab
ordinario ut delegato per … nisi fiat
mentio de primo quod quamdiu sunt proce
dent primi iudices. unde valebunt
secundi ut quoniam … competenti
… si non possent primi procedere in
pedimento ista de causa. potest … in
in hoc … de … illa plerumque c.
de rescriptis ut si non procedant primi iusta
de causa cessante valet hoc quod si
non curat procedere tunc monea
per ordinarium ut per hominem delegatum
ut procedat … competente
quia iudex … neglit amittit
iurisdictionem et alteri proceditur
causa c. de of. or. significavit et
c. de of. del. prudentiam. nisi et
c. de foro competenti … et c. …
tenore. nec de dolo ut malicia per
altera commodo consignatur quia
dignum est ut … suam
sine dolum perdant iurisdictionem ut
ista notula intellige enim prime lit
sunt iudici putate nulla citatione
facta per eas quod non est mirandum de
his quae in ista notula dicitur. quo
circa ista … dicitur … pro
dicatur in nota sequenti que incip
quod unde et in fine illius note et
… quia non dicitur preventa
iurisdictionem per solam presentationem. sed
circa ista littera innuat … assignat
sed unde sola presentatio litterarum
ut assignatio sufficiat ut non posset
preveniri ab ordinario sine delegato …

respiciendum ad littera non sententio

plerumque. j. plerumque

prout

rescript

ordinario

108 … prout in una hora

per diem et noctem … horologium … horologium …

… est … alienaria

… contra … indicunt pestilencias et tempestates … flagicia … naturales … glosa … litteris

Secundum ordinarium

ex hac lectura in quod licet dicatur pro eius potest...
... quod sola preventio non sufficiat quia ad
videndum quod si duo sunt ordinarii pre-
mo possunt adversarium meum
coram alio quod eligere vel eos non
obstante si adversarius dicat quod volebat
et deliberaverat me conveni-
re coram ... in primo citatio prevenisset
et idem teneo in delegato sive or-
dinario re integra existente quod intellige
ego integram cum citatione per quam
perpetuatur iurisdictio et non per preventio-
nem. ff. de off. del. l. ...atum cum
sunt tres ... Ubi quod dicit prius ... sim-
plex ... idem est per preventio-
nem cum citatione et idem dicit
in fine illius notabile. et si preventio
non aliud inducet per solam ...
... ut additionem ordinarii ...
... citatio non est preveniendi adversarium
Sed per citationem preventio ... de foro
compe. c. ... et per solam citationem
iurisdictio perpetuatur et non per sola
preventionem. Et alia locorum ...
ubi dicitur quod sola preventio sufficit
ve ... ad hoc ... hic dicit ...
ex rationabili colligitur evidenter
ex hac lectura quod semper causa appellationis
talis que si esset probata legittima
esset pronuncianda coram iudice a quo
appellatur et ... c. cum causam
in fine ... et potest queri que
causa dicatur probabilis utrum
illa que ... iudici ... vel aliis ...
quod ... non sit referendum ad opinio-
nem iudicantis ... de sua ... sacro ... sit
nec ad opinionem iudicis refert
quod dicatur manifestum sed ad
ipsam rei veritatem ... de ... ...
olim et ad ... fuerit ... q. vii ... indi-
cabit enim iudex in hoc quod sibi ...
... tamen tollere. Sapientum si non
e ... at ... ff. de arbi. ... qualem. et
iudex existimabit ex opinione animi
sui ea ... ar. ... q. ... q. ... ite
sepe fit. si non iudex dubius perma-
net quia non potest certificari an sit
probabilis. vel non in tali dubio de-
ferat appellationi ... de fina. ... sa...

ad fi. ... appellat a gravamine
sive in iudicio sive extra causam ra-
tionabilem debet allegare. et in scriptis ... sententiam
rationem constituens ... in ... c.
... coram ... ad ... non ... appellat
ut ibi dicit ... rationabilem
causam quam profert in appellatione
non sunt probabiles ut convenien-
tur ... apparet quod ... debeat ...
appellans in causa appellationis dicta
... c. interposita ubi dicit sed ...
mittitur ad illum a quo appellatum
est licet ... suspectum ...
... culpa processit illa suspicio
sit ille qui non ... ap. ... c.
personas et c. cum sit et in expensis
condemnet hoc generali optinet quod
qui deficit in appellatione puniatur
in expensis ... de testi. significavit de
expensis ... de dolo et ... sive
et ... de ... vel. alioquin hic
... si iudex appellationis pronunciat
ap. tenere quod ... non ... eius
officium sed incipit ... cognoscere
de ea principali ... de ... generali
... aut. ... aut. ... ...
... aliqui dicunt quod hec locum habet quod
appellatur a gravamine cum ...
quia iudex tunc datur quasi sub
conditione quo ad principalem causam
unde prius cognoscit de gravamine. et si
invenerit ap. legittimam tunc
pronunciabit legittime appellatum
fuisse et postea procedet super prin-
cipali si male appellavit pronunciabit
male appellatum et remittet ...
... ad priores iudices in expensis
appellantem condemnando. ut
hic dicitur. et sub hac forma ...
... appellatum a gravamine
Si non appellatur a fina. diffinitiva
tunc iudex debet cognoscere de meritis
cause. et inde ... vel male sit
iudicatum. et si bene sit iudicatum
confirmabit finalem vel cassabit. sive male
iudicatum fuerit. ut ii. q. vi. in fi.
et c. de ap. l. eos. in quibus dicitur
quod iudex pronunciare debet finalem
iustam vel iniustam sive ... pla. c.

Marginalia: appellatur; Sed generaliter; Sed vide extra de paenis; vide not. ibi; Nota de merito cause; existimabit

Timor de veteri fecit ventura timeri
Erat poterunt fieri inopia pecu... ...

sunt in s[ente]n[ti]a sine pluries articulis iudex ex parte pot[est] confirmare et ex parte cassare et reformare s[ente]n[ti]am s[ecundu]m q[uod] iustum fu[er]it, j. de testa[mentis] Reinnaldus ... ut t[itulo] reynaldus de maioribus ... ille enim semper sunt deferende ad sedem ap[ostolic]am, j. de bapt[ismo] maiores que dicu[n]tur maiores cause, no[ta] ... de off[icio] legati, c[um] translatoz ... capitulo.

Iudex in principali procedet s[ed] revocat gravamine ... q[uod] fuit ab eo appellatu[m].

Cum cessa[nte] | Item in cod[ice]

te ca[usa] cesset effectus statui-
mus ut sine iudex ordinarius
sive delegatus aliq[ui]d co[m]minado
vel interloquendo protulerit
quo executioni mandato alter li-
tigantium gravaretur et
sano usus co[n]silio ab huius[modi] inter-
locutoria vel co[m]minatione effe-
ctu destiterit libere in cause co-
gnitione procedat non obstante
si a tali co[m]minatione vel inter-
locutoria fuit appellatum dum-
mo[do] non sit ex illa legitima
ca[usa] suspectus ne processus ne-
gotii frivolis occasionibus retar[detur].

Cum cessante et j. | Item
Comminando ... q[uod] si iudex co[m]minatoria verba p[ro]ferat parti ... h[oc] possit appellare ... satisfaciat iudex ... q[uod] ... verum quia ex off[ici]o suo commina[tur] ... ff. de iudic[iis] ... in peremptorio ... statim ... monet ... asperitatem ... de ... si ... qualiter pot[est] iudex mutare consilium in altius ... contra regulam ff. de reg[ulis] iur[is] ... nemo potest mutare consilium ... quo appellant pot[est] mutare consilium ... ut ... libellos sic et iudex et intellige si appellans ad hunc ... ad prosequendum ap[pellationem] ff. de ...

... condic[ionem] ad causam ... impu[nitum] s[ed] si vellet ... ad hunc pot[est] revocare gravamen q[uonia]m iam no[n] interest ... s[ecundu]m ... s[ed] ... iudex post x dies pot[est] suam interlocutoriam revocare ut q[uia] non s[ente]n[ti]a ... transit in rem iudicatam sic et differentia ... diffiniti[va] ... ad fi[nem] ar[gumentum] ... ff. de re iu[dicata] ... ut possit dici q[uod] ... transeat in rem iudicatam quo ad hoc q[uonia]m post decem dies no[n] possit appellari no[n] t[ame]n quo ad iudicem q[ui]n possit revocare suam interlocutoriam s[ente]n[ti]a et appellatione post x dies possit renu[n]tiare appellationi q[uonia]m ... ipso facto renu[n]tiat ... eo ipso q[uod] non prosequitur ... c[um] personas ... corrigat suam s[ente]n[ti]am ... sine errore q[uonia]m si ita dicat ego revoco s[ente]n[ti]am meam sine co[n]tigo errorem ... fateretur se errasse et sic ille habuit probabilem causam appellandi et sic ... ab illo ... lata sit et sic ... possit sibi ... iudicium ... fateatur causam a se translatam ... ergo dicat sic non credo te gravasse s[ed] si gravavi in aliq[uo] illud revoco ... q[uod] interlocutoria non transit in rem iudicatam s[ed] ... q[uonia]m non transit ut dictum ... possit revocare illa re integra ... ad illum ... lata ... si non appellat ... x dies ... transit et sibi imputet q[uonia]m non appellavit ... acquievisse ... ad consultationem ... simul ... remisit ar[gumentum] ff. de bo[norum] pos[sessione] ... tab[ulas] ... c[um] ... teste ... et ... de ... et ff. de ... constitutionis et q[uonia]m ... licitum est corrigere s[ente]n[ti]a[m] ... legitime fecit j. de ... qualiter et ... et alia ... plura ... capitulis ... concilium ... frustratorias et appellationes subditorum ... a prelatis

Su[per] parti ... sen[tentia] ... ut ...

presertim

... de ... scriptis ...

... gravamen ... aliquo ... illud revoco ... iudex ... ad talem ... iudex ... procedat

... est appellatum et ... appellatione ... non de appellatione ... iudex ... de ... propter ...

... de ... arcam ... de ... propter ... iudex ...

... non ... de ... simul appellat... ... capitulum ... in ... precedente.

de nobis qui [illegible] mentio et auctor

[margin: Ostrzewa ... Conspirat ... Storloseth]

... monitum ut ponit ut cor. correctiones emendet vel si sit causa recusationis suspicionis contra iudicem, probata debet per arbitros diffiniri. Idem in concilio.

Cum speciali sit prohibitione provisum, ne quis in aliquos excommunicationis sententiam nisi competenti commonitione premissa promulgare presumat: volentes etiam providere ne forte commonitus frustratorie recusationis vel appellationis obtentu monentis possit declinare examen: Statuimus ut si allegaverit se iudicem habere suspectum, coram eodem causam iuste suspicionis assignet, et ipse cum adversario, vel si forte adversarium non habeat, cum iudice moderandum appellationem prosequatur. quod si forte communiter arbitros eligant, aut si communiter convenire non possunt, absque malicia ipse unum et ille alium eligat, qui de suspicionis causa cognoscant, et si nequiverint in unam concordare sententiam, advocent tertium, ut quod duo ex ipsis decreverint robur obtineat firmitatis. Sciant quoque se ad id fideliter exequendum ex iniuncto a nobis in virtute obedientie sub obtestatione divini iudicii districto precepto teneri. Causa non suspicionis legitima coram

[margin: Speciali; non habeat; eligat; teneri]

[above: arbitris] ipsis infra competentem terminum non probata, sua iurisdictione iudex utatur. At ipsa probata legitime de recusantis assensu persone idonee committat negotium recusatus, vel ad superiorem transmittat, ut in eo ipse procedat secundum quod fuerit procedendum. Porro commonito ad appellationem convolante, si eius excessus evidentia rei vel ipsius confessione aut alio modo legitime fuerit manifestus, cum tamen appellationis remedium non sit ad defensionem iniquitatis sed ad presidium innocentie institutum, non est huiusmodi appellationi deferendum. Excessu quoque dubio existente, ne frivole appellans iudicis processum impediat, coram eodem probabilem causam appellationis exponat, talem videlicet, que si foret probata deberet legitima reputari. Et tunc si [?] fuerit adversarius, infra competentem terminum secundum locorum distantiam et personarum qualitatem et naturam negotii, ab eodem iudice moderandum appellationem prosequatur. Quod si prosequi non curaverit, extunc ipse iudex appellatione non obstante procedat. Si autem adversario comparente

[margin: ab ipso iudice; alio; naturam; cap.]

tum iudex ex suo procedat officio appellationis causa coram superiore pendente, superior sine iurisdictionis officium exequatur. Sed si appellans in eius praesentia defecerit, ad eum a quo ipsum maliciose appellasse constiterit remittat. Ceterum has duas constitutiones premissas nolumus ad regulares extendi cum suas observantias speciales habeant. ...

cum speciali sit probi... ex facto competenti ... ut patet ... de sententia excommunicationis ... recusationis ... iuste suspicionis ... et ad duos arbitros electos de hoc cognoscatur primo an sit iusta causa ... que ad huiusmodi articulum pertinet ad arbitros pertinet ... suspicionis tunc iudice hoc iudex ordinarius procedit ex officio suo ... ad formam ... clamore ... et ita tamen in ordinario iudice ... iudex recusatus adnotent ... sub hac forma non possit committi ... iudices ... de arbitris ... item si unus ... simpliciter compromittit ... concordent ... de arbitris ... de officio delegati suspicionis ... arbitri ... non potest ... de arbitris tum delectum

et ... de arbitris non distinguimus ... districte precipiendo ... faciat preceptum canonis ... tenentur concordare ... alium eligere ... canon iste ... non imponit ... iudex recusatus ... suspicionis ... potestatis ... arbitrorum ... suspicionis ... ab ipso iudice ... arbitri suspicionis ... negocium ... legittima ... litigatori ... corrigere illam ... suspicionis ... iudex recusatus ... arbitrum ... suspicionis ... et sicut iudex a quo appellatur ... appellanti ... causa appellationis ... aliquin ... recusat ... suspicionis ... corrigitur ... ad huiusmodi articulum de recusatione ... assensum ... iudex recusatus committit ... non potest facere ... recusatore ... statim suspensa est potestas ipsius ... ut ibi dictum est ... in delegato ... de foro competenti ... de arbitris ... ordinarius recusatus committit ... suspicionis ... constitutionis ... de foro competenti ... ordinarius recusatus non committit ... remittitur ad alium iudicem ... consuetudinem loci ... valeat ... et sic patet ex hac constitutione quod ordinarius potest recusari et

Marginalia: Nota appellationem ... iudicibus ... appellato ... Gregoriana ... appellatio ... loquitur

causa suspicionis probanda est coram arbitris et si deliberator electus intelligere incidenter per dicta que hec locuntur de recusacione ordinaria et non quod licet clausula de recusatoris assensu sit posita determinat talem dispositionem committitur negocium ad superiorem remittat in recusationem recusatoris est an velit negocium committi ad superiorem recusati et dico quod intellectus iste probabilis est si determinat primam partem tunc licet velit quod secundum voluntatem recusatoris eligenda sit persona cui committitur negocium dummodo non sit suspecta sed intellectus iste non probabilis immo improbabilis nunquam enim esset quod actor ad voluntatem rei ipsum conveniat namque modica causa longius traheret eum ad partes ut illum fatigaret laboribus et expensis et sic posset sepe constringere quod potius renunciaret liti quod vellet taliter laborare possit eligere talem sed illum recusare non posset qui eum sua male tractaret vel dicto de recusatoris assensu et ita de assensu actoris ut scilicet utriusque partis assensu committat negocium recusatum quod probatur de foro competenti si quis contra et c. cum dilectus et i. non dicte te insistente iudice eligant ipse partes · partes enim cum consensu iudices eligere debent cum coram ordinario recusatur ut c. i. preveniunt et si partes non concordant tunc iudex committat alteri persone neutri parti suspecte et quod dicit de recusatoris assensu proprie intelligere quod recusandus de assensu recusatoris ne iterum recuset illum cui causa committit in illum de offi. dele. insinuante et c. sicut ex parte et c. nos autem et c. veniens et in · q. iii. offeratur et similiter consensu actoris requirendus est ne ipsum propria recuset quamvis sit actor posset eum recusare ut de foro competenti si quis contra · magistri sunt interveniendo domino pape quod potestas remittendi residet penes recusatorem

sed in potestate iudicis est remittere negocium ad superiorem vel committere de consensu recusatoris et etiam actoris ut dictum est et hic dicitur de consensu recusatoris determinat tamen hic ubi hic ubi committat confessionem et ita patet quod non admittitur appellatio cum confessionem prius sit processus sit manifestum crimen rei vel alio legittimo modo pertaperet super istis tribus modis sum de notorio i. de cohabitatione clericorum et mulierum · c. veluti · confessus non auditur appellans ii. q. vi. quidam confitentur hic dicit quod sola confessio non impedit in criminali quin possit appellari ii. q. vi. contra · illa loquitur in pro... ... ... si vellet probare ... auditur ff. de confessis · et c. de confessis · c. si ... non admittitur quia a collation... appellatio quo ordine agitur hic ... ut non ... persona et illud ibi ... procedit ad petitionem adversarii ut desistat a ... qui iudex ... suo procedit coram superiore sed qui procedit superior ... procedit ... suo ... ... vocandus est ut defendat processum suum si noluit sic vocatus adversarius in alio loco cum est ... actor et reus nec tunc necesse est iudicem et sententiam ... sententiam quia ... non ... ac ii. q. vi. ... si sic ... quod appellans tenetur probare si iuste appellasse quod est verum · et sic ... ... iudicis ... ... quod ... ... apparet sed per processum non ... ... dubitetur ... constitutio ut in constitutione · illa ... causas ... ... · et illa ... ... · ad regulariter ... ... et ... · ...

Honorius

Capitulum

[illegible] iudex conforum advocati eadem die renovatam per lit. gl. velit tamen

id processum a subdelegato sub delegati ratificare ab eo appellare

Decano cancellario et cantori Lincolnien.

Cum causam que inter abbatem et fratres de Valle sancti Iohannis ex parte una et priorem et canonicos de novo loco ex altera, super ecclesia de Olise, inter vestri (?) sancti Angeli diac. card., cui fuerat audiendam, et [illegible] procurator predictorum prioris et canonicorum proposuit excepcionem coram delegatis iudicium delegatorum inducias ad proponendum excepciones dilatorias petiisset, quia advocatus ipsius quendam errorem dixit, quod ecclesia de novo loco ecclesiam de qua agitur per xl annos et amplius pacifice possedit, licet ipse eadem die advocati errorem corrigens, ipsius confessionem quam sine petitione contradictionem inducebatur, ne per eam aliquod sibi posset preiudicium generari ... ante litis contestacionem, si excepciones dilatorie proponende coram eisdem iudicibus renovavit. Iudices tamen, preter responsionem erroneam advocati, ad receptionem testium partis alterius processerunt ... si dicti prior et canonici legittime probaverint quod pro partura...

ipsorum eadem die advocati confessio revocata, quoniam fit per confessionem lit. q. non fuit. ut quod delegati testes receptos a subdelegatis subdelegatorum suorum approbarunt, cum non delegatus a principe tamen alii valeat delegare, quicquid ab ipsis post app. coram eis factum est, eo modo [illegible] in appellacione ipsa concessa fuerint multiciis irritum et inane. Cum causam et inducias quas iudex ex officio suo dare debet, de excepcionibus, pastoralis cum lit. gl. ... [illegible] ... excepcio et [illegible] decept. signus advocati eadem die, [illegible] nunquid et illud verum, ut eadem die debeat revocari, vel sufficiat ... confessione ... et [illegible] causa ... ad tercium [illegible] advocati ... in isto iudicio ... eadem die debeat revocare, vel saltem quod fiat aliquid in causa ... approbare his confessionem, puta si ... ducendum testes vel si aliquid aliud ... lite gl. non fuit ... si non probabit quod confessio eadem die fuit revocata per confessionem lit. fuit gl. et sic per indirectum confessionem advocati etiam fit lit. gl. ... de dolo et q. ... ar. q. ... et ... de lit. gl. ... per narracionem et confessionem sit lit. gl. Delegatus apostolicus et de iudice a iudice ... et ... de off. del. ... per hoc quod probata est opinio illorum qui dixerunt quod subdelegatus post litem contestatam potest alii ... subdelegare ad instar procuratoris qui lit. gl. factus est dominus litis, unde potest procuratorem alium constituere ... de procura. nulla ... et sic volunt intelligere illam decretalem ... cum Bertoldus que [illegible]

Ezechias / Isaias

contradicat alteri. Sed illa non contra-
ria in instrumento appellationis. nec fuit obiectio
et ita per parti collationem in simili .i. de preben-
dis iam dudum et quod ... non
contineat patet per litteras comparatas. Item non
nisi delegatus a principe potest alii totaliter
delegare. non distinguendo an litteras
generales vel speciales. et ita non potuit
delegatus de iure est. quo tenendum quod si
delegatus alii subdelegare non potest. quod
sit et ille possit iterum subdelegare
quod esse non debet. et est simile procuratore
qui non transit in tertiam personam et
contra dicitur. ab alio quam a principe non
aliquis causam delegare intelligit de eo qui
est delegatus ad universitatem causarum. Nam si
esset ei delegata universitas causarum
tunc posset alii causam delegare ff. de iudiciis
l. cum praetor § i. at non potest ff. de officio
proconsulis et legati l. legatus. testium examinatio
iudices delegati quamvis quorum
testium commiserint quibusdam
qui vices suas aliis commiserunt.
et illi quosdam testes receperunt
iudices delegati compleverunt receptionem
illorum testium de iure tali
recepto . ... quia gravamina co-
titit appellatum dummodo licet ap.
Sed numquid possit in causa app. proponere
aliam causam quam expressit in
appellando. Non quod sic ut e. constitutus
et nova causa potest apponi in causa
ap. et nova iustitia. cum Johannes
ff. de ap. scio ut de testibus. fidelitatis
et ut de tempore ap. per hanc et ut
vel lit. non contest. attendens sed quod non
expressum ut e. ut debitus ubi dicitur
quod qui appellat causam ap. per quam
appellat debet allegare coram iudice et
hoc expresse dicit lex ista dummodo licet ap.
causa expressa fuit et .i. e. pro se hoc
ita distingue aut appellatur a gra-
vamine ante diffinitivam sententiam aut
diffinitiva sententia. si a gravamine ante
sententiam. tunc necesse est allegare ap. cau-
sam gravaminis coram iudice talem
que si esset probata esset legitima

ut que esset expressa in iure ...
et tunc ita ap. non potest aliam alle-
gare ut hic dicit et ut e. ut debitus
et est ratio quia appellat nisi a grava-
mine. Sed si appellat causam quam de novo
vult coram iudice proponere appellationis
non gravaminis. sed quod licet appellant et
iudex appellationis cognoscere debet tunc
super eo quod primo appellant et semper
quod ita resedit in appellationibus ante sententiam
Sed ita est si non aliquis appellat a dif-
finitiva. Sententia tunc non est necesse
aliquam causam allegare cum appellat
Sufficit dicere appello a biniqua sententia
et tunc in causa appellationis potest oppo-
nere novam causam et nova iustitia ex-
pressa in ... ut de fide instrumentorum. Johannes
et l. per hanc dicit illa ut e. constitutus
specialiter intellige in causa electionis
ut ibi dicitur. et dicit illam articulos
intellige. ut dicitur ibi. si in aliis
app. quod iudicium faciendum de expressa
de ea quam appellant .i. de hiis
que si ... parte c. ... et ut
de electione in vobis et ut e. dilectus et i.
sup. proponenda est ab reputabitur
non appellans. iudex ... Tc.

Casus

Non sufficit appellanti probare quod licet
exceptionem proposuit et appellavit nisi de-
trahat se propter illam non admissam
appellasse.

Idem decano thesaurario et pet.
canonico Zamoren.

Dilecto filio capellano G.
tito .d. presbitero et .i. capi-
tuli Salamantini procuratori a nobis
auditore concesso procurator
capituli allegavit coram eo quod
cum dictus presbiter sit receptionem suam
in Salamantina ecclesia executorias a
nobis ad archidiaconum ... et coll.
litteras emisisse impetrasset contra
eum fuit ex parte capituli alle-
gatum quod cum in ipso sit

Marginalia:

Iudicium ... nomine ... vel ... iudicium pro delegato

Interlocut[...]

Sed ad ... / ... / ... / ca

Apostola [...]

Casus

ad archi[...] diacon[...] ... causam

[illegible] ca quia ... dicebat ... petrus de ... dicebat ... homicidio ... [illegible]
[illegible] ... Romam ... occidit ... [illegible]
... de ... parte ... [illegible] ... Constancie

cum certus numerus canonicorum iuramento firmatus, de quo in litteris ad eos directis mentio non fiebat, per eas non debebat contra ipsos procedi et ne aliter facerent, fuit ad nostram audientiam appellatum et cetera.

Quam quod et si per confessionem prebendati factam coram auditore predicto constitit Salamantinam ecclesiam habere certum canonicorum numerum iuramentum firmatum et huiusmodi exceptionem coram executoribus fuisse propositam et quod appellatum extitit ab eisdem, quia tamen non constitit quod propter exceptionem huiusmodi non admissam aliam vel legittimam fuit appellatum, mandamus quatenus si vobis constiterit prefatam exceptionem de certo canonicorum numero iuramento firmato aliasque exceptiones legittimas fuisse propositas coram ipsis executoribus et non admissas ac ideo partem capituli appellasse, ipsorum executorum processum decernatis irritum et inanem. Dictum et quod fuisse propositas sic patet quia cum propter priorem appellatum procedere contra iudicem a quo appellatum et sic fuit ista legittima probatio et verisimile quia propter contenta sua mandasse contra iuramenta canonicorum et capitulum constitutum ex parte dicta, nisi esset si statutum canonicorum

confirmatum fuisset solummodo per sedem apostolicam sine iuramento et contra invenitur cum accessisset ad libellum per partem et cetera, de rescriptis cum ordinem. Item patet quod licet postea legittima probatio non admittatur, si tamen appellatum post ipsam, licet appellatum sit non de retractatum propter illius exceptionem quod ferri est quia sententia lata contra iustificatoris licet teneat, a qua non est appellatum, licet non teneat contra constitutionem et cetera primo. Cum inter vos et cetera, quaestio VI, capitulo de sententia et re iudicata, et quod propter non est necesse et cetera, quaestio sine appellatione et cetera. Item de hoc patet quod si quis appellat a gravamine non tamen exprimit causam illam in appellatione per quam appellavit, et aliam illam prosequi non potest, quia per illam non appellavit, et cetera, de dolo et contumacia. Et ut quod in ea appellatione sufficit probare causam probabilem fuisse propositam coram iudice a quo appellavit et non admissam, et hoc intelligendum quod supra dictum capitulo repositam.

Casus

Appellans qui appellavit conferens si mittit procuratorem solummodo ad impetrandum a sede litteras appellationis per hoc confirmatur.

Idem Sancti Andree archidiacono et magistro canonico

Nicolao Kychelden militi ac fratri Gerardo monacho monasterii Sancte Marie

De sancti Adriani diacono cardinali concessimus auditorem in causa que inter dictum monachum ex una et ad impetrandum et contradicendum procurator fuit institutus supplicavit humiliter licet Nicolaus ut contra ipsos tamquam contumaces procederemus et cetera.

Mandamus si vobis constiterit dictos abbatem et conventum appellationi renunciasse, cum ad prosequendum causam sufficiat

Quod potuit voluit negavit et quod voluit

procuratorem non miserint memorato militi ipsam personaliter percipiente ipsos ad restituendas expensas a tempore appellationis factas eidem militi contenentis

Nicholao et c. appellationi. Sic tamen potest enim appellans statuere terminum ad prosequendam appellationem suam. Ut. c. t. personas et c. oblate. et cum appellatur ab interlocutoria statuit terminum ad suam appellationem prosequendam tam tamen appellans suam appellationem prosequi per se vel per procuratorem sufficientem ad causam altera parte presente ad condempnandum in expensis appellatum ut hic dicitur et idem intelligo indistincte. ut cum appellans statuit terminum ad prosequendam appellationem suam tunc etiam appellatus mittere sufficientem procuratorem ad causam suam defendendam ad praedictum ad confirmandam vel misit mandatum etiam altera parte non presente. Ut. de rescriptis venientes. Sed non appellans non prosequitur tunc appellationem. Sic prosequendo nec audiretur vel ab adversario appellatio sua fuit approbata tamen sufficiat appellanti mittere procuratorem ad impetrandum et consequendum altera parte etiam presente. Ut. c. t. ut porta. et i. ad hoc facit i. c. t. tertio. v. dicit si appellatus voluit quia si approbat appellationem et ideo mittere sufficiente ut ibi dicitur. Sed si appellatus noluit prosequi appellationem quia ea non approbat. tamen sufficit appellanti mittere simplicem nuncium ad impetrandum et consequendum vel a contrario sensu. hoc verbo. si appellatus voluit et ita hic dicit. et illa ut supra. et i. loquitur in diverso casu non contrario. et non quod terminum statutum ad prosequendam appellationem a iudice vel ab adversario iterum obtinet peremptorii. Ut. c. sepe. et hanc ma plene nota. Ut. de rescriptis praeterea i. glo. que incipit Sed non ut. b. a tempore appellationis. quia tamen fuit contumaces quia non miserint sufficiente

procuratorem quia contumaces innotescitati ad causam. Ut. de dolo. et c. cum dilecti et Ut. c. de re iudicata et c. sepe. Capitulum i. xxx

Ab eadem sententia tertio appellare non licet

Idem episcopo Marino et P. canonico Tusculanis. In fine versu

Sua nobis R. tutor filiorum quondam B. civis Tusculani petitione monstravit quod cum inter ipsum ex parte una et F. presbiterum et R. tutorem condam filii B. ex altera super quadam pecunie summa coram iudice Tusculano questio verteretur idem diffinitiva protulit et sententiam pro ipso quam dicti F. et R. ab eo iudices delegatos a sede apostolica confirmata. et c. Sed pars altera qui semel et iterum appellaverat tertio vocem ad nos appellationis emittens petro et eius collega cognitionem comisimus a nobis optinuit delegari et c. Cum nos S. Sancte Marie in cosmedin diacono cardinali super appellatione ad nos emissa iuris peritum a nobis datus auditor intellectus sit illos non potuisse de iure tertio appellare nobis pro P. et eius collega coniunctim mandantes ut in negotio ipso nequaquam procederent apostolica auctoritate.

Sua nobis et c. et tertio appellatum licet iterum duas res significat. et conponitur secundum i. quotiens opus erit et sic deducendo velim tertio appellare secundum ut locutum fuit ut. xx q. vi. si quis in spiritualibus et c. ne liceat in una eadem quod causa tertio appellatione l. una et idem et in specialis iuribus patet quod non licet tertio appellare. Sed quod in. ij. q. vi. quod B. dicitur quoque putarunt si gravatus romanam sedem appellare et in q. in prefatis hic dicitur quod i. hoc et in littera. hic diffinitiva sententia sive super eodem. et si. Ut. c. directe v. et provocavit d. dicit

Ut. i. de appellationibus sed

[illegible]

Hic est decretum in glo in ca. in alios non

Ante decretum non appella

Pendet ad libellam continuationis

Omnis sacerdos vel monachus est miles celestis patrie

Hic est decretum in alia glo in principio

Omnis sacerdos vel monachus est miles celestis patrie et plene d. q. l. q. l. c. certe

Omnis hoc est contra eum imperatorem

[illegible]

[illegible]

... et sic illud quod restringit ... generale ... restringendum ... placuit ... dicitur ... ut ... exceptionem ... et ... appellant ... appellavit ... dicendo appellationem ... Capitulum

Assidendo ... delegato episcopo ... ad archiepiscopum appellari non potest.

Idem magistro G. archidiacono et officiali Lemovicensi.

Dilecti filii prior et conventus de la Tusubeo(?) transmissa nobis petitione insinuatione ... cum pro parte dictorum prioris et conventus fuit excepcione propositum quod tu obmisso dicto episcopo fuisset ad archiepiscopum appellatum ad quem gradatim fuerit appellandum in causa ipsa de iure procedere non debebas. Sed quia officialis archiepiscopi huiusmodi exceptionem admittere denegabat ipsi ad nostram audientiam appellarunt. Quocirca mandamus quatenus ... appellatione in eos definitive ... penitus non valere. Dilecti filii ... appellatione ... gradatim ... appellandum ... metropolitanum et ... auditor ... [illegible] ... appellatum fuit ad archiepiscopum omisso episcopo ... omittitur medius ... gradatim est appellandum de iure ... [illegible]

omittitur medius et non operatur exceptio coram illo superiore ... et sic ... referente ... significantibus ... illud ... obtinet de consuetudine ... ut ad illos archiepiscopos appelletur omissis medius ... opponatur exceptio non ... appellare ... consuetudo non obstet ... Sed lex illa ff. quis et a quo appelletur ... multum ... delegatum et non ad illum qui delegat ... subdelegatis ut ... appellet ad alium subdelegato cui commissa fuit tota causa a delegato ad ... appellandum ad primum delegantem et sic ... ipse ... appellat delegato ... delegatus ad universitatem causarum sicut sunt huiusmodi officiales episcoporum sive sit delegatus ... ad unam causam ... Semper de iure appellandum ad primum delegantem et ... dicitur ... ff. quis et a quo ... ordinariis et ... metropolitanum ... illud ... ad papam potest appellari omisso medio ... plenitudinem potestatis ... et ... ad romanam et in pluribus aliis ... et per simplicem querelam ... ordinarius ... principalem ... sic ... appellationibus interponendis ab officialibus episcoporum ... archiepiscoporum aliorum ... auditorem ... episcoporum et ... officialium ... appellet ab officialibus episcoporum appellandum est ad archiepiscopum de iure et non episcopum et sic appellet ab officiali archiepiscopi appellandum ad ... et non ad archiepiscopum ... consuetudo est ... appelletur ab archidiacono ... officiali ad archiepiscopum omisso episcopo ... appellatio et ... in novella ... et ... romana et idem credo ... si consuetudo sit ... appelletur ab.

Marginalia: i. recusa[tio] — deleg[ato] — de la tusubeo — gradatim est appellandum — appellatio gradatim est de iure — tantum de iure et de facto — appellandum — T. i. ita

Statuta bona sine fine

p. velleiano

officiali episcopi ad episcopum ita non teneat appellatio non obstante quod dicatur in decretali romana necessario ad eosdem in libro appellationum xviij di. multiplex appellatio ab aliquo ad se ipsum cum ab eo ab archiepiscopo ad sinodum vel ipse est tamquam caput et c. simile ff. quis a quo ap. sit l. i. § solent vel dicitur appellatur ab ordinario et postea ad ipsum postea et dec. predicte referente signi canonibus loquuntur de consuet. cum illa decre. romana que ibi admittitur appellatio ad archiepiscopum ad archiepiscopum omisso episcopo. Set hec non tamen sed videtur quod hic debuit ap. ad episcopum et non ad archiepiscopum quia hic non fuit appellatum ab officiale episcopi sed a quodam magistro a canonico claramontensi et dict. patet cum commisit que causa decretalia de novo et lo arch. qui commisit causam gradatim fuerat appellandum et hec hec in antiqua decre. in parte decisa b. i. Capit

Si is qui dicitur debet esse tutor nomine pupilli commemoratur invitus potest appellare

Gregorius ix magistro scolastico et k. i. d. de rupe canonicis sancti an domini morin. dioc. i. de consto

Ex parte ... de colestre nobis fuit oblata querela cum nobilis mulier dna de lebron super quibusdam rebus ipsam nomine filiorum suorum coram iudicibus auctoritate nostra traxisset in causam tandem in iudicium ipsorum extitit fat. puta quod cum res de quibus in iudicio agebatur predicti filij eius sub potestate et tutela ipsius minime permanent cum iam ad sua vota transissent super hiis ei non tenebatur ipsorum nomine quorum tutrix esse desierat respondere. Sed quia dicti iudices hac exceptione neglecta nichilominus ad hoc compellebant eandem ipsa sentiens se

gravari nostram audientiam appellavit ideo ex. a. et c. si est ita revocato in irritum quicquid post ap. huiusmodi in ipsa causa attentatum audiatis hinc inde proposita et c.

ex parte ... et i. sub potestate filius non debet esse in ptate matris sed prius quam ad ipsa patrie potestatis inst. de patria poss. ibi ... q. ... aut. quia feminarum patris ... et non mis inst. de leg. ag. ... § i. et ... consto ... c. vlt. Sed possunt tutricem tutele ... filius in potestate ... illud tamen regulariter ... quia ... non debet quia mile officium ... tutele ... sine pot. l. i. et ff. de reg. iur. l. ... et c. de adm. delati ... a principe tutelam impetrare ff. de tutel. l. vlt. tamen si mater maior est et nullus tutor legitimus sit ... impuberi ... ut si sit ... pot petere tutelam filij et debet in ... ipsa non transibit ad secundas nuptias et renuntiat velleiano sub ypotheca rerum suarum ... c. ... et in ... ... sic ... mater omnibus tutoribus ... aut ... legitimus et datiuis sed ... testamentis ... simplici vo ... nuptias ... et non ... iuramentum et velleiano et omni ... auxilio ut si obligauit ... pupillo ... c. ... cum ... pot ... mat. et aue ... de hec ... nemini ... coll. ... et ... ut mater ... coll. ... et c. ... tute ... aut. sacramentum et ... ad ... quolanet ... tutela ... mortua ... quia ... et ita ... mulier ... quia tutor esse desierat transiendo ... ad secundas nuptias ... reddita ratione tutele bona sua et mariti sui sunt filiis obligata ... impuberibus tacite ... sed si mater ... de nuptiis coll. ... si aut tutelam item principio ... facere inventarium et satisdare rem pupilli saluam fore et i aut. ... non valet relatio eius exemplum ...

fuit litigium ... litigatoribus

velleianus ... l.

Imperator

Ista glosa est multa ... pro ... parado

appellandum

de commenda ... i. de archiepiscopo ... ad ...

commentum

agnati cognati

agnati per ... cum cognat. ... de libronis

de obolestra

Item Nota quod ... tutela ... mater

velleianum est privilegium vel beneficium legis in favorem mulierum ... a dotibus ... rebus ... obligauerint ... aliquid

Agnati per formam cognati per ... cognati ... per ... sexum ... commune

pdem mgro et fribus domus mormen[...]

Intimasti et c. preterea hospitalarijs ignorantibus et non facta eis copia de inquisitionis processu ad nos relationem transmisisse noscitur eum in plenitudine[?] gratiosas facere. quoc relabi se iudex quamvis polliceretur illico litigatoribus ap. acta consultationis exemplum eiusdem teneatur. Intimasti et c. inquisitionis hic potest dici fuit super quesitis platorum istorum procedendi modum inquisitionis. et eo fine causa sit civilis sive criminalis potest iudex referre causam superiori. Qui iudex dubitat utrum in causa debeat iudicare talis relatio appellatur. si non si vult evitare honus iudicandi tunc non debet admitti relationem naut. de iudiciis c. ult. et ff. de iudic. c. i. cum ius tenere c. l. et de iure quer. debet et non destio ut hic dicit quia non certa debet indicio potius ad nos debuit pervenire C. de of. preto. orienti l. iii. et xxvii q. i. si custos et c. si homo. si vero iudex dubitat de iure et vult referre negocium superiori exemplum consultationis illico tenetur dare partibus ut si forte minus plene referat ut quod debeat ut in preiudicium alterius partis partes contradicere possunt et appellare C. de relat. relat. l. i. et ii. et hoc si aute tunc non appellavimus propterea eum principio recepisset non posset potius habere c. nos. ii c. bibimus. fi. quia approbasse videntur relationem ut ibi et ff. de ap. sit. l. v. p. et quia hic ignorantibus hospitalariis relatio facta fuit non tenuit relatio quia exemplum relationis dari debet litigantibus ut dicunt leges predicte de quibus hic fit mentio.

[...] ante litem contestatam etiam si d. [...] quos principaliter agitur ut litigantium alter innovat delictum ut diem prefixum assignatam ab eo liberate appellat per eum archiepiscopum. archiep. et canonicis turonensis

Significante ameliani epo nos noveritis accepisse quod cum decanus et capitulum magistrum ipsum super eo quod diceba[n]tur alibi quod installasset decanum et capituli predictorum carmisitos carnes vendere non debere coram iudicibus auctoritate apostolica convenissent petentibus eisdem decano et capitulo nominatis iudicum officium implorando ut cum idem epus post citationem carnes installationis vendi fecisset quod per eum statim fuerat installatum postmodum revocarent ex parte ipsius fuit propositum quod cum lis posterum non fuisset super negotio contestata locum imploratio huiusmodi non habebat conveniens quod cum de consensu partium coram dictis iudicibus ad litigandum super ipso negotio certus dies statutus fuisset et conta ad illum diem comparentium fuisset in dictum eorundem pervenientie die ipsum ac audire partem ad ipsam in tali imploratione absque consensu partium non debebant et quia sibi hiis non audientibus eum dominum nostram audientiam appellavit et licet per procuratorem suum i. annum absque ap. prosecutus prosequenda quia tamen dictus procurator ut creditur circumventus contra inhibitionem ipsius episcopi nostras

A gratia patris et gratia dicuntur

Sancti transfertur sed sancti dicuntur

Stallud Siegh

super lr ad quosdam iudices certa racon suspectos hrab impetrarat dictus episcopus uti noluit litteris set optentis petit non obstante lapsu anni ad prosecucom ap. admitti. Ideo sz ch. C. sed inhibitione hmi ap et commiss caus. ap. in ea car' in altera constituit renouato iniuri tum. rc. usqz a temptatum in iam dco negco inx formam continencionem litterarum rc.

Significante et j. pg citacom. ete nec ante citacom nec pq debuit eps molestari sup possoe eammsem lite pendente. si ipe possidebit. cu. c. si lr conuenerit episcopum vz. pz q erat in possoem deqna no debuit eici lite pen. si ipe possidebat Q. ut lit. pen. c. j. et y. cet vj. q. iij. Volumus unde male petebat. c. ut si. c. possidebat agens q ipsum ne inquietaret ad hoc no poterat implorare offin iudic lit. n. gte. ut .j. sequitur. q mag' iudx. cum lis sup. maxime qua pq lit. gt. debuit ei auferri possessio si ipe possidebat ut dixi puenire diem q facere no poterat. quia pendente dilacom iudic. offm. ! quiescit nisi partes consentiant. Q. de dilat. sine pars. co ca ty imitat dilatones. ff. de arbi. aut ff. de re. iudi. q insst. et Q. c. cum cesante ar. ete notabile q iudex data dilacom nil facere posset an ttum altera parte inuita. ut hic. Super litis no audie. si q iudices lit. no. gt. reduce volebat capitulum in pristinum statum. ut canonicos no venderet tarnes ! alibi q in stallis c. q facere no debebant cum ad hoc posset recursar lite no gt. in. q. in. offerat et ita an lit. gt. iudex delegatus circa principalem nil facere pot Q. ar. d. de restitut. super lit. et Q. p co q pen. dilacom petere nolebat q facile no potrant iudic verbat appllo ar. q. de. off. iud. del. c. y. insi. Sz pot dici qz illa loquitr in ordinario cuius iurisdicio fundata Q. cuius ! offm an lit. gt. et pq. implorari pot tempore competenti Sz no dilacom pen. absolucio contradicente ut hrediuit et. C. de dilat. sine li in delegato cuius iurisdicio no e firma an lit. gt. q eius offm implorari no pot. an lite gt. et maxime dilacom pen. ut lr. pz. usqz tas q lr loquitr in de alio off. iudic. q petitur mandentur fauore iuris ut alterius qui uti iure uult. fr. de alio. q q respic principale fim quamdiu [illegible] ab absolucio et q competeret maioi pq lite gt. et coram delegato Sz no an nec pendente dilacom ut dez e. Q. de dilacom et sic pz q procurator no pot. procedere sine mandato. alz no nocet domino C. de procuratoribus si procurator et Q. de of. del. cum olim simplicitate constitutus fuisset nulla forma data sibi de iudicibus impetrandis no posset eos renunciare quos procurator impetrasset. Q. de ea pos. cum olim. et lr a contrario sensu ubi dicitur Sz ut q no sit amplius audiendus. ! pq anni et sibi imputet q talem commisit negocia sua. ff. de minoribus mandato si agat go eps q procuratorem. nisi cum qui ipsum circumvenit ff. de dolo. eleganter. q dolo. Sz licet procurator aut circumuentor forte no caret. et ita restituet q. absolucio ff. de eo p q sem cet. l. ult. i. lr. ut auditus fuit episcopus cum generali clausula si qua iusta ca in iudic ut in integrum restituta ff. quibus ex causis maior. l. i. insi. ar. Q. de in integrum restit. co lit. ar. j. de pq. significante. quoniam enim in ponit prestitutis fuit ap. et ita auditur epis triplici racom. et q auditum pq anni. hoc sem fuit q sem procuratoris q fuit iusta causa quod indulgere biennium Q. c. cum sit romana. co aliis duabus caus premiss

Marginalia (left): In stallis vendebant canonici; de ipse ipse respondet ppa; quod quod in modo tener[?] ut temus iusse; Item de monopolis; Monopolium est ...; Monopolium de ...; In stal[lis]

Marginalia (between columns): apostolicis; Sensus littere; H 6. 8 [?] veritas; monopolium

dolo ... / ... hic ... qr ...

tenuit ap. aut eo alterius illarum ete ac qui plura mandatum continet quorum quotiens alterum per se sufficiat probare de hoc dictum fuit ... de ex. pre

Capitulum

Sed minor dicta interposita. Appellans ex causa probabili repulantur tenetur probare veritatem fallit ... appellans apposuit probabilem causam et causam obtulit se probaturum nec fuit admissus tunc sufficit se probare ... causa appellasse et sed minor dicta sufficiat.

Interposita appellatione ab eo ... ex causa probabili non sufficit appellanti probare causam per quam provocavit eam non docuerit esse veram, nisi se offerens probaturum non fuisset admissus. Eidem quoque permittitur si non recipiatur appellatio eius a iudice, nec ab adversario approbetur, per se vel per procuratorem ad impetrandum et conducendum constitutum literas impetrare; sed pars altera per se vel per procuratorem idoneum iudicium sequi debet ad se appellatione recepta sit parata. Ille denique qui vocem appellationis emisit, nondum est alii cognitio delegata, ad petitionem eius ad eum a quo provocavit denique remittitur contradictione partis alterius non obstante, in legitimis expensis adversario quas eum propter hoc fecisse constiterit condemnandus. Sane praetextu aliquo probare gravamen per quod duxerit appellandum, a parte adversa se contumaciter absentante, potest super hoc lite non contestata per testes ... licet non dum lite contestata fuerit in ipso appellationis articulo ut in negotio principali, quamvis tamen in hac causa veritatis prioris indicias principaliter arguatur, non est rigor iuris ex quo sequi posset causae perplexitas requirendus.

Interposita ap. ex causa probabili tali quae si foret probata reputaretur legitima ... ut debitum et c. cum speciali ... docuerit et ... de testi. cum parte ... et ... premis. cum ... et ... de ... cum ... et ... ut debitum et c. dilecto ... offerens hinc vero signatur ... de testi. cum parte ... causam ... obtulit se probaturum nec fuit admissus ... et tamen in ea ap. ... probare causam ap. veram fuisse ... hoc ... quod ibi dicitur ... gravamen et oppono causam probabilem et eam me offero probaturum si admittor sufficiet probare in ea ap. ... probato satis est probatum gravamen ... causam ... allegata ... volo probare ... me repellet ... causam allegat ... tunc ... tenetur probare veram fuisse ... adversa ... iudice ... parte ... et ... de concept. olim ... appellanti et recipe sit ... et certe sibi imputet quod non appellet appellationem ... ap. ... voluit si enim ... appellationem tunc enim tenetur sufficiat ... in expensis ... sit ergo ... qui appellat ... quod appellet ex causa probabili et quod offerat eam esse probaturum ... in ap. relevabit ... non oportebit eum probare causam esse veram ... in alio

Capitulum

Appellans ante sententiam tenetur causam iustificare ...

Domini (?) i. primal (?) rei in bna (?) et

... cum recipitur appellatio a iudice ut ab adversario prosequatur tam sua per sufficientem procuratorem ad causam totam. nec condemnetur alteri parti eam prosequenti in expensis ad petitionem sic S. e. accepta. al. enim non debet causa remitti ad eum a quo est appellatum C. de ap. eos et ij q. vi. nisi ff. ab eo. et j. de sen. ex. per tuas contradictionem partis nam post appellata condicione non potest cum iudice non liceat suspectum quem parte tulit sententia cum ipsum per hoc approbavit unde ipsum recusare non potest in q. uj. c. s. prius testibus et quia in favorem tantum appellantis statutum sunt quod ad eum non remittitur a quo appellavit et huic favori qui pro eo non introducatur pot renunciare cum hoc licitum sit unicuique C. de pact. si quis in conscribendo et j. de regula ad appellantem condemnatur tamen alteri parti in expensis tanquam contumax quia malitiose traxit in appellando ipsum ad papam quia pro unde est ac si non fuisset prosecutus altera prosequente S. e. reprehensibilis lit. non gt. hic licet nomine causam in q. pot procedi lite non gt. alium licet S. de of. iud. c. ij. alij notatur S. ut lit. non gt. quia eo reditur in licet praeiudicium de iniquitate iudicis non deducto principali ut de facto adversarij unde quid fuit ut de hoc cognoscatur non obstante absentia adversarij. et ita collige quod licet a contrario sensu si cum praesens quod sine praeceptione debet lis contestari quod iterum tradit ut no. S. de of. dele. prudentiam. nota rigor ar. quod in negotiis ecclesiasticis rigor iuris non sit servandus sed potius equitas Extra de dolo et c. c. i. et S. de rest. spol. saepe. et S. de iudic. dilecti rigor iuris est ut non procedatur lite non gt. talis rigor in hoc casu non est servandus tamen principali agatur de iniquitate iudicis sed in aliis casibus cum agitur principaliter de iniquitate adversarij propter quem contumaciam ponendus est actor in possessionem causa rei servande ut eo contradicens ... sed non debet fieri in hoc casu quia de iniquitate iudicis agitur sed propter hoc ...

... non debet unde si non possit de hoc gravamine cognosci lite non gt. et quidam perplexitas. cum non constet ad huiusmodi utrum ap. sit legitima non pot. se intromittere de principali questione in quo casu tantum et non ante ... principali questione sententia non pot. procedere in principali nec penam adversarij imponere pot. tamen ipse peccavit et si punietur illum faceret contumaciam sed propter contumaciam in puniendo et ideo ut hic perplexitas evitari pot. iudex cognoscere de gravamine lite non gt. ff. de minoribus iudice probato non gravamine revocabit gravamine et propter ea incorporabit absentem. et sic causa non venerit propter ipsius contumaciam procedetur quoniam enim. et sic nulla perplexitas. Vi. non ap. non valuit remitti ad illum a quo appellavit

Capitulum

Clausula appellatione remota respicit praemissa nisi iteretur in fine. Idem.

Inquisitioni tuae taliter respondemus quod generalis clausula per quam tollitur appellationis remedium in medio ponitur literarum. Si sunt plura negotia sed minime contingentia praemissa tantum complectitur nisi forte in fine litterarum praedicta clausula iteretur. Inquisitioni et c.

praemissa tantum etc. q. S. c. sic. remotio. i. S. v. diceres quod non refert an ponatur in medio principio vel fine remotio appellationis quod ad omnia refertur S. e. c. ibi quod hic sunt duo diversa negotia non se contingentia. i. unum negotium habebat plures articulos ... quod plures de ... respondentia et non sequentia ... plura et ... appellatio ...

Margin: Grave ... ammend ... dicit ... Cautele non obstante i. manet ... et in ... Cautio non ... Cave non perficit ... protestor quod me gravas ... et ... tamen appellationis ... Inquisitionis ... Capitulum

Clausula appellatione remota posita in textu in medio clausula ... respiciat praemissa quibus ... non ... in fine repetatur ... clausula appellatione remota ... [illegible]

Idem

Una sententia pluribus condemnatis si unus solus ad appellationis beneficium convolaverit illius victoria i[n] ceteris [consortibus] suffragatur si communi iure iuvetur, idemque negotium et eadem causa defensionis existit.

Idem

Si iustus metus quominus appellaveris te excusat ad appellationis reputaris beneficium convolasse dummodo scilicet quo licite poteras coram iudice a quo appellasse volueras vel si hoc ipsius copiam nequivisti in presentia bonorum virorum contestatione super hoc posita causas appellationis duxeris exprimendas.

appellatione, et sub magnitudine quia non est necesse ut causam ad se pervenit nisi velit, ut quod dicit textus in lege in qua sic inquit sententia lata contra me non audito appellare et hoc procuratore coram nobis

Rubrica

peregrinantes ad partes ut textus 20 c. rebus suis sub apostolica protectione constitutis

Cele. iii. Innocentius episcopo r.

Conquerente J. presbytero intelleximus et cetera. Licet presbyter idem res suas et ecclesie sue in protectione nostra imposuit quando ad nos accessit. tamen cum hi qui accedunt ad presentiam nostram statim cum rebus eorum debeant esse sub apostolica protectione statuti quidam eidem presbytero post iter arreptum ad nos veniendi sibi tractum et cetera ut ablatum sibi restitui faciatis. Conquerente et cetera non possit ex [illegible] possit pro facto quod plus est et cetera. Immo dicatis et cetera ut nosteum et cetera ad audiam [illegible] qui accedunt causa peregrinationis sub ut faciat ad limina licitum quia nisi sub apostolica protectione consistunt [illegible] quam si [illegible] competat patrimonia illi qui absentie titulum pertinet [illegible] ut alio modo absentis [illegible] et cetera de emancipatione liberorum [illegible] iubemus et ff. de tuto. et cetera absentis et cetera faciatis [illegible] post absentiam turbatur taliter [illegible] annum [illegible] colonus pe [illegible] post ut possessio restituatur ut [illegible] predicta et si primum ut alio [illegible] Capitulo

De re sitione confirmata per papam [illegible] inferior non cognoscit nisi [illegible] confirmationis fuit litigiosa ut [illegible] firmatio ad surreptiam

Rubrica

Alleo iii ex Hon. episcopo

Si quis religiosus confirmationem impetravit apud se sine mandato potest iudex cognoscere et causam debito terminare, sed si ecclesie tunc pacifice possidebit, cum idem confirmationem obtinuit non est licitum iudici de questione possessionis orta determinare aut eam diffinire absque apostolico mandato. Religiosus et cetera [illegible] litigiosa [illegible] inter petitorem et possessorem [illegible] tormentum ut traditur C. de litigiosis [illegible] litigiosa res est et sic controversia [illegible] possessio orta non facit rem litigiosam [illegible] ut [illegible] est et sic re litigiosa non [illegible] privilegium impetrari non potest [illegible] de testi. [illegible] et cetera ut [illegible] pen. c. [illegible] et cetera non [illegible] et ubi nec in aliam [illegible] transferre personam [illegible] et cetera ut lite pen. [illegible] et [illegible] ut lites faciat [illegible] non [illegible] et [illegible] obstante tali privilegio sive indulgentia [illegible] confirmationem. Nota quod confirmatio [illegible] data sub forma [illegible] modo [illegible] nec confirmat [illegible] de [illegible] et cetera [illegible] et [illegible] confirmationem ut innovationem [illegible] petitio alterius ut [illegible] et cetera [illegible] et [illegible] et cetera [illegible] in loco publico [illegible] a principe [illegible] alicuius ut [illegible] valet confirmationis [illegible] valet nisi [illegible] plus [illegible] de hoc quod dicat [illegible] non est iudici [illegible] de questione [illegible] sine [illegible] mandati

Caritas non [illegible] est non [illegible] non prohibet [illegible] manet est in futuro [illegible] non [illegible] nisi [illegible] de [illegible] est in [illegible] et opera [illegible] imperator [illegible] est [illegible] est in [illegible] angeli

Conquierente Rubrica de confirmatione utili vel non utili. Si quis

Capitulum dicit nunc quod si per confirmationem moveatur ei quod in lite obtineat beneficium an ideo non est litigium indicta de quo cognoscere sine mandato pape. Sed si ei obiciatur tum non impedit per confirmationem iudicis. Sed certe non est verum si confirmatio sit facta in forma communi si autem tunc cause cognitione confirmatio sit facta tunc verum est quod dicit. unde et idem dicit quod si moveatur questio an talis confirmatio valeat vel non de hoc non potest cognoscere iudex inferior quod verum est, dixit et nichilominus cum confirmatio facta fuit sine cause cognitione in forma communi et non impeditur petitio in quo casu locum habet iura superius assignata. si vero confirmatio fiat de beneficio alicui vel de sententia alicuius cum cause cognitione et ibi cognito quod ex certa scientia confirmat tibi beneficium tuum vel sententiam latam de eo et illa si pro modum quo subornatur nullus potest iudicare sine speciali mandato pape et hoc tollitur ex ipsa confirmatione quia tunc simplex confirmatio nulla condicione apposita de tali confirmatione habetur de officio delegati cum abbas et de fide instrumentorum c. i. et de pactis quod et de testibus venientes et de officio delegati coram nobis et de testibus dudum venientes et c. Raynaldus de rescriptis ex frequentibus c. penultimo et aliis confirmationibus cum dicatur confirmamus sicut iuste possides sicut proponitur in forme (?) de confirmatione utili vel inutili propter necessitatem et istas duas decretales intelligere habet de confirmatione que fit cum cause cognitione ex certa scientia pape quod si certum esset quod per falsi suggestionem confirmatio sit obtenta non valebit huiusmodi confirmatio ... et sic post

intelligi iste due decretales. Capitulum

Cum confirmationem apostolice sedis post quinquennium sine mandato apostolico nisi per falsi suggestionem esset impetrata

Idem Wigorniensi episcopo

De confirmationibus autem dominorum Romanorum pontificum volumus te tenere quod contra illas nisi de apostolice sedis processerit mandatum aut certum sit quod fuerint per falsi suggestionem elicite non est aliquatenus iudicandum. Celestinus III.

Bone memorie Iadertino metropolitano (?) proposuit sententiam a delegatis iudicibus prolatam fuisse et infra. Ex dicens ille contra quem sententiatum fuerat ab illa sententia appellavit nichilominus tamen iudices sententiam executioni mandaverunt. Ceterum appellans interim statim ad apostolicam sedem accepto litteras de retractando sententiam impetravit. Adversarius ipsum tacite (aut fraudulenter) per litteras confirmationis per inutilitatem sine decepcionem fuerat assecutus in quo nulla de sententia ... appellatione mentio habebatur. Itaque requisisti quod cuius litteris prenudicium faciat cum igitur posteriores debent prioribus prejudicium generare. Verum si dicatur nullis litteris mentionem et iustitie prejudicantibus vel sub alia forma vox dominus invenitur de litteris confirmationis exposse

Nemo mittens manum suam ad aratrum et respiciens retro vel retrorsum aptus est regno celorum. Lucas 9.

Boni culpa gratiam repellit alia gratiam conseque ...

Ex culpa ... quod ... gratia

Notes in margins:

Firma rescripto

Nulla dicta ... Confirmatio ... petens confirmari

Capitulum. Si appellatio impetrando ... confirmatio ... appellatione ...

Nota ... Flagella ...

libri sunt papa memorie

Dicimus quod prime cum dominus suus de-
bent habere vigorem donec de ini-
qua sententia cognitio plenior habeatur

Bone memorie et i. mandarunt
quod facere non debuerunt quia appellatio
ante erat innovanda. ar. ii. q. vi. a
pellationem et ff nil inno. ap. pen
vel una immo renovatio post executio
nunc de ap. cognoscatur extra de in
in. venientes extitit prelatis
quod facere prima facie non dicit ut appellatione
in commissione impetrata subsequens
extra de ap. c. oblate. secus si non pre-
mat diligentiam appellantis i. c. et
quod primum una tunc valent prime ut
ibi intrato habeatur et ideo non va-
luerunt s. de rescr. ex parte una
tacita veritate impetrate extra de
ap. super inst. et ita patet quod si quis
non faciat mentionem de ap. adversa parte
non valet hoc quod est notabile sum-
dicimus quod non obstanti
bus primis literis confirmationis iudi-
ces dati ad appellationem cognoscerent
de ea. extra e. c. i. ar. et i. c. ex. adsi-
nem ar. extra. de testi. ex parte ad
et c. cum sanam q. i. de privil. dicimus
verumque si dicatur i. in suis literis impe-
tratis ab appellante et quod dic. si dicatur
huiusmodi literis per hanc qualitatem ius
innovatur. extra de dolo et contu. cum lis
et ff ad l. cor. de sicariis dumb. nec
vel legatum vel stipulatio fidei inge-
stio in illo sententie demonstrato ff.
de inve. de omni ratione divortium. ex
generatione ff de iure. fisci. ita fide-
iussam eius dicit facere mentionem de primis
ad hoc ut renovetur. extra. de off. del.
ex literis tamdiu ita legatum mulierum
in quo dicit fieri que dicit quod postea
ores dederit prindicae postulante
et tamen innuit quod valeat litere confir-
mationis prime ergo non est opus ut de eo
in posterioribus fiat mentio de ap. et ita
non refert utrum in sequentibus fiat men-
tio de primis vel non ubi dicit intelligi

si iste ex eo tamen cum prime valent
vel cum appellatus non prevenit diligen-
tiam appellantis. extra. expectavit legitimo
tempore et sunt litere sine aliqua mentione
et de. procedent primi iudices ad con-
firmandam sententiam vel infirmandam
ut. extra. de ap. oblate insi. quia per
talem qualitatem prime legitime
impetrate ut dicitur in prima notula
in primo casu non valent prime quia
appellatus prevenit diligentiam nec facit
mentionem de ipsa appellatione ut patet ibi
legatum vel dic quod iudices dati super ap. debe-
cognoscere de iniquitate sententie et litere
appellationis tamdiu valent quousque
constat de iniqua sententia. et si sententia
confirmetur remanet confirmatio
in statu suo si non cassetur confirma-
tio non valebit. ar. extra. de fide instrum.
accepimus et ubi et i. c. pro. insinu-
ar. ad hoc c. cassam legatum ista contra
tenenti accepatum. et ita sunt sive
confirmatio sive in forma com-
impetranti quam scire patet. ar. contra
sumpsit posita hic de in titulo isto
potius debuisset poni. in. c. de ap.
si deberet intelligi secundum illam de-
oblate et ex legatum utriusque dicitur patet in-
tellectus iste in illa oblate dicitur
quod plebanus de sancto ambrosio super obser-
vatione sententie legatus ad iudices impetra-
vit commissionis si est rationabiliter lata
erit et hic est rescriptum confirmationis
fuerat assecutus quia papa eam confir-
mavit in forma com. et sic non intelli-
gitur ista secundum illam et litere confir-
mationis non mittuntur iudicabun-
tur ex illis quam confirmationem impe-
traverunt capitulum

innovatio privilegii confirmatio non facit

Innocentius iii. decano pasburii

Cum dilecte in Christo filie
abbatissa et sorores sancte
de garden. sententia cuperet privilegia
innovari per maz. distemiam
innovatio episcopis et abbatibus totis
ut ea inspiceret diligenter

de gardinensi

Capitulum innovato privilegiorum vel privilegium novum ius non tribuit sed antiqua
confirmat privilegium sit forte non in pertinentia vel ... et in
papinus ... ff ad carbonianum ... conscientiam

vulnerat
tornellus
vel de eo ubi generis de potestate
dimptat eorum
adiuvans facit
legatum
pro eo
dicitur
incona
appellantes
suspecta
scit
delecta in christo filia
de ope
dimen

tenorem ipsorum fideli- (pre)sentes sub sigillis suis nobis remitterent diximus i(n)iungendu(m) et c. Nos autem tenore (pre)dicto quam sub sigillo (pro)prio ea (pro)cessit con(ce)ptum putari quam nimis (?) ... sedoribus ipsis fidem debitam adhibentes licet non uideret (quod) ipsi non deberent ea (quod) (pri)uil(egi)a innouari et c. Sum(m)a tenore ... maioris ecc(lesi)e et c. (pre)te (?) testimonii (pro)posuerint ... ipsius monasterii p(er) c annos et amplius extitisse priuil(egia) ipsa tam(en) si diximus innouanda ... mandatis ut ad locum idoneum attendentes ... quam fuerit euitandi inquireret super his diligentius ueritatem ... (pre)sentem ecc(lesi)e ad se appellauit Nuper autem itera(n)to p(re)dicta p(ro)posuit abbatissa ... debemus priuil(egia) sue ecc(lesi)e renouare exclusio uero fuit postulatum uerum ipsam districtius iniungente dignarem qui testes reciperet quosque priuilegia monasterii ... et ad probandum (pre)scriptionem legittime induceret p(ro)poneret Nos igitur attendentes quod iure sit cum(m)uni statutum ut ... titulum testimonium formidat ne mitius occultetur et probandi copia fortuitis casibus subtrahatur etiam lite non (con)testata testes ualetudinarii et qui desinunt ex aliqua rationabili causa time(n)ti ad testimonium admittantur eiusdem equitatis similitudine pronotati p(re)dicta priuilegia quasi iam nimia uetustate consumpta cum fuerint non in pargamine non sed in papiro diximus (...) innouanda uolentes quod per innouationem hu(ius)modi nouum monasterio adquiratur (sed) antiquum si quod (est) per innouationem priuil(egi)a conseruetur Sum(m)a uero p(re)fatum monasterium ad ius et proprietatem ap(ostolicam) se per priuil(egia) (?) non monstratur ne inf(uturum) ecclesie ro(mane) remaneat in preiudicium eiusdem abbatissam procurationis ... statue(n)ti ut cum ... ecc(lesi)e ro(mane) ne posse(ssi)ones et iura non si tenere ... cuitat (pre)scripto ipsa ... et aliis ... tur coram te fuerint in medio procuranda. Volentes igitur quod de statu eiusdem monasterii dimicius dubitetur ... cum tutius et commodius elliges recipias testes quos ad (pre)scriptionem probandum ... ecclesia ... interruptionem monstrandam ... nobis duxerit producendos (et) si legittimam prescriptionem probauerit ut ... interruptio ... ipsius monasterii

Marginalia: consc(ri)b(er)e te; va(?) p(ro) ... ; clemens; ... ; uerba(?) ... ; ... ; v p(ro); alterius ... ; consc(ri)pta; Nouum ius; hic p(ro); ultra p(re)d(ictum); p(ro)curatio(n)em ...; ...; ... altior ...

Dicit Moyses ... non iudicare ... glossa ... ad ... flagella ... in adulterio ... ad ...

ad iudices episcopo memorato. tum constituit ipsum in sua dioc. constitutum quod predicti monasterii moniales sentimus corrigendo aliquin eidem super hoc perpetuum silentium imponens monasterium pronuncians perpetua libertate gaudere nostro sibi permittere consignato

Idem episcopo et preposito [illegible]

Ad nostram audientiam preposito de Masien(sis) ecclesie significante pervenit quod decanus et canonici Namnetensis ecclesie a nobis litteras confirmationis super administrationibus suis obtinere laborant

religionis sue conditione
supressa. Cum igitur re-
gularibus personis non con-
suenerit apostolica sedes ali-
qua personaliter confirma-
re. M. q. confirmationes
quas ab ipsis canonicis
tum regulares existunt
nomine taliter impetra-
tas denunciamus irritas et inanes

Idem

Porrecta nobis ex parte
tua petitio continebat quod plures ex religiosis qui
in prioratibus vel aliis suis
administrationibus praesunt a
nobis super ipsis quo ad
inierint possidendis confir-
mationis litteras se asserunt
emanasse etc. Cum igitur
a cancellaria nostra non
credimus huiusmodi litteras ema-

nasse M. quatenus illos qui
tales litteras exhibuerint mini-
bus prioratus vel administra-
tiones tamquam religiosis con-
firmatum eisdem prioratus
tamquam falsitatis auctores
Si vero in eis non sit mentio
religionis ipsorum illas tamquam
tacita veritate subreptas de-
nuncies non valere

Idem nobili viro M. de Cumana

Examinata causa que vertitur inter te et milites Contiranos super ecclesia sancti Angeli per pendens arbitrium quod inter eos sabinensis dicebatur super eodem negocio promulgasse contra formam iuris et compromissi fuisse dictatum non obstante confirmatione. C. pape predecessoris nostri qui confirmaverat illud sicut provide latum fuerat. et ab utraque parte receptum determinamus ipsum irritum et inane

Idem illustri regi Baronibus militibus et aliis fidelibus apud ...

Venerabiles fratres nostri archiepiscopus mediolanensis et suffraganei eius transmissa nobis petitione monstrarunt quod inter ipsos et vos super quibusdam decimis mediante ... episcopo tunc legato amicabilis compositio intervenit expresse adiecto quod nos eam auctoritate apostolica confirmari contingeret statim deberet executioni mandari. verum licet sic per nos co

firmitati et ad maiorem rei euidenciam litteris confirmacionis tenor composicionis insertus ipsam tamen domini stis obseruare occoni sandola pretendentes. Tu ex eo quod tenor in litteris nostris uerbum confirmacionis iuxta salu[illegible] et eo tenore composicionis predicte tum quia clausula consueta si statuit sine preiudicio prouide facta est in eisdem litteris contineri [illegible] submissi uestris suffragatur composicionem eandem adimplere teneris. Venerabilis [illegible] amicabilis

[illegible] amicabilis composicio [illegible] super [illegible] temporale [illegible] composicio [illegible] tenor composicionis ut per hoc apparet quod composicio legitima fuit et non possit de ea dubitari [illegible] confirmauit [illegible] confirmat [illegible] tenor composicionis [illegible]

et eam confirmasse sic preiudicio [illegible] confirmacionis [illegible] conditionaliter intelligitur ut dicitur [illegible] composicio [illegible] eam confirmasse simpliciter [illegible] confirmat [illegible] in confirmacionibus sicut [illegible] composicionis [illegible] in confirmacione non [illegible] conditionaliter [illegible] sicut sine preiudicio [illegible] composicio [illegible] et confirmata tenore composicionis [illegible] Capitulo

Collacio vnius ecclesie facta alteri [illegible] per legatum in forma communi confirmata per papam [illegible] non ledit. Idem venerabili abbati bus et prelatis ac conuentibus et clericis in Constantinopol. dioc. constitutis.

Sua nobis patriarcha Constantinopolitanus conquestione monstrauit quod cum quidam [illegible] ex eo [illegible] quibusdam aliis [illegible] non ledit

[illegible] Constantinopolitanus [illegible] Capitulo [illegible] per confirmacionem in forma communi [illegible]

alterius scelera tu corrige per bona facta

quidam vestrum loquitur [illegible]

Finis scandi per manus michaelis

scandi tabilis qui me fecit discretu i. eloquium

Explicit liber secundus Decretalium c. d. a. per manus micha helis datt de ... [illegible] decretorum et actuum

celijs et alias in spiritualibus et temporalibus contulit mo steria eorundem ipsi patri arche obedire recusant et et ei de iuribus patriarcha libus respondere in sue presum tionis admitorum [illegible] confirmaciones collationum hungarie apostolica impetratas Cu pro volumus iura qui dicto episcopis debentur per colla tiones seu confirmationes predictas minimi sine ledi ac ex ortas hung non obstante pa triarche reuerenciam et obedientiam exhibere tenentibus ei de iuribus suis in integre re spondere [illegible] nobis et [illegible] minimi sine ledi quia non [illegible] pro [illegible] iniuriarum occasio [illegible] iura nascuntur [illegible] ut meminerimus et [illegible] quale et quando et quia si sua [illegible] iura [illegible] episcopo non scit [illegible] quid aliud quam ut celestis ordo confundatur [illegible] peruenit nec fuit intentio domini pape per confir mationem [illegible] aliquid subtrahere dio cesano episcopo nec etiam per collationem cardinalis immo remanet ius salvum dio cesano episcopo [illegible] de relig. domi. c. [illegible] dicit papa nec honorem meum [illegible] [illegible] sed modo honorem [illegible] cognosco [illegible] et sic patet per confirmationem [illegible] alterius non [illegible] sic et licet papa recipiat aliquem sub sua protectione non eximitur a iurisdictione sui episcopi [illegible] exce [illegible] sic licet aliquem assumat [illegible] confir [illegible] hospitalariorum sive templa riorum non eximitur a iurisdictione suorum episcoporum [illegible] et plantare [illegible] penultimo et c. [illegible] et c. penultimo [illegible]

Postliminium [illegible] [illegible] ... [illegible] ... vetus magistro [illegible] ... aper

Quando interdictum est celebrantur diuina in festis quatuor Natiuitatis Resurrectionis Penthecostes Assumptionis beate Marie virginis Et captis sepultur [illegible]

a prima vespera ad [illegible] ... [illegible] ... libro vi

Fran de zarabellis

Zarcnie zapalorme

[illegible] de za · i · de zab[illegible]

Ar archyp · al albertus · al alanus · ant antonius · ar argumentu vel argumento · az azo · b bernhardus · C Codice · c capitulo · dy dynus · di distinctione · e t eod titulo · cle cle libro extra [illegible] decretalibus · ff digestis · fi finali · gl glo · glosa · Gof Goffridus · her hermannus · h hostiensis · hu hugo · i infra · inst institutis · inno innocentius · Jo an Johannes andree · l · lege · li libro · lau laurencius · No Notatur · opi opinio · pe petrus · pla placentinus · q questio · ce celestinus · Ray Raymundus · s supra · sic sic supra · i · illud quod ia lectum est · infra · i · illud quod adhuc dicitur · lege · s · scilicet · c · contra · t · titulo · tu tancretus · tho thomas · vl ulricus · vel · vel [illegible] · vin vincentius · § paragraphus · bra bracardus · Jo fa Johannes fantonensis · arch archidiaconus · pe sim petrus de sampsona · Jo gl Johannes glosator · Jo mo Johannes monachus · ad n · p · i · ad nostram presentiam · sic · pre · i · [illegible] tocius predecessoris nostri · bo me · i · bone memorie · sa ap sen · i · [illegible] apostolicae sedis legatus · [illegible] · i · de latere filius · in prima [illegible] confirmatione [illegible] camerario [illegible]

Et [illegible] [illegible] libri legales qui frequenter [illegible] glosis decretalium legunt[illegible] quorum nomina et titulos [illegible] nulla [illegible] debet ignorare Nomina [illegible] istorum librorum sunt ista Codex ff digestum [illegible] digestum · i · [illegible] [illegible] [illegible] institutionum et autentica [illegible] liber [illegible] glosis [illegible] frequenter allegando [illegible] Et [illegible] solent poni [illegible] Codice [illegible] [illegible] monstrande [illegible] lege [illegible] [illegible] est [illegible] C [illegible] et [illegible] Statuimus C in pena [illegible] in aliis [illegible]

Liber decretorum [illegible] prima continet [illegible] distinctiones Et [illegible] per [illegible] [illegible] continet [illegible] causas Et quelibet causa [illegible] in se questiones Et [illegible] [illegible] causa [illegible] allegando [illegible] nominari [illegible] [illegible] causa in [illegible] questione Continet [illegible] [illegible] distinctiones [illegible] dicitur de [illegible] Tercia pars continet [illegible] distinctiones Et vocatur de consecratione Et [illegible] per de [illegible] Liber decretalium continet [illegible] libros et [illegible] [illegible] magis vocantur Constitutiones extravagantes Et [illegible] per [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] libros [illegible] liber decretalium est extra corpus [illegible] [illegible] vocatur [illegible] Et decretales vocantur Constitutiones summorum pontificum [illegible] [illegible] apostolice [illegible] [illegible] ad observandum [illegible] Et illud librum composuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] composuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] volumine ordinate et [illegible] diversis voluminibus [illegible] in [illegible] volumine ordinate et [illegible] [illegible] [illegible] libros [illegible] aliquid allegatur in aliquo loco quod [illegible] est [illegible] ante illud [illegible] allegatur [illegible] Et [illegible] [illegible] allegatur aliquid quod postea [illegible] [illegible] allegatur [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]

C	codice	inst	institutis	[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
c	capitulo	i	infra	[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] regula [illegible]
ff	digestis	s	supra	[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
v	[illegible]	l	lege	

Incipit quartus liber de Sponsalibus

alimonia ... i. alimentum ... tumentum compositum ... [illegible]

In Basilii forma pontificis sit tibi norma
Collige per primum · medio roge · pinge per imum
Athphac · pisterta · stimula · vaga · morbida · lenta
Qui vult proficere debet subscripta tenere
Crimina non facere · consortia prava timere
Convivia non legere · ventrem non valde replere
Nec nimium sapere · sed in hijs moderamen habere
Iudex iudicium · clerus · connubia · crimen
Prima ministrorum forma dat et officium
Altera dat testes et certa iudiciorum
Tercia de rebus et vita presbiterorum
Quarta docet quales sunt ritus coniugiorum
Quinta quod sit penis punit mala facta reorum
Dat quadraginta primus liber ac tres rubricas
Alter triginta · dat tercius quinquaginta
Viginti quartus · his tot quintus quoque titulis
Collatum rubrica · sunt absque his octo ducta

Martini plebani de ... [illegible]

[illegible]

Monomachia ... [illegible]

Rubrica de sponsalibus

Capitulum

Matrimonium solo consensu contrahitur licet solemnitates et consuetudines patrie non serventur ...

D[e] Francia quidam nobilem mulierem de Saxonia lege Saxonum duxit uxorem. Verum quia non hisdem legibus utuntur Saxones et Francigene ... [illegible]

[illegible]

P[reterea] hi qui de primo contrahendo pure et sine omni conditione fidem dederunt ... [illegible]

[illegible]

Rubrica de matrimonio

[illegible]

I[uvenis] qui puellam nondum septennem duxit ... [illegible]

[illegible]

I[uvenis] ... [illegible]

[illegible]

Rubrum de sponsalibus et matrimonio

phauit clare. et ita possessio dt in- duci. Sz qre dicat in lris que dubia fuit. quia si optato an septennium du- cta fuit. et post septem annos no con- sensit uel an recessit res no est dubia Sz cta qz no impedimentum ...

[illegible]

Nota in papiensi electo ... audientia applato nostr pervenit. q cu ... papien ... filiam suam ... vellet uxorem ...

[illegible]

alias tusserantes. hoc tibi volui innotescere. q libm erit mulierib ipius. si no est amplius i festo pres- su / ad alia si vota transferre. recep- ta tn de pinzio pma. si p eas ste terit / quominus mm. fuit consuma- tio transentes. vnn no tenet sequi spon- sio vagabunds ff. de oper lib. tot nisi fiat q ex pmia. et sic desponsam- intelligitur qd illud e ppp in. q v scd. si no est vir. ymo de vxore id cognita libra est p tres annos et legas c de repudiis l n 2 lic intellige ifera de futo de q hic lo. secus i sponsa de puti. 1 c. i puria et 1 de n sedis myi. dus in. Si p eas stetit vir i culpa fu- erit. qr impone eis pma. si p eas stetit qr dat eis circa licenc gtrahendi sed ne detiu in gtingat sit probari fornicaces si si p eas no stetit com- nim gplecuissent no imputaue eis pm- rum ac si sic. si lic etiam esset Si no du- bium esset ypo lic dubium imponet eis p- nitencia salte ad cautelam. Hoc ge lic vmi caso i quo sponsalia de futo soluunt a- lia licet se deinuunt quodamo ptr si g. laut ad alia p va de puti. 1 c Si inter virum et 1 de spo. Auctor c po 2 et q in- c ca l n. b. Clavis pum no sinnat. pt tm sic sumari tm dubia qstion no pt dari etiam responsio 2 qr id dt Hostie. faciunt intenta miacorem no argue quib dic etiam ruslterum. po lig 1 de mra- gt q int 2 de mulierem / Idem paduan

D Emulier que e dedita / Epo- minita dedita viro et detinta tu int vinum et vi sit dra. 2 vtq pp ea coitus intercessit. etiam nos int pyeta gposti. in si t possum euidere et vim lic co dt q dup c vos sine metu qui cadt in gstante viro et ille metu gerusat nisi pyeta gsentiret 1 t pp de ill n 2 alig yang metu c sine vio. et lic no gerusat ut 1 c. venab. 2 ralo gsultacom Certum est nesunit q wolcaa fuit illata. Aut certum no po- tuit dari in- sid pp. q inf gue 2 ppp q ulti f ulo 2 S. c. Iuuenis an

dicat lipp ut gpd possis lic russum instrepuit quam. C. de tuslar alis depre ut russo potuit vi si voluisset inde dispendio int vi et vim ut. 1 c. veniens 2 c gsultacom. Et sic s deo q remicia epatiu c 1 Sponsalia. Costi Si alis apti ad matrimonium gtrahendum matrimonium adm gtrahant p vo obstacul gtrahant int letum iore siore sequi tenet 7 lotte sic sumat aliqui dus stare legitimare sic gtrahant et ypr dus statem p dromatu sic no intelligunt si psone p do- nee ad lic faciendo queuint cognitur 2 gnuo intelligencia actore vo qr pferunt lorre / Idem canturien lec

E Apostoli et 1 de hoc at q cosu- lusti q debeat ali conseruari qui int aliquos sponsalia gtrahunt ne intelligat q ali sponsit / responso q insprovedo e iudici. si nim gte- turi ad id faciend sit ydonea sacra et etate. cum nos cognita si alis no intellexit. q ali posuit ad gnuo vi intelligencia rectat. et cogatur p vs va plata in sensu retinere. que solent recte intelligentibus gnue Sentia. 1. distict. nam furiosus gtle non pt quia no lic consensu ppp n q vn neqz furiosus et 1 c dilecti. nisi pntuala dilucida laboraret vn. q 1. quib triste et in. q ix. indicas Etate pp annorum in- ore 2 qui dra i vio. 1. c pp attestaues et c gtinebit ul eo malicia supplet etatem 1. c ppo. c de ill. 1 et c. ulo Non intelligit. i. dicat se no intellexisse sine p sc. sine p interpretem ff de v. ob. l. 1. in f. tuis. quod psumcu- eo sit egd vulgare / posuit no q fiducr caneus si actor tm dolum adhibet. intelli- genda sit va ut reus intelligit qui dolum no adhibet ppp q v c. Item abiit. 2 c. Cumlongis. Si io reg tm tut zm q ac- tor intelligit ppp. q v. f. mare. g. gpsito 2 capitulo Quaaqz 2 q n Requib. si g neqz dolum adhibet licet lic q dr hic tur va plata in suo sensu ypo retineat et sic est. artus qd sed gt recedend a io re Henricus. nisi eo gstat gstet testatore aliud voluisse ff de l. neqz no alit 2 1 de v. si. intelligen a aliud de gste. distin- ctioni retulerunt ff qui et a quibus psent legislator. qr no ex opinionibus singlare

In malis promissis rescinde fidem
In turpi voto muta decretum

Marginal annotations (later hands): Emere [illegible] Mulieribus licet assumere vel [illegible] et [illegible] quod reclamat ... Iurisconsultus ... ; amphibola loquela ... ; petrus vendit olo ... ; delegatus ... ; 32 q 2 (?) [illegible]

Rubrica de sponsalibus et matrimonio

[illegible]

Idem vigiliensi episcopo etc.

Sponsa alterius maxime si est nubili etati proxima nullus consanguineorum aliquis sibi potest matrimonio copulare.

[illegible]

Idem abbatibus sancti andree et demedi

Ex parte .c. mulieris intimatum est quod andreas iuramentum prestitit quod eam ab eo tempore pro coniuge teneret et ei sicut uxori fidem servaret. Ipsa quoque eidem Andree iuravit se illum pro marito habituram, et fidem ei tamquam viro suo servaret quo facto prenominatus an. reliquit eandem. Cum igitur nemini liceat sua uxore sine manifesta causa fornicationis dimittere. et tunc eam sibi reconciliare debet aut perpetuo continere. mandamus quatenus eundem ut superinducta dimissa ad uxorem suam redeat. et eam maritali affectione pertractet. per mo. poe. cen. cogatis.

[illegible]

Idem pictavien. episcopo

Ex litteris silvan. episcopi accepimus quod cum duo nobiles viri sui episcopatus .v. scilicet de monstor et v. filios et filias impubescentes haberent, inter se convenerunt quod eos adinvicem matrimonio copularent et hoc ita procurat[illegible]

q(uo)m filii sub iuramento se (com)promise-
runt inter quos si quid. s. fili-
am alterius consentiente patre se iu-
rauit ducere in uxorem et uno nolen-
te ad alia vota migrare. an epus
compellere volunt. ut quod iurauerat
adimpleat. Causa igitur pendente. S. p-
cessit est quod sicud iuramentum veni-
re. s. tue [illegible] quod si [illegible] tibi [illegible]-
tit cum moneas et si non acquie-
uit moneas et [illegible] compellas
ut ipam si rationabilis causa non obstiterit
in uxorem recipiat et eam maritali
affectione pertractet. patres. et filii [illegible]
isti erant impuberes unde non tenuit iu-
ramentum [illegible] illa in-
[illegible] ad testimonium [illegible]
[illegible]

[illegible]

ff. de liberis. et postu. [illegible]
[illegible] testamen-
ff. de [illegible]
ff. de [illegible]
non compelli [illegible] iura-
mentum forte [illegible] compelli [illegible] recipi-
endo [illegible]
[illegible] in glosa [illegible]
[illegible] parentes [illegible]
[illegible] non valeat et qui [illegible]
[illegible]

[illegible]

Rubrum de sponsalibus et matrimoniis

et sup. ead. p. q causa erat debitum civitati ... ut constituetur ... pom liud illius talis requisivit ... ecclesia ... [illegible] ... conveniat ... ymo concordat cum ista ... et absolvet ... impedimentum ... causam ... compellat [illegible]

Idem Archiepiscopo Episcopis et aliis prelatis per Angliam constitutis.

Non est vobis sicut arbitramur incognitum, qualiter inter regem Anglorum et ... discordia que inter ipsum et suos filios est oborta, uxores eorum detinet. Nos itaque attendentes iustum et honestum esse ut viri suas petant uxores ... eadem ... restituendas sollicite moneatis. Et si ... commonitionem nostram filiis suis uxores suas ... a nobis indultum non restituerit ... in quacumque parte ... detinet vel transferunt, donec ibi fuerint, nulla divina officia preter baptisma parvulorum et penitentias morientium celebretis vel permittatis aliquatenus celebrari ... [illegible]

... [illegible] ... Et ita si ... ubi ... [illegible] ... sacramenta ... [illegible]

Idem Episcopo Sancte Agathe.

Preterea de muliere que impetitur quod cum consanguineo suo carnaliter se deliquisse promittit, sed hoc publice confiteri recusat, propter metum et potentiam mulieris ... ipsum fieri nisi iuramentum intervenisset, prohibeas ne ... in contingat. Casus ad dictum ... impedimentum ... [illegible] ... et ita si ... [illegible]

placeat ut ipse placet affinitas impedit matrimonium non obstat ... io quod constat ... ancella fuisset ... prohibet. ... ... quecumque non ymo ... separari ... de eo q. ... vxore sue de illo ... non matrimonio suo ... ad testimonium ... famam ... matrimonii ... ... de testa. ... co. ... de consanguinitate et affinitate ... et ...

Idem Papiensi Episcopo.

Veniens ad apostolicam sedem ... Mariota supplici insinuatione monstrauit quod quedam adolescentem adamauit ... de matrimonio contrahendo ... personarum testimonio prestitit iuramentum quod ... ipsius ignorantes ... et reclamantes ... alii mulieri ... que ita ... ab ipso nullo cognosci permisit ... publice ... quod a ... cognita esset ... episcopus ... inter eos esset linea consanguinitatis ... separauit ... causa ... et ... cui tradita fuerat a parentibus consentientibus ... aliam in vxorem duxit et ... et non ... consensu ... inpsit ... de ipso filium genuisset ... ei opposuit quod filium suum non ... ab alio qui defunctus est ... desponsata fuisset ... si maritus ... ... fuit separata et ab eo ... in vxorem ducta et ... a parentibus fuit tradita ... de ... decessit.

predictum ... compellas ut ... recipiat et studeat matrimoniali affectione tractare ... et ... restituit ... Casus ... mulier ... aliquo ... alio ... non fuit ... cognosci permisit ... amplius reclamare non posset ... qui matrimonium accusare posset insuper ... separauit ... non permisit ... si ... amplius reclamare non posset ... de eo qui duxit ... possit insuper separauit / recipiat ... non separatur ... in ... non ... compellitur ... omnibus impedimentis ... ... de off. ... Vbi

Idem Papiensi Episcopo etc.

Cum locum non habeat consensus vbi metus vel coactio interuenit necesse est ut vbi assensus cuiusquam requiritur coactionis materia repellatur. Matrimonium autem solo consensu contrahitur et vbi de ipso queritur debet plena securitate gaudere cuius est animus indagandus ne pre timore dicat sibi placere quod odit et sequatur exitus qui de inuitis solet nuptiis prouenire. Cum ... quedam puella de cuius matrimonio questio ventilatur in domo in qua nihil cautum ... apportat ... honeste ... donec ... terminata sententia

... decepit ... in vita tradita ... fuit ... primo

De sponsalibus et matrimonio

sine contradictione tunc valeat

peticioni mandari. Casus si timeat inferri violencia puelle detineatur interim. prudebit iudex quod maneat in loco tuto et honesto donec causa finiatur. Metus qui posset cadere in constante virum ut s. eodem c. proxime et t. de restitucione in integrum. l. ff quod metus causa. metus minor hunc metum excusat ad feminam quam virum ut xxxii. q. vi. indignum. et s. de homicidiis. sicut dignum. i. Solo consensu xxvii. q. ii. sufficiat et ita omnia que dicunt xxx. q. v. aliter et c. maxime referunt tamen ad solemnitatem. plena debet illa vel ille qui in aliud vel in aliquem consentiat dicitur ... ad consensum ... quod quis non diliget ... contempnit xxx. q. iii. ... et s. eodem ... xxxv. q. ii. ... xx. q. v. ... Si timet ... convenit loco tuto et securo ... signe et honesto ... nova ... et ff de arbitris. si ad dies aliquem ... appellari. si ... non ... ut lite non ... et s. de ap. ... donec quousque constiterit de matrimonio istorum puelle inter eos qui illo petunt et cum ... consensit et sic stabit ... in sequestro in loco tuto. ista puella timebat ... inferri violencia a quibus ... nobilibus ... rapient ... loco ... consensit ...

Veniens ad nos. Idem. V. sua nobis peticione monstravit quod in domo sua mulierem quendam recepit de qua prolem suscepit. et cum fidem coram pluribus prestitit quod eam duceret in uxorem. interim autem apud domum vicini sui pernoctavit. cum filia nocte illa secum dormivit quos pater puelle simul

in uno lecto inveniens ipsum cum ea primo de proprio desponsare coegit. ... fideo quod ... q. si inveniatur quod prima post fidem prestitam cognoverit ipsum ad eam faceres remanere. alioquin secunde in metu ... qui posset in virum constantem cadere eam desponsavit. ad ... re faciatis ut uxori recepit ut ... prestitit ... susceptam et sic sponsalia de futuro ... fuerunt ... alia cum cognovit ... fuit matrimonium presumptum ... non admittit ... et s. de ... ap. ... pernoctavit ... pernoctavit ... nocte ... de ... si ... pernoctare ... de ... cognovit ... ita matrimonium ... inter eos ut ... non ... tali ... conditione ... et ... veluti si ... sit ... constitat ... posset ... de ... interest. Constante ... fuit matrimonium ... libertate ... qui consensit ... quod metus ... de ... vi metus ... ut uxori ... desponsam ... sic ... et sic ... ad opponi ff de ritu nup ... et ... metus ... metus ... metus causa ... timore ... Casus ... sponsalia de futuro non solvuntur per post ... sponsalia de presenti ... de presenti ... metu qui debuit cadere in constante fuerit ...

Idem Pomonensi Episcopo et c.

Commissum et c. Significavit nobis ... quod ... cum muliere de contrahendo matrimonium

vita contemplativa melior ... et quod activa

...

...

Richardus .i. maioris. pro Henricus Bomhe.

[P]... fidem dedit . et se ad eam ... conubio ... p[ro]... de p[rese]nti contractum p... sito iuramento firmavit Nu[n]c a[utem] p... lege ducta ad frugem melioris vite suspirat ... q[uod] tunc est ei religionis iuramenti servata ... et p... legit ad religionem migrare ... post desponsationem copula no... intervenisse carnalis.

Casus ... ad aliquam ... religionem ingredi ut iuramentum ... demum ... carnalem copulam ingredi ... lege ... de ... de ... Tunc ... qui dat ... [illegible]

...

Sine ... possessionae ... Lucius iii. Capuan[o] ep[iscop]o

[R]equisivit a nobis ... qua ... sua ... contrahi ... appellatione iurisiurandi religione neglecta ... remisit cum se ... iuramento firmavit ... ad ... libera debe... at esse matrimonia monenda ... cogendi ... coniuges ... solet ... frequenter ...

Casus ... appellatione Requisivit ... ad libe... [illegible]

...

Urbanus iii. ...

[C]um in apostolica ... inter ... de ... et uxorem eius matrimonium ... tractatur an publicatum testibus ... et uxorem suam ... [illegible]

de sponsalibus et matrimoniis

[illegible]

Divorcii iudicio esse promulgatam et sic sentencie suggesta quondam alia sententia nesciam se copulare presumpsit post non multum super premissis litteris impetratis delegati iudices sententiam divorcii protulerunt quia in illud et mulierem quam sibi induxit. pendente lite prioris uxoris invite asserit consensisse [illegible] impotentia viro prima [illegible] et prime tempore carnali [illegible] intellecto primo in maritali copula potuerunt remanere. [illegible]

Suggesta [illegible]

Nostra [illegible]

[illegible]

Remane [illegible]

[illegible]

Clemens III Cesariensi Episcopo

In presentia nostra quesivisti quid agendum sit de mulieribus que viros suos causa captivitatis vel peregrinationis absentes ultra septennium expectarunt nec certificari possunt de morte vel vita eorum licet super hoc sollicitudinem adhibuerint diligentem et pro iuvenili etate seu fragilitate carnis nequeunt continere petentes aliis matrimonio copulari consultationi tue taliter respondemus quod [illegible] non ita remaneat viris suis non possunt ad aliorum consortium canonice convolare nec auctoritate ecclesie permittas contrahere donec certum nuncium recipiant de morte virorum. [illegible]

Canonicum [illegible]

[illegible]

Mens concors distat [illegible]
[illegible]

de repudio. aut patre et matre ut hic at matre et avie ut hic. ma et ame c q aut coll vm ec pone q dt quis fuit ingratus servitor ut cer maxie in ali fuit aliquis ut cre ...sus ut pt certificari mli de morte p inge multitud l palud tn mittat ad loca v est pt adiacina loca et inquirat pt ale operat q diu etia fuit de morte ut hic pz et p inde pdicta.

Idem.

Inter opera caritatis non minimum est errantem ab erroris sui semita revocare et c. Statuimus ut omnibus qui publicas mulieres de lupanari extraxerint et duxerint in uxores quod agunt in remissionem eis proficiat peccatorum. Casus licitus et pium opus est contrahere cum meretrice. Remissionem hoc est unum genus elemosinarum per quod dimittuntur peccata sicut gratia ... quod est inter plura dicit ... et primo ... ale inordinata esset tal elemosina vm di Augus. qui vult dare elemosinam a se ipso debet incipere ... misericordiam tue placens deo de pe di ... si ... qui vult. Sed hec elemosina non valet aliquid ad hoc contra ... tenet ... plane ... publicas ... de ... palam ... et remiss ... infirmitatem ... indigeat ... observationem. C. de adulteriis ... adulterium ... de vidua ... publice venalis ... meretrices revocare ... qui ... que ... defuit et illa non ... tenetur ... vidua ... que contrahere continue libenter vellet si inveniret aliquem qui eam du cere vellet in uxorem.

Idem.

Ad id quod per tuas litteras nobis intimasti de quadam parrochiana tua que cum suus vitricus eandem clandestino matrimonio copulat ... eius ... ad ... annos ... inita fuisset ... et ... et remittens. hec est primo per annum et dimidium sibi cohabitans consensisse videtur ad ipsum est cogenda redire. nec de recto recipiendi sunt testes si quos memorata mulier ad probandum quod non consensit inducere nominavit per ... ad ... tanti temporis ... concludat ... ut ... non admittas ... ... ad alium maritali affectione ... nisi forte vellet ad religionem ... translata ... ad alienos et illicitos concubitus ut ... Casus ... secuta spontanea voluntate ... Annos et sic ... annos ... et ... malitia supplet etate. In titulo xx de ... et dimidium et ita ... sequitur ... est ... consensu ... sic ... qui duxit in ... ...cavit ... et eo ipso quod in domum ... educta ... perfecit etate et amplius ... consensisse ... ... qui ... non admittitur ... de eo di apo ... de ... proprie ... non possit ... consensum ... et ... ad ... est hic ... adulterio ... delicta mutua ... tollitur. In de adulter. c. ... viro et ... uxore et ...

Innocentius III Ferrariensi Episcopo

De sponsalibus et matrimonio

Sicut ex litteris tue fraternitatis accepimus, quum H. parochianus tuus P. mulierem se ducturum in coniugem in manu presbyteri eiusdem P. iurasset, quod in eam sibi traderet in uxorem, post iuramento firmavit, ut praeter pueri parentes, sed per mulierem potius contingunt inter eos, nulla solempnitas sit secuta; quum postmodum vel quinque annis elapsis idem H. C. mulierem publice de presenti ut eius consanguinei asserunt desponsavit, et infra postulas, [illegible]. Respondemus, quod si constiterit, quod idem H. dictam P. per verba de futuro, et C. post per verba de presenti desponsavit, inposita ei penitentia competenti, qua primam fidem irritam fecit, nisi forsan in iuramento suo certum tempus in quo dictam P. duceret in uxorem prefixit, necnon per eum stetit, quin ad statutum tempus matrimonium consummaverit, in eodem solo loco contractu legitimo iudicetis, et ad illud servandum compellatis eundem. Quod si forte per verba de futuro cum illa sponsalia cum utraque contraxit, iuramento primo sicut licite factum est, ipsum servare compellatis, desistens ei primam in matrimonium. Quod si de hiis non constat ad plenum, tamdiu, ad quem cognoscatis de causa, donec super hiis sufficientius instruamini. Casus. Prima sponsalia de futuro etiam iurata solvuntur per secunda sponsalia de presenti, sed non per secunda sponsalia de futuro iurata.

Sed quod in iuramento hic videmus permitti secunda alterius, quod aliis possunt stipulatio fieri, si consensus constiterit de instis super altera. Et si puella consentit illi, nubere non debet priori, quum dicimus per precium stetit, quia hic solum intelligitur mare se facturum et iuraturum, ut alia contrahat cum illo, si potest, alioquin esse primo de hoc di. s. c. ex litteris.

Sed per mulierem, unde non fuit ei impetrandum, si hoc verum fuit, s. de off. ordinarii pastoralis, et xl. di. quod ad nos, et s. c. de illis, primo pro completa et habenda, cod. dicto ff. de condic. et demonst. civilis annis non tenebatur sponsus tamdiu expectare, nisi velit, et de spon. c. ii. consilio, ea sub eisdem, ff. eadem l. penult. § fi. Si tamen non esset appositum, ut in sequenti, nisi in animo intervenit ad statutum tempus. Sed videtur quod in illo longiori cedat propter tempus tenebatur, ar. s. de dolo et contu. cum dilectus, ff. de arb. sine tempore. Sed aliud est in iuramento, quia verbis ipsa non capit tantam dilationem propter periculum fornicationis. s. ut hic. Non tamen cum primo et ad contrahendum tunc apponitur, ultra tempus non tenetur ad contrahendum, alias nichil operatur appositio temporis, ubi tamen non apponitur, ei quod quum solido est in mora, ff. de opere et quod vel per. Illud sciendum, quod hec nulla contracta est obligatio de presenti, sed in contrarium obligatio est per verba de presenti, quare obligatio non tollitur per elapsum temporis. Sed solutionem eius quod debetur, ar. ff. de act. et oblig. cum ex plac. et ista sibi dissimilia sunt, ar. quellas, s. e. c. ex litteris, ar. con. s. e. requisivit, die ut dixi, infra c. eod. li. tamdiu sic s. de p. bat. consanguinitatem vel de cons. et affi. c. de litteris, xxxv. q. v. indicatores et ita est hic, ar. quod in causa matrimoniali non indicatur testes super eodem articulo semper producti, etc. videtur quod non est verum attestationibus publicatis, ut dicit j. de confes. et s. de testi. cum in tua.

Idem Arelaten. archiepiscopo

Cum apud sedem apostolicam fa. et infra. Sane consuluisti nos utrum mutus et surdus alicui possint matrimonialiter copulari. Ad quod tibi respondemus, quod cum prohibitorium sit edictum de matrimonio contrahendo, ut quicumque non prohibentur consensum ad invicem sufficiat.

Edictum, i. statutum principis testamento fieri non

Mutus et surdus cum aliis fieri non

Mutus et surdus et omnes qui non sunt prohibiti admittuntur ad matrimonium contrahendum

Mutus et surdus ... sunt

Mactus habet vecordia incictur via ...
Signis te pancis ... ... te ... salutis ... ... verba ...

Solus consensus ad matrimonium illorum de quorum quarumque coniunctionibus agitur ... quod si talis velit contrahere sibi non possit neque debeat denegari cum quod verbis non potest signis valeat declarare. Surdus qui penitus non audit quia de alio non est dubium quin possit postulare ff. de postul. l. i. § propter casum sic ergo mutus et surdus possunt contrahere. ff. de ... mutus ... tunc quod fuit ergo dubitacio tempore compilacionis illa potuit esse dubitacio ... forma ... ad contrahendum ... duorum ... et isti non possunt firmare illud dubitabat quid ... ad ... ... alias ... non ... matrimonium ... q. i. ... non est ita quod solus consensus sufficiat ut hic dicit et ... q. ... sufficiat ... si non possit exprimi ... exprima ... vel signum ut ... c. tunc ... prohibitorum ut ... q. iii. qui ... omnes admittuntur qui ... non prohibentur ... ff. de pena ... ff. de ... l. i. ... prohibitorum ff. de no ... ... prohibet ... id quod non prohibetur ... ff. de ... l. iii. ... de ... ... non ... ...

Idem Vercellensi Episcopo etc.

Dilectus filius ... proposuit quod filiam suam ... ... copulavit ... ad ... eadem mulier cum ipso viro quem quia continuo furore laborat morari non possit et propter alienacionem furoris legitimus non potuit interveniens consensus ... q. si ... ita esse personas ... Furiosi ... tempore ... in tali laborabat non fuit matrimonium ... q. vii ... furiosus ... de ... sed si tempore sane mentis contraxit ... matrimonium ... neque ... dignitate ff. de

statu hominum qui furere ... filios ... in potestate ff. de his qui sunt sui vel alieni iuris ... furiosi ... quo potuit ... q. si ... ista contraxit ... laborabat furore ... fuit ... non ... ... aliquis ... ... contraheret si tunc non laborabat furore tenuit matrimonium ... furore non dissolvitur quia non ... ... q. vii. ... qui ... ... dici quod ... ... furiosus et ... iste et filia ignorabat illum furiosum esse ... furiosi ... ... intervalla ... ... tenuit matrimonium et si ... separabit ... furiosus ... possessionem non ... ... adepta possessio ... ... sufficiat ... ff. de acquirenda possessione quod ... furiosi ... furiosus ... a intervalla ... ad sanam mentem et tunc si contraxit tenet ... vii. q. i. ... furiosus ... dicas ... ... Sed ... quod ... contrahat ad furiosi ... reversus est ad sanam mentem ... est matrimonium ... ... qui ... ... dicit ... quod non est matrimonium quia ibi non fuit consensus ... ubi non est ff. de ... obligationibus ... dicit ... ... ad ... consensus ... dicit ... est matrimonium ... ... ut ... quod ... consensu. Casus ... non ... matrimonium ... consensum ... loqui possit ...

Idem Episcopo Brixiensi

Tue fraternitati postulasti ... quod solis verbis et ... firma ... nobis ... in ... matrimonium in civitate ... ... viri et mulieris consensu ... quibus ad ... va

C ... de ... volens ... de morte ... ad ... et ... pro ... ...

Consensu. Ceremonia de Anti-
na et muti possunt contrahere matri-
monia per consensum mutuum sine verbis
et primo an. apud legatos per
sola verba contrahunt non intelligat
nunc posse de iure consentire. Co-
sensu per ... q. n. sufficiat. O. c. ad
locum verba. lig. n. solo consensu in-
ter eos contrahit sine verbis ut in mutis. O. c.
ad ap. ... in his qui loqui possunt non con-
trahitur sine verbis per que exprima consensus
que ad hoc sunt inventa ... q. n.
de qui nec in eo ca. contrahitur ... in-
tu ... dicat ... q. fidei promissio
mutuo ... possit ... fide ... mutu
. si ... parentes contrahunt pro filiis pueris
et ... sufficiat eorum taciturnitas
... q. n. ... ff. de spon.
... q. patre ... credo sunt palios
contrahitur. sed sequitur ... secundum ...
ut notatur ... c. ... i. ... nola ...
et in mutis. solus consensus non sufficiat ymo
... sunt ceremonia consensu. et ita
... faciunt ... in mutis. quod verba i-
loquentibus ... c. ad apud. ... in-
... ad ... contrahitur solis verbis ex
... mutuum consensum ... et
... apparet ... forma consultacione
... dicat ... verbis. et ...
... in ... scripto. ...
... contrahitur ... c. ...
qui. ... quod notatur ... c. pp. c. ...
... de ... tenor. Item credo sunt ...
alios contrahitur. sed sequitur ... ut
... c. ... i. notula. ...
... c. pp. c. ... Nam ... nam
respicat quod ... legitimum viri et
mulieris consensu sine verbis. si non sunt ...
... vel nutibus ... c. ad apud ... per sola verba
... quod duo sunt necessaria ad illud sacramentum
... vel signa ... consensus ... alias ...
... non est ... sic dicitur de baptismo.
... de ... non contrahit quod non ...
... de ... quod ... consensus
non contrahit ut ... dicitur. ... ignorat
quid videat. ... de falsa. ... c. i.
Nec est ... ubi alter contrahendo non
consentit. Item ... non apparet

Ita nos duxit ... consulendos

et ... consequenter ... Vesimu-
sti ad quamdam mulierem quidam
alter inducere nequivisset. ut ...
permitteret carnaliter nisi despon-
saret eandem. nulla solempnitate
adhibita vel aliqua ... dixit
illi te ... desponsat tu ipse ...
non vocetur. sed finxit se vocari
Iohannem. non credens esse coniugi-
um quod ipse non vocaretur hoc nomine
nec habet propositum contrahendi. sed co-
pulam tamen ... carnalem
utrumque ... sit ... celebra-
tum mulier consensit in eundem. ille
dissensit et dissentiat. nec aliud
quicquam egit quam supra est expres-
sum. nisi quod cognovit eam. Sup-
quo tibi ... quod ... prefatus
vir predictam desponsavit mulie-
rem in propria persona. et sub nomine ali-
no quo tunc vocari se finxit et in-
ter eos sit carnalis copula se-
cuta videtur ... forte presu-
mendum. nisi tu nobis expresse scripsis-
ses. quod ... posuit ... consensit
illam ducere in uxorem. quod ... tibi
constiterit non videmus ... at ...
... sunt ... dicimus. quod ...
... contrahit ... quod ... eam ...
posuit ducere in uxorem nec unquam
consensit in predictam personam non ...
quod illo facto coniugium iudicari ...
... illo nec ... coniugalis contractus
nec forma contrahendi coniugium valeat
inveniri quam ... solo
... affuit et defuit animo consen-
sus sine quo nequit ... fe-
... coniugale ... Mulie-
rem si iste desponsaverit istam

Damnat p(rae)lat(us) Balvan(ensis) ... firgidatis frigidit(atis)

Eidem Balnaten(si) Ep(iscop)o

Cum banan(...) p(rae)lat(us) ... Maurdonen(sis) ... consensit ... esse ... p(re)ci(pitu)r

Q(ui)bu(s)cu(m)q(ue) verbis usus fuit | ut sup(ra) ... c. tue ... de
pars considerandu(m) est quid fuit sentu(m) | fri(gidis) q(ue) sede. et ... in(ter) duo
q(uam) quid ... de cap. ad audientiam | contigit ... simplex ... et maledicta ...
e(od). de sp. i(n) fi(ne) c(um) plus valeat q(uo)d | ... presumpte ... scitu(m)
agitur ... si quis (con)t(ra)xit simulatio | ... consensus ... sufficiat
sive dolus no(n) impedit matri(monium) spirit(ua)le | sufficiat prudentia ... Cum
... di. q(uod) interrogasti ... | ... loco ...
carnale ... no(n) ... simulate | sufficiat. Cap. ad demandatione(m) ...
... | ... viri qui defert (con)sanguinitatem
... simulate ... | de ipsa fama et scandalo ... impedi(mentu)m
... aliquis ... | (con)sanguin(itatis) ...
... dicat ... |
... publice ... |

[illegible]

Idem Balnaten(si) Ep(iscop)o.

Cum in tua dioc(esi) ... Ca ne q(ue) contigit multum q(uod) aliquibus volentibus contrahere matrimonium bannus ut tuus utam(ur) verbis in eccl(esi)is editus ac nullo contradicente publice consente(n)te copula(n)tur. licet fama p(ro)cedat impedimentum desiciat p(ro)tele(...)tuo propter (con)scientiam iuramenta maior(em) de sua (con)sanguinitate ut suspicione(m) tollant mulier offerant q(uod) sit sacer(dos) i(n) huiusmodi casibus (con)sulisti ad q(uo)d tibi r(espondemus) q(uod) si p(er)sona c(on)iugum tam fidei sit ad exhibenda tibi demnact(...) q(ui) sunt ... qui sunt m(at)rimo(nio) copulandi se (con)sanguinitate (con)stringit. vel de fama vel scandalo doceat. aut et p(er) te ipsum possit certificari de plano. p(ro) solum debebis iuramenta p(re)stitum sponte oblata n(on) recipe. cum etc eos qui sic ... fuere in vitium ... ne monita m(a)iorum acquiescerit (com)pellere ut a tali (con)tractu desistat. vel de fama huiusmodi secundum tue discretionis arbitrium iuramenta (con)pelleat (con)iugiorum. alioquin si nulla demum ... no(n) (con)stitit ... ut de ... vel de fama vel scandalo no(n) potest educere ad desistendum monere potius no(n) compellere (con)trahentes. Bannus i(d est) denunciationes h(uius)modi consuetudo ista reducta est ad ius

Nescia maioris pandunt sepe minori
Quod maior nescit hoc sepe minor sciet
Quod nescit ... hoc sepe sciet ...
Vae clamat ... placita ... ratio

Come · j · de clandes. · de spon ad in-
spiciendum lex fama puatus · et sic fama
est aliqd qd dr occultus sive priua-
tus · s · de cabi · cle · et inf · tua · et
is de fama puatus impetus · qz pfa-
ma sola no gstat de impedimento ii
alia pbacio assit ut inf · c · tua · sz si
fama cat est de gsanguinitate · qz
no mitter inm ut s · de costitu · et aff
· s · co · et qd sequitur ppetuo no e g
ius qz hic no gstabat de fama ut
j · c · sz · sz puatus impetus de scribit
sz de inuacabi fama · vnde primo dz
inqri de fama deinde mitti qui q
stat de fama persona circus ymo et
tpris psona vidatur admitti ad impe-
dicum · s · c · ptera · sz illud · optinet
locum tunc impetus om ppsona admi
tiete gsanguinitate qz tenet inculcate
impetus gsanguineo · ppp · g · in · s
at lib · e · qz hic · a · qz grmost no
admittitur ad denunciacom tum · a ·
ppp · g · in · epe · i · sinodo · z · s · de testi
cog · ptera · s · 1 · de lib · notur · ii · q · i ·
si peccant de fama · qz fama pbari
pt · s · de testi · tunc lib · z · c · cum lui
q · j · de accus · mgsscomis in si · sic sola
la denunciacio no impedit inm nisi as-
sit fama · et ita sola fama impedit
inm · j · de co · et affin · sup · co · et vnq
teste · s · de sposis · sup · co · · · sz iste de
nuncians no testificabat scandalo · no
q ppt scandalum impeditur matrimonium ut
hic pz · sic · j · de cog · spuali · sup · co
i · si · et ita hec qz scandalum sive co-
sectudo reddit aliquos ithabiles ad quen-
dam · vnde qd notur · i · a decretali sup
co · de plano · no sumaria cognicio suf-
ficiat hic · sic · j · de accus · sic olim et
c · olim et sic eodem mo in qz index posset
inquire de plano de fama aliq sine in
dicacione recepta · vnde cum clamor fame
inducat ita ut platus moueat ad i
quirendum · j · de accus · qu · et quotiens · ul de fa-
ma · no hic qz si pbaret famam gs ali-
que qz pt pbari deinde ad tollendam
famam et ita si pbasti aliquem esse male
fame et ipe pt pbare se esse bone fa-
me · ii · q · v · pbr · sz · z · c · si mala
fama · j · de accusa · tunc oportet · Hug

Mulieri negantie se inm contraxisse ho-
die vio pbante deinde dz si pbet se
consensisse p metum qz cadit debent i
constantem vir no tenet inm

Innocencius Bisuntinensi Epo

Consultacioni tue breuiter
Respondemus qz mulieres que veni-
unt ad ualuas ecclie benedicende cum
sposis et ibi reclamantes affirmant
se nunqm in eorum inm° gsensisse
audiri sposis legittime pbantibus
deinde no oportet · cum legittimis
et ydoneis testibus no debeat il-
larum simplex assercio preualere. Ver.
no illis que benedictione recepta
more a sposis affugiunt cum eor
uis copulam sustinuerunt asserentes
se nunqm nullos vero cum
sensisse sz metu illato gpulsas
tunc consensus ptulisse licet cum
dissentire no sit est audiendum
denegando sz de illato metu cum
diligencia inquirendum et si talis
metus inuenia illatus qui potuit
cadere in gstantem cum non minus
audiende · Assercio · assercioni iarum
no est credendum sz pocius testibus q
matrimonium deinde pbarunt · qz si vellent
deinde pbare inde qz sit audiende
s · no im qz possent eor pbare ad
sic negacia · s · j · qz inuaz gstitut · s ·
de elec · bone primo possent pbando me-
tum ut i fine dicit · Copulam sciebat
s · p qz tue gsensisse im ita qz ppa
i quod reclamantes no audiuntur · s · c ·
ad id q · ad · j · qui inm accusare possunt
cum diligencia · no qz dz cum diligencia · qz
ubi maior piclm vertitur · cautius est
diligentius agendum vnde · q · ii · c · vlt
et dicmacio magis piclm iminet pt
pluy · di · quiestas et ff · ad carbon · li ·
1 · s · in · ac · et li · i · di · inam · Vtrum

Carbaniano

Exemplo merito hoc posse gma
Sempni pro statu vxorum verum
Simn · volunt no prit · vnde ad
Sensum · in nullum pertinet
Sed tamen pour cui quid neda regula gravit

in sic pstentur no tenet matrimonium

Cause matrimoniales non sunt co[m]mittende nisi viris [illegible] et [illegible] qui [illegible] ...

Gemma. Gregorius IX.

Mulier nobis exposuit quod cum filia eius [illegible] in [illegible] de alsio ea occasione quod [illegible] ter. per filium suum et [illegible] puellam [illegible] septennium constitutas sponsalia contracta fuerunt pena solvendam a parte que contravenire [illegible] apposita. ab ipsi [illegible] compellere. Cum itaque matrimonia libera esse debeant et ideo talis stipulatio propter pene interpositionem sit merito improbanda [illegible] ut ab exactione petite pene desistat [illegible] Septennium. [illegible] non tenuerunt sponsalia. [illegible]

[illegible] ex secundis amittit qui [illegible] sine iusta causa. C. de spo[nsalibus] [illegible] ...

Idem episcopo Tirasonensi etc.

Is qui fidem dedit cuidam mulieri super matrimonio contrahendo carnali copula subsecuta. etsi in facie ecclesie ducit aliam et cognoscat. ad primam redire tenetur. [illegible] matrimonium [illegible] presumptio [illegible] ...

acrogat[illegible] attept ad [illegible] adopt[illegible]

De sponsalibus et matrimonio

[C]ertus causa non est ad cessisse presupposito ne est ut ad cohabitandum filie mead [illegible] consensu que [illegible] inviste contradixerunt [illegible] et [illegible] nat. [illegible] heredes in [illegible] tenent quod iniuste contradixerunt ipsum. C. de i. ef. t. at non liceat. presupposito [illegible] est alia [illegible] dantes [illegible] consensum [illegible] velle [illegible] [illegible] C. de [illegible] aaust [illegible] [illegible]. ff. [illegible] q. [illegible] placuit et C si accusator [illegible] de [illegible]. maritali [illegible] causa [illegible] sequitur [illegible] petita. est ut si aliquis sic. ut a [illegible] adulterii [illegible] de [illegible] propter [illegible] consensum [illegible] coniugerent [illegible] consensum facere. quo [illegible] fuerit. C. de adulteriis [illegible] qui adulterium. ff. ad [illegible]. Item si [illegible] alios capit. [illegible] [illegible] sive [illegible] ut [illegible] quod non [illegible] alias [illegible] [illegible] et si [illegible] diu cohabitaverunt [illegible] consensum ab eo cognita [illegible] q. i. [illegible] [illegible] nec aliqua et [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] de [illegible] si [illegible] sint [illegible] et [illegible] matrimonialis [illegible]. de qua [illegible] tamen [illegible] non est [illegible] sed [illegible] et [illegible] consensu [illegible]. et [illegible] [illegible] de futuro [illegible] per carnalem copulam [illegible] sunt de presenti. **Presumitur** [illegible] per carnalem copulam [illegible] consensum [illegible] per [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de futuro. [illegible] sponsalia de presenti non [illegible] [illegible] carnali copula consummata [illegible] sponsalia de futuro [illegible] sponsalia de presenti.

[S]i inter virum et [illegible] idem mulierem legittime consensus interveniat de presenti. ita quod unus alterum mutuo consensu corde verbis expressis recipiat utroque dicente ego te accipio in meam. et ego te in meam. talis consensus [illegible] de presenti sive sit iuramentum inter positum sive non [illegible] non liceat [illegible] altera ad alia vota transire. quod si fecerit sive [illegible] de facto [illegible] esse si sit carnalis copula subsecuta separari debet et primum in sua firmitate manere. Sed si inter ipsos accessit sive [illegible] promissio de futuro. utroque dicente alteri. ego te accipiam in meam et ego te in meum seu verba similia. Si alius [illegible] illam per verba de presenti [illegible] de presenti [illegible] si inter eos [illegible] iuramentum intervenit. sicut [illegible] de futuro [illegible] de presenti [illegible] [illegible] non poterit separari [illegible] [illegible] est de violatione fidei [illegible] inter [illegible] iniungenda. **Dicente.**

[illegible] alio loquitur [illegible] non est [illegible] non loquitur consensu [illegible] non [illegible] ac [illegible] q. i. [illegible] c. i. Item [illegible] quod qui [illegible] [illegible] verba [illegible] consensus [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] et si [illegible] aliis signis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] loquitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si [illegible] [illegible] [illegible] de futuro [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] promissio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] **Nota** [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de futuro [illegible] carnali copula [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]

[illegible] est obligatus [illegible] mobilibus
[illegible] est obligatus [illegible] immobilibus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] patent
[illegible] [illegible] patent
[illegible] [illegible] [illegible]

De desponsatione impuberum. [Rubric] IIII

Consanguineorum. ... Cum [?] [illegible] ... [illegible]

Separari, quia foederis vinculum [illegible] et sic solvuntur sponsalia [illegible] ... et sic notatur [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... sponsalia de futuro [illegible]

natus de [illegible] ... debet ... effectum ... de bigamis ... [illegible] ... sequitur ... acceptum ... [illegible] ... sequitur ... dictum ... sequitur ... titulo ... [illegible] ... ordinariis ... lege ... [illegible] ... [illegible] ... de desponsatione impuberum [illegible] ... [illegible]

Africanum.

Adolescens quidam de [illegible] sponsam sibi per verba [illegible] licet saepe visus fuit carnaliter non cognoscens, cum alia primo per verba de praesenti contraxit. Non primam cum qua nec fuit unus annus contractus, nec praesumptum cum conatus eius non habuisset effectum, sed secundam debet habere [illegible] et sic soluta sunt [illegible] sponsalia. [illegible]

[illegible gloss text]

Gregorius Eusebio Episcopo.

Quaesitum est a nobis de filio adulto, quem pater in minori aetate [illegible] si sine voluntate adulti filii fieri potest quod diximus: si alias non consentit filius, fieri non posse, pater tamen filium non adultum voluntas cuius dissentire non potest. Pater cum voluit [illegible] et postquam filius pervenit ad perfectam aetatem, omnino debet adimplere. Consentit. [illegible]

[illegible gloss text]

Nicolaus papa.

Ubi non est consensus [illegible] districtius inhibemus ne [illegible]

Aliqui quorum uterque vel alter ad etatem legibus vel canonibus determinatam non pervenerint coniugari nisi forte aliqua urgentissima necessitate interveniente ut pote pro bono pacis talis coniunctio toleretur.

Ubi consensus vere vel presumptus. Canonibus etas ad matrimonium contrahendum secundum leges xiiii secundum canones xii an. [illegible] ff. de ritu nup. l. minorem, et [illegible] c. attestationes. Quo ad sponsalia etas vii an. sufficit ff. de spon. l. in sponsalibus, et [illegible] c. accessit, et c. duo. Determinatam: scilicet quo ad matrimonium xiiii in viro, xii in muliere; ad sponsalia vii. Coniugari: in nomine legis quia constitutionem non possunt [illegible] et maleficiat [illegible] et ad sponsalia et [illegible] prohibentur quia sepe mutant propter voluntatem [illegible] propter [illegible] discordia et contentiones propter [illegible] alterius [illegible] ut [illegible] c. [illegible] quia esset non [illegible] sponsa [illegible] pacis non quia pro bono pacis admittatur [illegible] modo [illegible] [illegible] c. pubes [illegible] sive [illegible] gignere vel concipere [illegible] audire.

Isidorus

Puberes a pube sunt vocati, id est a pudentia corporis nuncupati, quia hec loca primo lanuginem ducunt. Quidam tamen ex annis pubertatem existimant, id est eum esse puberem qui xiiii annos implevit, quamvis tardissime pubescat. Certum est autem eum puberem esse qui ex habitu corporis pubertatem ostendit et generare iam potest. Et puerpere sunt que in annis puerilibus [pariunt] et puerpere [illegible]

Excreverit annos xiiii [illegible] et supra de ea ad matrimonium tardissime, quia si iste qui iam complevit xiiii annos [illegible] apparet quod nullo modo possit generare et [illegible] est matrimonium dicit quod [illegible] [illegible] ut [illegible] puberes [illegible] nec in eo requiritur [illegible] que sit fides, proles et sacramentum [illegible] possit [illegible] prolem [illegible] licet [illegible] generare quo pubertas [illegible] non ex annorum numero [illegible] quo ad matrimonium [illegible] ut [illegible] c. de illis, et c. ubi non malicia supplet etatem [illegible] [illegible] quod matrimonium [illegible] pubertatem et non ex numero annorum quo ad [illegible] [illegible] etas annorum [illegible] [illegible] [illegible] vir [illegible] sit aptior matrimonio xxviii q. i. nec aliquis et supra de [illegible] [illegible] [illegible] septennio [illegible] matrimonium [illegible] sponsalia [illegible] voluntate [illegible] [illegible]

Alexander III. Exoniensi episcopo.

Litteras tuas accepimus quarum tenore perpendimus quod cum esset perfecte etatis quandam puellam in cunabulis desponsavit, procedente vero tempore matrem puelle cognovit et eam in uxorem accepit. Et si prefatus vir, antequam puella annum septenum complesset, matrem in uxorem accepit, matrimonium non dissolvatis, quia desponsationes que in cunabulis fiunt nulle sunt, nisi postquam puella vii etatis annum complevit, predictus vir matrem eius accepit uxorem.

Meliusque est aliquos relinquere ... pro maiori ...

De desponsatione impuberum

III

Cum sponsalia contrahuntur placite consueuerunt inter eos firmam amorique non differatis pro mitigare nec ipsum filium nec mulierem hec permittas dissoluas ac (?) sponsalia de facto contracta non inducunt publice honestatis iustitiam ... [illegible]

... ad audientiam contrahunt ... [illegible] ... consenserunt et si placuerit sola ... confirmari ... [illegible]

... [illegible] ... Summatim est eius precedenti.

Idem Eboracensi Archiepiscopo

Accessit ad presentiam nostram R. et nobis quod tibi retulit quod puella non esset septennis cum desponsata fuit ... et postea in eadem non consensit ... ideo ... ab eius desponsatione per te fuit absoluta ... inter eundem ... et mulierem puelle celebrationem ... propriis inuiolabiliter obseruari et cetera ... de iniunctis ... legittima desponsationes et minima ante vii annos fieri non possit si consensus post ... accedit ... si prefata puella ante desponsationem vii annos impleuerat licet predictus vir a desponsatione ipsius puelle ... fuit ... absolutus tamen ipsi in eo consentire voluit ... ut mulierem eius ... cuius sibi filia fuit desponsata. Consensit ... [illegible]

... [illegible] ... non ... sponsalia ... [illegible]

Caput ... Si dispensari minore septennis ... matre contrahere potest ... sponsalium ... maior erat ... ut ... maior ... eadem voluntate manente. Facta sit maior cum ... matre postea contraxit et eam cognoscam. nec matrem habebo nec filiam

De desponsatione impuberum

[illegible] nulla fuisset sponsalia ut pz [illegible] ubi non [illegible] proposuit quod illa de consanguinitate ipsius puelle [illegible] recipere in uxorem [illegible]

Item Wormaciensi Episcopo

Continebatur in litteris tuis quod quedam puella infra annos nubiles cuidam tempore fuit desponsata et ab eo traducta, qui ad nubiles annos perveniens, ab eo [illegible] licentiam postulavit, asserens se in eundem nullatenus consensisse. [illegible] cum ad maritalem habitationem [illegible] si vir dixerit quod uxorem suam cognovit et mulier negaverit, [illegible] fraudi est vitandae. [illegible] qui dicat se mulierem cognovisse, fides est ei adhibenda si id firmaverit iuramento. Si autem fuit aetati proxima, ut in [illegible] anni et suo consensu desponsata et cognita ab eodem, ab eo separari non debet. Preterea cum parentes eius ipsam aetatis fuisse legitime fatentur. Si vero puella infra annos nubiles alicui desponsata fuit, non [illegible] alteri de consanguinitate eius cui desponsata fuit [illegible] tempore. Nec [illegible] cum eius sponsa de consanguinitate sponse [illegible] aliqua [illegible] fraude [illegible]

[illegible] carnalitas [illegible] posset [illegible] cognovit [illegible] iuramento [illegible] fraude [illegible] consanguinitatis [illegible] pubertati [illegible] pubertatis [illegible] legitime aetate [illegible] puella consanguinitate [illegible] ad audientiam [illegible] sponsalia [illegible]

Item Bethoniensi Episcopo

De illis qui infra annos aetatis [illegible] sponsalia contrahunt [illegible]

[illegible] puella est proxima pubertati [illegible]

Apparet in [illegible] ubi est [illegible]

IIII

...uo puberes sine alter reclamet antequam ad annos innubiles aptos pervenerit et postulat separari non sunt ullatenus audiendi. Si non alter uter eorum ad annos pubertatis pervenerit, id est cum alio contrahere ad sponsalia dissolvuntur. Si is qui minoris etatis est tunc ad annos ipsos pervenerit reclamavit, nec in alterum voluit consentire iudicio ecclesie potest ut ab eo separari. Mulier autem que prius nubiles annos attigit ei qui non ad annos aptos nuptui venerat nupsit, ad id cum scilicet consensit amplius non potest dissentire. Insuper tamen nupserat prius quam ad legitimam etatem pervenerit, suum negavit prestare consensum. Ex litteris tuas accepimus ... ista dec. ... sive alt. ut istorum ... ibi ... cum alio contrahit ... ante annos pubertatis. ... sponsalia ... si ad etatem alter pervenerat non est audiendus. si petat separari ... alter ad etatem pervenerat ... diceret quod alter erat maior et alter minor cum sponsalia contraherent ... non differet a ... audiendi ... etatis et est ar. quod ... quod fiat ante pubertatem reclamare non potest valet ar. ... de neg. gest. ... contraxit, id est alio contrahere ante annos pubertatis ... sponsalia ... si alter ad etatem pervenerat non est audiendus. si petat separari ... alter ad etatem pervenerat ... diceret quod alter erat maior et alter minor cum sponsalia contraherentur ... non differt a ... separari ... etatis ... qui ultro ad etatem pervenit sit reclamare. et unde

Quod idem ... est de alio quod potest reclamare. et si minor ... non differet a ... separari ... iudicio. sic ... itaque quod sponsalia dissolui ... si ... vinculum ... puta ... cum alia vel votum solemne ... sponsalia ... de spon. duorum ... sponsalia ... requirunt ... sponsalia ... Si vobis ... non sunt ... ut colligitur ... non sunt compellendi ... iudicio. dicunt quod ... et ... matrimonium ... impuberes ... capaces ita quod tenet matrimonium ... compelli ... et ... reddi ... ut ibi plene ... est ... desponsatio ut ibi ... et que utrique ... tollerantur. ... sponsalibus ... matrimonium ... compellendi ... sive maiores sive minores ... capaces ... etas ... plena est ... Si ... matrimonio non ... non sunt ... compellendi ... difficiles ... et ita ... non compellitur ut ... de spon. ... Nupsit. i. sponsalia ... Coniunxit ... non posse amplius ... vij q. i ... iij ... v ... de neg. ... pomp. ... de adulteriis ... de mundis ... et ... de cler. ... non ... v ... q.

de neg. ... gestis l. pomponius
in ... i. in voluntate pomponius

de ... gestis l. pomponius

De desponsatione impuberum

ny. 2 qua dezetu inst de aucta u. sy. 1. et dicitur. no eo iniq. ar. 9. ff de aut. si ad dicc. S. si et si. et le si inspecta. S. ulo ...

Idem eidem

Nobis tua discretio requisi- uit utrum hij qui infra nubi- les annos inveniuntur qui- tantur uel contrahunt alii cum quibus ad an- nos aptos inmo puenerit lic- eat a nimio tibi discede ad que respondemus quod pro eo quod cum inubiles annos coniugalem consensum non habent usque ad legitimam etatem compectare tenentur et tunc cum conti- nere sunt aut si simul esse nolu- erint separentur nisi carnis commixti- o eum inieruit ad modum ma- licia illa tempus anticipare soleat pubertatis. Rome. ...

Idem Archiepiscopo Januensi

De illis qui infra minori eta- te desponsantur respondemus quod si ita fuerit etati proximi quod po- tuerint carnali copula coniugi minoris etatis intuitu separari non debent si unus in alium visus fuerit consensisse cum in eis etatem sup- plevisse malicia videatur. Et si quis etatis se possit per- latam violenciam excusare nisi per violenciam consensus accedit desponsam ...

Matrimonium significaverit et c. q. ...
... tenentis acta ... postmodum super ... tales ... continetur ... pubertatis etatem ... carnali copule non facit matrimonium.

Idem Cenomanensi Episcopo

Attestationes super causa matrimonii que vertitur inter R. G. iuvenem et G. mulierem uxorem accepimus et ipsis inspectis nobis innotuit quod postquam iuvenis non dum xiiii attigerit annum ad praefatam G. accepit uxorem et licet fuisset sic uterque confessus est ipsam corrumpere. mulier tamen credit se virginem evasisse. verum ipse cingulum ad annum predictum se et primum annum mulier reasumpsit que ad xii annos licet accedat asserit pro eo sibi viduare contendit. Et quia consultationi tue taliter respondemus quod si mulier per idoneos testes probare nequiverit quod post primum annos etatis sue vel circa fine primum annum predicti iuvenis consensisset in eum ab ipso iuramento recepto quod postquam ad legittimam etatem pervenit ipsam libere consensit uxorem. ab impetitione mulieris eundem potes et debes absolvere et ad alia vota utrisque dare licentiam transeundi. [illegible]

Fraternitati et c. eum ... et c. quod tenore et c. ... fine ... forte ... menses ... non ... de ... et honorabiles ... publicatis ... et c. ... illud ... et ... intelligit ... impotens ... malicia ... etate ... et c. ... annos ... et ... completis ... annos ... iuramento ... dicit ... iuramentum ... etatis ... consensisset ... iuramentum ... potuit ... matrimonium ... etatem ... adulta ...

Idem Parisiensi Archiepiscopo

Ex litteris tue fraternitatis accepimus quod puella quedam annorum xii fuit nupta et desponsata cuidam puero ipse vel patrum vel tempore presente de voluntate parentum potius quam de sua sicut asserit ad domum patris pueri ducta ubi nolens et invita minis parentum compulsa morando fecit pariter et amplius. et tamen in discedens ad domum paternam reversa et ... aut dictus puer non dum ad primum annum pervenerit nec ad eandem ...

Adquit tunc parentibus nolit ... alienos ... de ...

Ianuens. [?] satis vel [?]

De desponsatione impuberum

Accessit habuit dicti Cle-
spondentis quod si puella com-
monita ut donec etas pueri
compleat primum annum comparetur
non duxerit competendum ei remi-
ssa que proposita sunt alium ac-
cipiendi virum liberam tri-
buas facultatem post annum

Si hoc fecisset sponte sic remis-
sent sponsalia competencia septennium
ut e. c. xx ad id et sic non fuisset an-
tea quousque alter pervenisset gradum
etate ut e. c. de ill. Carnaliter cognovi-
sset statim per sponsam consentiente s. de
eo. qui duxit in ma. consanguineam
Tribunas ar. e. ut c. de illis et c.
annos. Vo illud vim e. quod certum
est quod sponsalia tenuerunt licet non
tenuerunt et eo absolvuntur et c.
Casus. Sponsalia contracta cum minore
septennio per cohabitationem mutuam post
septennium convaluisset et inducit pu-
blice honestatis iustitiam. Vi persequens
[?] de sponsa. Jo. an.

Clemens iii.

Duo pueri Willelmus et Ma-
tilda infra septennium [?] contracta pro vii
annorum aetate cum sibi parentes a-
nos miserunt tunc pater puelle
substituens eam pro conparte alteri
cuidam nomine copulavit ad quem per
vii annos quiete mansit tem-
pore tunc reliquit eandem quem
credebat illam alium virum habere
viii. s. cum pueri fuerat desponsa-
ta. Prior autem sponsus ad annos
discretionis perveniens a predecessore
tuo contendit quod alia licentiam
impetravit qui quidem nomine S.
consobrinam prioris accepit uxo-
rem et cum ea per aliquod tempus
cohabitans eam ut ipse fatetur
carnaliter non cognovit. Licet
illa ab eo se cognitam asseve-
ret. Cum autem pater memorate vi-
ce audisset a predicto modo rela-
tam. prenominatum virum qui prius
eam desponsaverat compulit ut S.
neptem suam omnino dimitteret
et ad virginem suam desponsatam rediret
qui primo per biennium cohabitat
eam. Tum at quod tibi facias
postulas edoceri. Consultationi respondemus quod
impediente parvuli etate minime in-
ter virum et Willelmum non fuit et licet
prius inposita aliquo potuit aliam
ducere in uxorem. tamen quia dictam S.
consobrinam duxit mulieris eiusdem si
eam cognovit sine non non debet
eam. S. remanere propter pu-
blice iustitiam honestatis. nec ad
primam tunc regressus quia alteri
fuit legitime copulata et si autem
vir caput sit mulieris. et post dica-
tat se non prius cognovisse S.
superdictam aliam si voluit potest
ducere in uxorem et S. viro legitime
copulari post separationem non puni-
tando propter scandalum utrique
est ad tempus penitentia iniungenda
Si vero legitime constaret ipsum
S. ab eo sive ante sive post
cognitam cognovisse. neutri vivente
te altero dabitur licentia contrahen-
di. Remanebit quod virgo prima cum
eo. imposita. eidem ei. ad tempus
penitentia competente. tamen qui perpetuo o-
pinionem suam prima indicio

Desponsata eam non consentiente potius
et non de volun. pa. et non de fru.
[?] de [?]
[?] est vir [?]
[?] capit.

Questio impedit matrimonium contrahendum non valet ut ago valeat quod impedimentum valeat ut vel ut valeat quod contra pareat

Ecclesie non permisit requisito matrimonii i. ut divinam legem et tunc credite aduiscente scilicet sponsalia contrahenda per duos annos. et sic tenuerint sponsalia zati Ambrosium sequitur de e. c. contrahentes et qui i. puer sponsalibus non contraheret. contra 2 ea iura ff. de rita nup. l. si et contra propone. quod hic non potuit de e. c. pre contra. requirit. redijt iste pr ad pr id quod comprimenterat pp vij q. v. c. nec mirum matrimonium si sponsalia non fuerunt in etate. quod si non valet ut ago valeat ut fuerit posset valere. intendebant enim obligari eodem. et ideo ut patres sua contra ut ubi parum valeat quod patet de desponsatione impuberum. ut dilectorum ut debitum c. de e. c. annos. et lex pz i. stipulacione ff. de acc. et obl. obligationum ff. de verborum obligatione. vestimenta q impedit matrimonium contrahendum dimittit ad contrahendum. hic iste non pt lex aliquis de consanguinitate Wilhelmi ut de c. pp. ad audientiam. de iure de sponsalibus. de e. c. accessit i. si de ecclesia (in quibus) ex sublata e publice honestate iustitia ut i. sponsale sub scripta que sedere impares. et i. ipso et ideo affinitatem gener. i. de consanguinitate et affinitate non est licite i. primum que tanquam fuerat contracta sponsalia poterit de c. pp. si ut et. i. de sponsa duorum i. also non contra etc. vera legitima. que non est fidem de q. deficet age primum ut c. si ut Caput. sexto xxxv. q. v. ad capitulum regum persequendi quod de c. contra ebria 2 xxxv q. i. si quis acceperit Dicat sit fore fuit de facili ordinandum que ne vir adulterium ut . que sue cognouit. hic non. ad hic non sit ut de pz. prius si cogitatum facit ad probationem obligationibus ut de de p. Deposuisti 2 i. de fi. c. primo sine an. i. per facere ut cognoscere redire ad Willelmum sine an cognitionem sine per cognouit sequetur Veniens debitum. si hic hic ad inter. Stephanam et Wilhelmum non fuit matrimonium. pr dici que per scandalum. ut inveniet ea precedente. ut poenam per delictum utriusque per sponsalia

Que precesserant inter eos et sic orta erat publice honestatis iustitia Wilhelmi non poterat Wilhelmus Stephanam uxorem eius consanguineam. et ideo prohibent coniugium. quod contra sua contra debebit. i. tantum facti fuerint. tamen si iste debebat manere i. dempta contra primam uxorem et Stephanam. quod ut dic. cc. c. pro uxore. i. tamen ut nisi volunt ad repellendum propter adulterium. Non requisito non quod sine iudicio ecclesie ut est dimittere uxorem suam ad hic sit pro quod nulla sit uxor adhuc sit pro iudicio xxxv q. ij scelerat et pro i. de c. quod eius impedimento sit manifesto i. de diuor. porro. hic etiam cognitionem de saguinitate i. et sua. si. quod anterior requisitum. Id est causam accusatione non pt matrimonium. que in dum est sed ad mortem septimo pro quod generatio dirimendi. ad pt impedire ne contrahatur impeditum.

Innocentius III. c. 2 p. Ex- [illegible] quondam Malebranche

Ad dissolvendum quod factum fuerat inter S. et S. accusatione super consanguinitate per puella proposita prius in multis contra quod opposuit per quas inter B. vos a bacciatione multiplici remoue. inloquendo principaliter inter iuvenem et puellam nec matrimonium nec sponsalia fuisse contracta. cum constat puellam non dum septennium peregisse. Quo contra nec accusator locum habebat cum non esset quod posset legitime accusari demittatur. tamen potuit consanguinitas ut impedimentum vel interdictum matrimonium contrahendum ad denunciationem legitime probatam tamen assignatis

Caput presentatur contra de sponsalibus caput sponsalicie analla [illegible] blopa prima etate de sponsalibus et interpositione non matrimonium contra [illegible]
valet ut ago valeat ut valeat pt [illegible]

Rdeclam Rdestina de

Saluis exceptionibus non solum propositis sed etiam pro ponendis. Renu quidem i puellam per cognitum carnalem attectetur intimi auct. ap. intercedium ne in negocio de nouo procedatis ulterius donec ad denunciacionem cessetur uel ea probata ordine iudiciario procedatur. quod si contra interdictum matrimonii nostri in preiudicium ipsius fuerat attemptatum illud irritum esse decreuimus. et iuribus omnino carere.

De Abaccusatione. Capitulum. Hec intelligitur ita quidam [illegible] nomine cepit cum quadam puella infra septennium constituta tandem propter puelle accusabatur per consanguinitatem et dum vellet producere testes ad probandam consanguinitatem contra illos accusatores exceptiones proposite fuerunt propter quas ut ab accusacione repellerentur super hoc primitus petita. sed quia in secunda sequitur matrimonium si. e. de rest. spol. propter quod ne consensisset post vii annos quia si consensisset tenuissent sponsalia nisi consanguinitas impediret. e. c. litteras. et accessit. e. de in dicio propter quod causa. sic illi incepta proposita accusacione. et ideo statim dicunt repelli ut hic dicitur. Vnde ad hoc fuit proponere apta sunt denunciacione legittime accusari. Vnde dicit quod primo debet consistere in re vera id de quo agit. nec enim ius [illegible] quam persona querenda est ff. de iure carnali. quando referat ... sic et colle. quod [illegible] dicitur est. non dat priuilegium. e. de celebracione. adaudiendum. nec rescriptum datur ad [illegible] literas. e. de rescripto. c. ulto. nec potest dici quod inceptum fuit de [illegible] dicitur. nec dicitur mortuum quod non dicitur fuit uel [illegible] ... q. 11. qui non est i. de hom. sic extrahitur. et testamentum quod non dicitur esse rupi non potest ff. de iniusto

Di. [illegible] non valet ut [illegible] valeat [illegible] valere potest

[illegible] valeat [illegible] dum actum [illegible] esset [illegible]

Nestimenta

uel rupto testamento non et si sub condicione. ar. ff. de cond. et demon. edicto. bone. Item illo sic aq. que dicitur appareat non potest constitui aq. ducta ff. si seruitus uendicetur. le. ula. et ei qui non dicitur natus est. non prescribitur. C. de annali except. lege. i. et nemo ff. ... sucadimo [illegible] si quis aliqua ubi dicitur quod dum pres pres non est fructus non acquiritur. ar. contra quod dicitur. quod non dicitur esse prescribi ff. de fruct. et usufr. p. lacleco si seruitus ... et fructus ff. ... usuras futuras prescribit ut C. de usur. cos. et ar. e. de consuetudine. ad quod dicendum est quod [illegible] rei quod non dicitur est non potest seruitus constitui ut dicit prima continentie ... obligatus ... constituenda ad res futuras ... et sic intelligunt quia denunciari. et ita denunciari potest non dicitur omnem commissum [illegible] ... ff. de dam. infecto. le. ... solus posset impedire matrimonium. e. c. ... et valet denunciacio ... dicitur male fidei possessores. ar. ... C. de rei. uen. l. si fundus. et [illegible] id quod utrique ... ff. de rei ... ad optimus ... e. ... cl. ... denunciacione non admitti nisi ... et honesta persona. e. t. ... ad hec denunciacionem ... scilicet nobis. et ... admittuntur quod denunciant ... e. t. ... dicitur ... q. v. hoc ... admonicione premissa. quod ... denunciacionibus. ... q. i. Si ... et e. ... quod ... denunciacione ... ad ... Saluis exceptionibus sic ... ad ... agendi ... exceptiones ... i primo ... super ... abstat. e. de except. ... fecerunt ... exceptiones potest esse quod ... accusatores erant ... uel male fame. uel forsitan. ... admonicio non precessit ... ne ... admonicionem ... uel forte ... quod non sit admittendus ad ... suspecti ... et erant ... de ... tam. ... qui ... accus. ... Interdicimus. ita quod si per extorsionem uel per violenciam quocumque

[illegible]

De sponsalibus

Idem Episcopo Albanensi.

Ex nobis exhibite litere continebat quod quedam filia [illegible] vii annos habentem cuidam nobili desponsavit qui separat[illegible] eandem consensu mutuo accedente [illegible] et quia non nobis constare non potuit cuius etatis erat puella cum eadem viro fuit desponsata cum dicatur quod circa vii annum habebat [illegible] nec potentia suppleret etatem. Verum quia si puella nubilis non erat etatis cum superfatus vir desponsavit eandem et etati in ea potentia non supplebat prudentia [illegible] inter eos non [illegible] sponsalia contracta sunt [illegible] ab ipso viro eadem fuit separata.

De clandestina desponsatione.

Ex concilio Lateranensi.

Si quis clam desponsaverit aliquam et inficiatur vel vir [illegible] desponsationem negetur [illegible] probatio. probatio [illegible]

Vocativos omnes ablativos [illegible] erunt [illegible]
Et dativos [illegible] [illegible] genitivos

de cognoscendo [illegible] . . . dominus [illegible]

quo addendum [illegible] non [illegible] ad [illegible] hunc [illegible]

Cum non videtur

Est verum, quia negante sententia nulla est probatio ut consulti [illegible] et ultra c. 26 de elect. bone. [illegible] quod dicit non ei qui negat incumbit probatio [illegible] ff. de probat. ei incumbit [illegible] quod non incumbit probatio nisi ipse neget clandestine contractum esse [illegible] negat [illegible] et qui [illegible] negat probare debet ff. de probat. ab ea parte [illegible] [illegible] non placet [illegible] publicat [illegible] coram ecclesia [illegible] [illegible] xxvii q. vii [illegible] illud ambrosii ut [illegible] hic contra [illegible] et [illegible] a [illegible] mulier [illegible] [illegible] et dicit [illegible] qui [illegible] [illegible] reduplicatione [illegible] [illegible] desponsaverit aliquam et mulier negat desponsationem [illegible] probatio et si [illegible] negat desponsationem [illegible] et [illegible] non [illegible] [illegible] est de muliere [illegible] xxvii q. vii [illegible] et [illegible] [illegible] probatio [illegible] [illegible] contractum clandestinum [illegible] [illegible] et impedimento [illegible] [illegible].

Alexander III Belvacensi Episcopo

Quod nobis consuluisti cum matrimonia ita occulte contrahuntur quod eorum legittima probatio non appareat, hii qui ea contraxerunt ab ecclesia non sunt aliquatenus compellendi. Verum si persone contrahentium ipsa voluerint publicare, nisi rationabilis causa impediat, ab ecclesia recipienda sunt et probanda tamquam a principio in ecclesie conspectu contracta essent.

Compellendi. Si alter vel uterque negaverint se contraxisse non debent compelli ut sic maneant quod non probatur [illegible] ecclesia non videt de occultis xxxii q. v [illegible] xxxv q. v [illegible] [illegible] ut supra [illegible] [illegible]

xxx q. v c. i. Rationabilis puta consanguinitatis xxxv q. [illegible] [illegible] affinitatis vel aliud [illegible]. A principio [illegible] quod a principio non valebat [illegible] de elect. [illegible] [illegible] ubi [illegible] [illegible] [illegible] valebat [illegible] primo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ff. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] publico quo ad quartum gradum districte [illegible] matrimonium clandestinum damnatur [illegible] ut [illegible] specialis consuetudo generaliter dilatatur.

Innocentius III in concilio generali

Cum inhibitio copule coniugalis sit in ultimis tribus gradibus revocata, eam in aliis volumus districte servari. Unde predecessorum nostrorum vestigiis inherendo clandestina coniugia penitus inhibemus, prohibentes etiam ne quis sacerdos talibus interesse presumat. Quare specialem quorundam locorum consuetudinem ad alia generaliter prorogando statuimus, ut cum matrimonia fuerint contrahenda in ecclesiis per presbiteros publice proponantur competenti termino prefinito, ut infra illum qui voluerit et valuerit legittimum impedimentum opponat, et ipsi presbiteri nichilominus investigent utrum aliquod impedimentum obsistat. Cum autem apparuerit probabilis coniectura contra copulam contrahendam, contractus [illegible]

Gratianus [illegible] [illegible] Barmeus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] contrahentes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Cum inhibitio copule [illegible] clandestina matrimonia et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

i. publice

interdicatur expresse donec quid
manifestum
fieri debet super eo legittimis
constiterit documentis. Si quis
vero huiusmodi clandestina vel inter-
dicta coniugia inire presumpserit
in gradu prohibito etiam ignoranter
soboles de tali coniugio suscepta
prorsus illegittima censeatur de pa-
rentum ignorantia nullum habi-
tura subsidium cum illi taliter con-
trahendo non expertes scientie vel
saltem affectatores ignorantie
videantur. Pari modo proles ille-
gittima censeatur si ambo parentes
scientes impedimentum legittimum
omne
preter et interdictum in conspectu
ecclesie contrahere presumserunt.
Sane si perrochialis sacerdos
prohibere contemserit aut quilibet
etiam regularis qui eis presumpserit
interesse per triennium ab officio
suspendatur gravius puniendus si
culpe qualitas postulavit. Sed his
qui taliter copulari presumpserint
in gradu concesso condigna penitentia
imponatur. Si quis autem ad im-
pediendam legittimam copulam
malitiosum impedimentum o-
biecerit canonicam non effugiet
ultionem. Revocatta pro illam const.
supra de consang. et aff. non debet. predecessores. S. c.
c. pp. et ppp. q. v. c. i. clandestina. cla-
destinum enim dicitur tribus modis. uno mo-
dum quando non habentur testes. S. c. pp. Secundo quando
non fit cum solemnitate xxx. q. v. aliter.

Tertio modo dicitur clandestinum
quod fit contra tenorem huius constitutionis
videlicet non premissa denunciatione et contra
interdictum ecclesie. tenet tamen et quo ad e-
cclesiam sed nati filii inde detecto impedimen-
to illegittimi erunt ut infra sequitur. Locum
infra qui matrimonium accusare possunt cum in tua voluerint
quasi publicam tamen videtur. et quilibet
admittitur ymo quilibet tenetur prodere. de mi-
nore etate. l. de cognatione spirituali tua et supra
de spon. cum in tua. infra eodem de frigi. consan-
guinei tamen prius admittuntur quam extranei
xxxv. q. vi. c. primo. Sed pone matrimonium
contractum nulla premissa denunciatione talibus a-
liis presentibus quam contrahentibus et scientibus
impedimentum et nichil obvientibus numquid
isti debent admitti postea ad accusandum vel
testificandum contra illud matrimonium per mortem vel
[illegible] non [illegible] contradicere
non debuit ff. de accusa. [illegible] et ven-
dit. l. i. quia denunciatio non fit nisi
propter ignorantes [illegible] si [illegible] fuerit
in culpa [illegible] scientes tamen impedimentum
fuerunt in dolo et dolus [illegible] culpe
ff. ad leg. aquil. [illegible] in pri. et
[illegible] publica [illegible] non admittitur contra
dictam viii. q. i. [illegible] isti quibus videntibus
et scientibus impedimentum [illegible] contra-
hunt [illegible] non debent amplius admitti quia
non videntur carere [illegible] debent admit-
ti post denunciationem [illegible] infra qui matrimonium
accusare possunt cum in tua per mortem et ad
mitti accusatores propter bona infra qui filii
sunt leg. cum in [illegible] defectorum [illegible] de statu.
Coniecturam non [illegible] probabilis causa im-
pedit matrimonium contrahendi ut supra de spon.
[illegible] c. ad in tua. infra de consang.
super eo parentes et ita non potest contra
[illegible] si ambo parentes sciant
impedimentum quia filii non sunt le-
gittimi sed quid si unus sciat et alter ne-
sciat [illegible] quod quando ad
scientem sunt illegittimi [illegible] de in-
cestis [illegible] quod non [illegible]
legittimi sunt infra qui filii sint leg. contenere
cum [illegible] esset quod aliquis esset partim legit-
timus et partim illegittimus sic quod aliquis
esset partim servus et partim liber. Ma-
litiosum qui enim calumpniose denunciat
punitur ut hic dicitur hic pena arbitrio iu-
dicis committitur. [illegible] de of. de leg. de causis
[illegible] qui malitiose denunciat ab of-
ficio et beneficio suspenditur infra de calump.

Augustinus de fide pactionis in sensu. De sponsa duorum.

Quod uobis inuicem dicam fides pactionis et consensus. Si quis alicui mulieri fidem fecerit de futuro pactionis, non debet aliam ducere. Si aliam duxerit priorem debet agere de fide mentita, maneat tamen cum illa quam duxit. non enim rescindi debet hoc sacramentum. Si autem fecit fidem consensus non debet aliam ducere. si autem duxerit dimittet eam et habebit priorem. Est autem fides pactionis cum aliquis promittit alicui fidem quod eam ducet. Si promiserit eam ducere sed hoc uel etiam consensum. fides autem consensus est, cum etsi non cognoscat maritum eadem tamen et ore consentit ducere et mutuo se tradunt, dum singuli et mutuo se suscipiunt. Consensus hoc est ... fides desponsationis de futuro et alia ...

Non debet tamen si duxerit ...

Ex Brocardo libro XIX. Cepisti illam in uxorem tibi quam alter sibi habuerat desponsatam. dimitte illam quia numquam potest fi-

[illegible]

Ubi legittima et quadragita
dies in pane et aqua q̄d carrenā
notat̄ cum . vii . sequentibus a-
nis penitens desponsati . p̄ ūba
de p̄nti ut . s̄ . c . p̄x̄ . potest ar q̄ ab-
inicio non valebat q̄tum . tpis . ad equale z
sit sic . s̄ . de cler . audit̄ et . c . dudum ar-
bum . q̄ . m . s̄ potest . b . q̄ si p̄natus z
ff . de reg . j̄ . le . penla ar . g . s̄ . t p̄prio
. c . ii . z . s̄ . de cler q̄ sicut carena vul-z
gāe est ytalicorum . et d̄r carena a caren-z
tia ꝯom̄ ul etiā abluorū . nā in illis xl .
diebus includuntur in aliquo loco secreto
ab ecclā . ubi non h̄nt consorciū ꝯom̄

Sumariū . Sponsalia de p̄nti non solu-z
unt . p̄sequens mr̄im . etiā carnali copla . Co-
sumati s̄p an̄ . Et d̄t ꝯostie q̄ ꝯtc dec̄
est eadē cū p̄ma s̄ . c . nisi q̄ p̄ sine ꝯtc
addito de carnali copla d̄it ab illa .

Allexius . iii . salernitanen̄ Epo

Ex ꝯet preter solitū z . j . Con-t
talit h̄9 q̄ si inter virum
et mulierem legittimꝰ . consensus
interueniat de p̄nti . ita quod q̄ un-
altm in suo mutuo consensu ūer-
bis consuetis expresso recipiat v-z
troq; dicente ego accipio te in meā
et ego te in meum siue sit iuramen-
tum interpositum siue nō . nō lz
mulieri alii nubere et si nupserit
ei si carnalis copula sit secuta
ab eo separi debet . z ut ad pri-
mū redeat . et . cōpelli . quāuis alr̄
a quibusdā predecessoribus nostris
sit aliqn̄ iudicatū preter . ꝯ ꝯc d̄r
. . . s̄ . de spon . si inter . Iudicauit Co-
suetudo . . . . z mutuo . . .
. . . sed iā correcta est . j . c . c . ultio .

Sumariū . ei qui appellat i
causa matrimoniali interdicta debet
ne interim aliud mr̄im ꝯtrat q̄ si
ꝯtrat̄ separatur . et est gm̄is diuisio

Idem Januensi Archiepo

Tua fraternitas nos
consuluit z j . de hijs
ūo qui coram te sup desp-
sacoñ f̄ta per consensum mu-
tuū . de p̄nti controuersiam mo-
uerunt et appllacoñ pendente
quā an̄ s̄nam ul cognicoñ
cāe ad Sedē ap̄ interponunt
accipiunt aliabi vxores . h̄
arbitrm̄ agendū ut si a mo
in tali casu duxint applandū
eis in eccā publice interdi-z
cas . ne an̄ decisioñ cāe
aliud ꝯtrahant mr̄im . et si q̄
interdictū ecclīe ꝯtra publice
f̄ctm̄ venire p̄sumpserint in-
in tam presumptiose ꝯtrac-z
tū potius uitare decisioñ
ap . . . pendente ul innouari d̄r
ii . q . vi . s̄ . applacoñ z ff . ul innou-
ari . ap . pen . le . i . Frriture si s̄
de spon . impu . ad dissoluend̄ in s̄
. . . colligi q̄ in mr̄im q̄ inter-
dictū eccīe ꝯtractū sit omo dirimend̄
. . . v . q . in . . . z . . .
in . . . opportet . . . et . . . . . .
et . C . de legi . no dubiū . . . v . q
ii impiali z . C . q̄ p̄na . . .
. . . ar . . . j . de nouo . . . c
i . ii . z . m . . . . . . ad interdictum
ab eccīa aut ab p̄sbiteris est . . .
tuā aut . . . si . . . . . .
a . . . .
in impedimento . . . .
tato lata s̄ma diuortij interueniat . j .

. . . .

Sanguine . . . Et passione . . .
et tormento . . . passione . . .
. . . Et morte . . . Et
mortis . . . . . .
. . . . . .

De matrimonio contracto de muliere [illegible] sic intelligi c. [illegible] et [illegible] non debuit et sic intellige quod dicit [illegible] c. ad dissolvendum. quo non probato remanebunt simul. si non causa prohibitionis fuit talis puta tempore in quo in contrahi prohibetur propter reverentiam dierum ut consensus de futuro vel alio tunc non [illegible] separari. sed prima dicit eis imponi quod [illegible] ecclesie fecerint. i. de matrimonio contracto c. [illegible] ne mandato iudicis contracte [illegible] iudicem si vult per illos ad tempus separare. et sic intellige c. non oportet. et i. de matrimonio contracto c. i. videtur enim esse non est tante efficacie ut separetur matrimonium [illegible] illud contractum. nisi subsit causa [illegible] perpetua. tamen prima [illegible] dicit imponi [illegible] sit perpetua [illegible] [illegible].

Capitulo. Summarium. [illegible] de parenti desponsat. primo desponsatam habebit uxorem. etiam si aliam prius cognoverit [illegible] consuetudo.

Innocentius III. Mutinensi Episcopo.

Ex parte dudum tua de consuetudine qui diu in Mutina obtinuit civitate. ut si quis iuraret aliquam et ita copulam carnis desponsasset. si consequenter desponsasset aliam et eam cognovisset. primo cognita non prima desponsata adiudicaretur in uxorem. nec vero tempus sit omnibus pars illo non tangens unius et ceterarum mutuum tenere debeat et servare. quod beati Petri sedes sua metropolis sequi noscitur et docere in matrimoniis de cetero contrahendis illud te volumus observare ut personas inter legitimas per sponsalia legitime consensus intervenit

De [illegible] sufficiat in nuptiis iuxta canonicas sanctiones. si solus defuit. cetera cum ipso coitu celebrata fuerint. si persone legittime coniuncte ad alias postea contrahat quod prius de iure factum fuerat. non poterit irritari. Cognovisset. videbatur quod [illegible] videbatur potior. quia illi tradita est possessio sic est in venditione et donatione. [illegible] de rei vendicatione [illegible] et in matrimonio spirituali [illegible] de electione [illegible] quod ait et c. pastoralis [illegible] obligationem pignoris ff. qui potiores in pignore habeantur. sed non est ita. immo quod prior est tempore potior est iure. [illegible] de maioritate et obedientia c. i. quia eo contractus est perfectus per solum consensum [illegible] sit ad carnalem copulam quia matrimonium non facit sed consensus ut i. [illegible] sic [illegible] de iure [illegible] loco in [illegible] matrimonium non [illegible] consuetudini [illegible] ut qui legittimus est ad matrimonium consuetudo facit illegittimum i. de [illegible] synodali c. [illegible] Turpis. sic [illegible] que [illegible] 2 p i. [illegible] de [illegible] i. et [illegible] de [illegible] ne [illegible] [illegible] ut [illegible] et [illegible] 2 [illegible] de postulatione c. i. Et sit solus [illegible] consensus facit matrimonium [illegible] de sponsalibus [illegible] [illegible] quod non sufficiat. [illegible] [illegible] matrimonium de [illegible]

Rubrica de condicionibus appositis

Ex Concilio affricano.

Quicumque sub conditionibus [illegible] aliqua desponsaverit et eam relinquere voluerit [illegible] fragi [illegible] conditio et desponsato irrefragabiliter teneatur

[illegible] prior est tempore potior est iure

[illegible] potior [illegible] habeat [illegible] potior [illegible] habeat [illegible] potior

[illegible] qui [illegible] possidet

Memoria mee est ipsum nomen [illegible]

[gloss: illegible]

Gregorius Epo Spoletano.

Cum sit ipsum et J. h. presbyter conquestus est quandam matrem misisse duo mancipia sub hac conditione ut monachi fierent et in eo monasterio ubi ipse fuerat permanerent. adiciens ut si quis contra fecerat seruituti iterum subiceretur. atque unum ex hijs hac conditione despecta monasterium deseruisse et se inter clericos sociasse. tu ergo si ita esse reperieris te celibe ut nec illi defendi monasterii sit facultas et matris mittentis voluntas non valeat preteriri

[gloss: illegible]

Alexander iii panormitano archiepiscopo

De illis autem // qui [illegible]. Si vero aliquis sub [illegible] iuramento aliam mulieri prestitit. Ego te in vxorem accipiam. Si tamen michi donauerit reus periurii non habebit. Si eam nolentem sibi soluere quod sibi orauit non acceperit in vxorem nisi consensus de presenti aut carnalis sit inter eos

Triplex est genus hominum

Liber qui non obligatur ad seruitium
Seruus qui obligatus est ad seruitium
Libertus qui manumittitur id est liber dimittitur a seruitute

R

Commixtio non secuta

Verbis statim condicio adiecta ad quod interuallo admitti non dicitur. C. de don. que sub modo. l. perfecta. Si tamen. Huius condicio licita est in sponsalibus ut hic patet et libri. Si parentibus meis placuerit. i. e. sicut eo et c. per tuas. Si tamen in modum pene adiecta ut si ita dicatur. Si tecum non contraham dabo tibi c. non ualet. ff. de spon. gemina. C. de spon. gemina. i. ult. et ff. de v. ob. ti. na. et C. de inutil. sti. l. 4. Consensus hic enim recedit a condicione apposita et simplex intelligitur initialiter consentire sicut ff. de spon. impu. de ill. in si. Carnalis plus recessisse intelligitur a condicione. i. e. per tuas. et sic est notandum presupposito contra quod non admittitur placito in contractu. ff. de spon. Ille qui. et sic duobus modis receditur a condicione. i. e. sicut eo. / Casus Datum submodo non reuocatur seruus si sub condicione donetur. Vel sic. Si res donata sit ecclesie eo pacto quod anniuersarium ecclesia aliquid det si prelatus non dederit non reuocabitur pro tanto donatio nisi expresse dicatur in tradicione quod possit reuocare

Idem.

Cum cum alicui ecclesie

Vsic possessio quibusdam interposita condicione donatur et donator eius dominus postea reuocari non potest nisi forte talis sit condicio collocata quod ea cessante debeat reuocari. / Cuilibet. i. aliquis dei tabulis sic ex. q. i. inter alia. q. un. Siquis omnem. Condicio donatur si quis donet aliquid pro diuino cultu sub aliqua condicione puta ut illud restituatur. tunc si consilium factus fuerit uel consilii statim tenet donacio uel quod restituatur eis qui donauit uel heredibus suis dominum reuocari non potest nisi condicione adueniente. sic patet. q. in potestate in si. quilibet enim in tradicione rei sue potest apponere pactum legibus non improbatum

ff. de pactis in tradicionibus et C. de condicion. emp. le. in. i. si et sic donacio statim tenet licet possit per condicionem resolui sicut uendicio. C. de pignoribus illo uos ff. de in diem adiectio. l. ii. Sed huic intellectui contradicit unum quod est si ea cessante eorum expositionem interposita condicione. i. modo uel pacto unum notandum intelligitur donacionem sub condicione unam non tenere nisi adueniente condicione siue ea impleta. et donacio sub modo. donacio enim sub condicione facta non tenet nisi adueniente condicione siue ea impleta ff. de condicion. i. de qui hered. l. ult. et i. qui sub condicione sic et uendicio ff. de contrahen. emp. l. uendicio. ff. de rescin. sic ibi legatum ff. locati insula. l. ult. ar. et i. c. sicut eo et c. per tuas de te non intelligitur hic dicere. Donacio sub modo statim tenet et non reuocatur quamdiu modus seruatur. Modo non constante potest reuocari prout dictum est alibi. nisi sit dictum sicut ut reuocetur si modus non seruetur ut dicitur in si. et. C. de don. que sub mo. le. i. et ii. et de illis donacionibus loquitur decretum. ista et huic intellectui concordat quod dicit ea cessante debeat reuocari. Sic ergo expone condicionem. i. modo uel pacto hic expositio probatur ff. de mann. te. le. meuia et sic sic dono tibi hoc ut singulis annis hoc facias uel aliquid simile siue nec abnueta prestes alioquin reuocetur donacio. Donacio sub condicione fit sic. dono tibi uel lego. si hoc feceris tamen sub condicione quod ut modus est si condicio quod ea cessante dicitur. debeat reuocari sic ergo patet quod lex in donacione dicitur firmata dicitur alibi reuocari. C. de resc. uen. l. Si dictum lege et i. pl. et de donacionibus quesitus et le. si ar. i. C. de reuocandis do. l. i. et de donacionibus que sub modo le. i. ar. contra. C. de rescin. uen. le. ea condicione sed ibi non fuit dictum ut uendicio non ualeat si non satisfaceret rei publice tamen ibi agitur tamen ad interesse ut fiat quod queritur ut ff. de mann. te. meuia et fiat ut quod res. tali modo

Compromissus ... Constituens ... [marginalia illegible]

de manumissis testamento

emphiteoticis

Emphiteotis

de plus perirent do t. m. ql
m. calendis marcii

Dato q. ut modus est · si condicio
· p. pina compsa.

Donata alienari non possit quod
si fiat revocabitur. Hic pone casum necessitatis
alienandi puta debitum vel redemptionem captivorum non quod possunt res ista alienari. vel alio quod sic redita est ut non alienetur aliter revocetur. unde quod sic. quod talis conditio levat alienare rem iniustam repetitur animo ff. de pac. l. p. et casus isti comprimuntur animo p. q. u. § licet vel ar. quod expressum est ut quod alienari non potest. quoquo prohibetur adnatore. In aut de al. emp. q. §. sed si suis et C. eod. vel non alienan. l. penult. et C. de pactis int. emp. et vend. l. fi. et alii quod dicunt quod in tali casu res talis sub conditione donata etc. ne alienetur potest alienari. dum modo aliquis possessor non habeat etc. quia si alias licet non possit alienari propter inhibitionem testatoris in quo casu dicunt intelligendum est ut ff. sti. simul. quod ut dicit canon pro captivorum redemptione res etc. alienari. etc. Quidam autem alii dicunt quod nunquam in quo res talis donata ne alienetur alienari non potest. etc. predemptionem captivorum ut de aut. ff. sed simul. quod non invenitur expresse quod in eo tunc. quo illi stabimus et C. etiam non loquitur de talibus rebus. Hic de nasso ... loquitur in re. Cap. Cum prima dignitate ad mulierem contractu conditionis si prius consensit nisi prius consenserit ad matrimonium non tenetur contrahendum. vel non est cogendus

Urbanus iii.

Super eo vero quod postulasti utrum ille qui in capitis mulierem consensit si patri eius super imprimaret assensum · sit ad consummandum matrimonium compellendus. Respondemus quod cum consensus liber esse non possit qui malis arbitrio reserva[tur] ac conditionem. utrum tamen non impleret instituta. nisi voluntas

patris postmodum intercedat. nequaquam cogendus est ad matrimonium contrahendum. Nam lex Alexander papa. Rendit quod sponsalia in posita conditione contracta. ipsa non impleta si consensus de presenti intercedat. vel carnalis copula subsequatur dissolvi non debent. sed firmiter observari. nequaquam est inter diffinitionem adversum cum tamen consensus non sit de presenti evidentem comprima[tur] secundus liquet per verba de presenti evidentem exprimatur. qui alieno arbitrio non habito sed secundo constat patris. sic ec. C. c. pp. sic quod in matrimonium contra ... conditionem sic emptio vel alii contractus ff. de contrah. emp. l. licet venditor ... obstat ff. de reg. iur. l. actus legitimi. actus enim ille non est contractus sed qui contractus arbitrio ubi enim sed contra ... confertur in arbitrio expresse persone non valet contractus nisi ille arbitrie. C. de contrah. emp. l. fi. ubique. Hic testamentum in alterius voluntate expresse commissum non valet. ut si ita dicam. instituo te heredem si titius voluit ff. de hered. inst. l. si quis sub ... et ff. de con. ... et de ind. inmag. sic nec legatum expresse commissum in alterius voluntate ... dat. sed ut arbitrium ... ff. de l. n. l. i. Sed pone iste ... eius ... absoluti. si autem ... mutat voluntatem. et dt quod illo vel illo. quod si prius ... consentit. prius ... ignorans consentit ... est matrimonium ut cons. ... sic ff. mandati l. si mandassem et C. de transact. ... excepte

aut post ...
respondet
tacite quod ... sponsalia
respondet
alleg. Alexander papa
respondet

vel per ...
... contracte

... spon...
...

... verba presentis ... de ... sponsalia ... per ...

... testamentum ...

... per ...

... ex ... ... contractum

dicitur alienationis
... non vel ... ... vendere

inhibitionem

... causa
... clausulam

d'alii nota emphi...
... non
... res

... et ... mali

... sint ... mote ... ut

Fabulae vel edificatoriae ut edificando domum vel ...
Triplicae sunt ope ... artificiales ut arce mote ...
... corporales ut ... ... deponendum vel non ...

ut s. de procur. mandata dico quod quo procurator consensit compelli debet ut eam recipiat ar. contra s. de spon. c. pu. c. de illis in fi. non tamen est matrimonium inter illos tamen si contrahat cum alia tenebit. quia non dicitur consensisse nisi sit tempore quo consensit procurator. quia nec dicitur contrahere licet procuratorem nisi eum contraxisse dicat ar. ff. de procurat. quod si actor. quia ubi dicitur est similiter consensisse. non est matrimonium. non iungebat ar. de c. c. 1. ibi loquitur de condicione inhonesta. que tamen non est contra substantiam matrimonii. et c. c. ult. alias. de c. de illis adiungit consensus de presenti sic supra c. de illis et c. de spon. Verumtamen. est hec factum condicio apposita que suspendit contractum usque in tempus condicionis euentus ut dicitur c. de c. verum. Casus. Cum sub honesta condicione sponsalia contrahit et ante condicionem sic desponsatam cognoscit condicioni recedit.

Innocentius III. Merseburgensi episcopo.

Per tuas litteras nobis intimasti quod cum quedam mulier ex parte N. postularet in virum asserens inter se mutuum de presenti consensum et carnalem copulam accessisse, ipse quidem contracta sponsalia et carnis copulam non negaret, asserebat se tamen illam in uxorem ducere non teneri, quia sponsalia inter illos sub hac fuerunt condicione contracta, si pater eius et patruus sponsalibus consentirent. Sed ipsi penitus ea noluerunt, et sponso contradixerunt et sponse. Verum mulier replicabat quod licet fides prestita fuerit sub condicione prescripta, non tamen sibi fuerat a patre vel a patruo aliquatenus contradictum, et ante tempus condicionis expressum a testibus et post dicebat inter se carnalem copulam accessisse. Et infra. Ideoque cum ad liquidum constet quod prefati contracta sponsalia, carnalis est inter eos copula subsecuta, primo est presumendum quod videntur a condicione apposita recessisse. Verum et si probatum sit quod prefati pater et patruus in continenti contradixere sponsalibus, idem vir mulierem illam carnali commixtione cognovit, non est tamen aliquo modo probatum quod antequam ipse cognovisset eandem pater eius et patruus contradicere curauissent. Non nega-

vit. sed confitebatur pluries se illam se diversis temporibus cognouisse post contracta sponsalia quod licet confessione preditum contra ipsum quia non probauit condicionem ante carnalem copulam subsecutam. pluries et diversis temporibus alias non uideretur tamen sub conditione eam probatum fuit per testes unde quod post condicionem patris eam cognouerit. supra c. de fide. sic c. de probation. i. presencia et ita dubia probatio non sufficit presumendum sed quia presumitur ipsum recessisse a condicione quia non est presumendum aliter.

Venditur ... [illegible]

Vim ipsa

et tamen

petronella

carnis

Sponsalia contracta sub condicione presumuntur pure contracta ubi carnalis copula

Ego contrahens tecum si pater ...

Sponsalia tum ...

pluries

diversis temporibus

digitus tetigit ... ipse est ... [illegible]

Tamen si pure contracta et non adiecta ... [illegible]

et instrumentis in ... [illegible]

Recedere a iure suo. ff. de penis super quo tum precedens consensus durare intelligatur ar. ff. de leg. maiores in fi. et ex eo quod premo et ultimo computet presumi quod medio tempore consensit ppp ym di. ex sit. culpe et ff. de celebra. miss. cum marthe. ff. si hec go in tex. et .i. q. i. indicas. in fi. et precedens voluntas probatur per se ipsa ppp m. q. i cum probillud ff. si pendente condicione res credat et postea non extat condicio res tradita revocatur et repetitur ff. de cond. ind. sb condicione et ff. de prud. a ... ter. nt. quod si pura conditionalis consensus nullus est ante condicionem existentem ff. de v. s. cedere diem. Si ergo nullus precessit consensus solus coniunctio non facit matrimonium ff. t. ex. c. ulto. dicas ergo quod consensus precessit de futuro ut pz in fi. quod pura de presenti expressisset. ff. c. ex. et ita carnalis copula subsecuta inducit matrimonium presumptum. ff. de spon. lib. vi. qui ar. ff. c. de illis et ff. t. ex. et similiter matrimonium introducta cum tamen presumpto quia per carnalem copulam ipso facto videtur consensus exprimere de presenti et a condicione recedere sic per puram conditionem recedi a conditionali ff. de contrah. emp. si celsus. sed ubi sed quod si ante coitum protestetur se nolle propter hoc recedere a conditione nec illud proderit ff. de att. cum qui et ff. de ap. solicitudinem. Item quod si dicas contraho tecum si tu virginem inveneris vi quod sit matrimonium ff. c. c. i. et si. c. ex. et ppp n. q. n. solet. quia non tamen error dirimit matrimonium ppp m. q. n. solet. ff. i. nec dirimit emptionem ff. de contrahenda emp. alioquin ff. i. dicas quod talis conditio non impedit matrimonium ff. c. c. i. Item quod si contraho cum aliqua sb condicione deinde cum alia pure tenet matrimonium. Sed pone quod prima existat conditio. videtur quod teneat primum. quia per matrimonium ac si ab initio pure contraxisset. ff. qui po. i pi ha. parum ar. q. i. de sup. frimitate in fi. s. statu in matrimonio quia non tenet retro quod ab initio non fuit quia ad filios legittimandos retro trahitur .i. q. fil. sunt le. tanta. Item quod si gda mim. sb condicione que omnino ceptum est

Videtur idem ac si pure contraxisset ff. de con. ind. quod si et secundum hoc est matrimonium. antequam existat condicio. Sed dic quod non est ibi matrimonium sed expectatur eventus condicionis et tunc primo erit. et si medio tempore contraxerit cum alia tenet matrimonium licet videatur quod ex facto eventu pendeat. an sit matrimonium ut dixit Io. per decretale i. de sup. frimitate in fi. de sponsalibus. ergo si contraxisset ante carnalem copulam contracta per me operatur. quia nichil est ibi purum vel conditionale quod confirmet vel ducat adesse. talis coitus. ff. t. ex. c. ult. et i. si ar. ff. de consti. pr. ex commata. Non est tamen aliquo modo probatum. Non quod conditio sit interposita quia testes produxit cum accepisse non probatum est id ad quod producit. Sed obstare sit. ff. de probacionibus presumpta et quia per confessionem utriusque constabat quod post sponsalia contracta carnalis copula fuit subsecuta. Et ideo quia non expresse constat per testes quod conditio prius precessit copula sit interposita primo pro sup. cum ea esset fundata intencio in libus. Summariter si in contractu matrimonii apponantur turpis vel impossibilis conditio habetur pro non adiecta. Sed si apponitur conditio contra substantiam matrimonii quod tunc vitiat contractum.

Gregorius ix.

Si conditiones contra substantiam coniugii inserantur. puta si alter dicat alteri contraho tecum si generationem prolis evites vel donec inveniam aliam honore vel facultatibus digniorem aut si pro questu adulterandam te tradas. matrimonialis contractus quantumcumque sit favorabilis.

quoniam potius in pignore habeant

L[ex] ... [illegible] tacet[?] ... [illegible]

... [illegible] carent effectu licet alie condiciones apposite in matrimonio si turpes aut impossibiles fuerint debeant propter eius favorem pro non adiectis haberi. Sed condiciones

Circa statum quinque quod dicitur hic supra habetur de illo canone xxxii q. ii. Solet ubi plene de hoc et c. aliquis. Nota primo quod quedam condiciones apponi possunt in matrimonio licite que anime admittenda puta si secutus mihi dederis si patri meo placuerit ut dicitur eodem proximo. huiusmodi enim condiciones honeste sunt nec sunt contra statum matrimonii dicitur xxxii q. ii. potest esse cum illis et sine illis unde non probat hic esse quod ab hoc collig[itur] ab esse. dicitur de translatione inter corpora. Est et alia condicio honesta que est de substantia matrimonii ut cum Sancia dicitur unde vel sterilitatem [illegible] contra. te c[on]tra si vis fieri Sancia. sine ista non tenet matrimonium xxxii q. i. non tenet matrimonium oportet. Sunt et alie condiciones inhoneste et turpes de quibus hic fit mentio. et illarum quedam sunt contra statum matrimonii. ita ut illis appositis non teneat matrimonium de quibus habes in primo et c. predicto. Solet et c. aliquis. Sunt et alie inhoneste et turpes aut impossibiles. ut si dicatur contraho tecum si furtum feceris. si homicidium feceris. iste enim sunt turpes. Alia est si sit impossibilis. ut si dicatur contraho tecum si dederis mihi impossibile. si digito celum tetigeris ff. de verborum oblig. testa[tu]s vel in fecto[?]. huiusmodi condiciones non sunt contra statum matrimonii et de talibus intelligitur quod in fine dicitur turpes aut impossibiles et ideo si apponantur pro non adiecte

haberi debent ut dicitur in fine et dicitur c. i. et quod de huiusmodi condicionibus intelligitur et matrimonium tenet et sic inde quod omnis condicio que est contra naturam contractus ipsum impediat si apponatur. et hec est ratio. cum tria debeant esse bona matrimonii. scilicet quo ad proventus scilicet fides proles et sacramentum xxxii q. ii. omne utrumque. per istas tres condiciones extinguuntur illa tria bona. que in quolibet matrimonio necessario requiruntur. alias non erit matrimonium ut hic patet. Sed contra inde xxxii q. i c. ii ubi tenet contractus. non obstante condicione contra naturam contractus. et arguitur contra predictum dicitur. Quidam ubi hi ordinatio. quinimmo dicat se habere velle uxorem. quod est contra statum ordinis ... quod si dicat profitetur habitum religionis ita quod possit ipsum retinere et uti matrimonio videtur quod teneat monachatus. j. c. [illegible] insinuante. non credo quod teneat monachatum scilicet condicionem. quia et illa est contra statum monachatus. dicitur de sta. mo. quod admonitor est. dicitur de canonicis. qui clerici. Et sunt o[mnes] primis. h. quamvis innuendo [illegible] q. velit mutare alii condiciunt impossibiles sic dicitur de pre. c. fi. et sic in testamento turpis condicio pro non scripta habetur. dicitur de inst. vel sub reprehendenda et ff. de condicionibus inst. quod et ff. alibi. dicitur de condi. hiis que pene causa rel[inquuntur] ... in fine et ff. de lege ... turpia et ff. de [illegible] usu et hab. si vero sic turpis sive impossibilis sit et in aliis contractibus non obligant ff. de verborum oblig. l. generaliter et l. con. et l. ... et ff. de acc. et ob. non solet inst. de inutil. sti. si impossibilis favorem. sic enim matrimonium est favorabile est unde propter eius favorem patris et matris in ipsius progenitura ad testimonium admittuntur que in aliis contractibus repelluntur. j. qui ma. accus. pos. in fine et pluris sponsalia ibi observantur ut no. dicitur et lite non con. c. i. et c. Cap. Si constituta in sacris contrahat matrimonium non tenet sed dicit in minoribus tenet et hic vult scilicet can[onistae] ... [illegible]

... ad ... [illegible] plus

bona honesta [illegible] ... [illegible] ... [illegible]

delectabile sacramentum ... [illegible] est delectabilis[?]

III

Rubrica que tractat uel [illegible] matrimonium [illegible]

Alexander III. Remensi archiepiscopo.

De diacono qui in sabbato sancto alium diaconum vulneravit et uxorem accepit. R. tue p. R.9. quod si contrito et humiliato corde ad ecclesiam redire voluit dimissa illa quam accepit uxorem et absolutione obtenta iniuncta ei penitentia tam pro utroque excessu peracta dispensative poteris ei diaconatus officium reddere. et si perfecte vite conversationis fuerit eum in presbiterum ordinare. in subdiacone. subdiaconum autem sive homicida interfecit sive non in non posse contrahere sacrorum canonum censura demonstrat.

Accepit. de facto quia de iure non potuit [illegible] Contrito et humiliato [illegible] non est recipiendus quia venia [illegible] non datur nisi contrito [illegible] nec potest gaudere se contritum nisi semper doleat se fuisse [illegible] Celum abscondit peccata sua non videbit lumen [illegible] Obtenta [illegible] Et ita episcopi [illegible]

Possunt dispensari cum clericis constitutis in sacris ordinibus qui contrahant de facto [illegible] Summarium. Cum uiuente prima esse separata quo ad thorum ad alia contrahit [illegible] a secunda.

Idem Cenomensi Episcopo.

Consultationum tuarum tenore percepimus quod lator presentium in subdiaconatus officio constitutus quandam sibi in coniugium copulavit. quam eandem ab initio fecisti. Super quo prudentiam tuam [illegible] commendantes mandamus quatinus si ad ordinem et [illegible]

[illegible marginal glosses]

T[ransire] voluerat ad religionem per laudabilem conversationem repi[...] iustum fuerit cum ad maiores ordines promoveri contendas quod si ad religionem transferre se noluit, cum neque in subdiaconatu ministrare, neque ad ulteriores permittas ordines promoveri in minoribus aut ordinibus poterit ministrare. Abusivae[...]

[...] de [...] illud intelligendum est ubi [...] de periurio ut saepe fiat [...] tunc non cogitur iuramentum ut ibi [...] vel illud quod intelligitur contra [...] in duobus [...] matrimonii [...] ab isto die [...] ubi dispensatur [...] quod [...] placuit [...] domino papae ut maiorem gratiam faceret illi [...] illa potuit esse ratio quia non videbatur [...] de sua incontinentia [...] dispensandum [...] non formidat [...] constituitur et ideo [...] dispensetur [...] dispensare possit ut [...] si intrare noluit religionem tunc [...] religionis poterit [...] ordines dispensare [...] de apostata [...] de coniugio [...] sane [...] Minoribus [...] placuit [...]

Idem Vigorniensi Episcopo

Meminimus te [...] quod si quisquam qui se religioni devovit, et habitu suscepto professionem fecit, postmodo sibi aliqua copulavit, est cogendus ab ea recedere et ad claustrum [...] se contulit sine conditione transire. Verum si nec habitum suscepit, nec professionem, sed votum solummodo fecit, et se ad religionem transiturum promisit, [...] cogendus ad religionem transire et matrimonium votum [...]

Meminimus aliquis promisit transire ad religionem, et habitum religionis suscepit, [...] quaeritur quid [...] sit [...] professionem quia sola facit monachum [...] remanere non debuit [...] de [...] sicut ut [...] dici [...] quod [...] quasi professum [...] habitus [...] solus habitus non facit [...] sed sola professio [...] professionem fecisse [...] ei [...] non liceat [...] et ideo votum fuit simplex [...] professionis [...] nos [...] solemni obligat [...] ut dicit illa decre[...]

[...] votum [...] dirimit [...]

xxvii dis. diiur[...]

[...] monachus [...] votum [...]

Rursus. ubi. de hoc. dicitur [illegible]
[illegible]

Idem lucensi Episcopo.

Consuluit nos t. f. quid faciendum sit de Nobili muliere. que vestibus preciosis abiectis. mutauit habitum. et de manu presbiteri velamen assumpsit. sed non remiserit. ipsius nec intrauit claustrum. nec in manu alicuius epi. abbatis. uel abbatisse. earum fratrum professa est. uel obedientiam promisit postmodum uero anno elapso abiecto religionis habitu. cuidam nobili nupsit. Consultationi tue respondemus. quod sic simplex uotum non impedit contrahendum. et non dirimit contractum. ita habitus sine professione susceptus. nec contractum impedit. sed contractum nequaquam dissoluit. etc.

[illegible]

Veniens ad presentiam nostram Clemens... proposuit. quod quedam mulier uiro absenti fide data. se nupturam promisit. Sed postmodum audiens ipsum de seruitute eius noluit eo

[illegible]

propter tua et mea omnia sunt volumina legum

violato .i. violando
Exponit processu pro processo

Violari ad utrumque timet ne illi mulieri tegeretur in manibus suis continentie votum promisit. non tamen locum cum vestem mutavit. quo audito vir sibi aliam copulavit. Nos itaque attendentes tutius esse, ut prefata mulier post fidem et votum simpliciter oblatum nubat. quam fornicationis reatum incurrat. Mandamus quatenus si plus non processit sibi de fide mentita: et voto violato congruam satisfactionem iniungas et ei cum vult nubendi licentiam in domino concedas. Absenti ar. quod inter absentes contrahitur matrimonium infra xxx. q. v. honorantur xxxv. q. v. nec illud et s. de sponsalibus. cum ergo quod pater et eodem modo sponsalia ut hic promisit scilicet per interpositam personam quam mandatum habebat ad hoc. alias non esset. Seruitate. timor iste vanus erat unde non excusatur quominus debeat compelli ad matrimonium contrahendum propter fidem datam. si ille cui alia non contraxisset. non obstante voto simplici ar. s. de spon. ex litteris .i. prima cum fides sinari dicit s. de spon. sicut ex sacra vinculum supervenit ut s. e. eod. si inter votum mulier ista novit contraxisse. nec mutat locum nec vestem. et sic nec fecit professionem. et tamen per votum continentie

De presenti. contrahere potest et ita est ar. quod votum non solemnisat per votum continentie tamen. de hoc dicit .i. c. c. pri. fornicationis ar. minus malum tollerandum est ut maius euitetur xxxv. q. ii. si quis xxxii. q. iiii. Sed qui et xxxii. q. i. transiecit. et in. di. denique. Violato .i. violando. ff. de iure iurando. admonendi in non alio absolutus .i. absolutum vel dic violato ad destinationem quia petebat sibi dari licentiam contrahendi. nec tamen aliqua sibi imponatur pena. nisi secundum conditionem si contraxit vel imponetur penitentia contraxit. vel esse de voluntate mutata agere penitentiam ar. xxxii. q. iii. si qui opere. Non prepositus. Sed contraxit datum licentia contrahendi. quod votum continentie simplex et ex eo quis taliter obligeris ad solemnitatem p. c. c. pri. ergo debuit compelli ut sineret votum. sic fit de sponsalibus. s. de spon. ex litteris cum dicitur quod hic non dat tamen licentiam contrahendi directe. sed est hic quedam gratia permissio ne detius in contrahat ut ex lege pz. et quia in perturbatione. tamen votum emisit. ar. xxxii. q. ii. gonsaldus. unde datur ei licentia contrahendi. alias non ducet. Nam votum continentie simplex est. et iurantis xxxii. q. v. quod deo patri. Simplex votum impedit matrimonium contrahendum sed non dirimit iam contractum Iohannes Andree.

Celestinus III.

Rursus quidam votum castitatis emittens iuravit se quandam ducturum puellam in uxorem. Hic. c. f. t. requisitum tamen credimus.

Spiritus alme veni dicit penam tunc leni
Dic penam regis cor. sancta maria precor
Spiritus alme veni dicit penam tunc leni
Dic penam regis cor. sancta maria precor

Gonsaldus
castitatem suam

Rubrica ... contra se pnt IIII

Quod cum simplex vo-
tum apud deum non mi-
nus obliget quam solemne pro
eo qui iuravit tenere. primam
agat. et votum quod deo fecit
studeat observare. quia si post-
quam prestitit iuramentum ad
nuptias motu proprio convolasset
cum votum simplex non impe-
diat contrahendum non tamen di-
rimat contractum. nichil ambi-
guitatis questio tua contine-
re videtur. Emittentes. Supra

s. e. c. ii. apud deum quo ad [illegible] obligandum. ut solemne quod fit [illegible] quia solemne est fieri post contractum matrimonii i. e. c. ii. et hic in fi. istud non ... xxvii di. si vir. et hic. dicit quod absoluto tempore sit tenenda servanda. et utrumque intime obligat. quia qui venit perjurit mortaliter. et dic. non minus i. non minori tempore. quia utrumque [illegible] obligat. et utrumque fracto est mortale peccatum. licet unum magis peccat. alio. quod patet generatione prima. xxvii di. et xxvii si vir. et xxxiii q. i. de vir. gabi et c. devotum. vel illud exigit pro [illegible] ... matrimonii ar. xx q. i. nuptiale. et est simile quod dicitur inter simplicem [illegible] et iuramentum non facit [illegible] xxii q. v. iuramenti et colligitur quod hic de voto est sui non [illegible] dirimit matrimonium licet questio facta sit

Verum si ... votum ... [illegible] ad [illegible] ... illud obligat

Voto quod hic fit mentio de voto simplici et solemni. videtur quod sit [illegible] votum solemne est quod fit in [illegible] aliqua [illegible]. solemnitatem [illegible] per susceptionem sacri ordinis xxvii di. diaconi et xxviii di. ad in [illegible]. Item per susceptionem sacre vestis que [illegible] professionibus datur ut s. de regul. statuimus. et maiore sit [illegible] maiorat. contrare. et obligationem fac. in [illegible] xxvii q. i. vidua et s. de regul. vidua et xxvii q. quod [illegible] [illegible] ad professionem [illegible] vel [illegible] religionem [illegible] abbatem vel abbatissam vel [illegible] monachi. s. de regul. statuimus. s. e. consuluit [illegible] et i. c. ii. professionibus testibus per quos possit probari professio si illa negaret. et ne hic negari possit. fiat in publica scriptura xxvii q. i. omnis [illegible] scriptura [illegible]. si velle religiosi [illegible] xx q. i. vidua. et hic votum impedit et dirimit matrimonium ad contractum. xxvii q. i. c. i. et [illegible] ad c. impediat. aliud [illegible] votum generale [illegible] quamvis non [illegible] simplex [illegible] non vestitum sic institutum alicui solemnitate et hic votum impedit matrimonium contrahendum sed non dirimit iam contractum. q. d. non dicit [illegible] post hoc votum [illegible] si [illegible] s. e. c. consuluit et c. veniens xxvii q. i. nuptiale. et sequenti c. et c. in [illegible] et post hoc votum contine. ad quod dicit [illegible] contrahendi s. e. c. ii. [illegible] opinio hodie quasi que est et [illegible] opinionem fuit gratianus xxvii di. [illegible] et c. [illegible] votum generale [illegible] [illegible] vota impedit matrimonium contrahendum et dirimunt iam contractum et [illegible] [illegible] videt [illegible]
i. [illegible]

[illegible] ... [illegible] votum ... papa ... [illegible] ... dirimit ... [illegible]

Ut non possit tenere [illegible] [illegible] contrahere [illegible]
Vor [illegible] [illegible] sed [illegible] [illegible]

Nullo casu est matrimonium post votum perpetue continentie. quo addendo et si papa dispensat. de solo facto dispensat. et mortaliter peccat et xxvii. c. viii. si votum continentie perpetue teneatur, dicitur perpetue votum ~~non continentie~~ tantum dico votum perpetue continentie quod est dicere votum de presenti et futuro et dicit. ut quod solempnitatis professione non sit de substantia voti. sed signum celebrationis voti. si votum revocetur in dubium per dicit quod si quis coram certa dicit voveo perpetuam continentiam non solempnisatum votum. nisi aliud de premissis intervenerat. unde si papa dispensat. et matrimonium. et vero quod ut patet. Sed contra quod dicit Thomas. magis unde tamen lex, cum aliquis non efficitur monachus. unde sicut se obligare ad continentiam perpetuam sic potest se obligare ad alia vota. quia votum continentie excedit omnia alia vota unde non potest commutari in maius bonum etc. xxxii. q. i. nuptias. unde et si coniugati continentiam promittunt. eam servare tenentur xxxiii. q. v. quod deo. patet Thomas. contra alexandrum. et c. c. presbiteri cui parendum est. unde ben. votum solempne denotant quatuor ista. ordo sacer, septum professio prestata sponte, et professorum vestis suscepta scienter. Obseruatur quod si prius mansisset et papa votum simplex quod emisisset. tunc quod dicit. de sponsalibus commissum videtur quod remanebit in illa. et c. consuluit et c. Quamvis de sep. c. i. vel potest summari emittens votum castitatis per professionem solempnisatum matrimonium contrahere non potest. et si contrahit separatur.

Innocentius iii. nuboni et cosimante lubicensi episcopis.

Nobili muliere. nostro est apostolatui reseratum quod ac-

Rursum in analibus fuit [legionum] regi omnium prius copula supplicatum quod cum ad consagwine[-]orum eius notitiam pervenisset. ut maritum acciperet ei sub obtestatione regia suggessissent. ipsa vero quod tunc nollet nubere protestans consilium accepit ab eis quod votum emittet. castitatis quod in manibus cuiusdam de fratribus sancti augustini [prefato] eo fecit adiecto tenore ut in domo propria. cum omni sua substantia remaneret. Sane in eiusdem ordinis habitu. biennio parva permansit. licet se id invita fecisse asserat et coactam tamen metu regio et precibus et consilio per Michaelis publice fuit matrimonialiter publice copulata. de quo uxor [et] suscepit filios tempore procedente. Nos igitur attendentes quod in emissione voti. quod precessit nulla vel modica coactio affuisset quam penitentia et perseverantia sequentis temporis pervenitur. perfugat et quod sequens coactio postmodum innixum fuit et violentia contra. ~~[illegible]~~ si premissis veritas

[mandamus quatenus]

et i Tandem attendens quod invita votum emiserit eo dimisso de parentum consilio

III

Sufragatur presa-
tam mulierem ad ma-
le dimissum religionis habitu
resumendum . et conseruandum quod
nouit monere ac inducere
parentis et si opus fuit per
cen. eccl. cohercere. Supplicatio

[illegible]

Rubrica de eo qui duxit in uxorem quam polluit per adulterium

[illegible]

Allexius iii. abbati sancti al[illegible]
Propositum est [illegible]
nobis quod uir quidam [illegible]
sibi aliam [illegible] in facie
copulauit Sed prima mortua
[illegible]
licet [illegible]
ut nullus copulet sibi in matrimonio
quam prius polluerat adulterio
et illa magis cui fidem dederat

[illegible]

Uxore sua vivente vel que machinata est in mortem uxoris, quia cum prefata mulier esset inscia quod ille aliam uxorem haberet viventem, nec dignum est ut potius vir, qui scienter contra canones venerat, lucrum de suo dolo reportaret. Consul[tationi] t[ue] taliter respondemus, quod si mulier divortium petat, ad petitionem viri non sunt aliquatenus separandi. / Inscia. hec [illegible] mulierem ad adulterio, quia ignorans non committit adulterium [illegible] in q. ij. in lectum et ff. de adulteriis l. si. alioquin si fuisset conscia non posset cum eo remanere [illegible] i. c. cum liceret, immo plus potest, quia filii [illegible] matrimonio legitimi sunt censendi propter bonam fidem uxoris, i. qui filii sunt legitimi [illegible] e. t. cum inter. hic tamen non fuit matrimonium inter eos, et per mortem uxoris [illegible] crederet uxorem liberam [illegible] tamen esset et in primo contractu [illegible] nullus fuit [illegible] sic nec matrimonium contrahitur cum [illegible] credidit liber esse non contrahitur [illegible] esset si [illegible] manumitteretur [illegible] ignorante, quia per manumissionem [illegible] manendo cum ea approbat [illegible] primum contractum [illegible] erroneus fuit et non aliud. [illegible] matrimonium [illegible] non [illegible] ff. de offi. [illegible] obsinate [illegible] immo [illegible] ff. [illegible] do [illegible].

Culus primus [illegible] est. [illegible] si mulier vult [illegible] propter dolum et fraudem [illegible] ut in si [illegible]. Canonibus xxxi. q. i. c. [illegible] et [illegible] c. [illegible] et ad [illegible] et c. si in fi. dedicavit vel fide [illegible] cum duxit. i. c. cum [illegible] et supple [illegible] cognovit viventem sua uxore, alias non posset [illegible] cum ea, i. c. c. ult. machinata xxxi. q. i. si quis vivente [illegible] super [illegible] dolo sic. S. [illegible] sedes [illegible] xxxiij. q. i. [illegible] decreta [illegible] mulier et ita [illegible] vir remanet cum ea si noluerit propter dolum et culpam [illegible] viri [illegible] non [illegible] de adulteriis c. [illegible] et sic est [illegible] tamen [illegible] tenet et [illegible] non tenet. S. [illegible] [illegible] ff. [illegible] et c. de [illegible] ff. locati [illegible] cum emptor [illegible] ff. de [illegible] emp. [illegible] pupillo xxxiij. q. [illegible] si quis ingenuus [illegible] xxxij. q. v. [illegible] xxxij. q. [illegible] xxxij. q. ij. [illegible] i. q. [illegible] si tamen [illegible] cum alia tenet [illegible] nomen [illegible] etc.

Ca[sus]. [illegible] vivente prima uxore legitima quam contraxerat cum secunda scienter et eam cognovit [illegible] mortua prima secundam [illegible] non potuit [illegible] si prima uxor non erat legitima [illegible]

Idem abbati de Fontibus.

Significavit nobis O. Andegavensis [illegible] quod cum eadem O. [illegible] illata fuit quod non sponte in primam consensit, nec post prestitum iuramentum eam carnaliter cognovit. Precipimus ne dimittas quin ad aliam [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] propter [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Uxore qua [...] pollint per adulterium

III

Postea in uxorem accepit revertenti liberam tribuas facultatem. Alioquin sibi ne ad eandem revertatur sub intimatione anathematis inhibens dans ei licentiam ducendi aliam in uxorem.

[illegible]

Idem bonaniensi episcopo. Super hoc quod quesivisti, an liceat alicui ad eam contrahere matrimonium, quam uxore sua vivente sibi de facto matrimonio copulavit. F. t. [...] quod si adultera est in morte uxoris aliquid machinata sive fidem dederit, quod ea defuncta hac esset duc[...]

[illegible]

V. LIII

Titulus secundum canones ab eius consortio prohibe(tur) et hec prohibitio perpetuo est servanda. Coplaint. et [illegible] uxore sua [illegible] cognovit [illegible] non sufficiet [illegible] et ea [illegible] quod habet uxorem, secus si ignorat [illegible] machinata [illegible] si quis [illegible] machinata [illegible] ad effectum sunt [illegible] relatum [illegible] de [illegible] quod sufficiat conatus sine effectu et sufficiat quod ita [illegible] non est [illegible] aliquis interficiat aliquem in bello non co[illegible] ut velit uxorem eius [illegible] ducere [illegible] dicitur quod sic [illegible] de [illegible]. Dedit [illegible]

Capitulum

Cum vivente [illegible] alio quo adulterium [illegible] separata [illegible] duxit in uxorem et cognovit [illegible] a prima [illegible] a secunda [illegible]

Significavit Clemens mulier tuarum insinuatione quod uxore sua in adulterio deprehensa de tuu [illegible] assensu abierit [illegible] postmodum suscepit habitum monasticum. Sed [illegible] quam illa deredet alias super-

[illegible] duxerit et plures suscepit filios ex eadem 29 q. 1 [illegible] quod illos debet abiurari perpetue. Idem vero vir indicta eidem de adulterio pena alia potest ducere in uxorem. Deprehensam [illegible] sola enim deprehensio non sufficit [illegible] ut separentur [illegible] sufficiat ad infamiam [illegible] Superduxit aliam uxorem que [illegible] fuerit quod aliam habebat uxorem [illegible] potuit acta pena [illegible] de [illegible] de continentia [illegible] in adolescentia.

Cum vivente uxore legitima cum [illegible] adulterium mortua [illegible] a secunda [illegible]

Si quis habet uxorem legitimam a nomine [illegible] ter [illegible] adulterium [illegible] fuisse in [illegible] ad ulteriora [illegible] contempto vivente legitima [illegible] ea [illegible] et ipsi [illegible] cohabitare presumpsit [illegible] de [illegible] adulterio

[illegible] nulla [illegible] valet [illegible]

III

Per decennium est moratus, de qua decem filios procreavit. Tale coniugium tunc contraxerunt ut scirentur omnino. Rebus in iuncta prima pertinacia continentia iudicata presenti ad in dies suos ambo pressissent et tam diu publice in adulterio et per unionem concerta scandala perduravit, etiam in magno scandalo perturbavit. Nostra enim quod leo papa statuit, ut nullus ducat in matrimonium quam adulterio polluit, et quod hic plurimum pressum fuit quod si fides data pat prestita fuisset adultere ut defuncta legitima eam duceret in uxorem ad eandem etiam iuvente qui matrimonialiter mechus mechie adherere presupposuit et sacramentum suum temere presupposuit violare quod utriusque connubium nullum esse nulla intercessit religio iuramenti. Tamen quia papa quod Triburiensis sinodus detestatur et utrique etiam nunc quietum precepit

Pertinacia sine ulla spe coniugii permaneret, nec aliquid eiusdem et in matrimonio adiunctam afferunt ut sic maneat quod decennio cohabitaverit admixtione ac x filios susceperunt tam multiplicitatis plus ita suscepte magis horum eorum omnem peregeret et diuturnitas temporis peccatum non minuat sed augmentet. Sollicitudinis tue intent ut utique liberis suis eam quod eis suppetunt facultates provideat sustineret. Alia lectura continentia... (gloss:) ... licet fit iuxta tam que hic promittitur et quod ambo pressissant in dies suos tamen si timendi de ipsorum incontinentia puta si essent iuvenes eis dare licentiam contrahendi etc. in adolescentia et c. vide ... videt ... propter vbi dat licentiam contrahendi in simili casu. Sed ratio redditur in lra quia ipsi plus peccaverant quam illi Sed plus promittunt et quod senes videbantur. Et quod hic plurimum fit ... et c. ... quod ... non fit aliud ab aliis duobus de quibus licet. ... suppletur quod si ducat illa fidem dat illi et ita idem est ducere eam sicut defuncto quod fide dare ... quod iste casus non est diversus ab illis et hic non dicitur quod sit aliud omnino sed quod plus est hic tamen si fides ... quia hic primo intercessit fides ... post factum ... et ... eam duxit. Sed unde est quod est ... et ... dicit ab aliis quod hic est fides de ... contrahendo cum ea contrahere potest

(marginal notes:) Corporalem; proles in adulterio est testis peccati; agravant; ... mala ...

Et hoc tenendum prout ... ne dicti ... valet ... possit ... Item nemo ... amplexibus ... Item nemo mulier ... amplexu ...

De eo qui duxit in uxorem quam polluit per adulterium

[illegible]

Innocentius III. Episcopo Spoletano.

Significasti nobis per tuas litteras quod cum quidam mulierem duxisset legitime in uxorem, relicta eadem meretrici adhesit, fidem ei prestans quod priori uxore mortua eam in uxorem acciperet, [illegible] meretrice

Manzer de scorto natus
Spurius de [illegible] natus
Nothus de adulterio natus
Notus de manifestissima [illegible] infamia

Possunt per adulterium

Non prestita fide tenetur alia se

Cum adolesceret desponsauit
nobis legitime in qui. t. t. Et quod
nisi alter eorum in mortem
defuncte vxoris fuit machi-
natus uel ea viuente sibi fi-
dem dederit de matrimonio contrahen-
do licitum iudices nostrum
de dicto contrahendo matrimonio
absolutionis. si petierit suppo-
sitam esse impensurus.

Adolesceret. et quia eam non dimitte-
bat fuit excommunicatus et ideo dicit nisi
si si petierit absolutionem ipsum ab-
soluat. machinatus. xxxi. q. i.
relatum si quis viuente et c. super
hoc. fidem dederunt. xxxi. q. i. relatum
et i. c. c. ult. ubi dicit si desponsata
in vxorem ducat. et c. preterea et hec vim
et ad mulierem istam scit illud aliud hec
alias non noceret coniugium per mortem vxo-
ris posset remanere stabile. et c. c. i.
et j. c. preterea. Si petierit. immo uidetur
quod compelli debet ut xxxiii. q. i. per-
tinendum et xxxi di. diacon. et quod
potest compelli eo quod sit excommunicatus quemadmodum
ut ut alii compellantur licet ea contrahat
uel desinit post iustitutionem. Alii di-
cunt quod non est absoluendus nisi petat
ut ista licet satis inuenit. quia impeni-
tenti remissio non datur xxxiii q. iii
legatur et xxxiii q. viii. quemadmodum
Sed uidetur licet non sit conuictus quod verum
tamen fieri potest ut ille iudicem compellat
et sic petet absolui a sorte faciat.
Si quis viuente prima. statim cum
alia mesciam ducat in vxorem mor-
tua prima remaneat cum secunda.

Idem masanensi capitulo

Ex litteris apostolicis tuorum

Veniens ad presentiam
nostram . R. laicus sua hu-
mili insinuatione mo-
strauit. quod cum in Ciuitate Le-
montensi. quandam sibi ma-
trimonialiter copulasset ab ea
recedens messanam adiuit
et ubi . cum mulierem nescitam quod
aliam haberet vxorem sibi solem-
niter copulauit . Verum cum
eidem prima fuisset iniuncta ut ad
legitimam rediret vxorem et ipse
tandem in suam patriam redis-
set vxorem suam inueniens
mortuam debita persoluisse ad
messanam redijt ciuitatem sup-
dictam. cum tamen legitime coha-
bitauit vxori et quamuis licet autem
viuente vxore legitima predicta
cum sibi copulare nequiuit
in vxorem tamen vxore defunc-
ta ut patet a lege ipsius solu-
tus in eandem cum denuo po-
tuit inuiolabiliter consentire. Si
non prestitit fidem adulte
uel machinatus fuit in morte
vxoris. Et quia si est ita eadem
ut supradicte cum affectu ad
seruit coniugali licentia co-
hedere. Presens si hoc fuit. Vera le
legitime potius remaneat eum illo sibi.

Lib. iiii. De coniugio leprosorum

Eodem c. primo de novo vel sit
tenet matrimonium ut quoniam si illa c.
cui voluit consentire ... non gravi
lenti ... c. c. sic ... ecclesia
dolo alterius tamen inita ... renovari
non potest ... de offi
conservare ... ult. sic ... in
le. i. c. i. fide adulter ... dic
si illa hoc scivisset quod ... aliam
uxorem adulteram duceretur. unde non pos
set ... cum illo per fidem datam
quia et plus fuit hic quod in uxore
cum duxit. c. c. ... si qua
tunc fuit ignorans adulterium non co
misisset ... adul
tery l. penult. c. ... Capit.
Sola fides data stante vivente prima
non sufficit ad matrimonium dirimendum ...
si an fidei dationem vel post ... legit
ibid vivente carnal copula sit secuta.

Gregorius .ye. frat. R.

Si quis uxore vivente
fide data promisit se
aliam ducturum. vel cum ipsa de fa
cto contraxit. si nec ante nec post
legittima eius superstite cognovit
eandem ... utrum uxor
... in hoc convertit ...
... sit prima mungenda
non est tamen matrimonium quod cum ea
contraxit post uxoris obitum ...
dirigendum. Ceterum tolerari
non debet si prius vel post ea duo
... uxor ... illud adulterio
precepto ... amor ...
... ...

Polluisset. cognovit eandem
sic per quod sola fides data licet ...
de facto contrahere impedit matrimonium
uxore defuncta nisi ad carnalem
copulam sit processum et sic intelligo
quod illa ... que dicunt nullus
ducat in matrimonium quam dedit fidem de
ea ducenda premortua uxore vel cum
qua contraxit de facto et ita est ...
quod voluntas sine facto nisi fuit
consecutum ... non ...
non obsunt conatus ubi ... non
fuit effectum. c. despon. c. ult.
ubi dicit et ar. xxx. v. q. in
de ordinanda ... quod aliquis ...
ius. le. i. in fine ar. contra xxx
v. q. v. qui viduate ... de bi
gamis ... et c. ult. ... de
si quis post acceptum ... despon.
di. i. sequitur ... de
sponsa viventis dicitur ... qui
quam ... c. i. et id intelli
ge de eo ... que machinata
est in mortem alterius. ... cum effectu
ut xxxi. q. i. ... vivente alte
... conatus non impedivit ...
... vide ... utrobique
... dicit Rubrica.
Leprosus matrimonium contrahere potest et le
pra superveniens non dirimit matrimonium
ymo sanus infirmo tenetur reddere
debitum nisi ... posset in
duci ... sponsalia de futuro

Rubrica. De coniugio leprosorum

Alexander iii. Cantuari archi.

Pervenit ad nos quod
quod cum hii qui lepre
morbum incurrunt de consuetudine
generali ... separant
nec uxores ... nec viri ...
... ...

IIII

P[ro] talib[us] c[on]stantes

Pores secuntur q[uonia]m c[um] eni[m] vir et uxor una caro sint non debet alter sine alio esse. Dilectus. Ch[risti] c[on]iug[es]. ut uxores viros [et] viri uxores q[ui] lepre morbum incurrunt sequantur et eis coniugali affectu mi[ni]strent, sollicitis exhortacionibus inducere non postponas. Si uero adduci nequeunt, c[ontine]r[e] eis arcius iniungas ut uterque alio uiuente continenciam seruet. Quos si mandatum tuum seruare contempserint, vinculo excommunicacionis astringas.

Consuetudine. que est iure canonico approbata. S[upra] de eccles[iis] edificandis. cum dicat quia ut ibi patet s[upra] eod[em] illa [con]suetudo non excipit [et] eciam de iure veteris testamenti xxxii. q. ii. hoc ip[su]m. S[ed] in hoc q[uod] uiri s[anctam] non secuntur uxores uel e[contrario] mala erat consuetudo. i[n]t[er] [con]... sequitur c. i. c. ... ff. Una caro hoc appositum est. S[upra] de bigamis debitum sine alio. xxxiii. q. ii. nec ... [et] xxxiii. q. v. si uxor. Dilectus. hic non determinatur quantum extendatur istud dilectus [et] ideo in arbitrio boni uiri consulit. S[upra] de off[icio] delegati dele[gatus]. de consti[tutionibus] [et] ff. de ui[s] d[icti] ... ptor p[er]mittitur eod[em] ... mala eciam abusoribus reddere et aliena p... que in femore ... S[upra] de uoto ... adsi diu... cuius eciam extenditur usque ad hec

Rium ff locati eod[em] dom[us] ... eorum eciam usque ad c[on]iugacionem ff de sepecombus. l. i. paragr[apho] ... S[ed] quantum. No[ta] q[uod] uir tenetur sequi uxorem sicut e[contrario] eod[em] nec ad im[m]undiciam indicentur xxxiii. q. i. si qu[i]s uxorem ... ... ad quam ista causa recedit uxor alio retineat eod[em] maritali statu xxxiii. q. v. eod[em] caput manifestum noluit et ... uiceversa qui coniugacionem causa xx. q. ii. una quoque nisi ... uellet ad infidelitatem. j. de diuorciis q[uonia]m sicut uel nisi officia uagabundi xxxiii. q. ii. si quis inevitabili necessitate eciam ff de opis lib[ertorum] q[ui] nisi ... ministrar[e] ... in eo loco ... morari debeant non ... ad lecti iniu[riam] ... compelli. S[ed] sufficiat leproso q[uod] suo debito non fraudetur. S[ed] q[ue] non compellatur pati se xxxiii. q. v. c. ii. Non forte io nec leprosi nimis impedi efficiant in coniunctionem sua ... si s[anctam] ... recusarent ... compellantur. S[ed] primo exhortandi sunt ut hic de ut s[upra] ... S[ed] ... illud non potest referri ad ... tempore ... potest impari ... xxxii. q. i. integritatis et ... solam ... excepit dic[it] ... [et] xxxiii. q. ii. ... sciens ... ... dicit dicit [et] q[uod] ... apostolus ... omnis ... ... lepram m... monia contractum non separatur ... ad ... ad ... et lep... p[otes]t matrimonium ...

Q[ua]m bene Episcopo [et]c. In nemini licet excepta causa fornicacionis uxorem dimittere constat q[uod] sine

Si q[ui]s ... ... statu ... Dilectus

de operibus libertorum

... ... manifest...

... ...

... ... corporaliter ... ...

Ex Reaistus homo

Mulier lepra percussa fuit seu aliqua gravi infirmitate detenta non est amodo extra (?) expellenda vel etiam dimittenda. leprosis aut si continere nolunt et aliquas que sibi nubere velint invenerint liberum est ad matrimonium convolare. Et si virum sive uxorem leprosum fieri contingerit et infirmus a sano carnale debitum exigat generali precepto apostoli quod exigitur est solvendum cum precepto nulla in hoc casu exceptio invenitur. Et

[illegible] in causa fornicationis xxxii q. i lepra sic ... lepra alteri alterum dimittere non potest ... quemadmodum ... sponsa de futuro dimitti potest per lepre superventum ... infirmitate ... qui scienter ... consilio ... etc. ... et ult. ... ff. ... illic ... q. i ... licet ... libera non sit ... prohibitum ... precepto ... generali precepto. Non quod generale ... intelligendum ... ut ... ff. ... dilectissimus ff. ... generaliter ... intelligitur ... xxxiii q. v ... ff. ... in ... quod ... non expellat

Universali .s. de decimis ... decretum ff. ... lege ... legem ... de pig. act. ... intelligendum est ... testatorem ... de quibusdam ... de legis geminiano ... impossibile ... pacatur ... illud ... canone ... de sponsa ... consilium ... evangelica ... xxxi q. i ... lequid ...

Ilepra solvit sponsalia de futuro nisi consentiunt in matrimonium perpetuum.

Urbanus iii. Epo florentino

Litteras ... postulasti utrum si post sponsalia de futuro inter legitimas personas contracta antequam ... mulier traducatur alteri eorum lepre morbus interveniat alius ad consummandam copulam maritalem compelli debeat. Resp. quod ad eam accipie-

Marginalia: propter ... de leprosis ... ad aliud ... dimittendi ... contractum ... mandata ... de contrahendis ... compelli ... de ampliatione

Finis? ... confirmandum ... Non possunt ... de ...

III

Nam cons non debet ad
no dio inter eos sicut sunt
consumatio et hostis eque no
sic qo pz q lepra supueniens sol-
uit sponsalia de futuro et eadem ron q-
libet alia enormis deformitas
ut .S. de iure iura. quemadmodum servus in
mo de parti ut pz expressius t. S.
c. r. c. quemadmodum etiam ar qo ea que
de novo emergunt auxilio indigent
ff de min. ca. l. de etate. § qo ca
t. S. de offi. del. insinuate t ff
advell. Si mlier i ure. 6. de g-
uigo. fuere ex. ic. 7 capis

Servus condicere dno matrimonium condicere
potest ex sc. ne non mq domino servi-
re tenetur

De coniugio servorum

Adiuvamus supra sacre bulgen =

Magnum est sacramentum
et . s. sane . ino vim
appli sic in xpo ihu. neq li-
ber neq servus est a sacra-
mentis ecce removendus ita
nec inter servos matrimonia debet
nullatenus prohiberi. De gesim. i.
aff. qz. ca. Si dnis contradice-
tibus et inuitis contracta sunt
nulla ron sunt propter hoc dis-
solvenda debita tamen et consue-
ta servitia non minus dent
propriis dnis exhiberi. In
xpo ihu . i. in fide x susciprenda.
a sacramentis. que suscipientur eau-

Pamphilius

Insufflando se rana bovem par esse volebat
Vasa phillos mos ... eius pede preceptit
Virgine amplexando ... pro sal... valet
... pellit ... per astra ... volat ... cedit

sa conferuntur ut baptismus co-
firmatio sacramentum eucharistie matrimonium
pnia ab illis sacramentis nullus fi-
delis dz excludi imo dz ea reci-
pe. s. pnia . t remissionibus utrius
sic amo nulla dz excludi qz e-
dictio de matrimonio prohibitorium est
. 6. de sstem ad apostolos de alys sa-
cramentis ut ordo qui ron aliorum
datur cum nullus servus dz ordi-
nari pter dnm voluntate. e. de s-
uis no ordi. consulunt. Sunt proto ord
titulum nullus illegittime natus
. e. de filys psbitero. c. i. t p-
tulum ut hic plenum . i. q. i. §
Si ego sacramenta t s. ecce si ali-
cuis . removendi in aut. de monachis
s. hinc nos coll. i. Inter servos
nec ecc inter liberum et ancillam
si gens volunt facere prohibere
q n seqns ingenuus t i. c. de
dissolvendo. quamvis enim a coniuge non
dz separi . e. coniux utrisque uxori-
pr. perhibeo non tam penes dnm
ancille remanet ff de statu ho. l.
et servorum sunt go si duo servi
tum exigit et uxor anio debitum
petit cons tpe dno servus est obe-
diendum. Sunt quedam qz servus q
servus obedienda est dno nisi pcllum
fornicationis timeatur ul magnum
pudicium fiat uxori Sz porro ...
q uxori prius reddat debitum ad ...
nullum pudicium ul solite modice fiat
dno ppt moram media tempore ...
forte duo manipulum psone petit
suum qo tamen si duc vellet ...
dare suum suum alium qui vellet ad
ducere ad ... forte i ...
dispit alias q pt et uxor ad te-
seq si est liberum. Servus ... q.
x nisi ... c. ...

Marginalia: [dno] ... patrona ... ; possit proponi ; ... ; ord mandio ; gemina ; ... proprium ... et psm pr ... ; de iugio servorum ; matrimonia

Alii dicunt quod talis venditio prohibenda est ar. C. com. de utrisque ... iu. primo ar. l. in di[illegible] firmitate et ar. in de iudeis. c. ult. interest enim rei pu[blice] ne quis re sua male utatur. Inst. de his qui sunt sui vel alieni iuris ... Dicit ... ff ... Casus

Separatur matrimonium quod liber ignorantem cum ancilla contraxit nisi postea libere sciens illam cognoverit.

vel publice

Quam credebat liberam ... ... in ... ... quod cum contractum matrimonium impedit ... ita audivit supple et credidit. Non enim cuilibet instrumenti credere tenetur ar. ... magnum ... ff ... titulantes cum pignorentur ... est. C. de ... unde ... ult. ff de liberis ... ad ... ... innocentius et ff de ... dicunt ... si iste ... servitutis ... ancilla ... carnaliter ... cognoscat ... et ... di... ... non ... quod ... ult. ... iste monet et litem ... quod lite ... reddat ... debitum ... lite pendente ... suo ... non debeat ... lite pen... ... reddat ut ... debitum ... ad mandatum ... exigere nec ... iudicium ... dixit ... quod non ... exigere nec ... reddere ... ancilla ... causa ... et sic ... affectu ... monitio ... ...

de ... mutuo ...

Alexander III. praeposito et priori Mor[...]

Proposuit nobis Tarich[...] quod mulier quod cum eius vir cum ea diutius permansisset nota ei conditione eius dicebat assensu eam esse ancillam quam liberam esse credebat cum eam duxit uxorem et quia nunc constitit quod idem vir praefatam mulierem postquam illam audivit esse ancillam carnaliter cognovit ipsum monitione praemissa compellatis ut eam sicut uxorem maritali affectione pertractet. Si vero aliter fuit et sententia divortii praefata contingerit mulieri pecuniam quam praefato viro pro dote tradiderat restitui faciatis. Liberam esse credebat et sic nullum fuit matrimonium sicut ancilla ...

Error personae, conditionis, fortunae, qualitatis ...
ut si credo illud esse petrum et ... ancilla ...
ut si credo eam esse divitem ...
ut si credo eam esse virginem ...

[illegible]

De ascriptitiis et liberis ascriptitia

Ecclesie ut ex primo consensu a parte coniugatur quamdiu constet [illegible] de impedimento conditionis ... ubi non est certus ... aliquas unde ... supponet. servus ... et illud ... conditionis ... non obstante illo impedimento ... servus ... cum cognoscat ... matrimonium ... ancilla ... liber ...

Si consuetudo est in loco ... quod ... patris sequatur natus ... liber et ancilla liber est ... contraxit

Petri ... secundum legem provincie ... ubi non ... suffecit ad quinquennium ... de statu ... favore libertatis ... liber ... ancilla ...

Si liber contraxit cum ancilla ... non consensit ... cum alia contraxit ...

Urbanus III Ceminen. Episcopo

Licet ... sane ... quod servus ... possit ... postulare ... conditionis ignara ... servus monasterii ... patre ... conditione secundum legem provincie sequitur tempore mortis ... se confessus et iam ... lapso decennio nec patris ... suo nomine se status ... constanter affirmet ... rationis ... favore libertatis pro parte

Innocencius III Episcopo

Ad nostram noveris audientiam pervenisse quod ... ancillam ... conditionis separavit. ... miles ignorantia ... ancilla ... intellexerit conditionem ... nec facto nec verbo consenserit ... cardinale ... libertam ... apostolica facultatem etc. ... separavit ... qui bene potuit ...

petrus de Sampsona

Rubrica de natis ex [illegible]

Demus quia errantes [illegible] sub nullus est [illegible] ... [illegible]

Ultimo ignorantie [illegible] ibi est matrimonium dico quod non quia adhuc consensum ei [illegible] consensu qui nullus fuit [illegible] ... et est de [illegible] ... liberum [illegible] ... libere venit.

Natus quod libero patre et libera matre liber est.

Rubrica de natis ex libero ventre

Gregorius

Ingenuos esse credimus ut progeniti ex libera seu liberta filii ad servitutem redeant. Ita tamen ubi primus ut si documenta nulla sit ab altera parte quae [illegible] documentis debeant [illegible] ab eius molestia sive [illegible] compescatur [illegible] durum est enim ut si alii [illegible] libertatis tribuit ab altera [illegible]

Ingenuus i. liber

Nota [illegible] filiis [illegible] libertas [illegible]

[illegible] in communi [illegible]

De libero ventre

Rubrica de cognatione spirituali IIII

Paternitatem admonere compatri prohibeat alter tamen posterius editus primum videtur corrigere, per quem statuitur ut sive ante sive post compaternitatem geniti sint, simul permaneant, cum [illegible] accepta illa persona dumtaxat per quod ad compaternitatem venitur. Unde nobis videtur ut secundum posteriorem canonem debeat observari, nisi consuetudo esse quae secundum aliud generat aliter se habere noscatur.

Alexander III Salernitano archiepiscopo. Veniens autem filii [illegible] ante vel post compaternitatem geniti possint admoveri copulari, canones secundum diversorum locorum consuetudinem contrarii inveniuntur. Et licet prius canon quemadmodum editus natos post co[mpaternitatem]

De cognatione spirituali

Et ar. xxxi di. placuit. Sed potest dici quod hoc totum est in unio quod scandalum impediatur matrimonium quod alias est legittimum. Sed non dirimitur iam contractum propter scandalum et hoc satis patet quod consultatione et non dicit hoc Alexander quod coniuncti separentur. Sed videtur quod coniugium non dirimit scandalum est. Nam multa fieri prohibentur...

Propter scandalum ... Computatur ... ignorantia ... matrimonium non dirimitur

...continentiam separandi. nec alter alteri debet debitum subtrahere nisi ad continentiam servandam possint induci quod si ex ignorantia id factum est eos ignorantia excusare videtur. Si vero ex malitia eos sua fraus non debet patrocinari. ut dolus etc. Institutum xxx. q. i. c. i. Statuerunt xxx q. i. ... debitum ...

Idem Eidem.

Si vir et mulier scienter vel ignoranter filium suum de sacro fonte susceperit an propter hoc separari debeat Consultationi tue. Et Resp. quod quamvis sit generaliter institutum quod separari debeant. quidam tamen quamvis sententes statuerunt. sic quod nobis videtur sine ex ignorantia sive ex malitia id fecerunt non sunt ab

Idem vigiliensi Episcopo.

Super eo quod a nobis tua fraternitas requisivit de duobus compatribus filiis Regi quod si tales filii fuerint per quo-

Mas si non vocat absolutum ... ab illa ... aliud ... debita vir reddat ... volenti ...

Mallienda · tollari

Rum alterum vel utrumque parentes ad paternitatem venerit eos coniugi nulla ratione sustineas et coniunctos pontificali auctoritate non differas separare. ceterum si per neutrum eorum ad compaternitatem venerit fuerit de hiis volumus consuetudinem tue metropolitane ecclesie vel aliarum circa positarum inquirere et diligentius imitari. ita quod si eadem ecclesie consuetudo habet inter eos non sustinere coniugium fieri nec factum firmitatis robur habere. tu solo modo in ecclesia tibi commissa coniugium huiusmodi fieri non permittas. et si quos taliter coniunctos inveneris iuxta eiusdem ecclesie consuetudinem ipsos separari ambigui non obmittas. Verum si de consuetudine habeatur ut talia coniugia permittantur id in ecclesia tua dissimulare poteris ita quod nec tu dicere nec tuum prestare videaris assensum. Nota quod sic propter antiquam consuetudinem circu-

Adiacentium ecclesiarum super hiis contempnere. Si quos gravius videtur si propter huiusmodi coniugiis tuum indulges assensum tum posset in exemplum assumi. Alterum vel utrumque. [illegible]

q. in super quibus. Separare. quod contra canones contracti sunt [illegible] separandi sunt. [illegible] de legibus non [illegible] consuetudinem metropolitane. sic [illegible] de hiis [illegible] quod consuetudo ratione ecclesie pravus sit separanda de con. di. [illegible] tua intellige de forma sacramentorum [illegible] romana [illegible] de hereticis [illegible] est hic [illegible] consuetudinem metropolitane ecclesie quod [illegible] ad quam consuetudinem recurrendum est [illegible] de legibus [illegible] consuetudo [illegible] intellige de [illegible] consuetudine que scandalum [illegible] nisi sunt observata [illegible] et surgat consuetudo ista [illegible] affinitate contracta [illegible] filios ut [illegible] coniugi non possunt [illegible] olim observabatur [illegible] alexandri [illegible] susceptus [illegible] mutatum sunt ut omnes possit [illegible] per illum vel illas personas quibus mediantibus compaternitas contracta sunt [illegible] super quibus [illegible] et sic si scandalum sit magnum [illegible] quo loco [illegible] coniugium vel remaneat contracti [illegible] scandalum [illegible]

pone pro [illegible] mollienda [illegible] 1. tollenda

De cognacione spirituali

[M]utabitur ibi illud ius non obstante questione illa que manavit pro ea in grauem [illegible] forte sibi mo posset dici si in aliquo loco [illegible] magnum scandalum et horror quod aliqui contraherent in quarto gradu illud non tollerancium non obstante constitucione illa quod non debet dispensari quia propter scandalum multa tamen contra ius admittuntur quod multis forenus ubi alia ratione [illegible] esse videtur et hoc ita [illegible] scandalum impedit matrimonium et dirimit et est simile quod consuetudo facit aliquem illegitimum ad eligendum [illegible] negatur ad olim [illegible] numerum [illegible] quod si scandalum est [illegible] scandalum [illegible] tollendum sit [illegible] de noui [illegible] ad [illegible] si si ulla pluribus [illegible] fuisset inter tales personas contractum [illegible] non debet dissolui propter scandalum quia talis dissolucio sine mortali peccato fieri non potest [illegible] ad [illegible] quod ibi volunt intelligere [illegible] istud ita quod eiusdem [illegible] de primis personis de quibus premisit [illegible] quod [illegible] [illegible] et [illegible] tamen [illegible] alleger quod sit dissimulandum ne in [illegible] [illegible] ad certa tales [illegible] [illegible] si [illegible] [illegible] si consuetudo dicat ut [illegible] sit tollerari potius esse dissimulandum ita quod nec consenciat nec [illegible] propter [illegible] que infra sequitur dissimulare. [illegible] dissimulacio [illegible] [illegible] tacite habere et [illegible] nullum [illegible] impedimentum [illegible] quod qui tacet neque consentit neque negat [illegible] qui tacet [illegible] qui [illegible] tacet [illegible] tacite [illegible] consensu [illegible] de [illegible] [illegible] et [illegible] predicatum [illegible]

Cum per [illegible] ff de pact. filius fa. [illegible] et [illegible] forte. Circumdarem et ita [illegible] non est contemptandum consuetudo ymo [illegible] ne [illegible] fuerit [illegible] quod illa consuetudo forte sit honesta non [illegible] ille [illegible] auctor ne alii recedat ab ea consuetudine et ita taceat si sine scandalo [illegible] sustineat, et sic illi qui talia contra non [illegible] de consuetudine.

Inter patrem baptisati et uxorem levantis [illegible] cognita oritur cognatio spiritualis [illegible] matrimonium ad [illegible] impediendum [illegible]

Clemens III.

[M]eratimus bertam dicte uxorem tebergam sibi copulavit lothwius qui bertam et martinum filium de sacro fonte suscepit [illegible] consolatus de medio [illegible] prefata erit. nos aut consul [illegible] duximus respondendum quod cum sui viri dicti Rota vir et mulier efficiuntur per combinum una caro liquidum est tebergam non posse matrimonialiter copulari martino qui compater eius fuerit cum quo una caro teberga nosatur effecta [illegible] per combinum [illegible] carnalem copulam [illegible] suscipitur [illegible] una caro [illegible] [illegible] eius [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Sacerdos aut qui adulterium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] aliquis aliquem confirmat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] ille [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] ille [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Eutichidon

m auget

Cum fuerit parum tangat in stare tabulas ut fontem st ... toto te corpore strenue

patrinus

Infra eod. c. i. le. vj. et no. q. q. post matrimonium carnali copula consummatum in quo casu intellige q. tex. dicit ut j. e. c. j. z. l. vj. si aliter coniugum susciperit filium alterius de sacro fonte ambo coniuges compatres efficiuntur parentibus infantis. et ita inter suscipientis filium alterius de sacro fonte, vxor mediante uiro comater efficiatur parentibus infantis et uir spiritualis illius efficiatur. et est xxx. q. iiij. susceptam. sequitur unus si uo compaternitatis persistit matrimonium sine carnali copulam puta suscepisti filium berte et martini de sacro fonte. et postea cepisti eam tertiam. et eam cognouisti, uel sic cepisti non dum tamen carnali illam cognouisti quamuis illam post cognosceris vxor illa causa non efficitur comater parentibus illius infantis quia non dum erat effectus una caro cum ea. quia per unionem carnis secundum compaternitatem non transit ad vnionem spiritus sed predicte mortua et mortua vxore patrini cum filium cuiusquam tamen tabiat tertiam de sacro fonte leuaueras martinus poterat tunc tertiam in vxorem xxx. q. iiij. qui spiritualem et post obitum et sic tabere patris dicte duos compatres unum post aliud vij. ut in versibus q. ... uel unum mea natum fonte leuauit. tu mea comater fieri me ... ne vale vxor. si qua mee natum non qui me fonte leuauit. tunc post fata mee non inde vetabor tunc. sic. tamen secundo suo alterius coniugem solemniter vero alterius. puta ut qui volente vxore ordine suscepit xxx. vij. di. quos si culpe ex.

Casus. Compaternitas per catechismum contracta impedit matrimonium contrahendum sed contractum non dirimit sic

Contracto, idem. matrimonio inter patrem et a patre sua quedam consanguinea eiusdem. et eta matrimonium obiecit tunc q. eadem in primo sacramenti salus publico filiu condam concubine ipsius pertenuit ... si constaret vera esse que dixerunt, non ideo tam contractum matrimonium soluetur, que res vere scilicet eundo matrimonio impedimentum afferet. Ideo quia coniugatus prestito iuramento quod ante vera in iugalis ut incommoditate a se sicut vxore maritali affectionem pertractet et carnale debitum ab ea licenter exigat et persoluat sine ipsam ante matrimonium contractum praedictum sine postea contitent sed contrasse. dudum si ... in fraudem ipse fecerit. causa matrimonii separandi primam per presumptionem accipiat matrimonio in sua firmitate durante. Contracto

et j. sacramenti salus, de q. di. im sal. celeste. Concubine quidem dicit q. ille filium tamen erat filius concubine ipsius petri de alio uiro. dicitur q. compaternitas contrahitur per illud sacramentum sacri salutis, et tamen tunc illa fuisset questio. mox extendo sequitur predicto q. per illa que precedunt baptisma non contrahitur compaternitas

Una mecum uel unum mea natum fonte leuauit
Sic mea comater fieri mea ne vale vxor
Si qua mee natum non quem fonte leuauit
Hanc post fata mee non inde vetabor tunc

patrini coniugatus

Catecismus ... dr. a catha ... et ...

catechismus ... baptismus

in catechismo intelligit

primum paruulus

Postea non ... cum fuerit ... concubina ... aut vera ... postea ...

de cognatione spirituali

Ar. xxxiii di. s. viii in si ubi dicitur quod baptismus est ianua et est primum sacramentorum. Item quia per cathecismum non fit aliquis aptus contrahere matrimonium xxx. q. i. tunc. Item si decedit sine baptismo non proderit ei cathecismus. Sed pro eo deprecatur de con. di. iiii firmissime et c. ulla causa. Unde est adhuc membrum diaboli. ergo non potest esse filius spiritualis. Arg. quod contrahatur compaternitas per cathecismum xxx. q. i. c. i. ubi dicitur quod a primo pabulo sacri salis usque ad confirmationem contrahitur compaternitas. Et c. de quo nos sequitur unus de q. di. iiii in cathecismo. Ubi et sancta dicitur proprium est cathecismi xxx. q. i. tunc. Unde dixit supra c. illud precaverit xxx q. iii quod sicut sunt vii dona Spiritus sancti ita et septem dona baptismi et per quodlibet illorum contrahitur compaternitas. Ita quod impedit et dirimit primum collatio sacri salis de q. di. iiii. et c. postea aurium et narium linitio cum sputo di. c. postea tangitur. Unctio in pectore et inter scapulas. di. c. postea. Signum crucis olei sancti perunctio di. c. ... Vestis albae baptismi di. c. vestis. Septima unctio confirmationis peractio. Ascendente. di. c. postquam ascendit. In septimum confirmatio confirmatur in fronte per episcopum ... di. per eos presbiteri et illi qui statuunt hec dicunt quod ille filius non fuit filius spiritualis petri. Sed hoc est contrarium. Et dicunt hec de c. non tenet. Alii dicunt quod propria sacramenta contrahitur compaternitas scilicet per cathecismum baptismum et confirmationem de di. iiii in cathecismo xxx q. ... et c. mulier ... quod ... in nulla proprie ...

Et hec mulier non tenuit illum filium ad totum cathecismum, sed tantum ad missionem salis quod satis apparet per illam litteram. Alii dicunt quod licet per cathecismum contrahitur compaternitas per illam, tamen non dirimitur matrimonium contractum, prout innuit per hanc litteram. Ratio quod baptismus est ianua omnium sacramentorum ut dictum est, s. viii. xxx. ii. di. c. de presbitero non baptizato. c. i. et ii. ergo si ianua non est aperta nullum sacramentum recipitur. Sed alia ratio quia cum baptismus non est filius certe. quia sine eo nullus salvatur ut dictum est ergo si non, est filius certe non est filius spiritualis. Et si non est filius spiritualis nulla pro eo spiritualis cognatio est contracta. Sed hic ... non dicit ... Sed certe quod illos qui dicunt per cathecismum non dirimitur matrimonium ... faciunt illa duo et sequitur unus ... cathecismo. quia ubi equiparant ista tria cathecismum baptismum et confirmationem certo in hac casu tamen hec quod sequitur tenet alicuius ... cathecismo. Ubi unus probat dicit esse quod illi sit compater effecta parentibus infantis. Sed hec mulier non tenuit aliud infantis nisi ipso pabulo sacri salis, nec expressit de libro quod fuit filius petri non dico quod cathecismus impedit et dirimit. Et dixit quod compaternitas per cathecismum contracta minuitur est ad ... in dirimendo quod probare possit valere ... non peracta ut dicatur t. Summarium. Si post baptismum propria compaternitas contrahitur cum levante separari debent ut c.

Innocentius iii. N. episcopo cum ... episcopo et ... limtonensi

Capitulum dicitur quod
i. fuit
constitutus
cum nitatis
est cognatio
de quo
...
... est
...
homo
...
honesta
collatio
Castrum
de ...
...
...

Salo
...
i. ...
...
villa de
a vallis
quod villa
... non
...
...
villa ...
...
... villa
de a villa
... i. ...
datum quod fuisset
filius petri
...
a ...
... est ...
... villa
a villa
de villa

... cum ... i. ...

Item ... que ... non ...
... ...
... ...

Tenens ad apicem se-
dem .e. anglicus s[upra]
cum quing. Si consiteretur h[ic] mu-
liere predicti viri filium de sacro
fonte levasse antequam eam de-
sponsasset uxorem. Nos mi-
cos divortium apostolica post cele-
bratis. Veniens .x.i. de sancto fo-
te idem si tenuisset eam in cathecis-
mo vel in confirmatione ut .c. c. postq[uam]
dictum est q[uod] ibi dicitur tenet antequam
benedictum antequam q[uod] si post contractum
matrimonium hoc fecisset non separantur. C
c. Si vir per se. q. i. ad limina. dominus
de co. ... de pi. baptisati dixit ...
... levasse separari debet ...
... duorum compatrum per quorum alterum de-
... est ad compaternitatem si matrimonium
... separatur ... sacerdos ...
... debet ... metradi ...

Idem .S. Canonico Exonien.

Uia nos diligit discretio con-
sulendos an natus an
compaternitatem filiam compatris
patris sui vel commatris sibi
possit matrimonio copulare et si
contraxit an debeat separari. et an
constante illis matrimonio teneat
in publico accusare. super quo re-
deo q[uod] huiusmodi persone non possunt
contrahere matrimonium. et si contraxerint
possunt ab invicem separari. et q[uod]
contractum fuerit debent id
esse minime. Tua nos .x.i.
respon. similiter per quod compaternitas
est contracta. c. c. c. ... sicut co

in pri. possunt ad. i. debent denun-
ciare sicut .c. c. x. x. c. sicut co i[n] pri.
Veritate. non ar. q[uod] denunciatio t[er]-
minum ad eos pertinet. et non tantum ad
prelatos. Item persone ille que sunt
cum contracti matrimonio non admittuntur
ad accusationem matrimonii dum esse testi-
ficatam .i. que ... accu. possunt ad i.
tua. non tamen repelluntur a denunciatione
ut hic patet. x. de eo ... sed ad per
denunciationem in hoc casu q[uod] per accu-
sationem non enim potest peniteri ille cui de-
nunciatur hoc crimen nisi remota suspi-
tione ... q. vi ... ar. Item
alia via excludi et alia admitti
sicut .c. de me. mi. quemadmodum .x.
de desponsatione impuberum ad dissolutionem. ar
... de par. tue. ubi dicit. x.
Separari debet matrimonium defecto contractum inter
baptisatum et filiam baptisantis.

Gregorius .ix.

Ex litteris nostris accepimus
quod cum mulier co-
ram officiali Cantuarien.
alanum peteret in maritum
et se affidatam ab eo ac car-
naliter cognitam per testes
idoneos probavisset dictorum
tandem testium depositionibus
publicatis idem .a. alanus excipi-
endo proposuit q[uod] eam lege
non poterat in uxorem. pro eo q[uod]
ipsum pater mulieris eiusdem
qui sacerdos extiterat bapti-

Judice pars petitur p[ri]me ...
pastorum ... me ... ma ...
... colore ... tota maiore
pastorum ...
Est homo custodibus ... dubius
unus custodit ... ...

[Margin notes:] ... est ... contractus ... tanto ... ... per sola ... ... vult appa-... ... de spon. impuberum ... affidatio ... desponsata ... ...

Rubrica de cognatione legali

[Cl]aruit q. c. t. i. l. vi. sed ad idem officialis exceptione huius non admissa diffinitivam tulerat sententiam contra ipsum et idem ad sedem apostolicam appellavit. Cum igitur sit ita eidem abbati. a. supersedeat ab impetitione mulieris absolvatis ipsum eidem mulieri perpetuum silentium imponentes. Explicit.

r. i. baptizavit et ita fuit filius spiritualis ipsius sacerdotis xxx. q. r. omnes quos. ubi de hoc z. c. non dicit r. q. iii si quis unus ar. ergo et si illius viri esset est soror spiritualis viri ac si ipsum sacerdos de sacro fonte levasset quia tamen illam in uxorem non posset quia tamen ... immediate paternitas esset contracta. c. t. i. r. sup. co. r. xxx. q. iii super quibus ergo multo fortius ad sit pater illius spiritualis sed quod movit istud officialem ad supersedendum primo loco potuit esse causa. quia certum de iure prohibitorum est. & de sponsa et ... apud sed hic non inveniebat prohibitum expresse viris de illis qui baptizaverunt quod filii eorum ad liberos filiis non possunt contrahere. sed licet expresse non esset prohibitum satis videbatur esse prohibitum ex quo pater ipsius spiritualis. quia in eo quod ... prohibitum invenitur in filio illius qui aliud de sacro fonte ~~suscepit xxx. q. iii quod at hic viii est ... expresse~~ levavit. Simile est quod dicit nullum ... prohibitum invenitur ... et uxor ille non possit filius

apostolica i. / potius / legum si preceptio / i. legum ... / Sic hic hic / mater i. / materia / Prima pomp / tonae et ... / Prima omnis / ... / Nota / ... / prohibitum / Edictum i. / statutum

[I]llius de sacro fonte suscepit xxx. q. iii quod at hic viii est verbis expressis. Sed in generali prohibitio est sed prohibetur quod plures simul non suscipiant puerum de sacro fonte. de consecratione di. iiii. non plures ut i. c. c. n. et quia prohibetur commisceri filie spirituali ut c. ... non debet. Sed nunquid filius sacerdotis potest contrahere cum filia illius quam recepit ad primam ... quod non. quia etiam est filia sua spiritualis sicut illa quam baptizavit. xxx. q. i. omnes vero debet et concordat Jo. bernardus. Sed in ea quod non ... tota affectus in penitentie sicut in baptismo. quia per primam non efficiuntur filii sacerdotis affines filii illorum quibus primam iniunxit nec usquam invenitur prohibitum directe vel indirecte ergo videtur esse concessum. & de sponsa. ad apud. // Rubrica

Si per adoptionem soror mea esse cepit quam diu durat adoptio inter me et ipsam nuptie contrahi non possunt.

[S]icut de cognatione spirituali et legali

[N]icolaus ad consulta bulgarorum. [S]i qua per adoptionem mihi sociata fuerit soror mea esse cepit. quamdiu durat adoptio inter me et ipsam nuptie consistere non possunt. Si q. r. l. quamdiu sic xxx q. iii ita diligere ... possunt contrahere ... Insti. de nup. ff. Sed si qua ... causa cessante cessat effectus. & de reg. pe. ...

arrogato qui prius ... est ... mors ... natus

prius adoptato prius ... prius ... esse

Tutor datur ... ad custodiendam personam et non

Sed curator datur ad custodiendam ... personam

Rubrica de eo qui cognovit consanguineam uxoris sue. IIII

[illegible] natam et .S. de eo [illegible] et si quis ad si [illegible] ad optionem. Nec ad intelligendum [illegible] cognatio que est spiritualis et quasi [illegible]. S. Est primo et legalis de qua hic dicitur. Legalis cognatio fit [illegible] modis per adoptionem vel arrogationem. Dicitur autem arrogare illud qui sui iuris est et per arrogationem transit in nostram potestatem et fit arrogatio principis auctoritate. Adoptio fit per quemlibet magistratum insti. de adoptione [illegible] nec transit in potestatem adoptantis. C. de adoptionibus [illegible] ultimam et insti. [illegible] remanet in potestate sui patris et tam arrogati quam adoptati dicuntur filii adoptivi sive fratres inter se adoptivos et naturales sive legitimos filios impedimentum matrimonii [illegible] adoptio [illegible] ff. de ritu nup. per adoptionem et [illegible] in ita diligere inter ascendentes et descendentes et inter adoptantem et adoptatum semper impedimentum matrimonii ff. de ritu nup. adoptivus [illegible] soluta adoptione ff. C. [illegible] non possit dici quod filius adoptatus possit copulari filie adoptantis. Cum adoptatus non transeat in potestatem adoptantis insti. de adoptione [illegible] filius illegitimus potest copulari filie adoptive quia illegitimus non est in potestate patris de nup. insti. [illegible] illegitimus non potest copulari filie spirituali. Alii dicunt quod adoptatus non potest copulari filie adoptate quia licet adoptatus non transeat in potestatem adoptantis acquirunt tamen ea que in [illegible] adoptione que dissolvuntur permanent [illegible]. C. de adoptione l. penultimam. [illegible] et et [illegible] per de [illegible] incestu.

Et loquitur de adoptione non distinguendo inter arrogatum et adoptatum et hic impedimentum dirimit permanentem [illegible] alterius ff. de adoptione [illegible] ff. de ritu nup. per adoptionem [illegible] filii adoptivi possunt contrahere inter se dicitur quod sic quia non inveniuntur prohibiti. Item quid si adoptivus [illegible] adoptionem [illegible] cum legitima. Dicunt quidam quod non dissolvitur [illegible] tamen impedimentum sit tale. [illegible] dicunt quod non est [illegible] nec obstat quod tale sit impedimentum et inducat similitudinem. Hodie non possunt contrahere cum ista que [illegible] mortuo viro suo [illegible] de eo qui cognovit [illegible] incestuosus non petit debitum [illegible] nec matrimonium contrahere [illegible] affinitatis [illegible] sed non dissolvunt [illegible] de eo qui cognovit consanguineam uxoris sue. Rubrica.

Ex concil. apud Meldam.

Si quis cum filiastra sua scienter fornicatus fuerit nec cum uxore debitum petere nec filiam unquam habere potest uxorem, nec filiastra, nec ille ullo unquam tempore alii se poterit matrimonio copulare.

Si quis cum filia uxoris [illegible] quia dormierit [illegible] vidua scienter. [illegible] ignoranter uxorem [illegible] cum uxore debitum petere [illegible] tamen reddere tenetur [illegible] non obstante affinitate [illegible] et sine [illegible] non [illegible] de [illegible] illa post mortem uxoris copulare [illegible] incestu.

Triplex est [illegible] principalis [illegible]

Marginal notes: [illegible] arrogatus adoptatus [illegible] filius [illegible] alterius [illegible] arrogatus vel adoptatus non [illegible] arrogatore [illegible] Rubrica. Privigna [illegible] Spiritualis [illegible] legalis [illegible] gradus

De eo qui cognovit consanguineam uxoris sue

L

Tricesima ii. q. vii. qui dormierit cum duabus sororibus et c. et extra eodem ti. si essent tenet matrimonium et cetera si essent iuvenes dispensatur cum eis xxxiii. q. ii. in adolescentia. b.

Affinitas superveniens dissolvit sponsalia de futuro et non matrimonium. Et incestuosi de [illegible] [illegible] si ei [illegible] matrimonium [illegible] et incestuosi contrahere non possunt sine dispensatione.

Alex. iii. Pictaviensi epo.

Veniens ad nos presentium lator et c. Inquisitioni tue respondemus quod si matrem sponse sue cognovit. Si sponse matri carnaliter adhesit imponenda est ei pena paulo maior quam pro adulterio qua peracta vel parte peracta poterit ex dispensatione ad alia matrimonia convolare. Ceterum si sponsam cognovit antequam matrem vel post utramque eam vel aliam potest accipere in uxorem. Matrem sponse scilicet de futuro cum affinitate superveniente illam uxorem habere non potuit solutis sponsalibus. i. de consang. et affi. c. ii. et c. extra eodem. adhesit primo cognovit matrem. paulo maior quam pro adulterio quia maior pena imponitur quam pro adulterio. cum enim publice honestatis iustitiam violavit. cum illa esset eius sponsa de futuro. Dicit quod non solum violavit publice honestatis iustitiam sed adulterium commisit cum matre sponse sue. que amplius erat pars [illegible] ut [illegible] in auth. q. [illegible] Alias si mater sponse non esset coniugata non puniretur [illegible]

letur plus. nec etiam tantum ut iste multum plus debet puniri quam pro adulterio. propter tria puniri debet propter honestatis iustitiam propter adulterium et incestum etc. quia perpetrat cognoscendo affinem primi generis et primi gradus. vel parte et quod sufficiat ad medietatem. et si non dicitur sit completum. de elec. cum in cunctis. instrumentum cum dispensatione i. testamento si eam contrahere non dicitur. Etiam dispensatur cum eo quia iuvenis erat sine pena non potest esse xxxii. q. ii. in adolescentia. ubi si contraheret ubi aliquam dispensationem tenet matrimonium. Cognovit antequam matrem matrimonium de futuro fuit matrimonium perfectum de sponsal. c. de [illegible] c. ad [illegible] de ill. [illegible] habere non possit etc. si non esset cognita [illegible] esset et si matrem cognovisset [illegible] de spons. sponsam eam scilicet matrem ut dicitur vel dic eam i. sponsam sed et si [illegible] non tenet [illegible] c. [illegible] c. ult. aliam post mortem illius quam [illegible] quia eam cognovit antequam matrem nec dissolvitur matrimonium [illegible] quia cognovit matrem [illegible] c. [illegible] ult. Si ea mortua cum alia propter incestum contrahere non debet [illegible] c. transmisit in si. [illegible] c. super eo [illegible] esset in matrimonio contrahere. i. contracto

Sponsa [illegible] matrimonium adeo [illegible] affinitatem inter coniuges precessisse.

De illo qui eandem uxore fuit antequam cum ea matrimonium contraheret se proposuit cognovisse

Incestuosi illicite cognoscens sponsam [illegible] tenet [illegible] pro non [illegible] contracta pro non

peccata debet tenere [illegible] auctoritas

parte

ad [illegible] matrimonium pro [illegible] [illegible]

solutis sponsalibus [illegible] pro morte sponse pro [illegible]

Relacionibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]

[illegible] et illicita [illegible] [illegible]

incestuosi dispensatione contrahere possunt i. contracta

[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

Quod nisi hoc prius [aliud] notorium fuerit aut ydoneis testibus comprobatum predictum matrimonium occasione illa ipsum impetere non permittas.

Occasione: quia confessio illa sola non prejudicat etc. si rumor vicinie [illegible]

Incestuosus matrimonium contrahere non potest [debet] si tamen contrahit tenet matrimonium.

privigna dicatur [illegible]

Clemens III.

Transmisse nobis tue littere demonstrarunt quod G. uxore sua defuncta filiam eius privignam videlicet suam carnali copula cognovit. postmodo aliam accipiens in uxorem cum privigna publice tamquam canis ad vomitum reddiens illicitam dimittere non curavit. Verum super hiis consilium recipere nisi priori privigna rejecta conjugatus uxori cohabitans et initia [illegible] non cognoscat eam quamdiu vixerit nisi ab ea fuit requisitus et tunc ad ipsam non sine gravi cordis dolore accedat ~~qui etiam~~ qui etiam pro incestu et adulterio donec

Cum ea permansit uno moderamen tui arbitrii penitentiam agens. proinde si supervixerit ei perpetuo sine spe conjugii permanebit. etc.

Filiatam [illegible] adulterium ad [illegible] legitime et sic [illegible]

Non separatur matrimonium ad confessionem [illegible] qui dicunt affinitatem [illegible] esse si rumor vicinie [illegible]

Super eo quod postulasti per nos, si aliquis uxorem conjugatus qui ante contractum matrimonium uxoris sue consanguineam carnali commixtione cognovit ad quod id fateatur uterque et aliqua pars vicinie hoc acclamare dicatur. sit ab uxore sua judicio ecclesie separandus. t. f. rescribimus quod per eorum confessionem tantum

Confessio [illegible] pro commisso [illegible]

De eo qui cognovit co[nsanguineam uxoris sue]

Ut rumorem vicinie separari non debent. tu et quidam non nulli interesse contra matrimonium volunt colludere et ad confessionem mutuus facile prosilirent Si confessio vndito credent per iudicium ecclesie concurrendum. Rumor autem vicinie non est adeo iudicandus validus ut nisi rationabiles et fide digne probationes accedant possit bene contractum matrimonium irritari, Confessione. Sed mirum ut confessioni standum sit ...

Rumor quod ... que est ratio quia remanent coniuges et separari non timeant ut colludant ...

Innocentius in proposito magistro

D[ilecto] ... Visitacionem tuam burgen... sane, proposuit tibi fuit propositum quod quidam tua mulier legittime per viam de presenti coniunxit quem post modum asse incognitam ancillam consanguineo suo tradidit cognitu potuit remittente ille vero cum ipsa licet incepta matrimonii solemnia celebrarunt Sed mulier ex tum cito fuit reddita libertati, aufugit ab eo et se priori viro restitui postulavit. Nos igitur mandamus ... propter tam turpi facinore

[illegible]

Rumor est ... fama ... confessio ... pro iudicato habetur

maritalis affectionis [...] vxo[rem] pie

Sanguinea [...] uxoris pie

IIII

Deratus est pontifex iniungenda · et mulier propter publicam honestate est mone[n]da sollicite · ut nec primum repetat · cum consanguineus eam licet inuitam cognouit. Nec redeat ad secundum · cui non potest propter reatum adulterii commisceri. Sed in continentia maneat · donec prior fuit via uniuerse carnis ingressus. Quod si forsan adhuc induci nequiuerit · vir prior cogi nolit re adipiam (?) coniugali ea affectione tractare · cum adulterium ei non possit obicere. [...] qui eam adulterandam tradidit persequenti inuitam · Nam et si secundum euangelicam veritatem nemo nisi propter fornicationem cum aut uir uxorem · aut uxor possit dimittere virum · nec [...] tamen causa · uel uxor virum uel uir dimittere [...] uxorem · tamen possit coniugium uel repetitionem legittima impediri · Sed nec affinitas que post contractum legittimum matrimonium inter virum et uxorem iniquitatis participes non existit · cum suo iure non debeant sine sua culpa priuari · quamquam aliquando predecessore nostro dicam in sibi casu fuisse distinctum · vtrum incestus uel adulterium manifestus fuit an occultus · aliis asserentibus inter gradum primum et remotum esse potius distinguendum · [...] et [...]

Contrarium de gratia [...] [...] sicut [...] [...] uel [...] [...]

unde [...] propter reatum adulterii · et primus est maritus illius et non secundus · et est hic nobile quod adulterium committitur cum sponsa non dicitur cognita a [...] Vnde si [...] adulterium posset [...]

[Marginalia:] notate uerba [...] gratie [...] · [...] · [...] et [...] · lenone · lenocinio · [...] · officere id est obesse · [...]

Sunt [...] lena [...] lenone [...]

Officere id est obesse nocere

[...] pede [...] [...] alta volat

De eo qui cognovit consanguineam

Adulter(ium) malum est quia quod ibi est de iure innatu(m) quemadmodum quia iniuria facta est ei ff. de iure iur. l. ite(m) ap(ud) ff. sponsu(m). ppter (?) ritaut quod in talibus que sine mor(ta)li (?) committi non possunt inductio non obligat xxx ii q. v. ita nec (?) quod metus causa cum facto vim quod addend. (?) stra quo admiru(m) (?) Nad est fornicationis xxx ii q. vii omnes causationes excepto puta quod (?) dedit ipse eam invitam vel quia ipse eidem similiter fornicatus est c. fra(ter) de adulter. c. penult. et ult. & xxxii q. vi in f. Nec affinitatis hic reprobatur illorum opinio qui dicebat quod per fornicationem contractam non contrahitur affinitas c. (?) c. penult. et ultimo ar. xxxv q. iii. nec eo casu quod ff. de g(radibus) dicitur non facile s. (?) secundum et affines ff. illa non obstant ff. officie. i. (?) ar. quod legitime factum est non privatur. Licet devoniat adversa (?) sed aequo non potuit hic principio sed ff. de iure actu quod p. (?) non cum ff. de postul. l. i. ff. casu et xxx q. i. ad legitimam p. de reg. iur. sacramentum legitimum l. c. vi cum ff. de iudiciis stane (?) sine culpa. hoc generale est sic ii c. (?) c. ulo (?) si qua tota (?) sit casualia quod dicitur ut . . . antiq. (?) xxv de petrusson (?) sed allegata ff. illa de eis remota est (?) cum appellation(e) ff.

Si sponsus contrahit cum consanguinea sponse non tenet matrimonium (?) . . . puella . . . contractum . . .

De bisuntino archiepiscopo

Fraternitati tue p(er) a(postolica) di(rectio) nostra s(cri)p(t)a (?) apostolicam quatenus in (?) cum canonice p(ro)mit . . .

Si is qui illam sibi postea copulare proposuit eius sororem adhuc septennem citra sponsalibus inordinata libidine noscitur polluisse, et fraternitati . . . sponsi et ille maritali affectu (?) esset sponsa ipsius eam polluit sic . . . et ita non est . . . xxx v q. iii inordinata . . . non est (?) esset idonea . . . contracta affinitate cum illa.

Si sponsus contrahit cum consanguinea sponse non tenet matrimonium. Affinitas superveniens rupit sponsalia de futuro . . . dissolvit.

Idem Episcopo . . .

G(ratis) f. t. accepimus quod . . . lator causam . . . puelle quam . . . nubiles annos desponsaverat in uxorem (?) . . . sepe cognovit et post carnalem commixtionem puella tertiat (?) adulterium . . . nobis . . . in coniugi . . . Si ita est quod eius abinvicem (?) . . . mulier alteri viro non nubat. Si per (?) novit veritatem delictum ei non cubuit commisceri vir eius et inter mulieres . . . adulterium (?) . . . copulare . . . continentiam servare tenentur.

Sed non consta(t) . . .

Et enorme delere ... delictum quod pro tam nefanda libidine contraxerunt ... personas huius delapsu carnis minime timeat.

... proximi ... carnali ... non potest ... adulterium ...

Item ... magdeburgensi

Veniens ad apostolicam sedem ... laicus nobis proposuit ... tempore infantie quandam puellam se ducturum iuravit in uxorem quam cum ad legitimam pervenisset etatem pater puel-

... Medietas librorum

De obligatione huius fide iussorum confederationem hinc inde firmata ... in ipsa domo recepit et nutrivit ... filiam puella deinde ... conversatione diuturna sorori puelle carnaliter se coniunxit. tandem amicorum suorum devictus instantia quam ... in uxorem accepit et nuptiis celebratis quod se illi inoportunitatis ingerebat cognoscebat utramque. unde lex in presentia tua super hoc fuerat actitus ... non potuit, nec sua voluit confiteri delictum. nunc tunc reversus ad cor penitens de premissis quam ... salute sue consilium requirit impendi. ... Cum non tantum a malo sed ab omni specie mali apostolus preciperet abstinere ... pro huius enormitate commissi iniuncta pena competenti ...

Sodoma Gomorra Adama Seboim Segor ...

Infancia dr ad septenium annum
De iur deliberandi infanti

Si consulatis et moneas illum salubriter et inducens ut de cetero abstineat ab utraque. Infancia. infancia infanti. Sed tales in matrimonio non debent. nec tenet iuramentum non quia ipsi non intelligunt quid iurent q. v. parvuli nam et furtum non cadit in infantem ff de furtis in pubertem secus post infanciam si sit doli capax ut ibi r. j. de delictis puer. p[er] illud ... potuisset videtur. sic inm pro etate pueri post vii annum firmata obligacio que intuetur in matrimonio non recipit pene adiectionem s. de spon gemma et c. eod. r. l. ult. C. de inutil stipu. libera esse deri. ob. vicia et lex aliena fecit in matrimonio promissa. tamen promittens tenetur ad aliud nisi ut det operam quantum potest ff de v. o. stipulato ista et le. tit. in prin. ... Carnaliter et co affinitate interveniente tam quam de sponsalibus tale non potuit ut de iure nec illam eadem quam cognovit sup. c. fraternitati et s. de spon. sponsam in uxore de facto ... de iure non potuit eo sibi via precludente utriusque. addere iniquitatem iniquitati. ff. s. c. transmisse. Confitetur. tamen talis confessio non prosuisset ut matrimonium separare in facie ecclesie contractum nisi aliter probaretur s. c. sup. eo. a malo sup. de vita et ho. cle. tamen aliter ... consolatus. hic intelligendo esse dictum in iudicio anime ut advenientum accedat. et si propter ea excommunicationem sustineat potius excommunicationem sacerdotis et cl...

Quam veniat contra conscientiam dicitur .j. de sen. excom. inquisicionem et s. de resti spo. litteras. Sed in iudicio ecclesie precipitur ut ei debitum reddat. et ita aliud est iudicium ecclesie et aliud anime. s. de off. ord. si sacerdos. Ebz. iii. s. c. xx. non est contra conscientiam quam de iure sit ubi sacerdos contradicetur q. si ita est separantur. hoc vero consilium in iudicio anime quid sit faciendum. tamen factum esset validum. et sic non contradicat et clausula illa si res ita se habet dicit ubi supplendum. sic erat in antiqua. g. b.

c. j. appellacione

Affinitas superveniens non dissolvit matrimonium

Omnino in forbit

Idem archiepiscopo Strigoniensi

Tue fraternitatis devotio postulat utrum hiis qui cum sorore legittime coniugis fornicatur, ad uxorem possit permitti commorari et exigere debitum ac solvere requisitus. Nos igitur Re. quod uxor a commixtione viri abstineat propter publicam honestatem et incontinencia maneat donec vir viam universe carnis ingressus fuit diligentius est monendus. Et si forte commotionis parte recusatis talis fuit ut de lapsu timeat ipsius vir eius petit et

Salomon

Non tamen potest propter ... non vir contrarium ... abstinere vel ab omni spe ... ad ... ultimo ad finem

Non esset ... in ... ad hoc ... castitatem ... et mulier et propter

Quidquid agunt homines intencio iudicat illos
Sed femina ... cognoscere feminam
... plus est quam mortuos suscitare
... ad latus oculos ... ad oculos
... ad manus ... ibi ...

Debebit cum dei timore debitum ei soluere. coniugale cum affinitas post initum inique contracta illi nocere non debeat que iniquitatis particeps non existit.

Gregorius ix. Epo pictauiensi

Lordane mulieris petitio continebat quod Jo. laicus vir ipsius que non dum annum decimum etatis sue compleuerat per uersa de futuro contraxit et cum sorore eiusdem ante ipsam carnaliter cognita iniquitatem ipsius sibi matrimonium copulare ad dampnate commixtionis amplexus prorsus non cessauit etc. Quare ... fata sedi supplicauit ut eius ... stimulis resistere nequeat sibi ... sine ipsa culpa fraude ... salubriter dignaremur. etc. Si res ita se habet uterque sponsus ad uouendam perpetua continentiam attente moneatis et inducatis et si ad eam induci nequiuerit memoratus ... iniuncta ei pro commisso incestu pena competenti ut eam cohabitet et coniugale debitum reddat exactus etc.

Canonici qui supplent ...

Dalmatas Indeos ... prussos ... anglos
... Boehemos ...
letare polonia ... regni hungaria ...

Rubrica de Consanguinitate

Capitulum

Separabis matrimonium contractum inter affines primi gradus et quarti gradus

De consanguinitate et affinitate

Alexander iii. Cassin. abbati

Ex litteris tuis accepimus quod cum quidam secrete quandam viduam subarrasset et carnaliter cognovisset et tandem cum vir paratus esset eam in conspectu ecclesie subarrare surrexerunt duo proponentes quod iste qui eam subarrare volebat priorem virum quarto gradu consanguinitatis attingit unus autem ita se audisse inquit. alius noluit iuramento affirmare. Et i. nunc quod prima tempora et iurarunt duo coram archipresbytero plurimis quod primus vir fuit supstes iiii consanguinitatis gradu coniunctus. Ideo man. quatenus utraque parte ad tuam presentiam convocata et faciens testes coram te iurare et inquisita illo diligentius veritate si prefatos circumspectos omnino conceptam malicies invenies

Quod primus vir supstatem quarto gradu consanguinitate attingerit non differas eorum sententiam promulgare. eque enim ut canones dicunt abstinendum est a consanguineis ac ab uxoribus ut a propriis. Ceterum tuam prudentiam volumus non latere quod non fuit causa matrimonii terminanda per quemlibet sed per iudices discretos qui potestatem habeant iudicandi et statuta canonum non ignorant

Caplina quae ...
aut ...
aut paupertate ...
et ...
...

245

[D]e et affinitate IIII

[P]roduce et nulle testes induc-
ti fuerant in ca ista et lt no-
tum actis qui i causa matrimoniali
etiam recipiuntur testes post publi-
cationem ar. adhuc. de despon. statui
fi. de detriti puo l.c. ult. et de
de peccatis cum intentione. Di lt no
bis tolli lice maiores illi dicat
omni exceptione maiores quam repel-
li no possit aliqua exceptione t
m gradu. Si quis dicat ipsa qui sepe-
reuntur si sunt in quarto gradu. vim iste
et maritus premortuus. non ne idem
esset si essent i quarto vel ulteriori
gradu illa que dicit qui desponsabatur
tollerabantur in quarto et ulterioribus
si ignorant operatur ppp v. q. vm
de gradibus et ts dicat qui separantur
i s et no i quarto vel ulteriori ut
canon clus ppp v q m equali
et nec ullud de propinquitate i fine de
sanguinitate uxoris. istud dicat qui
si desti sponsalia sine unum tua ali-
qua mortua illi. ulla potes p[?]
ducem in uxore de sanguinitate illius
et ego illa sponsa vel uxor tua te
mortuo ullus potest esse de tua
sanguinitate. de despon. sponsa. ite
quo mulier ista no potuit illud esse
qui fuerit priori viro suo i quarto si-
ue in quarto vel ulterioribus in ala
[illegible]. ltodie at. ult. quarto no impe-
p. c. no dz patrem. no qui duo
igitur de cognoscendis et incidendis
de causa mali sz scia canonica et
qui licet iuridicam admaium vel de
legatus ar. ppp i di. q. i. et ar
qui ca no e delegenda nisi puto et
ordinatio ar ra qon zt. c. ult.
de prima distinctione vi c. i. i pri et
de deindicibus Item lebs ar. lt
qui de ca matrimoniali no pt in arbi-
tro compromitti et est expressum de despon.

[Q]uid et de in integrum resti-
puuntur in si et ar ff de arbi
no distingue[?]. si[?] int in si et si
sequitur et pt esse ro. arbitrii
cum non astringat nisi metu pene
de arbitri lege pa et pena no
dz apponi i mrio. de despon ge-
ma cum liberum debeat ee et ne
alia ma fiat qui talia impli-
be. de despon bue cum sub qui
vel qui intrimonia deo autem fiunt in
statuta i. t. pp. c. ult. tamen no
pt dissolui quo ad ecclesiam nisi per
illud qui lit auctoritate cum iurisdi-
tionem quam no lit arbiter. Capitulo
Affinitas superveniens de qua constat sal-
tem per famam solvit sponsalia de futuro

Emorrides est ille qui per posteriora
mittit sanguinem ... Emoroida
bene facit ...

[U]rbanus iii. Burgude-
[ ]nsi archiepiscopo
[S]uper //lensi archie-
co qui iuvenem asseris
puellam quandam nondum
nubilem fide interposita
desponsasse que iam fac-
ta nubilis eum repetit.
et ille excipit dicens se no
debere eam ducere pro eo quod
postquam puellam affidavit
eandem carnaliter propinquam
ipsius cognovit [...]
t. t. R9 [...] si maritus
est iuvenem cognovisse pro-
pinquam predicte puelle vel

Affinis erit parum atque parem ...

Salomon ... est ... ad fac ... ad facie ... ad ...
... et ... dicat aliquam ... ad ...
per ... ut ... Thomas ...
dicat ... Salomon ... et ...
... et ... Salomon

[Marginalia: "obligat" (top left); "mulct" (top); "punitur aqualiquis ... dat ..." (top right); "delectatur"; "... agentem ... "; "decem ... " ; "... inter"; "Sed et de ... no ... p est ... " (right margin); "... " (right margin, lower)]

Si non est manifestu fama tamen loci hoc habz cum esset sponsa tua michi de futuro eidem a be ius in petitione debet absolui et c.

Non dicit mobilem. legitima tm sunt ad sponsalia fide .i. iuramento cu quo mulier forcius ius quesiuit petendi illud ar. de spon. c. pterea cognouit. si cognouit propinqua eius soluta sunt sponsalia. c. c. ppio c. n. 2 c. quod habz manifestu ita quod notoriu .n. q. i. de manifesta famatum no. quod fama impedit matrimoniu contrahendum. c. despontu in tua et plus facit fama hic quam dictum vmquam ubi iuramentum interuenit. c. de spon. pterea alis dictum vmquam sicut et fama impedit matrimoniu contrahendum. c. de testibus. c. i. Capit

Si dispensatur cum aliquibus quod possit contrahere in quarto gradu requiritur quod uterque distat in quarto. et maior si affectus est applatus.

Clemens Tercius.

Quod dilectio t.i. quesiuisti. vtrum is qui a stipite per descendentem lineam .vi. vel .vii. gradu distat possit ei que ex altera parte per lineam descendentem ab eodem stipite. secundo vel tercio gradu

distat matrimonialiter copulari propter indulgenciam apostolici legati qua per missum est hominibus terre illius in septimo gradu coniungi quod videtur posse fieri contra regulam qua dicitur. quoto gradu quis distat a stipite et a quolibet per aliam lineam descendentem ab eodem eod tm de consuetudine terre. Si enim talis casus emerserit in medio propter proximiorem gradum coniunctos separent et impediant copulari volentes. nos itaque Rs. quod indulgencia illa sic est intelligenda quod vterque coniungendorum distat a stipite sexto gradu. Si uero alter vi vel vii gradu distat a stipite alter aut .ii. vel .iii. coniungi non debent. vnde in hac parte consulimus discrecioni tue multitudini et obseruate consuetudini deferendum quam aliud in distensio et scandalum populi statuendum quadam habita nouitate. Stipite. stipes appellatur quando persona a quo plures descenderunt. Sicut ysaac fuit stipes esau et iacob et stipes non facit gradum. de hoc stipite habet .i. c.

Nota stipes est comunis parens et persona a qua consanguinitas oritur sit. Nota linea est ordinata collacio personarum ab eodem stipite descendencium continens diuersos gradus et hoc est etc.

Capitulo ultio p lineas descende
hic gr hic duas lineas descende-
res sc j. c. t ultio et iste due
linee descendentes vnā faciunt vni-
uersalem indulgenciā. que deriua-
te dom pape spiali fctā fuit.
alr non remisisset quia solus pp
in hā casu dispensat j. c. quia
ita et. S. de tusacco t ult ar
et aquolibet hanc hanc habet
j. c. t ultio et intellige usqz ad
lineā equalitatis. quia in scripi-
tibz gradus additur per pximi-
orem v. per eā qui est in gradu
pximiore scipite vtrsqz gungā.
& ar ∂ ff de consti. pn lege
ult et S. de donac dilectus in
fine et j. dēn. sig. olim et. j. c
t fi. Solaē. bufiaā pncipis la-
tissime interpretandū est ab alijs.
∫ ab eo a quo indultū est ubi ca-
cuite potest interpretari put ei plac
ff de legibz et ideo ar j. destu-
q eo ut alia Et eo littere. ut
pratum indulgētiā. quia sic absti
nabā de consuetudie ut uterqz esset
in septo gdu astipite absq scandalo
erat & j. c. t ultio. loquitur ti de
uic a gm Sz hodie no ēē hoc
hic indulta j. c. no debet No
debeat. qr quto remaciores sūt
astipite tanto minor memoria ∂-
guinitatis habetur. ep hic gsidata
bam xxx v. q. in de cosāguini-
tate et. c. in coplucibz obseruacōs
qsuetudini. no q antiqua gsuet-
tudo q tū no sit aiue mphata
resuadē est et papue per scandalū
ip. q. in ∂ coquesta. & inobsi-
delissime vetustate suadi est. C
de testi testia ff de publicis & vo
vt litigate. ∫. carz & vi. S. de q-

Sue ad dilectus et in ma-
teria cosuetudo. S. de cogna. spi-
ali c. x. in fi et c. sup eo Ite
ar p scandalo uitando. S. de rar.
t ult et q. denom o ad immutā
nouitates No. nouitatē uitandē S
de consue ad cosuetudines & pl
di. quis nesciat. b. &c
Infideles quēti an baptismū cogna-
di phibito lege canonica tn qz bap-
tismū non separentur.

Innocencius. iii. Archiepō
Tiberiensi. c. Tuam
libys ad fidem co-
uersis uidetur ∫ an conuer-
sionem suam legis veteris in-
stituta circa gradus cosan-
guinitatis a canone deno-
tatos iunctos quēti fuerit
separi debeant post bap-
tismū Con. t. t. dūi-
mg. Indendum qz matrim
sit contractum non est post
baptismi. lenāctum ∫o-
pandum. ad audieut dop
requisitus. ∫ licet vxo-
rem cequocumqz causa di-
mitte ipso Re Quos de-
us coniugit homo no se-
peret per hoc innueus.
matrimonium inter eos

ultramontani
uolt primus

inclusi
et ideo valeat
quod pretit

& ratione quod
imutatum
ad ...
legit & cano
...

... post
...
forma ma
...

Omne peccm mortale oritur ex tribus gradibus et progressione dyab
facta ... concupiscentiam petā ... ... separans ...
... ... tribus
differentes ... ... et ... ...
... ... et ... et concupiscentiam ... petā

de Consanguinitate et affinitate

Conversis. supple quaestionem ... Concubine ... [illegible]

Et filius cum matre et filia et duo cognati cum duabus cognatis avunculus et nepos cum duabus sororibus coniungunt matrimonialiter. Respondemus quod licet omnes consanguinei viri sint affines uxoris et omnes consanguinei uxoris sint affines viri, inter consanguineos tamen uxoris et viri ex eorum persona viri et mulieris uxoris coniugio nulla prorsus affinitas est contracta propter quam inter eos matrimonium debeat impediri. Sed tamen si gradus prohibitos in matrimonio contrahatur debes publice inhibere et presumptores ecclesiastica districtione punire non obstante consuetudine que dicenda est potius corruptela.

Impediri. affinitate cum contracta inter consanguineos viri et uxorem ... [illegible]

Item Rosanensi Archiepiscopo. Quod super his ... super eo quod pat[illegible]

Propter scandalum pers(onas) le-
gittimas ad contrahendum fecit
illegittimas. et sic loquitur ille
decre(tum) s(upra) de cogna(tione) spi(rituali) c. obiectum
no(n) co(n)tradicit quia qu(ia) mos ille cau-
tum no(n) erat contrahere ad illas p(er)sonas
s(upra) eo(dem) c. Sed (con)suetudo quibuslibet
legi(bus) no(n) p(otes)t p(er)sonas illegittimas
de contrahendo facere legittimas put
hic intelligi(tur). Vel d(icitu)r (con)suetudo potest
face(re) matrimonia inter consanguineos li-
cita. i(m)mo quanto plus simul (con)suesue-
runt tanto gravius peccant ut d(icto) c. no(n) de-
bet. Sed (con)suetudo s(ecundu)m h(ec) c. super
eo utrumq(ue) (con)suetudo rationabilis
r(espondeo) p(otes)t servari s(ecundu)m morali peto et s(ecundu)m
scandalo iuri p(re)iudicat q(uo)d(am) habes
s(upra) c. q(uo)d dilectio et s(upra) de con(suetudine) qu(ia)
sp(iritu)a(lis) sup(er) eo. b.

Non valet dispensatio obtenta a papa sup(er)
matrimonio inter consanguineos in gradu
p(ro)hibito (con)tracta si ibi fal(sa) ca(usa) fuit exp(res)-
sa nisi p(ost)ea cum papa (con)firmat.

Quia circa s(ecundu)m q(uo)d Adam
petro de nobili viro
N. pro tuo dispensatio(n)is in-
dulgentia sc(ilicet) remanendi cu(m)
ea que tibi i(n) q(ua)rto (con)sangui-
nitatis gradu (con)tingit a se(de)
ap(ostolica) optine(n)da / falsa no(n)
causa fuerat allegata pro-
les v(idelice)t cu(m) tu t(ame)n an(te) dispe(n)-
sationem obtentam unica(m) filia(m)
qua(m) habebat. iam fuerat p-
miuerse carnis ingressa p(er)
ut tua consultatio (con)tinebat.

Dissimulare poteris ut
remaneat in copula. Sed
contracta cum (con)sanguinitate
sicut asseris gravis videas
scandalum imminere. Inqui-
to. Hodie h(oc) no(n) est necessari(um) in g(ra)du isto
aliq(ua) indulge(n)tia i(nfra) e(odem) c. non debet
a sede ap(ostolica). Noto q(uod) solus papa
p(otes)t dispensare circa gradus co(n)-
sanguinitatis et no(n) legatus s(ecundu)m
de cusar c. ult. 2 xxxv q. i in
que lex et c. scripsit. ar(gumentum) c(ontra)
s(upra) c. q(uod) dilectio ubi solum fal-
sa causa. Nota q(uod) falsa causa
allegata no(n) viciat dispensatione(m) si
et fal(sa) causa no(n) impediret rela-
tion(em) s(ecundu)m de conversi(one) coniuga(torum). Requi-
site s(upra) falsa de matrimonio no(n) p(er)mitt(it)
legatu(m) q(ui) de fal(sa) causa adiecta
le. y. et ff de (con)dic. 2 de fal-
sa de matrimonio a. le. cum tale
s(upra) falso et infra de his pago
et s(upra) leg(e) et ff
de l. 1 s(ecundu)m q. i. Item causa
semel probata sive vera s(ecundu)m fal(sa)
(con)cessio ex illa ca(usa) no(n) revocatur
in(ter) cetera qu(ia) et q(ui)bus c. matri(monium)
no(n) posset post s(ecundu)m semel Sed
(contra) videtur q(uod) ista ex tali dis-
pensatio(n)e no(n) fuit. set(?) quia
tacita veritate et falso sug-
gesto dispensatio no(n) est obtenta
q(ue) no(n) debet valere s(ecundu)m decre
sup(er) lu(?) et expressum in
i. de sim(onia) ex eo. ad q(uod) causa
ubi de cler(ico) et officio. ar(gumentum) q(uod)
parte sic et mutato s(ecundu)m de fide
instrum(entorum) q(uod) sup(er) et ra. q(uod) in
s(ecundu)m nobis ar(gumentum) est i(n) te q(uo)d dicit
dissimulare. v(el) falsa causa no(n)

Dissimulata ista est q(uo)d vera (contra) i(n)cepta, reacta, detestabilis ... aliq(uo)d bonum ... offici(um)

Nota de (con)sanguinitate ... tacita veritate dispensatio fuit obtenta

Solus papa p(otes)t dispensare circa gradus (con)sanguinitatis et non legatus

Falsa causa adiecta

Falsa ca(usa) (con)tingit dispensatione(m) et ... papa

Iudicat dispensacionem. Item habes hic quod plures est causa dispensacionis in gradu prohibito ...

Idem.

Quia nos dixit fraternitatis consulendos utrum illorum sufficiat testimonium ad matrimonium dirimendum qui consanguinitatis gradus ab avunculo et nepote videlicet fratris filio vel sororis incipiunt computare. Nos igitur inquisitioni tue taliter respondemus quod cum coniugium multum favoris obtineat testes qui ad divorcium celebrandum producti consanguinitatis gradus computant a stipite debent incipere vel a parentibus vel germanis et sic per ordinem distinguere gradus nominibus propriis vel equipollentibus iudiciis designando personas presertim ad scriptis testimonium prohibitum de auditu quod quia minus est validum non est mirandum si nimium relaxanda facultas. Ad qua ratione computationem incipit a stirpe eam abusionibus inchoarent.

Idem in concilio generali.

Non debet reprehensibile iudicari si secundum varietatem temporum statuta quandoque varientur humana presertim cum urgens necessitas vel evidens utilitas id exposcit. Quoniam ipse deus ex hiis que in veteri testamento statuerat nonnulla mutavit in novo. Cum ergo prohibitiones

Dirimunt i. [illegible] dissolvunt

matrimonium [illegible] matrimonium i. officium

De coniugio in secundo et tertio gradu affinitatis generis consistendo et de sobole suscepta ex secundis nuptijs cognationem viri non copulanda propter et difficultatem frequenter inducant et aliquando periculum pariant animarum cum cessante prohibitione cessat effectus constitutiones super hoc editas sacri approbatione concilij revocantes presenti constitutione decernimus ut sic contrahentes de cetero libere copulentur. Prohibitio quoque copule coniugalis quartum consanguinitatis et affinitatis gradum de cetero non excedat quoniam in ulterioribus gradibus iam non potest absque gravi dispendio huiusmodi prohibitio generaliter observari. Quaternarius vero numerus bene congruit prohibitioni coniugij corporalis de quo dicit Apostolus quod vir non habet potestatem sui corporis sed mulier. neque mulier habet potestatem sui corporis sed vir. quia quatuor sunt humores in corpore qui constant ex quatuor elementis. cum igitur usque ad quartum gradum prohibitio coniugalis copula sit restricta eam ita volumus esse perpetuam non obstantibus constitutionibus super hoc dudum editis vel ab alijs vel a nobis. ut si qui contra prohibitionem huiusmodi presumpserint copulari nulla longinquitate defendantur annorum. cum diuturnitas temporum non minuat peccatum sed augeat. tantoque graviora crimina quanto diutius infelicem animam detinent alligatam. Tempus.

xxxv q. v c. secundum [illegible] aut et xxxv q. iij [illegible] ignorat et c. dicuntur et xxxv q. viij [illegible] et [illegible] c. ult. [illegible] mutavit. [illegible] tabilis in [illegible] et [illegible] affinitate. [illegible] affinitatis. [illegible] carnis copula mutat genus et non gradum. genus [illegible] attinentie [illegible] consanguinitatis [illegible] primo gradu consanguinitatis [illegible] addita persone per carnis copulam. illa mutat genus attinentie [illegible] alio genere attinentie attinet [illegible] consanguineus illa est in affinitate

[Marginal glosses: protens [illegible] nomen viri papstas [illegible] crimina [illegible] Lex [illegible] Rivalis [illegible]]

[Foot notes: Pocolenta [illegible] Esculenta [illegible] Sportule [illegible] Reliquia [illegible]]

[Foot notes, right: Sportule [illegible] Reliquia est [illegible]]

Bigamus dr qui nup[si]t secu[n]de
alias bigamus [illegible]

S[ed] non mutat gradum q[uia]
sicut fr[ater] meus est michi co[n]sangui-
neus in p[ri]mo gradu affinitate sic
et illa mediante sic meo est m[ihi]
affinis i[n] p[ri]mo g[ra]du affinitate et
hoc genus hodie tantum est p[ro]hibitum
vnde mortuo viro eius . ergo si
nubit hec p[ri]mum genus affinitate
add[it] p[er] carnis copulam alicui de tu-
a co[n]sanguinitate aliquam personam
et illa persona est affinis oib[us]
co[n]sanguineis viri sui in p[ri]mo g[ra]du
affinitatis et hoc genus tantum est
p[ro]hibitum hodie vnde mortuo vi-
ro illius mulieris puta fr[atr]e tuo
illa no[n] p[otes]t hic aliquem de con-
sanguinitate viri sui ergo p[atet] q[uod] co[n]-
sanguinei et consanguinee vxoris
me[e] s[un]t michi affines in p[ri]mo
g[ra]du affinitate. Si nubit hec 2m
genus affinitate add[it] p[er]sonam per
carnis copulam p[ri]mo g[ra]du hec
no[n] vxor fr[atr]is mei est m[ihi] i[n] p[ri]mo
g[ra]du affinitate. mortuo fr[atr]e meo
add[it] illi aliud virum. ille erit m[ihi] in
s[ecun]do g[ra]du affinitate . et ille 2m
antiqua mea mortua illa no[n] po-
terit accipe aliquam de co[n]sangui-
nitate prioris mariti vsq[ue] ad
quartum gradum . et de isto g[ra]du 2o
habes xxxv . q . iii de p[ro]p[ri]e . quod
s[ed] hodie no[n] p[ro]hibetur vt hic d[icitu]r.
si nubit hec tercium genus add[it]
p[er]sonam p[er]sone p[er] carnis copulam
s[ecun]do g[ra]du et sic habebis tercium
genus bigamia s[ecu]nd[u]m sicut mar[itus]
relicte fr[atr]is tui mortua illa re-
licta maritus eius qui est tibi
in s[ecun]do g[ra]du accipit aliam. illa est
tibi in t[er]cio g[ra]du . et illa olim
mortuo viro suo no[n] poterat a[l]-
teri copulari de co[n]sanguinitate
tua . cu[m] illa co[n]iux t[ibi] et con-
sanguineis suis tui in t[er]cio g[ra]du
vsq[ue] ad s[e]c[un]d[u]m gradum. de h[oc] g[ra]du

Biga-
mie di-
citur a
bis grad-
est . vt
duo et
gama
mulier
[illegible]
[illegible]

p[ri]mum est
[illegible]

Pr[io]ris mariti vi-
[illegible]

H[abe]bet xxxv . q . iii porro et
p[ri]mum genus co[n]stituit tm q[uod] ma[x]i-
me 2m et tercium genus quo[que] q[uod] maxi-
me in p[re]dicto g[ra]du . q[ue] q[ua]m q[ua]ntitep[?] f[ac]i-
t ut i[n] vxoribus duorum fr[atru]m que s[un]t
inter se in s[ecun]do g[ra]du . q[ua]ntitep[?] pt app-
ositum alter sic mortuo . si illa q[ue]
copulatur alteri illa erit in 3o
g[ra]du vxori alterius fr[atr]is . p[ri]m[um] genus
d[icitu]r q[uod] p[ri]mo emanat de co[n]sanguini-
tate vel q[uia] vna p[er]sona mediante
co[n]stituitur . s[ecundu]m d[icitu]r q[uod] s[ecun]do lo-
co emanat . vel p[ri]mum vel q[uia] du-
abus p[er]sonis mediantibus co[n]stituitur.
3m q[uia] t[er]cio loco . vel q[uia] trib[us]
p[er]sonis mediantibus emanat . de-
intellige q[uo]d hic d[icitu]r s[ed] nu[n]quid
publica honestas est sublata [...]
q[uod] no[n] q[uia] de ea nil dicit s[ed] q[uia]
[...] p[er] capitulum xxxv . q . iii . porro
vbi p[ro]hibet[ur] 2m genus et p[ro]pter illud
impedimentum ibi publica honestas
et in vxoribus duorum fr[atru]m . sive co[n]so-
brinorum s[ed] 2m genus remotum est
et illa publica honestas est su[b]-
lata . videtur q[uod] no[n] q[uia] de ea nil
dicit s[ed] q[ua]m videtur p[er] c . xxxv
q . iii p[otes]t d[ic]i q[uod] vbi publica ho-
nestas sic mer[it]o in eadem ra[ti]one
co[nsist]it vel in g[ra]du et ut in vxoribus
duorum fr[atru]m sive co[n]sobrinorum vna
sublata tollitur et aliud p[er] h[oc] concedi-
tur q[uo]d [...] . cu[m] vicam [...]
radice nascatur g[ra]dus est ut vna le-
ge tollatur . E[xtra] de imp[edimentis] . hic vtrum
si et s[unt] de me [...] colu[m]pnis et
s[unt] arbor[is] [...] . si colo[n]ia [...]
et alia publica honestas vel solu-
bus suscepta . de sponsa[li]b[us] imp[ubere] no[n] co-
plendo cognatoni viri prioris s[e]-
lata est ut sicut dicit [...] sequens
illa v[er]o publica honestas . ad que
est sup[ra] de de spon[salibus] in p[ri]n[cipio] duo p[ri]n-
cipia
de sponsa[lib]us imp[uberum] . hic intellige si meus
est vxore eo mortuo relicta eius
contrahebat ad s[e]c[un]d[u]m [...] nata
de illius. sedu[n]t[ur] imp[ub]is no[n] potuit eis

voto p[ri]mpl[ic]es impedit m[atrimoniu]m . sed no[n] dirimunt co[n]tractum

Nate nepos frater dicit puero pia mater
verum dicebat p[ro] quia vult p[ro]bare p[ro]bat
Natis dicebat pater est avunculus avus

Copulati alicui de consanguinitate prioris mariti et est publice honestatis causa que sublata est hodie in hoc casu. in alio casu addit quod ut dixi in sponsis de futuro. quod in matrimonio non quod tollatur per quod constitutio est considerata dixit ff de ritu nuptiarum et in fratri impedi sine sponsis sub est publica honestatem quod sub sponsus est sponsa sic si hic non stypulatur est sponsalis. de sponsa ad audiendum rationem addit quod ipsa adoptione quod in adoptione ipse dixit quod publica honestas in causa est sublata nisi in sponsis de futuro. ergo intelligo esse tamen sublatam in causis quod hic ponuntur et non in aliis ratio ... dixit quod dissolvitur quia affinitate negat ... xxx v. q. i. fuit ... si quis ... dissolvitur licet. hoc intelligo sine causa et ab alio quod accessisse gregorius de ... sic ergo ... matrimonium illorum quod an constitutionem istam ... quod tertio ... constitutionem matrimonium non ... ad ... matrimonia xxxv q. iii ... et xxx. i. ... triennium et ... constituto ... non ... sup ... quod pars ista constitutionis publicata fuit ... sic dico quod hoc ... intelliguntur ... matrimonium ... de ... in pri ... et ff de ritu nuptiarum si quis in ... sponsalitio ... prima ... in ... et ... ... de sponsalibus et ... ... ingenuus et nonus ... re-

Quaeritur supra de eo qui duxit in ... c. veniens. et nisi ... quod ... consuetudo ... fuit ff de precario si ... manet ff de arbitr. si ... in pri. et le. ... s. paulo ff de ... le. i. ... addit ... quod ... post publicationem constitutionis ... sponsalibus ... quatuor sunt ... de quibus ... et quando in si ulla legitimi tate et ... ulla ... sicut olim ... sic ... ulla ulla ... spes xxxv. q. v. quod ... et sup ... sicut notum in felicitati. ... de ... c. ultio et c. quo et ... de ... distantes a stipite ... gradu. ...

Gregorius ix

Vir qui a stipite quarto gradu et mulier que ex alio latere distat quinto secundum illam apostolicam [approbatam] quam dicit quoto gradu remotior distat a stipite et a quolibet per aliam lineam descendentium eodem licite [invicem] possunt matrimonio copulari.

Quarto ... Simo ... quinto ... sequitur ...

---

de ... obligatus ... | Compli ... natura ... | ... | Nota regula ... | patet de ...

Monarchus ... Margaretha ... Thanactus ... genuit ... Bertha ... Thanactus genuit ... Bertha et genuit ... duos filios ... habent ... nepos ...

de frigidis et maleficiatis

Rubrica

Si qui est equalis linea in quinto licet magis appropinquet communi parenti. Applicata. No. quod regula olim a magistris tradita applicatum (?) [illegible] et sic pro [illegible] servabimus regulam istam extra. eodem c. quod dilectio. Remotior. Similiter sancte in quo gradu aliqui persone distantes [illegible] seu se attineant recte ad communem parentem suum, scilicet stipitem a quo descenderunt et descende[runt] equaliter computando per ambas lineas quousque altera illarum primo cessat et si ambe simul cessaverint in eodem gradu primo, scilicet tercio vel quarto et iste persone que [illegible] descendunt non dicuntur distare gradu. Si parentibus sunt in gradu equali descende[n]ti a communi parente et si sit in [illegible] in gradu non possunt matrimonialiter coniungi. Si vero una cessat et altera descendit per lineam alterius usque [illegible] ad illam et sic post illum gradum [illegible] in quo cessat persona additur gradus per unum o. persone et sic habetis quoto gradu una distat ab alia et iste persone non dicuntur esse in gradu. Si distant gradu, sicut iste ho[mines] persone de quibus hic dicitur cum una distet quarto gradu et alia quinto a communi parente ut planum est videre et quoto gradu remotior persona distat a communi parente toto distat a qualibet alia descendentium ex parte alia lineam [illegible] a. Communis parens istorum fuit petrus cuius filii fuerunt martinus et bertha, qui sunt in primo gradu. De martino descendit Io. De ber[tha] equalis persone natus fuit robertus qui Johannes et robertus sunt in [secun]do gradu equaliter descendentes a petro. De Johanne natus est stephanus. De roberto natus est albertus qui sunt in tercio gradu et equaliter descendunt a petro tercio gradu. Sed de stephano natus est [illegible] iste de quo hic queritur. De alberto natus est

Est tercius qui est in quarto gradu. Cum modo isto equaliter distantes a petro primo loco occurrit tibi [illegible] iste qui distat quinto gradu a petro et sic est ulterior persona in consanguinitate propinqua linea et tercius equalis linea deficit nata est [illegible] mulier de qua hic queritur et distat a petro quinto gradu et sic [illegible] eam consanguinitatem petri quo eodem gradu distat a quolibet descendentium per aliam lineam et sic distat quinto gradu ante[?] [illegible] Johanne stephano [illegible] ab isto [illegible] filio stephani [illegible] quod recte possent [illegible] [illegible] in [illegible] et quilibet descendentium a petro per aliam in linea possent accipere. Cum omnes ille persone sint [illegible] in quinto gradu [illegible] melius intuentur. [illegible] Capitulum.

Si marito provocante ad divortium et se impotentem asserente mulier [illegible] in facie ecclesie [illegible] solempnitate canonica matrimonium [illegible] dividitur. Sed si de cetero [illegible] [illegible] [illegible]

Rubrica de frigidis et maleficiatis

In. lcr. ut xx

Accepisti mulierem et per aliquod tempus habuisti per mensem aut per tres aut per annum et nunc primum dispisti te esse frigidum nec ita ut non potuisses cohire cum illa nec cum aliqua alia. Si illa que uxor tua esse debuit eandem affirmat que tu dicis et plurimi per verum iudicium potest [illegible] ut dicatis separari potestis. Ea tamen [illegible] ut si tu pro ea aliud

---

Citra approbationem iudiciorum sed per copia et [illegible] ad contradicendum [illegible] coram vobis [illegible] iudicium competentem ad xv quindenam

[illegible] pro [illegible]

Naturalis

violenta

Accidentalis

Postrata

et impotentia coeuntibus

III

Accepisti reus per unum
dimidiatim et tertium post praesti-
tam primam fidem connubia
separare debetis. Illa autem
si soror post annum aut di-
midium ad episcopum aut eius
missum proclamavit dicens
quod non cognovisses eam, tu
autem contra affirmas, tibi cre-
dendum est eo quod caput es
mulieris. Circa si proclama-
re voluit aut tam diu ta-
cuit, cito eam et in primo tempore
sue potuit [illegible] secundum vere po-
tuisset. Si autem statim in ipsa
novitate per mensem aut duos
ad episcopum et eius missum pro-
clamavit dicens: volo esse
mater, volo filios procreare, et
ideo maritum accepi. Sed iste
quem accepi frigide nature est
et non potest illa facere propter
que illum accepi. Si probari
potest per rectum iudicium separari po-
testis et illa si vult nubat
in domino. Accepisti iudicium sic
quod vir qui velit septima manu propin-
quorum xxxiii q. i. c. ii dimidium
non tamen operis evidentia mendacii
convincitur. S. de prob. [illegible] et c.
S. de maio et o. [illegible] et
xxxii q. vii. [illegible] adulterium
de adulterii reparari non quod [illegible]
contra [illegible] non tuisset item
indicatam eo appareat et post [illegible]

Ecclesiam fuisse deceptam sic
S. de in. re. in. lator consangui-
nei et i. c. fraternitatis. Quae per
contra matrimonia restituentur [illegible]
mulieri deceptae sic fraudibus con-
tra [illegible] de adulteriis si [illegible]
[illegible] et [illegible] ultio ut dicit [illegible]
Si non [illegible] fraudibus non [illegible] potest
eum repellere si voluit per [illegible]
ta adulterii ut xxxii q. i. a
de [illegible] et q. [illegible].
Si non credis quod hoc obstat quin
matrimonia post debeant restau-
rari. i. c. laudabilem et c. frater-
nitatis xxxiii q. i. de
[illegible] si ibi separatur [illegible]
maleficiatus non propter frigiditatem
missus. Sic S. de [illegible] c. ii. et
[illegible] missus. i. vicarius qui [illegible]
[illegible] episcopi. S. de [illegible]
in affirmas quia eam cogno-
visti. Caput S. de [illegible]
[illegible] xxxiii q. [illegible] Si quis
accepit et hic intelligit nisi ipse
velit probare sic virgine [illegible]
[illegible] S. de probationibus. [illegible]
[illegible] et c. cum matrimonium [illegible]
[illegible] quod post annum et
dimidium reclamare non potest
Sed [illegible] S. de repul. in causa
[illegible] usque ad duos an-
nos potest reclamare ymo usque
ad triennium [illegible]
[illegible] et i. c. laudabilem
quod de [illegible] duabus concordan-
[illegible] tenendum est et non
[illegible] dictum de anno
tenet quod hic dictum de anno
et dimidio et est [illegible]
[illegible] si quis taceat usque ad [illegible]
[illegible] quae gesta [illegible]
[illegible] firmavit. S. de [illegible]
anno [illegible] ultra [illegible]
[illegible] dicat quod [illegible] confessionem
[illegible] utrique [illegible]
non [illegible]
[illegible] qui [illegible] alteri

De frigidis et maleficiatis

Wit consanguin. vxo. sup- to nisi q assecunt p̄stauerunt septima manu p̄pinquorum xxxiii q. i. c. ii. [illegible] eccle- sia. et de clandestina. c. ii. [illegible] dz no eccle q̄ mrem [illegible] ad adq nec [illegible] facultatem tem acquirit. Et si uellent [illegible] [illegible] manu accedere ab xxx iii. q. v. q de. pare. [illegible]

[illegible]

Alexius in ambianensis Epo

Quod sedem s. i. sicut puer qui non potest reddere debitum non est aptus coniugio Sic qui impotentes sunt minime apti ad contrahenda matrimonia reputantur

Aptus. sup. de despon. im pu. a nobis s. ar. eod titulo ii. c. pueris ibi dicitur impaleres ac etiam videtur q senes qui nata deferunt contrahere no pos- sunt. Et e contra. de impo- tentia xxvii. q. i. nup. q in [illegible] ibi dicitur esse [illegible] [illegible] nec ibi et xxx ii. q. i. appareat q si dormierit [illegible] no loquitur [illegible] impotentia [illegible] de eo qui sectus est et qui [illegible] impotens est. Et senes aliquibus aliquo mouent. [illegible] capit. [illegible]

Idem

Textus tuos accepimus ex quibus perpendimus quendam annorum p. in dictis uxorem qui cum debitum

Reddere non posset multam gravem infirmitate [illegible] ut omino vir sit frigi- dus. et instrumentum [illegible] impeditum ita q uir cum ea com- misceri no potest. Videntur ergo q si in eum illud mulier a natura contraxerit nec ope medicorum poterit adiuvari viro alium accipiendi liberam habeat facultatem etc.

Consuit. i. consuesse apparent [illegible] nec [illegible] quia arta sunt [illegible] sibi commisceri. [illegible] magis [illegible] reddita sunt et sic no sunt [illegible] a frigiditate. Si enim non loquens de impedimento [illegible] no posset [illegible] xxx ii. q. i. [illegible] et q. v. si vxorem [illegible] [illegible] quia erat arta ut dixi medicorum a frigiditate et ita no sunt matrimonium et intellige quod dicit no potuit adiuvari ope medicorum sine corporali periculo [illegible] no debent separari imo modicam violentiam debet sustinere ut [illegible] et si talis sunt no [illegible] reddendi debitum [illegible] contingendi et sic nullum matrimonium xxx ii. q. ii. [illegible] et c. [illegible] et [illegible] ap. c. ult. [illegible] esset in causa [illegible] ff de [illegible] edicto [illegible] [illegible]

Capit. [illegible]

[illegible]

Et no simi loco [illegible]

[illegible] et impotentia coeundi

Consul Lucas. m. Fraternitatem tue qua nos consuluisti utrum femine clause impotentes commisceri maribus invicem possint cohabitare et si convenerint debeat respondi taliter respondemus quod licet incredibile videatur quod aliquis cum talibus contrahat matrimonium tamen cum eis contraxerint in consilibus iudicare ut quibus tamquam uxores habere non possunt habeant ut sorores.

Laudabilem. Clemens m. et cetera. Requisivisti quid tui temporis indulgendum sit naturaliter frigidis ad experientiam copule nuptialis et cetera. Nos vero in premissa consultatione sentimus ut cum coniugium celebratum frigiditas prius probari non

possit cohabitent per triennium quo elapso si nec tunc cohabitare voluerint et iuxta decretum Gregorii mulier iustum iudicium de viro proferre potuit quod cum ea coire non possit accipiat aliud. Si autem ille aliam accepit separentur. Sed si ambo consentiant esse vir eam et si non ut uxorem saltem habeat ut sororem. Si autem quod invicem se invicem cognoverunt ambo fateantur septima manu propinquorum vicinorum bone fame. Si propinqui defuerint tactis sacrosanctis evangeliis uterque iure iurando dicat quod invicem per carnis copulam una caro effecti fuissent. et tunc viro quod mulier valeat ad secundas nuptias convolare. Verum si ille aliam duxisse pervenit tunc hi qui iuraverunt rei periurii teneantur et per acta prima reiectis ad connubia priora redire.

De consanguinitate et affinitate

De frigidis et maleficiatis

Alias pro de ... tempus quo

celebrati. et aliquo cohabitationis nec sufficit cohabitatio nisi sequatur opera carnali opere xxxiii q. i requisisti frigiditatem. quod dicitur de frigido idem intellige de maleficiato successive ad triennium expectet maxime quia magis ... tamen est quod impedimentum removeri posset quod non processit a naturali glo. ala. post plura. ar. quod si post possit probari impedimentum expectabitur per triennium ... Si vero matrimonium non constat hic collabitavit sit per triennium continuum quod dicitur daret operam carnali operi ut hic ... et in aut de imp. ... per occasionem xxxiii q. i quod aut iustum iudicium ... propter ... affectum corporis ar. ... de probationibus ... q. ... ex superioribus ... propter naturalem frigiditatem ... propter malefacium xxxiii q. i sepe ... quod si ambo. vel solummodo mulier ille cum qui ... quod possit ... ar. ... de eo qui duxit in ... et ... de lege ... vel ... tas et unusquisque quod ... est ut ... fo ... sufficiat quod ita scriptum est et si ... dicere ... et ... quod in scriptum est quod ... non tenetur alter alteri si quod non ... xxxiii q. i requisisti utrumque ... utriusque ... et mulier ... quod bona fide dederunt operam copule carnali per triennium ... causa effici potuerunt ... mansit quod credit ... verum iurasse ... quoniam ... si vir et uxor et non ... ad ... fide iuraverint ... ad ... frigiditatem separantur ...

q. i. propter maleficium xxxiii q. i sepe ... propter ... quod propter ... inulta ... quod propter ... carnali ... absque ... non ... fuisse deceptam.

Innocentius iii. Abbati sancti Edmundi ...

Fraternitatis tue litteris ex tenore continebatur quod mulier quedam viro matrimonialiter nupsit, cui quoniam per multos annos commorata non potuit carnaliter ab ipso cognosci licet ante per rescripsit ... sicut fuisses edoctus, tu tamen volens habere certitudinem pleniorem quasdam matronas sue parrochie providas et honestas ad tuam presentiam evocasti, districte illis iniungens sub periculo animarum ut mulierem ipsam prudenter inspicerent et perquirerent diligenter utrum ydonea esset ad viriles amplexus. que tandem in fide sua tibi asserere constanter quod eadem mulier potest esse ... tamquam tu naturale decrevit ... sententiam ... inter ipsos ... celebrasti. mulierem ... ut ad religionem aliquam se transferret perpetua continentia servatura et viro licentiam ...

compurgatores
Cultus
De disparitate
Impossibilis ... dirimit ...
Votum sollempne
Tria sunt genera voti
Votum expressum
Votum simplex

Affinitas est propinquitas ... parentela

Ret impotent IIII Decretalis

Dixisti ut uxorem duceret
quia pater fieri cupiebat
Contingit aut p(ro)pt(er)ea q(uod) nulli
ex invenit qui seras illius
reseravit et abitionis contine-
ciam vero latoris p(rese)ntium
supervixit Cum nobis igitur
semiplene nob(is) expressis q(uod)
vio dicta mulier se pro
misisset continentiam servatura
vite videl(ice)t simplici verbo
an voto solemni utrum vead
religionem transierit ut promi
sit ante q(uam) p(ro)missionem in do
mo remanserit et qualiter
seras illas fecerit reserari
utrum videlicet artificio medi
ci an concubitu viri secularis
quod in nobis ... spectat
attendentes q(uod) impedimentum
illud noverat p(er)petuum q(uod) p(otes)t
divinum miraculum per opus
humanum absq(ue) corporali pericu
lo potuit removeri Sicut du
orum per errorem licet probabi
lem nominis esse p(ro)latam
cum pateat ex post facto q(uod)
ipsa cognoscibilis erat illi p(ri)
mo viro cum q(ue) similis commisce
tur et in inter ipsam et p(ri)mum
virum dicimus matrimonium contraxisse

...mare inter eam et
prefatum W. nunc non esse
se censemus cum p(ro)p(ter) p(re)missa
omnino separari. Et si postea
mulier ad religionem transivit
p(ri)mus vir qui non cognovit
eandem cum ea remaneat
cum qua postmodum eccl(esi)e
audete contraxit Alioquin ea
dimissa debet ad aliam re
dire cum qua p(ri)mo contraxit
nisi mulier voto illa con
strinxerat ad continentiam obs(er)
vandam ut intelligat p(er)
eum p(re)fato viro formata
fuisse ut nisi se formata
rio viro alii vir miscue
rit ut p(ri)mus vir p(ro)pter p(er)
mationis eius velit con
sortium declinare Nam si tum
simplici voto p(ro)misit contin
entiam servaturam p(ost)ea
in conspectu eccl(esi)e nupsit me
morato W. quidem articulo
iste dubitabilis erat p(re)su
mi non debet q(uod) formata
retur cum eo illo. Sed a mo
non debet cum illo aliquatenus
remanere. per hoc ad ...
nomine esse solutam. q(uod) ...
utrum ea que adeo arta e(st)
ut nulli possit carnaliter
commisceri nisi p(er) incisionem

De consanguinitate et affinitate
et [de] frigidis et maleficiatis et

Aut alio / eo pruden / mo / do

Aut aliud filii modo de violen-
tia inferatur non solum mo-
levis sed forte tam gravis
ut ex ea mortis periculum
timeatur ad matrimonium conten-
dum debeat idonea phiba-
bilis illa que modo tamen in-
pscat adeo arta est ut
nunquam ab eo valeat deflo-
rari. si aboo prudiaud ciuc
septa nubit alii tamen arta
non sit et psicqnitez usu
sexi redditur ex apta p-
mo viro debeat adeud redi-
re eo quo prius fedus ini-
erat cugale. de talibus
at no est facile iudicandum
tamen finale iudicium pendent
ex futuro. Matronas. talibus
credendum est si bone sunt et
perite in arte illa ff de ven. i.
spi. l. i. et C. de pto posuisti
et extra q. 2. c. pp. oculum
in talibus sepe falluntur obstetri-
ces pp ut q. i. nec aliqua et
in hoc casu no requiritur iuramen-
tum propinquore sit i fragilitate vel
C. e. xxio. Districte. pruam
tum. hic no est remittendum ma-
tremo iste testibus ne aliqua fr-
aude matrimonii dirrileret et
C. de eo qui dux. consang. sue
ux. sup. eo c. i. c. Presbiteri poter-
int esse ex quibus hic potuit
probari ad sit negatiua. se po-
tuit probari Abb. q. sed ulier ca-
ret membro apto ad coplam car-
nalem. equiualet negatiua pba. C.
de edic. bona debiti est. Decrat
Nota quod dicitur decr. q. culcc

Sic supra de frigid. videtur ut
corporalia et ff. q. aug. est vmd
l. i. q. C. et quod Nec de ene
actione qui est inutilem ff. de do-
lo. Nec ib. et C. de ceste spoo-
lium nob ar sup. de ppluct. c
pcul. invenit. no dic. q. ma-
licia vel aliud divinum minister-
ium q. nullum maleficium est perpe-
tuum. q. possit removeri per divinum
ministerium salte pillud qui
Christus induxit q. t. q. ligatum dis-
solubile est invenit de imp. impo-
tentia c. 2m hec no l. illud. c. si
per sortiarias xxxiii. q. i. ut est
quod dicat. potest dici q. al-
legatum ad allegatur i. parte ex
parte ut hic et aliud vero
ex parte viri allegatur maleficium
ut in c. Fraternitatis si per sortiarias et
l. c. c. xx et hec allegata sunt
tamen sed ut per eam apparuit sup.
per eam dicit restitui via ex. C. de
re iu. late r. consanguinei et adulte-
rium referitur et 2o accidentes q.
impedimentum re vel pt dici q. ma-
leficium est perpetuum. cumque dicunt mu-
lier cohabitavit viro per triennium et
defecit operam copule carnalis Nec
potuerit consumere perpetuum
impedimentum et possunt separari. et
alteri nubere ut c. si per sortiarias
q. pt esse aliquis maleficiatus
ad unam et no ad aliam et hoc intelli-
ge de maleficio quod possit mi-
nus per triennium contendit si superueniat
impedimentum no debet separari ex
p. n. q. un. hoc qui sunt et cum
si vxori. si vo post separationem ad
cognoscat minimum debet reintegrari
ut hic pt quia impedimentum no aut
perpetuum corpora prioris ubi vero p-
relictum que timetur no est minus
s. ulli leu pieto pt removeri et
illud peti. i. c. cod. S. pte agnost-
su per errorem per que est uxoratus

Sta / sic / depolicii / zoribus / ipsi / boni

per / scot

descendo / ad posterior / et est hoc / videt deg / in coll. / volunt. / capitale

de ventre / inspiciendo

pendet vig / compromisso ser- / monem / prob.

qui eo gro / ant eo silen- / grad. vero / ux. pre

Negativa / ff. resoluit / cum affirmativa / et effectus probat p. / affirmativa / inducte

Negatiua inutiliter

Dicitur de consanguinitate et affinitate

decr. Clefanaca in viga

bula. l. magna virga

pt errore ind. dirimat

Consanguinitas / ordo / contractus / ex affinitate

Pt est obligatione proxima mortem no tollat ut est
sunt iura viri parentela et sunt in modo virgin
et aut incognito ab eo factum vera ut dicitur et stando usus impedimentum ex [illegible] sunt et
portauit sumd magnam plenam acutam et dupli ut officiat appellatiuum et [illegible]
in obstat propter doldie in eo. et propria acutam cuius ordo iuriditer ab alio
sunt ad tempus se tenendi

Judex .i. de sen' et con sacro et intelligit quod eorum iste inveniunt in aspectu corporis in quo mortue de capta fuerunt . quia manus et o- culus obstetricis sepe fallitur. de except. [illegible] cum [illegible] et c. xxvii. q. i. nec aliqua et sic patet c. [illegible] per ordinem lata a quo quod sententia non est appellatum revocari. si error [illegible] [illegible] derogatur [illegible] depositionem vulgare [illegible] ff. de condic. [illegible] vulgari ta. le. ii. [illegible] habes hic quod sen- tentia per errorem lata quod matrimo- nium non transit in rem iudicatam quominus possit revocari [illegible] primo etiam deceptus fuisset ut hic patet et c. de re iudi. lator et [illegible] et c. c. [illegible] et c. c. primo erat illi. [illegible] i. vir a quo fuit separata [illegible] illi. sic xxxiii. q. i. requisisti [illegible] hic [illegible] quod in si [illegible] ti dicitur quod si postea quod vir non possit eam cognoscere [illegible] [illegible] quod non sit reddenda primo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] viri reddita sit apta [illegible] quod [illegible] [illegible] quod non fuit [illegible] [illegible] ut di- [illegible] vim et [illegible]. et [illegible] rema- neat quia si ingressa fuit et [illegible] [illegible] statim solutum fuit matrimonium si quod fuit inter eos. c. [illegible] quod publice. sicut si ingressa fuit [illegible] [illegible] quod si tunc ad [illegible] reducet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] .i. si non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. secus solemni [illegible] et tunc debet compelli votum [illegible] [illegible] et [illegible] nulli fornicata. ad [illegible] ad [illegible] quod non potuit per votum solemne [illegible] . quod si [illegible] [illegible] alieni illud ei [illegible] non pos-

[illegible] et nec pretextu [illegible] [illegible] [illegible] potuisset repelli a [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] . [illegible] [illegible] [illegible] quod ullam [illegible] ei abici possit . [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia fornicata fuit [illegible] [illegible] soluta [illegible] xv. q. i. illud ff. locati. si ignorabat quod [illegible] adulterium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] xxxii. q. ii. [illegible] ff. de adul- teriis. le. penul. [illegible] si [illegible] fuit separati [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] fornicetur [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] xxxii. q. vii. [illegible] [illegible] primo fornicatam non fuit apta primo [illegible] [illegible] [illegible] nec [illegible] [illegible] go illud [illegible] [illegible] ei opponere. [illegible] reddita fuit apta [illegible] . [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] applicat [illegible] dicit quod sic [illegible] [illegible] eventu apparet retro fuisse [illegible] ut [illegible] si sic [illegible] eventu [illegible] retro [illegible] [illegible] primo [illegible] ff. de cap. et ff. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] primo et ff ad [illegible] le. i. [illegible] primo [illegible] quod si [illegible] primo [illegible] ad [illegible] [illegible] repetit eam [illegible] quod [illegible] [illegible] reddenda et si non [illegible] ad ap- [illegible] est restituenda [illegible] . et sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] usque ad [illegible] vitae [illegible] et [illegible] [illegible] debet restitui primo [illegible] [illegible] remanere [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] applicare non licet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de ap. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ff de [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Vir omnibus Mali impotentes veniunt ad aratra [illegible]
Nam primus magistro [illegible] scripta prior

De ~~consanguinitate et affinitate~~ frigidis et maleficiatis et

Nobis presentium. non si per-
im. q. n. ad publicam et i. de
divor. gaudemus. anno. scilicet veritate
revelata quod fuit uxor primi dis-
soluta. ar. ad hoc sensu supra de
illo vo. 6. c. c. ibi absque cor-
porali periculo etc. et est ar. valde
a contrario et 6. de homine que fi. a
[illegible] et 6. de clericis
ad iure [illegible] prohibi et parte
certe non 6. simpliciter. resume per
hoc novus questionem illa esse
soluta. quatenus vtre illa
que viro cognita esse debeat quasi
dicat non dicit. sic tamen intelligitur.
secundum distinctionem premissam an sit cogni-
ta ve priori sed tamen debet apta vel
non viri non est specialis. quia nes-
citur an sit apta primo viro et
sic aliquo tamen per eum non potest quia
potius per experientiam facti scilicet
6. de donac. ap. ad sua gaudemus
experientia sic ff. de rebus dubiis
que sit et ff. si certum petatur et
ff. qui pro in pig. tacite. lege per-
tic ff. ad macedo. l. 1. ff. l. ut
intelligitur quod mim vel tantum
G. et tamen dicitur quia in dubio est
an sit virgo. et primo ut intelli-
gatur quod tunc primo incipiat esse
virgo et primo incipit esse ap-
ta sibi quia tunc primo declaretur
virgo fuisse. ff. ff. si fructus vende-
re vel si certum scilicet [illegible] ff. vel
de acquirenda hereditate. adeo. ff. et ff.
ff. 2 pppp in. q. 1. requiritur
et ff. qui testamenta facere possunt l.
heredes palam. ff. 1. et.
Si vir maleficiatus nunquam potuit co-
gnoscere uxorem cum per triennium cohabita-
vit ipsa et tamen manu propria [illegible] sit
matronibus inventa separatur.

que sunt a maleficiatis [illegible]

ceteris petat

mandamus

que potuit cognoscere per [illegible] habent

de cognitione [illegible] cognitione

in matrimonio

intimare

fieri potest

scienter

Causa matrimonii que inter C. mulierem et A. eius virum vertitur nobis fuisse ab ipsis presentialiter commissa dicta C. proposuit quod cum octo annis elapsis dicto A. fuisset matrimonialiter copulata et diu cohabitasset eidem adhuc integra permanebat eo quod predictus vir non habebat potentiam coeundi quare petebat divortium celebrari. Predictus vero A. fatebatur quod illam nunquam cognoverat sed tamen posse cognoscere asserebat. Vos ergo ne consentiretur in fraudem a matronis bone opinionis fide dignis ac expertis in opere nuptiali dictam fecistis inspici mulierem que perhibuerunt testimonium ipsam esse virginem. Per manum proprii presbyteri de eius parochia vir exstitit facere inquisitum utrum ipse aliquam cognovisset. Nec per inquisitionem ipsam nobis constare potuit aliquam esse carnaliter cognitam

Honorius III.

Littere vestre nobis exhibite continebant ad quod

Unde iste nupta remittit ad caput extrinsecus
Unde iste nupta intelligitur caput intrinsecus
iii Secundum est vide consultationi ubi [illegible] est

per dilucidum dictum fuit
a dicto [illegible] et [illegible]
plurimis [illegible]

A impotent[ia] ... coeuntibus

Ab eodem mulierem ad requirente divorcium et dicente quod mater esse volebat et filios procreare proponente vero viro quod paratus erat sane consilio ecclesie ministeriis eiusdem ut agerent penitentiam de commissis et sic forte placeret deo qui ipsius fuit institutor [thori] et auctor ut opus matrimonii consumarent. Qui post plures terminos ad nostram reversi presentiam consona voce dixerunt quod non poterant carnaliter commisceri quo circa mandamus quatenus si est ita et constiterit vobis prefatos virum et mulierem .i. predictos per [viii] annos post triennium invicem insimul habitasse ipsis cum vii propinquiorum manu iuramento firmantibus se commiscere carnaliter nequivisse proferatis divortii sententiam inter eos [...]

Et non quod ad alios et hoc frigiditatem quia si quis est frigidus quo ad unam quo ad omnes est frigidus ad impedimentum a natura procedat ut s. e. c. [...] secus in maleficiato ut dixi et s. e. c. proximo [...] post triennium consistorii [...] post terminum [...] et ad alia nota [...] [...] laudabilem et [...] confessioni [...] collusionem quam [...] s. de eo qui cognovit consanguineam uxoris sue s. e. c. [...] ubi dicitur penitentiam de commissis quia infirmitas corporis sequitur [...] et sic [...] commissis ad infirmitatis institutor [...] [...] ita et quod dicitur [...] institutum in [...] illa [...] abiecta [...] de bigamis [...] et multi [...] libro vi post triennium [...] qui cum [...] frigiditatem [...] carnali opere de laudabilem et in [...] maleficiatis ad [...] accidentale istud impedimentum vii manu sed quod requiritur iura[...]

Rubrica de matrimonio contra int[erdictum]

[Pot]entia propinquorum ad sufficere debeat in dictio[n]e ... ri et mulieri ad matrimonio illorum que illam regionem assueverat, ut ... de ... possessi et ... tam ... vel ex instrumenta propinquorum sufficiant ad utrasque id constitutum ... ix. q. i. ... quisite ... hic utrasque ... confirmatur quia ... sepe fallit et magis ... vij. q. i. vel ... quia ... instrumenta propinquorum re quirentur ... cautela que adhiberi potest in talibus est adhibenda propter periculum anime et ... ... [illegible] ... de matrimonio ... est agendum ... vij. q. ij. c. ... quecumque ... ... in ... emittetur ... valet ... ut c. ... sti et c. ... possessi et c. ... [illegible]

Rubrica de matrimonio contra interdictum ecclesie vel ... contractum ... et ... non ... impositi ... pena ... contrahentibus ... donec ... interdicti

Rubrica de matri[monio]

[Il]leximus in pcduan ... Litere quas nobis tua fraternitas destinavit expresse declararent quod quidam sororem suam iam nubilem avunculus se daturum in uxorem ea presente et consentiente prestito iuramento firmasset et ... non ... multos

dies dona et munera viri secundum morem terre sponte suscipiens ipsum tamquam virum proprium sepe amplexata fuisset, tandem mortuo fratre a propriis viri sui fratre se desponsare permisit et quod ab eo cognita fuisset indicatur asseverat. Cumque ei prohibuisset publice ne cui illorum vel alteri se copularet ipsa sponte morientibus aliis nubere non oportuit demum ad iudicium per ... repressus ut ad domum viri reduceret ipsa virum ad ... tiam applicavit ... Quocirca si est ita prefatam mulierem ne incestuose ... contemtibilis indicatum ad domum viri redire compellas et imposita sibi de tanto excessu pena condigna ... in domo materna permansum ... ad tandem revertere permittas. Datum ... ... ad sponsalia ... consentiente ... expresse et ... quod ... potest ... alias

Quod ... apponitur ... ... negata

Et ... carnaliter ... cognovit ... [illegible]

... [illegible] ...

[illegible]

Si per fratrem consensit
tam non valebit nisi postea ipsa
senciet si frater [illegible]
gatur ut [illegible] reducat ut ad
illo [illegible]
stipulacio[n]e [illegible] aliud [illegible]
et de sponsa [illegible]
[illegible]

[illegible]

Idem Vigorien. et Lucien. Epis.

Cum ex litteris cautela archi-
episcopi ad nos peruenit
quod cum G. de suicto Kodeg.
filiam suam absentem
tunc R. nomine desponsas-
set et A. postea orta suspicio-
ne quod prefatus R. ad ali-
a desideraret vota transire
ad examen fuit dicti dicti
archiepiscopi causa prolata
qui sub anathematis inter-
minacione prohibuit ne antequam
de se desponsato negacio ple-
ne constaret vir ad secunda
vota transiret. Sed ipse pre-
cepta prohibicione et contemp-
ta filiam Umfridi eiusdem
sibi solemniter copulavit
uxorem. Et A. cumque ar-
chiepiscopus vellet de matrimo-
nio primo cognoscere dicta
M. ad vocem commisit aug-
ad Rom. archiepiscopus defendi ei-
dem sub excommunicacionis inter-
minacione districtius inhibuit

[illegible]

Nec tunc inhiberet donec causa ipsa sine debito sortiretur. Ipsa tamen de remedio appellationis contempta quendam alium in nomine nupsit. 2. q. 1. c. quoniam vero ut testis asseruit quod impediat per consensum de futuro qui inter prefatam N. et G. asseritur processisse sectam matrimonia inviolabiliter observandam sub appellationis obiurdicatione. Licet enim contra interdictum ecclesie ad secunda vota transiri non debuit. Non est tamen consequens ut ob id solum sacramentum coniugii dissolvatur alia tamen pena eis debebit imponi qui contra ecclesie prohibitionem sic fecerunt. Absentem cum preceptum consensisse alios non tenuisse sponsalia et ita ut absentes contrahunt sponsalia et matrimonium ff. de sponsalibus l. ult. et extra n. q. n. Honoratus sententia commissionis ... fuit tamen non pena ... de eo qui fuit ... c. 1. 2. de ... et c. 1. de ... et ... prohibuit quod facere debuit ... c. ... et 1. ... distinctio inter ... quod licet ... defectum appellationis ... ne ... qui appellavit ... quod ...

... ordinariis potest esse statuere ... appellantis ... de appellationibus ... contingit de causa ... appellante ... debet appellationi cognoscere non posset quia ... remisit eam ad superiorem ... de appellationibus ... donec esse ipsa ... fertur sententia ... in di. Salomone ... q. 1. ... sententia ... q. ... debuit ... fieri ... ut in lege preallegata. Ob id sic patet quod interdictum ecclesie non dissolvit matrimonium ut ... quod non est ... impedimentum ut ... de sponsalibus ... contemptum ... Summatum est supra c.

Item Paduensi Episcopo

De Eutucie (?) ... illos autem qui per consanguinitatem prohibentur coniungi et post ecclesie interdictum esse se receperit excommunicationi debes subiacere donec tamdiu se separaverint quousque legitime cognoscatur utrum

Eorum matrimonium possit et debeat instare. Cum interdictum. [illegible gloss]

[illegible]

Rubrica Qui sint filii legitimi

Nullerius tribus &c.

Conquestus est nobis .H. quod cum quandam mulierem in uxorem acceperat. R. patruus mulieris ipsius exheredare conatus est eo quod ante desponsationem matris sue nata fuit licet postea pater mulieris prefate matrem ipsius accepit in uxorem, Io. Bernh. quatinus. Si est ita eam legitimam iudicetis predicto R. inhibentes ne dicte mulieri

hac occasione super hereditate paterna molestiam inferat vel gravamen. Si vero cum hoc convenientur presupponunt e[t] ut securitate ecclesiastica prelatis. Accepit uxorem

[illegible gloss]

[illegible marginal notes]

Et

[illegible] supra de [illegible] cap. si duobus et ita prolata est [illegible]

Separato matrimonio in facie ecclesie [illegible] filii geniti vel concepti [illegible] legitimi sunt [illegible]

Item cum inter I. et [illegible] uxorem divortii sententia canonice sit prolata, filii eorum non debet commune sustinere iacturam, sed parentes eorum publice sine conditione etiam interesse contraxisse noscantur, ideo quod statuimus ut filii eorum quos ante divortium habuerunt et qui conceptus fuit ante latam sententiam nihilominus habeantur legitimi, et quod in bona paterna hereditatis iure succedant et de parentum facultatibus nutriantur. de publice. si de innovacione premissa publice in ecclesia alibi [illegible] dicatur clandestinum. [illegible] declaratur desponsationem ad inhibito. sine conditione. si quis contrahit non premissa denunciacione

Vel ex premissa contrahat matrimonium quod iusta causa [illegible] et non obstante contradictione [illegible] si postea impedimentum probetur filii medio tempore nati illegitimi erunt. et ideo dicit hic publice et sine conditione ut [illegible] [illegible] in illa constitucione ad inhibito. Conceptus fuit sic ergo tempore conceptionis spectandum est ad [illegible] [illegible] [illegible] pro ea nota habetur ff. [illegible] qui [illegible] est et ff. de senatoribus [illegible] [illegible] sequitur conceptus sit et [illegible] et dicit de genuit. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad matrem et de [illegible] [illegible] in [illegible] non [illegible] [illegible] et [illegible] ff. de [illegible] [illegible] filius et [illegible] [illegible] prima parte et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] et libertate [illegible] [illegible] [illegible] patrum ut [illegible] [illegible] [illegible] illud [illegible] locum [illegible] ut veritas [illegible] adoptionis [illegible] [illegible] ante latam sententiam [illegible] [illegible] nato [illegible] [illegible] ante sententiam sit conceptus [illegible] est [illegible] [illegible] liberali causa [illegible] ubi illi qui nascuntur [illegible] [illegible] [illegible] matris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] naturales [illegible] de [illegible] [illegible] qualiter filii alendi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quid si moneat aliter questio [illegible] vel [illegible] non sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iudex [illegible] cognoscere debet et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non sit

Interlocutoria [illegible] materia. x [illegible] quomodo aliquis tractat ff. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquis tractat x [illegible] [illegible]

Idem Rothomagensi archiepiscopo.

Transmisse nobis tue littere continebant quod cum N. usque ad iuuentutem quendam puerum nutriuisset uxore sua in tunc non desponsata sibi cohabitante postmodum ipsam legittime desponsauit et filios suscepit ex eadem quibus paternam hereditatem petentibus productus iuuenis dicebat genitis se filium et heredem cum eius vicinia que ipsum filium eorum esse credebat spurius diceretur. Predicti vero N. et uxor eius prefatum iuuenem spurium suum aut legittimum filium esse negabant. Sed dicebant quod eum pietatis intuitu nutriuissent. Cum autem questio verteretur coram te mota, esset quod predictus iuuenis pro eo quod in ipsa parte volebant vinculo sit coniugatorum astrictus. Consultationi tue taliter respondemus quod in tali casu standum est verbo viri et mulieris nisi certis indiciis et testibus sibi constiterit esse filium eorum iuuenem memoratum. Dat.

[illegible]

attende · petrus · appetit · predia · Jacobus · Nicolaus · matrimonium

[T]um hereditatem possideret vel partem hereditatis iste peteret illud dicentes ipsum non fuisse legittimum Sed quomodo poterat iste agere cum parentes istorum vixerunt ut in contrario casu dicitur noluit statuere nisi fuit contemptibiles. Sed dic ergo ut verum ut in lite non vivit [illegible] de hereditate vincuntur agi vel petere non potest [illegible] depictus [illegible] illis necdum hereditas nisi mortuo eo qui fuit ff. de hereditate vel de actione vendita lege [illegible] dicunt quod ergo isti erant [illegible] mortui vel forsitan vel forsitan [illegible] gressi cum hereditate contemptibiles aliquibus fructibus pro victu suo et tempore vel potest dici quod isti cum mortui erant et prodicatur statim ergo verum vivi et [illegible] licet · scilicet quod dicebatur publice illud filium suum non esse dicunt ut velut ar. de probat. [illegible] mito statim [illegible] aliorum quod non est possibile [illegible] contra [illegible] cum mota fuisset si filius fuit de [illegible] assistente [illegible] ad [illegible] vel peccavit [illegible] suo [illegible] de [illegible] de [illegible] et [illegible] in ea de [illegible] terra, primum et nulla [illegible] assistens vel [illegible] sunt [illegible] tale [illegible] nec [illegible] asserit [illegible] causam suspicionis remanet ff. de ritu nuptiarum lex [illegible] filius [illegible] et [illegible] ergo cum creditur quod iste mater fuit in possessione filiationis quia [illegible] fama [illegible] reddat cum in talibus creditur [illegible] vivi et [illegible] ar. supra de presumptionibus illud et [illegible] quod si duo [illegible] praeiudicia cum sit probatio et de [illegible] ven[illegible] et lege ad [illegible] et [illegible]

[V]ide [illegible] li. et [illegible] de probationibus [illegible] et c. [illegible] in [illegible] et c. de [illegible] quo negavit filius tum non sit in possessione filiationis cum plane oportet ff. de probationibus lex 1 [illegible] et lex ulti. et indistincte sufficit [illegible] si probetur quod illi tenebatur ad filio et ille ad eos per parentibus et maxime si familiaris [illegible] ut decretum probatur quia natus est de illorum matrimonio [illegible] si [illegible] quem [illegible] ff. de [illegible] et dicat [illegible] quod debet probare se filium si negatur filius [illegible] ut ff. de liberis et postumis si negetur [illegible] de [illegible] qui [illegible] et filius [illegible] et [illegible] quibus probatur indicia et [illegible] quia [illegible] probari non potest nisi praeiudicia [illegible] et [illegible] probatum [illegible] dicto patre et matre [illegible] probatur et [illegible] si quis [illegible] ad [illegible] de [illegible] quia non est verisimile et [illegible] causam non est ar. [illegible] presumptionem [illegible] apud et [illegible] quomodo [illegible] ad [illegible] de [illegible] et [illegible] ad qui et ff. de [illegible] solum praesumptioni statim [illegible] dicitur [illegible] qui [illegible] illegittima est proles quam concepit mulier [illegible] adulterio / [illegible]

Marginalia: [illegible] adulte[rio] · matre · [illegible] · vendita · facta · [illegible] · postu[mis] · [illegible] · adoptivi · [illegible] · Decretum · et cautele · [illegible] · vivente · postum[us] · [illegible]

[illegible] / hereditur [illegible] · [illegible] natus fuit ex adulterio [illegible] [illegible] · [illegible] · [illegible] · [illegible] · [illegible] · Salomon [illegible] · prima [illegible] · loth [illegible] fuit [illegible] · Sodoma [illegible]

Andelina alanus
Rudolphus agatha
Rubertus
Rodolphus

Rodolphus fuit susceptus post [illegible] / adulterio fuit [illegible] / more

Exoniensi

Idem Exon. et Winton. episcopis et Abbati Hereford.

Causam que etc.

Si constiterit quia Agatha de Ancein uiuente tempore Alani uiri sui, R[odulphum] filium eo tanquam cum uiro suo morante uel R[odulphum] dicte Agathe concubinum. Ac adhuc uiuentem uxore publice tenente nata fuerit eam non fuisse legittimam eiusdem R[odulphi] filiam iudicetis quia non potuit esse uxor que uiri sui torum maculans alium illo uiuente copulare presumpsit etc. Mulierem etc.

R[odulphi] petit sequutum [illegible] alia clausula: Et quod queritur de quantitate an Agathe uere sit nata de legittimo matrimonio uel non, ideo quia de hereditate patris agathe que fuerit concessit sibi in hereditate agathe inter R. et filium Agathe et F. auunculum magnum eius. R. qui R. fuit frater patris Agathe et ipse F. spoliauit ipsum R. hereditate aui sui ut [illegible] tamen que et iste duo et ille [illegible] de dolo et [illegible] tamen [illegible] et [illegible] de [illegible] tempore que locuntur de eo sed et olim [illegible] et ille duo [illegible] erant

[...]na [illegible] in hoc libro tempore Alani. Sed post mortem Alani si R[odulphus] contraxisset cum Agatha legittime et [illegible] possit [illegible] [illegible] publice [illegible] [illegible] [illegible] Alani alio [illegible] Agathe [illegible] haberet alium uirum [illegible] Alanum [illegible] non posset [illegible] illius [illegible] post mortem Alani uiri sui quia filius est ad [illegible] [illegible] [illegible] et de eo qui dicit [illegible] ad [illegible] [illegible] si ignorasset illa se habere alium uirum cum quo bona fide et publice contraxisset ad illa filii sic suscepti iudicarentur legittimi [illegible] et [illegible] et ad ea post mortem mariti remanere posset [illegible] de eo qui duxit in [illegible] c. i. et c. [illegible] [illegible] Questio natiuitatis apposita petenti hereditatem coram iudice seculari est ad ecclesiasticum iudicem remittenda.

X [illegible] saluo [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Idem Exon. episcopo et abbati Herfordiensi.

Perlator presentium R. [illegible] ad [illegible] idem R. [illegible] coram seculari iudice super hereditate aui eiusdem R. patris dicti [illegible] traxisset in causam ille sibi presumpsit obiicere quod pater eius non fuisset de thoro legittimo

Tempore Alani [illegible] post mortem Alani [illegible] R. [illegible] ad [illegible] legittimum non posset [illegible] [illegible] [illegible] publice [illegible] tamquam [illegible] [illegible] Alani [illegible] pater Agathe [illegible] quod illa habebat alium uirum [illegible] Alanum [illegible] non posset [illegible] et post mortem Alani uiri sui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et eo qui duxit in matrimonium [illegible] [illegible] ignorasset illam habere alium uirum cum quo bona fide et publice contraxisset et

Margin notes: auch[ana] / auch[ana] pred. / premortua [illegible] / maiora [illegible] filia / [illegible] / [illegible] / [illegible] Rudolph / filius [illegible] / Naturalis / canon / [illegible]

Qui sunt filii legitimi

Matrimonio natus
et ideo de hereditate
cum fratre nihil posset in
successorio vendicare ea-
dem ad super questione nati-
vitatis coram Remen.
si epo tractatum fuisset
ad nostram exitur audien-
tiam appellatum. Et ideo man-
damus quatinus tam super que-
stione nativitatis eiusdem
patris quod infra duos men-
ses sub app obstaculo ter-
minetis. Si vero infra duos
menses prefixus .h. non
poterit probare legittime
quod dicat exitur secula-
ri domino sub titulus iudi-
tio de hereditate causa ...
titur intimetis ut per que-
stione nativitatis non di-
mittat quoniam causam su-
per hereditate audiat et
decidat etc.

[illegible]

Manserbus [illegible]

[illegible]

Causam nec de camera spurii

li. S. de iudic. c. ii. Naturales legittimari possunt per subsequens matrimonium spurii uero non

Idem Exonien. Episcopo.

Tanta est uis matrimonii ut qui antea sunt geniti post contractum matrimonium legittimi habeantur. Si autem uir uiuente uxore sua aliam cognouerit et ex ea prolem susceperit, licet postmodum uxoris mortem eandem duxerit, nichilominus spurius erat filius et ab hereditate repellendus, presertim si in mortem uxoris alteruter eorum aliquid fuit machinatus etc.

Legittimi. Ecce quanta est uis matrimonii ut ille gittimos faciat legittimos ut insti. de nupt. § ult. et in aut. quibus modis nat. effi. sui § si quis igitur dotalia coll. vi. et C. de natu. li. cum quis. et insti. de here. qualitate et differentia § sui. vero non. 2. S. c. c. Sed numquid dicatis tales legittimos quo ad ordines et honores. videtur quod non quia non sunt nati de matrimonio. S. de elect. cum in cunctis et ar. xxx. q. v. qualis. Credo quod legittimi sunt quo ad omnia quia matrimonium omnia precedentia purgat et sic proxima sue precedens causa

Impedimento sublata est. Si. C. quis. imperatori lege. n. ff. de condit. ob turpem causam. Si obtinere per alium causam ad hoc. S. c. cum ex scitis ignorantiis ar. S. c. ad nostram. 2. e. ex tenore et. S. de eo qui duxit in ma. c. primo. Contrarium videtur scilicet quod talis non sit legittimus quia hic non distinguitur. licet post mortem. ar. quod licet reus deponeret ad eum casum a quo incepit fortiter non tamen ualet ar. contra. S. de eo uel quis placet ubi dicitur Item ar. quod absolutio non tenuit contractum temporis non conualescat xxvi. q. in § potest et quod si priuatus ar. quod hic in pri. repellendus Nota quod quidam filii legittimi dicuntur tamen ut adoptiui siue arrogati de quibus legitur S. de cogna. le. c. uno alii dicuntur legittimi et naturales ut nati ex legittimo matrimonio uero uel putatiuo siue ab initio siue post contractu illi succedunt parentibus suis. S. c. cum inter et. i. e. ex tenore et. S. c. t. i. et. C. de legit. her. per totum. alii dicuntur naturales et non legittimi ut nati ex concubinis in domo isti succedunt in duabus unciis absente ut C. de natu. li. autem licet pater. alii dicuntur spurii ut nati ex adulterio uel ex coitu dampnato. ff. de sta. ho. uel et isti in nullo succedunt licet instituti possunt a patre ut in predicta aut. licet et xxxv. q. in dicit aliquis. nec alii debent. § de incestis nup. aut ex complexu ar. ex. S. de eo qui duxit in ma. quam pollu. ubi solutum. S. De causa cum inter laicos non cognoscat ecclesia sed an aliquis de legittimo matrimonio sit natus.

Idem London. et Wigorn. episcopis.

Causam que inter R. et F. super

Autentica in se fino gene fuit addictum in codice ...

Sed autenticum est liber ... [illegible]

[marginal notes, largely illegible: "causa doctrine ... exempli", "Impedimentum", "per ... actor", "reus", "...", "autentica", "de legitimis heredibus", "de naturalibus liberis", "de cognatione", "de legatis", "quod absolutio non valuit contractus ... non convalescit", "arrogati ... adoptiui"]

Rex Fredericus

[Q]uia mater dicti R. dicitur non fuisse de legitimo matrimonio nata cognitioni discretionis vestre commissimus terminandam. Verum cum idem R. possessionem omnium quorum possessor extitit cum avus suus profecturus Ierosolimam iter arripuit ante principalis cause ingressum fecerit restitui. Si eadem possessione fuisset per violentiam spoliatus nos attendentes quod ad regem pertinet non de talibus adeptis possessionibus iudicare ne videamur iuri regis Anglorum detrahere qui iudicium ad se asserit pertinere fraternitati vestre mandamus quatinus regi possessionum iudicium relinquentes de causa principali videlicet utrum mater predicti R. de legittimo matrimonio sit nata plenius cognoscatis et causam huius timentis licet incongruum videat[ur] cum gemitus prefati ...

R. impetit quod ea inventa non fuit ut dicitur in petitum etc. Causam que. Nota ordinem huius facti. Rudolphus de quo habes s. c. tam quam et f. iste de quo hic habes fuit Fred. r. iste suscepit Agatam de ancilla nullo prius alam Agatha ista de legitimo matrimonio suscepit istum R. de quo habes iste et sic Rudolphus fuit avus istius R. Rodolphus iste avus f. iuit ultra mare et dimisit istum R. et Agatam matrem ipsius R. filiam ipsius in possessione omnium bonorum ipsius. Audito quod iste mortuus esset ultra mare iste f. statim spoliavit istum R. possessione omnium bonorum Rodolphi avi sui in quorum possessione remansit quamvis vivit ultra mare. Quid dicebat Agatham neptem suam matrem illius R. non fuisse neptem natam de legittimo matrimonio ut s. e. c. cum et sic nec ipsa nec R. eius filius debebat succedere Rodulpho. Sic ipius f. [illegible] iste R. sic spoliatus ab f. ad avunculo suo impetiit litteras super restitutione sua ad istos episcopos Lundon. Wygor. et [illegible] hac forma ut debent cognoscere super eo quod mater ipsius R. dicebatur de non legittimo matrimonio nata ita tamen ut ante ingressum principalis cause debeat ei restitutionem statuere hereditatem avi sui. Sed quia Rex turbatus et motus fuit quod ipse iudicium possessionum commisit alius rescripsit iudicium istud de restitutione quod pertinet ad Regem et mandat ut procedant super [illegible] nativitate ipsius Agathe prout patet in littera. Postea vero quia isti episcopi forsitan non procedebant iste impetravit eandem cum comiti episcopus [illegible] et eidem Lundon. et quia f. habebat episcopum Lundon. suspectum ...

[illegible] vel contra illud testificari

Relatum

...erat illum removeri et loco [illegible] ... [illegible]

Propter bona et filios ... [illegible] ... post mortem ... [illegible] ... nata fuerit de legitimo matrimonio ... [illegible]

~~... vel contra illud testificari~~

Idem Episcopo et archidiacono.

Relatum, cum nobis est ad audientiam nostram, quod cum G. ad partes Constantinopolis transisset et ibi moram per decennium faciens et amplius et uxorem suam non reduxit, ipsa apud Bononiam Vincentium Episcopum adversus eum querelam posuit, et quia cum non posset diutius expectare, nisi longius allegaverit, episcopus vero sicut vir prudens et discretus parentibus viri mandavit ut pro eo mitterent et ipsum ad ipsa revocaret. Cum elapso longi temporis spatio

[illegible]

I

Vir re[lictam] ignorarct
Vir remaneret ad propria Episcopus in conspectu ecclesie auditis rationibus mulieris inter eos sententiam promulgauit et mulieri ut alium duceret facultatem indulsit. Pro eo quod cum dubitaremus si constiterit quod Episcopus inter eos sententiam diuortii tulerit filios quos sustulit de alio ad cuius copulam auctoritate Episcopi predicti migrauit legitimos iudicetis eos ac occasione ab hereditate non patientes excludi. etc. parentibus et amicos sunt admitte debent ff qui-bus quo t ma innit re. i. ergo et editum publice ppom. S. de dolo et contu. tamquam et c ultimo Sed in casu isto taliter non est procedendum nisi se percontumaciam absentasset. S. ut lite non conte. cum frequenter. & porro 2 C. septi. promulgauit. plato impedimento petuo. Sed nunc Episcopus iste bene processit licet non contestata. ar. qd sic. c. v. t premo. c. i. hoc enim fecit uidetur ex necessitate ne ius mulieris periret. Sz. S. ut lite non conte. cum. & porro. et. & septi. cu hodie standum. Sed utrum Episcopus bene uel male processerit non queratur. Sed tamen utrum filij nati de alio viro, cui de auctoritate Episcopi traxit legittimi essent et uidetur quod sic. et non aliud ar. ff si quid in fraude pa. li. S. si quid in fraudem. et quia de illo que

Ordinum non fuit responsum non competit sibi. S. debet innotuit ad fi. et pro eo filij isti legittimi erunt quia auctoritate ecclesie et publice contraxit. S. o. c. y. b. de Resente Sumatur est supra. Capere Ct. filij genti ex illicito matrimonio post approbato legittimi sunt apbando Hostiensis

Idem Belnacen Episcopo

Quod nobis et s.
Si qui autem declandestino de matrimonio post modum ab ecclesia comprobato generati fuerint eos legittimos iudices filios et heredes. Quod nobis, declandestino quomodo dicatur matrimonium clandestinum dicatur. S. de clam. ma. ad insinuan. legittimos. post approbatum matrimonium ab ecclesia. seruata solemnitate que debetur. S. de clande. ma. ad insinuatio. quia legittimi erunt ex post facto. nam separetur uel sententia de consensu si ante approbationem generati sunt de clandestino matrimonio ab ecclesia non approbato uel non seruata forma predicta contraxerunt. quia filij non computantur si ex matrimonio aliquid postea probetur ut in predicta constitutione cum inhibitio. tales enim quo filij sunt declandestino matrimonio ante approbationem nati. post approbationem legittimi erunt XXX. q. ij. dicat aliquis et S. c. tanta, ar. q. si postea ex matrimonio aliud non probetur de quibus ex intelligit S. declande. ma. c. y. cum persone hoc est de. S. si scientes inter se ipsum impedimentum matrimonium contraxerint illegittima est proles. uel si scientes inter se perpetuum impedimentum seriet coniuxerit matrimonium illegitimum est

Marginalia: In conspectu ecclesie auditis rationibus ... dicit ... presumpcio; similiter; quibus maioris ... in mete ... tamen; paulus de ligna ...; Extra c. licet; patroni

... aliud ab ... Ab ... est quadruplex scilicet ... impedimentum ... frigiditatis ... post ... de ... formacione ... quod ... plenam dilatacionem

Referente nobis ad s. n. t. t. W. quod publice honestatis iusticia presente inter eos contrahi non potuit et contractum debuit separari, at post hoc tum filii nec per ecclesie permissionem nec per paternam ignorantiam excusentur ad successionem paternorum bonorum non videntur aliquatenus admittendi etc.

Referente: pone casum per illam de spon. impu. duo pueri. sic quidam contraxit sponsalia de futuro cum quadam tandem illa mutata voluntate contraxit per verba de presenti matrimonium cum alio et sic soluta sunt sponsalia priora. ille vero qui sponsalia cum ea contraxerat matrimonium cum quadam consanguinea illius [illegible] contraxit [illegible] ex illo matrimonio nati sunt filii. queritur an essent legittimi et respondetur quod non quia publice honestatis iusticia impediente non potuit esse matrimonium inter eos nec ignorantia eos excusat quia parentes scienter contraxerunt nec sunt dispensati ecclesie. Separari. sic patet quod impedimentum istud [illegible] est ex quo impedit et dirimit matrimonium iam contractum sic de despon. ad audientiam et c. [illegible] permissionem. i. etiam non approbante ecclesia matrimonium vel permissionem [illegible] quia [illegible] dispensavit per dispensacionem ecclesie [illegible]

Matrimonium tamen filiorum [illegible] de consang. quia [illegible] et c. per venerabilem [illegible] ignorantia paterna [illegible] ignorancia [illegible] excusat filios sive legittimat eos [illegible] Item [illegible] matrimonium [illegible] legittimacio [illegible] per venerabilem [illegible] paterna ignorancia [illegible] excusat filios [illegible] solemnitate [illegible] de clandestina despon. [illegible] prolem illegitimam non sufficit [illegible] impedimentum [illegible] ecclesie [illegible] ad docendum prolem illegitimam [illegible] impedimentum [illegible] in facie ecclesie contractum

Item. Pervenit sane ad nos ex insinuatione tua quod cum inter G. patrem suum et A. matrem illius matrimonium fuisset legitime celebratum et quamdiu vixerunt quiete permanserint post illorum decessum quidam asserentes eam de non legitimo matrimonio fuisse susceptam a paterna hereditate tamquam illegitimam amovere conantur. M. itaque quatenus si est ita dictam mulierem legitimam nuncietis etc.

[illegible]

latenter affidata i. desponsata

Innocentius. Tertius.

Per tuas litteras nobis intimasti quod R. exhibere quam secundum opinionem omnium maioris partis tunc concubinam habebat prole suscepta quandam, post aliam ea defuncta duxit uxorem et ea de qua prolem susceperat virum sibi aliud copulavit processu vero temporis idem R. in presentia multorum firmavit proprio iuramento quod eam quam habere visus fuerat concubinam prius affidaverat in uxorem quam ex ea filium genuisset et postea dum ageretur in extremis eundem quem ex ea susceperat in testamento heredem instituens legitimum filium appellavit. Cum at tunc fuisset inquisitioni commissum an filius sic susceptus legitimus esset heres ipsius R. et ad eius patrimonium admittendus. tu propter id quod ex quadam decretali bone memorie Alexandri pape predecessoris nostri standum esse super

Quod ita est. ar. contra supra eodem tam qui. [illegible] ibi mandat inquiri de matrimonio post mortem coniugum hic autem mulier dicebat ... quod sedere lapsum erat quinquennium a morte coniugum ibi non. ar. ff. de ... [illegible] ... et bona fide filii legittimi sunt ut hic ... et hoc mulier probare debet ... [illegible]

Nota quod sponsa coram testibus de prole et sponsa de futuro naturaliter cognita legittime est censenda

Bone memorie alexandri pape predecessoris nostri

... quod volunt affirmaverit ... affidaverat i. fidem de contrahendo matrimonio ei dederat

Vnum sit paranima ordo unum eukaristia penitentia confirmat baptizat et ungit tangit sacramentum [illegible]

matrimonium baptismus confirmans penitentia ordinat et ungit [illegible] et in altari [illegible]

Nos verbo viri et mulieris credentes receptis testibus a filio eiusdem R. productis quibus legittime comprobauit predictum R. matrem suam in capella sancti Sergii affidasse cum ipsius R. heredem esse legittimum iudicasti. Nos igitur attendentes quod plus est quod in veritate agitur quam quod simulate excipitur licet dictus R. eo ea dimissa quam ut concubinam habuerat ad aliena vota transiuit videatur post factum matrimonium quod inter eos celebratum fuerat denegasse quia cum desponsatio per testes legittimos comprobata eos matrimonialiter fuisse coniunctos ostendit siue desponsatio ipsa fuit de presenti ut per consensum legittimum per verba de presenti expressum copula matrimonii inter eos celebrata fuit siue per verba de futuro carnali copula subsecuta ut tam de iure canonico quam ciuili dicti processus nostri que in casu dissimili locum inductis probationibus intentos te processisse legittime sententiam tuam auctoritate apostolica confirmantes.

[illegible] affidauerat [illegible] quod eam duceret in uxorem [illegible] filium applauit [illegible] filium naturalem [illegible] filium et heredem instituit [illegible] cum legittimasse [illegible] Item si quis [illegible] non habet [illegible] Item si pater [illegible] filium naturalem [illegible] legittimus [illegible] Item si [illegible] filium naturalem in publico instrumento [illegible] legittimus est [illegible] Item [illegible] copula [illegible]

Nota [illegible] filiorum [illegible] naturales [illegible] legittimi [illegible] spurii [illegible] filius naturalis [illegible] in domo [illegible]

Cum inhibitio &c. De hoc dictu(m) fuit s(upra) e(odem) c(apitulo) tu(m) suffi(ci)e(n)te. Commissum. i(d est) audiri seclari ca(usa) filiationis fuit sine remissa ar(g.) s(upra) e(odem) c(apitulo) lator uel forte app(ellatio) fuit ei causa co(m)missa. Exquadam dicere. s(upra) e(odem) c(apitulo) tu(m) suffi(ci)e(n)te. Comprobauit, sic uidetur q(uod) aliquis posset probare se filium alicuius s(upra) de filiis p(re)sbi(terorum). tenore inuicat ubi de hoc dictum s(upra) e(odem) c(apitulo) tu(m) suffi(ci)e(n)te. Affidasse. an(te)q(ua)m ip(su)m suscepisset ex ea uel si post q(uod) eam suscepit tu(n)c postea per carnalem copulam subsequentem fuit matrimonium presumptum inductum et q(uo)d non admittitur p(ro)bac(i)o in contrarium s(upra) de spon(salibus) is qui. alias si simpliciter probasset q(uod) eam affidasset n(on) deriuando tempus insufficiens fuisset talis p(ro)bac(i)o s(upra) de p(ro)bac(ione) in p(re)sencia et s(upra) de condic(ionibus) appo(sitis) per tuos. agitur. &c. p(ro)b(are) volere quod agitur per totum et in medio ip(s)o facto. sic. ip(s)o facto nega(re) matrimonium. Sic ip(s)o facto renunciat iuri spirituali. sine priuilegio clericali. s(upra) de uita et ho(nestate) cleri(corum) c(apitulo) ultimo. Sic ergo contrario negamus ... q(uod) ult(ra) cauere ... q(uod) in ... et sic presumi(tur) q(uod) ... et ... r(ecognoui)sse ... q(uod) i(d est) ... c(apitulo) i(n) casu dissimili, Nam ibi parentes testificabantur contra illud qui dicebat se eorum filium. hic vero p(ro) ip(s)o filio et ita ...d p(ro)dest filio ... parentis ff. de probacionibus etiam ... ff. de liber(is) agno(scendis) l. i. § iulianus et s(upra) de p(re)s(um)p(tionibus) affirmauit et c(apitulo) ... ue actor le. vna. ff. si ... et ff. de p(ro)bac(ionibus) l. ... et ff. de ... l. i. § si quis ... l. ... Filii nati ex adulterio illegittimi s(un)t nec ad hereditatem paternam admittendi sunt nec ad ordines sine dispensatione ... ff. ... legittimare ... ad actus ... ubi ... iurisdictionem ... ad ... requisita ... filii nati ut ... ad ... ff.

...nibus prestita

Eidem Nobili viro W. mo(n)tis pessulani.

Per venerabilem f(ratrem) n(ostrum) archiepiscopum arelaten(sem) ~~archiepiscopum~~ tua humilitas nobis supplicauit ut filios tuos legittimationis dignaremur titulo ~~declarare~~ decorare quibus successerent natalium obiectio non noceret. Quod aut(em) super hoc ap(ostolica) se(des) plenam ~~habeat~~ potestatem ex illo uic(etur) q(uod) diuersis causis inspectis cum quibusdam minus legittime genitis non naturalibus sed adulterinis dispensauit. Et ad actus spirituales illos legittimans, ut possint in episcopos promoueri. Ex quo ~~uerisimilius~~ uerisimilius creditur et probabilius reputatur. ut eos ad actus legittimare valeat seculares. presertim si preter ro(manum) pon(tificem) inter homines superiorem aliquem non recognoscant qui legittimandi habeat potestatem ~~ex illo in q(uod) diuersis~~ causis. quia ad maior(em) in spiritualibus ta(m)

Mendacium est se ... ... Et ... ne ...
... ... negamus
In ... in ... non est ... est ...
In ... est ...

Providentia sedis apostolice auctoritas et ydoneitas requiratur quod in maiori conceditur licitum esse videtur et in minori per simile quod id videtur posse probari eo ex ipso quod aliquis ad apicem spiritualis dignitatis attollitur per omnem apostolica potestate propterea etiam si simplex episcopus sacerdotem servum altius in presbiterum altius ordinaret licet ordinator satis facere domino teneretur ordinatus tamen virginem cuiuslibet servitutis videtur si quid monstruosum ut qui solius adspere ales fiet actiones circa se tractes actus illegitimus remaneret unde tamen in spiritualibus dispensatur consequenter intelligatur in temporalibus dispensatum post aut in patrimonio beati petri liber est apostolice sedes efficere in quo et summi pontificis auctoritatem exercet et summi principis exequitur potestatem. Videbatur autem quod maiorem auctoritatem potere

Ostiliandi quum tum rex francorum quam francorum reginam dimiserit et aliam per modum superinducta puerum susceperit et puellam et tu similiter exclusa legittima superinduxeris aliam ex qua filios suscepisti sicut tu filius regis eiusdem sic tu tuus credebatur de legitimitate sedis apostolice dispensandum. Cum si veritas diligenter inspiciatur non res similes sed valde dissimilis invenitur namque rex ipse a regina pertinens non episcopum apud se legatum fuit per suas separatus tu vero uxorem a te temerita te propria separasti ipse quoque prius tamen adeo prohibita e denon [illegible] tu alias pervenisset aliamque superduxit ex qua proles gemina noscitur suscepisse sed tu incontemptu ecclesie aliam superinducere attentasti

Ut quem legittimavit ad spiritualia fecit [illegible] papa [illegible] papa non legittimat in temporalibus alicui [illegible] vel alius papa [illegible] legittimare [illegible] laica [illegible] quod in bonis patrimonii pertendant

Preterea rex ipse con
trimonium impedimen
tum affinitatis obiecit et
coram prefato archiepiscopo
testes induxit cuius sententia
quia cessata cassata fuit
solummodo propter iudiciarium or
dinem non servatum nos
post restitutionem regine alios
cognitores duximus deputandos
tu vero tu vero uxori tue
mulier quod divorcium induxerit
obiecisti cum et si fides thori
sit unum de tribus bonis
coniugii non tamen ipsius vio
latio coniugale vinculum
violasset de filiis quoque eius
dem regis utrum legittimi
vel illegittimi fuerint quod dici
pendet quod affinitatis obiecte
potest non immerito dubita
ri Nam si affinitas fuit
comprobata predictam regi
nam non esse regis con
iugem apparebit et per quod
alia mihi sibi legittime co
pulata et filios legittimos
peperisse. insuper cum rex

superiorem in tempo
ralibus minime recognoscat
sine iuris alterius lesione in eo
se iurisdictioni nostre subi
cere potuit in quo videretur
aliquibus quod per se ipsum non
tanquam pater cum filiis sed
tanquam princeps cum subditis
potuit dispensare. tu autem
nostris aliis subiacere ra
tionibus hiis inducti re
gi gratiam fecimus requisiti
causam tam ex veteri quam
ex novo testamento trahentes
quod non solum in ecclesie patri
monio super quo plenam
in temporalibus gerimus potestatem
verum etiam in aliis regioni
bus. certis causis inspectis
temporalem iurisdictionem casua
liter exercemus non quod alieno
iuri preiudicare velimus
Sed quia sicut in deuteronomio
continetur si difficile et am
biguum apud te iudicium esse
prospexeris inter sanguinem
et sanguinem. causam et causam
lepram et lepram et iudici
um inter portas et videris.

Sacerdotes. Veniens ad sacerdotes levitici generis et ad iudicem qui fuerit illo tempore quaeres ab eis qui iudicabunt tibi iudicii veritatem et facies quecumque dixerint qui presunt loco quem elegit dominus et sequeris eorum sententiam. Qui autem superbierit nolens obedire sacerdotis imperio qui eo tempore ministrat domino deo tuo et decreto iudicis morietur. Sane cum deuteronomium lex secunda interpretetur ex vi vocabuli comprobatur ut quod ibi decernitur in novo testamento debeat observari. Locus enim quem elegit dominus ~~cogno~~ sedes apostolica esse cognoscitur. Nam cum Petrus urbem fugiens exivisset volens dominus eum ad locum quem elegerat revocare interrogatus ab eo: Domine quo vadis? respondit: Venio Romam iterum crucifigi. Quod intelligens pro se dictum ad locum ipsum protinus est reversus. Sunt autem sacerdotes levitici generis fratres nostri qui nobis iure levitico in executione sacerdotalis officii

coadiutores existunt. Ipse vero super eos sacerdos sive iudex existit cui dominus inquit in Petro: Quodcumque ligaveris super terram erit ligatum et in celis. Eius vicarius qui est sacerdos in eternum secundum ordinem Melchisedech constitutus a deo iudex vivorum et mortuorum. Tria quippe distinguit iudicia: primum inter sanguinem et sanguinem per quod criminale intelligitur et civile, ultimum inter lepram et lepram per quod ecclesiasticum et criminale notatur, medium inter causam et causam quod ad utrumque refertur tam ecclesiasticum quam civile. In quibus cum aliquid fuerit difficile vel ambiguum ad iudicium est sedis apostolice recurrendum cuius sententiam qui superbiens contempserit observare mori precipitur id est per excommunicationis sententiam velut mortuus a communione fidelium separari. Paulus etiam ut plenitudinem potestatis exponeret ad Corinthios scribens ait: Nescitis quoniam

Angelos indignabitis quanto magistros seculares, licet contra tum filios sepe dicti regis de quibus an fuerint legitimi ab initio dubitatur duxerimus dispensandum quia tamen tam lex mosayca quam canonica sobolem susceptam ex adulterio detestatur testante domino quod manzeres et spurii usque in decimam generationem in ecclesiam non intrabunt canone vetante tales ad sacros ordines promoveri secularibus quoque legibus non solum repellentibus eos a successione paterna. Sed negantibus ipsis etiam alimenta petitioni tue non duximus annuendum. etc.

Per venerabilem. Archiepiscopum, unde cum sint sedes episcopales ut xxiiii q. iii. Artaldus et sint suffraganei ...

... tator et s. de iudic. novit nisi in talibus ...

[illegible]

In antiqua co[m]pilatione

ex

Et lex in di. gesta ff. de his qui sunt sui vel alieni iuris ... l. ii. in capite parte. l. in. di. si finis absente r. c. qui antiquo et in aut. qui (?) que dig. li. ap. a. p. ordinati. l. in. di. si finis absente et c. antiquus beati pet. dicta kat (?) ... maxime ... tu dicit ... ut ... quia quo ... sensum ... non ... pt legitimare nisi princeps ei permittat in ... ordinato ... stetus est ... ipse tenet dno satisfacere ut hic dicitur ... sententiam cui standum erat donec ... ... probatur. ... de re iudi. sicut et ... de rerum in p[er]muta[tione] licet ... ff. de insti. ... peult. C. i. lau ... fit. ... facere non ... debuit ... causa esset manifesta ... dedimus pro alibi ... separatio sit pena que non debet inferri nisi per iudicem ... q. ii. C. i ... non servatu. ut ii. q. ... q. ii. C. i ... diffinitiva ... de probat. c. vi. ... et ... de elect. ... et ... ut lite non contestata ... attendens ... ut lite non contestata ... c. i. ... ubi dicitur quod ordo iudiciarius non usquequaque servatur in causis matrimonialibus. Sed hic cassata fuit propter ... sententia ... intelliguntur ... alia pars est absens per contumaciam ... licet ordo iuris non servatur ... immo testes recipiuntur lite non contestata. et ... sententia propter periculum fornicationis ut ... c. ... Sed ubi altera pars non est absens sed presens est utraque pars debet iuris ordo servari. alias sententia non valebit ut hic. et dicit cassata ... et ... iudicium initiata. ut c. attendens. de ... bus ... non ... sit bona in ... ut hic dicit. ... fides ... monii ut hic dicit. ... fides ... sacramentum ... omne ita ... non ... ipsa ... fides quia nullum adulterium ... et dicitur fides thori coniugalis ut ... non ... proles ... ipse de con ... sacramentum quia nullum debet esse divortium ut c. omne ubi alterum istorum non servatur ...

... tangitur lex matrimonii. iste non servavit ... fidem quia cum alia adulterium commisit. Sed rex franc... non propter sententiam. et ... fides non servetur matrimonium tamen durat ut hic dicitur. violasset. i. dissoluisset quia in nullo casu solvitur matrimonium fidelium post carnalem copulam nisi in casibus ... c. gaudemus. dubitari. et sic ex futuro eventu pendet an sint legitimi iudicandi ar. ... de ... fraternitatis ... Sed certe contrarium videtur si ... matrimonium contentum fuit ... lite pen... super primo filii legitimi erunt ... c. prola... tum ... cum inter ... residente ... et ita sine aliqua dispensatione legitimi erunt. comprobata maxime. et quia si non fuit approbata restituatur ... proles legitima erit nata ex ... ... quam ante ... post sententiam latam ut dixi in proxima no. Sed non est verum quia sententia non tenuit propter ordinem non servatum. Et ideo necessaria esset dispensatio si non probaretur affinitas. reciproce stat. ... de iure ... romano imperio ... q. i. in ... dicitur ... de electione. venerabilem. subi... cere potuit. ff. de ... tanquam princeps. no. quod faciat aliquid non tanquam rex ut ... de electione ... sicut ... peult. et cum inter canonicos ... si ... ff. de ... consul ... ff. ... item ... C. i. et ita rex erit hic actor et iudex ... et licet forte hoc rex posset facere. melius tamen facit si abstinet a talibus ff. de offi. ... nec ... ne videatur ... auctorem suo ... facto ut ... de insti. C. ult. ... regi ... quia non ... per ... potuit rex legitimare filium licet posset alienum vel quia licet eum posset legitimare ut ... licet ... ut succederet sibi ... non tamen ut succederet sibi ... vel ... q. i. ... septimus ... in ... q. i. ... immo videtur quod ipso iure legitimi erant cum iam nati fuerunt de matrimonio ... contracto. Sed non est ita ut ...

Marginalia: ... sit ... sit amplius ... audi ... sit ... decet ... i. ... alter ... sine aliqua ... inter ... de ... tempore ... patronatus ... violat ... de ... in ...

Stator. i. ... [illegible]

... [illegible] ... polonie ... per imperatorem ... ut petit ... in ... [illegible]

Rodulphus
Rogerius

Quendam R. maritum suum et sibi et pupillo filio suo restitui postularet pars adversa petitionem eius intendebat excludere pro eo quod maritum R. ipsius viduae de adulterio genitum asserebat. N. I. [?] Nos intelligentes quod pater dicti R. matrem ipsius in facie ecclesiae ignaram quod ipse aliam sibi matrimonialiter copulasset duxerit in uxorem et dum matrimonium ipsius legitima putaretur dictum R. susceperit ex eadem in favorem prolis potius declinamus memoratum R. legitimum reputantes. Gaudemus N. I. tertium Ep. tibi prolem de infidelium coniunctionibus natam qui secundo vel tertio vel ulteriori gradu secundum opinionem illorum matrimoniali contraxerunt affectu post fidem receptam utilitate publica suadente legitimam volumus reputari.

Restitui postularet. tamquam tutrix [illegible] ... et dicit [illegible] olim fuit [illegible] vel tutelam filiorum suorum [illegible] oportebat eam iurare quod non transiret ad secunda vota [illegible] quia [illegible] sed [illegible] ... ut [illegible] matres tu [illegible] ... [illegible] predicta dicit [illegible]

Gaudemus. Si iudei vel pagani [illegible] in gradu prohibito [illegible] canonica [illegible] post baptismum legitima est proles eorum [illegible] ut matris [illegible]

Supra dictum est in notula magistri patrimonio illos tamen de patrimonio suo legitimare potest ut dictum est supra certis causis scilicet ad requisitum et hoc probatur [illegible] de utroque [illegible] iudicatum est inter iudices [illegible] ut infra [illegible] et licet expressis causis non ideo est ordinarius quo ad temporalia supra de officio ordinarii pastoralis l. R. Sed casualiter ut dicit extra de foro compe. licet et c. ex parte no. tenore et c. ex parte et ita est hic ar. de iurisdictione distincta supra [illegible] ... de hoc [illegible] ... inter [illegible] ... dotis [illegible] inter iudices sive sapientes veniens ad sacerdotes [illegible] ... iudicibus secularibus recurritur ad ecclesiasticum supra de foro competenti licet ex xxiii q. v. ad ministratores fame [illegible] ... exponere auctem de utroque [illegible] vocabuli [illegible] ... antiquam reversus ipse petrus et sibi [illegible] modum [illegible] ... ii q. vii beati petrus et paulus inter [illegible] ... est expositus eius quod premisit [illegible] de utroque et civile hoc est seculare iudicium et criminale l. ecclesiasticum secundum canones [illegible] xi q. iii sic [illegible] xxxiii q. iii [illegible] Canonica lvi di. c. i. et supra de filiis [illegible] et xv q. viii [illegible] detestatur nisi cum eis fuerit dispensatum matrici de hoc dictum est supra [illegible] persone calumnia [illegible] ... patris et c. [illegible] ... contra supra de eo qui duxit in matrimonium quam [illegible]

Si coniugatus [illegible] ... cum secunda ignorante legitima est eorum proles.

Idem [illegible] et R. Canonicis

Ex tenore [illegible] litterarum vestrarum nobis innotuit quod cum G. vidua hereditatem [illegible]

legitimare | i. abilitare | de filiis | presbyterorum | [illegible] | pater | [illegible]

Nemo mittens manum [illegible] ... [illegible] ... vellei[ani]

[illegible]

Rubrica Qui matrimonium accusare possunt

Allerius Tectus parisien. Relatum est. // Ex po[rrecta]

B. q cum pater cuius-
dam puelle eam tandem cui-
dam parisien nuptui tradidisset.
maritus post aliquod annos
quibus cum uxore permansit.
propter homicidium quod commisit
de Civitate timore mortis exi-
uit nunc autem dicitur posse pro-
bari q pater puelle cum defa-
cto fonte levavit. Sed litterat-
tus gradus nondum potuit inve-
niri licet quemmodum sit tra-
ctatum [illegible] Con. t. t.
Rx q si manifestum est qd

[illegible]

...statur aut legittimi te-
stes et accusatores appareant
postquam inventus fuerit cum omni
diligentia requisitus et si ne-
quiverit inveniri testes recipere
potes et fine canonico iudicium
terminare. Et. ¶ Gaudemus

Conventionibus [illegible]

[illegible]

Quia legittimi et c. quia ma[...] manifestum est probatur ...

Presbiteri tam in ... [illegible]

Ex admonitione

Deant per solam cartule conscriptionem admitti ad hec ... q in talibus nisi constitutio ad presuptionem nullius momenti est conscriptio quo ad sententiam conferandam nisi alia legittima suffragentur.

[illegible]

Clemens tercius.

Nobis est quesitum utrum aliqui super accusatione matrimonii nichil ... de ... de promementes de

Clemens iii. ... Episcopo

Petur nobis et ... parentes fres et cognati utriusque sexus in testificatione suorum ad matrimonium coniungendum vel dirimendum

[illegible]

Admittantur tam antiqua consuetudine quam legibus approbatur, loco eorum maiores natu, parentes, et si defuerint parentes et proximi, extranei maiores admittantur, quam unusquisque genealogiam tum testibus et cartis et ex recitatione maiorum scire laborat. Qui enim melius recipi debent quam illi qui melius sciunt et quorum est interesse, ita ut si non interfuerint et consensum non adhibuerint secundum leges illicitum fiat matrimonium. Quod vero legitur pater non recipiatur in causa filii, nec filius in causa patris, in criminalibus causis et contractibus verum est; in matrimonio vero coniungendo et disiungendo ex ipsius coniugii prerogativa, et quia favorabilis est res, congrue admittuntur. etc.

Antiqua consue. nota quod antiqua consuetudo pro lege est servanda xi di. in hiis et xii di. ducatur et xx. questio iii. consuetus et mos fidelissime vetustatis servandus est. C. de testa. et hec consuetudo servanda quo ad parentes tam in matrimonio coniungendo fallit cum alter superior est nobilitate, potentia vel divitiis parentes mstidos [illegible]

Genealogia. Expone i. testamentarie ad cumulationem facit.

Non admittuntur pro matrimonio coniungendo. S. de testibus super eo quia suspectum est tunc testimonium illorum. Licet dicte non videtur loqui in eo casu ut dicitur. de legibus. i. canonibus. sic xxxi. di. in rena et loquitur de illis ca. nonibus xxx v. q. vi. c. i. et ii. et sic tam de consuetudine approbata quam secundum canones admittuntur. sicut intellige de legibus civilibus, dicas quod ad probandum matrimonium contrahi possit non obstante consuetudine vel ad dicendum matrimonium propter consanguinitatem est ar. quod parentes et consanguinei sint admittendi quia melius sciunt suam proximitatem quam extranei. C. de mini. et sti. vi. de tutela et C. de libe. et si filium et ff. de placen. etiam et quod alii prefecitur. C. ar. ff. de adulter. ybi si maritus genealogiam hec enim que huiusmodi persone admittantur et alii preferuntur xxv. q. vi. c. i. et ii. sciunt consanguinitatem. s. et per hoc videtur quod non loquatur de testimonio ferendo pro ipso contractu quia extraneus interesset equaliter tot sicut pater et mater ar. consensissent et ad invicem sed littera sequens bene innuit de ipso contractu illicitum est si non fuerint in presentia xxx v. q. v. aliter ff. de ritu nupc. he. iij. non recipiatur. iii. q. iii. si item testis ydoneus et ff. de testi. l. testes ydoneus. Coniungendo. ex hoc videtur ad probandum matrimonium esse contractum admittuntur parentes et ad hoc induca. ar. supra sic sup. de testibus super eo. Sed non loquitur in eo casu sed quod dicat in iungendo intellige si diceretur quod essent consanguinei qui contrahere volunt vel fama esset de hoc pater et mater et consanguinei admittuntur ad probandum consanguinitatem. S. despon. quod i. ibi intellige loqui licet l. dicte quando propter consanguinitatem in dicatur quod non possint iungi et quando propter consanguinitatem debent separari et hoc etiam facit talli. gl. ex rubrica consuevit in iudicii quod pro[illegible] sponsione

Insuper adiecisti. Quidam quod aliquis cum quadam impubili puella contraxit que tandem etatis metas attingens ab illo cognita plures contra matrimonium proclamauit asserens se semper ab animo dissensisse quod per testes probat fama et conuersatione proborum. In hoc itaque casu sentimus quod a aduersus matrimonium audiri non debet que ante cognitionem sui legittimum annum attingens cum potuit minime reclamauit sicut enim ante consensum legitimum qui in xii anno spectatur potuit dissentire. Sic postquam legitimo tempore accedente semel etiam copule carnali consensit ex rati habitione sibi super hoc silentium non ambigitur indixisse etc.

Innocentius Tertius Archiepiscopo Ebor. proposito et pori S. cy. de alni. Significante S. de camilla uiro est declaratum quod cum vir legittime duxisset in uxorem S. mater ipsius uisa est matrimonium accusare ut ab eo pecuniam extorqueret et licet intellectui suo praua non possit [illegible] respondere nichilominus uult

Mutta illud ... causa tituli

Habere pecuniam ut ab accusatione desistat. cum igitur non sit malicijs hominum indulgendum. ac quatinus si est ita. partem ab accusatione matrimonij repellentes. eidem super hoc silentium imponatis. etc.

Cum in tua diocesi et cetera. Si vero post contractum matrimonium aliquis appareat accusator non tamen dicerit in publico quando banna consuetudinem in ecclesiis edebantur. utrum vox sue debeat accusationis admitti. merito queri potest. Super quo duximus distinguendum quod si tempore denunciationis presens is qui iam con...

...victos impetat contra dictum contrahebat. uel alias denunciatio non potuit ad eius notitiam peruenire ut puta si nimie infirmitatis feruore laborans sane mentis patiebatur exilium uel in manibus tam teneris constitutus quod ad comprehensionem talium eius etas sufficere non ualebat seu alia causa legitima fuit impeditus. eius accusatio debet audiri alioquin cum rationabiliter presumatur quod denunciationem publice factam idem existens in eadem diocesi minime ignorauit tamquam suspectus est procul dubio repellendus nisi prestito fuerit iuramento quod postea didicit ea que obicit et ad hoc contra malicia non procedat. quia tunc si didicisset ab illis qui denunciationis tempore siluerunt claudi non debet eidem aditus accusandi. quam et si ab impetitione huius culpa de silentio tali contracta illos excluderet iste tamen a monere requisitorum culpabilis non existat. etc.

Qui legittimi et c. quia ma-
nifestum est probatur xxx q. iii
coram qui nisi litium sine quod edit
c. cum in mat testes ergo alia parte
absente et non per contumaciam testes
recipiuntur lite non contestata et sententia fer-
tur ut hic dicit Nam ordo iuris in
casu isto non est usquequaque servandus
ut lite non contestata c. i. Sed contra
ut lite non contestata quia c. ii cum iste non fuit
absens per contumaciam ut ibi posset
dici quod cum iste per culpam suam ab-
sens fuit nec possit invenire culpa et
loco contumacie habetur ut c. cum ex-
tendatur nec debeat inibi ob esse que
in culpa non fuit et in quem est aliud
alterius odio pregravari. c. de iuris offi de-
si quis suo ad se nec per hoc iuris mili-
tis debet perire maxime cum habeat
legittimos testes et accusatores et tanto
tempore fuit expectatus et cum diligentia
requisitus unde procedi potuit et cum
et illa dicta quem non condiat sibi
bene notabis illam quia ibi dicitur quod
sine culpa sit absens et non malicia
sua voluntate hic ergo culpa et mali-
cia parentibus est absens Sed presumptio de co-
tra i hoc videtur et volicam quod contumace
parte tanto tempore tacuit Sed presumptio elidatur
tollitur si testes et accusatores legitimi et publice
sunt prout dicitur s. c. ad in tua qui-
dam dicunt quod hic de corrigitur pro illud
quem et ei standum est contra sile unde
est pro plano Sed ibi non agitur an
sententia teneat vel non sed an filii sint
legitimi. b. xv capitulo

Accusare testari et testimonium in causa
matrimoniali principaliter et non prohibiti
fieri debent principaliter c. in principalis
accusatione potest dicere contradicere
quia accusatione qua ad hoc debet
dicit c. accusatione interest ut causa ...

Clemens Tercius.

Nobis est quesitum
utrum aliquis super
accusatione matrimonii nichil
voce sua de promentes de-

Dicant per solam cartule
conscriptionem admitti ad hec
Regula quod in talibus nisi quid
ad presumptionem nullius momen-
ti est conscriptio quo ad sen-
tentiam conferandam nisi ali-
a legittima suffragentur.

Accusatorum, licet littera ista indicatur
intelligendum de accusatoribus et de teste
potius intelligitur de utroque tamen est
unde de accusatore habes xxxv q. ultima et
de teste per scripta unde est similiter testi-
bus enim et non testimoniis est creden-
dum in q. ix testes. s. de testi. c. cum tu
a nobis et quod debeat intelligi de teste col-
ligi ex illa littera nisi quia sententia adiecta te-
stium profertur non ad dicta accusatoris.

Ad presumptionem, no. quod presumptio non pro-
bat nisi sit violenta xxxii q. v. primo
et est hec regula ff. de testibus. l. iii. c.
item dicimus in q. ix testes et s. de dela-
tis tamen presumptio coadiuvat si adsint
alia suffragia s. de succes. ab inte. cum
dilectus et s. de testibus preterea et s.
de presumptione illud et c. eo et propter presump-
tionem defertur iuramentum quando quod ac-
tor quamque reo. s. de iure iurando. c. ult. quod
vero contra matrimonium non defertur iuramen-
tum s. de eo qui cognovit consan. uxor sue
super eo h. et c.

In causa matrimoniali possunt consanguinitate et
tantum testificari prout consanguinei et
parentes.

Clemens iii. Rothomagensi Episcopo

Videtur nobis et c. quod
parentes fratres et cogna-
ti utriusque sexus in testificatio-
ne suorum ad matrimonium
coniungendum vel dirimendum

Margins (glosses): Et quia quod manifestum est probari; contumacia; decretales; decretales; libellus famosus quod aliquis scribit; libellus; accusationis et iste ad admittendus

duplex est libellus famosus quod aliquis scribit infamando aliquem et repellendus ... coniungendum vel dirimendum ... accusatorius et iste in medio est et hic debet admitti et c. Et talis libellus ...

Admittuntur tam antiqua consuetudine quam legibus approbatur, ad computandum maxime parentes, et si defuerint parentes et proximi, et maiores admittantur, quam unusquisque genealogiam cum testibus et cartis et ex recitatione maiorum scire laborat. Qui enim melius recipi debent quam illi qui melius sciunt et quorum est interesse, ita ut si non interfuerint et consensum non adhibuerint secundum leges, nullum fiat matrimonium. Quod vero legitur pater non recipiatur in causa filii, nec filius in causa patris in criminalibus causis et contractibus verum est, in matrimonio vero coniungendo et disiungendo ex ipsius coniugii prerogativa et quia favorabilis est res congrue admittuntur. etc. Antiqua consue. no. quod antiqua consuetudo pro lege est servanda xi di. in his et xii di. [illegible] in et xx question iiii consuetus et mos fidelissime vetustatis servandus est. [illegible] de testa. et hec consuetudo servanda [illegible] quo ad parentes tantum in matrimonio coniungendo fallit cum alter superior est nobilitate potentia vel divitiis parentes [illegible]

Genealogia — [illegible] ad [illegible]

Non admittuntur pro matrimonio coniungendo. s. de testibus super eo quia suspectum est tunc testimonium illorum, licet decre non videtur loqui in eo casu ut dicitur j. de legibus et canonibus sic xxxv di. [illegible] et loquitur de illis [illegible] xxx q. vi c. i et ii et sic tam de consuetudine approbata quam secundum canones admittuntur, sicut intellige de legibus [illegible] quod ad probandum matrimonium [illegible] possit non obstante consuetudine vel ad [illegible] matrimonium propter consanguinitatem est ar. quod parentes et consanguinei sunt admittendi quia melius sciunt suam proximitatem quam extranei. [illegible] de [illegible] et [illegible] de tutela et [illegible] de libe. [illegible] et ff. de [illegible] etiam et quod alii [illegible] ar. ff. de adulter. [illegible] genologiam licet [illegible] per [illegible] admittantur et alii [illegible] xxxv q. vi c. i et ii. sciunt. consanguinitatem s. et per hoc videtur quod non loquatur de testimonio [illegible] pro [illegible] contractu [illegible] interesset [illegible] sicut pater et mater [illegible] consensissent [illegible] sed littera [illegible] bene innuit de ipso contractu nullum est [illegible] xxxv q. v. [illegible] ff. de [illegible] non recipiatur. iii q. iii [illegible] item testis ydoneus et ff. de testib. testibus ydoneus. Coniungendo. ex hoc videtur ad probandum matrimonium esse contractum admittuntur parentes [illegible] s. de testibus super eo sed non loquitur in eo casu sed [illegible] intellige si [illegible] quod esset consanguinei qui [illegible] vel fama esset de hoc pater et mater et consanguinei admittuntur ad probandum consanguinitatem s. de spon. [illegible] intellige loqui licet [illegible] propter consanguinitatem [illegible] quod non possunt [illegible] propter consanguinitatem debent separari et hoc etiam [illegible] consuevit [illegible] iudici [illegible]

[illegible]

Et mater admittuntur ad probandum ipsum contractum matrimonium quod est verum secundum dispositionem illius decretalis super eo. favorabilis. extra de condic. appo. c. ultimo ubi de hoc et ar. ff de re. iu. in ambiguis et extra de ap. cum te in fi. b. etc. Caput.

Puella desponsata post a sponte cognita contra matrimonium non auditur.

Insuper adiecisti. Item quod aliquis cum quadam innubili puella contraxerit quae tandem etatis metas attingens ab illo sponte cognita plures contra matrimonium proclamavit asseriens se semper ab animo dissensisse quod per testes probavit fama et conversatione pertractos. in hoc itaque casu sentimus quod adversus matrimonium audiri non debet quae ante cognitionem sui legittimum annum attingens cum potuit minime reclamavit sicut enim ante consensum legittimum qui in xii anno spectatur potuit dissentire sic postmodum legittimo tempore accedente sensisse etiam copule carnali consensit.

Ex rati habitione sibi super hoc silentium non ambigitur indixisse. etc.

Insuper adiecisti. probat i. probare intendit unde illud est profecto. scilicet quod esse potest. fama talis non debet esse testes sine omni suspitione et fame. iii. q. ix. testes ad potuit si enim semper invita detenta fuisset et verbo et facto contradixisset audiretur contra arg. post ar. xxxii. q. ii. prima [illegible] et tempore presumitur contra istam sic extra de spon. ad id quod ar. i. q. i. constat. anno pu. in muliere ff de ritu nup. in uxorem pu. xii anno extra de spon. impu. attestacione carnali copule. ex quo enim carnali copule consensit omnis violencia sublata intelligitur et matrimonium tenet extra de spon. impu. de illis extra de eo qui duxit in matrimonium c. ii. et extra de sponsalibus veniens et ita ratihabicio confirmat sine validum facit quod ab initio non valebat. simile extra de regularibus cum virum. b. etc.

Repellitur accusans matrimonium propter questum turpem. Propter questum turpe [illegible] a medio est repellenda. Est ubi pro facto scilicet quod [illegible]

Innocentius Tertius Archiepiscopo [illegible] et priori Sancti [illegible] de alm[illegible]

Super eo quod significante Januen. [illegible] de camilla nobis est declaratum quod cum [illegible] legittime duxisset in uxorem. [illegible] mater ipsius visa est matrimonium accusare ut ab eo pecuniam extorqueret et licet in tali suo prava non possint contra respondere nichilominus vult

Cum in tua illud III testificatur ... propter ... aggredior ...

Bartholomeus ... Exoniensis

Habere pecuniam ut ab ac- cusatione desistat. cum igitur non sit maliciis hominum indul- gendum. mandamus quatinus si est i- ta partem ab accusatione matrimo- nii repellentes eidem super hoc silentium imponatis etc.

Cum in tua dioc. et c. Si vero post contractum matrimonium aliquis ap- pareat accusator non cum publice dicit in publico quando banna ... consuetudinem in ecclesiis ede- bantur utrum vox sua debeat accusationis admitti merito que- ri potest. Super quo duximus distinguendum quod si tempore denun- ciationis premisse is qui iam con-

Idem ... de Zorabelle ... valde ...

inductos impetat extra dioc- esim. vel alias denunciatio non potuit ad eius notitiam perveni- re ut puta si nimie infirmita- tis fervore laborans sive men- tis perturbatus aliud vel ma- gis tam teneris constitutus quod ad comprehensionem talium eius etas sufficere non valebat seu alia causa legitima fuit impedi- tus. eius accusatio debet audi- ri alioquin cum ... pre- sumatur quod denunciatione publi- ce facta idem existens in eadem dioc. minime ignoravit tam- quam suspectus est procul du- bio repellendus nisi ipso iura- mento ... quod postea didicit ea que obicit et ad hoc ex ma- licia non procedat. quia tunc si didicisset ab illis qui denun- ciationis tempore siluerunt audiri non debet eidem aditus accu- sandi cum et si ab impetitione huius culpa de silentio tali contracta illos excluderet iste tamen a moveri nequitie tantum culpabilis non existat. etc.

Consuetudinem. hec consuetudo ... ... vide hodie ... statuit ...

Carina .i. de iniuratione

impedimentum appareat filii non erunt legittimi. ext. de clandest. desp. cum inhibitio. Item si ext. de sponsal. cum in tua, quia est paris illius et licet non contrahatur in integra. non potuit. quia erat in remotis partibus. xviij. q. ij. si quis incognitus. Secundo. xv. q. i. illa et xxij. q. ij. gensaldus et ext. de regulari. Item tenor in annis. Sed quo potest hoc esse quod iste in talibus annis denuntiationem factam non comprehendat et talis iudicatur ad impedimentum comprehendendum. quia in quod impedimentum debuit scire tempore contracti matrimonii. Sed potest esse quod tunc nesciebat nec sufficiebat ad hoc sicut nec ad comprehensionem denuntiationis et dum postea potuit scire impedimentum. ut .i. sequitur tunc tempore denuntiationis eius etas sufficiens non vacabat quia etas illa nesciat. quod videtur ext. de fal. mo. lex .i. ar. ext. de despo. Auctor tunc factum publice. et ideo nullus potest ignorare. xvi di. quod dictis et xxij. q. ij. quam. et sequentibus et ext. de postul. p. c. i. ar. xxxvi. di. propositum repellendus. et ita qui infra tempus constitutum non proponit vel suo pepercit repellitur ab accusatione et testimonio ar. ext. de clandest. matrimonio cum inhibitio a contrahentis et ext. de eo qui cognovit consanguineam. ... vel diffamari et ext. de probatione. licet possit Sed inquirendum admittitur ad denuntiandum ut quod sit cum et iuramento. ut non obstaret ext. de eo qui duxit in matrimonio quam polluit et elogia ar. ext. de cons. spon. c. una. dicas quod non est admittendus cum sit suspectus ut hic dicit. et suspecte persone removentur a denuntiatione sicut sicut ab accusatione .i. de accusatione. Item dilatio sunt filius et ext. de sponsal. cum in tua Nam cum una una aliquid prohibetur ex ... alia cum matrimonio ad idem non debet admitti. ext. de despon. tunc. et suis concordatis ibi positis et ita taciturnitas nocet accusare valenti forte nisi tacuit quia non habuit tunc probationes xxij. q. viij. plerique

Ideo dixi forte quia licet tunc non habuit testes ipsemet potuit impedire matrimonium contrahendum. Unde non prodest quod postea hoc tacuit. ext. de spon. ex parte et ext. de testibus super eo et sola fama impedit. ext. de consang. et affi. c. ij. taciturnitas non presumptione non preiudicat eis ar. ext. de testi. ipso de cognatione et ext. de clandest. matrimonio cum inhibitio et .i. desp. et con inquisitionem in iuramento sit. ext. de testibus pretereo et ext. de cognitione c. pastoralis. Item nota quod hic plus valet iuramentum unius quam presumptio vel quia per illud iuramentum allegatur. alias universis presumptio xxxv. q. iij. quadmodum ext. declarandum. hic dicitur quod aliquis admittitur ad accusandum cum actor repellitur sicut est in teste. ext. de testibus licet et .i. de testibus fraternitatis ar. Sed quia est unius diversitatis. dicit quod aliud est in actore et aliud in teste cum medius sit preiudicium sed actor admittatur cum auditur et repellitur propter suam culpam et culpabilis non existit et per dictum accusatoris nullus sit condempnandus nisi ad sint legitimi testes. Sed ad dictum testium quis condempnatur. et ideo debet esse talis auctoritas ut eorum dicta sufficiant ad ut illi admittantur qui causam habuerunt tacenda. ar. ext. de acqui. poss. Sed in quod statim tempore elapso ... stabit talis taciturnitas videtur quod in contractis nisi .i. tempore accusat xxx. q. ij. nulla ar. ext. de conss. de lic. cum olim ff. de ... quondam et ff. ad ... ar. xx. q. ij. puella usque ad annum utilem vel saltem usque ad ... dies ff. de ... post promissorem et ext. quo et quod ... ab eo. Jo. dixit quod taciturnitas ista quodam temperamento intelligi debet ar. ff. de solut. quod diximus et ff. ex quibus causis maiores. ext. de testibus et ultimo et unde ... ext. de locato. c. ult. ... et penultimo. Ego credo quod quamdiu res integra est. quod potest et debet admitti et quibus tempus manebit.

Marginalia (left): ext. de accusationibus — Habilis — ext. de falsa monita — Carina prima ... — ext. de postulando prelatorum — ext. de cognatione et iuramento — vel diffamatione — ext. de cognatione — ad statuta synodalia — accusatione — violenta — ext. de sponsal.

Marginalia (between columns): ext. de ... — falibus — ...

Cum una vir prohibetur alia una ad idem matrimonium non debet admitti

Si vir non vult tenere uxorem ut uxorem teneat eam ut ...

Si uxor non vult tenere virum ut virum teneat ... et facere

contracto uero matrimonio de priori non uidetur audiendus tamquam suspectus si potius infra tempus procedere et de [illegible] impedimentum [illegible] [illegible]

[illegible]

Rubrum

Ex concilio apud Wormaciam

Si qua mulier in mortem mariti sui cum aliis consiliata est et ipse aliquem illorum se defendendo occiderit potest ipse post mortem uxoris si voluerit aliam ducere. Ipsa autem insidiatrix penitentie absque spe coniugii sit subiecta. [illegible]. Si uoluerit.

[illegible]

Alexius. Tercius.

Quesiuit a nobis [illegible] nos itaque taliter [respondemus] quod mulier pro furto uel alio crimine uiri sui infidelis fi[dem] se religionem corrumpere uelit ab eo separari non debet. Unde si coniugem suam ad infidelitatis maleficium [maleficium] traxerit a uiro poterit separari ita quod ei nubere alii non licebit quia licet separentur tamen coniuges erunt mutuis quoque presentiis sine fornicatione fruuntur.

[illegible]

De divortiis

Porro de comitisse pontium Ambiani ep(iscop)o qui uxorem suam absq(ue) iudicio dimisit eccl(esi)e q(uod) eam cognatam fuisse prioris defuncte asserit prudentia tua cognoscat q(uod) si etiam parentela esset publica et notoria absq(ue) iudicio eccl(esi)e ab ea non potuit separari. Quare ipsum ad eam recipiendam que petit restitutionem ip(s)ius districte compellas quia si recipere non vult seu noluerit eum ex(communicationis) vinculo astringas. Preterea qui cognatam suam duxit uxorem d(icim)us q(uod) non apparentibus accusatoribus et parentela manifesta seu publica existente q(uod) credibile non est nisi esset in primo gradu vel secundo tui officii interest illa matrimonia adhibita gravitate dissolvere que illicite contracta noscuntur.

Notoria ar(gumentum) q(uod) in notoriis ordo iuris servandus est ...

Et in ... q(uia) suspecti ... manifesta ... de accusatoribus ...

Ex litteris tuis accepimus q(uod) quidam uxorem duxit quam pluribus temporibus fuere concordes ...

Juvenerum ... tolletana

Ex quo illa per violentiam sibi illatam metu etiam mediante duxisset [et] c. tandem vir uxorem suam super crimine fornicationis in iure convenit. que nescitur quo ducta spiritu cepit publice confiteri quod cum vir ei negaret in necessariis providere crimen compulsa est incurrere memoratum. cumque diligentius fuisset admonita ne ad suggestionem alicuius illud tam turpe crimen se poneret ipsa id manifestius asserebat. sane tu convocato capitulo tuo cum clero tuo filio utrique privatim continentiam iniunxeras [illegible] ita quod caste viveret invicem segregati. memoratus vir furtim cum alia sponsalia et nuptias temere celebravit. unde cum fratrem inquirere laborares. superdictis [illegible] applicans et opponens [illegible] dicitur appellasse. Man. f. t. [illegible] quod si res ita processit prelibatum virum ad primam uxorem redire compellas. Iste textus debet stare [illegible]

Significasti quod idem quandam uxorem suam sine iudicio ecclesie dimissa pro eo quod suggestum sibi fuerat ipsam incestum cum quodam suo consanguineo commisisse vinculo [illegible] fuit excommunicationis astrictus. unde mulier non continuit. sed sobolem de alio viro suscepit nec minus postulat viro restitui asserens se ab ipso iniuste dimissam et eidem sibi materiam adulterandi dedisse. Ergo f. t. [illegible] quod si notorium est mulierem ipsam adulterium commisisse eadem recipiendam prefatus vir cogi non debet. nisi constaret ipsum cum alia adulterium ipsum commisisse. Ex hiis et c. compulsa est.

non ideo est [illegible] quia non est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Hec causa quasi criminalis sit vel mixta ... tue. confessio enim in iure non preiudicat nisi perseveret ff de questionibus l. i. § diuus et § si quis ultro. Sed lex illa loquitur de confessione que per torquetur per tormentum lau. dicat quod potest revocari sed si fiat per deliberationem et non ex calore iracundie non videtur quod revocari possit quia non posset probare errorem. invicem separati. Ex hoc videtur quod sententia divorcii lata fuerit et cum de consilio capituli hoc videtur fecisse que sine consilio capituli ferri non debet xv. q. vii episcopus nullius vel lis lxxxx vii di. si quid ... et est hoc notabile quod delictum superveniens iudicate rei preiudicat ei per quo lata est sententia. quod est viii. ... si invenissent sculptus non repetitulos. ar. C de ... vando tua nos. redire compellas. quia non ... sedem quod ei fuit iniunctum et ideo eam compellitur recipere C. c. proximo xxx ii q. vi ... Si sententia lata fuit hic ut vir propter adulterium iudicium ... non potuit illam sibi reconciliare invitam et videtur quod sic ar. C de ... quod fame innocentibus enim non privatur servitute que est in eo qui peccavit. l. de adulterio ... ex hoc. vir non potest illam adulteram sibi reconciliare si vult. C de questionibus ... qui gaudium ff et ar ff de ... rei ... evidenter pena ... non ... statu ... veritate ff de ... le per relegatorum l. ult ... fuit absolutus a servitute quibus ipsa ... habitabat in ipsum et non ... adhuc remansit salva ... qui habuit in uxore cum ... fuerit condempnata ar C de consilio ... quedam ... xxx vii q. ii qui dormierit. Item si hoc esset ... quod non posset sic ... mulieribus occasio delinquendi ut ... C de consue ... unde ...

Amittit illa consuetudo. i. c. quanto ... et ff de ... non fraudant ar xx ii q. v. ... ymago ar ... quod non quia sententia statim fuit est ... ar vi. q. iii. quod semel sepe enim condempnatus ... sententia commodum sentit ut in duobus reis debendi condempnatis ff de re iudicata paulus. ii. dicatis quod vir ... potest illam sibi reconciliare invitam ut lau. dixit. hug. dixit quod si uxor publice sit fornicata ... iudicium ... potest illam sibi reconciliare et invitam nec posset ... re religionem eo invito ... sententia divorcii ... lata est neuter tenetur alteri et uterque altero invito monasterium intrare potest. quia uterque in separatione cessit iuri suo ar. vii q. i. quam periculosum nec vir potuit uxorem invitam reconciliare. Sed hec decr. videtur contra sententiam hug. ... standum est ut dixit lau. vii no. hic quod delictum superveniens rei iudicate preiudicat sententie ut sententia non obstante revocatur in idem. i. de adulteriis c. ult. ubi de hoc ar et quia ea que legittime facta sunt ex superveniente delicto non retractantur ff de ... actu ... no. b.

Exigm[?]ficasti. i. ... quia ipse dedit ei manum adulterandi ... sibi imputet vir ar xx vii q. i ... abstinens a ff de ... mandato ff solutio matrimonio si mulier quod ... Jo. faustinus ... quia ... occasionem damni dat dampnum dedisse videtur ... sepe et ff ad l. aquil. ... qui occidit. § in hac ... da c. ult ... ad hoc. C de eo qui cognovit consanguineam ... quia mulier de hoc nulla debet ... adduci xxx ii. q. v. ita ne ... est ... secundum ei qui propter ... ff de ritu nuptiarum ... non est nec obstat si ... plicavit ... illa ff de adult. l. i.

Margin: tortura ... ; ... ; repetitudo ; ... ; commentaculo ; memoria ; de iudiciis et relegatis ; ff ; de iudiciis et relegatis ... ; ... ; ... comprehenda

Duplex est fornicatio: spiritualis ... polluit animam credendo ... vel ydolatriam ... ; carnalis polluit animam et corpus etc.

Uod mulier marito si ea intentione discessit ut lapsus in heresim tedio pariter et confusione affectus se ab errore suo conuerteret, ei cum reuersus fuerit est reddenda. Que si reuerti noluerit compellatur. Si uero iudicio ecclesie ab eo recessit ad recipiendum eum illatenus dicimus compellandam.

Urbanus III Floren. Episcopo.

De illa que uiro suo labente in heresim ipsius consortium sine iudicio ecclesie declinauit inde nob

Innocentius iii. Ferrariensi

Quanto te novimus in canonico iure peritum tanto [...] sane tua fraternitas intimavit quod altero coniugum ad heresim transeunte qui relinquitur ad secunda vota desiderat convolare et filios procreare quod utrum possit fieri per tuas nos duxisti literas consulendum. Nos igitur consultationi tue respondentes distinguimus licet quidam predecessor noster sensisse aliter videatur an ex duobus infidelibus alter ad fidem catholicam convertatur vel ex duobus fidelibus alter labatur in heresim vel decidat in gentilitatis errorem. Si enim alter infidelium coniugum ad fidem catholicam convertatur altero vel nullo modo vel non sine blasfemia divini nominis vel ut eum pertrahat ad mortale peccatum ei cohabitare volente qui relinquitur ad secunda si voluerit vota transibit et in hoc casu intelligimus quod ait apostolus Si infidelis discedit discedat frater enim vel soror non est

servituti subiectus in huiusmodi et canonem etiam in quo dicitur quod contumelia creatoris solvit ius matrimonii circa eum qui relinquitur. Si vero alter fidelium coniugum vel labatur in heresim vel transeat ad gentilitatis errorem non credimus quod in hoc casu is qui relinquitur vivente altero possit ad secundas nuptias convolare licet in hoc casu maior appareat contumelia creatoris. Nam etsi matrimonium verum inter infideles existat non tamen est ratum inter fideles autem verum et ratum existit quia sacramentum fidei quod semel est admissum nunquam amittitur sed ratum efficit coniugii sacramentum ut ipsum in coniugibus illo durante perduret. Nec obstat quod a quibusdam forsan obicitur quod fidelis relictus non debeat iure suo sine culpa privari cum in multis casibus hoc contingat ut si alter coniugum incidatur. Per hanc responsionem quorundam malicie obviatur qui in odium coniugum vel quando sibi invi[cem]

Displicaret i. casus posset in tali casu dimittere simularet heresim ut ab ipsa invitantibus coniugibus resiliret per hanc ipsam responsionem illa solvitur questio qua queritur utrum ad eum qui ab heresi vel infidelitate revertitur is qui permansit in fide redire cogatur cogatur

Distinguimus / hanc distinctionem ponit Gratianus xxviii q. ii. § [illegible] distinguendum. predecessor. scilicet Celestinus dictum tunc habuisti olim [illegible] de coniuge infidelium laudabilem [illegible] male dixit. aut apostolus xxviii q. i. si infidelis. et canonem [illegible] q. i. si infidelis. Contumelia. id est illud desere spernentem vel blasphemare volentem, vel te trahentem secum ad mortale [illegible]. Nam sunt absque mora [illegible] [illegible] rupta [illegible] [illegible] iura cum qui relinquitur i. qui [illegible] et ita eo qui relinquitur i. qui [illegible] et ita eo qui relinquit quia non potest [illegible] matrimonium sed potius dixit de eo qui relinquitur quod ille solus potest [illegible] sine peccato ille qui relinquit [illegible] ad fidem [illegible] et sola contumelia creatoris solvit [illegible] et etiam et statim solvitur [illegible] non vult cohabitare [illegible] qui [illegible] i. c. [illegible] ad si [illegible] ad notitiam alterius [illegible] adhibere testes quod illa non vult ei cohabitare ne impediatur postea [illegible] Si autem [illegible] [illegible] eo alia [illegible] ad fidem [illegible] ipsam recipere [illegible]

tenetur [illegible] i. c. [illegible] [illegible] et in nomine [illegible] ubi dicitur. tamen maior. magis enim delinquit fidelis apostatando quam infideles in infidelitate remanendo xxxii q. vii. in eo fornicator. et nemo respiciens retro aptus est regno dei. § devoto magis [illegible] depen [illegible] in si resurgentes [illegible] magis delinquit qui inter ruptam [illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible] delinquit in aut delinquit [illegible] in si. [illegible] tamen est [illegible] quia potest dissolvi ut hic et xxx [illegible] q. ii. § item illud. nuptiarum [illegible] xxxii q. vii. c. primo [illegible] q. i. quod quidam sine culpa. nemo sine culpa [illegible] suo privari debet xvii q. ult. [illegible] xl vi di [illegible] [illegible] sum et [illegible] de eo qui [illegible] [illegible] [illegible] distinctionem et c. ult. [illegible] [illegible] c. ii. Sed si [illegible] privatur quis quis [illegible] suo ut hic non [illegible] [illegible] antiqua et xx ii di. renovantes et hic [illegible] [illegible] que sola [illegible] infidelitatibus. in quibus privatur quis [illegible] suo [illegible] q. vi [illegible] l. iii di [illegible] xxx iii di. [illegible] [illegible] q. vii q. ii. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mandatur. xxxii q. vii illi qui simularent heresim. hec est causa [illegible] privatur quis [illegible] suo sine culpa [illegible] xxxii q. i. dixit [illegible] redire cogatur. et revera cogi debebat nisi velit religionem intrare ad [illegible] [illegible] fuerunt. § [illegible] [illegible] c. ult. [illegible] [illegible] eo non cogendum redire [illegible] eo distinctionem illius [illegible] § c. de illa [illegible] verius est quod [illegible] debet [illegible] nisi eo velit intrare religionem. [illegible] illam [illegible] § [illegible] [illegible] c. ultimo, [illegible] Pagani [illegible] [illegible] [illegible] ad fidem non [illegible], et si paganus [illegible] plures [illegible] [illegible] post fidem [illegible] ad [illegible], et si repudiata [illegible] [illegible] post [illegible] [illegible] adhibere [illegible]

Nemo mittens manum [illegible] ad aratrum et respiciens retro aptus est regno dei i. volens intrare religionem [illegible] recedit [illegible] vult apostatare non est aptus regno dei

Nemo mittens manum [illegible] ad aratrum i. [illegible] ad religionem et respiciens retro i. [illegible] de religione volens apostatare [illegible] est regno dei i. non [illegible] aptus regno dei [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] debet [illegible] [illegible] magis

Baptismalis [illegible] [illegible] celestis

[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

Idem Tyberiaden. episcopo

Gaudemus in domino et cetera. Utrum pagani uxores accipientes in secundo vel tertio vel ulteriore gradu sibi coniunctas sic coniuncti debeant post conversionem suam insimul remanere vel ab invicem separari edoceri per scriptum apostolicum postulasti. Super quo tibi respondemus quod cum sacramentum coniugii apud fideles et infideles existat quemadmodum ostendit apostolus dicens Si quis frater infidelem uxorem habet et hec consentit habitare cum eo non illam dimittat. et in premissis gradibus a paganis quoad eos matrimonium licite sit contractum qui constitutionibus canonicis non artantur. quid enim ad nos secundum eundem apostolum de his qui foris sunt iudicare in favore presertim christiane religionis et fidei a cuius perceptione per uxores se deseri timentes viri possunt facile revocari fideles huiusmodi matrimonialiter copulati libere possunt et licite remanere coniuncti cum per sacramentum baptismi non solvantur coniugia sed crimina dimittantur.

Cum vero pagani circa plures feminas insimul affectum dividant coniugalem utrum post conversionem omnes vel quam ex omnibus retinere valeant non immerito dubitatur et infra. Verum absonum hoc videtur et inimicum fidei christiane cum ab initio una costa in unam feminam sit conversa et scriptura divina testetur quod propter hoc relinquet homo patrem et matrem et adherebit uxori sue et erunt duo in carne una non dixit tres vel plures sed duo nec dixit adherebit uxoribus sed uxori et infra. nec ulli unquam licuit insimul plures uxores habere nisi cui fuit divina revelatione concessum que mos quandoque interdum etiam fas censetur per quam sicut Iacob a mendacio Israelite a furto et Sampson ab homicidio Sic et patriarche et alii viri iusti qui plures simul leguntur habuisse uxores ab adulterio excusantur. Sane veridica hec sententia probatur etiam de testimonio veritatis testantis in evangelio Quicumque dimiserit uxorem suam

1 ad Cor. vii°

Luce xvi

Omnis enim actio turpis … sunt corpora

Ob fornicationem et aliam duxerit mechatur. Si quis dimissa uxore duxit aliam de iure non potest. Fortius conspicere tenta per quod evidenter appareret pluralitatem in utroque sexu cum non ad imparia iudicent etiam iure reprobandam. Civiliter secundum ritum suum legittimam repudiavit uxorem. ad tale repudium vitans in evangelio reprobavit. numquam ea vivente licite potest aliam etiam ad fidem xpi conversus habere. non post conversionem ipsius illa remaneat christiane cum ipso aut etiam si consentiat non tamen absque contumelia creatoris vel ut eum trahat ad mortale peccatum. In quo casu restitutionem petenti quamvis de iniusta spoliatione constaret restitutio negaretur quia secundum apostolum frater aut soror non est in huiusmodi subiectus servitutibus. Quod si conversum ad fidem et illa conversa sequatur antequam propter causas predictas legittimam ducat uxorem eam recipere compelletur. Animus quamvis secundum evangelicam veritatem qui duxerit dimissam mechatur. non tamen dimissor po-

terit obicere fornicationem dimisse pro eo quod nupsit alii post repudium nisi alias fuerit fornicata et cetera. Item pro eo quod non probibito quia secundum gradus etiam probibitus [illegible] non est iste cum [illegible] cavetur probibite in lege. mater. noverca. soror. neptis. amita. matertera. uxor patris. uxor filii. filia et privigna [illegible] dicitur. et [illegible] spoliatis [illegible] constat [illegible] di. dicitur et de consanguinitate et affinitate [illegible] constitutionibus que non [illegible] illos qui [illegible] ante [illegible] [illegible] compelluntur [illegible] miserabilem et cetera. [illegible] quidam [illegible] multi et [illegible] est remaneat [illegible] de [illegible] in fidelibus [illegible] dimittunt [illegible] ut quod. ad ista quod non [illegible] ducere [illegible] [illegible] quod prima sit uxor et eo quod [illegible] pluralitatem in utroque sexu. reprobandum in [illegible] absolute [illegible] quod unam tantum debeat habere in carne una. [illegible] de bigamia debitum duos [illegible] plus [illegible] ponit ad conclusionem plures [illegible] xxxi. q. i. [illegible] dormierit [illegible] ponit ad conclusionem [illegible] muneri ut non [illegible] unam non [illegible] aliud [illegible] in uxore ducere [illegible] [illegible] [illegible] licet plures uxores [illegible] esse [illegible] plures [illegible] [illegible] de [illegible] nemo [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ea que divina non [illegible] sunt sufficientes quas [illegible] [illegible] xxxii q. iiii. [illegible] [illegible] obicitur [illegible] illud fuit ante legem et talis [illegible] divinitus inspiratus [illegible] xxxii q. ii. [illegible] item [illegible] [illegible] q. v. [illegible] dominus [illegible] [illegible] si non licet et [illegible] [illegible] pluralitatem [illegible] [illegible] pluribus [illegible] q. [illegible] prima non

Sampson [illegible] est ab homicidio Et [illegible] est [illegible] quem apostolus canonizant alii in adulterio alii homicidio [illegible] et in [illegible] [illegible] [illegible] Non [illegible] est [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] Est negatio [illegible] [illegible] ponit Et est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ponit [illegible] [illegible] [illegible]

Sampson [illegible] ab homicidio et [illegible] sanctus [illegible] apostolus canonizat

Rubrum de donacionibus inter virum et uxorem [Mulier] les

antum est uxor ut dixi . S. non . patria . quo ad mutuam servitutem et debitum carnis et servandam fidem xxxii q. i. si quis uxorem 2 q. v. precipit alii pene famula est uxor xxxiii q. v. hec imago . in evangelio dicitur excepta causa fornicacionis uxorem non esse dimittendam xxxii q. i. dixit dominus in evangelio et q. vii omnes causationes etc. ampliis absque contumelia . S. c. proximo in quo casu . i. in quolibet casu premissorum. negatiue . hic habes casum in quo denegatur restitutio cuius constat de iniusta spoliacione . aliud habes . S. c. significasti . Item ubi reciperet et alia spoliacione . S. de ordine cog. sup spoliacione . Item ubi timetur discordia viri xxxiii q. ii sive deiurij et . S. de resti. spoli. cum dilecti missa et c. litteras ubi de hoc etc in q. i. in summa ubi de hoc etc xxx ii q. v. de benedicto . secundum apostolum xxviii q. i. si infidelis compellitur . Ex hoc videtur quod contumelia creatoris non solvit matrimonium . alias si solveret non compelleretur eam recipere dixit Io. quod ipso iure solutum est matrimonium contumelia creatoris ea nolente . S. c. c. proximo et licet matrimonium solutum sit tamen restitutum quasi iure postliminij ar xxxiii q. ii cum per bellicam . sicut hereditas rursus restituitur alia bona . C. de heredibus aut iudicis deuestorianis et licet non sit matrimonium iure tamen eam recipere compelletur ex consequencia favore matrimonij in favorem fidei . Alij dicunt quod matrimonium ipso iure non solvitur sed ius matrimonij solvitur . i. ius petendi debitum et hoc satis innuit dicta littera . S. c. proximo ubi contumelia creatoris solvit ius matrimonij etc. proximo vero solvitur vinculum quod restat cum solo iure ante quod si esset contracto solutum non compellent eam recipere et est ar de hoc quod dicit in fi quod sit ei obicere fornicacionem . quia si contracto et omnino esset solutum matrimonium non posset ei opponere fornicacionem precedentem . S. de in integrum . quocumque Sed numquid possit intrare religionem ea invita . Ambrosius . [illegible]

um alia . dico quod sic cum iudicio ecclesie fuit a viro separata ar. S. de qui . gui c. ult. . potest obicere . quia nulla legittime conversione que ante leges compit xx m q. iiii . qui peccat et ar . S. de frigidis frater. trinitate ff de acq . pos. iuste possidet Sed illud quod aliter possit ei obicere fornicacionem ante baptismum commissam ad omne peccatum et sequela peccati in baptismo deleatur xxxii di . Item v de hoc et xxx viii q. i. c. ii. xxx ii q. i. quod autem cum dona baptismi sint sine omni luctu de con. di . iiii c. ii et c. sine penitencia . dicas quod omne crimen tollitur in baptismo quo ad deum quodcumque commisit ante vel adulterando vel fornicando Sed quo ad illa fornicacio respiciebat virum non tollitur in baptismo . quia illud crimen non tam contra rem quam virum commiserat xxxii q. i. in evangelio et sic ius quod competebat viro ex illa fornicacione remanet ei salvum esse sit recipere et illa Sic esse per penam tollitur crimen quod mulier commisit fornicando quo ad deum et tamen post quantumcumque penitenciam . post multa illam accusare xxxii q. i. admonere nec eam recipere compellit post penitenciam . S. de iust. coniugatorum . Dicit misericors esset quod baptismus tollit servitutem alicui competentem sit in libertate delictum tamen quod quis commisit in se per libertatem tollitur Sed delictum quod commisit in alio non tollitur ff de lege . tenere non in fa. l. penult et l. athletas . S. pomp. vel opponere quod dicat nisi alias fuerit fornicata . si alias . i. alias quam post baptismum et quod uxor est . Pomponius . pomponius ita dicit

Reponens
Rex limonensis episcopo et ceteris quod de eius qui ipso sit fratrem decimam suam etc. quia

---

Margins (left): paterne Misi le ... pania; famula; uxore; contumelia creatoris vera dicto ...; cognitum; ... ; vir formatus est ad imaginem dei Mulier vero non est formata ad imaginem dei ...

[illegible] donatio et aliena ... vel mobilis [illegible] mobilis libere ... collata ... sine [illegible] donator ... quidem [illegible]

Qua dispar est ritus
eorum de novo ad fidem catholi-
cam conversorum a nobis propter in-
firmitatem propter infirmitatem
gentis eiusdem concedimus ut
matrimoniis contractis cum relic-
tis fratrum utantur. Si tamen fiat
fratribus decedentibus sine prole ut
semen defuncti iuxta legem Mo-
saycam suscitaret cum talibus
contraxerint ne tales sibi de
cetero postquam ad fidem venerint
copulent prohibentes.

Concedimus propter novitatem fidei dispen-
satur circa gradus prohibitos. sic xxxv q.
in quadam et c. quod sepe et de conso.
sang. et affi. de infidelibus si. de qui filii
sint le. c. ult. Sed post fidem receptam
contrahere non debent ut dicit in fi. ut semen
defuncti. Hac de causa tamen olim concessum
fuit ut frater uxorem fratris sumeret in uxo-
rem ... q. i. olim ... non ... de do-
nationibus inter [illegible]

Rubrica de donationibus inter virum et uxorem

[illegible] ... ad [illegible] ... inter viros ... donatio [illegible]

Ex concilio habito Warmacia

Mulieres cum pro aliqua [culpa ?]
... a viris suis ... in-
ris fuerint se[parate] totam do-
tem precipimus sibi reddi et ...

[illegible] ... baptiste in propriis causis est
audatior omnis [illegible]
[illegible] ... mobilis ... dotis ...

... puta consanguinitatis vel alia le-
gitima et ignorantia contracta. Et restituit ...
quilibet alter ab altero ... de ...
[illegible]
[illegible]

Urbanus III de ... Cantori
Constituit ... per mulier quod
... loco viri tenebat divortio
inter eos solenniter celebrato ...

antifernalia
Nata prior neptis materteraque fratris et uxor
parafernalia Et patrui coniunx mater privigna noverca
Uxoris ... prior privigna nata vitrici
Nurus prior patrui ... [illegible]
[illegible]
[illegible]

De dote post divortium restituenda

Item suam illicite detinet et reddere contradicit possessiones ecclesie que ipsis dum simul iuncti erant anteriorum contractus titulo comuniter obvenerunt et ea prius exclusa sibi nititur vendicare. Ideo quod mandamus quatinus. Si est ita et non est aliud quod obsistat ipsum ad restitutionem dotis et divisionem eorum que dum simul comuniter habuerunt dis. et compellatis. Celestinus

et nos consanguinitatem inter eos invenientes sententiam divortii tulissetis et de dote quam a viro mulier repetebat quem quam statuere distulistis quia ergo nos de matrimonio principaliter cognovistis et de dote que est causa mulieris accessoria cognoscere voluistis et similiter diffinire. Mandamus quatinus predictum N. monitione premissa rogatis ut predicte N. totam dotem sicut canonicum fuit restituere non moretur. Repetebat.

Ex parte Clementis militis miramur quod cum vobis causam matrimonii que vertebatur inter hunc et N. comisimus terminandam

[illegible] mente [illegible]
[illegible]
[illegible] regni [illegible] regnum [illegible]

Capitulo primo [illegible] et hic ubi iudex ecclesiasticus de matrimonio cognoscit si [illegible] agat mulier de dote quia [illegible] labe [illegible] vel dissipat [illegible] sua vel quia mortuus est [illegible] illa agi debet coram iudice [illegible] quia modo [illegible] dote principal est [illegible] ubi et [illegible] dotis [illegible] dos peti non potest [illegible] et sic qui cognovit de principali [illegible] debet de accessorio [illegible] lata sententia super principali ut hic innuit et [illegible] Sed [illegible] iudex [illegible] [illegible]

[illegible] sic mulier petebat dotem [illegible] restitui tamquam accessorium principali [illegible] melius est dicere quod [illegible] principali [illegible] accessorio [illegible] et sic [illegible]

Solute [illegible] matrimonio [illegible] dotem [illegible]

Clemens · Tercius ·

Plerumque ex c. q. si mulier ob causam fornicationis iudicio ecclesie aut propria voluntate a viro recesserit nec reconciliata postea sit eidem viro dotem vel dotalicium repetere non valebit.

[illegible] interesse [illegible] dampnum emergens et lucrum cessans

Iudicio ecclesie · alias non licet etiam si probata esset fornicatio ut [illegible] ut ibi dicitur et [illegible] propria voluntate · resume ob causam fornicationis alias non [illegible] nec reconciliata · ad quod compelli non potest etiam per penam [illegible] Sed si reconciliata fuerit postea fornicationem illam obicere non poterit quia ei hoc remisit quod ei licet secundum evangelicam veritatem [illegible] et quia [illegible] iam probavit [illegible] dotalicium · i · donatio propter nuptias Sed hoc [illegible] non videtur bona quia donatio propter nuptias debet redire ad virum sicut dos ad mulierem [illegible] et ita non posset repetere dotalicium [illegible] Sed potest hoc intelligi cum mulier [illegible] donationem vel partem [illegible] perdere debet vel appellatur hic dotalicium res parafernales ad quarum restitutionem maritus tenetur [illegible] repetere non valebit · Sed pone sententiam latam esse quo ad thori separationem propter fornicationem et sic amisit dotem mulier [illegible] probatur consanguinitas inter eos et pronunciatur matrimonium nullum fuisse inter eos mulier repetit dotem tamquam non [illegible] adulterium [illegible] an possit cum effectu [illegible] probatur quia [illegible] non fuit matrimonium [illegible] et [illegible] manifesta non obstat [illegible] [illegible] falso et [illegible]

Donationibus inter virum et uxorem

Castelle

Lege annualo et ff de re iudi. l. ... et ff de usu fruc. l. i. uxori quoque cum nullum fuit matrimonium nulla fuit dos ... de Regibus ... l. i. item ... tollitur sententia ... q. ... primo ... et ... ergo quicquid datum fuit nomine dotis potest repetti quia potest ... illud fuisse adulterium et sic causa decepta fuit in illa sententia ... revocari debet ... destigi et fructuatus item per ... tollit sententia ... de re iudi. inter monasterium et c. ... res iudicata pro veritate accipitur ff de regulis iuris res iudicata ... cum putarem et ... sententia inter patres ... de re iudi. cum inter nos et ff de libe agno. sive in ... sententia que res ... magnitatis ... appellatio non fuit ... ... q. ... diffinitam ... adulteria sicut alia crimina ... intentionem iudicantur et ... ... q. ... in lectio et ... di. ... sicut ... ff de ... qui iniurie ... cum voluntate et iniuria ... affectu mentis fit ... q. i. illud ... negari non potest quia mulier ista ... affectu mentis iniuriam faciat ei quem ... tenebat et ita dolo ... sine quo non fit ad ulterium ff ad l. iul. de adulter. l. ... ultra ... prima parte ... allegari illud quod obstat ... ubi ... ut ... ubi de hoc ... ... quidam ut ... mulier ista dotem sive dotalicium suum repetere potest ... dicunt ut alan ... ultimus audiendi licet modo ... fuit ... quia ... puniri debet per intentionem cum ... fecit cum ... potuit ... de ... et c. ult. et ff de adulter. si uxor ... et argumento ... et illud ... et eo ipso ... uxor ... nata est de adulterio ut debet ... dotem ... ut liceat marito ... si de adulterio ... est ... quia ... et istud ... principaliter ... considerari debet ...

Et non gratis et ut ... delinquendi audacia auferatur et si ... esset falsum posset ... impedimenti ... magis ... videtur quod non est ... licentia.

... castelle

... legionem

Innocentius III. compostell. archiepiscopo et universis episcopis in regno legionensi constitutis.

Ut si nate sit et c. quia non castra quedam que rex legion. filie regis castelle in dotem tradidisse proponitur ut si causa aliqua occasionis relinqueret ipsa cederent ... eius impedimentum ... separare ... copule dissoluende ad castra ipsi non tam ob turpem quam ob ... tam sunt data ut ... cum inter eos matrimonium non existat et ... nec dos nec donatio propter dotem ne ad comedum ei cedat quod debet in penam eius potius retorqueri castra ipsi restitui volumus et ad id ... cellam per censuram ... coartari. ... dotem ... in donatio ... quam fecit maritus uxori ... fecit ... si causa ...

Margin notes: fuit ... et ... / Iusta ... / ... / de libero agno ... / fructus / parafernalia dicitur a para quod est iuxta et fernalia dos quasi iuxta dotem ... / an imperator ut liceat marito ...

... matrimonii ...

Substantia ... forma ... forma habent ... ...

Pro .i. filio de nup. q. de cong. [illegible]

Matrimonium ff de verb. obl. stipulatio et C. de inutilibus stipul. libera et C. de sponsalibus gemma ubi de hoc et istud patri quod debet ac si non fuisset constitutum ff de condicion. ob. c. l. i. Juxta eum contra bonos mores non valet ff de ma. alia. C. l. et C. de pactis que obmittit ff de condit. ob. c. [illegible] in penam. [illegible] legi et ff de [illegible] sine compulsione non nemo consequitur actionem ff de stat. ita quod solo restitutio quod hoc mittitur quod si contra canones vel contra precepta legum vel constitutiones principum contrahatur matrimonium soluto matrimonio licite repeti quecumque dotis nomine vel donationibus [illegible] est ut ff de condicione sine causa [illegible] ubi de hoc et ff de ritu nup. [illegible] et ff de condit. ob. c. l. i. [illegible] qui sciant contra precepta legum vel constitutiones principum [illegible] contrahunt quicquid alteri datum est [illegible] auferri et fisco applicatur. C. de incestis nup. qui contra et ff [illegible] de donat. inter virum et uxorem [illegible] ut et [illegible]. C. si adversus [illegible] quidam dicunt quod si ignorabant se esse consanguineos [illegible] repeti quod datum est [illegible] C. solu. ma. si quidam ignorans [illegible] C. de incestis nup. qui contra istud [illegible] Sed obviat [illegible] quia si [illegible] sciebat se esse consanguineos [illegible] ignorare poterant [illegible] in tali casu [illegible] C. de [illegible] et si filius C. in [illegible] restit. [illegible] de tutela [illegible] quod si aliqui sunt se esse consanguineos [illegible] dunt quod liceat sibi adinvicem contrahere [illegible] repetit repetitio ff de adult. si adulterium. Si [illegible] et C. sicut [illegible] et in eo casu potest intelligi quod hic dicitur Si aut sciebant se non posse contrahere [illegible] non repetitur quod dederant sed fisco applicatur C. de incestis nup. [illegible] et l. qui contraxit [illegible] dicit quod licet non est [illegible] quia isti sciebant se esse [illegible] quod non poterant contrahere ut dictum est [illegible] debebant perdere quecumque [illegible] datum est et [illegible] duo [illegible] quia nisi castra restituentur non poterat inter eos pax reformari [illegible]

Pro [illegible] restitutionem [illegible] minor

Pietate compulsa credit oppinio [illegible] Pro non potuit servari pena statuta [illegible] non [illegible] applicarentur bona cum nullus haberet illi regem superiorem [illegible] debuerunt restitui [illegible] illa castra et [illegible] que data sunt [illegible] per [illegible] remanerent [illegible] pocius [illegible] et si superiorem habuisset et hoc satis [illegible] [illegible] ad comodum cedit [illegible] et sic cessant [illegible] et quia [illegible] alias ab illa quietem non recedebat [illegible] illa [illegible] [illegible] [illegible] habebit [illegible] in hereditatem vel feudum

Item Archiepiscopo Andre. Nuper a nobis de Scotia. Vobis discretio tua requisivit Si aliqua terra data fuit alicui non in hereditate vel feudum Sed tantum quo ad vixit possidenda et ipse per modum tertiam partem uxori sue in dotem concesserit utrum eo defuncto prefatam dotem uxor dum vixerit habere debeat et tenere. Cum ecclesia dotes teneatur protegere viduarum postulasti preterea si qua terra data fuit alicui heredi que de uxore legitima procrearet in hereditatem vel feudum et ipse uxori sue quedam partem [illegible]

[illegible] [illegible] pro dote [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[Q]uod in dotem ex cessa
decessit postmodum sine prole
an mulier dotem eandem de-
inc(eps) possit licite. nos aut(em) co(n)-
sultationi t(ue) t(aliter) respondemus
quod cum clericus illius possit
plus iuris in aliud transferre
quam cum constet licite vir-
tute tali predicto modo credit(ur)
non p(otes)t uxori relinque(re) q(uod)
ei non licuit nisi quo adui-
xit possidere nec licet uxori
suc(cessio)n(em) illius tenere in dona-
tion(em) propter nuptias ex viri
concessione tene(re) nisi donatori
ille ad quem spectat dominium
illius terre voluit consentire.
Ex at de prima consultatione
dicimus hoc respondendo esse de
stricto. nam licet ecclesia in causis
viduarum se favorabilem de-
beat exhibere. q(uia) persitiati(on)i
non est eius favor ecclesiasti-
cus contendendus q(uia) illud
vote nolumus ig(nor)are q(uod) uxor
dare dicit(ur) dotem viro. vir
aut(em) uxori donationem facit propter
nuptias. h(abes) litteras sanctorum.

[Q]uo adiuxit. s(upra) e(odem) q(uestio) n(on) e(st) ... pronomius de usu et cla(usula) ... totum in dotem ... donationem ... duarum tam(en) ... personarum ... [illegible]

Item archiepiscopo et archidiacono ...
P(er) tuas litteras nobis
intimasti quod cum magistrum
R. super quadam summa
pecunie ... paupe(ris) ... no-
stra auctoritate convenire quam
idem ... pro dote uxoris sue
requirebat ab eo dictus R.
exceptionem opposuit ...

Possit

Item ... contra ... contra iusticiam ...

Satisdatio ... cautio pignoraticia hypothecaria ...
... communia ... ad iudicium dotes

CCC

Ex. S.

Quod uxorem suam a se repulerat et tanta iniquitate (impetrarat) licet litteras impetrarat quia ad eum super eadem dote aliarum [illegible] Coram viris civitatis consulibus questio mota esset ipsi pronunciarunt ut quia idem h. ad inopiam vergere videbatur, dos illa non assignetur eidem nisi cautionem ydoneam de ipsa (s. dote) non peritura praestaret. Unde vos ei ut de salvanda dote caveret et uxorem suam reciperet precepistis ⁊ i. cum ergo satis ei possit mediocriter credi dotis cui creditum est corpus uxoris, ch. q. dotem assignari faciatis eidem sub ea qua potest cautione (s. iuratoria) praestare vel saltem alicui mercatori committi ut de parte honesti lucri dictus vir honeste possit inde sustentari ne occasione dotis debite uxor a viro dimissa sequatur vir qui dimisit uxorem adulterii reatum incurrat.

Conveniri. i. ad iudicium vocare ad petitionem h. repulerat et ideo audiri non debebat non debuit nisi primo eam restitueret.

R. Restitueret. ff. de resti. spo. c. i. et c. ii. ne ⁊. c. de ordi. cog. sup. spoliatione ⁊. c. cum dilectus. tanta iniquitate. [illegible] ad inopiam. et bona uxoris [illegible] [illegible]

De iure [illegible] dotis [illegible]

[illegible]

Tempus [illegible] quia non admittitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Sed conveniat eam in societatem honestam vel aliquod comercium et ex lucro honesto eam alat ar. in aut. ut hii qui obli. lib. p. lib. res. im. § quia aut videmus coll. vi ibi tamen dicatur quod si uxor non habet unde vivat sed tamen pecuniam habet curator cogitur fenerari. lau. (loc)uera. ff de iure dotis. si is qui stichum § ibi dos etc. deusur. salubriter etc. (Plane) primat ut et si donatio inter virum et uxorem facta constante matrimonio non tenet nisi in casibus expressis et quando nec ex ea sit locupletior et pauperior etc.

Gregorius nonus.

Donatio que constante matrimonio inter coniuges dicatur esse facta ex qua alter locupletior et pauperior alter efficitur firmitatem non habet nisi donatoris obitu confirmetur que tamen penitus evanescit si revocetur ab eo tacite vel expresse vel qui donatum accepit prius debitum nature persolvat. Sane soluto matrimonio sicut dos ad mulierem sic et donatio propter nuptias redit ad virum nisi de consuetudine secus optineat vel ex pacto de lucranda dote et donatione propter nuptias quod equale sit tamen hinc inde contrarium inducatur et cetera. Constante.

Quod donatio inter virum et uxorem moribus prohibita est ne mutuo amore invicem spolientur non optemperando donationibus nam ideo tamen nostri hoc prohibuerunt amorem honestum solis animis estimatos. et ne alter in paupertatem incidet et alter ditior fieret nec esset illius studium filios educandi ff de dona. inter virum et uxorem l. i. ii et iii. et hic ubi dicitur nisi donatoris obitu confirmetur aut quibus mo. na. effi. le. § fin. § illud quod ad si. coll. vi et nulla est donatio ubi tamen tenet hic si donator in eadem voluntate usque ad supreme vite spiritum perduravit. vide donatio C. e. l. i. et ii. et hic ubi dicitur nisi donatoris obitu confirmetur. et si donatio legittimum modum excedat et non fuit insinuata usque usque ad legittimum modum valebit si permansit in ea usque ad mortem C. e. l. donationes si uxor iuri non tenet donatio de iure tamen rigore non valet § sed non est hec donationes ratas esse ne melioris condicionis videantur esse delinquentes quam qui non delinquerunt contrahendo ff e. l. m. § i. et C. e. si quolibet sed inter sponsos tenet donatio ff e. inter eos et l. cum hic status § si quis sponsam locupletior donatio ex qua hoc contingit non nulla est ff e. l. m. i. Ipso et ex eo quod dicitur de ex qua alter locupletior alter pauperior datur intelligi quod donatio tenet hiis consequentibus quod ut est si ex ea maritus non sit pauperior tenet donatio ut si maritus sit institutus heres et repudiet hereditatem donationis causa ut deferatur uxori sibi substitute alias si repudiet legatum ut remaneat penes uxorem honorandam pleganda prestando vel si rogatus esset restituere hereditatem uxori nec detraxit quartam donationis tunc tenet donatio ff e. si sponsus § si maritus et § si quis vel si donavit uxori rem alienam ff e. si constante. Item hoc pauperior fiat donator et accipiens non fiat locupletior tenet donatio

quibus modis nati efficiantur legittimi

[Margin notes, left:] Hec dicit quod ad sui invicem affectionem donationes non tenent et ... ubi spreta sunt ... / locupletior / pauperior / Gregorius nonus donatio inter ... confirmatur ... donatoris / Non valet donatio nisi morte confirmetur et quod de ... / Indebita est sui ultra modum / Soluto matrimonio dos redit ad mulierem et donatio propter nuptias ... / Cod. cod. / vi

[Margin notes, right of main text:] vel blande monte locupletior / cum / et pa... / donatione / heres / qua

Indebitata est

pendet ... tacite et liberalitate ... vehementer ...

[Lower margin:] facit supra ad a. de in di. prohibitis otto / Cum de ca de petra redeat ... de pactis conventis / ... / ... dedit pal... / ... [illegible]

Capitulum ... a tempore ... suspensione ... teneri ... mortis ... debet

Rubrica IIII

Et si emit inde unguenta ff. e. l. q. aut. l. si. Item valet [donatio] quotiens donatio licet donator fiat pauperior et accipiens locupletior si in tempore sponsalitii matrimonii sit collata. Sed an tempus illud non efficiatur res donata donatarii si differtur in tempus quo mulier a lege viri soluta est ff. e. l. si uxori. e. ult. et l. quia. et l. si interim. Item in alio casu valet donatio licet alter fiat pauperior et alter locupletior ff. e. q. si vir. Sit autem revocatio donationis quotiens donator pauperior et accipiens locupletior factus est ff. e. l. si sponsus. § ult. tacite vel expresse. Tacite autem fit revocatio per divortium nisi in divortio noluit donatam velle ff. e. l. si interim. § si maritus. et l. cum hic status. § si divortium. et C. e. a marito. Item tacite fit revocatio si pars qui liberalitatem accepit decessit prius eo qui contulit ut in l. pacta a marito. Si vero prius decedat is qui donavit nec revocavit donationem confirmatur morte per s[enatus]consultum. C. e. l. donationes. et l. si. et in. Si autem simul moriantur puta naufragio vel ruina vel donatio ff. e. l. cum hic status. § si ambo expresse revocatur donatio cum donator eam revocat. C. e. l. a marito. Nam penitet cum revocasse donationem ut supra inductum ... sive voluntatem spectemus ff. e. l. cum hic status. § pe. nultima. Item expresse fit revocatio cum maritus ea que donavit postea pignori dedit vel alii dedit vel alio modo alienavit. C. e. l. si maritus. tamen si ... depositum non invenit et hec que dicta sunt de donationibus inter virum et uxorem inter patres et liberos pene intelligi debent inter quos prohibita est donatio cum vita ... C. de inpuber. et ... ult. ... q. in § hac dicti. nisi in casibus qui dictum est. C. a marito. et ff. e. cum hic status. C. si ambo et ista vero tacite vel expresse vel qui donatio ... sunt ... supra sunt ... Verum dos ... dos data viro a muliere et donatio data uxori a viro

...Supra eodem nup. in si et C. de donat. an. nup. l. 1. et ult. et ideo reddi debet ad eos ut hic datur et dos et donatio propter nuptias debent esse equales tunc inde. C. de pact. quia aut equalitas et in aut. de equ. doc. § et igi. et C. de contro. et verum est quod ista debent reddi ad mulierem et virum nisi consuetudo sit incontrarium ut hic dicitur vel nisi pactum de dote vel donatione lucranda vel vel parte sit factum inter eos ut hic dicitur et C. de pact. quia ... morte et aut. equalitas et in aut. de equ. doc. § licet igitur et § de rei ... una § illo ... dubio. et istud pactum debet esse equale tunc inde et si non sit equale maior pars lucri ad minorem debet reduci ut legibus parte de morte et aut. equalitas et l. lege lucratus. C. de pact. quia ... de his nup.

Rubrica De secundis nuptiis

Alexander Tercius.

Capellanum quem benedictionem cum secunda confiteris celebrasse ab officio et beneficio quod suspensum cum literarum tuarum testimonio ad sedem apostolicam vel lateranus destinare postponas

Cum secunda. Secundis nuptiis benedictio de non sunt ... c. vir aut et secundo accipere secundum intatis [rationis] vinonem vere formatam et est p. p. p. 1. q. 1. hic ... Sed illud intellige prima inveniente et non debent benedici sic ad reprobationem ... ut sacerdos non debet ... interesse nuptiis clandestine contracte. C. de clandestino ... cum ... non ... et ... milito ... debet illas ... et ... quod sacramentum iterari non debet ... ... ubi hic ... ...

De secundis nuptiis

Lucius iii. universis episcopis in captivitate Saracenorum po-

Domus ac redemptor noster etc. Sane super illis que quidam ex vobis nondum habita obitus coniugis certitudine contraxerunt id vobis respondemus ut nullus a modo ad secundas nuptias migrare presumat donec ei constet quod ab hac vita migravit coniux eius. Si vero aliquis vel aliqua id actenus non servavit et de morte prioris coniugis adhuc sibi existimat dubitandum ei que sibi nupsit debitum non deneget postulanti quod a se tamen noverit nullatenus exigendum. Quod si post hoc de prioris coniugis vita constiterit relictis adulterinis complexibus ad priorem coniugem revertatur.

[illegible]

Urbanus iii. Vigiliensi episcopo.

Vir autem et mulier ad bigamiam transiens non debet a presbitero benedici quia cum alia vice benedicti sint eorum benedictio iterari non debet.

[illegible]

[Secundum consuetudinem quorundam locorum et etc.]

Idem Exonien. Episcopo.

Super illa questione qua quesitum est an mulier posset sine infamia nubere infra tempus luctus secundum leges diffinitum. R(espondemus) quod cum apostolus dicat mulier viro suo mortuo soluta est a lege viri sui in domino nubat cui voluerit per licentiam et auctoritatem apostoli eius infamia abolectur.

Innocentius III. P. nobili muli(eri)

Cum secundum apostolum cum mulier mortuo viro ab eius sit lege soluta et nu-bendi cui vult tantum in domino liberam habeat facultatem, non debet legalis infamie sustinere iacturam que licet post viri obitum infra tempus luctus i. unius anni spacium nubat concessa sibi tamen ab apostolo utitur potestate cum in hiis presertim seculares leges non dedignentur sacros canones imitari.

De adoptiuis vis volom posadkjoni [illegible]

Cum iuris nemo est auferendum v. di. ad cuius non ff de re iudi. l. [illegible] § si quis condempnatus et beneficium principis latissime interpretandum est ff de constit. prin. beneficium et sic ad omnes inheredes hoc beneficium extenditur. [illegible] in [illegible] § matrimonijs contrahendis [illegible] sacre leges sacros canones imitantur in aut. quomodo oportet episcopos § 1 coll. 1 et in aut. ut clerici apud proprios episcopos § ult. coll. vi. et § de mediocribus clerici. et in aut. de ecclesiasticis titulis [illegible] tria prin. coll. ix t. [illegible] lege [illegible] Scriptori pro penna detur pulchra puella.

Explicit iiii liber, finitus in vigilia Sancti Bartholomei Anno domini m° cccc° xlviii per manus magistri Michaelis de Wartha Artium baccalarii et in decretis plebani de Minnoga

Coram [illegible] M Stanislaum [illegible] ad videndum debi[illegible] de [illegible] canonicam [illegible] Et [illegible] procedere [illegible] opportunas contra ipsum [illegible]

[illegible] racione et causis racionabilibus Ego Michael de Wartha [illegible] gracie [illegible] Mocouiensis [illegible] Stanislaum de Crachouia et contra me M[illegible] pro vna merca [illegible] [illegible] [illegible] marcis [illegible] [illegible] ipsa mercis [illegible] [illegible] et predicto [illegible] domini Stanislaum [illegible] [illegible]

Et primo dicta [illegible] et in [illegible] [illegible]

[illegible] quia cum domina [illegible] Stanislaus [illegible] mecum [illegible] fuerit pro domo [illegible] non debuit me impedire [illegible] pro alio pro eadem domo sub pena [illegible] [illegible] vallata Et [illegible] [illegible] [illegible] domini [illegible] parte [illegible] in eadem domo mea Et debui [illegible] pro vna marca pro vno anno Sed ipse Stanislaus [illegible] dicti [illegible] et pene vallate [illegible] ordinarii [illegible] litteras [illegible] domini Johannis [illegible] cum quo litigaui pro vno anno [illegible] medio Et [illegible] in [illegible] pro eadem domo ad [illegible] [illegible] me ad [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] domine [illegible] [illegible] non [illegible] dicto [illegible] ad [illegible] [illegible] in primo [illegible] vallata [illegible] [illegible] contra ipsum libellum [illegible] debuit respondere [illegible] non respondit [illegible] [illegible] litteras [illegible] [illegible] et aduocatum [illegible] domini [illegible] Johannis [illegible] ad [illegible] [illegible] et illud [illegible] et [illegible] in [illegible] racione et causis

Has causas et raciones modo via iure et forma [illegible]

[illegible]

Ffran de Zarabellis

facto explebo et prodiens petens ipas admitti tempore veras et litteras dictas
moriane contra me emanatas ad instantiam dicti Stanislai et effectum ipsarum
tollit et cassari Et me ab instantia eiusdem Stani absolui Ipsumque Stan
ad respondendum meo libello supradicto ac addendum et soluendum
se a coguta vexare quod merit contraueniendo dicte concordie Et in
expensis litis in ipsum Stanum condemnandum fore et condemnari condemnatum
vero eum cogi et compelli ad soluendum per vos venerabilem dominum vestrum iudicem
et vestram sententiam diffinitivam vna sententia vestra mediante saluo
me addendi minuendi corrigendi premissa corrigendi et temperare et alia
de novo si opus fuerit dandi aliis vero meis iuris remediis michi
in omnibus et per omnia saluis

Quarum litterarum copiam oblata per publicam parte predicta tunc fuerunt
prius in actis Et nichilominus effectus earundem suspenditur fuerint
procedendo et mandando primo appellacionem hic interpono et appellacionem et interpono pro
de gloria et peto michi responderi super eo et aplos dari
fuit inim doctor Et fuit ordinarius hic fuit filius primus qui
vertebatur canonice Et fuit subtilissimus in ingenio Et fuerit quando
stude cum soluit eam Et ego possit summarie eam Et fuit ille
fuerunt alijs doctoribus opposuit vnam questionem quam studenti dicti
in hoc sed dubitatur ad arguendum argumentum ratione depositum et
detentum racione intrauit super casum iurgauit quantum quod inius est
hec alias Et nullus istam questionem potuit soluere sibi quousque
ille secundo veniunt ad primum ipsum Et tunc potuit soluere illam questionem
Et audiuerunt hic studentes dixit per viam suam Et pater
a modo non legebat in me Et illa tradita cum clausula et fuit
vita sua in bono Et post eum modo introducta et sicut ...
ingenium vertebat canonice Et

Libellus Matrimonialis et affinitatis

Coram vobis venerabili viro domino Raphaele de Barouia preposito Rudeloc.
Canonico et officiali generali curie Parduo et Nomine procuratorio honeste
Dorothee de Chris... et aduersus Johannem wend pueltrum et dicti
Dorothee de Chr. ... et adduxit Johannem ...
parte dicte fuit opposite et per dictam mediare ipsius matrimonio corporali
diem ipsis de anno domini millesimo ... ipsis ignorantibus et insciis
... matrimonio Et matrimonialiter fuit copulati in facie ecclesie
contrahentur matrimonium ... ut infrascripte ... deducentur
seriatim et comprehenduntur ... Duo fratres carnales germani
videlicet primo Stanislaus et Clemens fuit Dorothea Nomine Mathiam
Et quilibet illorum habuit filium nomine Johannem qui ... fratres patrueles
Et Stanislaus habuit filium Mathiam filium Clementis duxit prefata
in tercia linea consanguinitatis Mathias Stanislaus filius Clementis duxit prefata
Dorotheam Moravie ac deceduit Mathias prefatus Matthie patruelis Johannes
filius Stanislai ... duxit vxorem suam pri... Dorothea
quam cum fuit in linea tercia consanguinitatis per copulam ... et ...
filios debet sub titulo de consanguinitate et affinitatis libro ... Clemens
fuit in affinitate ut patet in ea... consanguinitatis ... venerabilis
dominationi vestre modis prout dicta Dorothea vel prefato Johanne viro suo
dominationi ... affinitati et pro absolui a matrimonio et ...
et ad alia vota ... vt dicit Henricus Boyk Et ... talis
fuit matrimonium ... Et dicat quod non Et ... dicti ...
matrimonio absolui ... iuris ... in omnibus et per omnia
saluis

Sequitur forma divorcii et separacionis

Sibi [illegible] non licuisse [illegible] et obiecit

Raphael de Scawina [illegible] Cracoviensis [illegible] et officialis
generalis Cracoviensis universis et singulis quibus expedit
presentes [illegible] [illegible] [illegible] coram nobis [illegible]
[illegible] Margaretha de [illegible] actrice [illegible] Et [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] rea [illegible] ex altera [illegible]
[illegible] et divorcii [illegible] impotenciam [illegible] Nicolai Ma
[illegible] prefata Margaretha [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] prefatum Nicolaum [illegible] [illegible]
nobis constituta [illegible] [illegible] annos [illegible] cum matrimonium
[illegible] [illegible] ante [illegible] annos [illegible] consumarunt [illegible] consumarunt Et
et copula [illegible] [illegible] consumarunt [illegible] [illegible] Nicolaum
[illegible] predictos annos [illegible] [illegible] [illegible] Nicolaum
impotenciam [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] alio [illegible] [illegible] [illegible]
dicti Nicolai [illegible] [illegible] [illegible] Nos [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] Nicolaum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] dicti Nicolai impotencia [illegible] testes [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] omnibus Nicolaum impotentem [illegible]
[illegible] et invalidum [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] Margarethe [illegible]
Et ob hoc [illegible] ad [illegible] separacionem et divorcium
[illegible] [illegible] et divorcium [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad alia
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
vota [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et impotentem ad alia [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] litere [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Anno domini millesimo [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et oblacionis
[illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] et [illegible] a [illegible] a [illegible]
[illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible]
[illegible] [illegible] a [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] a monasteriis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Libellus termine matrimonialis divorcii et

Coram vobis venerabili viro domino Raphaele de Scawina preposito Kyelcensi Canonico et officiali generali Cracoviensi Actor infrascriptus proponit Johannes [illegible] de Myslinice petit divorcium [illegible] ac separari [illegible] infrascripta [illegible] Conjuge Consorte uxore [illegible] et [illegible] adulterii Cunegundi anno [illegible] et anno domini millesimo [illegible] et V annis adulterium [illegible] domus matrimonialis [illegible] ad diversa loca [illegible] et in diversis [illegible] in diversis ac variis locis Et [illegible] in uno [illegible] Cunegundis [illegible] iam [illegible] duos [illegible] manifeste Et [illegible] Johannes de die in diem in morte diffidendo [illegible] Et [illegible] Johannes [illegible] anno [illegible] Et manifestissime [illegible] et [illegible] adulterium [illegible] quod non est [illegible] Quare [illegible] domino [illegible] instantissime [illegible] petit [illegible] et divorcium [illegible] remedium [illegible] implorando [illegible] est [illegible] et favorabiliter ad [illegible] appellam

Absolutio processu finito

Et [illegible] Nicolaus de Calisch [illegible] doctor [illegible] vicarius [illegible] Salutem in domino [illegible] in Cromolow [illegible] Michaelis [illegible] absolutionis [illegible] absolvimus [illegible] forma absolucionis [illegible] absoluto [illegible] publice [illegible] absolutum in [illegible] publica [illegible] fuit [illegible]

Commissio plebanie in altaris

Thomas de [illegible] vicarius [illegible] et [illegible] in Cromolow [illegible] Salutem in domino [illegible] ecclesie parochialis in Cromolow [illegible] per mortem et obitum [illegible] Michaelem de [illegible] Michaele [illegible] in Cromolow [illegible] Nicolao [illegible]

Aggravacio et post Reaggravacio

Raphael de [illegible] ... [illegible] et officialis generalis [illegible] ... [illegible] ... Salutem in Domino. [illegible] ... in Cracovia [illegible] ... ad instantiam honorabilis viri M. Nicholai de Wartha doctoris et canonici [illegible] ... [illegible]

Supreaggravacio seu Contra participantes

[illegible] ... Salutem in Domino. [illegible] ... Petrum de W. [illegible] ... aggravato et reaggravato [illegible] ... [illegible]

Interdictum sequitur in forma

Raphael de Scawina prepositus [illegible] Canonicus et officialis generalis Cracoviensis dilectis in Christo et vicario in Kromolow presbyteris ac capellanis salutem in domino Cum dudum petrus plebanus eiusdem [illegible] nostras censuras aggravationis reaggravationis et supraaggravationis [illegible] in personam honorabilis viri domini Magistri Michaelis de Waltha [illegible] omni [illegible] in [illegible] Canonica monitione premissa lata et promulgata animo [illegible] et [illegible] contraxit [illegible] Communionem [illegible] et [illegible] principes [illegible] Et quia [illegible] Nos [illegible] Dominus [illegible] ac [illegible] revocat [illegible] Nos igitur prefatus dominus petrus [illegible] plebanus in Kromolow [illegible]

[illegible]

Sequitur supplicatio ad papam

Beatissime pater devotus vester Michael [illegible] ... [illegible]

Supplicatio dispensationis ad duo incompatibilia

Beatissime pater ... [illegible]

Subrogationes in iure ... [illegible]

Beatissime pater ... [illegible]

dissentionis pacientur Et interim dictis M M in dicta capella et
eius Curia Romana sit intersunt Supplicant igitur humiliter S. V. ut
M et N clerici Gnesnensis diocesis sunt in Curia quorum statum hunc de
causis premissis habentes pro expressis ipsis M N in ius et ad ius predictorum
M et M et ad possessionem etc. super quod vt pergant ac plebi de dicta altaris
in plebem prefato Curie in Olpazzo cuius fructus etc. xx marcarum argenti
sed ac eius valorem annum non excedunt prout ut permittitur per mortem predicti magistri M
sed per privationem dominatorem capellam vestri M et N ut alios quovismodo aut
ex alterius cuiuscumque persona prout per liberam resignacionem eorum de illa in Roma
Curia vel extra eam et coram notario publico et testibus sponte factam vacent
et specialiter aut generaliter reservatum devoluta et in presentem gratiam ut aptam
ad litem sit cuius litis statum etc. dignemini nunc gratiam cum accessus ad
obstantibus et cetera oportunum
et in non obstan. super que pro in credendum S. V. ad omnes generaliter et vera
valoris exprimantur

Supplicatio gratie papalis

devoto vestro M et N clerici Gnesnensis diocesis
Beatissime pater postquam dudum Curie dioceses sunt etc. ipso vacante ecclesie
de etc. dicto et pleb... Dicto Curiam diocesis sunt etc. ipso vacante eccle-
siam prout apostolica sedis in N et ad omnes et singulos causas quas tunc et
adhuc propter Thomam et N in illorum comparatione et cum M assistens
clericus eisdem et et pro dicto Curie et plebis et illorum occasione
movebat movere contenderet vacante dicto M et N et prefato sedis palacii
causarum auditori commisit et citatione ad partes dicta obtinuit quem ut moti
ad instantiam dicti deberet demandare sunt pro prefato ab aliquibus appellatione
predictis literis eventum quam deberet sunt venturus M in et N in dictis
pro litere eventum quam ad illos nos appetere Curia supplicat sicut de
Curie et plebanis pro ad illos nos appetere causarum de premissis habentes pro expressis
dictorum quorum gratiam statum causa hunc de premissis habentes pro expressis dicto
expresso predicto dicto M auditori ut aliquod in causa quo dicto
ut dicto etc. commissionis et mandato dignemini quod ipse et postquam iterum
pro causis hunc de eadem ad ius dictas partes litteris introducto sunt
in causa hunc de eadem vestram venturus dictorum per illo et audiri in
plebe et alias causa hunc de vestram venturus dictorum per ipso ad illos ius competere Curie et plebis
dictas Curie et plebanis pro ad illos ius competere Curie et plebis
hunc de quorum fructus etc. xx marcarum argenti sed ac eius valorem annum non excedunt
prout ut permittitur per alios quovismodo aut ex alterius cuiuscumque persona
per liberam resignacionem eorum de illis in Roma Curia vel extra eam
coram notario publico et testibus sponte factam vacent etc. specialiter aut
aliis generaliter reservatum devoluta aut ius aliquod liter ex
alias quod generaliter sunt devoluta aut apostolica conferantur et assignari mandet quod de
litis statum etc. dicto M auditoris apostolicas conferant et assignari possit
cum non obstantiis et cetera oportunum Et quod in conferendum litere possit
expressis non obstantibus quibuscumque quod obtinet et ad quod sit ius hunc
cum non obstantibus quibuscumque per alias appellationis super quo habetur
predicti eorum et omnes valor ut gratia apostolica

Supplicatio per incertum in Curia

Supplicat S. V. devotus vester M M et N clerici Gnesnensis diocesis qui
pro in Curia Romana S. V. et multis annis multum laboravit alias
hunc quod plebe gratiam fecerit palam de causa et plebanorum alio
modo cuius fructus redditus et proventus etc. xx marcarum argenti sed ac
eius valorem annum non excedunt per obitum quondam et de etc. in Romana Curia

[illegible]

Appellacio a diffinitiua sentencia

In Nomine domini amen. Anno a Natiuitate eiusdem millesimoquadringentesimo [illegible] Indictione [illegible] pontificatus Sanctissimi in christo patris et domini nostri domini [illegible] diuina prouidencia pape [illegible] anno eius [illegible] die [illegible] mensis Marcii hora [illegible] [illegible]

[illegible]

Supraggravato [illegible] appellare Et [illegible]
dicat [illegible] et petit [illegible] respondentis super appellacionis Et [illegible]
respondentibus

Raphael de Scawinia prepositus Kyeltzen

Canonicus et officialis generalis Cracoviensis dilectis nobis rectori et vicario in
Cracovia in Kazimiria in Olkusze Et in Sandecz Et aliis quibus presentibus fuerint
requisiti Salutem in domino. Nostras censuras aggravacionum et reaggra
vacionum sententias nec et contra predictum Nicolaum Codzbyal Civem de Cra
covia nunc degentem in Sandecz ad ipsius instanciam discreti Nicolai de
Pazenow clerici in minoribus ordinibus constituti racione contumacie latas.
Christi nomine invocato duximus supraaggravandas et presentibus supraaggra
vamus. Mandantes vobis in virtute sancte obediencie et sub excommunicationis
pena quatenus prefatum Nicolaum Codzbyal de Cracovia sic ut premittitur excommunicatum
aggravatum et reaggravatum. Nunc vero per nos reaggravatum vos
in ecclesiis singulis diebus dominicis et festivis et pleno populo intra missarum solemnia
et denunciare curetis. Effacere ipsum in cibo potu salutacione locucione emp
cione vendicione foro igne balneo hospicio et recepcione. ac a graciis
et ecclesiasticis sacramentis preter penitenciam et baptismate parvulorum dum
taxat exceptis. Sepulturam eciam sibi specialiter interdicta. Et nichilominus
singulos christifideles clericos et seculares ab eo eius communione et
prefatum excommunicatum aggravatum reaggravatum et supraaggravatum [illegible] et sanguineos
[illegible] et efficaciter inducendo. moneatis et requiratis quos et nos
presentibus requirimus et monemus ut infra sex dierum spacium
[illegible] monicione immediate sequentem ipsos aliis honoribus dilatoribus
ac trina canonica monicione premissa perfigimus
et assignamus quatenus sibi respectu et ab [illegible] perpetuo consorcio
[illegible] et ad effectum [illegible] se [illegible] Alioquin prout ex nunc
et ex nunc prout ex tunc ipsos [illegible] nomine invocato excommunicamus
in hiis scriptis Et vos et vestrum quilibet [illegible]
[illegible] et dominicis [illegible] mandata [illegible]
a nobis aliud habueritis in mandatis Datum Cracovie die [illegible]
Saturni [illegible] mensis Marcii sub anno domini millesimo [illegible]
[illegible] sub [illegible] facta [illegible] de [illegible] annotata

Indultum pro audienda Confessione

Nicolaus de Calisch [illegible] doctor Canonicus Cracoviensis vicarius [illegible] in
spiritualibus Salutem in domino Ut anime salutem salubrius consulatur de industria
et idoneitate tua plenam confidentiam ut liceat tibi et possis omnes et singulos
parrochianos [illegible] tamen [illegible] parrochialis confessiones
[illegible] et [illegible] de [illegible] de quibus tibi pro corde confessi fuerint
audire et [illegible] absolvere auctoritate tibi presentibus
[illegible] saltem [illegible] salutari [illegible] Nicolai [illegible] facultatem [illegible]
[illegible] ad festum sancti Nicolai [illegible] metropolitana est [illegible]
tamen maioribus [illegible] Datum Cracovie die [illegible] mensis Marcii
[illegible] et [illegible] [illegible] pro [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Libellus Matrimonialis

Coram vobis venerabili viro domino Raphaele de Scarnina
preposito ... Canonico et officiali generali Cracoviensi procurator et nomine
procuratorio nobilis Margarethe dicte virginis de Bolgowicze ...
et adversus Nobilem petrum de Chothelow Et contra quamcumque
aliam personam alias personas pro ipso et eius Nomine vestro in medio
legitime introducentes per modum et viam articuli libelli narrative
~~narrative~~ et dispositive cumctum et ... dat facit exhibet
et producit articulos infrascriptos modo ... corpo
petens quos ... singulos et singulariter ...
... per vos ... vel non ... legitime ... constituta
non ... ad aliquid onus superflue probationis sed dumtaxat
ad ea probanda que pro intencione et victoria ...
sufficere videantur de quo ... et non alias nec alio modo
... fuit et est verum

Imprimis igitur ponit ...

Item ponit et dicit quod [illegible] fuit quod [illegible] in ea de
omnibus et singulis et premissis fuit et est publica vox et fama tamen
fuit et est verum

Coram venerabili domino vestro vicario petit dictus procurator et nomine
quo supra procuratorio per vos venerabilem dominum Raphaelem de [illegible]
prepositum [illegible] Canonicum et officialem generalem Cracoviensem et [illegible]
Et per vestram sententiam diffinitivam dici decerni et declarari predictum
Nobilem Petrum de Thocholow cum Nobili Margaretha de Bolzowice
matrimonialiter matrimonium in facie ecclesie contraxisse et copulasse [illegible]
[illegible] premissis [illegible] et [illegible] matris
ecclesie ipsumque Nobilem Petrum de Thocholow cogi et compelli ad perficiendum
consummandum et complendum predictum matrimonium in facie ecclesie cum prefata
nobili Margaretha de Bolzowice quod contraxit per verba de presenti
ad id [illegible] implorando vestri officii [illegible] ac remedijs
[illegible] salvo [illegible] addendi minuendi corrigendi [illegible]
et aliud de novo dandi si fuerit opus

Libellus Nobilis Margarethe de Bolzowice contra et adversus
Nobilem Petrum de Thocholow in causa matrimoniali [illegible]

[illegible] de litiscontestatione [illegible] aliud [illegible] et [illegible]
[illegible] positiones et responsiones ad eas [illegible]
[illegible] Nichil
[illegible] litiscontestatio [illegible] aliquid [illegible] Et ita [illegible] posset [illegible]
[illegible] vel absolutionis [illegible] positiones
[illegible] Et [illegible]
[illegible] aliquid [illegible] dictum [illegible] premissa [illegible] generaliter et
[illegible] et [illegible] Et [illegible]
[illegible] et [illegible] et ordine cognitionis vel dilationis ad
[illegible] et responsiones aliqua
[illegible] interrogatoria [illegible]
[illegible] litiscontestationem [illegible] et [illegible]
de quibus [illegible] interrogationes et responsiones
[illegible] vel absolutio [illegible] litiscontestatio [illegible] petitione
nulla [illegible] positiones et responsiones
[illegible] et ita patet quod [illegible] litiscontestatione facta [illegible]
nulla petitione premissa [illegible] oblata fuit et
[illegible] de [illegible] et [illegible] positiones
[illegible] litiscontestatione [illegible] non valeat [illegible]
et responsiones facte fuerunt [illegible]
Posicio [illegible]
[illegible] est facta [illegible] contra [illegible] et anno
[illegible] apud [illegible]
[illegible] compelli ad [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] pro [illegible]
[illegible] aut [illegible]
[illegible] est [illegible]

Beatus Jeronimus in Cronica sua
ipse mandnus contempsit ita commemorat dicens Ab
Adam usque ad diluvium fuerunt anni duo milia CC
xlij i Noe. ab abraham autem usque ad Moysen fuerunt
anni CCCCv A Moyse autem usque ad edificacionem
Templi david fuerunt anni CCCClxxx Ab edifica
cione Templi usque ad Nativitatem Christi fuerunt anni
mille CCC Colligitur ergo ab origine mundi usque ad
Nativitatem Christi et invenies v milia centum Nonaginta
v milia C xx annos Drapus vero usque ad passionem christi
quinque milia Centum nonaginta annos commemorat Et a
nativitate usque hunc mille quadringenti quinquaginta et septem
anni [illegible] Et sic est finis istius operis pro
quo sit benedictus deus in secula seculorum scilicet amen
Magister michael de wartha [illegible] et incarnatus

Simpex i moderate ce

Index debet moderare sentenciam si in ea
error committitur peto rekitaci i retractari
sentencie peto infirmari peto Confirma
sentenciam peto rescindi sentenciam tuam Honoraria
ne i index ut paratur Inde honorarium
i salarium de parte libus [illegible] patrum
actae puniuntur per indice in duabus libris
Simultates i occulta odia et discordias
anni

Jacobi plaza et ipsius liter consortium nobilium et [illegible]
de Schmegerthawige ad appellacionem a sentencia diffinitiva magistri
contra ipsos et [illegible] parte [illegible] [illegible] de [illegible] sit [illegible]
verborum respondens [illegible] instantia in [illegible] Johannes de [illegible]
dicebat et [illegible] ad [illegible] a [illegible] [illegible]
Effectus [illegible] contra [illegible] [illegible] concludit [illegible]
[illegible] et admissionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] respondit [illegible] [illegible] ad i de
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] pallens tenemus
[illegible] [illegible] [illegible] pallens [illegible] est
Calopedum [illegible]
Rinnor de vestri facit ventura [illegible] [illegible]
Cras poterunt fieri turpia pariter [illegible]

[illegible]

Ita sed est nomen Episcopi

affitiis [illegible] tempus predictorum

penponce [illegible] domorum [illegible]

[illegible]

Alexander fuit papa [illegible]

[illegible]

In causa matrimoniali

[illegible]

Posito [illegible]

[illegible]

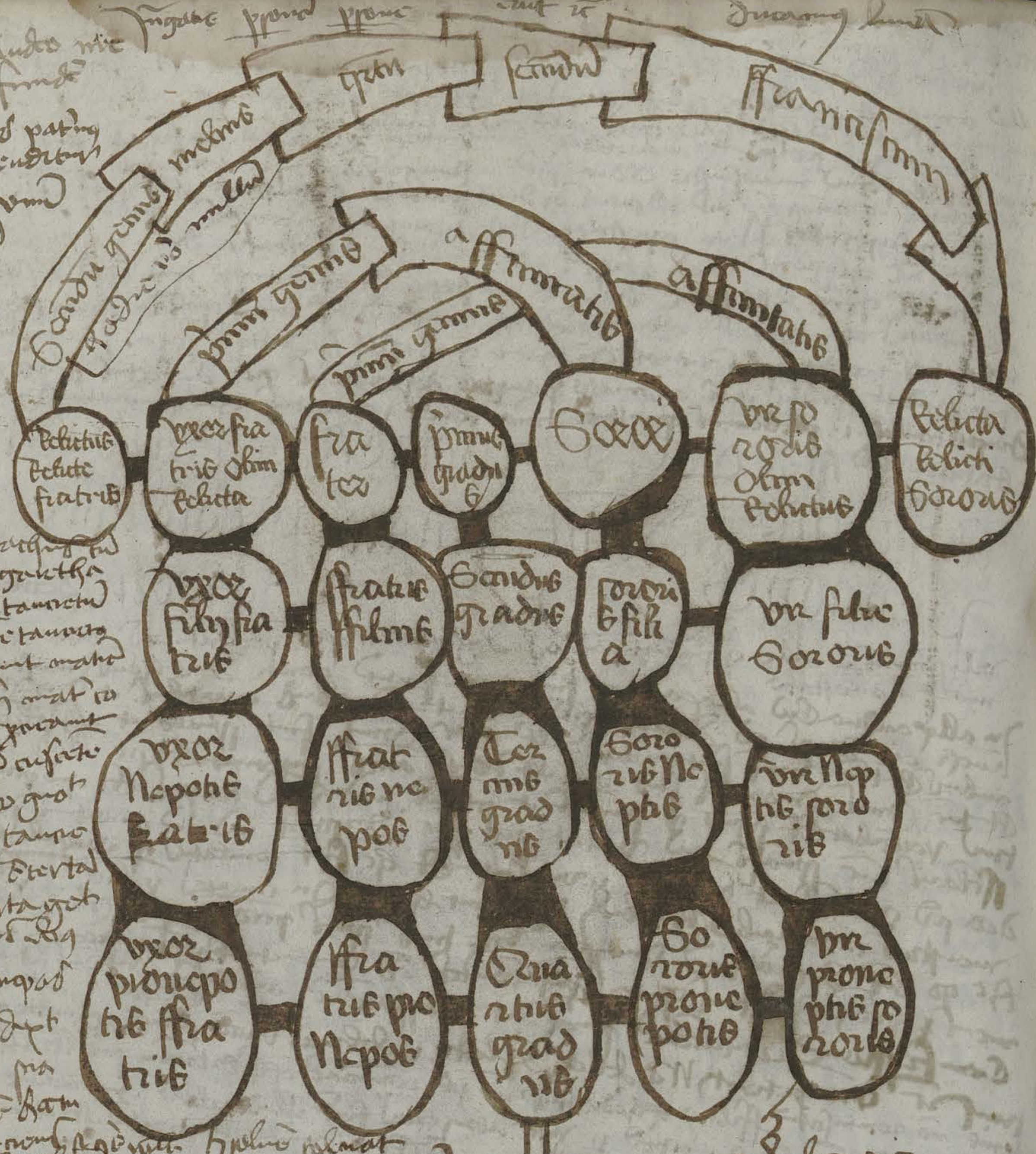

primum genus
secundi generis
affinitatis
Relicta relicte fratris
Vxor fratris olim relicta
Fratres
primus gradus
Vir sororis olim relictus
Relicta relicti sororis
Vxor filii fratris
Fratris filius
Secundus gradus
Sororis filia
Vir filie sororis
Vxor nepotis fratris
Fratris nepos
Tercius gradus
Sororis neptis
Vir neptis sororis
Vxor pronepotis fratris
Fratris pronepos
Quartus gradus
Sororis proneptis
Vir proneptis sororis
Arbor
Stipes
Radices

distat i. convenit
distant i. conveniunt

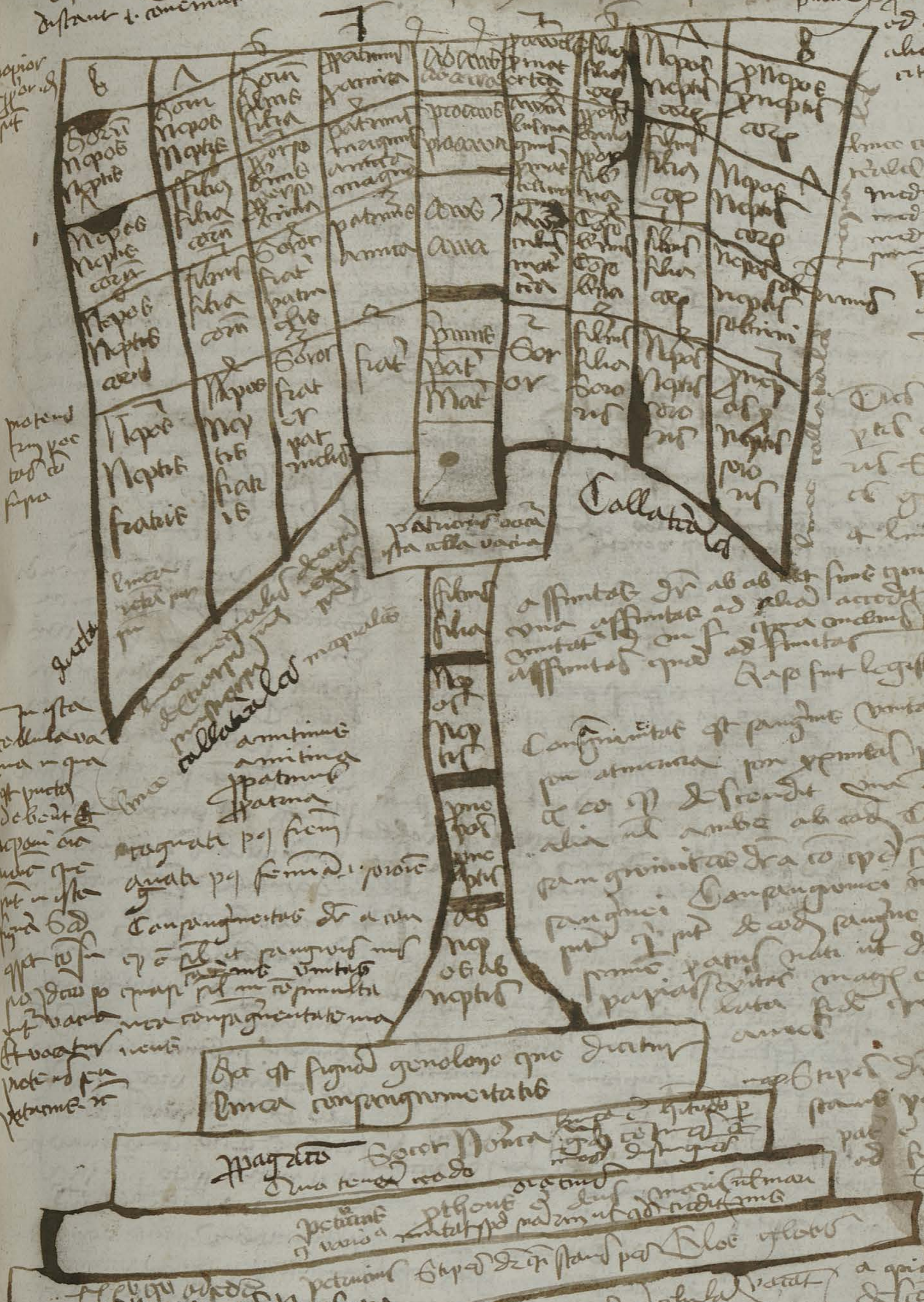

Affinitas dicitur ab ad et finis quasi una affinitas ad aliud accedit ...

Consanguinitas est personarum unitas per ... descendentes ...

arbor inventa est
ab imperatore Justiniano
... in libros legales ...

[illegible] ... l. no

[illegible] aqua [illegible] ... plas

De re iud[icat]a. [illegible] li. 6 [illegible] indicat [illegible] ... [illegible]

Suspensio [illegible] si [illegible] celebrat suspendi[illegible] aqua suspe[illegible]

solo [illegible] suspendit absoluit [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

Statuum vigesima [illegible] septembris Citra appellacionem interpositam ... [illegible] Mgr Michael de Wartha ... ad libellum ... [illegible] ... negavit narrata prout narrantur petente ... ad articulandum vel ad probandum ad [illegible] ... in actis

Oblata [illegible] principalis vel [illegible] et [illegible] in [illegible] principalis vel ... in presencia mgri [illegible] et [illegible] petente copia et terminum ad contradicendum [illegible] ... [illegible] de pluralitate [illegible]

ad [illegible] ... in actis ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible] vel blasphemare volentes

[illegible] vel te credentem [illegible] ad mortale [illegible]

[illegible] absque mora sic [illegible] ...

[illegible] ... [illegible]

Si dativus [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... de corpore signat

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... significare solet

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

vel si [illegible] sollent aut monialem

[illegible] ... [illegible]

Multa sunt [illegible] ... [illegible]

Demon languebat monachus esse volebat

Sed dum convaluit demon ut ante fuit

[illegible] languebat monachus esse volebat

Sed dum convaluit [illegible] ut ante fuit

propter [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] est [illegible] aliquam [illegible] oportet

[illegible] competentem in scriptione [illegible]

[illegible] declaratam [illegible]

Mimo [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... principalis ... canonica ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

Sed [illegible] ... [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... ministrum vel [illegible]

[illegible] ... ad testimonium

[illegible] ... doctores ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible] Constitutus coram

[illegible] patruelibus [illegible] ...

in [illegible] ... [illegible]

[illegible] ad [illegible] ...

patruelibus [illegible] et

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... dolando [illegible]

[illegible] aliqua [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] et [illegible] ...

[illegible] ... [illegible]

[illegible] et ... [illegible]

[illegible] Deo et ultimo [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] a deo et a [illegible]

patruelibus [illegible] ...

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible] et omni

[illegible] Et in futuro [illegible]

filia [illegible] ad [illegible] ...

[illegible] ... filius [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible] ascendent [illegible] et [illegible]

Incipit liber quintus de accusationibus inquisitionibus et denunciationibus Gregorius IX felix papa

Si legitimus non fuerit accusator non fatigetur accusatus. Episcopus...

Capitulum ...

... ut dicitur Gregorius ... Campanie

De collatione ...

... et hec de tractatu ...

[illegible] mandat

... xxiii q. iii [illegible] ... si arbiter sit et [illegible] ... qua pte [illegible] ... alii idem Constantie [illegible]

Omnipotens [illegible] ... Italia [illegible] ... pascalis [illegible] ... ultimus [illegible] ... aliquis [illegible] ... [illegible] ... xxxvi [illegible] ... Honorii ... Pascalis papa ...

Nulli episcopo ab accusatione sua [illegible] ... familiaritate ... officio suo [illegible] ... Philippus [illegible] ... ex communi [illegible]

... possessionem [illegible] ... admittebat ... [illegible] ... ut dixi [illegible] ... officio suo ... Gervasio

Nec [illegible] ... Stephanus ... [illegible] ... clementia [illegible] ... absolutus [illegible] ... accusator [illegible] ... [illegible]

Veniens non patitur de [illegible] ... clementia ... Capud ... Gratian ... [illegible]

[illegible]

Monachus

De monachis

Excepte tria et · s · ... ... talis ... ... monachus ... alia ... ita impediat ... obedientia et subiectionem abbatis esse noscatur ... abeundi ... repellendi ... ... non possit ... ... non habeat ... ... expense ... donec ... debitum accipiat ...

Excepte et · s · alia ... puta ... ... oportuit ... ...

... non ... vel ... mortuus ... ... monachus ... abbatis ... accipere ... ... abbatis ... ... abbas ... ... expense ... compellendum ...

V

Vinolentia

Violentia

S ... ... non ... ... alia die nulla ... missa ... ...

290

Compromissum — dignitas virginea — mortis — sacerdos

Capitulum Meminimus [illegible] ad voluntariam exceptionem [illegible] appellationem vel [illegible] semel [illegible] [illegible] [illegible] ecclesia [illegible] tempore [illegible] non potest [illegible]

Consecrat. Iste petebat ecclesiam sibi resti[tui] qua dicebat se iniuste spoliatum fuisse, sub[audi] et eius petitionem [illegible] tabat ut effectum [illegible] [illegible]. Respondebat [illegible] quod non erat audiendus quia non fuerat spoliatus, cum non [illegible] tulata sed commendata eum habebat [illegible] ecclesiam [illegible] quod [illegible] eius [illegible] vacabat [illegible] [illegible] nulla [illegible] facta [illegible] nocte [illegible] mane [illegible] celebrabat et ideo iniuste privatus fuit [illegible] suis [illegible] [illegible] quos super [illegible] fuerat accusatus [illegible] [illegible] negabat dicens quod canonice fuerat [illegible] institutus et iniuste spoliatus, propterea [illegible] mandat [illegible] primo [illegible] [illegible] que si [illegible] fuit in possessione ei plenarie [illegible] super ipsa ecclesia. Si non [illegible] [illegible] [illegible] non fuit [illegible] [illegible] [illegible] fuit spoliatus restituatur ei ecclesia commendata sic. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible] commendare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible] possessor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] potest [illegible] [illegible] commendatam [illegible] [illegible] bona [illegible] ubi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ita [illegible] potest auferri ecclesia [illegible] [illegible] non possessor [illegible] non fuit spoliatus [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nocte [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] super [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] non [illegible] super [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Idem

Meminimus tibi mandasse ut [illegible] [illegible] [illegible] electionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad audientiam appellat[ionem] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mandatum [illegible] [illegible] effectui mancipare [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] manifestus fuit [illegible] et [illegible] testimonium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] habuisset plenum ius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] super [illegible] [illegible] si non fuisset [illegible] [illegible] [illegible] fuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] potuit accusare, ut plene [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] super [illegible]

Bysuntino

Comendatum debet dari ad tempus semestre [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Commendator [illegible] [illegible] ad tempus [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Et tibi monstratum [illegible] [illegible] [illegible] amari

Quando [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] memoriarum

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Cap. licet

Licet in scriptum accusatum per defensores sine pena ... ad ... imponi sibi silencium Dipontini

defuncto

... i. ... vel accusatus

V

Dauid Johannes Martini

te vaca fama commisisse/ ac abeas fuisses liber.

Babilonen

[D]ilect[us] in beato petro et [Hen]ric[us] [can]onicus ecclesie sancti petri et ... et ad Canonicos
... sacris ... ad ap[ostolicam sedem] audi[entiam]
... premissis ... super
... et ...
... c ff ... nata ...
a ... tibi ... assigna
uit/ quo respondentes ... obiectis
apostolico te ... putarent
... contra tenorem citationis
ad s[edem] ap[ostolicam] accessisses. ut nullus
apparet ... dictis. ut aliquis de ...
contingentibus obmitta[m] ... ab
... et o archidiaconus ... pu...
ta ... questionem ... diliget
... super premissis aduersus te ...
se ... propone[re] nollet ... ...
... legittime ... monstrarent
... aut ... non ... accusandi
... tam ... quia super
... incorrigibilitate ...
quedam ... te sedi ap[ostolice] ... ...
... qui ... ...
... impetrandas ... for-
ma ... / ... tano
... super ... silencium ...
... imponendi. ... dictis
super ... accusare liceat ... ...
infamare ... non ... ca
nonica ... iuncta ...
... uoluntatis ... pur...
te non ... imputandi. ...
absolutionis ... ...
... in ... / ... ...
... bone opinionis ...
... / ... infamia ...

talit ... et i
questionem ... ...
tendam ... ...
... in beato ... questionem ... ...
questionem ... ... nollent aliquid
proponere ... ... non ...
... ... non ad
... ... instantiam ... absen
tie ... ... qui ... no[n] ...
no ... ...
... non ... ... absolutione ...
... ... sit absens ... ...
... instantiam ... ...
... non ... ...
... et ... ...
... ff. ... temporis
ff. ... c. ... si ... ... et
ff. de ... si ... si forte
... ff. ... si ... ff
... ...
instantiam ... ...
... ...
... ... ff. ... ...
... si qua ... ...
ad accusandum ff. ... ...
non ... silencium ... ...
... ... ut ... ...
... ...
si nollent aliquid proponere/ ...
... ... non ... ...
non audit[ur] ... ...
... ...
... ...
... ...
ff. ... ...
... ... mandata
... non tenebant/ ...
... ... similiter
ff. ... ...
... ...
... ut ... ...
... de dolo ... ...

pub fora ... de quod

i. non audit[ur]

no[n] pot[est]

... de ... ... maiora

de ... ...

... i. habent accusatio. i. actio

de ... ...

accusatio pot[est]

a modo

de ... fisci

// Dante impetret .i. acusaret de ...

Episcopus ... ab episcopo ... et proprie ...

... cessit ... ad volunt ...
... ab eo quo ...
... Dilecta ... De ...
... qui ...
... desistit ...
... iuniare ...
... nemo compellitur ...
... pena desistere ...
... libelli oblationem ...
... in civilibus ...
... quod et ...
... privilegium bone fame ...
... male opinionis ...
... immunitate ... Casus qui ...

[C]lemens ad ... Idem canonicus ... Praghe ...
... filius esset sacerdotis ...
... Pragensis ... privilegium Regni Bohemie ...
... Pragensis ...
... predictum ...
... Bohemie esset ...

... baptisandus ... primitus ...
... excusatores ...
... singulas ...
... procuratores ...
... auditores ...
... et totam ... obiecta ... archiepiscopum ...
... archiepiscopi ...
... postulavit ...
... mandato ...
... archiepiscopi ...
... excipiens a confessione ...
... mandamus ... impetitione ...
... criminalibus ...
... criminalibus ...

Casus ...

Casus ...

... amplius non ... audiri contra illum ...

De ... ab ... absolutum ...

Mulier per [illegible] p aliquo [illegible] tenet [illegible] velleiano

de [illegible] popularibus [illegible]

[illegible] emaliu [illegible] et [illegible] primo [illegible] [illegible] actionibus [illegible] Item si [illegible] non [illegible] pena [illegible] ff a [illegible] [illegible] appellacione [illegible] Item in omne [illegible] ff de [illegible] non [illegible] Item [illegible] aliud de [illegible] ff de [illegible] in actione popularis [illegible] ad agendum [illegible] ff de [illegible] in popularibus sed pro [illegible] ad agendum [illegible] ff de [illegible] Item [illegible] defendit [illegible] in criminalibus [illegible] Sed illud [illegible] ad [illegible] causas [illegible] publice utile est [illegible] audiri ff de [illegible] publice et [illegible] [illegible] causas et c. [illegible] tale [illegible] de iure [illegible] [illegible] non [illegible] causam [illegible] non audi[illegible] [illegible] accusare [illegible] Sed [illegible] accusare de crimine de quo [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] pupillo [illegible]

Nocetur alis [illegible] et [illegible] ut hic patet et ff [illegible] qui in ius vocati [illegible] [illegible] ff [illegible] sol[illegible] [illegible] est tamen dubitatur [illegible] teneat de appellatione [illegible] duobus et c [illegible] ff de [illegible] [illegible] ex aliena [illegible] [illegible] non tenetur [illegible] tenet [illegible] citatus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] persone [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non obstante [illegible] de duobus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dubitatur [illegible] [illegible] et allegare privilegium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Super his de quibus nos [illegible] consule voluistis inquisitionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non est [illegible] necessaria. Sed [illegible] [illegible] accusatorem [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] accusatio[illegible] sed ad [illegible] [illegible] faciendum. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab accusatione [illegible] [illegible] non est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] denunciando [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sando.

[illegible] respondere [illegible] [illegible] non est [illegible] attendit [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible]

De accusationibus inquisitionibus et denunciationibus

De libello ag[ere] i[d est] agnoscit[ur] [illegible] probanti [illegible] nulla [illegible]

Si ante confirmationem obiciatur nomine capituli crimen quod [illegible] inscribere [illegible] crimine [illegible] probatum impedit promovendum, sed non deicit iam promotum. Post confirmationem vero tamen [illegible] ordinandus fuit aliquis aut [illegible] consecrandus ... ab optimendo repellitur et deicit ab optento, ad extraordinariam penam sive arbitrium discreti iudicis, citra vinculum inscriptionis est excipiens astringendus. Si defecerit in probando, pro [illegible] crimine [illegible] probato [illegible] electionem et confirmationem ei [illegible] requisitio. Sed [illegible] prius [illegible] [illegible] admittit [illegible] crimine non est [illegible] criminalis unde per procuratorem pot[est] rite tractari. [illegible] tollendi [illegible]

Super his tribus modis et quibus [illegible] per inquisitionem [illegible] [illegible] notorium [illegible] dicitur quatuor [illegible] [illegible] aut [illegible] crimine aut de fama [illegible] aut de [illegible] [illegible] ff [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] abigeatus [illegible] [illegible] apparitores [illegible] [illegible] accusatus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] accusator ut [illegible] [illegible] denunciatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] cognitionem [illegible] [illegible] testimonium [illegible] [illegible] [illegible] post accusationem repelli [illegible] maiori crimine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] impedit promovendum [illegible] imposita [illegible] appellatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] arbitrium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] complendi non sunt [illegible]

Margin: No[ta] [illegible] [illegible] et [illegible] ... questiones [illegible] ... de variis et [illegible] ... de [illegible] ... contra [illegible] ... abigeatus

[illegible] abigeator [illegible] [illegible] [illegible] in grege [illegible] abigeatur [illegible] abigeator [illegible] [illegible] [illegible] ... abigeator i[d est] fur

Exceptio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

de sacerdotum [illegible]
in [illegible]

[illegible] c. ad decorem [illegible]

Idem vercell. epo et abbati de ti[lecto]
[illegible] vel [illegible]

[illegible]

Glose [illegible] per [illegible] sed ubi [illegible] agit
[illegible]

Qualiter et quando [illegible] Si acta novarien[sis] [illegible]
[illegible] ordine observatas [illegible]
[illegible] ipsum
[illegible] optimo volumus observari ne [illegible]
[illegible] Ideoque
mandamus [illegible] ordine [illegible]
[illegible] non [illegible] errore [illegible]
[illegible] aliorum [illegible]
[illegible] in qua [illegible]
[illegible] vobis [illegible]
[illegible] occasioni aliquam [illegible]
[illegible] ne nostra [illegible] auctoritas
[illegible] et prudentius potius [illegible]
[illegible] que in ordinate
sint acta non post ordinabiliter agi [illegible]
[illegible] ordine custodistis [illegible]
[illegible]

Qualiter et [illegible] volumus observare [illegible]
[illegible] qui male iudicavit [illegible]
[illegible]

Cisterciensis

Ap. i. apostolice [illegible] legatus

[illegible] in [illegible] ad [illegible]
competenti prioribus [illegible]
[illegible]
[illegible] Cardinalibus [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible]

Cum dil. fil. [illegible] abbas [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] in ea legationis officium
[illegible]
[illegible]
[illegible]

admonemus

[illegible]

dilecti filii

[illegible]

In idem arelaten archiepo et [illegible] albati

[illegible]

producendi

-1- ex. [illegible] forma [illegible]

L

qui sunt candem no tenentur
debito iuramenti ni ad inquisita so-
lummo[do] resp[on]de[re] vos excusationes su-
as audire curetis / et si reus p[ro]duc-
erit cum excusationes suas confessiones
eius no[n] opprimant sed exponant / que
tales sunt ut ad bonum et malum vale-
ant retorqueri / et ideo iudicari debet
extra eam sub ap[pellatione] ob[stacu]lo absoluatis
eum et si reus sit culpabilis in
quibusdam / ex labore tamen et pudo-
re priuatus / quos p[ro]pter hanc causam
meruit / huiusmodi levius culpa lenitati
ei valeat indulgeri. Et si excu-
sationes illas super dilapidatione
naufragio et symonia p[ro]bare ne-
quiuerit aut sub prima forma inuent[a]
sunt [illegible] nec intantum tacere nec
admittere debent [illegible] vos non
obstantibus excusationibus quas de no-
uo posuit / cum in confessionibus suis
nullam [illegible] de illis fecerit mentionem
grauius fuerit ass[er]tum quam [illegible]
illis predictis legatis exposuit tunc
ipse probare non possit. eum [illegible] solus
examinabit ab illis / ac ab admi-
nistratione [illegible] [illegible] remo-
ue[re] curetis. Idem archiepiscopo et abba-
ti [illegible] in [illegible] populete [illegible]
[illegible]

Cum dilecti filii abbas Cister[ciensis] et p[ri]or
et [illegible] legati [illegible] apostolice sedis [illegible]
diuissent [illegible] clamorem contra [illegible]
sta de [illegible] [illegible] volentes inquirere
veritatem / accesserunt ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
inquisitione [illegible] confessus fuit ipse
[illegible] [illegible] dilapidatione
[illegible] [illegible] naufragii [illegible] [illegible]
fessiones [illegible] [illegible] [illegible] illas
[illegible] / quam iurauerat [illegible] ad interroga-
ta legati dicebat quod si sub alia forma
iurauerat [illegible] plenam [illegible] dicere
veritatem et quod tunc se no[n] excusauit

[illegible] non debebat audiri. [illegible]
[illegible] illud [illegible] [illegible] [illegible]
quam iurauerat [illegible] tantum ad interro-
gata [illegible] sedem ap[osto]licam quosdam testes
produxit. [illegible] non constat ipse sub
qua forma iurauit [illegible] [illegible]
[illegible] non fuerunt publicate / [illegible] ipse
[illegible] testibus productis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] abillis [illegible]
[illegible] sub qua forma iurauit [illegible]
[illegible] illorum inquisitorum [illegible]
[illegible] / quam iurauit sub 2a forma / aut
si ipse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] testium quos produxit [illegible]
[illegible] aliorum [illegible] [illegible] illam formam
non [illegible] [illegible] [illegible] ad interroga-
ta admittatur excusationes [illegible] sup[er]
confessionibus suis / quas [illegible]
[illegible] exponunt illas confessiones et
[illegible] [illegible] [illegible] absoluat illum.
si vero excusationes non [illegible] et
iurauit plenam et [illegible] veritatem
[illegible] remouatur illud ab [illegible]
[illegible] non obstantibus illis excusationibus.
Clamorem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] qualis [illegible] [illegible] [illegible]
quod plenam [illegible] nullam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] meram
a falsitate [illegible] [illegible] nullam [illegible]
[illegible] puritatem et [illegible] idem [illegible] [illegible]
[illegible] ut notatur sup[ra] de [illegible] [illegible]
[illegible] Responsione [illegible] [illegible]
[illegible] tunc dilecti creditur quod [illegible]
[illegible] [illegible] iurauit ut ad inquisita
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
probare [illegible] [illegible] illorum [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] a quo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] alterius
nisi [illegible] constat [illegible] [illegible]
[illegible] probare. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ubi de veritate stat [illegible] illo
[illegible] illa inquisitio [illegible] probare [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] interrogata fuerat
[illegible] [illegible] [illegible] dicit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
intelligende [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
considerandum est [illegible] causa [illegible]

a [illegible] prima que fuit quod meram et plenam
dicat veritatem et tunc non prosunt ille ex-
cusationes quia [illegible] debuit se excusare
b prout [illegible] excusationes causa [illegible]
semper considerandum quia causa aliquid
sit factum [illegible] [illegible] [illegible] sup[er] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intelligitur
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible]

[illegible] de [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

V

[illegible]

et filium et [illegible] de [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dilapidatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Cum oporteat episcopum et [illegible] sane venientibus ad apostolicam sedem et [illegible] canonicis [illegible] et [illegible] enormia [illegible] [illegible] episcopum [illegible] coram nobis quod illa non debeamus sub dissimulatione transire nos [illegible] [illegible] coram [illegible] committendum [illegible] dictus episcopus [illegible] ad [illegible] citatus [illegible] et ad [illegible] attendens [illegible] quod illi qui enormia [illegible] ipso [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad testificandum [illegible] qui ad denuntiandum seu ad testificandum admitti debent [illegible] [illegible] [illegible] et aliis tribus [illegible] [illegible] [illegible] nisi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad inquisitionem [illegible] [illegible] procedat [illegible] ad inquisitionem [illegible] procedendum [illegible] alios [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] de [illegible] infamatione [illegible] ipso zelo dolo [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] cognoscat [illegible]

De accusationibus inquisitionibus et de innu(n)ciationibus

Criminosus sicut ad prosequendum inquisitionem sic et ad perhibendum testimonium contra ipsum episcopum admittatur. Sed primo idoneos super hiis que contra suis inquitatem dilligentius vitatque et si nullus fuerit probatum fuit tunc ipsis vos purgationem canonicam indicantes eidem. Idem.

Sed oportat hospitem conversantem non sit replendi quia ad inimicos et sic ipsi inimica deficit. Ut. S. e. ca. i. ar. adde. C. de off. ce. li. brict. Sed eodem repellatur ar. ff. de off. prefecti. ut. l. i. et C. commi. patrius iii. q. v. c. iiii. et ff. de legatis l. iiii. et i. dr. et ff. de sodo nam sancte et heretici dicitur et arbitrium et aliquis complices contra satan concessum criminosos qui in ea criminali non admittitur ut consuevit notam iii. q. v. c. i. et ad innuationem. Sed inimici criminosi et infames repellitur ab inimicatione non videtur quia quilibet ce adde. i. q. vii. qua pp. et s de cognatione spirituali. Item heretico admitti p. p. iii. q. i. Ideo et viles persone admittuntur. S. de spon. preterea et qualicumque testium videtur sufficere p. p. iiii. q. v. hoc videtur. Sed ut videtur et tantum in hoste persone admittuntur p. p. v. q. vi. c. pe. nisi modo et S. de testibus cogendis preterea et sup de spon. tu inter et adppellato deinde non admittuntur persone nisi integri status ff. de populationibus accusationibus populus. Ideo et hoste persone debeat tamen admitti ad inimicatione ut hic. S. dr. lo. dictum et in fa[illegible] ius persone admittuntur dum tamen non sit criminosa et irregularis. Sed tamen eodem de infami [illegible]

notatur ii. q. i. Si peccaverit et S. de sponsa ad inimicata et S. de procurator in iii. q. c. v. h. et fama ipsius ideo dicit quia non est procedendum ad inquisitionem et aliquis nisi et infamatus ii. eodem inquisitiones et c. qu. de hac materia a pia compilatione criminosos quia hic et ipse in ea ad prosequendum inquisitionem vel testes admittuntur vel denunciatione sive accusationem ut S. dr. et S. e. t. i. u. c. p. s. Sed non de inimicatione ipsius inimica repellat hic ab inquisitione vel testimonio et videtur et capitalis et conspirationes ii. i. c. desimulsi contra eos ii. et ff. de arbitris licet quia non quilibet inimicus repellitur. Sed illa et tamen quia inimica familiaris et quia ut est ff. de in sufficienti est criminosos et hic apud leuius inimicus non est igitur et legatis ff. de adm. le. l. iii. insufficientes. Sed in videtur quia levius eodem repellantur quia pp. [illegible] et etiam repellatur quia ab accusatione sup. de teste p. p. [illegible] in quibus ille dicitur inimicus que sunt de statu hominis vel de bonis omnibus in quantitate plurima et plurimum et S. r. ex. S. de donat. pp. omnibus in [illegible] et C. de [illegible] de l. plurima et C. de [illegible] tu pp. inimicatus so arbitrio iudicis velimus que inimica repellatur nullibi ar. maiori de testibus et si non dicat et S. eodem super hiis et S. de off. de lig. c. talis et C. de [illegible] quia non sicut repellat testis [illegible] admittatur ut cum et eodem ad non [illegible] ii. le. i. et quoniam [illegible] ideo et viles quia ille qui impetraverit inquisitiones remotus sit pp. aliquorum

que est admittendus ad [illegible] ... meriti in contentione

[illegible] admittit contra [illegible]

de revocandis donationibus

[illegible] de electione [illegible]

Vt q̄ et vi primo [illegible] q̄ vi [illegible]

V

...uid [illegible] cum [illegible] pnu ond[illegible] sit

posthumus

in paci[illegible] i off[illegible] ... de patribus in patre offendendus

q̄ aliq possit prosequi causas inquisitorum ac [illegible] de inoffic̄ teſta- mentis Et si non tenetur [illegible] quod oppositis sint oblatis Et [illegible] pre- libatis impossibilis [illegible] nec possit [illegible] clarum erit [illegible] q̄ in arte Item quia [illegible] hic de officio suo procedit [illegible] inhabilitas agentis non impedit eius of- ficium q̄ possit facere [illegible] [illegible] procedit [illegible] alias non audiat [illegible] pt [illegible] non possit quia papa [illegible] non [illegible] ad petitionem [illegible] si [illegible] [illegible] eadem [illegible] monere [illegible] super [illegible] [illegible] q̄ [illegible] procedat [illegible] procedere [illegible] melius dicat ut [illegible] procedat et q̄ hic procedi- tur non [illegible] [illegible] iudicatis et ita [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] de [illegible] respectu in principio [illegible]

Item dil[ectus] filius [illegible] nobis constiterit predictos [illegible] nomine sunt excessus [illegible] de episcopo [illegible] publi- ce [illegible] gubernatores fuisse [illegible] q̄ [illegible] sunt excom- [illegible] sententia promulgata vel prefatum episcopum de- [illegible] dictis excessibus non fuisse promotum [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] ad [illegible] repellat eosdem aliqui au- diatis que fuerint hinc

a denunciatione repellit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] non promovit

in [illegible] posita eidem episcopo [illegible] in [illegible] nichilominus prohibentes ne super hiis super quibus ad audientiam [illegible] fuerit legitime appellatum pre- fatos clericos indebite [illegible] presumat donec [illegible] sup[illegible] dicta iuxta formam man- dati [illegible] fuerit terminata [illegible] episcopo gebenn[ensi]

Item dil[ectus] gubernatores [illegible] isti pro- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] admittuntur ad denunciandum [illegible] admittentur ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] publice [illegible] [illegible] admittendi ad aliqua [illegible] denunciandum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] persone [illegible] admittuntur ad denunciandum ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] promotus qui [illegible] non ad monitione repellitur ad denunciatione [illegible] [illegible] qualiter [illegible] ad corrigendos [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] conspirasse isti [illegible] [illegible] [illegible] admittendi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] procedit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] homicidium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q̄ in nullo [illegible] [illegible] impedit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in homicidio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuerint [illegible] [illegible] [illegible] eisdem gebenn[ensi] episcopo [illegible]

Inquisitionis negotium quod de episcopo et canonicis va- lentinensis [illegible] commissimus faciendum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Capitulum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] clandestine porrigit libellum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Margin notes:

[illegible] prohibentes

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] repellit a denunciatione

ad [illegible] et [illegible]

ordinatorum et qualitatem

valentinis

inquisitionis faciendum

De accusationibus inquisitionibus et de denunciationibus

probatum fuit tale crimen quod
deponi debeat accusatus criminaliter et con-
victus, in quo quidem duximus
distinguendum, utrum sit tale cri-
men quod ordinis executionem sus-
cepti aut retentionem beneficii
per se precipue impediret,
puta si homicidium commisisset
vel ad ordinem accessit ordinis aut
vel beneficium vitio symonie pro-
curasset sicut in accusatore
iudicio procedendum, alioquin in
pene [illegible] et quantitatem ex-
cessus penam poterit iudicantis
discretio moderari. Et tercie
dubitationis articulum conne-
bat utrum cum duo vel plures
inveniuntur affirmant aliquid crimen ei
sedem videntibus commisisse de quo
aliqua infamia ibi laborat,
aliquam ibi penam infligere
debeat. Et ad ultimum super pe-
titionem quorundam quasdam ce-
dulas nobis occulte tradentium
infamatorum capitula continen-
tes, et ad inquisitionem eorum que
in ipsis tamen cedulis contine-
bantur procedendum, et an fides eorum
dictis debeat adhiberi quod
per iuramentum interrogati fue-
rint utrum sint eorum de quibus
inquirebatur crimina perpetrasse
vel aliquem illorum [illegible]
se asserunt eorum [illegible]
aut quod iuramentum
publice confitentur. Et mittatis
[illegible] confidentes pro-
bat [illegible] nullum esse pro-

-ximum super quo aliqua non
laborat infamia seu clamosa
insinuatio non precessit predicta
huiusmodi remedio. [illegible]
[illegible] et ad recipi [illegible] non
debet. Ad inquisitionem fieri debe-
at solum super hiis illis de qui-
bus clamores aliqui precesserint
vel ad petitionem eorum qui
libellum infamatorum porrigunt
in occulto procedendum est ad
inquisitionem super contentis ibidem
criminibus facienda. Et etiam
quod ad ipsis contra quos fit in-
quisitio fides adhibenda est dic-
tis eorum qui per iuramentum
vel aliter tacite vel expresse [illegible]
asseruerint commisisse, nisi for-
san iuramentum [illegible]
id facere presumatur. Consi-
liis quid statum debeat si
[illegible] fama sicut [illegible] per
famam et contra quem [illegible]
[illegible] [illegible] contra
[illegible] infamatum [illegible]
aliquis super eo crimine re-
putari debeat infamatus
qua ipsum duo vel tres aut
etiam plures deferunt infa-
matum, licet de ipso [illegible]
[illegible] in publico audiatur;
[illegible] est [illegible]
famam et deponitur [illegible]
[illegible] non [illegible] ad
depositionem [illegible] procedendum, sed
infamato canonica potest indici
purgatio [illegible] arbitrium iudi-
cantis [illegible] pastorum

cum deponi debet

fama non est purgata [illegible] vita [illegible] quod est [illegible] contra [illegible] et [illegible] infamia est [illegible] apud bonos et graves [illegible] aliquod [illegible] respondeant [illegible]

[illegible]

De nobis [illegible] declarationem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] ista [illegible] omnia

ordinationis et
qualitatis

cum infamatus reperitur ii debet
... apud bonos et graves lesa
opinio non existit. 7 d. epo et de
... sil.

Ministrantes in homicidio hic
... [illegible] ... in nullo
... [illegible] ... impeditur ...
... factam penitentiam ...
in homicidio ... probat
... de temporibus ord. ... et in
simonia ... hic notabiliter ...
... l. ... de ... b. ... Item ac
... videtur ... in causis istis
... debeat se obligare
ad penam talionis ...
... si ... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... de ... beneficio
... de symonia licet ...
... [illegible] ...
... symoniace ... beneficium ...
... [illegible] ...
de sy. dilectus ...
in duas actionibus ...
de symonia ... penitentia ...
... ingressionis removeri ...
ab illis ... et ...
... accusationis ...
de sy. ... regularibus et
hic ... [illegible] ...
... procedendo esse
sicut in accusationis ...
... [illegible] ...
... officio et beneficio
... [illegible] ...
... non est ...
inquisitionis ... privatio admi-
nistrationis ... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... pena ...
... [illegible] ...
dilectus et ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... de regularibus ... [illegible] ...

De regularibus ... quos ...
quod ... de simonia ...
... posset ... in qui-
sitionem deponi ... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ... et ... de dolo et
... ubi deponi ...
in modum inquisitionis ... probatum
fuit homicidium ... in minus
de regularibus ... [illegible] ...
... [illegible] ... ubi dicitur
... aliisque l. ... aliud
... [illegible] ... probatum
in modum inquisitionis ... non ...
dicat ... executionem ...
... factam penitentiam ...
... [illegible] ...
... non ... [illegible] ...
... [illegible] ...
non ... implius ut ...
... in prima notula de re-
gularibus ... removeri
... modicas causas
removeri ab administratione
... de simonia ... [illegible] ...
... [illegible] ...
... de testibus ... [illegible] ...
... [illegible] ...
... de testibus ...
... [illegible] ...
... inquirendum
... [illegible] ...
... testes ...
non valeat ... dicta ut
... de testibus
... de testibus ... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
qui ... [illegible] ...
... [illegible] ...
et ... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... testes ...

... [illegible] ... non possunt

Walterus
Rolandus

Walterus

sit inimicus alter parti, ut in q.
iii. c. inimicali. Item testium
quia inimici testes esse non debent
[illegible] c. [illegible] oportet ubi de hoc
quia numquam dicitur inquirere an talis sit
inimicus de hoc non [illegible] de testibus
[illegible] tamen [illegible] presumatur quod
forte nollet ferre testimonium
et io [illegible] inventum dicunt se
esse inimicos [illegible] et si post iura-
mentum dicit se esse inimicum [illegible]
[illegible] non, ymo removebitur
sic ordinandus quod consistere [illegible]
infestum de [illegible] et quod [illegible]
[illegible] depositus i. remotus
ab officio et beneficio. Dicta paucorum
non [illegible] dicta paucorum non infamant
sive non minuunt famam, [illegible]
prelatus propter hoc non removebitur
administratione, famam enim [illegible]
[illegible] [illegible] sive parrochiam
[illegible] ut fiat ministrorum [illegible]
[illegible] q. i. Deus omnipotens
[illegible] quod apparebit paucis, ut non
dicatur infamis. Pauci dicuntur
[illegible] de electo [illegible] la-
[illegible] et [illegible] nulla dicitur
pauca [illegible] de [illegible] disciplina [illegible]
[illegible] maior [illegible] [illegible] requiratur
[illegible] fame [illegible] non fama
[illegible] de presumptione [illegible]
de [illegible] c. ii. [illegible] ista
[illegible] generaliter et hec [illegible]
[illegible] co. [illegible] sequitur [illegible]
Ad petitionem quondam Cor-
biensis abbatis [illegible] et [illegible]
nomine [illegible] a nobis [illegible]
[illegible] commissa fuit [illegible]
et [illegible] sancte Marie
[illegible] [illegible] tunc ap-
[illegible] dicto Walterus presente
[illegible] super statu monasterii
[illegible] [illegible] et
[illegible] inquisitione [illegible] cum
[illegible] [illegible] [illegible]
esse inquisitionem [illegible] [illegible]

de argenteriis

Irrationabiliter duxit [illegible]
[illegible] [illegible] cum [illegible]
quod [illegible] in monasterium [illegible]
non valebat [illegible]
[illegible] [illegible] fuerat [illegible]
commissa et cardinale [illegible]
[illegible] [illegible] se asserens
habere suspectum [illegible]
appellavit. [illegible] que [illegible]
[illegible] [illegible] fuerat [illegible]
cum amovit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aliud [illegible]
[illegible] de argenteriis
elegerunt [illegible] abbatem
et [illegible] [illegible] nobis [illegible]
[illegible] fuerit [illegible] fides [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] merito
amovendus et [illegible] instituendus
[illegible] [illegible] ordinem
non [illegible] ipsum [illegible]
[illegible] [illegible]
abbatie: [illegible] dictum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ordine non [illegible]
inordinate [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] legitime
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod non [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible]
[illegible] solempnitate [illegible]
[illegible] [illegible] ipsum post-
modum restituimus [illegible]
tem [illegible]

Idem episcopo et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] inquisitio
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] longa [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est
[illegible] memoria
[illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible]

Marginalia: [illegible] qui negat / quod debet ei / [illegible] / Rolandus — pauci respectu aliorum / [illegible] — de compagnia(?) [illegible] — Capue / Corbiensis / Nomonen[sis] / [illegible] / diaconus cardinalis / [illegible] — [illegible] Walteri

Et commendatur est cum morte dampnato
hora i. tarde
Et de hiis qui ad apostolicam sedem manus mittunt

V

Ad petitionem nec reclamatione
partis videbatur recessisse a benefi
ciis consentiendo in quemcumque sententiam
legati tacite renuntiando et de
officio de le. quem et de appel
latione etc. et de arbitris
Set si insinuatur m. si. et le. [illegible]
et c. tota veniss iudicium
et c. [illegible] de man
. ff. in si. Set videt quod quamvis
non consentiat in iudicium qui petit
in dictas vel eciam absentie
allegat etc. ipsum et vt lite
non co. t. i. vel qui postulat
cum tenent actores ff. de iudiciis
non videtur. Set contra le. qua
lis non per in mittere se de ca
pitulo. alteri commissa a se de.
ff. le. studiisti vbi non pa
tet quod fecit ita legatus quem
tacite electus auctore primus
et clar. hec quod tacet non
consentit ff. de sen. in sen. pro mo
et ff. de pac. fructus sa. et mutua
act. c. t. in di. si sicut et
et v. n. di. in diaconibus et c.
certa fides non quod probata fide
tota et non est iudex faciat
fides in actio iudicio vel per
in qui in primis et q. in hec
qui ipse id est de iudicio ac
ta. et habes hec quod
sua quod in illa cum ipso intra
ta per habeat a principe. vt hec
tacite in t. rediit. Set hec
ex plenitudine potestatis quam
per mutet fides vel c. de rei
pena attempraverit ordina
tio sua in illa et cetera. vt
non ex actu quod licita si fuerit
legato potuit. Ipsa a principe
posite perpetua quod a in illa
erat. Set hec fuit secreta fides
et talis ff. quod sententiam legati non
providuerit de plenitudine potestatis
si non de iure restituendus
sunt ratam habere vt hec littera
in niteretur et tunc si restitu
endus hec cum de iure fuerat
restituendus ex mandato et
non fuerunt. Set ipsa de off.
sue potestatis ordinat cum ma
ius fuerunt ex statuto
restitutus quando ex deficitur
vt decretalis c. in n. t. vi. sicut
quippe et vt fecit palam
et talis sicut et le. quem. vt
et ipsa quod ordo ius quem
fuerat non fuit corrigatur
¶ Nos fuerunt non quod magnum
finiam et dicit se et vt
vt in illa indicatis ordinarius
et de vox certa sententia sicut
in regularibus vbi non vsus quam
sua vel sua quem in si quam
de plano sine strepitu iudicii
et cetera et ideo procedi et
perculsio. Set hec fuit certum
in actio ordine sicut in iudicii
qui cognoscere non debent
providentiam de plenitudine potestatis
si non ordinaverit in perpetuum ad
hoc non spectabat tunc dictum
quod non consensisset in legatus
et consequentiam sit quod lata
sententia et vnum sine dubitat
alium ff. in principibus negotiorum
si. l. ppi. de tali et in quo
hec quippe si. l. v. in. de
ordinatis vel qui primum
arbitrio de ap. prima de pro
bationibus plurimas ne ipsum
presumunt et sequitur arbitrio de
preben. dilecto ¶ Simoniam
qui quedam bene in manifeste
de ea possessione etiam et ff.
de in. de legatis et quod
primus titulo alias non pro
cedat contra absentem et
Attendens ad penitentiam

Clerici contumacia vel impedimento excommunicati
iusticiam i. negare
Et de hiis qui non a pro
dicta manum mittunt
vel ultima audire

Idem Capitulo
Clericus minimum possessionem placet non
recuperat nisi de hoc fuit per
licet infamatus
In acceptis qui tacet ad receptum
Et sacrorum qui tacet receptum

Capitulum

[Left margin: Subdiaconi · Honorius · Cremonensis · mandavit · accusator l. exceptor · accusator l. exceptor · respersus · canonica · vide exceptor · N. [illegible] · [illegible] · Nota primum · [illegible] · homicidio]

tiam & nepos quondam
H. subdiaconi sui nobis in sua nobis
conquestione monstravit quod cum
id. H. apud sedem apostolicam viam
universe carnis ingressus fuis
set, prebendam quam decedens
habuerat in ecclesia Cremonensi
Dux memorie conferendam et [illegible]
qua non prefatus B. [illegible] obiciatur
eidem in modum accep[tor]um crimi
bus videlicet periurio et homicidio
publice fuerit infamatus
discretioni vestre sub[illegible] sta[illegible]
excellentiam mandamus de mode
Si legitimus accusator appa
ruerit audiatur quod fuerit hinc
inde proposita. Et si predicta
crimina vel eorum aliquod legitime
probatum fuerit tunc eidem ipsi
super eadem prebenda silentium
imponatur. Si vero quod cum le
gitimus non apparuit accusator
Et ipse super predictis criminibus
constiterit respersus infamia, pur
gationem ei canonicam indicatis
In qua si defecerit imponatur
ei silentium. Si autem prestiterit
tunc dictos abeunt molesta
compescatis eos qui eum [illegible]
impedire inceperit legitime
condempnatos.

Accedentes publice hic videtur
quod si aliqua exceptio obiciatur electo
quod defenda sit donec effectus
admissus fuerit nisi sit de eo [illegible]
publice infamatus ar. [illegible] de cap.
costitutionibus. de falsis lc. n.
de edicto dr. adri. lc. n. ar. contra
[illegible] c. omnipotens lxxxi. di. tantis

et c. [illegible] vero [illegible] si electum
obiciatur exceptio status candidatum
ante [illegible] principalia vero
iam cum ei collatum beneficium
[illegible] nec de [illegible] sibi
nisi sola possessio. Non mitti [illegible]
in possessionem nisi erit publice
infamatus. [illegible] dicitur et quam
si iam fuisset in possessione [illegible] talem
infamiam et scandalum deberet
suspendi usque ad purgationem
[illegible] quod v. prestitit si mala fa[ma]
[illegible] si non [illegible] infamatus non [illegible]
differri exequutio secundum [illegible] in hoc
quod adhuc [illegible] non [illegible] plenum
et indicatur ut infamia
purgetur et in confessio qui
[illegible] exceptioni oportet [illegible]
[illegible] actorem et eam non [illegible]
[illegible] incepit ut [illegible] et [illegible]
de maio. et c. et c. ulto. [illegible]
[illegible] eam opponere [illegible]
S. de dolo et contu. fine eodem in
consilio generali

Opalit et quando debeat prelatus
[illegible] admittenda, et pu[ni]
endi subditorum excessus, et
auctoritatibus novi et veteris testamenti
colligitur evidenter, ex quibus [illegible]
[illegible] canonice sanctiones
sicut olim aperte distinguere
et nunc sacri approbatione con
cilii confirmavit. Legitur enim in
[illegible] quod villicus ille qui di
ffamatus erat apud dominum suum
quod dissipasset bona ipsius
audivit ab illo: Quid hoc audio de te?
Redde rationem villicationis tue,
iam enim non poteris villi
care. Et in Genesi Dominus ait:
descendam et videbo utrum
clamorem qui venit ad me opere
compleverint. Ex quibus

[Marginal and bottom notes in later hand:]
[illegible] homicidium et [illegible] impedimentum [illegible] de homicidio
Nota primum est gravius peccatum quam homicidium. Prima prima contra deum et homicidium contra hominem
[illegible] adnam l. nepos [illegible] natus post
[illegible] filia filie [illegible] filius filii [illegible] de [illegible]

et s. de dolo et contu. fine [illegible]
[illegible] non poterit [illegible] debebit
[illegible] filius [illegible] filia [illegible]
[illegible] nepotes [illegible]

a malivolis et maledicis

Ex. inquisitio diligentius est observanda in prelatis

V

criminibus manifeste probatur. Nec
solum cum subditi, verum etiam
cum prelati excedunt, si per cla-
morem et famam ad aures
superioris pervenerit, non quidem
a malivolis et maledicis,
sed a providis et honestis,
nec semel tantum sed saepe,
quod clamor innuit et diffama-
tio manifestat, debet coram ecclesiae
senioribus veritatem diligen-
tius perscrutari, ut si rei po-
poscerit qualitas, canonica dis-
trictio culpam feriat delinquentis,
non tamquam idem sit actor et
iudex, sed quasi denunciante fama
vel deferente clamore officii
sui debitum exequatur. Licet autem
hoc sit observandum in subditis,
diligentius tamen est observandum in prelatis, qui
quasi signum sunt positi ad
sagittam. Et quia non possunt
omnibus complacere, cum ex officio
suo teneantur non solum arguere
sed etiam increpare, quinimmo etiam
interdum suspendere, nonnumquam
ligare, frequenter odium multorum
incurrunt et insidias patiuntur.
Et ideo sancti patres provide statu-
erunt, ut accusatio prelatorum non
facile admittatur, ne concussis
columnis corruat aedificium,
nisi diligens adhibeatur
cautela, per quam non solum falsae,
sed etiam malignae criminationi
ianua precludatur. Verum ita voluerunt
providere prelatis ne crimi-
narentur iniuste, ut tamen cave-
rent ne delinquerent inso-
lenter, contra morbum utrumque in-
venientes congruam medicinam,
videlicet ut criminalis accu-
satio quae ad diminutionem

capitis, id est degradationem, intendit,
nisi legitima praecedat inscriptio,
nullatenus admittatur. Sed cum
super excessibus suis quisquam
fuerit infamatus, ut iam clamor
ascendat, qui diutius sine scan-
dalo dissimulari non possit
vel sine periculo tolerari, ab-
sque dubitationis scrupulo ad inqui-
rendum et puniendum eius ex-
cessus, non ex odii fomite, sed
caritatis procedatur affectu, quatenus si fuerit
gravis excessus, etsi non degra-
detur ab ordine, ab administra-
tione tamen amoveatur omnino, quod est secundum
sententiam evangelicam a villicatione
villicum amoveri, qui non potest
villicationis suae dignam redde-
re rationem. Debet igitur esse praesens
is contra quem facienda est inquisitio,
nisi se per contumaciam absentave-
rit, et exponenda sunt ei illa
capitula de quibus fuerit in-
quirendum, ut facultatem habeat de-
fendendi seipsum. Et non solum dicta,
sed etiam nomina ipsa testium sunt
ei, ut quid et a quo sit dictum
appareat, publicanda, nec non
exceptiones et replicationes
legitimae admittendae, ne per
suppressionem nominum infamandi,
per exceptionum vero exclusionem deponendi fal-
sum audacia praebeatur. Ad
corrigendos itaque subditorum ex-
cessus tanto diligentius debet
praelatus assurgere, quanto dam-
nabilius eorum offensas
desereret incorrectas. Contra

De accusationibus inquisitionibus et denunciationibus

[illegible] ... labore

[illegible] ... ut [illegible] ... si [illegible] ... possit procedere [illegible] ... videlicet [illegible] ... inquisitionem [illegible] ... diligenter ... [illegible] ... forte [illegible] ... accusationem legitimam precedere debet [illegible] ... charitative moneri et in inquisitionem [illegible] ... ordinem [illegible]

[illegible] ... et [illegible] ... possit [illegible]

[illegible] ... ad inquirendum [illegible] ... prelatus [illegible] ... inquisitionem faciendam, et [illegible] ... pena sit puniendus [illegible] ... in quadam decretali [illegible] ... prelatus procedere debet ad inquirendum [illegible] ... famam et frequentem clamorem intelligit [illegible] ... est infamatus [illegible] ... a bonis et [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... prelatus [illegible] ... in [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... de simonia [illegible] ... de pena regularium [illegible]

Margin: [illegible] ... pro [illegible] ... [illegible]

Bottom: [illegible] ... aut aliquos [illegible] ... [illegible]

Or contra aliquem infamatum ... testes pt ... ad illos ... pparatos

V

... est ... bone fame ... infamie

ibi Or ... ptedatur Si vero ... no fuerit et mala fama ... precedit iudicat ... infamato ... infamie ... si ... inmatis ... de pur ... Si vero infamatus ... et no ... Judex ... quum testes ... lite no ... et quum ... et alij et ... testes ... debeant dictum est ... quum ... debeant ... in simonia contra ... de simo ... Si vero procedat ... ad petitionem alicuius ... inquisitionem sine sit ordinarius sine delegatus ... attendit ... et ... illius ... debet ... testes ... petunt inquisitionem ... infamiam ... Judex ... sit infamatus et ... pro ... sit ... infamatus ... actor ... infamatus reus ... bone fame ... potius sit privilegium bone fame ... infamie ... puniat ... dictum est ... inquisitionem ... et ita ... ad penam

quando procedit ad petitionem alicuius ... inquisitionem sicut quando ... denuntiationem ... ad famam ... et ... adversarios alicuius ... inquisitionem sic quando ... infamia ... credo ... admonitionem ... agit ad penam ... necessaria est admonitio ... Duobus ... agit ... alia ... ad penam ... vel ... ut dictum est ... ad penam ... ut dictum est ... agatur ... ad penam faciendam ... ad penam imponendam ... ut dictum est ... glo. ... nota in glosa ... reus possit petere ... qui impetiit inquisitionem ... admittit ... inquisitio ... reus ... testes compelli ... ad probandam ... licet ... ordinariis

illo ... petitum ... procedatur ... ad penam ut ... Et ... de ... et ... cum ... reconciliatio ...

prima ... alias

... infamatus ... testes ... admittit ... bone fame ... inquisitionem

off

De accusatione inquisitionibus et denunciationibus

tempti no debeat memnbus
si qua pthapr pe incidenter
obiciatur vt c. t. dilector
ubi d gl. dic vt ibi notat
in si. no gl. et id pt fac
platus ad infamia et aliq
adipm fuer vt prefigat
termi volentibz accussare et si
aliq apparuit accussator vanus
at illud et pcedat legittime
in accussatore sic pp. et p
v. q. v c. i. glo d pun. ta
cetuarum. Si at no appareat
et pt pcede ad inquirend
vt j. de v. vel indice cuidam
purgatore in qua si defece
rit pnia vt j. c. pprio
Oz melius e q inquiratur
qz piculosum e accussare. q'a
defatili nullus accussaret
ep si aliq altius dicat vel
d'alia preclara hic tacito in
petrat inquisitionem vel de
nunciatore inuiciis dz t audiri
cu ipius no intersit presu
mit ep no captatione no
de nuciat vel impetrat in
quisitionem vn credo illum
repellad ar. j. de test.
cepte a. in pbeo illo tacito
ep inulos fuit et destituplig
impte de cassa ab illa de tre.
j. c. grat ciuis pa hic po
nit vsq ad. [illegible]
Redde vel vz qd debz
redde plaus ratione admi
stratis. plaus em tet red
dere ratione sue administra
tionis

tamquam tutor. ff. de iudic
le. ii. q. compat tutori et procura
tori c. no dus j. de dec. at c. ii
pe dici q stare sno in eamdo si
alat no pt redde rationem ar. ff.
de donat. le. poll. et ff. vii
in fi. q. et xiii. i. 7n primo
vel b. fama ar. fama [illegible]
... xxxv q. vi si. [illegible]
... co q cog. [illegible] j. eo. ar. gra
j. de pns. id et h. de eo. [illegible]
c. ij. et iiij q. iiij. [illegible]
in malis ... q. iij. [illegible]
... fama ... et alias
... fama ...
... pcedat de eo. [illegible]
... satis pe dici q
in[illegible] purgatio vn ... q
pcedat infamia salte[m]
[illegible]
... n. gla ... v. q. vii. [illegible]
ad 23 ... pcedat in speto [illegible]
j. c. supr ... 2 ... [illegible]
... est inquisitio facienda ...
[illegible]
... accussando ...
... si agitur
... accusat et pbat ...
... admiratio capitis i. degra
datio intedit ... agitur
p inquisitionem alia pena [illegible]
[illegible]
... actio j. de ac. [illegible]
dilectis ar. j. eo c. inquisitionis
[illegible]
... vt ... no ...
... agere ...
... inquisitionem ...
[illegible]
... et tunc nota o ...

Apc sit dyaboli
capitulo supponit pro eo [?] pm
[?] [?] [?] sit [?] ad
tamsitorie [?] [?] opp [?] p[?]
denegato pena imponit [?] [?] [?] cum [?] pro
tm eciam ponitur sit cum agi pmissos

V

et debi[?] pc[?] [?] [?] transitum ad
[?] et [?] in [?] et
[?] in [?] [?] 300

ecc reglar et pmc imposterum et
tur tractatus est necna vt fit ad
pmaz pageduam et cmb affectu
reglar est pmc ipoico pretextu
tractura est nacia annuaiad vt
hic dt et § c. cu dilectis et en
alis repellitur demunt vt ibi dicit
et facilius 7 dist. ptuds etia si
et no. hic dr. qe dicitur est
ecij clericorum. qm ecij mothorfut
ex gl legi dist. dist. bettio supra
idem in eodem

Sicut olim a sctis patribus
nostris institutum metropolita
in singulis annis cu suis suffragie
prouincialia no obmittant concilia
celebrare in quibus de corrigendis
excessibus et moribus reformandis
presertim in clero diligentem habeant
cu dei timore tractatum canonicas
regulas et maxime que statute sunt
in hoc generali concilio relegentes
vt eas faciant obseruari debitam
penam transgressoribus infligendo. vt
autem id valeat efficacius adim
pleri per singulas diocesses
statuant personas ydoneas pro
uidas vzt et honestas que per totum
annum simpliciter et de plano absque
ulla iurisdictione sollicite inuestigent
que correctione vel reformatione sint
digna et ea fideliter perferant
ad metropolitanum et suffraganeos
et alios in concilio subsequenti
vt super hijs et alijs prout uti
litati et honestati congruerit prouida
deliberatione procedant et que statu
erint faciant obseruari publi
cantes ea in episcopalibus

b. sinodis tasibus cu agi p mississoz prim
ad arbitrio indust. ar. § c. missitamus
et infra 7 t. proximo r. vltij. ar. sinu
sinu et § c. sup hijs ar. vbi pmittitur
ondo exaptis. b. facilius

sinodis annuatim per singulas
diocesses celebrandis quisquis
aut hoc salutare statutum ne
glexerit adimplere a suis
executione officij suspendatur
§ s. Iout ad 7 pon di. qm quod
concilia celebrare sit abbatis
et priores abbatas proprios non
habentes dnuo in eternum tenebant
capitula sua. s. de statu regularium
in singulis quoque temporum. Statuat ista canit
cu sextis sinodales si s. ideo
stabit ca. pecca et xxxv q. vi. ta
epus ipsmodo. et debent
esse de eo. Epatu honestie
discreti q. a tale melius pnt
inuestigare vniti qm extra
dr. s. detestabis. Remanes
em nisi sit xxxv. l. q. vi
c. i. et n. et s. quoniam autem
ssare no possunt et ista
appellat visitatores et debent
ciuere tam parochias de illa
villa vt l. xxx. di. Vio debe
dni, et supprimi vice illi
parua bene parochias adijs
deciderat qe sunt sepedijs
facere no debent qe dist. ep. ca
Cum oportit et xx vi q. i
Ad regimenti nisi et xvi q. n. cautum
et s. officialis sua no deb esse
depositu eis. dr. iiij q. iij
Experientiae s. dr. quia quod epus
debeat eos pride s. decrti
ordi. item tetra et xxxv q. i
mulitare c. porto eorum
credo stadium moderatos
simpliq vetat ideo et vlla
iurisdictionem si vlla no habuit
iurisdictionem quod non possunt

Epe matheo ferri anseri labo
durius

sive gl.
publicat v.
s[?]
et [?] et p
cto de eam
late sine s
saccandt
de thomo
prouinciales
forma [?]
regendis
fama [?]
mpro am
modo mt
[?]
extrancj
qm mali
inconuen
de resampo
meliz
officium
vna glosa
[?] [?]
[?] domis
decz
Samos
habent

L

aliquos corrigere vel citare ut veniant vel respondeant ymmo possunt eos [illegible]

[illegible]

et honore [illegible] et iste inquisitiones [illegible]

[illegible]

maxime nisi eas non [illegible] decretat de simonia in [illegible] ingenuitatis qui ita [illegible] et de simonia regularis

B Gregorius ix archiepiscopo et priori sancte marie Rothomagensis

V

inquirenda

Volentes Corrigentes et re formationes tam in capite quam in membris que cor et re offi noverit indigere inveniret Ordi quare tamen vere albas extor [illegible] religiosis [illegible] et nego [illegible] petente [illegible] obedient et intendat. ita tamen [illegible] cautio nego [illegible] non valeat impediri [illegible] testes [illegible] Abbate [illegible] recipiendi [illegible] ei tempus [illegible] [illegible] expensis factas [illegible] et [illegible] vel [illegible] abbas [illegible] adductum negociorum [illegible] duxerit assumendos / facere [illegible] omnibus Monasterii facultates et personis [illegible] negocium [illegible] [illegible] ut si qua [illegible] [illegible] [illegible] Monasterii / [illegible] non habeat / inquirendo

[illegible] religiosis ut si oportuerit possunt fieri testes [illegible] in negocio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alios possit veritatem inquirere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non possunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] negociorum

Non [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] suspensa [illegible] iurisdictio [illegible] si esset appellatum ab eo [illegible] [illegible] et tamen iudicare [illegible] [illegible] iudicum [illegible] est

[illegible] in [illegible]

Faciat

Unde faciat [illegible] [illegible] quo [illegible] negocium [illegible] [illegible] [illegible] totum [illegible] reuocare [illegible] quod faciat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] negocio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Nunc usque ad finem cause non possunt [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] possent [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] abbas [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Monasterii [illegible] ut possunt fieri testes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

testimonium

[illegible] [illegible] est [illegible] in accessorio [illegible] principali [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] religiosi religiosa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ita ordo [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] modum

[illegible] est [illegible] [illegible]

de planis dr id si qui inde non consistit ... ut videtur instructi et simile officialis ...

Rubrica de Calumpniatoribus prelatorum

E

[illegible]

de falsis ... remouentur ut ibi et ...

primo qui simulata cognatione ...

[illegible]

Rubrica

Prelatorum excessus et ... ne dilecti filii ... et ...

[illegible]

Attendite ... ut ...

pr̄latis in parte poste[illegible] ... calumpniacionem
... innocentibus
Insontibus ex[tra] ... si nobis ... q[uod] in si q[ui]s culpabilis

V[illegible] atq[ue] ... attendat ... loca ... et p[er]sona ... cum ... in indice ... p[er]sona ... hospite ...

p[ri]mus nulla ... finitae ... pena / veniens cas[tigatur] ... ergo tan[tum] ... regend[i] malu[m] sine dig[ni]na no[n] ... vltione ... sive iubemus ... p[ro]vocat[us] ... indigne fugit ... p[ro]vide officio et ... pullus castigatur ... deportari

Cum secun[dum] insontibus ... no[n] licet et maxime ... in qu[o] et maxime ... [illegible] ... in ista ... atq[ue] ... e[st] ... manus ... p[ro]mitt[itur] et augetur ... ex[com]municat[ur] ... electum ... offend[it] ... pullus ... punitur ... p[ro]bat[us] ... qui non ... fidei ... pena talionis ... competenti ... appellatione ... in aliqua appellatione ... recedisse ut iudicet ... statim non fuit calumnia ... p[ro]pter ... inscribat ... ta[lionis] ... ad ... consequitur ... [illegible] ... vel forte iudicio ... no[n] impossibile ... vel vere ... hoc ... et p[ro]pter ... iudicio no[n] debet ...

... quod et remedium calumnia impunita ... supplicatione ... pene ... in pecca[ta] ... impone[re] ... adulterii ... in amorem ... et abuseri ...

Cum dilectus filius ... scolar[is] palatinus ... accessisset et ... clerici parochi ... commisso et ... obitu[m] ... negocium ... diligen[ter] ... intelligere ... sufficiet ... absolucionem ... a ... et nobis ... stat[us] ... Candide ... purgauit ... no[n] ... anime ... ad hoc ... ponenda pro ... cessit ... absolu[tio] ... et ... suspendat ... ut ... ad infamiam ... facile no[n] ... pastor[alis] ...

Cum dilectus ... ad ... inquisitionem ... procedat ... legitima admonit[ione] ... non talis ... non ... impetrauit ... no[n] ... mandat[o] ... et ... pastoralis ...

... licet pastoralis ... in publica ... officium ... pastorali ...

Marginalia: ... supplemento ... absolutio ... ab officio et beneficio ... suspenso ... ammonitio ... absolucio ... ad absolucionem ... impetratio ... absolutione ... per pastoralem ...

Rubrica de Symonia et ne aliquid pro

ad baratum vendit
qui spiritualia vendit quod patitur vendentes
pastellus i. pro paradiso et

Moderamen

Dessymonia et ne aliquid pro sumptis exigatur an etiam promittatur et

Gregorius in generali synodo precedens ... minister ... in ordinando ... sicut ...
ita ut minister vel notarius ... in ordinatione ...
... ordinatione ... pastellus ... pastellus ... ordinatur ...
... aliquid dare ...

... Donatus ...
... sine pretio ...
... catholicus ...
... symoniacus ...
... paganus ...

Symoniam

[illegible]

V

xxxix di. Si quis [illegible]

Accusatum simoniacum [illegible] habemus [illegible] ne missarum solempnia celebrare [illegible]

[illegible]

Simoniaca [illegible]

Item simoniaca [illegible]

[illegible]

per symoniacum. ut quod dicit unus pretor pro cantaret missam

[illegible gloss text]

Non satis ad compescendum
Nigitur ne abbas vel adveh
sione tusse volunt
aliqua pecunia requirant
nec porratus vel capellanus
quelibet mothor aut cle
ricos anima destitone
vendatur nec ab eo cui requi
ritur committitur ...
...
Unde quinsgine ... dictum
acceptare ...
...
vel consenserit ...
simoniace non dubitet habitur
... et tres ...
et ... extorqueret ... nullo
... accio ...
... apostolum ... de
...
...
... augetur

Non satis ... aliquo
...
...
aliquid ...
...
...
... possit ...
...
[illegible]

Gabriel [illegible] pro mittatur

V

Qr modis durat sepultura
dictum est s. de sepult. c. vlt
dñt mitatis sic q c. p'mo et s
de consuetu. quarto et c. vltimo
adiciq m c. vlt° dut mitas
tpis pctm no excusat xxiiij
q i. Bussma [illegible] q i. Nullus
tpus quamo et deducto
obligatoris i. dr q vbi
tamq locum ht pscripcio et
xxx v [illegible] dicht dictum solo
et b de consuetudine c. vlt et s
de tpo ordi c. n. [illegible]
alio latere

Qrm mettur turpe
et horribile vinius
est q in quibusdam eccis
locu nec [illegible] valitas
p'bibe habe ita ut p [illegible]
vel celebratis seu quibus
psonis eccastil ponede
inscde sine int dicedo
p'bitell metua z nans
p sepultura et exequiis
mortuorum et benedictionibus
[illegible] sen alys sat in [illegible]
aliquid requirat putal
dne placeb [illegible] licet
leges mortes delonga
invaluissi consuetudine
arbitrium no attedes
q tatis gn mora sit crima.
iputes [illegible] insolitum
deinde tonnerit allegata
ne igit ht decto fiat
et ne [illegible] psonis eccia
stias de dictis insolit dis
vel sacerdotibus instituted
aut ab pctis mortuis
sen benedictis [illegible]

seu alys sat metl aliqd
exigat z distictus p hib
dicimus aut q ht hm
p sumpsit portaciones
de [illegible] nomine habituris

Qrm mettur introducendis
i. q m dicimus obiciat a consuetudine
vult q ibi consuetudo no sit reprobata
vt precipue canonica vel introduce [illegible]
[illegible] in [illegible] a recipiat mante [illegible]
[illegible] consuetudinibus [illegible] no [illegible] ad [illegible]
[illegible] vel exigat [illegible] q pacto a
[illegible] sito offerat et [illegible]
[illegible] et xxxvij [illegible] extra [illegible]
delecto q [illegible] requirebat [illegible]
tudine q [illegible] impediri
[illegible] c. Jacobi et [illegible]
[illegible] c. [illegible] benedictionibus
aliqd accipi p hibe q [illegible]
[illegible] primo alicui dare vel
recipere no est pctm [illegible]
et [illegible] communia [illegible] no
[illegible] q no [illegible] in [illegible]
q [illegible] p sequens
mortuorum [illegible] sit recipe [illegible]
et [illegible] infelix [illegible] consuet.
[illegible] et male [illegible]
consuetudinis [illegible] tps [illegible]
[illegible] vt [illegible]

[illegible] qui [illegible] testante
[illegible] i. [illegible]
vnde sunt supra [illegible]
[illegible] et c. [illegible] tpez symoniaca
dicunt a symone mago [illegible]
[illegible] vigil [illegible]

Qrm sit [illegible] et [illegible]
[illegible] tunc [illegible] respon
demus q nichil [illegible]
[illegible] potest vel debet
[illegible] prelatorum [illegible]

Qrm sit [illegible] prelatorum [illegible]
[illegible] no [illegible]
sacerdos [illegible] symoniacu
et i q i [illegible] i. [illegible]
labore [illegible] ista
[illegible]
et alie [illegible] sunt [illegible]
[illegible] symonia

i. honorantur quia licet sit sacramentum
per ipsum tamen gratia non confertur [illegible]
xxvij q i. [illegible] xxx q [illegible]
Communia

[illegible] i. extra [illegible]
[illegible]
[illegible] pollo
[illegible] i. [illegible] pollo

p matrimonio
[illegible] p sacramento matrimonii [illegible] p reportacione [illegible]

[illegible] sacramentum [illegible]

[illegible] prelatorum

304

De Symonia, aliquid pro suptibus exiga[nt]

committit ymo q[uod] peccat no[n] pe[c]cat ... et ita ... facultates ... costib[us] ... ymo si aliqua ... no[n] posset ... plac[et] ...

Habent ... Epus ... clerico ... de ... si manifestum est ... premissa ... confessi fuerint ... manifestum ... canonica purgacio ... restituere ...

Hoc manifestum i[d est] notorium ... ...

... de ... confess. ... manifesto ... notorium ... restituant ...

Facultates ... De hoc cavet ... De mandato ... Nullus ...

Simoniac[us] ... Commentum ... de symonia deponendus ... et idem ... infamato ...

Monachia

Confessio

in atto s pon q l sicut rapuit
in auctorita de sit spiri s gs

relinue non possunt sit sic
vz et in pena duplicabit
restitue illa aut de sit
eis in sua columpna
uis lancs et s aut elati
audiuimus de summe
lites ge plus et s nos
p est restitu dz tu sa
sunt a nra ar xvj q
...

ut possent elici ut monasteri
recipi nisi restituerent
...

dem cleric archiepo

Dum erit in nra prima
restituit clerus et ino
...

De Simonia ut aliquid pro spiritualibus

Pontifex [illegible] confugat [illegible]

L

Contractoder i. [illegible]

Cum renunciac[ionem] sine repetitione [illegible] ad beneficium sine qualibet [illegible] obligatus [illegible] et [illegible] consulunt et [illegible] placiti [illegible] licite [illegible] simoniace [illegible] episcopo vel alii spe futura remuneracionis [illegible] simonia [illegible] sine [illegible] patrono vel condicione [illegible] principalis [illegible] non [illegible] episcopus [illegible] pro [illegible] simonia [illegible] beneficio [illegible] tendat [illegible] ab eo [illegible] qui ordinatus [illegible] nolle alias [illegible]

[illegible] fama [illegible] propterea

[illegible] manifesta [illegible] regulares [illegible] presbiter [illegible] [illegible] sacerdotes [illegible] maiori [illegible] iuris [illegible] arbitrium [illegible] probabiliter [illegible]

Nemo [illegible]

[illegible] simoniacus [illegible] infamatus [illegible]

Capitulum Notorius simoniacus in beneficio ab illo [illegible] et [illegible] infamata [illegible]

Capitulum Nemo [illegible]

Simoniacum [illegible] amor timor [illegible] error

a [illegible] simoniace [illegible] penitentie

de cadamo

[illegible] [illegible] ca. V Pro inultatione

de cera
de gen[er]e vel degenere
[illegible] [illegible]

unde
[illegible] [illegible] pot [illegible] [illegible] acce[pt]e
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] labo[r]
[illegible] [illegible] repetendo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] refert
[illegible] [illegible] amor [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ancie[n]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et ita [illegible]
duos modos [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] reputat[ur] et [illegible] [illegible] de
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sic [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

De patria

de cera — mane [illegible]

Veteram monachorum de [illegible] reci[pim]us [illegible] qui tu ipsi [illegible] macriu [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] monachis [illegible] [illegible] [illegible] libros [illegible] [illegible] adeptis et [illegible] [illegible] a [illegible] monachis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] manum et [illegible] [illegible] [illegible] accepta pecunia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] monachi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iudicio [illegible] [illegible] [illegible] non potuit [illegible] monachi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] monachos [illegible] cera in possessionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] molestari [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Veruntamen ca. in [illegible] [illegible] non valuit resignacio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] delicti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non potuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et obligat [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ita potuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et ita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nulla [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] monacho [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et ita [illegible] via [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non fuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et si [illegible] [illegible] et non [illegible]

Manorum ci. 1. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] 1. ma[illegible]

Manorum [illegible] 1. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

vehementer [illegible]

[illegible] est [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] 1. [illegible] [illegible] [illegible] 1. [illegible] [illegible] 1. [illegible] [illegible]

pro crismate exigat [illegible] consuetudine [illegible]

Capitulum

Idem

cathedraticum

Ad que scandalum et audivimus quod [illegible] pro crismate abbates extorqueat quos [illegible] cathedraticum aliquid pascalis [illegible] episcopalis consuetudinem [illegible] cum in ea [illegible] simoniacum esse [illegible] pretextu alicuius consuetudinis vel [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] si habet [illegible] ordinis et dignitatis [illegible] formi[illegible]

Ad que crismate pro crismate [illegible] simoniacum est [illegible] et [illegible] in [illegible] [illegible] nomine [illegible] [illegible] malum [illegible] simonia [illegible] consuetudo [illegible] consuetudinem longa [illegible] [illegible] mala [illegible] [illegible] [illegible] ordinis [illegible] pro crismate [illegible] [illegible]

Ad delictum tua relatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obligatio illicita et [illegible] salute [illegible]

extitit ex[illegible] a nobis [illegible] postulasti [illegible] [illegible] constituto [illegible] [illegible] archidiaconum [illegible] fidelitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nec aliquam [illegible] [illegible] absolucionem [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] monstrare.

Ad diligenti illicita obligacio [illegible] [illegible] simoniace [illegible] [illegible] salute [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vetus testamentum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] absoluta [illegible]

pro crismate abbates nil exigere debent [illegible]

pro cathedratico [illegible]

De diligenti Capitulum pro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] homagium

homagium [illegible]

homagium [illegible] aliquid [illegible] [illegible] obligatus [illegible] [illegible] [illegible] homo ligius [illegible] [illegible] homagium

Simonia V

[illegible] absolut[io] [illegible] [illegible] absolutio [illegible] ... [illegible]

Et si quesitus [illegible] ... [illegible]

Q[illegible] [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible]

De Simonia ne aliquid exigatur

[illegible]

Clemens ad nos [illegible]

[illegible]

cta promittatur

V

... quesitum ... solutio ...

... simoniace ordinatis ...

De simoniace et ... dispensatione ... remanent ...

Mathens ... nobis in ... confirmatione ... significavit ...

... simoniace ordinatis ... non possimus dare responsum ...

Mathens et ... simoniacus ...

Symoniacus ... capit ...

Voluntas [illegible] ... imputandum ... maior ... non operatur ... [illegible]

Voluntas ... coacta ... Consulit ... [illegible]

... [illegible] ...

applari ... [illegible] ... absolutus ... [illegible] ... generalia ... [illegible]

... [illegible] ...

Capitulum

Quia nobis innotuit ... de Sancta villa ... [illegible] ... absolutionem ... non valuit absolutio ... beneficium ... [illegible] ... facerunt requisiti

Quia ut absolutionis beneficium ... absolutor ... [illegible]

De regularibus canonicis seu aliis monachis non ... [illegible] ... statutum est ... [illegible]

De regularibus auctoritate ... [illegible] ... sine licentia superioris ... [illegible]

... [illegible] ...

De Sancta villa est nomen loci

Capitulum de regularibus ... Mona[chis] ... [illegible]

... [illegible] ...

[illegible] promittatur

Mirandum [illegible] vel [illegible] in placat [illegible]

admonet quod si vellet recipere [illegible] nichilominus tradat quod non [illegible] patrem nisi restituat ablata [illegible] q. v. [illegible] fortius [illegible] quia admonitus et [illegible] cum mora [illegible] et in ultima [illegible] non sunt simoniaci licet simoniace promotis [illegible] de simoniace et in [illegible] in suis ordinibus remaneant et post renunciacionem ad [illegible] restitui dispensatione et [illegible] [illegible] non [illegible] de p. [illegible] falsum [illegible] [illegible]

Ex confirmatione tua nobis innotuit quod per tuum [illegible] pertinuit olim [illegible] prebenda [illegible] assuit [illegible] adamnos [illegible] canonicos [illegible] [illegible] suum [illegible] prebendarum in manu [illegible] liberi [illegible] [illegible] canonicos [illegible] ita [illegible] licet [illegible] per electionem [illegible] et [illegible] optimus et [illegible] indulgentia [illegible] [illegible] [illegible] existens [illegible] nichil [illegible] [illegible]

Ex confirmatione [illegible] [illegible] de pa. [illegible] [illegible] alias [illegible] [illegible] dispensationem non potuisset [illegible] primo [illegible] [illegible] simoniacum fuisse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] spiritale [illegible] modum simoniacorum

Capitulum Ex confirmatione [illegible] quod [illegible] nominatur [illegible] simoniam ignoranti fuit adeptus [illegible] ad [illegible] [illegible] non potuit per vendicare [illegible] et [illegible] [illegible]

Daniel [illegible] pro [illegible]

Capitulum Nobis

Electio simoniaca est cassanda [illegible] patrona [illegible] et si non [illegible] nimis frequentate electione [illegible] [illegible] dispensationem [illegible] et ita habeat [illegible] capitulum [illegible] dispensat in simonia [illegible] possit [illegible] capitulum non [illegible] ipsum eligit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] dispensat [illegible] [illegible] et [illegible] penultimo [illegible] [illegible] ibi ita placuerat [illegible] contra [illegible] primo et [illegible] ac si clerici et [illegible] et ita [illegible] [illegible] quod ipsum simoniam committunt [illegible] simoniacum non sunt [illegible] simoniace et [illegible] non sunt indigni misericordia [illegible] alias [illegible] [illegible] et [illegible] dispensat cum [illegible] quia [illegible] cum [illegible] nisi [illegible] et ita [illegible] [illegible] [illegible] nisi [illegible] [illegible] nisi et [illegible] et ita [illegible] amplius non committat [illegible] [illegible] cum [illegible]

Nobis fuit ex parte tua intimatum quod cum quatuor [illegible] ecclesia [illegible] constituti qui [illegible] eligere [illegible] electionem [illegible] habeatur [illegible] eligentibus pro [illegible] [illegible] ignorante [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] super [illegible] nobis [illegible] [illegible] capitulum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia multa impediunt [illegible] [illegible]

Margin: [illegible] in francia [illegible] dispensat [illegible] [illegible] habeba[n]tur

Danomia pena est ... commutacione ... parsi...

De Symonia ne aliquid exigatur

Verius i. Eqmus

Lo. t. tlit' [?] rescripsimus q nisi constaret ios qui promissio fecerunt / pro fraudem in dispendium ipsius qui eligendus erat id maliciose fecisse quam vis ex ipse promissores consensus non fuerit / eius tamen electio tanquam simoniaca pravitate precumpta / est penitus reprobanda et adulterinum in fine tue consultacionis invenimus / hoc dicimus tenendum pro aliquibus in ea consensus libet ipsorum electus / et ut dictum est pravitate simoniaca reprobatus / ab eo per non sub dispensacione aliquam optime dicitur non potest

Nobis tamen ignorante nec ratio ... modo habetur / que tibi enim nouit notet hic sunt alia contingit promissione nomina consensus litteris q licet pecunia promissa predicta interveniat si ... adeo eligendus non fuerit ... que alias electus erat / nec est electio viciosa ... in fine ... iij. et s. de vi. sed ... et a. et i. q. vi. c. veltua sed verius est simonia commissa est que constat promissionem intervenisse an electus / qualiscumque non fuerit intentio eligencium / nulla promissio vel pacto debent intervenisse ... noinit q ... ubi ... et i. q. i. c. placuit ij. ... maliciose fecisse non q malicia ... non est ... sic i. c. sicut et s. qui ma... ... ad ... significate et s. de iure ... odio precium ... non debet ... de off ... alienum ... aliis obstetisse alienum ... impedit ... bona fide ... pos. C. ... l. i. licet enim ... non peccaverit electo tamen viciosa est ... electio ... infra ... electio non sit ... Et dicitur ... tamen ... et ... ignorante iste de ... simonia / ... habet dicere non potest cum ... dispensacione ... in simplici beneficio ... libera ... et ... mihi ... dispensacio non potest ... intelligi quam electus simoniam

... commisit vel alius eo sciente et ratum habente. Unde episcopus cum tali dispensare non potest quia circa tales nulla misericordia est adhibenda i. q. i. circa simoniacos et s. de ... si vero electio ... cum eo dispensare ... committit ... episcopi vel de ... simoniace et ... intelligi ... in ... prim et i. q. ... quod ... de electione tali facta / ut ... aditur ... electionem ... episcopus possit cum eo dispensare ut iterum eligi ... q non intelligi q non potest id ... quibus ... quod non ... et ... dictum est ... simonia ... ignorante simonia commissa ... fuit ... cum episcopo et ... De ponte facto

Dilectus filius R. nobis exposuit / quod cum ... consorori ... cum multis ... affecte necessitate / promisit ei ... quantitatem pecunie se daturum ut aliquis desisteret ... super dignitatibus et beneficiis suis ... molestia non ... quibus si res ita se habet ... restituere quod accepit ... cum contra promissionem suam venisse constitit compellatur.

Dilectus filius restituere quod accepit cum indebite et iniuste recepit i. q. i. nulla episcopus, et qui dedit i ... non ... pecuniam ... ius suum redimere volens ... et ... de censibus ... et ... quesitum ... dicas ... spirituali ... nulli redimere ... licet ... quia simoniam committit ... qui petit ius ... agens ... superiorem ... habet nisi quia cum vexat ... in defectu ... et ... quod nullo potest redimere ... verius et ... iniuste vexatur ... possit redimere suam vexacionem sine peccato ... iunctis temporibus quam dies mali sunt

Capitulo ... in ... prelato pecuniam non ... pro ... potest ... repetere ... non fuerat ... pro redimenda vexacione ... data pecunia non induxit symoniam ... adeo i. est ... q non fuerat promissa repetitur pecunia

Capit' [illegible] aliq[ui]s ha[bet] [illegible] ut ... capitulo mortuor[um] ...

et hic est ar[gumentum] ... ar[gumentum] est ... decimas ... redime[re] non debet ... redimendi ... decimas non redimat ... simoniac[us] ... decimis ... Unde ... compellunt rusticos ... decimis et ita ... Sed non committit ep[iscop]us simoniam si ... redimet decimas ... officio vel ... simoniam ... restitutio officii ... simoniam committit ... Sed dat ... si non iuste sit suspensus vel excommunicatus ... simoniam ... restituat ... Unde ... simoniam ... restitutio ... committit ... abbati ... monachis ... villa ... Quam nobis ... parochiale de villa ... capellanus ... restituere ... compellat ... redime[re] noluit ...

Non servanti fidem fides non debet servari ... excepto ...

Penam canonicam incurrentes.

Quam periculosum ... sacerdoti ... recipere pro exequiis ... iudicio ... gratis ... recipit ... episcopus recipit ... mortuorum ... et Iudei ... recipit ... cum abominabile est in ... opus ... non habent ... sacerdos ... spiritualia ... Si consuetudo est quod ... aliquid ... exequiis mortuorum et ... sacerdoti non ... dare ... ad ... attenditur ... spiritualia ... exequiis et ... consuetudinibus ... bone ... satisfaciat ... restitutio ablata ... et ita si satisfaciat ... emendare non ... committisse ... Si non ... ablata ... pena ... restitu[ere] ... dispensando ...

Cum ... Tantu[m] ... in ... parte tua ... visitans ... monasteriis et religiosis locis ... simoniace ... gratis recipi ... religionis observantiam ... ablata ... aliquid detrahatur ... vestis ... fuerit ... institutio ... fuerit ... ordo ...

Capit' dilectus fi[lius] ... monachum ... recepisse ... recipientes ... imponendo ... Et ... quod non ... ablatum ... Et dicit ... ut ...

indictarum comprobatum / tam in dantes quam in recipientes canonice severitatis exercens ultionem. Et si de hoc tibi constiterit, eos qui ... privatis ... receptis ... ad agendam penitentiam ... abbatibus ... et abbatissis ... prelati ... et officialibus ... competentem ... ordinis ... suspendas ...

[illegible]

Dilectus filius ... in ... ecclesiae ... pena ...

[illegible]

[illegible] tanget [illegible]

Sequitur [illegible] alios facta [illegible] pendeat [illegible]
[illegible] gratis in eodem [illegible] xviii di. de eulogiis [illegible]

V [illegible] pena debet [illegible] amictus [illegible]

[illegible] laturis et habet et [illegible]
[illegible] et x [illegible] compensationis
et xxv q. ii [illegible] et ff [illegible]
dicit [illegible] suspendatur [illegible]
[illegible] ipso quod suspensus sit [illegible]
dicitur [illegible] accusatione
[illegible] restituatur ad
[illegible] Papa
[illegible] separatio est
quia venditio ff. de [illegible]
[illegible] quedam
pactio [illegible]
[illegible] xviii di. de eulogiis [illegible]

Idem priori sancti Victoris et magistris R. Romano et R. Mediolanensi canonicis.

Licet Heli summus sacerdos ipse bonus extiterit, quia tamen filiorum excessus efficaciter non corripuit, et in se pariter et in ipsis animadversionis divine perductam excepit: dum filiis eius in bello pereuntibus ipse de sella corruens fractis cervicibus expiravit. Ad corrigendos igitur subditorum excessus tanto diligentius debet prelatus assurgere, quanto dampnabilius eorum offensas desereret incorrectas. Contra quos ut de notoriis excessibus taceatur, et si tribus modis possit procedi, per accusationem videlicet, denuntiationem et inquisitionem eorum, ut tamen in omnibus diligens adhibeatur cautela, sicut accusationem legitimam precedere debet inscriptio, sic et denuntiationem caritativa correctio, et inquisitionem clamosa insinuatio prevenire, defendendique [illegible] et [illegible] verbo [illegible] clamorem pervenit ad me [illegible] complacuit [illegible] clamor pervenit ad prelatum [illegible] famam aut insinuationem frequentem [illegible] excessus [illegible] descendere et [illegible] mitte et inquirere [illegible] clamor [illegible] [illegible] sanctuarius [illegible] clericus [illegible] pervenit [illegible] possit offerendo [illegible]

facile credat, nec ad condempnandum eum eis attendi debet, cognita veritate [illegible] sermonem [illegible] est veritas perscrutanda, ut si [illegible] [illegible] possessent qualitas, tanquam districto culpa feriat delinquentes. Non tanquam idem sit accusator et iudex, sed quasi fama deferente vel denuntiante clamore, officii sui debitum exequatur ad [illegible] moderamine, ut iuxta [illegible] formam [illegible] sententie forma dictetur. Sicut in abbate Pomposiano ea nos fecisse [illegible] in simulata fuissent, quia ab honestate regulari omnino deviabant, monachis eius [illegible] accederent [illegible] nobis [illegible] de symonia [illegible] dilapidatorem [illegible] detulerunt [illegible] cardinalibus [illegible] idem abbas [illegible] denuntiationem [illegible] correctio [illegible] evangelicam non precessi[illegible] et [illegible] asserunt [illegible] correctiones [illegible] premisissent [illegible] licet [illegible] monachorum [illegible] fuissent [illegible] quia [illegible] ipso non [illegible] [illegible] nos ut [illegible] frequentibus clamoribus [illegible] officio [illegible] volumus inquirere [illegible] monachos [illegible] [illegible] accederent [illegible] astringentes ut depositis [illegible] ponerent [illegible] inscripte [illegible] redacta [illegible] publicate fuissent super [illegible] multiplex disputatio [illegible] [illegible] confessio [illegible] [illegible] non modicam [illegible] relictam [illegible] expedit [illegible] alia [illegible] maiori [illegible]

Capitulum Licet Heli Albanus [illegible] testes [illegible] symonia [illegible] [illegible] in medio [illegible] deponere [illegible] vel [illegible] [illegible] oppone [illegible]

[illegible] sola mola [illegible] vola [illegible]
[illegible] quatuor [illegible]

de Simonia ne aliquid exigatur vel promittatur

obligaret / nos enim super dilapidatione suspectum ab administratione abbatis supra memoratus suspendendum et cetera quia simonia multis modis contra ipsum abbatem probata esse probatur tunc contra testes multas exceptiones opposuit ...

Licet Heli ...

[illegible]

V

Veneant

[illegible]

[...] Per tuas litteras intimasti te subsistere super praedicta epistola decretali quam nos asseris edidisse de testibus admittendis et specialiter continentem nominis eius quam nos illam [illegible] que sic incipit [illegible] ad [illegible] abolendam ne [illegible] [illegible]. Et aliam que sic incipit licet heli nos edidisse fatemur [illegible] intelligentiam tuam distinguendo utrum [illegible] quod agit de symoniaca pravitate de [illegible] [illegible] sic cum aliis [illegible] vel agit secundum iuris rigorem an secundum temperantiam equitatis [illegible] vel [illegible] sit regularis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] an [illegible] [illegible] quod ad [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] an inferioris gradus an excellentioris [illegible] sit dignitatis. Ad quod [illegible] vel ante [illegible] clare opinionis et bone fame an [illegible] infamatus et valde suspectus [illegible] vel de facili posset [illegible] an sine scandalo [illegible] [illegible] [illegible] Praeterea vel testes sunt honesti an [illegible] et an sunt emendati de [illegible] an [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt eadem [illegible] maiora an [illegible] vel maiora vel ne testes [illegible] [illegible] an [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] sola [illegible] testium [illegible] an alia et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad intelligentiam illius [illegible] distinguenda [illegible] quod [illegible] abbas [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Doctrina talem [illegible] [illegible] papa [illegible]

Capitulum [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

adde [illegible] [illegible] [illegible] distinguere [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

de Simonia ne aliquid exigatur an etiam promittatur

[illegible]

Precipue clerc duo crimina disce cavere
Postea lyconie [illegible] scandere symonie
Et duo damna feres [illegible] symoniacus heres
Mortem [illegible] et vive semper egebis

Magna [illegible] quaternus

Iudicia . i . pagina

V

et quod dicit furti . ita quod non fuit in famis facti . ut in decretali predicta .

Iohannes ¶ Infamatus si ii q. i . in primis sine scandalo ut ex hoc facilius admittuntur repellantur ar[gumentum] eodem q. iiii non pt [illegible] alii. inducta hoc ideo dicit quia si sunt [illegible] ut putat symonia eadem sequela agi non ad. mittitur quia socius non admittitur . de testibus veniens ¶ Imparatus hoc forte ideo quia licet repellat omnino non posset [illegible] maior [illegible] obicitur tanto minor fides ei ad. hibetur ¶ Criminaliter formite hoc dicit [illegible] in eos capitales et conspiratores qui non [illegible] admitti ut dicit ¶ conuicula [illegible] sine conuicula aliis [illegible] et presumptionibus [illegible] testes vilis [illegible] in crimine symonie non sunt ad audiendi quia vilibus sine tormentis credi non debet in [illegible] vers si ca [illegible] et ii q. i in primis et [illegible] non impedienda ff de questionibus l. i et [illegible] [illegible] in contemplatione ¶ distinguenda [illegible] [illegible] distinctionem aut enim agitur [illegible] aut ciuiliter si criminaliter testes [illegible] in exceptis [illegible] contra inimicos audiuntur sine accusatores bone fame sine male Si aut agatur ciuiliter sunt [illegible] secularem placitum non sunt audiendi [illegible] nisi sint emendati de crimine et tunc admittuntur de capitulo [illegible] ut [illegible] audiuntur nisi adsunt alia adminicula [illegible] irregulares [illegible] infamatos in [illegible] admittuntur [illegible] si criminaliter agitur de capitulo [illegible] non de [illegible] et [illegible] adminicula [illegible] in testibus [illegible] admittuntur in famis [illegible] qui [illegible] fame [illegible] ¶ Insufficientia [illegible] sufficientia [illegible] placitus ad [illegible] de [illegible] et quali [illegible] et [illegible] quos abbas conspiratores conspiratores [illegible] ita quod [illegible] de positione [illegible] communicationi et [illegible] conspiratores et in [illegible] status alios conspirat [illegible] tamen [illegible] repellendi sunt et eis consentientes ut [illegible] et [illegible] de re iudicata [illegible] et [illegible] capitulo [illegible] [illegible]

adulterii et sic opponens [illegible] Sed [illegible] ad [illegible] et dicendum quod non [illegible] sit emendatus quia si semel [illegible] ad [illegible] amplius non audiatur [illegible] de presumptionibus [illegible] et [illegible] pt quia presumitur quod [illegible] accusationibus suis [illegible] eisdem [illegible] ¶ principio [illegible] ¶ debilitaret [illegible] testes qui [illegible] [illegible] non faciat plenam probationem nisi assint alia adminicula [illegible] caput [illegible] quia et si peniteat [illegible] irregularitas manet [illegible] non abolet [illegible] penitentiam [illegible] [illegible] q. vii [illegible] et 2a q. iii [illegible] debilitarentur dicta talium testium si hic probarentur Sed [illegible] non probantur quia alia adminicula adiciunt alias si nulla fuisset adminicula non sufficerent dicta [illegible] et [illegible] quod [illegible] debet quis admitti ad probandum quo probato [illegible] ad [illegible] si [illegible] ¶ [illegible] non iam essent emendati de crimine et [illegible] [illegible] non enim [illegible] testem [illegible] esse admittendum [illegible] infamatum nisi alia indicia precedent [illegible] non sit [illegible] in [illegible] in contemplatione [illegible] tales admittuntur sine questione [illegible] q. i in primis ad si et [illegible] illi qui [illegible] ¶ [illegible] ¶ emendati [illegible] testes emendati de crimine [illegible] admitti debet si [illegible] et [illegible] et hoc [illegible] intelligitur si [illegible] non committetur in fama et [illegible] quicquam si sit emendatus ut in [illegible] et [illegible] q. i [illegible] quod si testis [illegible] [illegible] audiri [illegible] de [illegible] ¶ criminosi admittendos [illegible] sic [illegible] tales [illegible] testes emendatos de crimine [illegible] adulterii et consimilia crimina [illegible] [illegible] testificatur [illegible] adminicula [illegible] sine [illegible] emendati admittuntur [illegible] ut dicitur [illegible] glose [illegible]

quia qui [illegible] admittit
perderet
caput [illegible]
[illegible]
ideo quod debilitaret [illegible]
irregularitas
[illegible] infamia
[illegible] infamia
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
et [illegible]

[illegible]

prosequente .i. instigante

[illegible] testes emendati [illegible]

Ista causa patet [illegible]

[illegible]

Et ad [illegible]

aliquam

patronus

libertatem

[illegible] testes emendati [illegible] ut [illegible]

Valet tota [illegible] talem [illegible] pendet [illegible] in ista glosa [illegible]

Et sup[er] ceteris intorib[us] ... de alienatione ... iudicii

canonici nisi q[uod] remouet p[ro]p[ter] fraudem infamis est, s[ed] si p[ro]pt[er] simplicitatem ff. de suspec. tu. l. iii. et q[uo]n[iam] obsequium [illegible] C. e. l. ulta. nisi s[it] pat[er] uel mater de suspec. tu. u[sque] ... si uero no[n] [illegible] au[tem] p[ro]pt[er] fraudem uel p[ro]pt[er] simplicitatem ab [illegible] no[n] est infamis ff. ad l[egem] Iuliam ... C. Cessit et itaq[ue] timore p[re]latorum cessit no[n] habebit aliquid p[ro]... xxiiii. di. c. ulti[mo] [illegible] de p[ro]pt[er] abing... p[ro]pt[er] ip[s]a[m] cessionem ... q[uod] no[n] digestis ... ff. de suspec. tu. l. p[ro]... nec solum fat qui rem defecit ut litem effugeret ff. de ali. mu. in ista fa. l. [illegible] et qui diffidit de iure suo licite cedit liti [illegible] deposito plasone et [illegible] ... restat[ur] ... instit[ui]t ... rata cessione ... deest ... de alienat[io]ne ...

Sicut tuis litt[er]is intimasti ... Clavellen. ... sub monachis ... adregimen ... abbatem ... remedio ... te ... habueris ... pellentes ... notam te vouit ... et q[uam] ... bat leccorum ecclesia cathedralis ad colomen. ecclesia que tua e[st] metropol[itana] ... consentiens ... instituisti ... ecclesia fuit ep[iscop]us institutus ... is ... electorum de te ... uolunt ... quedam pecunia ... intimationem ... ne ... aliquam pecunia offerre ... consanguinitatem ... pecunias et ... soluerent et ab eo ... abbatem accepisti libere ... postulabas et ... a[d] ... canonice instituta ... qui cupidit[at]e ... pecunias ... dimittere tenerant ... longe ...

sed est uel p[ro]be consensu et consensum aliq[uo]d p[ro]habe. [illegible] responsum. tam ex eo q[uod] cu[m] ... et voluntate tua aqua p[ro]... recessisti ... repetis ... p[ro]misisti pecunias et ... p[ro]p[ter]ea ... consanguinitate ... tibi ... culpa ... pecunias soluendas p[ro]missas aut reddendo soluta. aliqui ... aliam ... insidias ... p[ro]missum ... displicet et aliq[ui]s ... fraude ... portaret ... et illos ... qui dederunt per ... ac receperunt ... esse culpabiles ... si confessus ... manifesta que no[n] indicat ... pena ... canonica ...

Sicut ... electos ... de alien... canonicos ... ad colomen. ... capitulum ecclesie cathedralis ... electum assumat et ei ... in [illegible] ... ecclesia ... confirmare ... de electo ... metropolitanum ... abbas confirmatus posset ... est et ... de ... et ... fuit ... consanguinitatem ... ut sequitur ... probat ... quo ... consanguinitas ... illa ... consanguinitatis ... fuit pecunia ... consanguinitate ... interdum ... ea ... et ... consanguinitatis ... fuit ...

Capitula imputatur ... fuit

... et ... pena ... p[re]libente ... p[ro] ... pecunia dicta

[illegible]

Suos [illegible] ... [illegible]

Quia nos duxit discretio consilendi [illegible] ... [illegible]

Quia nos [illegible] ... [illegible]

Si clericus ex pacto bono pro consecrat ecclesias ut recipiat in canonicum et illa bona teneat pro prebenda simoniace est [illegible] fiet pro pacto.

de praesbiteris ab intestato

de praesbiteris ab intestato

[Margin notes: sacramenta ... simonia ... penitencia ... pcia ... capitulo tra nos ... [illegible]]

pt simultate spu. recommendanda

dilectis et c. e. dilectis ibi. ut io mig dona
co[n]stituta d[icitu]r. ar. ff. a[d] n. si u[ero] no[n] recom
mendanda ar. i. q. i. indices xviij. di. eo.
logi et ar. ff. de off. pro. solent §
ultimo et c. e. dilectis infi. alias dare
sine an[imo] sine p[ro]p[ter] symoniam hoc e. i. q. i.
c. ibi. s[ed] caveat i[d]e[st] qui recipit et q[ui] in
dat ne sp[er]e [illegible] munerum fiant comit
ta. i. q. i. si q[ui]s neq[ue] et ins[titutum] sequit[ur] so.
[illegible] demanifeste et ca[pitulo] p[ro]ximo ibi. § culpa
biles no[n] d[ebe]nt symoniaci a[d]iudicari [illegible] pa
pena tenet[ur] [illegible] interior co[n] ope[re] sese
[illegible] c. debiga [illegible] isti symo
niaci no[n] d[icuntu]r q[ua]ntum ad ecclesiam nisi vellet
dice[re] q[uod] sola intentio faciet hominem usura
rium xiiij. q. iij. c. i. et ar. [illegible] deversus
consuluit. [illegible] dixit q[uod] sola pacto facit
aliquem symoniacum. ar. [illegible] de cle.
et c. ut eos [illegible] ut nemini so [illegible]
[illegible] cartus nobis

Petitias litteras intimasti q[uo]d [illegible]
[illegible] domo cartusien[sis] ordinis
susceperis [illegible] monasticale adeptus
epo sunt insubdiat ordinatus [illegible]
[illegible] didicit a p[re]lato [illegible] q[uo]d
epi [illegible] gravitat vitium symonie
[illegible] q[uod] [illegible] in susceptio formidat
ordine[m] ministrare. nolens abeod epo ad
superiores ordines p[ro]moveri. et [illegible] nos
itaq[ue] quinus. ut in [illegible] ordine sic su
scepto sequens ministret sed te [illegible] ad
superiores ordines no[n] ascendat. ne
forte [illegible] adi[illegible] [illegible] epo
[illegible] nimis [illegible] scrupulosa [illegible]
difficultatem [illegible] prolapsus [illegible]
[illegible] no[n] evadet nisi deponat [illegible]
[illegible] de cantuar. archiepo

Petitias ex[illegible] elatorum quorundam quib[us]
[illegible] no[n] debuit. xxxiij di. [illegible]
et ar. lxxxiij di. si quid [illegible] ar. [illegible]
[illegible] dicimus [illegible] q[uod] ab aliis audivi[mus]
[illegible] q. v. [illegible] ministrans
[illegible] no[n] constet ei illud symoniacum esse
alias [illegible] symoniacum ee [illegible]
[illegible] esset [illegible] symoniacus no[n] [illegible]
[illegible] c. e. tenta [illegible]
no[n] pt [illegible] [illegible] q[uod] [illegible] quis [illegible]
mittet symonia[m] no[n] [illegible] ordine
[illegible] nisi pt symoniacus [illegible] ordine alii
[illegible] q[uod] [illegible] symoniacus [illegible]
symoniacus suspensus e. ut i. q. i. [illegible]

[illegible] et ca[pitulo] [illegible] et [illegible] fecerunt
[illegible] ut [illegible] et c. e. nobis [illegible]
[illegible] sensit symonia[m] [illegible]
fet [illegible] consentire est [illegible] consentire et
[illegible] et p[er] [illegible] q. i. eos ibi. et q. iij. si q[ui]s
p[re]bendas et ca[pitulo] si q[ui]s obtinuit [illegible]
[illegible] ratihabitio retrahi[tur] et manda
to [illegible]. ff. de vi. et vi. ar. l. i. § quot
et con. derest. p[ro] [illegible] ad sedem ibi. et
iij. q. i. nostra et ita [illegible] canones possunt
[illegible] ratum q[uod] [illegible] meo nomine gestum est [illegible]
iij. [illegible] et [illegible] leges ff. de neg. ge.
si pupilli § [illegible] ar. quidam d[icu]nt [illegible]
alias pt [illegible] ratum [illegible] symonia no[n] comit
[illegible] quamvis [illegible] peccet ar. [illegible] ca[pitulo] p[ro]ximo
et [illegible] q[uod] d[icitu]r solvendo pecunia[m] pt esse
ar. q[uod] no[n] pt symoniacus [illegible] rati[illegible]
§ parte [illegible] ff. si q[ui]s cautus i. l. ij. § ultimo
[illegible] q[uod] [illegible] cum [illegible] suos
[illegible] amicos [illegible] [illegible]
et c. de his que fi. a maiori p[ar]te ca[pitulo] [illegible]
et no[n] d[icitu]r aliq[uo] odio [illegible] de off.
[illegible] si q[ui]s suo [illegible] reportaret q[uod] ee no[n] d[icitu]r
[illegible] deo [illegible] deliquit [illegible]
de [illegible] pastoralis et sup[er] [illegible]
[illegible] c. ultimo [illegible] xxxij [illegible]
[illegible] vj. q. i. [illegible] et xxxij. q. v.
[illegible] et [illegible] p[ro]ximo [illegible]
ordine sine [illegible] adeptus est [illegible]
monia impedit ordinis executionem [illegible]
[illegible] facta [illegible] accusatorum [illegible]
[illegible] i. [illegible] si iste nescit [illegible]
ee symoniacum qualiter [illegible] no[n] d[icitu]r ei [illegible]
q[uod] recipiet ei ordines abeod ut auferat
abeo errorem [illegible] q[uod] ei [illegible]
q[uod] ee no[n] d[icitu]r xxvij. q. i. c. ultimo [illegible]
no[n] d[icitu]r ei [illegible] q[uod] recipiet ordines ab ipso
si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eius
[illegible] posset [illegible] nisi ipsemet
[illegible] [illegible] si no[n] pt [illegible]
ij. q. v. § [illegible] et c. i. et ij. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] no[n] [illegible] ab illo [illegible]
[illegible] deponet [illegible] qui fac[illegible]
[illegible] xxviij. q. i. § ex his
et c. de rest. spo. [illegible] et c. de re
[illegible] [illegible] alias re
[illegible] ordines abeo [illegible] symonia
[illegible] [illegible] q[uod] no[n] et recipiendo
ordinem abeo no[n] recipit executionem [illegible]

Capitulum [illegible]
No[n] debet [illegible] accipe[re] ordines ab eo [illegible] symoniacum pt
[illegible] [illegible] ab eo recipit [illegible]
[illegible] [illegible] titulum raptoris habebit
Et [illegible] pt raptorem [illegible] rapta. Si [illegible]

Margin notes: Confitentia [illegible] monachus [illegible] ; Dilectis [illegible] ; [illegible] nabere ; [illegible]

Decimo libro

[illegible]

Idem Cantuariensi Archiepiscopo

[illegible]

Idem

[illegible]

Idem

[illegible]

di. i. c. c. peuil et qs cu illis possit
dispensare et in ipsis triplicia de ca tu
qr sunt que cuiuslibet abigua i. q. i. sunt
no ulli tu qr nulla questio deret inmine
me ut b. c. tua et b. de pat c. vlt et
i. q. ij. quadpro tu qr psubilacio volunt
orez adipisci ar. xxxv di. qui et b.
de electo tu dilecti fo. Idem

[Q]uesiuisti xi quicunque vice dicatu ul
alia ecclesiasticarum rerum administrationem
pecunia obtinere voluerint tam ementes quam
vendentes ad symoniam pertinent et ab
illa etiam dare quicunque eliam gradus pertinens
et accipere voluerint iuste excluduntur

[Q]uesiuisti administratio que hic dicitur intel
lige pro quod habes. i. q. iij. saluator ita
modus. c. vbi habes quod illa administratio ecclesiastica
apta potest vendi ul eius procuratio ycono
mi officium. vice dicatus. advocatia sine ca
pelle bonata et iudicatura aut quelibet
alia administratio et c. si qs eps impendit
dec c. voluerint ar. quod sola voluntas facit
hominem symoniacum i. q. i. Secundo quod accepta sit
suis finibus. i. c. qui studet b. hoc non
credo quod sola voluntas faciet hominem sy
moniacum Secundo quod accepta sit suis fini
bus. i. c. c. vlt hic alias peccat ut ibi
b. hic non sunt accepta suis finibus ymmo
processus fuit adactus et hic notat quod tan
tum ementes quam vendentes vel ad vendendum
emendi processerunt quamuis deis sunt vi
tamen symoniaci iudicandi sunt. i. q. i. qui
studet et intellige quod dicit ibi. voluerint b.

Idem monialibus generali

[S]icut pertecto didiciq replebis lociis
apls quod personis quasi columbas de templo
vendentibus sunt expulsos et extorquens
specialiter et pure possessionibus ecclesiarum. bndic
tionibus abbatum et ordinibus clericorum. est
b. taxatum quantum sit isti vel illi quam
ue alterius vel aly persoluendum et ad cu
mulum dapnationis maioris quidam cupi
ditatem et pravitatem huiusmodi nittuntur de
fendere per consuetudinem longo tempore obseruata
tantam igitur abolere volentes abusum
consuetudinem huiusmodi que magis dicenda
e corruptela penitus reprobamus finiter sta
tuentes ut pro hijs sint conferendis sine col
latis nemo aliquid quocumque pretextu exi
gere aut extorquere presumat alioquin et
qui receperit et qui dederit huiusmodi prius
sino dapnatus cum gyezi et symone
dampnetur

[S]icut per consuetudinem fingunt eum clericos quod

muros secundum consuetudinem b. aliquid licite petitur non
prestetur b. per consuetudinem ar. di. lxiii.
in fine et c. agatho et pa. q. iij. questio
et in aut. de sanctis epis quod per consuetudinem
b. b. hoc non est verum nec excusat consuetu
do huiusmodi spiritualibus vendendis ymmo magis
accusat supra e. non satis et c. cum in ecclesie
nisi illa reprobant quod gyezi et symonie
dicuntur a gyezi heliseo puero quoniam qui post exercitio
spiritus sancto vendidit gratiam sanitatis naaman
principi assiriorum vnde venditores spiritualium
ipsi dicuntur giezite symoniaci dicuntur a symo
ne mago qui primo a nouo testamento vo
luit emere gratiam i. q. i. Qui studet et c.
cito ipse. b. Idem in eodem

[Q]um symoniaca labes adeo plerasque mo
niales infecerit ut vix aliquas sine
pretio recipiant in sorores paupertatis pretextu
volentes huiusmodi vitium palliare ne id dece
tero fiat penitus prohibemus statuentes ut quicumque
de cetero talem prauitatem commiserit tam
recipientes quam recepta siue sint subdi
ta siue prelata sine spe restitutionis de
suo monasterio expellantur in locum arcioris re
gule ad agendam perpetuam penitentiam retruden
da. Circa de hijs ac que ante hoc synoda
le statutum tales sunt recepte ita duximus
prouidendum ut remote de monasterijs que
peruerse sunt ingresse in alijs locis eiusdem
ordinis collocentur. Quod si forte propter nimia
multitudinem alibi nequiuerint commode collocari
ne dapnabiliter in seculo euagentur reci
piantur in eundem monasterijs dispensatiue
denouo mutatis prioribus locis et inferio
ribus assignatis. Hoc etiam circa monachos et
alios regulares decernimus obseruandum quod
verum ne per simplicitatem vel ignorantiam
se valeant excusare precipimus ut dioce
sani episcopi singulis annis hoc faciant per suas
diocheses publicari

[Q]um symoniaca paupertatis pretextu eum
paupertatis non debet quis pretextu operari malum
b. potius quelibet mala pati xxxviij. q. v. ita
ne. z. b. de hijs q. iij. nec hec ca. si sapiens
nec eo pretextu ignoscendum est illis. Quod
deritu dixit palam quod non est possit di
ci quod si ita pauperes sunt quod non possunt ibi ali
ab aliquo recipere quod non habet ibi unde
sollicitat forte possent recipi non habens quid
denique tibi prouisu nisi tu portes tecum
vnde viuas dicunt hoc non dicat infirmus
et sine aliquo pacto ar. i. q. ij. Si quis presbyter
hoc b. b. verum est ut nullo casu liceat ali
quis vel aliquid recipiat b. b. expellatur
unde hoc esse intelligendum cum distinctione

Symoniacum est aliquid exigere pro receptione ... pro benedictionibus abbatum vel
ordinationibus clericorum vel ... exceptis ... ...

Item Capitulum

Religiosi pro recepta ... de monasterijs expellantur
et in aliis monasterijs arcioris regule detrudantur ... ...
per recepta ... aut in alijs locis eiusdem ordinis nisi multitudo ...
... vendi non potest ... in ca
... ...

Mauscolum i. sepulturam bte moris

illig decretam ut. B. e. dilecti et si dicte actu sit qt eos d mod accusat qp de ponet sit d mod d quisitos fiat qp qt ab hic dr sit distinguit illa dilecti et ar qt sup decantationibus ds quos ubi deponit simoniam d mod d quisitos credo qp hodie stand sit huic gstitutioni sua regulares symoniacos ut venda ta solu d spona quali sub gstat de acie ut darcioi monastio adacta ppetua penitiam detrudat sine ordine sui ape cuius ad alias pmias age no possint sa. q. vij. requirat ar. et B. de acta dispe et sat intelligit deponi sua ext. claustr mon no dent ue dapnabi lit euaget ut l di. ar. B. de re c. ult. Bz unicuique restitue ais pecunia sit dici qp sit. B. c. veniens de ge. daze sup c. de h. qp p no d vaniet ad mona steria Colonia mutabit ga ar. lxxxi dispensatione vale ut si pcipiend fuit venniaabe loci sui et demu restituet d illis dispensative puit sei l. dealiis qui an ge statuta sut recepti ut ppetua pmias agant. C. ppetua sit i. q. i. re pine et c. si qs neqz sit gsetia cud re dicim adagenda pmias impetuad ca celli detrudet ins de qste c. pene scio qp et symonia di heresis vij. q. i. C. B. lic. B. C. mlta ut. prs dt exstat semitati si l de cleri ex con. iij. lacoes et. B. detepo or. c. vij. C. ignorancia sit. B. de losato. c. i. sit. lxxxxvij di ne psumpsi. B. Idem

Idem in eodem

Audiuimus de quibusdam epis qp de sede decetibus ecclesiar rectoribus ypas uit dicto subiciunt nec patiunt alios d eis instituti do ipis cta sinua pecunie psoluat pterea cum milesdam clericus domum religios ingredit uel a. put religiosos eligit sepulturam et si nil loco religioso relinquit dif ficultates ingerunt et malicias donec aliq muneris manus gtingat eor lud. nec no solu amalo dz abod spe ma lie sit abstinend cum applin expactiones huius pecunia d libet qt prs tuss sor gsttiten e pacta duplicata qt restituat d utilitatem locoq dquoz

Licet solute dispendiu fidelit co ntendo

Audiuimus psona uiiuque ut di symoniaca atq qui sit solent pecunie pdet qp no qt redimit infinident. B. e. di lecti ubi plene de hoc sl hand e alian corripe accusatoz sind iiij. q. iij. C. nona sp. C. Bz abod spe ar. i. qt. emdat et. B. de vita et ho. cleri cu abod. C. duplicate si. B. de censibus paratos d fi. et. B. de emni. ecie qt plusqz et mani destis epi. iij. ij colupna q si vo laiys Idem in eodem

Ad ap audiencia frequenti relatione pvenit qp quid clerici p exequiis mortuorum et benedictione nubencium et plibus pecuniam exigunt et extor quet et si forte eorum cupidita ti no fuit satisfactum impedimenta fictitia fraudulent opponunt. ex qt do quidam laici laudabilem gsuetu dinem ga sctam eccliam pia devotione fidelium introducta ex fermento he rese ptutate uitut infringe sub pretextu canonice pietatis quapp sup hiis puas exactiones fi pheba et pias gsuetudines fapiis obsuai statuentes libe gferri ecclastica sacramenta sz p eosdem loci veritate cognita gpescat qui maliciose in tut laudabilem gsuetudinem imm utare

Ad apostolica pietatis preceptu pijera qt no e impietas et quittenda. i. q. i. no e putada et xiiij. q. v. neqz eni si agris et xxx q. i. noste C. libe deferant sacrameta eni ecca stica gtr sine aliqua gtradictione sunt gferenda. B. e. pd mecte et c. ea que C. insuit laudabilem go lau dabile gsuetudo fraudata est trangs gressor ut iure puniet. vi dispensa in hiis et videt ex hac lra qplus clerici nil petere possint q illibus sa cmetis si gsuetudo laudabilis sic hiis sunt gsuevit qp psupioez bu put offo iudicis implorato adic psuadas que corpore introducta e ut p intelligi qp di in hoc dict

ep laycu abortit cōvencionibus que illis pijetatis ca pmisse sunt ut ad ponenti-
cis putate elegatur ipse voluit eum d
sitiue uel ad ipsum requirit ut consenciat
ipse voluit eligere volu[illegible] deinde [illegible]
e. de ine patuatis [illegible] et in pluribus
aliis c. q. no credo [illegible] ut [illegible]
[illegible] e. s. Non in vniuersis abbati-
bus et fratribus cistercien ordinis

Ne de cetero in installatos so-
lennitates inlecti abbatibus or-
dinis uel fieri prohibentes, adiciunt
ut archiepiscopo et episcopo ea sint fore
professionis [illegible] que ab origine ein
ordinis nostri instituta que [illegible] e.
ego frat abbas cistercien ordinis [illegible]
[illegible] et reuerentia et obedie[n]cie
ad [illegible] patribus constituta [illegible]
[illegible] tibi domine episcope et tuis suc-
cessoribus canonice substituendis et
sancte sedi apostolice salvo ordine meo [illegible]
[illegible] me constituto promitto

De de cetero abbates ordinis ci-
stercien conveneant [illegible] archi[episcopi] pal-
latestro in sua [illegible] uel aliud [illegible]
[illegible] quod prohibuit [illegible] abbatibus
cistercien et ne deceteo taliter insta-
lentur [illegible] obedientia faciant suis
episcopis [illegible] solennitates
[illegible] abbates et abbatissas [illegible]
[illegible] archidiaconi [illegible]
archidiaconi [illegible] et talis insta-
lacionis solennitas no regitur abbatibus
ordinis cistercien ut hic [illegible] fore p-
fessionis qua profitentur se [illegible]
suis episcopis subiectos et que secuntur
sic et archiepiscopo [illegible] fore
professionis a canonibus constituta super
[illegible] et obediencia dilecti quod et
[illegible] ut ibi [illegible] successo-
ribus et ita [illegible] quod fecit obediencia
predecessoribus amplius ea facere successo-
ribus non debet compelli ut [illegible] deinde man-
do [illegible] et [illegible] vasello ut ibi
[illegible] canonice abbas non tenetur puta
si esset intrusus [illegible] consensu electorum
[illegible] alienatos [illegible] ordine salvo
[illegible] regulam obedire non tenetur ut
hic [illegible] que [illegible] uel que

[illegible] obediencia [illegible]
[illegible] nos possumus [illegible] quod
[illegible] obedienciam intimittit
[illegible] quod ego et [illegible]
[illegible] ego [illegible]
Gregorius [illegible]
clam [illegible] canonicis [illegible]

Inponit quasint [illegible] cui [illegible]
[illegible] receptis a cano-
nicis et insilicij tamen eiusdem
[illegible] ut [illegible]
assignare [illegible] propriam [illegible]
[illegible] propter [illegible]
[illegible] assignare [illegible] de-
beant a canonicis receptos [illegible]
no [illegible] est
[illegible] dictos canonicos [illegible]
[illegible] non obstante [illegible]
aliis [illegible] compellas
[illegible] compellas
[illegible] consuetudine [illegible] non
[illegible] veniens [illegible]
[illegible] pastelles [illegible]
[illegible] non obsta-
te [illegible] consuetudine [illegible]
[illegible] Idem

Si quis ordinauerit [illegible] ad ordinem
[illegible] aliquem promissione
uel iuramento ab illo recepto [illegible]
promissione sua non [illegible]
ordinator [illegible]
[illegible] ordinis [illegible]
ordinatus ab ordine sit suspe[n]-
so donec dispensatum [illegible]
[illegible] meruerit nominatim
[illegible]
[illegible] promissionem uel iuramentum
[illegible] iuramentum
[illegible] monet ab
[illegible] et [illegible]
[illegible] obediencia [illegible]
[illegible] et ita [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] diligenter [illegible] et [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] obligatus
no tamen [illegible] ordinator [illegible]
[illegible] ordinem ut [illegible] quo de-
[illegible] pastoralis
[illegible] ordinator [illegible]
[illegible] et ita [illegible]
[illegible] deponitur
[illegible] suspendetur [illegible]

[illegible] in ordinatione [illegible] ad [illegible] compellatur

te id est q' nil dat ul recipit p ordiatoe ul' putacoe q' symonia e studiosa voluntas emendi ul vende di az. i q. i. Qui studet ex emcio ul vendico siue pro eo qppsit i inst de emp et ve § prim aut et ff e l. y. qsime ex qn nllm pcm datu est ex q ipe remisit ius q sibi qpetat ex collaco putacoe qt putatoz ul ordinatoz que tenebat sibi ad p visioz ex de pben. cu ia applicez ex id est re mitte q dae. ex de te spalib9 venes et ff de calup l. q. cui et ita decet deponi qn nil remittit q' nil ad hoc det ex remaneat inri q' futu possit agi se pute debito mo ex d q[illegible] remitti q dpudi det et sic fiet tlis remissio deponet eo dans q recipies si quiscunt az ex e de et inferius attdet eo minor pena dpon qpt affectu ad ope [illegible] ex de beiga nup et c. vlt et h intellige si cum pt occulto ex si co esset [illegible] sceunt suspesi et si actu sacuit qutunt deponeat ex totali p [illegible] ul mandato ex dispesatoy pt ex e ptias nobis qi pceder ap [illegible] quid eo symoniato facit et i or sola pp dispesat et intelligo dignitate at bnficio ut dixi ex e de symonia te et ex de renunc. per tuas liras Cpi spesa ipo ine. ex Idem

Mandato nro recepto ut eo iud [illegible] qui p symonia dato aliq loco i mosteys sunt adepti ceny qmveti [illegible] qualit dispesaces et consultatom t. t. ipso detes di [illegible] mandatu applicatu ad abbtes extendi et ad receptos spualiu et tepaliu que ullo pacto ex af fectu aiani precedente votis suis acq'rut ex quo cau delinquentib9 suf fecit p sola pniaz suo satisfacere creatori eos q p symonia [illegible] notenea

Mandato qualit ex e qui Cum abbas mandatu fuit alium ut dispe sacet eo mochs qui p symonia mo [illegible] sunt ingressi nulla mencione facta de abbatib9 et [illegible] extendit ad abb

batas et ita hec lre az q bnficiu qtucpio latissime interptadu e i de [illegible] et ff de [illegible] bnficiu et ex de donacoib9 eo di lecty dfi az q bnficiis ut ibi d plenaz intptaco adhibenda [illegible] az qui qcedit minus et mag qcessum ee vide ex pons qtriu dicit qvenit ex de decimis exp te sic q demadasse d ad regla res extendit ex de postulado eppi Casu ad qo sola volu tas sine affectu ad eo faciat aliquem symoniacu liq alias pec cet ut dixi ex de e qsule et c si ex e. [illegible] adsime et si i de vs d amite ex se vide d vsud v sola spes vsude [illegible] i duce ut xiiii q. iii c. i. et i de vsur qsulunt [illegible] hoc q affectu sine vo lutas pui et mercto [illegible] eo am bicione s labor ad honoez qvet p venire [illegible] mili qt pub lica ul py l. x i di [illegible] et [illegible] honoz e ausfenda [illegible] q i dispus et i q vi [illegible] [illegible] ambicio sola pnia p qa sine [illegible] et [illegible] lcuis sy monia pt lcuit indulgeri sic [illegible] di sic et ex de donaco ib9 eo dilecty et ita collige q alias [illegible] eo morti [illegible] poni eo d [illegible] symonia [illegible] affectu anim[illegible]

Rubricam

Qui dat pecuniam ut spalem ul alia [illegible]

Ex lex in [illegible] later

Postea quida qui de [illegible] pb9 subiecto statuit qui decani votat et precepta per [illegible] ut qui spesi [illegible] offio suo [illegible] et [illegible] hoc offi[illegible] acquittat

Causa xxiii condam … Rubrica de Magistro

Ne aliquid exigat

Quoniam decani et archipresbiteri ruralis … spirituales habent iurisdictionem … de incapite … de off. archid. … Non videt … quod … non licet ut hic patet …

Ad hec …

Quoniam enormis quedam consuetudo …

Cum … vicarius … iudicio …

In quibusdam partibus decani …

Cum in … decretum … archipresbiteri …

In precio …

Quoniam periculum … de capellariis …

Querelam … de capellariis …

Cum … fidei prestitum …

Uniuersitatis … periculatur … primat

non valet appellatio ad officium …

de capellariis

ad firmam · i · ad censum prestari

Cum locat … quod … dat

[illegible gloss, left column: "...provenit et statutum ... Sed pone quod interim moriatur ... persona ecclesie qui ... successor ... et exigatur ... commodum ecclesie ... successor ... non debet ... [illegible] ... pro licentia docendi ..."]

Alexander III in concilio Lateranensi.

Quoniam ecclesia dei sicut pia mater providere tenetur ne pauperibus qui parentum opibus iuvari non possunt legendi et proficiendi opportunitas subtrahatur per unamquamque cathedralem ecclesiam magistro qui clericos eiusdem ecclesie et scolares pauperes gratis doceat competens aliquod beneficium prebeatur. Pro licentia vero docendi nullus pretium exigat vel sub obtentu alicuius consuetudinis ab eis qui docent aliquid querat, nec docere quempiam qui sit ydoneus petita licentia interdicat. Qui autem contra venire presumpserit ab ecclesiastico fiat beneficio alienus. Dignum quippe videtur ut in ecclesia dei fructum sui laboris non habeat qui cupiditate animi dum vendit licentiam docendi ecclesiasticum profectum nititur impedire.

[illegible]

pro licentia docendi nullus pretium ... Caput ... ecclesia cathedralis ... in gramatica ... pauperes scolares gratis doceat ...

V

Malathesos l. Matamatanus

ff. de condic. ... ea qui sine ca et ... q me ca ... ff. de ... qui ... administratoribus ... de cosiūs ... dil. ... [illegible]

... gratis accepistis ... licet ... negligencia ... [illegible] ... sicut nostis ... dilecto ... Idem

Quando gallicana eccl'ia et ... amaradu... reservemus qui nomine magistri ... et dignitatem assumunt et sine eo ... eccl'iis ... docendi ... non impedunt. Cum aut hec prava consuetudo ... radice ... et ... admortificatam ... confirmadet ... consuetudine ipsa ... extirpate sub anathematis ... ut ... viri ... et litterati ... studia ... licencia ... nullus ... officiis et dignitatibus ... spolicte

Quanto ... que est radix ... malorum ... bonorum ... ydoneis ... facultatem ... debet ... ecclesiis ... dare ... officiis et ... Innocencius ... gallo ...

Quia non nullus ... inopiam et ... studendi et oportunitas ... latinitatem ... fuit constitutum ... cathedrale ...

... ut theologe possint ... Et ideo ... ad studium theologie ... docti theologia ... docuerint ... in eadem ... dignitatibus et officiis ...

[illegible]

Extra. i. [illegible]

magistro competentes [illegible] ecclesie alios scolares pauperes gratis instruet aliquo competens beneficium prebeatur quo et docentibus utilitatis ... et via pateat discentibus ad doctrinam ... in nullis id omnino observatur ... cathedrali ecclesia ... ad scolares ... alias ... sufficere ... magister ... a prelato cum capitulo seu maiori et saniori parte ... eligendus qui clericos ecclesiarum ... gratis in grammatica facultate et alios instituat ... Sane metropolitana ecclesia theologum nichilominus habeat qui sacerdotes et alios in sacra pagina doceat et in his precipue informet que ad curam animarum spectare noscuntur. Assignetur autem cuilibet magistrorum a capitulo unius prebende proventus et pro theologo a metropolitano tantumdem non quod propter hoc efficiatur canonicus sed tamdiu redditus ipsos percipiat quamdiu perstiterit in docendo ... de duobus ecclesia metropolitana theologo ... provideat ... in alia ecclesia ... sufficere valeat faciat provideri.

... canonicis ... petere collectam ... competens beneficium ... docere ... licite ...

... constitutum beneficium ... honestate ... honeste ... laboribus ... in docendo non tenetur ... beneficium ... doctoribus ... licite ... collectam ... facere non cogitur ... ecclesia ... petere labores ... petat ... collectam ... beneficium ... constitutum ... canonicus ... prebende ... eligere debent ... electus ... beneficium ... vacare ...

Sum. [illegible] Capitulo [illegible] l. [illegible]

prelati et capitula tenentur ad studium ... plures docentes ... non sufficiant ... tenentur ... docentes et studentes in facultate theologica in scolis ad quos ... beneficiorum ... recipiunt ... statuto continetur ...

... [illegible] volumina [illegible]

320

V

Monachus est nomen plangentis et non docentis. Monachus ... Non

Rodolphus

Radolphus

nisi ab eo tempore quo magister ibi non fuit decem dies ... invenit quilibet ... tempus ... qui fuit electus ... potest expectare ... eligi aliquis ... illa ... statuimus ... [illegible]

Super specula et c. Volumus ... ut statutum in concilio ... magistris theologie per singulas metropoles statuendis inviolabiliter observetur ... statuentes ut quod super hiis ... magistrorum se posse scripturam aliquam ... a prelatis et capitulis ... theologie professores ... aliquem doctores ... fulgeant firmamenti ... copia posset ... stelle in perpetuas eternitates ... iustitiam ... ecclesiastici ... necessaria ... doctores ... in theologia facultate ... in scolis ... per ... litteras ... beneficiorum ... non obstante aliqua gratia consuetudine vel statuto ... denarios ... non debeant ... spantes ... doctores

Super specula in concilio generali ... c. ...

... caritate quia non sunt a quo distant unde ... et ... regula ... de bo. ... in bonono et quia ... non sunt statutum quod bursa habeat prout sequitur ... et isti a capitulis debent eligi ut mittantur ut ... et si ipsa bursa istis non sufficiat de bonis capituli suppleatur ... sed ut ... romana ... constitucionis quo ad hunc articulum ... effectum ... prebendas ... sunt possunt petere ut suppleatur quod ... et capitula ... quotidianas distribuciones que tantum residentibus ... alia de ... amnos ... distribuciones ... capitulis non eligunt ... et qua illi maius tempus requirit ad hoc ut ... videtur ... de electis ... de licentia ... auctoritate ... alia ... impetrare ... et ... capitula ... valent esse ... in civitate ... qui ea exequatur ... post originem ... vocatus ... recipit ... constitucionibus ... de ... extra ...

Rubrica

De iudeis sarracenis et eorum servis

Extra. De iudeis ... c. ...

Post concilium ... ut ... mancipio ... pro quolibet bono mancipio ipsum ... ad ingratitudinem seu ad servi ... habeat ... redimendi ... fieri desiderat et non ... ut ... blasphe... in ... religiosis ... xxviii q. i ... sepe et ... in agro ... non ... per se ... c. proximo ...

Monachus ... ille qui est ... monachus et ... monachi et ... caritas ... Nullus ... offitium ... dignitatem sed ... Nota ... clerici ... Sarracenus ... ... sed ... legibus ... Rubrica ... penitentia ... agrorum ...

De iudeis ... c. ...

... tempore ... matrimonii ... pro ... redimantur ... non debent ... iudei ... iudicandi ... libros ... digestorum ... libri ... digestorum ...

De Iudeis et Sarracenis

Ingenuus est ille qui ... liber est

A[illegible] datis ... ubi de ... et intellige ... de man[u]mission[e] ... in matrimonium ... dato recipitur in libertatem ... vernalis ... menses ... appositus est ibi ... A ... non ... restituet ... liberatis ... ingenuitatis ... habere statim ... postea ... liber ... de captivis et post ... [illegible]

[illegible]

Ingenuitatis i. libertatis

aq. plu. ... l. i. ... fin. ... si quis dixerit ... de fin. ... molitus ... de ... originarius ... et de agricol. et ... litab. ... de ... liber ... debentes i. obligati ... a[d]stricti ad colend[um] ... de ... i. de originariis vel colonis ... forte ... colonum ad illum locum vel aliud ... colonarium ... colono ... colonus liber ... [illegible]

[illegible]

Libri quinque sunt
Volumina tria sunt

V verat digestorum quinta
mapp decretalium ista

Omnia apta sunt quae erant convenerunt cum ... [illegible]

Iudei sive saraceni neque sub alendo ... [illegible]

Iudei et saraceni ... [illegible]

... [illegible]

illos christianos qui in eis fuerunt ... [illegible]

... [illegible]

Ista [illegible]

ius fiat ibi omicidia arg. l. di[illegible]
quus vidua xxxiii q. ult. c. ult. et
[illegible] dehonio[illegible] dignus [illegible] illi [illegible]
[illegible] subiectos et per spon
iure sint excommunicati [illegible] et absoluti
approbacione [illegible] potuit facere per [illegible]
laycos [illegible] omnis [illegible] conversos
[illegible] simulator de iure nali [illegible]
tam [illegible] de septo die [illegible]
Item [illegible] di. i. in [illegible]
Item de iure canonico [illegible] q. ult.
[illegible] et [illegible] c. ad liberan-
dam [illegible] [illegible] a solempnis
[illegible] excommunicatis tamen isti ipso iure sint
excommunicati [illegible] excommunicatis [illegible]
[illegible] q. iii. [illegible] et ac
[illegible] q. iii. excellentissimus [illegible] q. iii.
de iure [illegible] de eos qui [illegible]
[illegible] et ad [illegible] p-
[illegible] de [illegible] q. i. [illegible]
[illegible] ad [illegible] sunt [illegible]
[illegible] q. i. c. i. [illegible] et iii. et s. de
iudic. [illegible] non absque [illegible]
[illegible] non pot mag ee [illegible]
[illegible] q. iii. [illegible] et ff.
[illegible] obli. [illegible]
[illegible] communicatis amplius [illegible]
[illegible] pot [illegible] excommunicatus
[illegible] intelligit [illegible]
[illegible] excommunicari
et ita [illegible] intelligit [illegible] ex-
communicatus [illegible] excommunicari et sunt
duo effectus excommunicacionis [illegible]
[illegible] effectus [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] ligatus [illegible]
[illegible] ligari. [illegible]
[illegible] excommunicatus [illegible] ad [illegible] ex-
communicari sicut qui [illegible]
[illegible] et [illegible] pu-
[illegible] excommunicari et
[illegible] communicatio [illegible] habet
[illegible] absolvit [illegible]
et ad [illegible] excommunicato [illegible]
[illegible] absolvi [illegible] excommunicata
et ita finaliter [illegible]
absoluta [illegible] absolutus fuit
a [illegible] de [illegible] de officio
[illegible] pte. s. idem.

Consuluit et [illegible] iudeos de novo
construere sinagogas ubi non ha-
buerit [illegible] debes [illegible]
antiquitus [illegible]
[illegible] ut eas reedificent
[illegible] tollari non

[illegible] ut eas [illegible] aut amplio-
res aut preciosiores faciant antea [illegible]
[illegible] quintus [illegible] debile
[illegible] sinagogis
[illegible] tollerantur

Consuluit antique constantinus impe-
rator [illegible] libertatem [illegible] et in-
[illegible] postea [illegible]
[illegible] imperatoris [illegible] libe-
ram iudeis novas construere sinago-
gas [illegible] legitur [illegible]
[illegible] et iudei [illegible]
iudeis [illegible] aliud [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] collaciis [illegible]
[illegible] et [illegible]

Nos [illegible] omnibus [illegible]
in [illegible] penitus
[illegible] et [illegible] sunt [illegible]
[illegible] appellatis [illegible] iudeorum
[illegible] aliquam mercede
[illegible] et [illegible] obstetricibus
et nutricibus eorum [illegible]
ne infantes iudeorum in eorundem
domibus nutriri [illegible]
iudeorum mores et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] conversacionem et assiduam
familiaritatem [illegible] sua [illegible]
[illegible] et [illegible] simplicium
animos inclinaret

[illegible] assidue [illegible]
[illegible] iudei et [illegible]
[illegible] assidue [illegible]
[illegible] sunt [illegible]
[illegible] tenorem [illegible]
[illegible] in domibus [illegible]
[illegible]
[illegible] iudeorum [illegible]
iudeos [illegible] in domibus et ita
[illegible] domini iudeorum [illegible]
[illegible]
[illegible] xxviii. q. viii.
[illegible] et [illegible] debere
debent a [illegible] ut [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] q. iii. [illegible]
[illegible]

Sed si iudei [illegible] statuimus ut
[illegible] nolentes in
[illegible] venire [illegible] appellat
[illegible] aut [illegible]

Capit[ulum] adhuc in familiari [illegible] iudeorum christiani [illegible] non debet
Capit[ulum] sicut iudei iudei voluntate baptizandi [illegible]
cogendi non sunt nec [illegible] iudei puniendi nec spolianda nec [illegible]
[illegible] nec ipsorum [illegible] violanda nec [illegible]
Nota quod iudei inviti non sunt baptizandi [illegible] fide [illegible] Nulla [illegible] iudei
iudei [illegible] ipsorum [illegible]

[illegible] quod
[illegible]
iure [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
damnari
pt ulterius
damnari
Capit[ulum] Con-
suluit iudei
[illegible] sinago-
gas [illegible]
statu [illegible]
novas [illegible]
non [illegible]
iudei tollerantur
a [illegible]
[illegible]
[illegible]

... poterit [illegible] voluntas eius fuit ... sancta Romana absque calumpnia et ... dicti ... sed ad ... baptismo ... non ... fontanis ... creditur ... quolibet sine ... ne ... statis in ... pecunias ... auferre ... simul aut bonas ... hactenus ... consuetudines ... festivitatibus suarum celebrationes ... cum festibus et lapidibus ... ullus ... aliquis ab eis contra ... servicia exigat nisi que ipsi tempore predicto facere ... consueverunt. Ad hec malorum hominum ... pravitati ... obviantes decernimus ut nemo ... cimiterium iudeorum ... aut invadere ... sine obtentu pecunie ... Si quis autem ... huius decreti tenore ... quod absit contraire ... honoris et beneficii sui periculum patiatur aut excommunicationis sententia plectatur nisi presumptionem suam digna satisfactione correxerit.

Item iudei ... quia nullus ad fidem cogendus est xxiii q. v ad fidem et xlv di. de iudeis quia si simpliciter et absolute compellantur ... et compellandi sunt ut fidem ... de baptismo ... et xlv di. de iudeis et ff. ... Si patre ... ita ... fidem ... quod nullus compelli debet ad fidem quia fides ... esse ... xlv di. quod autem ... xxiii q. v ad fidem ... sine ... nullus ... compellere ... nisi ... xxiii q. v ... Omni malos ... et pena ... est ... nisi ... xxiii q. iii ... bonos ... si malos ... contradiccionem ... nullus ... ut ... iudeos ... suas festivitates more solito celebrent ... xlv di. qui sincera ut hic dicitur ... de sepulchro violato ... sepulturas ... iudeos ... hostes ... xxiii q. ... hostes fidei ... pecunie que in sepultura ponenda non ... ff. de ... et si quis impediret ... causa ... xxiii q. iii non ... et ita ... effodere quod qui ... sepulcrum violant tenentur ff. de sepul. viol. ... Idem

quosdam hoc acto infamat ff. de sepul. violato ... aliud ... quod non infamat ... sit acto infamatur ... ut ... et ita ... penam ... imponat ... satisfacere ... si xxx ... di. ... et ... et ... Idem

Quam sit laudabile et ... omnibus ... fidem paganis ... ap. auctoritate ... vobis ... modestia et gratia ... canonicas sanctiones ... littera ... vobis ab ipsis ... Insuper indulgemus ut ... religiosi seu clerici ydonei ad annunciandum ... vitam ... requisita et habita ... licentia tibi voluerint adherere absque contradictione ... liberam ... facultatem. Quamvis licitum ... ad ... licitum ... Idem.

Nabuchodonozor fuit ... qui obtinuit victoriam ... illud ... Babilon civitas magna ... ad ... Idem

Idem

De iudeis et sarracenis

Capit. Significavit — Indubitant[er] [illegible] est

Significavit nobis t. f. quod aliqui homines [illegible] in alexandria valent [illegible] pro redemptione captivorum christianorum [illegible] communibus suis qui ibidem in captivitate tenentur [illegible] arbitramur licite posse fieri. Dummodo nec in mercibus suis vel alio modo [illegible] aliquid deferant cum possit sarracenis excepto redemptionis articulo aliquo quomodo ant [illegible] convenit. Et quia [illegible] iuramento firmaverunt [illegible] quam [illegible] treuga [illegible] vicinis [illegible] factam cum [illegible] alexandrinis [illegible] debent [illegible] civitas [illegible] communem [illegible] sicut et illi qui in personis [illegible] non enim [illegible] eis [illegible] destinant.

Volumus illos qui [illegible] amplius [illegible] sarracenorum [illegible] mercibus [illegible] esset [illegible] et [illegible] 2 [illegible] treugam facta [illegible] illa de [illegible] treuga [illegible] non absolvit.

Significavit 2 [illegible] aliquo quomodo [illegible] ita [illegible] ad liberandum [illegible] redimere captivos [illegible] arma [illegible] possint sine pena [illegible] excepto redemptionis articulo [illegible] aliquid [illegible] fiat iuramento [illegible] pena [illegible] treuga [illegible] quo [illegible] ita [illegible] treuga [illegible] post treugam treuga [illegible] et q[uod] [illegible] treuga [illegible].

Capit. Quod olim — [illegible] sarracenis [illegible] vel aliquid [illegible] contra [illegible]

[illegible] non desistit [illegible] qui [illegible] non absolvit [illegible] treuga [illegible] et sic [illegible] idem

Quod olim preceptum fuit [illegible] in con. lat. [illegible] nos tamen omnes illos [illegible] pro amplius cum sarracenis [illegible] in matrimonio [illegible] vel [illegible] per alios navibus seu quocumque alio [illegible] aliqua eis [illegible] subsidia [illegible] contra [illegible] in pendenda [illegible] nec per nos nec per [illegible] naves nec alio quocumque modo aut ingenio eis [illegible] aut consilia vel alia subsidia [illegible] vel si aliquis [illegible] [illegible] et ita dei [illegible] moveant.

Quod olim in lateranensi [illegible] ita [illegible] absolvit [illegible] legati [illegible] subsidia [illegible] ad liberan[dum] [illegible] innocent. iiij epo parisiensi et [illegible].

Et si iudeos quos propria culpa submisit perpetue servituti pietas christiana receptet et sustineat cohabitationem illorum [illegible] nobis esse non debent [illegible] et de familiaritate [illegible] in [illegible] familiaritatem [illegible] aut [illegible] iudei faciunt [illegible] filiorum suorum

Treuga [illegible] inter [illegible]
[illegible] treuga [illegible]

Capit. Et si iudeos

Iudei [illegible] christiane [illegible] non debet [illegible]

Matres [illegible] pena [illegible]

[illegible] aaron [illegible] prima [illegible]
[illegible]

Mitrices p[ro] suo b[ene]dictis & ne-
gligentia & tegillare cor[pus] in
die resurrectionis Dnice il-
las etiam corpus & sanguinem
Ihesu Christi attingit [illegible]
[illegible] eos [illegible]
fecerint in latrinam alia d
[illegible] fidem catholicam
detestabilia et inaudita
[illegible] que fidelibus est
[illegible] die divinam indi-
[illegible]
eos [illegible]
[illegible]
[illegible]
ergo districte [illegible]
mitrices [illegible]
ant [illegible] filii libe-
[illegible] ancille
[illegible] a [illegible]
[illegible] mortem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] liberos et illos
[illegible] effecit [illegible]
[illegible]
[illegible] pena
in [illegible] districte [illegible]
[illegible]
aliquid audeant [illegible]
[illegible]

forte corpus Christi descendere a [illegible]
[illegible]
[illegible] non est
iste [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] .i. decima [illegible]
[illegible] filii liberi .i. [illegible]
[illegible] filius ancille [illegible]
[illegible]
[illegible] ancille .i. agar [illegible]
[illegible] libere .i. [illegible]
[illegible] de agar ancilla
[illegible] descenderunt isti [illegible]
[illegible]
[illegible]
data est [illegible] pena
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] iudicat [illegible]
de iudeis [illegible]

Postulasti a nobis et iuden-
[illegible] debeas qui [illegible]
[illegible]
violentas [illegible]
[illegible] iudeus [illegible]
[illegible] pena [illegible]
[illegible] alia [illegible]
[illegible] faciens [illegible]
[illegible]
[illegible] moneas et inducas
[illegible] et [illegible]
[illegible] faciat [illegible]
[illegible]
[illegible] pena [illegible]
[illegible] ipso iudeo [illegible]
facere [illegible]
[illegible]
Postulasti [illegible] pena [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ante [illegible]

In [illegible]
[illegible]
[illegible] et satisfaciat [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] a culpa

De iudeis et sarracenis

Capitulum In nonnullis

Iudei et sarraceni utriusque sexus inter christianos debent ubique habitu a christianis distingui [illegible] ... Contra facientes [illegible] ...

In nonnullis provinciis a christianis iudeos seu sarracenos habitus distinguit diversitas. Sed in quibusdam partibus sic quedam inoleuit confusio ut nulla differentia discernantur. Unde contingit interdum quod per errorem christiani iudeorum seu sarracenorum et iudei seu sarraceni christianorum mulieribus commisceantur. Ne igitur tam dampnate commixtionis excessus per velamen erroris huiusmodi ulterius excusationis possint habere diffugium, statuimus ut tales utriusque sexus in omni christianorum provincia et omni tempore qualitate habitus publice ab aliis populis distinguantur. In diebus autem lamentationis et dominice passionis in publicum minime prodeant, eo quod nonnulli ex ipsis talibus diebus sicut accepimus et ornatius non erubescunt incedere, ac christianis qui sacratissime passionis memoriam exhibentes lamentationis signa pretendunt illudere non formidant. Illud autem districtissime inhibemus ne in contumeliam creatoris prosilire presumant. Et quoniam illius dissimulare non debemus opprobrium qui probra nostra delevit, precipimus presumptores huiusmodi per principes seculares condigne animadversionis adiectione compesci, ne crucifixum pro nobis aliquatenus blasphemare presumant.

In nonnullis et ... distinguit ... [illegible] ... dampnate commixtionis ... [illegible]

Capitulum Cum sit nimis absurdum ... [illegible]

Cum sit nimis absurdum ut blasphemus Christi in christianos vim potestatis exerceat, quod super hoc ... [illegible] ...

Cum sit blasphemus ... [illegible]

Anathematizamus ... [illegible]

[illegible] portugalie [illegible]

[illegible] et [illegible] sarracenis [illegible]

[illegible] galeas [illegible]

[illegible] naves [illegible] piratis [illegible]

[illegible]

Alexandrum [illegible]

[illegible]

Capitulo Ex parte

[illegible] Gregorius [illegible]

Ex parte [illegible] illustris [illegible] portugalie [illegible]

[illegible] paganis [illegible]

[illegible] sarracenis [illegible]

Ex parte [illegible]

Capitulo Nulli

[illegible] baptizari valente [illegible]

Nulli fideli [illegible]

[illegible] matrimonio [illegible]

[illegible]

Hereticus [illegible] dicitur ab herescor [illegible]

[illegible]

Rubrica

Nota quod dubius in fide infidelis est [illegible]

Dubius in fide infidelis est [illegible]

Dubius de fide catholica [illegible] de summa trinitate et fide catholica [illegible]

[illegible]

Qui alios [illegible] ab errore non [illegible]

De fide catholica [illegible]

Firmissime tene [illegible] dubites omnem hereticum vel scismaticum cum diabolo et angelis eius eterni ignis incendio participandum nisi ante finem vite [illegible] fuerit [illegible] et post pauca [illegible] qui extra catholicam [illegible] non tenent unitatem neque baptismus neque elemosina quantumlibet copiosa neque mors pro nomine Christi suscepta proficit ad salutem

Firmissime omnem hereticum [illegible]

[illegible]

articulis fidei qua vbi na eciam xxiiij q. i. hec est fides que sic te qui male senciunt de sacramentis ecclesie i. c. ad abo lendam in principio c. Neque mors in aplus et si tradidero corpus meum ita ut ardeat caritatem autem non habeam nichil michi prodest de pe. d. ii. circa finem c. Si quis et de con. d. iiij. solet i. i. q. i. nec quicquid ad bo num ad salutem eterna s. valuit nec ad bona temporalia promerenda ar. xx. ii. q. ii. si quilibet in fi. et ar. de miciis supplicari sub cuius de pe. d. iij. ad fi. potest eciam B. Gregorius anastasio anthio No primat

Fraternitatis tue et i. eu celesti nus atque pellagius in ephesi na sinodo sunt dampnati quo potuerunt illa capitula recipi quorum dampnant auctores

Fraternitatis et i. de celestinus atque pell. illi duo dampna ti erant in sinodo ephesina de heresi dubitabat patriarcha an thio theus an scripta ipsorum essent recipienda et dicit quod non quia ex quo actor dampnatus est et scripta illius ad mitti non debent iij. q. iij. Nullus xvj. d. canones qua vis aliqua utilia sint ubi ar. s. de testibus licet ar. tamen quod racione bo ne sine recipi possunt i. q. i. sicut declarant et xxxviij. d. si quis non et noticia legis abrogate necessa ria est d. in moyses et ipsa etiam aug mentabitur ex lege theodosiana abrogata s. senatus. novit sed verum est quod scripta istorum non valent eciam si alias bona sint nec sunt recipienda sic e. contra tantum de credentibus et ar. ad hoc xc. vij. d. Bene quidem tamen racione bone sunt scrip ta origenis approbata sunt xxiij. q. vij. et hec de origine qui dampna tus fuit post mortem xxiiij. q. ij. Sane profectum et si approbaret valent alias non ar. s. de summa tri nitate c. ij. ad finem sic te ar. quod destructo principali destruuntur accessoria ut i. c. p. et de origine

Et concilio affricano

Si quis episcopus ordinaria sta Bm. Si quis episcopus instituit hereticos heredes extraneos et a consanguinitate sua vel eis insti tuit consanguineos hereticos aut pa ganos pretulerit saltem post mortem et c. et repete illa dictione hereticis et ita magis debet instare herede sive sit consanguineus sive non ut hic patet i. c. pro institutum ergo episcopus extraneum ex quo non habet consanguineos catholicos xij. q. ij. vt cum de pe. cogno. c. quod si quis enim isti heretica etiam non dicunt filij vel consanguinei unde dicitur in lege Si fratrem tuum et avunculus et uxor tua depra vare voluerit vitare sit menti tua si illos xxviij. q. viij. legi et uxor est ex pellenda xxviij. q. i. uxor infirmi hoc intellige nisi penituerunt isti consa guinei delicti tamen venias non negaretur de sacramentis pagan et ita idem iuris est de paganis quod de hereticis et idem est de omnibus qui catholici non sunt i. c. proximo post mortem sic xxiiij. q. ij. Sane profectum ar. s. e. vel ana thematis ar. quod eciam eciam mortem extinguuntur xxiiij. d. c. annos dampnaverunt xxiiij. q. ij. c. i. si enim ut pena sit extinctus sicut si reus vel actor mori. l. ij. hoc enim speciale est in crimine heresis ut de testacionibus ut post mortem possit ac cusari et contaminari et ne conferret pro eo eciam non sunt admittendi vita

Si quis episcopus heredes instituit extraneos a consanguinitate sua heret cos vel eciam consanguineos aut pa ganos pretulerit saltem post mor tem et anathema dicatur atque eius nomen inter dei sacerdotes nullo modo recitetur Ex eo No primat

Extraneos qui catholici non sunt et qui consanguinei fuerint episcopi vel presbi teri nichil conferant denique hec quod de episcopis et presbiteris dictum est dicatur de reliquis clericis ex auditu extraneos et si consanguinei heretici ex proprio nichil proferrant non distinguit in vita vel in morte ergo nec nos distin guamus quia nichil capere possunt ex testamento i. e. communicantes credentes ea pietatis sensu possunt eis dare ne pereant fame lxxxvj. d. pasce fame

De hereticis et scismaticis

quia ad hoc possunt conuinci ad fidem quia reuertuntur desperatum est de pe. d. v. Nemo xxxii q. ii ancillam et c. ad hoc xlv d. cum istam et xi q. iii cum multos. De reliquiis in hoc omnibus patet sunt de xvi q. i predicator in pm. xxiii q. v sane perfectus. Alexander in Remensi.

Cum Christus perfectus [illegible] deus et perfectus sit homo, mandamus quatenus sub anathemate inhibeatis ne quis de cetero dicat Christum non esse aliquid secundum quod homo, et tocius rationali et humana natura consistens.

Cum Christus sub anathemate quicumque ergo contrarium dixit est excommunicatus quia hoc dicere hereticum est et heretici sunt omnes excommunicati, infra c. ad abolendam et c. excommunicamus et quod est uerum si tamen contraria [illegible] habes de summa trinitate c. i. et est articulus fidei nostre de quo habetur in predicta constitutione et de aliis quos sanctus quilibet Christianus tenetur per fidem et ar. ad hoc de c. di. iiii an [illegible] et c. baptizandos et c. prima ad eos articulos de quibus loquitur illa constitutio firmiter credimus omnes indistincte tenentur tam clerici quam laici. Sed clerici magis et qui scrutabiles sacro tenentur xxxviii d. omnes psallentes et xxxiii d. qui episcopus quilibet ergo tenetur credere secundum quod catholica tenet ecclesia et hoc sufficiat in talibus articulis dummodo nichil in contrarium sentiat, infra c. ad abolendam.

Ex concilio Lateranensi.

Sicut ait beatus Leo, licet quia in partibus Tolosanis heretici, quos alii Catharos, alii Patarenos et alii aliis nominibus vocant, invaluit, dampnanda perversitas eos et defensores et receptatores eorum anathemati decernimus subiacere, et sub anathemate prohibemus ne quis eos in domo vel in terra sua tenere vel fovere aut negotiationem cum eis exercere presumat. Si autem in hoc peccato decesserint, nec sub privilegiorum nostrorum quibuscumque indultorum obtentu, neque sub alia quacumque occasione, nec oblatio pro eis fiat, aut inter christianos accipiant sepulturam.

Sicut et infra xxiii q. v rex omnibus de defensoribus, infra c. excommunicamus et credentes et lxxxix di. Si quis ipsa archidiaconi obtentu sic ergo tenetur delicta possit puniri, infra c. pro tenet in fine quod privilegium non [illegible] ad [illegible] nec tuetur aliquid in malo, infra de summa [illegible] utilitate et omni privilegio cessante mala puniendi sunt. Supra decernimus agi oportet aut in [illegible] oblatio quia constat cum de excommunicatis in morte xxiii q. v placuit et est [illegible] in de [illegible] quod in [illegible] Lucius in

Ad abolendam et infra: universos qui de sacramento corporis et sanguinis domini nostri Iesu Christi vel de baptismate seu peccatorum confessione, matrimonio vel reliquis ecclesiasticis sacramentis aliter sentire aut docere non metuunt, quam sacrosancta Romana ecclesia predicat et observat, et generaliter quoscumque eadem Romana ecclesia vel singuli episcopi per dioceses suas cum consilio clericorum vel clerici ipsi sede vacante cum consilio, si oportuerit, vicinorum episcoporum hereticos iudicaverint, pari vinculo perpetui anathematis innodamus. Et infra: presenti nichilominus ordinatione sancimus, ut quicumque manifeste fuerint in heresi deprehensi, si clericus est vel cuiuslibet religionis obumbratione fucatus, totius ecclesiastici ordinis prerogativa nudetur, et sic omni officio et beneficio spoliatus ecclesiastico, secularis relinquatur arbitrio potestatis animadversione debita puniendus, nisi continuo post deprehensionem erroris ad fidei catholice unitatem sponte recurrere et errorem suum ad arbitrium episcopi regionis publice consenserit abiurare et satisfactionem congruam exhibere. Laicus autem, nisi, prout dictum est, abiurata heresi et satisfactione exhibita confestim ad fidem confugiat orthodoxam,

[illegible] Hereticus dicitur ab herese [illegible] Ad abolendam [illegible]

V

stans in bias arbito relinqt debitam receptus pro qualitate facinoris vlaone et i c illos quosq qui post abiuracione errores uel postqua se ut dixim ppri antistitis coram actiacione purgauit deprehensi fuerint in abiuratam heresim recidisse sclari iudicio sine vlla penitus audiencia decreuimus relinquendos et i c Statuimus insuper ut comittes et barones rectores et consules ciuitatum et aliorum locorum iuxto q suet et commonicione epor prestito corporaliter iuramento promittat q fideliter et efficaciter cum ab eis fuerint requisiti ecctam et hereticos et eorum complices adiuuabunt bona fide iux officium et posse suum C. Si no id obseruare noluerint honore que obtinet spolientur et ad alios nullatenus assumant eis nichilominus excommunicatione ligandis et trib ipsor interdicto ecce supponendis C Ciuitas aut que hiis institutis obuiarit vel contra commonicione epi punire neglexit resistentes aliarum careat comercio ciuitatum et epali se nouit dignitate priuanda et i si qui vero fuint q lege dyoc inris donacionib exempti sbi subiacerant se ap ptate nichilominus in hiis qui sunt con hereticos statuta epor subeant iudicio et eis in hac parte tanq a sede ap delegatis no obstantibus libertatib sue priuilegiis assequat

Ad abolendam pdicat et obseruat i xxiiii q in heresib qua gorg Romana ecca et seruat et mandat ab aliis obseruari gnalit est obseruandum xi di quis nesciat quoniam go male sentit de sacramentis ecce hereticus

est habendus ut hic ps I clita ipi sede vacante habeat q at q vacatione eccla iurisdictio remanet penes capitulum ar lxv di C ult xxiii di In nomine dni viii q pontifices de char matia plene dictum est § de ma et obediencia hiis q et c cum olim De phceus facti euidencia puta quia publice pdicant heresim ar ff de ritu nuptiarum palam quod vlt ul legittima probacione puta p testes uel ppria confessione illa C ar q clericus depositus no habet priuilegium clericale et qr concedit alanus C ar l iii di go antiquus insi q no est vim qr tenet vme clericaliter tn si qr faciat ad hue gaudet priuilegio clericali lxxxi di dictum et hic dixit hugo Si no incorrigibilis esset tunc no solum pdet priuilegium clericale vim etiam sclari curie tradet grsp de iudic cu no ab hoie Sz in capitulo isto pdit omne priuilegium in sre uitat ut sequit relinquat i tribulis u taribus relinquit aliquis curie secularis statim post deposicione in crime heresis ut hic et i c excommunicamus Item in crimine fls i de crime fls ad fal saciorum et in alio casu sp calumpnia uel conuiciam qua contulit epo suo aliquis depositus est xi q i Si qs sacerdotum alis aut liect clericus sit depositus no tradit statim curie sclari ad hc tenet vme clericalit et coram ipm tuebit et gaudz priuilegio clericali ut dictum est in proxima notula Si vero sit incorrigibilis postea tradit sm q dicit § de iudic cu no ab hoie qualit debeat tradi dicit i d v pg Nouimus qlit pun debeant heretici i d i c go qmtamq C Sponte ul coacte Sed vid q cet compelli debeat fuare fi xlv di de iudeis postqua est condempnatus hereticus no compellit sz si wlt sponte redire dz recipi ab irrato errore xxiiii q in dixit aplis et impetuum cartem ad agendam pniam in tradi i c c pe uult Bl Arbitrio epi ar con i q vii Si quis epc illud olim obtinuit ut in concilio tm recipiet Sed hoc suffiat q hic dt t C lanais lapa cum pectatam condempnaui sunt d' hesi Sed indoc sclaris illos pun debet ut tradit

De iudeis et scismaticis

Hereticis

Talis mansit tecto pacis filius evangelius

cognominentur

laycus curie secularis sed clericus solum de ... vel ... laycus ff est de foro seculari sed in capite isto executio solum sit secularium iudicum qualiter tales puniri debeant dicit in c. excommunicamus au dientia si xxiiii di. in nomine domini sed si voluerint redire ad ipsam debent audiri et recipi quia ecclesia non claudit gremium volentibus redire ad ipsam ut de summa trinitate et fide catholica c. firmiter et delictum veniam penitentibus non negamus, quia insp. de c. manicheos et de pe. di. iii adsit plena que instant videtur quod debeant recipi quia quibus non vult mortem peccatoris xxvi q. vi. Reguuuinngem et impetuum carnem detrudatur in c. c. penult. sed audiencia denegatur quo debona vel si aliquis vellet se defendere ... ista conscribit ... hoc ... est sicut tradit in c. c. penultimo ... si qui ... iuramento ... dicit in c. excommunicamus ... moneat ... quia est ipso facto excommunicatum esse videtur in dignitate ... privari xxiiii q. i. qui contra pacem et c. xxiii q. v. preceptum ligari ... c. excommunicamus ... moneat ... secularis ... delictum ... xxv q. i. ... de legatis ... generali ... decretalis ... de officio ordi. irrefragabili ... ratione delicti ... privilegium non dat tamen delinquendi ... de privilegiis ... l. ii ... mittas nocentes aquibus ... privilegio ... ut in autentica de mandat. principum ... privilegium ... delinquentes et c. proximo ... et remissio peccatorum non dat licentiam delinquendi ... q. vii ... consuevit ... allegari quod ratione delicti perdit privilegium quod non est verum quia si aliquis exemptus ... delinquerit non perdit privilegium ... sed privari debent nec ... iurisdictione episcoporum quia non cognoscunt episcopi iure ordinario sed auctoritate delegata ut ... de officio ordi. irrefragabili ... est ac si ... cognosceret vel specialiter alius delegaret ... vel per negligentiam perditur privilegium ... de privilegiis accedentibus et c. si de terra et ... in privil. ... de privilegiis ... ... minore ... tercius

Vergentis in senium seculi corruptelam et in membris vero temporali iure iurisdictioni subiectis bona heretico statuimus publicari et in aliis idem precipimus fieri per potestates

In principes seculares quos ad id exequendum si forte negligentes extiterint per cen. ec. ap. re compelli volumus et mandamus ut ad eos vel eorum ulterius revertantur nisi eis ad cor revertentibus et abnegantibus ... heretico consortium ... aliquis voluit ut temporalis saltem pena ... spiritualis non corrigit ... cum enim secundum legitimas sanctiones reis lese maiestatis punitis capite bona confiscentur eorum filiis suis vita solummodo ex mera ... magis qui oberrantes in fide domini dei filium ... Christum ... accipiunt ... quod est Christus ... debent districtione ... et bonis temporalibus spoliari cum longe sit gravius eternam quam temporalem ledere maiestatem nec ... severitatis ... orthodoxorum exheredacio filiorum ... misericordie pretextu debet nullatenus impedire cum in multis casibus etiam secundum divinum iudicium filii pro patribus temporaliter puniantur et iuxta canonicas sanctiones quandoque feratur ultio non solum in auctores scelerum sed etiam in progeniem dampnatorum

Vergentis ... precipimus ... ratione peccati ... et ... dignitate privare ut ... c. proximo statuimus et propter alias iniquitates ... eos removere a dignitate ... xv q. vi alius et ... de loco ad locum ... de electione ... ut ibi notatur ... negligit ... xxiii q. v. administratores et hoc expresse dicit ... c. proximo ... de maledicis ...

Confiscari de ... restituere bona ut hic ... xxiii q. iiii ... q. vii ... convenientibus ... de electione cum in cunctis ... xx ... de pluribus ...

Vergentis ... bona hereticorum ... filios ... ... hereticos vel ipsorum fautores ... receptatores ... offitia ... [illegible]

Jo. lan. et d.

qui q̄ vibz aliqd scandit... [illegible] ... inhabitare manifestum

continue q̄ sit gt ad hostes

de cuiꝰ ꝑpinquorum l. vna et ar. l.
di. ut constituet bona eorum confiscan-
tur q̄ dt ut habes vj. q. i. c. vergentis.
Si quis cum multibus et C. ad
legem iul. maie. quisquis longe
gravius xxiiij. q. iij. sicut qui dictam
et xxiij. q. v. Si apud eandem q̄ in
religione divina committit in
omni fertur in iniuriam et publicam
eiusdem committit C. et. manicheos
in quia est. et de hereticis hic expre-
sse habes q̄ bona hereticorum con-
fiscantur sive habeant filios sive
non ut catholicis filiis hereticorum
aliquod est relinquendum ut hic dicit
Sed contra dicit l. et C. manicheos
et l. cognovimus et aut. eius de heresia
nus ubi dicitur q̄ filii catholici propter
q̄ hereditate paterna non privantur
statuit enim hodie huiꝰ decretalis
modum cuiꝰ sicut in huiꝰ lege
unde ubi filii privantur quo ad
bona ut hic dt et vj. q. i. c. omnis
n. si quis cum multibus multo for-
tius in isto casu ut hic dicitur et hic
est expressum in constitutione frederici que
dicitur que olim erat in v. compi-
lacione eodem titulo et in alio casu
filii z. predicto patetur privantur
specialiter et ipsi in certam gradacionem
sicut quod habes i. de penis inqui-
sitorum et in hac opinione fuerit
ip. et laurencius xv. q. viij. cum multe
i. q. iij. c. item precio. specialiter
et supra de filiis presbiterorum ptatis. 3

Si adversus nos. idem

tra consurgit et i. qz plus timeri
solet q̄ specialiter i. iugit̄ quam q̄
generaliter imputatur vobis aut
ad potestatibus et scrinariis firmiter
inhibemus ne hereticis creden-
tibus fautoribus vel defen-
soribus eorundem i. aliquo prestetis
auxilium consilium vel favorem neque
eis i. causis vel factis vel aliquibus
litigantibus sub eorum examine
nunc prodaimur eorum carentis et pro
ipsis publica instrumenta et scripta
facere nullatenus attemptetis q̄ si
contra presumpseritis ab omni officio no-
stro suspensos ipso iure nos

Vtriusque sexus... [illegible] ... incumbit de malis, inepcie[?] vera ar. [illegible] pre[?]

derimus infamie subiacere. et
Si ad usus q̄ specialiter hic i. nuncupatur capitulo tamquam
primum di. quaq. quia ea eius q̄ nos b... sunt
in se specialiter noscunt videntur neglecta ff. de
i. iniuriis item ap. labeam et aut pretor ait
de his fama vilis bone et b. de dolo et c. vj. infra
in eis i. tabellionibus sit. xxv. q. ij. vinnia
ecclesie cuius sunt cognitam i. e. cognitamus
et credentes et b. c. sit sz videt palatii si q̄ venerit
q̄ non sit an... deneganda aut etiam nostra sunt
3. de excepcione cum inter et i. pluribus c. idem hic prelia
se locum i. annum postq̄ non cōsentit eos ce-
tales ano elapso iure hereticos computat nisi
infra annum se correxerint i. e. cognitamus
et credentes et sicut heretici puniendi sunt
i. c. t. plt. vn. non admittit ad aliqua defensorum
vel bona ipsorum debeat confiscari sicut aliorum
hereticorum ymo licite eis auferentur prout vn
di. quo iure xxiij. q. v. non nos et q. vij. c. i. ij. et
iij. nullus tute si ante tale q̄ fiat exam
q. iij. sed sit et c. de pig. l. iij. infamie et
ita propria pt in fama irrogare quo ad forum
civile qz et tolle ca. ~~[illegible]~~ pt
ar. b. q̄m filii sunt l. c. p. venerabilis et tt.
q. iij. c. huiꝰ colligit ...

Cum ex iniuncto. de hereticis.

Vniuersis christi fidelibus tam in urbe
metensi quam i. eius diocesi constitutis
Cum ex iniuncto et i. lz aut desiderium
intelligendi divinas scripturas et sicut eas
studium adhortandi reprehendendum non
sit sed pocius commendandum in eo tamen
apparent quidam layci merito sunt
arguendi q̄ occulta conventicula celebrant
officium predicationis sibi usurpat sac
dotum simplicitatem eludunt et eorum con
tem aspernantur qui talibus non inherent
deus enim lux vera que illuminat omnes
homines venientes i. hunc mundum i. tm. odit
opera tenebrarum ut apostolos suos i. mundum
vniuersum predicaturos evangelium omni creature
missurus eis precepit aperte dicens quod
dico vobis in tenebris dicite i. luce et
q̄ i. aure auditis predicate super tecta
et i. c. Sicut enim multa sunt membra
corporis omnia vero non eundem actum habent
ita sunt ordines i. ecclesia non omnes idem habent
officium qz sicut apostolum alios deus dedit
apostolos alios prophetas alios doctores
et c. c. Cum igitur doctorum ordo sit quasi
precipuus i. ecclesia non debet sibi quisquam
indifferenter predicationis officium usur-
pare nam sicut apostolum quo predicabunt

Marbu...
de predicatoribus
laicis

paragrapho C

argumento b
i. statuta

Capitulum
Cum ex iniuncto
layca occulta
conventicula
non faciant
nec predicent
nec sacerdotes
reprehendant

layca secura[?]
[illegible] predicationem
sacerdotem [illegible]
[illegible]
non [illegible]
[illegible]
publica
[illegible] potentia
non [illegible]
[illegible]
[illegible]

Cuiꝰ lesse maiestatis [illegible] quod [illegible] scandit, vel qui contra regem ... fugit ad hostes, vel qui fecit [illegible] civitati, vel qui ... [illegible]

De ind[illegible] et secretis
sectas sectiuatur

n mittant et vitas ipa pcepit apo
stolis rogate dnm messis ut mittat
opararios in messes sua qs si forte qs
arguite respondeat quia tales invisibi
liter mittunt adeo et sm visibilitate
mittant ab homine cu in visibilis
sit dignior qua visibilis et dma
longe melior qua hnana sit rndi
ndeni q cu mtior sit illa missio sit
oculta no sufficit tamqz nudem
asserere q ipe sit adeo missus cu
hoc quilibet hereticus assereret Sed
oportet quia astruat illaz invisi
bilem missionem p operatione mira
culi vel scripture testimoniu spale
vnde cu dns vellet mitte moysen
i egyptum ad filios isrl ut crederent
ei quod mitteret ab ipo dedit ei
signum ut converteret vgam i colubre
et vga iterum reformaret Jobes quoqz
ita spale sue missionis testimoniu
protulit de scriptura dicens ego vox
clamantis in deserto dixi in do sic
ait ysayas propheta et ? licet aute
sia valde sit nitia sacerdotibus ad
discernendum qma scripta est verbum propheti
ad labia sacerdotis custodiunt sciaz
et legem ex ore eius reqrent et ore eius
no e io simplicibus sacerdotibus
et ascolasticis detrahendu Cu ceteris
sacerdotale officiu debeant honorari
ppt qd dns in lege pcepit diis no
detrahes sacerdotes intelligens qui
p excellentiam ordinis et officij
dignitate deoz noie nuncupant
et ? ? licet qmsqz sue presumpcionis
audacia illo defendat exemplo q
asina legitur reprehendisse prophetam
vel qd dns ait quis ex vobis arguet
me de peccato ? enim aut aliud sit
fratrem in se peccante oculte corripe i
se qd qmsqz tenet efficere secundum regu
lam ewangelicam in quo ca sane
pt intelligi q balaam fuit corep
tus ab asina et aliud est prez pu
delinquentes reprehendere manifeste
q vtiqz nulli licet scdm ewangelica
vitatem naz qui dicit fri fatue

Matth. v.

reus erit iehenne ignis turpius ali
ud est qd platus sponte de sua confes
mo renuncia subditorumqz se derogatori
supponit in quo cap primigeniu dni
vbu debet intelligi et aliud qd subdi
tus no tam aio reprehendi exurgit
temerarius in platum cu ei pocius
incubat necessitas obsequendi qd si for
te necessitas postulavit ut sacerdotes
tamqz nd in vtilibet i dignus a cura
gregis debeat removeri agendum
est ordinarie apud epm ad cuius
officiu tam institucio qua destitu
cio sacerdotum noscit ptinere
Dum excuncto oculta cove sicut conspiraciones
dei q i conspiracioni et heresie di si quis
pra ipsam conspiraverit et dnm vni fortius sit
puniendi qua si conspiraret et conmess
e ? ad si simplicitate et male
vim di sedulo videns eum qd incipit impro
bare statim istorum fu ? est implicacio
tam oculta conventicula sicut eum hic i
probat qd assumebat officium pdicandi
Non omnes primo singula officia singulis
debet esse commissa heresie di singula
alios sit ? e sic ? xxvi q v addicimus
quia nullus audeat pdicare nisi sacerdos
ut ibi dz ? e cognitamqz qd qz vo vel mis
sset missus ut i et ? in q iiii supplicet
? i missus ? ut ? ? ? ? ? et
privilegiatus ? de statu regularium qd del ti
mor rogate ? di in nono ? qz isti no
erant missi ne sacerdotes pdicare no debe
bant qd si forte qs opponit qz posset ci
oppom ab alio et ipe statim videt no
sufficiat bene dicit qz si forte ? ali
qua mandant no statim sunt facienda sz
an est ut si anims illos impetrare adeo
que postulant l di si quis prepostera et tl
ii di quicqzmqz ? miracula nc istud
statim credendum est qz miracula quedz sunt
p malos i q i teneamqz ? de q
di in ? licet aut hic improbat quod
delidebant simplicitate sacerdotum labia
sacerdotis vlm di sit ? ? q i sacerdo
tibus custodiunt i custodire debent ?
tut subditi sz ascolasticis ? vm di
sedulo lege ? nec quisqz impo
ad obiectiones quas posset face isti here
tici asina ut ii q vii scienti sunt ?
item ad balaam qd quisqz tenetur
ad hanc correctione sine ? sm q
? ? ? intellige de oculta correctione

V

quilibet teneat secundum quod dicit et est
intelligendum de occulta correctione sive re
prehensione ut [illegible] q. v. non putes
ut quidam dicunt quod manifeste correptio pertinet
ad prelatos vel ad eos qui habent
aliquam potestatem in aliquos [illegible]
duo ista et forte [illegible] filius potest corri
pere et prelatus subditus etiam
manifeste [illegible] apertius arguere observata in
crepatione ut [illegible] d. c. et [illegible] q. i. quid
autem filius non potest publice rep
rehendere sive corripere patrem nec subdi
tus prelatum ut hic sequitur in littera
et [illegible] di. noluit [illegible] eum [illegible]
filios castigatos [illegible] autem de
imperiis. Si vero [illegible] sine
[illegible] et [illegible] est [illegible]
nica correctio secundum evangelicam
veritatem ut occulta ad omnes mani
festa ad prelatos vel ad alios aliquam
potestatem habentes pertineat ut hic distin
guit et sic potest intelligi [illegible] si prefa
verit et est ad hoc [illegible] q. v. hic vi
detur ad denunciationem vero evange
licam que exigit ad monitionem
ad probationem ut [illegible] di. [illegible]
[illegible] de testibus in omni negotio
[illegible] que sit ad primam
[illegible] quilibet teneatur [illegible]
[illegible] de cognatione spirituali [illegible]
persona sit honesta et bone fame
[illegible] non ad [illegible]
ad denunciandum [illegible]
[illegible] evangelica
[illegible] nos si in compe
tenti [illegible] quibus co
[illegible] inutilis
si [illegible] prelatus inutilis aut negligens
fuerit removendus est [illegible] de off.
custo. et [illegible] di. [illegible] c. pro
[illegible] q. ii si quis ab
[illegible] et c. de offi. [illegible] si quis [illegible]
[illegible] denunciando vel accusando secundum
quod traditur [illegible] de accus. qualiter et
de symo. licet [illegible] ordine
[illegible] institutio ad quam
pertinet institutio et destitutio [illegible]
de capellis mo. c. [illegible] et [illegible] de
privilegiis [illegible] et plantatione in ecclesiis
sit [illegible] ad eum pertinet [illegible]
impositio manuum spectat [illegible] de
[illegible] et c. [illegible] et [illegible]
nobis [illegible] institutio [illegible] ad episcopum
pertinet [illegible] nullus [illegible]

Excommunicamus itaque et anathematiza
mus omnem heresim extollentem se adversus
hanc sanctam orthodoxam catholicam
fidem quam superius exposuimus condemp
nantes hereticos universos quibuscumque
nominibus censeantur facies quidem
diversas habentes sed caudas ad in
vicem colligatas quia de vanitate conve
niunt in idipsum. Dampnati vero
presentibus secularibus potestatibus
aut eorum ballivis relinquantur animad
versione debita puniendi clericis prius
a suis ordinibus degradatis ita quod
bona huiusmodi dampnatorum si laici fue
rint confiscentur si vero clerici applicentur
ecclesiis a quibus stipendia receperunt.
Qui autem inventi fuerint sola suspi
cione notabiles nisi iuxta considerationes
suspicionis qualitatem personae propriam in
nocentiam congrua purgatione
monstraverint anathematis gladio feriantur
et usque ad satisfactionem condignam ab omni
bus evitentur. Ita quod si per annum in ex
communicatione perstiterint extunc velud
heretici condempnentur. Moneantur
autem et inducantur et si necesse fuerit
per censuram ecclesiasticam compellantur seculares potestates quibus
cumque fungantur officiis ut sicut reputari
cupiunt et haberi fideles ita pro defensione
fidei prestent publice iuramentum
quod de terris sue iurisdictioni subiectis
universos hereticos ab ecclesia denotatos bo
na fide pro viribus exterminare studebunt.
Ita quod amodo quandocumque quis fuerit in potes
tatem sive perpetuam sive temporalem assump
tus hoc teneatur capitulum iuramento
firmare. Si vero dominus temporalis requisitus
et monitus ab ecclesia terram suam purgare
neglexerit ab hac heretica feditate per me
tropolitanum et ceteros comprovinciales
episcopos excommunicationis vinculo innodetur
et si satisfacere contempserit infra annum
significetur summo pontifici ut extunc ipse
vasallos ab eius fidelitate denunciet
absolutos et terram exponat catho
licis occupandam qui eam exterminatis
hereticis absque ulla contradictione possideant
et in fidei puritate conservent

De iudeis et sarracenis · Hereticis et scismaticis

L

salvo iure dni principalis dum ipe super hoc ipe nullum prestet obstaculum nec aliquod impedimentum apponat ¶ Eadem nichilominus lege servata circa eos qui non habent dnos principales Catholici vero qui crucis assumpto caractere ad hereticorum exterminium se accinxerint illa gaudeant indulgencia illoque sancto privilegio sint muniti que accedentibus in terre sancte subsidium conceditur ¶ Credentes preterea receptatores defensores et fautores hereticorum excommunicationi decernimus subiacere statuentes ut postquam quilibet talium fuit excommunicatione innodatus satisfacere contempserit infra annum extunc ipso iure sit factus infamis nec ad publica officia seu consilia nec ad eligendos aliquos ad huiusmodi nec ad testimonium admittatur ¶ Sit etiam et intestabilis ut testandi liberam non habeat facultatem nec ad hereditatis successionem accedat ¶ Nullus preterea ipsi super quocumque negocio sed ipse aliis respondere cogatur ¶ Quod si forte iudex extiterit eius sententia nullam optineat firmitatem nec cause alique ad eius audienciam preferantur Si fuerit advocatus nullatenus eius patrocinium admittatur ¶ Si tabellio instrumenta confecta per ipsum nullius sint momenti sed cum auctore dampnato dampnentur et in aliis similibus precipimus observari Si vero clericus fuerit ab omni officio et beneficio deponatur ut in quo maior est culpa gravior exerceatur vindicta Si qui autem tales postquam ab ecclesia fuerint denotati evitare contempserint excommunicationis sententiam usque ad satisfactionem ydoneam percellantur ¶ Sane clerici non exhibeant huiusmodi pestilentibus ecclesiastica sacramenta nec eos christiane presumant tradere sepulture nec elemosinas aut oblationes eorum accipiant alioquin suo priventur officio ad quod nunquam restituantur absque indulto sedis apostolice speciali Similiter quilibet religiosi quibus et hoc intelligitur ut eorum privilegia in illa diocesi non serventur in qua tales excessus perpetrare presumpserint ¶ Quia vero nonnulli sub specie pietatis virtutem eius iuxta quod ait apostolus abnegantes auctoritatem sibi vendicant predicandi cum idem apostolus dicat quomodo predicabunt nisi mittantur omnes qui prohibiti vel non missi preter auctoritatem ab apostolica sede vel catholico episcopo loci susceptam publice vel private predicationis officium usurpare presumpserint excommunicationis vinculo innodentur et nisi quantocius resipuerint alia competenti pena plectantur ¶ Adicimus insuper ut quilibet archiepiscopus vel episcopus per se aut archidiaconum suum vel alias honestas ydoneasque personas bis aut saltem semel in anno propriam parrochiam in qua fama fuerit hereticos habitare circueat et ibi tres vel plures boni testimonii viros vel eciam si expedire videbitur totam viciniam iurare compellat quod si quis ibidem hereticos sciverint vel aliquos occulta conventicula celebrantes seu a communi conversatione fidelium vita et moribus dissidentes eos episcopo studeat indicare ¶ Ipse autem episcopus ad suam presenciam convocet accusatos qui nisi se ab obiecto reatu purgaverint vel si post purgationem exhibitam in pristinam fuerint relapsi perfidiam canonice puniantur Si qui vero ex eis iuramenti religione obstinacione dampnabili respuentes iurare forte noluerint ex hoc ipso tanquam heretici reputentur ¶ Volumus igitur et mandamus et in virtute obediencie districte precipimus ut ad hec efficaciter exequenda episcopi per dioceses suas diligenter invigilent si canonicam voluerint effugere ultionem Si quis enim episcopus super expurgando de sua diocesi heretice pravitatis fermento negligens fuerit vel remissus cum id certis indiciis apparuerit et ab episcopali officio depo[...]

[Marginalia, left: Tres mat[...] · prima alterius · nec prima vel · Prior mat toto · alterius vel · nob · excommunicat[...] · fuit · ex[...] · ipso facto · ipso iure · Intestab[...] · Momenti · Probanti · exp[...] · percellant · puniant[...]]

[Marginalia, right: ad [...] · adicimus · Sit eciam · Nota · pena · Nota hic]

[Notes below text: resipiunt · i. resipiscunt · dissidentes · i. discordantes]

[Notes at foot of page: [illegible]]

natur et i loco ipius alt subsi
tuat ydoneus qui velit et possit
cofundere hereticam pravitatem ff e
Eo comitamur supprimus § de summa trinita
te et ii q. ii relinquat qualiter hic intellig
dicatur § e ad abolendam de gradatis § e
c penulti purte prelata ptate pt f. deo sig
nominq ... si voluerint redire in ippe
tum carcerem teneantur § e ...
[illegible]

pro coll' ... neglexerit iudex qui neglig
facere iustitiam ... q. v. admi
stratores et facere lucte ... et q. ii dis
et iii q. viii qui ... ut differt iudi
cos q penulti et ult coll' ... et ii q. vii se
...
[illegible]

de bello iusto

[illegible]

poit iustio x ...

De Hereticis et [illegible]

[illegible] anathematizamus

[illegible]

… Ad abolendam … [illegible]

… privilegia … [illegible]

… Mediolanensi … [illegible]

Sicut in uno corpore … [illegible]

… de symonia … [illegible]

… Ad abolendam … [illegible]

Excommunicamus et anathematizamus universos hereticos Catharos Patarinos pauperes de Lugduno [illegible]

[illegible]

Catharos
Paterinos
pauperes de Lugduno
Passaginos
Josepinos Arnaldistas

Absolutos Capitulum Absolutos ... aliquibus ad homagium ... vel aliud obsequium ... ullo in hoc ... quamvis ... non ...

Passaginos, Iosepinos, Arnaldistas, Speronistas et alios, quibuscumque nominibus censeantur, facies quidem habentes diversas, sed caudas ad invicem colligatas, quia de vanitate conveniunt in idipsum, damnati. ... vero per ecclesiam seculari iudicio relinquantur, animadversione debita puniendi, clericis prius a suis ordinibus degradatis. Si qui autem de predictis, postquam fuerint deprehensi, redire voluerint ad agendam condignam penitentiam, ... (inciderint), et credentibus similiter eorum erroribus ... in dictam ...

(Glossa:) Absolutos: ipso iure eos qui manifeste lapsi sunt ... XV q. VI ... suos ... et c. ... absol... a iuramento fidelitatis ac predictorum ... ad ipsum spectat ... de electione venerabilem, aliquo pacto ... subpena aliquibus tenetur eis ... aliud solvere ... non salvat ... in pena et eos videtur ... iuramento ... obligacioni et iuramento ... tacite subintelligebatur ... XXII q. II nequibus ... depositi ... quibus ... de iure iurando quemadmodum ... et cetera, ... Ex credentes.

De scismaticis et ordinatis ab eis

Absolutos se noverint a debito fidelitatis, hominii et totius obsequii, quicumque lapsis manifeste in heresim aliquo pacto quacumque firmitate vallato tenebantur astricti.

Ex concilio Lateranensi. De scismaticis.

Quod a predecessore nostro ... ordinationes ab Octaviano et Guidone heresiarchis factas et ab eis ordinatis irritas esse censemus. Addicientes ut qui dignitates ecclesiasticas seu beneficia per dictos scismaticos acceperunt careant impetratis. Alienationes quoque, que per eosdem scismaticos seu per laicos facte sunt de rebus ecclesiasticis, omni careant firmitate et ad ecclesias sine ... honore revertantur. Si quis autem contra presumpserit excommunicationi se noverit subiacere. Illos vero qui sponte iuramentum de tenendo scismate prestiterint et ... Vacare.

dicitur ... scisma ... heresim ... genus ... scismaticus ... hereticus ...

Capitulum Quod a predecessore, capitulum ...

(V)enit siquidem ... ordinacionis ... alienacionis facte ... et ab ordine et dignitate suspendit ...

... ordinibus et dignitatibus decernimus manere suspensos et cetera.

(Glossa:) Quod a predecessore: Octaviano Octavianus ... Iohannes ... victor ... vixit annis octo ... Guido iste qui vocatus est Paschalis isti duo scismatici fuerunt ... facta ... irritas ut XX q. I ordinaciones ... intellige quid ... ordinacione ... cum eis fuit dispensatum ... ordinatus probaret ... fuisse scismaticum qui ordinavit ut c. ... ordinaciones ... quibus ... dispensatur cum eis ... ueta ... in forma ... Sed non ... quia cum non habent alienaciones ... alienaciones scismatis ... pastore habet ... scismaticorum ... intellige ... capitulo ... XVII nov... valet ... prelato ... prelatus ... quia ... de rebus Sed ... tenetur ... acquisivit aliqua ecclesia ... compensari ... de ... in negocia ... favore ... acquisivit teneat illud introductum est ... Nota quod favore alicuius introductum ... non convenit ... in eius lesione ... in favore ...

De eligendis ... in ... simioc in biscicum

Fraternitati tue et cetera. ... qui ... a scismatico assis ordinatus ab officio potius repelli ... conatur nisi legitime probaverit se cum fuisse in ... concordie dispensatum et ab ea persona que superioris potestatem habuit dispensandi.

(Glossa:) Fraternitati: ... dispensatum ... non sufficit ad probandum dispensacionem ... cum aliquo ... qui ... cum ... a tali ordinatus est qui poterat dispensare ... et qui cum eo poterat ... in aliquo ... lxxxiiii ... ordinati ... quicumque ... dispensare ... qui scit ... potest dispensare ... ut ... dispensatione ... XXVI q. ... probare ... dispensatio ... ... secreto et petat dispensacionem et ... obtineat ... hoc si non publicavit ... et publice dispensatus est postea ... non potest ... de filiis presbiterorum ... dispensatur ... in ... postquam ... ad ... potest ... habet potestatem ... ad ... petenda ... et hic forte ... quia ipse quidem scismaticus ... et receptus in ordine ... ordinatus ... dispensare non possit. Sicut ... ordinato ...

Collaciones ... scismaticorum ... Nota scismatica ... largissime ... Nota allegacionem dispensacionis ... Scismatici ...

scismaticus ... quem ... abbatem ...

... abbatem ... sedi ...

Capitula

De apostatis et reiterantibus baptisma. Rubrica.

IIII

Presbyteri et clerici qui relicto ordine clericali et suo habitu in apostasia tanquam laici ... si in criminibus comprehensi teneantur per censuram ecclesiasticam non praecipimus liberari. etc.

Praeterea apostasia est autem triplex apostasia ... perfidie est quando quis recedit a fide ... inobedientie ... quis transgreditur preceptum ... et illud irregularitatis quis recedit ab ordine suo sive sumpte religionis ut hic ... apostata retro stans xxvi q. vii et dicit ... et apostata testis esse non ... accusare non potest ii q. vii ... beatus ... liberari ... tonsuram non portet ... clerici ... omnia se habebant ... capientes tales sunt ... non patitur illos liberari ... nullo privilegio ... intelligere ... planum est.

Eidem abbati sancte Genovefe.

Ex literarum tuarum tenore accepimus quod quidam egritudine longa confectus insano sortilegorum inherens consilio ut sanaretur per iterationem fecit iniuriam baptizantis sacramento. Ergo nos tua consuluit prudentia consulendos qualiter providere debeat attollitur que minor etas et intentio fuit salutis excusat ... videtur ... quod ad superiores ordines promoveri si publicum est quod commisit non valebit nisi ad religionem transire voluerit ut favore religionis in premissis circa eum valeat dispensare. Si vero occultum est promoveri poterit et excessum suum dignis penitentie fructibus expiare. etc.

Ex literis insane et vere insano ... qui in aliquo ... auctoritatibus ... quod quidam ... Sed quod est factum ... imago ... pictura obfuscatur et ita videtur obfuscari ...

Placuit ... Si clericus relicto ordine et habitu ... consuluit ... minor etas ... qui in etati minori non subvenit ... crimine ... excusat ... intentio ... culpa ... dispensatione ... publice ... occulto ... favore religionis ... irregularitatem tollit ... ingressus religionis ... dispensare ... ad dignitatem sine dispensatione ... quidam dicunt quod ... tollit ... ad prelaturam dispensandi ...

Ex parte fraternitatis tue ... in tuo articulo ... quod clerici qui fuerunt de apostasie crimine infamati qui videlicet abiecerunt habitum clericalem non sunt in solo habitu clericali tollerandi sed per distinctionem ecclesiasticam cohercendi donec deficiente probatione ad infamiam abolendam purgationem canonicam curaverit exhibere etc.

Ex fraternitati ... habitum clericalem qui habitum clericalem ... privilegium clericale ... tollerandi sed quod non sunt tollerandi ... in habitu seculari ... in minoribus ordinibus uxorem accipere ... et cum ea commorari ... qui non lectores ... apostata ...

De his qui filios occidunt [illegible]

Capitulum. Ex parte tua fraternitatis infamatus de apostasia compellitur sed hic docet de illa sub pena

A nobis ex parte tua fra[ternitas] edoceri quid de apostatis sit agendum cum in custodia detinentur qui nimiis ut blanditiis nulla ratione possunt induci ut abiectum habitum reassumant ad quod tenentur [illegible] sub districta custodia carcerali ita quod solummodo vita sibi missa refluet donec a sue perpetrationis nequitia resipiscat.

[illegible]

Quidam sicut in concilio generali [illegible] qui ab sacri unda baptismatis voluntarie accesserunt veteris ritus omnino non exeunt ut novos perfectius induant cum prioris ritus reliquias retinentes [illegible] religionis decorem tali commixtione confundant cum autem maledictum homo qui terram duabus viis ingreditur et indui veste non debeat lino lanaque contexta statuimus ut per prelatos ecclesiarum tales observancia veteris ritus omnimode compescatur ut quos [illegible] religionis libere voluntatis arbitrium obtulit salutifere coactionis necessitas in eius observancia conservet. Cum minus malum existat viam domini non agnoscere quam post agnitam retroire.

[illegible]

Consultationi [illegible] dispensatione [illegible]

Clemens ad nos [illegible] episcopo [illegible] nobis lacrimabili confessione monstravit quod cum de quodam filium genuisset et ille [illegible] tingendo vultum inspexisset quod filius eius non esset ipsa [illegible] colore ducta eum [illegible]

Rubrica. De his qui filios occiderunt. Capitulum. Mulier sponte occidens filium [illegible]

[illegible]

Rubrica de infantibus et languidis oppressis a parentibus

mittat et in mandamus quatenus eam claustro includi ut ad aliquod monasterium transeat in quo peccata sua perpetua penitentia deploret. Si autem repugnante carnis fragilitate ad hoc induci nequit licentiam et nubendi in domino tribuas quia nobis tutius videtur in domo nubat unum sola quam in heresi multos ad mittat amatores.

Demens vel iracundie calore xv q. i. nasc

Qui pe et c. eum apud mittat sic in c. presbiteros de penitentia istius habes extra de re l. una secundum canones non ita puniuntur quia deus non vult mortem peccatoris sed ut convertatur et vivat xxvi q. vi. Cognovimus et xxiii q. viii. de his qui cui pena secundum canones dicatur in c. ult. multos si xxx i q. i. quo conjugibus et c. quam elia vel quoniam vencantur. sunt aut non cet presumptio de ipsius in continentia non daret sibi licentiam contrahendi propter suum xxxiii q. ii. in adolescentia et Innocentius papa Exuperio.

Intelleximus quod mulier filiam suam furore arrepta instinctu diabolico iugulavit propter quod dilectus tuus maritum eius ipsam compulit abiurare quare volumus ac alios habere filios intimamus quatenus ita provideas quod pro sceleris penam luat et saluti eius ac filiorum per tuam providentiam consulatur et non obstante iuramento quod a viro dictus dominus proponit extorsisse eam sicut expedire videris eidem viro restituas ita quod filios suos libere possit et pacifice gubernare etc.

Intelleximus etiam abiurare et male quia quos deus coniunxit homo non separet xxxiii q. ii. c. ii et ob hanc causam maritus eam dimittere non posset xxxii q. ii quam quicumque et q. ii omnes transactiones et non obstante iuramento hec iuramenta illicitum fuit propter dominus in iurando tua cum in hoc non multum peccavit quia compulsus hoc fecit sed potius debuit quaelibet mala pati quam malo consentire xxxiii q. v. ita nos unum iurare non debemus quia sine periculo salutis et fine servare non potuit iuramentum inicuum tum agetur cum capite filios de infantibus et languidis sequitur etc.

De infantibus autem qui mortui reperiuntur cum patre et matre et non apparet utrum a patre vel matre oppressus sit ipse vel suffocatus vel propria morte

defunctus non debent tamen esse securi parentes nec etiam sine pena sed consideratio debet esse pietatis ubi non voluntas sed effectus eventus mortis causa fuit. Si autem eos non latet ipsos infectores esse scire se debent graviter deliquisse quidam autem iudicat penitentiam trium annorum esse debere quorum unum pagat in pane et aqua etc.

De infantibus ii ne sine pena sed si non constat eos infectos a patre vel a matre sed eventus fuit causa mortis non debet eis penitentia imponi quia non peccaverunt licet hoc ad consciet tamen ad cautelam tutius est quod inde penitentiam agant quia forsitan minorem diligentiam illis adhibuerunt xxiii q. v. ex conciliatorum c. xxxiii q. ii in lectulo mariti quia banarum est mentium ibi timere culpam ubi culpa minime reperitur ut de obs. ma. item quod plus hinc v. di. ad eius vero in de pen. et re. missionibus c. quam primum et ar. ut de spon. impuberes et c. secundum discretione pietatis ut hic dicat et arbitrium in de penitentia ut c. questio sed non sponte hoc fecerint tunc gravissima penitentia debet eis imponi aliquantulum maior quam pro alio homicidio quia magis peccare videtur patrem filium occidendo ar. in de homicidio iuramento et de pen. d. i. si autem secundum leges severiori pena puniuntur ff. l. una ff. ad l. pop. de paricid. l. i. Si non casu sed de culpa gravi peccatur tunc penitentia vii l. v. annorum est eis imponenda ar. l. di. si quam femina si quis sponte et in de pen. et remiss. questio. Si non levius culpa processit possit imponi penitentia trium annorum ut hic dicit. Si autem nulla processit culpa vel negligentia de illo nunc sunt puniendi ar. in de homicidio ex litteris i. sed ad cautelam ut adiectum est debet imponi propter ambiguum dubitatis considerandum omnibus circumstanciis de pena di v. consideret et in de penit. et remiss. quam c. eventus i. d. sufficiat de Greg. etc.

Si a patre vel ab alio sciente ipso aut rescribente relegato pietatis officio infans expositus extitit et ipso a patre fuit patri liberatus nam et in hoc casu ingenuitatem libertatis et suis in libertatem eripit quod de predictis cognovimus

Rubrica de homicidio voluntario et casuali

xenodochium i. hospitale

etatis languidis sunt expositi fuerint vel per alienum corum alimenta impie ne[illegible] contingit est dicendum [illegible] qui suscipiunt non possunt [illegible] in aliquo vendicare et [illegible] in aliquo vendicare etc.

De infantibus languidis expositis

Si patre sciente [illegible] simbrig [illegible] qui [illegible] cita est [illegible] dicitur videt ut lxxv di[stinctio] [illegible] in dyaconibus ubi dicitur [illegible] forte [illegible] xxviii di. [illegible] ratiocinatio in maleficiis ratum [illegible] retrotrahitur et mandato comparatur [illegible] ad quos etiam [illegible] ad sedem ad se et qualiter dicatur [illegible] retrotrahitur [illegible] fluit [illegible] pietatis [illegible] et revertere [illegible] quia debuerunt viscera [illegible] filio suo [illegible] et paternus affectus [illegible] affectum [illegible] libertas expositis [illegible] lxxxvi di. [illegible] et intelligas [illegible] non [illegible] aut exponitur infans sciente patre vel domino seu patrono aut ignorante [illegible] sciente et non contradicente vel ratum habente expositus sit filii si expositi [illegible] libertatem ingenuitatem [illegible] in libertatem [illegible] et multo magis [illegible] exposuit quia [illegible] postea [illegible] potuerit qui [illegible] contempserit [illegible] et in [illegible] comprehendit [illegible] speciale non poterat [illegible] mittere debuit vel [illegible] quos potat ad [illegible] tamquam [illegible] homicide dampnentur lxxxvii di. c. ult. [illegible] deliberatione [illegible] expositi [illegible] [illegible] ignorante vel invito non prejudicat ei quin possit illum repetere sed restituet expensas [illegible] sciente [illegible] aut [illegible] ignorante vel contradicente non noceat [illegible] vel domino [illegible] illud [illegible] expositus [illegible] infans expositus est [illegible] qua [illegible] vel domino ut tunc possit repeti post contestationem publice factam [illegible] x dies ut ibi dicit [illegible] non [illegible] dicit [illegible] idem [illegible] est [illegible] predictas personas [illegible] etatis languide fuerint sive alimenta [illegible] impie negent ut tamen filii [illegible] efficiantur quam [illegible] et libertatem et ingenuitatem [illegible] quia [illegible] pro relictis [illegible] pro derelicto l. ult. [illegible] de lati. liber. tol. [illegible] sed [illegible] etiam abbas [illegible] monachum [illegible] dampnabiliter [illegible]

V

[illegible] non [illegible] de statu reg. c. ult. [illegible] non fecerint et ille in seculo remanens aliqua acquirat [illegible] monasterium [illegible] neglexit illud [illegible] bonis maneat [illegible] ad predicti [illegible] est ad [illegible] credens [illegible] monasterium [illegible] redire voluit salva ordinis disciplina et non fuit [illegible] impie alimenta negavit vendicare [illegible] liberi erunt et sibi acquirunt [illegible] c. ult. Sequitur

De homicidio voluntario vel casuali

Si quis per industriam [illegible] occiderit proximum suum et per insidias ab altari meo evelles eum eternaliter ut moriatur etc. [illegible] si quis industria [illegible] ca[pitulo] xv q. i. [illegible] et de pluribus c. et per insidias i. premeditatione [illegible] insidias occidit [illegible] immunitate [illegible] publicus latro [illegible] loquitur [illegible] nec [illegible] antiqua [illegible] ecclesia [illegible] non defendunt [illegible] ut ibi [illegible] iste [illegible] evellet ab altari [illegible] c. ult. [illegible] De penitentia [illegible] Si confugerit illud [illegible] latrone [illegible] com[illegible]

Interfecisti sponte aut latrone [illegible] occasione qua [illegible] poterat [illegible] quia ad ymaginem dei creatus est xl dies [illegible] et lancea [illegible] in [illegible] potibus [illegible] gladio et [illegible] dictos dies abstineas [illegible] et [illegible] sabbato aliquo [illegible] leguminum vel oleribus pomis [illegible] tempore si autem [illegible] bellando [illegible] membra interfecisti [illegible] ymaginem dei si [illegible] aliquando [illegible] volueris bonum est [illegible] et elemosinam [illegible] largitur si [illegible] deponat [illegible] penitentiam agat etc.

Interfecisti latronem non intelligas [illegible] qui [illegible] ad [illegible] ymago [illegible] ad ymaginem [illegible] maculet [illegible] lancea veste i. alias [illegible] in capite [illegible] thoro [illegible] est [illegible] reddat [illegible] xxxiii q. iii c. ult. [illegible] gladio [illegible] prohibet [illegible] latina [illegible] tollenda

Homicidium dicitur ab homine et cedo cedis [illegible] homicidium [illegible]

Capitulum [illegible] a [illegible]
Si infans [illegible] vel alio volente [illegible] [illegible] libertate [illegible]

de homicidio voluntario vel [illegible]

[illegible]

...halle comma sine ordinibus ex oratione [illegible] si pfodiens [illegible] intelligere [illegible] que incipit non [illegible] quid potuit evitare [illegible]

Si pfodiens inventus fuerit fur et percussus mortuus fuit non est illi homicidium si autem oriatur sol super eum reus erit intelligit ergo non pertinere ad homicidium si fur nocturnus occidatur si autem diurnus ad homicidium videtur pertinere. Hic est enim quod ait si oriatur sol super eum [illegible] quia poterat discernere ad furandum non ad occidendum venisse et ideo non debet occidi. Hoc etiam antiquis legibus secularibus quibus ista est antiquior invenitur impunitum occidi nocturnum furem quoquo modo diurnum autem si telo se defendat. Iam enim erit plus quam fur [illegible]

Si pfodiens de nocte [illegible] intelligatur [illegible] postea sunt verba augustini exponentis [illegible] antiquis legibus secularibus [illegible]

[illegible]

Si aliquis causa explende libidinis vel odii meditatione homini aut mulieri fecit aliquid vel ad potandum dedit ut non possit generare aut concipere vel nasci soboles ut homicida teneatur [illegible] aliquis ut homicida [illegible] ad penam legalem ff de penis [illegible] aliquis [illegible] ad penam [illegible] sed non est irregularis [illegible] nunc [illegible] alia cum irregularitas non trahitur nisi actu homicidii [illegible]

[illegible]

Saliuah

V

Spiic zelotipie

Cantat Sanguineus
Colericus dissentit
Flegmaticus dormitat
Melancolicus

q. q. vij. quia pcc videt homicidium facere ut ibi dicit z ch sequenti vn s q[illegible]
passus mulierem z abortum fecit si in formatum erat conceptus punitur pe
[illegible] c z ar mo[illegible] vn talis d homicida a occasionalis l xxxvi pa
[illegible] fame z lxxxvij di [illegible]
[illegible] exempla l. vlt z ff de lib[illegible]
[illegible] l. vi di sicut dign
[illegible] nostri [illegible]
[illegible] di c. vlt quantitas aut st[illegible]
[illegible] ut mediocre adulterium ut mag[illegible]
qualitas aut occultum ut manifestum
[illegible] xv q. i. aliud pro equa [illegible]
[illegible] districtus ut [illegible] sane mentis
[illegible] q. iii iudicatis ut [illegible] districtus
[illegible] ut xxxii q. vi. indignatur [illegible]
[illegible] xxii q. v. qui compulsus z de
[illegible] di i q aut [illegible] que [illegible] tangunt
[illegible] alia [illegible] habent de pen. di v
[illegible]

[illegible] tenet debet auctores l. d pen. [illegible]
[illegible] de his q ama [illegible] quesiuit resti
tuere [illegible] non dimittit petin nisi restitu
atur ablatum [illegible] restitui [illegible] ut [illegible]
[illegible] xiiii q. vi si res [illegible] q ii [illegible]
[illegible]

Lex Truncha
[illegible]

necessitate. Si voluntate q fit tribus mo
dis facto precepto et consilio sicut predicta c. si quis
viduam et lingua sive adortatione ut c. si
qui non et t de penis q veluti z de pen
di. i. periculose in quocunque sunt tamen quis
committit homicidium non solum deponendus
est set inperpetuum deponi ut hic z c. si quis
viduam z tamen si paganum interficiat
irregularis efficitur sine sacramento l.
de clerico z c. de his clericis z l. c. c. pl.
et cum tali vinqua dispensatur l. di miror
z si z sit occultus ministrare in ordine
suo non potest cum omnibus aliis possit g. d. tempe
de c. ult. iuxta illud non edificabis mihi
templum qui vir sanguinis es i. q. vii
quis omnem si tamen committit homicidium
dabat operam rei licite aut non si dabat
operam Interfuisse rei illicite et adhib
uit diligenciam quam potuit et debuit
in nullo imputatur ei ac si non fecisset in
c. ex litteris z c. significasti z c. dilectus
z l. di c. duo fratres z c. hic qui in pu. z i. sepe
ad si z i c. c. ult. nisi scandalum sine esset
ut tanta laboraret infamia q ppter scandalum ei
esset indicenda l. c. ego libus si non non ad
hibuit diligenciam quam debuit imputatur
ei propter negligenciam que culpe annexa vo
ii l. ita q ut promoveatur ad ordines
superiores nec utitur iam susceptis i. c. c.
presbiterum z c. ad audienciam nisi cum eo
dum super operam fuit dispensatum operam illi
cite vel suo adhibuit diligenciam sive non
semper imputatur l. d. clerico z c. si quis
voluntate z i c. continebatur z c. dilecti
nisi et c. xv. q. i. c. ut itaque z ff. de reg.
iur. culpa est. Si non necessitate in
qua continetur q prius dixit defensionem
aut necessitas illa sunt evitabilis aut inevi
tabilis si evitabilis imputatur itaque ad
superiores ordines non potest promoveri
sed in susceptis de vita tollerat l. di quod
te q intelligitur de inevitabili necessita
te ut puta clericus habebat gladium
in manu ad defensionem paganus
irruit in eum et ita clericus nullo modo
poterat evitare et ille paganus mortu
us est cum gladio que clericus tenebat
propter presentiam ipsius clerici ar. c. lator
in quo tamen potest intelligi g. c. c. n. ad supe
riores non ascendat sine dispensatio
ne ut dixit Io. sed quod dixit contra ar. i
c. lator. Sed Io. intelligit illam latorem de
dispensacione quamquam hic est amplec
tenda tamquam benignior in qua omnes
conveniunt ff. de arbi. dicens prosit ff.
plures Alex. tribus ortinen. Epo.

Sicut dignum est i sane cum vir discre
tus existat plenius nosti q i excessibus singulorum non solum quantitas
et qualitas delicti sed etas sciencia
sexus atque condicio delinquentis sunt
attendenda. Sed non solum sunt pre
dicta sed sunt locus et tempus quo
delictum committitur utrumque prima
debet iudici eundem excessus
magis sit in uno quam in aliis pu
niendus. Illi autem qui quo occiden
di feriendi aut capiendi illum
sunt z tenendum viri quodam
tamen archiepiscopi citra mandatum in
tencione se fatentur venisse. Si de
illa capcione mors eius secuta fu
isset pari pena vel fere pari sunt
sunt puniendi. Illi etiam qui
non ferirent sed ut percussoribus
opem ferrent. Si forte pro aliquorum
violenciam impedirent paulo
minori debent pena mulctari
qua cum sceptum sit quem potuit
homines liberare et non liberavit
eum occidit constat eos ab homici
reatu immunes non esse quem occiso
ribus opem contra alios prestare ve
nerunt nec caret scrupulo socie
tatis occulte qui manifesto faci
nori desinit obviare. Qui nunc
se asserunt communi regis reclamasse
se ad eundem vir homicidium fuit
subscribitur dure et aspere. Sed non
ita sunt puniendi nisi forte
te regem ipsum ad homicidium suis
suggestionibus provocasset.
Hii quoque non fuerunt a culpa li
berati nec a pena debent esse i
immunes qui licet fuerint illius
machinacionis ignari tamen
eis quos sicarios esse sciebant
insarcinis custodiendis inste
terunt placuerunt eos in simplicitate qui
dem illius viri sancti post mortem
eius spolia occupasse sed nichil
aliud in tanto facinore commiserit
a pena mortis eius arbitramur
esse immunes. Sed q occupaverat

de homicidio et c. hec ad me de penis

V

cus quorum fuerint tenetur et intelli
gitur restitutione. Si qui infra etati
bus inde possint ea reddere et ipsis
quos moderata pena est iniunge(n)
da quia licet quidam ex hiis que
occupauerint fateantur se paupe
ribus erogasse non tamen aliena cum
ipsa potuissent eis quorum fuerunt
restituere debuerunt pauperibus
erogauerunt. Illi preterea qui in sola
custoditatorum participatione se ex
cusare cognoscunt temperata
ipsis mora quo in eadem iniqui
tate perdurauerunt et in quinto. Si
eis timore uel affectione com
maniunt sicut uel ignorant
est pena indicenda. Clericos
aut quos constat armatos talis
facinori et illos qui complures de
derunt ut sanctus vir caperetur
perpetuo non solum ab altaribus mi
sterio deponendos esse censemus
sed etiam quod in ecclesiis nullo unquam
tempore lectiones legant uel etiam
responsoria in choro separati cantarent
sed postquam apud deum de commisso sata
gant veniam impetrare, sub
suo indistricto claustro monachorum
uel canonicorum regularium si fieri
potest sunt retrudendi ita quod
septennium uel quinquennium de
geant abinticio ... extra de homici
dio. Cum quidem. Idem.
Quidam puer intuitu discipli
ne percussit in capite cum post pa
ucos dies expirasset tamen ab
omni altaris ministerio debes pe
nitus remouere quia ab officio sacer
dotali deponere. Si ex ipsa percussione
mors est uel aliam infirmitatem
uenit de qua nosceret expirasse.
Restituendum expirasset et ita excessit fi
nes discipline vel in culpa fuit ff.
ad l. aquil. preceptoris lenius enim castiga
tio magis permissa est ff. ...
... xxiii q. v. c. i. extra de sen. ex
communicationis cum voluntate ...
... quibus non iratus. Sed ubi dicit
quando ad gradum in nocens erit contra vo
luntatem est. Sed non quando ad lepro
...

Multa est pena ... ne clerici uel monachi ... vera causa propter quod ... est ... sic dominus dicit ... de pauperibus ...
modernis et ita non concordat quia licet iste
quando ad gradum innocens erit que volunta
tem requirit non opus ut tibi debes ff
ad l. cor. de sic. l. in aliam in fine in mor
tuus fuit l. di. studeat quia occasionem
dedit sed de decreto et est ar. quod ita puniri
qui causa est ... sicut et qui proximam
causam c. de ce. ad con. ... sed quidam pau
... Sed illud locum habet cum animal tenet
contra naturam monet. Sed unquam si postea
conualuit ... tenet ... magistra nam
semper ... ad ... dubium est.
Continebatur in literis quod cum diaco
nus presenti lator et quidam alii
clerici cum ... conuenerint causa
recreationis laboris gratia quedam
lusus imitati sunt viatorum baculos suos
studebant ... uel aliter alternis
fuste cum lusus solet esse ... ut quis
alterius percuteret quasi victor procedens
alio vteret. Sed post clerici equitati
licentia non vteris uteretur sola erat
... quidam ante alio
cum baculo eiusdem diaconi percussisset
in cantus in eum equitatum ... et sic
... illius diaconi ... actu
dubius morte uel illius accepit de quo
post dies octo licentia ro. pon. ad
superiores gradus ascendere uel in diaco
natus officio nullo ... permit
te promittas. Sed cum ministrare in sub
diaconatus officio patiaris etc.
Continebat ludum ... ille ludus clerici
non congruebat ideo per ludendo fuit in
aliquanta culpa ff. ad l. acquil. non lu
gubrius eiusdem diaconi in hoc plus fuit
clericus in culpa quia lusus ... cum laico
ar. ii. q. vii. laicos xxiii d. ... igitur impu
nitus ludus ... non debeat esse in
punitus ff. de furtis ... actione
... cum eo romani pon. ... proximo con
tra liberie promouet ad ordines superio
res quia non sine licentia ipsa ... idem ...
videt quid ... fuerit ... solus
... operam ... ludendo cum
laico quia non licet ... fuit non
adhibuit diligentiam qua debuit quia
cum scirent conditione ludi non remouit
saltem ... fuit in culpa qualiter
promoueri ad superiores non debet sine
licentia pape ut hic dicit ... ludebat
... clerico et laico ludo et de illo cultello
non sperabat aliquid mortale et ille po
... ingessit se prohibendo aliud
ad ~~ad arbitrium~~ eram et ...

...

Casus presbiter ... a ... pauperibus ... discipline ...

Casus. Conti nebatur ...

... operant ... ad ... et ... per ... et ... dampno ...

Melius ... impunitus ... uel ... quia innocentiam ... spectat ... sine licentia Romani pontificis

... mandamus

fuit in culpa ... q. iiii. mt ... quadrupan. l. i. ... ductes ... intelligit sequenes c. sic de dispensatione et tu eo dispensauit sed ... ideo ... sibi dispensationem et no negatur qn dispensetur ad eo sed ex ... hoc no intelligit vel posset dici q quasi quadam inevitabili necessitate hoc est contingit q hec no impedit promouendum ut dictum est s. e. sicut dignum impliciter no sed illud indicitur in c. isto qui ludebat cum layco ut dictum quod no licet clericis in c. sequenti cum clericos.

Idem exon. epo

Lator presentium p. clericus nobis exposuit quod cum quadam die tapi cum quodam clerico luderet contingit q ille proiecit istum ad terram cuius cultellus que ad latus suum habebat in altanum incidit et fortuito occubuit vulneratus ... Si ita res se habuerit et alia iusta causa no impediat libere predictum p. permittas ad sacros ordines promoueri etc.

Clericus ludens licet cum quibusdam ludere possit ... xxxv q. iiii. ... et fratribus suis xxv q. ii. ... et sic ludus iste licitus fuit cum clerico ut dixi in proximo c. proiecit illum ad terram et sic passus est ... et nichil fecit ... hinc no est ... de hac materia dictum est s. c. sicut libere de iure ... ut dicunt quidam quod satis videtur. alii dicunt libere p dispensationem ... s. c. proximo. Id. abbati s. b. de

Dilectus ... erat in ebriatis tuas per quas cognouimus quod lator presentium in custodia cuiusdam domus cum altero fratre maneret ingredientes de nocte quidam latrones ad eos ... in per sonis ipsos affligere et denudare vestimentis ... ipsi resumptis viribus insurgentes ligauerunt illos et detinuerunt illos usque ad notitiam capituli voluerunt. cum autem iste veniret ad tuam audientiam ... ligatos eos in ... sui custodia dimisisset et fures se soluere ... illos ... no ... ab ... infirmarentur

... occidit ... pedicebat potius post ... relinquere palum et ... sustinere iacturam qua pro conseruandis vilibus rebus et custoribus tam ... et alios ... abstineat iste similiter ab actibus ... et vterque petitus ... studeat ... piare constat enim eos cum ... suetudine ... ex vtrusque ope ... interceptos etc.

Dilectus ligauerunt ... excedentes fines licite defensionis cum possent aliter euadere vel homicidium subsecutum imputatur vtrique quia licet clericus latronem capere possit ut res suas recuperet ar. xiiii q. vi. si res ... de posit. c. i. ... tu ad hoc procedere no debuerunt cum res suas ... saluas haberent ... no pro defendendo no debet ... repetere nec aliquem ... res ... ar. xxiii q. viii. c. i. et c. ... vi d. si quis ... s. c. ... voluit prudam et res suas armis tueri et preuenire hostem ar. c. vi ... l. i. ... xxiii q. ii. ... sed clericus cum aliquis pugnare no debet ... nos s. ... ex ... qui paganum detinere ... videtur ... licitum erat cum essent nocturni latrones s. c. si perfodiens sed no est ... ff. ad l. cor. de sic. furem intelligi ... quod tamen est ... tempus ... post ... vulneratum remedia ... c. in quibus ... no est ... vlt. ... c. ... licet ... hoc no fuit licitum ... potius fugere debuit ... se ... sicut dominus fugit in egyptum cum ab herode ad ... quereretur xxiii q. iii. ... et dicit apostolus no vos defendentes sed date locum ire xxiii q. iii. ... magis fraudem patimini q. c. ... arbitrium ... et ita est ... arbitrari ... xxvi q. vii. ... vtrumque ope ... ligando ... s. c. sicut ... et ita est ar. ... ita p... ... presentat sicut ... s. c. ... c. proximo. Idem luc.

De cetero noueris quod ... homicidio causam dedisse videtur no ...

pauperiec pauponci gst dampim pmt immia dante datu institita de paupone

videtur ad sacerdociu promouendus

(gloss) Extra cum dedisse satt consilio precepto vel ope l. de spe quis viduam z s. c. sicut g. n z q vlt ut suggestione ut c. sicut q p no z s. c. habemus proximo insi z gl ar. q qui cam dampni dat et dampnu dedisse videt l. d. scdcat ff ad l. acql qui occidit q vlt z ff ad l. cor de spe in tiquy... de i nur vlt maxe cu pinqua causam dedit scdus videt in remota ar ... qui dom habebat insi z i c. exibi... ... cu dederet in remota sit amo ... minori diligencia ... s c. psbiteru insi c ad l. cor de spe q s s

Clemens tous ze

Ad audienciam aplatus nri puenit q cu quida presbiter volens corrige quedam de familia sua pro cingulo quo cingi solebat ipm verberare temptasset contingit q cutellus de vagina que cingulo adherebat elappsus i dorso eu aliquantulu vulnerat post modum vo cu ille vulneratus aliquadin vixisset et convaluisset a vulnere alia graviori postea ut dicitr infirmitate percussus via est vniuse carnis ingressus qua vero vtru occasiom vulneris decessisset dubium videt vre discon qa q cu in dubiis semitam debeamus elige tutiore vob con venit i iungere psbito memorato ut i sacris ordinibus no ministret eade i mcta tn pnia agnuenti s potius excedere ut i minoribus ordinibus sit contempta Si vero alia infirmitate ille obicrit po tit sicut erat solitus dina officia celebrare ze

(gloss) Ad audiencia corrige quedam de familia ... bene licet ... sit clericus i desen ... cu voluntate ... concessisse ... debet ... corrigere ... diligenciam ... cultellum ... tenebat ad ... aliqs ... in dubiis ... ze ... de cli ... deperit ... qui propterus insi ze

Ex ordine ... dicendi nos ... pena ... in dubio ... doctor ... inducitur irregularem ... pena ... irregularitatem

Iteru pndm dedica q semp sit immi Oliuos a laya polent ...

Capit ad audienciam homicidiu pater ... opera rei licite dant diligenciam quam debent ff de reg iur in ambiguis et indubitata ... e vlt in eo cu facto q finitum est no est locus ... ff de co d. continuus ... insi vn gluz ... ambiguum duplicatatis ... impoint ... dempcatic ... continebat

Innoc capellanus nr epo ligon.

Dilectus filius A capellanus proposuit q cu quadam corporis molestia gravaret ut comedendi appetitu aliquantulu excitaret equu que mitebat ascendit qm cu bn non praret Sed pret assessoris arbitrium saltibus lascuiret ipe ut illius refrenaret impetu freno vim intulit equu calcaribus stimulavit pugz ... ta do freno equus proprio arbitrio currere festinavit quedam mulier veniens ex obliquo infantulu baiulans obviavit inqua equus irruens percul abiecto sessore puerz predictu oppressit ... Si ita cu id capellanus nec voluntate nec actu homicidiu petiit ut d dit operam illicite rei non impedias quominus possit officia celebrare ze dina

(gloss) Dilectus freno q dolens frangi no credebat ... in culpa esset ... imperata quam equus taliter lascivisset ... impetu quoqz nec voluntate et io no imputat ... voluntas ... distinguit maleficium ff ... voluntate ... ad fine c. nec actu ... solus no sufficit ut reddat hominez irregulare ... sit voluntas ul culpa ... scandalu ... ut ibi ... qua solo actu reddit irregularitas xv q i c vlt ... dicit ... ut dedit operam illicite rei ... ut plane dictum est ... ze Id nencen

Ex litt t fraternitatis epo

Attepimus q cu h psbit secum vellet decurru deponere pluca ... alligata proicerit i terram et cu secu insistet deponendo quida puerulu quedam iuxta currum repent ... reperit ... iniquis pret modicum ... ipote

... officia divina celebrare ... dispensacione ... longe

... imputacionem ... et ... infert ...

Capit dilatum homicidiu casuale no imputat ei qui dabat operam rei licite ... Et ... homicidium casuale no imputat ei q dat operam rei licite et adhibet diligenciam ... Admad ... de voluntate ... Note ... scandalu ... infamia ...

Compurgatores

Homo malus et ... incorrigibilis dicitur ... vel ille de ...

Commune i. quibus

nichil potuit invenire per omnes
vos autem ab eodem quesivimus sacerdote si pro sanguinea iactaret peccata que
perpetravit publicare an esset aliquis
certa curatio qui que diligeret certum
perpetrassem asseruit Sed que vidisset aliquis
devenerit ad te igitur remittentes eundem
mandamus quatenus Si res ita se habet inter com-
munes in grave scandalum processerit
vel tanta laboret infamia quod
deficiente accusatore oporteat ei
canonicam purgationem indici
permittas ipsum libere exequi officium
sacerdotis etc.

Ex litteris confessio ... diligenciam
adhibuit clausa operam licite rei im-
non imputatur ut l. de ... duo generalia scandalum
... que scandalum reddit hominem
irregularem sive proventurum in notis propter
scandalum Sed de clerico egrotante et Sed deplan-
cum teneantur vel tanta ... alius est in-
famia quia scandalum plus importat
grave scandalum quam infamia quia
infamia tollitur per purgationem ut hic
Sed contra Sed de cohabitatione clericorum et mulierum tua vbi
propter scandalum ... est generale scandalum
non inducitur purgatio ut patet hic contra contra
Sed de cohabitatione clericorum et mulierum tua vbi propter
scandalum inducitur purgatio ... contra
quia purgatio ad ... refertur ...

Idem Busonensi episcopo

Ex litteris tue fraternitatis accepimus quod
cum quidam monachus ad depo-
nendam de campanili campa-
nam ... lignum corruit
ipso movente quedam oppressit
puerum et occidit quo circa mandamus
quatenus Si monachus ipse rem agebat
necessariam et utilem et in loco
per que aliquem transire non credebat
vel ibidem existere vel etiam illuc
consuetudine venire qui lignum mo-
misset dignoscatur salva potest possit in
in monasterio ad altiores ordines
promoveri etc.

Ex litteris quatinus ... qualem necessariam ad ...
agebat et utilem ... c. c. ult. transire non
crederet vel ... credebat aliquis transire vel ibi
aliquis esse an casu clamaverit ... ...
c. c. ult. et l. de ... duo et ff. ad l. aquiliam
si putator et insti ... si putator ubi
ponit tenorem verborum que hic sunt alibus in
putaret l. de ... ... quia non adhi-
buit diligenciam Sed c. audienciam

positum i. maius qui et alibi posset sine
dispensatione ... imputari non debet
... fortuitos casus qui providere non possunt
... ... c. c. ult. et ... Idem episcopo Padua-
nensi
Significasti nobis quod cum f. clericus
tuus equitaret equus ... ...
tam se que ipsum provocat ... equa
unde clericus ipse equi graviter
calcaribus stimulavit equus
vero cum ... conscenderet sua duravit
preter voluntatem assessoris ...
prius mentionem quadam mulie-
rem quasi obviam habuit ex improviso
pedibus interfecit cum vos ab eodem
clerico scire sinemus inquiri utrum
equi vicium prius scivisset id se
asserit ignorasse ideoque mandamus quatenus
si ita ad cautelam ... ...
penitentiam competentem qua peracta
non impediatur quominus in susceptis
ministret ordinibus et ad maiores
valeat promoveri etc.

Significasti ... et ... non affuit
... voluntas ... scivisset quod
... ... non sufficit ad eius ... ...
ff. ad l. aquiliam ... c. ... affectare ...
non debeat ... intelligit vel intelligi
debet infirmitate ... alius ... ...
... ut ibi dicitur et insti. c. ... ...
quoque et ... ... infirmita-
tem et Sed c. dilectus ... hic ... levissima
culpa facit hominem irregularem Sed c.
continebatur ... est Sed qualiter constabit
de hoc quia ... ...
fectum probationis ... ...
... fidem quod ... ... habet ...
... de rebus ... l. ii et ... ...
... ...
l. de sen. excommunicationis ... ... de
... pastoralis Sed quod ... ... post
cum ... et xxxi. q. ii. ... ... et pre-
... ... est bone fame ff. de ... ...
... ... et ... ... potent
... compurgatores ... ...
... ordinibus ... ...
quia ... maiora ... est agen-
dum q. ult. et ult. et ff. ad ... ... l. i. ...
... ... ad cautelam
... significasti propter ambiguum dupli-
citatis xxi. ii. q. v. ... ... ad
cautelam quamvis aliquis absolvitur
l. de sen. excommunicationis ... et Sed de ap-
... et Sed ... ...
... arbitrio ... ...
... ... Idem etc.

de pinna · nomine · vel talia li

de rigulo · monet

Petitus dyaconus et monachus sancti iohannis de pinna nobis intimacione monstravit quod cum ipse dudum in seculari habitu in ecclesia de rigulo beneficium optineret abbas illius ecclesie eodem beneficio spoliasset cognati et amici eius irati quamplurimum commoti nocte quadam in domo dyaconi convenerunt et equa facta dicebant quod vindictam habere volebant de abbate in hiis duce expresse ab eodem dyacono ne abbati occiderent aut aliquid sibi facerent unde ordinibus suis disponuntur conveniunt et ad ecclesiam deductio monasterium inveniunt [illegible] invenerunt in eum et plagis impositis abierunt semivivo relicto qui post dies aliquot expiravit et in quo etc. Si premissa veritate subnixa sepe dicto dyacono non solum in dyaconatus officio ministrare sed etiam ad ordinem presbyteratus ascendere si alia canonica non obsistunt licebit. Et cetera ad ante apostolicam facultatem postulatum quod si non fuerit ressus infamia cum ei non debeat imputari quod contra prohibicionem eius expressam eo causam vel occasionem non dante cum sacrilegio fuit ab ipsius consanguineis attemptatum etc.

Petrus non veritate et qualiter potuit ... de hoc constare dicit ut dixi supra et proximo et infamatus esset se expurget ... depont cum contrarium nisi ... dubitari ... et ex liber ... proximo ac ... postea ... tamen si esset infamatus debet se purgare ut dixi contra prohibendo ... dessimo. sicut primo et si non prohibuisset ... non dedisset consilium ... quam presulatus ... est ... quia vero de voluntate debet aliquis se purgare ... quia presulatus ... absque sua voluntate ... proximo ... defende ... vel ... de quibus ... ad ... consilio vel presenti ... quod videtur potuisse ... audientem et non contradicente et tacente ...

[illegible] ...

Capitulum pretermisso · non competit homicidia ... compendium ... sub ... i ... ad capitulum i ... episcopo

... debeant consentire presumitur unde imputatur ei tam vel alicui intelligatur illud large ita ut est contra xxiii q. v. cum ... et c. de concubinis sed de causa vel occasione proxima ... et c. ad audientiam et c. de cetero ... ira invitate ipse cum fuerit occasus etc.

Significasti nobis quod cum quidam malefici de briscis ingressi ecclesiam eucharistiam cum altarium ornamentis et libris ecclesiasticis ex ecclesia asportassent presbyter ecclesie canonicus regularis prefatam iniquitatis filium fossorio accepto percussit sed si ad mortem fuit ictus huiusmodi tunc recipere penitus ignoratur quem pro eo quia ecclesie videntes ornamenta ecclesie asportante accepti gladiis et fustibus in eodem loco protinus occiderunt et cetera. Nos inpremisso capitulo credimus distinguere non utrum constare possit quod prefatus sacerdos non inflixit percussione letalem de qua si alio non fuisset vulnera subsecuta percussus minime interisset et si per ipsorum voluntatem non habuit occidendi nec ipsius studio consilio vel mandato processerit alii quia illum et quidem si habita se habet quod forsan ex eo possit ondi si certa apparuisset percussio ab eodem inflicta tam modica tam levibus et in ea parte corporis in qua quibus de leviter percuti non solet ad mortem ut peritorum iudicio medicorum talis percussio asseret non fuisse letalis cum de cetero tribus credendum ipsi sit quam non attemptat vel demittat ab aliquo sed presertim cum plura appetit salutare post primas ad cautelam iniunctam sacerdotali potest officio ministrare maxime religionis attendente favore cum sit canonicus regularis et sine omni scandalo possit sacerdotale officium ministrare cum si de cetero non possit extinguere ictu percussus interierit in hoc dubio tamen homicida debet haberi sacerdos et si forte homicida non sit a sacerdotali tamen debet officio simul ab ... abstinere cum in hoc causa tutius ...

Hostiensis et Io. an. ... et hostiensis in summa ... in capitulo ... [illegible] ... vindicta ... [illegible]

[illegible]

pite ab illo percussus

sit cessare quatenus celebrare pro eo quod calicis ministerium reliquo vero magnum periculum timeatur etc. Si vero quidam infirmus pro debet sacerdos iste per ab percussus sacrilego mox cum cum ligone in capite repercussit quamuis vim vi omnes leges et omnia iura permittant quod tamen debet cum moderamine inculpate tutele non ad sumendam vindictam sed ad iniuriam propulsandam non videtur idem sacerdos a pena homicidii penitus excusari cum ligone instrumento cum quo ipse percussit quod cum graue sit non solet graue plagam inferre tum ratione partis in qua fuit ille percussus in qua de modico ictu quis letaliter solet ledi etc.

Significasti studio uel suggestione uel adoratione h. e. sicut e. quamvis uero s. de excepti pla ex libris voluntate non habuit atque voluntas imputatur in homicidio licet ex suo vulnere mortuus non fuit ar. in q. iii. quia prelatus consilio uel mandato delinquere debent est. Sed sicut credendum sit arguitur in iudicio anime cuius habet est credendum quia non est verisimile quod sit in incuriam sue salutis z q. vii sicut quod s. dist. iii. eadem distinctio ponit lex ff. ad l. aquil. Item mela et sed si plures unde hoc verisimile fuit sed quia est dubitatio arguitur si vnus primo percussit et postea sit alter occidit primus non tenetur ius dividendo secundus tenetur tamquam de occiso ff. et hunc sepulture l. i. et l. item mela et celsus secundum canones ut hic z xxiii q. vlt. c. vlt. in dubiis indubiis enim viam debemus eligere tutiorem ut hic dicit et s. de reg. iur. c. ii. et c. c. plt. et h. e. de audientia vbi dicit vim vi repellere s. de sen. excommunicationis sed non z d. de iure naturali ff. de iur. z in ar. l. i. et vim vi ff. ad l. aquil. scientiam et qui cum alii cum moderamine inculpate tutele c. vii in f. l. de sen. excommunicationis sed non i. de iure naturali ff. de iure in ar. l. i. et vim vi ut sicut e. vlt. cum si defensus excepto non excedat modum non tenetur xxiii q. iii. non inferenda c. ff. ad l. aquil. scientiam si propter plagis et tabernarius licet videtur ex quo casus qui excedendo modum non ex proposito reputant eternam ar. h. de resti. spoli. olim iust. de sen. exc. precedimus ar. con. quod non liceat vim vi repellere xlvi di. sediciosnarios et xxiii q. i. c. l.

c. z q. iii e. i. et h. e. suscepimus et xv iii q. iii nisi querelas et c. de episcopis si quis in hoc genus ad hoc dicas quod vim vi repellere licet ut hic dicit et in textu primus cum quedam considerande sunt in pulsione ut in continenti fiat et non ex interuallo ff. de iur. et in ar. l. ut vim et cum igitur et s. de sen. ex. qui si non

Item cum defensione et non vlciscendi ff. ad l. aquil. scientiam et plt. et xxiii q. quibus culpatur et cum moderamine inculpate tutele. Si cum aliquis modum excedat et non ex proposito non tenetur ut dictum est in predictis tamen ala. et post distinguit an fiat vis persone an rebus si persone tunc antequam vis sit illata est repellenda et si aliquis in factam repellat post resumi debet quod defendendi non vlciscendi causa id fiat dummodo in ipso negocio fiat ff. ad l. aquil. si ex plag. et tabernarius et hoc si primum percussor denuo volebat percutere et alter repercussit potius esse videtur mediatamen repulso in iniuria et quod equum videtur seruatur enim moderamine si illis tamen fiat quo ... violentiam repelli non posset si quod non viluit in sequentibus periculosum mortis aliquo vitare non poterit tunc eum pena in sequentibus ff. ad l. aquil. l. iii. et c. ad l. cor. de sic. l. ii. et iii. et ar. h. e. c. ii. Si autem vis inferatur rebus licitum est repellere illatam in continenti et inferendam uel quotidianus potest si sentit collectis armatis ff. de arg. et pos. et vlt. z l. clam possidere s. quod ... et h. de resti. spol. alium iniuriam vero iam illatam ex proposito ex interuallo repellere non licet quia sit esset vindicta et ita intelligunt contraria reperata h.

Idem

Quia nos duxit sic. g. et j. quesisti quid sit de quadam monacho sacerdote qui cum crebeius sequendam militem agentem vis tumorem curare ut cyrurgicus cum ferro tumorem illud apperuit et cum tumor aliquantulum resedisset ipse miles precepit ne se vero exponeret nullo modo sed ne forte ventus subintrans guttur apaste causam mortis inferret sed mulier eius mandato contempto dum messes colliget velo exposuit

se tante et sic per apertione gutt
urus sanguis effluxit et mulier die
ultimum sic finivit vitam videlicet
supradictus monachus sit sacerdos
liceat ei sacerdotale officium exerce
re vel non [illegible] quod licet ipse monachus
delinquerit alienum officium usur
pando quod sibi minime congruebat
sed cum pietatis et non cupidita
tis id egerit et peritus erat in exer
cicio cyrurgie omnem quam studuit quam
debuit diligentiam adhibere
non est ex eo per culpam mulieris
con[tra] consilium eius accidit adeo
reprobandus quin post satisfactionem
condignam cum eo misericorditer agi
possit ut divina valeat celebrare
alioquin interdicta est ei sacerdotalis
ordinibus execucio de rigore. Ex tenore
litterarum fuit extra pte propositum
quod quidam scolaris incidens
in latrones tempore [illegible] suo essent
de strato consurgens reperit ubi fuit
qui non solum ipsum scolarem prostra
verunt ad terram sed pene ad mortem
vulneraverunt eundem et in mane ita
quod latrones scolares latrone
perierunt eunde qui vulneratum eum
inventum per fratrem [illegible] tradide
runt coram quo constanter ne
gavit quod premissa minime perpetra
verunt unum per fratres potestas ad eun
dem scolarem [illegible] destinavit
ut exponeret si qua scivit de furto
predicto vel traderet res [illegible] qui
culter quas ipsi latrones abstule
runt et sotulares in ipsius domus
dimissos quos abstraxerat ne
pedum strepitus audiretur. Hom[ines]
[illegible] tradidit memoratus scolaris eo
facto se nichil amplius in[tro]
mittens per fratres igitur receptus tali
bus [illegible] latrone ipsum
apparicioni suis tradidit primo
dicto qui sibi amputaverunt vi
lia et oculos eruerunt latro
vel ira et dolore commotus ut

potui suppressit nec tibi et sit sibi
medio est sublatus unde per nostram ora
culum postulas edoceri utrum presbyter
valeat ad sacros ordines promo
veri. Nos igitur [illegible] quod presbyter
tus scolaris dignus [illegible] admi
nati [illegible] [illegible] eventu a susceptione
sacrorum ordinum nullatenus est arcen
dus. Cum nos congruebat [illegible] ut [illegible]
Tua nos [illegible] langueus [illegible] culpa[illegible]
alienum officium usurpando ff de reg. iur. [illegible]
pa diligentia [illegible] [illegible] impericia accidisset
ei imputaretur [illegible] ad l. aquil. [illegible] impericia
[illegible] Sed eventus mortalitatis non imputatur
medico ff de offi. pres. [illegible] [illegible] [illegible]
textu cum quamvis fragilitatis delictum deca
pientis in periculo hominis [illegible]
[illegible] ut ibi dicitur [illegible] [illegible] et [illegible] ad auris
post satisfactionem [illegible] patet quod fuit in culpa
et ex eo quod sequitur [illegible] alienum offi
cium usurpando [illegible] imputatur alicui
aliquod delictum [illegible] que [illegible]
non imputantur xv q. i. [illegible]
culpa [illegible] [illegible] que imputare non
[illegible] que contingit contra consilium ipsius [illegible]
[illegible] aliogni [illegible] peritus [illegible]
adhibuisset diligentiam qua debuit aut
ex cupiditate [illegible] tradidit sed videtur
quod scolaris [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dictum eius [illegible]
occasio mortis [illegible] xxiii q. v [illegible]
[illegible] de ex. cl. [illegible] Item promo
[illegible] abstine [illegible] [illegible] quod possit
ad effusione sanguinis [illegible] l. di. [illegible]
qui [illegible] iste quasi testis inductus fuit
[illegible] non licet clerico [illegible] sanguinis [illegible] q. i. [illegible]
[illegible] ut clerici [illegible] [illegible] dico quod
[illegible] fuit inductus [illegible] testis [illegible]
ad [illegible] [illegible] accessit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nec
[illegible] ut precepto vel consilio nec defensionem
[illegible] [illegible] homicidium fecit non debet
ab ordinibus impediri quibus modis [illegible]
[illegible] committitur et imputatur ut dictum
est [illegible] sicut dignus est et [illegible] iste [illegible]
[illegible] tradidit [illegible] tamen [illegible] non fuit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui
[illegible] furandi domum intraverunt ff de furt.
[illegible] [illegible] que fuerit [illegible] Presbiter et [illegible]
Sicut ex litterarum nostrarum tenore acce
pimus cum quidam presbiter [illegible]
dinis qui primus fuerat [illegible] mo[nachus]
quandam mulierem pregnantem cum qua
contraxerat consuetudinem inhoneste
stam et que asserebat se concepisse
ex eo per [illegible] arripuit quasi ludens
ipsa [illegible] [illegible] se asserit esse lesam
quod occasione huiusmodi abortivit [illegible]
abortivit

Capitulum Tua nos duxit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

De homicidio voluntario

q id psbit probor[um] virorum usus co
plis se ipm duxit ab altaris minste
rio sequestrand' et i nob vo devo
tioni vite inspiratione pnan[?] e[?]
q si no dimi[?] erat v[...] ificatus
ministrare potit alioqn debet ab al
taris officio ministratione abstine

Sicut intelligitur xxxii q ii c. quod vero
et c. moyses q prouiti[?] pte pt ... ar
.. q v. ... c. s aliquibus c. ...
... intelligit qui puerperum iam
erat animatu[?] et c. moyses ... c. s aliqb
ibi exponit illud et c. q vero qu no dum
habet animam ... distinguit lex ff de penis
s aliquid et q ... abortionis tu licet no
teneat lege ... ut hic patet nec
lege moysaica tu tenet lege cornellia
de s. ff de pena ... et etia ... acgl
ff ad l. acgl ... de eo
qui procurat venena salutis dictum est
s. c. ... a quibus ... s' q' b. Idem

Postulasti et i quesivisti pterea
utru contra quosdam contempta
excommunicationis sua debitas
dotis decimas subtrahentes bra-
chium regiam implorare liceat ptatem
cu ad solutione ipar[um] vix absq san
guinis effusione valeant coherceri
ad q ... q si decime q[ue] matrimonia
te simpliciter deponere rex cui ad
bonor[um] laudem vindicta vo ma
lor[um] gladius est commissus i eosdem
rebelles ... potestate cor[um] erit
dominici imputad

Postulasti bonor[um] laude s. de maior et o.
... imputand nota q clericus ... agere
... coram suo iudice de
... ut pt ... ut
ut primatum ... xx iii q v ...
... de iudeis ita quosdam et
... iudex ... ptatem ...
... ut hic dicit no imputet clerico ...
... in q iiii ... q v ...
... ff ... c. u. b ...
... et ar ff ...
... z ar s. c. tua nos ...
... ut ea que ... facimus nos
imputet s preter intentam voluntatem
... malum contingat xx iii q v. de oc
... alioqn paulus in effusione
sanguinis ... ut ibi ...
q ... et c. ... ff de pen ...
... de excessu ... exhib ... bono.
... in episcopo ...

Exhibita nobis ... clerici confessio
patefecit q cu impuberi esset etate
constitutus cu quibusdam coetane
is suis ludens et insequens vnu
ex illis lapidem post eu no animo
ledendi sed timore incutiendi pro
iecit qui licet ex proiecto lapide
percussus no fuit neq tactus, alium
tn lapidem tenens et cap offen
dens tu ppt impiciam meditorum
tu ppt patris incuriam qui laboribus
et sudoribus ipm exposuit expi
ravit quia dictus vo clericus ut
mitigaret dolor patris defuncti
veniam suppliciter postulavit ab eo
tu aut eu a sacror[um] ordinum suscep
tione repellis q quia idem defun
cti pat i extremis laborat abiect
presbitero cui sua aprint copiam
confessus fuit et presstito sacramento
... nil ipm i morte filii
sui prout sibi constitit ... compisse
... idem clericus postulavit
a nobis ut cu de illius obitu le
sam no habeat ... dignationem
misericordie age cu eod. quo circa
... q. Si constitit ita ee ipm ppt
hoc a acceptione sacror[um] ordinum
non repellas etc.

Exhibita impuberi vn beneficio talis
etatis excusatus videt deq. di mi
cos et i de sen. excommunicationis c. i quia
illa etas ignorat quid videat ... de fal
mo l. i ... ff qui ... a quibus ...
... ludens q ci licebat quia lusit
... dictum est s. c. lator et puer
... ludere ... quia erat
... capax ... ex eo q dicit non
... ledendi ... nichil esset quia ...
... furioso compat xv q i. illud ff
de ... doli proximus
dicit qui est proximus pubertati ff de
... pupillus ... probat
q erat doli capax ut tu in culpa
... ee videt quia nec voluntate
nec actu homicidium ... c. di
lectus et c. significasti quia voluntas
in maleficiis spectat no exitus
ff ad l. cor de sicariis ... c. et
de sen. ... cu voluntate ... lege ...
promotionibus videt q ... opus
... xv q i. s quibus no initus timoris
... in culpa nam ... q ... ff ...

[illegible]

vel casualiter

Triplex est homicidium: casuale, fortuitum, voluntarium

[V]

est ff ad l. aquil. nam ludus et ar. supra de presbit. c. i. Continebatur ipse puer qui fugiebat propter timorem illius enim culpam commisisse videtur quia dedit occasionem damni qui damnum dedisse videtur ff ad l. aquil. qui occidit § proinde et supra de e. dilecto et c. postulasti. Sed excusatur propter imperitiam incuriositatis et propter iuventam patris ar. supra e. tua et propter etatem et quia ea iniuria fuit remota veniam postulant propterea videbatur culpabilis. Sed non est verum quia hoc fecit ex benignitate et humilitate unde opus propter hoc non debuit repellere ipsa magis nunc cum pater defuncti hoc invasit quia casus in suis officiis gratiora quilibet nobis non impendere causa huius dilectionis impedimenta xxviii q. i. Iam non misericordie ar. quod dicit c. i. Iam non misericordiam ar. quod dicit continet dispensatione. Sed non credo quod quod quivis fat extra totum est iniuria et vitas quia ubi iustitia observatur iniuria adhibebitur l. xv di. disciplina quod patet ex oppositione. Idem.

[I]ohannes sacerdos humili nobis insinuatione monstravit quod cum pulsaret campanas ut signo dato conveniret populus fidelium ad divina, cadens tintinnabulum percussit quendam puerum coram eo, qui tunc esset vulnere mortale decessit. Nos igitur attendentes quod dicto sacerdoti qui dabat operam rei licite in nullo potuit imputari, si casus ob fortuitas non prevenit di. v. a. ii. Si constitit ita esse dictum sacerdotem sacerdotale officium exequi permittat.

Iohannes signo dato i. de iure imbuitur et supra de offi. custo. c. i. et ii. licite rei supra e. exhibita et i. c. et uls. fortuitos i. c. et ult. vbi dicit permittatis. De iure tamen accipit cum quod ea que propter bonum facimus nobis imputentur preter voluntatem nostram alicui quantum mali contingat xxiii q. v. de occidendis.

Idem presbitero.

[P]etitio tua nobis exhibita continebat quod cum in vicini diocese clericus ac blasphemiam nomini xpiani castrum quoddam in quo morabaris gravis invasissent exeuntibus inde habitatoribus tam clericis quam laicis contra eos et in vicem confligentibus hinc inde occisi quamplurimi extiterunt unde cum pro eo quod aliquos percussisti irregularem te

Iohannes. Casus. Capitulo hoc ... non imputatur ... dedit operam rei licite nec fuit in culpa ... ubi nulla precessit culpa nulla debet ... pena de consti ... fortuitum previderi non potest nec imputatur

tuas metuisse a. i. q. de misericordia cumque quia in illo conflictu tua conscientia te remordet a ministerio altaris abstineas. Reverentie cum sit consulitque in huiusmodi dubio abstinere quam temere celebrare etc. Sanctuarium.

[P]etitio remordet s. quod aliquem interfecit licet enim dicat alios possit ortari ad pugnam in iusto bello contra hostes qui fuit istud ut xxiii q. ult. hortatu omni tempore ut pacis xxiii q. ii. dixit et lxiii di. adrianus in propria tamen persona pugnare non possit ut xxiii q. ult. quicumque et c. clia et l. di. clericus de qui sclericis quia eorum officia cum eos reddunt habiles ad pugnandum supra de voto quantum ad si in huiusmodi dubio supra supra c. significasti et c. ad audientiam vbi dicit quod supra supra declico exquirit nec illud et sanctuarium est in hac vita sibi inferiori habitu suo famulari quia alta indebite appetitudo dampnabiliter ministrare l. di. dechus clericus infra di. supra de tempo. ar. ad aures b. Greg. ix.

[Q]uidam ut asseris ad edificationem ecclesie in admitorum ad votatibus rivis cum laqueari quod idem presbiter solvere intendebat hac occasione rebus est humanis exemptus etc. Attendentes igitur quod sacerdos ipse dabat operam rei licite studiosam quam debuit et diligentiam adhibere circumstantibus quibus periculum imminebat ita tempestive et alta voce premonuit quod et intelligere et fugere potuerunt summi tempus qui obstante causa vel quia omnibus casibus fortuitos qui preuideri non possunt forsitan non prevedit non debet quo ad officium ob timendum vel beneficium impediri etc.

[Q]uidam licite rei supra e. celebris vbi plus casus ponit et supra e. Iohannes premonitus dicendo cave caue l. di. supra duo vnum in cuia illius mortuus est hinc qui ipsum premonuit non imputatur l. di. sepe ad si preuideri non possunt fortuitos cum casus nullius hominis consilio preuidere potest ff de ad mi. tu. ad ea pertinet l. nec supra eo tempore quo nemini sunt imputandi ff qui et a quibus manu. l. non si uuliannis casus enim fortuiti non imputatur nisi culpa quibus incidit in casum vel pacto aut mora precedentibus casus supra de mo. c. uno et supra de deposito bona fides vbi de hoc quod nemo tenetur diuinare et supra de depositi bufici ut nummi et ff ad l. aquil.

Rubrica de torneamentis

si putator ff man fideiussor et preade ... bator et pauellis spu dei plecellis devire no potuit xxiii q ii beatus. Greg. Ulat. Sen.

Felicis me. De torneamentis

Felicis recordationis Innocentii predecessorum nostrorum vestigiis inherentes detestabiles illas nundinas vel ferias quas vulgo torneamenta vocant in quibus milites ex condicto venire solent ad ostendendum virium suarum et audacie temere congredi unde mortes hominum et animarum pericula sepe proveniunt fieri prohibemus quod si quis eorum ibi mortuus fuerit quamvis ei poscenti penitentia non negetur ecclesiastica tamen careat sepultura etc.

Felicis et i. ad hostem ... fieri legibus tamen licet aliquid facere absque ... contractione virium ff de alcatoribus ubi plenit alias non licet ut l. sequitur nec hominis teneri lege aquilia ff ad leg. aquil. qua actione et si quis ... Temere et ideo talis ludus tanquam noxius prohibetur hic ff ad leg. aquil. nam ludus ... ac aliud prohiberi ... consequens xxii q iii nonus et g. de iure iurando et si quis et d. q. d. ii puerint. Non negetur nec etiam viatica xxvi q vi si quis de corpore et l. d. penitentes quia et per penitentiam intelligitur quod decedentibus penitentibus non negatur de primis circumcisionibus q in te ...

Ad audientiam nostram noveris pervenisse quod quidam ad locum deputatum torneamentis causa requirendi debita accessisset etc. Nos attendentes quod hiis tamen ecclesiastica sepultura debita medium qui ad torneamenta animo non fuerint ludendi interessentes decedunt ibidem s. t. ay. q. ...tibi constituit quod ad predictum torneamentum non animo ludendi sed percipiendi credita pervenisset licet ibi fortuito casu obierit corpus eius dispensative ecclesiastice tradi facias sepulture maxime cum dictum corpus suscepit et sacri olei fuerit unctione perunctus.

Ad audientiam et f. Animo non faciendi ergo ad animum recurrendum est quia iste mortuus fuit ad locum torneamenti denegabat ei sepulturam et male quia non ludebat in torneamento sed cum sequitur mortuus est nec ex ea causa accesserat sed alia ... voluntas eius et proposito distinguit.

Locum maleficia ff de furtis qui in iure ... ex eius voluntate et ad animum recurrendum est xxii q ii s. autem et c. homines infra et ideo non debet ei denegari sepultura ut dicit infra prefortuito casu quod puniri non potuit ... i. proximo ... et ... non debet obesse xxiii q v de occidendis. Dispensatione non intelligas quod dispensetur in isto ut sepeliatur in cimiterio ... sed ex dispensatione fuit quod ... disposuit ut corpora paganorum sepellirentur in cimiteriis ... qui olim in tapis sepeliebantur ff de sepulcro violato ... divinis maxime pro ... quia ... et si hic duo sacramenta non recepisset ... penitentiam recepit ... ille tamen recepit ut pz in integra. Alex. tertius.

Porro si clericus alicui sponte duellum obtulerit vel oblatum susceperit sive victor sive victus fuit de rigore iuris ab officio est deponendus sed quantumcumque eius insignis sit et enormis excessus evadere potest depositionis sententiam si circa ipso prius episcopus viderit misericorditer dispensandum dummodo ex ipso duello homicidium vel membrorum diminutio non sint subsecuta etc.

Porro oblatum suscepit nec offere nec oblatum suscipere aliquomodo debuit quia est prohibitum est ii q v monomachiam et i. de purgatione vulgari potius sed potius debemus omnia mala pati quam hic malo vel alii consentire xxiii q v itaque quia fieri debemus quod de iure fi debet xxii q ii faciat homo deponendus quia hii pugiles homicide existunt i. c. proximo. Unde cum ad hoc accesserit non potest quis promoveri la. de si quis post nec dispensari cum tali si potest quis si mors vel membrorum mutilatio sint subsecuta i. c. proximo alias potest cum tali episcopus dispensare ut i. sequitur. Celestinus iii.

Henricus presbiter nobis humiliter intimavit quod cum laycum quendam super furto in seculari placito convenisset quia testes sive defectu pugilis sive parvitate temporis conspectu dimicationis introduxit qui reum ipsum ad ... coegerunt quod coactus est expirare. Quia igitur super hoc nobis consulere voluisti ambiguitati tue presentibus respondemus quod ...

Rubrica de sagittariis

De Stupro et adulterio

Pugilles homicide reputari existimet, nec predictus sacerdos licet non ipse sed alius pro eo induellio pugnauit dz in sacris ordinibus ministrare, sicut contra clericos sacerdotes canonum instituta homicidium committentes qui a precepto siue consilio aut defensione non est dubium perpetrata. Et propterea cum eo circa habendum beneficium misericorditer dispensari. Theutonicus prauitatem et reprobatam: de purgatione vulgari ii q. v monomachiam quia deum temptare videtur homicide vero quantum ad propositum uel circa penalitatem voluerit quamquam ut hic patet et sententia lata per eum probatione non transit et ita non indicitur. De purgatione vulgari c. ii facto est quatuor modis fine linguae adorta committitur directe homicidium de his que dicuntur de homicidio sicut beneficium l. di studeat et xxviii distinctione plerique ne cogat miles obicitur indicitur et in d. cognatione ubi indicat infelix clericus et c. b. innocentius. Sequitur

Artem De sagittariis. Illam mortiferam et odibilem balistariorum et sagittariorum aduersus christianos et catholicos viros exercendae decetero sub anathemate prohibemus etc.

Artem christianorum sequuntur de parattibus. A contrario sensu et intelligitur de bello iniusto arg. de iure iur. sicut in qui in iustum esset licitum esset pugnare xxiii q. ii dominus et q. vlt. ut prediximus sub anathemate videtur quod sit canon late sententie arg. lex in di. palomitane et c. de eo qui fuit ordinatus c. i. Sed secus est nam multis in est an lege aliquid prohibeatur sub anathemate xxx di. ptotum an ab homine et tunc videtur quod sit excommunicatus ut in capitulo palomitane et c. de eo qui fuit ordinatus c. i. Sed secus est arg. de hoc ff de arbi celsus et c. l. si cuidie et vlt. ff de contrahen. empt. l. si quis sicut ut si inimicus agatur cum lege quam cum iniustis legis dicatur quod si iudex dicat precipio sub pena excommunicationis sub precepto sub comminatione excommunicationis siue anathematis siue sub excommunicatione ne hoc faciat non est continuo factus excommunicatus sed excommunicandus et c. illud palomitane et de sortis c. i. et c. de eo qui fuit ordinatus et c. i. omnia copulata intelliguntur sub conditione excommunicatio

Adulterio de quo adulterium homo tenendus lata sunt sed excommunicatio quicumque fuerit adulterius accessit et tunc continuo factus excommunicatus de sententia ex. c. de simone post b. fuerodo. Sequitur

De adulterio et stupro. Rubrica. Textus

Si seduxerit quis virginem nondum desponsatam dormieritque cum ea dotabit eam et habebit uxorem. Si vero pater virginis dare noluerit reddet pecuniam iuxta modum dotis quam virgines accipere consueuerunt.

Si seduxerit dotabit eam etc. De adulteriis et stupro ... assignabit et uel ipse potius qua dabit pecuniam iuri ... quam retinebit pro dote quod fieri potest de donat. inter virum et uxorem si quis uxori et de dote cum non iuri ... cum ea ... non contrahat nichilominus habebit illam pecuniam ut sequitur in litera si vero ... donec ei tenebitur donatio ff de publiciana cum sponsus si intempus iuri ... donatio non tenet et de donat. inter virum et uxorem quod sponte et c. ... ubi dicitur et habebit uxorem si pater eam dare noluit et ipsa consensit uel etiam si ipse eam accipere noluit alias punietur et c. proximo iuxta modum qui estimabit iuxta facultates illius et dignitatem puelle et de sponsa ... aut ... quamuis ... et de ... dot. sine qualis xxx q. v. ... et ff de iure dot. ... et fuit olim pena in exodo hodie alia est secundum leges ut notatur c. proximo.

Greg. c.

Peruenit ad nos quod F. quamdam virginem stupro decepit quod si verum est quamuis esset de lege pena plectendus nos tamen aliquantulum legibus dimissis misericorditer volentes cum eo dispensare mandamus quatenus si eam uxorem habere noluerit castigatus excommunicatus in monasterio in quo agat penitentiam detrudatur de quo illa sit ei egrediendi sine papali licentia etc. precepto. l. i. de botato

Peruenit plectendus si. ut in lege et ... si nobilis persona fuit ... in ius de publicis iudiciis ... si autem primum hoc fecit capite plecteretur ... sin autem stuprum stuprum ipse committit in virgine xxxvi q. i. ... uxorem habere si ipsa et pater voluerint et c. proximo castigatus secundum quod visum fuit iudicialiter secundum leges ut dictum est excommunicatus quam ad ... finaliter quousque visum fuit superiori ... compellit eam recipere sed

Ca dote in vxore et dotacio ... stuprari virginem ... dotare sine in ea contrahat matrimonium ... Capit. preterea ... stupratus virginem si non vult cum ea matrimonium contrahere ... dotare ...

Inventa est monomachia fabricante diabolo ii q. v. monomachiam et mendicitate ... confunditur ordo ... vnius ...

De adulterio et stupro

qua illam decepit ad tempus punietur. Ex con. arcdat.

Si vir uxorem suam sciens delinquisse que non egerit penitentiam sed permanet in fornicatione et vixerit cum illa reus erit et eius peccati particeps. Si mulier dimissa egerit penitentiam et voluerit ad virum suum reverti. Sed non sepe recipe peccatricem. Ex con. arcdat. Ex con. pau. accusare permissum est et ipsi plus ceteris de adulterio et accusare possunt et defendere.

Si vir delinquisse adulterando cum alia reuserit ... qui vxorem ... turpitudinibus ... celat uxoris ... eam ad penitentiam ... peccat ... debet debito honestatis et non necessitatis ... de adulterio ... admonere debet sed non sepe ... septuagesies septies ... sepe ... sepius maritus ... evangelicam veritatem ...

Maritus ex suspitione violenta ... de qua intelligitur ... plus ceteris ... publicis vel intelligere ... plus ceteris quia maritus ... accusare uxorem ... iure mariti ... postea ... mariti ...

Significasti nobis quendam presbiterum cum alterius coniuge ... dormivisse ... sacerdoti ... delictum confessum fuisse publice tibi

Detexit et ipse delictum confessus ipsum ... sacerdos ... adulterium ... quid sit debeat cum negante ... mulier ... confessione ... requisitis ... digna penitentia ... imponens adulterio ... reconciliare protinus predicta ... infirmiores corda mala fama ... existentes ... licentia ... quos se nolle ... purgatione ... se potius officio suo ministrare ... ab officio suo ... suspende ...

Significasti ... sacerdos ... de qualibet ... confessione ... imponere ... aliqua duo sunt ... de adulterio ... de adulterio ... reconciliare ... debebat reconciliare ... mala fama ... purgationem ... confessione ... apud bonos ... purgatio ... de homicidio ...

Intelleximus quod cum ... uxorem suam ... de pollicitis ...

Capitulum Significasti sacerdos de adulterio infamatus ... officio suo ...

Veniens

audiens causam cum quodam adultero fornicari eam et illum vinculo excommunicationis astrinxit que tandem adulterium abiurans absolucionem recepta coram episcopo memorato predictum virum sibi restitui postulavit at ille obiciens ei adulterium et quod ab ipso non repulsa sed spontanea recessisset voluntate restitui super proposuit minime facienda quod mulier inficiens replicavit in ipsum quod fornicatus fuerat et super quo circa ad hoc quod mulier constitit tibi vel per evidenciam rei vel confessionem legittimam mulieris quod adultera fuisset adulterium quod viri dicat commisisse probatione cessante ipsum recipere compellas eandem quod si predicto modo de mulieris fornicatione constitit missi testes per quos viri adulterium est probatum fuit reprobati cum vir mulier utroque constat et paria delicta mutua compensatione tollantur nichilominus cum cogatis ut eam recipiat et maritali affectione pertractet alioquin mulieri petenti plenariam imponentes non postponatis etc.

Intelleximus spontanea licet mulier de domo viri sponte recedat si tamen volens reddire non fuit admissa intelligitur spoliata ff. de acquirenda possessione clam possidere quem ad modum ipsi dicunt de [illegible] quando etiam contra audienda est fornicatus et ad hoc testes induxit ad quos reprobandos maritus alios induxit vel sequitur evidenciam puta quia publice fuit fornicata vel filium inde habuit teste [illegible] di plusquam et supra de divor. significasti et supra de accusatione evidencia et supra de cohabitatione clericorum c. ult. et [illegible] pro ximo confessione factam in iure ut supra de cohabitatione clericorum c. ult. et sponte quia si compulsa non obesset xxxi q. ii lotharius et sic confessio sola sufficit ad thori separacionem ut hic et supra de divor. ex litteris cessante eo enim probato dolus dolo compensatur ut hic sequitur et infra c. proximo et supra de divor. significasti mutua compensatione sic ff. so. ma. viro atque uxore ff. de compensationibus si ambo ff. de dolo si duo

Tua fraternitas requisivit utrum aliquo denegante uxori sue in adulterio deprehense debitum coniugale si postmodum ipse cum alia perpetret adulterium manifeste cogi debeat ut eam maritali affectione pertractet propter quod tibi significamus quod cum paria crimina mutua compensatione deleantur vir huius fornicationis obtentu sue uxori nequid consortium declinare

Tua fraternitas quesivit fornicationis in hoc fuit dubitacio ante delictum super excepcionibus rei iudicate de [illegible] vel de facto asserat presumendum et videtur quod sic ut hic patet e contra videtur quod eo ipso quod alter coniugum fornicatur reliquus possit ei debitum denegare quod verum est si publice fornicatur et si postmodum alter publice fornicatur alter recuperat sententiam amissam eo ipso delicto alterius ut hic patet et supra de divor. ex litteris et sic paria delicta mutua compensatione tolluntur ut supra c. proximo et ita solo facto licet non post latam sententiam de adulterio adulterium privat iure petendi debitum alter ei tenetur reddere debitum quia ubi nulla petitio nulla mora ff. de v. o. [illegible] et si et si tunc reddit debitum sibi preiudicat ut eam postea accusare non possit xxxii q. i c. i et iiii et ff. de adulteriis si uxor c. ult. sed si ad mandatum iudicis reddit debitum tunc non videtur obstare quin possit postea eam accusare ar. supra de rescriptis per litteras et licet uxori adultere vir debitum reddere non teneatur compellere eam de domo auctoritate propria non debet eam sed si sit notorium crimen eius supra de divor. porro ar. sed contrarium puto quod possit eam compellere a se cum quo non noto crimen sententia privata eo est iure quod habeat in iure supra de divor. significasti et dotem propria amittit et supra de donatione inter virum et uxorem plenius huius dicit quod numquam adulterium privat aliquem iure petendi debitum sed tamen propria inter vir pendente lite debitum tenetur reddere alter alteri ar. supra ut lite

Non minus ardebunt qui ad illas ardebunt ymmo martello pro faciendo mala ut ... oleum

Rubrica de raptoribus incendiariis et violatoribus

[illegible]

De raptoribus incendiariis et violentariis

Sequitur textus

Pe illis autem qui de loco ad locum iter faciunt et ibi rapinas et predationes peragunt placuit ut ab illius loci prelato excommunicentur nec ante excommunicationem illa careant quam digne que perpetraverint emendent quorum excommunicatio est preposito episcopo significanda ne eos recipiat antequam illud reddant ubi rapinam fecerunt et omnia plene emendent etc.

Pe illis quo commineatur quia tunc delicti facti sunt de foro illius et ibi poterunt conveniri ut in q vi c i et vi q iii placuit et § de foro competenti postulasti etc.

[illegible]

Excommunicationi subdantur qui romanos aut alios christianos pro negociationibus aut aliis honestis causis navigio vectos aut capere aut rebus suis spoliare presumunt. Illi etiam qui christianos naufragium patientes quibus secundum regulam fidei auxilio esse tenentur damnata cupiditate spoliant rebus suis nisi ablata reddiderint excommunicationi se noverint etc.

Super eo [illegible] poterat bene dici [illegible] potent quia in ambobus est actio ff de dolo nam [illegible]

[illegible]

Capitulum [illegible] Manifestus raptor vel ecclesie violator [illegible]
[illegible] morte ad penitentiam et sepulturam admittatur [illegible]
[illegible] possit in morte [illegible]
[illegible] Nota quod [illegible]

V

et de pen. di. v. falsas par(tes) prodesse quo(ad)
quantum ad penam temporalem que pro peccato
debetur. Duplex enim pena debetur pro quo-
libet peccato eterna et licet sola cordis contri-
tione remittitur de pen. di. i. in prin. xxvi.
q. vi. cognovimus et temporalis que
exteriori satisfactione remittitur que si sa-
tisfactio que in hac vita non fuit comple-
ta in purgatorio completur ut xxiiii.
q. ii. quod ergo dicitur solempnitas pe-
nitentie parum prodest quo ad penam purgatorii
valebit tamen quo ad penam eternam si de
de peccato contritus fuit. predicatur quod omnibus
penitentibus est danda de pen. di. vi. c.
q. iure et xxvi. q. vi. si quis de corpore
l. di. penitentibus sepulture. Hic referas
ad ultimam partem c. de illis qui in morte
penitent sed satisfacere non possunt
in quibus ergo denegatur sepultura ecclesiastica
non debent intelligi esse excommunicati eis
non negatur ad terrorem pocius aliorum
ut alii [illegible] possunt satisfaciant timore
huiusmodi pene. Sed eis non noceret sicut de
tor. nec [illegible] ubi dicitur et ar. quod cum concede-
manus non conceditur quod est nimis ut ibi
dictum est potestas dare. Hic referas ad primam
partem c. de illis qui nec in vita nec in
morte satisfacere valuit [illegible] in quibus
denegandum est penitentia [illegible] et alia ecclesiasti-
ca sacramenta cum in morte decedant
confessio salvo quod dixi primo cum peccator
in vita penitentiam de aliis criminibus et ob-
lationes talium non sunt accipiende
de usuris quia in omnibus et xvii. q. iiii.
miror et di. c. ii. et xxxiii. q. ii. latores.

Super eo non est. Sta // Eug. iii. //
tuimus ut quicumque ex hiis
qui violenter precesserunt in rapina
fuerint in [illegible] violatione ma-
nifeste fuerint deprehensus in [illegible]
ablata restituat si potuit vel emen-
dandi firmam et plenam securitatem
fecerit penitentie beneficium ei penitus
denegetur. Si non usque ad obitum in
contumacia sua duravit et in extre-
mis positus remedium penitentie
humiliter postulavit si emendacionem
vel emendandi securitatem presti-
terit ei penitentia et sepultura ecclesiastica
concedatur. Qui autem in sanitate ob-
stinata mente non penituerit
vel emendavit et in morte securita-
tem prestare nequiverit solempnitas
penitentie parum prodesse videtur sicut
[illegible]. Sed de peccato contrito corde
[illegible] non negetur ita tamen ut nullus
clericorum sepulture illius intersit nec
eius elemosinam presumat accipe-
re. Si quis presbiterorum vel clericorum
contra hec in vita vel in morte penitentias
dare aut sepulture interesse vel eorum
elemosinas accipere attemptaverit sue
huiusmodi rapine participes inventi fuerint
ordinibus suis dampnum irrecuperabile
paciantur et ecclesiastico beneficio careat.
vide glossam super textum immediate [illegible] Seq.
Glosa super primus capitulum ut dixi [illegible]

O[illegible] comminacioni [illegible] ut xxiiii. q. ii.
[illegible] quibus [illegible] et g. de [illegible]
[illegible] fidei [illegible] diligens propositum tuum [illegible]
[illegible] de pen. di. ii. caritas et [illegible] ponderet
[illegible] publicatur et sic qui [illegible] facit
[illegible] et tenent [illegible]
quadruplum et de furtis [illegible] de incendio
[illegible] l. i. et isti furtum committit [illegible]
[illegible] credo qua [illegible] vult ut fiscus [illegible]
[illegible] aliquid [illegible] in calamitate alicuius
[illegible] de naufragio l. i. [illegible] dampnum
[illegible]
[illegible] publicatur post admonicionem vel [illegible]
quasi fuerit in mora [illegible] possunt [illegible]
[illegible] remittitur etc. Alter. iii. [illegible]

In archiepiscopatu tuo // archiepiscopo
quamquam sarracenos mulieres [illegible] et
pueros capiunt et eis abuti presu-
munt et quosdam etiam interimi
suadere non verentur. Cum autem excessus
huiusmodi rex [illegible] tibi et aliis episcopis
commisit puniendos [illegible] quod
tales iurisdictione tua existentes
pecuniaria potius pena multetis
et etiam flagellis affligere eo modera-
mine habita quod flagella in vindicta
sanguinis transire minime videantur.
Si vero ita fuerint graviores excessus quod
mortem vel detruncationem membrorum
debeant sustinere vindictam [illegible]
regie potestati etc. Sequitur glosa

In archiepiscopatu abuti [illegible] illud [illegible] tradere
[illegible] in filios diffidencie [illegible]
[illegible] quia non
sic homines fecit deus ut se [illegible] viverent
[illegible] xxxiii. q. vii. flagicia commisit puniendo
delegavit sic principes prelatis [illegible]
criminales ubi causa sanguinis non sequitur
[illegible] xxiii. q. viii. sepe [illegible] notatur
[illegible] ut pena sanguinis [illegible]
statim clerici non debent [illegible] nec clerici vel
[illegible] Sed nec et in clericis et in [illegible]

[illegible] Nota quod [illegible]

pecuniaria potius committendo penam statuta que est pena capitis ff ad l. cor de sic. l. in ea plt et C de adult. cum mr C de raptu mr l. in. et ibi aut lit no lugun coll. vi. quod iudex una pena in aliam possit mutare est de hoc ar ff de his qui no in infamia quid sit de pena et C ti et si severior flagellis xiiii q v i ei et xii q ii finitas et v q v illi qui ita quod flagella ad fla sanguinem no procedat xxiii q v lt his aquibus et c sequenti resiu cum sis delegatus si no habes iurisdictione temporalem demandes eam alicui cui hoc liceat sm canones xxiii q iiii illud no sm leges in l. qui prosistitum ff de off pro q solent ff de off cuius cum ma est mr l. i. omnia vero hodie committi possunt pt ultimum supplicium aut membri abscisione in aut decoll. C ad ecc ad habemus l. a. tc.

Idem eodem clericum

Ex litteris tuis continebatur quod cum H. militis simpliciter cunctibus irretitus qui etiam instinctu dyabolo instigante commisit tandem in egritudine constitutus accepta per manum de commissis per manum capellani sui sunt a sma excommunicationis absolutionis et moneris sepulturam ecclesiasticam habere nequiverit qua propter heredes ita se habent ar. ut corpus eius ap. tcs. facias in cimiterio sepelliri et heredes eius moneas et compellas ut his quibus ille per manum iniustam ut alios dampna intulit in instancia integraverit facultates iuxta suas eodigue satisfaciat ut sic apostolo valeat liberari etc.

Ex litteris dyabolo instigante xvii q iiii per quibus suadente anathematis que hec ne patiunt in extrema necessitate xvii q iiii per quibus suadente et xxvi q vi pres biter in capitulo de q di iiii scitum est abcedit no potuisset absolui nisi a solo ipsa mecedam cum postquam sit peccator publicam ab alio absolui no possunt in de sen ex q. tua nos effractores ecclesiarum ipso iure sunt excommunicati ut hic tollitur et in de sen ex q quia prout ibi notari convenient sepulturam ecclesiasticam eo sed ibi denegatur sepultura adiciendum est aliorum nec satisfaciens habet heredes sic habes quod heredes tenentur de delicto defuncti super hoc dicatis ut § dixi de sepulturis c. ult q. portgallia

---

raptor idem quasi dicit in utraque facultate et les defuncti s ultra vires hereditatis no tenent p. fecerint inventarium C de iure delib. et sciendum est qui aut p. c sequenti liberari et con xxv di qualibus sed alienalibus et temporali satisfactione liberat quibus in aliis pecto sed a pena etiam intuitu ut ibi q.

Lucius in burge epo

Cum causa que inter f. militem et uxorem eius vertitur et fama quod cum raptus ibi dicatur admitti ubi nichil audi nuptiis agitur iste raptor dici no debet cum habuit mulieris assensum et prius eam desponsavit quam cognovit licet parentes reclamarent a quibus eam dicat rapuisse peccatum post nimium carnis permixtione perfectum teste apostolo uxor corporis sui potestatem no habet sed maritus et eo si precessisset inter ut exprobationibus viri ut mulieri clarat post inim sine assensu viri asserunt no potuit ipa monasterium ingredi aut aliter continenciam profiteri no ergo pro eo quod post inim consumatum rapta prorim in monasterio fuit viri potentiam porcati declinare maxime si probare nequeat virum ut mulier profitetur continentiam assensisse etc.

Cum causa ta i sub quidam nolebat cum ducere i quidam parentes eam sibi dare nolebant ad de consensu puelle eam rapuit et cum ea contrait et carnaliter eam cognovit tamquam uxorem demum illa monasterium intravit viri invitis illam tamquam uxorem petebat quia sine licentia sua monasterium post carnalem copulam intrare no potuit dicebat mulier quod no tenebat ei tamquam viro adherere quia eam rapuit et raptor cum rapta no pt contrahere adhuc hodie ipsa quod no fuit raptus cum ipsa consensit et post inim consumavit religionem intrare no potuit viro invito licet rapta fuit qualiter sic hoc consensit debet ei restitui quantum ad nullius sm leges ea imposita ipsam penis committitur C de raptu mr l una ad medium sed canones pro dicitur ut hic et xxxvi q ii c. i. et c. lex illa quamvis qualitercumque aliqua sit rapta

Rubrum de furtis

cohabitet et consentiat ... ... invita ... soluit glo. ... ... in matrimonio non solum per ... ...

dicere pt contrahere cum raptore si prior dissensio transeat post modum in consensum sed in proximo et xxxvi q. ii tua. Sed raptus non est ubi puella consentit ut hic patet reclamaret talis reclamatio non impedit matrimonium quia solo consensu contrahitur xxvii q. ii sufficiat. Sed maritus s. de dmor. quidam intrauit mulieris confessione ergo credit confessioni mulieris impedimento matrimonii spiritualis quod non sit in carnali s. de eo qui cognouit consanguineam uxoris sue super eo. Sed aliud in matrimonio carnali et aliud in spirituali in carnali matrimonio non statur confessioni viri et uxoris sed cum matrimonio constitutae quia sepe ad inuicem colluderent et separarentur ut dicit predicta decretalis super eo. Sed in spirituali matrimonio si aliquis de qua constat quod fuit primo uxoratus ante ingressum monasterii postea constitutum in medio quod ante ingressum cognita fuit a viro suo debet restitui quia monasterium contrahi matrimonium non potuit ut hic dicit primo si aliter constitit saluari non posset nisi ad uxorem redduceret non est enim credendum quod illa sit in incerto de salute sua i q. vii firmiter aliter. De hijs s. de homicidio significasti. Sed non reddenda est viro ubi ergo constiterit vir et uxor ad dissolucionem carnalis matrimonii non creduntur illis in salute ad sit publica fama xxxv q. vi si duo. Sed ubi constitit de dissolucione matrimonii furtiue propter adulterium credit illis nisi salute ad sit eis s. in proximo s. de dmor ex litteris vir ... possit ar. quod salus consensus sufficit ad hoc ut alter quod non possit monasterium ingredi xxvii q. ii agathosa ubi dicit et c. si quis et xxxiii q. v qui uxorem dicit dictum est s. de eo qui ... uxoratus et c. b. primo c. in g.

Accedens ad apostolicam sedem et in rapta puella legittime contrahat cum raptore si prior dissensio transeat post modum in consensum et quod ante displicuit tandem complacere incipiat dummodo ad contrahendum legittime sint persone etc. Sequitur

Accedens cum raptore secundum antiquos canones et secundum leges non poterat contrahere raptor cum rapta xxxvi q. ii de puella et c. si aut et c. placuit et c. de raptu virginum l. una c. sed aut hodie secus

in matrimonio ... ... contra dicit ...

tur. ... ... etiam ...

tur ... etiam ... ... xxvi q. ii demum et c. tamen consensus s. de spon. ad id quod et s. de spon. procuratorem ... ... illis ar. quod metus ... et ff. de quod ... obtinuerit ... ... Sequitur

In episcopo defunctis etc.

Qui furatur hominem et vendidit convictus morte moriatur etc.

Qui furatur hominem liberum quia qui furatur suum statum penam non tenetur ff. ad l. fabiam de plagiariis ... s. sed secundum canones hec pena non imponitur s. in proximo in archiepiscopatu et xxxiii q. ii inter fures hec

Ex concilio tiburtino

Fures et latrones si in furando et depredando occidunt visum est pro eis non esse orandum sed si comprehensi aut vulnerati presbitero vel dyacono confessi fuerint communionem eis non negamus etc.

Fures non esse orandum quia in mortali eos decessisse constat xxiii q. v placuit dyacono in necessitate etiam laycus de q. di iiii sancitum est de pen. di. i. qui penitentiam ... ad finem et di. vi c. i etiam penitentibus ... in eucharistia ... ... penitentes esse sepulturam etiam ... ... confessi sunt xiii q. vi c. ult.

Ex penitentiali theodori

Si quis pro necessitate famis aut nuditatis furatus fuerit abaria vestem vel pecus peniteat ebdomadibus iii si reddiderit non cogatur ieiunare etc.

Si quis peniteat ex eo quod pena imponitur tollitur in modica sunt necessitatis enim magna fuisset non imponeret penam ar. de q. di. v. discipulos quia in necessitate omnia sunt communia ar. xlii di. si ... et xii q. i c. ii et xxxiii q. vii quod autem et xlvii di. sicut hii debent enim cedere dominio premium ... de obl. que ex delicto ... placuit modica pena imponitur quia modicum peccauit. Sed quare non excusatur mulier a fornicatione propter necessitatem famis ff. de ritu nup. ... non est sicut a furto ... propter necessitatem ... est res communis ... Sed in fornicatione non est ita ymmo potius debet mala qualibet pati quam malo consentire ut xxxii q. v ita ne. Item quare excusetur ab homicidio si ex necessitate ... defendendo aliquem occidendo et non a fornicatione ... ymmo ipse ... ... qui ... ar. ff. si quadrupes pauperiem fecisse dicatur l. i. c. ... et ar. s. de homicidio ...

Ieronimus in prouerbiis. Sequitur textus

Rubrica de usuris

Qui cum fure pficitur occidit aliqui sua non sine salute. Sed ille reus qui furti consortium querente passo re non indicat etc.

Qui cum fure pficitur p consensum etiam accipiendo vel occultando talis eius tenetur de furto insti de obli que ex delicto nas §. Si ua ope uel consilio fur, licet sunt verba Joannis exponentis precedentia verba Salomonis passore. i. ducatum vel quodcunque cum inter est ff de ver sign. uel indicat et ita de furtis ciuile habetis hic quod quis tenetur indicare furem ff de receptatoribus l. i. et ii c. de furtis ciuile est at ff de mi fis ex quibus dam c. ibus c. ad l. cor l. de fal. maioris vero c. de his qui ad ecclesiam confu. pmitur con ff de pscrpt verbis l. solent ff de gdic ob turpe c. l. iiii ubi ua petat si consentire videtur aliquis accipiat ut indicet secus vero sm canones ut patet quia consentire videtur vin dicat q. ut qui est reus Alter iiii epo.

Ex litteris tuis / Ecclomanie
nobis innotuit quod v. talitem quedam in terra minus tante di missio rapientis longo tempe detinere presumpsit et c. aut etc. Si sponte confessus fuit et ex inde eam cum talis fuerat sati sfecit nec est suspectus nota uel infamia manifesta respsus post pactam pmiam aut congruam ptem pnitendum modo alias ydoneum ipsum ee cognoscatis ad sacros ordines no dubites promouere etc.

Ex litteris sponte at qui magis agit causa sponte confesso quatenus conuicto l. di presbiterum xii. q. i. no dicat satisfecit alii non pt penitus dum modo possit satisfacere xiiii q. vi c. i. et §. de homicidio sicut c. cossi. c. proxima cum tu infamia facti quos grauat oppinione ff de obse a li et la pre l. ii et a promotione repellit lxxxi di tantis et xxxii di layci et lxxxi di de accusat semper post pactam §. quia iam incipit esse qui no fuit p di se iud et capitulo ad eo audiuit ptem pne pt §. de temp or extra qui promo uere et deinde commini ad petri pt

occultum §. de tempo. ordi c. ultra papue sm istos qui dicunt quod pctm oculta non adit genuem inreglarem sm alios qui dicunt contrarium loquitur c. istud de dispensacion. Alter in iii con turon. Sequitur

Rubrica de usuris textus

Plures clericorum et quod grauius canonicalis dicuntur. ut nullus constitutus in clero uel hoc uel aliud genus usure exercere presumat et si quis alicuius possessione data pecunia sub hac conditione in pignus accepit si sorte suam deductis expensis de fructibus iam perceptis ad salute possessorem restituat debitori. Si autem aliquid nunc habet eo recepto posso libere ad dominum reuertatur. q. si post hunc constitutionem in clero quisquam extiterit qui detestandis usure lucris insistat ecclesiastici officii periculum patiatur nisi forte beneficium ecclesie fuerat eo redimendum et hoc modo de manu laici videatur etc.

Plures grauius canonicalis i. conon cum quod est hic c. in clero maxime quia idem declarat aliud genus ulla cum sunt grauia usuram ar xiiii q. iii c. i. ii et iii deductis expensis deducte sunt expense quod super est est fructus ff so. ma. fructibus ff depetit hoc si adius insti et xx q. ii nobis et c. de fructi et l. sel. t. et ipso iure libat pignus c. de distrac pig l. i. et c. de pig ac l. i. et ii fructus cum semper computant in sortem s. c. proximo et c. g. fiis et hic expense iste na deducit esse sup sibe ar ff de rei vendicatione in fundo et ille tam sunt deducte que i. reparationem rei facte sunt et pro fructibus colligendis c. de et pro fructibus insumma pt ergo rem retinendo pig in summa pt go rem retinendo nec deducat expensas sed quando restituit rem ita dum deducit expensas petat p. g. dicta rem

indebiti ff. de pen. in rebus do. fac. l.
quod quis ... Si de ob. vel p ... pi-
gnoraticiam ff. de pig. act. si recessum
post quem maxime cum dicitur cap.
ante xiiii q. iiii. si quis oblitus sue
... beneficium est. ita potest intelle-
gi ... clericus iniuste detinet
aliqua possessione que fuerat cleri-
co in beneficium assignata licitum
est clerico de manu layci eam
taliter redimere ut etiam vel ipse cleri-
cus fructibus taliter perceptis retine-
at nec est usura quia ius suum recipit
quia si forte possessio ad ecclesiam
reverteretur hoc modo que forsitan
aliter recuperari non poterat et idem
est si esset feudum ecclesie quia fru-
ctus ecclesie non computabit in sorte
i. e. conquestus. Sed contra ... fuit
cum avassallo recepit non dz. s. de
feudis c. i. idem intellige de layco
quia hoc modo licet ei redimere
possessionem de manu iniusti deten-
toris. aliter vero possessionem taliter
retinere non posset quia fructus
illi sui non sunt unde si illos retineret
usura esset ... de clerico si possessionem ecclesie que sibi non fuit pro
beneficio assignata taliter redime-
ret ... in sui delictum ...
hoc faceret quasi precipiendo eos ...
... Idem tamen archiepiscopo.

Cum non solum viris eccle-
siasticis sed etiam quibuslibet
aliis periculosum est usurarum lu-
cris intendere auctoritate presen-
tium duximus inhibendum ut
eos qui de possessionibus
vel arboribus quas tenere
in pignore noscuntur sortem
deductis expensis receperunt
ad eadem pignora restituen-
da sine usurarum exactione
compelli compellas etc.

Cum de possessionibus et arbo. etc.
s. c. proximo et i. e. conquestus et
s. de emp. et ven. ad nostram et s. de
pig. cum contra et de pig. act. l. i. etc.
et c. de partu pig. l. i. et ult. et ff.
de pig. act. si convenerit etc. Idem
in concilio Lat. Secundum textus

Quia in omnibus fere locis

Capit ... additionem ... de fructibus pignoris
accipit partem deductis expensis tenetur
pignus restituere debitori

Usurarum paupertas famem idolatria dilatio
fratrum vetat usura rei aliena
rei i. alienatione

ita enim usurarum crimen invaluit ut multi
aliis negociis pretermissis quasi
licite usuras exerceant et qualiter
utriusque testamenti pagina con-
dempnetur nequaquam attendunt
ideo constituimus ut usurarii manife-
sti nec ad communionem admittantur
altaris nec christianam si in hoc peccato
decesserint accipiant sepulturam
Sed nec oblationes eorum quisquam
accipiat qui autem acceperit aut ...
tradiderint sepulture et que acceperit
reddere compellatur et donec
ad arbitrium sui episcopi satisfaciat ab
officii sui maneat executione
suspensus etc.

Quia in omnibus multa peccata quia
multi sunt non excusant ...
... et etiam in omnibus ...
... xxxii q. vii flagicia cum ...
et nono prohibite sunt usure ...
primo etiam iure civili usure prohibite
sunt unde nullo iure peti possunt ...
aut de ... coll. ... licet non
observet quia ibi ... dicat ...
sicut quatuor generales synodos observare
sed nicena synodus est una de qua-
tuor principalibus que ita observari
debet sicut quatuor evangelia xv
di. sicut ... nicena synodo prohibentur
usure xlvii di. quoniam multi accipiant
sepul. i. e. de quolibet quem constat de-
cessisse in mortali xiii q. ii. pro defunctis
et xiii q. v. placuit xxiv q. iii cipriano
et s. de statu reg. in ... cum pluribus
oblationes etc. xc di. oblationes et
xvi q. iii. miror et s. de raptoribus. Debi-
tores etc. ... sed cum debet resti-
tui dare non videt xvii q. iiii. sunt
qui xii q. ii. nulli liceat. alia dixit
quod episcopo loci sed potius credo quod illi
quod dedit ut ipse postea restituat ei a quo
recepit ar. l. e. cum ... et s. de ...
... dignum est eos. Idem panormi-
tano archiepiscopo et archidiaconis

Super eo vero quod usurarum crimen utriusque
testamenti pagina detestetur super
hoc dispensationem aliquam po-
sse fieri non videmus quia cum scri-
ptura sacra prohibeat pro alterius
vita mentiri multo magis prohi-

Rubrum de usuris

bendus est quib ne etiam procedim da vita captim usuraz exactione involuatur &c.

Super eo dispensatione ar q pretextu boni malum fi no debet i q i no est putanda xxx in q v p dicit et xiiii q v c i y et iii et c neqz ar cau xxx iii q i no oportet dic ut plene dictum est S ne cleri ul mo c non magnum in magna glo. inentum xii q y ne quis arbitretur b aderz ar pal

Quum tu manifestos usurarios iuxta decretum nrm quod imp concilio promulgatum est ioc altaris et ecclesiastica ptepis sepultura puandos donec reddant q tam prave receperunt quidam eos excusandas excusationes i petis imprudenter affirmat illas dumtaxat usuras restituendas q fuit post interdictum nrm recepte impterus f t b q q sive aute fuit post interdictum nrm usuras extorserunt cogendi sunt ppena quam statuimus i concilio eas hys a quibus extorserunt uel eorum heredibus restitue ul hys non suppetentibus pauperibus erogare dumodo facultatibus habent ut eas possint restituere cum iuxta verbum beati Aug non remittitur pctum nisi restituatur ablatum. Illi aut qui no habent i facultatibus unde usuras valeant restitue non debent ulla pena mulctari cum eos nota paupertas evidenter excuset possessiones vo que usuris sunt comparate debent vendi et ipaz ptia hys a quibus usure sunt extorte restitui ut sic no salvo a pena illa Sed etiam a peto possint q usurarum extorsione incurrerant libari &c.

Quum tu decretum S e quia omnibus pruandos et ita tunc ille qua no est late sue sed fiende 8 donec ro quam ato restituunt sue ro uune re stituti communioni ar lxxxi di [illegible]

sunt to post satisfactione relaxari est interdictum ad excusandas g' vba sunt xvi q i predicator sim post ar q constitutio retrotrahitur Sed dic io dicat quia tamen istud ante istam constitutione prohibitum erat utro q testo S e proximo qr cum divinum sunt preceptum xxiii q iii qm multi q constitutio retrotrahit dictum est S de consilio costi i ult ppena statuta S e quia et ead p excommunicatione i e c pterea Sed qualit fit ineccio semp i omnibg compr omnibus de pena illius canoris quia et no de excomunicatione Rsp quia absolutio semp incipiendum est tamquam antiquo et postea religenda est inueno plit incurrunt protinus continuatas S ut lite sic ea cote qm nisi no supplicabus Sed pone q ille cui debet restitui usura longe est absens uniqud tenetur usurarius mitte ad eu usuras tenet quod Sed suppletibus istius absentis ar ff de operis li ope cm Si aut sumptus tamen rei summa extendat det pauperibus ar hmo c t i q et vi et hic intellige p usurarius antiquo et hic intellige p usurarius nauit ubi habitet quia p ignoret no tenet in quirendo vagari ff de opis lib q insi nisi et quousq pt restituas illi que saluit unqui illa pecunia debet dari pauperibus S de homic Sicut dignum q eos et S de mr mr ca te restituant xiiii q vi c i i facultatibus et licet com sit usuras nichilomin tn tenent pter mora que illis nocere debet vn omnia refunde debent p alis facere possunt ar ff de pe iii ar l i c rectissime ar ff de leg cum res legata Sed p nichil habet libant expato ut ar p ad usq genere fortuna puenerint tenet ut prius S de solut odardus i ff de re ss lo s debitoris ar xxvi q vi s qui de corpe et c dehys no ctipli dum net habet unde egeat licet als dicat lex q qm bonis cedit no tenetur postea nisi in quantum facere pt ff de ces bo hys qui ala evidenter pt cm credit habet verberibus vitas equat v q v ille qui xiiii q vi c i ul inret se non habere vn reddat q pociu videtur quia no debet illa pena pu niri ut hic dicit quia i omnibus est equo etc ff de solo natus et S de restitu sbliu debent vendi exisp videtur

In civitate tua. Idem Narbonensi [archiepiscopo].

[illegible] vendit rem plus [illegible] valor est et quod deficit [illegible] solutionis [illegible]

quod ad quecumque pervenerint empta de pecunia usuraria tenetur illam restituere sicut eum res empte ex tali pecunia pervenerant ad filios vel consanguineos usurariorum et nihilominus vendiderunt ut hic dicit quia res illa pertinet licet illius pecunie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] res pervenit ad eum [illegible] empta ex pecunia feudi [illegible] alia [illegible] quia ignorarent secus esset forte et est [illegible] ex re empta ex pecunia feudi [illegible] regula est quod in re empta ex pecunia [illegible] nomine tuo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de peculio [illegible] alia [illegible] plus [illegible] Idem Ianuensi archiepiscopo.

In civitate tua archiepiscopo. Sequitur.

In civitate tua dicis sepe contingere quod quidam piper seu cinnamomum seu alias merces comparant que tunc ultra v. libras non valent et promittunt se illis a quibus illas merces accipiunt vi. libras statuto termino soluturos. Licet autem contractus huiusmodi ex tali forma non possit censeri nomine usurarum nihilominus tamen venditores peccatum incurrunt nisi dubium sit merces illas plus minusve solutionis tempore valituras. Et ideo cives tui saluti sue bene consulerent si a tali contractu cessarent cum cogitationes hominum omnipotenti Deo nequeant occultari etc.

In civitate comparant non decepti in spe [illegible] dilationem solutionis [illegible] [illegible] [illegible] ultra pretium [illegible] non habent spem usure quia licet contrahentibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] usque ad medietatem iusti pretii [illegible] de emptione et venditione [illegible] et [illegible] valet res [illegible] tantum [illegible] quanti vendi potest [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] usurarius [illegible] quia [illegible]

[illegible] ex forma sed est una est semper verum in casu ut dicit [illegible] de usuris [illegible] [illegible] venditor et venditores [illegible] dubium ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex forma non sit contractus usurarius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dubio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] salutifer quia periculum est in [illegible] [illegible] quia secretorum [illegible] cognitor est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Preterea precipias tuis usurariis

Precipe insinuatis qui in peccato tempore sint. Si clerici sunt eos ab officio suspendas. Si laici beneficiorum [illegible] usque ad dignam satisfactionem ipsos vinculo excommunicationis astringas etc.

Preterea mediatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] post satisfactionem et [illegible] [illegible] [illegible] non prohibet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] talibus [illegible] possunt [illegible] materia [illegible] [illegible] [illegible] pena [illegible] [illegible] quia [illegible]

Idem abbati et fratribus sancti Laurentii. Sequitur [illegible]

Conquestus est nobis G. clericus et [illegible] quod si terram ipsam vinculo pignoris detinentibus et de fructibus eius sorte receptis predictam terram dicto memorato reddatis nisi terra ipsa de feudo sit monasterii vestri.

Conquestus sortem receptis deductis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non computantur in sortem [illegible]

antidota [illegible]

[illegible]

[illegible]

De usuris

[illegible gloss]

Consuluit nos tua devotio an ille in iudicio animarum quasi usurarius debeat iudicari qui non aliter mutuo traditurus eo proposito mutuam pecuniam credidit ut licet omni conventione cessante plus tamen sorte recipiat et utrum eodem reatu involvatur qui ut vulgo dicitur non aliter parabolam iuramenti concedit donec quamvis sine exactione emolumentum aliquod inde percipiat et an negotiator pena consimili debeat condempnari qui merces suas longe maiori precio distrahit si ad solucionem faciendam prolixioris temporis dilacio prorogetur quam si ei in continenti precium persolvatur. Verum quia quid in hiis casibus tenendum sit ex evangelio Luce manifeste cognoscitur in quo dicitur: date mutuum nichil inde sperantes huiusmodi homines pro intencione lucri quam habent cum omnis usura et superhabundancia prohibeatur in lege iudicandi sunt male agere et ad ea que taliter sunt accepta restituenda animarum iudicio efficaciter inducendi.

[illegible gloss]

Idem episcopo placentino etc.

Quia nos duxit fraternitas tua quid sit de usurariorum defunctorum succedunt aut de extraneis filiis observandum qui eis in terrenis usurariis defunctis succedunt aut de extraneis ad quos bona usurariorum asseris devoluta tue significationi litteris presentibus respondemus quod filii ad restituendas usuras ea sunt districtione cogendi qua parentes si viverent cogerentur. Idipsum contra heredes extraneos credimus exercendum.

Sequitur Glosa etc.

Qua cogendi tenentur filii parentibus [illegible]

Tua q aliquis usurarius vendit ... [illegible]

V

Usurarii ... [illegible]

... sit feneratori ... [illegible] ... mutuum ... [illegible]

[illegible gloss text]

Idem epo pictavien et Martinense

Quas dudum recepimus questiones qm quidam usurarii eos quibus dant pecuniam ad usuram prestare faciunt iuramentum qd usuras non repetant et super his quas solverint nullam moveant questionem nobis igitur R. ut usurarios per eos monitione premissa per cen. eccl. ap. re. compellas ad usurarum solutione ab earum exactione resiste vel restitue. ipsas postquam fuerint persolute ne de dolo et fraude contingat eos commodum reportare et c.

[illegible gloss text]

Idem

Quia frustra legis auxilium invocat qui committit in legem statuimus ut si quis usurarius a nobis litteras impetraverit super restituendis usuris vel fructibus computandis in sortem nisi prius ipse restituerit usuras quas ab aliis noscit recepisse audientia penitus nullatenus audiatur.

Quia frustra committit in lege eadem ... [illegible]

Cum in plerisque locis ... [illegible] ... fraude capit

Quia in plerisque ... manifestis usurariis maxime quos usuris publice renunciasse constiterit cum aliquibus eos convenit de usuris in illicitis premittatis appellationis subterfugio se tueri ...

[illegible gloss text]

Post insatiabiles et ... indecos ad remittendas xpianis usuras per principes et potestates compelli per censuram ecclesiasticam seculares et donec eis remissum fuerit ab omnimoda xpianorum ... tam in mercimoniis quam in aliis per exactionibus eorum iubemus communione omnino denegari et c.

Post insatiabilem ... principes quorum legibus ... [illegible]

[illegible]

Nota audit ... usurarii ... [illegible] ... alyo audeat ... tamen ... usuris ... [illegible]

De usuris

et sup eodem nego et id videt si in aliam delinquat ff de minor. filio prom. C. t ubi. pona qui con una legem venit bnficiu alterius amittit et ff de minor auxiliu mi. ubi minor delinquens beneficium restitutionis amittit vin et po delinquerit hic disputa tiam vtrum qui delinquit con una legem pdat beneficium aliarum ego no credo quod pdat ppter ea bnficium alterius quia ppt pri vilegium in quo no delinquit sufficit ergo quod amittat bnficium l. quam autem inquit ut dicit pune concordantie et illa lex auxilium loquitur in cimie ubi no restituit minor uel illa filio prom obstare videtur quod restituit quod inquid sufficit cautio de restituendo ergo no arg dere iudi cum aliquibus ff de pig act quod si no solvere nisi forte magna causa interveniret arg ff dere iudi l. in C. ait pretor puta si no sit solvendo tunc sufficit prestare cautionem quod ipse restituet et audiri debet ut postea alias restituat arg dere spon solim l. et g. de soluto odiodus et ff de cels bo p debitoris ul si ille cui debet consentit quia satisfactio intelligitur ff de pig act l. si rem C. comm et arg dere iudi quod ad compulsationem item quod si nullus agit con istu de usuris dixit po et t quod facta de nunciatione in publico si nullus apparet qui petat debet iste audi pluribus petunt fuerit qui rem alicua invenit ad evadendum penam furti denunciat publi ce ut cuius est res veniat ff de furtis falsus qui alienum hic no credo sufficit no enim excusatur usurarius si nullus repetit ab eo ul si denunciet immo tenet usuras restituere saltem pauperibus si nullus apparet cui restituat alias no liberatur a peccato ut g. c. cum tu unde cum ad hunc no sit emendatus quod in crimine perseveret retine do alienum no est audiendus et hic patet per rationem istam quia nisi restituerit uel adhuc restituat cum effectu ergo bnficium legis habere no debet cum adhuc con illam in crimine perseveret unde potest ei dici etc quis habem de otlo sup tue qua festucam de otlo sup l. q. l. nimbi et in q. viii. c. porro nisi et itam iudex no procedat pluribus rebus nisi postquam constitit quod plene purgatus fuit et hic intellige cum manifesto est usurarius alias iudex no denegaret ei audientiam et sit iudex ex officio pro pt illum repelle exemplo dicti in q. viii. qui sunt et c. postulatus et g. de except except sile et l. c. proximo et g. c. quam primo sim ar id enim si no sit mani festus usurarius et reus excipiat quod non debeat quod non debeat audiri cum eod reatu crimius in valuat probation recepta no audiet nisi restituat ut dixi

Item quid si aliquis contendat in iure de isto impetrante et appellet in quo modo expellet dic cum eius app ar est hic quod si ex eo quod gerat nisi prius restituerit etc. Si usurarius impetrator appellat non audiet eum interim pluribus item habet hic quod litere que ab initio no valent postea convalescunt ps et g. de foro compe licet etc extendere et hic est unum quod ab initio non potest nullo ipso iure ualere. Id alio modo expo

Cum in dioc tua sint quam plurimi usurarii manifesti contra quos per timore potentum qui tuentur eosdem nullus accusator apparet nec ideo sunt p̄termittendi condempnari sicut nos intelligimus quod licet contra eos no appa reat accusator si tamen aliis argumentis illos constiterit esse usura rios manifestos in eos penam exercere poteris contra usurarios editam libere poteris exercere etc.

Cum in dioc timore petentium non possent excommunicari si pstarent impedimentum volentibus agere contra illos g. de off del' ei et xi q. iii. in istud manifestos si intelligis notorios i. no sic notorios sed est opus aliis argumentis de act eviden et g. de iur iur ad instar ex ii q. i. manifesta si aut loquitur de manifestis no notoriis sim hic evidens probatio requiritur sim iuris ordine xi q. iii cor adhuc posset dici quod istud notorium non habet sed presumptio vel aliqua ratio sumite argumenta ul dic quod solempnis fama docet istos esse usurarios et ideo per famam et aliqua argumenta puniuntur quia sola fama no sufficit ad condempnationem ar xxxv q. vi. si duo et in q. iii c. sepe fit et g. de iur iur cum olim potius ex officio tuo ut dixi si c. t. pro licet nullus appareat accusator

Salubriter. Idem

Sed quia sane gravi genere ad fructus possessionum que sibi a socero sunt pro innata dote pignori obligata computandos in sortem no credimus compellendum tamen frequenter dotis fructus no sufficiant ad honera

346

matrimonii

... supportanda &c.

Salubriter computandis in sortem etc.

Rapus in quo fructus non computantur in sortem alias habes notatos s. e. ti. quoniam gl. et io. dicit quia fructus dotis cedunt viro marito propter honera matrimonii e. de iure dotis prolocutionibus ad hoc autem ut maritus lucretur fructus rei dotalis requiritur quod sustineat honera matrimonii ff de do. l. et pater in prin. item etiam quod post rei dotalis tradicio sit ff solu. ma. de divisione fructus vero percepti ante matrimonium restituuntur mulieri nec cedunt lucro marito ff de iure dotium l. ante § si fructus et facta pecudum dotalium lucratur ff maritus de iure dotis plerumque § si fundo quod est in fundo fodine vel argenti fodine ff so. ma. divortio § si fundum et duobus § sequentibus. item fallit illa regula item secus in lapidicinis ubi lapis non renascitur etiam dotibus non cedendis ff solu. ma. divortio § si fundum et duobus § sequentibus. item fallit hec illa regula cum ... emolumentum eius debet esse pro dote licet enim ad virum spectet emolumentum rei dotalis non tamen periculum vel evictionis vel deteriorationis ff de iure dotium plerumque in prin. et fi. et c. et l. ... destinatione an res date sunt in dotem extimate vel non ut ibi distinguitur et vim est in rebus dotalibus consistat in numero pondere vel mensura nam periculum talium spectat ad virum ff de iure dotium res in dotem &c.

Idem epo Bononien. &c.

Michael laycus per suas nobis querimonias destinavit quod cum et quidam alii Bononienses cives multa extorserunt ab eo et a patre suo cuius heres existit nomine usurarum et attencius provisuri ne ... tua in negocio procedas coacta mo. dictus eos quatenus restituant vel ad hoc restituat si quas aliquis ipse vel pater eius extorsit usuras &c. alimentaverit i. nutrivit

Michael eum quatenus non tenetur s. e. tua nos restituerunt vel ad quid hic exposito expositum est s. e. quia frustra ipse vel pater hic habebat quod filius tenetur ex delicto patris sic s. e. tua nos et agit ex facto patris ut hic patet et per

repetitas usuras dat actionem contra hereditatem ut hic patet cum enim iste agat ex persona patris propriam tenet defendere ff de reg. iur. ex qua persona et ff de petitione hereditatis quoque sicut alias denegatur ei actio ut dicitur in ... per hoc quod iste non agit ex persona patris numquam abest ei si excipiat contra ipsum quod ... vel cum vos receperunt usuras videtur quod sic quia usure repetuntur ab heredibus quos neque etiam contrahunt s. e. tua in modo heres quoque tenetur ex delicto defuncti etiam si nichil pervenit ad ipsum sicut canones de rapto in libro et s. de sepulturis c. ultimo ubi de hoc et xvi q. vi si episcopus xii q. ii episcopus qui filios suo sed agit per in ulteriore sic ex ... contra et hic quia hoc non convenit ex maleficio sed potius ex quasi contractu ratione indebiti soluti insti. de obligatione que ex quasi contractu § ... cui quis per errorem etiam possit sic excipi de facto patris eo agente satis probatur persone ... si non fecisset iste tamen in libro de parte in ... eo agente ex facto suo potest excipi contra ipsum quod pater suus usurarium nec restituerit usuras videtur quod non quia personales licet ita possit agere ex facto patris ... nec excipi potest contra ipsum alias iniquum videtur ar. contra s. e. tua sed illa loquitur ... alia racione videtur quod possit excipi quia ... patri ut s. e. tua et sic culpa aliena facit suam ... alienum ... antequam ... de illo crimine purgatus ut dictum est s. e. quia frustra ... videtur quod non possit excipi ar. ... et commissione ... clausula ista ponitur in libris ... sit ... fuit sed ... videtur quod possit excipi ex quo tenetur retinere usuras quas pater extorsit cum ... in bonis quod potius credo sed numquam repelli potest ab agendo qui nomine alieno recepit usuras videtur quod sic ar. xlvi di. ... non sibi sed hoc non videtur quia nichil in suam utilitatem ... est nec contra ... agere ad usuras repetendas ... contra illum qui habuerit illam utilitatem &c.

Idem con. generali. Sequitur textus.

Quanto amplius christiana religio ab exactione compescitur usurarum tanto gravius super hiis iudeorum perfidia insolescit ita quod brevi tempore christianorum exhauriunt facultates volentes igitur in hac parte prospicere christianis ne a iudeis immaniter aggraventur synodali decreto

Nota capitulum iudei ... usuras extorquent ...
... et per ... et possessionibus
... et oblationes ... non ...
... debet ... de illo crimine purgatus

Rubrica de crimine falsi

Declarant .l. dnu̅s pns de mant

decreto statuimus ut si de cetero quo cunq prætextu iudei a xpianis gra ues et immoderatas usuras extor serint xpianorum eis participium subtra hatur donec de immoderato grauamine studeant satisfacere iudeos quoque ad hoc penam decernimus compellendos ad satisfaciendum ecclesiis pro decimis et oblationibus debitis quas xpiani de domibus et pos sessionibus aliis perciperc consueue runt antequam ad iudeos quo cunque titulo deuenissent ut sic ecclesiæ conseruentur indempnes etc.

Quantitas immoderatas quo modo tas vide permittere a contrario sensu xxv di. qualis ff. de iudicijs cum prior quod non est verum et per ff. insatiabilem et ... sit arg. a contrario de offi. et cle. conuenticulam et generis usure dicitur que excedunt legum mod. statutum c. de usuris eos ab eorum conventus per se. post ... insatiabiles deuenissent et ita respicit ad pro... de decimis ... non sit et c. de pig. lib. et xvi q. i. si quis laycus ff. de pig. act. si conuenerit ... si fundus etc.

Naviganti Greg. ix in d.

... ut emit ad nundinas certa mutuans pecunie quantitatem pro eo quod suscepit in se periculum re cepturus est censendus ille quo que qui dat x solidos ut alio tempore totidem sibi grani vini vel olei me sure reddantur que licet tunc plus valeant utrum plus uel minimus solutionis tempore fuerint valiture verisi militer dubitatur non debet ex hoc usurarius reputari ratione dubii huiusmodi etiam excusatur qui pannos granum vinum oleum uel alias merces uen dit ut amplius quam tunc valeat in certo termino recipiat pro eisdem si tamen ea tempore contractus non fuerat venditurus etc.

Naviganti suscepit in se periculum quia si se recipiebat in se periculum videbatur quasi quedam compensatio quod aliud ultra sortem licite recipere possit quia periculum pecunie mutuate pertinebat ad debitorem cum mutua facta fuisset sed nihilominus usurarius cum excedat iure mutui ut dictum est ... quia si ullum periculum sentiret fuit et ad ultra sortem recepit aliud fuit usura quod ... cum in mutuum nihil tamen sperare debet ... con suluit et xiiii q. iii plerique et nulla com pensatio ad mutuum debet ut usura exiga ... si ... recipiat in se periculum

... sint tempore predictum vel ultra ... fieri non nichil ultra sortem recipe ... dubitat ... tempus solutionis plus valeat usurarius est censendus ... de ciui tate ar. et ... proximo et ita propter dubium excusatur quia tam emptor quam venditor equaliter commodum et in commodum expectationis expectat et est ... de solut. l. post item est ar. quod in dubia in meliorem partem interpretari debemus ... quia pro impuriores debemus esse ad saluendum quia ad eodem impunitatem ... deprobat ex ... videtur quod potius in illo dubio abstinendum esset a talibus contra ctibus propter periculum ar. ... de cle. excom. in illud quas enim fingit aliqui se dubi tare ubi dubitandum non est cum rel... quedam sunt in talibus casibus pe... item ar. quod ... dubii aliquid pre... quod alias non licet ... de reg. iur. l. i ff. ... memo ff. de ... si quis ex aliena ... uendit si ... lege et ratione ... sub si ea lege et ratione ... excusatur in quod si tempore contractus non fuerat alias non excusatur quia si non fuerat venditurus proxime ... et ex certa ... plus recipiat alio ... intelliges ... ciuitate ut ... dixi b. Nug. etc.

Sequitur de crimine falsi etc.

Falsiditus testis ... reus est obnoxius primum deo cuius presentiam contempnit deinde iudici quem mentiendo fallit postremo innocenti quem falso testimonio ledit utique reus est et qui veritatem occultat et qui mendacium dicit quia et ille prodesse non vult et iste nocere desiderat etc.

Falsiditus obnoxius .i. abligatus ... iudex qui cum extra ordinarie punire ... pt causa durante ... de testibus ... pt causa finita ... l. ... et etiam de falsis ff. ad l. cor. de fal. l. i et etiam de falsis ff. ad l. ... et c. i. punit eum lege cor. ... et si ... non ... falsus testis et si ... dicta sunt effectum ... falsum testimonium dicta sunt ... debet falsi instrumenta falsa retractari debet falsi ... usque ad xx annos ... de ... tate ... nec est mandanda cum ueneritibus nec est mandanda executioni ... proximo ... ubi ... et nulla est ... quorundam quia ... non datur exceptio ff. de exceptione ... dicitur

quod est aliqua sed no dat exor exceptio ei effectu ff. de re iudi. Duob. quo ipse erit ei fit defaltue habet interim pro sinas. de sede instru accipimus vbi delet. Ceterum qui meribus offendit explex pena ei debetur. pma quia decd offendit septembr. pma pma quia deud offendit septemb. pma sibi in inquit pro primo vj q. i. qncuq. q. iudicem delusit infamabit xxij q. v. p. quib. conuictus et obedientis castigabit v. q. v. illi qui ul extra ordine ut dictum est in proxima no. Septima y primi lc pt iuxta modum lesionis ib punicet ar in q. ix in chilonis licet ibi no loquatur de tali pena 6 vtrum reus hoc habebit q. in quib. quib. 6 Lucius in pigoric.

Sup eo q sinas aucte / Cepd

aliq lrasq latam naluisse eve nadeam mandare tuam prudentiam comendamq mandantes ut quotiens aliqua scripta sub noie nro destinata redarguenda videris falsitatis nullatenus ad hibeas fidem et q p ipsas mandati fuit no obsequeris sed eum qui putauit innocent faciais diligent &c.

Sup eo falsitatem hic dicebat lau. qd sine tpus pfirmatione ff retractanda est sna de fcto quia ipso iure nulla est qr defectus est in iurisdictione. Sed vbi alr ageret de falso retractar v. scz ad xx an. ut dixi S. c. prox. executio. et ita patet qd executor subpsistere debet si absicat qd sna lata sit p falsas litteras. sf. ff. de iudic. si pitor ar. con. g. de off. del. pastoralis et ibi solui. hoc vbi plene habes qn sc debeat executio ul no et S. de re iudi. decerto no obsequeris et se pcurorem p talem sinas solut est pt rcusari i. sc ex falsis instru. l. i. et ii. Vrbanus iii.

Ad audientiam nram te significan te peruenit qd cu quosdam clericos qui falsauerant sigillum regis francorum carcerali custodie mancipaueris et c. fa. t. t. sicqut eis ut membru afferri nec penam infligi faciais corporalem p quam periculu possint mortis incurrere. Sed eis a suis ordinibus degradatis in signum malefi cij caracterem aliquem imprimi faciais quo inter alios cogno scantur et prouinciam ipsas eos abiurare compellens abire

prouintias &c.

Ad audienciam pictum possunt in mortis gant penam etiam no imponunt xxiij q. vlt. qvß aicuibus et c. sepe S. ne cli. ul mo. sinas. degradatis sic S. de iudic. cu no ab homine S3 con. i. c. ad falsariorum ubi traditur seculari ptati puniendus sed illud est speciale in falsariis ptatis domini pp ut statim tradatur scian ptati laicali. dm pp ut statim tradat. seclan ptati caractem ar. con. S. de rapto. in arcebie statu ut S. ne cli. ul mo. sunt so caracter vbi no ita profunde d3 infligi ut sanguine eliciat sed cutis superficiem defendit i. signum malefici et hoc S3 idm dmis quia fancts gomus ad instar celestis pulcritudinis ficta fedari no debet S. de penis i. uelcallud sed ista pena alis infligi no debet audiuit sed ista pena alis infligi no debet. inser. stiastico quia pictum in minuet i. pcl. imp. grauida et lying ad uestro dicas est pbitas ne cli. ul mo. sinas 6 innoc. iii.

Dura sepe et i. statuimus et sub pe excomunicationis et suspensionis et beneficij districtius inhibemus ne quis ap. se ap. lras n. nisi a nobis ul de manibus illorum recipiat qui de mandato nro ad illud officium sunt deputati. Si vero persona tallis extiterit ut ipsam deceat per tabis extitit ut ipsam deceat per nuncium lras nras recipe mittat ad cautelam cancellariam nram uel ad nos ipsos mittat ydoneum pque lras ap. inx formam prescriptam reci piat. Si quis aut in hac pte mandati nri transgressor extiterit. Si laicus fuit excommunicationi subiaceat. Si clericus officij et beneficij se suspensione dampnet et i. addicientes statuimus ut generales excomunicationis sinas promulgentes quas p singulas pro uincias faciais frequentius innouari. qd si quis falsas lras se habe cognoscat infra xx dies lras illas aut destruat aut resignet sub pena ex comunicationis voluit euadere quam nisi forsitan in mortis articulo sine spa li mandato nro aliquo nolumus relaxari nec etiam si p presumpta fuit consilii absolucio quicquid habet fremitatis &c.

Vra primum spalem cum mandato alior destruat S. de re scrip. no nulli ydoneu ar. q. no valent lre p. procurato rem impetrate alis enim pquacumq. p sana etiam psim impetrare S. de prib. pmpe. of vniuersis qd forte possit intelligi

de prima veritate

[Gloss] cum princeps ex certa scientia ei concesserit litteras ... ff. de bonis possessionibus ... instrumentum et suspectum ... exceptio ... ad audientiam ... ff. de edendo. si quis ... non valet ... abusive ... impetratio ... ut non ... de exceptione ... magna nota ... et sic intelligit quando ... facit ipso iure sit excommunicatus. Sed non credo quod incipit excommunicatus ipso iure quamdiu ... ymo in differenti videtur quod quilibet ... litteras ... et tollerint ... repellere ... esset excommunicatus. Sic intellige quod ... bullatoris ... recipiende quia ... s. c. ... et ille qui recipit est excommunicatus ... frequentibus ... ita ... xx dies in quibus ... offerat ... et ... quibus ... aliis ... destruit ... si quis ... tali qui posset prodesse ... obesse ... xxij q. v. ... videtur evadere ... celata est scientia ... ut hic precipitur ... canonibus ... falsariorum ... si aliquis simplex ... litteris talibus ... quia ... xxxvij ... falsitas ... ita latens ... non potuit ... diligenciam quam potuit ... et ... ipsum ... aliquis non excusatur ... de homicidio ... et c. ... aliis ... et l. ... articulo ... xvij q. iiij ... relaxari ... alius ... facultatem ... aliquid ... alius intelligitur esse concessa ... falsitatis non ... hic ...

Idem

Archiepiscopo et Canonicis Mediolanensibus.

Licet ad regimen ecclesie ... ut autem varietates falsitatis circa litteras nostras deprehendere valeatis, eas vobis presentibus litteris duximus exprimendas. Prima species falsitatis hec est, ut falsa bulla falsis litteris apponatur. Secunda, ut filum de vera bulla extrahatur ex toto, et per aliud filum immissum falsis litteris inseratur. Tertia, ut filum ab ea parte in qua carta plicatur incisum cum vera bulla falsis litteris immittatur sub eadem plicatura cum filo solito et canapis restituatur. Quarta, quum a superiori parte bulle altera pars bulle sub plumbo rescinditur, et per idem filum litteris falsis inserta reducitur, s. plumbum. Quinta, cum litteris bullatis et redditis infra aliquid per rasuram tenorem immutatur. Sexta, cum scriptura litterarum quibus fuerat apposita vera bulla cum aqua vel vino vel aliter abolita seu deleta, eadem carta cum calce et aliis iuxta consuetudinem artificium dealbata denuo rescribitur. Septima, cum carte cui fuerat apposita vera bulla totaliter abolite vel abrase alia subtilissima carta eiusdem quantitatis scripta cum tenacissimo glutino coniungitur. Eos etiam circa falsitates non reputamus immunes qui contra constitutionem nostram facientes litteras non de nostra vel bullatoris manu recipiunt. Illos quoque qui accedentes ad bullam falsis litteris caute procurant ut de vera bulla cum aliis sigillentur. Sed hee due species falsitatis non possunt facile comprehendi, nisi vel in modo dictaminis vel in forma scripture vel qualitate carte falsitas cognoscatur. In ceteris autem diligens indagator perspicaciter poterit intueri vel in additione filorum vel collatione bulle vel motione vel obtusione perstrictionum, si bulla non sit equalis sed alicubi magis tumida et alibi magis depressa etc.

[Gloss] Licet varietates falsitatis que hic exprimuntur sint et alii casus falsitatis ... distinguitur prout ibi dicitur et privatim falso non puniuntur nisi quod non habet ... litterarum et ... ff. de falsis. si quis ... et carta falsa scripto dicitur ut cum scriptum est in ea omnes canonicos ... presentes qui non fuerunt ... et talis ... falsarius punitur ut ... que ... apostolica ... et ab officio ... talis ... de testibus ... carta falsa si apparet rasa vel immutata in loco suspecto ... de fide instrumentorum ... de regulis ... cum ... litteras ... inde fallax ... debet in beneficio suo ... de rescriptis ... 1. q. ... falsum ... ad audientiam ... suspectum ...

plumbum

Licet ... non sit ita ... vicium latinitatis ... ad audientiam

[illegible]

-quod tu tales litteras a nobis credideris emanasse, cum scire debeas apostolice sedis consuetudinem in suis litteris hanc tenere, ut patriarchas, archiepiscopos et episcopos fratres, et ceteros, sive reges, principes vel alios cuiuscumque ordinis filios nostros appellemus, et cum uni tantum persone nostre littere diriguntur, nunquam ei loquimur in plurali, ut vos, vester, et similia, et in his similia in ipsis litteris apponamus. § Tu autem tibi litteras presentatas in salutatione dilectum in Christo filium notabatis, cum in litteris quas aliquando tibi transmisimus te videre potueris a nobis fratrem venerabilem appellatum; precipue quia si tu litteras aspiceres studiosius, intueri tam in bulla, filo et carta quam stilo, ita quod veras pro falsis vel falsas pro veris in aliquo non admittas. etc.

[illegible]

Idem Armachano episcopo.

Quam gravi pene subiaceat et quia nos litteras que tibi sub nostro nomine presentate fuerint diligentius intuentes in eis tam in continentia quam in dictamine deprehendimus falsitatem ac in hoc scrinium ad invicem

[illegible]

Ad falsariorum confusionem et decidendam malitiam et deceptionem duximus statuendum ut qui litteris nostris uti voluerint eas primo diligenter examinent quam si falsis litteris se usos dixerint ignorantia eorum sera pena evitari nequibit penas inferius adnotatas. § Nos enim omnes falsarios litterarum nostrarum qui per se vel alios vitium falsitatis exercent cum defensoribus et fautoribus suis anathematis vinculo decrevimus innodatos. § Statuendo insuper ut clerici qui falsarii fuerint deprehensi omnibus officiis et beneficiis ecclesiasticis perpetuo sint privati, ita quod qui per se falsitatis vitium exercuerint postquam per ecclesiasticum iudicium fuerint degradati, seculari potestati tradantur secundum constitutiones

[illegible]

Rubrica de sortilegiis

legittimas puniendi pena et laici qui fuerint de falsitate conuicti legittime puniantur. Clerici uero sub nomine meo litteris falsis utuntur. Si clerici fuerint officiis et beneficiis ecclesiasticis spolientur. Si laici tamdiu maneant excommunicati donec satisfaciant competenter. Ita tamen ut istis et illis malicia grauius quam negligentia puniatur. quod certa de hijs qui falsas litteras impetrant statuimus obseruandum etc.

Ad falsariorum examinet quod sunt fuerint necesse uidentur. pro dolo cum falsum non committi [illegible] et assessores ignorancie dici possunt [illegible] excludere [illegible] ignorancia crassa et supina predicit [illegible] quod cogitasse aplice [illegible] et non probauerint quamquam ignorantiam allegat eam probare tenet [illegible] innotuit maxime cum [illegible] potuit et debuit [illegible] non est [illegible] putandum ut dixit [illegible] ignorantia cum excusat quia non uidetur teneri nisi postquam [illegible] quo cum in quinsunt [illegible] est ei imputandum [illegible] regula [illegible] dominat [illegible] excusat ignorancia [illegible] falsarios de quibus [illegible] et ut ibi [illegible] principales [illegible] factores sunt ipso iure [illegible] et similiter ibi cum ut dicit lex [illegible] pena est [illegible] pena [illegible] qualiter tradi debeant [illegible] nobilium [illegible] aliquis statim post degradacionem curie seculari et hoc est [illegible] ad absoluendam [illegible] pena cum falsi [illegible] est deportatio et omnium bonorum publicatio [illegible] ultimum supplicium [illegible] distinguat lex ff ad le. cor. de falsis [illegible] et ibi ultio supplicio [illegible] falsi et hoc non est de hijs qui falsant [illegible] principes de quibus hic intelligit qui uero falsant litteras aliorum alii puniunt [illegible] ad audiam et hec pena imponit illis qui ipse ut per alios uicium falsitatis

[illegible] et ut patet plurimum que [illegible] de hijs qui litteris falsis ab aliis impetratis utuntur qui uero sub nomine uero [illegible] litteris falsis utuntur [illegible] impetratis sub nomine uero [illegible] ut patet per [illegible] et ad le. cor. de fal. maiore [illegible] quibus hic dicat qui utuntur litteris per alios impetratis in illis [illegible] qui [illegible] de quibus [illegible] ut dicit [illegible] negligencia [illegible] plus dolo [illegible] est [illegible] supina [illegible] non [illegible] litteras falsas que [illegible]

Idem [illegible]

Accedunt etiam [illegible] Attere aplice in quibus [illegible] fiat deprehensa de simplici in [illegible] forma [illegible] non debeat quod pro talibus litteris que possunt facile obtineri [illegible] quibus commisit falsitatem [illegible] litteris usus est postquam [illegible] falsas esse cognouit [illegible] officium beneficiumque restituens [illegible] ob hoc [illegible] non molestes [illegible]

Accedens [illegible] non debeat [illegible] falsas fore de simplicitate [illegible] et que de facili possunt haberi [illegible] non presumunt quod [illegible] agat de dolo ff [illegible] qui suggessit falsum in litteras fuerit de simplici iusticia non statim [illegible] nisi probabit quod [illegible] falsum suggessit [illegible] suggessit dolum allegat sed dolum [illegible] de dolo [illegible] probare ignorantiam [illegible] sed qualiter eam probabit [illegible] in lectura [illegible] affirmat [illegible] habebit [illegible] ignorare [illegible] sed illam [illegible] litteras que de facili habentur [illegible]

V

et per unam presumptio eliditur aliam contra
quod factum est de integra restitutione dominus et divus
et de presumptione literas ac cum [illegible] de ele[ctione]
ad me cum [illegible] Jo. versus ut [illegible] de except[ionibus]
[illegible] cum c. proximo ubi non [illegible]
cusatur qui usus est falsis literis quas
valet. Sed illud intelligendum est de litte
ris que non sunt de simplici iustitia
nec possunt haberi de facili ut in illa [illegible]
pro eos condempnat et excusatur
e contra presumptione quia in literis
de simplici iustitia non est [illegible]
ad cum impetrante [illegible]
[illegible] statim [illegible] qua cito
sit eas falsas etc. Idem etc.

Ex conscientia et [illegible] literas ipsas que
redargute fuerint falsitatis di-
ligentius intuentes nullum
in eis falsitatis signum vel suspicio
nis invenimus nisi paucitatem
literarum rasuras que nequaquam
sapientis animum indubitatione
vertere debuerunt pro si vobis
constiterit predictum [illegible] se obliga
sse sub periculo cause quod literas illas
falsas esse probaret cum quilibet
ad renuntiandum iuri pro se liberam
habeant facultatem ipsi [illegible] dicta causa
silentium imponatis

Ex conscientia [illegible] non in narratione
[illegible] quia extat nulla suspicio [illegible]
[illegible] de fide instrumentorum ex literis ut pretalem
rasuram facta sunt ambiguitas [illegible]
[illegible] de fide instrumentorum inter dilectos
[illegible] rasura [illegible]
[illegible] venerabilis
[illegible] cum olim [illegible] licet
[illegible] de [illegible] Sapientibus non
[illegible] suspicio non debet sapientis
animum in [illegible] et
[illegible] sub periculo
cause quod fieri potest de electione cum
dilecti [illegible] et sub pena
[illegible] aliquis se obliga
re [illegible] quod [illegible] bellen
garius renuntiandum [illegible] ad apostolicam
[illegible] de foro compe[tenti] diligenti
et c. de pactis [illegible] in constitutione [illegible]
de foro compe[tenti] diligenti imponat
[illegible] est illa [illegible]
assignata [illegible] non [illegible] probet
se habere [illegible] nulla [illegible]

Ex primo libro theod[osii] De sortilegiis R[ubrica]

In tabulis vel codicibus aut
aliis sorte facta non sunt requirenda

nec divinationes aliquas in aliqui
bus rebus quibus [illegible] presumat
qui aut contra hoc fecerit [illegible] dicitur [illegible]
in tabulis sorte pro electio [illegible] non de
sortilegiis [illegible] olim est facienda [illegible] e. c. ult.
[illegible] xxvi q. ii [illegible] et c. [illegible] qui licet
sortes in [illegible] non est mala ad [illegible]
[illegible] assiduitate [illegible] ydolatriam
[illegible] xxvi q. i [illegible]
e. [illegible] qui [illegible] permissum ibi
[illegible] permittitur sortes quia ad decima
[illegible] et [illegible] divinatio
nes futuras sortes prohibentur ut [illegible]
patet xxvi q. ii illud et q. v. c. sortes et c.
[illegible] aliquid [illegible]
[illegible] c. ult. [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] xxvi q. v. non
oportet et duabus [illegible] sequentibus et ar.
[illegible] c. proximo [illegible] c. ult. ubi [illegible]
[illegible] Alex. in [illegible]

Ex tenore tuarum literarum accepimus
quod v. presbiter cum quodam [illegible]
ad [illegible] accessit non ea inten
tione ut invocaret demones sed
ut inspectione astralabii furtum
[illegible] posset [illegible]
licet hoc ex bono zelo et simplicita
te se fecisse proponat id tamen [illegible]
sunt et non modicam inde macu
lam peccati contraxit et [illegible]
talem ei pro expiatione illius de
licti penam imponas [illegible]
et amplius Si tibi [illegible] sunt eum
ab altaris ministerio percipias absti
nere et extunc [illegible]
officium sacerdotis etc.

Ex tuarum bono zelo et simplici quia
bono zelo [illegible] fecit aliquid [illegible]
[illegible] de apostatis c. ii et quia [illegible]
[illegible] simplici
[illegible]
[illegible] ubi [illegible] et [illegible]
[illegible] arbitrio est xxvi q. vii
[illegible] plenitudinis [illegible] minorem
[illegible] posset [illegible]
[illegible] ad arbitrium [illegible] liberum
hic intelligo dictum [illegible] dispensatione
[illegible] debuit [illegible]
[illegible] illud [illegible] xxvi q. v.
non [illegible] quia bo
no zelo et [illegible] simplicitate deliquit [illegible]
mandat [illegible] restitui et [illegible]
[illegible] dispensare
[illegible] non [illegible] dispen
set [illegible]
[illegible] ubi [illegible] etc.

Bono in capitulo lucan. [xxiij]

Ecclesia vestra episcopo destituta vos canonici convenientes in unum ut consuetum est tractaretis electione pontificis unum elegistis ex vobis per sortem quem tres clerici vestri elegit per quos petitionem lucani provideret ecclesie de pastore quorum duo tamen nigrum per sortem elegerunt qui exprimere licebat eius formam traditam a vobis dictis potestatem procuratoribus igitur huius super hiis in vestra presentia constitutis nos tali examinato processu licet nota non careat quod primo multa reprehensione fuit dignum quod sortes in talibus intervenirent et cetera electione celebrata de ipso ad gratiam confirmationis admitti cum sortis usui in electionibus perpetua prohibitione dampnates

Ecclesia vestra potestatem per habens et de elect. cum in iure debeant tamen quedam quod eidem esset per aliqua forma non fuisset expressa quod possent unum de se eligere vel dicitur. Cum in iure quod non credo quia ubi simpliciter datur potestas eligendi eisdem nulla forma adiecta ita habent potestatem eligendi omnibus quod unus vel duo sine tercio eligere non possunt unde si duo eligerint se tamen non valent quod faciunt quia hanc potestatem non habent sed ille eligat se cum aliis non ut quia nec seipsum eligere potest et de iusti. cum ad unitatem quia aliis debet esse electus et alii eligentes ut ibi dicitur. Sicut enim baptisatus et baptisante et de bapti. debitum et cetera deinde paptiz. xxiiij q. i. dicimus et ff de ti. et ceda ab hiis l. pen. et ff de testa. cum ex prima et ff ad tre. ille aquo et tempestiuum quia duplici officio fungi non potest ut ibi dicit sicut et tres indicetis vel alibi tres dati sint simpliciter sine illa clausula quod si omnes et cetera duo sine tercio procedere non possunt quia potestas iudicandi ita data est omnibus quod duo sine tercio vel alter sine altero procedere non potest et de offi. del. vno dele. et c. cum nostri deus etiam dixi et cetera cum in iure sed cum datur aliquibus potestas eligendi de se vel aliis ut per talem aliquem de se eligere tunc eligendi potestas remanet penes illos tamen et eis solis data intelligitur sicut quod amuttis causa cum illa clausula quod si non omnes et cetera si simpliciter detur aliquibus eligendi potestas tunc non possunt aliquem eligere de se sicut est in iudicibus ut dictum est et persona electa in nullo casu debet computari inter eligentes ut probatur et de electione commissa et ideo dicit quod eis licebat secundum conditionem et cetera et hic arguitur non ut capitulum potest eligere unum de se capitulum non eligit de iure tamen secundum ordinario sed isti non eligunt de iure communi sed isti quibus simpliciter data est eligendi potestas fungentur iure capituli ergo possunt eligere unum de se capitulum cum eligit de iure communi secundum ordinario sed isti non eligunt de iure communi sed potestate sibi concessa per capitulum examinato et iucito ad quem eum pertinet confirmatio et cetera examinato processu et persone et de electione nichil obstat et c. cum nobis et c. venerabilem et de detruslate cul. et de cl. tic. cum ipso in immeto ad gratiam et ideo dicit quia de iure debuit cassari sed ipsum de gratia confirmavit in electionibus sicut quod dicit in electionibus et in aliis usum sortis non videtur quod in aliis usum sortis non reprobet ar. xxv. di. qualis et ff de iudic. cum per se ff de testibus exceo et xxv q. ii. decime pitca in multis casibus usum sortis admitting ff de iudic. sed cum ambo ff fam. her. et que sunt et contra dicit per duabus cta pu. sed quare prohibet usus talis in electionibus nonne mathias sorte electus fuit xxi di. cleros in principio sortis non est aliud mali xxvi q. ii. sors dicas quod licet mathias vel ionas sorte fuissent electi non tamen eorum exemplo eligendus est ab sortem ut xxv q. ii. non statim nec exemplo quia illud factum fuit divina inspiratione ut xxvi q. v. dicit quod aut dicit sors non est aliud mali vim est causa deciata in se sed causa prohibet ut dixi et c. c. i. et pteca hic non fuit servata forma capitulorum et cetera de elect. quod propter et c. dicit et alius de elect. et licet divinationis sortis non et licet divinationis sortis sunt admittit eciam iudicia ut dicitur predicte l. in quo casu potest intelligi c. aliud sortis sed in electionibus licet ubi sed discordia non liceat primum predicta de collusione et cetera

Gregorius nonus episcopus Gnechen. et cetera

De collusione detegenda R[ubrica]

Scripta f. v. relegentes a quo primus quod hii quem grandiraim aliqua dixerant episcopum nostro ceteris

Nota mag[istr]e [illegible] qualitas [illegible] et [illegible] adulteri [illegible] fort [illegible] male [illegible] quedam p[ri]vata crimina [illegible] publica [illegible] adulterii homicidii et [illegible]

[illegible] modus [illegible] crimina [illegible] ut [illegible] Sed quia [illegible]

V

Notandum quedam sunt crimina publica [illegible] vel est quod [illegible] et [illegible] aliquid [illegible] de ordinariis aliquid [illegible] est statuta ut [illegible] extraordinaria [illegible]

i[n] amicitiam convenissent et i[n]
qu[o]m[od]o no[n] ta[n]ti facinoribus quali-
tas nos vehementer impellit ut
ea que audivimus dissimula-
re nullatenus debeamus p[ro]sti-
tui accusatores et accusatum p[ro]mitt[unt]
se fecisse gratiam inducentis
quot necesse est subtilius p[er]scru-
tari ne forte nos extraneitate sed
conspiratio eorum per concordia comparata

Scripta quod cum qui a[d] q[uo]d plures accu-
satores possunt admitti eorum unum p[ro]p-
ter eadem culpe de accusat licet [illegible] q. i.
eadem culpe de accusat licet [illegible] et plures procuratores ad
in p[er]sonis [illegible] de testibus [illegible]
admissi fuerint plures accusatores
et [illegible] quod si non debet primo
iudex debet eligere magis ydoneum ff
de accusat si plures qualitas de ami-
citia letat et [illegible] quo i[n] amicitia
convenerunt et id p[er]cipit ingenio de
collusione ut [illegible] Johannes quedam
sapiens fantasma deus non est remu-
nerator nominum sed adverbiorum [illegible] est
dicere non remunerat deus bonum quod fit
quod [illegible] non remunerauit iudeos
qui [illegible] crucifixerunt licet mors [Christi]
bona fuit quia [illegible] depo[illegible]
[illegible] nos redemit et ideo non remunera-
[illegible] deus [illegible] eos qui non [illegible] fecerunt [illegible]
[illegible] et non [illegible] que [illegible] sed [illegible]
[illegible] ut [illegible] que fuit sed qo
[illegible] dissimulare
[illegible] consentit
[illegible] de [illegible]
[illegible] de [illegible] fecisse
gratiam a[d] [illegible] non licet recedere aliter [illegible]
[illegible] sunt [illegible] causarum [illegible]
criminalis et spiritualis duplicis [illegible] quas
aliter recedere [illegible] gratiam et p[re]varicationem
[illegible] civili [illegible] aliquis recedere
aliter [illegible] et p[re]varicationem sine aliqua
pena vel nota [illegible] infamiam
qua non licet [illegible] sine iudicis auctoritate
[illegible] notatur infamia ff de [illegible] qui no-
tantur infamia [illegible] partibus [illegible] causa vero cri-
minali [illegible] licitum est desistere
ff ad [illegible] mulier [illegible] post in
[illegible] litem non licet sine iudicis
auctoritate et sine consensu rei si fuit [illegible]
[illegible] de abolit. l. iii. vel [illegible]
manet infamatus a[d] v. q. [illegible] quidem
et si destiterit incidit in [illegible]

publicum tamen intendit [illegible] ad [illegible] l. i. et
fideiussor p[ro]mittunt in quantitate promissa et
accusator nota[tur] infamia extra ordinem
promotum [illegible] ut [illegible] l. ii. et
ff de [illegible] et ex [illegible] l. iii. et ff de [illegible]
in [illegible] privatum extra ordinem
promotum [illegible] quibus [illegible] promotum
iudicium [illegible] canones [illegible] quasi [illegible]
licentia [illegible] p[re]varicatorem seu gratiam aliter
recedere [illegible] et [illegible] et
vel [illegible] gratiam vel aliqua
collusio [illegible] de [illegible]
[illegible] iudex [illegible]
[illegible] posset dispensare p[re]varicatio [illegible] autem
[illegible] gratiam a[d] v. q. ii. Sed
[illegible] recedendum
[illegible] desistere aliter
[illegible] licet desistere [illegible]
[illegible] p[re]varicatione [illegible] et [illegible]
[illegible] gratiam [illegible]
[illegible] seu compositam
[illegible] accusationibus [illegible]
licet desistere [illegible]
[illegible] gratiam faciant [illegible]
[illegible] sine [illegible] abolit indulgentia [illegible]
et a[d] [illegible] abolit indulgentia et
[illegible] causa [illegible] desistere
[illegible] debet indulgentia abolitionem [illegible]
[illegible] que penituerit et [illegible]
[illegible] de abolit. l. i. [illegible] puta
[illegible] ad [illegible] separatione [illegible] qui vult
[illegible] ad [illegible] quia non
[illegible] septuagies [illegible]
[illegible] non extraneitate [illegible]
[illegible] accusatores possunt tolle-
[illegible] dicit [illegible]
[illegible] Idem [illegible]

Crimina semel
audita [illegible] indiscussa vel ullo
p[ro]bat [illegible] accusatus cum
accusatore [illegible] reddidisset [illegible]

Crimina [illegible] sub fuit ultra
forte et loquitur de [illegible] p[ro]bat quia
videtur [illegible] claruerint p[er] [illegible] sunt
[illegible] et [illegible] q. [illegible] Aller in [illegible]
nomitem

Audivimus [illegible]
adeo clericorum maliciam excre-
visse ut [illegible] collusione facta
super beneficiis que possident [illegible]
sciunt ab aliis molestari et po-
stea ut [illegible] et idem clerici
beneficia quiete possideant quasi
nomine [illegible] solvunt aliis
de ipsis beneficiis annua pensiones
ut post mortem eorum in beneficiis
illis super quibus est collusio facta

[illegible] [illegible] diligenter
legentis in isto canone [illegible]
[illegible] deus non est remunerator
[illegible] adverbiorum [illegible]

[illegible]

Transitio [illegible] magna [illegible]

[illegible]

ius sibi valeant vendicare unde tibi ... quatenus si quas clericus tue iurisdictionis per collusionem huiusmodi fraudem legittime tibi constiterit commisisse eos beneficiis super quibus collusio fuit non differas penitus spoliare quia satis esset indignum si fraus et dolus que in preiudicium tui iuris et aliorum intuitu committere (?) ... non redundarent in commodum et iacturam etc.

Audiuimus collusionem. collusio est inter actorem et reum latens et fraudulenta conventio colludendum ... non debet remanere impunita ... ut si ipse penituerit ... pre ponem per ipso testium non pt sine auctoritate epi. unde vitium eius qui fecerit non concedit etiam per collusionem facta non fuit ... de actor ... et est sit ... de par cum clericus spoliare per talem collusionem preiudicium fit huic episcopo quia sit preiudicia super ordinatione ecclesie sue ut hic dicit. unde non tenet eo absente facta etiam si sua lata fuisset ff de ... de colusion ... non iusto et l ... unde merito spoliandi sunt illis clericis propter dolum et fraudem talis perpetratum dolus talibus impunitus remanere non debet ne malicia sua sit illis lucrosa ff de dolo l. i. ... et l. ne ex dolo nec est equum eos suum dolum relevare ff ... vim et tempus et ff de reg. iur. l. non fraudantur ... xvi q. i. lege et ex eo qui deliquerint non debent esse meliores conditionis ff de ... nat ... et uxorem l. ... q. i. et ff de ... itaque ... et ff quod vi aut clam ... etc. ... vero debet

Greg. x. Bazan archiepiscopo et fratri Iosepho monacho Floren.

Ex tam clamor qui ascendit contra ... archiepiscopum invaluit quod dissimulare ... plurimis sine scandalo non valemus nec sine periculo tollerare etsi liceat aut apostolice frequentibus clamoribus excitata inquisitione quorumdam et ... priorem dixit committendam propter tergiversationes cum prius ut dicitur de eodem cum inquisitoribus et examinatoribus colludente ut non corruptis testibus et inquisitoribus supradictis non solum predicti excessus remanserunt

Et ...

hactenus incorrecti etc. verum etiam peiora prioribus committere non expavit et ... dis. v. ... Si de huiusmodi collusione ac corruptione constiterit etc. integro super premissis et aliis aliaque super nominis dumtaxat inquiratis que viderit inquirenda etc.

Non dissimulare ... c. i. scandalo tue vero debet prelatus inquirere de excessibus subditorum cum presumitur quod scandalum generat ... de accus. qualiter et ... sine periculo ... quod agatur a prelatis facile trahitur a subditis in exemplum ... de voto magne et ... in principio ... ad lapidandum ... laborabat tergiversationes tergiversari est in universum ab accusatione desistere ... et in ... notandum ... pt exponi tergiversationes ... subtilitates quibus induxit inquisitores ut desisterent ab inquisitione colludente de collusio puniri debet pena legibus constituta ... in principium ... inquireret contra de ... ut hic dicit et ... eodem c. i. ... cum calumpniatori pro qualitate ... extra ordinem puniatur ff ad ... et in privatis ut si privato ... officio iudicis culpa eius coherceatur ff ... et ff ... l. si non publicum ... efficiatur ff ... et ... adimpleri ... adplenitudinem istorum videtur ... licet non dicatur prevaricator seu calumpniator ... quia non licet talia corrumpere iudices aut etiam testes ... si dei constituit tam illequa (?) examinatores sine inquisitores et testes puniri posset officio iudicis ex ordinaria penalitate non dicit quod puniatur ... inquiratur de ... et aliis ut iuste puniat super nominis. bene dicit super nominis quia de delicto unius ... super eius queri non debet ff ... licet iuste et ... dantis de ... quia cum semel dimissa iterum in ... venire non patitur ... dimina ... et ... ab alio delatus.

Greg. nonus. De delicto puerorum sequitur etc.

Rubrica de clerico venatore

ff de edilicio edicto

Pueris grandiusculis peccatum noluit pater ebnere quidam in se abbas xiiii qui cum pubescere incipiunt. Quod mirito crederemus si nulla essent peccata nisi que membris genitalibus committuntur. Furtis vero audeat affirmare furta mendacia et periuria non esse peccata. At quibus plena est puerilis etas quamvis in eis non ita ut in maioribus puniendo videantur etc.

Pueris grandiusculis i. doli capacibus vii vel viii annorum tales enim mentiri et verum dicere et confiteri et negare possunt ut dicit Augustinus in epistola ad renatum. Hic ut habet in glossa magna super e. de Christo in pueris pubescere quae competit statim et in xiiii annos solet evenire non puniunt de quo quam in se malicia supleat etatem ... de penitentia ... peccata non esse ... in quantum pupilli valeat ff de lib. ca. ... doli capax ff de furtis ... et ibi non sunt doli capaces ... Allega in sermone etc.

Referente nobis ... intelleximus quod cum filius eius ... cum aliis pueris sagittaret quidam nepos eiusdem ... sagitta percussit ... quod idem filius eius cum inter alios luderet fortuito casu dicitur percussisse propter quod albas ... ex consuetudine ... instanter requirebat etc. Unde cum impuberes reliqui solet in ultimo qui in aliis pro ... etatis ... debent se penitus corrigendum ... Si constitutum filium predicti ... infra xiiii etatis sue annum eiusdem excessum commisisse memoratum abbatem moneas et compellas ut ab eodem ... nulla consuetudine non exigat nec ab ipso pro temporali pena requirat etc.

Referente requirebat ... ad sedem apostolicam appellavit ... illud intellige de eo qui non est doli capax ... unde ... de penis ... et de penis immunitas ... liber ... sed in hoc ... filiorum ... pro temporali pena non exigat ... etatis ... ab episcopo habente regalia apud ... pro irregularibus ... et non ad principem ... consuetudo autem ... de appellatione romana ... debet ... consuetudine ... pro homicidio pena ... de penis ...

De clerico venatore. Sequitur etc.

Episcopum presbiterum aut diaconum canes aut accipitres aut huiusmodi

Rubrica de clerico excommunicato

quolibet quoque predictorum tres si
poterit alioquin duabus reficiat pa
uperes sive unum et si nec ad hoc
suppetant facultates eius in penam
aliam commutetur cui eam si renuit
recipere aut pagare penam supradictam
interdicatur ingressus ecclesie et obitu
ecclesiastica sepultura preter prelatos pro ta po
testate concione si necesse fuerit epi
dyocesani ad hanc cohercionem ut blasphe
mus si dives fuerit xl solidos alioquin xxx
sive xx et si ad id non sufficiat v solidos
ecclesiali mittat inmunitatem habituris quoque
niter alia quam civitatum statuta
ponat

Statuimus blasphemia qui blasphemia
dicit in deum sive in spiritum sanctum neque
in hoc seculo neque in futuro remittitur et xxv d. qui
supplicium penitentia et lege quia est et
ne qua temporalem ledere maiestatem de le
gibus ... quia eorum temporalem maiestatem
delinquunt puniuntur ... et vi q. i ...
... quibus ad militibus ... solams
... sunt et quia maiora
delicta maioribus penis sunt puniendi
et in delicto equali proximus esse penas
iustum est in aut ut ... fili coll. ix ...
si et ... qui in ... puniuntur
quia communio intelligitur xxiiii q. i non
afferamus ... secundum leges ... supplicio
puniuntur in aut ut non luxuriam eorum nunc coll.
vi ... canones olim laycus excommuni
catur clericus deponitur xxii q. i si quis
per capillum ... ingressus quia
qui peccat ... peccat in eius ecclesiam et ideo
... ingressu ... xii q. ii de
iure et xvii q. iiii ... pena
remitti qui ... peccat ... de saloni
tane et xxiii q. iiii si ... qui facultates
... c. ii ... in aliam commutetur ...
de commutatione pene lxxxii de presbiteri
et xxxii q. iiii ... dixi ... de
voto c. i preter prelatos ... quia una
... palliam ... x ... qui ... et
xx vi ... xv ... ut licuit et
... de offi ... qui ... eorum eam
... prelatos et ita habes hic quod si ... sen
latis negligit facere ... capelli

de gradato ... fuerit pollutus ...

peccatum xxiii q. v ad ministrationes
spiritualis monete ... esset ... ius
... adiectum ut de moneta que ipse
habet solvatur secundum consuetudinem loci
ff de ... ... capita
lis / Ex ratione capitulorum

De clerico excommunicato vel deposito

Si quis episcopus vel presbiter aut dya
conus depositus iuste pro certis
criminibus ausus fuerit attrectare
ministerium sibi dudum commissum
ab ecclesia abscindatur. Si quis autem dya
conus ... est de omnibus aliis ... ...
et ... q. iii episcopus ... iuste ...
iuste ... fuit restitutus xi q. iii
episcopus ... sententia non ... eorum
ordine ... que ... nulla est ...
ii q. vi ... diffinita et ut hic ...
... ab ecclesia ... eorum ii q. v.
... de ... ubi dispensatum fuit et ...
... de salonitana ab episcopo suo ...
sibi aliis episcopis ... degradatio ... De

Si quis presbiter ... Antioceno ...
ter aut alius clericus degrada
tus aut ab officio pro certis
criminibus suspensus et ipse per
contemptum et superbia ad sibi demi
sterio interdicto agere presumpsit
et postea ab episcopo suo correpta
in incepta presumptione perduravit
hic ... modis excommunicatur et ...
... excommunicavit sibi se sciat ex
communicatum esse sibi ... laicis
vel de feminis ... ab ...
... est quod si quis ista omnia con
tempserit et episcopi emendare ...
potuit regis iudicio ad ...
... exilio dampnetur

Si quis presbiter degradatus ab episcopo suo
... sibi alius episcopus in degra
datione presbiteri celebrare ... con
stat ... que ordine ...
xx q. iii ... et i q. v ... et
... xxxii q. vii ...
eorum i de ... xi q. iii ... lxxxi di
... xxiii q. ... l. ... c. ...

de deposito

V[illegible]

[gloss illegible]

... Lx in London episcopo

Clerici autem sive qui a suis aut etiam de mandato eorum pontificum ab aliis episcopis interdicti vel excommunicati ante absolutionem divina officia celebraverint, nisi monitione pro correctione dilationem non habuerint, perpetue depositionis sententiam, paupertate tenuitatis incurrant. etc.

Clerici vero hoc vident quod si ceciderint se vo[...] non deponentur [...]

[gloss illegible]

... latores presencium intimaverunt quod tam ipsi quam multi alii postquam interdicti vel excommunicati fuerint, divina presumpserunt officia celebrare et in fratres [...] solidum vel pauciores in eius deliquisse constiterit, omnes in perpetuum ab officio sacerdotali deponatis, si non multitudine magna in hoc presumpserit, cognoscentes eos quos magis culpabiles delicti esse constiterit perpetua depositione condempnatis, et alios qui non tam deliquerint ab officio ad tempus suspendatis, eis omnibus penitentiam secundum discretionem tibi a Deo data iniungatis. etc.

... latores deponatis [...]

[gloss illegible]

Rubrica de clerico excommunicato

ministrauit et eo magis et eo magis sunt puniendi lxxxvi di. tanta et xxiiii q. iii. qui in aliorum inquis maior est culpa de merito. indicta, sicut clericus excommunicatus et credens ubi dicit pluribus in vicibus ab officio et beneficio quia ubi unum ponit alterum utrique. Tamen prima lxxxi di. nisi quod episcopus dicit suspendo te a beneficio nunquam potest celebrare. ita quod si suspendit tantum a beneficio potest potius ne beneficium acquirere. ita quod non intelligitur cum beneficio suspendisse nisi quia ad se nisi specialiter se ratione sua ut removeat ab officio illius cum beneficium seqla est et eo removet ab illo ar. supra c. eod. etc. precedenti nisi specialiter ei conservaret xxviii di. plerumque et l. d. studeat et c. accedens quod si episcopus ita dicat suspendo te officio vel beneficio nunquam debeo abstinere ab utroque. ita credo saltem propter dubium ar. supra c. pro et c. dever. et de q. de q. in calice et ff. de testa. de verbis du. si ib. qui generata et addita ar. quod venit suspensus est propter dubium ff. de testa. tamen duo sunt supra ff. de iuram. te. in exemplis quibus sum de sacramento supra ita prima arbitraria est xxvi q. vii. ipsa penitentibus et sic hec dispensatio auctoritate summi pontificis quod preter non supponit ut dictum est in proximo c. b.

Innocentius tertius episcopo erbipolensi

Illud dominus in beato petro et in verbis libri sui nobis quondam indefesum episcopus litteras non solum non obtenta sed nec etiam postulata, ildesem contra dicta herbipolensem ecclesiam occupauit et in. Cum magdeburgensi episcopo dedimus in mandatis ut cum factum ipsum non possit in partibus non esse notorium, nisi dictus episcopus infra xx dies ab herbipolensi ecclesie administratione cessaret eum publice excommunicatum nunciaret, quod idem magdeburgensis studuit adimplere et in. Ipse vero episcopus in mora post modum penitentia constituta et si suum non recognosceret et confiteretur excessum et non iudicium sed in mora postularet quod eum in talia in sua excusatione proposuit quod cum magdeburgensis non esset ordinarius iudex eius non credidit quod monitione non premissa auctoritate delegata posset procedere contra ipsum aut sententiam in eum aliquam promulgare. Unde ut tamen ante factum monitorias, nec post

litteras ab eo aliquas accepisset predicare non credidit si diuina officia quantumcumque solempniter celebrauit presertim cum ei in presentia de sua contra eum prolata constaret et in. Licet autem ipse non videatur omnino culpabilis extitisse, quod cum in dubiis via certior eligenda et si delata in eum sententia dubitaret debuerat tamen potius abstinere quam sacramenta contrectare. Illud autem quod ipse venire diuina sibi fecit postquam se anobis excommunicatum nouerat celebrari et communioni fidelium se ingessit, potius contra eum facere credimus quam pro eo, cum subsiditur pro non debuerit deliquisse et excommunicatos non vitare, multo magis qui non intrari pro lapsu constat non vitare. Si quidem cum in eo sit excommunicatus pro delicto non potest sed cum excommunicatis participat pro suo delicto potius non vitari et in. Cum eo in mora facientes penitentia quam canonice in his qui post excommunicationem diuina presumpserunt officia celebrare vel se celebrationi ingesserunt diuinorum ei non duximus infligendam etc.

Illud et in de isto episcopo habes s. de temporibus ordinandorum c. licet et s. de maioritate et o. illud non est notorium quod erat illa factum quod eo liberabat se oculis omnium unum non potuit non esse notorium per transiunt ad eccliam. illam sed utrum licite vel illicite hoc non erat notorium saltem quo ad alios quia potuit esse quod habuit licentiam consuetudine adiuvatam prelatis plurabus ar. lxxvi di. de dilationibus vii in inchoantem presertim debebit interpretari. Dereg. in vi c. n. quia ipsa potuit dicere oblivisci quia ipsum quoque fallet oblivio xxiii di. preterea et omnia habere in corona potius est dignitatis quam infirmitatis et decenti inire cum l. n. et s. ad sed contrarium est vim, quia eo quo ipsa habet diffiteri ei contra prelatio quod decipiatur litteras tunc ipsi et de con. morem et xc in d. illud xx dies p. s. de falsarius dumias infirmitas sicut s. de temporibus ut. cor. infirmus si in mora sit et s. de templar. int. cor. vpns. si in mora diuina officia inchoare deliquit quia nec excommunicatus nec suspensus publice vel priuatim celebrare et nec alia sacramenta dare

xevm di pbrm sz alia officia pt missa pt occulte dici no officiando sed qui pnam psona i depen et venus q ujete et xi q iij si quis epus dapnat z c s io mlt s q no constabat ei nisi p famam de illa excōmunicatione sz fama pse no pbat iij q ij c sepe ar coi s de consang et affi sup eo vbi ad solam famam inim contrahendum impedit go esto q pt famam debuit abstinē i desen ex cocil cū dep devero tenetur sit qt proterto sumissi et io dt hoc mlt no vide ab omio culpabilis extitisse sz dictū famam ad hoc no sufficit q no facuit famam ad ht no sufficiant q no faciunt famam ... de accus inquisitionis ut tenebat credē ... et ab aliquibus xi q iij no solum ... xxxiij q iiij quā magnum ff q cū falso ... nisi famam ... adeo pūt sequi ... ff admi tu quandam decedens c ex quo et e deci veu ... et s desspt cū ... gat quā tū indubys sit s de sspo inuit ... de homicidio significasti et c plt et c ... ad audientiam ubi dicit ... xxiij q i quis culpat nisi q ... sub spe venie nullus debet ... de qui qū quis ... tū i de sma ex q ... no intrare mlt qi patiē in alios s no vitare agit q est i eius ptate et ... in ... no quz tū no multū differunt agere et pati posse xvi q i ... xi q iij s quis epc dampnatur et c ... c latores hat aut unaz solus ... pt facē s e clerici b. Id. Bituricen.

Fraternitati Archiepiscopi tue et i presbiteros aut et alios clericos qui pro suis excessibus aut uexibus anathematis canonice innodati presumpserunt uel presumunt officia diuina celebrare irregularitatis uitio pariter omnibus beneficiis ecclesiasticis spoliare et fraternitatis spoliare ymo posset eos spectus deponere s c latores dispensare tū cū eis no pt ut dictum est s c clerici. Id. decano et p̄oi Colon.

Postulastis per se apostolicae edoceri et in cau. v. c. Ro q cū excommunicatus no debeat cū alias excommunicationibus innodatis cū tua bnficia conferri no possint nec illi valeat ea licite retinere nisi forsitan cū eis fuerit misericorditer dispensatum cū ipsa no fuerint canonice consecuti. Illi uero qui scienter illa beneficia talibus contulerunt tamdiu debent

a bnficiorum collatione suspendi donec super hoc ueniam ab apostolica sede meruerint ut primum clerici in quo delinquere presumpserint quecumque dicta pena puniri quatenus debeat clerici monachi uel monialis canonicarum conuentualium qui post latam interdicti sententiam in locis suppositis interdicto presumpserint quatenus et ad que etiam non uerentur diuina officia celebrare quamuis propter hoc sint excommunicationis uinculo innodati ad hoc tenentur et ... qui talia presumpserunt sunt et bnficiis spoliandi. Monachi uero uel moniales i altioribus monasteriis ad peragendam penitentiam detrudendi etc.

Postulasti no debeat ... cum ... retinere ymo et pro ... bnficia habebat ... sunt priuandi s eta et qli ad ... no dt aliquo ... delicta dispensandi ... epis ... i desen ... ut s e dici canonice s no fuit illa ... consequi ... debent illa ... decta ... cū bone cū ceterum ... indigni ... et ... habiles ad alia bnficia percipienda quia talos nec eligē nec eligi possunt s delect ... et s de consue ad dilectus nec impetrare s de sspt cū dilectū collatione ut priuiat in quo ... s de tempore ... et ap ... bnficia ... quia scienter indigno bnficiam contulit s de elect ... est ... priuium superiore celebrare ppt q suspensi sunt et irregulares ut no ... s de exces pla c ult ... possent deponi s c latores spoliandi ut ... s dicit q pt ... s e illud ... ut obrepat ... opus ... s de ... l. i c ... s de ... ymo de regularibus et c qui sit. b. Idem

Decano et sub. pitancen et magistro P. canonico de Petragor.

Proposuit magister P. clericus epi tusculan. q cum... in portucu diac card i ptibus illis ap. se legationis fungeretur officio quidam de lemouicen similiter supplicauit ut eorum ecclesiam que debito fraudebatur clericorum numero ordinaret pro se aut magistro petrus spaliter porrigentes ipse uero lemouicen ciuitatis magistro ... canonicatus monuit ut illos reciperent i ... et i ... ...

cu pbend' p. ul' mr. ad vltima
ipius eccie ordinacione vacasset
quibq post petitas et concessas a-
bsolucionis induciis no nuantibq
contendere de pbenda lemonic. cand'
pdicte eccie clitas inuestiuit
cum aut dicte mgr. et lemonic
pmatus in ura finissent p. constitu-
ti et acta iudicii inspici fecerimus
diligent p pmarii testes intelle-
ximus q lemonic epc plibus
annis antequam id mgr inuestitus
fuit clitas et burg castri lemon
et eius p. noiati que cor dicebat
complicatum et fautore vinclo ex-
cois astrixit p testes vo mgri p-
probat q et pdicte epc burge-
ses et eor fautor ta clitas qua
laycas scilicet excois sniam protuli-
ss eos tu ptres anus absoluat
antequam dicte mgr inuestitus fuit
et in q id epc dicto mgro contulit
postea in eccia eti meipa. Quia
vo in pdictu magistrum inuestiture
sue tpa pfecto epo extitisse exco-
municatus dictus pmatus sit
obtulerat no probauit cum ex
ad vso de absolucione et coione
dicti epi fuit feta fides. Propt dictu
legatum dem excommunicato mgro fa-
ctu est p diffinitiua sniam duximus
approbandum etc. Sequitur Glosa

Proposuit sue tpe tempus ergo inuesti-
ture considerari debet vtrum tunc fuit exco-
municatus vel non q. e. c. c. pro et de electa et qli
sit et tpus electionis consideret an tunc
sit ydoneus de electione dudum in vlti.
habes plr q inicium inspiciendum est de ab-
solucione et sic probauit ille pmarius
q mgr p. fuit excoicatus et ibi p. pbauit
q fuit absolutus ante sua institucione
et ita coll' h' q si fuit excoicatus pmum
q ad hunc sit excoicatus nisi pbauit de
absolucion put ipse p. fecit et itaqui
cumque absoluit salte ad cautelam obti-
neat lras absolucionis et ita cum aliquis
dicit aliquem excoicat et ille dt se non
esse excoicatum vtrusque testes sunt admitte-
di in tali dubio ca. i. de sen. exco q ptinas

et de detestib us cum in. et de officio de-
l'cum contingat sic de despo c. illud et
c. auditis vnnione q no fuit sufficie-
ns ad pbandum absolucione in de sen. exc.
cum nd desideres sed est ps impo-
quedam xi q. m. quibq epi sot in di-
s innimens az cam i desen. exco in
pucia et i depnil cum olim B.

Et si vim qr tpe suspensionis igno-
ri celebrastis dina nob reddit
ignorancia probabilis excusa-
tos tertium sic forte ignorancia
crassa et supina aut erro-
nea fuit ppt q dispensationis
gra egeatis cam nobis de
benignitate aplica indulgemus
a plice q' dce est pb. illius de deco apt
aplice probabilis sic ergo probabilis igno-
rancia excusat et no crassa et su-
pina ut hic patet sic de deco sp. si
vut vn dt aplis ignorans ignorabitur qr igno-
rans fca vim di conpuctido indiget cum
dispensatione de decordi abe c. qm re
epa o i. et xi q. i. vbi dicit et i. q. i. si quis
asinomatis sed no hic no est aliq
dispensatio necessaria quia nesci-
bant se suspensos vn no pccauit. Itm
habes hic q absens et ignorans pot
excoicari et suspendi xi q. i. de manife-
sta et de de ap. cum sit romana insi-
et qdiu ignorat se excoicatum non
pccat celebrando ut hic patet ergo
cnt p lras optinuit vel pbnficio
vel alio negocio possz interim cle-
rici abstinere qui hoc ignorauerunt et pr
in cap. ista suspendit effectus excoibus et
qmus sit excoicatus no ta obest argu.
de g. di inr. c. xi. et insti de exccpc
pterea rat de cap. dilectis filiis
vbi suspendit interdictum sic sua abso-
lucionis suspendit xi. q. v. qito ar.
con de cap. pastoral' vbi excoicatio
statim trahit effectum sententie excoicator
sic ff si cer pe. eius qui vsi dicit statim
sui ignorantis credo q ecclesia facit
antequam sciat se excoicatum no imputa-
tur ei sed postqua nouit se excoicatum
debet abstinere ad omnibus nec audiet
plas tales nisi post absolucione
Sed no credo q electio feta de ipo tenea-
t

Crassa ignorancia ...

quamvis ignoraret se excommunicatum vel suspensum
Item quod si talis moriatur antequam sciat hoc
erit quia absolvi et excommunicatus ipsum debet
absolvere post mortem. Item nunquid ille qui
scit illum excommunicatum si participat illicite
excommunicatus credo quod sic. Item quid si absens
communicat per epistolam cum domino alium
excommunicatum vel cum scribit vel qui ille recipit
epistolam potest hic distingui ut si excom-
municatus velint quod statim esset excommuni-
catus tunc erit statim excommunicatus sed
non obest ei dolet sicut ut dictum est in
q. v. c. i. ubi dicit ex quo literas acceperis co-
gnovit et ff. man. si mandassem alicui tunc
demum erit excommunicatus cum receperit literas
sic distinguit lex mandatum per literas
ff. de acquir. pos. qui absenti et l. per quos
i. c. i. et ideo non imputatur sua ignorantia
quod nulla poena ligat efficaciter nisi po-
stquam scit ii. q. vi. biduum nec aliqua
constitutio lxxxii. dispositum et ff. de le-
gibus ab ord. facti l. ult. et sic excommunicatio
non trahit sed suam excommunicationem
et profert subditione c. de ap. pastoralis
et hoc verum puto cum probabilis est ignorantia
secus si crassa et supina ar. c. e. illo
ubi cum crassa videbatur ignorantia ad
penas fuerit se excommunicatum indulgens
in quo casu missus alius sit induc-
tus ut dixi c. c. etiam ibi
Idem

Si celebrat innodatus excommunicatione
ligatus licet gravius peccet
nullius notam irregularita-
tis incurrit nec eligere prohi-
betur vel ea quae in dicta sententia interdictum
ius sibi competunt exercere. Si tamen
sicut talis electus fuerit eius
est electio irritanda pro eo quod
ad susceptionem eorum eligitur a quorum
perceptione a sanctis patribus est
privatus peccat autem conferendo
ecclesiastica sacramenta si ab eo colla-
ta virtutis non careant effectu cum
non videatur a collatione sed a par-
ticipatione sacramentorum quae in
sola consistit perceptione remotus
dummodo non in contemptum ecclesiasticae
disciplinae videlicet prohibitione
superioris omnium excommunicatorum
primatiter se ingessit in quo
casu est anathemate feriendus

Contra prohibitionem

Si celebravit gravius peccet delictum aut pu-
niet ad arbitrium sui prelati cum certa poena
hic non statuitur ar. c. de offi. del. de talibus
et xxvi. q. vii. Irregularitatis quoque
impeditur ab aliqua promotione eo
absoluto secus si maiori sua sit ligatus
tunc debet deponi nisi cum eo fuerit dispen-
satum c. e. latores postulasti et quasi per totum
hic ergo deliberat quod olim dubitabat utrum
talis irregularitatem contraheret ut eligere
sed contra c. de cle. ex. min. et c. de tempore
cum dilectus ubi dicit quod suspensi ut eligere
nec eligi possunt et c. de consuetudine praebendarum
dignitatem et hic dicit quod talis suspensus
eligere potest licet non eligi. Sed illa contraria
capitula in c. c. c. ii. intelligunt de suspen-
sis ab officio illi enim eligere non potest licet non
eligi et irregularitatem incurrit divina officia
presumendo c. e. latores et c. de cle. excom.
cum bone hic vero loquitur de excommunicatis
sive suspensis a divinis perceptione participatione
et sic canone qui participat excommunicato e-
excommunicatus sit suspensus a sacramentis dicite
quae suspensio sive suspensio appellatur minor
excommunicatio ut in q. iii. engiltrudam sed
eadem est poena in suspenso ab officio nec et talis
ne alius quod participatione est privatus est
utroque casu tamen collatione sacramentorum et di-
vinis officiis c. de re iudi. cum omnes de
pen. exc. cum medicinalis et quod si suspensus
si celebrat est irregularis ut ibi dicit. Si
quaere est ratio quod suspensi participatione excommunicatorum
possunt eligere alii suspensi non possunt ratio
est quia suspensi participatione non sunt suspensi
sed interdicti a divinis officiis. Sed plura
sunt eadem sacramentorum per canones
ipsos privatus sicut et alii in mortali
constituti ut sunt exclusi a beneficiis
c. de cleri. illud et ita possunt eligere nec
sunt irregulares si celebrant ut hic dicitur.
Sed eadem ratione debet posse eligi cum
non sit suspensus a divinis. Ratio redditur in
lib. ubi dicit eius electio est irritanda
pro eo quod eligitur ad susceptionem eorum sacramentorum
a quibus privatus est a sanctis
patribus. quicumque enim eligitur ea suscipere
tenetur eadem quilibet fidelis in depon-
et rerum omnium et quia illis privatus
est non potest eligi ad ea et similiter contra
acceptio nisi prius absolvatur ab illa suspen-
sione quae inflicta est per canones
quod in excommunicatus et c. cum excommunicato
non est de talibus in quibus per primam
restitui possunt ad perceptionem sacramentorum

suspensus l. [illegible] ... pena

aquorum perceptione privati erant propter petitum mandatorum minorum contradictio non repellit audiens nec ab agendo tamen prohibet que pertinet ad officium et dico in persona ab homine nisi sit suspensus ab officio quia mandatione tamen est privatus beneficiis in spirituali mandatione sed de electione transmissa ubi electus potest exercere ea que sunt iurisdictionis et non ordinis set. Sed quid si electores eligant aliquem excommunicatum minori excommunicatione que ipsi ignorant ex [illegible] nunquid vero electio est quia sit excepto quod dicit sicut. Sed non credo quia ignorantia illorum non facit eum habilem ut de electione innotuit et causa prohibitionis licet assignata nichilominus remanet unum simplex maxime cum quod dicit sicut rescribis ad ipsum excommunicatum minori excommunicatione puta quia faciunt participantes excommunicatis sed nunquam privati sunt iure eligendi quia tales sicut eligunt etc. quod sit ut de electione cum in cunctis et in septuaginta sanctis patribus xi q. iii excommunicatos cum excommunicato in q. iii. [illegible] privatus licet est causa prohibitionis quia cum sit privatus sacramentis ad ea eligi non potest et est simile quia non est capax non sit ex testamento aliquid percipere etc. ff. deprobat qui testamentum et ff. de [illegible] sed non intelligitur et quibus pala [illegible] fieri quod eum esse credunt ... aliquis prohibetur via in illa non est ad mittendum ad id alia via ut de [illegible] tamen cum sint [illegible] non careant ... quia sacramenta aliquorum licet [illegible] recipienda sunt et valent xv. q. ult. c. ult. [illegible] nec tollet ut xxviii di. [illegible] et ut de collatione [illegible] quia licet sit suspensus a perceptione sacramentorum non tamen quo ad collationem ut hic dicit quia licet sit suspensus quo ad se non tamen quo ad alios ut ut de collatione [illegible] c. ult. quia excommunicati in conferunt ordines ut de ordinatis ab episcopo qui renuntiavit c. ii licet non conferant executionem sed isti participantes conferunt executionem et ... non carent effectu quamquam hic cum executione etiam conferre possit et sic est ac excommunicatus non [illegible] ad ... [illegible] qui non dicit [illegible] ... respicit quod dicit non videtur reatus collationi ... contemptum et cum prohibitione superioris ingerit se communioni excommunicatorum quod ipso intelligitur a collatione sacramentorum remotus propter suam pertinaciam et contemptum ar. ut ... et ita propria culpa dicit caput esse suspensus sicut qui non

est excommunicatus ex contemptu est excommunicatus xi q. iii c. [illegible] et de sen. excom. [illegible] et est ar. ... ad [illegible] et de excessibus prelatorum c. ult. de illo qui violavit interdictum quia ipso suspensus sunt etiam alios suspendere nec excommunicare non potuit ut ibi dicit unde tamen suspensus conferendo sacramenta sacramenta non careret effectu ... licet executione ordinis que est effectus ordinis licet conferat sacramentum sed in forma ecclesie consecrat presbyter in baptismo quia aqua tinctus dictum in forma ecclesie proficit ad salutem quo ad omnem suum effectum ut de summa trinitate c. i. [illegible] quod illud est sacramentum necessitatis quod non [illegible] in aliis sacramentis ut de [illegible] et ita propter contemptum superioris debet excommunicari ut hic dicit quidam quod intelligunt cum superior in precepto facto participantibus excommunicatis quod mediat suspendendo eos si etiam fecerint. Sed [illegible] dubitat nec possit dici quod tunc fuerunt remoti est a collatione ad sunt excommunicati propter contemptum et simplex non est participare quod excommunicati contemptu et studiose participat unde propter hoc est anathematizare permiserunt ... excommunicatus quod [illegible].

Reprimenda propria — De clerico non ordinato

Si quis baptizavit aut aliquod divinum officium exercuerit non ordinatus propter temeritatem abiiciatur de ecclesia et nunquam ordinetur. Si quis baptizavit intellige hic si quis sit ordinatus etc. licet exercitio tamen [illegible] dicit [illegible] quia hic licitum est cuilibet xxx q. i. ad summa et xi iii di. diaconos et in ablatione possunt recipi baptismus [illegible] de con. di. iiii aquando [illegible] in forma ecclesie xxiiii q. i. si quis forte et ut de summa trinitate c. i. et sacramentum [illegible].

Ex literis tuis in. Legio. episcopo

Et nobis innotuit quod quidam diaconus cui non imposuisses ei manum missarum celebrationem presumpsit ... ad sacerdotis

Capitulum ... qui clericus ministrans in primo tonsura ad ordine que non habet suspenditur ab ordine ab habito et ad superiores non ... monet

[illegible] ... non ordinatus celebravit ... et ingressus ad ordinem ... diaconus suspensi celebravit ... ad [illegible] ...

officiu non potit promoui ad dya conatu quosqz biennio vl tennio protina maneat promissione sus pensus de beneficio aut misericordie cu eo ne suscep tacione pnatus ad secli negocia reuitat ut aut secuius ei posse hac imaz fac de agenda penitencia dilige bt arta cu aiam no desinas ad hibe salubius aut sibi absqz dubio prouidebit Si ad regulare vitam se duxit tuffeiud te

Ex hiis no potit promoui sine dispesatione et pt pnuit in eo in quo deliquit s de eiu: etc c vlt di pus eatet et ff deserit qui nas q qui fuit mani dequa in hcis s de contra no ita c. pbr vbi debit et xxvii di pby cu que p cuissa fuit no est ordo reitandus sz statuto tpe supplendus ut di uidetur p pbr s lit ne ordine ut manus impositione deceptus fuit sogit vbi dicit ad sacerdotis officium te vsurpare pp bene dt vsurpare quia no confert ei vtute illam no habet q salus ille ofitit qui rite fuit ordinatus s de suma tunitate c i q vna et at ad hoc xxvii di psbri et i q vii dyablum et s de mi pa q aut misi secus in de pono ut s c pponus p quis dictu est scbu fico p l di sedcat et xxviii di pbrm ad secli negocia q hac redundaret in opprobrium cliton cu ipe clerntaliter vivere teneat sit depositus et pt est ar lxxxi di dictu et at xt in di dyacom bi indicat infelix etc ne tergat incli oppbrium indicare s devenimt ad pplcacionem b hac innz ut ipe posset ad dyaconatu redire pq tpus statut et debifico p digne peniteret Sz nuq epe poss dispensare cu eo ut ad sacerdocium promoueat past pmam no credo q ppa qt ei prohibere videt qu salubrius si s despmo. ayathous mfi te Innocen

Tue lre co (In clemen epo) tinebant

De clico p saltu promoto

q peut ex relacione quorudam recepas p psbit dyaconatus ordine ptermisso se fecit ad sacerdocii ordinez promoui ipe quoqz t e secreto confessus se protecto no stire Si res taliter se habet Sz eoquo domi mi q asserebat inter quos fuat coupatus credebat assioni eoz eo q tpe quo ordines misiores suscepat i annis et discrecionis fuerat constitutus et i an q tadi gua pmaz proximo negligencia i unigab eidez q pacta q no intelligit ictatu q factu esse nesatur ipui i dyaconu ordinare procures e sic deinceps eude ministrare pmi ttas i ordine sacerdotis te

Hinc lre nestire ista fuit crassa et supina ignorant infra annos discre infra discretionis bn recapit qbz patres ordines licet conferri no debeant et qui ordinat puniri debet z ordinata inebiedacest exe cucio usqz ad etate legitima s de tepo ordi vl no est corpos licet secus pti immo etc nali infi malicia suppleat etate s de dispensac impu de illis et c vlt et pt no ff qt sili tudo i carnale et spuale mut Sed nuq iste talit ordinati tenet continere cu ve nerint ad legittima etate et q no quia res est voti no pcepti xxx n q i integri tas no credo q possit contrahere maxie pt dicat q ordo ht votu continentie annexu pt go compellet cotinere cruta fait ordo q votu fac no posset quia i tali etate no tenet votu s de iglari ad nrain et c significatu cu pus plibz Sed equiqui deret q contrahere possit pt cotu dicat an xiiii annu sed q ptedixi vm est q statim antequa ordinaret debuit condicere et vllos conseutire bi et pt simpliat coactus ordinatus fuiss caretum no recepiss s de baptio maiores q vlt dpus fi phig neglicencia que crassa est et supina et io ipm no excusat s de ordi ab epo qui renu c c i et s de sacra no ite q i et d con d iii placuit de tma ministrare i casu isto epe suo iure dispensare pt ut pit collig ex hac lra pt l n di c solicitudo et s de sacra no ite pastorat sed quid p multi minore ordine habuit et promoueat ad sacerdociu vl alia sacru nuqt recipit ordine hunc dixit q no vn p laicus ordinet in sacris ordine nichil recipit et xl di sicut vbi de ht l n di solicitudo ut sicut viri et mulieres qui non fiant pmd

Capit Tue hoc Clem ignorant ppter past pmam in dyaconum ordinetur et deinde in sacerdotem pot ordinari ppltu de pbdyaconia fit

Rubrica de eo qui furtive ordines suscepit

ordine sed si aliquis de minoribus et recepit ... dicit ... q' bn recepit quis sacrum ordine etiam si nullum ... de minoribus ... pt epalem qua ued recipe pt ... sacerdos ar i de ex ... pla. ex litt. ... pontificale officium ... altaribus ... verius videt Sed quid si ordinet ... per ... dyaconatu ul subdiaconatu ... est ... tu fuit sacerdos. ... illud ordinem que no habent ... alius no potest ar ... q. i. ... et ... vy ... et de ... qui b. Ullex in lin

Deeo qui furtive ordines suscepit

Tenens ad nos [...] con. epo

V[...] p. nobis exposuit se furtive subdiaconatus ordine suscepisse vn[...] ... q' si no fuit ... ul ab aliquo archidiaconorum ul platorum tuorum sub anathematis i terminatione prohibetur tu ipse i promotione ipius ad sacerdotale officium condigna satisfactione imposita nisi alia i pediant pro arbitrio tuo dispenses. Si vero interminatio anathematis si ... facta est moneas eum ut i aliquo monasterio seu canonica habitum suscipiat regulare tunc ... i ... illo aliquanto tempore fuit laudabiliter conversatus potius misericorditer provide aliogn nulla ratione concedimus eum ad sacerdotalem ordinem promoveri.

Tenens furtive. furtive promovet qui citra ... sui epi et sine examinatione promovetur ... di ... et xxiiii di. qui archidiaconorum ar. q' ar[...] chidiaconus pt excludere et q' habet iur dictione ... et ... de offi. ordi narii ... vbi dicit dispenses ... est optimum ar. q' epi no possunt dispensare cum illis qui ... divinum officium ... ve ... vbi dicitur idem quia ex eo q' dicit cum ipse pro tuo arbitrio dispenses si ... no fuit lata intelligit prohibere cum lata fuit qua ... recipit ordinem ar. xxv di qualis quod est ... de ... cum illorum dicitur est ... ... dicit q' iste no erat ... et ... interminatione ... salus ... dispensat. Si no interminatio ar.

q' si index dicat ... sub interminatione anathematis q' ... facientes sit ... si ... de ... c. i. q' no est ... expone ... ista et intellige ut dixi ... de sy. ... sicut ... intellige ... ista interminatio anathematis i. interminatio que fuit anathema sub conditione facta ut exponit videt sit et ita nulla contrarietas ul dubitatio b potius misericorditer no tuo ... sed ... ut sequitur aliogn nulla ratione concedimus et ... c. vlt. ... est ... ar. q' ingressus religionis no tollat irregularitatem ... c. vlt. de ... dixi ... de apostatis c. ii. b. Ecle

Cum ... lator **Significavit** nobis sua quod ... ad tua ordinationis tempora ... accessisset ... minores ordines contulisti quibus no contentus subdiaconatus ... temeraria ausu recepit ... idem clericus ... ex ... in minoribus dumtaxat ordinibus celebrare permittas. si vero domui religionis ... et vita et mores eius exegerint abbas si voluerit i aliis potest ordinibus dispensare.

Cum ... in minores ... quod omnes minores vna die conferri possunt ar. de ... de tempo. ord. c. i. ... loquitur permittas ... intellige ... superioris ... et ... si ... lata fuit ... no ... potest abbas si voluit ... cum illorum ... si ... sua ordine recepisset no posset ut ibi dicit b.

Idem

[I]nnotuit nobis q' G. clericus et alii duo ... ad ... sequit epm ut ordines ab eo re[...] ciperet accesserunt ... ab eodem epo ... i ... ne quis se ad ... ordines suscipiendos ingereret, ... clericis melius ... et ... ordine clandestine susceperunt ... q' ordinati ... suscepti ordinibus de ... rigore ministrare no

Rubrica de excessibus prelatorum et subditorum

debent petitum ad religionem
aliquam voluerint se transferre et pacta
prima pro arbitrio tuo eis inita
ibidem communitati processu non temporis
cum eis potius de nostra licentia dispe
sarent postmodum susceptor ordi
num executione lateret

Inmotuit ordines fratres quam sunt con
dic conferri non debent de tempo. ord.
liab et c dilectus ad duos vel minores
vel etiam ad quatuor pro aliquis promo
ueri b. c. preterea sed idem esset de minoribus
si prohibitio extitisset summus de minori
bus licet possit conferre minores quia si
voluerint aliquem promouere ad duos
minores vel plures non compellit p. modo
nunc iustitia temporis sunt seruanda
lxxvii di. in singulis ministrare non debet
primo de rigore sunt deponendi et d.
seutem eod. q. ad illorum quam con. sunt eor.
recepit ordines ar. de eo qui eo eodem
ministratores de nostra licentia sit s.
c. c. i. ad sacerdotium preparare licentiam
non potest dispensare cum d. suscepti
ordinibus quod dicit et est ar. quod ingressus
religionis non tollit irregularitatem
s. o. c. i. et i q. vii. si quis omnem etc.

Alex. iii. **De excessionibus prelatorum et subditorum.**

Peruenit ad audientiam nostram et
cum aut presbiteros quasi filios
et fratres benigne ac fraterna dele
ctione caritate fovere debeat quasi
eos talias exactiones indebitas
exercere nullatenus presumatis
nec decretis irrationabiliter grauetis
vel inhoneste tractetis eosdem
aut sine mandato capituli sus
pendere vel eorum ecclesias subiicere inter
dicto attemptetis neque duas ecclesias
quarum una sufficere indebitis per
mittatis illas tenere nec aliquem
excommunicare sine ordine iudi
ciario presumatis sed tamen procedere
quia si sinistros rumores de nobis
iterum ad aures nostras peruenerint
prelatis excessibus nobis taliter
puniemus quod timore pene ne
cessarie aplicibus abstinebunt

peruenit et i caritate xvi q. i. predicator
de eo cum apostolus xviii q. ii. et tui venit
di. dictum talias et exactiones si de decimis et c
et ad opus presumatis de cum seruare ma
nus suas innoxias deo et legit princip.
nullusque presigere licet in aut de man
principi c. i. et de suspectis iudicibus l. una
x. ff. de dampni infecto ex dampni l. et in aut
de coll. si fiat quamque coll. et insi contra magna
causa xvi q. i. nouellarum et de decretis
cum apostolus capituli si de dolis que si amaron
per ca. c. quesiuit et ita epus suam eorum
sine suspensionis sine consensu capituli facere
non debet ar. xv q. vii episcopus nullius credit
pena maior sit in ca. xxiiii q. iii corripiat
eo merito requirit consensum capituli nec duas
ecclesias quarum una non pendeat ex alia
de eta et qui eam te vel inst sunt ta
pes quod proprium nequeat sustentare rectorem
ut ibi i x q. iii unio sine ordine iudi
ciario et ita habes quod ordo iudiciarius
seruari in sententia excommunicationis suspensionis
et ut i q. i nemo ar. i q. i. deus omnipotens
et de eccl. reprehensibilis et seruat ordo iste
si littera ad monitio fiat alias si non fiat
ex vim in eum ingressu ecclesie sibi nouit
interdictum de sententia eorum sac. lata ut
tenet xi q. iii si episcopus forte puniemus
dinarie in aut de sanctis episcopis omnibus aut
necessarii aplicibus et de maledicis c. i. et de
iudicis ad bucanda et de off. ordi. in fragibus
et ii q. vii quamque b. idem cautum ar.

Ad hec quam epc | chiepo etc.
plures ecclesias a consuetudine et obser
uatione archidiaconorum liberas constitu
it et immunes per quod redditus
diminuit eorumdem ar. q. facti
episcopi super hoc corrigas et emendes et
ita prouideas quod prefatis archidiaconis co
suetudines quas prius in ecclesiis
suorum archidiaconatuum debent
plenarie consuescere et illis debitam
reuerentiam exhibeant et hono
rem etc.

Ad hec diminuit et male quia non debent
episcopus sine diminuere contra eius
consensu de decimis vel. pu. c. i. vel xi. et
consensu de decimis ut anno et de excessibus edifi
ce de ecclesiis ut anno et de decimis agro desito quamque
nisi l. xi. et est ar. quod epc maliciose prin
cipium non potest dare priuilegium ar. et q. in
coquestus per principalem in ut non lati
sed quid si mortuus sit archidiaco
nus in quo episcopus cum capitulo

De excessibus prelatorum in subditos

pt pindicare futuro archidiacono et aliquibus
obsequiis libando clericis vel subtrahendo
in archidiaconatibus vim dixit q̄ sic ar
ad hoc xii q. iii. c. ult. q̄ parum facit et xvi
q. i. c. sicut et sicut duo et c. statuimus
et de con di. i. omnibus et c. sicut et ar. § de
consanguinitate cum attestiffent ubi excepto suppressa
sunt dignitatis ar. con. § ne sede vacante
perotum et § de testib. c. pen. et c. cum attestiffet
ubi dechat q̄ verius videtur consuetudines
ar. q̄ inmediate archidiaconatu patimus
ex consuetudine quam inre innatur ar
§ de elect. dudum et § de off. archidiaconi
c. ult. ar con. c. te. cum paties ubi dechotis
at q̄ finem ex consuetudine persistunt
pcti pot xi di catholica et xviii q. q. fin
cum de hoc plene dicitur § de consue c. ult.
et § de censi pervenit et intellige q̄ dictum
de consuetudine prescripta. **Idem ex**

Ad aures nostras Onen. Epo.
pervenit q̄ quidam archidiaconi
tui se in ecclesias que in suis archidia
conatibus vacant auctoritate propria in
trudere non verentur et in aliis q̄
eos qui tali modo ecclesias occupant
vel occupatas detinent ad eas
dimittendas. etc. ceu. compellas et
easdem ecclesias de personis ydoneis
ordinans prefatos archidiaconos
pro tanta presumptione debita cen
sura animadversione punire etc.

Ad aures intende ut ad opus suum illas
retineant q̄ facere non possunt sed pro certa
custodie quod facerit quod licet lxiii di. si imple
bilibus et § de ap. bone et pro certa ad eos per
ueat institutio non sibi debent illas
retinere sed alios institutione ut in fundate
et accipiente sit dum § de inst. c. ult. nec
credat q̄ ipse possit omnibus sufficere § de offi.
archi. pbiti c. ult. ordinans ad eorum presenta
cionem, nisi aliter se habeat consuetudo
punire aliqua extra ordinaria pena.

Clerica et c. **Idem in con. lat.**
quoniam illa incontinencia que con
nam est propter quam ira dei venit
in filios diffidencie et v. civitates
igne consumpsit de patheus sunt
laborare si clerici fuerint deiciat
a clero et ad agendam penitentiam in
monasteriis detrudantur. Si laici
excommunicacioni subdantur et a cetu

fidelium fiant penitus alieni etc.
C. lenti con. nam xxxii q. vii flagicia et
C. de adult. cum inter diffidencie i. de quorum
salute diffidendum est quas civitas sodo
domam et gomorram sulphuris sequitur et
ologlc quarum due perierant exemtitate tres
expresso delicto de pen. di. i. sed et continuo
subdantur et accipite punire debent sim le
ges in aut. ut non luxuri con. nam certa
si coll. vi quod loquitur de civitatibus hic cuid
tib. etc. **Idem etc.**

Adnc sicepi aliquis ab abbatibus
preter debitam obedienciam contra
libertatem ordinis apostolicis
nostris et a nobis indultam exigunt
libere sit abbatibus auctoritate ap.
q̄ petitur denegare etc.

Adne obedienciam et sic no loquitur c. ipso
de exemptis. cum tam dicat tam in mo
nasteriis quam in aliis pertinet ad episcopum nisi
exempta sunt xx q. iii c. ii c. xxx in di mul
la etiam episcoporum potestate abbatis esse debent
xv. in q. ii. abbates loquitur ergo hic non de
libertate exempcionis plene sed de alia
libertate isti ordini concessa q̄ nichil ab
eis exigatur preter debitam obedientiam et
intelligo in ista debitam obedienciam q̄ episcopus
possit illos visitare et corrigere corrigenda
et confirmacionem abbatis habere, sed nullum
temporale et precipue nec hic videtur licet non
plene constet de libertate concessa sed ob
servabitur pront continetur in libertatis
privilegio eis concesso. denegare auctoritate
longum canonibus ar. x. q. iii quia cognos
nimus sic. i. c. ii. et vocacionem q̄ hec
lata non tenet nec ubi dicitur illa.

Illud et **Idem normit. epo.**
devitatus qui personis fide et sa
cramento obligati sunt quoniam
statuendum q̄ si per formam sibi fal
so assumentes contra personas se
erexerint et super hoc in iure confessi
fuerint vel convicti de cetero in eode
spatu ad officium sui execucionem
nullatenus admittantur etc.
Illud falso et ita falsa et punire punire
possunt quia con. in ancienti venit
vii tanquam indigni privandi sunt § de
iur. iur. querelam et personis in libros et
indignis beneficia sunt denegada et sub
trahenda. i. c. inter convicti vel confessi
punire non debent ii q. i. nos in quem

Martin Holdovanije

De visitacione archidiaconi cum capitulo

... iudex et s. de maio et s. inter quatuor ... de consuetudine eodem spatium ... Clemens III.

Cum ad quotidianam et c. sedes ap. auctoritate concedimus ut si ... platii immemorati ... et proviniam ... ecclesias visitant excedere ... propter illis procuratio ... auctoritate ap. denegare et ... ecclesias vel clericos aliquam ... privilegiaverit ... non tenere et c.

Cum ab abbate et decenibus cum aplica auctoritate ap. spali ... communi ut videlicet signa ... auctoritate deponat et ut ... de rebus suis imponat ... et melius ... de aqua ... et quarta ... et capitulum ... restituet ... ut ... tenere ... dicit ... est ... auctoritate privilegium ... exempti sunt ... spalia ... privilegium ... auctoritate ... exempti ... privilegiati ... capella ... privilegium ... denegare ... quia ... auctoritate ... exempti ...

Celestinus III. Faustino episcopo.

Sicut unire ecclesias ... platii ... publice alicui adsummi pontificis dignoscitur ita episcopi est ... sue dioc. unio et subiectio eorundem. Cum itaque pot...

... gratia dei nostrorum sunt qui est intra dioc. et de iure debet ordinari cum ... nostris de attestato tuo assensu ... subiectum sive unire ... fecit ... tibi liceat auctoritate nostra sicut iustum fuerit ... non obstante assensu ut confirmatione quam metropolitanus ... suffraganei absque ... assensu non debe... aliquid ... attemptare nos quoque ... Sicut unire ... sedes aplica ... ab abbatibus ... depositus ... episcopos ... auctoritate ... ep. xvi q. i. ... episcopos et abbates xvi q. r. ... aliorum et ... xiii q. i. ... de aliquo articulo ... ut dicit ... episcopalem ... mutat episcopos ... appellat ... restituit ... probat ... et ... appellat ... intra dioc. ... xviii q. ii. abbates ... xvi ... q. ii. c. i. ... xvi q. iiii. ... q. ii. abbatibus auctoritate nostra non auctoritate sua ... ut ... ordinarius ... archiepiscopus ... metropolitanus ... diocesanus ... episcoporum ... ordinarius ... sufficienti ... archiepiscopi et ... romana ...

Caput Sicut albas monasterii ... alteri monasterio ... politan ...

Nam in malis a bonis apparent Malum recipit ... bonum XXXII q. I. ...

De excessibus prelatorum in subditos

[C]ū pūndicare futuo archidiacono ī aliqbꝫ obsequijs libando clīcis ul subtrahendo ipm archidiaconatus vm dixit qꝫ pt ar adiit xij q. iij. c vlt. qꝫ parū facit et xvj q. i. c pnit ꝯ pnit duo ꝫ ī c statuimus ꝫ de con di i. omnibꝫ ꝫ ī c pnit ꝫ ar ꝫ de consuet cū accesserint vbi exceto suppressi sint dignitatis ar con ꝫ ne sede vacante pcotū ꝫ ꝫ de consit c plt et c cū accessissent vbi dehat qꝫ verius videtr consuetudines ar qꝫ inducto archidiaconatu patimꝫ ex consuetudine quā mīc innatur ar ꝫ de elect dudū et ꝫ de off archidia c vlt ar con c ex cū satis vbi dehot ꝯ at qꝫ smem ex consuetudine pstitum pcti pot xi di catholica et xviij q. ij sim cū dehot plene dicit ꝫ de consue c vlt ꝫ ꝫ de censi pvenit ꝫ intellige qꝫ hic dt de consuetudine pscripta. Idem ex

[A]d aures nras Oneri epo pvenit qꝫ quidam archidiaconi tui se ī eccās que ī suis archidiaconatibus vacant aucte ppa intrudere non vēcunt ꝫ ī aꝫ q. eos qui tali modo eccās occupant ul occupatas detinent ad eas dimittendas. ecc ten. ꝯpellas ꝫ easdem eccās de psonis ydoneis ordinaris pfatos archidiaconos pro tanta psūptione debita ca ves aiadūsione punire ꝛc.

[A]d aures intendē ut ad opus suū illas retineant qꝫ facere nō possunt sꝫ si ecā cu stodie qꝫ faciunt qꝫ licet lxiij di si imple bilius ꝫ ꝫ d ap bone ꝫ si ecā ad eos ptinea institucio nō sibi debent illas retinere sed alios institue ut inf dat ꝫ accipiente sit dnā ꝫ de insti c vlt nec credat qꝫ ipe possit omnibꝫ suffice ꝫ de offi archi pbiti c vlt ordinās ad eorū pseuta cionem nisi alit se habeat consuetudo punire aliqua extra ordinaria pena.

[C]lericū ꝫ ꝫ. Idem ī con lat

quicuqꝫ illa ī continencia que cōn nam est ppt quam ira dei venit in filios diffidencie et v. civitates igne consumpsit dep hensi fuint laborare si clici fuerint deiciat a clero ꝫ ad agendam pniam ī monasterijs detrudantur. si laici excōicationi subdant ꝫ a cetu fidelium fiant pcitus alieni ꝛc.

C leni con nam xxxij q vij flagicia et c de adult cū inī diffidencie i. de quorū salute diffidendū est quia civita sꝫ so domam ꝫ gomorram pelio ī segot ꝫ elogle quarū due piceant ex civitate vēs expso delicto de pen di i. sed et continuo subdant ꝫ accipite punir debent simi le ges ī aut ut non lixu con nam ccta si coll vi, hic loquit de ciuitatibꝫ hic cad tis ꝛc. Idem ꝛc.

[A]dnc si exepti aliquis ab abbatibꝫ pter debitam obedientiā contra libtatem ordinis ap de ccessoribꝫ nris ꝫ a nobis īdultam exigunt libum sit albatibus aucte ap. qꝫ petitum denegare ꝛc.

[D]ue obedienciam ꝫ sic nō loquit c qnd de exemptis oib cū eua dioc tam ī mo sterijs quā ī alijs ptinet ad epm nisi exempti sint xv q. iij c ij. ct c xi ij di inl la ct c epo pstate abbatēs esse debent xv. iij q ij abbates loquit go hic nō de libtate exempcionis plene sed de alia libtate isti ordini concessa qꝫ nichil ab eis exigatur pter debitam obediam ꝫ intelligo ī ista debita obediencia qꝫ epus possit illos visitare et corrige corrigenda ꝫ confirmacionē abbatis habē, sed nullū spale sꝫ pcipe nc hic videt licet non plene constet de libtate concessa sed ob suabit pront continet ī libtatibꝫ priulegijs sibi concesso. denegare aucte ꝛc cauonibꝫ ar x q. iij quia cogno nimꝫ sic ī c ij ꝫ ꝯ pōtiuncio cum hec lata nō tenet nec ibi dicit ala.

[I]llud ꝫ Idem normā epo

devitamus qui psonis fide ꝫ sa cramento obligati sunt ducimꝫ statuendū qꝫ si psonatū sibi fal so assumentes contra psonas se erexerint ꝫ pp hoc ī mre confessi fuerint ul conuicti de ceto ī eade spatu ad officij sui execucionem nullatenus admittant ꝛc

Illud falso et ita falsa ꝫ puni pmini possunt quia cōn in amenti venit vii tanquā indigni puadi sunt ꝫ de in inf quelam ꝫ psonis nullibꝫ ꝫ ī dignis officia sunt denegāda ꝫ sb trahenda ī c inī conuicti ul confessi ab punir nō debent ij q. i nos ī qꝫ quā

De Sodomitis

Capitulum Inter dilectos. Clericus aleator vel ... dignitate spoliatur ... et publicus aleator. Pictaviensem.

Clericus caudentis q[uod] p[er]gacio p[ro]hibi-
ta est g. ne co[n]scripsit clerici ue[l] iud[ice]s sunt
z [illegible] depurga[tione] uulgari p[ro]uid[e] [illegible] palo
q[uod] i[n] hoc conscript[i] sunt p[ro]cedu[n]t co[n]sulunt
no[n] p[ro]hibet hic q[uod] ep[iscop]i possunt dare
co[n]siliu[m] p[ri]ncipibus i[n] c[ri]minibus xxx iii
q. v[...] pessima ins[...] nam clericus potest
dare co[n]siliu[m] ita ungue z dicendo fures
tales sunt puniendi ar. v. q. v. [...]
[illegible] op[er]a [...] co[n]sulentib[us] quam
suggere[n]tib[us] [...] ar. ff. de [...]bus li.
[...] [...] licite possunt etia[m] que
[...] iudicibus deferre de furibus
ciuil[...] ar. xxiii q. v. non [...] z g. de
homic[idio] postulasti z licet aliq[ui]s qui
[...] de [...] furib[us] co[n]uidicem licet illic
[...] p[er]imat non i[m]putat[ur] illi g. de hom[i]
[...] exc[...] fures co[n]silia dic[...]
[...] malu[m] est [...] euadat et p[...]
[...] i[n] suspe[n]dio talibus [...] que
[...] [...] z c[...] [...] prude[n]-
est ar [...] [...] g. de iudic. c. i.
z xi q. iii. [...] est [...] z [...]
post collud[...] ff. [...] [...]
c. [...] q. [...] [...] z g. ut lite
no[n] co[n]te[stata] q[ui] c. i. p[er]ep[...] no[n] sufficit
absente reo [...] licet p[er]emptoriu[m] ad
eius notitia[m] no[n] p[er]uenerit g. de eli[...]
no[n] resp[...] ex tunc g. de iudic[iis] [...]
q. z [...] ff. de [...] [...] z l. [...]
q. [...] z ff. [...] item ar. q. [...]
ar. [...] g. ut lite no[n] conte[stata] q[ui] c. ii z ff.
que [...] ap. [...] q. [...] no[n] [...]
[...] statim co[n]tumax in qui [...] pre-
[...] no[n] exaudit ff. de [...] [...]
que capit [...] z quo z [...] [...]
[...] z iii q. ix caueant [...] [...]
[...] [...] qz ibi reus no[n] fuit citatus
[...] licet citatus venit ad p[er]emptoriu[m]
[...] z co[n]tumaciter recessit z ad
[...] mandat papa ut moneatur uocatur
deliquisse relatione [...] [...]
[...] xviii di. de [...] [...] p[...]
[...] g. de testib[us] [...] [...] co[m]palem
vii [...] in illa co[n]stitu[tione] g. ne clerici
[...] [...] [...] z [...]
vii [...] depon[...] debuit q[uod] fuit [...]
[...] g. de homicidio significasti z g.
[...] [...] c. ii [...] [...]
v[...] q[uod] no[n] refert an [...] uel [...]
[...] [...] fiat homicidiu[m] ut ibi di-
[...] ar. q[uod] no[n] [...] [...] [...]
[...] fuit [...] g. de [...] [...]
[...] promo[tione] c. [...] [...] [...]
[...] [...] [...] [...] facti sit [...]
[...] [...] si esset [...] potius daret
[...] xiii q. i. [...] [...]
[...]

Idem archiep[iscop]o z maioris monast[er]ii
z s[an]cti mele abbatib[us] Turon[ensibus].

Inter dilectos fil[ios] B. z P. canonicos
Pictauen[ses] sup[er] succentoria Pictauen[sis]
eccl[es]ie q[uesti]o[n]e suborta utroq[ue] asserente
succentoriam ip[s]am se p[er] Pictauen[sem]
cantorem ad que[m] eius donatio
p[er]tinebat canonice assecutu[m] z s[...]
nos attestationib[us] utriusq[ue] p[ar]tis
i[n]spectis inuenimus eē probatu[m]
eunde[m] P. publicu[m] alcatore[m] eē
ac usurariu[m] manifestu[m] ut pote
qui xi den[arios] p[ro] xii mutuat i[n] ludo
v[e]n licet ad palliandu[m] tante p[ra]ui-
tatis [...] excessu[m] p[ro]posuit q[uod] h[oc]
fecerit iux[ta] gallicor[um] co[n]suetudine[m]
clericor[um] q[ui] inf[er]re etia[m] viuis i[n] mu-
tuant sic frequent[er] z ludunt. nos
t[ame]n qui ex officii n[ost]ri debito pestes
h[uius]mo[d]i extirpare p[ro]ponim[us] atq[ue] lu-
dos voluptuosos occasione q[uo]r[um]
sub quadam curialitatis ymagi-
ne ad dissolucionis materiam
deueniet penitus improbamus
excusatione[m] p[re]dicta[m] que per
prauam co[n]suetudine[m] que corru-
ptela dicenda est palliat friuola
reputantes cu[m] i[n] talib[us] magis sit
offensa p[ro] quas ad excusandas
excusationes in culpis delinquent[ium]
auctoritati usurpatur q[uod] certa ac[...]
P. de succentoria factu[m] esse digno
sat p[ro]pt[er] indignitate[m] z vilitate[m]
ip[s]ius duxim[us] irritandu[m] cum
p[er]sonis vilibus z indignis por-
te dignitatis patere non debeant
iux[ta] legitimas sanctiones. contra co[n]-
p[ro]fatu[m] B. fuit manifeste pro-
batum q[uod] de c[on]stitutio[n]e i[n] iudicium
ultima clausula inserta no[n]
fuit in l[itte]ris eor[un]dem sicut in
ip[s]or[um] depositionib[us] exp[ri]mit[ur]
euidenter et i[n] v[er]o n[ost]ro p[ro]b[ati]s alta[m] pro-
ponebat q[uod] cu[m] p[re]dictus B. sacer-
d[ot]is fuit l[itte]ris sit falsatis de

Godoma Oloale
Gomorra
Gobain
Gegor
Sinomia alii dicunt Sinonia

Ex Trinitate

Capitulum. De optinenda dignitate sp[...] clerici z ... publicus ... alcator

Vibratus gladius

Ima
... dictum
... matrimonium non est
...
Compta ...
... de clericis ...
...
... ad excusandas
...
...
... doctor ...
... de p[...] mo[...]
...
... Simonia

Ex conuersione ...

1. romanorum

De excessibus prelatorum in subditos

quia ipse non faciebat furtum illud ut glo. et de tali pt intelligi cum pugnatum g. desunt qui ait fure sz ut dicitur g. de offi ordi. si sa cerdos inhonestate erat maior ipsis rectoribus ac xv in dt c. oll. et xvm di c. i. quia dei legatione fungitur quo ipsum interdicere vel excommunicare non poterant g. de maio. et o. cum inferior et xxi di inferior. Item quia ista sua continebat intollerabilem errorem unde non tenuit. s. de sua excommunicationis prelatis vn papa non dicit quod absoluat. sz. quod illi desistant agrauamine quod de facto inferebant et quia iniquum erat rebellere quod non capiunt et itaquamdiu ad utramque partem distincte non valuit interdictum vel quia sedicione tulerunt interdictum et ipse sacerdos condicione pendente coquestus fuit papa p inde fuit ac si appellasset vn suspensum fuit interdictum. g. de cap. gilotti et papa mandat ipsum ulterius non molestari sit excaucacio sub sedicione lata suspenditur p ap. g. de ap. pt. quod non rapiunt. ut ms. illud raptore sicut suspensus tunc cum compelleret quia se idem restitue cum succedat i virtut g. deserit pp. sepe et g. de iudic. quia v. q ff de mi nur si duo cum idem vil et ff de conditione fur. i. v. et l. ex furtiva et de furtis l. v. et l. ciuile est. g. Idem

preposito et in s. archid. suessionen. etc.

Dilecta in xpo filia albatissa Sio. tren. nobis insinuare curauit quod cum presbiteri et clerici sancti Stephani melden dioc. non consueuerint proprium habere sigillum nec sint unum corpus ita quod capitulum appellent nichilominus contra voluntatem ipsius qui ipsorum caput est et patrona sigillum habere contendunt et s. dis. v. a. q. quod si vobis constiterit ita esse dictis presbiteris et clericis auctoritate nostra inhibeatis expresse ne presumant vel de nouo fabricare sigillum vel uti eo si forte nouiter fuit fabricatum etc.

Dilecta nec sunt unum corpus non. quia non sunt de uno collegio vel de una societate non dicitur unum corpus aliud est corpus ...

ut hic patet quia clerici isti erant clerici sancte ecclesie desinentes clerici qui non dicunt facere collegium sed sunt ibi beneficiati licet omnes subessent abbatisse vn non sunt unum collegium sive unum corpus ut possent constitue unum actorem p aliqua causa ff quod cuiusque univ. l. i. illi quo sali faciunt unum corpus qui sunt in uno collegio vel societate util. pdicta vn non quod corpus ... dicunt omnes enim fideles possunt appellari unum corpus sive una ecclesia propter fidem et caritatem sive perfectionis gratie g. de summa tri. et in cuius caput est xpus in q in euangelistadam ita quod aliud alterius honera portet l. di predict. Item non collegium sine universitas dicitur unum corpus cuius prelatus dicitur caput g. de his que fi a pla. sine cons. cap. nouit et tale corpus pt habere sigillum g. de ap. pp. sicut et lxxxiii di c. i. noie. inst. et auctorem et actionem ... ut ff quod cuiusque univ. l. i. sed cum illi clerici tales non fuerint unum corpus sigillum tunc habere non debebant ut hic patet. Item dicitur unum corpus quod uno clauditur spiritu ut homo lignum animal aliud dicitur quod sit partes in ... sibi cohaerentes ut domus aliud quod habet partes distantes ut grex plus collegium ff de usucap. ... in ixtura. Si enim petisti in iudicio corpus quod habet partes integrales ut domum et succubuisti g. postea petas aliquid de domo recincta vel lignum puta cum fuit desolutum a domo non obstat exceptio rei iudi. ff de except. rei iudi. si quis cum totum et item si quis fundum. Si non petas quod habet partes distantes, puta gregem succubuisti si postea petas aliquod caput de grege quod ibi erat obstabit exceptio si non non erat ibi non obstat ff de except. rei iudi. si cum de gentem et i. Item episcopus cum capitulo suo facit unum corpus cuius ipse est caput sed cum clero ciuitatis vel dyoc. non dicitur facere unum corpus g. de testibus cum sisti et secus i. dicunt pig. cum clerici sic albatissa ista cum clericis suis licet ipsa sit caput non faciunt unum corpus, inhibeantur sz quandoque prohibetur istis habere sigillum cum quilibet possit habere sigillum sicut iam quasi reddita est propter quod isti cum non essent unum corpus volebant facere sigillum tunc tamquam essent unum corpus sine collegium et per hoc debebant se pendere abbatisse cum serat quod si expediret forte negocia ...

aliud est corpus ... aliquis constituitur ... ut ... aliquis ... collegium ut collegium capituli ... collegium est collectio ... constituendo unum corpus ... collectis ... de ... clerici

Cum contra ... fuit ... fuit

tato ipius tractari debeat quia et h' p
imo alius attemptaret in preiudicium
nostri et quilibet rector pt ul tum
collegio habe sigillum non prohibet

Idem abbati sancti albani et arc-
hid' de Armona et preposito tome-
racensi etc.

Gravem et dolorem non parva
et i de fi p. ap. q. Si nobis constitit
archid' sel et fo contra fidem
homagii prestiti ac debitam
reverenciam epm suum esse do-
minum denegasse ul inferos se
cularii deposuisse contra eu sup
rebus spiritualibus gravem aut
tam in vapori epi et sociorum
eius qua sunt eiusd' tn complurib
suis tam ul complurium prohibuisse
ipum tanquam membrum put.
dnm Ambianen ecclia spectio
absconditatis facientes beneficia
sua possunt ydoneis psilles
ad quos donatio ptinet assi-
gnari

Gravem archid' ambian homagii
homagium hic appellat fidelitatem
et obedienciam quam ratione archidi-
aconatus prestitit epo qi licet xxiii di q. §
quam et q. de mr iur nullus ab eis
no licet exigere homagium i. de re
q mr indignum et q. de symo. ex dili-
genti et sic iste archidiac' fidelitate
et debitam reverenciam violavit mla
pliciter put sequitur merito go primitus
fuit denegasse ipo facto veniendo
contra fidelitatem et debitam obedienciam
dando complurib in vapori epi et sui
eiusdem archid' contra ipum epm et qi
traxit ipum ad iudicem secularem et ip-
forte ipum dnm suum esse negat
et ita simul et fo venit contra fidem unde
puniri debuit infero seclari deposuisse
ac est hic manifestum q sola contu-
macia sufficiat ad hoc ut cadat aure
suo licet no fuit litem contestatus de hoc
dictum est q. de foro qpe. c. p diligenti scd'
forte hoc est qi delig' contra dnm suum in
forcius puniri debet ar ff. de re mili
dnic delictum i. ff. et q. et q. qua omis
contumacia ad opus psidem capitur

Capitulum Viiii^m

Capitulum Decimum
Cum contra ... negat ...
dominum ... vel tota secularia ... de ...
... vel ipum invadit beneficio
est privandus

privanda est ut ibi dicit in iste officio et be-
neficio sua tam ul complurium procedit complurium
contra dnm suum cum fidelitatem et si inveniet
contra fidem promissam et in malitia fidelitatis
et de mr iur ... et quelam in indignus
est beneficio qd hic habes xxii q. ulti de forma
et iam privari debet in beneficio ar xx vi di
se imprimi et de postulando c. ulti sic cum
iste ingratus fuit contra epm suum a quo
beneficium habuit qualiter ipo privari debuit
et de donac ppt eius ingratitudinem et q.
de re. do. c. ulti b. inbrevi probrum ... go
abiacud' est ab omni ... inficiat fiunt
onerib et de statu regu. ... i. et l. infi-
et xlv. de fid ill xxxiiii q. in vescenda
ex ibq talis iste archid' redditur se in
dignum primo qi negat epm suum dnm
fo qua traxit illum ad iudicem seclarem
fo qi dedit tam sine complurium contra dnm
suum et sic venit contra fidelitatem absconditat
et ita prima probat beneficia no ipo iure
sic qui trahit aliud invictum ad extrinsecum pdt
causam p sentenciam no ipo iure put no. et de
foro compe. p diligenti in glo. et in q. b.

De regu. et vinciis eorum prelatis

Dum ineffabili invidia et ... et cum religiosi
viri abnegantes salubriter se
metipsos elegerint in paupertate
xpo pauperi ad placitum famulari
tanquam nichil habentes et omnia
possidentes no desinunt plerique
tam ecclesiarum prelati qua alii qui
ceca ul cupiditate seducti ppe
auditum subtrahi reputantes
quicquid predictis fidelium pietas
elargitur qui eciam ipsorum multi-
pliciter inquietant volunt namque
contra regulam ape ap. approbata
et suis ordinis institutam ipsis i
vitiis eorum confessiones audire
ac eis in mingere penitencias et eu-
karistiam exhibere nec no
lunt ut corporis ... eorum oratoriis
requiescunt et fratres ipsorum defunctos
ap ecclesias suas sepelliri compel-
lunt et eorum exequias celebri
et per quos decedencium frm
alibi qua i suis ecclesiis eligit
sepulturam funeris primo ad
ecclesias suas deferri cogunt

Capitulum Nonum iniqua
Ac ponit quedam grauamina illata fratribus predicatoribus et minoribus a
quibus platos ... ...

a prima [illegible] hospitalium [illegible]

De excessibus prelatorum in subditos

[illegible] i. [illegible] [illegible] mentem [illegible]

I

ut oblatio sub vestibus cedat vel sustinentes eos habere capanam vel cimiterium benedictum certis temporibus promittunt ipsos celebrare divina / volumus quod in domibus eorundem certum numerum fratrum sacerdotum clericorum et laycorum ut non tercerorum propria voluntate taxare ac reddi tercerorum qui nomen apponunt exigunt ab eisdem nec permittunt ut noui sacerdotes eorum alibi quam in ecclesiis celebrent primas missas eos nichilominus compellentes ut cottidianis missis quas in suis locis et altaribus celebrant oblationes ad opus eorum recipiant et restituant quibus etiam eis divinum celebrant in statutum solempnia [illegible] mortuorum pietatis ambitu pia fidelium devotione donatum ab ipsis extorquere oblationis nomine contendentes qui eisdem tam ornamentis altaris quam in libris ecclesiasticis absolute conferentur vendicant specialiter iure suo / quo circa mandamus quatinus vos singuli [illegible] in vobis de prelatis subditis nostris ab huiusmodi actibus compescendo etc.

Nimis iniqua in eo isto reprehendat avaricia sive prelatorum aviditas qua extunt contra eos religiosos qui omnia renunciaverunt propter deum ut in libera [illegible] fidelium donat quod nullo debet prelati ecclesiarum sibi usurpare quod pia devotione confertur religiosis in vita S. de sepultura de his et S. de statu monachorum c. i. et quod solum debent sibi habere quod canones permittunt xviii q. ii et tam quam pro [illegible] morantibus de his in relictis et aliis que ad divinum cultum pertinent nichil percipere debent quamvis

de aliis relictis possunt in esto recipere [illegible] et de certis [illegible] his percipere et ab aliis gravaminibus debent similiter abstinere ad omnia dimiserint propter deum et elegerint in paupertate duo deservire et c. [illegible] Idem Innocentius [illegible]

Nimis prava et c. Cum quidam viri religiosi ut puta fratres predicatores et minores quorum ordinem et regulam se apostolicam approbasse maxima paupertate Christo paupere famulentur plerique et alii prelati eos ad synodos suas cogunt accedere et suis constitucionibus subiacere nec his contenti capitula et scrutinia in locis eorum pro hiis corrigendis faciunt se cominantur fidelitatem iuramento firmata ab eorum ministris et custodibus exigentes eis quoque ut tam extra civitates quam intra cum eis professionaliter remanent ex [illegible] eis mandantes excommunicationis sententiam fulminant in benefactores ipsorum ut id ipsum fratribus comminantes eos de locis in quibus domino famulantur satagunt amovere nisi eis obediant et omnibus presidentibus. Ad hec ne fratres ad honorabiles civitates et villas ubi religiose et honeste valeant commorari [illegible] devote vocati accedere audeant inhibentes tam accedentes fratres quam receptatores eorum presumunt excommunicationis sententiam promulgare ab eis et de ortorum fructibus decimas ut de habitaculis fratrum petunt de [illegible] domibus contendunt redditus extorquere asserendo quod [illegible]

Margin notes: primitus ... lampadarum et [illegible] ... [illegible]

Capitulo Nimis iniqua [illegible] ... [illegible] sibi [illegible]
hic [illegible] gravamina predicatorum et [illegible] a quibus prelati [illegible] abstinere
[illegible] [illegible] ordinis [illegible]

fres morarentur ibidem ab aliis [illegible] proventus aliqui solvent et ut ipsos sue subdat totaliter iurisdictioni eisdem ministros et custodes nolunt preficere sue arbitrio voluntatis quocirca m[andamus] q[uatenus] vos vel unus et singuli [illegible] annotatis gravaminibus dictis statuis subditos vestros ab huiusmodi actibus compescendo etc.

[P]rimis pia ad synodos omnibus etc. Religiosi quam plenum non habet ad synodum ire non tenetur [illegible] xviii q. ii [illegible] xviii di. illa palea [illegible] est dictum est [illegible] dictis fidelitatem [illegible] ab aliis [illegible] [illegible] quibus [illegible] commissa sit [illegible] [illegible] Idem archiepiscopo [illegible]

[C]onta [illegible] est clamus petri et [illegible] ad confusionem [illegible] quondam [illegible] in memorata [illegible] petri clamus [illegible] et capitulum [illegible] tu non solum mediati [illegible] quam [illegible] vim et [illegible] alios [illegible] compulit non [illegible] quos [illegible] ad viola

dam mediati [illegible] nulla potuit [illegible] post [illegible] bonorum spoliatione parentum dignitatibus prebendis et beneficiis spoliatis coegit [illegible] exulare ea suis [illegible] fautoribus non absque presumptione temeraria conferendo que omnia idem episcopus [illegible] in [illegible] publice recognovit / licet autem memoratus episcopus in manibus nostris sponta[n]ea cessit voluntate volentes ut hii qui [illegible] mediati non sunt veri attemptate [illegible] violare ac recipere dignitates prebendas et beneficia aliorum [illegible] sine culpa et sine causa rationabili eis fuerant spoliati [illegible] tam effugiant canonice ulcionis [illegible] facti [illegible] presumptoribus in exemplum [illegible] [illegible] omnem institutorum destitutorum collatorum prebendarum beneficiorum ac dignitatum [illegible] episcopum et [illegible] mediati [illegible] prolatas [illegible] post mediati violatione eiusdem [illegible] [illegible] [illegible] dictus episcopus [illegible] beneficia prebendas et dignitates [illegible] prebendis et dignitatibus [illegible] ab aliis beneficiis [illegible] tam presumptores [illegible] omnes alios [illegible] mediati [illegible] dampnabiliter violarunt suspensos ab officio et beneficio [illegible] [illegible] canonicatus [illegible] temeritatis [illegible] ad [illegible] venire [illegible]

Canonicorum et platorum [illegible]

[illegible]

[illegible] clamus [illegible]

[illegible]

ad Confusionem petri Epi

Tu pellas p̃ntia promittis recepturos in votatis ad hec Si opus fuerit auxilio brachii secularis etc.

Gl. data i. nob[is] et romanam unde magis puniendus fuit q[uam] in principe delinquit et in restitutione dampnandus xxi di. in tunc ... culpam sive offensam ... romana ecclesia commisit remitte non posset xxiii q. iiii ... qui et lxiii di. ... in novo testamento habet potestatem ligandi et solvendi xxiiii q. i. ... petri claves de quibus habes xxi di. ... in novo testamento habet ligandi et solvendi xxiiii q. i. ... petri claves violando ... interdicti tam per se quam per alios quas ad hec compulit et tales suspensi sunt violando interdictum ... compulit ... promulgata pena temporali ... interdicti ... violare xxxii q. v. ita ut ... culpam eorum attenuet ... contra facit ar. in exemplum ut ... et sunt ... interdicto delinquendi ... ad ... quia facultas veniendi ... incentivum habuit ... delinquendi ...

... qui est dimissa irritas et manens ... qui non servat sententiam interdicti beneficia vel dignitates conferre non debet tanquam suspensus ... de concessione preben. quia ... et hic patet manifeste ... talis potest aliquem excommunicare ... excommunicatus reputaretur quia ... irritas ... institutiones et excommunicationes sua nulle sunt xxiiii q. i. audivimus ... suspensus ... ab officio ... hoc ... ipse sit officio suspensus ... officio privare ... talis commisisset illos ... irritas et manens ... celebrat ... longe magis ... quam illi ... casus ... de suspensione canonis ... de suspensione ... item ... nulla sunt quia illi quibus collatio facta fuit non servaverunt interdictum nec excommunicatus conferre possunt ... de electo ... postulasti et ... et quali ... plus fuit pro ... executores ... interdictum excommunicavit violatores interdicti et ... irritas et manens ... non ... violatores interdicti ... postulasti ... de institutionibus et destitutionibus nulla dubitatio est quia ... culpa et absque ordine iuris fuerunt ... ignorantia ...

destituti et ita si nulla fuit destitutio nulla fuit institutio iii q. vi ... et ... de electione ad petitionem et ... ita dubitatio remanet ... excommunicatus et interdicti ... ut dictum est ... suspensus fuit ... contemptu ... claves ... sicut ... est ligatus ... ligat xi q. iii ... xxiiii q. iii ... locus ... interdicti ... interdicti et suspensi ... locus ... interdicti ... talem locum ... dicit interdictum ... talis ... celebrantes ... interdicti ... de electione ... postulari ... de postulatione ... de electione ... de clerico ... de consuetudine ... de electione ... ipse episcopus qui violavit interdictum ... suspensus sunt et irregularis ... in alios ... seu interdicti aut suspensionis ... et solvit ... de ... interdictum ... irregularis vel suspensus ... postulasti ... suspendas ... interdictum ... celebrat ... excommunicatus non est suspensus ... irregularis ... contemptum ... de celebratione ... statuit et ... de sententia excommunicationis ... generalis ... ubi maior est culpa maior ... vindicta ... de ... pluries de ... de etate et qualitate ... pena ... qui non servant interdictum ... postulasti ... brachii secularis ... de officio ... et ... qui imploravit ... de iudiciis ... non absolvit ... ubi ... imploravit debet auxilium seculare compellere ... de maledicis c. ii. ar. b.

Lucius iii padvano episcopo

De novi operis nunciatione. R.

Intelleximus ex litteris tuis quod cum ... ga ... inter priorem ...

Rubrica de novi operis nunciatione

quondam et clericis de rodigo super
capella que in preiudicium ecclesie
matricis de costa ab eisdem cle-
ricis est constructa f. t. delegati fu-
isset etc. quia vero sicut leges non
dedignantur sacros canones imi-
tari ita et sacrorum canonum sta-
tuta principum constitutionibus adiuvan-
tur f. t. c. quia diligenter
consideravimus post denunciationem
novi operis sine iure sive in-
iuria aliquid construitur lega-
libus debet constitutionibus de-
moliri et quia nulla ecclesia in preiudi-
cium est alterius construenda neque
cum ipsis secundum leges et canones
statuta non differas enervare
[illegible]

in quibus edificatur ff. e. ti. de pupillis
et si in publicibus locis in preiudicium est alia
causa demoliendi edificium in preiudicium
ecclesie parrochialis alia fieri non debet xvi q. i
ecclesie et c. quoniam et § de ecclesiis edificandis ad ad mediam
nisi iusta causa subsit ut ibi dicitur et tunc
denuntiari debet de antequam opus fiat. Innocentius
in cantuarien. archiepiscopo

Cum ex iniuncto etc. infra. et ad
quicquid edificatum est in ecclesia
delaucen post novi operis nuncia-
tionem ex parte tua factam peni-
tus demoliri eo non obstante
si etiam absens extitit tu cautio
sit legittima cautione ut bis
cum opus novum fuit inceptum
ante remissionem edificavit demum
agere cepit minus sibi et ita edifi-
catum habere sibi debeat actio denun-
ciari deducens prorsus in irritum
quas quod de instituendis ibi ca-
nonicis et aliis ad ipsam ecclesiam
pertinentibus a te vel predecessore
tuo cognoscitur ordinatum cum
redditibus ad statum pristinum revo-
catis quos ab obligatione iura-
menti pro eo quod ibidem insti-
tuti fuerunt auctoritate nostra penitus denun-
ciari [illegible] absolutos. Cum
etiam cum non teneat principale
quibus quod ex eo vel obid servatum
est per premissa districtione decre-
vimus irritandum et insuper eo quod
quia non sufficimus ad mirari quod
cum viri religiosi monachi Can-
tuarienses qui omnia dimiserunt
pro Christo tot laboribus et peri-
culis per se et rebus non dubitaverunt
frequenter exponere quod non fecisset
nisi cognoscerent premissa respicere
in gravem cantuariensis ecclesie detrimen-
tum tu salute permittendo tamquam
scandalo proximorum [illegible] et
prohibitionis non cessasti cum sacre
scripture testimonio debueras di-
dicisse quod licet omnia illa opera

De exceptionibus prelatorum in subditos

que sine mortali peccato omitti non possunt non sunt pro vitando scandalo dimittenda nec ea debeat pro vitando scandalo committi que sine mortali peccato committi non possunt ab illis tamquam que sine mortali peccato committi possunt pariter et dimitti sic pro scandalo tollerando cessandum et cibus prohibitando scandalo scandalum enim in proficiendum vii apostolus Si scandalizat frater non comedam carnem in eternum et dominus in evangelio qui scandali prebent materiam ve [illegible] inquit homini illi per quem scandalum venit et et licet maiorum scandalum sit vitandum vitandum est et scandalum pusillorum ne testimonium veritatis qui scandalizaverit inquit unum de pusillis istis qui in me credunt et ergo hiis ante talis imponatur quod propter contradictionis rebellio potius sequitur obedientie valeat expirare etc.

[illegible]

Nouum opus [illegible] que solo cuncta sunt [illegible]

[illegible]

Capitulum Significantibus

[illegible]

ar in decre. pro. albate infra et xvi q. vii
ex. diversis de fide instru. in fi. C.
de legi. non dubium ff. de coll. illicit. l. in
xvii q. ii in nullo ff. de reg. iur. in culpa
dolo infra ff. de fideiussore fideiussor obli
gari non potuissent nisi ar. pro monachis q.
semper presumitur iusta causa ignorantie
ad ipsi sua omnino sunt ipsa dicta et ti. pro
minus longi tempore pro non est presume
dum quod appetant aliena ar. xii q. i. s.
pedit infra et est simile xx q. iii. l. u.
quomodo pro non sunt pertractanda de scandalo
committenda quod pro aliquo scandalo
vitando non debet quis mortale peccatum
committere quia vtilius scandalum
nasci permittitur quam veritas relin
quatur de reg. iur. qui scandalizauit
et aliud permitte illos quia cecis sunt
et in verba et s. de his que vi
xi q. iii inter verba et xxxii q. v ita ne
ineo ve ca pacis et xxxii q. v. ita ne
et i. q. vii et pro illa alias si aliqua pos
sunt sine committit sine mortali
peccato destruendum est ut. ut. dicit
et sic possunt intelligi illa iura l.
de ut constitutis et omnia capitula
que hic sequuntur in littera pro scandalo
tollendo ipso quod destruendum est sententiam
l. dicit ut constituti et iura relaxant
ipsa scandalum sine multitudinem
de tempore ordi. c. ii ubi. dicit ipsa
scandalum et nimium impedire de despon
sa duarum et s. coniugatorum super eo et
de cleri. coniu. c. ad aliud maior licet
ad dimitti et patent qui socia que
multitudine xxiii q. iiii non potest

Honorius iii. etc.

Significantibus canonicis
Sancte Oportune nobis
innotuit quod cum presbytero quidam
ciuis Parisien. in quadam
platea eorum sine eis prohibe
tibus inuitis edificabat
P. Vendicant et Grallanie de
posuerit coram officiali Pa
risien. archidiaconi questione eis
assentibus in continenti probare
pendicum et plateam ad sua
iura pertinere ac petentibus
ut non obstante quod dicti R.
cautionem de demoliendo
ope offerebat edificium prohiberi

quia idem officialis interloquendo
decreuit probationes eorum admitten
das esse ac ab opere interim quiescen
dum idem R. ad Senon. eum
pronotauit sed cum Senon. offici
alis eadem interlocutoria reuoca
ta decreuit ad opus sub cautione
demoliendo ipso non admissis
eorum probationibus procedendum
predicti canonici nostram audientiam
appellarunt et in eodem anno quod si est
ita reuocato quod post appellationem legitime
interpositam attemptatum etc.

Significantibus mercatoribus maxime ex
idem esset si usque ad tres menses l. c. pro
et C. c. l. una ut plene dictum est in C.
proximo sed multo fortius sic. hic in continenti
probare volebant quod restitutio
et difficilis sit in continenti offerant probatio
nes s. de rescriptis spatiis litteris ff. ut imposi
l. sicut argu. in principio ff. ad exhibendum l. in
ibidem sic s. de eo. eis ad delectum fuit
loquendo decreuit et hic quia non obstante
cautione illa oblata tenebat expectare
usque ad tres menses aduersarios volentes
probare deinde sed in c. pro et c. l. una sunt
dictum est que deneatur probare decretale
consequentiam ad Senonen. eum hic omisse
causa appellatum est ad metropolitanum
et eo eorum s. de ap. dilecti ubi hic materia
plene expeditur opus satis debent

S tui operis Urbanus iii

nouum te nunciasse proponis non ob
stante cautione quam offerat ab ipso
de opere destruendo, promittere edificatum
constat tenetur te per triduum mensem spa
cium expectare inibi tui prediciuum
probare volentem etc.

S tui operis non obstante contrarium videtur
quia si ille cui denunciatur de opere demo
liendo si appareret eum iniuste edificasse
uel pecuniam non fecerit quamuis satis dedit licite
potest edificare ff. e. non solum § si ad passum
et § sciendum et l. prior § i. et § hoc interdictum
et § deinde et
~~que hic et iuxta c. dum~~
l. stipulatio alias incipit de nouo opis § i. sed
hoc intelligendum sunt secundum hoc que hic et ipso
si intelligendum prima l. vult
copula dicat et d. de edifi. prima l. vult
ut si statim vult probare per primordialem plus
uel usque ad tres menses audit non obstante
cautione que sibi que sibi offert ut hic et
alias recepta cautione edificauit statim a

Rubrum de privilegiis

Extra [...] vel post tres menses et sic intelligitur contra et ita est in opinione decinda antiquis an veniat statim dare gravare prius vel usque ad tres menses an statim recipe circa de ope de molicidis et postea pro cedat in ope alii dicunt quod est in opinion illius qui consuevit dare statim cautione vel expectare ut in continenti vel usque ad tres menses probet sed contrarium verum est ut hic patet [...] [...] supplicio sunt de illa [...] volt [...] ipsa

De privilegiis et excessibus privilegiatorum etc.

Ecclesiastica gubernacula non nisi maioribus personis et frequencioribus civitatibus preside oportet ne honor cui debent excellenciora per inminorum vilescat [...] maioribus lxxx di. epi. ubi [...] dicitur [...] xc iii di. legimus in aut. [...] [...] i. et ii. sed hic intellige [...] opinione qua ubique est non epi habet ut legimus et sic [...] ad facti quod dicit hic vilescat [...] [...] est quod sponsa non est statim [...] ne sponsus habeat [...] xxvii. q. ii. institutio b. Greg. predecessor.

Sicut in indultis laicorum privilegia turbare nolumus ita eis providentibus nobis mandata nolumus aucte resistere violentos ita laycos castigare non contra legem est agere sed lege facere sub prudentia etc.

Sicut providentibus i. providentiam facere volentibus [...] quia etiam si petiit [...] non potest [...] providentiam [...] de offi. ordi. c. i. et sic est [...] quod [...] non vult [...] alteri [...] arrogare quia in[...] distincta esse debet [...] de iudic. novit ubi de [...] et [...] qui filii [...] legittimi [...] ubi de hac [...] per aliquis [...] vires [...] propter [...] et o adversus et qui malos [...] ministerium est xxiii. q. v. qui malos et [...] probet legi c. [...] quod [...] et hic quia [...] facta fuerint iura ut mali puniantur [...] sunt per legem cum nemo bene facere cogitur sed male agere prohibetur [...] q. v. ad fidem b. Tollet iii. in concil. lat. etc.

Quum et plantare religionem et plantatam fovere mandis omnibus debeamus insequa quod melius exequimur quam si imitare ea que recta sunt et corrigere que profectum virtutis impediunt commissa nobis auctoritate. Cum tenemus fratres autem et corporum [...] racione reperimus quod fratres templi et hospitalis et alii religiosi indulta sibi ab apostolica sede privilegia excedentes contra episcopalem auctoritatem multa presumunt que scandalum faciunt et grave pariunt periculum animarum [...] ecclesias et decimas de manu laica sine consensu episcoporum tam illos quam etiam quoscumque alios religiosos recipere prohibemus dimissis quascumque contra tenorem istum aliquo tempore receperunt. Excommunicatos quoque et nominatim interdictos tam ab illis quam ab aliis religiosis iuxta episcoporum sententiam statuimus evitandos. In ecclesiis vero suis que ad eos pleno iure non pertinent instituendos presbiteros episcopis representent ut eis de plebis cura respondeant ipsis vero pro rebus temporalibus [...] exhibeant competentem institutos etiam in consultis episcopis non audeant removere. Quod si templarii vel hospitalarii ad ecclesiam venerint interdictam non nisi semel in anno ad ecclesiasticum officium admittantur nec tunc ibi sepelliant corpora defunctorum. De confratribus hic constituimus ut si non se predictis fratribus omnino reddiderint sed in proprietatibus suis omnino duxerint remanendum propter hoc ab episcoporum sententia nullatenus eximantur [...] potestatem suam in eos sicut in alios parochianos suos exerceant cum pro suis fuerint excessibus corrigendi. Quod autem de predictis fratribus dictum est ab aliis quoque religiosis qui presumptione sua episcoporum [...] iura et con[...]

canonicas eorum [illegible] et tenore
privilegiorum [illegible] venire presu
munt papirinus obseruari sic eum
eorum institutum [illegible] venerint et ecclesie
in quibus ista presumpserint prius
[illegible] intelicto. et quod egerint irri
tum habeatur etc.

Vinum et plantare extendentes unde
illa prodere debent xi q. iii privilegium
[illegible] de vbi [illegible] igitur et decr. sic
et lxxiiii de vbi decimas et sic de iure pat.
xvi q. vii. decimas et S. de iure pat.
quod autem de consensu episcoporum possint
[illegible] recipere S. de iure pa. cum et decii
mas quas habent laici infeudum
et non alias possint recipere de consensu
episcoporum S. de his que fiunt a prelatis in
aplica [illegible] decimas de laboribus
[illegible] non soluunt S. de decimis ex parte
aliquorum [illegible] preceptioni muniti fuerint
vel postea consensu episcopi habuerint ut
S. de iure pa. circa [illegible] quos
[illegible] tenetur non obstante aliquo pri
uilegio [illegible] de [illegible] nulli et de iure
[illegible] quilibet tenetur xi q. iii. [illegible]
tas quod [illegible] privilegium non tollitur
ut [illegible] predicta nulli nominatim non
[illegible] interdicta [illegible] ratis
[illegible] nove [illegible] aliquis
[illegible] vel alijs [illegible] insti
[illegible] nominatim pleno iure
[illegible] quo ad temporalia et spiritua
lia [illegible] agitur videtur quod p[illegible]
[illegible] pertineant ad alios quod episcopus
nichil possit attemptare in illos quod
est verum et illa institutio et destitutio
quo ad temporalia et spiritualia ad ipsos pertineat
xvi q. ii [illegible] et [illegible] et sic ecclesie iste
eodem gaudent privilegio. quo ipsi pri
uilegiati alias non sic pleno iure ad eos
non pertineant [illegible] quod hic [illegible]
pleno iure ecclesie ipsi pertinent ad istos
religiosos ex privilegio [illegible] quibus de presbiteris
ut presbiteris [illegible] quod ipsi primo vocabunt
episcopum diocesanum ut presentandum [illegible] sibi alijs
episcopis de [illegible] sic facitur i alijs sa
cramentis et hec intelligere secundum tenorem
privilegiorum ut [illegible] primo debeant recipere
sacramenta ab episcopo diocesano secundum quod in pluri
bus privilegiis ponitur vel etiam aliquo
[illegible] et secundum hoc vocabunt ipsi privilegiati
quoscumque episcopos voluerint. alias possunt
[illegible] officio et beneficio [illegible] iusta
causa [illegible] deponere non
possunt [illegible] abbatum [illegible] non
pertinet [illegible] de quo habes [illegible]
ut privilegia [illegible] ipsius [illegible]

exemant [illegible] c. [illegible] et c. plt. et
[illegible] quia [illegible] confraternitate non
sunt [illegible] illorum nec oblati sed aliqui
beneficio [illegible] ut privile
gia [illegible] non [illegible] et
ita remanet de iurisdictione episcoporum
[illegible] vel quatuor denarijs
posset quis eximi a suo episcopo quod
esset iniquum [illegible] c. ut privilegia [illegible]
[illegible] privilegiorum [illegible] c. porro nisi et
non debent habere fructum illorum
[illegible] c. [illegible] et c. pe.
[illegible] c. ut privilegia et xi q. iii pri
[illegible] et ita [illegible] sive delictum privi
legium. et ita [illegible] privi
legium [illegible] iurisdictio
episcoporum ut [illegible] privi
S. de hereticis ad abolendam. nisi [illegible]
Idem archiepiscopis vel episcopis [illegible]
[illegible] iste [illegible] talibus [illegible]

Dilecti filij fratres hospitalis Hierusalem
transmissa nobis conquestione mo
strarunt quod cum [illegible] de malefacto
ribus suis iustitia facere non [illegible]
privilegia ipsorum [illegible] contemp
nentes etc. [illegible] Pro certo sciatis quod nos
concessa vobis privilegia decurtata
[illegible] cum ecclesie romane [illegible]
[illegible] etc.

Dilecti filij non [illegible] possunt con
venire quia iustitia facere nolunt xxiii
q. ii. [illegible] ut et [illegible] ut [illegible]
[illegible] et xxiii q. v. [illegible]
[illegible] facit [illegible]
[illegible] et [illegible] alias culpas
ut [illegible] filius [illegible] contemptores
ac [illegible] iudices qui probationes [illegible]
[illegible] non attendunt et xxx q. v. iudi
[illegible] decurtabimus et xi q. iii. cor
[illegible] ei [illegible] qui
[illegible] non [illegible] lxxxiiii. di. vbi
et xx q. ii [illegible] decr. S. de [illegible] peti
c. i. et [illegible] v. di. [illegible] et quod
[illegible] maleficium [illegible] ipse
[illegible] S. de consti. cum omnibus
et [illegible] ordo [illegible]
[illegible] xi q. i [illegible]
[illegible] privilegia istorum et [illegible]
quod [illegible] eodem
[illegible] tanquam contemptores et ne
[illegible] b. Idem can
tuarien archiepiscopo etc.

Ad hec [illegible] hospitalarijs pa[illegible]

Rubrum de privilegiis

[I]psas ut si quos in excommunicatione defunctos in cimiteriis earum sepelierint eos extra cimiteria eiciant quod si facere noluerint tunc gravius de ipsis quos in excommunicatione defunctos esse constitit exequatur etc.

[Q]ui sepelierint et ita communicando eis in morte inciderint in excommunicationem quia cum eo communicavit vivo non cavetur et mortuo et xxiiii q. ii c. i et iii et supra de sepultura sacris eiciant si poterunt discerni ossa eorum ab ossibus fidelium alias non supra de sepultura sacris et infra forte tales fuerunt qui peccaverunt absolui et per eos non stetit quominus fuerint absoluti quia et post mortem absolvendi sunt in decretali a nobis et ideo sui isti emendare tenentur si loci penitentes aliquando archiepiscopus qui sunt et in eorum opprobrium. Idem abbati et monachis sancti Andree episcopus in diocesi qua habet. Ordinibus etc. tibi in provincia canonicorum de plantatio per xxx annos eis decimas persolvistis cum de cetero inter greges prelatis licet enim privilegiorum et beatis fratribus ipsis indultum fuerit quod de laboribus suis nullas decimas prelatis solvere debeant de privilegio tamen indulto tanto tempore nobis detrahere voluistis cum libuisset unicuique pro iure renunciare eo quod modo non potestis vos in hac parte tueri etc.

[S]i delicta xxx annos ar. contra supra de prescriptione de quarta et xvi q. iii si quas actiones et est expressum in c. attendentibus ubi tamen xl annorum spatio perdit privilegium ubi delicti et cessat hic tanto tempore sicut patet quod privilegium perditur in quibus utatur ipso in c. attendentibus sicut etiam leges per desuetudinem abrogantur ff. de legibus de quibus nullo fortius et privilegium quia res ... de facili ad pristinam naturam revertitur ff. de arbitris si unus quod si non totum sed partem quod ad alios non perditur nisi pro renunciare sicut in c. accedentibus et supra de regularibus ad apostolicam et c. statuimus et vii q. i quam periculosum et reintegrationes actiones suas non est ulterius regressus ad eas ff. de edictis.

c. l. quod si venditor ar. contra supra de foro competenti si diligenti ubi plene tractatur de hoc l. Idem albanen. episcopus.

[P]orro quamvis templariorum et hospitalariorum multa sint libertates prerogativa donatorum non dubitamus quin aliam libertatem habeant in locis in quibus aliqua per venissent ad eos fuerant habitatores quod totum ex inspectione privilegiorum suorum plenius adverte potes et sicut quod in veneris ita observes. Sic enim eos voluimus privilegiorum suorum servare tenorem quod eorum metas transgredi minime videamur etc.

[P]orro quamvis i. quamquam antiquum erat quin et melius patet quamvis supra c. deinde innuit quadmodum vero quibus intendo non dignatur etc. vel quamvis i. ad hoc patet non in posse stare aliam libertatem supple quia in aliis suis possessionibus quod tu deprehendit ex ipsorum privilegio ut infra dicit etc. itaque ad eos devoluta censentur eodem privilegio ad aliis ff. de usufructu cum quidam quod debitoris etc. ff. de iure fisci fiscus ex inspectione et pro inspicienda sunt privilegia ... ut sciatur quod contineat in eo ... et supra de fide instrumentorum ... demandata privilegia si quibus autem est etc. quod iudex debet facere copia scripti privilegii ad inspiciendum nec sufficiat sola recitatio scripti quod falsitas possit ibi esse que ex sola lectione deprehendi non posset et ex eo quod dicit ita observes non est recedendum a forma verborum supra de decimis ad audiam et supra de regularibus inter corporalia etc. ff. de l. in non alia. Item ar. fines mandati diligenter esse observandos supra de rescriptis sed delicta. Item ar. nulli esse credendum quando se habere privilegium nisi illud ostendat supra de officio delegati cum in iure ar. xl ii. di. quiescamus et de di. con. more et in c. cum capella quod dic in c. cum persone servare tenorem sicut supra c. cum et plantare infra et in c. petistis et ita privilegium in sua forma tenemur servare et non ultra extendi aliis privilegio non defendunt in aliis. Idem in apostolico se legato.

Privilegiorum tenor inspiciendus est et servandus ... nullus sine privilegio sibi concessorum non debet ... aliorum

quamvis tenetur ... aliud privilegium non defendit alio

Solvens censum non probat aliquem exemptum nisi fiat ad indicium libertatis percepte i. obedientie

Nullus auctoritate propria debet sibi usurpare quod non est concessum

Recepimus litteras de certis censualibus directas ceterum diligentiam tuam volumus non latere quod sicut non omnes qui specialiter beati Petri iuris existunt annuatim apostolice sedi censum exsolvunt ita non omnes censuales ab episcoporum subiectione habentur immunes inspicienda sunt capitula privilegiorum et episcoporum tenor est diligentius attendendum ut si fuerit deprehensum quod ecclesia que censum solvit inter specialia beati Petri iura consistat et ad indicium percepte libertatis censum annuum conferat non immerito potius speciali prerogativa gaudere. Si non ad indicium percepte protectionis censum persolvunt non exhibent immunitatis ... episcopi aliquid videtur esse subtractum etc.

Recepimus non omnes sicut templarii et hospitalarii et cistercienses qui censum ... romane ecclesie sicut credo ... propter libertatem ... statim intelligas illos esse exemptos ... ad indicium protectionis licet papa recipiat aliquos sub sua protectione non sunt ideo subtracti ... episcoporum ... et in forma ... valet talis protectio ... aliqua ... plus debet illis quam aliis ... et indulgentie ...

Idem

Sane et temerarium est et indignum aliquem sibi sua auctoritate presumere quod romana ecclesia aliis certa ratione inspecta singularibus voluit beneficiis indulgere.

Sane temerarium hoc ideo dicit quia que per privilegium conceduntur non debent trahi ab aliis auctoritate propria in exemplum ut hic et xvi q. i. ... quia privilegia communem legem non faciunt xxv q. ii. non exemplo et ... de consti. ... c. de legibus leges ... et vii q. i. petisti etc.

... ecclesia ... debet ... xvi q. i. in precepta singularibus beneficiis i. privilegiis que singularia sunt et privata ...

Celestinus III Abulensi episcopo etc.

Patentibus litteris certificati de fidelitate ut sic templariis et aliis oratoria in domibus suis habentibus liceat campanas in eis ponere publiceque pulsare ... non licet ... potius ... sunt ut ... non impediat aliorum etc.

Patentibus non licet eis nec etiam missas ibi celebrare ... et ... exempti ... privilegiorum ... non impediant ... etc.

Innocentius III archiepiscopo Lundunensi

Tuarum nobis tenor ostendit litterarum quod fratres hospitalis sancti Iohannis laicos et illiteratos mittunt pro elemosinis colligendis et cum in quadam ecclesia baptismali eis a predecessore tuo collata quidam eorum perversus vicarium sacerdotem ipsam ecclesiam sanguinis effusione fedasset usque ad reconciliationem divina ibi interdixisti officia celebrari. Sed nihilominus ipsi in ea divina officia celebrantes alios vero presbiteros ab officio suspensos per episcopos suos id est cum sint laici ad officia restituunt exequenda. Quidam ...

Sane capitulum non ... privilegium non ostenditur ... expressas

... in tota ... non transeunt privilegia

Committit falsum ... Committit ... i. incipit

p[re]d[i]cta q[uo]m ad vxoribus suis in domibus p[ro]p[ri]is comorantur eo q[uod] eis de suis aliquid conferunt a[nni]matim ita emancipare contend[u]nt ut aliquis s[ecundu]m legem t[ibi] de s[uper] obiectis r[espo]ndere minime teneat[ur]. ¶ Ver[u]m quia privilegium meretur a[m]mittere qui p[er]missa sibi abutitur p[otes]tate fraternitati t[ue] ad q[uam] Si quas cl[er]icos aut laicos adictis fratribus pro colligendis elemosinis cu[m] cle[r]ica signatos inveneris hiis a quibus ipsos missos esse constiterit p[er] totam provinciam tuam exortationis officium interdicas missos. Si laici fuerint exortationis innocue p[ro]hibeas. Si cl[er]ici ab officiis b[e]n[e]ficiis q[ue] suspendas nullo prorsus privilegiorum b[e]n[e]ficio vel ap[pellatio]ne p[re]valente. ¶ Eos vero quas in p[re]dicta c[ri]mi[n]a lege tibi dyocesana subiecta. ¶ Post interdictum tuum divina celebrasse cognoveris eadem pena suspensionis involuens in ea donec c[on]di[gn]a reconciliata fuerit officia no[n] p[er]mittas celebrari divina. ¶ Presbiteros etiam suspensos ab ep[iscop]is suis et p[ro] p[re]dictas s[ce]l[er]ib[us] ad officia sua temere restitutos in eandem s[ente]nciam suspensionis reducas. ¶ Illas vero quas ad s[ub]veniendum aliis s[ecundu]m legem tue pro p[er]missa c[ri]mina asseru[n]t non teneri volumus excusari q[uo]m eos ad s[ub]veniendum sub appellationis impedimento compellas etc.

¶ Quarum et[iam] collata no[n] plene [illegible] ut patet ad reconciliationem p[ar]ochiam b[e]n[e]dictam cum vino et cine[re] et p[er] ep[iscopu]m tm et no[n] p[er] simplicem sacerdotem s[ecundu]m de cons[ecratione] [illegible] ut altaris p[ro]posuisti et c. aqua ex none ex privilegio saltem semel in anno possent ibi celebrare ante reconciliationem ut g. c. cum et plantare q[ue] ydd[illegible] et c. ut privilegia dicas q[uod] privilegium no[n] extendit ad hunc casum commune quidem est fuit execrata ut c. c. ibi donec reconciliata fuit et c. et quia h[oc] est interdictum p[ro]hibentur celebrat in tali c[asu] non est suspensus nec irregularis et non tenetur [illegible] d[e]fen[dere] ex[tra] ib[i] q[ua]m in c[er]ta libro v[er]o [illegible]

fuit interdicta aurire et absolvere et dicta est sunt indepena ar[gumentum] s[ecundu]m decl[aratio] ex[tra] [illegible] p[ro]celebrat et c. postulasti q[uod] quesivisti cum a pare i. liberare depetare ep[iscop]orum [illegible] xi q. iii privilegium falso signatos p[ro]hibet patet q[uod] licet aliquis potest habitum regularem no[n] abligatur d[e]n[ique] no[n] cap[it]et q[ui] no[n] ad abligandi ut est faciebant q[ui] in tali casu habitus no[n] facit monachum s[ecundu]m de regular[ibus] porrectum ar[gumentum] cum et statuimus ex illud q[uod] constat q[uod] ad monachi habitum recipit professore nec obstat xx vi di q[uod] interrogasti et s[ecundu]m de reglar[ibus] vidua et xx q. i. q[uo]d progenitores quia illa intelligebant d[e] [illegible] q[uo]m ab initio factum erat ambiguum et h[oc] in solutum [illegible] q[uo]m privilegio se monachum corrupit in dialectus no[n] est compellendus ad monachatum alias non p[re]miendum est ex illo c. s[ed] [illegible] p[ro]clamare monachus [illegible] est in aut de f[ra]tribus ep[iscop]is q[ui] vel l[aici] [illegible] dictationis ab officiis et b[e]n[e]ficiis p[ri]vent[ur] cum isti tamen falsarii s[ecundu]m de crime falsi c. u layci cum excitant ti c. ad falsariorum privilegii b[e]n[e]ficio est [illegible] in q[uo] ordinariis possit punire corruptos cum publice delinquit quia l[icet] [illegible] officio et b[e]n[e]ficio intercipis istorum et ipsis interdicat officium et exortationis aliq[ui] ordinario et s[ecundu]m de h[ereti]cis ad abolendam nisi sed ubi dicit tamen a sede ap[osto]lica delegatis vel in q[uo]ne delicti sortiat[ur] quis forum vi q. iii ubi causa agat[ur] et s[ecundu]m c. cum plantare nisi et s[ecundu]m [illegible] et ratione delicti p[er]dit privilegium ut hic dicit et xi q. iii privilegium item rectus omnem honorem excludit s[ecundu]m ubi sentia vel cla li et quia in p[ro]vincia quis deliquerit illic iure subiaceat omni privilegio cessante c. de decria o por aut qua in provincia nec eum fortem privilegii flagitiorum crescit auctas c. de privilegiis incolarum l. ii vel xii et remissio peccatorum no[n] dat licentiam delinquendi i q. v. n[on] exigunt de pen[itentia] di[stinctione] in fine et de imperator no[n] p[er]mittas delinquentes aliquibus privilegiis uti in aut de man[dato] p[rinci]pu[m] q[uod] q[ui] se delinquentes sed c[on]tra videtur q[uod] no[n] possunt illos punire xi q. i si noster et s[ecundu]m de sup[er] ne p[re]la[ti] sicut nobis et [illegible] c. cum capella s[ed] cum tal[ia] privilegium possunt punire sicut et alii in [illegible] ecclesiarum privilegium item pro casu non est se intromittere de causis spiritualibus q[uo]m est maior omnibus post p[rinci]p[em] ff. de officio p[ro]consulis s[ed] maliquo q[ui] [illegible] alb[illegible] et incipit nec quicquam vim [illegible] q[uod] ordinarius non est interdicere

Eugubini Epi
cap[itu]l[um] perperam

istorum civitas quin tota terra subiciat generali
interdicto. Sed contra hoc est quod de censibus c. cum
inter nos et in decretalibus quod licet in partibus
sed multis civitatibus quod licet non possit interdici
illarum civitatum ipsi tamen debent tam tenentur
servare interdictum generale ut dicit dominus
ius Romana aliis posset illos punire
et c. per eum publice delinquant per
prelationibus inimicus cuius non passus
se intromittere nec exhortare eos
vel si aliquis eorum esset infamatus
non potest compelli ut se purget nec ipsa
nichil aliud eis conferret nisi quod eos
filios suos faceret. Sed in aliis cum pub-
lice delinquunt non abstulit episcopis iuris-
dictionem aliis nichil aliud esset nisi dare
materiam peccandi et quod possint
puniri qui publice delinquunt hic patet
et c. primo et hostiensis dixit tamen alii
dicunt quod nullo modo potest eos punire et
papa hoc sibi reservavit et hoc voluit
probare papa beneficiis quod templariorum et
hospitalariorum et alii exempti si sunt
in aliena provincia et sciat quod delinquit
et dicit quod non puniant ut patet per iura
et contra signata et quod si aliqui
clerici civiles puniunt ubi in veniunt
nisi sint in armata militia tunc con-
veniunt sub magistro militum nisi ha-
beant privilegium imperiale. Et ubi quis
de criminali vel de civili alia re condi-
tione puniatur l. ii. et milites non
puniunt nisi pretoribus specialiter a papa
ipse deputatis. Et ubi scientia vel cla[usula] l.
in sua distinxit ita si privilegiatus de-
linquat circa rem non exemptam ut
in contractu vel maleficio accedendo hono[rem]
vel adulterando tale delictum potest puniri
episcopus loci quia et si persona sit exempta
res tamen in qua delinquit non est exem-
pta et ita quasi ratione rei in qua deli-
quit sortitur forum. Et de foro compe-
tenti si non delinquit circa rem exem-
ptam puta male gerendo se in officio
vel alienando res ecclesie tunc a solo papa
puniri quia in hiis exemptus est.
Ubi ergo factum illorum preiudicium affert
non exemptis ibi eum puniunt episcopus eos
secus si non tangit et hic probat l. c.
cum capella si non aliud specialius
in privilegiis suis reservavit et illud re-
fuerit. g. c. porro innocentius papa statuit
quod exempti possunt ordinariis ratione
delicti sive contractus aut ratione rei de
qua contra ipsos quod movetur et coram
eis possint conveniri sed si delictum
commissum sit in loco exempto sive

contractus initus aut res super qua litigatur
sit in loco exempto tunc non possunt con-
veniri coram ordinariis nisi quidam de
c. et ti. volentes innocentius in quadam libro vi
pena suspensionis ab officiis et beneficiis et
potest hic referri ad factum cum debere suspen-
si sint violando tenere interdictum per ut
no. g. de exces. p. c. ult. in magna notabilia
Et si scienter celebraret post interdictum
... debent suspendi et tunc ipse dicitur sus-
pendi reducitur i. audiamus illos ab eo non
pendi fuisse absolutos hic est sicut de facta
fuerunt absoluti ita de facta reducas
illos in causam summam volumus con-
servari sicut g. c. cum et plantare quod pl[ene]
ex. c. et plene. Eidem abbati et con-
ventui sancti Petri Eugubien[sis].

Cum olim certus apud personam
constituti et tu fili abbas pri-
vilegium Lucii pape nobis presentavimus
postulantes innovari super contradiatorum
Eugubini episcopi asserentis quod ipsum
preiudicium redundare non fuit ef-
fectum in recipiendo et id contra egit
et prefati episcopi procuratoribus in nostra
presentia constitutis per Graplunt x[ii]
apostolorum presbiterum cardinalem dedimus in
mandatis ut super admissione ac
tenore privilegiorum testes reciperet
quos ducerent producendos qui
fideliter redegit in scriptis depositio-
nes x testium inductorum quorum depo-
sitionibus publicatis dicti pro-
curatores ad producendos testes
per quos inductos apte adversare
pellerent inducias postulaverunt
quas sub eo tenore illis duximus
concedendas ut apud sedem apostolicam pro-
barent quicquid vellent. Ubi hominibus
probationibus per alia sufficiunt et per
nos non tam per depositiones testium
quam assertiones quorumdam sim-
plicium liquido cognoscentes tale
dicti privilegii fuisse tenorem quod
videlicet cenobium ipsum nullo me-
diante ad Romanam ecclesiam pertinet et quod
non licet alicui episcopo eidem monasterio
et eius ecclesiis exactionem

ista digestum in pergione [illegible]

Rubrum de privilegiis

iudice ut fratres illius domus firmentes
ab omni potestate liberi et dicti liberta
tis gratia potirentur et quod nulla in
eis mentio dicti episcopi habebatur.
Illud etiam attendentes quod tu
tu fili abbas tempore celestini pape primo in
ad ipsius presentiam accessisses ipse
inspectis eisdem tuis privilegiis
te licet excitatus ab eugubino
episcopo diceretur tamquam non liga
tum ad instantiam ab officiis absolvit cum presumeretur
non fecisse nisi monasterium immunem
cognovisset ad romanam ecclesiam specialiter
pertinere decrevimus privilegium illius
lucii pape quod sine reprehensione bulle
et carte ut littere apparebat cum sint
notabilis omnino illius fuisse tenoris
cum depositionibus testium et
assertionibus suis nostrum nostrum ex
titisse etc.

Item cum privilegium lucii quod postea fuit
amissum ut in sequitur ubi habetur
id cum ista appellationem aplicam suos te
stes producere debent quia per alterum
et ibi suos produxit ut hic hic inde sunt
tur equalitas quorumdam sed istis
non creditur tamquam testibus cum mani
non fuerint quia inducti non fuerunt
in testes sed quia ipsi viderant privi
legium credit illis papa tamquam per
sonis privatis et honestis viris. Sed non
ad probationem sed presumptionem in
ducunt et coadiuvant testes indu
ctos more dicti et id nullius iuris refra
ut ipsi episcopo in monasterio illo ex quo
verba plene exemptionis continebant
in privilegio ut hic patet et arg. hic e. vers.
primo non ligatum cum non esset
index suus hic de consue. ad nostram
et in q. i. in primis et sic ipso facto de
nunciavit eum non ligatum et sic sententia
ano pro iudice lata suari non debet.
ar. con. in de sen. ex. q. si aliquis tibi de hoc
et in de sen. ex. q. cum desideres sine repre
hensione quod non dignum quod si aliquis velit
probare amissionem instrumenti oportet quod
plenius probet tenorem instrumenti et pria
quod sine aliquo vicio quo possit argui
falsitatis ut hic per et ar. e. de fide
instru. l. ult. ex. inquit legatus sunt
probare per testes amissionem instrumenti
sine legationibus dico quod non ar. e. de iuram
pu. l. una et quia non est ab ibi si

prior coram quo fiet probatio alibi tu
si honestus et notus esset potest et eo
ei credi ar. xc. vii. di. nobilissimus
Item quoque sufficit probare tunc amis
sionem instrumenti licet alias deduo probetur
et deprobat si deperdic. Sed hic est in
contrario illius quod furatum fuit instru
mentum non sufficit probare salam a
missionem ut hic per et e. de testibus
testium misi. Item si instrumentum fuit co
habitum iudicum et ei fides est in
posita si postea probatur ad hunc potest
adversarius instrumentum reprobare presti
to iuramento quod maliciose hic non
apponat e. de fide instru. l. ult. et
quecias qualiter probatur perditio instru
menti quod per iuramentum illius cuius perdidit
ar. predicte l. ff. sic etiam amissio aliar
rum probatur per iuramentum e. vii. in. si
qua et hic quod inc. ca. e. ult. et q. i. in
primis habet eadem ratione in quod si in
petratis litteris ad delegatos et eas
amisisti si probas amissionem
et tenorem litterarum et quod fuerint sine
falsitate et sine vicio suspicionis
plurimos testes qui districti essent
cognoscere litteras demum falsitatis po
sset dici quod postea possent reddere
ar. hunc de c. g.
Idem caltabien electo et abbati
s. Expte. //tenus sancti etc.//

Abbatissa ac sororum sancte crucis
extitit intimatum quod etiam in eo
dem capitulo constitutionis occasio
ne cuiusdam ad iudices del
abstente nunquam nulla mentio ha
bebatur de ipsarum privilegiis que
illas et eas ceteras clericorum et popularium
sororum ad apostolicam sedem nullo medi
ante spectare declarant quorum
ipse non erat ignarus eas in
cepit contra molestare obedientiam
etiam ab ipsis a clero et populo so
rorum subiectorum quamdam inqui
rendo et in vim cum iudicibus ipsas
valde gravarent ad apostolicam sedem
appellarunt et in iudices appel
lationi non deferentes nec fragi
litati sexus compatientes
eas et in abbatissam excom
et in clerum et in populum sororum

Nobilissimus et legatio nostra ... nobilissima

Cum pro [illegible] ... innovato privilegio non sue non tenet
amissum ... et hic dicit quod
ad omnes [illegible] ... alio
[illegible]

Quod ... si volumus amici ... fraudulenter
[illegible]

amissione ... tenore ... per testes

Complementum ... plus facit ... quam unus

Cirographus est

pro i. pao debitor est ... debet i. tenere

pre manu scriptum ... quia ... capitulis scriptura ...

mediati suas protulerunt sa
ne cu inter iotren eccle pdicta et
alia i ura pncia retulissent p
uilegiu nobis apo. ondederunt
p qd eccliam iotren constabat
ad ro. ecclam spealit ptinere nas at
cord' inciaos ppe ap. pdictam
ecclesias detinentes qua tandem
nullis apparuit ydoneis
pusalis qm ptem defensaret
adusam pinil' apo. sede tam eccle
iotren concessimu duximus i
nouandum ita tn ut p in
nouationes ipius eiusdem eccle
nd plus mr attestat quam
p priuilegia pred' nraq obtinuit
ut eid pl' non nouu ei tradere
sed antiquum ius conseruare.

Exspte nulla mao// uolumus eu
vn in q lre non ualebant g de
ppt cu ordine non erat ignarus
un no pidebant uale lre cu certa
pria ratas fit suspecta et talis qi
expssa litas non habuisset g desp
pt sup litis vm spealit ptinere et
ita sue non tenuerunt bo quia
post apo. cu quia spealit sede apli
te subiecte sit g c g c. spo et g.
de relig do. cu dilectus vn ipa omi
tur illas suas tanquam nullas
ut g. c. primo in nouandu s can
dictu fuisset tali d nouationi ipa
ua statim in nouasset g. c. c. primo
&z antiqui ius no. p i nouatione
nichil iuris acquirit sed antiquu
conseruat ar. xij di. pceptis et g. de ca
fr. ubi cu dilecta et j c. q i teruois

Idem colimbrien epo //

Cum olim ppt qones quas
aduersus priorem et canoni
cos monasterij sancte crucis ha
bebas pro quibus ad audien
ciam fuerat appellatum mo
ram feceris longiorem quia
pro pte alta nullus compa
ruit psualis eisdem ctumaci
eiusm duximus p fingendu
inquo venirent ul mitterent
sup priuilegiis omnibus et lib
tatibus que a romano pon

ul ar. a qodam colimbrien
epo se habe dicebant et sup alijs
qonibus aduersus eos a colimbri
en eccla intentatis diffinitiua
sman receptis et j iustum ani
btriq pti licet coram dilectis
filijs t de alcobacia et de ss ta ab
batibus et f. monacho alcobacie
quibus causa pus fuerat dele
gata propone at probare di
quod aliud possedit dicere ac
probandum et j iudices ani
sufficiente actum esse de causa ce
deuites monasterium sancte crucis
in expensis quas p quadriennium
occasione negocij memoratas te
fecisse dampnauerunt insstaman
tes suam sua ... qua dicte
ar colimbrien epus contulerat
monasterio sancte crucis canonicos
assumpti p portarum regis pr ex toto
preterea quia idem ar. p decessor
tunc fuerat canonicus regularis
et duo milia marabutinorum que
acquisierat i epm iam promotus
ul monasterio dederat memo
rato ipm ad restitutionem eorum indi
ces eidem imponerunt insuper
ecclias omnes quas monasteriu
preter epi colimbrien assensu
ipa auctte fundaui, quia p
sancte crucis nec pscriptionem nec defe
sione alia probacionibus contra se
factis obsistebat iudicauerunt in
ius colimbrien eccle cum fruc
tibus medij temporis reuocari
et j tandem procurator mona
sterij proposuit supradicta non tenere
insup ecclias omnes quas monasterium
preter epi colimbriensis assensum
et ipa auctte fundaui, quia
pa sancte crucis nec pscriptionem nec
defensione alia probacionibus
contra se factis obsistebat indi
cauerunt in ius colimbrien eccle
cum fructibus medij tempore
reuocari et j. tandem procurator

Capite Cum olim

Priuilegium ... de eius tenore et ueritate constat per testes ... dicta testium ... ... non ... ... instrumentum restituit ... ... capitulo ...

De privilegiis

monasterii proposuit sententiam non tenere quod si abbas etiam sententia memorata teneret quia tamen monasterium fuit indefensum uel exhibita coram ipsis fuerant privilegia libertatis, ne delictum persone in dampnum ecclesie redundaret debebat ad exhibitionem privilegiorum suorum admitti quod sibi concedi de solita benignitate sedis apostolice postulavit. Nos igitur attendentes quod eadem privilegia non solum in prolibertate monasterii faciebant set exprimebant iura nostra et ecclesie romane ipsi etiam tuebantur ne in nostre monasterii leso redundaret ad privilegia exhibenda partem eius de gratia duximus admittendam et inter distinguentes itaque inter libertatem per predictum episcopum et ecclesie ipsi concessa et libertatem quam ei longe ante tempus ipsius episcopi apostolica sedes indulsit quia nobis constitit extitisse in episcopi concessione canonicorum assensum et concessionis pagina in aliquot lineis habuisse rasuras et subscriptiones singulas fuisse singulis subscribentium manibus annotatis scriptum aut quod nobis exhibitum fuerat et rasuram pretendere uel esse in eius subscriptionum manibus variatum Sed a primo ad ultimum eadem manu conscriptum. libertatem ab ipso episcopo concessam irritam decrevimus et inanem super hoc summam delegatorum iudicium confirmantes quia non evidenter agnovimus ex privilegiis antedictis predecessores nostros ecclesie sancte crucis libertatis privilegium indulsisse et quod ea in possessione tam diu fuit libertatis quod aliis etiam cessantibus prescripsisset libertatem ei a predecessoribus nostris indultam auctoritate apostolica confirmamus tibi

super hoc plenius imponentes perpetuum autem in nullo summe delegatorum iudicium derogamus. cum ipsi de hac non cognoverint libertate et summam quod libertate a predecessoribus nostris indultam monasterio confirmamus quibusdam professionibus quod est contrarium libertati monasterium decrevimus non teneri nisi derogantes iudicibus delegatis quibus libertatis privilegia non fuerat presentata in ceteris a iudicibus lata apud dictis iudicibus summam per collibrem eorum confirmamus

Cum olim appellatum extitit canonicorum prosequendum ad instantiam episcopi diffinitio dicat quod lam professio fuerat in tali ad plenum predictis a quibus fuit appellatum abbas quod non habebat locum summa monachorum quod tali delegatum delegat in ecclesie monachorum expresso nomine indicatis quos tamen non valent quod per subreptionem essent obtinuere quam monachi a strepitu remoti esse debent et de presidio cum oportet quod in libris statutorum de indicatum arg. de scripturis cum ordinem et de decimis cum pontifex ut potentia sua negotiator esse per eam prorolibilitatem iudiciorum sunt littera abbatis xvi q. i. monachi et c. de prosperem abbas tempore esse procuratores et de censibus precipue et de capellis contingit hodie non vero committit causa apostolicis ab eius legatis nisi personis in dignitate constitutis uel canonicis in cathedralibus ecclesiis uel aliis collegiis venerabilibus ut inducitur in novo in concilio lateranensi decreto nec debet agitari nisi in civitatibus uel alibi ubi haberi possunt copia peritorum ut ibi dicit quibus hoc casu appellatum fuit ab istis iudicibus quo possunt se amplius intromittere dicit quod hoc fuit devolutum presertim abbas non compellatur et potuerunt canonicam remanere appellationi sicut de exceptionibus significavit et quod predicta hic mandat et quia non fuerunt prosecuti appellationem presertim est ac si non appellassent de ac pro baudium et hic addit erat in libris ut si deceptum processerunt voluntate diffinitivam sententiam promulgaverunt ut per eam sequentia de in exceptionibus quia per monachos non fuit presentata appellatione unde debuit condempnari in expensis et de appellationibus sepe et c. reprehensibilis

Sequitur analogice monachorum summa ubique Ex causa Roma in papa

Et ut valeat certa tua nec prodesset

debeat maria dicat ut de dolo fine ita
quantitate expressa et taxatione premissa infra
uerus probacio ista expensarum p[er] iuramentum
solum fit ut hic p[atet] et C. de iudic. l. sancimus
taxatione premissa ut C. l. et iij q. iij c.
offerat et ut de penuatoribus constitutis et ut
q[ue] metu ca[usa] c. ult. extorto consensu seu con
fessio extorta non valet xv q. vi c. i. et ij et
ex quibus que in metu fiunt ca. ne l. iij et
ut c. ii. plat[um] et xxx q. ij. lotharius b. re
sententiam quia quod quid post sententiam
confessionem uel confirmatione acquisierint
ex post acquisierint qualiter donare illa
non potuit quia ... qui
nichil habet nichil dare pt xv q. iij c.
i. statue l. iij de albati ut de iure pa. q[uod]
aut inst[rumentum] reuocari non q[uod] cita si aucte
epi edificari no debet etiam si sit aliquis
exempta de q. di. i. neimo ext. i. q. ij pla
cuit et i aut de ecc[lesi]is re q[ue] regimus aut
q[ue] si fecerit epus etiam ad suum d[omi]n[u]m uel
reuocabit ut hic patet nisi abbas illas
prescripsisset ut ut dicit Montene forte dico
b at sententiam latam contra absentem non
contumacem vnde nulla erat in q. ix
summa et ff de re iudicata contra pupillum
p[er] ac non erat vim ut est presume vbi
confirmat sententia propter ... dampnum dare
xvj q. vi c. epm et ff qui ex officio tu l.
absolu uel culpam de gra. duxerimus et
pt beneficio restitutionis ad innissum
fuit monstrum ad exhibenda priuilegia
que omisserat ut de sent. resti. auditis et
alias plenius c. ex mere non admittere
propter alterorum instrumentorum et sibi imputet
q[uod] omisit illa ut de re iudi. in c. in ea et
c. secunda tu in ca. ap. bene audietur deinde
ad exhibitionem priuilegiorum quia
tunc possunt induci noua instrumenta
et noua excepcio apponi ut de fide i[nstrumentorum]
peruenit cum Iacobus et C. sententiam rescindi no
pof. l. ij et C. de tempo. ap. pellacionum et
hic non fuit appellatum quia quia si
appellatum fuisset no fuisset ad ministerium
suum monasterium habet in ea quidem
competit competit ordinarium an
vllum no dat extraordinarium ff de minoribus
ac in penitentia rapinas in loco suspecto alias
no obesset ut de fide instrumenti ex litteris
subscriptiones ex hoc no deberet esse
suspectum quia quot sunt subscriptiones
subscribentium tot diuersitates scripturarum
debent esse et dissimilitudo de c. ut patet
ipso facto c. subscriptiones vix cum posset
esse sic quod singuli subscribentes decenter
probabat C. qm de fa. pos. hac capitulis
sunt de repbatim fuit hic instrumentum

cros quot habebat rasuras in loco suspecto
et quia falsum uidebat quia scriptum
aliud fuit exhibitum quod fuit eadem ma
nu scriptum et subscriptum et ideo no fuit illi instru
menti habita fides ut ut de excep. cum venerabilis
ueritatem et ... exit patet q[uod] sententia
contra instrumenta lata nulla est interim
tu quidem consistet debet habere alias ut de fide
in ... vbi dicit scripsissis allegasse
prescriptione non re romane ecclesie b. de prescrip.
cum ex officio tu ipsi debeat sed tu de libertate
ab epo concessa que valeat et ita si
q[uod] licet sententia iudicis retractet non est
... contra ipsum q[uod] ad fecerit
fraudulenter nisi de contrario probaretur
ij q. vi hic c. placuit ad ius professionis
i. ad ius obedientie uel fidelitatis quod
est contrarium libertati ut de symo. ex diligenti
in ... ut quo ad expensas et institutionem
... et institutionem contrarium
et sic sententia propter conuentionem et propter re
uocatur sic ut de testibus rapinis et c. ray
naldus etc. Idem Epo et magistro
G. lemomcen ca. //

Attendentibus ad presentiam nostram
abbatis et conuentus nauigiacensis
ex vna parte et templariorum de totum
ex altera procuratoribus procuratores
monasterii proposuit quod cum decimas
terrarum de Sartule diu quiete possi
derint quousque quia ab templariorum
dominium peruenissent et postquam
templarii terras acquisiere predictas
decimas easdem per xl annos
et amplius pacifice possedisset
nunc eis ipsas subtrahere no uerentur
et ... vero ... q[uod] si abbas et mo
nachi sufficienter ostenderint q[uod]
a templariis decimas de terris predictis
per xl annos continue perceperint
sine lite vos ad prestatione ipsarum
templarios compellatis cum cum
tanto tempore contra indulta priuilegia
decimas soluerint eis renunciasse
tacite presumuntur. quod si in probatione
defecerint ab ipsorum petitione tem
plarios absoluatis ipsis super
hoc perpetuum silencium imponentes

Attendentibus per xl annos et sic patet
q[uod] contra priuilegium prescribitur contra xx q. v.

n c. i. et p. ubi dicit q privilegia ecclesiis et monasteriis certis temporibus inviolata permaneant sed illud loquitur de aliis privilegiis que potius pertinet ad libertatem et immunitatem ecclesie et de qualibus constitutionibus statutis quibus ecclesia regitur et illa inviolata semper erunt adde q no. S. de consue. ad audientiam. Item vi. q unico actu prescriptum privilegium et de part. int. episcopo et vicarios commissione et e deinc. ... plene dictum est S. de constitu. cum accessissent. prima ad q ut prescript privilegium sufficiat q prescripta an. non sit tempus privileg. S. e. c. si de terra et de xl. adq dixerunt quidam episcopi unico actu prescriptum hoc privilegium quod videtur de xl. et ibi de xxx quia sit de facto accidit s. ff. de pet. her. ... venerunt ... aptanda et hoc probare voluerint vide audierant. S. de rescrip. ... c. i. et ff. de prob. cum enim et sit unico actu perditur privilegium et redditur res ad ius commune ... omnibus ... q si non totum ff. de pact. ... ff. de adim. leg. l. in quem continuat precedenti et xxx v. dist. ab exordio ad hanc solutionem competit distingui privilegium aut datur ad agendum aut ad excipiendum que hoc ar. S. de constit. cum accessissent et e que hanc distinctionem distinctionem S. de constitu. cum accessissent. S. hoc non credo q ut privilegium unico actu tollatur ar. ad hoc S. de ... cum voluntate et e de epi. et cle. aut presbiteris et ... stand. hunt dec. et valebit privilegium istud nisi probet q xl an. tio sint ut privilegio paluendo decimas ... op. S. de prescrip. cum nobis et ita perdit privilegium ... eodem tempore quo et prescribitur ... ius commune unde continue debent isti probare perceptione decimarum quolibet anno ut dicit tra ista ... si isti vellent probare interruptionem et possent ad mittent ul pretensione decimarum ul etiam pluribus ... factam et hoc ... dicunt verba illa continue perceperint ... lite et ita q dicit S. e. c. si de terra de xxx an. non tenet et S. de prescrip. ad audiam renunciasse tacite S. e. c. si de terra ubi de hoc S. de ... q si ... ar. ex ... ex ore S. de off. de le. gratum sed nunquam talis renunciatio posset eis obici ab aliis quibus decimas non solvunt ar. q fac. S. de consti. cum accessissent et S. de prescrip. pos... illorum si hoc non credo q propter hoc perdant privilegium quo ad alios sed de privilegio ... S. e. c. si de terra b.

Idem Epo lingonen. etc.

Cum capella ducis burgundie gaudere dicatur quibusque privilegiis q nullus archiepiscopus vel episcopus in personas canonicorum eiusdem capelle suspensionis vel excommunicationis aut interdicti sententias audeat promulgare quidam capelle super dicte canonici qui pro privilegii prebati in ecclesiis cathedralibus ... tenent ... quarum mediatam ... pertinet ... exemptas ut quotiens graviter ... excedunt tue correctioni ... recusant et tue se ... subiacere ... cum ea ... q inquantum exempti sunt eiusdem ratione capelle ap. privilegiis decitas relinquitur sed inquantum ... provincialium ... vel alii iurisdictione tua respicientes cognoscantur officii tui debitum ... eodem libere persequeris etc.

Cum capella inquantum exempti q colle... ... ex forma ... privilegii S. c. porro et c. recepimus ... dec. solute q de abbate qui acquisivit privilegium q monasterium esset ... exemptum cum omnibus capellis sub tempore procedente acquisivit capellas quas contendit eodem privilegio retineri episcopo loci contra dicente et est distinguendum ... per hanc dec. utrum acquirat ... nas capellas ... et ... an que principalis se habeant ali... illis domo segregate ... capellis ... eodem privilegio ... ar. con. de ... ff. de leg. l. ... ff. de ... ar. con. ff. de ... cum stipulatum ... inde ... q i. ... et xii q ii ... quia una et eadem res non ... duplici ... et S. de decimis cum ... que isti partim sunt liberi partim ... et ... ff. de statu lib. ... duobus sed non obstat quia quantum ad capella statum sunt liberi ab episcopo et in ... spectant ad ... in quibus subsunt episcopo non sunt exempti et ... quo ad ... quo ad idem ... habere quibus

Cum capella ... Capitulum

Nimdine indriiz **V** Sarcina .i. gropacs

de maio .i. inmontate et ... obedientia

plura domicilia et destru tempore exempte et quo ... ad aliud alio et pt tenet ubique et est ... de maio et ... et ... exempti seu priuilegiati pt indicari ab epo loci ... in quibus exempti et priuilegiati ... decret ... c. tuarum
Idem abbati et fratribus euashem

Ex ore sedentis in throno procedit gladius bis acutus quia ex ore ro. pon. rectissima debet exire sententia que cunctis iustitiam nulli perdat et reddat unicuique quod suum est. Cum igitur inter vos et vigornien. epm super monasterii vestri proposuit procurator quod idem monasterium ab ipsa sui fundatione liberum extitit et exemptum ad hoc probandum priuilegium predecessorum nostrorum induxerunt constantini videlicet et alterius alexandri necnon indulgentias cle. et cel. quorum ipsi continuum a longis retro temporibus per depositiones testium ostendere nitebantur et in ... priuilegio constantini quoddam contineri prospicitur per quod idem cenobium ut ad iurisdictionem epi pertinere uidetur quod abbas eiusdem ecclesie primum locum post vigornien. presulem semper obtineat. Unde cum locum ipsum obtinere non posset in generali concilio nec in prouinciali quia absurdum esset ut abbas primus post illud super alios episcopos resideret relinquitur quod locum illud in episcopali synodo intelligatur habere quando debet ad synodum episcopalem accedere ac per hoc ipsi statuta recipere. Ad firmandam in priuilegio non alexandri ipsa quoddam aliud continetur per quod dictus episcopus in eodem cenobio iurisdictionem suam et si non in omnibus in quibusdam tamen retinuisse uidetur in illo dicatur quod vigornien. epi a fratribus eiusdem loci aliquid in iuste non exigant sed hiis tamen contenti permaneant que pre- decessores eorum antecessoribus suis constat rationabiliter impendisse. Unde constat quod abbatisse episcopis aliquid de iure exhibere tenetur. Nos igitur hiis et aliis diligenter auditis cum ancentia presit probata prescriptio sinaliter diffinimus quod euashem cenobium liberum est in capite tamquam a iurisdictione episcopali ... prorsus exemptum et soli ecclesie ro. subiectum tutela tamen episcopis ... archiepo reseruata in membris autem que non probatur exempta dyoc. epo ipsum subiacere decernimus propter quod abbas ad synodum eius debet accedere primum quoque locum post vigornien. epm obtinere pro ipsis quoque membris non exemptis idem abbas tenetur vigori epo exhibere reuerentiam obsequium et honorem quibus iuget epus sibi competentes exhibitis debet manere contentus etc.

Ex ore beatissima cum nos faciat quo ad omnes ... iudicare tenemur ... ad ... inde ... et cum multa prudentia et deliberatione est pro ... xxxv q. ... apostolice et c. ... nulli pareat ubi ... non tenetur ... debet ... et xl ... de ... et xxiii ... in ... quod suum est ... et ... in ... et ... est ... ad synodum ... xxi q. ... ad synodum episcopale cum ... extitit xviii dis. ... epus ... ac ... de decimis ... quia ... priuilegiis ... posuit aliquid ... esset ... abbate et in ... et ... debes ... et ... intelligere ... conditionalis ... fundum et ... probata in hiis que priuilegio non erant exempta in quibus optinet epc ut ... et est ... quod abbas ... possidere ... probantur ... probet emptione membrorum

abbates

Ex ore

Caput

abbas mona sterii exempti quoad membra non exempta ad synodum episcopalem accedere et epo parere tenetur ... non

... de

ordo

amor

est in

... et ...

... non ...

Moniales ... non

... ordo

put ... dicitur

... de ...

... mo

de contractu ... in pace

Molendino

Solutio

Nemine impetente .i. impediente

Pater noster ... xv q.

... statuis ... xv q. | Pater noster

... pater ... ecclesie ... penitentia ...

ar. g. c. ꝑ nobis et con͡ qua totum et pars debeat eodem iure censeri xij. de t. i. et ij. et xij. q. ij. cognoscimus et ij. q. vij. ſ. quib; epus et ff. poslit an pars idem. abbas tenet et sic est ar. quod aliquis preceꝑ vasallus milites prout iste abbas subest ipsi et epo proculpellis et g. c. ꝑ nobis et ff. de opib; lib. l. aliorum et g. c. ꝑ nobis.

Idem Ausonen. Epo etc.

Expte tua fuit quesitum utrum clerici et layci qui litteras protectionis obtinent in quibus ꝑoc sue ex nomine tantum omnibus rebus suis sub aplica protectione consistere declarantur alii iurisdictione dyocesani epi sint exempti. nos aut taliter respondemus quod per litteras huiusmodi ab epor suorum ꝑtate minime subtrahuntur etc.

Expte declarant sic g. c. recepimus et g. de maio. to. ꝑ tuas subtrahunt. sic ergo talis protectio inutilis est sic confirmatio informa communi de qua dicitur g. de confirma. ꝑ ben. quia dubitatur ad quod ergo impetravit quia solet plus timeri quod specialiter prohibetur quam quod generaliter impetratur g. de electis et iiiij. dist. xxviij. di. quaqua. b.

Idem Belnacen. Epo etc.

Pastoralis officij etc. interrogasti utrum viri religiosi quibus ap. ap. est indultum ut ecclesias suas inꝑ. ꝑ. usus possint convertere decedentibus ꝑsonis earum liceat auctoritate ꝑpria possessionem earumdem intrare vel per dyocesanum in ipsa sint potius inducendi ad quod respondemus quod nisi forte in indulgentia summi pontificis continetur expressum sine epo inconsulto in possessionem ipsarum eis non est licitum introire quia per indulgentiam huiusmodi specialem iuri non credimus derogatum.

Pastoralis continetur expressum ar. quod privilegium semper intelligitur concessum sine lesione alterius g. de scriptura licet et g. de usu pal. extuarum g. de electionibus edificand. cum dicat aplus etc. ad audiam ij. et c. de moss. te ſ. qui ar.

g. c. patentibus in consilio sic licet lex concedat libertatem sine vindicationem domino audire tamen danda est c. quibus causis fin. accipiunt principium lib. l. i. lau. in possessione qua ami qua habuit et hoc ideo quia nemo sua auctoritate rem suam accipere debet l. unde si quis in tantam et xvi. q. vi. placuit et c. de acquirend. poss. improba et ff. de acquirend. post ſ. ex stipulatione secus ſ. possessionem habuisset g. de restitutione spoli. cum venissent indulgentiam ſ. de duabus sententiis altare mittat alia reinducit in suo statu ff. de sim. ut ſ. domus tua et g. de usu pal. extuarum ita hic nec hiq generali concessioni concedit quod specialiter non fuisset concessum ff. de peculi qui peculij ff. de pig. dumque et l. obligation et g. de election. ord. vnd. ubi nec cruj et c. de moss. te ſ. qui.

Idem Epo et G. tripol.

Dilectis ꝑ sedem ap. litteras edocti utrum cuiuspiam hospitalarios cum litteras nostra generali supponit interdicto eisdem non servantibus nobis illud tenearum observare ad quod dicimus quod illorum excessus nobis non prebet licentiam excedendi. Sed si prefati hospitalarij vel templarij privilegiorum suorum fines excesserint violando tenere interdictum quod pro illis fuerat promulgatum ne videantur de aliorum fletu ridere vos in penam presumptionis illorum quamdiu ipsi violaverint interdictum de nostra licentia specialiter celebretis etc.

Dilectis ridere ſ. i. de sen. exg. sine ſ. dicat imperator iudices iubemus esse sollicitos ne turpi collu dio queratur ex innsibus ꝑ aliud grudior. c. ul. xij. insume lib. quadam ſ. vj. q. ij. ſ. tui et c. placuit celebretis non enim debent aliis legem imponere quam ipsi negligunt observare g. de preben pro illorum ut teneant alij servare privilegium quod ille non servat cuius privilegium cui concessum est i de sen. exg.

Capitulum perspicit quamdiu templarij et hospitalarij non servant interdictum pro. c. in loco prelati et propter hoc violant sua privilegia licet alij illud servare teneant.
Monachis ... ... vel sua ... prelati

dec ad inspectionem … l quod sequitur
de cap. i. de cappella …

in audia et qm puileḡ altius non … nat eius puileḡ non est suandum … de ap. aust defendimus et q ab aliis exigere debet multo fortius a se ipo … decimis q̄ … q si temporali et ff de … initu quod … ur p alaus et q̄ de … exhibeti ven cuno b.

Idem ꝛc

Q[4]m p confessionem constat … ptib adverse q nephesinus episcopus epale ius ꝑcipit … sancti blasij de flaian trodinig q non obstante illo capitulo privilegij q monasterio est indultum ut nullus episcopus … utroque iure illi subiectas ind … ipponere ul monachum seu clericum eius monasterij synodare vel excommunicare … episcopus posset interdicere dictam … et excommunicare monachum seu clericum … ad eius regimen deputatum cum alter utrum de iure fuit faciendum qui illud capitulum intelligendum esse videtur de monachis aut clericis in ipso monasterio permanentibus vel ad … destinatis utroque iure sibi subiectas ꝛc
qm ꝑrob utroque iure i. in spiritualibus et temporalibus … c olim cum et pla … q in … et xvi q ii c i. illud intelligitur cum traditur … pleno iure inde qualiter interpretatur … utroque iure cum tibi utroque iure possit … aliqua monasterio esse subiecta licet episcopus aliqua temporalia ibi percipiat … venerabilibus b. synodare i. ad synodum vocare pervenientibus … interpretatio est xvi q i. generaliter et … albatie … et ita licet ecclesia sit exempta … rei quam possidet non exempte est subiecta … c cum capella et … et … decimas et o. ꝑtuas utroque iure in spiritualibus et temporalibus ut … b.

Idem archiepo london app̄ꝛc

Q[4]uia circa et … quesivisti utrum monachi omnium sanctorum privilegii predecessoribus tuis super episcopalibus decimis retinendis indultum extendere valeant

… Capitulum privilegium monasterio concessum … monachi et communi … vel ipsorum capelle

ad possessiones acquisitas et ꝑ modum acquirendas super quo tale damus responsum q si decimarum illarum remissio facta extitit sicut canonicas sanctiones predecessor tuus indefinite decimas episcopales et monasterio remittendo cum nihil exceperit et potuit excepisse at in beneficiis plenissima sit interpretatio adhibenda nec debeat una queque substantia … retrusiri intellexisse videtur non solum de decimis possessionum illius temporis sed futuri ꝛc

Q[4]uia circa episcopalibus de quibus loquitur canones xvi q i nobis concesse … canones … puta de … capituli xvi q i nobis … et c. exception et … de quibus que … ap… … nob … … definitum quia … posset … nota … de donat … inde finite … q indefinita equipollet universali … de … nihil excepit … decimis … patro … beneficiis … de donat … dilectus … et … olim et ff de … ꝑ … sed futuri … q in privilegiis … generaliter et infinite … ad futurum extenditur xvi q i cognoscentes … de decimis … et … quesiris … vel … ff de … quanto et … de decimis cum … et … cum capella et ff de … emp … in lege … nullia … ff de damp … damp … q si … qui … interpretatio … cogitata fraude … obvient liberalitati xvi q i c i. … de … quibus argentum … vult … ubi … ponitur … extenditur ad alia sed ita … est … c pastor et … ubi generaliter … ponitur ad omnia applicatur extendit … de decimis ex multiplici … eque … ad … commune … sicut ad privilegium … videtur interpretatio faciendum … commune … privilegium … de … cum dilectus et ut neum sit honerosum … de … cum … et ut … sit … ff de … inter … et … illud … interpretatio debet … qui potuit legem apertius dicere ff de pac… veteribus et ff de … emp… labeo et ut … commune modum loquendi … de … ex … nam consuetudo interpretatur … dou …
inferre
ius commune

… Episcopus qui remisit decimas episcopales presentes et futuras intelligitur … remisisse monasterio

… Capitulum … qui remisit decimas episcopales presentes et futuras intelligitur remisisse monasterio … est dictum quod … et … privilegii … et … spectat … presentibus … palla…

sig. albate et ipsi viciniorem partem sit interpretatio contra dispon. invenies et in dec. ing. inris c. ii. si neutra esset tucior in benigniorem ix. de c. ult. ff de verb. sig. cum in testo. &c.

Idem in concilio generali

Antiqua patriarchalium sedium privilegia renovantes sancta universali synodo approbante sancimus ut post Romanam ecclesiam que disponente domino super omnes alias ordinarie potestatis obtinet principatum utpote mater universorum Christi fidelium et magistra Constantinopolitana primum Alexandrina secundum Antiochena tercium et Ierosolimitana quartum locum obtineant servata cuilibet propria dignitate ita quod postquam antistites earum a Romano pontifice receperint pallium quod est plenitudinis officii pontificalis insigne prestito sibi fidelitatis et obediencie iuramento licenter et ipsi suis suffraganeis pallium largiantur recipientes pro se professionem canonicam et pro Romana ecclesia sponsionem obediencie ab eisdem. Dominice vero crucis vexillum ante se faciant ubique deferri nisi in urbe Romana et ubicumque summus pontifex extiterit aut eius legatus utens insigniis apostolice dignitatis. In omnibus autem provinciis eorum iurisdictioni subiectis ad eos cum necesse fuerit provocetur salvis appellationibus ad sedem apostolicam interpositis quibus est ab omnibus similiter deferendum &c.

Antiqua renovantes xxii dis. renovantes Alexandrina secundum scilicet per Constantinopolitanam et Constantinopolitana primum post Romanam olim vero Alexandrina fuit prima post Romanam ut xxii dis. renovantes et sic privata fuit iure suo sine culpa quod esse non debet regulariter contra de consuetudine cognoscentes et contra de eo qui cognovit consanguineam uxoris sue discretionem et c. ult. et xvi q. ult. inventum et l vi di. patribus praeiudicium ... non sit sine causa contra ut lite non contestata qui frequenter ... q ii quod sit pluribus se faciant portare ... in urbe ... vel ... quod ad ... dispensat

modis uni personis paupertas admodum vicium favore et scelus ordo personarum spoliavit et loca iure suo propter paupertatem unimur dicte ecclesie ut unius sit sacerdos utriusque x q iii unio cum utique sint consueverunt habere proprium et ita propter paupertatem privantur propter admin. ut lxx di. neminem et xvi q. vii decimas propter vicium contra de electo ... contra propter favorem ut hic et c. renovantes et propter vim seu favorem consecrationis xiiii q v competentes quoque etiam favore religionis contra de ecclesiis edificandis ad audientiam propter scelus privantur illi qui non prestaverunt xxv q ii ita nos propter ordinem privat dominus suo iure l di. antiquis et c. sequentibus quoque propter defectum sacramenti xxiiii di. si tamen et c. sequenti fidelitatis et obediencie sit ergo patriarcha et illi qui nullo modo subsunt domino pape iurant ei fidelitatem et obedientiam ut hic dicitur contra de iure iur. ego episcopus sic et suffraganei suo metropolitano obedienciam et reverenciam prestare debent sicut quod isti prestant pape contra de maio. et o. dilecti professionem obedienciam et reverenciam contra de sym. mo. ... ad quam non tenentur exempti episcopi ... cum illud sit contrarium libertati contra c. cum nobis olim nisi in urbe ... non sit exercere suam iurisdictionem presente maiori xxvi di. denique et xcv di. presbiteri ff de off. pro. l ult. et contra de offi. l volentes ... xi v di ... et xi q i ... quia ... sacratissima ab omnibus hic est privilegium apostolice sedis ut omnibus mediis ... appellari ad papam ut hic et ii q vi ad Romanam sic etiam intelligitur quod dicit imperator quod habet similia privilegia cum Romana ecclesia in auth. de ecclesiasticis titulis ... ix et lxxv di. ... antiquitus l.

Idem in eodem

Ut privilegia que quibusdam religiosis concessit Romana ecclesia permaneant inconcussa quedam in eisdem duximus declaranda ne minus sane intellecta pertrahant ad abusum propter quem possint merito revocari quia privilegium meretur

adinvenient ... maior ...

... de officio pro... ... consumat ... ... porta ... ... pont. ...

amittere qui permissa sibi abutitur potestate. ¶ Sane quibusdam regularibus a sede apostolica indulsit ut quibus qui fraternitatem eorum assumpserint, si forsan ecclesie ad quas pertinent a divinis officiis fuerint interdicte ipsos mori contigerit, sepultura ecclesiastica non negetur nisi excommunicati vel nominatim fuerint interdicti, suos quoque confratres quos ecclesiarum prelati apud ecclesias suas non permiserint sepeliri, nisi excommunicati vel interdicti fuerint nominatim, ipsi ad ecclesias suas defferrent tumulandos. ¶ Et autem de illis confratribus intelligimus qui adhuc manentes in seculo eorum ordini sunt oblati immutato habitu seculari vel eis qui sua bona dederant in vita, retento sibi quamdiu in seculo vixerint usufructu, qui tamen sepeliantur apud ipsos regulares vel alios non interdictas ecclesias in quibus elegerint sepulturam, ne si de quibuslibet ipsorum fraternitatem assumentibus fuit intellectum, pro duobus aut tribus denariis annuatim sibi collectis dissolvatur penitus et vilescat ecclesiastica disciplina. Certam tamen et ipsi remissionem obtinent a sede apostolica sibi concessam. ¶ Illud etiam quod quibusdam regularibus est indultum ut si qui fratrum suorum qui ab eis missi fuerint ad recipiendas fraternitates sive collectas in qualibet civitate castellum vel vicum advenerit, si forte locus ille a divinis officiis sit interdictus, in eorum iocundo adventu semel in anno aperiantur ecclesie ut excommunicatis exclusis divina ibi officia celebrent, sic intelligi volumus quod in eadem civitate aut castro villa una tantum ecclesia eiusdem ordinis fratribus semel ut dictum est aperiatur in anno, quia licet pluraliter dictum sit quod in eorum iocundo adventu ecclesie aperiantur, non tamen ad ecclesias eiusdem loci [illegible] sed predictorum locorum [illegible] salvo referendum est intellectu, ne si sic modo singulas eiusdem loci visitarent ecclesias nimium vilipendi contingeret sententiam interdicti. Qui vero contra declarationes predictas quicquam sibi usurpare presumpserint gravem subiaceat ultioni etc.

Ut privilegia intellecta [illegible] malicose privilegiis principis interpretatur infamis efficitur C. de leg. et const. l. non [illegible] negetur ecclesiastica. Hic patet quod tempore interdicti denegatur ecclesiastica sepultura [illegible] illis [illegible] c. cum et plantare. Immutato habitu seculari, ita quod aliquid [illegible] distinguat ab habitu secularium, habitus illos licet ex toto non habeant habitum regularem licet ex toto non habeant habitum secularem xxxiii q. v. quod deo pari monachalem ac [illegible] et talis largo modo ecclesiastica persona potest xxvii q. i. ut lex et xii q. i. duo. Pro duobus [illegible] medietatem bonorum [illegible] si medietatem bonorum darent maiorem partem [illegible] sint fratres [illegible] mediatis darent ar. ff. de [illegible] si daret totum [illegible] quod non credo [illegible] quia [illegible] et non proprie sunt accessoria. Semel in anno sic ergo patet quod in ecclesia interdicta celebratur et canonice [illegible] ex speciali privilegio relaxatum est interdictum non sublatum [illegible] idem interdictum manet non novum creatur ar. ff. de [illegible] et si manete xxiiii q. i. [illegible] sed videtur [illegible] ut dixit [illegible] quod interdictum non relaxatur [illegible] interdicta celebratur [illegible] c. [illegible] interdictum [illegible] non [illegible] predicare et loqui excommunicatis de aliquibus que pertinent ad correctionem eorum [illegible] in excommunicatione de sen. ex. [illegible] et c. cum voluntate in prin. et semel tantum in anno [illegible] licet et [illegible] pluribus ut hic patet [illegible] per [illegible] annos stetissent quod non venissent ad ecclesiam istorum que [illegible] fuit interdicta [illegible] cum illas videtur quod sic [illegible] accedentibus ubi isti [illegible] privilegium quia non [illegible] spatio xl an. ar. ff. de [illegible]

De interdicto [illegible] privilegia [illegible]

[illegible] tempore [illegible]

l. ii. tota credo in tali casu ista quia non noceret eis. Sed nunquid de licentia episcopi posset aliquis celebrare in ecclesia interdicta ab episcopo videtur quod sic eadem ratione debet dici quod de ap. qui ab hoc pluraliter ita quod pluralis locutio non semper infert suas singulares sic l. de alia leges. de ap. significavit contra depressionem cum iam dudum sic in q. l. in eius ubi alii addit ff. de eg. et de sol. ff. de statu ho. summa ar. con. de verb. sig. solum debet plura ar. inveniens e. t. c. de except. c. ii. b.

Idem in eodem

Quod non nullis est religiosis indultum et in favorem divini pontificalis officii ad episcopos extendentes concedimus ut tempore generalis interdicti possint exclusis excommunicatis et interdictis januis clausis suppressa voce et non pulsatis campanis divina celebrare officia in ipsorum eis expresse fuit indultum nisi hoc illis concedimus qui causam aliquam non praestiterint interdicto nec quicquam fraudis ingesserint tale compendium ad iniquum dispendium protrahentes etc.

Quod non tantum in infestatione huius dicit glossa ibi sic cum impetibus quibus sic videtur quod sepius possint quia semel in anno ut sic privilegium episcoporum manibus quia privilegio procedentes capitulo. Sed diversa sunt privilegia eorum episcoporum illorum hoc eum intelligere de statibus sibi subiectis sed procedentes in una ecclesia tantum semel in anno possunt celebrare et expone quisque ut dicit quod cum istud privilegium sit generale in prima ecclesia alterius episcopi petunt episcopi qui presunt. Sed nunquid canonici possunt intrare cum episcopo non. ita quod celebrent principaliter cum ipso more solito. Sed nec qui non sunt interdicti cum ipsi et nomen non habeant privilegium ne sit molestata vigor etc. proximo ut sic exponitur quia non semper quia per ex tali celebratione oritur scandalum qui tamen sic dicit quod illi qui non deliquerint nec aliquam causam dederunt ut possint nec aliquid licet forte in loco interdicto infecti sunt non debeant eis illis qui privilegium habent extra terram illam bene possint audire

divina et pape patientia credo quod non debeant admitti ad aliqua officia ut patientia ut et ipsi alios indicant ad satisfaciendum et ut sua magis tenent quod quam prospicientes ut interdictus esset una ecclesia in civitate est interdictus hoc expresse dicit in textu et in glossa in q. v. quisquis et quod bono ad hoc de pen. et remis. sicut illi debet non. infra ad iniquum non. attende unius ad iniquum dispendium est non debet ex eis pro censu quam sic de censibus inter absens et xl di v licet etc. Hono.

In archiepiscopis et episcopis in quorum diocesi monasteria et prioratus dicti monasterio subiecta consistunt

Quanto amplius etc. Sane dilecti filii abbas et conventus clamatam gravem nobis querimoniam obtulerunt quod quidam vestrum et vestrorum officiales cum in eos et suum ordinis monachos non possint ex totis et interdicti proferre sententias eo quod super hoc apostolice sedis privilegiis sunt muniti in eos qui molendinis eorum quandoque vendendo seu emendo aut aliis eis contrahant sententias proferunt memoratis. Et sic apostolicorum privilegiorum non vim et potestatem sed sola verba servantes dicti ordinis monachos quodam modo excommunicant dum eis aliis contrahere non sinunt ex quo illud evenit in totum non ut ipsi monachi quantum ad hoc interdicti interdictio infecti et qui eis contrahant impedictis majorem excommunicatione iniungant quam etiam excommunicatis communicando fuerint incursuri volentes igitur hoc crebris ad nos clamoribus iam plurimum vexatur studiis imitatione tibi in vobis universis et singulis per apostolica scripta mandamus in fraude privilegiorum nostrorum decreto non serviatis quia si super hoc ad nos de vobis clamare ostenderint

Privilegiati quod excommunicati non sunt per ordinarios contra indulta episcopus possint non debent

Edicti. i. statu

potius quiuientibus oculis perta
sic promulgatores talium statu
penitentie debita castigemus.

Quum sola uerba et male de qua
potius consideranda est mens quam
uerba nam uerba deseruiunt intentioni
et non contrario ut de uerborum significatione intelligentia
z i q i l. mariam et ff de leg. et se q. stie
leges et potior est mens qua vox di
centis ff de supplec le. labeo insi et ar
ff de fundo instru cum dalanius inst. q
asinam insi et in testis considerantur
mens testantis potius quam uerba ff
de l. i l. ple et i contractibus potius in
spicitur voluntas quam verba et que
res pig o. pos l. vlt et non tantum uerba
edicti suadenda sunt ymo potius
sua ff de leg. z se q. con legem qui
non suabeant vim z pratam ubi erud
ut in qua indirecte videbantur contra
can exquo subtrahebatur eis census aliorum
sicut indi extorquant g de usib post
insabiles et c quito et g de indicis
indici et c adhuc et c et pro iudeos insi
et sic indirecte faciebant contra priuilegia
ff vi perpit q d octo qt non faciant
uba aut res dubia esset potius suada
sunt uba edicti ff de oratio l. i q si is
qui et est dec. ipsi con decimi tates
que quasi copula fuerant con contrahentibus
pos z c violant contractum libertatem
z tal sunt non valebant nec tunc de
crant Sed quo ad factu tamen refert
quia con priuilegium pres. g. de extr. pla
cum ad quorumdam quodam mo
qd d non ue extorcaliant illos sed sibi
trahendo aliorum abceorum censione extor
cati videbantur quia extorcario est
a sua societate separatio in q. im. enger
triedam et sic quadam eos extorqu
bant indiao indoorum inhiis videbantur
indicari indicio indorum qd tu erra
extorcare indeos non possit quia
nichil indeos qui foris sunt de quibus
n q i. multi extorquant quasi xamico
inimitantes eos ut g. dictum est ita
ipsi eo non possent istos extorquare per
priuilegia extorquabant extorquantes eis
maiorem extorcationem qui cum
participant istis monachis in predictis ex
censatis extorcatus est minori extor
cationem xi q iii cum extorcato dedisti
qui participant istis monachis in predictis
erant extorcati maiori et ita maiore
extorcatione incurrebant qua al. parti
cipando extorcatis infraudem et sic
patet quod si non possunt illos extor
care nichil facere debent per quod

ad idem tendam quia si denegatur eis
una uia denegatur alia intelligitur et alia g
deptus tunc Sic ergo isti infraudem priuilegiorum
non sunt extorcandi sicut nec infraudem
canonis aliquid faciendum est g. de ex
ces. pro constitutus nec infraudem legis ff
ad mat. l. in q ly 78 aut ad si q vii ne
quicquid fraus sit legi siue canoni primo
dep. ad pri ut si uxor uelit donare uiro uel
equiso cum non posset g de donat. int.
uirum et uxorem c. vlt supponit aliam perso
nam donat non uz donato ff de donat. int.
uirum et uxorem hat iure q notandum
de re ad rem prohibitum est ne filio
sit pecunia mutuo data si tamen aliud infraude
factum fuit puta dedisti fructum uel
aliud consile quod uenderet ut pecuniam
habeat fraus sit legi ff ad sc q mac. et
uel q mutui ab incipit Item si filius
et l. in di q i et in usa xiiii q iii plerique
z ple q. i. Sunt non nulli de contractu ad con
tractum ut puta uxor non potest donare viro
ut dictum est uult ei uendere ut hoc non
posset donare non uz ut ff de donat. int.
uirum et uxorem si sub specie q traditionem
de contractu ad contractum aliam ut puta uxor
dat alio cum non qui g. cum mulier pacto
sederunt non posset principalem se facere debi
tricem qt non uz quia facit infraudem
legis ad sc q. uell. qui us q si tu essem
et sic patet q qui facit infraudem legis
con ipsam legem uidetur facere ff de legi
bus con legem z l. si. vii tales sine nece
ssitate non tenebant qr ff ipos non man
dat absolui &c. Idem W. quodam
anglorum regine illustri &c.

Exposite tua sunt proposito quod non
nulli litterati quos nec habitus
nec tonsura clericos profitetur infra
tue iurisdictionis subiecta degentes
cum deprehenduntur in aliquibus
sceleribus suis ut tuam iurisdictionem
eludant et debitam pro delictis
ultionem euadant assumunt seu
resumunt tonsuram abiectam seu
habitum clericalem laicitante pro
laicis ab omnibus habentur nec igitur
tonsura uel habitu Sic rescripto
malicia fouendis g. tuam iurisdictionem
exercas in huiusmodi delinquentes qui
sine tonsura et habitu in delicto
fuerint deprehensi eos nimirum diu
nimus tollerandum cum mali
cijs hominum non debeat Sed potius
obuiari &c.

Iudici consistorium non potest directe
sed indirecte consistorium potest

forisfactis i. maleficijs

Excepte sordibus factis vel maleficiis si quibus habes si deprehensi ad audiendum in delicto fuerint deprehensi. Sed contra quia licet illi a in delictis fuerint deprehensi non tamen capi vel detineri possunt sine licentia prelatorum suorum nec puniri preter penam excommunicationis in decretali extra ut fame et contra quia in decretali extra si vero et in causa ubi clericus habet privilegium ea a propter clericalem ymmo etiam et h... clericorum contra ... ut dicas quod non contra dicit quia illa loquitur in eo casu cum etiam erat illos esse clericos ubi semper retinent privilegium non post tuam ad monitionem fuerint incorrigibiles ut dicit illa decretalis Hec autem loquitur de hiis qui ... laici tamen habebant in hoc dicit et maliciose assumebat tonsuram vel si alii fuerint clerici non constabat et sic ipso facto privilegio renunciavit clericali per si de clericis qui in ... nulla pateat sic ad monicio ... defraude vel malicia sua commodum reportare non debent nec incurrunt excommunicationem quam tales ... ut hic patet quia in delictis deprehendebantur ... ipso amittebant privilegium ut in decretali extra cum non ab homine et ... contra intelligunt ... habitu contempto non delinquebant tali modo malicijs ... si de decimis ... in fundo si de recept ... plenius et c ... acta pos ... Idem etc.

Super specula et sane licet sancta ecclesia legum secularium non respuat famulatum que equitatis et iustitie vestigia imitantur quia tamen in Francia et non nullis provinciis laici romanorum imperatorum legibus non utuntur et occurrunt raro ecclesiastice cause tales que non possint statutis canonicis expediri ut plenius sacre pagine inspectatur et firmius inhibemus et districtius inhibemus ne Parisiis vel in civitatibus seu aliis locis vicinis quisquam docere vel audire ius civile presumat et qui contra fecerit non solum a causarum patrociniis interim excludatur verum etiam per episcopum loci excommunicationis vinculo innodetur.

Super specula non respuat famulatum si de nove ... ut ... et c ... si adiutorium non ... debeat obseruari ... de legibus leges ... ut et legibus ... et licet de facto ab omnibus ... quia non subsunt imperatori ... debent ... prohibent ... valimus et ... inde est ... ad ... ideo ... autem ... mapibus ... ubi ... quibus commodum vel in commodum ... et contrario ... de ... emptore ... vult et ... quia lupanaria ... castitatem ... q v tollit ...

Idem episcopo lincolniensi

Quia intentionis nostre est ut cum innovatio nec iuribus vestris conferat nec et tollat vel de meo statu esse noluit in quo te impetrate innovationis dignoscens extitisse ceterum nullum per hoc in tendimus inpari vel eidem nostro tenore competenti preiudicium.

Quia intentionis congnati etc. ... nec ius novum confert ... in novatio privilegii nichil novi confert ... dilecta et ... excepte ... perpetuis ... et ... tenore ... confirmatio ... obtenta ... quia ... confirmatio ... ad ... confirmatio ... et ...

In hiis que ad cultum Idem divinum facere dignoscuntur non maligna sed benigna esset potius interpretatio facienda unde mirari compellimur quod cum fratribus predicatoribus et minoribus duxerimus indulgendum ut ubicumque fuerint sine preiudicio cum altari valeant viatico celebrare quidam in nostris stric te interpretando indulgentiam

Prima intentionis
depositi simoniaci privilegii
pro venit eo quod S. C.
nemini non tribuit

Capitulo Indultis privilegiatis ut
ubique possint in altari viatico
celebrare hoc possint sine li-
centia praelatorum
contemptus
mittere

[349]

intimatur

nostram intimatione asserere quod pericium praedicti fratres praeter praelatorum assensum facere hoc non possint pro eo quod eos celebrare iuxta indulgentiam apostolicam non permittunt. Cum autem nil eis conferret memorata indulgentia sine qua id praelatis annuentibus licet eisdem facere, ut etc. interpretationem huiusmodi reprobata, dum tamen ab hiis que iure proclamati pervenerint, prorsus abstineant datam eis licentiam celebrandi auctoritate nostra non differatis publicare, ita quod dicti fratres aliquam ex indulgentia ista videantur in hoc gratiam consecuti.

Ceterum vestris maioribus etc. et fraternitati domini et archiepiscopo Lincolniensi. Cum inter priorem et conventum de Butella ex parte una, et priorissam et moniales de ea parte ex altera, super decimis lite mota etc. De consilio fratrum nostrorum decernimus viri prudentes ... commentatas super decimis novalium in quarum erat possessione tempore illo quo indulgentiae apostolicae impetratae fuerunt a parte altera de decimis novalium non solvendis, non debere petrais non facientes de hoc aliquam mentionem indultum generale.

In hiis. Capitulo i. vultum divinum
[In] hiis que ad vultum divinum relinquuntur ... favore ...
non detrahitur ...

Indultum etc.
in quorum erat possessione si enim possidebant ...

ad ... impaa ... et habitatione ... apostolicam ... et obligationes ... annuentibus ... possessionibus ... facientes ... et i. ... iuris canonici ... Capitulo ... privilegium de decimis novalium non ... possidet ... ab aliis possidebat ... possessione ... in mentione ... impetratae ...

praelati debent predicare et praedicari ... ubi est ... in parochia ... et ... sine licentia praelati debet ... capella ... in hiis

Rubrica de purgatione Canonica

tamquam Nobilior

Capitulum quidam privilegiatorum

[illegible]

Quidam sicut asse[ruit] Idem

us in privilegiatorum [illegible] ministre recepta nolunt tibi decimis episcopalibus respondere. Verum quidam hinc fratres moram in domibus suis fecerint eos compellere poteris ad ea intra tibi integre persolvenda.

[illegible]

Idem capitulo Arelaten[si]

Consultationi tue breviter respondemus quod terra de qua non extat memoria quod aliquando culta fuisset redacta per religiosos modo nomine ad cultum pretio dz quo ad immunitatem d[ecim]i solvendis decimis novali intelligi. Si tamen aliam non invenit continere indulgentiam de novalibus plus eis dispendii quam utilitatis afferre.

[illegible]

Rubrica de purgatione [illegible]

Nobilis homo vel ingenuus si in synodo accusatur et negaverit si fidelem tamen [illegible] vel ingenuus se expurget. Si autem antea deprehensus fuerit in furto aut periurio aut falso testimonio admittatur ad iusiurandum [illegible] non est purgatio [illegible]

[illegible]

Capitulum Nobilis homo

Infamatus fidedignus per [illegible] purgat [illegible]

Ex eodem Capitulo

Suspectus qui tercio monitus se non correxerit ab officio suspendatur

nostro de sic... . i. fide digni qui desta... non potest demum ... synodo ... synodum ... intelligere ... fuit ... tot ... in nulla compurgatorum ... arbitraria ... omnibus se expurget intellige ... in ... qui est infamatus ... cum condempnatus ... in parte ... infamis est ... non ... fuit ... partis et ... pena ... ad matrimonium non admitti aut ... non admitti ... plenus admittendum ut ... pena ... parvuli ... cum ipsum ... intra ... et ... de ... est ... testimonium quia purget ... Sic qui ingenuus ... dignitatis ... ingenuitatem ... nobilitatem ... ingenuum ... ingenuus ... de ... et ... de apostolis ... ne clerici ... purgabit ... ingenuus ... Capitulo

Presbiter infamatus primo monendus ... ad purgationem est cogendus

Ex concilio Agathensi

Si quis presbiter negligens iure sue prauis exemplis male de se suspicari ... et ... ab episcopo iuramento ... sanitatis ... infamiam eius patefecit ... eius ... admoneatur primo seorsum ab episcopo deinde sub duobus uel tribus testibus et si non emendauerit emendauerit episcopus eum publice

increpatum admoneat. Et si nec sic se correxerit ab officio suspendatur usque ad condignam satisfactionem ne populus fidelium in eo scandalum patiatur

Si quis ... negligentiam ... in synodo et ... sub pena ... admonitum ... non emendauerit negligentiam ... operibus ... suspitionem ... Capitulo ... est ordo qualiter procedatur ... in ... et ... Capitulo

Monachis accusata d' incontinentia ... se a mala fama purgare

Ex concilio Ilerdensi

Monachi si libidinibus infame accusantur et manifeste detegi non valuerint et regulam sive opinionibus malam famam canonice purgare cogantur

Monachus ... detegit per testes ... et corporis ... Capitulo

Si quis clericus de raptu conuictus ... deponi ab officio infamatus ... se purgare

Si quis de Ex eodem

gradu ecclesiastico raptoribus aliarum sponsarum se consensorem uel inuentorem manifeste prodiderit a suo gradu repellatur et si insimulatus eo modo suspicionibus fuit ipsius canonice se expurget

Si quis de gradu ... consensorem ... consensit ... et ... prodiderit

Capitulo Ex eodem

Clericus de raptu conuictus debet deponi infamatus non debet se purgare

Propulsatus . i. infamatus ... de crimine conuicta sententia...

De purgatione canonica

no [illegible] ipse [illegible] xxiii q. viii [illegible] perdidit in [illegible] [illegible] [illegible] confitetur scandali non repelletur dummodo [illegible] [illegible] de simonia [illegible] et si [illegible] suspectus [illegible] repelleretur. ii q. i. [illegible] et vi q. i. [illegible] inducit purgationem [illegible] [illegible] ad [illegible] xxiii q. i. [illegible] capitulo [illegible] purgatores [illegible] credulitate de illo crimine.

Innocentius iii. Aquilensi patriarche et Mantuano episcopo.

Quotiens Tridentinus episcopus de simonia impetitus fuisset a nobis latere non credimus. Sed accusatores scriptum afferentes testes secundum formam canonum producere nequiverunt quod ecclesiam beati Petri Rom. [illegible] dedit pro iiii^or modiis frumenti et i. [illegible] Communi fratrum nostrorum consilio indiximus ut tertia manu sui ordinis et iiii abbatum religiosorum sacerdotum de supradicta simonia debeat se purgare. Cuius purgationis tenor erit ut episcopus iurabit primum super sancta dei euangelia quod pro ecclesia sancti Petri [illegible] nec ipse per se nec per submissam personam nec aliquis pro eo se sciente precium recepit. Deinde purgatores super sancta dei euangelia iurabunt quod ipsi credunt eum verum iurasse.

[illegible] accusatores et [illegible] plures [illegible] simul accusare de eodem crimine [illegible] ultimo [illegible] [illegible]

Hec [illegible] accusatores [illegible] denunciatores [illegible] [illegible] satis [illegible] quia si fuissent accusatores [illegible] pena talionis [illegible] debuerunt [illegible] de simonia [illegible] alter non admittitur accusator [illegible] denunciaverit [illegible] de ordinaria pena [illegible] de calumpniatoribus c. ii. [illegible] episcoporum [illegible] religiosorum [illegible] compurgatores [illegible] bone opinionis ita quod [illegible] [illegible] [illegible] c. ultimo [illegible] [illegible] qui purgantur [illegible] c. ultimo [illegible]

Alexander iii.

Nos inter alios [illegible] nobis t. fr. consulere voluit utrum episcopus presbiterum suum ad purgationem cogere possit cum [illegible] [illegible] quo crimine publica laborat infamia accusatore et testibus deficientibus ad

Nota: Episcopus presbiterum suum infamatum ad purgationem compellit nisi ab eo appellaverit.

Tridentinus

Scriptum i. libellum

afferentes i. in medium [illegible]

tertia [illegible]

[illegible]

Episcopus qui eius corrigit excessus ... predecessore ... episcopi

Purgationem est per ipsum E-
piscopum comprehendendus ni-
si forte super ipso ad superiorem
iudicem duxerit appellandum
Sane si appellaverit cum paratus
iudicio ad hunc ... tam
voluit per appellationem subterfugere
Cum p. et i. opinionis ... de
r. quare et i. e. constitutus et
qui ita eius pravitatem et mediam vita
agnoscat i. c. ut. prius qui de pravitate
fuit impugnatum licet et puniri pravis
tamen prohibitum tunc sed de
primo ... et c. insinuatum
et i. c. ut. malivolentia ar. ...
di esto subiectio et ... ...
et ff de off ... obstantibus

Item tenet clero
Cum in p. manifesta pre
et i. purgatores illius
honestatis et opinionis esse vo honestatis
lumus ut verisimile sit eos nolle vitam
amore vel odio seu obtentu pe-
cunie deierare ut cum nobis
nec apparuerit ... e ut eius
quem purgare debent vitam et
conversationem agnoscant defraude
ro in purgatione eius officio
et beneficio ecclesiastico privare
pretextu preteritis quod si qui pur-
gandi in sua voluerint purga-
tione assistere nullam eis mali-
volentiam vel indignationem osten-
das nec eos impedias vel ab
aliis quantum in te est impediri
permittas. Nota super nota glosam
istam cum p. et ista ... nota
nobis ... et i. Nos inter alios
nobis ... et ... destitutionibus ut etiam
... eius infamatur ... nullis appare-
tibus ... eius infamatur et apud
bonos et graves et si purgatio appareat
accusator compellendus est ad pur-
gationem ut q. v. si mala et i. c. ut.
inquisitio eius post depositionem ... clerico-
rum proclamam sine ... taliter
non ... et ... inter ... ...
... ... pervenit ad certum puta
deliquit ... deliquit ... quod ... ad-
verum ut de adulterio si consan-
guineus teneat consanguineam ut uxo-
rem alterius nisi ... ...
peraliter aliter non ... de ... eius
hic possit ar. eum ... de iudice no-
vit si appellaverit ... ... in
stantiam tamen appellandi puta quod pro-
cedit medium eius impugnatum
ut alias cum ... de offi.
ordinarii ... presbytero absolutionis
et c. licet aliter non admitti appella-
tionem et ... in ... ... ut ...
... de ap. cum sit romana
... et c. ut debitum

Illustri m. Romanorum Ex tenore
Capitulo

Ex tuarum intelleximus
continentia litterarum quod cum
H. presbyterum quia infamabatur
de ... commendaveris a sacerdotali
officio suspendisses pro eo licet pre-
textu in medium quibus appa-
ruit eius iudicio agnoverit fri-
gide suam innocentiam pur-
gavisse ad eum lumbus ex
... absolvisse cum non
... iudicia sit inhibita
purgatorum quia possunt sufficere
non putantes ... ...
... non apparu-
erint ut eius ... ...
mani sui ordinis sit cre-
dere tactis per purgatores
testimonium innocentiam ...
sibi iniungas quantum ...
suspensionem sine difficultate
relaxes et eum testimonium
bonum ... ab infamia
... ... et c. de
ap. absolvas Ex tuarum et i.

Absolutio ad vulgarem purgationem facta non tenet
... predictas ... tamen
purgatio est ... ... verba
... ... amicitias
... ... appellatione

Cum per Capitulum

Compurgatores debent esse honesti et ... habere notitiam
eius quem purgant nec debent impediri a iudice et defraude
in purgatione puniri ut convictus

De purgatione canonica

Inter sollicitudines

Idem Wintoniensi Episcopo.

Constitutus in presentia nostra P. de Watone c. ipsi pretera illud nobis non modicam admirationem induxit quod purgationem oblatam recipere noluisti nisi prius commendassetis nominatim singulorum qui dictam P. purgare volebant et conversationibus et ceteris circumstantiis prius inquirentes diligentius esses ordinationes facturus · unde sit distulisti ordinandos sane in purgationibus faciendis id solum est attendendum qui pro purgando iuramentum prestant an credant quod ille qui purgatur veritatem dixerit. Et sufficit quod ille qui purgatur est bone fame et in suis ordinibus constitutus nec in aliquo crimine condempnatus ... sit absque ullius indagine admittendi.

commendassetis ... et examinasses personas ... fama ... non ... super ... iuramenti ... de novationibus ... mandati ... sibi ... pro condicione ... compositio ...

Sufficit quod compurgator sit ab omni tollerabilis bone fame nec de crimine condempnatus in tali talem purgandum ...

Vestra duxit ... purgationem et ... ab officio ... reddere ... ad ... praelatus ...

Nam cum ad nos ad ... de ... in ... esset ... quod contra eum ... publice ... fuit ... et probatio ...

Inter sollicitudines nostras

Innocentius III Senonensi Archiepiscopo

Inter sollicitudines nostras illa debet esse praecipua ut capiamus vulpeculas ... que ecclesiastica constantia tales ab officiis tamen usque ad purgationem canonicam decrevit suspendendos, quia tamen cum eos beneficio propter immanitatem

Cum nos suspendisti volumus implere / nec illud est plenius quod licet contra eum nullus denunciator legitimus appareret ab officio tuo tamen fama publica deferente voluisti plenius inquirere veritatem attendentes autem vulgatam infamiam que scandalum et vehementem suspicionem contestatur dissidentiam quae eorum decani facere videbantur. Cum propter quod ei esset purgatio indicenda et prudentibus et mollic... testibus rigidis purgatoribus ei cum manu sui ordinis decimus indicenda ipsum igitur ad te remittentes ut ibi purgetur ubi noscitur infamatus quia ... terra in Viennensi et Parisiensi episcopis indicatam eis purgationem acceptabit ita tamen ut qui ad eius purgationem processerunt corpori ... sit fide catholica et vita probati qui conversationem et vitam ipsius non tam moderno tempore noverunt quam transacto. Purgatione vero recepta beneficium ei restituere non postponas / impenas autem familiaritate eius quem eum haberet ... scienter habuisse denotatum eum ab officio volumus manere suspensum donec scandalum sopiatur ita tamen ut publice familiaritate ... abstineat / praepias ei

Nota quod propter enormitatem criminis statim suspenditur infamatus a beneficio et officio ut hic ...

dat ratione officii ... Nota quod ...

... suspicione vindicat ... purgatio ... fugere infamiam

De purgatione canonica

Insuper districte ut in predicta [villa] et aliis villis circumpositis publicatur et predicet fidem catholicam et confitendo et detestetur hereticam pravitatem sic deinceps vitam suam bonis adornans operibus ut infamia convincatur in famam et omne scandalum et suspicio de catholicorum mentibus deleatur. Quod si forsan in purgatione defecerit eum ecclesiastice discipline in munitione percellas et ab officio et beneficio depositum ad agendam penitentiam in arctum monasterium detrudere non obmittas.

Inter sollicitudines c. i. lege quod ecclesiastica constitutio que dicit quod inscribenti deficiat accusatore admonem premissa si se non corrigat ab officio suspendatur ii q. v. presbiter et vi. c. c. ii. Non quis sit modus procedendi in purgatione indicenda. si quis clericorum apud iudicem sit infamatus purgat ... tunc accusare volentibus ... si aliquis comparuerit audiatur ii q. v. omnibus et ... v. q. v. c. i. et si convincatur canonice puniatur et ibi si non apparuerit accusator moneat eum ... et si se non corrigit tunc suspendatur ut ibi ... et ... in forte et ... dicit honoratum ... ab officio ... ii q. v ... si mala ... ab officio inquisitor ... in fine ... et accusator qualiter ... ubi plene dicit ... et ... si quis ... et ita eum contumacia ... dicit per ... ut d. c. c. ii quoque tamen per enormitate delicti et scandalum et infamiam magnam inde ortam statim ... suspendere ab officio ... ut ... fuit ... ii q. v ... intelligi ... presbiter et ... immunitate ... et quoque sic ... a omni ... quem fuerit quod ... ad ... testimonium ... ut ... quod ... canonice ... debeat se purgare si ... remaneat infamatus ... non potest ... testimonium ... non infamet ... ordine ... in si ... infamati ... accept ... admissus et opinionem ordinandi ... non ... et ... et malleolis ... et ... disciplinam et ... ut ... immunitate ... arbitrium est ... in ... et ... immunitate ... indicenda est purgatio ... fuit ... a credendo purgatione ... notari quibus ... pontificem ... pervenerit ... in ... ut ... maior ... et ... quod ... purgatio ... ii q. v. ... et ... iudicandi ... ut ... et ... in ... et ... c. ... constitutus ... et c. ... infamia ... ii [...]

Quomodo degradatur ... in ... duplex ... spiritualis ... temporalis ... incidit ... mortem ... usque ad ... medio ... c. ... contra

De degradatione

... de ... de ... incarcerandi ... in ... de ... de ... praelati ... officio ... minuitur

V

inpingit contra ipsum infamia

Di quorundam c. e. de accusacionibus multi r.j.c. cum in iuventute et est hic ar. quod presumitur quod aliquis sit aliquo cessare abiuravit quod cum est infamatus de hoc crimine purgare in se est ... ... c. de accusacionibus communicamus quod qui aut ... ... est abiurare familiaritatem ... fuit infamatus ... capitulum ... quibus malitie sit suspicio non fecerint sic quibus de solucionibus e.j. q. iiij ad aliquis r.j. de simul cum ceterum ... mandamus de iij. q. ultimo pessima et hereticus ... r.j. q. cum quorum et de con. de ij. ego berengarius ... ... marchi mosterum ... quod ... tradi deberet ... seculari ... ad ... ... c. ... damnati, qualiter ... non traditur curie secularium cum defecit in purgacione ... ... sit ad purgacionem ... ... curie seculari ... ... non est ... presumptione et certa ... aliquis ... vere vel presumptive ... non sunt ... quod fuisset hereticus ... quod habebat familiaritatem cum ... et alie presumpciones ... presumpcionem non debuit talis condempnari ar. c. ... ... in perpetuum carceri detrudimus c. de ... c. ... quibus ipse ... quo ad penam quesito a Non punitur

Ex tuarum? Abbati sancti dionysii et priori sancti martini.

Cum dilectus r.j. illud aut nos attendentes volumus et mandamus ut tales ad purgacionem admittantur persone que vite sint et honeste. Cum dilectus r.j. qui ma-

Ne de hoc presumatur cum intra conspectum agnoscerent. c. de presbiteri quorundam c. e. capitulo / non enim ydoneus est qui factum ignorat c. de medicato calix impetrandi impetrandi et ... et sufficiat quod ab ecclesia tollerentur nec sunt de- mum condempnati c. ... constitutus et ...

Cum in iuventute Idem sua r.j. quia non pater filium quem diligit corripit nos quondam colosiensi episcopo pro levitate sua ad maiorem cautelam iniunximus ut ab illius familiaritate cessando talem se gereret quod sinistra de ipso suspicio non posset oriri. Postmodum vero rescriptum litterarum surripiens apud regem ungarie et magnates ipsum nequiter publicavit ut sic debet amplius infamari. Unde nos tamen emulorum nequiciam attendentes licet pulsati fuerimus multis ... cum in nichil tamen adversus ipsum potuimus commoveri scientes quod dictum scandale sic multitudo ubi ... idem episcopus ad strigoniensem metropolim electus postulatus quidam qui super huiusmodi postulacionem adversantur eius ut primo eorum ... facilius impedirent illius emulacionis causa nos ... sunt moliti. Unde quidam procurator ipsius de consilio amicorum suorum qui super hoc ... ... habebant sed non ... ... instancia postulacionis quatenus eidem episcopo pur-

In Nepti ...

Capitulum ...

Ne ... familiaritatem ... est purgacio

Nota quod ipsa est ... ... ad officium papa vocat ... ... frater ... non quod ... non ... admittitur ... ... volente ... illud ad quod non tenetur ... ... multe ... infamiam ... Nota aut facit de officio delegati ... ad ... Nota quod ... in ... propter ... ...

canonice non concedenda ... nota quod ad deficiant compurgatores admittuntur alii ... ... seu dignitatis ... episcopus admittuntur ... abbate ... Nota quod ... sit purgacio ab aliquo volunta- rie non precedente ... ... purgari non impedit ... ... purgacio de ... ...

De purgatione canonica

Accusatum canonicis facientibus iudici ut suam innocentiam demonstraret nos autem postulacionem huius minus prudenter reputantes penitus ipsam eam semper volumus revocare et . Ceterum quia penitus ... mstabat compulsi fuimus tuo ... instante ... importunitate petente ut per nos ei purgacionem canonicam cum duobus abbatibus ... iudici ... fuimus prestati quod ... causa talis petitionis ... prudenter ... fiebat quia [illegible] ... ecclesie suffraganei ... eo tempore purgarent eundem qui in facto postulacionis ... contradicebant eidem et suffraganei collocentur excepto ... purgarent quia inter eum et collectum archiepiscopum ... metropoli contentio ... non fuit aliis pontificibus in Ungaria ... videbatur quod per episcopos regni sui non posset in illo articulo se purgare. ...

postulacionem ... bona consumata

[illegible] postulat eum et ei non sunt ipse innuctus et penitus ... posset deferre ... habebat ... et per ... ipse ... suffraganei ... metropolitanum faciat quo adeo que spectat ad honorem ... possit ... aliquis ... posset purgari ... aliquibus ... causa ... laicos ...

Compurgatores ...

Per tercium Epo. Strigon.

Ex tenore ... ubi vero quis ad purgandum aliquam infamiam inducitur ... tenentur ... firmare ... veritatem ... qui purgatur ...

Innocencius III

Episcopo Florentino.

Accedens ad presenciam nostram

[illegible]

Nota . i. infamia [illegible] appellant illa nota [illegible]

[I]ndicavit [?] T. filius [?] nobis insinuatione monstravit quod ad aures suas cumulus [?] dictum quod esset filius sacerdotis tu ipsum nec promovere voluisti nec permisisti ab alio promoveri. Nos vero quia si ita fuit hiis modis [?] nota respersus et de hoc tibi legitime constaret non poterat purgationem ab ipso receptam ipsum non differas propter hoc ad sacerdotale officium promovere, quia etsi non sit eius delicti est tamen non defectus impediente ad sacros ordines promoveri.

[illegible]

Item Abbati Fugensis [?] et scolastico Maguntino.

Cum dilectus filius G. presbyter et G. praedicatori [?] clericus de capella N. confessi fuerint auditore nostro praesente proposuit quod cum dictus presbyter super incestus crimine fuisset publice infamatus, Constantiensis episcopus ordinarius iudex ei purgationem indixit qui cum se purgare nequivisset ab ipso fuit suis ecclesiis finaliter destitutus, quas ipse nihilominus detinuit per violentiam occupatas. Cum quidem presbyter consanguineam suam uxorem publice detineret, ad petitionem plebani de H. et quorundam aliorum clericorum Constantiensis dioecesis iudices [?] a nobis litteras destinassent ut si dictus presbyter super crimine adulterii et incestus coram ipsis se purgare non posset, ipsum poena debita castigarent, quoniam constitisset eisdem quod idem presbyter pro eo quod in purgatione canonica defecerat ab ipso memorato fuerat condemnatus, ipsum ut post contumaciam praedictis ecclesiis per sententiam privaverunt, maxime cum de incestu et adulterii crimine tamquam de notorio liqueat eisdem. Abbati sancti Galli ad quem illarum ecclesiarum donatio pertinebat praesentes [?] concedendas [?].

Emulor invideo [?] emulor defendere dico
Emulor contentor [?] emulor imitari dico
Emulor inflat [?] [illegible]

De purgatione canonica

Ecclesias illas personis aliis conferendi qui eas prefato supradicto .O. clerico assignavit et [illegible] dictus vero presbiter inter cetera respondit quod processus iudicum predictorum debet merito retractari cum lite non contestata procedere presumpsit contra eum addiciens quod purgationem indictam ab electo constanter [illegible] exhibere et [illegible] et aliis plenius intellectis licet littere ille que ad predictos iudices impetrate dicuntur vel ipsorum transcriptum ostensum non fuerit coram nobis quia tamen ex tenore relationis ipsorum quam dictus penitentiarius exhibuit ac si esset littere ipse ostense fuissent nobis constitit evidenter iudices ipsos preter iuris ordinem processisse. tamen processum eorum quem gesserunt ecclesiarum a predicto electo de mandato ipsorum factam auctoritate apostolica retractamus presertim cum relationis ipsius series repugnantia contineat et diversa, dicit enim quod crimen eiusdem presbiteri usque adeo fuerit publicum et notorium quod nullus inficiationi locus penitus relinquebatur. ut pote cum omnibus vicinie plenius teste erat/ et tamen ibidem permittitur quod eidem presbitero terminum peremptorium prefixerunt in quo se posset super

infamia predictorum criminum canonice se purgare/ cum mirum sit crimen notorium exstiterit. Non enim illi indicenda purgatio sed in eum gestionem [illegible] sine [illegible] et si non legitime apparuerit legitimus accusator et ipsum invenerit apud bonos et graves super predictis criminibus vel [illegible] alias infamatum [illegible] et canonicam indicatis et quod coram predicto electo [illegible] se purgasse cum iudices pendente causa [illegible] delegatis non debuerunt ordinarius purgationem canonicam indicere infamato.

[illegible]

Item Nota quod purgatio [illegible] fiat plena [illegible] Item nota et sine quod pendente causa coram delegato [illegible] fiat [illegible] appellationibus

Inficiationem .i. Negationem

Crimine [illegible] ad ... [illegible] ... longa distantia ... [illegible] ... sicut de [illegible] ... [illegible]

V

Et hic glo. quod cessato principali
accusatore accusatio [illegible] de novi ope-
ris [illegible] ad [illegible] et [illegible] de
accusatione ad [illegible] repugnantia [illegible]
non sunt audiendi [illegible] de ap-
pellatione [illegible] q. vi quod aut in
principio [illegible] illis qui taliter re-
tulerunt [illegible] possunt [illegible] suo dili-
gentius advertisse [illegible] de [illegible]
[illegible] notorium aliter quod dicatur
notorium [illegible] de [illegible] ...
c. ult. [illegible] illi indicenda [illegible]
[illegible] probatione opus est ii q. i. de
manifesta [illegible] de accusatione audien-
da [illegible] facienda est [illegible]
q. iii. [illegible] ii q. i. [illegible]
[illegible] suo [illegible] ut
[illegible] de ap. cum sit [illegible]
na [illegible] de [illegible] requiritur
purgatio ut [illegible] non [illegible]
[illegible] cum [illegible] de [illegible]
[illegible] accusatoribus ut [illegible]
[illegible] probatio ii q. i. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] quod in notoriis [illegible] ad
[illegible] aliquis sunt [illegible]
[illegible] requiritur ab [illegible] de
[illegible] bone [illegible] q. i. [illegible]
[illegible] si et [illegible] de manu [illegible]
[illegible] tamen [illegible] in [illegible]
[illegible] est quod non recipiat quondam
[illegible] dubitationem [illegible] de [illegible]
[illegible] in [illegible] apud bonos
[illegible] quod qui [illegible] apud bonos
[illegible] fuit infamatus [illegible]
quod non refert [illegible] ad [illegible] fuit
infamia [illegible] apud [illegible]
[illegible] et sufficit ad purgationem indi-
cendam [illegible] q. iii [illegible] de [illegible] c.
[illegible] ii [illegible] q. iii [illegible] ii q.
[illegible] [illegible] [illegible] inducta
[illegible] quod si infamia [illegible]
[illegible] et [illegible] ad purgationem non
[illegible] aliquis [illegible] quod [illegible]
quod [illegible] aliquis [illegible] infamatus apud
bonos [illegible] ad pur-
gationem ne apud illos [illegible]
[illegible] inducta
[illegible] [illegible] c. [illegible]
non [illegible] non debuerit ordinarius
[illegible] illa delegate iudicibus
[illegible] fuisset et [illegible] nullam
[illegible] in [illegible] ad [illegible]
[illegible] pendente [illegible]
[illegible] a non [illegible] inducta non

Mulier [illegible] de consuetudine ad
[illegible] indicenda ad [illegible] et [illegible]
de [illegible] lege [illegible] et [illegible] pur-
gatio [illegible] non fiat [illegible]
[illegible] [illegible] delegatus
[illegible] audire [illegible] omissa
[illegible] ad ordinarium [illegible] de arbi. [illegible]
et si [illegible] c. [illegible]
quod [illegible] [illegible] ar. de
[illegible] collenda [illegible] ult.
et [illegible] [illegible].

Accepimus litteras quibus nobis
intimare curasti quod apo-
stolico mandato super indicenda
purgatione archiepiscopo Bisuntinensi
recepto, ipsum citasti ut [illegible]
qui ad diem prefixum compare-
ret coram nobis iuramentum
purgationis obtulit sub hac
forma videlicet quod immunis erat
ab illis criminibus super quibus
se purgare debebat [illegible]
ad presentiam nostram accedens
humiliter supplicavit ut saltem
super purgatione mitigare digna-
remur rigorem quia non de-
beret asserere quod a nativitate sua
numquam passus fuit lapsum car-
nis postea [illegible] ab eo non credatur
[illegible] fuisse humane infirmi-
tatis potius forte presumitur [illegible]
[illegible] nolebat sub pre-
scripta forma iurare videlicet quod immu-
nis erat ab illis criminibus de
quibus erat infamatus tamen
dimissis per penitentiam esset immu-
nis ab illis. Hoc autem vitare
non prave temeritatis [illegible]
cum beatus Iohannes dicat si di-
xerimus [illegible] ignorat
[illegible] et [illegible] pre-
scriptam purgationis formam [illegible]
[illegible] archiepiscopus optulit
se purgare. [illegible] ut [illegible]
[illegible] temeritatem et [illegible]
[illegible] ut [illegible]

Capitulum accepimus
Non sufficiat purgato
[illegible] criminibus
infamato [illegible]
[illegible] se purgat quod
sit immunis
ab illis [illegible]
debet quod post
[illegible]
illa crimina non
commisit

[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]

De purgatione canonica

luit et potuit secundum hanc formam se purgare secundum formam intimatam quem eius omnimodo comprimendum indeliberate ... illa ... grauiora id est symoniam vendicionem iusticie atque incontinentiam de quibus infamatus extitit inter se minime commisisse post ad pontificalem promotus dignitatem et compurgatores sic intelligere credunt enim verum iurasse quo sto nos illum dimittimus in pace alioquin

Rubrum de purgatione vulgari

tamquam — reprobata

non purgationem quia approbare
cum mores quia vix ipsi p[ro]
ta reprobare non possunt vix
ij q. j. dilectissimi et xxvj q. ij
honorandus et c. de nuc inualidus
iudicium ff de a dultr[io] l. si uxor
infi. [illegible] sic c. e quorum. Rubrica
Cele. iij. de purgatione vulgari

Cura suscepti regiminis etc. Suscep[ti]
cum [illegible] dixit se ap. consu[l]
endum utrum super eccle[siasticis]
possessionibus duella debeat
sustineri tue diu[r]ina solli[ci]
tudini [illegible] q[uo]d ns[illegible] ca[nonica]
in aliis hoc non debet aliquatenus
tolerare. Cum et i. aliquatenus
tolerare in nullo casu talis
purgatio debet tollerari nec obstat
q[uod] possit obici de golia qui pu[g]
gnavit cum d[avid] quia illud fuit
[illegible] sic petrus quo[d]
[illegible] cum hemini fecit homicidium
[illegible] ij q. [illegible] et pater
[illegible] ab adulterio c. de
[illegible] purgatio ab
[illegible] reprobatur in [illegible] potius
de temptare videntur [illegible]
[illegible]
purgatio ij q. v. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
simoe in [illegible]

Significantibus R. laico et
fratribus eius ad nostram
noveris audientiam pervenisse
quod cum quidam eos super
furti crimine accusaret cum eo
coacti sunt inire duellum in
quo alius [illegible] suo [illegible]
dientibus cediderunt [illegible] per
consules spoliati omnibus bonis sunt
spoliati [illegible] apud
alios [illegible] et quod

V ipsi fuerint innocentes et frangere
domus revelatum [illegible] consuli
bus ipsis deditum in mandatis
ut ablata restituant universa.
Significantibus et in. restituant [illegible]
[illegible] sup[er] [illegible] tractatum sicud apparet
non fuit appellatum [illegible]
in [illegible] indicatam [illegible]
[illegible] et [illegible] sicud [illegible]
est [illegible] ad [illegible] c. de re iu.
cum [illegible] nos et que [illegible] emergunt
sicud [illegible] c. de re iu.
[illegible] et c. [illegible] et error
detectus [illegible] non retractat ff [illegible]
[illegible]
dictoribus [illegible]
probationem [illegible] retractatum sicud
c. de [illegible] xxxiiij q. i.
c. ij et ff [illegible] actio [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Neophyta nomen [illegible]
Honorius iij.
[illegible] nomen in livonia
baptizati [illegible] ad nos [illegible]
[illegible] quod fratres te[m]
plariorum et alij qui [illegible]
in eis [illegible] et ali[i]
qui de aliquo crimine infamant[ur]
eos ferri candentis iudicium sub
ire compellunt quibus si [illegible]
[illegible] adustio civilem pe[n]
nam infligunt cum [illegible]
iudicium sit penitus interdictum
utpote in quo [illegible] temptari
[illegible] quatenus [illegible]
fratres et alios [illegible]
[illegible] omnino desistat
[illegible]
[illegible] nomen [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible]

Marginalia: per sententiam; Significantibus; Capitulum; [illegible] ad purgationem vulgarem [illegible]; [illegible] indictam; [illegible]; Capitulum [illegible]; [illegible] vulgarem [illegible]; [illegible] appellatione remota compellat; [illegible]; vindicta

Rubrica de iniuriis et dampno dato

Rubrica de iniuriis Capitulum primum

Exodo [illegible]

Si rixati fuerint homines et percusserit alter proximum suum lapide vel pugno et ille non mortuus est sed iacuit in lecto qui percusserit eius operas et impensas in medicos restituat. Si [illegible]

[illegible gloss]

Evangelium statuti [illegible]

In eodem

Si quis aperuerit cisternam et foderit et non operuerit eam cecideritque bos vel asinus in eam dominus cisterne reddet pretium iumentorum quod autem mortuum est ipsius erit. Si quis [illegible]

[illegible gloss]

Si bos alienus [illegible] cornupeta esset heri et

Nudius tertius et non custodivit eum dominus suus reddet bovem pro bove et cadaver integrum accipiet. Si bos alienus [illegible]

[illegible gloss]

Si leserit quispiam agrum vel vineam et dimiserit iumentum suum ut depascatur aliena pro dampno estimacionem restituet. Si [illegible]

[illegible gloss]

Si egressus ignis invenerit [illegible] comprehenderit fruges sive stantes segetes in agris reddet dampnum qui ignem succenderit. [illegible]

[illegible gloss]

Si quis [illegible] vel a [illegible] voluntarie sublata vel interfecta omnia restituat et [illegible] annos peniteat. Si quis [illegible]

[illegible marginal notes]

[illegible]

Hono. iii. Epo Lemon

Olim Rescribentibus nobis Episcopo intimavit ut pta(?) tres consiliarios et plures cives Florentie ad satisfactionem de dampnis et iniuriis irrogatis Epo et ecclesie prestitas(?) cum certa(?) cautione(?) iuramento(?) teste litteris quas recepit quod nos cum processu penitus revocatis ecclesie Florentie cum excommunicat Epum Fesulanum et eius ecclesiasticam libertatem per iniuriam tam compensabit dampna tali occasione secuta taxatione iuramento promissa in mille libris usualis monete predicto Epo finaliter duximus condempnandum. Olim [illegible]

[illegible]

Ut mea et fratrum(?) [illegible] tua nobis proposuisti [illegible] ea quod olim cives Veronen super restauratione rei dampnorum illatorum ad invicem qui per multas civiles discordias incurrerent plurimum aggravati. Statutum edictum de non petendo vel recipiendo in posterum restauratione dampnorum a quacumque qualiter approbarunt et firmarunt cum iuramento et cetera. Cum igitur aliud sit dampnorum restauratio quam satisfactio compensare et ideo in iuramento exhibito super dampnorum articulo intelligi non debeat quod factum compensationum fuit comprehensum [illegible] iuramento non obstante predicto [illegible] quod dictum [illegible] pro bono concordie ad compensationem satisfactorum tribuat iuxta tue discretionis arbitrium [illegible] prout [illegible] mandamus. In nostra [illegible]

[illegible]

Rubrum de pena [illegible] Capitulum

[illegible]

Si culpa tua datum est damnum vel iniuria irrogata seu aliis irrogantibus opem forte tulisti aut haec imperitia tua seu negligentia evenerunt iure super his satisfacere te oportet nec ignorantia te excusat si scire debuisti ex facto tuo iniuriam verisimiliter posse contingi vel iacturam [illegible]

[illegible]

Nota quod ille qui fuit in culpa tenetur de damno [illegible]

Exquirendum [illegible] pauperiem [illegible] dampnum [illegible] dicitur

Evulgare . i . confirmare ratificando approbando annullando

V

[S]ive al[iud] dampnum dedit ad estimacionem tenetur quia si aristo[teli]s [illegible] dimisisti animalia tua [illegible] animalia pro dampno [illegible] te potest ut [illegible] quadrupes pauperiem [illegible] et [illegible] in [illegible] suspecta [illegible] animalibus [illegible] nam [illegible] utputa si [illegible] corrumpet [illegible] vel [illegible] ut [illegible] legibus [illegible] aut animalibus que ad [illegible] dampnum [illegible] quod id [illegible] non [illegible] dimisisti ut [illegible] si [illegible] actionem ut ff. [illegible] [illegible] bestiis [illegible] [illegible] bestie [illegible] ut [illegible] et [illegible] que sunt animalia sive volatilia [illegible] [illegible] actio [illegible] quadrupes sive [illegible] actio de pauperie [illegible] actio [illegible] [illegible] Nota [illegible] quia [illegible] non [illegible] teneri in publico ubi publicum iter [illegible] [illegible] dampnum [illegible] actio [illegible] penales [illegible] actiones [illegible] ff. ad l. aquil. qui [illegible] in [illegible] de [illegible] testibus [illegible] [illegible] dimisit [illegible] non est imputandum [illegible] ff. ad l. aquil. qui [illegible] [illegible] penam pecuniariam [illegible] [illegible] Capitulo [illegible] puniri [illegible]

Cardinalis [illegible] de penis

[illegible] que [illegible] [illegible] Capitulo [illegible] [illegible] pena pecuniaria [illegible]

[illegible] [illegible] a. i. quomodo [illegible] quod [illegible] puniri est [illegible] et in [illegible] ut pena [illegible] pena soluta nisi [illegible] ff. [illegible] [illegible] in delicto [illegible] pena [illegible] supplicium

Ep[iscop]um Inhibemus

[P]resbiteri interfecti [illegible] proprio episcopo ad [illegible] pertinet [illegible] ita ut mediatatem [illegible] ecclesie [illegible] ut nullus [illegible] [illegible] presbiteri [illegible] pena pecuniaria [illegible] ecclesie [illegible]

Aliquis in [illegible] archi[diaconus] [illegible] apostolum et [illegible] [illegible] [illegible] pena pecuniaria [illegible] [illegible] suspendunt ecclesias [illegible] non formidat [illegible] alia [illegible]

contractus [illegible] & [illegible]

& [illegible] . i. [illegible] . i. obligacione

Capitulo [illegible] [illegible] faciendum & pena [illegible] [illegible] pena [illegible] pena pecuniaria [illegible] pena [illegible] alia [illegible]

Capitulo [illegible] archidiaconi [illegible] prelati [illegible] non [illegible] alia pena [illegible] statuit pena pecuniaria imponere non potest

De penis LV

Dampnatus in reliquiis ... offert

Vnus corpus ... pugnare

que canonum observant instituta et de radice cupiditatis et avaritie producte ... archidiaconus ... episcopus ... districtius inhibitas ... compellat licet et ... penam pecuniariam ... pena pecuniaria ... cum ipsi ... cognoscere ... de meditatione ... archiepiscopo ... devotissimam ... penam spiritualem ... corporalem super omne ... de pena ... in uno tantum ... pecuniariam ... arbitrio committitur ... dispensare potest ... pecuniariam ... penam pecuniariam infligere ... spiritualem ... pena ... infligenda ... commutare penas ... sacramento ... et c. Salvator

Alimonia et ... teme litigantium condempnando in expensis et alio multiplici ... medio. ... imperialis

pestis ... consuetudine ... in expensis ... Calumnia et ... expensas de calumnia ... de calumniatoribus ... teme litigantium ... victus victori in expensis ... mala fide ... in pena ... condempnatus ... absente ...

... in ... adeo quod non tam sacerdotes qui ... ad pugnandum ... conflictum et ... alios incitat ad pugnandum ... enormiter peccant ... ecclesia ... eos deponendos

Duellum ... bello ... de homicidio ... Item Lincolniensi archiepiscopo

... ad illud ... magnis ... inter ... debeat

Appellacione cessante et ... pasca temporis

Monitione premissa

Cupiditatis et radix omnium malorum avaritia ... Levitas aut ... teme litigantes ... in territorio ...

Victus victori ... in expensis ... condempnatur

Capitulum Calumniam

Victus victori condempnatur in expensis et in causa ... Pena litigatoris ... infamia calumniatoris

Contentiose ... Capitulum ... in dubiis

Clerici ... pugnat ... non agere ... expensis

Clerici in magnis ... ad agendum ...

Compensacio et ... pena ...

Rom[ano] [illegible] ... advocatus fraudulent[er] ... [illegible]

V

monasterii ad primam page
dam. Ante dilationes [illegible] de except[ionibus]
et convicti et sola sua deprehensio non
sufficit [illegible] de iudic[iis] [illegible]
[illegible] de prehensi ita quod [illegible]
notorium [illegible] evidentiam facti
tales eum statim condemnandum [illegible]
[illegible] de defensionibus [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] de manifesta
et talis defensio [illegible]
[illegible] violentia
[illegible] defensio [illegible]
[illegible] capituli
esse [illegible] monasterii
[illegible] de lapsis et [illegible]
et si incorrigibiles fuerint [illegible]
[illegible] comprehendat
[illegible] ab homine co
stitutum. Idem abbati et fratribus s[an]c[t]e
Ferrate.

Constitutus in presentia nostra
et [illegible] ante in ministro
episcopi [illegible] confessus fuit [illegible]
pena [illegible] continentiam non
[illegible] abstinentia cum
[illegible] post venisse [illegible]
[illegible] confessionem [illegible]
eum et post [illegible] substraxit
pensionem episcopo. Et episcopus pro
[illegible] exegit ab eadem eccle
sie [illegible] inter [illegible]
[illegible] utramque partem [illegible]
ab eadem [illegible] absolutam.
Constitutus [illegible] confessionem [illegible]
confessio eius [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] pena [illegible]
[illegible] pensionem [illegible] potuit
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] actionem [illegible]
[illegible] pacto [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] illi poenis [illegible]
[illegible] penam [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] delicti [illegible]
[illegible]
[illegible] mutua fit compensatio
[illegible] de adulteriis [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] compensatio mutua fuit
[illegible]
[illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] potest [illegible]
[illegible]

Idem [illegible] s[an]c[t]i Fridiani [illegible]
[illegible] can[onicis] pisan[is].
Super his de quibus nos vo
luistis consulere et [illegible]
[illegible] qui [illegible] variaverat
[illegible] nobis de
[illegible] captus est et
detentus sub infamia non me
rit. Super his [illegible] variaverat
[illegible] non fuerat [illegible]
[illegible]
[illegible] ut [illegible] non [illegible]
[illegible] pene [illegible] non infamat
nisi [illegible] infamia [illegible] lege [illegible]
[illegible] aliter [illegible]
[illegible] in fine [illegible]

Idem Spoletano Ep[iscop]o.
Cum ad nos rectores eccle
sie s[an]c[t]i Fortunati que
rimoniam transmiserint quod cum
essent in [illegible] libris pro quodam
debito condempnati, esset [illegible]
pena ccc librarum apposita
nisi eas solverint in ter
mino constituto. Tandem ccc
libras in termino persolvit
occasione [illegible]
per quasdam litteras veritate ta
cita impetratas optinuit se
ab [illegible] ccc libris

Capitulo [illegible] de pena [illegible]

[illegible] etiam quantitate [illegible]

Ubi per delegatum iudicem quia legitur te non decet in tantum pontificalis maiestatis oblivisci ut in honestis questibus hanc laudo desiderans cum aliena iactura ditari [illegible] libras solidorum solutorum contentus [illegible] pena [illegible] libras memoratos [illegible] de cetero non molestes [illegible]

[illegible]

Dilecto nostri capituli fratrum tuis pervenit quod tu quod protectam tui ausu [illegible] bone memorie [illegible] prebendas [illegible] feuda et beneficia que illi [illegible] optinebat ipsis per simoniam fuerant cum multa [illegible] sublata [illegible] igitur maioris sunt [illegible] nostra tibi [illegible] successoribus tuis [illegible] ipsis aut heredibus [illegible] beneficia [illegible]

[illegible]

Contra[illegible]

Dilectus filius capitulum abbas primat[illegible] cum contumaciter et mendaciter [illegible] contra [illegible] a superiore primat[illegible]

seu de novo eis alia quecumque confirmantur / ad audientes [illegible] restituantur immo [illegible] quod maior pena [illegible] sit [illegible] non restituantur [illegible] sua esse [illegible] [illegible] xvi. q. [illegible] si quis de maiestate [illegible] ut ibi [illegible] ecclesie sit [illegible] c. [illegible] q. si quis suadente [illegible] et alia pena [illegible] c. [illegible] si [illegible] aliquid [illegible] xxv. q. [illegible] [illegible] primat[illegible]

Dilectus filius electus [illegible] p. ad motes et. [illegible] ne [illegible] evanescat auctoritas [illegible] litigatoris [illegible] constiterit adversus assertionem [illegible] teme [illegible] super superiore arbitrium digna poterit animadversione puniri. Dilectus [illegible] assertionem [illegible] quod [illegible] sit [illegible] [illegible] c. de [illegible] c. de [illegible] c. de [illegible] [illegible] litigator [illegible] assertione [illegible] ostendat [illegible] ostendit [illegible] puniri in [illegible] c. calumpnia [illegible] arbitrium superioris [illegible] [illegible]

Presens in co. generali.
[Q]uicumque? ecclesiarum patroni et advocati seu vicedomini se in tantam insolentiam erexerunt quod non solum cum vacantibus ecclesiis de pastoribus providerit difficultates ingerunt et malicias, [illegible] de possessionibus aliis que bonis ecclesie pro sua voluntate presumunt, et quod horrendum est dicere in mense prelatorum prorumpere non formidant. Cum igitur quod ad defensionis subsidium est inventum, ad depressionis dispendium non debeat retorqueri, prohibemus expresse ne patroni vel advocati seu vicedomini super premissis de cetero plus usurpent quam reperiatur in iure permissum, et si contra presumpserint per censuram canonicam districtissime compescantur, sacri nihilominus concilii approbatione statuimus quod si patroni vel advocati aut feudatarii seu vicedomini seu alii beneficiati alicuius ecclesie rectorem vel clericum aliumve ecclesie personam vel alios occidere vel mutilare ausu nefando presumpserint, patroni ius patronatus, advocati advocatiam, feudatarii feudum, vicedomini vicedominatum et beneficiati beneficium prorsus amittant, et ne minus vindicte quam excessus memoria protendatur, non solum de premissis nihil perveniat ad heredes, sed etiam usque ad quartam generationem posteritas talium in clericorum collegium nullatenus admittatur, neque in domibus regularibus aliquam prelationis assequatur honorem, nisi cum eis fuerit dispensatum. [illegible] ad defensionem patroni [illegible] defendere [illegible] defensionem ostendere.

Capitulum In quibuscumque patroni seu advocati vel vicedomini in casu plus sibi [illegible] [illegible] permissum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] religiosis [illegible] Sanctionem [illegible] promotionis [illegible] [illegible]

Emologatum — confirmatum — de par. concessis

[illegible]

Honorius III. episcopo Arelatensi et suffraganeis

Gravem capituli Laudunensis recepimus questionem quod cum comes Regitestensis propter multas iniurias quas irrogat eisdem per iudices a sede apostolica excommunicationis vinculo fuerit innodatus idem per duos annos in excommunicatione persistens, nec penitenciam agere curat claves ecclesie contemnendo licet [illegible] exemplo Helie prophete volentes cum nobilitate pace committi [illegible] Si comes predictus per contumaciam nimiam perseverit [illegible] aliquid in [illegible] eius debito absolventes fideles ipsius debito quondam in communione persistit quod eiusdem fidelitate [illegible] absolutos

Gravem et c. claves [illegible] petro [illegible] et in petro date sunt [illegible]

[illegible]

Omnis est qui nomine ...
nobis ...
accephalat i. separat

Vloquitur ille palam qui prestiterit in palam

Asinus proiciat de se insignia ... remissionibus

primatum nobilis quam ignobilis xxiiij q. i. cum cum pater et ff. de contrahenda ... magis punitur ... nobilitati ... non ... ff. ... Item considerandum ... equitur ... penitentia ... de statu regularium ... regula ... ciues ... quod nisi pronatus ut ... quod possit ab certa parte ut ... a in aliquo debito teneatur ... et ... non teneat ut ... excommunicatus ... reddentes ... et c. ... et xv q. vi alius ... nos ... et ipso iure absoluti sunt ... ut ... papa ... plenius absoluti ... cesante contumacia ... teste ... pena ... ut ... de penis ... religati

Calixtus ... de penitentia

Rubrica De penitentia

Manifesta peccata non sunt occulta correctione purganda.

Manifesta et c. occulta ... publice peccant publice corripi ... xi q. i. Si peccavit ... ego Berengarius ... et ... solemnis ... publica ... deposito ... alienum et c. consummata ... xxvi q. vi c. ultimum. Cap. ... magnum. peccata manifesta non sunt corrigenda occulte sed manifeste.

Cum in presbyterum occidit quadraginta annorum penitentiam eisdem canones imponant ut et c. tempus usque ad ultimum tempore vitae suae militiae cingulo careat absque spe coniugii maneat.

Cum in presbyterum et c. quadraginta annorum ... xxiiij q. ... et c. ad monere ... si ... ordinatus ... pro mortali crimine septem ... ut ibi ... enormitatem delicti maiorem ... sacerdoti ... quadraginta annorum ... non dicitur canones penales

Significavit nobis ... frater ... de imperatoris cum olim rediret ab urbe castrum ... incendio devastavit in quo castro destructio ... plus quam duo milia domorum destructa fuerunt et multi homines interfecti et alia mala ibi commissa que longum esset per singula enarrare. Cum igitur prefatus P. ... reconciliari desiderat ... quod ipsi penitentiam ... fuerit ... imponas attendens ... qualitate sua et ... eo ... fecit ... et ipse idem per austeritatem penitentie ... et in ... nec aliquid salutis ... formidare. Significavit et c. ab urbe i. roma ... urbis roma intelligi ... et c. qui ...

... tu ... excessus ... Allegatur in mediolan ...

Cap. Significavit Considerans circumstantias arbitraria penitentia imponatur ... defendendo ... quod ... peccando ... imperator ...

Loquitur ille palam qui prestiterit ... palam

... absolutus ... ad ... i. ...

De baptismo sacramentis [illegible]

De penitentiis et remissionibus

absolvo [illegible]

absolvo [illegible] tormento [illegible] penam [illegible]

[illegible gloss]

De indulgentiis

Quod autem

Capitulum

Idem archiepiscopo Cantuariensi.

Quod autem consuluisti utrum remissiones que fiunt a dedicatoribus ecclesiarum aut conferentibus ad edificationem pontium prosint quam his qui remittentibus subsunt hoc volumus tuam fraternitatem tenere quod cum a non suo iudice ligari nullus valeat vel absolvi remissiones predictas prodesse illis tantummodo arbitramur quibus ut prosint proprii iudices specialiter indulserunt.

[illegible gloss]

Non tamen fortis [illegible] vincula mortis

Est [illegible] fortis [illegible] per [illegible] mortis

Ide regimini Wintoniensis eps

Sicut ex divisus membra nostra alium de omnibus tamen scitur et prime inse quod delinquerit. De pe. di. i. si peccatum et de pena di. iii. Pena quod judicis episcopi qui tamen fuerint pro remissione pena aliqui inferiores prelati facere non possint. Et de excess. prelatorum c. accedentibus ut dicit Innocentius i. Prius sacerdotes tamen iniungunt penitentiam sive pro ... possunt et concedere tales remissiones que sibi expetit si debo... ... contulerunt predicti loci ... ...fauore prime ubi sit dimissionis possint liberare a peccatis Judicis ... ar. ... sive licentia sui episcopi ... iudicem etiam ecclesiasticum eligere non potest et j. c. omnis utriusque sexus i. et S. de foro compe. significasti ubi est licet expressum. in

Idem Belnacen. epo — Capitulum Non est ut penitens qui omnino peccandi non deposuit recipit in ipsum confessio

Quod quidam ad confessionem de omnibus veniunt et quartam suam confiteri volunt se tamen asserunt abstinere non posse consultum t. t. quod in cor eorum confessionis tempore ... et ... dentibus tonantium ... cum pena bona non sit ...ad pena ... admittenda est tamen eorum confessio et crebris et salubribus monitis est pena in dicenda

Quod quidam ... q. non sit ... talis pena ... est ... fructuosa quo aditum etiam tamen ut ei pena sentiet fructum ... talis ... pena ... de pe. di. iii. c. ultimo ... c. ... talis confessio ad... ... prout hic dicit ... ... non peniteat ... valebit ei pena utique nam ... fuerit in ... ista pro — Capitulum Non est ut penitens qui omnino peccandi non deposuit recipit ... confessio

Vult ei aditum etiam indulgentie promoveatur ut saltem ad unius supplicium subeundum. De pe. di. iii. c. ultimo et incipit signum interim aut ad bonum tempore est dimittenda ... ... ad obtinendum. De pena di. iii. cavendum. et xxxii. q. ii. si ... culpa aut ad ... ut deus ... ... cor eius ad veram penitentiam. De pe. di. v. falsas. Admittenda c. ar. con. xxvi. q. vi. legatur. de pe. di. ... constitutum et etc. si ... facis non penitens. De pe. di. in penitentes et ... aliquis sanari quo ... non liberaret di. c. ... plus. Item ar. con. xxxiii. q. i. in ... et c. de notum ... pena ... si legatur penitentes ... plures intelliguntur. De pe. di. et fructuosa pena in c. Si quis ... compellitur eius

Marginal notes: Remissionis indulgentie — Remissio est dimittenda ... pene debitali ... modo ... vagante ... ad ... ... cum — ... est ... o. i. pena ... ... a culpa — licet Capitulum ... pena ... in pane et aqua ... rac ... ... pene ... ... ut pt. testamenti

Idem Cantuarien. archiepo

Licet tamen veteris quam novi testamenti pagina et j. ... illi qui aliquibus diebus in pane et aqua ... iniuncta pena ... tenentur pane ... quo ... volunt ... iuniiubus aut piscibus ... aliis ... reficiantur si ... ... tamen ... ... non ... ... utantur

Licet ... ieiuniis ... ar. ... si ... est ... ut in ... ... non ... ... pena ... non ... ... et ... magna ... ... di.

[illegible] dicto [illegible]

Si reperiatur [illegible] in operatione [illegible] ... alterius opus

... desiderat [illegible] et lascivias cum semper iter [illegible] excepta sunt legem non sit de c. de i. sicut et i. de leg. mor. non [illegible] de confes. sunto ad delicias prohibetur cum sepe non [illegible] unde ut xli. di. c. ii et iii. q. c. cr ad hoc iiii. di. deniq.

Clemens iii

Quesitum est utrum in rurali sacerdotibus gratia quibus legittimo more licet penitentia publica publice imponenda. si ea sibi postularent proprius episcopus iniungere. tunc q. causis. c. t. [illegible] q. si prestitantibus vel studiose negligentibus filii in lectis recipiantur episcopi ab officio altaris perpetuo debent abstinere. et eius [illegible] mori quam lavari. non tamen publica. nisi in publicum iubeatur poena sed imponi licet si quod intuitu ipsorum mortem imminere [illegible] in tanto illud deteliorum fuit. poena eis per arbitrium penitentiarii imponatur et inferiorem aliorum ad superiores [illegible] a celebratione misse.

De cetero et i. legittimo more contracto cum laicali statu vel de iure contracto in minoribus ordinibus [illegible] clericis committatur cum aliis negligentibus negligentiis imputatur. [illegible] de illis [illegible] c. ultimo [illegible] absoluta negligentia [illegible] istum [illegible] mandati. si fideliter [illegible] de [illegible] sepe [illegible] diss. lata negligentia [illegible] promissa [illegible] de [illegible] sic qualis [illegible] ignorantia [illegible] volunt intelligere ut de [illegible] c. ultimo [illegible] publicum. tunc enim [illegible] publicum pot. fieri penitentiam [illegible] de [illegible] de hoc et xx. di. [illegible] non sollemp. [illegible] de [illegible] confirmandum [illegible]

Clemens [illegible]

Quicumque clericus facere non debet sed deponitur sollempniter et publice penitentiam pot. de pe. di. iii sacerdos et [illegible] si quis sacerdos. Item ar. con. [illegible] quod dixi de publica penitentia [illegible] di. [illegible] si [illegible] dicatur publice penitere non sed si [illegible] ibi publice [illegible] sollempniter sed si [illegible] [illegible] publicam sed fatere [illegible] et sic pot. intelligi illud [illegible] di. [illegible] sed ut non peniteat publice [illegible] c. [illegible] tam isto possit agere penitentiam etiam sollempnem sine spe restitutionis de tali tamen [illegible] privatum sit [illegible] de [illegible] c. [illegible] quo multo fortius publicam [illegible] venit in publicum [illegible] de [illegible] de [illegible] [illegible] filios [illegible] de [illegible] [illegible] penitentia [illegible] de [illegible] afferte [illegible] repentinum casum [illegible] emendanda [illegible] tempore penitentie et [illegible] c. presentis

[illegible] in [illegible] episcopi et eius q. eum ipse sibi statuendus.

Ceterum [illegible] [illegible] et [illegible] cum poena non tam [illegible] quantitatem excessus quam penitentem contritionem per discreti sacerdotis sit arbitrium moderanda pensata qualitate persone [illegible] consideratis circumstantiis omnibus et precipue nomitate [illegible] esse competentem penitentiam [illegible] imponatis [illegible] saluti corporis [illegible] aut [illegible] [illegible] dicentes. [illegible] non [illegible] paulatim [illegible] in [illegible] confessione forma orationum [illegible] et [illegible] illos [illegible] corporis et sanguinis domini sacramento [illegible] fonte baptismatis [illegible] sollempnitatibus et in mortis articulo [illegible] de [illegible] c. i. arbitrium [illegible] de pe. di. i. mensuram temporis [illegible] c. [illegible] circumstantiae [illegible] peccatorum. [illegible] de omicidio [illegible] de penit. d. v. c. i.

[illegible]

[illegible] celebrat in [illegible] que est polluta [illegible] [illegible]

Compe tenter

[illegible] i. longissima [illegible] [illegible] est eligendum per arbitrium

Capitulum quod [illegible] sacerdotes [illegible] pro [illegible] vel [illegible] confessionem i. [illegible] filiorum de [illegible] hoc publicum fuit publice peni[t]eb[u]nt

De [illegible] Capitulum

Sacerdos arbitrari debet [illegible] qualitate penitentis [illegible] circumstancias [illegible] [illegible]

[illegible] maior pena [illegible]

xxiii q. viii. accedit nouitate pre uoluntatem defendendum est. iuxta xxxv q. iii. q. stepe et ex. de eod. ubi per dist. qui prout saluti quia hec salu brius agit ut vita hominis corrigatur xxvi q. v. prodest paulatim xii dist. nouit quia paulatim lupus capitur alliceditur agnus xiiii q. i. et ibi ita ultra v. nam talis confessionis formam constituto do et ordi dinad sit pi in simbolo di credo in deu consuetudo etc. etiam et de pen dist. v. peccatis mortalibus et c. q. ante et l. dist. ex penitentibus et xv. dist. non est b. Idem sancti Laurencij in Lucina presbitero cardinali ap. se leg.

Officij tui significasti quadam mulierem in penitentia tibi finxisse confessam quod timens ne viri possessio depolueret ad alios quasdam herbas partum portantes et sic venit eius in tumuit et inde grauidam se ostendens sibi partum supposuit alienum timens quod maritum non uolens faciens sibi detegere quod prolem credit sine dubitatione qua libet esse suam. Quam igitur postulas edoceri utrum ei sit facienda dnante sit penitentia iniungenda sic quod sicut mulieri quod ignorante uel marito de adulterio prolem suscepit quando id viro suo timeat confiteri non est penitentia deneganda ita nec isti debet penitentia denegari maxime per palios intelligas alienos ad quos timeat possessionem viri deuolui sed competens satisfactio per districtam paciditatem ei debet iniungi et officij supponit cuius suppositi ptius accusatio nulla tempore vindicatur et post mortem etiam ad l. tor. de fal. qui falso licet alia causa euandant et c. quoniam et c. preuis ult. ac mor. fu. l. v. et xxx di. qui rudam ctus. et licet accusatio non dat cuilibet de ipso sed propinquis aut hijs quibus ea res pertinet ff. ad l. cor. de fal. l. cor. uelia v. in deneganda sit intimationem est suppone per quam fraudauit ea pignem debita successio quod mulier penitit sit cum illud xxiii q. vi. si res et de pen. di. iii. penitentes et s. pa non sit detegere suppositionum quia non cedet obstante presumptione quod habet ex nuo quod filius natus est ex nuptijs ff. de his qui uel alij iuris sunt filius et § pulcherrimum esset mulieri illud detegere lau. prudet hoc tamen sciens quod quadam est in morti nec deponit animum fraudandi non valet ei talis penitentia xiiii q. vi. si res tamen ad penitentiam admitti debet et ex est eidi cendum quod non est ei fructuosa quo ad vitam eternam ut de c. quidam de pen. dist. v. falsas ad alienos ad quos ab intestato deuoluerent heredes ut cum aliqui tales sunt ad quos ab intestato deuoluerentur hereditas non debent sed pone quod tales non sunt ut tamen petat impedimentum libam testamenti faciendi et si quis alias testa. prohibuit l. i. et ii et ideo dicit maxime viii ic. Idem palentino et burgen. episcopis et abbatibus et ord. ij.

Nonnulla quedam vestibus sunt auribus intimata quod abbati fratres monachos prebendatos ipsorum quosque confessiones in cenibus audiunt et legentes euangelium presumunt publice predicare. Cum igitur id absonum sit pre et absurdum et q. ne id detecto fiat curatius per uires inhibere quia licet beatissima uirgo maria dignior et excellentior fuit aplis uniuersis non tamen illi sed istis dns claues regni celorum commisit

De penitentiis et remissionibus

ornat .i. claudit oculos qui moritur

Nona. Evangelium in matutinis forte putant legere evangelium vide etiam diaconi misse appellant xxvii q. i. dyaconissam predicare mulier cum nec predicare nec docere possit quamvis officium extra ius est ammulieribus nec sacra vasa contingere xx in de sacratas et c. mulier z xxxiii q. v. mulierem primo nec layci predicare vel docere debent q. de hereticis cum ex iniuncto, nec possunt velare moniales xx q. ii statuimus ut absolvere eas i. ti. proximo de monialibus nec iudicare xxxiii q. v. mulierem nisi forte aliqua nobilis hoc habeat ex consuetudine q. de arbi. dilecti filii nec arbitrium nisi se compromise, ut ibidem et de arbitris l. vlt. nec penitentiam esse potest in iudicio d. de procurat. quare absente et lege aliqua nisi forte contrarie morbose aut etate impedita agere ff de procurat. feminas nec advocare potest in iudicio iii q. vii. § tria et generaliter vile officium mulieribus est interdictum ff de reg. iur. l. i. Sed nunquid abbatissa potest instituere vel suspendere et quod dictum est § de iudic. et obe. dilecta

Idem

Quod inter et infra in illo vel quod penitentiam morientibus non negamus viaticum etiam et vere penitentibus exhibere intelligi volumus ut vere ipsis decedentibus denegetur licet a generale interdictum denegetur omnibus tam unctio quam ecclesiastica sepultura, concedimus tamen ex gratia ut clerici decedentes, qui tamen servaverint interdictum in ecclesiis hac in campanarum pulsatione cessantibus solempnitatibus omnibus cum silentio tumulentur et conventualibus ecclesiis bini et bini et sic tres ...libus canonicas valeant legere horas pro causis quam cantare ianuis clausis interdictis et excommunicatis exclusis et voce ita demissa quod foris audiri non possint ad ecclesias regularibus si in privilegium sedis apostolice sit indultum ut tempore generalis interdicti liceat eis ianuis clausis, excommunicatis et interdictis exclusis campanis non pulsatis suppressa voce celebrare divina, recipientibus aut signum crucis non negamus, quo nunquam eis ab ecclesia crucifixi penitentia cum postulaverint. ... quod et aliis personis potest ... indulgeri et.

Quod inter denegetur tempore interdicti i. ti. proximo penitentiam: ista que dicta sunt ea semper ... de quolibet interdicto ... privilegia penitentia morientium in quo intelligitur viaticum ut hic patet et dicitur viaticum quasi ... quia ... in via ... decedendi de hac ... est ... ita sacramentum necessitatis, tamen ... est decedentibus etiam tempore interdicti ut hic patet ... ex gratia conceditur clericis qui servaverint interdictum ... communicare ... petit ... cum ... exemptus ab illa generalitate interdicti nisi qui privilegium exemptus est vel potest ... canonicis regularibus ... privilegiis quod non nullis ... audivi ... cum excommunicato non licet stare extra ecclesiam cum etiam interdicto prohibeatur audire ... penitentia ... est speciale in istis personis ut sunt necessitatis vel periculo mortis ad mittatur ad penitentiam ... est necessitas ... non ... in via ... sicut illi quibus ...

Capitulum Omnis utriusque

Similiter de alio papa tenetur semel in anno proprio confiteri sacerdoti ut de ... tempore altero. Et capitulum ... si cantus

uirtutem / idem potest dici si aliqui proficiscuntur ad iustum bellum, quia ibi est iusta causa timoris. Item idem esset si aliqui essent ex ciuitati ut in iniusto iusto bello possent absolui a quolibet alio quam ab excommunicatore arg. in c. primo de ... et de conse. di. iiii. sicut est et xxxiii q. ii in adolescentia. Sed quid si ciuitate interdicta aliquis vellet satisfacere, nunquid in eis relaxandum esset interdictum, nonnunquam aliquis sine culpa sua interdicitur ex. de sponsa. Non et quia sicut vigor ecclesie dissoluitur arg. ex. de priuilegiis ut priuilegia. Io. Teutonicus dixit quod si aliquis vellet narrare statum et interdictis mandatis ecclesie contemptis quod esset admittendus. Sed finis iste videtur contradicere, quia hic specialiter hoc conceditur recipientibus signum crucis et peregrinis, ergo aliis intelligitur prohibere. Sicut quod de venialibus negatur decretalis concedit xxv di. qualibet quod peccatis puto licet in venialibus contra dictum b. Idem in con. De

Omnis utriusque sexus fidelis postquam ad annos discretionis peruenerit, omnia sua solus peccata saltem semel in anno fideliter confiteatur proprio sacerdoti, et iniunctam sibi penitentiam propriis viribus studeat adimplere, suscipiens reuerenter ad minus in pascha eucharistie sacramentum, nisi forte de proprii sacerdotis consilio ob aliquam rationabilem causam ad tempus ab eius perceptione duxerit abstinendum; alioquin et viuens ab ingressu ecclesie arceatur et moriens christiana careat sepultura. Unde hoc salutare statutum frequenter in ecclesiis publicetur, ne quisquam ignorantie cecitate velamen excusationis assumat. Si quis autem alieno sacerdoti voluerit iusta de causa confiteri sua peccata, licentiam prius postulet et obtineat a proprio sacerdote, cum aliter ipse illum non possit soluere vel ligare. Sacerdos autem sit discretus et cautus, ut more periti medici superinfundat vinum et oleum vulneribus sauciati, diligenter inquirens et peccatoris circumstantias et peccati, quibus prudenter intelligat quale illi debeat prebere consilium et cuiusmodi remedium adhibere, diuersis experimentis utendo ad sanandum egrotum. Caueat autem omnino ne verbo aut signo aut alio quouis modo prodat aliquatenus peccatorem; sed si prudentiori consilio indiguerit, illud absque ulla expressione persone caute requirat, quoniam qui peccatum in penitentiali iudicio sibi detectum presumpserit reuelare, non solum a sacerdotali officio deponendum decernimus, verum etiam ad agendam perpetuam penitentiam in artum monasterium detrudendum. Et c.

Omnis utriusque sexus. discretionis, id est cum est doli capax, quod attenditur post pubertatem ... re g. de delic. pu. pueri et si ad impu- delic. l. i. c. punitur se ma. di. in- ar. con. de con. di. iiii. cos. ... de falsa mo. l. i. omnia sua peccata, alias non esset fructuosa penitentia ut dictum est s. c. quod quedam volunt dicere non tamen venialia, quia illa tolluntur per orationem dominicam vel per aquam benedictam de pen. di. iii. de cottidianis et di. vi. qui vult. Tamen si voluit confiteri tenetur illa proprio sacerdoti, nisi ille sibi impertiret tunc de prius licentia ut hic dicit quereret districtum de pen. di. vi. placuit. ad minus in pascha de q. di. ii. et si non frequentius. sepultura. hoc est contra regulam illam: cui communicauimus viuo communicare debemus et mortuo. fallit etiam in alio casu xxiii q. v. placuit et g. de sta. mo.

confessione deponitur et in monasterium detruditur artum

Ex ignorantia i. cecitate

ad papam ... clericus ... soluit ... fallit regula talis ...

papalis capitis

[illegible] depositarius [illegible]

Tertia feria [illegible]

[illegible] et g. de treuga ... et g. de ... quia ... omnibus et ... g. de rapto alieno sacerdoti executionem ... ipsos sacerdotes sive seculares sive regulares qui habent executionem ordinis sacerdotalis ut sunt illi qui non sunt ... electi ut qui ab episcopo ipso ... xvi q. i. ... capitulo ... sufficiens ... et alios ... religiosos non habentes ... aliquos ... possunt recipere ad penitentiam ... privilegium ut ... aliquos possunt recipere ad penitentiam sine licentia propria sacerdotis ... quod non sufficit privilegium sed licentia sui sacerdotis ... equiparat eos illis qui ... sunt electi vel illis qui ab episcopis sunt electi vel aliis ... ordinibus ... et dat eis ... executionem et ita necessaria est adhuc licentia proprii sacerdotis ut ... de duobus ... una tollatur remanet alia ... pastoralis officii ... ut ... et non alii vel ipsa ... indulgentiam ... proprio sacerdoti ... cum ... dicit ... xvi q. i. ... et ... obtineat quod ... posteaque ... ad aliud ... vadat ad eius superiorem ... aliud ... vel ipse dabit licentiam ... ar. g. de ... ar. ... g. de tempore ... et ... et g. de ... et est ar. ... licentia ... non ... diligenti et ... et sollempnem penitentiam et disciplinam ... quia sunt ... iustitia ... [illegible]

Item in eodem.

[illegible] sicut dignum ... et de pe. d. v. ... non tam sicut ... xxix di. ... Sed diligenter ... qualem penitentiam possit portare ... xxvi q. vii allegant ... ut potius reddant rationem de nimia quam de ... ut ibi xxxvi di. ... ultra medium ... xxii q. iiii. nemo ... olim certa alia pena imponebatur de penitentia di. vi. ... hodie ... imponitur. B.

Item in eodem

Cum infirmitas corporalis nonnumquam ex peccato proveniat dicente domino languido quem sanaverat: Vade et amplius noli peccare ne deterius tibi contingat, presenti decreto statuimus et districte precipimus medicis corporum ut cum eos ad infirmos vocari contingerit ipsos ante omnia moneant et inducant ut medicos advocent animarum ut postquam fuerit infirmo de spirituali salute provisum ad corporalis medicine remedium salubrius procedatur, cum causa cessante cesset effectus. Hoc quidem inter alia huic causam dedit edicto quod quidam in egritudinis lecto iacentes cum eis a medicis suadetur ut de animarum salute disponant in desperationis articulum incidunt unde facilius periculum mortis incurrunt. Si quis autem medicorum huius constitutionis postquam per prelatos locorum fuerit publicata transgressor extiterit tam diu ab ingressu ecclesie arceatur donec pro transgressione huiusmodi satisfecerit competenter. Ceterum cum anima sit multo preciosior corpore sub interminatione

[Marginal notes:] Sacerdos ... Sacerdos ... No de ... Capitulum Cum infirmitas. Medici corporum ad infirmos vocati ante omnia debent illos ad confessionem inducere ... quod vergat in periculum anime ... pro salute corporum aliquid suadere infirmis ... Ludovicus (?)

V ut probet ut dampnet ut capiat ut mereat
ut pateat ... pena dat ...

390

anathatis prohibemus/ nequis
medicorum pro corporali salute ad
egro suadeat quod in periculum a[n]i[m]e
convertatur etc.

Cum infirmitas cessante ca
(u)sa cesset et cetera ... de
eum post exhortationem ... ar
ceatur per sua... ... quod
male vel nullo modo sanatur per
caspior xii q. i. ... xxiiii q.
iii. ... b. ... si...
que qua corporali ... et ... pocius
et peius est ... anime
quam corpori quia ubi maius peri
culum est cautius est procedendum
xlv di. ... vii q. ...
... et ff ad ... l. i. ...

Idem in eodem etc.

Cum ex eo quod elemosinarum
quorum questores quorumdam se
alios mentiendo abusiones
non nullas in sua predicatione
proponunt admitti nisi apostolicas
vel dyocesani episcopi litteras veras
exhibeant prohibemus et tunc
preter id quod in ipsis continebitur
litteris nichil populo proponere pro
mittantur formam vero
qua communiter talibus apostolice in
dulget duximus exprimendam
ut secundum eam dyocesani episcopi
suas litteras moderentur ca
si quidem talis est quoniam ut ait
apostolus omnes stabimus ante tri
bunal Christi recepturi prout
in corpore gessimus sive bonum
fuit sive malum oportet nos
diem messionis extreme mi
operibus prevenire ac eternorum
intuitu seminare in terris
quod reddente domino cum multi
plicato fructu recolligere
debeamus in celis firmam
spem fiduciamque tenentes
quoniam qui parce seminat parce
et metet et qui seminat in bene
dictionibus de benedictionibus
et metet vitam eternam Cum
igitur ad sustentationem fratrum et egre
norum ad tale confluentium hospi
tale proprie non suppetunt fa
cultates universitatem vestram mone
mus et exhortamur in domino atque
in remissionem vobis iniungimus
peccatorum quod de bonis a deo vobis
collatis pias elemosinas et grata
eis subsidia erogetis ut per sub
ventionem vestram ipsorum inopie consu
latur et vos per hec et alia bona
que domino inspirante feceritis ad
eterna possitis gaudia pervenire
Qui autem ad querendas elemosinas
destinantur modesti sint et discreti
nec in tabernis aut aliis locis
incongruis hospitentur nec in
utiles faciant aut sumptuosas
expensas caveant omnino ne false religio
nis habitum gestent Ad hec
quia per indiscretas et superfluas indul
gentias quas quidam ecclesiarum
prelati facere non verentur et cla
ves ecclesie contempnuntur et
penitentialis satisfactio enervatur
decernimus ut cum dedicatur basilica
non extendatur indulgentia
ultra annum sive ab uno solo
sive a pluribus episcopis dedicetur
ac deinde in anniversario de
dicationis tempore xl dies de iniunctis
penitentiis indulta remissio
non excedat et in hunc quoque
dierum numerum indulgentiarum
litteras precipimus moderari que pro
quibuslibet causis aliquotiens
conceduntur cum romanus pontifex qui
plenitudinem obtinet potestatis
hoc in talibus moderamine con
suevit observare etc.

Cum ex eo. Capitulum. Elemosinarum questores sine apostolicis vel dyocesani
litteris admitti non debent. nec ... ultra id quod continetur
in litteris ... debent esse modesti et discreti et a locis et ...
incongruis abstinere ... forma indulgentiarum ...
... in consecratione basilice ultra annum et ... ultra ... dies
... a papa indulgentiam non concedit

Celestini Imola i. aplus

Cum ecco liab sic go credit linb epi s recit sunt s. dephat post assroucim et xi q m cure ppatie qua incalibus diligencia inquisitio faciéda est coly di quecumq intabimib sicut ubi pclat delinquent possent ad loc pum licet sint exempti s. de pnul contracty ubi debt claues cae contepnunt q esse no debet s. i. et c. pmo z c vlt et s. s. de privileg. ut pimlia aplibg quod si qui libet indulgeat anni unquid valet huiq indulgencia contra statutu istud ar q non s. de excessibg plat cum ad quorydam et c. fane et c. pmo credo q teneat licet ipi faciant contra mandatu istud quia no addiat aliter q si secus fecerint decernimq no valere put dicat in illa dcre cum ad quorsdam ar adhec s. de pbend. uit cica ubi cum hmoi clausula no apponit in manda to licet fiat contra mandatu tn tenet q factu est s. de pben. dilectq ar contra c. pmo uisi b. Bono m.

Nostro certificari postulasti ei p. so vtru pena provinciam po ssis concedere remissiones liris generales nos igitur tue fraterni tati breuit rsq q p provinciam tua libere potes huiq lras concede ita tamen q statutu generalis concily non contradas zc.

Nostro postulasti q p provinciam n q archiepus p totam provinciam sua pt facere remissiones puis licet colle et epi in sua diot. licet ipse archiepe no sit ubique ordinarius coram eq sua s. de offo ordi pastoralis et iurisdiccios contenciosam no habet in sua pvincia nisi incitib casibus ut dicit indece pastoralis. sed volu taria sicut pro consul cum urbem egressus fuit iurisdictoz habet nam contenciosam sed voluntaria ff de offi pcons. c. vlt et est hec epozum et archiepoz sgt facere remissiones nisi temporali remission at l. u z lo gatq pt facere in sua provincia remi ssiones quia et statuta spetua facere

Et s. de off leg. c. vlt et est hoc epoz et archiepoz facere remissiones n temporali temporali taccessiones ul alia lrna causa competat alys inferi oribus platis Q. de excessibus p latoz accedentibus et pmlia con cedere possunt epi et archiepi s. de his quae fiunt apla sine con capituli sensu et ar s. de iui pa nullus ca aly s. c. c. pmo b. Greg. ix

De prodilacione penitencie piculum in mineat alias pmittimq epis et alys pp oribus nec no minoribus p latis exemptis ut e pter pu suspiorib licenciam prudent et discretu sibi possint elige confessorem.

De prodilacione piclm in mineat pt ppt piclm mortis dat aliqs licencia statim quae als n da baretur s. c. pmo mup nisi z c fac et s. de offi ordi ad repmenda et ppt piclm anime statim infans bapti zatur ut v. dis. baptizari et de co dis iny iudici et est ar q ubiq ne absit et dilacioi ppt piclm tollit ne interim aliqs contingat piclm de con dis iny iudici et est ar q ubi cumq piclm timet dilacio ubi mora vitanda est xx viii dis de seratus aut item ar q sacerdos sta tim debet ire ad infirmu qn vocat qua vita dicit quibus qui moriemti pniam negaverit xxvi q vi s psbit et c. s. et reus erit alias ut ibi dicit pmittimq sic go videt q epi ul aly inferiores plati exem pti ante istam pmissione no pote rant se subcite alicui confessori sine licencia sui superioris s. c. dis victus qua nullq clicus sine licen cia sui epi pot elige iudiciu no sui iudicis p racione ul rezp s. de foro compe. s. diligenti et c. significasti et in q. vi non licet go multo minq iudicium anime q maius e pro iudiciu qm sciat ligare et ab soluere de pen. di vi qm vult et s. c. omis victus q sacerdos et

Tam bene docet et malo vivit. Tam angors offert deo et commendat lo

Capitulum Nostro archiepus p tota sua provinciam / Capitulum Ne pro dilacione epi et aly supe
pt concede / hac indulgenciam / riores et inferiores plati exempti
et legatus pt facere in sua provin / pt sine superioris licencia
cia habet remissiones / idoneu elige confessorem

Monasteria
ff de offo proconsul
Non primat
Baptizatur
vita admittit

impotrarte .i. sine mora
... lecm q v in glosa

gm diligent investiget qualitate
criminis et psone de pen di v § Illa
tenus senon archiepo

De sententia excommunicacionis R

Super eo uo q consulendo postula
sti et c R q q scilicet clerici infra pubes
annos se adinuicem aut inuus
alium pcusserint nõ sunt ad aplica
tam se mittendi quia eos etas
excusat ne clici qui sunt plene
etatis et non odio uel inuidia
uel indignacione sed leuitate
iocosa se ad inuicem pcutere
contingat neque magister scho
larem clericum intuitu disci
pline uel correctionis pcusserit
quia uo pt in ipis inectio ma
nuum violenta notari. Ceterum
si ex odio sepedicti scolares uel se
culares clici se pcusserint pro
sua absolucione debent ad ap
sedem venire et c

Super eo pcusserint irato animo
als non incidunt in canone put
sequentia uba declarant et xvii q iiii
si quis suadente excusat uo ab ex
communicatione sed quo ad hoc q uo sunt
mittendi ad curiam pro absolucione
et c quib et c vlt et ita est at q etas
excusat de con di iiii eos et c de falsa
mo l .i. infi et xxxiii q ii in dolore
sentencia at con quia maioris mortis
infirmitas ai uo excusat et si adi
delic l ii et ff de iniuri autilud et in
delictis nec clici supplere sunt contu
mati qui sola temeritas in hoc tam
repphendit sine violencia put sequitur
et patet ex illo canone xvii q iiii
si quis suadente uel racione placio
nis idem est et de pre qui filud in
minoribus ordinibus pt contingere
sine pena ista sic etiam de ppinquo
et c ex tenore et c cum voluntate
ubi de hoc at de pen di i et aut facta
et xxxiii q v circumdellionem violenta
notam hec est racio qualiter uo inci
dit in canonem et c Idem

Monachi uo et canonici re
gulares quocumque modo
se in claustro pcusserint uo sunt
ad ap se mittendi sed sm provi
denciam sui abbatis disciplinae
subdantur et si discrecio abbatis uo
sufficiat ad eorum correctionem est
provincia dyocesani epi adhibenda

Monachi quoque modo dum modo
non exierint aut in epm uel abba
tem aut in aliquo prelatum manus non
iniciat violentas et c cum illorum sui
abbatis si uo monachum alterius clau
stri pcusserit per abbatem utriusque mona
sterii debet absolui et c cum illorum et in
c canonica et monialis monialem
uel conuersam uel conuersum aut clicum pcusserit
per epm absoluatur et c de monialibus

Si uo aliquis Idem
prelatis hostiarius sub ptextu
officii sui malignatus clicum lesit
ab epo suo pt absolui nisi forte
enormiter clicum grauiter vulneravit

Officialis uo pro mictione ma
nuum in clicum uo pt sine manda
to ro pon absolucionis beneficium
promereri quia nulli laico sup
clericum tanta dat auctas nisi
forte turbam artendo ieiunetem
uo ex deliberacione sed fortuito
casu clicum ledat Si uo clicum
vim sibi inferentem ... quib re
pellat vim vi uel ledat uo debet
ppt hoc ad se ap transmitti Si
incontinenti repellat vim vi cu
vis vi repellere omnes leges oia
q iura pmittat Nec ille compelle
dus est ad se ap venire qui i
clicum cum vxore matre soro
re uel filia ppa turpiter inventum
manus iniecerit violentas et
terium ceterum si in stupro uel
adulterio q committit cum ea que
ipm ita pximia consanguinitatis
linea non contingit cepit aut
iecerint violentas manus inie
cerit non erit aspera excommunicacionis
in manibus et c

promittitur · madia fabricant fabrica fabri
pplud [illegible]

Si vo aliquem absolui qui est excoicatus quare intelligendum est de eo qui anno in invaderit fecit et hoc notat q dicat malignatus aliquem no esset excoicatus tamen tamen dolosus et violentus tenetur ut s. e c. i. et xvij q iiij si quis suadente grauiter vulnaverit capit iste semper excipit [illegible] [illegible] officialis i. iudex vel apparitor aliquis platis vel principis layco sup eam p de mandato sui plati [illegible] faceret [illegible] incidit [illegible] [illegible] platis in [illegible] delinquant nec aliter possunt ad iudicium trahi tunc de mandato platorum capi possunt ut traditur s. e. ut fame fortuito tamen non imputatur quia fortuiti casus puideri non possunt s. de hom. [illegible] et ff ad [illegible] [illegible] eo tempore ff. de [illegible] et [illegible] est et l. [illegible] [illegible] temeritas vel violencia in eo pt notari [illegible] excusatur [illegible] [illegible] quia debuit pudere an [illegible] [illegible] possit in iniuria [illegible] s. de [illegible] vim vi tunc excusatus non est cum licitum sit defendere se [illegible] moderamine inculpate tutele s. de homi. [illegible] repellere ff de iusti et iur [illegible] et ff ad l. aquil. [illegible] cum aliter et s. de homi. [illegible] [illegible] vbi [illegible] leges [illegible] loquentes et ita [illegible] restringat [illegible] leges sit et [illegible] s. de [illegible] cum [illegible] est [illegible] quia et [illegible] [illegible] [illegible] ff adult. [illegible] s. matre [illegible] nomine matris intelligimus [illegible] [illegible] et nomine filii [illegible] ut [illegible] ff e s. liberos [illegible] in q sit in casu isto non credo [illegible] ad ascendentes vel descendentes cum minor [illegible] in iniuria

videt [illegible] est [illegible] [illegible] s. de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non quia tam [illegible] [illegible] [illegible] non posset s. ad l. [illegible] adult. [illegible] p mittit illud [illegible] sit in [illegible] ff de adult. q [illegible] [illegible] continuatio non licet non contingit quia [illegible] nichil [illegible] [illegible] [illegible] culpa est in iuste [illegible] de se non [illegible] ff de [illegible]

Si vo aliquis [illegible] Idem

Melius inuenitem tonam manus in iecerit violentas ipso [illegible] non dum aplico pntari se [illegible] nec etiam excoicatione notari dum modo ipsum esse clericum ignorauit vel si hoc dubium fuit [illegible] [illegible] prestitit iuramentum quod eum esse clericum ignorasset ab illo aut si prave noluerit iuramentum quia violentas manus constat eum [illegible] iniecisse sicut ab excoicato donec de mandato [illegible] absoluat tenetur abstineri

Si vo ignorauit ita q ignorancia probabilis fuit [illegible] [illegible] s. de delicto [illegible] [illegible] s. de eo qui [illegible] [illegible] c. i et ij quod sit tonsuras videt et cum clericum non credit [illegible] incidit in [illegible] [illegible] [illegible] et quod [illegible] non erat clericus licet tonsuram deferret et illud [illegible] credens illud clericum [illegible] tenetur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q in [illegible] [illegible] casu quod [illegible] credit [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] clericum [illegible] [illegible] q in [illegible] incidit quia in iniuria [illegible] ff de in iniuria [illegible] [illegible] et s. e [illegible] [illegible] q non incidit in canonem q probat [illegible] [illegible] quia dicat [illegible] [illegible] [illegible] credebat laycum [illegible] excoicatus ut [illegible] dicat sola [illegible] temeritas et violencia [illegible] [illegible] s. e [illegible] [illegible] et ff de [illegible] illud

in aliquam tute .i.

maligno animo ali [illegible] vel ad ira [illegible]

Caput [illegible] [illegible] aliquem in clericum [illegible] [illegible]

ignorans [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Non dubium [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] apbat excoicatus est nec absoluatur quia a papa [illegible] in mortis articulo

Contritus est arbor in qua ... [illegible]
... [illegible]
... valet [illegible]
[illegible]

c. vlt. et i. c. in iniuriam cum fecit ut ... ala et p eadem in iniuria q po ... ala ... tuciores enim est ipsa manum sola ... trad ... dubitat vel q ut dicit ... q. i. ... q. i. ... ff. de ro ... c. de barbarius xvi q. iii. ... et xxv. q. iii. ... et de ... pastoralis ... q. me ... c. vlt. cum simile ... voluit ... cum ... non vult ... est ... tacit ... violentas manus in aliquem iniec ... cit ... pro ... se non purgat ... de symo. ... habet q licet ... habitum ... ad ... ... c. in audientia ... ante ... ad monicionem ... cum ... post ... per ... privilegium ... Idem

Non est dubium quod hi qui violentas manus iniciunt vel canonicos aut cuiuslibet religionis ... incurrit ... constitucione ... in ... non in ... in articulo mortis ... ab solucionis possunt beneficium impetrare etc.

Non dubium religionis ... c. ... religionis videt ... non habent ... privilegium ... q. i. ut ... Sed dicendum est q ... se et ... obsequio sine in seculari ... regulari ... persone ... censuram ... ut ... habent enim ... q. in ... quibus et dicit ... duo tamen sunt ... canonicum ... quod ... est diuino obsequio ut clerici et ... aliud

genus ut layci xvi q. i. duo sunt quedam tamen valent dicere ... de ... est dicere q ... ut ... gaudeant privilegio quorum vitam et religionem assumunt ... de ... constitutione ... xvi q. iii. si quis ... ... contrarium ... et ita ... ad ... ut dictum est in articulis mortis et in aliis casibus qui habent ... Idem

Mulieres ut ... alie persone que pro iniuriis non sunt ab episcopo diocesano absolui possunt si manus iniecerint violentas ... quia magne sunt potentie et ita delicate q laborem ... mendi ... nequeunt ... Ergo q status persone ... est intima ... et sic ... talis crimine ... alii aut qui non ... per se ... vel mandato alii ... manus iniecerunt ad ... se ... mittendi cum ... vel mandato delictum ... probat.

Mulieres ... ut sunt ... Sed hoc intellige ... illius ... c. ... gabit ... ... quia tales ... mitti ... ... c. ... et c. vlt. laborem ... di hoc ... ad arbitrium episcopi.

Ropondet

... [illegible]

... [illegible]

Capit Mulier

Mulier que ... in ... absolui ab episcopo ... et ... vel ... pape ... Mandant ... ...

ar ff de ev obli continuus & cum ita et si medicus ... q labes eam emendi ... substituere ... morem alium absolvere si recepta sufficienti cautione q parebit ... sine ... et [illegible] ... c. ult. et in c. decretis et c. facto ... non tamen ... consultatur ... antequam absolvatur hoc videtur ... ista ... vel mandato ... respon. cum ad sedem ... dicit facit qui per alium facit ... ita tamen ... consuetudo ... c. ult. ... non ... ad l. aquil. ... et ff. de ... et qui ... solvit vel ... tenet ff. de ... et g. ... digna ... et c. de ... c. ult. ... qui mandato alterius hoc facit non teneatur ... si habeat illo ... ff de ... ad l. aquil. ... Sed ... quia ... non debuit obedire ... potius quam ... relatum et ... non ... quod culpatur ... ff. de ... quot ... universitatis qua vel illa ... data est laico sup ... Sed pone quod mandaverit ... penituit ... revocavit mandatum ita quod revocatio ... pervenit ar ff mand. si mandassem et ff ad mac. ... quod ... Sed pone quod mandator ... interfectionem manum mouat ... non erit excommunicatus quia mandatum morte extinguitur ... absolvi debet per papam

ff mand. ... et ff. de off. ... relatum et c. licet ... ligat ... et c. ... legat. ... pone quod non mandat sed ratum habet ... inquid ... quidam dicunt quod sit qui ... habet ... maleficium ff de ... quae ... ff de ... qui ... in fi. ... decretum ... respon. cum ... sedem ... ff mand. ... post non ... facto ratum habeat cum hoc ... fecit causa sui et eius nomine ... potuit prohibere et non prohibuit ... dicit ... Idem

Porro si aliqui violentas manus in fratres suos iniecerint et ducti penitentia non convicti sed privatim a te veniam postulant eos monere debes et inducere ut hiis quas leserint congrue satisfaciant et apostolico se conspectui representent cum a te vel ab alio sine speciali mandato Romani pontificis absolvi non possint. Et

Porro si aliqui qui non sunt fratres illorum quos leserunt qui si fratres essent et sic ad invicem ... abbas eos absolvere ... monachis ... pro antiqua satisfacerent ... sine satisfactione ... legatum ... Idem

Nulla se possunt privilegio ... ficti quominus ...

Nulla capitula ... privilegia ... violenta iniectione manuum in ... excommunicatus ... privilegio apostolico ...

Si papa committat in ... pro ... magis est

ar bono

De ... ta ...

De ... mandatore

... armata

... mandatoria ... mus

porro Cag

excommunicatus pro iniectione manuum in clericum ... absolvi debet per papam

f. debent no obstante privilegio al [illegible] tec

[illegible] Gre. d. [illegible]

catos vitare debeant et pro violenta manuum iniectione in clericos sicut excommunicati vitari.

Nulli vitare et deinde cum et plantare et c. ut privilegia adsumit cum casum privilegium non extenditur inquid ipsa continendo excommunicato incidit in canone dic quod non licet ad maleficiat debit debito et c. si quis quasi principibus legibus solutus est ff de legibus principes et c. e. ti digna vox ipse cum solus ut statuit leges et c. ut alia verba vbi.

Idem episcopis et aliis prelatis per Galliam constitutis. / deficit

Parrochianos vestros qui in monachos vel canonicos professos ordinis violentas manus iniecerint sub apostolica regula secundum tenorem generalis decreti excommunicatos publice nunciari et ipsos faciatis sicut excommunicatos arctius evitari donec lesis congrue satisfaciant et cum literis vestris apostolico se conspectui representent.

Parrochianos in monachos sed inquid monachus potest agere in iniuriam dic quod non sed actio competit monasterio et aget pro iudicibus monasterii sed monachus non potest sed actio in iniuriam competit duo si iniuria sit facta suo et aget duas et non simul ut insti. de iniuriis. Item sed aut quid si remittit monachus iniuriam nichil agit quia possit agere monasterium sicut licet filius remittat iniuriam factam dubii pro nichilominus agere potest pater iniuria filio irrogata ff de iniuria patri imposita primo et si iniuria facta filio volenti pater agere posset ff de iniuriis l. i. et ipsos monasterium vero iniuriam factam monacho potest remittere iniuriam factam secus in extra seculari quia non posset remittere iniuriam factam clerico ar. xvii q. iiii quibus quibus primo ci. ipsis sic c. ppo et d. c. t. non dubium decreti xvii q. iiii si quis suadente satisfaciant sed tunc dubitatur quod satisfactio per literam istam videtur quod ipsi monacho vel canonico leso ut dicit que litera. Sed contra videtur xvii q. ii nam dictis et ff proposito l. si inter fratres quod vult de iniuria facta suo dicit ut insti. de iniuriis et quod si usufructus est sequuntur in monacho seu canonico quia per non sibi satisfactio debetur monasterio quod dicit hic lesis si dicatur lesis satisfactio datur monasterio quia quidquid monacho datur monasterio acquirit. z. de sta. mo. cum ad monasterium clerico autem seculari quod quia lesus est si clericus non decedat dicitur ut s. de pecuniis presbiteri et commune dic ut s. depeciis presbiteri et communia plurimis armut annuis ff de iniuriis l. i. quod vult quod coram quo extimabitur quod iniuria est quidam quod coram iudice pronunciat ut insti. de iniuriis. Sed postea est in eodem in fine seculari vero dicit quod non accessionis extimabitur coram iudice competenti sicut dicitur de dote ar. s. de tangio si proposuit insti. et s. de dote post divortium c. i. et in d. quod intellige cum querela ex contractionibus defertur ad secularem iudicem tunc extimabitur in iuria coram ipso quia aliter non absolvitur ut hic dicitur si non clericus propter vult conqueri de iniuria sibi irrogata satis videtur quod seq. debeat coram eo ipsa cum cottidie dicit libras clericorum laycos nomine et suo et.

Idem Lau. archiepiscopo et /

Ex tenore literarum tuarum nobis innotuit quod b. canonicus in quedam subdiaconum manus iniecerit violentas et c. ita quod receptio mandato ipsum inde iniuria quia quod tenet absolvas publice in virtute mirandi precipe ab ne decreto melius monachum vel aliquem religionis conversum manus iniciat violentas nisi se defendendo aut de mandato suorum fecit prelatorum vel [illegible] in ipsis prelationis instituant magisterium liceat in ipso in eadem causa poterit excommunicatio nostrarum

quod luo debeat pari mandato

Capitulum proximo Parrochianos ponentes monachum vel religionis conversum denunciari et vitari debent tamquam excommunicatos donec a papa absolvantur

si vero clericus decedat

in ipsos canonica et suo in manus laicorum et c.

licet lata sententia debet timeri et sententia [illegible]

Capitulum iste nec sententia ponit sententia prelati qui [illegible] manus sententia debet [illegible] per violentam per personam eius excommunicatus absolvit

apostolica sedes remittit dic

de sententia

si igitur va... ut si

Ex tenore tuo debeat quispiam man[dato] no[n] astrictus pro nisi ad instar mandatum ac si de electione tanquam ab o[mn]ibus deinde ministeriis venientes et quibusvalet et ff. p[ro] soc[io] societatem et ff. de spib[us] lib[er]is si lib[er]tus et idem est si mutare ut si mutet et stare. mandatis etc. et illa est recta forma s[upra] de ap[pellationibus] ad hec et p[ro]stet iuramentum hoc tantum pape potest prout hic sequitur in l[itte]ra et quat satisfaciat epo s[upra] c. p[ri]mo et i[n]fra c. ea noscitur ne decreto sit i[n]fra c. gravem descendendo s[upra] c. si super mandato prout dum tamen mandatum sit inst[antiu]m vel saltem si dubitet. Item q[uaer]itur quid culpa[tur] nisi dicat sit in instantem non est obediendum ei et q[ui]m in bannus se dicit excommunicatis de mandato habes i[n]fra c. vinusitatis et c. ut fame i[n]fra l[iber] ab[solu]to non excommunicatur s[upra] c. mulieres et i[n]fra c. vinusitatis pl[ur]ationibus idem est si habet officium in certa ratione cuius contingere sit inferiores clericos vel magistrum ut hic et i[n]fra c. cum voluntate vbi de h[oc] et s[upra] c. i[n] futuris dictum est ppt assiduam ta[m] satisfactionem vi[de] presumunt q[ui]d futilibus manus iniciant in se ipsos qui veniunt ad illa et sic ad faciendum r[ati]o[n]e p[re]sumptionibus ad pape sede[m] et sic ppt presumptionem mandatum qz non indicat clericos s[upra] de collu[sione] cle[ricorum] clericos et s[upra] de p[re]sumptione tria b.

Idem Cenomanen[si] ep[iscop]o

De cetero nouis q[uod] si q[ui]bus pro violenta manuum iniectione in clericum vinculo excommunica[ti]onis est astrictus sit habens capitales inimicitias vel alias iustas excusationes quib[us] abitur rationabiliter excusetur ita q[uod] sine p[er]iculo ap[osto]lico se nequeat conspectui p[re]sentare liceat dyocesano ep[iscop]o recepto iuramento s[ecundu]m morem ecclesie sibi absolutionis gratiam impertiri sed est ille sub iuramento deb[ito] in iniungendum ut cum primum oportunitatem habuerit ro[mano] pon[tifici] adeat mandatum ap[osto]licum suscepturus etc.

De cetero iustas excusationes no[n] g[enera]l[ite]r o[mn]ia dicta intelligit ratio nabiles excusatio ut hic patet quicumque s[upra] s[upra] s[upra] de off[icio] del[egati] excepte et s[upra] de s[ententia] ex[communicationis] si qui in aliis capitulis quibus subitur excusetur hoc i[n]fra c. quamvis et in l[itte]ra et in glo[sa] sa[ecularis]. liceat dyocesano in quo hoc li[cet] et p[ro]hibito ep[iscop]o in summa necessitate liceat ac ideo q[uod] in p[re]cedente et s[upra] c. non dubium in ipsa facit de mandato ep[iscop]i ideo q[uaer]itur vel quia ep[iscop]us habet absolutionem hic potest committere s[upra] de off[icio] ordinarii recepto iuramento ut dictum est s[upra] c. p[ri]mo et i[n]fra c. quamvis ni[si] consuetudo no[n] dicat absolvendus quia obligatio semel contracta tamen non renunciat de p[re]senti in ordine sententia et ff. de solut[ionibus] qui res suas arcam et ordi[nem] sup[er] hoc excusa quidam dicunt q[ui]d oportunitate recepta redeunt excommunicationis c. vj q. vj qui recedunt et c. q[ui] bonus et c. p[er] l[ibrum] si et s[upra] de solut[ionibus] et sic q[uod] non placet libertas cum q[ui]bus in debite optenta non retractatur sed p[ro] adde l[ibrum] l. i. et ij qui mihi fecit tamen p[ri]mus habebit ut posset compelli ut intra trim[estre] fuerit ac s[upra] decimus venit etc.

Urbanus iij Sen[onensi] archiep[iscop]o

Ad hoc eciam nos prochianos tuos et i[n] ro[mana] eccl[es]ia absolutionem sine delegato iudicio nequaquam consuevit aliis delegare nisi in literis commissionis expresse de sufficienti cautione prestanda ab hiis qui absolui debent quod mandatis ecclesie debeant obedire etc.

Margin notes:

rome in po... rescripto
Dr. optenta vallido
de op[er]is liber...
capitulis
de appellationibus
recepto iuramento
et ... ab hiis ... venit ad ... ad ... sed ...
et non licent adiudicari libertatem
de cetero capite
de re impera... vj q.
habes ... per...
fundatores et ...

Excommunicatus p[ro] manuum iniectione in clericum absolvi debet a sede ap[osto]lica post ... pape ... non potest et mandatum dum sit vbi papa adest impedimento cessante

Cum ad absolutionem excommunicati papa delegat mandat cautionem recipi ... de parendo mandatis eccl[es]ie

de compa... in ... pro ... in ...

V

Ad hoc est dec. olim cat. decre
aptis vo consueuit alias pmo
loco pmo loco remitti absolutio
pro excoitatori g. de except ab ex
oficiato et est cum sna lata est
cum formam eccl. ut ibi dicit.
q habeb i c patro et est ar. quod
semp receptio debet esse obtentu
sim stilum rome curie alias sus
pectum habet g. de eius sil. qua
grani nisi item ar. g eo quod fieri
consueuit de rom di depratumaue
et g. de eli. qui diuis et ff ad sena
tus q macel l. m. z l. item si filius
s q dicit sufficienti cum quib est
excoitatus pro ifectiom manum
inielitos sola sma iuratoria cau
tione sufficit g. c gratiore et i
c cum desides cum vo cum vo
m calumnia al tunc mani
festo sufficiens debet cautio dari
s. tu promo excepte vbi de hoc sit
et qui data est tu rei posso sna
de g. de sequestrat ad est nisi b.

Ea | Clemens tercius

nosat et i cont. durim
respondendum q mulieres
pueri z valitudinarii seu
membrorum destitutioni
bus impediti licet ad ap
se non veniant ab epis
valeat fidelium communioi
restitui satisfactio iuxta fa
cultates suas quibus preos
constituit in minas iregatas
alios aut sine pauperes sme
diuites se aplice uel lega
to eius ut beneficium abso
lutionis obtineat necesse
est putan si no infirmi
tatis tempe timore mort
beneficium fuit absolutionis
indultum iuramentum sit
m iugatur eis ut postqua
sanati fuerint restituti ad
vos eis uel eius legatum

Ea nosat capit.

vi attendant mandatum explitud
sup talibus receptum i c.
c d nosat mulieres g c et i c quib
vbi mulie tales psone coapnit va
litudinari ipsi ppt infirmitate ab
soluit ita tn q si conualuerint sedem
aplicam visitabunt madatum aplicad
receptui g. o de etto et c c q de his z
c quib nisi et hic nisi iuxta facultates
tuo est semp intelligendum est ut sim
q sane sit satis faciat q si uo pt in
pena alia sit commutan ar. g. de male
dic c. y ul competit quod sane passit
cautiam recepta g. de sol. c. vlt. vbi
de hoc nam in anib est aito quam
concludit in opia debitorib g. de resti
spo. olim et ff de dolo ud is paupes
c c q de his et c quib cum solue vbi
loquit de his qui tanta paupertate
laborant q ad curiam ire no possunt
hic de his qui possunt ire licet paupes
sunt legato s c ad euunctiam z c quib
ius q ex officio legationis licet g.
de offi lega q translatione alij vi legati
qui de late ppe no mittit sunt sim
q dicit g. de offi le. c. plt receptum g.
c. de etto vbi de hoc idem

Cum non absolue z i con
c t c sing q ataudoallums
qui pro sacrilega manuum in
iectione incidentium i educti
excommunicationis incidu
licet de mandatis non sit debes
abstinere nisi forte id tibi pu
patet in quo casu ipsm puati
tantum mo euitabis quadiu
ab eccl tollerantur ut saltem
verecundie rubore suffusus pro
latenti excessu satisfacere com
pellatur

martiale hec questio

Cy q cuiq eos clericor aut pssbi
terej q contempto clericorum clericali
habitu tirannidi z enormitati
se inuerecunde inmiscent
in odium clerical excessus et ad
errorem eorum correctione plura

Capit. Cum uo ab hoc et

Ea nosat Capit. — excoitatus p manum iniectione ... paupe sint ... legato ... absoluere ... absolutis

aute denunciacionem vitandus est excoitatus ... tollit ... clerici ... excoitatus non est

Vo est qui flocc. ... meliner ad unum ut sibi pat et ... sibi ... dignitate et ... pena ... in ... pena

male dicit

a communi ... cuius

paupe ... verecundie

Eulogatio i. Confirmatio

canone late sunt in me tolerentur in insignitur tn eis prima co petentibus aliquatenus appior. quam si inlapsos talia commisissent

Item non absonum de intrantibus non sit et sit questio satis aliquem ex tacitatum statim absolutos quibus non sit denunciatus secundum vitae ...

[illegible]

Item dependens idem

Et si fuit aut prime questionis tenor ...

[illegible]

Cum excitati sunt prestant potius ad cautelam ex confuet... ...

[illegible]

Ewlogodion i. portitor nostri sermo

Unde lex humilis ... ignorata ...

Et anathema ... post ...

Est ... contradicit ...

Cum desiderabis communionem reddit et male quaerendo ipse debeat alios [illegible] ... non debet ... [illegible]

[illegible] ... ad cautelam ut post absolutionem timore mandati ... [illegible]

... quod dictum est ... contractionis ... [illegible]

... et ita fama facit probationem et fama impedit ... [illegible]

... de tempore et affi... ad cautelam ... [illegible]

... non potuit ... [illegible]

... non de substantia absolutionis sed ... ad cautelam ... [illegible]

... de absolutione cum mandato ... [illegible]

... omitti nihilominus tenet absolutio

Clemens iii idem. i. Jacobus

ad apostolicam sedem [illegible] lator presentium sua nobis assertione monstravit quod cum matutina officia celebraret quedam monialis etiam ingrediens cum alio clerico ludendo impedimentum prestabat quominus deo posset divinum officium exhibere vir memoratus sac

Cum de poena capitis ... [illegible]

Clemens capitis ... [illegible]

... Ignorancia est multiplex ... probabilis crassa et supina ... idoneus ... etate scientia moribus ordine vita

Versus: Ordo de storto poma porto pede retorto

dos commotus ut liberius posset
arca divinorum celebrationem va
care manibus in eam appositis
ut extra ecclesiam poneret. cum vellet
exire vitrahendo ipsam vi coegit
eandem intra ecclesiam respicere
sed tu illud propter hoc tamquam excom
municatum vitasti et facis ab aliis
evitari. ideoque mandamus quatenus si res
ita se habet eum de cetero non evi
tes tu cum exhibet ipsum excommunicatum
nullatenus videamus etc.

Tenens celebrationem et alii pre
sumunt quod bono zelo et iusta animo
in invadentem manus in eam appe
suit sola cum temeritas et violentia
notatur ut c. e. l. et xvii q. iiii. si quis
suadente et ita patet quod sacerdos turban
tes divinum officium per poena excommuni
cationis potest compellere de ecclesia et
quilibet alius racione officii quod
optinet in ecclesia et etiam semotos de
ipsa pro re cum voluntate c. si.
ubi notatur in quibus casibus non
est excommunicatus qui manus inicit
in clericum ... excusat tali et
leuem castigationem non incidit in
canonem et maiorem ... qui in persona
... potuit excitare ar. ... vim
facientibus ff locati ... ...
animus et ff ad l. aquil. ... ... quoties
... alia. Idem etc.

Pervenit ad nos et infra de clericis
absolvendis qui clericis
non enormem sed mediocrem et
levem iniuriam irrogaverint
fraternitati tue arbitrio duximus
committendum etc.

Pervenit arbitrio tuo alia. dicunt
quod decretalis ista continet specialem in
dulgentiam alii dicunt quod ius
commune continet ad quod ego possita
esset xxvo di. primo romanorum ut offitiat
potius quam prodesset et inutile
rem duceret quod contineat ius commu
ne est ar. de in consti. ... in prin
cipio et sic propter hoc licitum est episcopis
tales absolvere pro mediocri in

iuria et levi irrogata et hinc levis
iniuria potest leviter vindicari sed dicitur
cum dilecto que et non infamat si
de re indicit ... ... satis
episcopi ... decretis absolvere tales possunt
generali confessione ... ... ut alibi
est scriptum. Idem

Significavit nobis et infra cum
clericos qui scienter et sponte
participaverunt excommunicatis a no
bis et ipsos in officiis receperunt
eadem excommunicationis sententia
cum ipsis non dubitamus in
volui quos et pro beneficio ab
solutionis habendo ad nos
voluimus licet tua impe
tione remitti etc.

Significavit eadem scilicet quo ad
participationem sacramentorum et pre
intelligitur ... q. iii. excommunicatis etc.
sequentes vel forte hii fuerant
excommunicati cum omnibus participan
tibus eis ... q. iii. excommunicationem
sententia quod nondubius in qua et ita excomun
eadem sententia excommunicationis
vel isti participaverunt excommunicatis ... maiori
in eadem tamen minoris et ita
eadem sententia ad illos ligatur ... ...
remitti debent ad sanctam excommunicatio
nem absolvendi infra c. nup. et c. si
... ... verius credo b.

Extra nos Idem etc.
duxit fraternitas consulendos
et infra respondemus quod non solum
hii qui in clericos temerarias
manus iniciunt sed etiam
incendiarii ex quo sunt per
ecclesie sententiam publicati pro ab
solutionis beneficio ad sedem ap
ostolicam sunt mittendi etc.

Tua nos temerarias largius
est hic intelligendum quam
si de ipsis violentias quedam ma
nus dicuntur temerarie sed non
violente ... contingit incendiarii
incendiarii cum excommunicandi sunt
... q. ... pessimi et sunt leges

Capit. Tua

Excommunicatus pro iniectione manuum
violentarum in clericum vel incendia
rius post publicationem a
sola papa absolvitur

Clerici qui scienter et sponte participat clericis
a papa ... ... excommunicatis est maiori
... papa absolvendus est vel alio
... ... excommunicato ... papam
... ... celebrat excommunicatus est maiori
... papa absolvendus

iniuriam. i. irrogationem

petrus de Campana

396

qui tract^r inf ff de meccdiar^s in uaio qui eod. ut capite primo inf ff de pen. ^l capitulum non nisi cum distinctione illius quod non nisi publicati quod in eo sit quod ipsa sta sunt cotidicati als non in quod haberet locum publicatio et sic est contra quod ut possimus ubi percipit cotidiati vi quedam restringuntur hoc ad incendiarios etiam et religiosorum locorum in c. tanquam et in q. i. canonica et non q. in. sunt dicendi post publicationem appa tamen sunt absolvendi et qui eodem constitutum sunt hic ad treugam aliorum et de torneamentis c. i. et de rapto c. sup eo quia hic non distinguitur de omnibus intelligas tamen non credo quod omnes incendiarii ipso iure sint cotidiati nisi de incendiariis ecclesiarum cum de aliis non inveniam et phat dectum eo phatur quod ipso iure sint cotidiati sed illis puto cotidiatis ab epis subsecuta publicatione ac denunciatione ipsa phat decr. pbi reserat eorum absolutionem ad vicarium ut dixi als epi possunt absolvere omnes incendiarios in c. nisi

Ad eminentia. Idem

se ap. et in sicut excepte tua nunc est auribus intimatum tibi extat dubium utrum absolutionis beneficium assequatur qui pro iniectione manuum in clericos vel in aliis religiosas personas cotidicationem incurrunt et a legatis cardinalibus qui a latere ro. pon. destinantur pro tempore absolvuntur tamen de mandato legati super hoc non ostendant expressum super quo id ac nolumus observari ut eos habeas absque omni hesitationis scrupulo

absolutos quos constituit a talibus beneficium absolutionis adeptos et c.

Ad eminentiam a late qui dicantur nisi a late quod ipse habes supra de offi le c. i. pro tempore i. postquam egressus de urbe quousque reversus est licet nisi dictum non habeat nisi in ea provincia que sibi decreta est ff de offi pro con l. i. et ult. et hoc de officio legationis licet eis quamvis non habeat de hoc speciale mandatum ut hic dicit et g. de offi le. quod translationem et s. c. quamvis et g. e. c. a nostre de aliis qui non sunt missi de late ipse ay possunt tales absolvere habes de offi le c. plt. hi

Idem Clemens

A nobis fuit excepte tua questio utrum si quibus ita promittantur quibus quibus fructus fecerit cotidicatus sit hic gnalis clausula adipiscitur cotidiatos publicos referatur an gnaliter extendatur ad omnes qui non sunt de mediatione illius ad quod dicimus quod hanc sententiam non nisi subditi obligant nisi forte plus contulerit maior et largior auctoritas delegantis et c. i. pape

A nobis quibus quibus fructum hac forma conditur omnes nominatim intelliguntur cotidiati qui fructum committunt tamen expressis ipsis nobis ff de edicto et de iuramentum et nisi de suditis et masculos non nisi subditi sed tamen non quia ratione delicti efficitur quis de iurisdictione illius qui contulit sententiam in q. in. placuit et in q. vi. ubi causa et ubi decrevi agi et aut quia et provincia et g. de publicis cotidiaer ubi de hoc in nisi legantur cum quanto ad hoc sint eius subditi ideo sic gnaliter intelligatur quibus quibus fructum fecerit ubicumque clausula ista non refertur nisi ad subditos ut hic dicit cum et prothiam quod nullam habet iurisdictionem in illa sententia non extendit ultra que iurisdictionis ff de iur. om. iudi l. ult. et g. de offi le nouit comprehendit ideo tamen subditos suos et delinquentes

Capitulum ad eminentia

Capitulum A nobis

A nobis capitulum

Legati de late. absolvere possunt cotidiatos in iniectione manuum violentarum in clericos

Gnalis cotidiatio non ligat nisi subditos proficientes

Capitulum A nobis

Gnalis cotidiatio non ligat nisi subditos

De incendiariis

De masculis

De cotidiatis dicitur

Legati de late non possunt absolvere cotidiatos de iniectione manuum in clericos

Legati de late non possunt ...

De incendiis cum mulieri

De sua excomunicatione

Excommunicatio est pena a communione separatio et oculis convenientibus

in eius predictam tunc excolet ipso pub dicti sunt ratione cum delicti sortit quibus secundum ius et foro tempore c. ult. excipere dictis tenetur nam et preses provincie adversus excomunicatos, homines habet imperium cum malum committunt ff. de offi. p. l. in. nec distinguitur utrum sint ubi sed ut quod ptalem suam non sunt ligati alii secula provincia cum ipsi ignorant talem suam licet ibi delinquat et efficiant de foro ipsius ut possit illos possunt punire, sententia enim non ligat ignorantes et precipue illos quibus publicata non est lxxxiiii di. preposuit xvi di. quod dictis dictis quod bene sunt excommunicati quia incidunt in factum dampnatum et quomodo facit factum iam penam excommunicationis dampnum tum indicatus excommunicatus quasi a canone etc. ...et in tempore delictum ibi commissum intelligitur esse de protectia sua et sic sunt excommunicati nec excusantur quod dicant se ignorasse suam quia ipsi cum ne illicitam et prohibitam faciunt statim sunt in culpa et potuerunt querere de hoc quid si moriatur vel tufferat ad statim aliud qui tulit illam suam unquam tenet post mortem vel recessum ut qui excom faciunt sunt excommunicati videtur quod sic quia scripta episcoporum anathomatum et post mortem et sunt possumus dicere ut qui excom facit punitur in q. in nullus et s. de maior et obe. c. ii et s. de offi. le. c. ult. ar. excom dicat l. et quod interdictum non durat ultra interdictionem interdicentibus si de penis l. ult. dicta sic quod interdictum sine sua excommunicationis simpliciter lata non durat ultra tempus proficientibus successor eam confirmet et ratam habeat sed tamen diffiniendo statutorum sine decretum aliquid fiat ligat eam post decessum quia statuta talia petua sunt de off. le. c. ult. et ff. de off. p. in l. i. c. ult. nisi excepisse successorem revocetur nisi fecerit plus ar. quod sua quo nulla est post lata habent et cum aliqua in q. i. in pmis b. etc.

Idem

Conquesti sunt nobis regimi anthomi quod et de malefrena et eius sequaces quondam clericis regimi excommunicatus violenter confregerunt casas spoliare etiam dubitarunt. quum igitur gravia sunt nec clausus debent oculis ostiri. mandamus quatenus memoratos sacrilegos excommunicatos in tenebris et faciatis sicut excommunicatos artius evitari donec passis in iniuriam congrua satisfaciunt et dampna data resarciant et cum litteris vestris rei veritatem continentibus apostolice se conspectui representent etc.

Conquesti excommunicatos incidentis ego videt colligitur quod ipso iure sunt excommunicati sacrilegi quod una est de violatoribus et fractoribus etiam sine interdictarum extra q. in. canonica et xvii q. iiii omnis etc. de quibus intelligitur illa duo c. alii vero non sunt excommunicati ipso iure sed excommunicandi ut dictum est s. e. c. tua. hoc tamen dicit quod illa c. non sunt late sine sed hec etc. quod audet et ita eciam sunt s. hoc intelligitur illa c. non defractoribus eciam sed de hiis qui alias inde aliqua in sunt. sic accedunt ipsitur excommunicati et etiam sacrilegi publice denunciati sunt non possunt absolvi nisi a papa sed cum bene si satisfacere nolunt quia tamen dicitur canonibus de denunciatione non retinuit sibi eorum absolutionem. s. e. c. nuper et hoc ad fortiorem enim omnium statutum sunt post cuomitante excessus ut s. e. c. tuam.

Idem

Experiendum ex litteris tuis quod quidam sacerdos proro quod se filium regis falso nominare presumpsit et armis acceptis sedicionem fecit et guerram ab eo inmittens ipsius est fustigari quem postea eius mandato traditus patibulo expiavit

Alii dicunt excommunicatos esse preter patibulum alii dicunt etc.

Falso i. et falsiter

Ecclesia baptizata dicitur illa que adhuc non est reparata sed in ea celebrantur ...

et i sa. c. dos. bud q sic memo
ratus sacdos talimo excessit et
non et no propulsando sz in
ferendo in iniuriam fuit occis
n pt nobis q interfectores eius
preshor ad optinendum absolucoz
ap se adire cogant tu no q
mida psonarum bene nosti penar
eis compete i iugabis sic
Perpendimus no propulsando nam
vim vi repellere licet ff e sic no q in
ex d honne pigmificasti vbi de hoc
absolucone sit g c cum non ab
homine et g de ap c i ie mandia
con ex illud salubriter est g c cum
non ab homine cogant ged con
in quia clericus non pt renunciare
privilegia suo i e contingit et g
de foro compe sic diligenti dic q
mancedo clicus renunciare non
pt ut in con sz sed apostatando
ab habitu suo post trinam admoni
cionem vel i insistendo sic enormi
tatibus privilegium amittit ut hic ps
z g c cum non ab homine z i c in
audia et c contingit ipso enim facto
se priuant talia g decima et hone
cli c vlt et g de cli qui c plt ac
penar compe paulo maiorem q
si in laycos talia commisissent
g c cum no sed qualiter impo
nt pena quia qui contemnit
malos inficit inquit dei est
q v mulcs z c qui malos saluas
poss dici q ad cautelam impone
si comes ille habebat plateam sic
faciendi als secus est ut c cum
non ab homine ins b. Idem
Vniuersitatis vre copulatios
receptimus qua requisistis
vtrum laycus incidat i ex
communicationis edictum qui ad mis
sione abbatis in tiua fronte
commorat i clericum monachum aut
conuersum temerarias manus
presumit inicere maxime vbi
causa non sub est ppt quam
debeat verberari nobis autem videtur
q nisi causa regularis disciplinae
hoc faciat abbas in ppria psona vel
si necessitas vrget p clericum vel
monachum sic iubeat tamen q tales
verberari praecipit illi qui verberant
et si causa subesset excommunicationis
sententiam donec ad sedem ap veniant
nequaquam euadunt
Vniuersitas maxime vbi canon no
dicit maxime quia idem etiam si ca
subesset ut i sequitur sed hic executor
non considerat qm excequi debet sententiam
sine sit iusta siue iniusta g de offi de
le pastoralis et quia no in ppa p
sona sit v q v illa quae ac con beisen
di non liceat z c de epis z cle cum
sed neqz so aliud est in epo z est spale
qm sub manibus mullus pelle
debet cui sanctitas ignoscenti glam
delinqui c d epis z cle sequibus in hoc
sed abbas hoc sunt pt ut hic et v. a
Cumbertum si debeat iubeat moderare
ita q non excedat debitam correctio
als pt appellari ab epo g de off ordinarii
irrefragabili z primi z dz g de capp de
pore z madet in canone quia leuis
z moderata castigatio pmissa est i e cum
voluntate et n vbi de hoc z si causa
sub licet iusta ca subsit quia als quam
debeat fiat non excusatur ut i c sacro
z sic neqz in facto neqz in modo sicut
debet esse petim sit g de rest spoli pi
sanus ac con q potius teneri facit q
ipsum factum considerata debet excom
q vlt occidit et g d accusac cum dilecti
ff d furt vim nec refert vtrum quis
corrigant debeant q in dicte nequaquam
euadunt z p monachus non conse
ntiret i c contingit ac con ie ut fame
vbi clici plaicos capiunt no est
con quia in alio casu duplo loquuntur
vbi de clico qui aliter capi z corrigi
non pt nisi de mandato platorum
corripiat et ad iudicium ad ducat b.
In audia nra talis. Idem
Sunt excepte tua pposita compul
tatio vtrum clerici qui arma
militaria relicto habitu clericali in te

gestare nullatenus erubescunt
si eis fuit iniuria corporalis illa
ta vel se captiosi redemerint
illa clericorum debeant immunita
te gaudere quam pro temeraria
manuum iniectione facta in cle
ricum excommunicatus quibus ipso iure
nodatur ad hoc tibi breviter respondemus
quod cum frustra ecclesie imploret
auxilium qui committit in ipsam et hoc
secularium principum hunc respons
satis efficacius afferat argumentum
qua manifeste cautum habetur
matronam cuius pudicitia atte
ptata fuit non posse iniuriarum
agere si in veste meretricali fuit
deprehensa hinc clerici et apostatis
pus taco tonsura militaria vo
luerint arma deponere de pri
legio clericorum subsidium aliquod
habere non debent etc.

In audientia nostra frustra ecclesie g. de immuni
tate c. ult. et g. ne clerici vel monachi
c. clericos quod in fraude et deinceps quia
frustra ff. de minori auxilium implora
quod nec c. isti eodem lib. de minori. Item
ap. si quibus virginibus in iniuriam
non eius in iniuriam matrimonio quod
ipsum ignorant et de adulterio ca. sicut
nec mulier aut etiam clericalis quam
militem ignorat ff. loc. pignoratis
g. c. si uo ab quid si percussit credens
et valens pro certo clericum inquinat
incidit in canonem ar. quod sit g. de obli
gatoribus imp. et c. ult. et ff. ad l. aquil
sicut si in arcto ff. ad l. cornel. sicut
l. i. de dimnis ibi medicina ... sicut et
uo ... quod facieus incendit ff. de in
iuriis si omnem suo et l. praedicti gz
in veritate non est excommunicatio licet de i
niuria teneat meretricalis et sic potest
primlegium ff. de ritu senatoris filia
tuo ps. de vita et honestate clericali
c. ult. et i c. contingit ar. contra g. de
apo. c. i. et g. c. ... et g. c. cum
non ab homine sed ibi solvitur. Item
ar. contra g. ne clerici vel monachi c. ii
sed ibi non loquitur de tali captione
sed de ... ad ministratione

nec sit ibi mentio de manum ini
ectione et etiam non defendit illos qui
in fraudem deprehenduntur quoniam
tenuerunt et sic non tangit hoc c.

Quod de his / Idem
eisdem f. t. dominus Rynud' quibus qui
asserit se in canone late sententie
incidisse non aliter quam per se
ap. vel eius legatum absolutio
nis beneficium obtinere nisi for
te sit in mortis articulo vel pau
pertate aut infirmitate vel
senectute tanta gravetur quod ad eo
rum laborem subire non valeat
veniendi vel ab alio impedi
mento canonico retrahatur
etiam ab his in forma sacra
menti exigi consuevit ut re
ceptis mandatis et opportunitate
concessa romanam ecclesiam impro
pria debeat visitare etc.

Quod de his paupertate si c. quibus
contra g. c. ca. nos ... sed ibi ... sol
vit visitare sic g. c. de electo et c. ca
nonica et i c. quibus contra infra ... in

Cum pro causa que inter G. et
F. clericos vertebatur archidiacono cuidam
episcopus auditorem ... tradatur
G. allegavit quod cum F. archid. i
predecessorem in communi dormito
rio manus temere violentas
iniecisset et eum traxisset ...
do per claustrum ... archiepiscopo
eundem ob violentam manuum
iniectionem et violationem
immunitatis ecclesie fecisse ex
communicatum publice nunciari
et ... v. ... quatenus si vobis
constiterit dictum F. archid. ob du
plicem causam excommunicatum
fuisse et postea in altera
in litteris quas super absolutione
sua impetravit ipsum tanquam
excommunicatum satisfacere ecclesie sine
pro alia ... pro rogationibus etc.

Jordanus ... Bohardus ... et sunt ... aut ... dispensas ... si remaneret ... articulo ista ... privilegio clericali

Dr ... in publico ... pro ... dicitur

Cum pro causa obdupliciter causa
sit quia manus violentas in clericum
iniecit et quia immunitatem ecclesie viola
vit et sic tollitur hic arg. quod sacrilegi
qui immunitatem ecclesie violant sunt
excommunicati et ita idem esset si laycus
percussisset in claustro ar. xvii q. iiii.
omnis dicit quod incidit in sententiam
excommunicationis quia privatus est ex
communicatione quia in immunita
mnione ecclesie ecclesie quod in immunita
tem ecclesie violant xvii q. iiii si
quis deinde et si non satisfecerit
post etiam ad monitionem maiori
excommunicatione notabitur ut
excommunicati et ita non sunt omnes
ibi dicitur et ita non sunt omnes maiori
sacrilegi excommunicati ipso iure maiori
excommunicatione et quia iste
non satisfaciebat sunt excommunicati
apostolica et ita obdupliciter tam
notatus sunt maiori sententia ut
per dictum illud c. omnis restringitur
ad quam causa ad violatores
ad quam causam ut dicta glossa c. tua et c. con
trarium ut dicta g. c. tua et c. con
questi ubi sicut sententia lata contra ut
quicumque violaverit immunitatem
ecclesie esset excommunicatus tanquam
excommunicatus illud tanquam expressum
et vitatur ut dictum est expressius patet
quod si aliquis pluribus de causis fuit
et una expressit in absolutione et
aliam tacuit ad hunc remanet ex
communicatus ar. g. de officio ordi. cum ab ecclesie
ibi ubi etiam tangitur de hoc per glossam
per rationem absoluta est obtenta ad c.
officii quotiens enim sunt excommunica
tiones tot debent esse absolutio
nes sicut quot sunt citationes
et tot absolutiones in q. iiii. c. sicut
tandiu vel si plura de penitentia di. v.
c. i. ubi dicitur quod de omnibus cum
indulgentia petenda sit et c. i.
denunciationem novi operis quot
sunt denunciatores tot erunt
remissiones ff. de novi o. nun. de
pupillo. l. si ex pluribus sicut
in libertate si per obreptionem obtenta
fuit non valet licet sit favora
bilis ff. de fideicommissis libertatibus. ... non l.
...nemo ... tamen non sit excommuni
catus quia libertas semel data

competit sive iusta sive ex in
iusta causa sit data ut in isti quibus
ex c. ma. non post. l. semel et g. de
causam quia ita ar. g. quia de con
sim excepte et ff. de iure ... in iusta ita
iusta sit et l. si per l. ... si quis
per dolum est liberatus tenet liberato
non agitur de dolo ff. de dolo si quis
et l. s. Item pignus liberatur non
obstante dolo ff. de pig. actio si
rem l. omnes so si dicitur quod semel
excommunicatus cum per excommunicationem du
rante excommunicationem non possit tunc
tenet absolucio licet alias causas
non expressit si expressit illud causa
... para pro sunt excommunicatus de
hoc non de vi di. aut dicta quod excom
municatus possit itum excommunicari quod est
... aut expressa sunt causa ab
solutionis aut non si non est ex
pressa sed indistincte absolvitur
tunc ab omnibus est absolutus
Sed si una tantum sit tunc sunt ex
pressa tunc absolucio non extenditur
ad ea que non sunt expressa ar. ff.
de acceptil. l. pluribus et de pactis l.
maritus vel distinguitur aut
pignorantia dimisit an sciens
ar. g. de rescriptis super litteris ita dicit
Jo. Sed ego in casu isto non ad
mitto illam distinctionem cum
dicunt illud absolutus indistincte
si cogitur reddit ad curiam et pars
sunt in mandato t. dicunt quod si ab
est excommunicatus per plures causas
sed unica tantum sententia quamvis ali
quas causas tacuit tamen absol
vitur absolutus e. sed debet com
pelli satisfacere pro alia in sua
persona et hoc dicit illud tamen est
sententia maior si vero pluribus et
diversis excommunicationibus sit ligatus
ex causis diversis si aliquas su
pprimit non est absolutus Sed
remanet excommunicatus pro aliis
et hoc dicit istud tamquam est ex
pressum vitatur ego credo quod
qualitercumque sit excommunicatus sive

de pignore ... tra...
de acceptila... ...
ad ...
... causa
... ...

ff. de fidei commissariis libertatibus
l. ...

de morte lazari

una sententia siue pluribus simul excommunicatus pluribus et diuersis causis qui uero uult ab solui omnes causas propter quas uel quibus sunt excommunicatus debet exprimere uel soluatur pro ea qua et una quaque sola sunt excommunicatus et una sententia suffecit ad excommunicationem sic una sententia absolutionis sufficit ad plures excommunicationes dummodo expressionem omnium causarum et excommunicationis alias non tenet absolutio quia per obreptionem obtenta ut [illegible] de officio licet quidam dicant [illegible] ad [illegible] de officio et [illegible] absolutiones non [illegible]

Idem abbati sancti [illegible]

A nobis est sepe quesitum utrum si aliquis excommunicatus in quo indicia fuerint penitentie manifesta nec per eum steterit quominus reconciliaretur ecclesiastice unitati non suscepto absolutionis beneficio decesserit pro absoluto ab ecclesia sit habendus et utrum pro tali recipienda sit elemosina et a fidelibus sit orandum et [illegible] nos igitur [illegible] quod iudicium dei ueritati que non fallit nec fallitur semper innititur et iudicium ecclesie non nunquam opinionem sequitur quam et fallere sepe contingit et falli propter quod contingit interdum ut qui ligatus est apud deum apud ecclesiam sit solutus et qui liber est apud deum ecclesiastica sit sententia innodatus. Vinculum ergo quo peccator ligatus est apud deum in culpe remissione dissoluitur illud autem quo ligatus est apud ecclesiam cum sententia remittitur relaxatur quod in suscitatione lazari sermo euangelicus manifestat quem prius dominus suscitauit et apostolis precepit postmodum soluere suscitatum. unde quantumcumque si quis in articulo constituto ecclesie mandato pareat humiliare contenserit quantacumque penitentie signa precesserint si tamen morte preuentus absolutionis beneficium non potuit obtinere quamuis absolutus apud deum fuisse credatur non tamen habendus est apud ecclesiam absolutus potest tamen et debet ei ecclesie suffragium impetrari ut si de ipsius uiuentis penitentia signa constiterit defuncto etiam absolutionis beneficium impendatur nec obstet quod ecclesie legitur attributa potestas ligandi atque soluendi homines super terram tanquam non possit soluere et ligare subterra sepultos et quod legitur non communicet mortuo cui non est communicatum et uiuo quia si excommunicatus non fuit contemptus religionis sed necessitatis articulus impediuit et in certis casibus canonibus denotatis legitur ecclesia ligasse mortuos et soluisse ut autem in uno pro negotio rigorem et mansuetudinem ostendamus statuimus ut illius mortui absolutio a sede apostolica requiratur qui cum uiueret ab ea fuerat absoluendus aliorum autem absolutione expressa causa recertis indulgemus a quibus deberent uiui cum id facere absoluendi absolutionis

Excommunicatus in quo apparuerint in morte contritionis signa [illegible] post mortem absoluitur [illegible] a quo uiuens fuit absol[uendus] [illegible] ad [illegible] [illegible]

[illegible] regum [illegible] caput

Duplex est [illegible]

[illegible] regum [illegible] caput [illegible]

aut forma fuerunt ut fiat in
primali presbitero et tam oratione
communia quam alia consuetarum

A nobis a fidelibus pro orandum
et est dicendum quod non nisi prius
fuit absolutus 3 c. patris non
fallitur extra de sen. exc. a nobis q. in. decius qui
de cons. dist. in paue iudicium aut
fallit ecclesie iudicium cum ecclesie divi
num debet imitari in iudicando i
quantum potest extra de sen. exc. in tue vera est
opinio sed ecclesia sepe fallit 3 de ele
ctione lator et c. consanguinei et
3 de forgi fraternitatis et extra de sen. exc. q.
in sed quibus non credo et tamen decer
nere constituit renovatur quod factum
est ut ebus primus concordet et ideo
extra q. ce. cum ipsis ita relaxabatur
sed hic stringit. ratio qualiter quibus potest
absolvi ab excommunicatione post
mortem et non potest baptizari post
mortem quia fuit ecclesie ligat cor
pus et animam et licet sit in iusta
confert sepulturam sed baptismus
non caracter est aie vii post mor
tem non est quod valeat baptizari
extra de presb. non bapt. q. veniens non bapti
zari extra de sen. exc. q. in tue. va. est non po
tuerit sed talis in extremis post
quam habuisset copiam sacerdotis
ab eo potuisset absolvi 3 c. non
dubium et c. de his extra de sen. exc. quod
sed ex quo iam mortuus est
non potest absolvi nisi per papam vel
eius legatum vel a quo debuit
minimus absolvi hinc quod a laico
potuit absolvi in articulo mor
tis q. sic de pen. dist. i. quod penitet
de cons. dist. iii. factum est ubi laicus
absolvit per extremam necessitatem
que episcopi absolvere debent l. di. i
cap. laicus per tra extra de sen. exc. q. i
quemquam non contemptus religi
onis hoc verba habebis de con. dist.
iii. bapt. ubi mortalis puta
in episcopi extra de sen. exc. q. in sacro pfectur
nec q. sic agat et proximum vel de pro
prium post mortem quia non dispensat
ut eos coniungunt extra de sen. exc. dist. q.
sacrum si sic recepit vel actu ubi

valeat non potest absolvi amorum
... in agone mortis

tamen sunt l. i. et in nisi vel satis ut
in sancto et aliis prius non agit ipsi bona vel
ut proprium et bona post mortem agi
potest et sic per. ap. morbo inherentibus quibus
dicit et post mortem agere debent ipsi
bona 3 q. filii sit legitima tamen rega
rum per lu. di. disciplina et sunt
nam extra de sepultura in aliis nobil
gens i. indulgentiam esse ordinem
quia tamen eos possunt absolvere vi
nos nisi communem ita eos potuerunt
absolvere post mortem ex causa pius
sa et sic de presbitero prima pendet
sequitur constituit in forma pref.
dictam formam non potest servari ex tanto
quia est non potest amodo mutare
et non absolvitur et sic est extra quod sa
tisfactio non est de substantia ab
solutionis ut dixi i. 3. c. cum de
pe. sed nisi heredes tamen hi debent com
pellendi sunt ad mandatum antequam
absolvatur. Talis credo quod posset
sepelliri sed si vellent ipsa non differt
absolutio sed postea indistincte com
pellantur satisfacere in mandato
vel alias facere quod ille minus debuit
et valuit sed tamen quod ecclesia
licet corpus prius sepultum fuit in ce
meterio ecclesie tamen credo quod debeat ex
communicari si alibi sepultus fuit
vel non excommunicari et absolvi ab
ecclesia tamen vel sic quo ad deum abso
lutus extra de sen. exc. q. in tue va. et postea
in cimiterio sepelliri heredes
que habes ex presso quod heredes tenen
tur de delicto defuncti licet ad eos
nichil pervenerit 3 de rapto in leg.
et 3. de sepult. c. ult. ubi de hoc
quia tamen isto pervenit pecunia
et tamquam sibi fuit quatenus inposset
satisfecit et preterea non stetit vel
heredes ad quos bona pervenerunt
ipsius sunt compellendi satisfacere
ipsius si intellige illud de rapto
supra et sic in leg. extra.

Idem Ubaldis la
minensi episcopo.

Nuper a nobis t. di. requisi
vit quid de illis sit laicis

... in custodia vel vinculis
... corporali ... est hoc
... communicant ... in dicto ...
... et a sacerdote ...

municare est ... vel ab
... communicant ... esse
absolvi sit ...

faciendum qui clericos pro cor-
rectione tamen in custodia detinet
publica vel privata vel etiam
detrudunt in vincula et etiam
qui nominatim excommunica-
tis scienter communicant absol-
vi ab excommunicatione pos-
sunt per confessionem a simpli-
ci sacerdote vel episcopo vel archiepisco-
pi sed ab eis absolutio expeten-
da ¶ Nos igitur [illegible] tue di-
scretioni [illegible] quod in primo con-
sultationis articulo non credimus
laycos excommunicationis penam
evadere quamvis eorum factum
corporalis lesio non fuerit sub-
secuta circa quam molestia vio-
lentia sepius circa clericos
nequiter perpetratur ¶ In secunda vero
questione credimus distinguendum
an is qui nominatim excommuni-
cato scienter communicat in
crimine communicet criminoso ei con-
silium impendendo auxilium
vel favorem aut alias in
oratione vel osculo aut oran-
do secum aut etiam come-
dendo in primo quidem articulo
cum talis communicet crimini et
participet criminoso ac per hoc ra-
tione dampnati criminis videa-
tur enim delinquere qui dam-
pnavit ab eo vel eius per-
sone intuitu delicti taliter est ab-
solutio requirenda cum
facientem et consencientem
par pena constringat ¶ In secun-
do vero casu apud episcopum vel proprio
sacerdote poterit absolutionis
beneficium obtinere quamvis
enim contra et tunc non indicas

sed in eas sententia excommunicationis ca-
nonis sit ligatus quia tamen con-
ditor canonum eius absolutio-
nem sibi specialiter non retinuit
eo ipso concessisse videtur facul-
tatem aliis relaxandi ¶ Is
autem qui iuxta primum modum
excommunicato communicat eidem in crimine
debet absolvi qui non iuxta
secundum modum reconciliari poterit
absque iuratoria cautione verum
si difficile sit excommunicato aliqua causa
iusta quod ad ipsum excommunicatorem
absolvendus accedat conce-
dimus indulgendo ut prestita
iuxta formam ecclesie cautione quod
excommunicatoris parebit mandato
a suo absolvatur episcopo vel proprio
sacerdote sicut

Super corporalis lesio hic sola mole-
stia attenditur sed sic contingit ut
refert an aliquis in compedibus
an parietibus teneatur ff. ex quibus
[illegible] in [illegible] impe-
dendo [illegible] non erat [illegible]
[illegible] ff. [illegible] quod non [illegible] l. i. [illegible] et
[illegible] de [illegible] sicut dignum quod qui non
non enim refert an de bono malum
vel de malo deterius efficiat ff. de [illegible]
l. i. [illegible] quamquam alias non tenentur
quibus de consilio [illegible] ille aliter
non fuisset facturus ff. mandati [illegible]
renunciandi sicut [illegible] vel
[illegible] fraudulentum ff. de reg. iur.
consilii [illegible] comedendo tunc i. in
istis casibus non constat illi in
crimine [illegible] extra [illegible] hoc non
est ligatus eadem sententia [illegible]
[illegible] ipsum in eandem [illegible] excipe
potest aliter [illegible] illum vel [illegible]
[illegible] replicatio [illegible] de
[illegible] quibus communicet [illegible] pone
casum [illegible] de talem [illegible] significa-
tum vel [illegible] et sic confusione
tunc erit absolutio collige hic
quod si ego excommunicato [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]

Ora ultimum capitulum [illegible] in [illegible]

que supra et de privilegiis ... in ... ad cultum ...

V

nrary mitut asserere, quod pca
pdicti fres pter platorum assen
sum facere sit non possunt ppt q[uod]
eos celebrare iuxta indulgen
ciam ap non pmittitur cu aut
i hoc eis conferret memorata
indulgencia sine qua id plat
annuentibus liceat eisdem fa
t. m. q. q. interpretatione huius
reprobata dum tu ab aliis,
que iure parrochiali proveniunt
prorsus abstineant, datam eis
licenciam celebrandi auctoritate nra
no differas publicare ita quod
dicti fres aliquam ex indulge
ncia nra indeant iniuste gratiam
consecuti [et]c.

In hiis ad cultum divinum. hiis qui
ad cultum divinum derelinquuntur
intestato ipmis favore no debetur
quarta. ut de testis. c. ult. sine pudicio
et ita in pudicium aliius non dat
privilegium gre sit ut de v[er]b[orum] sig. pal. ex
tuarum et ut de eccl. edific. ad audia
n et ff. ne quid in loco pu. l. i. q. si
quis a principe et ff. de adm. tu. in
puberi. ut de emanci. nec auus et
ut de epa. impe. offe. quod et i c. pro
nimis stricte quod esse no debet
quia principis beneficium latissime i
terpretandum est i de v. sig. olim et
ff. de consti. princi. l. ult. z. n. q. m. q.
notandum inst. nec nimis large
interpretari debet ut c. ut privilegia. ibi
ut capiant. eciam illud verbum non ita
large accipit ut ibi dicit publicare
ut in illius possit se pignorancia
excusare ut de postulando c. i. et x
vi. di. q. dicitis et xii q. ii qui et quia
ius ff. de iusticio sed et si q. perhibere
ex indulgencia indulgencia eum
semp dz ad conferendum hic pz et
ut de decimis c. i. ult. n. xi. et ff. admi
nist. l. i. ff. de l. i. si qui ff. de v. si. z psla
dimus z potius elaborandum c
ut res valeat quam pereat ut de fide
instru. inter ceteri de v. sig. abbate ut de
rebus ec. quod et decretum in mon
henda alias delusoria eet ingencia
principalis b. Greg. x maioris
ecclie et similitudine decano et
archidiacono annotamen [et]c.

ecclesie d[ic]ti et ob. quod

Pudum inter priorem et conventum
de bucile ex parte una et priorissam
et moniales de capesse ex alia
sup decimis lite mota et sr. dco
plio fem nro determinatum inter
p dictos priores et conventus sup
decimis novalium in quarum
erant possessione tempore illo quo i[n]
dulgencie aplice impetrate fuerint
apte alia de decimis novalium
non solvendis non debere pcas
non facientes de hac aliquam me
cionem pudicium generari [et]c.

Prudum in qua erant possessione tempore
illo si eni possidebant decimas illas
iure suo tamquam sibi debitas privilegium
quibus obtentum seu indulgencia non
valet que absorbet ius alterius ut de pa
impe. offe. quod qz con ius est ut c. ti
ut ipsa et xxv q. ii. ipsa at si lite pendente
fuissent impetrata quamvis no valent
ut de testibus cum q[uo]d z cum i mediolanensis
nd si sacras inst q si nd coll. viii et ut
lite pendente c. ult. sit privilegium optentum
cita composicionem no vz ut de decimis ex
multiplici sed sup illis de quibus non
dum fuat in possessione valebit accessio
sunt ut sit aliqua fructum habeat ex talibz
temporalibus indulgenciis alias inutiles
essent ut et c. primo no facientes vm p
subrepcione obtente fuit talem pude
licet que si fuisset expressa eas no habui
ssent et maxime si lictor por et con
ventus ut de rescriptis sup litteris et i de v. sig.
quod p novale et ita indulgencia no vz ob
tenta tacite veritate sicut nec rescriptum
ut c. sup litteris sit et privilegium no vz u
faciat mencionem alterius privilegii ut
de rescriptis veniens et sit pz q. ipa conce
dendo indulgenciam seu privilegium non
intendit aliud ledere ut et c. primo ubi
dicit inveniens cor cor b. idem [et]c.

Quidam sicut asseris in pudicium
totius fraternitatis recepti nolunt
tibi de minoribus episcopalibus respondere
unum quam dum hiis fres moram
in domibus suis fecerint eos
compellere potis ad dicta iura
tibi integre persolvenda [et]c.

Quidam moram et ita non sufficat
solaticatio in q. sequatur cum placito

a h^c ca^m volente ꝑ alud ca^m dilecto filio
abbi et stat cy h^c ca^m vz^r nobiliz h^o in
media ꝑte in h^c ca.

pena l xx v q ii ꝑ quib iam translatus
sicut non dicit quib esse de uno mi
litum ꝑpquam sit inter eos ff de milite
exeo tempe et sola no possessionib no
est ydonea ad muniam ingenda ff ad
munit libertus q sola sit et miles ci
meatu accepto ꝑ remaneat in domo
sua non habet ꝑuilegium ff quibus
excaupis ma l iiii ar cum ff debo pos.
extestamento militis l x insti ubi dicit
q ꝑuilegium militis habet qui na
uium ꝑcuit ad milites b se ꝑ solid
da sit § c cum et plantare q plt et
ꝑ § c oppte et § de viaio et o ptuab b.

Idem tit arelaten

Consultationi v[estre] r[espondemus] q[uod] q[ui]a
terra de qua non extat memo
ria q aliqn culta fuisset redac
ta ꝑ religiosos viros noviter
ad cultuam ꝑpetuo debet quo
ad immunitatem de non solvend[is]
decimis noval[ibus] iure censeri cu
alias non iniqua contingeret in
dulgentiam de novalibus plu
sib dispendij quam ut liberta
tis afferre &c

In margin: utilitatis

Consultationi non extat memoria
ꝑ decr ꝑ q quod ꝑ novale ꝑpetuo de
bet se go patet q ex quo semel fuit
novale semp erit novale qñtum
ad hoc quod decime non solvantur
de tali terra h^t indebat forte dubitari
ꝑ post longa tempa que sufficiunt
ad ꝑscriptionem canonicam deberet tal
terra postea d[e] novale ut postea ce
seret iure coi cum alijs ut postea
decime solverent q hic decimatur
et est ar q ꝑncipium considerandu
est sic § de temp sacrum et § declar
dubium in quibus dehit item arg
ex quo res semel est ꝑuilegiata p
uilegia em ꝑpetua sunt xxv q ii c
i et ii inst ꝑdant quia illi quibus
concessa sunt eis non utuntur
§ c accedentibus et c ꝑ decra in
dulgentiam isti em habebant ꝑui
legium de non dandis decimis nova
lium vn dubitabant utrum lapsu
tempis redderent illa novalia ad ius
comune cum alijs terris q ꝑ esset
contingere posset q plus dispendij co
sequerentur ex illo novali quam utili
tatis puta ꝑpt magnas expensas q^s
faciunt recolendo terram illam in
utilem ad cultuam b.

In margin: ff cart

Ex con. triburien De pur
gatione canonica Rubrica
Nobilis homo vel ingenuus
Si in synodo accusatus
tamen negauit Si fidelem eu
esse scierit cu xii ingenuis
se expurget Si aut antea dep
hensus fuit in furto aut per
iurio aut ꝑ falso testimonio non
admittatur ad iusiurandum
Sz ei sicut ingenuus non est ꝑ
gatio iudicatur &c

Nobilis ingenuus est qui statim
ut nascatur liber est insti de inge
nuis in pn et dicitur hic ingenuus q
alias no est nobilis ut sit differat ab eo
q dicat nobilis fidelem i. fide dignum
qui de facili no peieret sciverit ipa
sinodus vel alias cot synodum iudex
xii h^t intellige ꝑ in ꝑmum fuit indict
q tot habeat quia ius compurga
torum arbitrarius est i c. extuatur
et ii q v omnibus expurget intelli
ge de eo qui est infamatus furto
qui em condempnatus est vel pat
tus de furto infamis est de hijs
qui no. infa. sicut q pactus et li
quabit ultimus ad iuramentu no admi
ttit ꝑiurio ꝑiurus non admittit
amplius ad iurandum ut vi q i
quicunq xxii q v parvissime quia ꝑ
sumit contra ipm ex antecedenti
ar ii q i in ꝑmis ad fi et ff de cãtat
ꝑ cui et ff de re mili non dubium q
abarbarus b idem est de eo qui falsu
tulit testimonium quia ꝑiurus est
et reus ꝑcaturus § de crimine falsi c.
i ingenuus no. ar q ꝑpt crimen perdit
nomen dignitatis sicut ꝑpt mona
chatum amittit quis nobilitatem
xxvii q ii sẽppt vn § ꝑstatu regla
ca que vn ꝑuilegio ingenui gaudet
no habet qui ingenui mores abiciat
ar i ꝑ sen ex q inadicuaa et § dcmta
et hone cli c vlt et § dech^i conugi
c plt et § de aposta et c i et § nodi
vel nis c ii expurgabit go iste ꝑ
quasi semus sine libertinus libertinus
ad arbitrium iudicis et alias quam
ingenuus &c

Ex concil. Agathen
Si quis presbr
negligens vite sue ꝑmis

Rubrica de purgatione canonica

exemplis mala desere suppicatur p̄ insistit pluribus ab ep̄o sancto fuit vano iamitatis astrictus infami am eius pate fecerit certique accu satores cum eius defuerint / ad moneat primo secretum ab ep̄o deinde sub duobus vel tribus te stibus et si non emendavit / ep̄us eum publica increpatione ad moneat ¶ Si non ver sit se cor rexerit ab officio suspendatur usque ad condigna satisfactionem / ne pluribus fidelium in eos scanda lum pariat &c.

Siquis presbiter negligens qui negligit famam suam crudelis est xij q. ij nolo et xj q iij non sunt mandato xxxv q vj ep̄us in synodo et g. dete stibus eo pretia iamitatis i. sub pena fidei sue ad moneat ij q i. si sanctum emendavit negligentiam suam reddes scriptibus bonorum actuum ut se suspicionem suam depellat i c mi lau. suppedatur hic est ordo qualiter procedatur contra infamatum non cum incipiendum est a suis personis ordo capitulo est incipiendum ar ij q. i. nom lxx iiij di quanorants et xxiiij q iiij forte hic ordo servandus est ut plenius dicitur i c mi / Ex con incebonii ep̄o

Moniales sibi libidinibus in servire accusentur et manifeste detegi non valuerint circa regula sue opinionibus malum fama canonice purgare cogantur

Moniales detegi non valuerint prest es vel etiam per regulam i. secundum teno rem regule b vel etiam per affectum corporis xxvij q i. nec aliqua circa regulam &c. / Ex eodem &c. /

Siquis de gradu ecclesiastico rep tentibus alienarum sponsarum se consensorem vel inventorem rem manifeste prodiderint a suo gradu repellatur et si vir sibi ex suspicionibus sunt propulsa tus canonice se purget &c.

Siquis consensorem qui cum con sentit / quasi faciens punitur i de sen exc quante cxvij q iiij omnes et lxxxiij di facientis et qui crimina que corrigere ipse committit xx pt nam corrigit iij q vij. pena b. prodiderint in iudiciis tunc probationibus alias si acculte constiterit sacerdoti non repellatur donec esset occultum de primo extunc vehementibus suspicionibus tenuican ria semper repellit ij q i. primo et vj q i. omnes viribus inducit purgationem ut hic vio lenta sufficiat ad suam xxxij q i. dixit b.

¶ Innocentius papa. aqui. patriarche et man tuano ep̄o /

Quotiens vidimus ep̄us de symonia impetitus sit nobis laten non credimus sed accusatores suspectos absentes testes / secundum formam cano num producere nequiverint quod eccle siam beati petri presbitero p̄. dederint pro quatuor modos firmiter et cum fra trum nostrorum consilio indicamus ut eccla maxim sui ordinis et quarta abbatum et religiosorum sacerdotum de quo dicta symonia debeat se pur gare ¶ Pro cuius purgationibus tenor erit hijs ep̄us iurabit primum super sancta dei evangelia quod pro ecclesia sancti petri p. pecunia danda / nec ipse per se nec per submissam personam nec aliquis se pro eo sciente pre cium recepit deinde compurgatores super sancta dei evangelia iurabunt quod ipsi credunt eum verum iurasse /

Quotiens accusationes (accusatores) et sit in quod plures possunt simul accusare de eodem crimine g. decollat c. i. z ij q. i. in primis hic ita con tingit de sententiis index dominus elige magis ydoneum qui de accusat si plures vel intellige accusatores i. delatores sive denunciatores g de accusat cum oportet (oportet) et hic sitis in quod si fuissent accusatores / quia non probavit puniri deberet pena talionis ad qua inscribi debuerit o. de symo. licet heli alias non admittitur accusator ut ibi sed denunciavit si non probat puniri debet extraordinaria pena ad arbi trium iudicis g. de calump c ij. sui ordinis s. eporum et ita est ar quod spiritualis dignitas sit ordo xxj di clericos et lxxxix di adhuc religiosorum non quod compurgatores de bent esse bone opinionis ita quod non

vnde etiam sicut i...

si verisimile eos velle peierare et ab

y tollentur [margin]

officio repellentur, ut c. cum p. et c. constitutus et qui eius conversatione agnoscat, in se c. inter sollicitudines [illegible] cum licet in p aliud quam prius non liceat i. q. vii. statuimus ff. de m[illegible] re[illegible] ad ea[illegible] l. n. ff. ad se. g. mat. filium habes et qui palam fecit pro se ipsum satis vi. in de[illegible] c. g. mulieres et ff. de in. tu. ita tamen quod gessisse credimus cum vini sit in c. c. vlt. inf. et § de testibus quod alios cum subicient aut per [illegible] p[illegible] in [illegible] pase[illegible] mirarent de alieno facto ff. de in[illegible] in[illegible] videamus et ff. rei [illegible] anl[illegible] t. in [illegible] qualiter in[illegible] debeant qui purgantur dicit in c. c. vlt. Aliter in.

Nos in aliis et in quia nos f[illegible] t. compellere volunt utrum episcopus [illegible]chiam suum ad purgationem cogere possit con[illegible] t. t. [illegible] quod si de aliquo crimine publica laborat infamia accusatore et testibus deficientibus ad purgationem est per episcopum compellendus nisi forte per ipso ad superiorem iudicem duxit appellandum. Sane si appellavit eius parebit iudicio ad cuius ex[illegible] tam valuit per ap[illegible] tufferre etc.

Nos inter alia deficientibus vel eciam nullis apparentibus ex quo enim infamatus est [illegible] et [illegible] et si nullus appareat accusator compellendus est ad purgationem ii q. v. si mala et in c. inter. Sed nunquid episcopus sit de quolibet crimine cum [illegible] suum talem [illegible] non credo et sic intelligo de hiis criminibus que specialiter pertinet ad [illegible] puta de hereticis de hereticis [illegible] qui [illegible] vel de adulterio si consanguineus teneat consanguineam vel uxorem alterius vel nisi habeat iurisdictionem temporalem alias non videtur quod de qualibet crimine [illegible] possit [illegible] § de iudic. no[illegible] ut si appellavit. Dummodo tamen iustam habeat causam appellandi puta quia excedit modum episcopus in purgatione vel alias eum gravat § de offi. ordi. c. sacerdotibus et c. licet alias non admittitur appellatio et precipue in hiis criminibus vel infamia § de ap. cum sit romana inf. et c. ut debitus b.

Idem Galiensi electo etc.

Cum Petrus Manconella presbiter et in purgatores illius honestatis et opinionis esse noscantur quod verisimile sit eos nolle amore vel odio seu obtentu pecunie deierare ut autem ydonei appareant necesse est ut eius quem purgare debent vitam et conversationem agnoscant deficiente vero in purgatione omni officio et beneficio ecclesiastico privare procures. Praecavens quod si per quem purgandus in purgatione sua noluerint purgationem [illegible] sine ulla eius malivolentiam vel indignationem ostendatur eos impedias vel aliis quantum [illegible] est impediri permittas.

Cum per opinionis [illegible] c. quod et in c. constitutus et qui vitam eius [illegible] et [illegible] agnoscant in c. inter privare qui defecit in purgatione pro convicto habetur et punitur tamquam probatum sit crimen sit § de [illegible] dolet in purgatione et in c. inter malivolentiam ar. xi. q. v. di[illegible] episcopo subiectus et lxxxvi di. q[illegible] et ff. de offi. pr. obsuad[illegible]

Lucius iii.

Ex tuarum intelleximus etc. Tuscie latoris quod cum G. presbiterum qui infamabatur de homicidio a sacerdotali officio suspendisses predecessoris tamen latoris tulit in medium quibus apparuit eum iudicio aque frigide suam innocentiam purgasse et episcopum suum eum [illegible] absoluisse quia vero [illegible] iudicia sunt inhibita purgationis qua prestitit sufficere non putares ar. ii. q. v. Si accusatores ydonei non apparuerint ut eum vii. aut quinta manu sui ordinis sicut expedire cognoveris per purgationem canonicam innocentiam suam ostendat et in [illegible] quam tu prestitit

V

suspensionem sive difficultate relaxes et cum testimonio bonum amicorum ab infamia homicidii illius conv. l. ap. ob. ab solvas etc.

Sextitutum suspendisses propter enormitatem delicti suspendit statim quis ab officio et beneficio, et cum ubi dicat de hoc purgavisse quod purgatio est inhibita sive ferri candentis vel duelli quia tales deum videntur temptare et in proximo preterito et ij q. v. mennam et clerici tales purgationes subire non debent et ne clerici vel monachi similiter et id hic pro non posita habet secundum p. vulgaria i. extra et reprobata aliter accipitur vulgaria iudicium prout iudicio non sunt iudices ij q. vi. vulgaria et c. sequenti b. non putantes idem esse quod coram non suo iudice se purgasset et etiam plane infra vij. non reprobatam purgatio non facit fidem, et ff. de prig. cum eligant, et qui reprobos et si ne destitutu defuit si pro timis et qui iurat aliter quam debeat extra iudicio est iurandum ff. de iur. iur. iurat et ci dominus et est hic ar. q. si ab voterit ad suum ordinarium iudicem pro id quod fiat ibi non interrumpitur prescriptio ut in predicta si pro item ar. q. sententia que nulla est non liberat aliquem arniciatus si ij q. vi. hic et de con. di. ij ego berengarius absolvas quantum inter est quia infamia facti omnino removere solus dei est ar. ff. de obse. alii et li. pa. p. l. ij Sed inquiunt post purgationem potest accusari dicunt quidam quod si accusatore presente se purgavit non accusabit enim postea sicut in absolutione seu abolitione infra intrapu ff. de prevar. l. iii et ff. de accusat. sicut dicens si non accusatus purgetur, nisi publice dictum esset quod quis velit ipsum accusare exiret infra certum terminum Lau. dixit quod post talem purgationem de eodem tunc accusari non potest quia insinuandum maiorem auctem habet quam res iudicata ff. de iur. iur. iur. l. ij. id enim purius iurans prosequitur insinuam ff. de iur. iur. mi. sed et si et c. si tamen de hereditate qui

insinuandi
pater ius iuris tractetur ff. e. l. iij. et j. et publica actio sive pellaris consumitur penis iuris infra procolluptionem si actum ff. e. eum et in pellaribus solum cum deum habet victorem ff. de iur. iur. l. ij et penam adeo expectat ff. de arbitris aut determinis ar. con. ff. de iur. iur. si duo patroni infra sed ibi co stabat de preiudicio b. etc. Id unctum episcopo

Constitutus in presencia nostra p. dilectus noster et in postea illud nobis non modicam admirationem induxit quod purgationem oblatam recipere noluisti nec personas condasses nova singulorum qui dictum p. purgare volebant et de nationibus et circumstanciis personas inquireres diligenter tamquam ecclesia ordinaciones facturus ut una si distitutes ordinandos ¶ Sane in purgationibus faciendis cum satis sit illis qui pro purgando exhibent iuramentum sub propriam consciam et opinionem iurare quod purgandus animus sit innnis vel quod bonum exhibuit iuramentum Si purgatores absentia tollerentur et sunt bone fame in personas ordinibus ministrantes nec in iudicio prorsus condempnati procul dubio sunt absque ullius indagine admittendi etc.

Constitutus condasses i. probasses et examinasses personas et famam ipsorum ar. S. ij q. i. multi personas inquireres nimia indagatio sive examinatio que vitanda est ff. de novat. doli mali infra ff. mada si fideiussor q. i. ff. quibus mo. pig. vel ypo. sol. sicut re corporali ff. si debitor xxx iiij di. statuimus et S. de dolo c. i. et xl v. di. sunt namque ar. con. ff. ad l. acq. ita vulneratus infra Item sibi inquisitio reprobatur S. de iudic. deputati b. ordinandos pro ordinandi ita publice sunt examinandi nativi inquirendum est de nobilitate si an nati sunt de illa dyoc. S. de cle. peg. c. ult. et de natalium an si sit ple. l. innc natis S. de filiis pbr. c. i. et an si aliquem sine quia in nullo debet eius opio

decernimus

De canonica purgatione

Tum non habet in ore plus puniat(ur) in corpore vel ... nō hz in ore plus ... in corpore

vacillare xxxiii di laici et an sit cimo
sis xxxiiii di c vlt z an possit vinum
bibere ut no. 30 q q vii ipi apli immunis
i. quilla crimina de quibus infamatus
erat non commisit sicut crediderunt sic dz
suppleri alias hec forma reprobata in
i c c vlt maxime sicut crediderunt alias
temere invenit tollentur et qui sunt bone
fame ut hic dicit z s c primo z § c eod
p. § z crimen ei obici non pt postquam
ab eccia tolleratur ut a purgacione repella
§ ctus est nullis testibus qui ad testimon
inducuntur § de testibus testimonium cu
sius concordatus condempnati ergo
cum sunt condempnati de crimine factu
est crimen notorium z non tolleraut
§ de cle coniuga c vlt vii tamquam crimi
nis auctoritate repellendi sunt ut § de te
stibus testimonium qd si i mod exceptio
cionis sint probatum compurgatoribus
unquam possunt repelli co pretextu si quo
infamati sunt sive eorum opinio gravata
est repellentur ut indec predicta testium
nisi quia debent esse bone opinionis ut
hic dicit b. Innoc in senon(ensis) ec

Vlter sollicitudines episcopo ec
nias illa debet esse precipua ut
capiamus vulpeculas et i lugt
go ecclastica constitutio tales
ab officio tantum usque ad purga
tionem canonicam decreta sus
pendendos qr tu enim ē ab of
ficio ipi i inanitatem crimnis sus
pendisti nolumus improbare
nec illud ē improbamus qr
licet contra eum nullus accusa
tor legittimus apparet ex officio
tuo tantum fama publica defere
te noluisti plenius inquirere
veritatem attendentes aut vulga
tam infamiam grave scandalum
z vehementem suspicionem exte
stimmi dictis ab ordinam que con
decentiam facere videbantur cum pro
eorum quolibet ei esset purga
tio indicenda z frivolas z molli
entes rigorem purgacionem
ei quarte manu sui ordinis
duximus indicendam imperant
ad te remittentes ut ibi purget

Ubi nostitur infamatus an q
q astatu rerum flunerun eps in
dictam ei purgationem accipias
ita tn ut qui ad eius purgatio
proccessunt comprobanda sunt
fide catholici z vita probati q
conversationem et vitam ipius no
tam de moderno tpe noluerint
quam suscepto purgacione nd
recepta beneficium et restitue no
postponas impena aut familia
ritatis illius quam eum heti
cis sciens habuisse dignoscitur
eu ab officio valumus manere
resuspensum donec scandalum
ita tn ut publice familiari
tatem hereticorum adimiret pri
pias insup ei distincte ut i
predicta et alys similis temporis
profiteat z predicet fidem catho
licam ac confundat et detestet
hereticam pravitatem sic demum
tps initam priam bonis ador
nans operibus ut infamia con
vertatur infamiaz et omne scan
dalum et suspicio de catholicorum
mentibus deleat qz si forsan in
purgatione defecit eum ecclastice
disciplinae invitione percellas et
ab officio et beneficio depositum
ad agendam penitenciam in arctum
monasterium detrudere non ob
mittas ec

Vlter ecclastica constitutio que dicit q
infamati deficiente accusatore admoni
tione premissa si se nd corrigant ab offo
suspendat ii q v. pbr si et § c c ii vii
no. quis sit modus procedendi in pur
gacion indicenda si quis clericus ap
ud dictum est infamatus purgat eps
criminum cittare volentibus z si aliqs
comparuerint audiat ii q v. omnibus
et xv. q z c. i. et si cessat canonice
puniat ut ibi si non appareat accu
tor moneat ipm sicut qd dicit § c c
ii et si se nd corrigat tunc suspendat
ut ibi dicit et xxxiii q iiii forte et lxx
iiii di. honoratus et sic intelligit

V

p(ro)dicit hic tales ab officio tantum
et e et sic intelligit sa. illud c. ij q. v.
pbr ubi plene dicit si mala fama illi
crebrescat sic epus inquisitione ex offi
cio suo cum illum facit S. de accus. qualiter
et qn ij ubi plene dicit de inquisitione
et lxxxvi di. si quid vero et ita cum ad
luminaria incipit taliter procedere debet
platus ut S. e. c. n. qnz cum ppt eius
iniquitatem delicti et scandalum et i
famiam magnam inde ortam stat
sic epc ipsum suspendere ab officio et
beneficio e ut hic statim sunt et ij q. v.
pp causas e sic sic e intelligi c.
illud pbr si e et bene i nunc lex illi
e quis sic intelligit illud cum b. in
cipit epc ... procedere cum aliquis
suabit q dicit S. de inde cum no
de homine ex dictis testium aborta
ar q. illic cum probatur ... i mod
ex capitis habeat se purgare si inde
remaneat infamatus vij ua potest
promoveri an purgatione S. de testi
bus testimonium ar licet cum excep
cio non infamet S. de ordi c. cum
dilectus infi cum ... opposita in
famati ff de dolo ex apud celsum
... et oppinio ordinandi in illa
vacillare dz xxxiij di. layci et ar S.
de excepc. ... to. xiij manus hic
extendit mus compurgatorum ppt ima
iniquitatem eius arbitrantis cum est
tal ... ij q. v. pbr si et diminuit
quia in epo ... cum i iuventute ad
si et sic habito respectu ad eius eius
iniquitatem indicenda est purgatio
que cum pluribus que cum paucioribus
sunt q ... sunt imponenti ordina
ria purgatio consuevit nostri qui
busdam ... ponticiem pari
num manus expurget duodena
quia sacerdotem leuitam etiam pena
maior maiori ... ad hibe
da minori q plebs actu sit purga
bit in manifesto q chorus an chorus
sua sit purgatio psto molientes ind.
ex cum debet habere iram et rigorem
xl v. di. disciplina et c. sunt nam
et c. vera ubi nostri ij q. i. si ... aut
et q. v. menam xx ij di. illud et S. de
collat. post quam xv q. v. decime et c. de
cri ... apor aut qua ... moderno
quia debent esse victim et uati s. c.
xximo et S. c. extuarum constitutum cum
p. familiaritatis ex qua orta sunt

mollicies iudex enim dz ... et rigo-
rem xl v di. disciplina et c. sunt nam ... et
c. va

infamia cum enim si xxx iii di. quorum
dam et S. de accusa. inulti et c. e qui cu
iuventute et est hic ar q presumitur contra
aliquem pro aliquo ex societate abinuret
quem cum est infamatus debet eius pur
gare si inde debet iuxta consideracionem
episcopi S. debet ... excommunicari q qui aut
merito debet iste abinuere familiari
tatem ex qua fuit infamatus in quibus
dam cum casibus tenetur quibus iurare se
filia non facturum post qualibet absol
uendus xj q. iii. cum aliquis et S. de
sen. exc. extitisse item mediarius xxi
iij q. ult. ... et hereticus put hic
dicit et ij q. vij quod et de q. dei. ego ber
lengarius et iniqualibet nequando
... xij q. ij. de ... in martino ...
aboleatur ... et c. excommunicamus ...
q. et c. excommunicamus ... dampnati qualiter
go iste no tradere ... degradatus ...
de ... in purgatione procedempo
nato habeat ... presumpcio ista licet
sufficiens sit ad priuacionem officii et be
ficii et etiam depositionem no tu debet ... pa
tradi curie ... dicit ... condempna
tus nd est ... presumptiue et ... lo
quitur ... aliquis condempnatus
est ... probatur q et hereti
uerus ... habeat familiaritatem
cum eis et alie presumpciones ... ppter
quam presumpcionem non debent taliter
condempnari ar S. de presumpc. litteras dam
pnati nd debet ... nolunt in
perpetuum carcerem detrudantur S. de heret.
c. ple ... quibus iste comparatur qua
ad penam quodam modo et Idem

Abbati sancti dyonisii et pbro
sancti martini etc.

Cum dilectus et i illud aut
nos attendere nolumus et
aq ut tales ad purgationem
admittantur pro ... que ... sit
Cum dilecti ... et honeste etc.
vicine ...
presumitur q eius vitam et consuetudinem
agnoscant S. de presump. quosdam et c.
... non cum ydoneus est qui factum
ignorat S. de iura. calump. inpetradis
honeste et sufficit q ab ... tollentur
uel sint decime condempnati S. c.
constitutus B. Idem

Cum i iuventute sua ... quia no
pater filium quem diligit corripit

pmo vide
q deposita
tradi debet
curie secula
si ... deberet

presumptio
... non
fuit

nos quoque electum episcopum per literas nostras ad maiorem cautelam iniunximus ut ab illius familiaritate cessando taliter se haberet quod sinistre de ipso suspicio non posset haberi. Sed inimicus homo ex priori litera incipiens apud regem et regni maiores ipsum nequiter publicavit ut sic deberet amplius infamari. Unde nos tantam emulorum nequitiam attendentes licet pulsati fuerimus multotiens contra eum nunquam tamen adversus ipsum potuimus commoveri, eo quod dictum facile sequitur multitudo. Ubi vero idem episcopus ad strigoniensem metropolim extitit postulatus quidam qui super ipsa postulatione adversabantur eidem ut promotione ipsius facilius impedirent illius criminationis occasionem reaccendere sunt moliti. Unde quidam procurator ipsius de amicorum suorum consilio qui super hoc bonum zelum habebat, sed non secundum scientiam, cepit cum instantia postulare quod eidem episcopo purgationem canonicam faceremus indici ut suam innocentiam demonstraret. Nos autem postulationem huiusmodi minus prudentem reputantes procuratorem ipsum ab ea sepe voluimus non in necessitate sed importunitate petentibus ut per nos ei purgationem canonicam cum duobus abbatibus mandaremus indici quamvis fuerimus protestati quod ex illa causa talis petitio minus provide tunc fiebat quia strigoniensis ecclesie suffraganei vix eo tempore purgarent eundem qui in facto postulationis contradicebant eidem et suffraganei colocensis ecclesie ipsum minime tunc purgarent quia inter eum et colocensem archiepiscopum de strigoniensi metropoli contentio vertebatur.

Unde cum non sint alii pontifices in ungaria merito videbatur quod per episcopos regni sui non posset in illo articulo se purgare. Et cetera.

Quum in iuventute corrupit v. q. v. nos tulatum xxiii q. v. non prius ab illius superceptis suae cum qua dicebatur dormiisse. s. de prescript. cum in iuventute quae est prius ipsius et hic continuatur ad sue illius facile dictu sequitur quod pronior est ad malum quam ad bonum omnis etas ab adolescentia xii q. i. omnis etas et humana natura facile protrahitur ad delicta in aut. de monachis quod cum in coll. i. ubi i. postquam postulare sed qualiter potuit hic postulare cum ei non fuerit hoc iniunctum et procurator non possit deferre iuramentum in specialiter sed hic mandatum ff. de mi mi et in de procurat. ius nutritum in quod vlt. dub. non tenebatur habere mandatum factum procurationis sum quod ista hic in inicit exeo quod dicit ius necessitate ut pt d. quod non excedit mandatum spatial id quod est vitium mandato s. de electione in teius et ff. mandi sol. iam tamen consult in dictis quod procurator ad hic mandatum habebat prout satis colligitur ex ipsa litera importunitate sed de pe di i. importuna de pet bo. sola et i. l. x. et de sup. c. vlt. ix vio tunc purgarent presumitur quod suffraganei ptem sui metropolitam foveat quo ad ea quae spectant ad honorem ipsius unde possunt recusari in factis ipsius non sunt notabile est quod aliquis per se ipsum posset purgari sine aliquibus sui ordinis sed alii sunt inter eius qui sunt ordinis sui ar. ii q. v. si legitur et tunc cum aliis inferioris ordinis potest se purgare et eadem cum laycis si clerici desunt ex eadem causa ar. ii q. v. omnibus et etiam cum feminis ar. xxvii q. ii in dertunga io. Id. turon. archiepiscopo

De testibus et in illa non qui ad purgandam alicuius infamiam inducuntur id solum tenentur iuramento firmare quod veritatem eum credant dicere qui purgatur. Et cetera.

De testibus credant sic in c. c. vlt. infra s. et in quot et s. de testibus

V

quod alis autem subirent purgationem ad quam nemo compellitur ff. de iniuriis l. item videamus § ff. et reg. ans. marcellus quod esset si defecto aliquis probasse nitatur ut ibi et sic nititur de credulitate in mu... ito calumpnie et de iur. calumpn. l. i. § quod obseruari infra sit et alibi ubi fertur testimonium de auditu ff. de probationibus satis
liber Idem floren. et pom. episcopo

Attedens ad pruriam maxime t. dyac. seruili nobis insinuatione monstrauit quod cum a simus emulis diceretur quod esset filius sacerdotis tu ipsum nec promouere quod certa magis quia si publice fuit nota ressessus et de ipsa tibi legittime constare non potuit purgatione ab ipso recepta ipsum non differas propter hoc ad sacerdotis officium promouere quia et si non sit nota delicti est tamen nota defectus impedientis ad sacros ordines promouendum

Attedens noluisti si s. de testibus super eo et s. de sponsa presta ff. de ritu nuptiarum adoptiuus cum similes infra purgatione et quo purgabit se quod non sit filius sacerdotis quia negatiuam probari non potest directe et potissima tale est factum quod probari non potest ideo hoc indirecte probabit scilicet quod fuit filius talis layci et vxoris eiusdem quam pro legittima tenebat et hoc notum et publicum erat et sic probabit se non fuisse filium sacerdotis sicut eo ipso quod probat se filium vxoris tue quam tu tenes pro vxore probabit se filium tuum esse ar. ff. de in iuris uoc. quia mater et sic purgatur ab non solum a crimine sed et ab irregularitate ut hic patet et layci etiam se purgant s. e. nobis et moniales bene enim possunt mari super conditione persone ff. de iur. in ius l. m. et i. delicti quia non est culpa eius qui gignitur sed qui generat ... di nati de adulterio b. Idem

Abbati engen. et scolastico mu... tinensi

Cum dil. filio
h. pro presbitero et G. procuratori
o. clerici t. capell. n. concessissemus

auditorem idem procurator proposuit quod cum dictus presbiter super incestus et crimine fuisset publice infamatus constantiensis episcopus ordinarius index ei purgationem indixit quam cum se purgare nequiuisset ab ipso sunt sibi ecclesie finaliter destitutus quas ipse michilominus detinuit per uiolentiam occupatas cumque idem presbiter cuiusdam consanguinei sui vxorem publice detineret ad petitionem plebani de chemiso et quorundam aliorum clericorum et constantiensis dyocesis iudicibus diatum ... exstimasse ut si dictus presbiter super crimine adulterii et incestus coram ipsis se purgare non posset ipsum pena debita castigarent qui cum constitisset eisdem quod idem presbiter pro eo quod in purgatione defecerat ab episcopo memorato fuerat condempnatus ipsum ut potest contumacem ... predictis ecclesiis priuatas sententiam pronunciauit maxime cum de incestu et adulterii crimine tamquam de notario liqueret eisdem abbati sancti galli ad quem illorum ecclesiarum donatio pertineat potestatem liberam concedentes ecclesias illas personis aliis conferendi qui eas postea s. dicto o. clerico assignauit et si dictus non presbiter in me certa spondit quod processus in ... dicum predictorum debebat ... retractari cum lite non contestata processerint contra eum ad purgationem indictam ei dicens quod purgatione ... exhibere ab electo constantiensi et ... Nos igitur et aliis plenius ... et i. ... tellectis licet litere ille que ad predictos iudices impetrate dicuntur uel ipsorum ... processum non fuit coram nobis quia tamen ex tenore relationis ipsorum quam dictus procurator coram nobis exhibuit at si etiam litere ipse ostense fuissent nobis constitit

De purgatione canonica

eandem iudices ipos premisso
iuris ordine processisse tam processu
eorum quam executione eorum
a predicto abbate de mandato ipsorum
factam auctoritate apostolica retractamus
presertim cum relationibus ipsius se-
nes repugnantia contineat et
ad ipsa dicatur eum quod crimen eiusdem
presbiteri usque adeo publicum fuerit
et notorium quod nullus inficiatio-
nibus penitus existebat ut pate-
re cum universe vicinie populo testis
erat et tamen ibidem premittitur quod
eidem presbitero criminis canonice
se purgaret cum nimirum si
crimen notorium existebat non erat
illi indicenda purgatio sed icus
condempnationis sua promulganda
et si sic non nullus apparuerit
legittimus accusator et ipum in-
venentis apud bonos et graves
sit predictus criminis vel ipsorum alio
infamatus purgationem ei ca-
nonicam iudicatis non obsta-
te quod coram sancti dicto electo dicatur
se purgasse cum iudicio pende-
te coram iudicibus delegatis
non debuerit purgationem in-
ducere infamato etc.

Cum in dilectis de statutis qui de sicat
in purgatione deponit sic inter
et e. cum p. et § de symo. de elec. insinuatum
et xxx di. c. ult. Sed in ea questo non debuit
privari sed suspendi ab officio nisi tu vel
leo equipaat crimen incestus crimini sy-
monie et hereseos § e. iur. in pn. cum
ipsa non nupbat factum episcopi constat quod
dicit non agebatur ß credo quod bene fecit
episcopus quia presumptione convictus est et tal
presumptio tulit in violenta penam ut
privaret cives sub ut dictum est in prima
no. contumaciam et male ut pz. persequa
quia non servaverunt ordinem iuris
debebant enim inquirere ad petitionem
eorum qui impetraverunt inquisitionem va
cato presbitero ut haberet facultatem se
defendendi § de accusat. qualiter et quando
debet non obstante facto constat episcopi
cum de illo nichil eis commissum fuit

fuerit et sic ordo iuris inquisitionis servari
debet precipue circa clericos seculares in iuris
ordine sic ordo iuris qui est de substantia
iudiciorum non servetur in nichilum agitur y. q. i.
§ diffinitiva alius ordo qui non est de
substantia iudicii licet non servetur sua tenet
nisi per appellationem revocetur e. de ap. l. i.
jo et hic habes quod cassato principali cas-
satur accessorium § de no. o. nu. cum
eximeto et § de accusat. ad petitionem
repugnantia vii non sunt audiendi § de
ap. sollicitudine et xxiii q. vii quod autem
imputandum est illis qui taliter retulerunt
cum possent relatione sua diligentius
adversa advertisse § de fide instru. inpu-
tari et e. c. ti. scripter et io processus
illorum et quicquid occasione illius pro-
cessus factum est irritatur si causa prestat
sic § de fi. in iur. et notorium qualiter
quod dicatur notorium habes § de elia
cle. et mu. c. ult. non erat illi indicenda
quia nec probationem egebus erat y. q. i.
de manifesta § de accusat. evidentia citatione
non placenda est xx iiii q. iii. de illicita et
ii q. i. deus opt. et sua profenda ut
hic dicatur et § de ap. cum sit romana
et e. de manifesta nec recipiunt ut hic
illa non habet locum nisi cum factum
dubium est deficientibus accusatoribus
et testibus ut § pz. i. in illis e. ut prelati
ii q. i. deus opt. et e. scelus de manife-
sta et sic patet quod in notoriis quantum
ad sententias cum aliquid sunt presertim iudicis
quia tamen recipiunt probationes ex habun-
danti § de elect. bone xx iiii q. i. pu-
denda nisi et ff de manu missis cum
inprimis nichil enim tam indubitatum
est quod non recipiat quandam calumpnie
dubitationem in auctoritate de tabellionibus
in medio coll. in apud bonos et
graves non quod dicitur apud bonos et graves
fuerit infamatus patet in quod non refert
unde quod orta fuit infamia ex quo apud
tales idem laborat et sufficit ad pur-
gationem indicendam xx iiii q. iii.
cave et § e. accedens ad eum § de accusat.
qualiter et quando ii et xi q. iii. in tantis ii
q. v. omnibus et patet mera fio inducta
dicitur quandam quod si infamia orta sit a ma-
lis et emulis non compellitur ad pur-
gationem alii dicunt quod vi ventus quod ex
quo ab est infamatus apud bonos et
graves compelli debet ad purgationem
ne apud illos incredibiles remaneat
per iura pro inducta et ii q. v. omnibus

peremptoriam prefi-
xit in quo se posset
super infamia prc-
dicatorum criminum

ordinarius

casus

miniare curast q aplico madato s i dicitur
pugacon

et i qualiter et qd no contingat no debu
erit ordinarius cum ea illa delegatis
iudicibus commissa fuisset et sic ipius
nullam habebat iurisdictionem quantum ad eam
illam ca pendente vii purgatio tanquam
aud pro iudicat iudicata ii vz in a vz S de
rapie ad audiam sicut pus coior S de aff
le licet arenales et ita purgatio inmi
nuta no facit fidem S e extuatz nec
e delegatus ipm tenet audire quia
eo dimisso accessit ad ordinarium ff de
arbi S et si q vlt e ti f primo indecim
q tal cam dz ipde ar c de aff col i i
c vlt crat S de sipt extenuate zc
Accepimus litteras Idem zc
A quibus mandato sup iudicen
da purgatione archiepo bisunc
tini recepto ipm citastis ut decuit
qui ad diem pfixum comparuit
coram nobis iuramento purga
tionis afferens sub hac forma
videlicet q i innunib erat ab illi
timbus sup quibus se purgare
debebat z i ipe vo ad penitentiam no
stram attendens humiliter supplica
uit ut saltem sup purgatione
i continentie dignatem tepat
rigorem quia non debet asserere
q anatimitate sua nunquam passus
fuit lapsum carnis ¶ Porro
cum ab eo no credatur exactu
fuisse huius iuramentu potius
forte presumimus q alia de causa
nolebat sub scripta forma iurare
videlicet q innnq erat i innunib
ab illis timbus de quibus fuerat
infamatus tanquam dimissis p
pniam iam esset i innunib ab
illis Sed si mirare no p ue temi
tatis existeret cum beatus Job he
dicat z s simplex suo lit ipm
ignorat aia mea z i ioqz pscrip
tam purgationis formam qui
idem archiepus obtulit se pur
gare reprobamus ut potiore in
discretam temerariam z i eptam
i ingerentes eidem ut si noluit
et potuit sum hanc formam se
purgare secundum sanum intellectum

quem ei duximus exprimendum videli
cet q circa grauiora i simonia vendi
tionem iustitie atque incontinentiam
de quibus infamatus existit iuret se
minime commisisse postquam ad archie
piscopalem promotus est dignitatem et
cum purgatoribus hic inuenit q credunt
eum verum iurasse quo facto nos illum
dimittatis in pace aliogn z c
A ccepimus cuarsus de isto bisuntino ca
A quistis ut credo S de actate liget ipm
et eisdem iudicibus subit hic b anatimitate
primo sufficeret q post bap aliud vicium no
commisit z si talit se purgare debet xx
v di c vlt Sed hodie rigor illius canonis
no seruatur quia defectus nri tpis distinctiorem
cum illius non patitur manere consuetudinem
xxxiii di fraternitatibus et sine vicio criminis
pauci inueniunt l di quia tua quia diff
icile est continere xxxiii q v quam sepe stat
qr dicit ipsa q no credit ab eo talit iura
mentum exactum quia nec debuit ut
patet i presumimus cur q cor que dubia
sunt quo animo fiant in meliorem ptem
facienda est interpretatio i de reg iur c n
et ff e ti semp in dubiis et b ea que vbi
illud q erat i innunib dubium erat ut pz
et id ipsa interpretatur illud in securiorem
ptem qr sic potie fatuum esset ut sequitur
ignorat aia mea et id semp dz timere
quia bonarum mentium est ibi timere culpam
ubi z culpa no est S de offitio iudicis con
pluit c ii et vbi ad eius vo quia et si
dixerimus q peccatum no habemus vitiis nos
decipimus q pecu di ii si cuiusquid vbi
no est de pen di ii si cuiusquid vbi
sunt vba Job continentia hanc sententiam et
sepe dimisso peccato aliquis primit ille post
peccatum dimissum de pen di i si sicut
et sic iste teneritatem et dubiam pur
gatione volebat subire quasi cautius
grauiore volebat subire quasi cautius pur
gaturus debet ff de vilit imr
prudentium ff si no debet ff de vilit inr
videamus et id ipsa talem reprobat pur
gationem tanquam ineptam et dolosam
cum S e constitutus huiusmodi standum
est et expone ibi actiue sic i innunib
i no commisit illa crimina de quibus erat
erat infamatus sicut credunt et ita debz
intelligi illa lra ut ibi notatur simoniaz
cum comparatione cetera crimina pro nichilo
reputantur i q vlt c vlt et ita simo
nia inter grauiora peccata reputatur et simo
nia inter grauiora peccata reputatur et ad
ei quis compat S de actatic inqui
sitionis venditionem iustitie iustitia enim
vendi no debet xiiii q v no sane quia

abeo

ß

Job

tutiorem

quia sibi mare

no licet et § de vita et ho. cli. cum ab
omni ppe vita tu repbata est venalitas
et venalib pma nulla est ii q. vi c. venia
les. ita q no est ne venales et no solu
iusticia pmo inrepciatu no debet vedi.
§ nepla invas pias c. i. et ii. de quibus
infamatus existit pp hys tm et no
pp alys debet se purgare nec inqui
sicio nec recepcio testiu pp alys fi
debet q si fiat no v3 § de accusac inqui
sicionib c. i. et c. qlit et qn ii. inmme
commisse hec est go debita forma pur
gandi sine scrupulo duplicitatis q2
et si egisset de illo crime p mez ad hue
infamia remanet de facto que pp mez
no tollit ii q. iii c. hunc collegit et ff
de obse alib et li. l. ii. vn purgacio de ea
causa no sufficiebat directe go debuit
se purgare sm hanc forma sic § e
quoc postqua go deptitib se no pur
gabit qua tu tpe sue promocionis
no fuit infamatus qm al no de
buit promoveri lxxxi di tantis et
§ d accusac ope de tali mo no purgabit
qua aprobaverit mores eius vn ip
postea repbare non possunt vii.
q. ii. dilectissimi et xxxii q ii hortedu
et § d mi mi quadmodum et ff de adult
l. si uxor insi tradunt sic § e quoc b.

Ex eodem · Celestinus iii · De purgatione vulgari

Consulti reginus et suscepti tu tua f. duxit se ap.
consulendam utrum pro ettaz possessoribus duella d
beant sustineri tue duximus soli
citudini respondendum q in eo ta
vel in alys et hec non debes alliqua
tenus tollare etc.

Circa aliquatenus tollerare in nullo
casu talibus purgacio talis dz
tollerari nec obstat q posset obici de
Golia qui pugnavit cum david qua
illud fuit instinctu spus sancti sic
petrus excusat qui gemmund fecit hoi
admu xx iii q. vlt occidit et patriarche
excusant ab adulterio § de divor gau
deni hec purgacio aberta reprobatur
cum de inpacius temptare videat
i c. c. vlt et fabricante dyabolo facta
est vulgaris purgacio ii q v. menam
et c. consuluisti vnque culpa non
est probat i c. proximo quidam homo
habet quid faciat no dz deu temptare

xii q. ii quesitur cur patriarcha et ad late
pii leges no habent locum e. de gladia
toribus l. vna ul xii b. Innoc iii.
pori sancti sergii sspo //

Significantibus vobis lecco et
fratribus eius ad nram noveris
audie pervenisse q tu quidam coes
sup furti crime accusaret tu eo co
acti sunt inire duellu in quo
alys pcib sspedientibus cecidet
ipe q p capulos spoletanos lois
fuerunt sspoliati ut no fit
tum aput alios est inventu et
q ipi fuerint innocentes e facte
te dno revelatum vn capulibus
ipis dedimus in mandatis ut
ablata restituant p inissa etc.

Significantibus restituant sed queri
hot esse pt q retractet pma aqua
no fuit appellatu cum iam transiunt
in rem iudicatam licet vitas aliter
se habeat et iam ex ipa pma ius factu
est guatio ad litigantis § de re iudi cu
inf nob et spta que postea emergunt
pma non revocat e. de re iudi. inter
monsterio et c. s. et error detectus pma
pmam no retractat ff sciui licet cum
putarem et c. de codic. inde l. i. ad
hoc dicas q pp probabilem errorem
bn retractat pma § de frigidis sentenc
xxxiii q. i. c. ii. et ff qn acto de pecul
est an ul ii. al est c. pmo legitima
et plura apitate ropta retractat pma
ff de qdict sine causa si fullo et i ppt
delictum ad vsari e. de divor ex litt
et ff d mi mi ad monedi et c. detus
lat si ex falsis et go mo apparet
q pma falsa et nulla fuit lata ante
nulle et repbate pbacionis vt q2 ine
debuit go debuit merito retractari etc.

Honorius tercius etc. //

Dilecti filii novi in Bononia
baptizati grave ad nos que
rimoniam destinaverunt q fratres te
plariorum et alii qui templarem
tenens plateam extenent si qui deali
quo crimine infamatur eos fieri
candentis iudicium publice com
pellunt quibus si qua exinde

Vlgari ri bri de iniuriis et damno dato

sequatur adusto similem penam eis infligimus cum igitur clerici in dictum sit penitus interdictum ut pote in quo deus temptari videtur may. quod dictas fieri et alios ut abstinentes tormentis grauamine omnino destant presentes et pap. re tempestas ꝛc

Delecti nomine etc. quod cum eis in duos esset agendum ut depeneret eis qui et de homine eis qui quosque fuerint in fide fineradite plantam ut xxx v q iii q refert suprascriptum dictum ut ii q v menam et c. to psalmi et de tritimo extra et de iustitia vel modo fatuz et c de gladyatonibus l. vna ulx xi temptare quod si non debet ita aliud tempus tabis dum dein tamen xxii q ii q pro patriarcha et xxiii q. ult. si nulla

Si rixati — In exodo ꝛc

fuerint homines et percusserit alter proximum suum lapide vel pugno et ille mortuus non fuerit sed iacuit in lecto qui percussit operas eius et impensas in medicos restituat ꝛc

Si rixati operas eius et impensas — De iniuriis et damno dato

sibi operas aut amissas et impensas in curatione prohibit ut hic dicit et ff si quadrupes pauperiem fecisse dicitur l. ex hac et ff de edictis et effu. l. ult. et ff ad l. aquil. quia actio ne impune deformitatis aut vacuo ut habet quia libertum corpus non recipit extimationem ut in prima duabus legibus et ff ad l. ro. deiac. ii ꝛc. corpus et ff de edict et effu. l. i. ꝛc. sed cum homo cum si homo privato l. soluere sit condempnatio ut quod sed cum homo sed illud sit pro pena non pro extimatione b. ꝛc. Idem eodem

Si quis aperuerit cisternam et foderit et non operuit eam ceciderit que bos vel asinus in eam dominus cisterne reddet pretium iumentorum quod autem mortuum est ipsius erit ꝛc

Si quis reddet pretium pro hoc fecit in publico suo vel in alieno loco vel superius si non tenetur ff ad l. aquil. qui foueas et occasione damni dedit tenetur ff ad l. cor. nichil interest et ff ad l. aquilis qui occidit quod plt et l. c. ult. b. Idem ꝛc

Si bos alienus cornupeta esset ab heri et nudius tercius et non custodiuit eum dominus suus reddet bouem pro boue et cadauer integrum accipiet ꝛc

Si bos non custoditus propter hoc et alium bouem occidit vel tenetur quia culpa sine negligencia ipsius damnum datum est qui debuit diligenciam adhibere ꝛc. pro eo reddere bouem hoc intellige cum bos ille qui damnum dedit aggressus est alium et occidit sed equus non tenetur ff si quadrupes pau. fe. l. i. ꝛc cum arietes et ff ad l. aquil. itaque si seu cum dubium est quis bos prius aggressus est ff ad l. aquil. si eam ꝛc cum stramenta et si al. qual. tum inicii damnum dedit tenetur b. ꝛc. c. ult. de quest. ꝛc. primo b. Idem ꝛc

Si lesesit quispiam agrum vel vineam et dimiserit iumentum suum ut depascat aliena pro damno extimatione restituet ꝛc

Si leserit extimatione restituet inspecta dicti qual. vel eis labare te ipsum ꝛc. c. ult. vel cum extimatione non tenetur tanquam de pastu pecoris et actione iustam tenetur ff de prescript. verb. quis nauibus ꝛc. si glans ff expecte de qual. quod damnum dedit tamen et expecte de qual. quod damnum dedit tam non includere aliud ad dubium alius sim non tenetur ad damnum ff ad l. aquil. quod in initium ꝛc pomp. b. Idem

Si egressus ignis comprehenderit aceruos frugum sine stantes segetes in agris reddet damnum qui ignem succenderit ꝛc

Si egressus reddet damnum si fuit in culpa dum apposuit ignem vel adhibuit diligenciam quam debuit ff ad l. aquil. qui occidit ꝛc. in hac et c. c. ult. l. aquil. qui occidit ꝛc. si nichil de cotingentibus omississet non ab si nichil de cotingentibus omississet tenetur ꝛc. c. ult. b. Ex penali com.

Si quis domum vel aream cuiusque incenderit tamen voluntarie — incendit — ablata vel incensa omnia restituat et tres annos peniteat ꝛc

quibus dominum voluntate scientibus sed contra voluntatem domini tamen michil de contingentibus dimisit ut C. ult. nisi restituat in quadruplum infra annum post annum in simplum ff. de incen. rui. nau. l. i. § si negligenter in simplum sed si dolo ... tenebitur ff. c. quicumque B.

Honorius tertius episcopo Bon.

Olim scribentibus nobis episcopo ... tinen. ut potestatem compellat ac populum civitatis florentinen. ad satisfaciendum de dampnis et iniuriis irrogatis episcopo et clericis fesulan. etc. tandem cognosceret idem testes lite non contestata recepit quod nobis eius processum penitus revocato comes florentinus quod bannierat episcopum fesul. contra deum et ecclesiasticam libertatem propter iniuriam bannum expensas et dampna tali occasione secuta taxatione iuramento promissam in mille libris usualis monete predicto episcopo finaliter duximus condempnandum.

Olim revocato lite non contestata non ut processus ut hic patet et § ut lite non contestata accedens et § de elect. ... dimin. et C. de pro. ... cano. cum dilectus B. bannierat tale bannum nullum fuit quod nulla habet iurisdictionem in ipsum laicum cum non liceat de clerico legem dare xc vi. di. bene quidem xvi. q. ii. non placuit ymo tamquam sacrilegum fuerat puniendus cad. causa et q. c. si quis principum et quia in hoc offendit ecclesiasticam libertatem et propter hoc propter ... iniuriam tenetur ad expensas quas propter hoc fecit et dampna que pertulit tali actione ut patet taxation. de primo index taxare de expensis et dampnis in iudicio petitis in q. iii. ... et postea debet iurare et tali iuramento stabitur tamquam legitime probato ... ut in ... in ... et § ... que in medio ... vt ... ubi de usualis monete et si hic non fuisset dictum de illa tamen intelligeret ff. ... si ... ... ut et ff. ... gen. ... imperator et si plures essent ...

usuales monete videtur de minori intelligendum ff. de l. iii. ... tribus et c. de ... bus expen. B.

Greg. ix.

In nostra et fratrum nostrorum presentia proposita presentia quod olim ... brixien. restaurationibus dampnorum illatorum adinvicem que propter multas discordias civiles intulerant plurimum aggravati statutum ... de non petendo vel recipiendo imposterum restaurationes huiusmodi ... generaliter approbaverunt et firmaverunt iuramento et ... cum igitur ad ... dampnorum restauratio quam satisfactio expensarum et ideo iuramento exhibito super dampnorum articulo intelligi non debeat quod ... expensarum fuerit comprehensum ... iuramento non obstante predicto auctoritate nostra pronunciamus quod ... comes probo non concordie ad expensarum satisfactionis arbitrio ... expediat moderandum etc.

In nostra aliud sit dampnorum ... diversa est inter dampna et expensas ut hic patet et § c. proximo ... iuramentum super uno factum non extenditur ad aliud cum diversa dampna fuerint puta si propter discordiam domus aliqua destructa fuit possessio aliqua sterilis remansit vel quia negociari non potuit que dampna remissa fuerint et iuramento firmata quidam enim dampnum ... esse dicitur circa rem puta si ... instrumenta quibus possessio ... vel alteri ... ad aliud dampnum quod contigit per absentiam instrumentorum xii q. ii. si quis ... et ff. de ... emptor et venditor ... in principio quidam dicitur extra rem puta debui tibi frumentum et quia non dedi suo tempore familia fame periit istud dampnum ... sed pena ... vel ... ff. c. ... quas ... facit circa ... et circa ... de ... de illis expensis mentio

sit & ut lite non conte(stata) qui est malitiose
et sic de dolo sive sumptus expense fuerunt
que quas faciebant eundo et redeundo
vel expendendo pecuniam prestandi sciendo
maiores expensas quam taxaverunt
ad istas expensas iuramentum non extendi-
tur sed intellexisset de litis expensis et
de hiis interdum iurare et sic taxaverit
et pro hiis fiet interpretatio prout credo
sed hic simpliciter dictum fuit de dampnis
qualiter ad ea tamen restringitur iuramentum
et sic aliud dampnum ad aliud expen-
se prout dicitur aliud pena et aliud
multa et aliud fraus et aliud do-
lus ff de v. s. aliud fraus contributum
pro bono concordie ut hic dicitur sed
sit contributio quia iactus in eum factus
est ff ad l. rod. de iactu l. i. et l. ii. et in
eadem et l. amisse sed ergo et in
isto casu est sed contributionem propter
bonum pacis et concordie ne forte habeat
ratione concordia non fuerit &.

Si culpa tua — de iniur.
datum est dampnum vel in-
iuria irrogata seu aliis irro-
gantibus opem forte tulisti
aut hec imperitia tua seu ne-
gligentia evenerunt iure pro
hiis satisfacere te oportet nec ignorantia
te excusat si scire debuisti ex
facto tuo iniuriam verisimiliter pos-
se contingere vel iacturam quod
si animalia tua nocuisse proponas
nichilominus ad satisfactionem
teneris nisi ea dando passis
dampnum velis liberare te ipsum
quia tamen ad liberationem non pro-
ficit si fera animalia vel que consue-
verunt nocere fuissent et quam
debuisti non curasti diligentiam
adhibere. Sane licet qui occa-
sionem dampni dat dampnum
videatur dedisse securius est tamen in
illo dicendum qui ut ei accideret
de contingentibus nil omisit.

Si culpa non quia ad hoc ut teneatur
qui dampnum dedit seu iniuriam irrogavit
necesse est intervenire aliquam
non tenetur in infantibus et furiosis non

tenetur sed dampnum dederit quasi in
dictum casu non habet ff ad l. aquil. § et si
[illegible] et xv q. i. illud in
publicis cum dolo tamen tenetur ut in c. illo
[illegible] et ille non tenetur de culpa quia in sui
defensione et continenti et eodem modo
dampnum dedit ff e. sciam et quia alter
et de levissima culpa quibus tenetur in casu
isto ff e. in lege et ille excusatur a culpa
quia alterius impulsu vel violentia vic-
torem dampnum dedit ff e. quemadmodum
et si manus operam tulisti non quia non solum
qui dampnum dedit seu in iniuriam irro-
gavit sed et qui operam tulit tenetur puta
si unus tenuit et alius interemit ille
qui tenuit quasi causam mortis dedit
et actionem in factum in ff e. item mela te-
et si alius & c. item cum eo & ff de iniur.
et si [illegible] cum mandato
non solum [illegible]
sit et ope et consilio fuit commissi
de obl. que ex delictis vel quasi ope et hom-
icidium ope et consilio committi et de homi-
cidio prout dignum et hic etiam qui et c.
[illegible] ff de adult. [illegible]
cum imperitia que annumeratur culpe [illegible]
ad l. aquil. et si imperitia et ff [illegible] im-
peritia et ff loc. si quis [illegible] et celsus
idem intelligo de negligentia ut hic &c.
ergo sive culpa sive imperitia vel negli-
gentia dampnum dederis vel iniuriam
irrogasti teneris et si negligentia tua
aliquid minus fecisti et oblit dampnum
datur sit teneris ff ad l. aquil. si quis
et si ex plaustro et l. qui occidit et inficiat
negligentia imputatur [illegible] de pen. et re. que
[illegible] ubi de hoc ignorant hic non excusat
[illegible] ignorantia crassa sed potuit scire ex
facto suo contingere iacturam vel iniuriam
puta licet medici [illegible]
[illegible] imputatur medici ff ad l. aquil.
aliquis sciam et [illegible] et ff de in[illegible]
[illegible] in iniuria ac [illegible] ff e. si [illegible]
suo debuit ergo diligentiam adhibuisse
in facto suo ut dicit [illegible] et sic non
imputaretur et illud sciam quod in iniuria
sit aut re aut verbis re quando manus
inferuntur verbis quando convicium dicitur
ff de iniur. l. i. et § de re [illegible]
[illegible] et in iniuria [illegible] [illegible]
[illegible] ff e. non solum et illud sciam
quod [illegible] de dampno dato si ne-
gavit et probatum fuit tenetur pena
dupli ff ad l. aquil. et ii et c. [illegible]
[illegible] animalia tua si ergo quadru-
pes tua sine [illegible] dampnum dedit

per tractationem
vel si tu ve-
llem eum
percutere

ad extimationem teneris quia non custodiuisti animalia cum si velis dare animal pro dampnis suis et liberare te potes ut hic dicit et ff si quadrupes pau. l. i. ita pri et insti e. ti. in prin. vn sumpta fuerunt q. vba et hoc habet locum in hiis anima libus que con naturam manent ut puta si bos cornu petit solitus sit vel calci trosus ut dicitur in predictis legibus In feris aut animalibus que naturali fera fentate dampnum committunt hoc non habet locum quia illud animal dando non liberaris quia non adhibuisti dili genciam quam debuisti ut hic dicit nichilominus tenetur ut hic dicit saltem directa accione vel utili postquam si non aufugit et nocuit licet post dominus eadem careat quia desinit dominus esse ut ff e. l. i. in bestiis et insti e. in i. fere be stie sunt ut ursus et cervi que sunt animalia sive volatilia fera dicuntur insti de rerum divi. in fere et aliis in sequentibus cum enim liber homo dampnum dat locum habet accio legis aquilie cum vero quadru pes sive animal locum habet accio noxalis et tunc licitum est dare suum pro dampno dato insti de noxalibus ita pri. non tenuisti quia huiusmodi animalia non debent teneri in publico ubi publicum iter est insti si quadrupes pau in hic dicitur si non teneat in publico et dampnum dedit tenetur dominus in duplum et nichilominus de pauperie locum habet cum enim plures acciones concurrunt penales de eadem re una non tollit aliam insti e. in fine accione ff ad l. aquilie qui occidit in hoc et de homicidio de cetero ubi dicit et melius de clericis pugnantibus in glo ar qui et cetera vel occasionem dat qui non est imputandum ei qui de contingentibus vel occasionem ff ad l. aquilie qui occidit in hoc et l. qui foveas et l. si putator et l. si duo et de homicidio c. ult et c. ad ple Ex con toletano.

Sequitur de penis Rubricarum

Ala qui frequenti pluralitatione citant frequenti pena condempnet

Fa que frequenti pena condempnentur ut vi q. i. remittare et de penis di. i. nere pram et ita quociens quis delinquat to ciens puniri debet ut et in canonibus consueuit dici ut pena soluta contractus maneat in sua firmitate ff de transac qui fideiussor et arbitro stare quis non cogitur pena soluta nisi id expresse

dicatur ff de arbitro si duo nisi et sit est ar. quod cum in delicto repetitus fuit totiens exigatur ab eo pena ar. xxiii di. quaqua nisi et ff de v. o. si qui obli stipulatus sit. Ex con. Eburien.

Presbiteri inferdiccio composito episcopo ad cuius prochiam pertinet solvatur ita ut medietatem utilitatibus ecclesie cum presbiter tribuat et alteram in eius elemosinam iuste dispensat quod in illius eius heres proximior videtur quam qui ipsum contra non seruauit et cetera

Presbiteri composicio per legem lombardam est sex centorum solidorum xvii q. iiii qui subdiacono utilitatibus ecclesie hoc ideo quia et ecclesie in iniuria facta sunt in suum ministerium iuxta illud qui vos tangit me tangit xvii q. vii accusacio et est ar. quod penas pecuniarias quas recipit episcopus non lucratur ipse sed in utilitatem ecclesie conuerti debent vel dividat illas xxiii q. v. dicitur ab. ar. et l. di. in ius militare et xvi q. vii c. l. qui l. con fugiunt baptizando et ordinando ecclesie.

Extra in cantuarien. archiepiscopi

Licet iuxta apostolum et in atte nemo quod archidiaconi concurrens episcopatus pro corrigendis excessibus et criminibus pro mendicis clericis et laycis penam pecuniariam exigunt pro alia exaccione personarum quandoque suspendunt ecclesias interdicunt et auctoribus denariis ut eos in ecclesiis cantare permittant exigere non formidant et alia agunt que canonicis obviat institutis et de radice cupiditatis et avaricie prodire videntur et in cap. qua archidiaconi predicti episcopatus hoc districtius inhibeas si aut contravenire presumpserint eos ap. tes. et con compellas et cetera

Licet laycus et qualiter alaycus quia forte sunt de sua iurisdicione temporali

uel de consuetudine hoc sunt pena pecu
niariam exigat dicit index quod pro criminibus
pena pecuniaria exigi non debet cum scriptura
hic eam prohibeat ar. xvi q. vi. cognouimus
de lapsis epo illud i. q. i. nullus episcopus
§. de symo. nemo lxxxvi di. si quibus epis
ar. contra xxiii q. v. si uobis vii no. quod crimi
nis statuit penam pecuniariam infli
gendam quibusque cognouerit de illo crimine
illam potest infligere ff. de iudic. l. ii. quod
ult. §. de rapto. c. archiepiscopatu et xii q.
ii. quod cum de notissima xviii di. quam
cum uero ius solam penam spiritualem
uel corporales super crimine statuit iudex
non debet ut potest illam in aliam commutare
sed ille tamen qui de illo crimine dispensare
potest et c. de pena criminis in eo et i. incre
tantum est an pecuniariam uel aliam
infligat iudicis arbitrio committitur §.
de offi. del. l. de causis/ tamen iudex super crimine
dispensare potest bene potest infligere penam
pecuniariam siue aliam sed archidiaconi
cum isti super istis criminibus dispensare
non poterant uel non debebant pe
nam pecuniariam infligere sed im
ponere spiritualem secundum quod qualitas
criminis exigebat ar. §. de iudic. at si clerici
quo hoc no. xc iiii. di. c. ult. hug. dixit
quod illa alia pena est infligenda que ma
gis timeatur ar. xxiii q. iiii. quamvis ca.
vindicta et q. v. prodest et § ut lite no
ge. qui nisi sed hoc intelligo habere
locum iudex tal. est qui possit dispensare
et commutare penas sed isti archid. hoc
non possunt alia auctoritate cum primo
matum cum sit ordo faciendi cum ad
herit executio quod si uinum vendunt et
reliquum i. q. iii. si quibus abierent et c.
soliciator etc./ Idem Conturon // in Conc.

[C]alumpniam et audaciam te
nere litigantium et condem
pnando in expensis et alio multi
plici remedio sanctio imperial.
compescit quam ergo sacris institutis
consonare dignoscitur percipimus
ut de cetero in pecuniariis causis
victus uictori in expensis condem
pnetur nisi sumat pro absente
feratur etc.

[C]alumpniam alio sunt ut potest expen
sas de calumpnia punitur C.
de calump. l. iii. et insti. de pena te
miti quia infamis efficitur ut ibi
dicitur de quibus legibus hic facit mentionem
victus uictori victus in expensis condem
pnari debet si per calumpniam et mala fide appa
reat ipsum nouisse litem ut hic expresse dicitur tamen
in prin. et i. aut. de iudic. quod oportet et ff. de iudic.
eum quem temere alii dicunt quod eo ipso quod succum
bit presumitur calumpniator condempnari debet
in expensis de hac materia plene dictum
est §. de dolo sunt nisi sumat pro absente fit tamen tur
tenetur C. de iudic. properandum quod et si qui
dem ubi dicitur quod tunc victus presens sumptus
suos de condempnatione deducat etc.
Innoc. iii. Middemen archiepo //

[Q]uod indubiis et est non tam sa
cerdotes qui gubernant naues
ad pugnam quam qui presentes ex
tent conflictum et hii qui alios
incitant ad pugnandum omnes
cognoscimus peccent de rigore cano
nico eos credimus deponendos.

[Q]uod in dubiis incitant in bello in
iusto ar. §. de homicid. sicut dignum quod qui
vero et ff. ad l. aquil. item in cla. quod item cum
eo secus si esset iustum quia tunc licitum
est ortari xxiii q. vi. ult. ortabi ergo et c. ut
pridem et infra esse belli cadem ca. qui ma
ximianus etc. Idem London archiepo

[C]um discretionis prudentiam
ex i. ad illud quod a nobis tuo re
quisiti qualiter clerici in latrociniis uel
in aliis magnis sceleribus depre
hensi puniri debeant. Resp. quod a
suis ordinibus degradati detrudi
debeant in artis monasteriis ad
penitentiam peragendam

[C]um discretionis deprehensi et conuicti
sola enim deprehensio non sufficiat §.
de iudic. cum non ab homine uel intelli
ge deprehensi ita quod factum sit notorium peni
tenciam facti tales enim statim condem
pnari possunt C. de defen. ciui. l. defen
sores et ar. §. de cohi. cle. et mu. c. ult. et
ii. q. i. de manifesta et tal. deprehensio auctore
sum plati si dicimus ult. se extendat uio
lentia quam exigent defensio clericorum
in defen. ex. §. ut fame al. capientes
sent extorcati ut ibi monasteriis si
xvi q. vi. de lapsis et l. di. si ille et si incor
rigibiles fuerint proclamat iudicem po
stea comprehendant R. de iudic. cum
non ab homine etc.

Idem abbati et fratribus tripteferi

Constitutus in presentia nostra et cetera licet autem in instrumento episcopi lavantini expressa fuit certa pena quam pro contractum non servans solvere cst... tamen tamen utraque pars venisse contra illud ex confessione ipsa committatur ... et pars nostra subtraxit episcopo pensionem et episcopi procurationes exegerit ab eadem contra sicut partes nobis proposuit memoratus, utramque partem ab ea reddimus absolutam et cetera

Constitutus ex confessione confessio enim in iure facta pro iudicato habetur ... de confessis ... et c. ult. ubi debebat et c. l. una et ff. e. l. i. utraque ... non inciderit in penam nam cum altera pars ei subtraxit pensionem licite potuit petere procurationes quia fidem non servanti fides non est servanda ... nam licitum est reddere ad ... cum ex parte altera non paretur pacto ... debebat dictum fuit ... cum ... vi. quod illi pactum pro iudicatur quia ultro incidit in penam nam ... est in mora ... nocet ff. de pi. et ... illud ... quippe par delictum ... incidit in penam ff. de re ... cum par et in delictis mutua sit compensatio ... de adult. c. ple. et ult. et xxxii q. vi ... ff. solu. ma. viro ... compensatio ... ff. de compensat. ... ambo ff. de dolo ... decisa fuit ... ipsius ... de relig. do. constitutus ... poteris intelligere istam et cetera

Idem priori sancti fridiani et magistro b. can. pisan. et cetera

Super hiis de quibus nobis conquerere dolimus et ... clericus ... qui pro eo quod narravat et ... coram nobis de mandato nostro captus et detentus est in famam non incurrit et cetera

Super hiis ... et ... credendum ... qui falso et ... ut ... non ... infamat ... et ... nullam licet gratiam ... sensent

... Idem ... episcopo

Quam ad nos rectores ... sancti fortunati querimoniam transmisiunt et tu tibi essent in xl libris per quaddam arbitrium condempnati essent quod pena xxx librarum apposita inter eas pro ... termino constituto tandem xxx libras in termino persolutis occasione etiam residuarum per quasdam litteras veritate tacita impetratas obtinuisti eos in prefatis xxx lib. tibi per delegatum condempnari quia igitur non te non decet in tantum pontificalis modestie oblivisci ut inhonestis questibus inhiando depredes cum aliena iactura dictam ... q. in librarum solucione contemptus super pena xxx librarum memoratos rectores decreto non molestes

Sum persolutis ... quod sortem ... penam remisisse videtur ff. de eo quod certo loco ... cum pluries ... post diem et ita ... cum pluries petere non posset ... dicit ... nisi aliud convenit inter eos cum sortem recepit ... quod et sors et pena peti posset ... de ... appon. et ff. e. ti. qui fidem et ff. si quis cautionibus ... indet ... quod non committitur pena cum effectu ... licet ... in toto soluta non sit ... plura ff. de v. o. stipulationum ... sortem ... distinguitur ... illud quod promittitur sub pena ... solutum ... committitur pena licet ... in faciendo ... committitur pena licet ... satisfactum ff. ... stipulationum ... sortem et l. in executionibus ... ff. de pig. ... non ... in faciendo et ... pena ... pena ... ff. ... stipulo et ff. de v. obl. ... in ... executionibus ... consistit

ar q apposita exceptione repellet a pena
prorata solute ptis ar ff si quis
caut si finis q · i · et ff de p abli l ij
q vlt ad si et ar ff de poi si duo § de
q · et ff de v obli in executionibus q
insolidum et habent equitate sfat hic
in noceentibus uero est fauendus illeri
gor ut in toto pena exigatur quia
no debet quis cum aliena iactura ditari
ut hic dicit z xx ij q · ij pm et ff de cadic
inna lat q non iniuste est illius penam
recipe pro soluta forte ideo placuit
q equitatem pferri stricto iuri ut C
de iudic placuit licet bc supp hoc impet
te non valuerint q patet ex eo qd dt

tanta

vitate aly doctoris legum fuant illud
rigorem · et no factum sit dimidium
pro pte tm committit ff rem ra ha
si procurator et ar ff de p o eade §
tato ibi ar si de eo caut et c Sed con
tradicit i l predicta ff si quis caut
si finis vbi committit pena i totum
licet dei exceptio pro alia pte et fim
u dimidium Sed d conspicuit q
illud est spale in iudicio quia et ibi
mora purgat ff si quis caut et si post
tres sed imperiale supplicatio via purganda
d doctorum et conit sup magnam
quia tempus ibi impellat Sed de lat
c vlt modestie oblimisti pscinda est
cui extimationis oblimio opprimo pe
cario ca ff de solut cum ex pluribus
causis ff de vsur in pecudum q vlt sup
pena incxit q statuta psona non
posset exigere penam uel ab eo exigi
ar xij q ij statutis ar con et c consti
tutis de litat maria dictum est de decabi
dilecti dic ut ibi Idem

Ad aures nr aplatus puenit
q cum qdam pro ecclesia in tu
aurn dyabolico i incetum ecclesiam
pred tuum nequiter peremissent
feuda et bnficia que illi a maie
ecclesia obtinebant ipis per
sonam fecant tu multa delibera
tione publata quia igitur maio
ri sunt dia animadversione plectenu
di nos tam tibi quam successo
ribus tuis aucte ap prohibe
mus ne ipis aut heredibus

corum bnficia predicta restituantur
seu decono eis alia quelibet con
ferant &c

Ad aures restituant primo in q malos
a pena p inimedi sunt ut no solum ea
no restaurant sz d alia sua bona eorum
cum in mea sita est tradant ut pectus xvij
q iiij si quis demceps anathematizent
ut ibi d licet ipso iure sint excommunicati e ta
et q si quis suadente item et alia pena
imponit i c in quibusdam et stem ali
qui sunt cum pm inficia ut e pro xx q iij q · souantur

ij ita nos Idem &c

Dilectus filius electus sancti
p · ad monetes et i ne iudicial
euanescat auctas cum de litigatoris
improbitate constitit ad ipsis ad
versus affectione iudicis temere pro
rumpentis ms superioris arbitrio
digna potit animadversione puniri
Dilectus affectione ar q verbo iudic sit
credendus ms consarum pi ut hic ucat
ar con g de pbac qm con falsam post ex
pone ar con g de testibus cum a nobis
et g d pbatione qm con falsa cum standum
est Sed q dt hic q puniendi litigator
vm est cum temere condicat iudicis
affectioni puta cum iudex dt q dicit aut
pacta uel cum litigator michil ondi
ce ex causis fraz tue puniat in supptu
i de pen · ex q patro et g c calumpnia
ul ali sin arbitrio superioris ut hic dt
et g · de offi d l de ceris B · de i co · ge

Nonnulli quibusdam pro minis ecclesiarum
patroni z ad vocati seu vicedomini
se in tantam insolentiam erexerunt
q no solum cum vacantibus debet
ecclesiis de pastoribus ydoneis
pro uideri difficultates ingerunt
z malicias verum z de possessionibus
aliys q bonis ecclesie pro sua vo
luntate presumunt et q horribile
est dicere i nece prelatorum prorumpe
no formidant cum igitur q ad de
fensionis subsidium est i ventum
ad depressionis dispendium no debe
at retorqueri prohibemus expresse
ne patroni ul advocati seu vice

dm sup pnmpss decto plus
vsurpent quā repiat in iure p
missū et si con psumpsint psc
ueritatem canonica districtisse
compescāt. Statn nichilominus
concily aprobacione statuimus
q si patroni ul advoti aut feu
datary seu vicedm seu aly bn
ficiati alicuius ecce rectore ul
clicū aliū ipius ecclie pse ul
p alios occidē ul mutilare aut
nephando psump serint patroni
ius patronatus advocati advo
catiam feudatary feudum vice
dm vicedonatū et bnficiati bn
ficiū prorsus amittat et ne
vindicte quā excessus memoria
prorogetur non solū de pmissis
nichil puemat ad heredes sed
e usqz ad quartam gnatione
posteritates talium in clericorum
collegiū nullatenus admit
tant neqz indominibus regulari
bus alicuius plaois assequat
honorem sz misricdie fuit dis
pensatum p̄t

In quibusdam ad descensionis prom
cm ecclesiam descendē debent xvi q ult
filys hant descensione no debent
extendē ad graciam ut hic dicit s. de
ap. c. in et c. cum spali et s. de iur. iur
quanto et xxii q. iiii. int cetra iure
pmissum pmissū est pronis putac
rectorem et habere ius protessionis
et si ad inopiam vgerint cuius ab ecca
pueniret s. de iur. pan. nobis et xvi q. vii
quicūqz dic et est no dz plus petere a
subditis quam sit pmissū anūe xviii
q ii hc tm z x q iii. qua cognoning
z s. de censibus cum aplus als resti
tuent duplum s. dei iiii ecclesie
qua pleqz et s. de cens. p̄cuaciones nisi
nephando psumpsint nisi forte in
casu quem habes j de sententia ex
coīs si uo cum moderamine inculpate
tu tele als non amittant et devol
uant ad filiam cui scitam est in ma
xvii q iiii s. quis deinceps. et c. quisquis

ut dictum est s. e. ad aucs et xxvii
q. i. s. quis rapuerit sic go etiā no hab
bit patronū sic et vasallus amittet
feodum ut hic patet s. ud sinut fideli
tatem dno xxii q ult de forma et libro
deffeud quemadmodum feuda amittat
z xc vi di si imperator s. s. de postulando
c ult sicut donatio renocat ppt talem
ingratitudinē et ppt alias z s. de don
c ult ubi dicit z c de reuoc donat l
ult ad heredes descendentes p lineam
directam usqz ad quarta gnationē
ut hic dicit quia usqz ad quartum
gradum extendit cosanguinitas s. de
consang. non debet et est spale hic
q filius puellat ppt delictum patris
sicut in crimine lese maiestatis vi q.
i. c. s. viii x si quis cum militibus
z in hesi s. de hz t vigentis als bona
dampnatorum devoluuntur ad heredes c.
debentis damp aut bona plaois
sed con videt cum ingressus relig
onis tollat irregularitatem s. de fi
lys psbitorum c. i. z i aut de monachis
impnci dic ut s. de apostatis c. ii dis
pensatū cum non determinetur
aquo possit determinari dicit Io. q est
sit dispensare ex quo ppa sibi spalit
non retinuit dispensacione arg de
fen. exc ini imp honestum esset q
nullus epus sine licencia pape dis
pensaret cum talibus ut aly salte
timerent cum videant illos usqz ad
ultimam gnatione puniri h.

Deno in pposito archid et h.
canonico pueson

Gravem capituli laudum
oreciping qonez q cum
tonies regisseren pro mltis
in iurys quas irrogarat eis
dem p iudices asc ap. del
excoicationis vinculo fuit
innodatus idem p duos an
nos et amplius i excoicaoe
psistens/ nri pe pt niacat re
mit claues ecce conde pna
do licet igitur hinq pt macia

Cum ingressa pbone tempore albus uc potest albus i. scripta nota scriptura in tabula i. aliqua statuta

V

no careat singulo militie priuatus valentes tu nobilitati pro communibus impediti dis. lxiiii q. Si comes pdicatus post commonitionem vestra non paruit plene nunc nos ciuitates in quibus aliquod ius dignoscitur habere ab eius debito absoluentes fideles ipsius quadam in excommunicatione perstiterit ab eiusdem fidelitate decernimus penitus absolutas etc.

Racione clauium datas petro xii di. c. i. et xxi. dis. in no. similiter xxiiii q. quotiens et cuilibet eius successori ac g. deteriorat quanto contemptus eo et si alius ligatus non fuisset ex contemptu ligaretur xii q. iii. sed cum go sua insi xx iiii q. iii notandum non eum dz contempni cum sit medicinalis ii q. i. multi militie priuatus hoc ideo dicit quia qui sit suppiciatione hic eius extendat et post si parum stetit in excommunicatione postea tamen hic eius habeat de dictis excommunicationes q. i. cum si pro contumacia excommunicatur sine parum sine plures in excommunicatione stetit non habebit ut militis sed alias communi non procedet ut hic dicit nobilitati no. q. preter nobilitatem circa pccas ut alibi primat nobilis quia ignobilis xxiiii q. i. quam communi patre et l. di. contumacis et mby sicut z mag. puniendum est nobilitati lxxxvi di. non pat v item consideranda circa communi q. oque primant g. de statu regularia que vbi dictos ciuitates aliqui ius forte ius patronatus vel quid quod aliud posset ab ecclesia propter ut si circa in aliquo debito tenetur eadem ut interim circa ei non teneat fidem g. de hereticis excommunicamus credentes et c. vlt. xv q. vi alius nos sanctorum et ipso iure absoluti sunt tal et hic percipit q. deponendi sunt solummodo absoluti ut insinue dicit vel et sit est circa q. tristeute contumacia propter crescit dz pena q. ut lutte una tote spata quia insi et ff de penis b. i. relegati Calixtus papa etc. De penitencia et remissione R.

Manifesta peccata non sunt occulta correctione purganda manifesta occulta y mo que publice

fecerit publice corripiant ii q. i. si peccauerit et de con. di. ii c. ego berengarius insi et qui sine sunt grauia sine leuia ut sedetur paradisi solempnis cum pena illico imponi non debet nec eciam publica insi deposito ar l. di. aliquid et c. confirmandum et c. quesitum vbi dicit xxvi q. vi c. vlt. lam.

Ex conc. Magunt. etc.

Qui presbiterum occiderit xii annorum penitencia ei secundum canones imponatur et si conuictus non fuerit post adultum tempus vite sue cingulo careat et absque spe coniugii maneat etc.

Qui presbiterum xii annis ar. conc. xxxiii q. ii admoue. Ro. ordinatum est qui ipsum et c. admoue. ordinatum est qui pro mortali crimine septem penitencia in qua fiat ut ibi. Dz propter enormitatem maior iungitur ut hic ala et sacerdoti q. cognouit confessa sibi penitencia quisque imponitur pena xii annorum xxx q. i. non dz canones penales sit militiae cingulo deponitur iste a dignitate sua sicut clericus nec arma vltis ferat de pen. di v. falsas et xxxiii q. ii admoue. absque spe coniugii quedam crimina impediunt matrimonium contrahendum macsg g. de eo qui cog. consan. sue vx. c. i. et ii et c. tuprauisse insi et xxxii q. vii si quis viduato item raptus sponse alterius xxvii q. ii inficiat xxxiii q. ii statuimus si quis vxorem suam inficiat xxxiii q. ii admonere item si quis baptisauit filium suum ut sit ab vxore separet xxx q. i. de eo item si quis monialem fecit in in mat accepit xxvii q. i. hii qui in casu puti sunt q. impediunt sed non dirimunt alia sunt q. impediunt et dirimunt de quibus habuisti g. de eo qui duxit in matrimonium quam polluit et alibus pluribus c. i. bidem b.

Alex. tercius Mediolan. archiepiscopo

Significauit nobis nobilis vir p. q. f. dicto imperatori obediret ab vrbe recedit mine negauit et in vn. contingit quod quatuor castris destructis plus quam duo milia domorum destructa fuerunt et multi homines interfecti et alia mala ibi commissa que longum esset per singula enarrare. Quia igitur presbiter

Berengarius

militie cingulo

Sacer. i. vestibus induti

penitencia est dolor cordis . . . mala . . .

a. Sed contra Romana ecclesia cum manifesta . . . ibi in penitencia in medio . . .

. . . confessionis . . . et . . . dolor est . . . corporibus et . . .

Formulari .i. in foro penali absolui

b ideo exinde retorcliari depeditus q ipi penitentia fm q ipsu fuit impositadi imponatur attendentes q probitate sua et ecclesie deuotion hc fecit qualit in ipsa talem debetis discretione habere ut alij z ipe id proconstitutate pnie absinetio ecce mullatenus retardent nec aliqd salutis ptium debeant formidare zc.

Signifcauit abvrbe .i. rome applonc ein vrbis roma intelligitur ff de v sig l vrbis z l qui decontinentibus ff de v sig l dicit aplus in ipu fuit et fit pnie arbitrarie sunt xxvi q vii tempora de penitentiis ar pnia impendenda l .mi pondet xlv dis licet xxvi q vii alleg a probitate ecca hec est instituta impugnandi p modus sunt xx in q vii omni timore et c. oratu ecclesie deuotione quamuis bona intencion fecit modum tu potest q patet eo q pnia imponit ar xxiii q iiii qui peccat et q dorestit ppon in pt olim ne tardet ar in minus agendu om aliquibus abstineo ecce retrahant ar xx q ii cte et c de penib honor b.

Idem archiepo cantuarien

Quod aut compulisti vtrum remissiones que fiut in dedicationibus eccliarum aut consentibus ad edificatione pontiu alijs prosint prosint qualibet que remittentibus subsunt qt volumus tuam fraternitatem tenere q tu a suo indice ligari nulluis vale et absolui remissiones predictas prodesse illis tm no arbitrium quibus ut possint ppn indicet spealiter indulserint zc

Quod aut dedicationibus hodie indulgentia que in consecrationem ecce fit non debet excedere anni sine fiat ab vno sine a plurib epis i anniuersario consecrationis et alijs caribus vltra xl ta dieb quinqe modi indulgentie non excedant i c cu ex eo q vlt anon pno indice i c dib s .i. g. demdic ar fi olim et s. de con.

Franco a capitulo indice sue ad utrumque z cesuad competentiam de l .i. pat expom l. anon pro indice fit tab b. psunt quid valeant tales remissiones vetus est quela adque tum satis est dubia quidam dicunt q valent tm quo ad deu non quo ad ecclam quo ad deu ipsi eqmis pnie mortali debedat no tu acta condigna pniad petibus penam purgatorii minius senciet pro remissionibus sibi facte in vitti ista eccia tem vnicti ad hoc debitam satisfactor non relaxat alij sed tunc tm cu petit ut pcticione ut psatisfactione sufficiente est pmitta tur em q ex pup habundanti ecclie posuit et quo ad deu et quo ad ecclam tanto ptales remissiones remittit alij z dixerunt q omo pnt datur pficiunt et quo ad deu et quo ad eccliam ez qui eos faciunt se honerat tenet enim elemosinis suis et orationibus suis eos supplere aliaqn fuit in purgatorio punientur alij dicunt q valent tm ad remissione illius pnie que neglicue est omissa sed oxl c pitab colligitur q qui i iniugit pniam p pctis indeb imponit et con mittatur ut eam pstas remissiones ut fecit ut hic dicit valent remissiones ad relaxatione in iniuncte pnie aliaqn no. hoc tu certum est q licet no valent quo ad relaxatione in iniuncte pnie quo ad ecclam valent tm quo ad minore pena pcti quo ad deu sicut aliqua bona qt go p mdex iniugit alicui septenem pniam et concedit ut possit redimere licet ipe vel alius pro eo equalem faciat remissione ad ponte ut ad aliud loco qui ponti confert depuo quantitatem pnie sibi in iniuncte quo ad ecclesiam no diminuit ala c pro om pcto duplex pnia debet tpalis et eterna de pnia di .i. s. pctum dauid et c. sit pnu ez p contritione pena eterna dimittitur de pen di .i. i. ethm dei temporalis vo p satisfactionem ut in c p dicto s pctm pro ista pena qualit cuiqz satisfaciat ecce om tu no decipiatur sufficit et absolutus est

que absolvit xxvi q. i. quemadmodum Sed
posita alicui septem pnia datis vii de
lictis habet vii annos remissionis
valituras pro preceptis imponendis pro
pnia, numquid ultra ieiunare tenetur
quo se inveniatur satisfecit etc. non
tenetur ex necessitate ieiunare Sed ex
congruitate et si contempnit peccat
mortaliter propter contemptum debet
enim semper dolere de peccato de pen. di. iii
perfecta quia vestat ausint et
dimissa peta ar. g. de pen. di. vlt.
ibi et si simplex fuerit etc. tu pius
totum est si commode potest ad equari
pena cum precedenti culpa salte
dz ar. de pen. di. i. vide benignum
vii apostolus sicut exhibuistis membra
vra etc. xl vii di. omnibus hominibus seculi
et punitur in se quod delinquit de pen.
di. i. si petrus et de pen. di. iii. c. pnia
est indicens i. ex quo quamquam faciunt
remissiones quia alii inferiores
plati eas facere non possunt g.
de privilegiis de primis accedentibus
vel dic indicens i. ipsi sacerdotes iniungunt
pnias suis parochianis
possunt eis concedere quod tales remi
ssiones eis prosint si de bonis
suis contulerint predictis locis
et sic favore pnie ut sic dimissis mo
dis possunt laxari apostolis indulse
runt ar. quod clericus cum licentia epi
pro aliud indicentem est ottastitum
diligere non potest in c. omnibus utriusque
s. i. et g. de foro compe. significasti
ubi est hoc expressum b.

Idem beluacensi episcopo etc.

Quod quidam ad confessiones
de criminibus veniunt et quibus
confiteri volunt se tamen asserunt ab
stinere non possunt abstinere
non posse. Con. t. t. et sic quod eorum
confessione recipere debes et eis
de criminibus consilium exhibere
quia licet non sit vera quamquam pe
nitentia ad mittenda tamen est
eorum confessio et tribuis et salu
bribus monitis est pnia in
dicenda etc.
Quod quidam non sit vera quamquam pnia

V

talis pnia non est vera i. fructuosa quo
ad vitam eternam sive tamen ei quod sequatur fruc
tum cum enim de alio crimine pnias egerit
de pnia di. iii. c. vlt. nisi et id tale te
sepe admitti debet put sic dicitur Sed
pone quod non peniteat de aliis valebit
ei pnia utique non omnia bona que quis
facit in vita ista prosunt ei ad vita
eternam promerenda vel saltem ad
minus supplicium subeundum de pnia
dis. iii. c. vlt. incipit si quis aut aut
ad bonum temporale optinendum et de pen.
di. iii. tanendum et xxxiii q. ii. si quislibet
culpa aut ad hoc ut deus cretus illu
stret cor eius ad veram pniam de pen.
di. v. c. falsas t. admittendi ar. con
xxiiii q. ii. ligatur et di. si quis con
stratus et etc. si ad hoc facis non penitens
de pen. di. iii. penitentes et deus un
quam aliquem sanavit quem omnino non
laboraret ar. c. sunt plures item ar. con
xxvii q. i. que xpus et t. detractam
solo pa ecclesia legitur penitentes
sunt plures intelliguntur de vera et
fructuosa pnia in t. si quis confessus
compellitur quis recipe satisfactione
illa duo t. devota quod xpus intelligitur
non de pnia sed de fructu penitentie
i. eucaristia b.

Idem tribucensi archiepiscopo

Licet tam veteris quam novi
testamenti pagina etc. Si aut
illi qui aliquos dies in pane etc.
aqua et in incta sibi pnia tenetur
pagere pane quo vescatur non sint
leguminibus aut piscibus aut
aliis cibariis resistant Si necessitas
id exposcat discretionem tamen
ad habita quod hiis ad delicias sed
ad sustentationem utantur etc.
Licet leguminibus ar. quod si alicui est
iniunctum ut in pane ieiunaret et aqua
non dz aliud sumere quia non staret
tamen si sumeret pane et hic verum est nisi magna
necessitas eum detineret ar. lxxxi. di. si
pater necessitas enim semper intelligi
excepta que legem non habet de co
se di. i. sicut et si de reg. iur. quod non
est g. de consue. quanto non ad delicias

Facinus est puni liceat ad mitti quamquam in ultra consuetudinem

phibet eum impe(?) in talibus sed ab ipsi ut ¶ li. di. c. r. y et in. et est et adgt in dec. demag b/ Clemens iii

Qvesitum est utrum sacerdotibus gentibus quibus legittimo iudicio liceat ut tibi pnia publica sit imponenda si eam sibi postulent filiis oppressis ingrederit igitur consultationi t. e. ¶ q. si s(e)c(un)d(u)m ipsis pronunciantibus vel studiose negligentibus filii inlecti repntur oppressi ab officio altaris debent perpetuo abstinere et eis graviter quam lautis non tamen publica vel ipublica id veniat pnia debet imponi vin si exterius ipsorum mortem inveniantur ituitus et illud occultum fuit pnia eis p arbitrio pmatu imponatur et in terrorem aliorum ad tempus abstineant a celebratione misse

Qvesitum iunii conto in lautis ¶ que vel duni erant in nionibus ordinibus s. de cli. que. crimolim neglientibus negligenter eum imputat s. de iniuriis c. ult. quia dissoluta negligentia ppe dolum est ff. man. s. fideiussori. et l. di. sepe et dissoluta negligentia habet pro taciturnia ff. de edil. c. tum sex qualis est ignorant iudicium quam noluit intelligere ut bragant i. q. iii. c. ult. sit xxxvi q. c. ult. id in publicum tunc eum sacerdos publicum pt sectare pmaz xxviii di. pbri ubi dicitur et xxx di. si quis pbri. Sed non solempne de qua habes l. di. in capite de qua s. intelligitur illa c. l. di. confirmad illud dicitur quam tria fit non debet sed depositus solempne et publice penitere pt de pen. di. vii. sacerdos z xxx q. i. si quis sacerdos solempne et publice stern ar con ei q dicit depen. bl. pnia lxxxii di. pbri ubi dicitur pbri publice penitere non debet sed/ expone publice i. solempniter Sicut occultum est petrum / ut publi

cam sacerdos s. sicte pnia ut dicitur et sic pt intelligi illud lxxxii di. pbri ter sicut non peniteat publice tum petrum est occultum sed in capitulo isto possit agere pniaz z solempne tum sine ppe restitutionis de tali tunc puatus sit s. de tempo. ordi. c. ult. ego intus fortius publicam exquo tamen venit ita in publicum pniadz dosit dictum est s. s. de hiis qui filii dedi dum ut ar s. de ppm. pt attende vi. dicitur lex q repentini casus inquitatis p factitiam prive pietatis eum denda est s. de moss. te p ma. arbi. to xxvi q. vii. tpa penitudinis z i c. pmo b/ Innoc. iii. limo men. epo et eius q. tu sit ppositabus/

Is qui etiam pna z z centum eu pro pnia non tantum sim quantitate excessus qua penitentibus contritionem p discreti sit sacerdotis arbitrium moderanda pensata qualitate psone sum fornicationem adulterio homicidio et aliis criminibus consideratis circumstanciis omnibus z psinnoiutatem limo men. ecte competentem pniaz delinquentibus impositibus prout saluti eorum videntibus expedire ipsi autem vestigiis inherentes dicentibus lac dedi vobis potum non escam paulatim eos instruatis in fide confessionis forma orationum z simbolum illos sol(l)icite edocentes interim tamen corporis et sanguinis dni perceptum fonte baptismatis consuetis et festivitatibus z i mortis articulo tribuatis ¶ ce

Is qui arbitrio s. ea pmo et de pen. di. i. inepuam circumstanciis c. omnibus ar q circumstantie agravant petrum s. de homi. sicut dignum i. s. xl di. homo ganus de pen. di. v. c. i.

Ista causa indiget revocatione qua quia q est consolatam p ... psalterium ... corrumpi

Agravamen ... causa de ... tria q(?) ...

Adhuc

xxxvi q ... de pen. di. ... ab pcto ...

A tanto purgamine

xij di nomit quia paulatim
xx iij q viij omdit nominatam. Item nominatam detrahendi est mmi ut xxx q v et iij q scilicet et b dedimor ibi qui saluti quia est salud tm agit ut iuxta hominem contingat xxx iij q v prodest paulatim lupus tacite agmid xiij q i paulatim xij di nomit quia paulatim q ib ita ultra vnam columpna consuetis in c omnis vtriusque et d' q di ij sta reb in mortis in c q iute et l d experienti bus et sup suspiciol no est Idem sancti laurencij in lucina presbitero card' ap se lectum

Officij et c Significasti quandam mulierem tibi in pnia finxisse confessam q timens ne viri possessio devoluitur ad alios quandam herbarum sucos potauit et sic venter grauatus sup eius intumuit et inde grauidam se sui dens sibi partus supposuit alienum ti mens quod maritus non vult facimus ipm detegere qui prolem credit sine du bitatione qualem ee suam que sic postulas edoceri utrum ei sit fraude du rante sit pnia iniungenda sicut q cum sicut mulieri que ignorante ma rito de adulterio prolem suscepit quibus dinito pro nimia timeat confiteri non est pnia denegauda ita nec illi debet pnia denegari maxime per palios intelligas alienos ad quas timeat possessione viri devolui sed competens satisfacto pdistrictum sacerdotem eidem iniungi ipso

Supposuit inmimis suppositi partus attato nullo tempore clauditur et post mortem ff ad l cor de fals sib qui falsu licet alia crimina claudantur C c que lam et C p reus accusatori mors fuit l ij et xxx iij di quorundam et nota q hec accusatio non datur cuilibet de populo sed ppinquis aut hijs ad quas cares pti net ff ad l cor l cornelia et c pnia

Denegauda hec mirum quod durante suppo sicione pena fraudaut compaginci debita pt cessione et mli penitere sit contra illud xiiij

q vi si res et de pe di iij penitentes putos sed ipsa non pt detegere suppositionem quia ei non crederet constante sup positione que habet extimo q filius natus sit ex ipsis et ff de lib q si inter alimi fuit filius et et periculosum esset illud mulieri detegere pnia h' cum sicut q est dum est immortale nec deposuit animum peccandi non valet ei talis pnia xiiij q vi si res tu ad pnmat admitti debet sed prodest ei dicendum q non est ei fructuosa quo aduitam eternam ut b c q quidam de pe di iij c sol et de pe di v. falsas alienos ad quos ab intestato non devoluetur hereditas sed cum aliqui tales sunt ad quos ab intestato devoluuntur exheredari non debet Sed pone q tales non sit adhuc peccat impediendo liberum testamenti factionem C si aliquis alique testari prohibet l i et ij et io dicit maxime Idem paleti et huius gen epis et abbati de alumd' cisterciensis ordinis et c

Vna quedam sunt auribus nostris intimata quod abbatisse moniales proprias benedicunt ipsarum quoque confessiones in criminibus audiunt et legentes evangelium presumunt publice predicare Cum igitur id absonum sit pariter et absurdum cum quoque nec id deteste fiat cunctis firmiter inhibere quia licet beatissima virgo maria fuit excellencior apostolis vniuersis non tamen illi sed istis claues regni celorum commisit et c

Evangelium in matutinis forte potest legere evangelium vnum et diaconisse appellant xxvij q i diaconissam predicare nulli cum nec predicare nec docere sit q' hoc officium extraneum est audiere verba nec sacra vasa contingere xxiij di sacratas et c nulli et xxx iij q v. mu lierem puto nec laici predicare uel docere debeant C de esti cum ex iniuncto nec possit uelare moniales xx q statuimus nec absoluere eas in c pro demonialibus

presbiter
presbitera
diligebat
no nisi
v parro
h pro
rd idem

Dni
math
Ium
io vltro

admonitionem [illegible] ... [illegible]

nec iudicare xxxiii q. v. mulierem nisi forte aliqua nobilis sit absque hoc ex consuetudine. S. de arbitris dilecti filii nec arbitrium in se suscipere ut ibidem. S. de arbitris l. ult. nec procuratrix esse potest in iudicio. S. de procuratoribus quia tecum sentio et l. alienam nisi forte pro patre morboso aut etate impedito agere. ff. de procuratoribus feminas nec advocare potest in iudicio iii q. vii. Et tamen et generaliter virile officium mulieribus est interdictum. ff. de regulis iuris l. i. Sed numquid abbatissa potest instituere vel suspendere. Dictum est supra de maio[ribus] et o[bedientia] dilecta

Idem.

Quod in te est in illo verbo quod penitentiam morientibus non negamus viaticum et quod nec penitentibus exhibebit intelligi volumus ut nec ipsum decedentibus denegetur licet autem per generale interdictum denegetur omnibus tam penitentia quam extrema [illegible] preter quam [illegible] ti. extra. ut clerici decedentes qui tempore generalis interdicti [illegible] de consuetudine ecclesie [illegible] pulsatione cessantibus salem [illegible] psallentibus [illegible] cum silentio [illegible] et in conventualibus ecclesiis bini et bini vel simul tres horas canonicas valeant legere potius quam cantare ianuis clausis et interdictis et excommunicatis exclusis et voce ita dimissa quod extranei audiri non possint cum et regularibus sint prius [illegible] sit indultum ut cum interdictum generale tenetur liceat eis ianuis clausis excommunicatis et interdictis exclusis non pulsatis campanis suppressa voce celebrare divina. Recipientibus autem signum crucis non negamus quoniam eis obedientia [illegible] penitentiam cum postulaverint iniungatur quod et aliis peregrinis potest indulgeri

Denegetur tempore interdicti tempore interdicti et primo permittimus ista cum duo sacramenta [illegible] excipiuntur de quolibet interdicto scilicet baptisma parvulorum et penitentia morientium in quo intelligitur viaticum prout hic patet et dicitur viaticum quia [illegible] quia sunt in via recedendi de hac vita ... necessitatis tamen decedendum est de decedentibus et tempore interdicti ut hic patet extra [illegible] concedit clericis qui servaverunt interdictum quod videtur quod non sit [illegible] quod non competit nisi [illegible] cum non sit exempta ab illa quam competit generaliter interdicti nisi cum privilegium exempta est ut potest dici quod personis [illegible] clerici canonicis regularibus equiparatur [illegible] de privilegiis quod non [illegible] excommunicato non licet stare ubi audiri potest quod excommunicato prohibetur audire extra [illegible] interdicto [illegible] est speciale ... ut simul [illegible] cum [illegible] admittatur ad penitentiam [illegible] vel periculo mortis ... et hoc est necessitatis quia [illegible] eis non [illegible] et ita quasi in via [illegible] sicut illi quibus datur viaticum [illegible] ... aliqui proficiscuntur ad iustum bellum quia [illegible] est iusta causa timoris [illegible] ... cum excommunicati ut in iusto bello possunt absolvi [illegible] ... quia in [illegible] ... et adolescentia [illegible] ... interdicta aliqui vellent [illegible] ... relaxandum interdictum ... culpa sua interdictum [illegible] ... non est [illegible] ... rigor [illegible] dissolvitur ... [illegible] quod si aliqui vellent intrare [illegible] mandatis [illegible] quod esset admittendum ... crucis et peregrinis ... quod [illegible] interdicto [illegible] ... de [illegible] xxx d. [illegible] licet inveniatur contrarium dictum

Idem.

Omnis utriusque sexus fidelis postquam ad annos discretionis pervenerit omnia sua solus peccata saltem semel in anno confiteatur proprio sacerdoti et iniunctam sibi penitentiam propriis viribus studeat adimplere suscipiens reverenter ad minus in pascha eucharistie sacramentum nisi forte de proprii sacerdotis consilio ob aliquam rationabilem causam ad tempus ab eius perceptione

Nota per arg[umentum] [illegible]

[illegible]

Missa. pater noster. aqua confessio generalis. Donum. dona. panis corpus benedictio pontificalis. Cor merens. [illegible] aspergens. ista venialia delent

ordo [illegible] admonitionem [illegible]

Nota unguentum i. aliquando pcta carnalia maioris sunt culpe sed minoris fame

Contra est ptas ad ministranda

de pena delicta

dixerit abstinendum alioquin et viuens ab ingressu ecclesie arceatur et moriens careat ecclesiastica sepultura vnde hoc salutare statutum frequenter in ecclesiis publicetur ne quisquam ignorantie cecitatis velamine excusationis assumat. Si quis autem alieno sacerdoti voluerit iusta de causa sua confiteri pcta licentiam prius postulet et obtineat a proprio sacerdote cum aliter ipse illum non possit soluere vel ligare. Sacerdos autem sit discretus et cautus vt more periti medici superinfundat vinum et oleum vulneribus sauciati diligenter inquirens et peccatoris circumstantias et pcti quibus prudenter intelligat quale ei debeat prebere consilium et cuiusmodi remedium adhibere diuersis experimentis vtendo ad sanandum egrotum. Caueat autem omnino ne verbo aut signo aut alio quouismodo prodat aliquatenus peccatorem. Sed si prudentiori consilio indiguerit illud absque vlla expressione persone caute requirat quoniam qui peccatum in penitentiali iudicio sibi detectum presumpserit reuelare non solum a sacerdotali officio deponendum decernimus verum et ad agendam penitentiam perpetuam in artum monasterium detrudendum.

Discretionis i. eum doli capax quia tunc potest peccare et de delictis puerorum pro parte sed prope aduersus delic. l. i. ff. de fal. ius. l. i. pcta alias non esset fructuosa penitentia ut dictum est et c. quidam in delictis non dico venialia quia illa tollunt potius generali confessione vel per aquam benedictam de pe. di. iii. de ecclesiasticis et di. vi. qui uult sui recolit confitebatur illa sacerdoti nisi ille sit impeditus de speciali licentia ut hic dicit querat dicunt de pen. di. vi. placuit sacerdoti exequatione scientiam hoc dico propter illos sacerdotes siue seculares siue regulares qui non sunt ordinis execratores sacerdotales ut sunt illi qui non sunt a papa electi vel qui ab episcopo proprio non preficiuntur xvi. q. i. si cupiatis et mihi c. et si cupiatis sufficienter sed quod predicatores et minores fratres et alij religiosi non habentes proprium sunt priuilegium ut alienos

parochianos possunt recipere ad penitentiam cum sufficit priuilegium ut parochianos alterius possunt recipere ad penitentiam sine licentia propriorum sacerdotum. Dicitis quod non sufficit priuilegium sine licentia suorum sacerdotum priuilegium enim apparet expresse eos illis qui a papa sunt electi vel illis qui ab episcopis vel aliis propriis preficiuntur et dat eis plenam executionem et ita necessaria est adhuc licentia propriorum sacerdotum ut hic dicitur pro eis de duabus vel similibus vna tollitur remanet alia que probatur supra de vsu pallij extra et hic de priuilegiis de pastoralibus et ff. de siue mi. pro doctrina et ideo dicit alieno et non alio alij vel et ideo dicit alieno et non alio quia tale indulgentiam meretur primo super tale indulgentiam dicere proprio sacerdoti ut c. preallegato extra eo primo solennibus et c. primo extra eo primo cum dependeat in sacramento et hic id est de xvi. q. i. c. i. et impedictis Sepultura hoc est corporis regularum illam et eciam viuos contrarie gerentes et motiuo fallit et c. de talio capitulo decimo et motiuo fallit et ut capitulo de statu mo. vel xxiiij q. v. placuit et b. de statu mo. monachi xxiij q. v. placuit et b. de sepulturis et b. de torneamentis c. i. et b. de usuris qui commissa et b. de usu. super eo obtineat quod si ille malitiose renuit ar. quod si peccata sint ad alium delegatis licet velit dat ad eius superiori si potest ut illud compellat vel ipse dabit licentiam ar. b. de iur. pat. melius ar. c. de ipse ap. l. vlt. c. illud ar. in c. c. vlt. licentie et c. q. aut sic q. ii. c. i. et episcopi non sit et non prius iudicet consentire et c. ii. aut et b. de foro compe. si diligenti et c. significasti v. de sic et c. c. vlt. oleum i. vinum et disciplinam xlv. di. disciplina circumstantias sit b. c. ib. qui et b. de ho. sicut inquiri de pe. di. v. consideret experimentis non enim sicut impetus medicus xxix. di. ca. sicut necesse est diligenter expiat vinum illius qualem penitentiam possit portare ar. xxvi. q. vlt. alligant sicut ut postea reddant rationem sicut de crudelitate ut l. lxxxvi. di. non sit vlt. medi. xj. q. iii. nemo penitentiam deponendum olim et alia pena imponebatur de pe. di. vi. sacerdos hodie quod imponit. Idem in eodem

Cum infirmitas corporalis nonnunquam ex pcto proueniat dicente domino languido quem sanauerat vade et amplius noli peccare ne deterius aliquid

xij a s de proces vex c. e. ar. q. eius sunt sollennia

sunt publicata

Missa pater aqua confessio generalis benedictio

panis sacer dona pcta corpus iusti benedictio pontificalis

Cor metiens contritio pcta venialia delent delent unctio

Confitens et in baptismo ... ad peccata remittenda

pcta venialia, cum non sunt actualia mortalia deficient et

tibi contingat puniri decetero sta
tuimus et districte precipimus
medicis corporum ut cum eos ad
infirmos vocari contingerit
ipsos ante omnia moneat et in
ducant ut medicos advocent
animarum ut postquam fuerit in
firmo de spirituali salute provi
sum ad corporalis medicine re
medium salubrius procedatur
cum causa cessante cesset effe
ctus hoc quidem inter alia huic
causam dedit edicto quod quidam
in egritudinis lecto iacentes cum
eis a medicis suadetur ut de anime
salute disponat in desperationis ar
ticulum incidunt unde facilius
periculum mortis incurrunt Si quis
autem medicorum huius constitutionis
postquam per prelatos locorum fuerit
publicata transgressor extiterit
tam diu ab ingressu ecclesie arce
atur donec pro transgressione
huius satisfecerit competenter Ceterum
cum anima multo preciosior sit corpore
sub interminatione anathematis
prohibemus ne quis medicorum
pro corporali salute aliquid egro
suadeat quod in periculum anime convertatur
cessante ℥ de mi. in. et si xpianus
ad finem et b de cetero post curaverit ei
debet arceri per summam non ipso iure qui
male vel nullo modo sanatur preciop
er xii q. i. precipimus xxxiii q. iii. si
ces c de pactis et sancti et similiter infi
et eo post et plus est compellendum ac
cura corporis quia in manus periculum est ca
ritatibus providendum plus di quoque
imus et vii q. i. c. vi. et ff. ad tre
li. i. q. ii. Idem in eodem

Cum ex eo quod quidam
questores quorum quidam
se alias mentiendo
abusiones nonnullas in sua
predicatione proponunt ad imitti

aplicas vel diocesanorum episcoporum litteras exhibeant
prohibemus et tunc preter id quod in eis
permittatur proponere forma vero quam
communiter talibus aplicas se indulgen
dum ipso quod precipimus et tamen diocesani
episcopi suas litteras moderentur ea quidem
talis est quoniam ut ait apostolus omnes stabimus
ante tribunal christi recepturi prout in
corpore gessimus sive bonum fuerit sive
malum oportet nos diem messionis
extreme misericordie operibus prevenire ac eternorum
intuitu seminare in terris quod redde
re deo cum multiplicato fructu recolligere
debeamus in celis firmam spem fiduciam
que tenentes quoniam qui parce seminat
parce et metet et qui seminat in bene
dictionibus de benedictionibus et metet
vitam eternam Cum igitur ad sustenta
tionem fratrum et egenorum ad tale confluen
tium hospitale proprie non suppetant
facultates universitatem vestram mone
mus et exhortamur in domino atque in remissio
nem vobis iniungimus peccatorum
quatenus de bonis a deo vobis col
latis pias elemosinas et grata eis cari
tatis subsidia erogetis ut per subven
tionem vestram eorum inopie consulatur
et vos per hec et alia bona que domino
inspirante feceritis ad eterna possitis gau
dia pervenire Qui autem ad querendas
has elemosinas destinantur modesti sint et di
screti nec in tabernis aut aliis locis
incongruis hospitentur nec inutiles fa
ciant aut sumptuosas expensas cave
tes omnino ne false religionis habitum
gestent Ad hec quia per indiscretas et
superfluas indulgentias quas quidam
ecclesiarum prelati facere non verentur et claves
ecclesie contemnuntur et penitentialis satisfactio
enervatur decernimus ut cum dedicatur basi
lica non extendatur indulgentia ultra
annum sive ab uno solo sive a pluribus
episcopis dedicetur ac deinde in anniversario

V

dedicationis tpe xl dieb de iniunctis
pnis indulta remissio no excedat &
& hunc quoq3 num dier indulgenciam
in litteris papiru inuenitur que
proquib3 uslibet casibus aliquotiens
concedunt cu no po qui plenitudine
obtinet ptatis hec in talibus mode
ratione consueuit obseruare & litteris
Sic go credem litteris epi si ne sint s3 de
pbat post cessione & xi q iij c. cure ppone q
in talibus diligens inquisitio facienda est
vel [illegible] quecumque intabeitus si cui alie pu
blice deliquerunt ubi possunt aliquo puniri licet
sint exempti s3 de privilegiis tuarum dese con
sint exempti q esse no debet s. b. t pro c. vlt &
exempti q. e ut ex privilegiis ut pudicia aplica quod s. q
s. b. de privilegiis ut pudicia aplica quod s. q
libet indulgeat anno incipien valet hinc di
indulgencia con statuto istud [illegible] no de
exceptis plat cum ad quorumdam & c. sine
& c. pximo eiusdem eodem q fuat licet epi faciat
contra mandatum istud q no adicat hec
q s. secus fuerint & cum no vale prout
dicit in illa decta cum ad quorumdam ar ad
hec s3 de pben . cum certa u cu huiusmodi clausula
hec s3 de pben. inf. i mandato licet fiat con manda
no apponat s3 de pben dilectus
[illegible] facta est s3 de pben. dilectus
q. ar con. i c. pximo inf. Honorius iii

Nostro postulasti edificari fie
ri tue pcuram prouinciam
posse concedere remissiones
indulgenciarum litteris gnales Nos
g tue f. breuit sic per prouinciam
tua libe potes huius concede litteras
ita tamen q statutum gnalis conci
lii non excedas sic i. excedat
Prouinciam nota q archiepus pcota prov
inciam sua pt facere remissiones put h' colli
tam sua pt facere remissiones put h' colli
& epis in sua dioc licet ipse archiepus no
pt index ordinariis omn de prouincia sua
b de off ordinarij pastoralis & in dicione
temporali no habet in sua prouincia nisi
certis casibus ut dicit in dicta pastoralis
sed voluntaria sicut pt p pos proposit cum
urbem egressus fuit in dicione et non
contentiosam sed voluntaria ff d' off. pcon
li. & legatus pt in sua prouincia facere
remissiones q & statuta perpetua facere potest

b. de off le. c. vlt et c. q' epon et
archiepon s. fac remissiones ii q
speciali concessione competat aliis i
ferioribus platis b. de exces. platon
accedentibus & prudentia contra possit
epi & archiepi b. de his q s. aplis sic
cum ta quo & ar b. de pen. nullus

Greg. ix

De prodilacione pnie
pcclm imineat alias
pmittit epis et aliis
maioribus set no minoribus
platis exemptis ut ca pter pni
superioris licencia prouidum
& discretum sibi possit eligere
confessorem Imminent sic ppe
piclm more dat absoluc
statim que alias no daretur it
pcio nup inf & c. pacto & b de
off or ad reprimendam ppe piclm
sic statim infans pt baptizari
v. di baptisari & de q. di iiii. neqs
absit et dilacio ppe piclm tollit
ne interim aliq contingat piclm
de q. di iiii. indei & est ar q ii aliqs
piclm tenetur dilatio sine mora
vitanda est xx viii di de syracusan
Item ar q sacerdos statim debet
tunc administrare cum vocatur
q vitam adimit quisque mo
ricuti pmas denegauit xx vi
q vi s pstimer & c. sequi & req
erit aiaz ut ibi dicit
pmittimus sic go dicit videtur
q epi vel alij inferiores plati ex
empti cum ista pmissione no potuit
sc pibere alit confessori sui licentia
sui superioris s3 c. omnis q nullus
clicus sine licencia sui epi pt elige
re alium sui iudicis pprie vel
iudicem no sui iudicis pprie vel
vim b. de foro compe s. dilecti &
t. pontificasti & in q. vi. no licet go
multo fortius iudicium aie q magis
est pudendum q fiat ligare ac solvere
de pen. di vi quis autem & b. c. omnis
q sacerdos & q deligent investigent

imponi ait quod platinus dicit i. primo f...

p...ca aliud ...

I

Innocencius iiii

Humana dignitati et questoribus aut fabrice Remensis ecclesie archiepiscopus seu eius officiales citandi suffraganeos ipsius ecclesie subditos quibus idem questores sibi resistere aut nolle recipere dixerunt ut personaliter compareant coram ipsis nequaquam tribuant potestatem Sup benigna non ipsorum receptione ac prosecucione ipsi fabrice facienda possunt eosdem suffraganeos et alios Christi fideles Remensis provincie caritatem monere et concedere dies quoque indulgenciis non excedat Remensis archiepiscopus statutum concilii generalis

Tribuat licet Remensis episcopus mittat aliquos pro promicione pro collecta ad opus fabrice non tamen possunt citare suffraganeos subiectos ipsius ecclesie sibi resistentes aut qui nolunt sibi parere ut compareant coram episcopo vel eius officiali quia non potest eis officium citandi committere vel archiepiscopus potest illos citare quia licet cum impeditos suffraganeorum nullam habet iurisdictionem et ita fines mandati diligenter sibi servandi et de rescriptis cum delectis ad suos cor... sed tantum possit illos monere ut ad opus fabrice Remensis de bonis suis conferant cum hoc sit opus voluntarium quam necessarium statutum concilii et c. cum ex eo ad finem Allexius iiii senonensi archiepiscopo. Sequitur

De sententia excommunicationis

Super eo vero quod consilium postulasti et i ... quod si clerici impuberes annos se ad invicem aut unus alterum percusserint non sunt ad apostolicam sedem mittendi quia eos etas excusat nec clerici sunt plene etatis et non odio vel invidia vel indignatione sed levi

Ceterum si ex odio vel iude scolares et scolares etiam se se percusserint pro sua absolutione debent ad apostolicam sedem venire

Tale iocosa se ad invicem percussione contingat neque magistri si scolares clericum intuitu disciplinae vel correctionis percusserint quia non potest in ipsis iniectio manuum violenta notari

Percusserint ... non inducent incantaciones sunt sequencia ... et vi... in que in ... suadente excusat ... ... quo ... non sunt mittendi ad curiam pro absolucione et c. quibus et c. ult. et ita est ac quod etas excusat de con di iiii ... et c. de sta ... i. ... et xxxiii q. ii ... adolescencia ac ... malorum morum ... ... non excusat ... ad ... delictum ... ... auxilium ... clerici ... sunt excitati qui sola ... ... in hoc casu ... sine violencia prout ... et patet ... canone ... quibus suadente disciplinae vel bone placionis idem est et de patre qui filium in minoribus ordinibus ... ... sine pena ... vel ... ... et c. ... et c. cum voluntate ... ac de pe. di. i. ... xxx ... ... non in ... qualiter ... ... in canonem

Idem

III

Monachi vero et canonici regulares quocumque modo se in claustro percusserint non sunt ad apostolicam sedem mittendi sed secundum providenciam sui abbatis disciplinae subdantur et si districtio abbatis non sufficit ad eorum correctionem est providencia dyocesani episcopi adhibenda ...

Quotiens dum tamen non enormiter aut in episcopum vel abbatem aut clericum secularem manus non iniciant violentas et c. cum illorum abbatis Si vero monachus alterius claustri percusserit prelatum utriusque monasterii debet absolvi et c. cum illorum et ... et c. canonica Si monialis monialem vel conversam aut conversum aut clericus clericum percusserit ... absolvat et c. de monialibus

Idem

Si vero aliquis prelatis hostiarius sub pretextu officii sui malignantem clericum lesit ab ... ab episcopo ... absolvi

pe... ... ... Sed ... ...

nisi forte eumdem clericum fortiter
vulneravit. Officialis uero promiscue
ne manum i clericum non p̄t sine man
dato ro. po. absolucionis beneficium pro
mereri. c̄ cuma nulli laico super clericum
tanta datur auctas nisi forte lībam
arcendo irruente non ex delibācione
sed fortuito casu clericum ledit. Si
uero clericum vim sibi inferentem ali
quis repellat uel ledat non debet
arctari ad ap. sedem transmitti si i conti
nenti repellat vim vi repellere omnes
leges et omnia iura p̄mittant nec
ille compellendus est ad ap. se. ve
nire qui in clericum cum vxore matre soro
re uel filia propria turpiter inventus
manus iniecerit violentas. de
tenciam s. instupro uel adulterio quod
committit cum ea que ipsum uero ita pro
xima consanguinitatis linea contin
git cepit aut in eum violentas ma
nus iniecerit uero erit astiua illius
acconis minus absolui. quod est ex
communicatus qualiter intelligendum est de
eo qui aio i innianis. sicut et hic uero
tñ quod dicit malignitatem alioquin non
esset excommunicatus cum tanto dolore et
violentus tunc fuerat ut b. c. c. v. et xvij.
q. iiij. si quis suadente
Officialis uiudex uel apparitor alicuius prelati
uel principis laico et si de mandato sui prelati
facit violenciam fecerit in canone i c. vniuersitatis
dictum clerici delinquunt nec aliter possunt ad iu
dicium trahi tunc de mandato prelatorum capi pa
dicium trahi ut fama fortuito tunc
sicut ut tradi i c ut fame fortuito tunc cum
non imputatur quia casus fortuiti prudenti
non possunt b. de hom. scilicet a. c. vlt. et b. de
como c. vno et ff. de admin. re. pro. ciui. pti. by.
et e. tpe. et ff. de custo. et exhi. reo non est. l. vn.
licet quia nulla temeritas uel violenciam
copt notari sed excusatur ratione officij alio
non excusaret quia debuit prouidere an ex
facto suo posset in iniuria irrogari ut b.
de iniur. vlt. infeudatum tunc cum excommunicatus
non est cum fictum sit defendere se se extra
iudicato moderamine inculpate tutele b. de ho
micidio significasti in ii. ff. de iusti. et iure.

ut uim et ff. ad l. aquil. sciam et qui
cum aliter et b. de homi. significasti ii.
deest legis desiat in loquutus et ita
vniuersalis restringere sic i d. omnes
leges sic et indefinita b. de priuileg.
ut priuil. vxore idem est i sponsa de
futuro quia et lex permittit illam accu
sare iure mariti ff. de adult. si uxor
et i. turpiter fuit cum pat. canon q.
tam iustum dolorem extemperare no
posset c. ad l. iul. de adult. gratiis et
lex permittit illum occidere sic inuentum
ff. de adult. quod aut lex alis criminalis
non licet contingit quia tunc nihil in
est cuius ipsius culpa est se in iuste
rea adse non pertinenti ff. de reg. iur.
culpa

Idem

Si uero aliquis inclericum mitte
rem coma manibus iniecerit
violentas propter est non debet
ipse putari compertum nec et ex
communicatione notari dum modo ipsum
clericum esse ignorauit uel si hoc
dubium fuit propria manum durauat
prestito iuramento quod eum esse clericum
ignorasset ab illo aut si prestare
noluit monitus quia violentas
manus constat cum inclericum in
iecisse sicut ab excommunicato donec
mandato summi pontificis absoluatur
conuenit abstineri ignorauit
ita quod ignorantia probabilis
fuit alias non excusaret b. de
clico exco. in aplice et b. de eo
qui cognouerat consanguineam c. i. et
ii. quod si tonsuram uidit et eum
clericum non credidit sed incidit in
sententiam dum tunc ille clericus sit
quod si in veritate non erat clericus
licet tonsuram deferret et illum
percussit credens illum clericum
propter tonsuram tunc in pesta clerus
officians ar. xxij. q. iiij. qui infideles

V

q probe p hac lrāz qr dr hic si
patiet clericum

sm vīm casum qi se credidit
pcutte ciam laicū et impsaua
erraūs pcussit martinū clericū
ala dixit qr insima madēt qua
ī uitari voluit ff de iu imi ca
qui cū se in iniura & b. c. t c vlt
t dixit q nō madit ī cōcussitione
que accedebat laicum nō est
excōicatus ut hic dt sola eīm
temitās & molenā insbr con
pdatur ar b c c. i. & ī cuenieus
& ff de iu imr illud q vlt & le
gopocius credo opinione ala
in tutiorem
qainsola iuramento credit quī de
constra alicuius dubitatur ut whl
patet xxxv q. iiii in lectum xxx
q. v. p verum ff de re iudi. non
omnes q abaelardus xvi q. iii alie
cio & xxxv. q. iii extra ordinaria
& b de excep pastoralis ar b quectu
ta c. vlt tamen sunt contra de pocho
voluit hic ipo q inuare non velt
presumpcio est tantum cum intra qs
tanquam excōicatus uitabitur
se b debēti excōicatus clerici nō
cum tamen constet q violentas
manus in illum iniecit se cum
pro conuicto habet qr se nō pur
gat b. de pu. delic & b. de pbā
cum p. & c. in t inq. item hic habes
q licet clericus qui nō fuerit habitum
sum ad hic tenuet quod vbi tamen ī c
ī audiam hic intelligo cum tenetur ad
monicionem illud cum suis filiis
pp qr tenuit pdit priuilegium

Idem

Non dubium est quod
hy qui violentas ma
nus inicitas uel canonicas
aut cuiuslibet religionis conspe
ctiant ex constitucione concilii
...

...
nec nī ī articulo mortis sui ro. pon
absolucionis possunt beneficium impetrare
cōmunibus ī c. exteriore ex co qr dic religio
nis indet qr cōmunis plarum cleri nō habet
hic puul at xxvii q. i. ut lex continetur &
ita delicati qr laborem veniendi ad se ap
sed dicendum est ex quo tradidit se & pro di
uino obsequio sunt in solam ... sunt regulari
am consenserit castitate psone & ex toto sic
lati sunt in foro ... unde habet ... tale
castitatem xvii q. iii quis quis & dicit de
ecclesia duo tamen ... sunt genera xpia
norum unum qd dedicatum est diuino obsequio
ut clerici & cōmunis aliud genus ut laici xii q.
i. duo sunt quidam ... volunt dicere & sed
benignia est dicere qi sic ut eorum gaudeant
priuilegio quorum vitam & religionem assumunt
& de statu mo. recolentes conal' xvii q. iii.
si quis suadente in qua constitucione nulla
fit mencio de conuersis sed p hic c. i. & ī c. ex
tenore extendit ad conuersos sic qr dictum
erat de uidechis extendit ad regulares &
de postulando expresse & ita per consequens ad eos
conuersos ut dictum est mortis & ī alijs casibus
qui habet ī c. cum ī dolo

Idem

Mulieres uel alie psone que sui
iuris non sunt ab epo dyoc ab
solui possunt si manus ī clericum iniecerint
violentas delictis nō qui magne sunt
potencie & ita delicati quod laborem
veniendi ad se ap. nequeunt sustinere
licet cum status psone pp & iuris ingo
cum est intimanda ro. pon. & sm constitu
cionis tales erunt de conuersis ... com it
tendo sunt cōmunicandi ... nō qui non
sunt pricipes sed eorum aut uel mandato
alij violenter manus ī clericos ad ap. se
sunt mittendi Eum ib nō committat ...
aut uel mandato delictum committi ...
...ius ut sunt ... sed hic intellige sm
distinctionem illius ī c. quamuis relatum
ut intelligas hic ... de fil' famil' quod
...
qr tales debet ad curiam mitti ...
publicatum ī c. quanuis & c. vlt veniendi
hic ... ad arbitrium epi ar ff de v. o. ...
quamuis q cum ita & si videbitur epo quod
laborem eundi nequeat sustinere ...

V

more illud absolvere potest recepta sufficienti cautione quod parebit compulso suo pro ut supra c. ap. b. t. primo e. vi. et i. b. decreto et c. pre mandato sit b. decreto spol. eum ad sedem ad sit et ille dicatur facere qui per alium facit ff de aim tu ita tu est gessisse et xv. i q. vi. con suetudo infra et i e. ut fame est ult. et o. de at non ideo et ff. ad l. aquil. lib. homo impu et ff de mine o. indi parumbus id est ulti mi et ff demi qui campum probiberunt vel opem tulit ff demi qui campum pro t ff de con dicio sicut go cap. l. m. est pend sicut et b. de hon sicut digni est et b. demissis e. vi. sed videtur quod illis qui mandato alterius hoc facit non erat ille qui mandato alterius hoc facit non erat maxime si habeat nullo potestatem vel ei subie ctus sit ar ff de reg iur non videtur et l. pdicta ff ad le aquil lib ho sed contrarium cum est quod preceptis in iustis fuit eius non de bent obedire sed deo potius quam homi nibus obedire et c relatum et xi q. iii. iulianus non semper et c relatum et xi q iii inliang no semp et xx in q i quid culpatur infra et ff de in et ar b i et quot et t e. inmunitatibus quia nec illa potestas data est laico super clericum S. e s. no sed pone quod mandavit sed ante manum in iectione penituit quod archiepiscopo mandavit in iectione incidit ii renovavit nichilominus in canone incidit quod revocavit mandatum ita quod revocatio ad ipsum pervenit ar ff. ma si mandassem et ff de mando si tu et l si filius et ff quod iussu l i fio et b. de pen et l si filius et ff q. iussu l i. fio et b. depen mandato et c demum irrationalis et b de re mandato et c de exemp. ... quod mandatori pertinebit expressi sed pone quod mandator ante in iectione manuum moriatur tunc non erit excommunicatus quia mandatum morte expi rat ff man inter ceteros est i et b de offi cio del relatum et c licet et certa non ligat pro tra in c. anobis et xxiiii q. ii ligatur ar actio nis item pone quod non mandat sed ratum habet ex post facto numquam incidit in canone quidam dicunt quod sic quod ratihabitio fit comparatur mandato ff demi et ar b i est habet in maleficiis ff demi et si ar b i est quod habet et ff de his qui non infra quod go ar b. demi et ff de his qui non infra quod ago ar et b decr spol. ad ad sedem actus impe l m et b. decr. spol. cum ad sedem insi ar com ff man si non est si post non credo quod in casu isto incidat in penam licet ex post facto ratum habeat ad hoc facit co pen et cuius nomine fecit sic potuit prohibere et non prohibuit debet dici ... in e. quantecumque presumptionis

Dominus, si aliquis idem violentas manus inferens ...

---

iniecerunt et diu ... penitentia non commi ... sed penitentiam arte veniam postulat eos monere debes et inducere ut hiis quos leserunt congrue satis faciant et se apostolico conspectui represen tent tu arte vel ab alio sine apostolico mandato posset absolvi non potest aliqui non fuerunt socii illorum quos leserunt qui se socii essent et se ad impotentiam pre sentaret abbas eos absolvere potest b. e. monachi et c cum illorum vel potest intelligi de aliis quam de monachis quod verius videtur et loquitur episcopo alia littera habet tuos et planior est littera et sic est in antiqua sufficiant ar et sic est in antiqua sufficiant ar quod non valet penitentia sine satisfactione b de usuris cum tu et xiiii q vi si res et xv b decimis ... legitur de pe di i reminis cum ... Nulli se Idem

Nulli se possunt per quolibet ap se tueri quo minus excommunicatos vitare debeant et pro manu violenta manuum in iectione maleficos sicut excommunicati vitare debent b de privilegiis cum et plerumque et c ut privilegia adhuc cum casum pri vilegium non extendit nisi ipsa excommunicando excommunicato incidit in canone dicitur quod non licet alios malefacientium principes licet alios malefacientium principibus solutus est ff de legibus principes gibus solutus est ff de legibus princeps et ar c t digna vox ipse cum solus imp et ar c t digna vox ... non debet pravum legum ... Idem episcopis et aliis prelatis per ga liceam constitutis et cetera

Parrochianos vestros si qui in monachos conversos presbiteri ordinis violentas manus iniecerint per ap re ... vem generalis decreti excommunicatos publi ce nunciatis vestros et faciatis sic excommunicatos arctius evitari donec lesis congrue satisfaciant et cum litteris vestris ap se conspectui re presentent in monachos sed numquid monachus potest agere in iniuriam dic quod non sed actio competit mona sterio et aget sindicus monasterii sed monachus nullus potest

Rubrum de sim[plicis] ex[communicati]onis

Que p[rece]ss[it] [con]p[ar]i[tio]n[e] tria & de[finitione] sub[iecta] p[re]s[cripta] se[quitu]r de ab[solutione] p[re]l[ati]s tria dep[e]nde[n]t[ia]

sicut actio in iniuriarum com
petit d[omi]no si in iniuria fit s[er]uo &
agit d[omi]n[u]s & non s[er]uus i[nst]i[tutionum] de
in[iuri]is § s[er]uus aut[em] quid si
remittit monachus i[n]iuria
n[ichi]l agit q[uia] n[on] posset ag[er]e mona
sterium s[ic]ut licet filius remittat
i[n]iuria[m] factam sibi pater n[ichi]chi
lominus agere s[e]c[un]d[u]m pro i[n]iuria fi
lio irrogata ff de pac[tis] in p[er]sona
in [pri]mo et si in iniuria fiet filio no
lenti pat[er] ag[er]e potest ff de in
iuriis l. i. § q[uod] si monasterium
n[on] i[n]iuriam factam monacho
p[otes]t remitt[er]e sicut in eccl[es]ia p[re]lati
q[ui]a non posset remitt[er]e in
iuriam factam a[d] xvii q. iiii
quisquis comp[ro]b[a]t p[er] [con]t[ra]rio
& b. c. non dubium n[on] debet satisfaciat
sed cui dabit[ur] h[ec] satisf[acti]o p[er] litteram
istam videt[ur] q[uod] ipsi monacho vel con
uento l[ite]ra ut dicat h[ec] littera sed con
uincitur xii q. i. no[n] dicatis & ff pro
socio p[er] m[u]t[uum] s[er]ui § ult[imo] de in iuria
facta s[er]uo dic ut in inst[itutionum] de iniuria
§ q[uod] si [com]mis[sum] & [con]tra s[ecundu]m [con]tra i[n]monachos
uel [com]missio qui p[ro]p[ri]u[m] non habent
satisfactio dabitur monasterio & q[uod] d[icitu]r
h[ic] l[ite]ra p[er] datur l[ite]ra pat[er] d[e]b[et] dar[i]
monasterio q[ui]a q[uod] q[uod] monacho dat[ur]
acquirit[ur] monasterio b. de statu mo[nachorum] c[um]
ad monasterium cl[er]ico aut p[re]lato d[e]
dari q[uia] l[ite]ra est p[er] cl[er]icus non
decet dic ut b[ene] de penis p[res]biter
& c. xiiii in iuria pluribus [con]tingit actiones
ff de iniuriis l. i. § ult. sed certa
q[uo]d estimabitur q[uia] in iniuria h[ab]et
q[ui]dam quod coram iudice p[ro]
ponis inst[itutionum] de in[iuri]is § s[e]d posset
& si in t[er]minum in p[er]s[on]o seculari v[ide]n[tur]
dixit quod [con]tra accessionis esti
mabitur coram [con]sistorio sic dicitur
dote a[d] b. de [con]iugio s[er]uor[um] p[ro]posuit inst[itutionum]
& b. de dote post di[uortium] r[estituenda] c. i. & ii.
sic intellige c[um] q[ue]r[e]la c[on]testatio[n]is
defertur ad [con]sistoriu[m] iudicis tunc estima
bitur in iniuria coram [epi]s[cop]o q[ui]a alit[er]
non absoluit[ur] ut h[ic] d[icitu]r b[ene] n[on] cl[er]icus

uult simplicat[er] [con]queri de in iniuria sibi
irrogata pat[er] uidetur quod sequi debeat
sed vel ipsa c[um] c[on]tradic[it] dat littas [con]
sequens nomine & suo [Item] Ian[uensi] Archi[e]p[iscop]o

[E]x tenore litterarum tuarum nobis
i[n]notuit q[uod] b. canonicus i
quedam diaconum manus
i[n]iecit violentas & i[n] a[rchi]g[iepiscopi] itaque quare
recepto iuramento ab eo quod tuo
debeat mandato par[er]e ipsum iuxte
ura a[nim]a qua teneatur absolvas
sibi q[uod] i[n] virtute iuramenti p[re]cipias ut
de cetero nullum monachum uel aliu[m]
religionis [con]u[er]su[m] manus iniciat
violentas nisi defendendo aut de ma
dato suor[um] s[i]c[u]t p[re]lator[um] uel nisi s[e]p[ar]
e[um] p[re]lationis ministerium aut ma
gisterium habeat aut cum ipso in cad[em]
ecc[lesi]a p[ro]fessus esse noscitur/ debeat
q[uo]m sic inuguit no[n] est astrictus
nisi ad iustum mandatum ut b. de cle
[ri]cis [ex]co[mmunicatis] tanquam que & b. de mm[e] venus
& c. quinta uall[is] & ff pro socio qui sorie
tatem & ff de op[eris] li[bertorum] p[er] libertis & ide
est sic iurare a[c] p[ro]mict[er]e stare man
datis ecc[lesi]e & illa est recta forma b. de
ap. ad h[ec] & p[er] h[oc] quod satisfaciat l[ite]ra
b. c. proximo et i[n] c. ca[ute] noscitur
p[re]lator[um] d[omi]n[u]m tu mandatum sic iustum uel p[ro]b[abi]le
si dubitetur xxiii q. i. quid culpat[ur] nisi b[ene]
aut sic in iustum non est obediendum
et q. in iuliani si do[minus] exemplum b[ene] de
mandato i[n] c. si uniu[er]sitatis & c. ut fama de
no[n] excipitur b. c. nullius & i[n] c. uniu[er]sitat[is]
p[re]lationis ide est si habet officium in ecc[lesi]a
nomine cuius [con]ting[er]e p[otes]t in p[re]lacio[n]es cl[er]icos uel
magisterium ut h[ic] et i[n] c. cum voluntate
n[on] debet & b. c. c. i. socius h[ic] dictum est p[ro]p[ter]
assidua [con]u[er]satione unde h[ic] p[re]sumit[ur] quod
sociales ve[ni]a[m] veniunt ad u[er]ba et sic ad [con]
factum et tunc p[re]sumptionis n[on] p[ro]p[ri]etatem
de r[e] suo sic p[ro]p[ter] p[re]sumptione[m] iniuriandi
q[uia] non i[n]diat[ur] cl[er]icus b. de eo cl[er]ic[o]
c[on]muni clericus b. de p[re]sumptione l[ite]ra

[D]ilecto nomine q[ue] si q[ui]s p[ro]p[ter] vio
lenta manuum iniectione in
cl[er]icum p[er]iculo est excommunicatus
q[uo]d mandamentum h[ab]et t[e]n[en]s papae p[otes]t prout h[ic] sequitur
in lit[er]a

Commun[e] est [in]ter d[e]scorda[n]t[es]

[Margin notes:] institu[ti]o ta; clericus; mande; ccomp; Clericum; b[ene]; monacho; con; manus iniciant in se ipsos nam; Si uero clericus decretalis dicit inst. i.; instituta; iudice; in constitutione; Ecclesia

Ioh. marchiam dicit a maccadenc ... supremo imperatori ... pape ... habet filyssfamilias ut sufficiant pro ... patris ... tam i. compulsus mat. i. marchi ... anno

Ioh. marchiam dicit a maccadenc ... imperatori qui ... penitus ... filyssfamilias ut sufficiant pro ... i. compulsus mat. i. marchianus pro ...

astrictus vel habens capitales ini
micicias vel alias iustas excusa
tiones quibus absitione racciona
biliter excusetur ita quod sine periculo
capitis se nequeat conspectui pre
tare liceat dyocesano episcopo recepto
iuramento secundum morem ecclesie sibi
absolucionis gratiam impertiri Sed
est illi sub iuramento debito iniun
gendum ut cessantibus eius oportunitate
habuerit ipso romano pontifici adeat mandatum
apostolicum suscepturus Excusaciones
non quod in communi edicto intelligitur
racionabilis excusacio ut hic patet
cessatandique periculo servabitur ut de off
dele extra et de compromissis si quis in quibus
capitulis quibus abitione excusatur hoc in c
quamvis et multa et in glosa dyocesano
cui quod presbitero facto in summa necessitate
ac xxvi q. vi si quis suadente et de eo
dubium in ... fuerit demandato c. si xxvi
q. vi c. ult iuramento ut dictum est de c
presbitero ... c. quamvis in fine suscepturus
iterum absoluendus quia iam est absolutus
quod obligacio semel extincta iterum non renascatur
... de conf di. iiii quibus et xxiiii q. iii
si illic et de pe di. iiii diuina clemencia
et ff de solut. cum res et area et de remissione
sed sub conditione quidam dicunt quod
sub pignore cum excausa quidam dicunt quod
oportunitate recepta recadunt in excommunicationem
ut ... recedunt de hiis non et
ut xxvi q. vi qui recedunt de episcopis
si qui debonis ec pos. l penult et de depo
si qui ... l penult quod non placet liberantis ...
sua utrique absoluta non retractatur ...
si adversus liber l. i. et ii quod si non ...
tamquam perjurus habebit et posset con
pelli ut iuratum fuit ac de iudiciis
nouit Urbanus iiii senonensi archi
episcopo

Ad hec cum nec apostolico et
presbiterianos tuos et Romana
sedis absolucionis sive delegatorum iudi
cia absoluit sive delegatorum iudi
cum nequaquam consueuit aliis dele
gare in litteris commissionis exp
pressas de sufficienti caucione prestan
da aliis quem absolui debent
quod iudicio ecclesiastico debeant
abedire aliis primo posito loco remittitur

absolucio suo excommunicatori de despto
ab excommunicato et hic cod sua lata est
cum forma iuxta ut ibi dicitur
quod habes in c. sacro et est ar. quod semper
cum precaucio debet esse obtentu si in sede
romane ecclesie aliis prospectum habet
de decime falsi quem vero ... excommunicatio
quod fit consueuit xxviii di. de spiritu
cupiat et de de gle. ... ... et ff
ad senatum ... l ... et l ... si
filius ... quod dicitur sufficienter cum
quibus est excommunicatus ipso iure ...
in ... sola iuratoria sufficiat
de c. execucione et in c. cum de ... decens
cum ... protestatoria vel procurare
manifesto sufficientibus debet caucio
dari ... proximo ii dicitur ... ...
data est possessio ... de
sequestra ... Clemens iiii

Ea nobis est ... quod duxeris
... cum mulieres senes et
valitudinarii membrorum desti
tucionibus impediti licet ad
apostolicam sedem non veniant ab episcopis in
leat fidelium communioni resti
tui prestito iuxta facultates
suas quibus per eos constituit
iniurias irrogatas aliis aut
sive diuites sive pauperes se
apostolico vel legato eius ut beneficium
absolucionis obtineat necesse
est putari Sed non infirmitatibus
tempestuosis ... beneficium
fuit indultum absolucionis prestito
iuramento iniungatur eisdem
ut postquam sanitati sue fue
rint restituti ad Romanam ecclesiam
vel eius legatum accedat man
datum pape talibus recepturi et
mulieres de c. mulieres et in c. quamvis
in ... persone tales excipiunt va
litudinarii ... propter infirmitatem
absoluuntur ita tamen quod si conualuerint
sedem apostolicam ... mandatum
apostolicam recepturi sunt de c. decetto et
in c. deltys et c. quamvis ... et hic ...

De s[ente]n[ti]a ex[com]m[unicati]o[n]is

Et

facultatis est semper intelligendum est ut supra eodem quod satisfacere potest satisfaciat quia si non potest in penam aliam potest commutari ar. de maledictis c. ii. vel expectet quadrum possit facere cautione recepta de solutionibus c. pastoralis non debet vanitatis est actio que excludit inopia debitoris de decimis quod episcopus ... solo ... pauperes ... qui paupertate laborant ... in loquitur de hiis qui tanta paupertate laborant quod ... de hiis qui possunt ... pauperes sunt legato ... et ad audientiam ... de officio legati ... alii non legati ... de officio le. c. pastoralis Idem

[C]um desideres ... fuit aut prime ... tenor hic ... alium excommunicato ... manda to ... stare iuravit et ante absolutionem episcopus ei ... reddidit ... et an episcopus id facere debeat ... cum ... tales ... qui ... excommunicati sunt prestant potius ad cautelam ... qui ... canonum ... in multa ... momenti ... validi reputetur ... absolutionis beneficium subsequatur ... qui excommunicatur debeat communioni aliorum restitui ... cum ... iuramento absolutionem ... et constet eum excommunicatum fuisse ... absolutum non esse ... alii ... debent eidem ... forma ... iuramentum ... absolutum

quia qui ... excommunicato ... excommunicatis petiit ... cum eodem ... Sed ... qui ... fama est aliquem ... clericum ... episcopus vel alius ... sibi debet ... ad arbitrium episcopi ... se purgavit vel ad cautelam absolutionis beneficium ... loco et ... requisierit ... clericus ... episcopo mediante ... composuit et ille reconciliatus sibi fuit ... aliorum communionem admitti ... quo ... licet ille qui violentas manus iniecit ei ... satisfecisse ... videatur ... quo offendit ... satisfecisse ... forma ... que pro absolutione talium introducta est ... vel non est ... eidem

Reddidit et male ... ipse ... debeat ... in ... de ... colla ... xxvi. q. i. ... canonibus ... ut post absolutionem ... xxiii. q. ... pessima ... absolutionis ... ad cautelam ... xxiii ... de ... licet ... adeo ... nos ... futurum ... plurimos ... absolutionis ... qui ... remedium ... vel ... ad ... et ... excommunicato ... excommunicatum ... ei ... utilitatem ... pro ... cum ... ad ... salute ... et ... in ... xii q. ... excommunicato ... legem que ... viro et uxori ... commutare ... qui ... alia ...

sicut est in filiis suis ancillis incorporatus ut in proximo concordatur et causa ut l. ex eo quod dicit sicut et in c. cum et de elect. sicut extra illa parte ita quod ignorantia non sit causa de elect. ex in apostolica et xii q. ii cum et quamvis necesse est in c. inmultis et i c. ut fama non quod si fama est aliquid ex contrario veritudinis est [illegible] de elect. extra ut illud et ita fama est [illegible] et fama impedit non facit probationem et de cognatione super eo ad tante conscientiam de dap. ad presentem c. venerabilis et de dap. ad praeiudicium l. c. venerabilis et de con. di. iii si nulla ac ut xxiii q. et de con. di. iii si nulla et fama tollat offendit quod ille in sit fama tollat offendit cum ille dimittit non potest xxiii q. iii ib. cum et latam de salomontate et est ut quod [illegible] in injuria non de solus sit in injuriato sed toti ordini clericali et c. contingit de foro comp. diligenter unde iste non potuit satisfacere super in injuria quatenus ecclesiam contingebat nisi forma ecclesie fuit observata ut dicit ecclesie ut s. injuriato presenti quod dicit stabit mandato ecclesie absolvatur ut de c. i. sent. exc. et de c. ex tenore et de decto c. i. [illegible] sed quid si injuriato obmisso fuit absolutus ac est quod non teneat absolutio et hoc quidem concedunt sed hoc non credo quia injuriato non est de substantia absolutionis sed recapitur potius ad cautelam ne deceptus talia presumat ut de c. i. in fine et aliquam absolvi sine injuriato quod non fiet de substantia et c. super eo et i c. eodem tamen est tenet absolutio licet non debeat fieri injuriato quamquam absolvi quia libertas non ob absentia fuit non revocetur et si addictio libertatis l. i. et ii et sic licet compositio necessaria est absolutio tamen est in necessaria stare nomine opus juratorii in cautionem sed non est opus ut per cautionem remittat ff. de renunc. l. i. q. i. ubi plane et quod dicit in forma et c. intelligitur est principaliter de absolvente cum injuriato quae tamen ad vitandum ca[illegible] est sine injuriato et

Idem

Cum non ab homine et i consult. c. tamen quod ad monitionibus qui pro [illegible] manum in iniectione vindicte excommunicationis incidit licet denunciatus non sit debes abstinere nisi forte in tibi soli pateat in quo casu ipsum [illegible] patiant

tantum modo evitabis quamdiu ab ecclesia toleratur ut saltem veritudine rationes sufficientes probatum extra [illegible] satisfacere compellatur. In articulo non sic quoniam enim quod accipientes confessiones clericorum aut presbiterorum qui contempto clericali habitu tyrannidi et enormitati se inmiscuerint in adiu clericalis excessus et tione atque correctione [illegible] canone late sine nomine cohibetur in [illegible] tamen eius pena compe[illegible] tenus aliquantulum asperior quam si in laicos talia commisissent. Non sit et sicut quamcito scio esse excommunicatum statim debeo ipsum vitare quamvis non sit denunciatus in solus [illegible] dist. et vi q. iii si tamen et c. placuit ar. ii et q. iii placet cum cum sit creditori non debent ff. de act. empt. et vend. l. i. [illegible] et xxiii di. si in[illegible] excommunicatione de ap. pastoralis de [illegible] non sit nisi post ignorantie excus em ligat et non homo xi q. iii [illegible] contempnat io. [illegible] dixit et male quod ante denunciationem non est vitandus clericus [illegible] non potuit privilegium de c. si non aliquis post iram ad monitionem et c. [illegible] et c. contingit in expectare ad monitionem et de apostatis c. i. [illegible] sed et i c. pervenimus et de apostatis v. c. ac con. i c. inaudita et c. contingit in expectatum [illegible] ad monitionem licet intelligitur de his qui non sunt contenti portare arma sed [illegible] enormitatibus se inmiscent ut hic patet et de apostatis c. i. et i c. pervenimus et intelligitur de his qui talis non excedunt licet portent arma unde illi usque ad [illegible] ad monitionem gaudent pro privilegio ut ibi dicit et de vita et honest. clericorum c. ult. asperior. Nota quod ex pena augetur canon xl di. [illegible] ff. de ve[illegible] omne delictum [illegible] di. i ut ante facta

Idem et

sed forma ecclesie generaliter observanda nec debet omitti nisi ex causa et cetera. Supra eo. Sed si intranscienter (?) omittitur nichilominus tenet absolucio. Idem.

[V]eniens ad apostolicam sedem lator presencium sua nobis assercione monstravit quod cum matutina officia celebraret quedam nuntius malus ecclesiam ingrediens cum alio clerico ludendo impedimentum prestabat quominus deo posset divinum obsequium exhibere. Unde memoratus sacerdos eo modo ut liberius posset divinorum celebracioni vacare manibus in eam appositis ut extra ecclesiam poneret cum nollet exire intrahendo ipsum coegit eundem intra ecclesiam residere sed illud ipse licet tamen excommunicatum iniuste et facit ab aliis evitari. Ideo quod mandamus quatenus si res ita se habet eum detectum non evites cum ex hoc ipsum excommunicatum nullatenus videamus. Celebracione celebrare permisit quod bono zelo et non animo iniuriandi manus in eam apposuit sola cum temeritas et violencia notatur ut c. c. i. xxvii. q. iiii. suadente. Si quis et ita patet quod sacerdos turbantes divinum officium sub pena excommunicacionis potest expellere de ecclesia et quibus aliis pro vacacione officii quod optinet in ecclesia et ecclesie removeres de ipsa ecclesia et cetera cum validitate quod ut infra notatur in quibus casibus non est excommunicatus qui mittit manum in clericum ipsum vel excitat et tali et levi castigacione non incidit in canonem et maxime qua in ipsa persona voluit excitare ar. i. e. c. ut circumstancie pro locari et cetera quia conubiam ff. ad l. aqu. sed et quemadmodum que ille. Idem.

[P]ervenit ad nos et de his absolvendis qui clericis non enormiter sed modicam et levem iniuriam irrogavit et fuit arbitrio dyocesanis committendum.

Arbitrio Alanus dixit quod decretalis ista continet specialem indulgenciam. Alii dicunt quod ius commune continet aliquid quod posita esset xix. di. si romanorum ut officiat potius quam prodesset et in errorem duceret quod quod continet ius commune est ar. b. in proximo et sic per hoc licitum est episcopis tales absolvere pro tali iniuria modica et levi irrogata et hunc levius s. in iniuria ut levis enim dan b. decet cum dilecti que et non dan b. de re iudi cum te in fine et famat b. de re iudi cum te in sit infamat b. possint episcopi huiusmodi decretalis absolvere tales ex generali concessione ut dicas ut alia quod est securius. Idem.

[S]ignificavit nobis et universitatis qui sicut et sponte participaverunt excommunicatis anglicis et ipsos in officiis receperunt eadem excommunicacionis sentencia cum ipsis non dubitamus involvi quos et pro beneficio absolucionis habendo ad nos voluimus cum litteris tuarum informacione remitti.

Sentencia s. quo ad participacionem sacramentorum in sit intelligitur quod qui in excommunicatos et cetera s. vel forte hii fuerint excommunicati cum omnibus participantibus eis quod qui in excellentissimi participantibus et cetera quod in dubiis iuris et ita exponi eadem sentencia s. maiori vel isti participaverunt excommunicatis in eodem crimine criminosis et ita eadem sentencia cum illis ligantur unde remitti debent ad sedem excommunicatorum absolvendi in c. nuper et c. cum desiderabilium et hic vix credo. Idem.

[Q]ua nobis dixit sentencias compellendos et in sit rendemus quod non solum hii qui inclitas temeritas manus iniciunt sed eciam mandant ex quo sunt per certe sentenciam publicati pro absolucionis beneficio ad apostolicam sedem sunt mittendi.

Temeritas largius est hoc intelligitur quasi si dixisset violentas quidam manus dicitur temeritate sed non violente in c. contingit mendiciam qui excommunicandi sunt xxiii. q. ult. pessime et sunt leges igitur tradimus ff. de incendalius ruina naufragio.

Naufragio de mendicis

Jacobus

celebrare

Wilhelmus [illegible] Cardinalis [illegible]
Nopram . i. [illegible] recendum [illegible] tempore [illegible] potius [illegible]

papa per hanc decre. sibi reseruat eorum absolucionem ad terrorem

qui eedes uel capite puniuntur ff de penis capitalium quod non inquam eius distinctionem illius quod non inquam publicati quoniam cognoscitur quod ipso facto sunt excommunicati alias non intelligitur quod habeat locum publicatio et sic est et xxiij q ult possumus et percipiunt excommunicari vnde quidam restringunt hoc ad incendiarios ecclesiarum et religiosorum locorum et c. conquesti et xij q iij canonica et xvij q in omnibus decre. vnde post publicationem in apostolica sunt absoluendi et est ratio eius quod statutum sunt ad terrorem aliorum sic quod aliqui priuantur ecclesiastica sepultura ad terrorem aliorum ex de torneamentis c. i. et ex de rap sup eo sed quia hic non distinguit decretum intelligas tamen non credo quod omnes incendiarii generaliter sunt ipso iure excommunicati et de incendiariis ecclesiarum et de aliis non in ueniam et probatur dictum non probatur quod ipso iure sunt excommunicati sed illi post excommunicationem absoluendi sunt excommunicati subsecuta publicatione ac denunciatione ut dixi alias epi possunt absoluere omnes incendiarios ut c. infra eodem [illegible]

Ad eminenciam sedis apostolice ex parte sicut ex parte tua et nonnullis aliis est intimatum tibi extat dubium utrum absolutionis beneficium assequantur qui pro iniectione manuum in clericos et alias religiosas personas excommunicationem incurrerunt et a legatis cardinalibus qui a latere romani pontificis destinantur pro tempore absoluuntur cum eis de speciali mandato super hoc non constat expressum Super quo declarare uolumus asseruari ut eos habeas absque omni hesitationis scrupulo absolutos quos constituunt a talibus beneficium absolutionis adeptos

alate quidicantur missi alatere domini pape hos alate qui dicunt missi alate domini pape legati c. penult pro tempore i. postquam ex de off legati c. penult pro tempore i. postquam egressus est vrbem quousque reuersus est vel egressus est vrbem quousque reuersus est vel licet iurisdictionem non habeat in mea prouincia licet iurisdictionem non habeat ff. de offi procon l. . . . que sibi decreta est ff. de offi procon l. i. et c. ult et hic ex officio legationis licet eis . . . non habeat de hoc speciale mandatum ut hic dicit et ex de officio lega. quod translatione et infra quia et ex ca nouit de aliis qui non sunt missi de latere pape an possunt tales absoluere

Vabeas ex de off lega c. penult idem
Nobis sicut ex parte tua questum utrum si quis ita pronunciauit quod quis furtum fecit excommunicatus sit hec generalis clausula ad ipsius excommunicationis subditos restat an generaliter extendatur ad omnes qui non sunt de iurisdictione illius ad quos omnes quod hec sententia non nisi subditi obligat nisi forte plures conuenient et maior et largior auctoritas delegantis

furtum hec forma uerborum omnes nominatim intelligitur excommunicati qui furtum committunt tamquam expressis propriis nominibus ff de condicti et demonstratiue nominatim et infra delegationis l. quod masculos subditi sed contra uidetur quia ratione delicti efficiuntur de iurisdictione illius qui tulit sententiam vi q iij placuit et iij q vi ibi causa quod non de consuetudine agi oportet quia ex prouincia et ex de penis c. ultim non dicit ergo omnes ligantur etiam quando adhuc sunt eius subditi generaliter intelligit quis quis ex genere furtum fecit nisi eum ex clausula ista non restringit nisi ad subditos ut hic dicit quod extra parrochiam suam nullam habet iurisdictionem vnde illa sententia non extenditur ultra terminos sue iurisdictionis ff. de iurisdictione in l. ult et ex de off le. nouit comprehendit ergo tantum [illegible] subditos suos et delinquentes in eius parrochia eum eo quod ipso subditi sunt ratione eius delicti fortiuntur eius forum ex de foro compe c. ult et impeditis tamen [illegible] et presbyteris . . . aduersus eos habet imperium eum eius malum conmiserunt ff de off p s l. in uer distinguit [illegible] sunt ut ibi sed in contrarium prelatorum suorum [illegible] non sunt legati alij ex alia prouincia cum ipsi ignorent tales suos licet ibi delinquant et efficiatur de foro illius ut plus illos possit punire sententia cum non ligat et percipue illos ignorantes

Mtriplices alate sunt Cardinales [illegible] corpus papa et caput Cardinales
Multiplices Nam legati sunt [illegible] prouinciis et dispensandis rebus pape
sunt legati missi sunt [illegible] ul archiepi [illegible] auctoritas [illegible] minori
[illegible] a papa [illegible] ad sunt [illegible] Forma [illegible] tunc [illegible]

De sna excoione

damp(n)atum et quicu(m)q(ue) fuat factum
quibus publicata no(n) est lxxxiij
di. p(ro)posuisti & xvi di. cu(m) dicitis di
tas q(ui) bene sunt excoicati quia i
agunt in factum iam p(er)sonam ex
constitutionibus dampnati induc(un)t
excoicatus quasi a canone ar. xx
iiij q. i. c. i. ij & iij & p(ro)p(ter) delictum
i commissu(m) intelligit(ur) cu(m) de p(rae)dic(t)a
sua & so sunt excoicati nec excusant(ur)
q(uod) dicunt se ignorasse s(ente)n(t)iam qua
est eandem illatam & p(ro)hibitam
faciant statim sunt incursa p(ro)
tuerunt quere d(i)c(tu)m q(uod) si moriat(ur)
uel transeat ad aliam (civi)tatem qui
tulit illam s(ente)n(t)iam nichil(omin)us tenet p(er)
mortem uel recessu(m) ut qui cu(m)
faciat sunt excoicati/ uidet(ur) quod
sic quia s(ente)n(t)ia ep(iscop)or(um) anathematum
& post mortem & fac(ere) possunt
decessu & qui con(tra) faciat p(ro)mittit(ur)
in q. iiij nullus & b. dema et o
c. ij et b. de off le c. ult. ar. con(tra) dicit
lex q(uod) iurisdictio non durat ultra
iurisdictione(m) iurisdicentis ff de p(o)enis
l. ult. dici p(otes)t quod iurisdictionem
siue s(ente)n(t)ia excoicationis simpliciter
lata no(n) durat ultra tempus pro
ferentis/ nisi successor eam confir
met & ratam habeat sed cum
diffiniendo statutum siue d(i)c(tu)m
alium facit ligat & post recessum
quia statuta talia p(er)petua sunt
b. de off le. c. ult. & ff de off p(ro)consuli
vibus l. i. c. ult. nisi expressim
p(er) successore reuocetur plus ar. cu(m)
s(ente)n(t)ia que nulla est pot ratihab(itione)
& erit aliqua ij q. i. in p(rae)sentibus

(Q)uaesiti. Idem
sunt nobis regni tancia
q(uod) p(ro) de malefsena & eius se
quaces quasdam ecc(lesi)as regni in p(er)
sp(ec)tatus violent(er) co(n)fregerunt
casque spoliare minime dubita
runt. cum g(ene)ralia sunt nec
clausa debent oculis p(raete)riri
ri. cum q(ue) si ita est. memoratos
sacrilegos excoicatos nunctiis
et faciatis p(u)blice excoicatos

[Carceribus] excoicatos d(enunti)ari et faciant eu
itas caritati donec passis iniuria
cognue satisfaciat et p(er)sonali
tati q(uod) curtibus ad ap(osto)lica(m) sedem
accedat pappe

(C)arceribus (m)ancipari donec passis in iuri
am congrue satisfaciant et dampna
data restituant et cu(m) litteris uris rei ui
tatem continentibus ap(ostolica)m sedem conspectui
repraesentent
Mandatis q(uod) uidet(ur) exp(re)ssu(m) q(uod) ipo iure sunt
excoicati huiusmodi sacrilegi q(uod) verum est de uiola
toribus & fractoribus ecc(lesi)arum sine incendia
riis xi q. iij. canonica & xvij q. iiij omnis
et de quibus intellig(un)t(ur) illa duo capitula
alii uero no(n) sunt excoicati ipo iure sed sunt
excoicandi b. c. tua ut dictum est hug(uccio)
dixit q(uod) illa capitula non sunt late
s(ente)n(t)iae sed d(icitu)r con(tra) iura dudum & ita
& s(er)uatur sed hug(uccio) intelligit illa capitula
no(n) de fractoribus ecc(lesi)ar(um) sed de illis qui
alias inde aliqua rapiunt p(ro)p(ter) effractorem re
putent excoicati iurisdictionem publice
denuntiati/ sunt non possunt absolui
nisi a papa sed an h(abe)n(t) si satisfacere uolunt
& hoc ad eorum statim sunt p(ro)p(ter) enor
mitatem excessus ut b. c. tua Idem

(P)ercudimus ex litteris tuis cum
quidam sacerdos pro co q(uod) re
filium regis p(er) s(ente)n(t)iam normam p(rae)sumpsit
& armis acceptis seditione fecit &
guerram a b. comite iussus est fusti
gari quod postea eius mandato
traditus est patibulo exprimant &
f. t. duximus q(uod) cum si memoratus
sacerdos tali modo excessit et no(n) p(ro)pul
sando sed inferendo in mira sunt
accipiens non uidet(ur) nobis q(uod) in fa
ctoribus eius p(ro)p(ter) hoc ad optinendam
absolutionem ap(ostolica)m sedem adire cogantur
tu uero q(uod) in uita p(er)sonam b(e)n(e) nosti p(ro)pul
ri b. competentem iniurias re
pulsando nam vim vi repellere licet b.
c. si uero q(uod) ij & b. de hoi(cidio) significasti in
de hi absolutione sic b. c. cum no(n) ab
homine & b. de apostatis c. i. in media
con(tra) sed illud solutu(m) est b. c. cum non
ab homine cogantur sed con(tra) uidet(ur) q(uod) cl(er)icus
no(n) p(otes)t renuntiare p(ri)uilegio suo i c. conti
git & b. de foro com. si diligenti dic q(uod)
renuntiando clericatui renuntiare no(n) p(otes)t ut uos
sed apostatando ab habitu suo post eius
admonitionem uel in n(on) p(er)ueniendo sic enor
mitatibus p(ri)uilegiu(m) amittit ut b.

patet et de e. cum non ab homine. et extra de ... ipso cum facto se senciat talia faciendo ... clericorum ... competentem penam maiorem ... laycos talia commisissent ... qualiter imponi penam ... excommunicationis ... Idem.

Universitatis vestre non attendens consultationem qua requisistis utrum laycus in sententiam excommunicationis edictam qui ad imperium abbatis in cuius servitio commoratur in clericum monachum aut conversum in eum temerarias manus presumunt mittere maxime si causa subest propter quam debeat observari. Nobis autem videtur quod nisi causa regularis disciplinae hoc faciat abbas in propria persona vel si necessitas urget per clericum vel monachum fieri iubeat tunc qui tales verberari precepit quam illi qui verberant etiam si causa subest excommunicationis sententiam donec ad sedem apostolicam pervenerint nequaquam evadunt ... quia idem est ... [illegible]

Idem.

In audientia vestra fuit ex parte talis proposita consultatio utrum clerici qui arma militaria relicto habitu clericali gestare nullatenus erubescunt si eis fuerit iniuria corporalis illata vel si captione redemerint illa clericorum debeant immunitate gaudere quia pro temeraria manuum iniectione facta incidat excommunicationis ... Ad hoc tibi breviter ... quod cum frustra ... implorat auxilium qui committit in ipsam et lex secularium principum ... efficacem ... habetur ... matrona cuius pudicitia ... in veste meretricali ... clerici ... militaria arma deponere ... privilegio clericorum ... habere non debent. ...

[illegible]

[illegible] ... Item ... [illegible]

Quod de his et c. [illegible] ... quod hi qui assentiunt se canonem late sententie incidisse non aliter quam per ... uel eius legatum absolui ... paupertate uel infirmitate uel senectute tanta grauet quod ad sedem romanam laborem ... [illegible]

[illegible]

Ouid pro causa que mi est ... archidiaconi ... [illegible]

[illegible]

de novi operis nunciatione

[cit] et indulgentia petenda sit in denun-
ciatione novi operis quot sunt denun-
ciationes tot erunt remissiones ff. de
no. op. nun. l. de pupillo § si de pluribus
sit et in libertate si pro publica potestate
absolutus fuit non valet licet sit favo-
rabilis ff. de fidei com. liber. cum non
sit publica utilitas contra videtur quod non sit ex-
communicatus quia libertas semel data
competit sive iusta sive iniusta causa
sit data infra quibus exceptis ma-
nent non possessio semel et l. de compung.
quia cum ar. l. de con. contra exprimere et ff.
de manu. vindicta iusta § i. et l. si pat. q.
si pat. et ff. quibus pro dolo est libertatus
tenet libertas sed agitur de dolo ff. de dolo
si servus et l. sequenti et pignus li-
berat non obstante dolo ff. de pig. act.
si rem § omnis [illegible] sed si dicas quod semel
excommunicatus excommunicatione durante am-
plius excommunicari non posset ut tenet
absolutio licet alias causas non expres-
sisset si expressit illa causa pro qua
primo fuit excommunicatus sed non est verum
si vero dicat quod excommunicatus posset
iterum excommunicari quod est verum an expressa
iterum causa excommunicationis in nova
sunt causa excommunicationis in novis
si non est expressa sed indeterminate ab-
solvitur tunc ab omnibus est absolutus
sed si una causa tunc sunt expressatur
absolutio non extenditur ad eas que
non sunt expressa ar. ff. de acceptil. pli.
aut de precario l. mancip. vel distin-
guitur an pignoraticia continet an
[illegible] sicut ar. l. de sepulturis super littera ista
sicut iam sed ego in casu isto non ad
mitto illam distinctionem alii dicunt
istud absolutum in distinctione sed cogitur
redire ad curiam et satisfacere in iniuria
l. dicit quod si aliquis excommunicatus
est propter plures causas sed unica tantum
sola quamvis aliquas causas taceat
tamen absolvitur absolutus est sed debet
compelli satisfacere pro alia iniuria
passo et sic hic istud tamen est pli-

incidentaliter et non pluribus et diversis
excommunicationibus sit ligatus
excommunicationibus diversis si aliquas suppres-
serit non est absolutus sed excommunicatus
excommunicatus pro aliis et sic hic istud
tamen est expressum in textu ergo dico
quod qualitercumque sit aliquis excommuni-
catus sive una sententia sive pluribus
sive a pluribus et diversis talis qui
vere vult absolvi omnes causas
pro qua vel pro quibus sunt ex-
communicatus debet exprimere in ab-
solutione sua quia per unam quamque
solam suppressionem sunt excommunicatus
et una sola sola sufficit ad
excommunicationem alias non tenet ab-
solutio pro publica potestate optata
ut bene colligitur in c. officii licet quidam
dicant quod in mortis non sit dicere ad licet
in c. officii et plurimas absolutiones
vero mul[ti] approbo. Eidem abbati
sancti Edmundi.

A nobis est sepe quesitum
utrum pro aliquibus excommunicatis
in quo indicia fuerint penitentie
manifesta nec per eum steterit
quominus reconciliaretur
ecclesiastice unitati non percepto
beneficio absolutionis decesse-
rit ut pro absoluto ab ecclesia
sit habendus et utrum
pro tali recipienda elemo-
sina et a fidelibus sit oran-
dum. Cum igitur nobis ergo quod tribuni
sufficiamus quod iudicium dei vita
veritas que nec fallit nec falli-
tur semper innititur iudicium autem
ecclesie nonnumquam opinionem
sequitur quam et fallere sepe
contingit et falli propter quod

contingit medium ut qui ligatus est apud deum apud ecclesiam sit solutus et qui liber est apud deum sit ecclesiastica sententia innodatus. vinculum quo peccator ligatus est apud deum in culpe remissione dissolvitur. et illud aut quo ligatus est apud ecclesiam cum sententia remittitur relaxatur quod in suscitatione lazari sermo evangelicus manifestat quem prius dominus suscitavit et apostolis precepit post modum solvere suscitatum unde quantumcumque si quis in ramento prestito quod ecclesie mandato parere [illegible] quantumcumque penitentie signa precesserint, si tamen morte preventus absolutionis non potuit beneficium obtinere. cum ipse absolutus apud deum credatur fuisse, non dum tamen habendus est apud ecclesiam absolutus potest tamen et debet ei beneficio ecclesie subvenire ut si de ipsius innocentia penitentia penitentie signa constiterit defuncto et absolutionis beneficium impendatur. sit ob stat quod ecclesie legitur attributa potestas ligandi atque solvendi hominibus super terram tamen quia non possit solvere et ligare sub terra sepultos et quod legitur nec communicetur mortuo cui non est communicatum et vivo eius et si communicatum non fuit communicandum si ille fuisset quem non contemptus religionis sed necessitatis articulus impedivit et in certis casibus a canonibus denotatis ligasse ligatur ecclesia mortuos et solvisse ut aut in uno parte et eodem negotio ecclesie ...

que vigorem et mansuetudine ostendamus statuimus ut illius modi in appellatio est ap requisitus qui eius vinculo ab ea fuerat absolvendus. aliorum aut absolutionem exspirante causa ceteris nihil generis quibus dominum vinculo fuerant absolvendi absolutionis aut forma sunt ut fiat cum primum ... et eius [illegible] alia conjuncta heredes quoque ipsius ad satisfaciendum pro ipso si monitione premissa noluerint per eos compellantur.

Dicendum et est dicendum quod non in prius fuit absolutus et c. sacris [illegible] xxiii q. iii. deus q ... ecclesie iudicium cum ecclesie divinum debet imitari iudicium in quantum potest [illegible] ... et ideo sepe fallitur ... et c. de consanguinei et ... dis ... ixxxv q. ii. ... quibus non recte et eius de errore constiterit revocetur quod factum est ut in ... primus concordantiis et xxxiii q. ... ... ita relaxatur ... causa qua ... quibus potest absolvi ab excommunicatione post mortem et non potest baptizari post post mortem quia sententia ecclesie ... ligat ... prius et causa animam et licet potest in ista impedit sepulturam baptismus ... est caracter ... post mortem ... est qui valeat ... pa ... potuit ...

paciencia
signa
fuerint

... de defunctis
tempore ...

lectura
legitur

legitur

permissione

talis in extremis positus habuisset copiam sacerdotis ab eo potuisset absolui ut c. non dubium et c. de his et c. quamuis sed ex quo iam mortuus est non potest absolui nisi per papam vel eius legatum a quo debuit viuus absolui nunquam a alio potuit absolui in articulo mortis ar. quod sit de pe. di. i. que penitet de con. di. iiii. sanctum est nisi laicus absoluit per extremam necessitate quem episcopus absoluere debuit. de sen. exc. in capite lucratos prima in glosa super. xxiii. q. v. sane profecto nota quod agatur contra personam vel de persona contra post mortem qui non debet. contra crimina morte extinguntur xxiii. di. crimina morte extinguntur ... vel acta mor. fuit b. i. ad ... si reus ... in glosa sane c. et q. si non agitur et v. ... vel contra personam et bona post per bona ... sic penitentia ... morbi morte agi potest ... post mortem ... de mino ... bona ... filii sint agere de ... contra rigorem xl. v. di. disciplina ... cam ... z b de sen. ca. inter in c. sunt namque ... indultum esse ostendimus dubitemus ... quia cum eos possent absolui uiuos non contra eos potest possunt absoluere post mortem excommunicati premissa de decima post mortem excommunica ... penitentia signa constiterit fuerit sed forma non potest seruari ... quia licet non potest a uiuo ... et cum absoluitur et sic est ar. quod ... non est de sen. stantia absolutionibus dixi ... c. ... de sen. ... sed nunquid heredes compellendi sunt ad ... ante quam absoluatur ... credo quod possent cum absolutio ... sit ... ipsa ... non sufficit ... sed si vellet ... postea indistincte cum absolutio ... sed postea ... vel alii pollunt satisfacere ... passo vel alii ... quod ille viuus debuit et voluit sed satis quod ille viuus ... corpus sit sepultum in cimiterio ... non credo quod debeat exhumari si alibi sepultum sunt tunc debet exhumari et absolui ab excommunicatione ... quo ad deum absolutus ... q. ... et ... compelli heredes ... heredes ... quod heredes

tur ex delicto defuncti licet ad eos non peruenit de sepulturis in litteris et de sepulturis c. ... quia cum iste penituit et contritus fuit et quamuis non fuit satisfecit a predictos ... vel heredes ad quos bona peruenerunt ipsius sunt compellendi satisfacere pro eo et sic intellige illud c. de sepulturis et de rapto in litteris ... idem ... laurentius ... episcopo

Dum a nobis tua discretio requisiuit quid de illis sit laicis faciendum qui clericos sine lesione in custodia detinent publica vel priuata vel detrudunt in vincula et ... qui non iam excommunicatis scienter communicant absolui ab excommunicatione possunt per confessionem a simplici sacerdote vel episcopo vel archiepiscopo sit ab eis absolutio competenda. Nos igitur ... contra ... dinc ... quod in primo consultationis articulo non ... laicos pena excommunicationis contra de quamuis eorum factum corporalis lesio non fuerit subsecuta ... tamen violencia sepius ... in clericos nequiter perpetratur ... ad ... non questione credimus distinguendum an hi qui non iam excommunicatis communicant scienter in crimine committit criminoso ... plus impendendo auxilium vel fauorem aut alium orationem vel consilio aut orando ... concedendo in primo quidem articulo ... talis ... criminis ... ipsi ... criminoso ... pro ... dampnati criminis videatur ... delinquere qui dampnauit ab eo vel eius superiore ... delicti tunc erit absolucio re quirenda. cum faciatem

Capitulum primarum
detinens clericum in custodia publica vel priuata vel vincula sine lesione ... est communicans ... in crimine ... ab ... absolui ... reatus par pena ... restringit

et consencientem par pena
constringat. Si secundo non capi-
as ab episcopo vel proprio sacerdote poterit
absolucionis beneficium obti-
nere quamvis eum et tunc non
iudicabis sed iuris sancta excom-
municacionis sit ligatus quia
tunc conditores canonis eius ab-
solucionem sibi specialiter non reti-
nuit eo ipso concessisse iuris
facultatem aliis relaxandi
Si autem qui iuxta primum modum
excommunicatus cecidit eciam in manuto
debet absolui. Tamen non iuxta
modum superius recitatum poterit
prius iuratoria caucione recepta
si difficile sit eo aliqua iusta
causa quando ad ipsum excommunicato-
rem ab soluendus accedat
concedendum indulgendo ut
prestita iuxta formam eiusdem
caucione quod excommunicatoris manda-
tum parebit apud absoluatur
episcopo vel proprio sacerdote et
Respondeo dicit solum violencia attendi
si in contingit nec refert an aliquis
in compedibus an pauculis te-
neatur ff ex quibus causis maior
recturus in integrum compediendo quod
alias non erit facturus ar ff de his
qui non iusta l. i. iuste et de dictorum
sicut quod qui ideo non eum refert an
de bono malo vel de malo dicti
ore fuit ff de furto cor l. i. quamvis
alias non teneatur quibus de eo simile
insit ille alias non fuisset facturus
ff mandati si remittendi quod si est iuste
vel non sit fraudulentum ff de iuris
iuris compellatur comedendo tunc
non cadat illi in eum sed contra
unde propter hoc non est ligatus eadem
sancta cum illo quando si ex ipsa in
accusacione prophetet contempnere potuit
alias tamen illud nec habebit locum
replicacionis racionis et de consensu ancilli

ut diuinis affligatur nec excommunicacione
crimini post tamen pillam dicit b. c. sig-
nificauit vel pillam et c. si sentenciam ab-
solucionis collegit et quod si ego excommunico prochi-
anum meum propter crimen et prochianus al-
terius ei collat fauorem in procuendo
delicto suo in me uidelicet delinquendo et
eadem sancta ligatur et non suam canonis
quia tunc apud episcopum vel eciam proprium sa-
cerdotem absoluetur ut ibi sequitur
et sic iste propter delictum ligatur sancta
mea et a me debet absolui et cum
in manuto etiam dicit et est per b. c. a nobis
ubi large appellatur subditus racione delicti
Sed qui per eum excommunicacionis sancta
excommunicatur ad alicuius prochianum
quod non potest indulgenciam vel remissionem
ut b. de penis et remissione quod autem videtur
dicit quod utrobique copulatur ad esse
in indulgenciis aliud obtinet ut-
diuinis affligatur quibus pro peccatis
est et excommunicacionem est mos secundum ca-
nonicalis in q. i. multi et et omni q.
in concipiant vel dicit aliam racione
indulgencia non transit ad alium prochi-
anum quem eius in eadem villam habet
iurisdiccionem unde sua indulgencia vel
remissione non potest illum absoluere qui ipsum
non ligauit quia qui non potest ligare non
potest absoluere et ideo excommunicari in ius
et ix q. ii. c. i. et b. de penis et re omnis
utriusque Sed in sancta excommunicacionis
secus est quia ille propter delictum suum
racione delicti efficitur de foro excommunica-
tis b. de foro competenti c. ult. unde propter hoc
potest illum ligare et absoluere scilicet ille
incidit propter delictum in suam sanctam et sic
ligatus est ab eo unde ab eo debet ab-
solui et quod pronunciaui fuit ad penam
cuius non debet ad graciam de eius sancte iuri
b. sed minime indicetur videlicet qualiter sancta
excommunicacionis liget illos de quibus
non fuit dictum vel cogitatum et ideo indi-
cata solum illis nocet cum quos indi-
catur b. de sancte iudicio in . . . delectus et
c. penult. ff de except. rei iudicatum

differt a canone late sententie. cum hec sententia qualiter et ex qua indicate nec expresso pro augeri obligatio ff. de damp. infect. damni q. si est qui et ex quo post sententiam aliquis accidit nova interpellatio opus est ff. de condic. non pt. iterum i. conveniens q. aliquibus excitetur qui non est ad mentibus nec citatus i. c. sacro. Item hoc talis sententia non fit qualiter sed tantum unam personam comprehendit. Dixit q. h. distinctio que h. fit in littera habet locum in eo casu cum subsit forma sit excommunicato tractando communicantibus et ut tunc distinguat qualiter ei communicet ut i. c. proximo ad fi. et pro non obstat premissa. Sed hic non credo immo credo illum esse excommunicatum eadem sententia ex eo q. in tunc involvit quia in dicti facinus quasi damnatus et sententia transit ad eum participalem participacione et concubine et est lex dei immutate. Cum adversus in se procedit in eum et hoc accedit ad eum tamen ea eadem lex qua ille punitur et iste accedens tenetur debet xi q. i. cito turpem. Sicut participacione solam in locutione trahit excommunicatio minor ita participatione in communione tunc trahit maior excommunicatio quare tunc plus delinquit unde non est necesse ut nova talibus scita proferant qui alicuius facinoris participatione communione committunt. Extra xi q. i. c. in consequente hoc est probacio quod eadem sententia involvant pro i. c. quo xvi q. in omnibus et de aff. del. i. c. retinentes. Nullus preter ingratitudinis quedam committit contra cauciones et c. possessione et proximo decreto nulla ca. damni infecti ff. de damp. infect. dicitur cauciones h. missione ex hoc decreto sibi reservavit ff. de uni. a modo. Nulla et est hic ar. episcopos posse dispensare non pasale dispensacio non est in littera ar. i. desp. cum ap. et xi q. i. v. nulli et concessio ardet q. non est possend

nuncta pro i. c. sacro pumite b. c. proximo c. ult. mandato b. c. decreto et i. c. q. inibi sacerdote pro quo simplices sacerdotes possunt absolvere xxiiii q. ii c. ult. pro et ligare xi q. i. nemo.

Idem Strigon. Archiepiscopo

Quod indubius et s. ligg. quis excommunicato licet quis ei mandato certe intrantis firmanere communicari non debet. Sed nec propterea fuit absolutus aliquis post intrancium non est absolucio necessaria. Nulli aut faciunt nominatim excommunicato communicare tenentur. Nisi quedam persona que pro illo breviter spe per c. quam multos specialiter excusant. Alii aut qui nominatim excommunicatis propterea se participant preter personas deo canone annotatas in ipsa ab eorum participacione commoniti sese destitit excommunicacionis sunt vinculo innodandi. Secus aut est si sciens ei communicant quia cui participabis est vinculo excommunicationis similiter innodatus. Sed cum et ipsi sententiam excommunicationis tenentur ex eadem pro b. eod. cum desperabat et c. a nobis est uic. et pro platinum sententia debet ei communicari ut ibi. Et quod alius prohibet ipse facere non debet ut ibi notatum est. Item primitur aliter tangere sacra cui non primittitur ingredi ipsa et pro eo ut illud v. di. ad eius non et tam id. pro de illud n. di. quibus ecclesiastica sacramenta negatur quo unum genus sacramenti concedit quare dicit non multos xi q. in quam multos et i. c. proximo participacione quare hic non distinguit aut i. tunc.

pro hic est ... de stando mandatis ecclesie non est unum absolutionis hic primo excommunicato nullus tenetur ... pro ... conveniens ... communicandus ...

duplicis monicionis ... decretum ...

... quod hic uno ... et ... pro ...

an in alius communicet eis vide
batur quibusdam quod sic eius
communicent incidant pro illo modo
in minorem excommunicationem quod non
est verum ut patet ... c. proximo cum
talis absolvatur cum materia
... ut ibi dicit commoniti
iudex non debet excommunicare
participantes excommunicatis absque
monitione canonica ...
... alias excommunicatis non tenet
ut in ... c. statuimus
et ita habes ... in quo
excommunicatio non tenet ...
quam appellacionem ...
qui cum ... participant ex
communicatis excommunicandi sunt
maiori excommunicatione ut ...
dicit ... qui communicant
et est hoc notabile quia et ...
nos esse contempnunt qualiter
... debet ...
... in ...
et principales ... excellenti
... nominatim ...
excommunicati ff de ...
tum ff ... excommunicat
... participant ... et extra
... de iudeis post ...
... quod tamen ... intellexit
... participant in ... in quo ...
intellexit ... proximo ...
esset excommunicati sed post ...
... ut ...
Sed quid si altius ...
tali participat ... talem ...
... excommunicatus maiori
dicit ... participat
... ibi ...
... minori ut ibi ...

Idem de doctoribus ...
Inter alia que ... Bonon
Strigonii archiepiscopus ... sol
...
nullus excommunicatis ...
communicare tenetur ...
... que ...
multas ...

verum ... questione orta est ...
dispensandi alius concedentibus
quod excommunicatis communicare tenet
... in predicto capitulo ...
presertim cum ... ad communionem
... debito tenebantur ...
... eas communicare licite posse
... non ... ad hoc ex necessitate
... teneri ut ... illius
prodiit interpretatio quorum ...
ambiguitate ... talium ...
absolvendam ... quedam ...
... capitulo denotatur illis
in quos lata fuerit excommunicationis
sententia ante prolationem ipsius ...
quo tenentur familiariter ad ...
... post ... ad ...
tenerentur cum ad hoc debitum
... beneficia ... agente a
priore non sunt obnoxietate ...
... sed ad familiare tenentur
obsequium et ita per consequendum
ad communionem tenentur sine qua
non ad omnes personas capituli ...
... ut videlicet ab
noxietate ... fuit subiecte
cum viatores peregrini et ...
tores a communione talium personarum
... articulus necessitatis ...
... abstinere debeant ut ...
colligitur manifeste Sed ad illas ...
... que talibus ... tenetur
obnoxietate constricte quibus ...
... pro quibus sunt excommunicationi
notate ut in omnibus communicare non
debent sed ab eis penitus abstinere
... qui multos ...
... excommunicata ... istud
presertim ...
... de quibusdam ...
...
viatores debent talibus communicare nisi
necessitate instante ...
capitulo ad ipsum ... interpretatio ...
...
agente ... declarationem ...

cum casibus illius capituli est declaracio
ut in filiis suis ancillis et uxore in
quibusdam cum constitucio iuris ut in
rusticis et mercennariis et quod in
quoquomodo illius constituatur per illud
c circa personas mercenariorum rusticorum
set ut est per propria iura eos intrare le-
uebant xv. q. vi. nos sanctorum et cum
ratos 23 q. iii. excommunicatos quosque ue-
constitutis immo magne an cuiuslibet
tum. nam aliqua sustinenda est in cons-
ditatis ut consistoria instancia fructur [illegible]
di in memoriam z b. de of. leg. de-
dicitur tamen magne cum arbitrio specta-
dus si tamen magne quod superioris ar. b. de
bitur vestitur quod superioris et c ex inlata sco-
noto quod superius et c ex inlata dilacione no-
in presentibus rebus ita dilacione in iudicio
capit quamque sua relinquat iudicio
de consuetudine 23 q. iii. quod predicasse
in peregrinis aut qui ultra mare ali-
quam diu et ideo per quadragesimam
commorari solent superioris iudicione
ff. de iudiciis si alter et ar. b. de elect.
venerabilem tenetur ut b. domesticis ff.
filii sui mercenarii et uxor in omnibus
nulli in talibus consenciendum est uel obe-
diendum 11 q. iii. ita ne et xi q. iii. q.
diendum ... q. v. ita ne cum contrarieum illis
respectu inlicitis alb. si contrarium illis
in omnibus eadem sua tenentur b. c. imp.
z in est concubine Idem
b

[O]mnium illorum
[Q]ui promolenta absolucio qui promolenta
manuum iniectione in clericos
labem excommunicacionis in curruit
quibusdam casibus apostolicis excepcio
pribus sedi dubitabat ap. respectum
non nulli sentenciam suam ne-
gligentes in excommunicacione posti
ordinales ordines accipere non
consortes. Unde aut de his si
formidant. Unde aut de his si
debeat apostolicum scripsimus oraculum
implorantur. circa quos credimus
distinguendum quod tales uel sciunt se
vinculo excommunicacionis irretitos
uel non recolunt factum pro quo
in late sunt canonem inciderunt
uel factum quod fecerunt in indignari
nesciunt exinde se teneri. primo si

sciunt seculares presbiteros ordinibus
ordinibus tenentur ... in perpetuum
deponendos. in reliquis casibus
tam archiepiscopo quam episcopo absque
mandato sedis apostolice speciali dispensandi
facultatem non nonnunt non habere qui-
bus est absolucio talium interdicta
et maiora intelligatur illis
prohibita. quibus uetita sunt
minora poterunt tamen hiis ... vo pen-
amibus intimari. ut ab eo sicut
rigore et equitatem seruatis prodicat
pro ut discrecio sua uiderit faciendum
si sunt clericus si claustrales sunt h(oc)
ab alex. iii. sunt constitu-
tum ab alex. iii. sunt constitutum
quod monachi et canonici regulares
quocumque modo se in claustro per-
cusserint non sunt ad apostolicam sedem mit-
tendi. sed secundum prudenciam sui ab-
batis discipline subdentur et
si abbatis disciplina ad eorum correc-
cionem non sufficiat providencia
est dyocesani episcopi adhibenda.
et alibi dicit quod de seculo fugien-
tes qui religionis habitum
in monasterio susceperunt et in sancta
se post modum confitentur tale co-
misisse delictum. propter quod excommunicatio-
nis sentenciam incurrunt sine licencia
romani pontificis abbas non debet uel potest
eos absoluere. quamuis pro supplicione
delinquencium debita possit animi
aduersione punire. Nos tamen religi-
onis fauore ut euangelii materia
subtrahatur maiorem eis graciam ex-
hibere volentes. eorum prelatis quod talibus
absolucionibus beneficium valeat
impertiri indulgemus nisi ex-
cessus ipsorum extiterit difficilis et
enormis ut pote si ad mutila-
cionem membri uel effusionem
sanguinis sit processum aut in episcopum
aut in abbatem violenta manus

[Marginal note, bottom:] In illorum casu ... excommunicatio pro manuum violenta iniectione in clericum ... recipit ordines dispensandum est. si est clericus ... ab ... ordinum est suspensus ... ignorancia ... excommunicatus recipit ordines ... dispensat ... regularis abbas ... [illegible]

Sed [illegible] pro sollicitudine pastorali [illegible]

licita enim excepcionibus tales et similes nequeant sine scandalo preteriri. Et non claustralis aliquis in religiosam personam alterius claustri manus iniecit molestiis per abbatem ipsius et eius qui passus est iniuria absoluatur. Et si clericum percusserit secularem non nisi per apostolicam sedem ut scandalum euitetur absolucionis graciam poterit promoueri. Si autem hos ad ordines promoueri contingat iuxta premissa distinctionem qui faciunt in eodem pro deuocione discipline sese acciunt ordinari ab executione suscepti ordinis et officii deuenientes manent suspensos. Circa reliquos non facti memoriam uel iuris peritiam non habentes monasteriorum utilitate pensata post iniunctam sibi et peracta regulare penitenciam abbatibus eorum poterunt dispensare nisi graue fuit factum et notabile aut is qui fecit adultus fuit et discretus non ualent eorum obliuione uel ignoranciam premimat papam aut abbatem. Sub ut forma ista diligenter obseruent ne propter mentis stantia que premissa est abutitur potestate etc.

Cum

Ubi hic patet expresse quod editum illius canonis si quibus quibus suadente presidentem est quia omnes debent ad apostolicam sedem mitti ... reliquorum absolucio in istis casibus prelatis mentis capitulis reseruatur a predecessore ut c. decreto inlicitus ea nostrum quod de his et in casibus restrictius per canonem illum ... vii. q. iiii. si quibus suadente fuit quia ad est quod studio delinquitur aut ignorancia. xxiii. q. iiii. excellentissimus nescimus pone exemplum ubi quis non crederet se tenere ut c. nuper in primo li. et c. mulieris ordinibus non

Cum sint p[er] nomine ...

plicit et de beneficiis ut de clerico excommunicato ministrante postulastis et c. latores mediacionem xvii. q. iiii. si quibus suadente sed nunquam poterunt dispensare post impetratam absolucionem uidetur quod non probo quod sequitur. Sed si non esset eius inmediata dispensacio possent ut c. nuper et est ratio quod dispensare possunt in non est prohibitum minora minora uocat absolucionem maiora dispensacionem et ita cum prohibetur minus et maius prohibetur intelligit. lxxiiii. di. gesta xxv. di. illud et ff. de senatoribus qui indignus et ergo cum conceditur maius et minus ut de decimis expone rigorem equitatis rigore mitigat om equitatis intelligunt. Iuris relaxacio et equitatis rigoris sit ut de iudice placuit. xxxiiii. di. fraternitatis claustrales hic respiciat quod dixit seculares dicat non habes hodie illam sed in antiqua compillacione fuit et sic inspice consuluit fauore primo uidetur quod de iure communi non tamen illa textu ... delicti satisfacto tamen ... tempore ... dictam sine conditionibus ... di. i. ... auctoritate post c. mediam et ut de uoto ... xxxiii. q. v. ad monendum absolucio ... hoc intellige de illis canonicum ante ingressum qui incidunt qui incidunt possunt post ingressum concessum est p. alex ut c. monachi unde qui ad illos dicit indulgemus ... hic intellige simpliciter de omnibus incidentibus qui hic continent sine ante ingressum sine post ut est distinguendum inter illos inb... ut de clerico excommunicato ... et ut de corpore uiciatis expositis alibi excessus difficilis uel enormis relinquitur arbitrio iudicis cum excessus est notorius tunc abbas ipsum absoluere non potest ... scandalum ut hic dicit sanguinis quod si modicum ualde licet cum sanguinis effusione quia de facili sanguis effunditur quia nunquam ... enormis lederet si ... credere comittendum arbitrio iudicis puta episcopi et abbatis licet littera ista simpliciter loquatur ... cum effusionibus habundanciam significatur. xxvi. q. i. ... et ... di. ... ibi nomine

[illegible] in episcopum [illegible] augetur [illegible] de penitentiis [illegible] dist. [illegible] aut facta [illegible] de iniuriis [illegible] atrox et ff. de re iudicata [illegible] delictum [illegible] quemadmodum et ff. de [illegible] item apud [illegible] aut [illegible] sicut ex auctoritate facti [illegible] qui subdiaconum et episcopo [illegible] sicut crescit iniuria ff. [illegible] et [illegible] dicamus [illegible] religiosis que non puniuntur [illegible] abbatem [illegible] canonicos [illegible] hospitalarios [illegible] abbas [illegible] templarios [illegible] hospitalarios [illegible] claustrales [illegible] temporibus passus [illegible] de iniuriis [illegible] sicut et in iniuria facta filio [illegible] pater [illegible] filius [illegible] ff. de iniuriis [illegible] abbas [illegible] monacho [illegible] [illegible] quod [illegible] sicut [illegible] [illegible]

V[illegible] [illegible] abbas [illegible] ignorantie [illegible] dispensare potest [illegible] abbas dispensare [illegible] dispensatione [illegible] de presbitero episcopo

Monialibus tua nos requisiuit [illegible] que sint eis absolucionis impendende si se inuicem uel conuersas uel conuersos suas aut clericos etiam manus iniecerint temere violentas [illegible] in cuius dyocesi monasteria fuerint absoluantur.

[illegible] abbatissa possit absoluere [illegible] confessiones [illegible] euangelium legere [illegible] [illegible] de [illegible] absoluat [illegible] delegatus [illegible] exemptas [illegible] non exemptas [illegible] monacha uel monachum [illegible]

De s[ente]n[ti]a Exco[mmunicationis]

communiter uel etiam alterius [illegible] conueniat utrique [illegible] uel ali[illegible] delegetur alii [illegible] sua [illegible]

Idem.

Quia ecclesiarum prelati [illegible] natalitia [illegible] uolumus uel [illegible] ipsius [illegible] in [illegible] paratenus uel prouinciam [illegible] quod nisi uos conueniat et ipsos uel honeste conueniat nauigio transeatis quanto minus potius. [illegible] tu [illegible] amaritudine cordis et sub pena ueniae communitates eisdem cum [illegible] ab eis maiorem [illegible] recepit quantitatem uel ad ea [illegible] restituendas [illegible] aut [illegible] contrari [illegible] fiet uidemus uos dampnum [illegible] ipsi non [illegible] reportare tu ad hoc debitum [illegible] ipsi uobis maneant obligati et ab exactionibus exigi possit uel [illegible] recipi quod debetur. Est autem cautum in iure quod si quibus [illegible] parum [illegible] aut quorumlibet exactorum [illegible] necessaria eme[re] aut recipere potius accipere preciam [illegible] familias domus exactionis [illegible] datus [illegible] familia [illegible] licet [illegible] domus [illegible] tamquam paterfamilias domus [illegible] prestat uos tu tamquam ipsius familiae [illegible] manibus eius [illegible] exactatio non contingeret et [illegible] apud [illegible] exactatorum [illegible] cordis sub pena ueniae communitatibus ipsis in quibus [illegible] non potuitis [illegible] tare [illegible]

Veniae [illegible] quia sub pena ueniae nemo [illegible] debet [illegible] de [illegible] non [illegible] et [illegible] dolo [illegible] habeant [illegible] quia [illegible] culpa [illegible] et consilium [illegible] quod [illegible] non debet [illegible] alios [illegible] qui aut [illegible] et appellare et prosequi [illegible] in quibus [illegible] exactores [illegible] quod [illegible] non possit [illegible] commode quia [illegible] nepos [illegible] idem [illegible]

Et fame [illegible] [illegible] consulimus [illegible] extendentes qui tute non possunt [illegible] ad agendam [illegible] deputare [illegible] non [illegible] [illegible] sit [illegible] in [illegible] ate

Capitulum Contingit et cetera

vel aliis platis suis arte possint
custodie mancipari et si hoc quod cum
plati excessus corrigere debeant sub
ditorum et publice utilitatis interest
ne crimina remaneant impunita
et per impunitatis audaciam fiant
qui nequam fuerant nequiores non
solum possunt sed debent et clericos
postquam fuerint detrusi canonice
condempnati sub arta custodia
detinere qui adeo sint incorrigibiles
nec in monasteriis valeant custodiri
ad plura vel peiora facile labentur
laici non ad excommunicationis sententiam
cape clericos et ad iudicium trahere
possunt et si oportet et violenter
id tamen de mandato faciant platorum
quorum illi sunt iurisdictioni subiec
ti et quorum est corrigere crimina pro
cum hoc non ipsi sed illi quorum
auctoritate id faciunt facere videantur
cum tamen non amplius eorum viole
(n)ciam se extendat quam destructio
vel rebellio exigit clericorum
Debeant et de off. or. c. i. et c. de
act qualiter et quando al. sanguinis eorum
de suis manibus requiretur et de of.
di impossibili c. decet et si et de stat.
mon. cum ad monasterium
ad si impunitatis ad publica utilitate
respicit ut crimina puniantur ff. ad le.
aquil. ita vulneratus i. fi. in fine et ff. de
sol. stichum c. i. et ff. de iudic. si
longius et ff. de fideiuss. si a reo c.
ad quod et c. de penis si operis ne ad
maleficia tenerentur quisquam propter
ut le. si operis et ad eum in quem commi
sa et ff. de penis capitalium c.
famosos incorrigibiles qui depo
positi possunt et curie tradi et de iudic.
cum non ab homine xxiii di. nec
licent sed non ad sanguinis effusio
nem et sic intelligitur et de iudic. at
si clerici possunt sic c. de clericis qui
ad curiam q. l. in ius fiunt abrogare
privilegio ab ecclesia abstrahitur

Violenter ac cum et c. universitatis q.
intelligendum est de incorrigibili illud de
eo qui corrigit et verberat alium de
mandato abbatis quod non licet ut ibi
et ita non se tangit de mandato tunc
sufficit generale mandatum expectandum
est hic quando eum non est notum eos
esse corrigibiles et traditos curie secular
non licet sine mandato platorum quia
ad hoc sub regula clericali tenentur et de
poptl lxxxi di. dictum vel infra sex mi
stant enormitatibus et c. cum non
ab homine et c. cum quendam auctoritate qui
eum faciat ipse facere intelligitur et c. mulieris
et ff. de cam. tu ita tu c. de confessis cum
plures quam eum moderamine in culpate
tutele alio sit excedentes modum tue
tur ar. et de rest. spol. olim in fine
de dolo simile ff. ad l. aquil. si ex
plagis et tabernarius et quod dicitur
cum se posset ad hoc gravaret pri
legio clericali Idem est ratione ac

Contingit interdum quod clericus si quis
offendat et satisfacere volunt offen
so secundum morem patrie que inter
se clerici laici observant corpora sua
sponte supponunt xxx l. pluribus
aut paucioribus percussionibus
fustium et si nos aut fit supplicio
h. q. hic manus iniectio et si
non sit violenta tamen iniuriosa
videatur cum ille canon non tam
in favorem clerici ordinati quam
in favorem clericalis ordinis sint
promulgatum et ideo volumus et cetera
ut id de cetero prohibeas attemptari
Si quis autem clericus post prohi
bitionem huiusmodi sponte se subiecerit
excommunicet prompto ut clericus
in ira passo sine iniuria clericali
satisfaciat competenti quod pax va
leat inter eos rationabiliter reformari
Iniuriosa quia sit iniuria sine vi
olencia et mandat in canone et cum
i. et sed quia dicitur hic iniuriosa est
et violenti non fiat iniuria decre in
q. v. volunt et ff. de iniur. l. i. c. usque
adeo c. de turpis. cum donationis
et ff. de re iud. nemo invitus sed hic
[illegible]

De sententia excommunicationis

quod in iniuria ista dicatur fieri ecclesie
quia ea que in nos delinquunt possumus
remittere sed non quantum
ad ecclesiam xxiii q. iiii § ibi qui
et et filius remittere potest iniuriam
quantum ad se sed non quantum ad patrem
ff de iniuriis l. i. § usque adeo et quantum
tangit comodum ipsius non quantum tangit
comodum aliorum ff de pactis nisi
quando quis paciscitur lxxiii di presbitero
mutare sed nunquid potest episcopus solus
remittere iniuriam factam ecclesie sine
capitulo videtur quod sic quia actio
iniuriarum non est in bonis ipsius
autem filius ff de iniuriis iniuriarum
ergo solus episcopus potest eam remittere arg.
de hiis que fiunt a prelato sine consensu capituli cum
aplica cum eius episcopus sit pater xcv.
di esto subiectus et pater posset remit-
tere iniuriam factam filio ff de iniuriis
sed si vivus quis filio fecit ergo solus
qui facere potest. sed non videtur cum episcopus
sit procurator et non dominus x q. i. c.
ubi et b. de do. sinistratem quia con-
dicione ecclesie deteriorem facere non potest ut
ubi dicitur sed qualiter excusatur qui
loco aliquem clericum percussit licet in uno
de c. c. i. et non iste qui percussit uno
leviter ratio est quia iste temerarias
manus iniecit b. c. unusquisque ac
sed ille non. Et ita ulciscendi iniuriam
suam hoc videtur facere. Item quando aliquis
manus fecit licet non in iniuriam
ar. xxiii q. vi si res sed non illius
qui loco ordinati in quibus ordinibus
di clericis dum non conciliat fas
impetras lxxxiiii di quisquis et
si sit clericus coniugatus ar. b. de vita
et ho. cle. clericus sit et quid in illo si velit
deferre coronam et gaudere privilegio cle-
ricali alias si non velit gaudere privilegio
clericale potest deponere b. de cle. coniuga. di
in ipsis Iolis ubi de hoc. Item et clericus
depositus habet hic privilegium quandiu
vult vivere sub regula clericali lxxxi
di dictum et b. c. proximo et ff de cauci.
l. pl. Item non in inspectat se cnot
mutantibus b. c. cum non ab homine
et c. precedenti vel ipsius ad eccla ad
monicione contempto habitu clericali
b. c. in audiencia et in c. contingit. Item
quando de excommunicato deposito si ubi ceterum

an in cadit ille in canonem videtur quod
non quamvis ad nos de hiis qui fecerunt
sunt x q. i. ubi quia iam est membrum
dyaboli et est cetum eiectus xi q. iii
omnes vocamus et c. sequenti et quando
posset aliud excommunicare xxiiii q. i. au-
divimus tamen hoc non est excommunicatum
quod ipse obstat quod quidam concedunt vnde
distinguerit an in excommunicato procedat depositio
et tunc adhuc retinet privilegium si
non sequatur et incorrigibilis fuerit contra
dicto c. tunc amittit privilegium b. de iudic.
cum non ab homine qui aut aliud clericum
excommunicatum verberat videtur quod sic quod
excommunicatus multo forcius quia qui verberat
excommunicatum an deposit̄or sine quis distinguit
vnde ordinibus cui rendiacere non potest ut
b. de sero competenti si diligenti et
c. significasti attemptari non videtur sed
ad contrarie que sunt an percussores incidant
in canonem sed dic quod sic sunt excommu-
nicati quia in minoribus mag. et te
mentis vivant et sic incurrunt cum
dicat non tam in favore clerici qua ordinis
et clericis qui in hic consequi excommunicati
ubi sequitur. Idem lundon archiepiscopo

Relatum est nobis eius ali-
qui fratres post in electione ma-
num in clericum violentam in
canonem inciderunt sine promulgare
allegantibus dominis eorum quod tamen
mancipiis suis volunt venire cum
se apostolicis absoluendi non causant potestone
eludentes ecclesiastica disciplinam
cum non circa mandans quatenus eos venire
compellas ad apostolicam se absoluendos
cum plus b. deo quia hominibus deserviunt
dum vero fecit h' in fraudem ut sub
trahant se obsequio dominorum aut
ipsi deo placeat sine culpa pro magna
dampnum incurrunt tunc multo
quod causa potius eos commendulgeriaa
nisi promissionibus absolvere cum
minus sunt ad apostolicam se remoti sed
in recompensacione laboris quod mitti
non sustinent alia eis satisfactio in
iungatur. Si vero non fit ita cum ibi

et enormis excessus. ut pp inuadu
scandalum et tolandum exeplu
huiusmodi seruorum ad fruiend seruorum mundi
venire debeant absoluendi

omnem ex q in quasque mem et c mulier
et S de uoto et uoti redemp. v incausa et c et
xx q. v c. f et in agressionatim eius culpa.
excommunicati S c cum illorum uel de hoc
culpa tunc eum possunt absolui pepin ut
h' dic et S c uuliers et c quumus q intelligi
debent secundum hanc distinctionem sine
culpa penal uo debent S de eo q tocs offam yo ui
xx. q. vi sue distinctionem et c vltimo et S ut lit n cont
qui frequenter et S de grand recprosecuter, als si
essent du in culpa tam ipi quam fin sunt
excommunicati, puta si mandassent quia qui
palam facit pscripm facit nisi S c simbacetz
ut facie tam f tum fin hi facint scandalum
cum dicit nullam culpam commisit ego indi
io dicto in uiro si in fraudem ux q sacit
et mlito qui opas pstat tu ar xxx q vltrad
platum p h non ero cum h et ex eo q dic pienso
ut cliq fuio in ima et non in vema quia hic
edim ut omes ad mam mittantur q no pssse
et tipmit prohibitorum c ar S c cum illorum impu
nite conpassionem sic S de uoto quod sup his
et c magne ad finem

Idem mdorien archiepo
Clericis et canonicis institutum
et i licet iis qui voluntarie cunctis
excommunicatis illis communicauit
qui cum omnibus fautoribus participibus
suis excommunicationis sunt astricti
ad corrediens de mandato eccle ex
communicatos quos sonat exprim
gnet n tn pus quam absolutionis
beneficium precepit huiusmodi est absolutus
ut si occumbat in huiusmodi bello sunt
oblationes recipiende pro eo uel
orongs domino porrigende n tn
decipimus inuentis p ma perinde
signa constituit. et mox cuiusdam
constitutionis nre tenorem. de
finito etiam absolutionis be
neficium impendatur

Colimitatis sectis si vi absoluta fuit
auctoritas S de his qui vi metu ne
ca fi. sacre et di pbros et S de baptismo ma
iores ad fi v ille vo qui cuiusnam constitucte
S c a nobis cum fuit absolutus tunc obiit
ecclia pro eo et recipiet ab [illegible] lacidis pro se palus.

Sicut nobis Idem assmati Epo
et i f t R q quod nisi excom
municati ate super absolutione
sua sitis pras ut illius tn muqe
uiras in hac parte commisimus
reportauerint aut alio modo legi
time de illorum absolutione
tibi constiterit tu ipos pro exco
municatis ut pus heas et facias
euitari

Nostrates sed mdr quod ei credendum
sit, quia denegans d sui medium est
quod sit immemor sue salutis i q illa
sitimus et ar de con di uu. cum ita q si
millia extarit. ff no c vin S de of or exepte
et vin q v c mio et C de man pn lrum.
modo no fu nmo teste quia fuit actor pminded
ut etiam si affirmet clia indicia q sufficiunt
S de elitis peginus c int et c tue, n sufficit
fue honestas psone ut ei credi debeat ar
l di si quis ipsa et p di ego

Pertinas Idem senon archiepo
licas et i videtur aliquibus quod
cum ad metropol pap eo non
deferentur excommunicatis autem
non heat appellandi ipponte aberta
separatq sine applaunt sine non
metropolitanus ei non debz ab
solutionis beneficium exhibere verum
exhibus cuiusdam epistole quam insto
casti ab alex pp emanasse pro
uint hic quod si an ap maliciura
excommunicationis sma fuit pro
mulgata metropolitanus ante
litis ingressum ab eo iuramento
recepto secundum eccie consuetu
dinem dz ipm absoluere. nisi voluit
epo dyor deferre ipm ad eu
remitte absoluendum. nisi etiam
consequenter infertur, q n audie
di sunt excommunicati prius q
fuerit absoluti n sunt ad illos
a quibus appellauerant remittendi
hinsardicen. aut concil reperitur
ut is qui ab epo est abiectus
finitimos epos interpellet et ea
eius audiatur et diligentius
pertractetur cspe aut qui iuste

Vel iniuste, absolvit eundem
patienter accipiat ut diffiniat
negotium quod vel appellatio probet eius appel-
lantibus sententia vel etiam emendetur
prius tamen cum omnia diligenter exa-
minata fuerint. Nullus ante cause
cognitionem totam enim sonare
presumat quin fiat totione primatus
Nos ergo credimus distinguendum
utrum quis proponat se post appella-
tionem legitime interpositam excommunicatione
fuisse notatum vel in forma
excommunicationis intollerabilem
errorem fuisse patenter expressum
in quibus casibus et si approba-
tionem eorum absolutionem non
petat debet admitti. Sed donec
de ipsis constiterit in aliis eventi-
bus tamen quando apparuerit etiam tempore
consueverit absolvere ad cautelam
vim in aliis nisi gratiam absolu-
tionis imploret non debet audi-
ri ne sententiam etiam scitam contem-
nere videatur et per hoc am-
plius ex suo contemptu ligetur
Quod si absolutionis beneficium
similiter postulaverit metropolitanus
eum debet absolvere nisi suo du-
xerit suffraganeo deferendum
tamen si suffraganeus absolutionis
beneficium iuxta formam ecclesie no-
luerit exhibere ipse nichilominus
illum absolvat cautione recepta
quod suo debeat parere mandato
ac demum causam audiat et quod cano-
nicum fuerit iustitia mediante
decernat. Et si forsan episcopus subditum
suum propter manifestum excessum
excommunicasset vel metropolitanus non
debet ipsum absolvere nisi suffra-
ganeus requisitus maliciose
absolutionis beneficium denegaret
liquidum et male quia si non appellat
ad metropolitanum tamen potest excommunicatus

absolvere si episcopus ipsum absolvere nolit de off.
ord. ad reprimendam appellandi ut per hoc
excommunicationis sententia relevetur ut de
ap. pastoralis vel meditum et c. ad hec quia bonum
tamen transferant ad superiorem bonum tenet appellatio
in quantum revocata constitutione quam feci olim in
antiqua compilatione de off. ord. quoniam cum
sententia et etiam verba pro maiori parte ponuntur
hic et inprimit hic quod sanum est audiendi si
agant de defectibus excommunicationis vel docentes
remittendi remittitur quamquam aliquis ad eum
a quo appellavit si maliciose appellavit de ap-
pellationibus ... et c. ut debitum sub si non fuerit
... ap. in termino constituto vel et personam
... ille al. optime quod hic dicit ... de ap. cor. et v. q.
vi. ... ultimo in sardicen. xi. q. iii. si episcopus forte
quod movit hic ... dec. alex. vii. non secundum
antiquos canones quibus excommunicatus
audiebatur qui nollebat probare se iniuste
excommunicatum xi. q. iii. si episcopus forte tamquam tenor
hic ponitur hodie vero non auditur nisi in duo-
bus casibus si dicat sententiam latam post ap. vel si
dicat intollerabilem errorem in ea fuisse ex-
pressum ut hic dicitur si ergo distinguendum ... si ergo
aliquis conqueritur superiori de iniusta excommunicatione
aut appellavit ad eum aut non si appellavit
... prestabit cautionem quod stabit mandato ecclesie
tunc est in optione ipsius superioris an velit
eum absolvere an remittere eum absolvendum
ad eum a quo appellavit sed per simplicem querelam
ut hic sequitur in dec. alex. si vero non appellavit
sed per simplicem querelam ipsum audivit debet
eum remittere ad inferiorem ut ipsum absolvat
et si inferior eum absolvere nolit archiepiscopus
ipsum absolvat de off. ord. ad reprimendam
tamen si periculum esset in mora propter huiusmodi remissionem
ipsum statim absolvat ... c. sacro ... ad hec
et proxima et ultimo ... si movit sententiam excommunicationis
ab episcopo latam esse iniustam eundem ponit
... non sit appellatum ad ipsum de ap. solli-
citudinem ... et ergo si movit eam iniustam
in remittere ipsum absolvendum ad inferiorem
ut hic infra. Nullus ergo ... de ... officio
et c. quibusdam ... absolutionis hic infra
dec. alex. que incipit in co... ... q. ...
ap. quam dicit in iniustam ... tamen an
in ea casu qui appellatione precessit vel quod error
tollerabilis expressus est in sententia et sic fuit ...
... que sunt ... dubitatio ... dominus
altisiodorensis episcopus excommunicavit archiepiscopum senonensem
archiepiscopus coram episcopo senonensi ... ...
standi ... similiter petiit absolutionem archiepiscopo
deferens episcopo sepe monuit ipsum ut eum
absolveret quod cum facere nollet archiepiscopus ipsum
absolvit ... episcopus non habebat pro absoluto ...
tenens quod eius absolutio non pertinebat

ad archiepiscopum pro quo mittebat facere de talibus processu consilio Sardicensi unde accepit q̄ sunt appellationis q̄ innes esse et ipse tendit ut p̄z et l'ra erronem error intollerabilis pt dici q̄ sic p̄ tamen ut si excōicet te quia non fuerat vel quia non credit tenetur ei aliquam invitationem vel quia e obediens suo prelato vel si precipiat aliquod impossibile vel turpe tamen dic tamen e tal' sententia nulla e n' aliqua obligationem inducit de facto vel de iure vel de iure sic s de pact. c. ultimo ar. c. 3 de cond. ap. c. ult. in fi. unde hic intellige tm de errore in ius. unde in p̄dictis exemplis tenet exco. ut dic. sic excōico illum quia non adulterat quia non instituit illud tenet p̄dictam intollerabilis pt dici error si exprisse contineat c. iuris scriptum ut si dicat p̄ maxime excōic te quia lata e p q ap et alii sententia non e necesse appellare ii q vi § diffinitiva et ff q sine su ap. re. l. i. § i et idem e dicendum ubicumque p̄ponitur in dicendum vero nullam fuisse ii nec est quia ad cautelam appellat. e. de preci. li. et s de procuratione in ssentia ins. et s de sum. sen. super eo et s de re iudicata c. i. seq. et si error non exprimit in sententia et tn p̄ continet et ius tenet quidem tunc sententia n' fuit appellationis suspensiva s de re iud. tn ut nobis ex. e. cum plurimis si si error e in facto ut si sic dicatur excōico te quia expoliasti talem licet manifeste sit falsum tenet sententia quia tal' tn possibilis e licet sit falsa nec quam erronem et sententia sine iusta sine iniusta tenenda e xi q iii c. i et ii ar. c. q error tal' faciat eam nullam sicut error calculi ff qui sine sen ap re. l. i. § i et tal' error facit ex condicionem nullam ff de lib. et postumis li. si postumus § fi. sextimo et lege sequenti sicut n' val' dic de datione tutoris ubi error facti e expressus ff de tuto. curato. l. tutor et l. scie. sic et obligato per errorem facti non tenet ff. si quis caut. si et si sylvius ff de condi. si quis postquam Jo. quod dicitur ideo quod in sententia excōis lata per errorem facti ut dictum e tunc f sit dice quod teneat, et quod absolvatur quo ad ecclesiam vel saltem ad cautelam quo ad deum non e ligatus n' contempnet ea ut i seq. r. p. in q. m. notandum insuper distinguit quidam quod sit exemplo error in sententia expressus aut e error facti et ea improbabilis ut si dicat excōico te quia deum tol. et hic secundum quosdam tenet sententia secundum quosdam non. aut e error de facto quod aliud e dicere quam error facti et ea probabilis ut si dicat excōico te quia spoliasti tenet tu in veritate non spoliasti et hic tenet secundum omnes. si sine difficultate sit absolvendus e. vero est

error iuris et iste dupl'. aut enim est error iuris contingentis statum de quo agitur in ipsa sententiam excommunicationis ut si dicat excōico te quia es obediens et iste error tangit sententiam excommunicationis cum nemo excommunicari possit pro inobedientiam vel contumacia et hec sententia secundum omnes non tenet. secundo est error iuris non contingentis statum. ut si dicat excōmunico te quia persolvisti decimas et similibus et hec secundum omnes tenet si absolvitur sine difficultate. In quibus duobus p̄missis tamen dicit sententiam latam post ap legitimam et e dicit continere intollerabilem errorem et in talibus iste intelligitur c. Sardicensis cuius tenor hic ponitur pt s de off. dl. tamen contingit in talibus iste p̄ admittitur probatio ut appareat an absolvi debeat an denunciari non ligatus ut ibi in e. contingit eciam al' sic intellige quod dicit in a lectura. s. quando auditur in aliis negociis vel factis nisi nisi ut probet errorem vel sententiam latam post ap legitimam in hoc concordat concilium Sardicensis. et interpretatur papa concilium iste ibi q si absolventis et c ab inde inscribitur quod si forsan interpretatur de talibus que indecentia si non e quia in diversis causis loquuntur ut pz p interpretationem p interpretationem innocentii In aliis dicit Jo. in aliis dubius excon. tamen e pro excommunicato d e tamen desideras q̄ vero s de eli. excō. in illis et hec dicit l'ra sequenti ne sententiam extra sicca et c. quia hec ipso ligatur excon. sententiam sequitur in eo quam petitur in finem q pendente ea audit et aliis sed et illum quam dicit se dampni illius n' ff de lib. ea ordinata videatur non hec tamen dic tenet sententia hoc iniusta vel nulla xxiiii q iii non ins. et c. q ineptum qo. alia etiam redduntur s dup. pastoralis. § de hac vero ... Idem ...

Si aliquando forte contingit quod eis qui aut. ap. sit excom. subiecti nostre l're tamen salutationis alloquio desinentur non propter hoc excommunicationis credatur sententia relaxata cum per ignorantiam vel negligentiam aut occupationem in ...ma vel etiam per subreptionem contingat huiusmodi litteras impetrari etc.

Salutationis excommunicatis enim salutandi non sunt xi q iii in excommunicatos et xxiiii q. i omnis christianus nec p salutationem indicatur eis aliquis consensus sed deum dicimus absamus et ut facilius resipiscant in indicent se contempnationi quia gravius pena e ut hominibus esse et communi carere suffragio et de apostatis hiis qui si quinimo eos non debeamus salutare possumus tamen ... eis loqui de hiis salutaribus que pertinent ad eorum salutem et licet alia verba intendunt ponantur non nocet ut c. hoc et cum voluntate i Bernardo xi q iii cum excommunicato

Si papa excōicatis per suas litteras salutat non ideo sunt ipso absoluti

(Margin: vale; appellatio contra sententiam nullam; c. i.; ...)

De sententia excommunicationis

Sed pone quod papa extra sententia salutet aliquem excommunicatum nunquid habebitur pro absoluto ar. q. ii. ... forma traditur preterquam non videtur absolutus ... tamen desiderans ... et quod in dubiis ... satis et ar ad h ... in benignis et ... non expressis ... olim ... papa non subiaceat legibus ... de legibus digna vox et ff. e. principes ... quod eo ipso sit absolutus quod papa faciet tali ... et papa dat auctoritatem canonibus ut ab eo rigorem vel migorem sumat ... de elect. significasti dicit quod ... hoc non est absolutus nisi dicat absolvo te sed de plenitudine potestatis ... quod sit absolutus dummodo papa noluit ... ipsum absolutum esse et hoc constabat ... q. sit ... quod dicat ... ignorantia ... aliud si ... non est maior ... quam aliorum ... ad hoc ... in canonem ... nolit ipsum ... absolutum ... non quia legibus solutus est ... non ... de appell. ... per importunitatem petentis quia ... importunitatem petentis non concedenda ... bonorum suffragia ... Per subreptionem ... quod ... excommunicato ... quo ...

Idem C. sancti Laurentii in Lucina presbytero

Officii et cardinalis ap. se legatis. Postremo quesiti utrum ... plures excessus aplicibus platis ... excommunicationis est innodatus ... et unum prelatorum ... satisfacere vult excessum ab eo sit absolvendus de quo satisfacere vult eidem et cum de alio non satisfecit alii absolutus valeat nuntiari et ... articulo ... super mentitam veritatem absolutio subrepta non prodest et veritatem intelligens absolutionem exhibere non debet ...

... sic ... quod excommunicatus ... excommunicatur ... ita quorundam ... palam ... effectus ... expellendi ... ab absolutione ... absolutio ... obligationes ... competenter ... absolvat ...

asua excommunicatione ... confirmabit ... presentes ut ff. ... pro absolvit non ... ipsum absolutum ... ei commendandum ... absolutus fuit ab alio quia qui est excommunicatus ... excommunicatus est quo ad ... Prodest etiam ... dicit quod ... quia ad salutationem ... quod quidam valebit ... supplendum ... de pe. ... in fine ... exhibere ... quod quidam et de pen. ... et sequenti dici potest quod non ... effectum ut cum ... absolutum ut dictum est ... ab alio fuit absolutus vel non ... quod absolvatur ab alia ... ut ... ab alio fuit absolutus ... non ... absolvere ...

Idem Ferrarien. episcopo ...

Responso nostro postulas edoceri an ... ferrarien. tunc excommunicationis interdicti sententiis sint ligati liceat viros et mulieres semel in ebdomada vel in mense ... convocare quibus predices verbum dei et eosdem ad correctionem inducas. Super quo ... consilio hoc ipsum facere poteris cum ... expedire ... interdicti nullum eis divinum officium celebretur. Preterea quesiuisti cum ... civitatis sit interdicto supposita et ideo sit ibidem preter baptisma parvulorum et penitentias morientium universa sacramenta ... interdicta an liceat tibi baptizatos pueros in frontibus consignare. Super quo ... quod sicut baptizari possunt parvuli sic et baptizati ad consignationem in frontibus sacro crismate deliniri ...

... in antecessor ... et ... suppositam ... civitatis ... qui non ... sancta ... de excommunicatione ... de consecratione ... non est ... quod ... ad consignationem ... de ...

Idem

Commendatus a pluribus ... absolvit ... acceptilatio est ymaginaria ...

... excommunicatis ... dici et ... interdictis ...

Ad inquisitionem tue Respondentes
credimus distinguendum. utrum
alter coniugum proculdubio sciat impe-
dimentum coniugii quod sine mor-
tali peccato non valeat carnale commercium
exercere quamvis illud apud ecclesiam probare
non possit an non sciat pro certo sed credat.
In primo casu debet potius excommunicationis
sententiam humiliter sustinere quam per
carnale commercium peccatum operari morta-
le. In secundo distinguimus utrum
sciat conscientiam huiusmodi ex credulitate
levi et temeraria an probabili
et discreta etiam quidem ad sui
pastoris consilium conscientia levis et te-
merarie credulitatis explosa licite
potest non solum reddere sed exigere
debitum coniugale. Primum cum conscientia
pulsat cum credulitate probabili et
discreta quamvis non evidenti et
manifesta quidem debitum reddere potest sed
postulare non debet ne in alterutro vel
contra legem coniugii vel contra dominum …
committat offensam etc. Explosa i. expulsa

Substine. Sic s. de restit. spol. litteras … potius debet omnia mala pati quam … peccatum mortale xxv … temeraria … levem … si audiunt impedimentum a levibus … et forte a paucis … talis credulitas … vel consimilem debet … quam non … deponat errorem s. de sy. … xi q. iii … discreta debet … probabile … quia … consanguinea … sua … probabilem … credulitatem … quia … ad hoc … si … cum uxore sua …
Explosa i. expulsa vel deposita

Idem.

Contingit interdum et c. Sane
sunt aliqui in summa ante co-
mite flandrensi … qui
existunt qui nec in modo tonsure
nec in vestimentorum forma nec in
qualitate negotiorum de clerico …
ostendunt ad pene subterfugium
se clericos … super excessibus

quos seculari brachio committunt ad
… iudicia … clericis …
ut possint … vindictam
se pro clericis reputant clericalis fori …
… allegantes qui factis …
… negantur clericatum et …
quia privilegium … premissa
abutitur potestate ac frustra legis
auxilium invocat qui committit in legem.
Volumus et mandamus ut tales si trino ab ecclesia
moniti se ipsos contempserint emendare
illius efficiantur immunitatis extores
que pro clericorum tutela et laycorum
molestia cohercenda dinoscitur instituta.
factis ipso enim facto renuntiat huius
privilegio suo s. de vita et hone. clericorum
c. ult. ipso enim facto negat quibus …
xi q. iii. existimant …
xxv q. v … privilegium
xi q. iii privil. s. de … clericorum
Nota quod triplex est privilegium
clericorum primum quia qui manus
violentas iniciunt in eos ipso …
sunt excommunicati xvii q. iiii si quis
suadente. Secundum quod ad forum
non possunt trahi seculare ut s. de fo.
c. si diligenti. Tertium privilegium est quibus
sunt in minoribus … tam beneficialibus
quam … et sunt privilegio renuntia-
re possunt ipso facto ad monitionem
canonicam non premissa ut s. de
vita et hone. clericorum c. ult. ceteris
in ordinibus privilegiis renuntiare non
possunt nisi trina citatione pre-
missa ut in c. mandatum etc. frustra

Legis s. de cens. … quia frustra … s. c. in
audientia … de immunitate ecclesie c. ult.
tamen … trino … legittima ad-
monitio … c. sacro … xvii q. iiii … de liberaci(?)
… q. vii … decime … ita non perdunt
privilegium suum usque ad trinam admonitionem
s. c. in audientia … de vita et hone. clericorum
c. ult. … non … c. per-
pendimus … illa enim … de his
qui ~~in modicis excedunt~~ … admonitio
… excedunt … et dec-
… de his qui in modicis exce-
dunt. Unde locum … admonitio … [illegible]

In festis … [illegible]
… [illegible]
… [illegible]

De sententia excõie

Item ar. a. S. de ci. qm e plz e c. Johs i statim obtinuit privilegiu q. i loquitur de congregatis qui non possint n. obtent privilegio clericali gaudere, ut l. de tp. de alio privilegio loquitur i quam h. nt di. m. e. Joh. restringenda ...

Idem

Nuper a dil. fil. et i. nec Canonici suo decano excommunicationem possunt obicere. tum super hoc nec commoniti n. impetitus fuit ... hoc enim duxerunt ... tandum sed ... et canonici ... et ... i dimittit

Vitandum. S. de except. quod ...

So. excomm. ... ut agentem ... nullius obstat volenti excipere de except. ...

Idem

Quante presumptionis existat in rectores esse immunis ... violentias et ... ne autem solos violentie sine auctores aliquorum presumpcio estimet puniendos Sed etiam facientes consentientes pari pena plectendos, catholica condempnat auctoritas eos delinquentibus favere inseptans qui cum possint manifesto facinori desinunt obviare.

Consentientes hic intellige ...

Consentientes et facientes pari pena puniendi ...

sed non facit (ut dicit hug[utio] lxxxiii di. error) cui non resistitur approbatur. co. dicitur quod teneor excommunicatum quem non convenit... cum in eam compulsare a socio sic expositum si potest in eum compulsare a socio sed expositum si pot... si communicatione constitutus et si tenear eum in curia compulsare non tamen propter hoc sum excommunicatus sicut compulsare non tamen... excommunicatur ex facto alterius nisi participando vel cum locutione vel oratione aut communicando vel communi... et mandato vel auctoritate s. c. nuper vel si cui cum mandato vel auctoritate... participando s. e. similiter sed in nullo tali modo participat capella quo incidit ... sc. 70 ...

Idem in concilio generali.

Sacro approbante concilio prohibemus ne quis in aliquem excommunicationis sententiam nisi competenti commonitione premissa presentibus personis ydoneis per quas si necesse fuerit possit probari monitio promulgare presumat. Quod si quis contra presumpserit, etiam si iusta fuerit excommunicationis sententia, ingressum ecclesie per mensem unum sibi noverit interdictum, alia nichilominus pena multandus si visum fuerit expedire. Caveat etiam diligenter ne ad excommunicationem cuiusquam absque manifesta et rationabili causa procedat, ad quam si forte taliter processerit et requisitus humiliter processum huiusmodi non curaverit absque gravamine revocare, gravatus apud superiorem deponat de iniusta excommunicatione querelam, qui si absque periculo more potest, ad excommunicatorem illum cum suo mandato remittat infra competentem terminum absolvendum, alioquin ipse per se vel per alium prout viderit expedire, sufficienti cautione recepta, munus ei absolutionis impendat. Et quandoque adversus excommunicatorem de iniusta excommunicatione constiterit, excommunicator condempnetur ad interesse excommunicato, alias nichilominus si culpe qualitas postulaverit superioris arbitrio puniendus, cum non levis sit culpa tantam infligere penam in insontem, nisi forsan erraverit errore probabili, maxime si laudabilis opinionis existat. Verum si contra excommunicationis sententiam nil rationabile fuerit a conquerente probatum, idem eum ad superiorem in iusta excommunicationis molestia per penam ad interesse vel aliter secundum superioris arbitrium, nisi forsan eum probabilis error excusaret; et super eo pro quo iusta fuit excommunicatione ligatus per cautionem receptam satisfacere compellatur, vel in pristinam reducatur sententiam usque ad satisfactionem dignam inviolabiliter observandam. Si vero iudex suum recognoscens errorem paratus sit talem revocare sententiam, et is pro quo lata fuerat ne absque satisfactione revocet illam appellet, appellationi non deferat in hac parte, nisi talis error sit de quo merito debeat dubitari, et tunc sufficienti cautione recepta quod coram eo ad quem appellatum extitit vel delegato ab ipso iuri parebit, excommunicatum absolvat, sicque pene prescripte minime subiacebit, cavens omnino ne voluntate perversa in alterius preiudicium mentiatur errorem, si districtionem canonice vult effugere ultionis.

Competenti. Glossa: inde est. s. c. contingit ... sententiis concordat ... et xxxiiii q. i. de illicita probari al' ci soli non creditur ... dicendo alterius ... de probat. quod et ... et est argumentum quod ordo iudiciarius servandus est in sententia excommunicationis ... xi q. iii. de illicita sit ... alias tamen si non servetur tenet sententia ... ille punitur qui eam tulit qui prout sequitur quia sententia pastoris sive iusta sive iniusta tenet ... xi q. iii. c. i. ... in duobus casibus s. c. ... iusta causa ... Nota quod sententia excommunicationis triplex: dicitur iniusta causa, ex animo et ex ordine. Iniusta ex ordine et iusta ex causa quia causa subest propter quam excommunicatus et nichilominus punitur qui ordinem non servavit et tamen tenet sententia ... modis ... xi q. iii. ... si ergo ... sit ... in ... iniusta ex causa ... ff. de doli except. ... si quis sine ... novatio ... ff. de novat. l. i. ... si iudex ita dicat ... in tali casu non tenet sententia ... in concilio Lugdunensi ... statuimus etc.

paulus pa[illegible] paulus Bandulphus

De sententia excommunicationis

Excommunicans contulit excommunicati ad interesse i. ad damna

excom[m]unico te quia peccasti vel quia etiam fecisti quod non voluisti vel quod bonum fecisti. Hug[uccio] dicit quod talis sententia ex[com]municatione tenet, sed modernitas non in tollerabilem errorem. Dicat excommunico te quia dominum voluisti tunc enim sententia iniusta est contra ap. dominum non eligatur nisi contempnatur xi q. iii. si hoc sic cum videtur consentire Hug[uccio] post opportunum s. e. c. per tuas. Bandulphus dicit contra s. iohannes e. per tuas quod magis placet. sed illud mirum quod in iniusta excommunicatione per ordinem privat aliquem ingressu ecclesie vel alias e. excommunicatus non per latam sententiam qualiter ergo privatus potest aliud privari ingressu ecclesie et in sinuum intrinsece esse privati quod excommunicatus excommunicatus et i. eadem sententia privat excommunicantem et excommunicatum tu dicas sed ho. vel dicit quod per eandem sententiam non privatur excommunicans et excommunicatus ingressu ecclesie subditus privatur per sententiam simplicem ipse prelatus privatur ingressu ecclesie autem hunc canonem quod facit contra istum canonem et ita utrumque punitur et alter a iudice et sic non est verum quod eadem sententia pariat duos effectus. **Per mensem** hic pena ipso iure inflicta est et mense elapso restitutus extra c. l. lxxxxi di. si qui sunt. tale est super hoc in canone inquit in sui fuit suo superiori xxiiii q. iii. de illicita. multiplicem enim penam patitur qui in iniuste excommunicat alium primo quod privatus est ipso iure ingressu ecclesie quod punitur in canone aliorum superioris arbitrio et tenetur excommunicato interesse in actionem iniuriarum xi q. iii. illud et c. temerarium. Item tu per sacrilegii xxii q. iii. non imperpetuum. Hodie vero qui excommunicat in scriptis excommunicatorum ex causa et causam excommunicationis expresse consecrat qui contra hoc fecerit per mensem ab ingressu ecclesie et divinis fiet suspensus et si sic suspensus divina officia celebrans irregularis efficitur super quo tamen per papam potest dispensari i. c. in medietatibus. **Interim** sed pone quod in iniuste excommunicatus statim ab ipso excommunicatore suspenso ingressu ecclesie petat absolvi videamus quod ipsum non possit absolvere quia cum ipse careat ingressu ecclesie ergo aliud non potest reconciliare ecclesie. sed videtur quod sic quia dicitur infra ad excommunicatorem ipsum remittet quidam dixerunt quod a superiore tempore suspensionis excommunicantis debet absolvi quia cum ipse sit suspensus aliud reconciliare non potest ar. de con. di. iiii sciendum est et scilicet ira cancat et est nulli qui amore iusto processit i. et excommunicatio in iniusta fuit principium capituli qui admonitio non precessit. vel dic quod licet sit privatus ingressu ecclesie per mensem interloquendum iudicium non est excommunicatus qui ipsum absolvere potest s. de sent. ab excommunicato ea duobus et s. electio excommunicato si celebrat. **Caveat** dicit quod nullus excommunicatus sine admonitione. inde quod admonitione premissa possit excommunicare etiam sine iniusta causa sed hoc non est verum et ideo dicit teneat est et ita ordo est causa in hac sententia servanda. s. **Gravamine** quia nullus dispensat dicit quod papa hoc facere non intrare si constet quod est in iniusta s. de of. ordi. ad reprimendum et s. de ap. cum cessante morte iusta enim quis trahit ad se victum v. di. baptizandi et per totum

modo aliquis subicitur iudici non suo s. e. per tuas et ultimo de elec. **constituit** excommunicatorem partem excommunicatam primum assertione pandimus et sic per in vel alio l. ultima et s. de iure. restit. cum clericus adfuit autem excommunicationem ea absente per contumaciam et lite non contestata s. de ap. imposita. et ultimo. si tamen parte agetur ad revocandam sententiam non ut inde exprimetur non est necesse ipsum notare ut vel quis excommunicatus placuit. **Ad interesse** i. ad damna que sustinuit in ea sumptus litis sui in aliis et illa declarabit suo iuramento iiii q. i. in primis C. vii. vi. si quis/tractatum iudicialis premissa s. de sent. quam in mercede et sit et s. de procuratoribus constitutus sed numquid consistabit illud interesse quod eo dicto cassata fuit electio per illam excommunicationem excedens et quod beneficium adepturus fuisset dicit pro quod sic quia istud interesse est circa rem ff. de condic. et n q. v. super eius ff. de act. empt. et ven. Julianus inprinicipio. secus si interesse est ex re ff. c. si si stilis et cum perorditorem sed non credo quod tale interesse debeat estimari. **Nemine** in condempnationem quia certa pp. punienti non debet sic pp. inde forte punitur **penam** quia nulla maior est in certa xxiiii q. iii. corripiantur et q. i. ideo affirmo. ar. inst. quia illa separat a corpore Christi quod est certa sen. excommunicationis et in q. iii. excellendam. **Probabili** quia forsitan credidit citationem pervenisse ad ipsum nec enim contumacem cum non esset vel credebat tamen excommunicationis sufficienter probatam errans in probationibus dubiis. **Laudabiliter** q. d. non sufficit probabiliter credi nisi modo sit laudabilis opinio et presumatur quod hoc non fecisset nisi errans al quam et diligentem presumitur quod non errarit ff. de probat. cum de indebito et est quod et adversus quos b. l. i. sed illud maxime tamen comparative unde idem esset si non esset ita laudabiliter opinari dum tamen errasset sed tunc magis presumitur pro errore. error. si qualis probabilis error sit circa sae appellantem quia forte credit sic sufficienter probatum id pro quo excommunicabatur quod non erat. de quo aliquis [illegible] bene poterat dubitare in ordine iuris qui sua nudge in hac sententia non possit ita errare neque tamen in eo excommunicare et ar. bonum quod si aliquis sit probabile cum litigandi non punitur in sumptibus litis ff. de li. si qui solidum et etiam de hoc traditur supra de dolo. fin. cum **Satisfacere** sic patet quod si excommunicatus petit absolutionem a suo excommunicatore et iurant stare mandatis suis quod primo inquirere debet an excommunicata fuit que aliquis et precipiat s. de restit. spol. litteras. inst. si fuit excommunicatio iniusta vel precipiat ei primo mandatum quia in nullo tenetur satisfacere cum non delinquerit si fuit iusta tunc primo recipiet mandatum et hoc modo quod legitur s. de sent. exco. ab excommunicato ubi dicitur quod debet non cognoscit quia excommunicatur o. ss. iste sine debet esse sed hoc intellige cum dubitat an iusto vel iniuste excommunicatur idem est faciendum cum aliquis coram superiore deponit de iniusta excommunicatione querelam s. quod licet fit s. de or. ad reprimendum sed hic dicit

Nulla debet condempnari nisi fuit vocatus vel confessus in iudicio abstinere non

et deceptione

Cum aliquis vendit equum vel aliquam rem dolose et scit ipsum infirmum [illegible] ff. de actionibus empti et [illegible] [illegible] stipulatio

V

Iudicari an exco(mmunicatio) fuit iusta vel iniusta coram arbitro ab excommunicatore et excommunicato electis vel ap(ostolico) sinodum po(nit) xi q. i. si clericus. Sed pone eo ipso quod excommunicatus petit absolui et iniat illi acquieverit sententie ut eam postea impugnare non possit, videtur quod non, quia vel protestari possit et ipsam sententiam ... de off. de l(egati). gratum ... de sent. exco(mmunicationis) cum sit. ... de ap(pellationibus) sollicitudinem ff. de ... ex ore et ... de ap(pellationibus) sollicitudinem ff. de ... Item si non appellat a sententia excommunicationis usque ad x dies intelligitur acquievisse sententie ... quod ad consultationem ... ad solutionem dicas quod non, non enim exco(mmunicatus) quia petit absolui acquievit sententie quia sit iniusta sibi ... quod non appellat x dies acquievit sententie ... et ideo sat. ... non sit ... appellare, quia appellatio suspendit pronunciatum ff. de turpib. l. i. in fi(ne) ... effectus excommunicationis non potest suspendi ... de ap(pellationibus) pastoralis ... nec prodest ... appellatio que post ... x dierum non transit in rem iudicatam ... absolui potest etiam post x dies ... per lapsum temporis non sumit aliquam firmitatem ... in iniusta excommunicatione quia potest quis conqueri ... parte ... quod cessante causa cessat effectus sic ... de ap(pellationibus) cum cessante et ita ... post suam interlocutoriam ... ut ... de re iud. ... quod misit vel errorem suum corrigere ... de acta qualiter ... et palliare ... actu ... dubitat ... ad ... mittitur hodie appellatio non solum si ea ... si certum sit ... si est dubia ... de ap(pellationibus) ut debitus in dubiis enim ... appellationem quia a illud tempus est ideo tenendum ... de spon. ... sic sententia ... sententia excommunicationis ... dubitatur ... de elect. ... in illud absoluat appellatio ... ad quem possit absolui excommunicatus ... quantum ad id quod infertur ... ab ipso cautione recepta ... coram illo ad quem appellavit ut ... de ap(pellationibus) qua fronte ... iudicatur ... sepe ... xx q. ... de ... ff. de ... ipsorum malicias refrenat.

Honorius tertius episcopo Bon(oniensi) scribit.

Noverit f(raternitas) t(ua) et c. Excommunicamus omnes hereticos utriusque sexus quocumque nomine censeantur et fautores, receptores et defensores eorum necnon et qui de cetero servari fecerint statuta edita et consuetudines introductas contra ecclesiasticam libertatem, nisi ea de capitularibus suis infra duos menses post huiusmodi publicationem sententie fecerint amoveri. Item excommunicamus statutarios et scriptores statutorum ipsorum necnon potestates, consules, rectores et consiliarios locorum ubi de cetero huiusmodi statuta et consuetudines edite fuerint vel servate, necnon illos qui secundum ea presumpserint iudicare vel in publicam formam scribere iudicata.

Excommunicamus omnes heretici et fautores et receptatores et defensores hereticorum sunt ipso iure excommunicati ut hic patet et supra de hereticis excommunicamus ... et ... clericos et ... libertatem ... contra ... ecclesie libertatem ... sunt ipso iure excommunicati ut hic dicit ... ecclesie ... vel ... admoniti destiterint ipso iure sunt excommunicati ... tales excommunicandos ... statuta ... fecerint ... capitularibus ... statuta ... xi q. i ... antiqua ... non ... magnus ... speciale ... publicatis ... constitutio ... in aut. ut ... collatione v. scriptores ... prohibetur ... sanguinis ... consilium vel auxilium ... sunt excommunicati ut hic patet et isti statutarii ... feudo quod ... ab ecclesia ... secundum ea ... scripta sunt ... contra ... dampnantur auctores ... de hereticis ... credentes et c.

Idem magistro et fratribus hospitalis Ierosol(imitani).

Canonica institutione cavetur quod monachi et canonici regulares quocumque modo se percusserint non sunt ad apostolicam sedem mittendi, sed secundum discretionem et providentiam sui abbatis disciplinam excessus ... ad eorum correctionem non sufficit providentia est dyocesani episcopi adhibenda, nisi excessus difficilis fuit et enormis propter quem merito sit ad Romanam ecclesiam recursus habendus. Nos igitur ad vos statutum huiusmodi duximus extendendum auctoritate presentium statuentes ut in tali casu nisi disciplinis subdantur et si abbatis ...

de hereticis

[illegible]

Maioris sit prouidentia requirenda per priorem vicinum qui sunt ad minimus pbri esse debet fratribus iuris absolutionis beneficium impendatur etc.

Institutionem qui sunt s. e. c. t. c. in illorum extendendum quod eum contessum fuit monachis et canonicis regularibus extenditur ad hospitalarios fauore religionis sicut dictum erat de monachis extenditur ad [illegible] ... quod non intelligitur c. q. f. dictum fuerat de epis intelligitur de electis ... de sponsa ff de iniuriis ... ff de fundo lex iulia. maioris ff enormitatem excessus vel propter maiorem personam cui manus intulerit s. e. tu illorum et c. monachi ... [illegible] ... quod est iuris idem intelligitur de ab bate monachorum vel alio absolue ... [illegible] ... ad alios extendi possunt

Ide. Ite. pbro. I. car. ap. se. etc.

Super quod monachi greci et heremite propter inobedientiam sententia suspensionis et excommunicationis ligati noluerunt ad mandatum ecclesie nisi per manualem promissionem redire tibi dicimus quod si nullatenus possint induci ad prestandum in forma ecclesie iuramentum post tale cum promissione potius recipe manuali cum ... consideratis locorum et temporum qualitatibus seueritati sit aliquid detrahendum

Formam grauem ... s. c. extenore ... absoluendi ... [illegible] ... secundo talia non committeret sic ... etc.

Tertiam et c. grand. c. s. e. extendet ... [illegible] ... detrahendum ... dez beaten. et carnotens. ... dicitur ...

Venerabili f. n. Cenomanen. epo et procuratore Turonen. archiepi. in nostra presentia constituti prouocationem suspensionis sententia in prefatum epm ab eodem archiepo promulgata, nos sententiam ipsam relaxauimus ad cautelam, ipso epo in persona dicti procuratoris prestante corporale iuramentum quod parebit mandatis que idem archiepus super hoc fecit constituto ipso in eo pro quo fuit lata predicta sententia culpabilem extitisse

Ad cautelam s. e. c. ex tuarum et s. de ap. ad presentiam et s. de testi. ... [illegible] ... absoluitur ... [illegible] ... differtur ... ut dicitur s. e. sacro.

Idem episcopo Senon.

Grauem venerabilis f. n. Pisani archiepi recepimus questionem quod quidam ciues Pisani deputati auctoritate ac plo ad statuta ciuitatis edenda inde rogatorum ap se et subuersionem ecclesiastice libertatis edere presumpserunt quod si quis clericus vel laicus contra quantumcumque laicum Pisanum distinctus ad iudicem e constitutum erat ap-

[illegible]

Impetravit cum mille solidi remittavit litis condempnac[ionem] net redditus possessionum suarum re[illegible] cavantur eidem vel aliquatenus extollatur plurimus sed barones potius [illegible] cant potestatis et [illegible] statuerint illi preterea ut cum suis sumptibus castrum ipse fracte faciat custodiri quod si venire contra eos potestas procedere teneatur et [illegible] consiliarios et officiales civitatis ipsius ut statuta ipsa de capitularibus delere fecerint et ydonee sit exigi[illegible] res tam quam [illegible] de cetero non debeant attemptare [illegible] pro [illegible] procurent [illegible] [illegible] statutarii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Illum similem penam [illegible] [illegible]

[illegible]

Gregorius nonus

Cum voluntate ac proposito maleficia distinguantur excommunicatus [illegible] non incurrit qui excommunicato in hiis que ad absolutionem vel aliquid ad salutem anime pertinent in locutione participat licet etiam alia verba incidenter ut apud eum magis proficiat interponat. Predicatores quoque qui penes excommunicatos vel alios alienarum rerum detentores impedimentis et confessionibus quasi gerunt [illegible] eorum ad quos res ipse spectare noscuntur eliciat licite possunt ab illis recipere presertim si aliunde non valeant [illegible] in illo loco sustentationem habere. Si qui vero ratione officii quod in ecclesia obtinent aut etiam alii clerici seniores zelo ducti priores vel adolescentes in minoribus ordinibus constitutos turbantes divinum officium et hii qui ob rationem prelationis vel magisterii subditos [illegible] et scolares correctionis causa leniter forte percusserint excommunicationem sententiam non incurrunt quod et de hiis dictum est

De sina Ecionis

Insipiencia dr fatua insipiencia

qui aliquos de familia sua vel
propinquos misfor[m]um eorum
simili modo ut corripiantur
a suis in solemnijs et sancta bonisque
moribus informentur duxerint
corrigendos.

Maleficia hec via sumpta sunt
extra legem ff de furtis / qui in me[dio]
inpu[bertatis] ad tutorem et spontaneitas volun-
tatis respicit dolum et non ad actum xv q vi
c i et xxiij q v si quis / sola enim voluntas
hic attenditur S e t i l vij q iiij si quis
suadente et quia animus punitur
xxxi q l d. s tt anni et duobus c. sectis ...
ad salutem S e rescripto et xi q iij tum
excommunicato ubi permittitur partica parte
in his que ad animi salutem pertinent
ut hec dicit et consequenter ubi ad hoc
perfici possint excommunicato dici possunt al
non alios i v s ... quorum clia re
cipi ... dz 3 de censuris / quia dominus
eorum qui negotia gesserit et ideo posse
eorum clericos recipere vel dixit dicit quia
ipsi quorum res sunt ab illis sua recipe
possunt et ipsi ipsi procuratores licite ca-
recipiunt per alia et licet res non habeat effectum
sufficit quod ab initio negotium sit utiliter
ceptum. ff de neg. g. l. sed an ultro et gestor
negotiorum ... ad sumptus
quos fecit vel ... quod illeg
git ... alienis honorandus desinit
ille ... xcix di. c. ult. / et
xcviij di. c. i. / primum per expositum
quia ab ipse ... ab excommunicatis
possunt recipi ... / et q. iij ...
multos ... non ... non debent
recipere etiam ab excommunicatis vel usurariis
vel consimilibus i. d. oblatas et c. cum
et xxiij q iiij ... officium ... quod vere
officium licet quod alii non licet et hoc ideo
quia ... officium et officium et cla-
ssis quibus officium commode ... per
... / sicut ... per ... impe-
dictus iudicium suum S de off del.
c. i. et c. ... prudenciam et c.
suspicionis et S de testi. ca. ...
et si ... officium ... fe ... semoris
... possunt ... in ... minorit
ordinibus constitutos ... tenere ... beneficium
officium ut hic dicit ordinibus ... non pos
sit ... constitutos ... sacris
ordinibus licet ... officium quia ...
quod permittit specialiter dicitur ... de a ...
presbiteris / sic ... negatur de alio
conceditur xxv. di. ... S de ...

nomine et quia a honorabilioribus membris
sceptis ... ubilibet subici non
debent lxxxv di ... et si se non corre-
xerint possunt suspendi S de celebra-
tione missarum dolentes turbantes S e. ...
... platonibus sic ... plati
possunt corrigere subditos et ... levius
sine ... excommunicatos ... correctione et
... S e. ... levius hic facere dz
... quia levius castigatis ... eorum
castigati xlv di cum beatus. Magister
... et leviter castigato
... ff ad l. aquil. l. v ad si. et
simile dz ... magistri S ... ve
o ... in ... ad hoc
et ... culpa ... ff ad l.
aquil. Preceptoris / familia ... familiam
... corrigere dz ... per
... pater ... xxiij q iiij ... ista
et xl v. di ... salomon et c. disciplina
quia ... domesticorum ... ne ...
... negaverit xlviij di ... ad s et c.
de pa. po. ... non solum pater
... domesticos suos corrigere
debent C. de emenda ... ut
idem dic omnia ... cuiuscumque
gradum corrigere possunt ... ea ...
ut ... de platae magistris ... distinguunt
in gradu. hec ... causa ... corri-
gere ... in ... officiis
in ... seniores ... magistri ... eius
domus consanguinei sunt ... casu ... quibus
... in canonem si ... cle-
... item si inve-
... filia ... soror
Item si ... replicat ... contumacie S e. si
... aliter ... Item si clericus ... tham
... ... ne se corrigat perdit ... be-
neficium S e. ... in audiencia ...
seniorum ... si sunt in superioribus puta
subdiaconatum et aliis ... qui ... sacris
ordinibus liberati sunt ... potestate quia
... quod ... antiquus
et c. si ... subditos ... gaudet
privilegium ... S desinit ... ...
... et ita hec hic quod clericus ...
... ordinibus ... in patria potestate
... expresse emancipet et ita ad dignitatem
sacrorum ordinum quia si persone ...
... excedant ... ordinum
... incidunt in canonem ... in ...
... animo hic facit et ... si ...
quod incidat in canonem ... solummodo
dolum ... quod tollit ... xv
xv q iiij / si quis suadente ... voluntas
manus ... S e. t. i. violentia
non committitur sine dolo. sed hec manus
... non sunt dolose sed
... excedant
modum discipline quod ... tur
... c.

Nemo pugnat [illegible] quod [illegible]

De interdicto

[illegible]

p[er] malum aliquid [illegible]

Si con[tra]. Idem Astoricen[si] ep[iscop]o.

Si concubine publice clericorum ecclesiastice districtione moveantur eosdem clericos tunc maiori non est dubium sententia maioris excommunicationis involui qui post latam sententiam communicat in eodem crimine criminosis.

Crimine scilicet si aliter participarent in eo [illegible] vel aliter quam in crimine tunc non essent excommunicati maiori [illegible] excommunicatione [illegible] sicut declarat [illegible] ea que [illegible] [illegible] possent [illegible] participa[illegible] criminis extenditur [illegible] non sunt [illegible] de immunitate [illegible]

Duobus. Idem [illegible]

A collata potestas ut a minori excommunicatione si in ipsam inciderint invicem se absolvant utroque ligato vinculo excommunicationis dicta commissione expirat.

Expirat si potestas ista absolvendi non expirat [illegible] absolvere aliud [illegible] sacramentum alium restituere [illegible] sit privatus [illegible] quod [illegible] non [illegible] [illegible] expirat [illegible] potestas non expirat [illegible] absolvere [illegible] absolvere [illegible] [illegible] celebrat [illegible] participacione sacramentorum [illegible] de sacra [illegible] de [illegible]

Idem. [illegible] de interdicto

Permittimus ecclesiarum ministris semel in ebdomada tempore interdicti non pulsatis campanis voce sub missa ianuis clausis excommunicatis et interdictis exclusis missarum solempnia celebrare causa conficiendi corporis domini quod decedentibus in penitencia non negatur.

Interdicti et hoc idem facere debent religiosi et alii qui ex privilegio [illegible] celebrandi tempore interdicti [illegible] quod [illegible]

[illegible] in [illegible] interdicto [illegible] pulsatis campanis [illegible]

[illegible] tempore interdicti [illegible] privilegium istud [illegible] extenditur ad omnes prelatos alios ecclesiarum qui prius illud non habebant quod semel tantum in ebdomada celebrent causa conficiendi corpus Christi et hic [illegible] favor [illegible] religionis [illegible] in capitulo quod non [illegible] de [illegible]

Idem. [illegible]

Quamvis incidens in canonem late sententie pro violenta manuum iniectione iuxta proprias facultates eis satisfaciat quibus iniurias irrogavit non tamen aliquam per se apostolicum vel eius legatum absolutionis potest beneficium obtinere nisi imminente mortis articulo infirmitatis inimicitia aut inopia pueri vel senili etate fragilitate sexus seu alia corporis impotencia sive quolibet impedimento canonico retrahatur quo minus Romanum pontificem possit adire vel nisi minus beneficio alia bore huius censetur. Ceterum quibusdam predictorum modis qui tali impedimento laborant exceptis pueris sub debito iuramenti quod secundum ecclesie formam prestare tenentur consuevit iniungi ut impedimento cessante ad apostolicum se accedant mandatum eius humiliter suscepturi.

Satisfaciat scilicet quibus satisfaciat in [illegible] passo non [illegible] absolutus [illegible] absolvatur [illegible] [illegible] impotencia [illegible]

[illegible]

eiusdem distinctionis illius c. sc. relatum predictorum scilicet qui timore mortis infirmitate inimicicia inopia. omnes isti possibilitate recepta sedem apostolicam visitabunt pro absolutione recipiendo ut j. seq. et sc. de cetero et c. quod de his

Idem

Si quem sub hac forma verborum: Illum excommunico, vel similia, a iudice suo excommunicari contingat, dicendum est, eum non tantum minori, que a perceptione sacramentorum, sed etiam maiori excommunicatione, que a communione fidelium separat, esse ligatum.

Minor sit ergo patet quod cum excommunicatio dicitur de maiori intelligitur. minor enim excommunicatio removet a perceptione sacramentorum ut hic dicitur maior enim excommunicatio a corpore ecclesie quod est a communione fidelium in quantum [illegible] et ergo maior excommunicatio equalis liceta communione et legittimo actu separato [illegible] excommunicatus sunt absoluti ligati xj q. iij. § eiusdem excommunicatio que dicitur anathema infligitur tam ab homine quam a iure et pro contumacia et penitentia j. c. xx. xvij q. iiij. si quis suadente xxiiij q. j. c. [illegible] in titulo isto et violentam manum iniectionem. Minor autem excommunicatio infligitur penitenti non penitenti. penitenti quandoque a se quandoque a sacerdote de pe. di. j. facilius [illegible] facit si auctoritate sacerdotis hoc faciat de pe. di. j. in actione penitenti. [illegible] quando imponitur excommunicatio minor cum peccator penitens tradit aliquam satisfactionem et discedit ante [illegible] xvi q. iij. in an. di. deinde. quandoque ipse met se suspendit a sacramentis cum non vult penitere et putat sibi sufficere a malo se [illegible] de pe. di. j. [illegible] sunt qui arbitrantur. sed si reputat se indignum et abstinet bene facit de pe. di. ij. qui [illegible] quandoque imponitur a sacerdote loco pene quod non vult penitere vij q. iiij. [illegible] quandoque a iure canonis xj q. iij. cum excommunicato et lxxxi di. si quis sunt et tunc infligitur excommunicatio a se ut ad eos agat penitentiam et sequitur reconciliatio. Si vero a sacerdote infligitur fuit per eum reconcilietur [illegible] a canone minor infligitur excommunicatio per simplicem sacerdotem potest absolui et in [illegible] vi percipiet in fine et c. [illegible] et sc. si concubine. qui [illegible] excommunicatione non et. si ab homine. super ab eodem vel eius superiore debet absolui et c. per tuas nisi in tendicam post appellationem et c. [illegible] si canone [illegible] notatur a suo episcopo potest absolui nisi conditor canonis sibi absolutionem retinuit et c. nuper. sic dixit qui molestat [illegible] [illegible] xvij q. iiij. si quis suadente et ex. [illegible]

Idem

Pueris qui in canonem late sententie inciderint, sive promulgate sive ante sive post pubertatem postulent se absolui, potest diocesanus episcopus absolutionis beneficium impertiri. Tamen propter defectum etatis, cum aliquando contingat committi excessus, rigor sit mansuetudine temperandus etc.

Pueris nulle dolo capaces sunt de delicto pro [illegible] etatis sed ergo propter etatem non in toto sed quo ad modum pene ff. de minoribus [illegible] § in delictis. [illegible] cum non penitus sed quo ad minorem penam ut ibi rigor. in iure rigor temperatur quandoque ratione etatis ut hic et l. [illegible] di. tanta et de con. di. iiij. [illegible] v. q. xx. [illegible] quandoque ratione locorum et temporis de c. sup. [illegible] quandoque ratione persone et [illegible] et loci et temporis de [illegible] et plurimo [illegible] et [illegible] di. secundum quandoque ratione multitudinis et scandali l. di. ut constituatur cum similibus.

Idem

Cum medicinalis sit excommunicatio non mortalis, disciplinans non eradicans, dum tamen is in quem lata fuit non contempnet: caute provideat ecclesiasticus iudex, ut in ea ferenda ostendat se prosequi quod corrigentis est et medentis. Quisquis igitur excommunicat in scriptis proferat, et causam expresse conscribat propter quam excommunicatio proferatur. Exemplum vero huiusmodi scripture post diem sententie teneatur excommunicato tradere infra mensem, si fuerit requisitus. Super qua requisitione fieri volumus publicum instrumentum vel litteras testimoniales confici, sigillo autentico consignatas. Si quis autem iudex huiusmodi constitutionis temerarius violator existat, per mensem unum ab ingressu ecclesie et divinis noverit se suspensum. Superior vero ad quem recurritur, sententiam ipsam sine difficultate relaxans, actorem excommunicato ad expensas et ad omne interesse condempnet, et alias puniat animadversione condigna, ut pena docente discant iudices, quam grave

V

sit excommunicationis sententiam sine maturitate debita fulminare et hoc idem in suspensionis et interdicti sententiis volumus observari. Caveant autem ecclesiarum prelati et iudices universi ne predictam suspensionis penam incurrant quam si contingerit eos sic suspensos divina officia exequi sicut prius irregularitatem effugient iuxta canonicas sanctiones super qua non nisi per summum pontificem poterit dispensari. etc.

Cum medicinalis sit hoc verbum sumptum et n. q. i. nisi contigerint et xxiiij q. iij notandum est hic vim esse quod competat ut statim sequitur et predicto modo. nisi et xi q. iij. Item quod misericordiam contigerint quia sui prelec. timi quod misericordiam contigerit quia sui precep. sine cognoscendo hoc [illegible] ut vita [illegible] contingatur et c. q. [illegible] S. [illegible] hinc movetur [illegible] in septem citolis sine suspensionis et interdicti sententia proferatur [illegible] cum suis diffinitionibus quod alii quod in septimo [illegible] plate non tenet / ut non sine [illegible] n. q. i. cum primus et statuimus et de suis [illegible] et in q. i. cum primus sententia excommunicationis suspensionis vel interdicti [illegible] sit lata in scriptis vel [illegible] sit in sententia expressa [illegible] tenet [illegible] et divinis [illegible] suspensus [illegible] modo quod [illegible] sic e. c. sacro [illegible] ubi similem penam [illegible] ad monitionem non premissa exstat aliquem in aliis suis diffinitionibus [illegible] excommunicationem / que [illegible] ad [illegible] de re. iudi. sicut [illegible] in glossa que incipit [illegible] litteras [illegible] in iudicio creditur [illegible] de fide instru. c. ij et s. de preben. post cessionem et xi q. [illegible] sit omnibus archiepiscopis difficultate [illegible] aliquo [illegible] et [illegible] ista [illegible] in ordine [illegible] sit prolata. alie [illegible] sine [illegible] ordinem iudiciorum prolate [illegible] de sen. et re iudi. [illegible] prolatam et n. q. iij [illegible] diffinitiva [illegible] sententiam et de sen. [illegible] s. de [illegible] ad [illegible] formam illius [illegible] illam penam [illegible] sic s. e. t. sacro [illegible] in glossa que incipit addampnias. pena [illegible] xxv q. i. si homo esset adiecta

Si culpa et in culpa [illegible] sit [illegible] xxxiii di. quod ca. hic [illegible] ca que dicta sunt de sententia excommunicationis [illegible] suspensionis et interdicti et [illegible] ad [illegible] ordine [illegible] in alio [illegible] ista [illegible] quia sicut [illegible] procedens [illegible] a [illegible] / sic et ab interdicto et suspensione s. de verb. sig. [illegible] dilecti et s. de ap. ad hoc [illegible] et c. dilectis filiis [illegible] Item et in alio quia sicut excommunicatus eligi vel eligere non potest ita et suspensus sive interdictus s. de [illegible] / dilectis et quod [illegible] in [illegible] non potest eligi vel postulari s. de postulat. c. i. et in [illegible] quia sicut excommunicatus non potest celebrare divina officia sic nec suspensus s. de [illegible] c. ij. et c. postulat. [illegible] aut [illegible] dicitur interdictus vel suspensus [illegible] / hoc [illegible] dicitur suspensus et [illegible] interdictus. si dicat prelatus interdico talem [illegible] suspendo talem [illegible] s. de verb. sig. [illegible] dilecti et s. de [illegible] [illegible] s. vel et s. de spon. non [illegible] in [illegible] penam [illegible] delinquit et non [illegible] [illegible] ut dicit [illegible] persona [illegible] facultate [illegible] xvi q. vi. c. i. [illegible] sicut [illegible] quasi in officio suo agentes ut dicit [illegible] si quis [illegible] in concilio suo [illegible] officio divino et [illegible] officiando etiam et sacramentis [illegible] [illegible] in [illegible] s. de re. iudi. [illegible] s. de [illegible] illud [illegible] [illegible] ex officio [illegible] xl [illegible] [illegible] s. de [illegible] di. vij [illegible] non [illegible] pena ista [illegible] debeat irregularitatem [illegible] aut [illegible] in excommunicatis celebrantibus divina officia scienter et in contemptum [illegible] [illegible] xi q. iij. [illegible] [illegible] ad suspensos et [illegible] quia quo ad [illegible] divinorum [illegible] non est [illegible] excommunicatos et suspensos / quia tam isti quam illi excluduntur a divinis officiis et etiam [illegible] sacramentis et [illegible] excommunicati et suspensi qui in contemptum [illegible] irregularitatem

[Marginal note:] Odia [illegible] restringenda et favores [illegible] amplianda de [illegible]

continuit. secus si ignoranter vel eos re-
dit probabili ignorantia excusatos sed
crassa et supina ignorantia non excusat
eos vel indiget dispensatione de elect.
extra aplice tamen quibus solum sit dispe[n]-
sare pro ut dicitur h[ic] et § de re iud[icata]
etiam dec[reta]l[es] no[vel]l[e] de cler[ico] excom[municato]. quod clerico
incipit ergo videtur etc. Idem

Solet autem an nullius in dubium
revocari an tamen aliquis per-
superiorem absolvi postulat ad
cautelam dum in se latam excom-
municationem asserat esse nullam sine
contradictionis obstaculo munus
ei debeat absolutionis impendi
et an ante absolutionem huius qui
offert se in iudicio probaturum
se post ap[pellationem] legitimam excommu-
nicatum vel intollerabilem er-
ror est in sententia fuisse patenter ex-
pressum sit inter alios excepto pro-
bationis illius articulo evitandus.
In prima quidem dubitatione sic statuimus
observandum ut petenti absolutio
non negetur quamvis in hoc excomunica-
tor vel adversarius se opponat. non
enim credat pro manifesta offensa
dicat condigno tamen terminus vndicem
indulgebit sic dicenti et si non
probaverit quod opponit non rela-
xetur sententia nisi prius sufficiens
prestetur emenda vel cautio com-
petens de parendo iuri si offensa du-
bia proponatur. In secunda vero questi-
one statuimus ut is qui ad probandum
admittitur respondente probaturum
articulo inter alios quo ut actor in
iudiciis attemptanda interim evi-
tetur extra iudicium non in officiis
electionibus postulationibus ac aliis
legittimis actibus nihilominus admittatur

Post ap[pellationem] in his duobus casibus videlicet cum
quis dicit se excommunicatum post ap-
legittimam vel intollerabilem errorem
in sententia excommunicationis patenter fuisse ex-
pressum tunc etiam tales solum absolvuntur
ad cautelam de. ti. proximus. Sed per hanc constitutionem
statuitur ut petenti absolutionem tota quotiens
indicitur ad cautelam absolutio concedatur
Sed si talis excommunicatus non petat se absolvi sed
denuncians potius non litatum ut de off. del.
tamen continuat interim audiri et admi-
tti ad probandum articulum illum scilicet ap. legitimam
precessisse vel intollerabilem errorem in sententia
fuisse expressum et in his duobus casibus licet par-
tim ad in iudicio pro tali excommunicato sed in aliis
iudicialibus actibus quos movet ut actor debet
interim evitari extra iudicium non in ipsa in officiis
postulationibus electionibus et aliis legittimis
actibus evitari non debet ut dicit constitutio ista in si.
· B · opponat ideo auditur talis excommunicatus quia
in istis casibus sed periculosa dilatio abiectio
impedimenti per quod periculum quid merat lo-
cum non habet ut habetur et § de ap. qua fronte
si et ff de ap. recipi vel non. l. ult. et C. de se-
nt. p[ro]l[a]t[a] no. l. ult. et in aut. ut omne
· seu fu. de · f. sacrumbotd. v. b. ad idem facit
§ de fo. c. t. ult. Manifesta scilicet notoria et ideo
modicum dicitur notorium. l de v. sig. tamen olim
excommunicatus ut si nisi valuit quis maleficium
evidens quod notorium tale. l. de v. si. extra
§ dele. ingl. que incipit quomodo ergo.
et idem per multum in aliis iussibus iudicium
qui in faciendo consistunt ut quis iussum
rem restituere non patet ff de iei. vendi. et
restitue iussum Item tunc iussus ei exhibere
non potest ff de ap. debitor. l. iussus
in aliis iussibus et similibus qui in faciendo
consistunt in quibus contemptus dicitur
offensa que si fuit manifesta vel notoria
nec erit ad absolutionem sufficiens prestetur
emenda. ut et expte. secus in his iussionibus
que in remedio consistunt in quibus con-
temptus et contumacia. tunc sufficit cautionem de-
inde parendo prestare ad absolutionem concedenda
dum et si est dubia. ut et in c. predicto
expte. · B · octo dierum in hoc loco et § de except.
frequens super verbo illo xv dierum et ct pia
in verbo octo dierum vel terminus uel termini
terminum statuit aliter et ad aliquid probandum
si ille petat dilationem ultra terminum sta-
tutum a iure denegata debet iusta causa cessante
sed si causa sit oss. auditur ex illa clausula
generali et quia iusta causa. et ff de quibus
causis in maio. l. 1. respon. si iudex est vel causa
audietur iure motore causa si negligenter
probationes omisissent l terminum et vero
reus petat longiorem dilationem ultra terminum
statutum a iure ad probandum tamen au-
diendus est et dilatio illa prodest etiam
actori quasi non plene probavit ad hoc
probationes alias alias audiret ut C. de in
int. restit. l. petende et in locis s. frequens.

Et pia (et c. pnti. istis dec. audi reg. infra ystos dies statutos si uolunt pbac. anim. et ulra s. k. pgtulanit p. l. solicitam pe. tende b. attemptant sctis si excoicatis sit reg et aliqua in iudiciis attemptes se de. fendendo, exceptom opponendo tuc audi. s. alud impugnando s. de except. tum aut. c. c. dilci et in aliis plibs dec. ibidem contra iudicand. sz qr a. in iudicio et alud contra iudicand. ad h. tres racones possunt assi. gnari prima ro ez quia publs. sunt et aliqi exclude ab hijs que contra iudicand. sunt quia ab hijs q in iudicio aguntur ex pcessibz dilacionis exoditis acco. diffinir. h. in toll. c. ideo pro exigend. in iudicand. pp. h. quis pati c. de pnibz impra offe quor. h. si apostulando. eligendo. et a beneficijs ut beneficijs et ab aliis rep. lir. aliquis graui ledi. quia sepe tum magna. captom sed dampno tucbitur mg. remotam ff. qd in testu. apl. l. h. sigla. consignatorib. bza ro ez facilius sit cert. dum iudicialia q. ut iudicalia c. de h'etic. q. et ea q sunt mir. quam ea que sunt sua ff de penis. quidam lex ra. pot esse ratio tum quis in iudicio alud im. pedit, tum g impeditur. quam contra in. pedit, tum q impeditur. quam contra m. dicend ii contrarium consequitur sz tunc inui. fuo. in cititur ex.

Idem

Statuimus ut nullus iudicum participantes cum excommunicatis ab eo in locutione et aliis quibus licitum est participantibus excommunicatione minori ante canonicam excommunicare presumat monicionem salvis constitutionibus contra illos in legittime promulgatis qui in crimine presumunt participare dampnato. Quod si excommunicationem et aliis quibus participantes labuntur in minorem excommunicatus fortius in duresccat potuit iudex post monicionem canonicam huiusmodi participantes consimili dampnare censura. Aliter enim in participantes excommunicatio prolata non teneat et proferentes penam legittimam poterunt formidare.

Statuimus in isto caplo no tria casus a nouo in quo sntia excois nulla est ut dz in glo que incip. s. in aia. Alios duos hz de sntia exco. pluas et de off. et pt. iudi. de l. cum contingat. Item aliis

Et si sntia ano suo iudice feratur s. de iud. at si cli. s. de h. ofi. in vi. tertium s. de pivilegs cum essemus. Item si iudex de excommunicatis xxiiii. q. ii. audiuimus. Item quando fertur sni exco. ad iud. delegs. pt. gstam delegatis ut s. de ps. et dig. c. ult. Item quando fertur sntia contra grauatum ab illo qui iudicatum ab homine platum uno lanit h. de excepcti. p. c. tenta. Item si absentis ut auditori suspenso ut pri. q. y alienatoris et c. purie Item add. aqm b. eisdem istos qn fertur sntia exco. p dubia offensa. cum ille offert cautionem standi iur. i de ubi sent sig. excepte. Item sic aliorum nes quos pont. sau bon. in summa ma. sna. tilo de sntia exco. ita fuerunt pmus si eps exccedat in pactom pendentis et qrnd sibi non parent excoicat s. de except. sibi p. tum aqr dam. Item cum quis se suppont protectoni. rane ecc. et ex simplicitate. no appellat sni exco. in cum latu. no tenz ut s. de appll. ad audienciam. Item si sntia lata est ab h'etico ut excoicato qui c. predecit ut xxiiii. q. y an. diuimus excoicatos maiori exco. s. et in alijs s. in osculo et salutacom et in mensa et ubi talis participantes excoicatos maiori excoicatom ipso iure in minorem exconi incurrunt xi. q. iii. excoicatos et cum excoicato qui grauit excepts quibusdam casibus qui notantur s. e. t. cum desider. in glo. que incipit v. xi. casibus vxor pt participare cum suo excoicato et eqo qui a me ad incipiat iudicantur xxx. q. i. siquis vxarem s. quo ad debitum exigend. et reddendum. xe. ca. et q. i. precipit et c. xdm. et f. scipiendi filij et famulos et mercenarij tenentur participare pri et domo. sz h. csd. in aut. de impe. s. h. q sacritu. d. coll. in. ar. xxxiii. q. i. de filia de hi ut ptrnet xi q. in. qm mltos d. ib. ut excoiconis cum h. et s. c. ut alia canonica tua. s. quia illa canonica s. e. t. contingit cum sunt qui i poptis in crimine qui excoicat alienum in crimine eadem sntia ligantes s. e. t. nup. et r. gruibus ord. si eps excoicat aliquem pcrime et ipse pt modus participat eadem eodem crimine, cum excoicatis nam. quia cum talis participans in crimine eadem sntia ez ligatis p h. indicatur in eum delinquendo qui dampnaut et ab eadem qui eam pulit sit absolutus non potuit sna sntia ligare se ex c. imp. et ff de arbi. l. plt. et ff de iud. l. in lian. et ar. ff. ad trebell. ille aquo s. tempestiuum. non in excoicatoe possz ut ipim tenz quia. sunt a me etsi pt excoicatz xi. q. iii. ad excoicato

Indiscretus(?) contemptus(?) nec [illegible] ad [illegible] tum, cum videt se ab aliis [illegible] commoneri. Primo enim ad movendum aliquem ut desistat [illegible] quia legitima [illegible] [illegible] vindicatio cum quis indigne, et s. e. t. contingit cum [illegible] [illegible] et sic admonitio fiat [illegible] idoneis quas possit probare [illegible] vel per instrumentum c. t. i. sacro. consimili. s. maior. et mi. Et quod qui contempnit clamores [illegible] [illegible] excommunicatus fiat admonitionem canonicam et excommunicandus maior excommunicatione [illegible] et s. c. t. quod in dubiis. [illegible] Aliud autem ad admonitionem canonicam excommunicationis lata ab homine vt hic dicit solum constitutio in hac constitutione [illegible] [illegible] [illegible] lata ab homine omissa canonica admonitione duos [illegible] [illegible] [illegible] legitimam quam imponit c. t. sacro. [illegible] [illegible] qui excommunicat ad [illegible] [illegible] [illegible]

Idem

Quia periculosum est episcopis et eorum superioribus propter executionem pontificalis officii quod frequenter incumbit ut in aliquo casu interdicti vel suspensionis incurrant sententiam ipso facto nos deliberatione provida duximus statuendum ut episcopi et alii superiores prelati nullius constitutionis occasione sive seu mandati [illegible] incurrant sententiam nullatenus ipso iure nisi in ipsis de episcopis et superioribus expressa mentio habeatur. Hinc etiam additum constitutioni ut illud quod in constitutione sol. ante nullus a nobis promulgata hactenus fuit constitutum ut cum aliquis se offert in iudicio probaturum se post appellationem legitimam excommunicatum sine iudicio [illegible] pendente probatione [illegible] in hiis que ad iudicium agitentur electionibus postulationibus officiis et aliis actibus legitimis non debeant evitari. Ad archiepiscoporum et episcoporum sententias

Nullatenus extenditur Sed illud obtineat institutum quod olim in talibus observatum extitit.

Quia periculosum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et quia [illegible] magis periculum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] di. [illegible] et xi di. [illegible] et [illegible] et [illegible] et ff de [illegible] l. i. quia officium episcoporum et aliorum superiorum et [illegible] [illegible] et [illegible] consistit quam officium aliorum prelatorum et quia [illegible] esset periculosum [illegible] si ipsis contingeret impediri. [illegible] tam episcopus quam subditus [illegible] [illegible] propter istam constitutionem ne sententiam suspensionis vel interdicti ipso iure incurrerent. In multis enim consistit officium episcoporum que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] prelatorum [illegible] [illegible] [illegible] sine quo baptismus non fit et confirmatione pontificali ordinum collatione et in [illegible] et [illegible] [illegible] et que per alios inferiores prelatos fieri non possunt de quibus [illegible] [illegible] di. [illegible] et in aliis [illegible] et s. de off. ord. c. i. in [illegible] et in aliis [illegible] pertinet ad executionem pontificalis officii impediri officium episcoporum per suspensionem ipsorum xi. q. iii si quis [illegible] et c. si quis [illegible] in [illegible] et s. de exc. prela. tanta. constitutiones plures existunt penam suspensionis imponunt prelatis ipso facto qua pena per istam constitutionem [illegible] episcopi et alii superiores supra de absolutionibus c. ii. et c. t. sacro et c. t. [illegible] in [illegible] et si [illegible] consimilem in [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] de episcopis [illegible] fiat. Sive puta quia papa vel eius legatus generalis profert aliquam sententiam generalem [illegible] prohibendo et qui [illegible] [illegible] [illegible] se suspensum [illegible] [illegible] non suspenduntur episcopi aut eorum superiores nisi de eis eadem [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] suspensi non sunt [illegible] [illegible] [illegible] mandati puta papa vel eius legatus generalis generaliter mandat quod omnes prelati et clerici [illegible] sententiam [illegible] [illegible] [illegible] per penam suspensionis et qui [illegible] non solverit [illegible] se suspensum [illegible] [illegible] non sunt episcopi et alii superiores suspensi si non solvant nisi de eis caveatur idem et in [illegible] si [illegible] [illegible] non ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] pro contemptu.

Romana. Innocentius IIII.

(V)olentes ut licet aut Remensis archiepiscopus suam provinciam visitanti eos qui tunc sibi et familie sue aut aliis quos ipse per eandem provinciam dirigit et eciam qui consilium commodant eos qui iniuriis suis quos proprios vel alios per provinciam ipsam sua debita iurisdictione utendo transmittit iniuriam presumunt. Si hac occasione sua in hiis impediatur iurisdictio, pro huiusmodi iniuria dummodo existat notoria, ipsa autem premisse nisi ad plenius sibi de gravamen causa cognicione competente dinoscatur. Dicimus et aliis metropolitanis in suis provinciis dummodo sic in illis iurisdictionem exerceant, premissi manifestas et notorias offensas tunc eisdem illatas vel suis. Et si exinde impediri in correctione huiusmodi processo constringat libera sit de iure spacii concessio nec facultas etc.

Notoria est ita quod premisse iniuriantes sibi et suis dummodo iniuria sit notoria ut extra iniquum in generali(?) sanius ubi iudex ponit in iniuriam sibi factam. Sed contra videtur quia nemo sibi vel suis iudicare debet quod ... ca. et nec quis in sua causa iudex sibi dicat ... una ... inquit in ... ... de occi. ... ... si iniuria illata prelato ... contingit non potest aliquem pro iniuria ... si tangit ... sui publicam utilitatem potest premisse iniuriantes ... remittere si vellet ... in di(cto) Salomone ... visitando provinciam utilitatem publicam ... si aliquis iniuriatur sibi vel iniuriis suis quos ipse ... provinciam ... sine procuratio ... ... illos potest premisse qui impediunt iurisdictionem suam et ita iurisdictionem in omnes impedientes iurisdictionem

... et in ... sine quod ... notoria ... ut ... de offi(cio) dele(gati) c. 1 et ... et supra ... suis similibus dummodo sit notoria ut dicit littera alias non ... consuetudo ... prescripta ... tamen ipsa conceditur de spaciali gracia ... huiusmodi decretis metropolitanus dum in provinciam visitat ut offensas notorias et manifestas illatas sibi et suis possint punire et si non impediatur iurisdictio ... ergo sequitur quod iudex non potest aliquem punire ... in iniuriam sibi illatam ... iurisdictio non impeditur ut hic in fine dicit et potest intelligi illa iniuria que dicitur quia nemo potest punire in iniuriam propriam.

(V)olentes. Innocentius IIII.

libertatem quam nonnulli apostolice sedis privilegiis exempcionis obtinent sic integram conservari ut contra illa alii non insurgant et ipsi eius limites non excedant declaracione irrefragabili diffinimus ut quantumcumque sint exempti et gaudeant libertate nichilominus eos racione delicti sive contractus aut rei de qua contra ipsos agitur possint coram locorum ordinariis conveniri et illi quo ad hoc suam in ipsos iurisdictionem prout ius exigit exercere. Nunquam ergo carere in hiis omnimodo libertatis privilegio quod coram ordinariis ipsis dummodo sit in loco excepto commissum delictum vel contractus initus aut res litigiosa nec non domicilium habent si alibi deliquerint vel contraxerint aut res ipsa consistat conveniri possint aliquatenus super istis. Neque domini aliorum prescriptum locorum qui si alibi contraxerint vel deliquerint aut res ipsa consistit eos illic convenire remittendi eos illuc vel ipsis ut illic respondeant ingredi habent aliquam potestatem. Salvis in aliis casibus quibuslibet eos episcoporum iurisdictioni subiacere canonica per premissa instituta et eciam ipsorum detineat ita ipsos illos quod ut non ipsius sub uno iudice contineant de se conquerentibus respondere apostolico privilegio concessionem. In eos autem quibus nec iudicii suspendi

Indurescat contemptu nec ... ad mandatum ... cum videt se ab aliis ... pro communicato. Primo enim ad monendum ... aliquis ut desistat ... quia legittima monitio precedere debet vindictam ... indigere ... contingit ... fiat ... ydoneis ... possit probari ... in sexto ... facto ... maior ... excommunicatus ... canonicam ... dubiis ... ad monitionem canonicam ... lata ... solum constitutum in hac constitutione ... lata ... omissa canonica monitione ... legittimam ... sacro ... pronuntiatur qui ... ad ... [illegible]

Idem

Quia periculosum est episcopis et eorum superioribus propter executionem pontificalis officii quod frequenter incumbit ut in aliquo casu interdicti vel suspensionis incurrant sententiam ipso facto nos deliberatione provida duximus statuendum ut episcopi et alii superiores prelati nullius constitutionis occasione sive seu mandati sententiam incurrant sententiam nullatenus ipso iure nisi in ipsis de episcopis et superioribus expressa mentio habeatur. Hinc etiam additum constitutioni, ut illud quod in constitutione, solum ante nullis, a nobis promulgata hactenus fuerat constitutum, ut cum aliquis se offert in iudicio probaturum se post appellationem legitimam extortam sententiam in eo latam, pendente probatione ante illius in hiis que ex iudicio agitentur, electionibus, postulationibus, officiis et aliis actibus legitimis non debeant omnino vitari ad archiepiscoporum et episcoporum sententias nullatenus extenditur sed illud obtineat in suis firmitatem quod olim in talibus observatum extitit.

Quia periculosum est ... valde ... quia ubi maius periculum ibi ... cautius ... xi ... quia officium episcoporum et aliorum superiorum ... consistit ... officium aliorum prelatorum ... periculosum ... contingeret impediri ... tam episcopus quam subditus ... per istam constitutionem ne sententiam suspensionis vel interdicti ipso iure incurrerent. In multis enim consistit officium episcoporum que ... quorum ... sine quo ... fit et consecratione pontificali ordinum collatione et in ... correctionibus ... et que per alios inferiores prelatos ... non possunt ... de off. ord. ... et in aliis que pertinent ad executionem pontificalis officii impediri officium episcoporum per suspensionem ipsorum ... si quis ... constitutiones ... penam suspensionis imponunt ... ipso facto qua pena per istam constitutionem ... episcopi et alii superiores ... de absolutionibus ... et c. ... sacro ... sententiam ... de episcopis ... Sive ... quia ... legatus ... aliquam sententiam ... prohibendo et qui ... suspensum ... suspenditur episcopi aut eorum superiores nisi de eis ... continetur ... suspensi non sunt ... petat ... mandati ... legatus ... mandat quod omnes prelati et clerici ... solvat ... penam suspensionis et qui ... solvat ... se suspensum ... episcopi et alii superiores suspensi si non solvant nisi de eis ... item ... petat ... ad implendum ... sicut ... pro contemptu ...

V

sese defensare pro in ttat licitum utique
ipso decano si predicti baliui tum
bonis suis nudanis minutose se spo-
liare vel ea violenter occupare pre-
sumpsit ut superius est expressum con-
tra violentiam et iniuriam se tueri
et quam ad usus eius nullam potestatem
sufficientes temporalis defensio si forte non
aderat potuit se spiritualiter gladio
se videlicet utendo ecclesiastico defensare
ac tueri propter hoc ad arma spiritualia
que sunt ecclesie propria et proprio mini-
me illis uti potestatem tunc dictis
baliuis post latas in eos a iudice eodem
decano excessus tanti excommunicationis
sententias sicut idem decanus asserit
ipsum tamquam extra protectionem suis
spretis contemptis bonis spoliasset
eisdem et propter hoc postmodum ipse
decanus sententiam tulit interdicti tamquam
spirituali se munimine defendens contra
illatus iniuriam et violentiam sibi
ab eodem actione predictarum sententiarum
et in ipsarum contemptum illatam
et quidem cum liceat cuilibet suo vicino
vel proximo propellende ipsius
iniurie suum impertiri auxilium in
primo si potest et negligat videatur
iniuriantem fouere ac esse particeps
culpe eius. licuit predicto decano
ipso sibimet sub nomine subsidio et
sua uti et temporalem iniuriam sua
propria temporali defensione tueri sicque
utriusque quodammodo gladius
temporale et ecclesiasticum alterum videlicet
alteri adiuuare maxime quia
hii duo gladii conseruenunt exigen-
te necessitate sibi ad inuicem suffra-
gari et in iniuriam alterius sub-
uenientem mutua frequentius exterere

Tum et de homicidio significasti ubi
sunt hec verba ubi etc. in magna nota
et que ibi dicuntur possunt hic repeti
et quod dicit omnes leges omniaque iura
sed nunc sal. opposito confugitur ad predicta vero

l. quedam leges et quedam canones sed ecclesiastico
gladius ecclesiasticus quo nunc ecclesia notatur
de excessibus sua anathema xxiij q. v c. i et xxiiij q. iij
corripiantur et arma spiritualia dicuntur hec
dicit Ambrosius lacrime mee arma mea sunt xxiij
q. viij quoniam vel quod ecclesia utraque gla-
possit uti nam dicit utraque usque est ar. et xxiij
dictum ad uerum ubi probatur ambas potestates dis-
tinctas. Sed primo no. q. per hoc dicit quod
quibus tractatur de fortibus primo sunt et anima
et angelus pastoris sed ab principis necesse
xxiij q. iij fortitudo et c. non infendat repre-
hendi cur non resistetur et et quando
presumptionis causa no. dechino q. maius sic nota
lo fortis licuit igitur decano defendere se et
iniuriantem repellere que licentia est sub
temporali defensione et spirituali et quia temporalis de-
fensio non aderat sibi igitur recursum ad spirituale
et quodammodo utriusque gladium alterum alterum
ad iuuare non dicit quodammodo quia iudices
non deus utriusque gladio uti cum potestates di-
stincte sint et si una potestas non sufficiat altera
potestas exigente necessitate alteram ad iuuet
xxiij di. cum ad verum sed d. of. et quam impressa
nisi tu sunt g. cor. et iste decanus necessitate
exigente ad spiritualem defensionem habuit
recursum sed nota quod nemo licuit hoc de-
cano in iniuriam propriam ulcisci seu punire
cum nemo sed vel suis unus dicere debeat
et nec quis in sua causa sit sed dicat vel ubi
xxiij q. iij qui celatur et c. sapienti
ar. et quod possit propriam iniuriam punire
xxiij q. iij generaliter et l. decrementum ro-
mana de q. an aliquis possit punire in-
iuriam vel non possit notatur modicum predicta
romana si hic nam dicit quod decanus iste
puniat vel vlciscatur iniuriam propriam
sed defendebat se et istum baliuum quem
in modo se ac violenter ipsum spoliaret vio-
lenter ea occupare presumpsit et licet
quia vim vi repellere licet ut hoc dicitur in pre-
c. et de re sed tum violencia fit uobis
ut hic fiebat licitum contra illam violentiam
repellere in continenti si potest vel ex interuallo
collectis amicis sed de rest. spo. olim primo
de homicidio significasti infra magno
si cum violentia infertur per incontinenti et
non ex interuallo licitum est se defendere et non
moderamine inculpate tutele ut non modicum
predicta significasti sed videtur quod decani
non seruauit moderamen inculpate tutele
in defendendo cum longe grauior fuit
defensio decani quam impugnatio baliui
quia nulla pena maior est excommunicatione
quod excommunicato et etiam mortis comparatur
xxiij q. iij corripiantur et xi q. iij nemo
episcoporum vero predicti nichil inductionis non
debuit legem defensoris adhibere et potuit

Sepulcrum est ipsum aliquis condit ... aliquid Et hic lituras tangit si ut vid ... ut dicit ... hic est sepulcro

Edificium sunt ... que ... edicto ... statuta ... ff de ... edicto

esse dubitatio ... quia videbatur quod talem defensionem non debuit ad ... sed ... appellat hanc defensionem et ita quod quorumque non licitum sit se defendere dummodo corporalem lesionem in defendendo non inferat tum ei illata non sit et quia non aderat sicut decetur corporalis defensio licuit ei spiritualis se tueri tum certo non sit mor... medietatem ut ... multi corrigunt et ad hoc aliquis ... ut ... sit iudicii dum ut ... notandum ... et argumentum optimum quod prelati ecclesiarum possint excommunicare suos violentos et manifestos malefactores etc.

Hoc nomen ... sit ... et patris ... distinguitur et ... dicit ... remittit ... super ... tempus

Nunc ... petere ... dominum ... petere ... dicit ... mergere ... vinculum ... ipse ...

glosa

... alteri ...

Libellus summarius ...

Coram vobis ... pro Raphaele de ... kyndacen ... et ... actor ... contra ... actor ... anno ... in ecclesia kathedrali ... magna ... violenter et temere ... actorem ... capillavit ... ordinatum ... capillavit ... non est et inhumaniter ... ipsum ... in ... dicto ... ad centum florenos ... petendo ipsum ... et ... ad ... florenos ... violentiam ... ad ... offerendo ad hoc ...

... actum ...

...

... Cognatio ...

Xenodochium

Xenodochium ponitur pro loco in quo pauperes recipiuntur Et hoc in ... vel ... Nomine Xenodochium Est locus ... et ... de ... in Clementinis de prebendis et dignitatibus ... Xenodochium Est locus venerabilis ubi pauperes colliguntur Et ponitur pro hospitali Nosocomium Est locus ubi pauperes ... aliqui usque ad mortem confirmant autem Orphanotrophium Est locus in quo orphani ... Brephotrophium dicitur locus in quo infantes ... quorum ... et ... in ... est

Summaria petitio

actor ... de ... contra ... petit ... in ... ad ... actori ... anno ... ad ... et ... ad ... et ... tempore ... ad hoc ...

... et ... dicti ... ultra ... dictis ... in ... ad ... ultra ... dictis ... in ... [illegible]

Rubrica de uxore et significatione

[illegible marginal notes]

Gregorius super osee

In nouate nouale. noue est ager est mit primum proscisus

innouate uerba sunt osee prophete nouale est uerba iheronimi exponens uerba prophete primum proscissus aliter dicit in lege terra semel proscissa in omni cessat ff de verborum significatione plena c. j. dicit nouale terra de nouo ad cultum redacta cuius non extat memoria quod culta fuisset i. e. quod est nouale et quod semel fuit nouale semper erit nouale quo ad decimarum receptionem [illegible] c. [illegible] ut [illegible]

Idem super daniele

Nam et rex nabugodonosor pater tuus i. parauus more scripture quod auos et demceps patres appellat

Nam et rex uerba sunt danielis de parauis uerba sunt ieronimi exponens uerba prophete patres appellat omnes ascendentes [illegible] continet ff de verborum significatione appellatione [illegible] omnes descendentes ff e. liberorum et ff de gradibus [illegible] quod parentes et usque ad [illegible] parentes [illegible] uel uero maiores appellantur liberi usque ad trinepote ultimo inferiores ultimus inferiores uocantur ut in [illegible] christus dicitur filius dauid [illegible]

Non dicitur natus qui statim decessit

Idem in parabolis

Nam et ego unigenitus fui coram matre quae unigenitum se nominat quia fratrem utrum precessisse septuaginta testatur nisi quia ille mortuus natus sine nomine quasi numquam esset de uita decessit

Nam rego uerba sunt salomonis. Unigenitum uerba sunt ieronimi exponentis uerba salomonis utrum fratres uterini [illegible] qui ex eodem utero [illegible] nati sunt [illegible] em una [illegible] bersabee [illegible] et peperit filium qui statim mortuus [illegible] concepit ex eodem salomonem unde ipse dixit Nam et ego unigenitus [illegible] quasi [illegible] et i. non [illegible] fuisse qui non durauit [illegible] de regularibus ad nostram [illegible] et ff de [illegible] pro [illegible] non dicatur et qui [illegible] idoneus [illegible] de [illegible] et ff [illegible] et [illegible]

Idem super matheum

[illegible] non sequatur quod peccata [illegible]

Nos dicatur antequam conuenirent non sequitur ut postea conuenerint sed scriptura quod factum non sit ostendit

[illegible] dicatur antequam [illegible] uerba sunt euangelii mathei que ieronimus [illegible] exponit [illegible] ut patet [illegible] quendam modum loquendi sic ibi sede a dextris meis donec ponam [illegible] non tamen sequitur quod postea [illegible] et illud coruus non reuertit donec aque recederent ad aquam donec aque [illegible] ostendit [illegible] non conuenerint [illegible] ut [illegible] dicatur [illegible]

Idem in eodem

Scriptura uocat illum primogenitum quo nullus fuerat substentus [illegible]

Joseph non cognouit mariam donec peperit filium suum primogenitum ex hoc loco quidam peruersissime suspicantur et alios filios mariam habuisse cum mos scriptura diuinarum sit ut primogenitum non

[illegible marginal and bottom notes]

noch quem fratres secuntur
Sed cum qui primogenitus sunt
Joseph et .j. donec peperit dic Christum tunc mos idem dicat lex quod primogenitus est quem nemo antecedit ergo et primogenitus ante quem nescitur [illegible] ff. e. t. pupillus et l. proximum

Hilarius [illegible]

Intelligentia dictorum ex causis est sumenda dicendi quia non sermoni res sed rei sermo subiectus. Intelligentia [illegible] in ambiguis et [illegible] dictorum i. verborum [illegible] non statim [illegible] ut [illegible] sonat [illegible] ubi ambigua sunt sed [illegible] ad intentionem loquentis [illegible] dicit ar. [illegible] de prebendis [illegible] et c. cum [illegible] et ff. e. t. nepos [illegible] et ff. de reg. iur. semper in stipulationibus et in ceteris [illegible] [illegible]

[illegible]

Nec diversitas narrandi ubi idem narratur

Augustinus super matheum

Nec obstat narrandi diversitas in eadem dum maxime cum quisque evangelistarum eo ordine credat se dicere quo deus voluit.

Nec [illegible] diversitas [illegible] [illegible] et [illegible] ut [illegible] de [illegible] parentela [illegible] de [illegible] sententie

Gregorius

Peritura si prolixam explanationem ad interpretandum accipere te fortasse contingerit rogo non verbum ex verbo sed sensum ex sensu transferri quia plerumque dum proprietas verborum attendit sensus veritatis amittitur.

[illegible]

prosto suo l. vlt ff si quis cau/cionibus sicium est quis inimicus / l. v. de qui partem et l. de dno / sto eppetate vers non retedendum / n ipi constat voluntatem lospicis / aliam fuisse ff de l. iij. no aliter / et spectates non sunt trahende ad / consequenciam sz sunt excusande

[I]uvenis Ysidorus

omnes qui presunt pro/sciti rite notentur. usus / tamen obtinuit eos vocari / prepositos qui quandam po/ratus curam super alios / gerunt [illegible] et i. rite / [illegible] originali ubi significacionem / [illegible] sic ponitur i. qui iam / [illegible] et est dignitatis prosecutor

Idem in libro ethimologiarum

Forum est exercendarum / litium locus a fando / dictus sive a Foroneo rege / qui primus grecis legem dedit / Constat autem forum cau/sa lege et iudicio. causa a / casu quo venit. est enim ma/teria et origo negotii necdum / discussionis examine pate/facta que dum proponitur ca/usa est. dum discutitur iudicium / est. dum finitur iusticia. voca/tur autem iudicium quasi / iuris dicio et iusticia quasi / iuris status. iudicium autem / prius quasi iurisdictio voca/batur unde et auctores iu/diciorum questores vel que/sitores nominamus // negotium / multa significat. modo / actum rei alicuius cui contra/rium est ocium. modo actio/nem cause quod est iurgium li/tis et dictum est negocium / i. sine ocio / negocium autem / in causis negociacio in commer/cijs dicitur ubi aliquid dat/ur ut maiora lucrentur. Iur/gium dicitur quasi iuris / garrium eo quod hii qui causam / dicunt iure disceptant // lis autem / a contencione limitis prius no/men sumpsit de qua Virgili/us limes erat positus litem / ut discerneret agri / Causa / aut argumento aut probacione / constat. argumentum numquam / testibus numquam tabulis dat pro/bacionem sed sola investigacione / invenit unde dictum est ar/gumentum argute inventum / probacio autem testibus et fide / tabularum constat // In omni / quoque negotio hee persone queru/ntur iudex accusator reus et / tres testes / iudex dictus quasi / ius dicens populo. sive quod iure / disceptet / iure autem disceptare / est iuste iudicare / non est ergo / iudex si non est in eo iusticia / accusator vocatus est quasi / accusator quia ad causam / vocat eum quem appellat / reus a re que petitur nuncu/patur quia quamvis conscius / sceleris non sit. reus tamen

ad accusator

dicitur quandiu in iudicium pro re aliqua petitur // testes antiquitus superstites dicebantur super cause statu proferebantur una parte ablata nomina testes vocantur // testes autem considerantur condicione natura et vita condicione si liber vel servus Nam sepe servus metu dominantis testimonium supprimit veritatis / natura si vir non femina nam varium et mutabile semper femina producat / vita si innocens et integer actu Nam si vita bona defuit fide carebit non enim potest iusticia cum scelesto homine habere commercium forus et forum quandoque sumitur vii di monstes constat ex pertibus ut hic dicit non tamquam ex suis partibus componentibus sed ornantibus potius et inppe dicitur hic constare ex his sic dum vestes partes hominis adornat vel vellud pares quorum minima est quod puella sui . . . causa a casu et est causa autem respondeat pro alteo est aut res indicende potarum interpoicone etatum personarum actoris et rei iudicis et testis et io dicitur a casu quia sepe causaliter occurrunt preter voluntatem hominis tum disputationem et sic videtur processu temporis mutare statum et exemplificat iudico hic parte fori dum differt hic exemplificat tertiam partem fori scilicet de lege et ita ex istis tribus partibus constat forus ut dictum est et ideo videntur ista tria insistere

Sed aliam denominacionem assumunt diverso tempore iudicium iudicium est legittimus actus duarum personarum actoris et rei super causa questionibus coram iudice contracta Item et iusticia Iusticia est constans et perpetua voluntas ius suum cuique tribuens pro sciat de iusticia et iure in principio et ff. in principio li. Item constituciones ius statum lex enim dicitur iuris status et ideo quia per ipsas iura nostra constituuntur Sed status iuris declaratur ff. si servus vendere. c. si quis negacionum quia super stat negacio de negare ibi scilicet origo negacionum ostendere quid sit negocium / Item actione in hac significacione sumitur. C. de . . . dicitur ergo negare negocium . . . hec exponit quod dicitur C. quod est ingenium litis disceptat argumentacionis iurgia non pertinet ad personas quia non tenentur esse iuris peritum xxxviii di. que ipsi nec advocare possunt nisi . . . casibus C. de postu. c. vlt. scilicet de archidiacono xxx di. c. i. ff. lis aut quia hic . . . C. ut dicit ingenium litis exponit quid sit lis. lis enim civile causam dicit et non criminalem ff. e. t. litis virgilius . . . hic est possimus iudicare quod libros gentilium sine paganorum xxxvii di. sic . . . et . i . q . v . . . tractavit ibi si ergo argumentum argumentum vocat valens probacionem que sit per locale argumentacionem et est ita argumentum quia in iudicio valet valida probacio ar. i. di. consuetudo et C. de electione bone . . . negatis factum per rerum naturam . . . et non accepcio per testes . . . ut lex sequens dicit tabularum instrumentorum . . . tabularum hic comperat testes et instrumenta que parem habent in litibus . . . C. de fide instrumentorum . . . non notorie . . .

Et in eodem loco fumo. flamma. quod flamma . . . quod vetus . . . quod . . .

T

pactum in forma iudicii et tres testes q. 3 ex . iiii. q. iii. c. sibi iniie et . ii. q. iiii c. i. et ff de te stibus l. minus ubi dicitur in ore duorum uel trium stat omne uerbum potest dici quod hic dicit tres testes pro triplicem modum probandi per testes instrumenta de quibus ff primo ut potius dicas confessionem quia quedam istorum trium legittime facit probationem siue per se siue per te stes instrumenta et confessionem C. de re iudicata sit spoliatum ad sententiam i. sine bo non est ergo sic xxxiii q. ii c. et si ple ita bona quia quando inde ...alus C. iii. q. vii c. vlt. quia et pro meritis subditorum disponun tur uita rectorum ii q. vii c. i. ccv. q. v. co merito et viii q. iii. nemo audiatur reus et non a rea tu xv. q. iii c. vlt. et xxiii q. vi non est ... par. Rex est figura que dicitur ... tum principium dicto aufertur secundum quod per sic et alia figura que dicitur prosopopeia i. confirmatione persone de q. iiii quis aut ... Item anto nomasia per excellentiam aliquid attribuitur ut cum dico apostolus intelligitur paulus xxxv q. vii. a postolus et cum dico urbs intel ligitur roma C. de pe. et re. significat sinodochie cum pars ponitur pro toto xiiii q. v. penale iiii meritis xviii. iiii q. v. penale cum ponitur casus pro casu lxxxv. di. ordinationes et xxiii. q. ii. quidem liptote cum plus dicitur et minus significat ut xxiii q. vii. quod in omnibus pleonasmus cum super habundat dictio ut iste inde dicto monachum regularem xx. q. iii. presens ... cum eadem dictio intercidens ff. de in ... quod si de spoliatis ff de rei. uen. et si post acceptum sincopa quod aufert de medio dictionis viii q. i. audiat pro audiatur. Ironia cum quod

per derisionem a. per contrarium dicitur ut o quanta integritas xi q. iii ad mensam ... i. exemplo precedentis. Symonis ... anthropospathos cum aliquid attribuitur deo quod conuenit homini xxiiii q. i. odi et prouoca et C. de rebus ec. non alienandis siquis pro... liberi quod sunt testes esse non pot iiii q. iii. uersu ... liberi ut ibi uersu Item liberi et C. de testibus aut si dicatur domantes iiii. q. iii. uersu Item ydonei et iiii q. iii quatuor non femina ... telligo in criminali in quo casu mulier testis non pot xxxiii. q. v. mulierem C. de maleficiis et mat mortalitatis ... fert testimonium C. de testibus cum lex et C. super co. arg. quod possit in criminali xv. q. iii. ... secundum leges tamen ... admittitur mulier etiam in alienis adiutorum C. de ... et inquisitione siue administratione C. de teste cum lex et c. Item ... mulier non admittitur ... ad testimonium sine ... C. de testi. Instit. de sollemnibus testes ... testamento filia et ... instit. et substitutione ... et mag. quia testis debet esse bone fame et sine omni suspicione ... q. vii. testes et infamis repellit C. de testibus cogendis pro fide carebit i. non credetur incaute ... sio ... ii. q. vii. non pot. ... cum sit ... tamen renuntiatur et est testis ... in uita vii q. i. cum de notissima.

Idem

partium ... pars conuenta ut patebit

Pactum dicitur inter partes ex parte conuenientis septua...

...bus at modis comprobata

P

dictum pactum quasi ex pace factum pactum et i. septuaginta et etiam sine scriptura pactum fit ff. hoc ideo dicit quia sepe inveniuntur scripture et ad probationem pacti interpositis legibus aliter non valet ut fuit legis siet ff de pact. l. iuris gentium § pretor ait et C. e. t. l. pacta. Item pactum dicitur pactum duorum vel plurium consensus in idem ff de pact. l. i. § Item in eodem.

Possidere dictum est a iure possidendo hoc est iure possidetur quod iuste hoc iuste quod bene quod autem est male possidetur alienum est / male autem possidet qui vel suis male utitur vel aliena possidet iusto dictum est et c. i. g. ... xiiii q. iiii quod dicatur iuste quod iuste non tamen contemnuntur sunt leges. quia iure possessa que quandoque sed possidet non tamen iuste ff. de prescript. vigilanti scilicet sunt canones qui malam fidem possessores non possidebunt. C. et t. quod alienum i. aliis debitum tale autem ut avari xlvii di. sic. hoc et viiii q. iiii quod dicatur possidetur i. invadit

Presentalis canonicis sancti cruci Eamsia carpen pleberis et i. Ceterum primitie decime et oblationes i. sol ecclesiarum bonis papue in inveniatur / oblationes vero decime quantumque de pinguibus et licitis rebus ecclesie a fidelibus offeruntur. Circaque quoniam eas pertinet

seculare obtinet presidibus contra deum et sanctorum patrum invadunt sanctiones qui immo et qui accipit et qui tradit raptor sacrilegus iudicatur Causam et i. primicie quod sic primicie dicantur C. de vi sacr. e. i. ecclesiarum bonis O. quod appellatur hic terra bonorum albeccum dic quia bona sunt loci conclusi immo ad instar vacantis hereditatis que vicem persone obtinet ff. de acquirendo rerum do. hereditatis alii dicunt quod iste oblationes universitatis ecclesie loci ar. xii q. ii nulli liceat hinc dixi q. res iste sunt dicte eorum omnia sunt omnibus ista tamen specialius ar. i q. iii salvator xvi q. i in canonibus xviii q. viii convenior xviii q. vii omnes decime C. de decimis tua. ubi dicunt specialiter in signum universalis domini decimas sibi retinuit usum quarum rerum dicens domum concessit de liceat et etiam de illiceat potest fieri elemosina quamvis dominium transferat dominium. et non competat repetitio xiiii q. v. non sane. et c. ii siet et c. s. adde plene tractatur C. de decimis transmissa contra potestatem x q. ii nulli et c. quoniamque xvi q. vii decimas decis Sacrilegi qui bona ecclesiarum capiunt et invadunt sacrilegi iudicantur et ab ecclesia sunt pellendi xii q. ii nulli liceat C. de foro competenti questionem et non solum sacrilegus est etiam inde iudex fieri comparatur xxiiii q. iiii quid ergo et

Solus sacerdos potest infirmum inungere Kalendas pro anno bissextili circa festum beati Mathie loci consuetudo servatur ita tamen quod vigilia cum suo festo

Ersmarum

741

V

Altei iij

uenerint et c. et i. Nos
itaque tibi taliter du-
ximus respondendum quod sacer-
dos uno parte elito et etiam
solus potest infirmum ungere
festum vero beati mathie
iuxta consuetudinem eccle-
siasticam vigilia celebrando
precedat ut nec pro bissexto
nec quolibet alio modo in-
se et sollemnitatem aliam
diem admittat in qua uti
quod vigilia nisi venerit do-
minica ieiunium celebretur
ipsum autem festum sine
fiat in preterito die sine in sequenti
quoniam duo quasi pro uno
reputantur nullus error
set consuetudo tenendum

[illegible]

Per verbum statuo et respice sinodo prima posterum Celestis iii

N huius tue ambiguitatem
continet et i. nuncium a postolatum
uero quod cum inter magistrum
m. et magistros hospitalis
sancti simpliciani super eodem
hospitali in prima mediolani
archiepiscopi questio verteretur
ipse archiepiscopus post excommunicationem
causae in prolatione sue

que verbis non fuit usus in ta-
lem partem condempno in
talem absolvo sed pronunci-
ando ita statuo et precipio
et c. attendentes quod cum hoc
verbum statuo rem per-
fectam significat et cum
effectu in posterum attin-
gentem secundum gregorium
quod precipitur imperat et quod
preceptum necesse est fieri et a-
liquem si non fiat pena
sed considerato nichilominus
quod non debet aliquis considerare
verba sed voluntatem
cum non intentio verbis
sed verba intentioni debeant
deservire interpretamur pro-
curatoribus utriusque partis
presentibus et diffinimus quod prefati
archiepiscopi verba tali for-
ma prolata perpetue valitu-
re obtineant firmitatem

In hiis c. talem partem condempno ... verbis non fuit usus ... quia ... sufficit ff. de ... tamen ... [illegible] ... non audiebatur ... quia non tenebat absolutam vel condempnationem ... Item nota quod pars ... procuratorem ... dictum est ... rem perfectam ... et infirmaria C. de ... secundum Gregorium xiiii q. i. ... intentioni ... [illegible]

a papa

S. c. intelligentia et c. ... Interpretari que interpretatio ... et ab omnibus observanda ... et C. de legibus l. i. ... debent potius ut res valeat quam pereat ... ff. de rebus ... quod ... c. abbate

Olim verba privilegiorum sunt interpretanda largissime et forte ... beneficiorum vel sic privilegiati ... ut in absentia fructus ... percipiant omnia ... [illegible]

Olim tibi scripsisse recolimus ut
in canonia paduana magistro G.
canonico paduano prebendam
que tamen residentibus ibidem
confertur sic cum aliis de
communibus proventibus et ma-
nualia beneficia non conferret
ei eos ad id apostolicis compelleres
procuratores G. Verum quia vos quod
mandatum nostrum interpretari
aliter quam deceat molientes cum
beneficia principum sicut inter-
pretanda largissime nostrum
apparet ut dum duximus intellectum
videlicet quod prebendam que re-
sidentibus in victu et vestitu
de communi confertur ipsi magi-
stro G. plene sicut uni ex aliis
residentibus immittimus confe-
rendam

Olim et c. C. canonico absenti ... non esse opus interpretatione ... beneficium suum vel male interpretando mandatum pape et forte ... [illegible]

vim

prebende

[illegible]

pro legum [illegible] praeterita leges

infirmus [illegible] pape in curia [illegible] plus [illegible] intelligentia [illegible] non resist [illegible] non refert [illegible] esset quia [illegible] sic voluit ergo [illegible] in mendicantia [illegible] [illegible]

V

Idem columbrien[sis] et alijs ep[iscop]is in regno portugalie co[n]stitutis.

Cum in p[ar]tibus nostris sepe co[n]tingit diu[er]sa loca interdicto supponi quando g[e]n[er]ale uel particulare dici debeat interd[ictum] a p[ri]ncipio nos attentius inhibitum [est]. Notari cum illi qui ab ecclesia ro[mana] decorati priuilegio meruerit uidelicet ut cum generale interdictum terre fuit liceat eis ianuis clausis non pulsatis campanis exclusis excomunicatis et interdictis supressa uoce diuina officia celebrare a interdicto particulari se asserant non arctari dicentes interdictum generale duntaxat cum regnum uel saltem prouincia tota subicitur interdicto et [illegible]. Cum autem in priuilegijs de regno uel prouincia nil expresse dicatur nomine terre non solum regnum uel prouinciam intelligi uolumus uerum etiam uillam et castrum ut et in ipsis locorum sicut et de generali dicitur interdicto.

[illegible]

De interdicto

Romana

generale et dicitur interdictum quod
tota terra subiectum interdicto sive
sit civitas provincia vel villa generale
generale dicatur sicut contrarium ad locum
illum. cum nullus excipiatur in
huius locum non hic appellatio no-
minis ampliari per interpretationem sic
xxiiij. q. i. ydolatria et c. ar. odia
ampliari et favorem restringi
ff de his qui no. in fa. l. ij. c. ce-
cilius ar. contra ff de liber. et postu-
mis quidam sed in veritate nulla
est ampliatio ut dixi in proxima notula
Ex verborum clericorum etiam canonicos
comprehendit. Idem altario do-
rensi episcopo

Cum tibi de benignita
te se. ap. sit indultum
ut ordinatio rerum clericorum
ab intestato decedencium in tua
disposicione permaneat nos
consulere voluisti an appellatio
notabili clericorum tam ad cano
nicos quam ad non canonicos
extendatur etc. Con. t. sing.
quod appellatione clericorum non solum alios
sed etiam canonicos compre-
hendat. Cum tibi et c. i. quod ordinatio
re. non intelligens de rebus clericorum
patrimonialibus sed quas intuitu
persone acquisiverunt in illis enim
primo loco succedunt clerici intestatis
si non habent consanguineos extra succe-
dit ecclesia x. q. ij. quia vltra c. vltimo. In
ipso casu potest intelligi quod hic dicitur
et C. de rebus eccarum de quibus an-
im mita sua et ingratitudine potuerunt
elargiri C. de testamentis ad hec ec-
clesiarum et si episcopus ipse potuit concessio
fuit episcopo per hanc indulgenciam
alias inquis fuit huius indulgencia
que in totum tollet ius alterius
C. de precibus imperatori offerendis l.
quoties et ar. C. d' of. or. lz. in
... potest intelligi de clericis
bona ipsa in pias causas erogand

...per non designando personam persona
sed sicut sit designaverit personam negli-
gens erit in his casibus pertinet
ad episcopum dioc. C. de episcopis et cle-
ricis nulli et in aut. de ecclesias.
t. q. aut. hic siquis pro redemptione ut
C. de ceteris. tua et ecclesia Johannes
potest quod potest melior est cum hic
dicatur ab intestato decedencium quia
non dicitur decedere intestatus qui an-
te commisit disposicionem suarum C. de
testamentis cum tibi. h. Vocabulo clericorum
largissime sumitur hic notabilium
clericorum per omnibus clericis subiectis
episcopo ut comprehendat et canonicos
et omnes alios. quia quod simpli-
citer et indiffinite concessa fuit ordinatio
rerum clericorum decedencium ab intestato
de omnibus intelligendum fuit sic
C. e. pro. d. sicut concordanciis de hoc
sic appellatione beneficiorum tam maiora
quam minora beneficia intelliguntur
i. e. c. pro. vlt. stricte tamen sumitur
i. c. pro. pro. pro clero tantum cathedralis
ecclesie. sed indulgencia enim est interpretanda
C. e. ea olim ar. q. C. de consilio c. vlt.

Idem preposito et capitulo placen-
Cum ecclesia placentina iura-
mentum prestet sub hac
forma verborum ego talis ab hac
hora in antea fidelis ero et
obediens placentine ecclesie et domino
meo episcopo placentino nos con-
sulere voluistis utrum intelligi
debeat clerus totius diocesis
capitulum tamen ecclesie cathedra-
lis Nos igitur dantes talis
... in per ecclesie placentine notabilis
in forma iuramenti prescripti
non debet intelligi diocesis clero
et sic capitulum intelligatur
ecclesie kathedralis ideo tamen quod
prestat huius iuramentum ecclesie
tanquam capiti principaliter obligatur

per omagium intellige iuramentum fidelitatis
holdvanije
Nota ...
facit omagium fidelitatis i. iuramentum

V

Cum clericis et in fidelis eo de libertate forma et que in ea continentur. lib. v. de m. c. ego cum et prima in ultimis ipsius clericus secularis sancte sedis ... in theologia a nomine ... per propalatum et canonicorum ecclesiarum cathedralis et non regularis et in ... to ... aliud ... dicere clericus ciuitatis et aliud clericus diocesis ... de ... ... et si nomine ecclesiae ... significationes ... designat ... episcopum ... et ... ecclesiasticos ... prima ... canonicos ... rectores ... et ... in ... collegiis ... congregationum ... capitulum et ... cathedralem ... ultra medium ... ipse afficitur ... corpus et ipse membra ... nomine principaliter ... episcopo tenetur esse ... plures ... consensum ...

Idem porri sancti sigillum uerentis ... cum per censuram ecclesiasticam intelligi debet cum sit in clausulam in ... ponimus ... quod per eam non solum interdicti seu suspensionis et excommunicationis sententia valet intelligi ut index discretus

Verum et personarum consistit indagatio fierat quod magis videtur expedire. Generaliter et ... per censuram ... nomine ... ad ea que sequitur. ... actionis depositionis ... contumacis ... et ... presidis legatum ... de testatio ... Nam ... maiorem ... contumax ... pronunciat ... penis ... mandati ... et si alias ... mandati ... absoluta ... actio mandati ... expediat mandatori ut ... maiorem et minorem intelligi debet ... personarum ... in penis imponendis ... et persone ... pastoralis ... de contumacia ... quam magis plectendo et ignoscendo ... solum ... contumacia ... in ... prestat pena ... de penis. l. relegata

Idem reservatis episcopo in quod novale vocabulum intelligi debeat ... requirunt licet aut quid dixeris quod novale sit terra que anno cessit aliis ... ex silua que arboribus extirpatio ad cultum redigitur novale dicitur quantum utraque ... ex similibus legibus

V

L

textu nos tamen inquimus et
dicimus quod eam credimus predecessorum
nostrorum intencionem
fuisse tamen pluribus locis in-
dulgentiam de noualibus concesserint
ut nouale intellexerint
agrum de nouo cultui
redactum de quo non exstat
memoria quod aliquando cultus fuisset
sed nec de quorum tali no-
uali credimus indulgentiam
eis fore concessam nisi de
illo dumtaxat cuius decimam
religiosis pro commentis
absque grani detrimento pro-
chialis ecclesie decime cum tales
sit sepe locis incultis dominio
prochialis ecclesie magnos percipit
decimarum racione prouentus. Ciuis quod nouale dicitur
per l. illam ff. de verborum signi-
ficacione et vide aliis asse-
rentibus per l. ultimam illam
ff. de omni amoto l. et C.
ultimo legibus predictis in omnibus de
noualibus de cunctis predictis
indulgenciam C. de decimis
de parte de nouo sic etc. c. i. et
mancipia dicuntur que de nouo
sunt emuntur ff. de publica et vecti-
l. ultima que et vinum di-
citur quod non habet annum ff. de
tritico vino et oleo le. l. vetus
et ergo nouas appellat imperator
que ex donacione anno contractum
xxxv q. viij c. i. sic videtur quod
nouale dicitur debeat intra annum
sed hoc non est verum immo terra
ex quo de nouo redacta est ad
culturam de qua non exstat ex-
tat memoria quod culta fuit sem-
per erit nouale quantum ad ius de-

cimarum ex quo semel fuit no-
uale ut de prius c. ult. et ar.
C. de decimis ex parte eius indul-
genciam et de qua tamen hec C. de
decimis ex parte magnos ergo
a contrario sensu vi. quod si nullos vel
mediocres consequerentur ab re. ut ha-
bebit ecclesia prochialis de illo no-
uali et per tempora quecumque
quod est viij C. de prius c. ult.
ar. cum xxxv q. iij. quod ipse
sic dicitur de fructibus dotalis
soluto matrimonio ad hoc dotalis
dicitur ff. de fructibus do. i. dicu-
pto ar. cum xxxv q. iij. quod
ipse tamen pot dici ut dicit
Jo. et c. quod si prochialis ecclesia
tractu temporis incipiat habere
nec desinit esse nouale ar.
de donat. ex parte et ar. hic de c. hoc
hoc hic indicatur respicit preda
primum nouale que cum premium
incipiat esse vicinum prediis
similem C. de decimis suggestum
ar. et lex in di. q. C. de vsu et ff.
de vulgari et pupilla substi-
tucione ex sco et ab eo quod dum
ex quoniam visum est redditur per emi-
dentem utilitatem ff. de constit.
principum l. prius ergo cum
racione ff. enorme dampnum
redditur ab eo quod dum obten-
tum est et semper erit nouale
C. de prius capitulo ult.

Quinta est firma sunt ibi Nobis cum
idem abbati f. et p. mo-
nasterii alcobacie

Venerabili fratri nostro colimbrien.
episcopo dilectione conquerente
quod eum frates iste eius mo-
nasterii de arganil sub
protectione sua imperatore recte
permittit quod sine predecessoribus
habuisse episcopalia

V[enerabili] ... nita consueverat ab anti-
quis temporibus exhibe-
uit quidam de canonicis
suis sine suo consensu
ubi sto priore occasione
eiusdem privilegii a C. et pa-
pa veritate tacita impetra-
ti eidem episcopo obedientiam
debitam denegavit exhibe-
re sumpta occasione quod
per matricem ecclesiam non
kathedralem intelligit sed
romanam et c. i. ... quia si
aliud non occurreret quod
idem dictus prior non debeat
dicto episcopo. Unde nobis cum
ad eam prandium eidem
sicut predecessores sui prede-
cessoribus episcopis persolvit
pro tempore et c. non obstante
privilegio in principum colimbri-
ensi ecclesie per subreptionem obtento.
Nos enim per matricem ecclesiam
kathedralem intelligi volu-
mus non romanam. Venerabili et
et c. quos per matricem forte in
privilegio illo continebatur salvo
iure matricis ecclesie intelligitur
que est kathedralis [illegible]
... et xij. q. i. evidenter et
... intelligit non atten-
dens quod ipsi nimis astute in-
terpretantur ... privilegiorum no-
infamia C. de legibus et const. l. ...
... puta privilegium

exemptionibus quoniam ... nulla
exceptio in hoc valet de persona
eum non liceat ... volumus et nos
idem velle debemus quod quo illud
precipit observari ... cuius nescitur
et eius interpretationes ... quo
ad omnes C. de legibus et constit. l. si la.
Separatus vel suspensus propter contu-
maciam vel offensam debet abso-
lvi ... et si propter manifestam ... satis-
fecerit ... manifesta per
confessionem in iure factam legi-
timam probationem vel evidentiam
hoc dicit et sequitur.

Idem abbati sancte Genovefe et cancellario parisiensi.

Ex parte in christo dilecte filie
comitisse blesensis ... proposuerunt nobis comitisse
quod cum ipsius prepositus quendam
latronem cepit et iusticia
sunt ... latro fuit per
capitulum carnotensem quod iniustum
requisitus quia cum iusticia
sua captum fuisse dicebat
et c. i. ... cum super hoc de
parendo iuri comitissa cau-
tionem offerret canonici car-
notenses in ... terram eius
fecerint interdicto suppo-
ni ... relaxare nolunt nisi
prius solveretur emenda.
Dicebant enim in tali ecclesie
privilegio contineri quod nemini
liceat excommunicatis vel nominatis
interdictis communicare.

[Marginal notes: Carnotensis; Credencia; continetur]

Quod aliquis offendit ... debet ...
... et ...
... debet ...

carnoten abs[que] congrua sat
fac[ti]one absolucionis be[ne]
ficium indulge[re] et c[etera] / ad
intelligentiam autem clau
sulam p[ri]vilegii memorati
credimus distinguendum ut[rum]
in aliquem interdicti vel exco
municationis s[ente]n[ti]a sit prolata
pro contumacia eius q[ui]a de iusticia
tu[n]c stare noluit, iudici vel
[par]ti pro offensa quia videl[icet]
ipsius noluit maleficium eme
dare. In primo casu credimus
congrue satisfieri ut s[ente]n[ti]a
relaxaretur si p[ri]us sufficie[n]ter
standi iuri cautio t[ri]buat[ur]
in secundo vero si offensa e[st]
manifesta non credimus sat
fieri congrue ut relaxa[ri] de[beat]
s[ente]n[ti]a nisi p[ri]us sufficiens p[re]
stetur emendatio. Si vero du
bia est offensa, sufficie[re] cred[i]
mus ad relaxandam cau[tionem]
de parendi mandato com
petens satisfactio p[re]beatur.
ex parte et c[etera]. su[m]ma c[irca] s[ententiam] comitisse
pro[vin]cie laycis officialis c[etera] clausulam
p[re]missam. s[cilicet] nemini liceat exco
municatis vel nominatim p[re]dictis
p[re]tacentibus carnoten abs[que]
congrua satisfactione absolucionis
beneficium indulgere. s[upr]a eod[em] c[apitulo]
de pro contumacia tantum non
videtur q[uod] distinctio locum h[ab]eat
utrum eius excommunicet p[er] eius
[...] p[ro] contumacia quia nemo
excommunicatur nisi p[ro] mortali
[...] aliter non p[otes]t corrigi. xi.
q. iii. nemo e[ni]m nisi. [...]
illud et xxiii. q. iii tam sacerdos
et xi. q. iii. certum [...] sed
doctorum h[ic] distinctio [...]

cum vocatus legittime ad iudicium
non venit p[ro]p[ter] quam iniuste re co
tumax reputatur u[nde] p[otes]t tale
contumaciam excommunicari p[otes]t
si reus sit talis quia actor no[n]
possit in possessione[m] mitti ut de lite
non cont[estata] c[apitulo] fi[nali] et tunc sufficit
p[re]stare cautionem standi iuri. quia
ex sola contumacia excommunicatus
fuit. s[ed] quia non venit et non
p[ro] re aliqua quia nondum consta
bat in quo teneretur actori p[ro] offensa
tamen excommunicatum. puta commisit
maleficium et illud fuit noto
rium vel p[er] s[ente]n[ti]am vel p[er] eviden
ciam vel p[er] confessionem. c[etera]
c[apitulo] pr[imo] et de cohabitatione clericorum
c[apitulo] ultimo et condempnatus de ipso
maleficio. cum non satisfacit
fuit excommunicatus h[ic] talis no[n] d[ebet] ab
solvi nisi primo satisfaciat cum co
gnoscet de maleficio suo et h[ic] iut
venit contumacia cum [...] excommunicatur
quia non solvit in termino constituto
s[ed] directe h[ic] excommunicatur. q[ui]a
non satisfacit s[ed] in alio casu
non. nisi quia non venit idem est
si maleficium notorium esset s[ed]
publice p[ro]nunciatur quicumque fecit
tale maleficium satisfaciat lese
usque ad talem diem. alias sit ex
communicatus ip[s]o facto non absolvitur
si veniat ad iudicem et petat
absolvi nisi satisfaciat ex vi[...]
ultima pessimam et ita locum
h[abet] distinctio p[re]dicta superflue
videbatur privilegium. i[ta] s[ecundu]m
q[uod] dicit [...] illud competit
[...] q[uod] nulla absolvat p[ro]ut
satisfaciat ut in c[apitulo] pessimam
et de off[icio] del[egati] ex lit[teris] xxiv
q. iii. de [...] et vi. q. iii.
excellentissimus nisi et de t[...]
p[er]ochianos ab h[ic] p[otes]t dici quia
[...] plus timeri xi. q. iii. di[...]
[...] et de iudic[iis] si ad [...]
cum cont[...] que sit deinde

tonum xxiiii q. ii. Sane. infra xx-
iii. q. ii. Admonere. ubi [illegible] iniciat tibi
conciliatoribus et tantum omnibus pre-
intentibus in fine datum. C.
de pe. rere iniu. et C. l. primo
de [illegible] principaliter quod si aliquid est in pu-
per quod posse satisfacere prestet
cautionem quod satisfaciat. cum pueri
ad pinguiorem fortunam. C.
de solutionibus. obtendus quod si
cautionem prestare non potuit
iuret ar. C. de episcopis et clericis
autem generaliter et prestet quod
pot ut C. de dote [illegible] di. re. c. ple
licet iudicatum quod talis casibus no
convenit ar. C. de rapto. superscripto
et C. de furtis subtracto nam quis
aliquis non absolutum pro delictu
suum sed differtur absolucio xi. q. iii.
quam iubente xxviii di. si quis alter.
et xxvi. q. vii. sacerdos. et C. de epis.
significavit et xi q. iii. si quis episcopus
damnatus nullum tamen finaliter
sit denegandum xxvi. q. vi. simpliciter
et c. sequenti. quia etiam nullus clau-
dit gremium. C. de summa trin. l. ule
ipse finem quia si citatus tunc sedietis
ut uno peremptorio pro omnibus
xxiiii q. iii. de illicita ff. de re
iudicata contumacia unde in casu
non veniens ad primam citatoriam
non sit contumax. ar. ex. C. de iudic.
sicuti et C. de procura. que rata
[illegible] de ll. iussus et ll. contumacia
est ff. de rei. ven. [illegible] in. restitui
et non excommunicatur quis. nisi per
contumacia. et ll. intellige ut dixi in
glo. magna. sufficiens. [illegible] C. de se-
questrate ad ll. sufficiens cautio e
si pignora ut fideiussores dentur
ff. mandati. si mandato C. ultimo
et ll. dictum est. [illegible] lite non
cont. quod [illegible] in aliis manifesta cor-
bo [illegible] sunt contentio que dicta-
[illegible] dicatur [illegible] c. [illegible] non dubia
est quo certo iussit iudex maleficium

cum dare. si [illegible] sunt manifestissimum [illegible]
si sinando iussit factum sunt noto-
rium [illegible] C. de testi. clericorum
c. ulti. [illegible] non potest esse dubia offensa
solutio quam iubetur a iudice sinando
xi q. iii. quam iubente ff. de re. iu.
quod iussit et ll. si non de [illegible] enim res
est manifesta xi. q. iii. Grave. [illegible]
iubet iudex non sinando ut si statim
cum compareret coram eo [illegible]
constitutum. quia confessus pro iudicato
habetur ff. de confess. l. i. C. e. l. una
sed tantum precipit satisfaciat non
[illegible] facere sinando quia non omnis
[illegible] iudicis [illegible] rei iudicate [illegible]
C. de sum. [illegible] et [illegible] iudic. [illegible]
lat. in q. vi. [illegible] et ad [illegible] pot-
rem allegare errorem [illegible] ff.
de confessis l. ii. unde non est res
manifesta. et ita pot intelligi quod
[illegible] dicitur. ut sit ad querimoniam
alicuius de aliqua offensa [illegible]
mendo iudicia ipse iudex precipit reo
ut satisfaciat illi vel ad [illegible]
aut compareat coram [illegible]
alias excommunicabat illum. [illegible] alterius
istorum faciat ille non venit et sic
sunt excommunicatus. si iste petat absolvi
sufficit quod prestet cautionem standi [illegible]
[illegible] offensa. modo dubia sed et
si fama sit quod id fecit. ut quod
iudex a pluribus [illegible] intellexit. B.

Idem comitisse Blesen.

Cum olim per canonicos Carnoten. quidam capellani tui sint excommunicati quod dicebant in eccl. sine privil. eorum. ut videlicet nemini liceat excommunicatis vel nominatim interdictis pro canonicis Carnoten. absque congrua satisfactione absolucionis beneficium indulgere etc. [illegible] nobis [illegible] solummodo [illegible] dicimus

privilegium

ligauisse quod per eisdem cano
nis veluti asseruis ponentibus
illam offensam esse mani
festam nonque indicia neque aliis
sed que sibi huiusmodi mani
festa uidetur / offensam er
nos restrictius intelligere ma
nifestam que per confessionem
vel probationem legittime no
ta fuit aut euidentia rei
que nulla possit tergiversa
tione celari Cum olim et in c. alle
gatum v. c. xo. quod cotmentum li
ibi nemini etc. versi. i. quia uadit
ansam / que dicitur ansa auricula
ciphi vel urcei vel calicis que ma
nu tenetur. ff. de ra. ven in rem
c. ii. sed hic dicitur ansamodus
plus et saul ad solvendum. ita fere
si recte tractatur capud filii cu
ius solutus nobis si malo legitur
nobis ligatus remanet et ita co
tingit ipse in solutione questionis
precedentis dicit de offensa mani
festa huiusmodo soluit hic infelius
a parte. t. proponentibus et male po
ne indicia, etc. statim erat dicit
ut sibi credendum erat in preiudicium
alterius immo indicet secundum motum ani
mi et sensum suum indicare etc. v.
de consuet. ad nostram. et v. de re
nunc. in presentia et v. de testibus. in
nostra. et in ii. q. vii. iudicet et ff.
quos sibi indicet. ff. de arbi. ille
dumtamen secundum leges et canones
in aut. de defensoribus ciuitatum
et iusiurandum coll. iii. Sed in
quod illud dicatur manifestum quod
indicia indicant sed illud dicitur proba
ble quod ei indicetur v. de ap. ut debitus
ho. sed ad opinionem iudicis referri
quod dicatur probabile ut per hoc possit
et debeat appellationi deferre v.
de ap. cum speciali. et v. e. super eo

facto ad si. sicut e. in manifesto
illud enim dicitur ipse manifestum
quod non eget probatione xi. q. iii. in ore
Sed hic sumitur manifestum pro
notorio prout infra dicitur. et ii. q. i.
de manifesta intellige ergo et nos
sic intelligere oportet v. e. ven.
et v. de stat. cum ex parte quia in
interpretatio principis nos facit. et
prouus inter alia C. de legibus
l. prima et vltima. vel per confessionem
et per sinam sic v. de cohabi. cle. et
c. vltimo
abbate / ibi priuilegiorum largam
recipiunt interpretationem, unde per non vsum
et scandalum etc. in eis prodeunt positum
tamquam sane promentur et non generalius

Idem episcopo et cantori a
a / bbate sancti Trebachen

Siluani abbatiam vi
am vniuerse carnis ingressu
rum eiusdem loci monachi
elegissent quendam de ipsius
ecclesie gremio in abbatem
et confirmationem electionis
amorinen episcopo nequi
ssent aliquatenus obtinere
eam a se ap. petierunt
Licet procurator monasterii
sancti Bertini proposuit ex aduerso
quod cum secundum approbatam
consuetudinem et priuilegium.
no. pro abbates albiaten
debeant de monasterio sancti
Bertini semper assumi, hec
electio erat non immerito
reprobanda. vel pote con
tra consuetudinem dominam
et priuil. se ap. attentata

V

Guarinus Barin

446

et altiacen monachi debeant
de iure compelli ut de mo
sterio sancti bertini personam
ydoneam sibi eligerent in a
bbatem etc. Nos igitur de
posicionibus testium diligenter
inspectis inuenimus et pro
batum quod a .xl. annis
et monachi altiacen abba
tem sibi de sci bertini mo
sterio elegerunt et . Et cum
quadam vice Guarinum
altiacen monachum elegissent
eius electio robur habere
non potuit donec ad mo
sterium sci bertini professus
fuit post aliquantulum te
poris spacium. Cum insuper loci
abbati et conuentui placuit
altiacen extitit abbatem
assumptus. Ex primo ergo ca. ro. po
ergo patebat altiacen abba
tem fore de sci bertini co
llegio eligendum. Nam per
iura pascal. pape huius capi
tulum apparet institutum sub
rogationem abbatis penes mo
sterium sci siluam ap altia
cen iuxta preteriti temporis mo
rem ordinata semper concedimus
disposicione persistere . primi
kalixti huius capitulum in
uenitur porro iuxta pascal
super dictum abbatis subro

gationem penes altiacen no
aliunde quam de nostro mona
sterio fieri ap. auctore detinimus
ad hec autem pars aduersa
respondit quod si etiam probaretur
quod infra predicti temporis
spatium de monasterio sci ber
tini semper fuit altiacen abbas
assumptus ex hoc dicta non po
terat quod consuetudo aliqua quia
contradictorio iudicio fuit intro
ducta . cum in memorati gua
rini electione pro bono pacis
extra iudicium processum fuit
demonstratum etc. preterea cum
pascal. pape subrogationem ab
batis sancti de monasterio
sci ber. iuxta morem preteriti temporis
dixit concedendam. nec de
more preteriti temporis fiat fides
per eius primum et similia. multum
super hoc altiacen monasterio
potuit preiudicium generari
cum quod fuit in ipso consu
etudine determinato . scilicet preteriti temporis
morem et causale et condicio
nalis potest intelligi et tam
ad personale quam impersonale
verbum referri . Si enim imper
sonale verbum determinet con
dicionalis intelligitur. et e
contra concedimus subrogationem
abbatis sci siluani in pra
semper dispositionem consistere
sin preteriti temporis morem
. Si mos preteriti temporis talis
fuit. Si vero verbum determinet

Cui Barin et Ingrid
vel dotem preiudicium
ap altiacense monasterium
apud altiacense monasterium

Personale causaliter debz
intelligi ut sit sensus gradi
mus secundum prioris temporis mo
rem i. iuxta mos prioris temporis
sit obtinuit subrogare [illegible]
autem sensus rectior esse [illegible]
quia cum [illegible] sit lex pura
ta. et lex non debeat esse obscu
ra vel captiosa. set certa et
manifesta nec esset personata [illegible]
aliquid spirituale indulgetur per
[illegible]. sic intelligenda sunt [illegible]
[illegible] ut res de qua agitur
valere possit potius quam perire
maxime cum dictus C. [illegible]
qui eidem personali eciam
successit verbis expressius
huius determinationem illam pror
sus amovit ut ambiguitas
tolleretur et quod dicebatur
in concessione personali ut vi
deret subrogatio abbatis sancti
G. ap. altaacen indisposicion
abbatis et fratrum sancti Bertini
semper [illegible] ipse innitatur
decernens subrogationem ipsius
abbatis nec alunde quam de mo
nasterio sancti Ber. faciendam
abbatis igitur diligenter
auditis monasterio sancti Ber.
adiudicamus huius digni
tatem ut [illegible]. in altaacen
monasterio abbatis electio im
minet facienda altaacen
monachi de cenobio sancti
Ber. personam idoneam

sibi eligant in abbatem ita
[illegible] ut tamdiu mona
sterium ipsum hac honoris
debeat prerogativa gaudere
donec ibidem viguerit ob
servancia regularis aut ido
nee persone inveniantur
in illo que possint in abbate
assumi abbate et i. contra consuet.
[illegible] videtur quod hic sit recipiendus
talis libellus. peto ius eligendi [illegible]
consuetudinis et si ex alia sunt ti
tulus non allegetur sic. C. de ca
pos. cum [illegible] certa et C. de elect. [illegible]
[illegible] et ff. [illegible] [illegible] venditor
[illegible] si constet et C. de consuetudine
cum dilectus [illegible] similis est hic
xviii. q. ii. [illegible] ff. de aq. plu. [illegible]
ar. l. i. [illegible] ultimo et x. q. iii. [illegible]
[illegible] [illegible] iii. di. [illegible] C. contra
[illegible] [illegible] cursu temporis [illegible] [illegible]
[illegible] ergo nec [illegible] ff.
de acc. et C. de prescrip. si diligenti C.
[illegible] ius eligendi sufficit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dictum est C. de ca
pos. cum certa dic ut ibi. Jo. [illegible]
nasterio C. enim servitutem sibi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] petit ne aliquis
sibi [illegible] cum [illegible] potius sit
ut aliquid fiat ff. si servitus ven
[illegible] [illegible] l. [illegible] [illegible] [illegible] debite
petit ne aliunde eligat quam
quam de suo monasterio [illegible] [illegible]
et ita ne aliquid fiat petit vel [illegible]
dicas quod hic petitur [illegible] [illegible]
ut aliquid fiat ff. si servitus ven
si forte [illegible] [illegible] [illegible] altaacen [illegible]
[illegible] [illegible] servitus possid. [illegible] [illegible]
pro [illegible] facta est ne ille esset abbas
et admissa sunt [illegible] quia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] sit [illegible] impedientem
non acquiris servitutem tempore
ff. de [illegible] [illegible] [illegible] l. ultima
et ar. ff. [illegible] [illegible] [illegible] l.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

V

ppt paupertatem ut forte qua
non emanit p. c. cum nos sumus
edificium suum depressum non attollens
illud. mulq ppter eadem tibi seruitute
aliqua non tollendi certe non
nisi recedere te inse litte quia h
seruitium si aliquando promissa m̄ ut
pellere dz seruitutem si usu capere
velit ff quatenus seruitus amittit. si q̄
alia q̄ si tamen ius q̄ litteris vim contineret
porro hic inapparente via privil.
vult ubi ad hoc iuris pastoral hoc allegat
privilegium et pro praescriptio, et pri
vilegium contraria sunt quia qui alle
gat privilegium inici praescriptionis
renunciare ut C. de praescr. veniens
quod meum est alia ta fi meum
non pot C. de sol. instr. inter dilectos
dic ut dixi C. de praescr. audita inglo.
que magis est tego. abbas et cae
tera ubi similiter allegabatur praescript
et privilegium ut inclinus hic
allegabatur. consuetudo non praescripta
ut consuetudo dz esse praescripta C.
de consuetu. cum dilectus et ita
consuet. probat usum seruitutis
d. quast contra dicto. ad hoc enim
ut consuetudo valeat. oportet ut
sit obtenta contradictio iudicio si quod
uerso negetur consuetu. ff. de legi
bus cum de consuetudine et alia
l. de quibus lectum C. de consuet.
c. ultimo et contra dum iudicium d.
puta enim ego dicam hic ee con
suetudinem et iudicatum fuit
q̄ erat consuetudo. sic enim intelliguntur
ut libertate praescribenda requiritur
protestatio ff quemadmodum seruitus amittitur
si quis alia q̄ si sic intellige q̄ re
quiratur in consuetudine praescripta.
probat sed et hec ut q̄ si in privilio
aliquo fiat mentio consuetudinis
ut privilegii q̄ debere sit illud privilegium
exhiberi. c. di. cum morem. l. xxxv
di. ieiunium xx. di. ut veterum xxv
q. ii. sciunus in aut. ut sponsalicia
largit. q̄ et hoc insuper. ac contra quia

non intelliguntur q̄ hoc requiratur in
publico instro ut di. si romanorum
et in aut. ut fratrum filii. q̄. i. et C. de
donat. l. si ea que ff. de donat. collat.
septima ff. de administra. tu. curiosa
possessio et hoc distinguunt quidam inter
publica instra et privata ut in publico
instro n̄ sit necesse probare ut exhibere
illud de quo mentio fit sed in privato
sit. Alii dicunt q̄ si in privilio inse
ritur totus tenor alterius non est
necesse illud exhibere. Sed illud non
sufficit quia ab hoc possit esse falsum
inventa. et in aliis C. de privile.
cum olim insi. alii probabilius dicunt
q̄ si auctoritate iudicis privilegium translatum
vel exemplum est. vel renovatum ut in
alio privilio insertum non est necesse
illud exhibere. secus si per tabellionem
tantum quia publicatio coram
iudice facta fidem facit ut ea probat
ut C. de testib. publicatis testium
~~non e credendum quia inde fine~~
~~cs~~ diligentius fiant singula q̄
tabellio quia non est credendum
q̄ iudex. sine causa cognitionem aliquid
faciat. sicut nec verisimile est q̄
auferat alieni legittimas acce
ptiones C. de ac. et obl. eo parte hoc
predictis omnibus obviat C. de re
iu. cum inter vos. insi. et C. de
fide instru. inter Sed dicas q̄ si
constat q̄ instrum sit publicum
coram iudice. nonne est necesse illud
exhiberi. nisi adversarius velit docere
de falsitate illius causa tunc debet
exhiberi hoc primo imposita sit fides
ei n̄ mirabile se illud produxisse. l. ult.
et causal et hoc deo sim actio facta
quia. ac pro si ap personale f. hoc con
cedimus. vim. impersonale. i.
ad hoc con consiste lex privata dum
privilia ut capitula di. viii. cit. aut.
statutum fuit ut presequentiam libera
rebe legio. C. de veteri iure enucleando
l. i. insi. et ff de ingenuis l. i. insi.
vale possit potius si ff de usu. et ha.
dignus imp. ff de rebus du. quoc.
ff de sint. si tam et l. sequenti et

[Marginalia, left of first column:] credo [illegible]; mipella ut; p[illegible]; veteri

[Marginalia, right of second column:] i. fiat instrum. i.; de testamentis; instrumentis i. cum plat.; C. de fide instrumentorum; 6; de omnibus p[illegible]

[illegible] de privil. [illegible] xvi. q. i. si quos et q. v. quia [illegible] ca. [illegible] et de [illegible] constitut. [illegible] de [illegible] quod cum [illegible] abbatem monasterii [illegible] promittat et [illegible] privilegium et [illegible] admittat electorum [illegible] capitulo sancti [illegible] abbatem [illegible] privilegium ut eligant de monasterio sancti Bertini et sic [illegible] electionem [illegible] non [illegible] quia non eligunt [illegible] velint se reducatur privilegium [illegible] de con[illegible] cum dilectus [illegible] personam idoneam et si [illegible] non esset [illegible] tamen subintelligeretur [illegible] [illegible] ff. de [illegible] et [illegible] uxori [illegible] filiam [illegible] voluit copulari non [illegible] ut etiam copulet tutori ff. de ritu nuptiarum [illegible] donec idem ar. quod si privilegium datum alicui monasterio destructo monasterio desinit privilegium ar. xvi q. vi [illegible] [illegible] xxv q. ii [illegible] et [illegible] cessante causa cessat privilegium [illegible] de [illegible] et xxv q. i. [illegible] de testamento militis [illegible] de [illegible] et [illegible] pupillari [illegible] quia [illegible] [illegible] et [illegible] omnibus [illegible] de [illegible] et [illegible] clericorum c. ultimo et [illegible] de [illegible] operis [illegible] cum [illegible] pone quod nullus reperiatur in monasterio sancti Bertini dum vacat monasterium [illegible] quod ibi non [illegible] observantia regularis et [illegible] de alio monasterio [illegible] sit eis privilegium quominus teneatur eligere in [illegible] de monasterio sancti Bertini si persona est idonea [illegible] observantia est reformata quod privilegium [illegible] [illegible] de constitutionibus cum accessissent et [illegible] constitutus quia

[illegible] ut ibidem dicitur et [illegible] ut [illegible] quod fiat [illegible] privilegium cum [illegible] aliquid est idoneum ar. [illegible] de electione quia diligentia et ff. de [illegible] et [illegible] et [illegible] non [illegible] quia non [illegible] idonea [illegible] non [illegible] cessante causa illa privilegium [illegible] ar. [illegible] de [illegible] penultima et [illegible] [illegible] intellectum et [illegible] de [illegible] si pone quod ille electus [illegible] [illegible] contra privilegium [illegible] de privilegiis [illegible] et [illegible] de causa pos. cum [illegible] quod perdat privilegium quia non [illegible] illo tempore privilegio unde non obstat ar. [illegible] et Attiliana quia privilegium non perditur [illegible] abusum ut [illegible] quia [illegible] de [illegible] et Attiliana [illegible] si ibi non [illegible] observantia regularis quia [illegible] [illegible] et culpa illorum imputatur [illegible] quia delictum [illegible] non debet tollere privilegia monasterii.

Declaratur qui dicantur heretici manifesti et primo dicit que sunt [illegible] pedagia salvaria interdicta [illegible] dicit quod intelligatur [illegible] [illegible] ut de se conquerentibus in [illegible] foro respondeat

Idem comiti Tholosano

Super quibusdam mandatorum articulis et [illegible] tua devotio postulavit a nobis qui sunt dicendi heretici manifesti / Super quo tibi duximus respondendum illos intelligendos esse manifestos heretici

Nota guidagium est salarium conductus seu quod datur alicui principi ut ducat vel salvum eat. Sed guidagium aliter ille conductus dicitur guidagium quod conductori
Nam quando datur alicui sit conductus securus per aliquem ducat seu proprius
Sed salinarium dicitur ... ... quibus sal venditur vel ... emitur ...
salinaria dicitur ... qui permittit sal emi vel vendi guidagia etc.

de salinariis salinaticis ...

V

ticos qui contra fidem katho-
licam publice predicant aut
profitentur seu defendunt
errorem vel qui coram prelatis
suis convicti sunt vel confessi
vel ab eis finaliter condem-
nati super heretica pravitate
quorum bona ipso iure confiscata
et ipsi iure sanctionibus legiti-
mis puniuntur // Preterea
omnium pedagia guidagia sa-
linaria sibi levantis incidit
memoratus. cunctis. ap. di-
ximus esse declarandum illa
esse pedagia salinaria guida-
gia interdicta que nisi a
parent imperatorum vel regum
vel lateran. concil. largitione
concessa vel ex antiqua con-
suetudine a tempore cuius non
extat memoria introducta
et c. // Cum allegato tere
pro immunitatis ut de te
conquerentibus summum
vel alterius legati seu iudicis
ordinarii vel delegati arbitri
instigans exhiberet hoc est
intelligendum esse consensus
ut in omni causa que con-
personatum vel terminum ad ec-
clesiasticum forum pertinet
ac super universis capitulis que
pro pace servanda sunt per
dictum legatum statuta vel
aut ap. statuenda sint necnon
pupillis orphanis et personis
miserabilibus teneatur in iudicio
ecclesiastico respondere.

Super quibusdam et que publice et
ipsi evidentia rei notorii heretici sunt
eorum coram se non possit aliqua
tergiversatione celari. istis enim modis qui-
bus enumerantur manifestum
est quod predicatur reddatur notorium
de c. cum olim et de cohab. cle-
ricorum c. ultimo seu defendunt
et isti defensores hereticorum excommunicati
sunt de heret. excommunicamus que
receptatores et tales dampnabiliores sunt
quam ipsi heretici xxiiii. q. iii. qui
aliorum et est casus in de hiis
qui latrones occultant l. i et ii. finali
de heret. ad abolendam confiscata
de heret. excommunicamus i. § puniuntur
per iudices seculares et si clerici fuerint
prius tamen a suis ordinibus degradati
prius ubi sunt celandi. qui ipso recipit
in suum forum de heret. ab abo-
lendam et i. et c. excommunicamus
i. § dequar in pena notatur
de heret. c. penultimo pedagia
pedagia dicuntur que dantur a
transeuntibus in locis constitutis
a principe ut hic sequitur guidagia
que dantur pro ducatu per itinera
ut securius vadat pro sale salinaria
que datur pro sale omnia ista dicit
hostiensis C. de vectigalibus et commissis
commissi l. iii. nec data sunt ista
nisi eorum negotiationis causa aliquid
portatur secus si ad propriam utilitatem
vel utilitatem fisci aliquid feratur
C. e. t. prohibi jo. imperatorem
solus princeps potest statuere si non
erunt C. nova vectigalia instituti
non posse l. i et in lateran. concil.
concilii de censibus innovamus
que e ... lat. concilii Non extat
nota diligenter quod illa consue-
tudo cuius non extat memoria con-
stituit principium induci ff de aqua
et aq. hec verba ff. aqua et ff.
de aqua plu. arc. l. i. § ult. in
q. vi. k. quippe iii. q. iii. consuetudo
et hoc dicit moribus antiquis. et de decime
testamenta et per hoc videtur quod
cum talis consuetudo ius inducat

Monopolia
Monopolium i. ...
monopolium dicitur
a mono quod est unum et polis quod est vendo
...

De verborum significatione

non sit vice titulum allegare
sed si reparatur quia in consue-
tudine xxx annorum de hac ma(teria) dicto
de consuet(udine) c. ultimo. Et sic ar-
gumentum per mandatum generale non
habetur nisi illicita xxx q. [illegible]
quod de [illegible] vi q. iii [illegible]
ff de [illegible] patro. adige. nisi. Jo.
de delegatis [illegible] si verbum fac
ad titulum ut hic declaratur
intelligendum unde [illegible] incepta
generale mandatum restringendo
illud sic. de [illegible] mando ad
nostram [illegible] presentiarum vel tenent
quia comites conveniuntur si [illegible]
habent superiorem in temporalibus
[illegible] regem Francie tenentur respon-
dere iudici ecclesiastico [illegible]
to legali in omni causa que per-
tinet ad forum ecclesiasticum
sive ratione personarum que sunt
de ratione [illegible] sive ratione rerum spiritu-
alium ecclesiasticarum et etiam
[illegible] que sunt in iurisdictio-
ne [illegible]. Item [illegible] viduis pro
pupillis et orphanis [illegible] miserabilibus
personis et [illegible] [illegible] que
ratione [illegible] iurisdictionem
[illegible] quia actor forum rei sequi-
tur de foro competenti cum sit generale et
[illegible] q. v. [illegible] et c. [illegible] et
[illegible] sed [illegible] et subest in
hoc [illegible] vel ratione enim [illegible]
quia quilibet est in sua iurisdictione
quia ratione rei sortitur quis forum
de foro compet(enti) [illegible] et c. [illegible]
que [illegible] quia hoc pertinet ad
[illegible] spectat de iudic(iis). Item [illegible]
[illegible] causa [illegible]
ad [illegible] spectat [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] et de
foro competenti [illegible] et [illegible]
[illegible] ut ibi

Clericus sic traditur curie seculari
quia degradatur seculari potestate
presente pronuntiatur ei ut eum
recipiat in forum suum

Idem episcopo Parisien.

Novimus expedire ut verbum
illud quod in antiquis
canonibus et in nostro
decreto contra falsarios edito
continetur videlicet ut clericus
per ecclesiasticum iudicem de-
gradatus seculari tradatur
curie puniendus apertius exponamus.
Cum enim quidam antecessorum
nostrorum super hoc consulti
diversa responderint et quorumdam
sit opinio a pluribus approbata
ut clericus qui propter hoc vel aliud
flagitium grave non solum
damnabile sed damnosum fuerit
degradatus tanquam exutus privilegio
clericali seculari foro per con-
sequentiam applicetur cum
ab ecclesiastico foro fuerit pro-
iectus eius est degradatio ce-
lebranda seculari potestate presente
ac pronuntiandum eidem cum
fuerit celebrata ut in suum forum
recipiat degradatum. Et sic
intelligitur tradi curie se-
culari pro quo tamen debet ec-
clesia efficaciter intercedere
ut citra mortis periculum
circa eum sententiam moderetur.
Pro illo vero falsario clerico quem
ad mandatum nostrum cepi-
sti, hoc tibi duximus con-
sulendum ut in perpetuum car-
cerem ad agendam penitentiam re-
mittas pane doloris et aqua
angustie sustentandum ut
commissa defleat et flenda ulterius
non committat

V

[illegible] et [illegible] in antiquis vi q. i [illegible] sacerdotum et in q. in clericis [illegible] de [illegible] crimine [illegible] ad flaviorum [illegible] hoc intellige de illo qui perseverat incorrigibilis ne absit [illegible] et incorrigibilis ad si clerici [illegible] et [illegible] [illegible] in maiori crimine [illegible] et in crimine [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] ad florum et in [illegible] vi q. i si quis sacerdotum quidam [illegible] tamen [illegible] [illegible] si fuit incorrigibilis et [illegible] [illegible] est talis intellectus non absolvere alias non [illegible] statim per de [illegible] tradi [illegible] a [illegible] approbata tum stabilis [illegible] et non [illegible] consequentiam [illegible] [illegible] [illegible] aliud [illegible] hereticum [illegible] q. in [illegible] [illegible] confringunt [illegible] per non per [illegible] iudicatus magis [illegible] agit in [illegible] de crimine [illegible] ad flaviorum.

[illegible] placuit [illegible] non committat [illegible] de [illegible] [illegible] et [illegible] non committat [illegible] propositum et voluntatem [illegible] non [illegible] [illegible] cum accipit [illegible] illius propositi et voluntatis esse [illegible] alias non esset penitencia

[illegible] papa indulgeat [illegible] absentiam possessionem recuperare non potest [illegible] ei non noceat lapsus [illegible] intelligitur [illegible]

Idem [illegible] archiepiscopo [illegible]

Dilecto filio Jacobo [illegible] et [illegible] de pro causa [illegible] tunc absente possessio tibi tradita [illegible] custodie restitui parti adverse non potuit eidem indulsimus ut si lapsus temporis non obsisteret quominus possessionem ipsam recuperare valeret quoniam non tantum temporis ante concessionem ipsius indulgentie dicitur effluxisse quod sufficeret possit adimere possessionis effectum secundum statuta concilii generalis etc. Ante premissa declaramus in nostre intentionis non fuisse per ipsam indulgentiam in [illegible] quod tibi competebat de possessione petita vel quod per reditum competierit ex [illegible] sibi cum imputare potest [illegible] si negligens fuit in sua iustitia prosequenda cum absentie tue impedimento cessante [illegible] te habuit facultate

Dilecto et [illegible] archiepiscopus [illegible] controversiam habebat cum venetis [illegible] procuratore ipsorum super [illegible] [illegible] commissa sunt tempore [illegible] ad petitionem archiepiscopi veneti [illegible] unde archiepiscopus [illegible] fuit in possessionem illius [illegible] [illegible] archiepiscopo deinde absente et [illegible] iste Jacobus procurator [illegible] non [illegible] recuperare possessionem et stare iuri [illegible] archiepiscopus absens erat iusta de causa cum non potuit [illegible] unde papa indulsit illi procuratori ut lapsus anni non obstaret quominus [illegible] recuperaret possessionem archiepiscopus [illegible] audiens [illegible] [illegible] indulgentiam possessionem ille recuperare possessionem [illegible] [illegible] anni [illegible] in ipsa indulgentia dicitur quod [illegible] lapsus anni non obstaret quominus possessionem recuperaret unde ipse [illegible]

De verborum significatione

domino pape quia tempore indulgentie concesse tantum tempus effluxit quod sufficiebat ei ad petendum possessionem seu continuandum generale saltem quam timebat archiepiscopus per illam indulgentiam precludit ei viam ad petendum possessionem et si forte tempore in sententiam concessionem non effluxerat quali [illegible] a papa [illegible] cum ipsius indulgencie et papa respondit quod non fuit intencio sua ius auferre quod ei competebat et possessionem quam habuit ante suam [illegible] et per recessionem et sibi imputet pars adversa si negligens fuit [illegible] cum sine per redditum archiepiscopi per causa necessaria puta causa rei publice forte in servicio romane curie C. de dilacionibus c. ultimo unde sibi imputari non debuit nec potuit idem etiam contingit si quis esset absens ex causa probabili quia nec tunc fit restitutio spoliato C. de officio dele. consultacionibus sive fuisset absens contumacia vel alia voluntaria causa tunc facta denunciacione ad certum suam [illegible] iste procurator vene[illegible] in possessionem causa rei servande sicut archiepiscopus primo fuit re[illegible] ex contumaciam procuratoris quousque veniat archiepiscopus et utrique [illegible] de suis expensis et fiet hincinde compensacio expensarum et satisfactio ei qui plus expendit quicumque restituatur ex causa necessaria et probabili ut plenitatum notatur ij. q. iij. videmus [illegible] si absens absentem sed hic non habet locum quia hic non agitur de tali restitucione eius indulsimus sed non reddere [illegible] petrat procurator iste interrumpere annalem prescriptionem offerendo cautionem in curia pape sed archiepiscopus debet abs[illegible] recte sic C. ex. or. pastoralis C. de eo qui mittitur in pos. causa rei servandum sic et xvj. q. iij. c. pos. vsu. id eius quid ergo sibi indulsit ipsa pacium ut [illegible] quia sed timori et c. xviij. di. [illegible] et C. de heret. si adversus quamquam enim ius commune C. de instituendo et si [illegible] ius sed archiepiscopus timebat ne absolvet nisi ipsius ut quocumque retine[illegible] possessionem continuationem generalis C. de dolo et contu. contingit. Declaratio talis declaratio ius facit C. de legibus l. ultima Intencionis non est recitandum sed ad intencionem concedentis [illegible] sine [illegible] sic C. de prebendis c. ult. et c. cum item [illegible] quod papa non intendit [illegible] alterius per suam indulgenciam derogare C. de [illegible] pacti [illegible] et C. de of. or. [illegible] et x. q. iii. conquestus vi. q. i. preceperit lxxxv. di. archidiaconum et C. de consuet. cum olim et [illegible] conferendum est cum alterius iniuria xxiij. q. ij. primum ff. de condict. inde. nam [illegible] et xxiij. q. v. denique C. de emancipat. liberorum nec auris et [illegible] quod in totum absolvebet ius alterius C. de precibus offerendis quod unde indulgencia ista ita intelligenda est ne alterum ledat et [illegible] ad ius commune ar. C. [illegible] et C. de consuet. cum dilecta [illegible] et ita tempus absencie ex causa necessaria subducitur de medio et continuatur tempus precedens ante absenciam et post reversionem sive etiam sit primum medium vel ultimum C. de restit. milit. quod tempore militie ff. ex quibus causis maio. [illegible] c. si quis scripsit et l. si per pretorem c. sed cum scire et c. quod [illegible] verbi gratia archiepiscopus fuit prius per missionem in possessionem per vj menses postea fuit absens per alios vj. vel per iiij. post reversionem habeat vj menses in quibus procurator [illegible] petunt ad [illegible] recuperare possessionem. temporis illud medium subducitur de anno et si post [illegible] per illos vj menses negligens fuit procurator [illegible] sibi imputabit quia ulterius non audietur

Imper possessi medio tempore non poterat. Sic tempus [illegible] vacantis esse subdiacon d' proposita et continuatum tempora [illegible] et tempus sufficiens O. de proscriptionibus de qua et c. auditis et c. cum nos Si negligens Sic ergo negligencia procuratoris non domini. [illegible] in pre satin scilicet procuratoris et [illegible] non de O. ut lit. no [illegible] ad [illegible] sibi [illegible] imputet qui non egit cum tempus sufficit O. de probatio. [illegible] persona [illegible] denda [illegible] l. ultima ff [illegible] qui in fraudem creditoris pupillus et [illegible] quia non domino manum l. ultima in fine O. ut lit. no [illegible] [illegible] i. [illegible] et O. de [illegible] Si autem et c. plerumque et cum potuit no [illegible] O. de of. [illegible] cum super impedimento cessante cessante causa cessat effectus de hoc plene dicitur O. de [illegible] pro translatio et O. d'mre [illegible] mcando. et [illegible] ad fi.

Ablacionum nomine continetur [illegible] fectum esse quecumque modo [illegible] [illegible]

Idem priori et clericis sancti Johannis et pauli in debitum tantum.

Cum inter nos ex una et abbatem sancti petri de monte spoletum dioc. ex altera super tertia parte oblationum capelle sancti ylarii que nec nobis et a nobis per ea... fuit per xl annos et amplius terciam partem oblationum eiusdem capelle nostram esse recepisse a clericis institutis per abbatem de monte [illegible] filius [illegible] per eandem etiam commisisse aliquando colligendam

bo. m. j. ff predecessor nr ipsum etiam esse nec admittimus statuit ut tibi priori liceat perpetuo per eosdem clericos sicut fuerit consuetum partem colligere me[illegible] ratam verum quia per modum sacerdos pdce capelle assumpsit oblationum nomine minime continerentur ipsi capelle in festivitate omnium sanctorum inferuntur vel portentur ad illam seu ad domum sacerdotis eiusdem intuitu defunctorum nec non que in cimiterio ponuntur vel de altari suscipit et fiunt per ecclesiam de portanti et que ante crucem et in missa trinitatis et ea que pro desponsatis cantatur et lampades cum oleo que predicte capelle ab aliquibus offeruntur vel dantur [illegible] qui [illegible] lia p. [illegible] capelle parochiam destinantur. De his omnibus nos etiam deneganus exhibere. De aliis nomine [illegible] persolvendis pro rata [illegible] ecclesiam contingentis [illegible] ad expensas capelle

Cimmula ... dicitur ... vasa ecclesie

ipsi et nuncias faciendas dictam predecessor de omnibus supradictis absque subtractione aliqua integre persolvi voluit et mandavit etiam portionem ad capellam predicte capelle dicentes primicias et decimas ac ea que offeruntur pro missis mortuorum sacerdotibus et que pro septimis et tricesimis et anniversariis panniis et alia que in eodem in eadem offeruntur et mortuorum relicta oblationum nomine minime continere ... quibus propterea etiam solvere vos noluit et in ... volumus igitur et mandamus ut per vestrum clericum a vobis in eadem ecclesia institutum de omnibus supradictis et aliis oblationibus quocumque titulo ad ecclesiam perveniat sine diminutione aliqua integre etiam vobis portio persolvatur.

Cum inter nos et ... p. vi. ... legitime ... oblationem quam quia quadragesimam ... coram ... actionem ... q. ... ... sub illo est pot. ... de quarta et c. ad audientiam et amplius. Sed adiectio admodicetur quantitatem restet ff. de v. significatione sed adiectio et sed ad modicorum restitutum si tamen ponatur in libello. Dz exprimi ... et amplius. S. et dicat hic notas. Dz nos iuste movebatur iste

I sacerdos si volebat retinere recipere fas-nitas pro fabrica capelle quia quarta decimarum ad ecclesie fabricam deputatum ut x. q. iii. ... et nullatenus ... potest quia h. ... compensationem impediat ff. ... ... qui dotis et ff. de pet. her. si tempore ... ultimo quod ergo in contrarium indicavit ... dicunt ... q. illa fuit ... quia in decimis non dederunt ... s. de de-cimis. cum homines. et c. tuo nos et c. pastoralis. S. illa ... potior ratio quia tria ista integraliter ... ... integraliter sed solvi. et ... fabrice incumbat cap-pellano de aliis partibus. si G. de ... ... oblationum nomine ... ponitur in titulo quia vero recepit ... ut ... significatum institutio pro ... omnibus supradictis quo-cumque titulo ... restant ... a fidelibus ... et ... re-bus ... c. ... ... sine diminu-tione quia enim hec sit ecclesiastice ... sine diminutione conferri sed ... ut ... ... ut et nam et i q. iii. siquis ... et ... etiam sunt ... ... integraliter ... ... dicitur nota ... fuit contestata

Idem episcopo F. ... p. ... [illegible]
Ex parte vestra fuit propositum quod prepositus et canonici aretinensis ... quia ... super ... ... articulis promulgavit ... ... assertum ... capitulum illud eiusdem sine ... dictum

In ... ... item ...

ffamiliatio et lectione et non exprimenda ista

Vestram [illegible] dicte [illegible]

Item [illegible]

[illegible] canonica et [illegible]

ne canonica ipsa impediat
quominus monasterium
vestrum prefatum molendinum
de [illegible] reedificare vale
at in eo statu in quo fuisse di
noscitur tempore mote litis
esse referendum ad tempus
quo lapillus in denunciatione
novi operis iactus fuit vos
e converso asserentibus illud
esse intelligendum tempore
quo super hoc inter vos
et prefatam canonicam ex
titit contestata Nos igitur
considerantes eadem [illegible] quod
in prefato capitulo dicitur
de tempore mote litis inter
pretamur esse referendum
ad tempus quo litis facta
fuit contestatio [illegible]

[illegible] non [illegible] quia semel in absolutionem [illegible] remissa [illegible] quod lapillus duobus modis fit denunciatio novi operis [illegible] solo verbo [illegible] novi operis et per talem denunciationem edificans fit possessor ff de novi operis nunciatione [illegible] in operis [illegible] iactum lapilli [illegible] denuncians possessor constituitur et retinet possessionem ff [illegible] de pupillo [illegible] dicitur [illegible] de novi operis [illegible] et intellige quod denunciatio novi operis fuit remissa [illegible] tempus [illegible] quod canonici debebant agere lapsum fuit et sic monachi edifica verunt tandem canonici ceperunt agere contra monasterium [illegible] forte

[illegible] canonicis [illegible] quicquid edificatum fuerat post iactum lapilli [illegible] monachi reedificare volebant canonici [illegible] quod non debebant et [illegible] papa in summa quod monachi reedificent in eum statum [illegible] [illegible] debet demoliri [illegible] factum fuit post iactum lapilli [illegible] de novi operis nunciatione [illegible] [illegible] [illegible] litis contestationem [illegible] de litis [illegible] ante litem [illegible] [illegible] de cap. [illegible] [illegible] de off. dele. [illegible] non possunt [illegible] de re. [illegible] inter monasterium et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de off. dele. [illegible] et [illegible] de off. legati [illegible] [illegible] ff de [illegible] [illegible] [illegible] litis contestationem [illegible] de [illegible] [illegible] aliud [illegible] tempore mote discordie [illegible] et aliud tempore mote litis [illegible]

Idem prelatis universitatis
francigenarum constanti
nopolis

Ex parte vestra fuit propo
situm [illegible] [illegible] oc
casione constitutionis cuius
dam quam [illegible]
tunc legatus in partibus
romanie super legatis e
didit [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible]

 pte

I

legationis fungentur officio
monemus quod cum quibusdam que
vos et ecclesias vestras legat(is)
a credentibus tamen a vobis
exigit portionem Cum (in) ipsi
sicut exceperunt interpretatione
accepimus non intellexerint
quid de hiis que in ornamentis
ecclesiasticis uel ad fabricam
ecclesie reparatione indigentis
aut ad ecclesie luminaria uno
de hiis pro commissatis.
septimo vicesimo atque vice
sime faciendis uel de hiis
que pro omnibus spiritualiter insi(nuatis)
... id fiat ecclesie ratione qu(a)
tum tamen legatum aliqua de
bet solum ratio sive portio e
cclesie kathedrali Nos in
terpretationem eorum rata
habentes secundum ipsam constitu
tionem prefatam precipimus
observari firmiter inhibe
tes ne in iudiciis aliquid
fraudulenter in preiudicium
kathedralis ecclesie pro
curetis

Separate et j. tunc le
gatus et li(cet) pape legatus pot(est) facere
constitutionem infra provinciam sic
(ut) de consanguin(itate) et affinitate (c.)
dilecto et (c.) de off(icio) legati c. ult.
et dumtaxat eo recedente ut ibi dicitur

generalem tamen constitucionem facere non potest
quia non habet potestatem in homines (c.)
ff. de off. proconsul. l. i. ff. de
iurisdiction. omn. iud. l. ult. et (c.) de
off. legati nomine voluntariam
tamen iurisdictionem exercet in homines non
sue provincie ff. de adopti. Ema
ncipari et ff. de off. proconsul. in
(pri)m. absolvit excommunicatos in qua
cumque provincia (c.) de off. legati
c. translationem et (c.) t. pro. in audie
ntia et c. quamvis et constitutionem ista
intellexit talis fuisse (c.) de his
que legatum ecclesiis intestato de
functorum tria per testamentum
ecclesie solvebatur (c.) hic aut mo
tivum statutum et tria ut
quarta debetur secundum diversitatem con
suetudinem locorum (c.) de testis
requisisti et (c.) de sepulturis ... huiusmodi
interpretationem (c.) ergo legatus interpretari
suam constitutionem illo enim pot(est)
interpretari cuius est constituere (c.)
de legibus l. ult. et (c.) t. pro. inter alia
primo et legatum interpretationem hunc
esse (c.) de postul. si suis adiectivus
e pretoris interpretatio et in mens K
(c.) uncia et ff. de pretoriis stipulat.
testis stipul. in pretoriis sic et
testis potest declarare seu corrige d(i)
ctum secundum eius qualitatem (c.) de ...
eius (c.) de testibus cogendis presertim et
argumentum ff. quemadmodum testamenta
aperiuntur et (c.) et si quis inst(itutus) est
enim reinterpretandum et ad mentem
constituentis ut hic per (c.) c. ...
lecto et (c.) de sponsalibus c. ult. cum
similis condemnans et (c.) de restit. spol.
audita. et (c.) de arbitris per totum
et pro. q. in ... constit. (c.) ne in
ornamentis sicut idem in ... dicitur
et (c.) de testibus c. ultimo. ... de ...

1 Nota

in omni / ... / interpreta / ...

ecclesie romane et intelligens distinctionem quam facis de testamentis ... de testamento requisiti fraudulenter quia tamen fructus non nocet ecclesie cathedrali. ut s. de testamentis ex officii et c. requisiti. Et sumendo in fine in priuilegio de fructibus beneficiorum percipiendis appellatione beneficiorum maiora beneficia comprehendit

Idem epo Tulon[ensi].

Quia nos fraternitati tue intimauit quod tu in tue promotione honoris debitorum duximus indulgendum ut fructus beneficiorum que intuitu indictionis tue uacare continget tibi liceat biennio retinere. Quidam a pluribus gratie priuilegium sinistra interpretatione restringere monentes asserunt prebendas et maiora beneficia nequaquam beneficiorum nomine contineri et c. Nos igitur cautere pre... declaramus quod hoc casu prebende ac alia beneficia generaliter beneficiorum nomine continentur.

Quia nos et c. Sinistra interpretation... que tales ... infirma ... d. legibus ... Nam et ... ad ... beneficia ... s. c. olim et s. de donat. ... beneficia ecclesie ... romanorum ff. de const. princip. l. ult. et s. de fructuum in ... beneficiorum ... nomine clericorum ... maiores intelliguntur ... s. c. cum ... ut ... possitum ... accipiendum ... quia ... ecclesie romanorum ff. de fructuum ... et ff. de titulo l. ... et s. de offic. ... super ... s. ad ... nemo ... de ... beneficiis ... de ... ad audienciam et s. de translat. ... corporalia et c. de ... nemo

Uerum moderationis ... numerorum ... augmentum

Gregorius x. decano et sacriste Engolismen.

Transmisse nobis litere continebant quod significantibus epo et capitulo Xantonen. quod quadragenarius canonicorum numerus institutus in eorum ecclesia non poterat obseruari pro eo quia non sufficiebant ecclesie facultates. Nos decano in mandatis ut canonicorum et prebendarum numerum iuxta facultates ecclesie moderantes statueritis eundem firmiter

forma mandati vedit quod vade non vala[...] dit

obseruari. Verum non minus
predicte facultates esse a
tempore statuti minus abs
extremisse. quod absque minucio-
ne prebendarum maior habi-
tur possit minus in ead. qualiter
questio an per moderationem
verborum huius novis appositam
eundem minus augmentetur
ut minime debeat. Et no-
tandum quod si ultimo non sit
diminuende prebende tum
moderatio locum non habebit
ipsarum et canonicorum
minus diminutas in eadem
statuti in quantitate minus demonstra-
tur extitisse in utilitatem eius-
dem ecclesie convertentes au-
gmentum suorum redditum
donec duximus aliter dis-
ponendum. Transisse et insta-
tur facultates hic enim generale
et ordinarium ut si facultates
ecclesiarum in eis clerici instituantur
et non plures. Et de instit. c. i.
et c. auctoritatem. et c. de vita
et honestate cleric. quam ut ubi
de his. et c. de concess. preb. ex parte
asserens nisi sit et alimenta secundum
facultates dande sunt ff. de his
act. cum ibi. et in persona et
privato. C. de consulibus. supplete. et
c. penultimo. Moderatio induxit
dubitationem nonus et ex
hic patet quod ubi facultates sufficiunt

non deficit. immo si instituti sunt
reducendus quia minus ad debitum
modum maior. ut determinant sic-
ut minus electorum c. statutum. Extremisse
et hic et in novum tempus quia ubi con-
venerint facultates ad minus augeri
debent in quibus pluribus ponit
hic clausula subintelligitur in sta-
tuendum excrevit esse faculta-
tes. quod possint pluribus sufficere. extra
C. de constit. cum ad. et ubi ne-
cesse multa et et operarii princi-
palis mittendi sunt xxi di. in
novo. Unde dubitarunt isti mode-
ratores ut sic poterit diminue-
rint. si facultates fuissent dimi-
nute ita dubitarunt utrum posset
augeri numerum cum facultates in-
venisset augmentatas a tempore
minus constituti et collatoris decret.
colligitur. quod eius cum capitulo sta-
tuendum numerum canonicorum et pre-
bendarum et dignitatum non
possunt diminuere sine auctoritate
pape. et expressa causa ut isti quod
allegaverunt. licet ut sola propter ipsam
et comptemptum ad hoc facit C. de con-
stit. ex parte et c. cum venissent.
de hoc notatur. et dicitur ut ubi
moderatio et hic facit ad titulum
moderate enim quia id quod indulget gra-
vamine et reducit ad equitatem
sic infra. et moderari potest propter
appellationis. Extravagantes. C. de
ap. cum sit romana et c.
oblate et ne quis mandatum
moderatum quia et de ind. [...]
quinta vall. sic in societate
ff. pro socio. si societatem et ff.
de oper. liberorum. si libertus. sed
patet hic quod forma mandati dilige-
ter servanda quia C. de rescript. cum
dilecta et si tibi contra. Item ar-

locat.. convenit contractus apart

Locatus est quod ... ...ita ... facta ... locata esse ... dicta ... impellat ... mori ... ut ... comprehendis ... dignitates ... personalis ... dignitas ... aliorum dignitates

Rubrica de ... lex ...

Anno xv decembris ... decretis ... plurimis ... prestantur M M. ... in continuacione ... ut ... incepta condempnarunt ... et ... appertinens ... actis

quod non attendendum ad significationem
verborum nisi constet volente
aliud sensisse ff. de le. iii. non
aliter et C. de testamentis ad audi
entiam et C. de transact. nisi ar. con.
C. e. intelligentiam et c. c. pe
ta ubi de simulitate. Nota au
gmentum querendum inu
tilitatem certe licet posset intelligi
quod per diligentiam ... melior
quod contingit si ... fit di
ligencia corporis ... procura
tione aliis diligentia corporis
illius esset damnosa quod esse non
debet ar. C. de alluvionibus l. in
sit enim subtrahendum a provida
... utilitate de re notatur C. de
constit. ... et ... quod dicat
donec aliter et c. in quo non distingit
Rubrica de regulis iuris
... augmentum ...

Johannes crisostomus

Omnis res per quas
cumque causas nascitur
per easdem dissolvitur

Omnis res potest exponi i. omnis ob
ligatio sive contractus quod eius con
sensu contrahitur voluntate contraria
dissolvitur C. quando liceat ab emptione
discedere l. i. et ff. de reg. iur. nichil
tam naturale et C. de act. et obl. sic
... de baptismo et eius
effectu maiores. fallit hec regula
... quod solo consensu contrahitur
... solo dis
sensu non dissolvitur ... q. ... li
te ... idem et in baptismo quia
sacramenta semel facta ...
iterantur i. q. i. quod quidam et
ar. xv. q. viii. ... solus Item
fallit ... modo tollitur obligatio i.
sine consensu nata ... per acceptis
lationem ... non ... potestate con
venientis ff. de rescindenda venditione

cum emptor ... tollitur solutio
ne ... multis
modis obligatio tollitur ... ff.
sic adquiritur possessio corpore et animo
ff. de acquirenda poss. possideri et con
trario amittitur ff. e. ... sic
ff. e. ... possideri ... admittendi
... animo admittitur ... possessio
similiter ... et corporalis ...
... ff. de acqui
renda possessione

Beda i omelia

Sed instructores re
hoc loco ... aliud nos
sapere ... ut ea fa
cta que dubium est quo
animo fiant in meliorem
partem interpretemur ...
enim scriptum est ex fructi
bus eorum cognoscetis eos
De manifestis dictum est
que non possunt bono animo
fieri ut stuprum ... bla
sphemie furtum ebrietates
et similia de quibus nos
permittitur iudicare ...
... et in hoc loco ... scriptum
in ... auctoritate ... nolite iudi
care et non iudicabimini etc. ...
meliorem ut res potius valeat
quam pereat C. ... abbate et C. de
fide instrum. ... et ff. de
rebus ... benigniorem
interpretationem ... debemus in re
dubia ff. de ... qui intestato
decedunt ... exponere in
meliorem i. in ... pro

De verborum significatione

Scandalum est dictum vel factum minus rectum [illegible] occasionem ruine

eo quod in altero nullum, in altero magnum periculum [illegible]. De homicidio ad audiam et c. si [illegible] et c. de cle. [illegible] [illegible] et c. [illegible] [illegible] in dubiis absolventur [illegible] [illegible] benignius c. de [illegible] [illegible] et c. de [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] imponuntur. de manifestis [illegible] [illegible] e xxxiii. di. [illegible] et xxxii q. v. [illegible] et ii q. v. [illegible] [illegible] lxxxi. di. [illegible] [illegible] mala sunt c. [illegible] et c. de delictis puerorum

Idem

vel scandalisantur

Utilius enim scandalum nasci permittitur quam veritas relinquatur

[illegible] scandalisantur et [illegible] colligere [illegible] xi q. iii. [illegible] et xxxii [illegible] [illegible] et xxxiii q. v. ita ne [illegible]

I

[illegible] pro illo scandalo relaxandum [illegible] [illegible] dispensabile e. [illegible] scandalum [illegible] [illegible] ut constituerentur et i. q. ultima dispensationes et c. [illegible]

Idem super Machabeos

Quod non licitum in lege necessitas licitum facit. Nam sabbatum custodiri preceptum est. Machabei tamen sine culpa in sabbato pugnant. Sic et hodie si quis ieiunium fregerit egrotus reus voti non habetur

Quod non est licitum et [illegible] necessitas hoc ideo quia necessitas non subiacet legi [illegible]

tortura debet mandari ut ostendit

qui aliquis clerici accusatur de cri[mine] ... et ... capitales ... et ... de quo suspecto ... debet supponi tortur[e]

custodi unde si qui colunt sabba-
tum cotidie ritum legis renovant
d. 9. di. in. pervenit. In sabbato [i]d est
[i]d est propter nativitatem xxviii q. ultima
si nulla egrotus et si in quadrage-
sima carnes comedat. non dicitur
frangere votum. S. de observatione
ieiuniorum c. consilium ... b.

Gregorius viiii

Quod latenter aut
per vim vel alias
illicite introductum est
nulla debet stabilitate
subsistere. Quod latenter et
... potest poni casus pro legem ff.
quod vi aut clam l. i. circa pri. et in
simonia presbitero plebis per vim a subditis
... in futurum non potest prejudicium
... q. iii. quia cognovimus Antiq.
prius sine nocumentum fuit qui posset
... in constantinopolitanum ... enim
... hoc constituit renovatum ... de ...
que vi metus ... causa finali fuit
ad audienciam ... hec plene
dicitur ... de abbas et ff. quod metus
ca. ... et ... metum ... et ...

Idem narinen episcopo

Cum in contemplacione
et infra nulla debet
stabilitate subsistere
Cum in contemplatione et ...
in ipso cause initio non
est a questionibus in-
choandum. Cum in contempla-
tione et infra a questionibus ff. de quo ...

... pena et ... e. c. t. militis ... sit
appellac pot ... q. vi. non ... in
... sententiam [i]d est intellige nulla
... procedente ar. co ... v. q. v. ...
qui v. de ... Stephanus

ut multotiens et
infra quicquid in sacris
de rebus et episcopis in-
iuste agitur pro sacrilegio
reputatur. quia sacra sunt
et quo ... violari non
debent. Cum multotiens ... de priv.
et vi. q. i. iniuriae et i. q. i. reperiuntur
ar. ... de iudeis ita quorundam in sacris
deo rebus sive sit ho. sive ag. qui
illa aufert et invadit sacrilegium com-
mittit xii. q. ii. nulli liceat et tamquam
sacrilegus iudicari ... ut e. ca. et q.
tale in ... per ecclesiam [i]d est iudicatur
... de foro competenti. conquestus et
episcopus ... publicum offendens
... cum sacris et sacerdotibus
... publicum. Agitur

... ut ex timore facit preceptum

aliter quam debeat facit et ideo
nam non facit
Cum ... timore ... simili ... filia
... timor servilis ... et pot. inducere
caritatem de pe. di. ii. ... in-
troducet ... qui timore pene facit et
non amore iusticie non dicitur ...
dei ... dicitur timor ... in caritate
... similis xxvi q. vi ... ex ...
non facit ar. ... non dicitur ...
legittime non fit xxviii. q. i. pre-
denda et xxvi. q. ii. faciat illo ar.
... de iure patro. ... aut. ... de reg.
ad nostram. Item ... quod quamvis
fuit et rem et meritum perdit

Nulla

Tortura

tormento

Exemplum ...
Questio est per tormenta veritatis inquisitio ... tormentum
Tormentum est dolor corporis ... mala ...
tormentum quando torquent ...
... diat abbas questionari
Nullus ... torqueri ...
... torqueri ...
Suspecti testes debet torqueri
... tortura ... passio
... petit mali formidine pene
... petit boni ... amore
dicitur ... ita timor caritatem

... capitalia ... et pro ... suspecta ... tormenta ... ... tortura ... ... papa ... pro ostendit ... papienteu

et is indignus sumitur ut xxxv. q. vi. c. cohibendi. Et pro. et talis obedientia nulla aut minima est vel q. i. c. attendendum ergo peccatum quo minus offendit, non est in peccato. ar. ff. de bonis libertorum qui minus. maior est si liberatus et ff. de vulg. et pup. subst. qui alt. heres. idem et si enim minus separatus testimonium contra ecclesiam suam quod ei sit imputandum si sponte advocet eo. pertz. et de postulatione praelatorum capitulo ultimo.

Idem in libro de penitentia

Efficitur peccator quia offendens in uno factus est omnium reus. Efficitur in uno, scilicet peccato legis unde sententia: qui totam legem servaverit offendit autem in uno factus est omnium reus. de pe. di. v. fratres. ut in uno scilicet mortali peccato. fiunt est omnium reus quo ad vitam eternam. quia propter illud solum damnabitur quia omnis vero detrimentum patitur ab uno vitio de pe. di. v. dolendum. dummodo in uno peccato perseverat omnia bona perdit ut ibi. ut in uno. i. una virtute. quia tunc nulla assistitur. cetera xxxiii. q. i. cum remuneratur. ut in uno. i. in caritate sine qua nemo salvatur. unde apostolus: si tradidero corpus meum ita ut ardeam, caritatem non habeam, nihil mihi prodest. de pe. di. ii. c. significasti ad fi. di. sic et in teste quod ad abusionem de suo totum testimonium perdit. mandato de collat. iii. q. iv. praeter. simile de q. di. in uno l. et c. non oportet et iv. di. si ad sacram.

Gregorius in registro

Iohannis episcopi et i. non potest. Non potest esse pastoralis excusatio si lupus oves comedit

et pastor nescit. Iohannes episcopus et c. pastor nescit, scilicet praelatus tenetur inquirere et corrigere subditorum excessus ac sanguis eorum de predatorum manibus reputetur. iiii. de offi. arch. c. ult. Nec enim timor in pastoris et sic in lateralium conversatione. Pastor enim qui ita est consentire in vi. videtur. si rector in pastorem eum. xx. xxxiii. di. ecce quare non potest uti pro defensione sua verbo apostoli qui aut maxime sunt manus mee a sanguine. et c. de c. ephesinus unde tales de poena debent propter negligentiam. lxxxvi. di. duce et i. q. v. c. ecce cum honoribus. Item pastor tenetur de custodia ff. locati. l. qui mercede. ut eodem xxxiiii. iniuriis preponit et si dicatur quod dolo eius perit et ipse negat. ergo in iudicio probare enim non recte officium sui debeat custodiam. C. de off. ar. c. ff. et si dic. amissam onerem probandi ille debeat asseruisse. sic argentarius probare debet se amisisse rationem. i. in incendio ff. de eden. l. si quis ex argentariis. c. vel sic. de custodia reorum ff. de custodia et exhibitione l. vel sic. Item in deposito ff. depositi. bona fides. Lucius iii.

Indignum est et a romane ecclesie consuetudine alienum ut pro spiritualibus non debeat facere quis homagium compellatur

Indignum alienum ergo de consuetudine aliarum ecclesiarum debet alienum, quia nos romana ecclesia prohibet. ut reprobatur et aliae ecclesie hic idem facere debent nam absque fieri licent institutionem et investituram vi. et consequens ex quo licite homagium et sacramentum ut si debitum quod facere pro aliquo temporali quis iurat debet cum illud sit simoniacum

Clericus in ecclesia quatuor ... erat esse tenenda

ad clarum magnifici [illegible] vodc [illegible]

Supra de sy. exdiligenti. alicuius clericus tenetur facere plato suo obediam et in casibus immunitum dz facere de obediencia sine fidelitate. Etiam per acceptam amin stracom. S. de iure iurando. nulli vero di cpp et S. de maio. et obedie. Dilecti filij et S. de maioribus. ego N. et S. de priuil. antiqua. Quod enim in spiritualibus nullum iuramentum nulla pacto nec obligacio illicita dz interuenire et si interuenerit nullam obligacionem de iure nec de facto inducit. S. de pactis. pactionem

Explicit ultimus liber

Decretalium eiusdem

Michaelis de Wazira Bakalarii

decretorum et arcium

sub anno domini

Millesimo ...

Dux doctor pro. pastor. medicus gladiator proficiens vigilans miles nuncius argentar. Corrector iudex pater speculum speculator Offerens pastor sacerdos patronus cultor ... pastoris ignominia de [illegible] pastoris

No sacerdotibus pro clericis [illegible]
peruenerunt
vigilantibus et non dormientibus [illegible] peruenit
vocatiuos dandos ablatiuos locales
genitiuos [illegible] datiuos
quidonques veniunt cum genitiuis
villa dicitur a vallis terra vallata
est non [illegible] ...
... villa
... disponunt in illa
... de villa ...
... [illegible]

Regule libri Sexti

Sequuntur regule de Sexto libro

Beneficium ecclesiasticum non potest licite sine institucione canonica obtineri
Possessor male fidei ullo tempore non prescribit
Sine possessione prescripcio non procedit
Peccatum non dimittitur nisi ablatum restituatur
Peccati venia non datur nisi correcto
Nemo potest ad impossibile obligari
Priuilegium personale personam sequitur et extinguitur cum persona
Semel malus semper presumitur esse malus
Ratum quis habere non potest quod ipsius nomine non est gestum
Ratihabicionem retrotrahi et mandato non est dubium comparari
Cum sunt partium iura obscura reo fauendum est potius quam actori
In iudiciis non est acceptio personarum habenda
Ignorancia facti non iuris excusat
Cum quis in ius succedit alterius iustam ignorancie causam censetur habere
Odia restringi et fauores conuenit ampliari
Decet concessum a principe beneficium esse mansurum
Indultum a iure beneficium non est alicui auferendum
Non firmatur tractu temporis quod de iure ab inicio non subsistit
Non est sine culpa qui rei que ad ipsum non pertinet se immiscet
Nullus pluribus defensionibus uti prohibetur
Quod semel placuit amplius displicere non potest
Non debet aliquis alterius odio pregrauari
Sine culpa nisi subsit causa non est aliquis puniendus
Quod quis mandato iudicis facit dolo facere non videtur
Mora sua cuilibet est nociua
Ea que fiunt a iudice si ad eius non spectant officium viribus non subsistunt
Scienti et consencienti non fit iniuria neque dolus
Que a iure communi exorbitant nequaquam ad consequencia sunt trahenda
Quod omnes tangit debet ab omnibus approbari
In obscuris minimum est sequendum
Non licet actori quod reo licitum non existit
Mutare consilium quis non potest in alterius detrimentum
Generi per speciem derogatur
Plus semper in se continet quod est minus
Eum qui certus est certiorari ulterius non oportet

Accessorium naturam sequi congruit principalis
Pro possessore habetur qui dolo desiit possidere
Utile non debet per inutile vitiari
Ex eo non debet quis fructum consequi quod nisus extitit impugnare
Cum quid prohibetur prohibentur omnia que sequuntur ex illo
Pluralis locutio duorum numero est contenta
Imputari ei non debet per quem non stetit si non fiat quod per eum fuerat faciendum
Qui tacet consentire videtur
Is qui tacet non fatetur sed nec utique negare videtur
Inspicimus in obscuris quod est verisimilius et quod plerumque fieri consuevit
Is qui in ius succedit alterius eo iure quo ille uti debebat
Presumitur ignorantia ubi scientia non probatur
Locupletari non debet quis cum alterius ignorantia iniuria vel iactura
In penis benignior est interpretatio facienda
Actus legittimi conditionem non recipiunt neque diem
Evidentia patrati sceleris non indiget accusatore
Semel deo dedicatum non est ad humanos usus ulterius transferendum
Non prestat impedimentum quod de iure non sortitur effectum
Cui licet quod est plus licet utique quod est minus
Qui prior est tempore potior est iure
Qui sentit onus sentire debet et commodum et econtra
In re communi potior est conditio prohibentis
Contra eum qui legem dicere potuit apertius est interpretatio facienda
Non est obligatorium contra bonos mores prestitum iuramentum
Dolo facit qui petit quod restituere oportet eundem
Non est in mora qui potest exceptione legittima se tueri
Quod ob gratiam alicuius conceditur non est in eius dispendium retorquendum
Nullus ex consilio dummodo fraudulentum non fuerit obligatur
Exceptionem obiciens non videtur de intentione adversarii confiteri
Que contra ius fiunt debent utique pro infectis haberi
In pari delicto vel causa potior est conditio possidentis
Cum non stat per eum ad quem pertinet quominus conditio impleatur haberi debet perinde ac si impleta fuisset
Quod alicui suo nomine non licet nec alieno licebit
Potest quis per alium quod potest facere per seipsum
In malis promissis fidem non expedit observari

In alternativis debitoris est electio et sufficit alterum adimpleri
Qui ad agendum admittitur est ad excipiendum multo magis admittendus
Qui facit per alium est perinde ac si faciat per seipsum
Effectum legittime retentari non debet licet eveniat postea casus a quo non potuit inchoari
Quod alicui gratiose conceditur trahi non debet ab aliis in exemplum
Frustra sibi fidem quis postulat ab eo servari cui fidem a se prestitam servare recusat
Delictum persone non debet in detrimentum ecclesie redundare
Rationi congruit ut succedat in honore [onere]
In argumentum trahi nequeunt que propter necessitatem aliquando sunt concessa
Nemo potest plus iuris transferre in alium quam sibi competere dignoscatur
In toto partem non est dubium contineri
In generali concessione non veniunt que quis non esset verisimiliter in specie concessurus
Qui contra iura mercatur bonam fidem presumitur non habere
Bona fides non patitur ut semel exactum iterum exigatur
Cum quid una via prohibetur alicui ad id alia non debet admitti
Generi per speciem derogatur [?] ... lege actione demonstrat
Damnum quod quis sua culpa sentit sibi debet et non aliis imputare
Infamibus porte non pateant ad dignitatem
Certum est quod is committit in legem qui verba legis complectens contra legis nititur voluntatem

Finis regularum sexti libri decretalium
Pro numero scribit ... manu mea depingit

Item sequuntur regule antique legis
Omnis res per quascumque causas nascitur per easdem dissolvitur
In eo quod dubium est quod ... fuit in meliorem partem interpretandum
Utilius scandalum nasci permittitur quam veritas relinquatur
Quod non est licitum in lege necessitas facit licitum
Quod latenter aut per vim vel aliter clam introductum est nulla debet stabilitate subsistere
In ipso cause initio non est a ... inchoandum
... rebus et expensis iuste agitur pro sacrilegio reputatur quia facere ... non debent
Qui ex timore facit preceptum aliter quam debeat facit et ideo iam non facit

Pena simplici par compensatione compensatur
pendente statu ... negante est
Quod facit ad ... ad ... est in ...

duplex est correctio ... comparatio ... Cum ... puluis ... reus

Defleat peccator qui offendit in uno factus est omnium
Indignum est et a Romana ecclesia alienum
ut pro spiritualibus faciat quis omagium
Affectio fundatur super facto presumpcio vero super dubio
Non in sublimitate graduum sed amplitudine caritatis
regnum dei acquiritur
Aliqua sunt que multum molunt per quam ...
loturum ex ...
Aliquis impeditus ... medici sunt exercitati
Omnis confessio in alieno foro nulla est
Non sufficit bene facere nisi id bene fiat
Richil tibi de aquo fortuna promittit quod
alii de te promittere non possit
Cum titubat ignorante est habendum
Non debet ad facere ... a quo tenetur aliud prohibere
Cum me defendat tenetur me non debet impugnare
Cetera dicturum est antequam alii dixerint tibi dictas
Ubi excessus temperate mediocriter incessu debebat
Melius est pauca idonee effundere quam multis
inutilibus pregnari
Melius est pauca agere caute quam multis interesse ...
Multitudo onerosa nichil habet honesti
Melius est paucos bonos habere quam multos malos
Judex quicquid facit iuste facit nisi probetur contrarium
Afflictio non debet addi afflicto
Constitutio realiter non concernit preterita sed futura
Confessus in iudicio coram iudice habetur pro convicto
Caute est supplendum quod in caritate fiat pretermissum
Non potest esse pastoris excusatio si lupus oves rapit
et pastor nescit
Non habere memoriam ... dimittit quam habent
Sententia a non suo iudice lata non tenet et nullius roboris est
... clerici habent pauperum est
Judex debet esse peritus nec querere ab aliis
quod eum loqui oportet
Cause matrimoniales non sunt nisi per viros ...
Principem potissima res est cuiuslibet rei et que
maioris dignitatis est preponi debet
Papa solum subiectus est legi divine et non constitutioni humane Cum non potest non litigat
Simplicitati est parcendum
Graviora sunt peccata occulta quam manifesta
Genus derogat speciei
Verbum simpliciter positum generaliter est intelligendum
Discretio est mater omnium virtutum
Cum plus habet minus potest

... Cum non habet sponsam ... pro
... in ... sponsam legitimam

Maior est emissio famis quam oculorum
Cum malos ... minister est ...
Cum minor est etate minoris est discretionis
Beatius est dare quam recipere
Quod collegio datur nemini datur
Actore non probante reus absolvitur
Quod illicite factum est potest licite renovari
Sapientis est renovare quod prius fecit ... in
errorem suum quilibet emendare tenetur
Quod bene factum est si incipiat anomala desistendum
Iniustis est actio quam inopia debitorem excludit
Coacta iniuncta robur non habent
Ubi maius periculum vertitur ibi procul dubio
plenius est consulendum
Qui ioculatoribus donat arti nequissime donat
Ab illis querenda est veritas ... pro ...
assistit Melior est condicio possidentis ...
Vilibus sine tormento credi non debet
Actio semel extincta aliquis non reviviscit
Expliciunt regule iuris que sunt in ... optimis
... qui ... non fiat

... sunt ... papam
... Marcelli ...
... nullus debet ... nisi solus
papa
... translacionem ... nullus ... nisi
... papa facere
... depositionem ...
... nullus debet ... nisi solus papa
... nullus debet ... nisi solus papa
... nisi solus papa
Septimo ... nullus debet facere nisi solus
papa
... solus papa
... nullus
debet ... nisi solus papa
... nisi ...
... papa ...
... est ...

[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]

Undecimo vota sancte [illegible] qui vovet [illegible] nullus debet absolvere nisi solus papa vota [illegible] i. maxima vota [illegible] ad solum papam [illegible] [illegible] seu districtius

Duodecimo dispensationes pape nullus debet dispensare [illegible] que tenent solum papa [illegible]

Tredecimo ad solum papam appellat [illegible] [illegible] medio [illegible]

Decimoquarto subdiaconos et diaconos presbiteros nullus debet ordinare cottidianis diebus nisi solus papa

Quintodecimo capitulum prima varietate legatus non potest dicere et [illegible]

Sextodecimo capitulum excommunicatos maiores non potest absolvere de legatus

Decimumseptimum capitulum Nullus potest committere causam appellatione remota nisi solus princeps et papa

Decimumoctavum capitulum et ultimum Nullus debet dispensare cum filiis presbiterorum nisi solus papa Donatarius est ille qui donat [illegible] est ille cui donatur

Decimumnonum Nullus debet [illegible] testamenta ultimarum voluntatum nisi solus papa Nec archiepiscopus Nec episcopus Nec cardinalis nec generales nisi solus papa Sed sicut [illegible] [illegible] potest [illegible] dispensare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] capitulum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Vicesimum primum capitulum Nullus debet absolvere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] maiores nisi solus papa

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nullus [illegible] debet [illegible] sed debent [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] debet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nulla est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

A prima diffinitiva [illegible] tamquam iniusta et iniqua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] ad [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Contra testes exceptiones [illegible] [illegible] [illegible] contradico et peto [illegible]

Et ego peto exceptiones admitti Et ego peto [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] titulo i. [illegible] [illegible] i. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

Ut [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] causa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Nota yppoteca dicitur ab yppos grece quod est sub latine et teca [illegible] obligacio
posita quasi obligate rei obligatio immobilis vel ypotheca dicitur ab ypos
grece quod est sub latine et teca [illegible] quasi rei obligate reposite [illegible]
ponit [illegible] Nota Emphiteosis est contractus
[illegible] melioracionis [illegible] fundi i. agri Nota Emphiteota [illegible]
contractus est [illegible] domino [illegible]
fundi i. agro [illegible] domini [illegible]
[illegible] Nota Wcophite dicitur [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible] ad [illegible]
[illegible] caput [illegible]
[illegible] Casmate est [illegible]
[illegible]
[illegible] alium domum [illegible]
[illegible] Colonus [illegible] qui laborat
[illegible] caput [illegible]
[illegible] Mortalitatem [illegible] emphiteota [illegible] latine et dicitur ab [illegible]
[illegible] emphiteosis [illegible] meliorate i. emphiteosis [illegible]
[illegible] meliorate [illegible] immobilis [illegible]
Emphiteosis est contractus [illegible] Emphiteosis [illegible] melioratam
[illegible] Nota feudum est rei immobilis
[illegible] fidelitatis [illegible] contractus
de omagio i. [illegible] feudum [illegible]
[illegible] rei immobilis [illegible]
feudum est [illegible] omagium est duplex
[illegible] omagium [illegible] fidelitate [illegible]
[illegible] a fidelitate [illegible]
i. legalitate [illegible] feudum [illegible] dominum
[illegible]
domanium [illegible] facultas
[illegible]
[illegible] debilitas [illegible] condicione [illegible]
[illegible] loco et [illegible] notabiles [illegible]
In presente [illegible] in [illegible] facere [illegible]
[illegible] apud [illegible] nullus [illegible]
[illegible] rei [illegible] vel [illegible]
[illegible] pecula [illegible]
[illegible] valle [illegible] dedere est [illegible] vel [illegible]
[illegible] Nota [illegible]
[illegible] i. istoria [illegible] capitula
In [illegible] paragrafus [illegible] digestis [illegible] non est agellus [illegible]
[illegible]
[illegible] diogenes et [illegible]
[illegible]
[illegible] Nota testamentum est testatio mentis [illegible]
[illegible]
[illegible] testatore [illegible]
[illegible]
Nota legatum est donatio a testatore relicta [illegible]
[illegible] ad theologos
[illegible] testamentum [illegible] ad testes [illegible]
[illegible] et legistas [illegible]

Etas mundi

Septem etates hominis prima infantia et durat usque ad septem annos Secunda innocentia et durat usque ad quindecim annos Tertia adolescentia et durat usque ad xxv annos Quarta iuventus et durat usque ad xxxv annos Quinta virilitas et durat usque ad xlv annos Sexta senectus et durat usque ad lxx annos Septima decrepitus et durat usque ad mortem etc. ~~ lxxv y m

Septem virtutes principales prima fides 2a spes tertia karitas iste tres sunt theologice Quarta iusticia Quinta prudentia Sexta fortitudo Septima temperantia iste quatuor sunt cardinales etc.

Quatuor capitalia adque tenet ... perfecti primum mansuetudo seu perfunda humilitas ... in vera magna ... et calumniantibus vos Tertium paupertas spiritus ... Secundum inflammata caritas ... orate pro persequentibus et da petentibus Quartum virginitas seu perfecta castitas ... perfectus vende omnia que habes ...

Septem etates mundi prima ab adam usque ad noe Secunda a noe usque ad abraham Tertia ab abraham usque ad david Quarta a david usque ad transmigrationem babilonis Quinta a transmigratione babilonis usque ad adventum domini Sexta ab adventu domini usque ad finem mundi Septima etas mundi usque ad animam beatis et malis ~~ v m ~~ x x x v y m

Septem dotes corporis et anime Prima clara dei visio Secunda vera dilectio Tertia perfecta fruicio iste tres sunt in anima Quarta impassibilitas Quinta subtilitas Sexta agilitas Septima claritas Iste quatuor sunt in corpore etc.

Septem dona sancti spiritus Primum donum sapientie Secundum donum intellectus Tertium donum consilii Quartum donum fortitudinis Quintum donum scientie Sextum donum pietatis Septimum donum timoris domini etc.

Septem sacramenta ecclesie primum baptismus Secundum confirmacio Tertium ordo non reiteratur Quartum penitencia Quintum extrema unctio Sextum matrimonium Septimum eucharistia ... ista tria ... ista quatuor reiterantur etc.

Decem precepta legis Primum diliges deum tuum Secundum non accipies nomen dei tui in vanum ... Tertium sabbata sanctifices ... Quartum honora patrem tuum et matrem ... Quintum non occides ... Sextum non mechaberis ... Septimum non furtum facies ... Octavum non falsum testimonium dices ... Nonum non concupisces uxorem proximi tui ... Decimum non desiderabis rem proximi tui etc.

Sex peccata contra spiritum sanctum primum desperacio Secundum presumpcio Tertium obstinacio Quartum impugnacio veritatis agnite Quintum finalis impenitencia etc. Sextum blasfemia

Septem opera misericordie ad animam primum sanum consilium petentibus dare Secundum ... ignorantes docere Tertium ... peccatores ... Quartum ... tribulatis ... Quintum ... Sextum ... Septimum pro vivis et defunctis exorare etc.

Novem gaudia paradisi primum vita sine morte Secundum iuventus sine senectute Tertium satietas sine fastidio Quartum requies sine labore Quintum lux sine tenebris Sextum ... Septimum gaudium sine merore Octavum amor ... Nonum ...

Quinque sensus ... primum visus 2m auditus 3m gustus 4m odoratus Quintum tactus

Septem peccata mortalia et septem virtutes contrarie peccatis Superbia humilitas avaricia largitas ... accidia diligencia invidia amor ira paciencia gula abstinencia luxuria castitas

Septem opera misericordie ad corpus primum esurientes cibare 2m potare sicientes ... vestire nudos ... Sextum hospitare pauperes Septimum sepelire defunctos etc.

Novem pene infernales prima frigus insupportabile 2a ignis inextinguibilis 3a vermis immortalis ... fetor intollerabilis ... tenebre palpabiles Sexta flagella ... sine intermissione Septima demonum horrida visio Octava confusio peccatorum Nona desperacio omnis boni

Duodecim articuli fidei primus petrus Credo in deum patrem omnipotentem creatorem celi et terre Secundus andreas Et in ihesum christum filium eius unicum dominum nostrum Tertius iacobus maior Qui conceptus est de spiritu sancto natus ex maria virgine Quartus iohannes Passus sub poncio pilato crucifixus mortuus et sepultus Quintus thomas Descendit ad inferna tertia die resurrexit a mortuis Sextus iacobus minor Ascendit ad celos sedet ad dexteram dei patris omnipotentis Septimus philippus Inde venturus est iudicare vivos et mortuos Octavus bartholomeus Credo in spiritum sanctum Nonus matheus Sanctam ecclesiam catholicam sanctorum communionem Decimus simon Remissionem peccatorum Undecimus iudas Carnis resurreccionem Duodecimus mathias Et vitam eternam Amen

De licentia venerabilis viri Magistri Mathie de Kosna Sacre theologie doctoris et decani facultatis ... Michael ...

... post ... mandatum ...

... paroch ...

... potestate ...

... mandatum ...

De septem mortalibus peccatis sequitur in litera Z

Nota superbia est celsitudinis [illegible] appetitus id est cum quis extollit se ultra id quod sibi permissum est a deo [illegible] [illegible] veste cibo potu [illegible] [illegible] committi [illegible]

Nota duplex est superbia scilicet extrinseca et intrinseca extrinseca est in pulcritudine membrorum corporis [illegible] et faciei [illegible] manuum et pedum et aliorum exteriorum omnium membrorum et [illegible] est [illegible] [illegible] extrinseca [illegible] vestium [illegible] [illegible] in magnitudine nobilitate et magnitudine familie et pulcritudine membrorum [illegible]

Secunda extrinseca in [illegible] in edificacione edificiorum et magnitudine pulcritudine et delectabilitate [illegible] [illegible]

Tercia in deauracione et argentacione omnium verum librorum et [illegible] in cantu lectione voce et [illegible] in erectione [illegible] colli [illegible] et [illegible] pedum [illegible]

Sed intrinseca est quadruplex prima cum ho[mo] a se ipso estimat aliquid boni habere [illegible] a deo [illegible] et a se ipso nichil a deo [illegible] et corporis pulcritudinem et alia [illegible] membra et bona

Secunda intrinseca cum bonum sibi a deo collatum [illegible] credit [illegible] est [illegible] meritis

Tercia extrinseca [illegible] [illegible] quis iactitat se habere illud quod non [illegible] [illegible] nobilitatem [illegible] [illegible] et scientias ceteras [illegible] [illegible] virtutes [illegible]

Quarta [illegible] intrinseca cum quis ceteris despectis hominibus singularis vult videri ab omnibus hominibus et vult [illegible] esse omnibus in regimine et aliis omnibus dispositionibus [illegible] [illegible]

Nota [illegible] sunt filie superbie [illegible] [illegible] curiositas [illegible] [illegible] levitas [illegible] in [illegible] [illegible] in [illegible] leticia [illegible] iactancia [illegible] singularitas [illegible] arrogancia septimus [illegible] octavus [illegible] [illegible] [illegible] simulata confessio decimus rebellio [illegible] libertas peccandi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Nota adhuc nocet multis hominibus [illegible] [illegible] qui usurpat et appetit illud quod [illegible] non possunt [illegible] gloriam que est dei [illegible] [illegible] [illegible] impugnat orphanos [illegible] [illegible] [illegible] viduas et [illegible] violant [illegible] [illegible] gracia dei [illegible] [illegible] [illegible] assimilat [illegible] sapientes infatuat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] temporalia et spiritualia deponit [illegible] in [illegible] deposuit potentes de sede et exaltavit humiles [illegible] [illegible] implevit bonis et divites dimisit inanes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et in [illegible] [illegible] et hec omnia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Nota remedia contra superbiam primum consideracio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magne [illegible] [illegible] [illegible] que fit de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] volunt a deo tollere gloriam [illegible] [illegible] [illegible] se [illegible] [illegible] et [illegible] se ad [illegible] [illegible] [illegible] qui sibi gloriam dei [illegible] [illegible] [illegible] offendit in capite [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] peccavi in superbia in arrogancia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et omnibus aliis rebus que concernunt superbiam [illegible] ita ego indignus miser peccator [illegible] vana et inutilia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vanas et inutiles [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ita caput principale membrorum [illegible] [illegible] [illegible] celestium [illegible]

De avaricia sequitur et de eius [illegible] speciebus

Nota avaricia diffinitur sic avaricia est immoderatus amor habendi [illegible] appetitus [illegible] divitiarum id est [illegible] [illegible] [illegible] insaciabilis amor et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] crescit in infinitum [illegible]

Nota [illegible] avaricie prima [illegible] cordis qui est [illegible] natura [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nocendi [illegible] mala [illegible] id est rapacitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] id est appetitus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] incupi[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] falsa et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] laudare mala et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] divitias [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] amor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] amor [illegible] amor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] longe vite [illegible] [illegible] auri et argenti lapidum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Nota avaricia nocet [illegible] multis [illegible] avaricia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] avaricia [illegible] [illegible] facit et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] avaricia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] avaricia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] avaricia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Appellacio dni Mathie de Crac portulani Com̃ Mgro Sto. epo.

Coram vobis venerabili viro dno Johanne de pnyow [illegible] doctore archi[diacono] et administratore sede vacante [illegible] eccl[es]ie Crac. et a te notario publico tamquam autentica persona et fidedigna procurator et nomine procuratorio [illegible] viri dni Mathie de Crac. [illegible] portulani a quadam diffinitiva [illegible] x quibusdam [illegible] [illegible] et otto florenorum vngaricalium [illegible] [illegible] pro parte [illegible] dni [illegible] opol. [illegible] Crac. [illegible] et [illegible] contra [illegible] dnm Mathiam [illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible] talis generaliter lata de facto et non de iure tamquam ab iniusta et iniqua [illegible] in omnibus et per omnia [illegible] ad [illegible] in [illegible] et dnm [illegible] [illegible] papam [illegible] [illegible] [illegible] pronunciat et appellat apostolos [illegible] primo instanter [illegible] instancius et [illegible] instantissime a vobis [illegible] dari et [illegible] respondere [illegible] sibi [illegible] velit et possit vel saltem a te notario publico literas testimoniales aut instrumenta publica [illegible] sunt [illegible] in [illegible] et testimonium [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] salvo [illegible] addendi [illegible] corrigendi alia [illegible] [illegible] et [illegible] salva [illegible] [illegible] appellacione [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] appellacionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] loco et [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] palacium [illegible]

~~[illegible]~~
~~Translacio thome~~

Januarius
festa concepcionis dni [illegible]
Epiphanie [illegible]
anthonii [illegible]
ffabiani [illegible]
agnetis [illegible]
vincencii [illegible]
Conversio pauli

ffebruarius
purificacio [illegible]
[illegible]
agathe v
Cathedra petri
Mathie apli
[illegible]
[illegible]

Marcius
Thome de aquino [illegible]
Gregorii [illegible]
Benedicti [illegible]
annunciacio dnice [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]

Aprilis
Georgii [illegible]
Marci ewte [illegible]

Maius
Philippi et Jacobi
Invencio sancte Crucis
Johannis ante portam latinam
apparicio sancti Angeli [illegible]
Ascensio dni in vigilia [illegible]
[illegible] advocati pauperum [illegible]
[illegible]

Junius
Corporis [christi]
Barnabe apli [illegible]
Jo baptiste [illegible]
petri et pauli aplorum
Commemoracio sancti pauli [illegible]

Julius
visitacio [illegible]
Translacio thome [illegible]
Marie magdalene [illegible]
Jacobi apli [illegible]

Augustus
petri ad vincula
Marie Nivis
[illegible] [illegible]
Transfiguracio dni [illegible]
laurencii [illegible]
assumpcio [illegible]
[illegible] [illegible]
Bartholomei [illegible]
decollacio sancti [illegible]

September
Nativitas [illegible]
[illegible]
Nativitas marie virginis [illegible]
exaltacio sancte crucis [illegible]
Mathei apli [illegible]
sancti Michaelis [illegible]
Jeronimi [illegible]

October
francisci
luce ewte [illegible]
Symonis et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Novomber
Omnium [illegible]
Commemoracio [illegible]
dedicacio petri et pauli [illegible]
[illegible]
Clementis [illegible]
Katherine [illegible]
Andree [illegible]

December
Nicolai [illegible]
Ambrosii [illegible]
Concepcio marie [illegible]
[illegible]
Thome [illegible]

Summaria petitio in causa matrimoniali

Die lune xx februarii Anna actrix intitulata proponit contra Johannem Zoloni reum [illegible] ipse contra Deum et iustitiam [illegible] in despectum federis matrimonialis et [illegible] cum aliis pro [illegible] mulieribus videlicet [illegible] Anna in domo lupanari ac pontinus [illegible] Cracovie [illegible] et cum alia Margaretha [illegible] postposito timore Dei [illegible] de anno domini millesimo [illegible] usque ad annum presentem continue adulterabat et adulterium [illegible] in domo lupanari ac [illegible] cum Anna et cum Margaretha in domo [illegible] Cracovie [illegible] de anno domini [illegible] adulterium [illegible] et [illegible] cum ipsa Margaretha [illegible] ab ipsa actrice [illegible] Et cum eadem in [illegible] de Cracovia [illegible] adulterando [illegible] et [illegible] Et [illegible] contra [illegible] anno et [illegible] petens [illegible] ad [illegible] Et [illegible]

Exceptiones contra dicta testium

[illegible] in causa Marie [illegible] Zamparczy [illegible] contra [illegible] duplicationes quadruplicationes [illegible] anno [illegible] oblatum [illegible] contra dicta et [illegible] testium [illegible] contra [illegible] Et contra [illegible] sed [illegible] et [illegible] originali [illegible]

Capitulum [illegible] l v [illegible] de [illegible] Et [illegible] de [illegible] [illegible]

Item [illegible] et [illegible] Et [illegible] ad [illegible] Et [illegible] Sabbata [illegible] testis [illegible] alterius [illegible]

Commenda

[illegible] Nicolaus de Calisch [illegible] decretorum doctor [illegible] in [illegible] Cracovie [illegible] sub anno domini millesimo [illegible] sigillo [illegible]

[illegible] Exceptione tamen [illegible] legittimas et racionabiles admittit [illegible]

Sequuntur modi beneficiorum vacandi

Primus modus vacandi beneficiorum est si quis possidet beneficium curatum et postea contingit eum assequi aliud beneficium curatum auctoritate apostolica vel alia gratiam auctoritate ordinaria vel incompatibiliter primum beneficium quod ante obtinuit vacat sedi apostolice nisi obtenta dispensatione ab eadem sede et compatiendi vigore compatatur.
Item tale beneficium non potest acceptari sed est reservatum sedi apostolice
Secundus modus si quis habet beneficium cum cura et postea obtinuit a domino nostro papa compatatione de beneficio alio cum cura vel sine cura et nisi gratia sua sortita sit effectum quo ad beneficium curatum permutetur vel resignet alias beneficiorum primum ipso facto vacat et est reservatum sedi apostolice
Tertius modus si quis habet beneficium cum cura vel sine cura et impetrat gratiam in communi forma pauperum super beneficio alio et quando gratia in communi forma pauperum est sortita effectum primum vacat
Quartus modus est si quis habet beneficium cum cura et postea impetrabit gratiam de beneficio alio cum cura vel sine cura dum aliud quamvis possit primum impetrat aut acceptari possidet vacat et quando assequitur aliud beneficium cum cura gratiam vigore illo aliud habebit primum nisi interim resignavit et si non ad cura et ultimis alterius est quolibet vacat nisi per mortem
Quintus modus si quis habet vel possidet beneficium per quod tenetur se promoveri ad sacros ordines infra annum et nisi non fuerit se promovere ad sacros ordines post habita et pacifica possessione beneficium vacat per non promotionem sed si quis primus fuit dispensatus sit ad septennium causa studii et non alias sed si quis infra primum annum sit publicatus postea aut sit cum dispensatione ad placitum prout est in constitutionibus [illegible]
Sextus modus si quis habet beneficium aliud et ingreditur monasterium vel ducit uxorem vel assumit habitum religionis beneficium suum vacat per ingressum religionis vel per contractum matrimonii
Septimus modus quod nullus illegitimus potest obtinere seu [illegible] dignitatem vel personatum aut officium in collegiata cathedrali vel metropolitana ecclesie si quis habet tale nisi sit cum dispensatione vacant et sunt reservata sedi apostolice
Octavus modus beneficia aliqua vacant per irregularitatem ut si quis incurrit manus violentas in clericum ordinatum vel aliorum aliorum personam
Nonus modus beneficium illorum vacat qui celebrat in loco et tempore interdicti vel causa [illegible] faciunt
Decimus modus si quis habet beneficium aliud cum cura vel sine cura et postea promovebitur in abbatem vel episcopum tunc beneficium vacat per munus benedictionis si aut in episcopum tunc sua beneficia vacant per munus consecrationis
Undecimus modus si quis habet beneficium aliud et moritur in curia Romana vel extra intra duas dietas legales prope curiam beneficia sunt reservata sedi apostolice
Duodecimus modus si quis habet beneficium et est capellanus noster vel officialis pape vel familiaris aliorum dominorum Cardinalium eorum moritur beneficia sua sunt curie Romane reservata
Decimustertius modus si quis habet beneficium aliquod cum cura vel aliquam dignitatem aliam et non sit etatis annorum beneficium primum vacat absque dispensatione
Decimusquartus modus si quis per non promotionem vel non residentiam vel ad beneficium vel officium vel fundationem residentiam requirit personalem non habita dispensatione illorum vel residentia omnia beneficia talia vacant
Decimusquintus modus si quis promovetur ad sacros ordines sine titulo beneficiatus ipso facto beneficia sua vacant
Item cum habet vel duos vel tres super uno beneficio vel pluribus beneficiis litigantium non sit [illegible] beneficia vacant
Item per non apertam incorporationem et cum religiosi habent collationem ad certa beneficia que aliquo [illegible] sunt conferenda et ipsi per se [illegible] conferunt et per hoc incorporata talia vacant
Item per liberam resignationem ut si quis resignat vel resignavit aliquod beneficium coram notario et testibus vel in manibus prelati non habentis conferre patroni non intromittente tale beneficium vacat

Item vacat beneficium per contractum matrimonii per illa scripta
Item vacat beneficium per committationem symoniacam scienter aut per aliquem
illicitum pactum aut per quamcumque istis similibus interveniente
Item per ingressum ut inter armorum pro dispensatione beneficium vacat
Item vacat beneficium si quis in infirmitate constitutus resignat aliquod
beneficium ubicumque in Romana curia vel extra si ille moritur infra XX
dies beneficium tamen est reservata per sedem apostolicam
Item per irregularitatem homicidii vel non curatis mandata apostolica pro eorum in
[illegible] vel interdicto ingressus celebrando vel alia divina officia excommunicato
Item alius modus quod per annum aut ultra fuit in (excommunicatione) et plus vacat
beneficium illius qui celebrat coram excommunicato vel qui in loco interdicto scienter celebrat
Item vacant beneficia ad curam aut pro cura per constitutionem Johannis XXII quae
incipit Execrabilis hoc modo videlicet si quis habet beneficium unum curatum aut
dignitatem aliam seu personatum aliud et retinet utrumque videlicet secundum ad primum sine
sine dispensatione tunc vacat utrumque et perdit tamen primum quod secundum et
efficitur inhabilis ad illa beneficia et qualiacumque alia ecclesiastica similia
vel duplici in possessione obtinenda ita simplicia quod curata et alia sine
cura quae dignitates et personatus non sunt prius secundum tamen non perdit
Item quaelibet beneficia vacat per revocationem unionum et incorporationum Item quaelibet
vacant per resignationem commendarum factarum auctoritate ordinaria vel apostolica
Item si quis acceptat aliquod beneficium vel gratiam expectativam et non publicat seu publicari
non facit instrumentum acceptationis et provisionis vel alias litteras tunc tale beneficium
vacat et iste modus vacandi [illegible] contingit quando expectativis vigore gratiae
expectativae et [illegible] publicando instrumentum acceptationis et provisionis
expectativae si [illegible] intentum [illegible] si alter litigantium
Item nota quod per constitutionem [illegible] lite pendente [illegible] nullus expectans sit illud
moritur in curia vel extra lite pendente [illegible] dispositioni [illegible] igitur ille litigans
id beneficium acceptare sed solus papa de ipso potest disponere [illegible] alter ipsorum promoveatur
et fiat [illegible] illius defuncti et [illegible] alter ipsorum moritur
et [illegible] litigantes [illegible] lite [illegible] papae reservatum est
et non [illegible] tunc illud beneficium [illegible] pendet in [illegible]
cadit sub gratia expectativa et hoc [illegible] aliquis impetrat beneficium aliquod
[illegible] in dispositione papae [illegible] alias debito modo vacans et [illegible] impetra
[illegible] reservatum vel alias [illegible] beneficium est in dispositione solius
[illegible] beneficia ad ordinarium colla
[illegible] impetrans [illegible]
[illegible] vacans [illegible] item [illegible] in quo sera
possessionem illius [illegible] ad [illegible] beneficium vacans in [illegible]
[illegible] ante provisionem [illegible] ordinarium [illegible] beneficium vacans in [illegible]
apostolica [illegible] aliquos [illegible] secundum Johannem [illegible]
[illegible] ante provisionem [illegible] ordinarii [illegible] litigante
[illegible] acceptationem beneficii [illegible] et acceptat et ita [illegible]
[illegible] infra [illegible] ordinarius non potest conferre beneficium infra
[illegible] reservatum [illegible] item [illegible] acceptatum infra [illegible]
[illegible] et [illegible] expectatus
[illegible] collacio non valebit [illegible] ante vacationem
[illegible] impetrans [illegible] item [illegible] in quo fiera [illegible]
beneficium [illegible] ordinario [illegible] non potest acceptare [illegible]
gratiam in [illegible] non tenet [illegible]
[illegible] papa [illegible] beneficia vacantia in mensibus apostolicis
per ordinarium collata [illegible] beneficium [illegible] dispositioni patet
infra [illegible] vacatione potest acceptare et
[illegible] expectativas infra [illegible]
[illegible] Bonifacii VIII [illegible]
quae [illegible] impetrans

[illegible]

Millesimo quadringentesimo [illegible] die lune tercia octobris interposita per Magistrum Michaelem de [illegible] petente respondendi. Et dixit in termino ut infra respondebat presentibus [illegible] in [illegible] et Mathia [illegible] in [illegible] plebane testibus ad premissa appellacio formalis interposita est.

Appellacio honorabilis domini Martini plebani de Myslowicze contra Johannem ligatorem de omnibus sanctis in Cracovia

Millesimo quadringentesimo [illegible] veneris [illegible] Junii interposita Magistro Michaele de [illegible] petente [illegible] Magistro Jo[hanne] de Po[illegible] Et [illegible] Magistro [illegible] Et dixit infra [illegible] termino respondebat parte in scriptis [illegible] respondendi Et interpono appellacionem Et [illegible] Magistro Stanislao de Opol Et peto in acta [illegible] respondendi [illegible] appellacionis [illegible] termino ut infra respondebimus

A quadam pretensa sentencia diffinitiva per vos venerabilem dominum Raphaelem de [illegible] [illegible] canonicum et officialem generalem [illegible] in causa que coram vobis vertebatur [illegible] ordinaria inter honorabilem dominum Martinum plebanum de Myslowicze actorem ex una Et Johannem ligatorem de omnibus sanctis in Cracovia partibus ex altera [illegible] pro parte prefati Johannis ligatoris Et contra ipsum dominum Martinum plebanum taliter qualiter de facto [illegible] lata et promulgata [illegible] et Nomine proprio [illegible] prefati domini Martini in Myslowicze plebani tamquam ab iniqua et iniusta [illegible] in [illegible] et [illegible] salva [illegible] a processu [illegible] ab [illegible] excommunicacionis [illegible] censuris [illegible] et per vos dominum Raphaelem officialem prefatum fulminatis et fulminandis salva [illegible] et [illegible] ad sanctissimum in Christo patrem et dominum dominum Calixtum divina providencia papam tercium [illegible] Et dominum dominum Johannem [illegible] archiepiscopum [illegible] et ad [illegible] metropolitanam [illegible] provocat et appellat apostolos [illegible] peto instanter [illegible] a vobis venerabili domine Raphael [illegible] velit aut [illegible] a te notario publico [illegible] testimoniales [illegible] publica [illegible] in fide et testimonium omnium et singulorum premissorum [illegible] et [illegible] Metropolitane [illegible] Salva [illegible] appellacionis [illegible] Et protestatur [illegible] hanc appellacionem [illegible] loco et tempore [illegible]

De solucionibus primo et ad hoc titulum ... et quorundam etc.

Odardus clericus proposuit ... Petrus clericus ... damna[illegible]

[illegible] laicus. Et quidam alius ... officiali archidia[illegible]

cono ... debita ... Idem ... offic[illegible]

[illegible] debita. Sed [illegible]

[illegible] inopia solvere non valentes. Et ideo [illegible]

inopia [illegible] olim [illegible]

[illegible] constituit. Quod predictus ... Odardus

[illegible] postulavit. Et ... debita suprascripta ... ipsam

in toto vel in parte non posset solvere debita ... ab eo ydonea

[illegible] difficultate quamlibet [illegible]

cautione ... ad pinguiorem fortunam devenirent predicta debita [illegible]

solvat ... Odardus ... [illegible]

[illegible]

Secuntur Tituli librorum decretalium

Summa trinitate constitucio rescriptum consuetudo postulacio
Electus translacio usque renunciacio supplen
Tempus sanctum vestis etas vinc[?] sacra
Presbiter servis obitum bigamus peregrinus
Officium archidiaconi archipresbiter primicerius sacriste
Custos et vita delegat legat et ordi
Iudex maioris ex treuga pax transac postulac presul
Vir metus integra alienat mutat et arbi

Secundus liber

Iudicium foro conlibet obpete liter tote
Calumpnie iura dilacio feria cognicio
Plus pete causa re spo dolo mittite pendete
Sequestre confess proba test fide presumpti
Iurand exceptio prescrip sen appel peregri confer

Tercius liber

Vita cura cum cle non re prebend pre egro
Instituit concess vacan sit sine consen
Maior dimmes no res aliena precar com
Deponens em ven loca permutatio feudis
Pignoribus fideius solu pecul donat atque cle
Testam succedit sepultura parochialium
Dedecimis regula convers in de fide voto
Statu mo re cap iure decem altaria missa
Cap pres cris rel re pur re pat im clemo

Quartus liber

Sponsam impubes clandestina sponsa duo
Condicio cleri quod polluit et lepra servus
Nat cogna spiri cognale sanguinis uxor
Con affi frigidus contrac in dicto et fi
Accusare pt divorcia dona sedit

Quintus liber — reme ymmo quod in aliqua ca

Et inde calumpnia symoni prela vicios ne mugi
Iudeus hereticus scismatici apostata de qui
Assum homi tornamen de pugna sagi adulteria rap fur
Usure crimen sorti collu pueros
Vena pressor male de cleri excomuni
Non or presaltid qui fur et tede deno
Pen purgacio can pur rel de dampnum pri
Penitent senten verbor post regula iuris
Iudex iudicia clericus sponsalia crimen

Collacio vestis aaron ipso portabat
prelator apparet quod prima vita tenet

Actor agit
Reus excipit
Actor replicat
Reus duplicat
Actor duplicat
Reus triplicat
Actor triplicat
Reus quadruplicat
Et hic est status
Sed actor quadruplicat in solemnitate

Infra triginta dies appellacionis instanti quod instancia debet parte appellacionis alias vero [illegible] remanere appellacio appelli i dicunt hic de [illegible] prinalos i brive forma iudicia [illegible] appellat instances apostoli dicuntur ab eo quod sepra et sto [illegible] iudex misso quasi a [illegible] ad inferiorem [illegible] misso

Infra decem dies debet interponi appellacio et infra [illegible] [illegible]

Committitur [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Et si aliquis [illegible] [illegible] violentas [illegible] debet absolvi [illegible]

[illegible] petit plurima est domini [illegible] [illegible] [illegible] mijasta

Paulus Przecanowsky apud Caspar [illegible] obligavit [illegible] ad festum s. [illegible] in marzo 1560

[illegible]

De [illegible] ... pme vpis

[illegible] mora

Illud metuit quod sibi hic iusta videtur
Et si quaerit veram iniuria non inficit
Nil promittet nulla falsa probare det
Ut sic tardat dilatio nulla petentis

Discendit
Mercatur
Ypocrisy
Scisma
Sacrilegi
Captivitas
Impenitentes
Monachi peccant
Sollemnit non penitentes
Multi hiemos

Mulcta i. pena
oblatio est procurata de altario
[illegible]

[illegible]

Caldema
Presidentes

[illegible]